

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

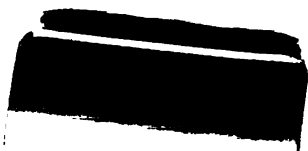
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

QB 51 457

1945

2.0/0. D.T. Apocryphal books. Testaments of
the 12 patriarchs. Greek.

THE GREEK VERSIONS

OF THE

TESTAMENTS OF THE TWELVE PATRIARCHS

EDITED FROM NINE MSS.

TOGETHER WITH

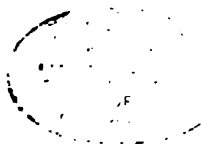
THE VARIANTS OF THE ARMENIAN AND
SLAVONIC VERSIONS AND SOME
HEBREW FRAGMENTS

BY

R. H. CHARLES, D.LITT., D.D.

GRINFIELD LECTURER ON THE SEPTUAGINT, OXFORD

FELLOW OF THE BRITISH ACADEMY

OXFORD

AT THE CLARENDON PRESS

1908

BS 1830
T4G7
1908

SATHER

12

HENRY FROWDE, M.A.
PUBLISHER TO THE UNIVERSITY OF OXFORD
LONDON, EDINBURGH
NEW YORK AND TORONTO

181347

TO

R. SINKER, D.D.

F. C. CONYBEARE, M.A.

WILHELM BOUSSET, D.D.

W. R. MORFILL, M.A.

**WHO HAVE RENDERED YEOMAN SERVICE
TOWARDS THE RECOVERY AND ELUCIDATION OF
THIS ANCIENT TEXT**

181347

PREFACE

A new text of the Testaments of the Twelve Patriarchs has long been needed. It is now nearly forty years since Dr. Sinker published a reproduction of the Cambridge MS. with the variants of the Oxford MS. Ten years later he edited collations of the Vatican and Patmos MSS. Dr. Sinker's own work was very accurate so far as it went, but he made no attempt to deal with the relations of the MSS. to each other and to the archetypes from which they were derived. The MSS. evidence was, indeed, hardly adequate for such a task, and, moreover, the presuppositions under which he worked—as also all other students of the Testaments till within the last few years, i.e. that the Testaments were written originally in Greek and by a Christian author—precluded the possibility of ever attaining to a satisfactory text.

For deliverance from the latter misleading presupposition, that the Testaments were of Christian authorship, scholars are indebted in the main to the meritorious articles of F. C. Conybeare. By means of the Armenian Version this scholar established the high probability that all the Christian allusions in the Testaments are the interpolations of Christian scribes in an originally Jewish work, and therein confirmed the earlier hypothesis of Grabe and Schnapp. My own study of the Armenian Version has more than convinced me of the validity of Conybeare's contention. In the prosecution of this study I have spared no pains. I have used the collations of the three Armenian MSS. which Mr. Conybeare has cited in his articles, and which he most kindly placed at my service, and likewise six other MSS., two of which I have collated for the first time.

For deliverance from the other false presupposition, that the Testaments were written originally in Greek, the first steps were taken by Grabe and Kohler when they put forward the suggestion of a Hebrew original, but neither scholar advanced any evidence in support of his hypothesis. The first positive evidence was furnished by Gaster, but since this evidence was so very exiguous in quantity—in all amounting to the explanation of one, or at most two, corrupt passages in the Greek by retranslation into Hebrew—and since even the weight of this slight evidence was handicapped through

its connexion with extravagant claims on behalf of a comparatively late Hebrew Testament of Naphtali, the hypothesis of a Hebrew original was still looked upon as highly questionable, or even as undeserving of serious consideration, when the present editor undertook a close study of the Testaments. The firstfruits of that study appeared in the *Encyclopaedia Biblica*, I. 237-241, and the grounds there advanced for a Hebrew original were accepted in the following year by Bousset, who at the same time contributed valuable articles on the Jewish authorship of the Testaments. The sustained study of the intervening years has transformed a good working hypothesis of ten years ago into an indispensable postulate. Nearly every page of the Greek text exhibits passages which can neither be explained nor translated unless by retroversion into Hebrew.

Some of the Sections in the following Introduction have already appeared in the Introduction to my Commentary.

My obligations to friends and scholars are deep and manifold. First of all, to the Trustees of the Hibbert Trust for a subvention towards the cost of publication of the Text: to Dr. Sinker, who, when I informed him of my intention of editing the text, most generously lent me the collation of *h*, the first Mt. Sinai MS., which had been made for him by Mrs. Gibson: to Mrs. Gibson and Mrs. Lewis for the endless pains they took in securing for me a photographic reproduction of *i*, the second Sinai MS.: to the Directors of the Paris and Vatican Libraries for permission to photograph their MSS. of the Testaments: to Professor Lake for photographing the Mt. Athos MS.: to Mr. Cowley for his ever ready help in regard to the Aramaic fragments: and to Dr. James, the Provost of King's, for a collation of portions of Dr. Sinker's text with the Cambridge MS. My warm thanks are specially due to Professor Morfill, who retranslated into Greek for this edition the two recensions of the Slavonic Version: and, finally, I am indebted for the Greek Index to the kindness of Miss Poole.

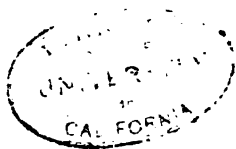
The Editor will be grateful for corrections. In dealing with such a vast mass of manuscript evidence in several languages he cannot hope to escape errors of various kinds. Some of these will be found in the list of Corrigenda on pp. lviii-lix. I cannot conclude without recording my thanks to the readers and compositors for their skilled services in this most difficult Text.

R. H. CHARLES.

CONTENTS

INTRODUCTION :	PAGE
§ 1. Short Account of the Book	ix
§ 2. The Greek MSS.	ix
§ 3. The Armenian MSS.	xii
§ 4. The Armenian Version found in two Recensions : their Relations : their Affinities with the Greek MSS.	xiv
§ 5. Edition of the Armenian Text	xvi
§ 6. Translations of the Armenian Version	xvii
§ 7. The Slavonic Version	xviii
§ 8. The two Slavonic Recensions	xviii
§ 9. The Greek Version found in two forms, α and β : their Relations and the characteristics of their Representatives.	xix
§ 10. Editions of the Greek Version	xxii
§ 11. The Greek Version—a translation from the Hebrew—H	xxiii
§ 12. α and β derived respectively from two lost Hebrew Recensions H α and H β . Table of Affinity of all the Textual Authorities	xxxii
§ 13. Linguistic Character of the Greek Version	xl
— § 14. Date of the Original Hebrew	xlii
— § 15. Date of the Greek Version	xliii
— § 16. Title of the Book	xliv
— § 17. Jewish Additions to the Text	xlvi
— § 18. Christian Additions to the Text	xlviii
§ 19. Midrash containing Hebrew Fragments of Testament of Judah	li
§ 20. Late Hebrew Testament of Naphtali	li
§ 21. Aramaic and Greek Fragments containing Phrases and Clauses from an original source of the Testa- ment of Levi and the Book of Jubilees	liii
CORRIGENDA	lviii
BRACKETS AND ABBREVIATIONS USED IN THIS EDITION	lx

	PAGE
THE GREEK TEXT WITH THE ARMENIAN AND SLAVONIC VARIANTS	I
MIDRASH WAJJISSAU WITH HEBREW FRAGMENTS OF T. JUDAH	235
LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI	239
ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS—ORIGINAL SOURCE OF T. LEVI	245
CHRISTIAN ADDITIONS TO FIRST SLAVONIC RECENSION . . .	257
SECOND SLAVONIC RECENSION—S ^a	263
COLLATION OF MS. <i>z</i> WHERE IT DIVERGES FROM <i>h</i>	295
GREEK INDEX	299

INTRODUCTION

§ 1. SHORT ACCOUNT OF THE BOOK.

THE Testaments were originally written in Hebrew by a Pharisaic upholder of the Maccabean priest-kings in the closing years of the second century B. C. In the course of the next century the Hebrew text was interpolated with additions emanating from bitter opponents of the Maccabean dynasty. In the early decades of the Christian era the text was current in two forms, which are denoted by H^a and H^b in this edition. The former of these was translated not later than A. D. 50 into Greek, and this translation was used by the scholar who rendered the second Hebrew recension into Greek. The first Greek translation was used by our Lord, by St. Paul, and other New Testament writers. In the second and following centuries it was interpolated by Christian scribes, and finally condemned indiscriminatingly along with other apocrypha. For several centuries it was wholly lost sight of, and it was not till the thirteenth century that it was rediscovered through the agency of Robert Grosseteste, bishop of Lincoln, who translated it into Latin, under the misconception that it was a genuine work of the twelve sons of Jacob, and that the Christian interpolations were a genuine product of Jewish prophecy. The advent of the Reformation brought in critical methods, and the book was unjustly disparaged as a mere Christian forgery for nearly four centuries. The time has at last arrived for this book, so noble in its ethical side, to come into its own, and the text with all the documentary authorities is now laid before the student.

§ 2. THE GREEK MSS.

a. Bodley MS. Baroccio 133. Quarto. This paper MS. contains several treatises by different hands of the latter part of the four-

teenth century. The Testaments occupy ff. 179^a–205^b. Their title and those of Judah and Gad are written in red. There are two copies of this MS. on paper, one in the Bodley MS. Smith 117 belonging to the close of the seventeenth century, and the second in Emmanuel College, Cambridge. This MS. is remarkable for a large number of omissions, at times of entire chapters. A collation of it is given in Dr. Sinker's edition, but it is wanting in accuracy. It is cited by him as O.

b. University Library, Cambridge, Ff. 1. 24. Quarto. This parchment MS. contains four works, of which the Testaments are the fourth, written on ff. 203^a–262^b. It is written in double columns, twenty lines in a column. It belongs to the tenth century. The initials and titles are in red except the first, which is in gold. It was from this MS. that Grosseteste's Latin Version was made. His handwriting, according to Dr. James, is found on the margin. Grabe professes to have given a transcript of this MS. as his text.

Of this MS. there are three copies. The first two are in the University Library and in the Library of Trinity College, Cambridge, respectively, and the third in the Library of Queen's College, Oxford.

This MS. forms the text of Dr. Sinker's edition. Dr. James has tested its accuracy for me, and found it to be above all praise. I have therefore used Dr. Sinker's transcript of the MS. in the present edition. It is cited by him as C.

c. Vatican Library, Cod. Græc. 731. This is a small octavo MS. written on paper with twenty-two or twenty-three lines on each page. Besides the Testaments it contains extracts from the Fathers. The Testaments are given on ff. 97^a–167^b. The script of the latter belongs probably to the thirteenth century. This is the most important of all the MSS. A fairly accurate collation of this MS. by Guidi is given by Sinker in his separately published Appendix to his edition of the Testaments and cited by him as R. I procured photographs of this MS. for the present edition.

d. Vatican Library, Gk. 1238. This is a vellum MS. in three volumes of the LXX, belonging to the thirteenth century. On the close of the LXX follows the Testament of Job, ff. 340^a–349^b, and on 350–380 our present text. There are from thirty-three to thirty-nine lines on each page. Strangely enough, above the general title of the Testaments—*Διαθήκαι τῶν β πατριάρχων νῶν Ἰακώβ*—appear the words *Λειτουργίαι Γενέσεως*, which is one of the

titles of the Book of Jubilees. That there was a close relation between these books we know independently. A collation of this MS. was published by Conybeare in the *J. Q. R.*, Oct., 1900, and Jan., 1901, but I thought it advisable to have the MS. photographed for this edition.

e. Mount Athos MS. This MS. is written in two columns of forty lines each, in a good hand of the tenth century. The Testaments are given on ff. 197^b-229^a. This MS. is of great interest as it contains three large additions to the text, the first before καὶ ἐνὶ πύργους in T. Lev. ii. 3 consisting of a prayer of Jacob, the second after the word ἡμερῶν in T. Lev. xviii. 2, and the third after τῆς γῆς in T. Ash. vii. 2. The third consists of two and two-third columns of certain Christian disquisitions on love and the Trinity. The second is the remarkable Greek Fragment, which we print in Appendix III, and which we show elsewhere to be a translation from a Hebrew work, which was probably an original source of the Testaments. Professor Lake photographed this MS. for me on Mount Athos.

f. Paris MS. 938. This is a beautifully written MS. of the tenth century. The Testaments are given on the first seventy-two folios. Each page contains twenty-three lines. On fol. 1^a there is a list of Old Testament names, including those of the twelve patriarchs, with their meanings. The Testaments proper begin on 1^b. It is characteristic of this MS. that after the title of each Testament it adds the meaning of the proper name, and also that at the conclusion of each Testament it adds the number of years that the patriarch lived. In the latter feature it is followed by the first Slavonic recension (S¹). After the Testaments follow the Testament of Job and other writings. This MS. was photographed for me with a view to the present edition. Dr. Sinker collated this MS. as far back as 1887, but never published the collation.

g. MS. 411 in the Library of the Monastery of St. John the Evangelist in Patmos. It is a quarto MS. written on parchment and assigned by H. O. Coxe to the sixteenth century. This very inaccurate MS. was collated for Dr. Sinker's Appendix, by whom it is cited as P.

h. Mount Sinai MS., No. 547, in the Library of St. Catherine. See Gardthausen, *Cat. Codd. Graec. Sinaiticorum*, p. 132. This MS., 14.5 by 10.35 cm., was written in the seventeenth century. It contains seventeen lines on each page. It is incomplete and comes to an end with T. Jos. xv. 7. This MS. has the following peculiar introduction: Ἰωάννου τοῦ ποτὲ ἐβραίου εἰδησις τῶν διαθηκῶν τῶν ιβ

νίων τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ μεταφρασθεῖσα ἀπὸ Ἰουδαικοῦ διαλέκτου εἰς Ἑλληνικόν. The statement is true, but where the scribe got it we cannot determine. This MS. was copied for Dr. Sinker by Mrs. Gibson in Feb., 1892. This copy, together with photographs of the T. Jos. i-xii. 3^a, xv. 1-7, Dr. Sinker most kindly placed at my disposal.

i. Mount Sinai MS. This MS. was discovered accidentally in the Convent Library in the spring of 1906 by Mrs. Gibson. She was searching for *h* with a view to a more correct collation on my behalf. Notwithstanding every effort she, like as the Archbishop of Sinai who had previously sought for it, failed to find it. Just before leaving Mount Sinai, however, she came across this second MS., and photographed the greater part of it for me, i. e. down to T. Ash. vii. 6, when her camera broke down. Unfortunately the negatives of T. Naph. viii. 2^b-ix. 2^b; T. Gad i. 9-iv. 1, v. 3^b-vi. 2^b; T. Ash. i. 7^b-ii. 7, iv. 5-vi. 3^d were either lost or proved to be failures. When the photographs of this MS. reached me the first ninety-six pages of my text had already passed through the press. Accordingly I add in Appendix VI a collation of the Testaments of Reuben, Simeon, Levi, and Jud. i-xx, where it differs from *h*, with which it is closely connected. This MS. was written not earlier than the seventeenth century. It contains twenty-one to twenty-three lines in each page.³ It has the same peculiar introduction as *h*. See preceding MS.

§ 3. THE ARMENIAN MSS.

There are many MSS. of this version. The first five are designated by the symbols attached to them in the Venetian edition of the text by the Mechitarist fathers. The rest owe their designation to the present editor. When cited they appear as A^a, A^b, &c.

A^a. Mechitarist Library of St. Lazzaro, Venice, No. 345. This MS., 5 × 7 inches, was written in the year 1220 on paper. This MS. contains also the history of the Prophet Jeremiah. It belongs to the first recension of the text.

A^b*. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 280. This MS., 7½ × 11 inches, was written in two columns of forty-two lines each, on paper, in the year 1418. This MS. is the worst representative of the second recension of the Armenian Version. It contains also the history of Asenath.

A^b. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 679. This MS., 6 × 10 inches, was written towards the close of the fifteenth century,

in double columns of twenty-six lines each. It consists of 679 folios. This MS. belongs to the first recension. Its collation in the Armenian Text is not infrequently incorrect and defective, as I have discovered through Father Carékin's copy of six of the Testaments in this MS., which he made for Mr. Conybeare, and which the latter most kindly placed at my disposal. I have introduced the needful corrections into the Text on the basis of Carékin's collation.

A^c. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 229. This MS. Bible, 8 x 10 inches, was written on vellum in double columns of fifty lines each in the year 1655.

Ad. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 1366. This MS. Bible was written in the sixteenth century on paper in double columns of forty-three lines each.

A^e. This MS. Bible was written in the sixteenth century, and belongs to the London Bible Society. It is designated as B by Conybeare, whose collation I have used.

A^f. This MS. Bible, which belongs to the Catholicos of the Armenian Church at Edschmiadzin, in Armenia, was there photographed by Conybeare in 1891. The MS. is written in two columns of fifty lines each in a beautiful hand. Unfortunately the negatives reproduced the pages of the Edschmiadzin MS. on so minute a scale that it was impossible to print them. Moreover, a few of the columns were out of focus. Notwithstanding, the present editor has been able to decipher five-sixths of the text by holding the negatives between himself and the sunlight and studying the negatives letter by letter and word by word. This MS. is closely related to A^{def}, and has been of great service where the collations of these MSS. were slightly inaccurate or defective.

A^g. This MS. Bible, which was written in the seventeenth century, belongs to Lord Zouche. I owe all my citations of its text to Conybeare's collation.

A^h. Bodleian Library, Oxford, No. e. 30. Only five Testaments are found in this MS., and in the following order: Simeon (fol. 168^a), Levi (173^a), Joseph (183^b), Benjamin (195^b), Judah (202^a). The MS. is written in two or more hands, and there are two types of text. Fortunately the four first mentioned Testaments and T. Judah i-xiv. 8^{abc} (i. e. ἐὰν . . . αἰσχροπρεμεῖν) belongs to the first recension, and only T. Jud. xiv. 8^{de-xxvi} to the second. This MS. thus attests the same type of text as A^{ab}, but it is more closely related to A^a than to A^b.

All the preceding MSS. have been used by the present editor. There are three others of two of which he has no knowledge.

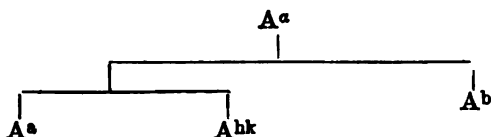
A¹. A Vatican MS. of the Bible, cited once by Conybeare. See *J. Q. R.*, viii. (1896), p. 260. It belongs to the seventeenth century.

A^k. Mechitarist Library in Vienna, No. 126 (Dashian's *Catalog der Armenischen Handschriften der Mechitaristen-Bibliothek zu Wien*, 1895, p. 71, 411 sqq.). This MS. was written in the year 1388. On the first 105^a folios it contains the history of Joseph and Asenath. Then follow the Testaments. Of these the Testaments of Reuben, Dan, and Naphtali are missing. The order of the remaining nine is peculiar, agreeing in the first five with that of A^b. Thus we have: Simeon, Levi, Joseph, Benjamin, Judah, Issachar, Zebulun, Gad, Asher. A study of the titles of these Testaments given in Sinkers's Appendix, p. 25, and the German translation of the T. Jud. xxiv-xxvi and T. Benj. x. 8^b-xii by Dr. Paul Hunanian, makes it at once clear that A^k belongs to the first Armenian recension, and furthermore that A^k is more nearly related to A^{ah} than to A^b and to A^b than to A^a.¹

A¹. The Hofbibliothek, Vienna, No. 11 (Dashian's *Katalog der Armenischen HSS.*, p. 19, 1891).

§ 4. THE ARMENIAN VERSION FOUND IN TWO RECENSIONS: THEIR RELATIONS: THEIR AFFINITIES WITH THE GREEK MSS.: ITS VALUE.

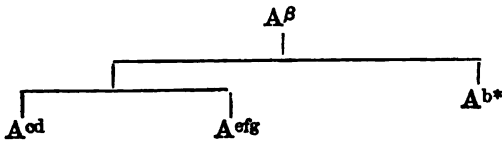
The two recensions. As we have already observed in the preceding section, there are two recensions of the text, which are represented in this edition as A^a and A^b. A^a, which is found in non-Biblical MSS., includes four MSS., A^{abhk}, of which the last, A^k, is known to the editor only through the translation of Dr. Paul Hunanian in Sinkers's Appendix, p. 25. The relations of these four MSS. to each other can be represented as follows:—

¹ Thus the titles of the Testaments of Simeon, Levi, Joseph, and Benjamin in A^k agree with those in A^{abh}, but that of Judah in A^k agrees only with that in A^b. A^k, like A^{ah}, rejects the additions of A^b in T. Jud. xxiv. 2, 5, 6; xxv. 3^b. It agrees with A^b in T. Jud. xxiv. 5, xxvi. 1 against A^{ah}, but with A^{ah} against A^b in xxv. 4.

A^b is a good MS. in many respects and occasionally alone preserves the true text, but it is disfigured by many small additions of words and phrases.

A^β, which is found always (?) in Biblical MSS., includes in this edition A^{b*oefg}. Of these A^{b*} stands aloof from the rest. Its idiosyncrasies are innumerable, but in a few rare cases, where it differs from A^{oefg}, it has the support of the best Greek MSS. Cf. T. Benj. xii. 1. Unfortunately it was adopted by the Mechitarist editor of the Armenian text as his chief authority. The relations of these six MSS. might be represented as follows:—

Relations of the two recensions. The variations between A^α and A^β are very great, but the bulk of them appear to have arisen within the Version. Very many of them are simply due to the confusion of like words with each other. Instances of this nature are pointed out on nearly every page of my text. Other differences apparently arose from an attempt of the scribe of A^α to abbreviate the text as it is found in A^β.¹ But over and above these there are certain important sections, where the differences between the two recensions goes back to the Greek, such as in T. Lev. ii. 7-10, xiv. 1, 3-5, where A^α agrees with *a* against *β*, and one notable section, T. Lev. iii. 1-5, where A^α is less corrupt than *a* and gives the nearest reproduction of the original Hebrew archetype.

Affinities of A with the Greek MSS. Exclusive of such passages as the above, A, taken as a whole, agrees with *β*S against *a*. This agreement holds in an innumerable number of passages and frequently on a large scale, as in T. Lev. v. 1^b; T. Jud. v. 6, 7, vii. 2-3, 9, x. 5, xviii. 1, xx. 2-4, xxvi. 3; T. Iss. i. 11, vii. 9; T. Zeb. iv. 1-6, ix. 7; T. Dan i. 9; T. Naph. i. 12; T. Gad ii. 3-5, vi. 3; T. Asher ii. 3, vi. 6; T. Jos. viii. 5, xvi. 2-3; T. Benj. vii. 4, viii. 2, xii. In one considerable passage, owing to hmt., i. e. in T. Benj. iv. 5, A agrees with *a* against *β*, and likewise in a number of unimportant phrases, where the agreement may be accidental.²

¹ Thus in the T. Judah the text of A^α is less by a third than that of A^β, but this is an extreme case.

² Cf. T. Jos. iv. 5 (n. 35).

But within β there are two types of text to which *aef* and *bdg* belong respectively, and A agrees all but universally with *bdg*, when *bdg* differ from *aef*. In one passage, T. Zeb. viii. 6, A agrees with *aef* (*ὑπαφύω*) against α (*πρόσωπον*). Here *bg* differ from all the MSS. and Versions and *d* gives a text conflated from *bg* and *aef*.

Value of A. The value of A will be best understood when we come to deal with the Christian interpolations in the text. These are by no means absent from A, but they are present in a much less degree in A than in α and β . This is specially the case in the last two Testaments. But not only is A notable for its comparative freedom from interpolation, but A^a has alone transmitted the purest form of text in T. Lev. iii. 1-5, and A alone preserved the text where it has been wholly lost by $\alpha\beta$ in T. Jos. xix. 3-7; T. Benj. ii. 6-8.

But A is guilty of the sin of omission, and that almost on every page. These omissions are brought before the reader in my text by the use of the brackets ' '. All words thus enclosed are omitted by A.

Furthermore, the text of A is often corrupt. At times the meaning can only be guessed at. In my retranslations of A into Greek I have reproduced the irregularities of this Version.

§ 5. EDITION OF THE ARMENIAN TEXT.

Only one edition of the text has as yet appeared. This is given on pp. 27-151 of the TREASURY OF OLD AND NEW FATHERS: *Non-canonical Writings of the Old Testament*, Venice, 1896, by H. Sargis Josepheanz (*Թանգարան Հին և Նոր նախնեաց. I. I. նկանն գիրք Հին կողակարանաց*).

This edition consists of a reproduction of A^{b*} with variants in the notes from A^{abod}. The editor could not unfortunately have chosen a worse MS. for his text. Fortunately, however, in the case of the Testaments of Simeon and Levi, where A^a and A^b differ very greatly, he has given, by the advice of Mr. Conybeare, A^{ab} on the left hand pages and A^{b*cd} on the pages facing them.

My study of this text has led me to form a low opinion of its accuracy. The editor is frequently careless as to the order of the text, and thus represents a divergence between A and $\alpha\beta$ where there is none in the MSS. He is indefinite in his statements on the notes. Thus not unfrequently he says 'one line is missing', and gives the reader no help in determining its length. Happily, by the aid of

Abbeſs, I have been able to ascertain his meaning. The title of the T. Joseph is wrongly given for A^{ab}. Again A^b is not infrequently wrongly cited, as the copy of this MS. by Father Carékin shows. I cannot help drawing the same inference with regard to A^{cd} from my study of A^{ab}, which are closely related to A^{cd}, and with regard to A^a from my study of A^b, these two MSS. being made from the same archetype.

Notwithstanding, this scholar has rendered a great service to the students of the Testaments, and materially lightened the labours of his successors. But it is to be hoped that either he or some other Armenian scholar will undertake a critical edition of this much needed work, in which A^{b*} will be banished from the text and not always cited in the notes. In the meantime the students of this literature must content themselves with the knowledge of A that is given in my notes. I have in my notes either silently or expressly corrected Josepheanz's text when needful, and so far as I am aware I have not omitted a single important variant in either A^a or A^b.

§ 6. TRANSLATIONS OF THE ARMENIAN VERSION.

Paul Hunanian. A German translation has been made by this scholar of the T. Jud. xxiv-xxvi and of T. Benj. x. 8-xii from the Armenian MS. A^k and is given in Sinker's *Appendix*, pp. 26-27.

Conybeare. The chief help towards our knowledge of the Armenian Version has been rendered by this scholar in his contributions to the *J. Q. R.*, 'A collation of Sinker's Texts of the Testaments of Reuben and Simeon with the old Armenian Version,' 1896, vol. viii. 260-268: 'A collation of Armenian Texts of the Testaments of Judah, Dan, Joseph, Benjamin' (viii. 471-485). In these articles Conybeare has retranslated into Greek or Latin the chief variants in the three MSS. A^{beg}.

Preuschen: 'Die armenische Uebersetzung der Testamente der Zwölf Patriarchen' in the *Zeitschrift für NTliche Wissenschaft*, 1900, i. 106-140. This article gives almost a complete list of the Armenian MSS. and a translation into German of the T. Levi. The translator makes many good suggestions and attempts in some of the corrupt passages a reconstruction of the text. He has rightly shown that the editor of the Armenian text was wrong in making A^{b*} the basis of his text.

Issaverdens, *The Uncanonical Writings of the Old Testament*, pp. 349-

479, Venice, 1901. Dr. Issaverdens has here attempted to translate the Testaments into English, but the task was wholly beyond him. It is not that his English was defective, but that his entire training was not apparently fitted to prepare him for such an undertaking. He ought to have followed closely the printed Armenian text, and, where this text exhibited two very different recensions, have rendered each independently. As it is, he ostensibly follows the longer recension, but frequently adopts a reading from the shorter without informing his reader. No hint is given that at times ten, twenty, or thirty words or even a whole page is wanting in the shorter recension. Sometimes he gives, as a rendering of the Armenian text, the rendering of the Greek text of Sinker, where the Armenian is at variance with the Greek. Occasionally he adds a clause from the Greek which is missing in the Armenian without even a hint to that effect. Finally, his renderings are frequently inaccurate. In short, this translation, while of interest to the general reader, is absolutely worthless to the scholar.

§ 7. THE SLAVONIC VERSION.

This version is late. It is based on the type of text represented by *aef*, and of these three it attaches most closely to *f*; for *S*¹ always and occasionally *S*² agree in making the addition at the close of each Testament that is to be found in *f* alone of the Greek MSS. But *S* has affinities also with other MSS. than *aef*; thus in T. Lev. ix. 1 it agrees with *a* in reading τὸν προπάτορα ἡμῶν which *β*, *A* omit: in T. Gad i. 4 *a*, *S*¹ read ὑπάρχων νέος, where *β*, *A* have τρυφερός ὢν, and in T. Lev. xii. 1 ἐξ αὐτῆς where *β*, *A* read αὐτῆ: in T. Benj. iv. 3 *c*, *S* read θεοῦ where *β* has ἀγαθοῦ, and in T. Lev. ix. 11 *a*, *d*, *A*², *S*¹ agree in omitting six words through hmt. Such instances, though they are not numerous, are sufficient to prove that the Greek MS. from which *S* was translated had sporadically come under the influence of *a*.

§ 8. THE TWO SLAVONIC RECENSIONS.

The two Slavonic Recensions of the Testaments of the Twelve Patriarchs are primarily taken from the so-called *Palea* (Greek παλαιά), which contain short accounts of events mentioned in the Old Testament with the addition of traditional stories and comments of the Fathers of the Church. These *Palea* sometimes appear in separate collections and are sometimes prefixed to the translations of Byzantine chronicles. Their origin is certainly Byzantine. Of the

two recensions the short one has undergone many changes from the Greek original. The editor of the *Palea* has shortened the 'Testaments' as they already existed in a complete Slavonic translation, and following a polemical course against the Jews, he has here and there introduced references to them. Besides the alterations mentioned the editor of the *Palea* has changed the order of the 'Testaments', having placed the Testament of Joseph before all the others, and having connected it with the death of Jacob. Tichonravov, the Russian editor, has not followed this peculiarity, and some variations have been introduced from a *Palea* on vellum of 1406, written at Kolemna. The shorter redaction of the Testaments is contained in a vellum MS. of the fourteenth century. preserved in the Monastery of St. Alexander Nevski.

The Complete Recension is from a *Palea* of the year of 1477, preserved in the Synodal Library at Moscow, No. 210, pp. 146-189.

Some variations from the complete redaction of the Testaments have been introduced from an uncial MS. in a Miscellany of fifteenth to sixteenth centuries, belonging to the Chief Archives of the Ministry of Foreign Affairs at Moscow, and including among other things a part of the chronography of John Malalas.

It will be seen that with the exceptions indicated the two redactions agree.

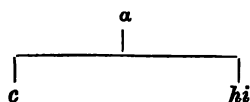
Tichonravov's work is entitled: *Pamiatniki Otrechennoi Russkoi, Literaturi Sobrani i izdani Nikolaem Tikhonravovim*¹. 2 vols. St. Petersburg, 1863.

W. R. MORFILL.

§ 9. THE GREEK VERSION FOUND IN TWO FORMS, α AND β . THEIR RELATIONS AND THE CHARACTERISTICS OF THEIR REPRESENTATIVES.

The Greek Version is found in two forms which are denoted by α and β in this edition. I do not call them recensions, for I hope later to prove that these forms go back to the Hebrew.

α and its characteristics. α is represented by three MSS. *chi*. The relations of *chi* to each other may be represented as follows:

¹ Памятники отреченной литературы собраны и изданы Николаем Тихонравовым. St. Petersburg, 1863.

hi are derived from one and the same parent¹, but are late MSS. and show some signs of a mixed ancestry. In T. Zeb. i. 7^{b-ii}. 1^a they supply the text of *a* which *c* omits through hmt. These MSS. diverge occasionally from *c*: thus they support β , A^β , S^1 against *c* in T. Lev. iii. 8 (n. 49); β , S^1 against *c*, *A* in T. Sim. i. 10 (n. 68); β , (*A*), S^1 against *c* in T. Sim. vii. 1 (n. 2); β , *A*, S^1 in T. Lev. vi. 3 (n. 8) against *c*; β , *S* in T. Zeb. ix. 5 (n. 27) against *c*, *A*.

a is rather disfigured by omissions such as T. Reub. ii. 3^{b-4^a}; T. Lev. ix. 2^b (n. 8), 11^b (through hmt. n. 49) 14^b; xii. 5-7 (n. 27); xiii. 2; T. Jud. iii. 4 (through hmt.); vi. 1-2; xii. 6-10; xxi. 7^d (n. 54); T. Naph. viii. 4^b, 6^o.

Though freer than β from Christian interpolations, yet *a*, too, shows many signs of the Christian scribe's activity in this direction². But we shall return to this subject in a later Section.

One notable depravation of the text occurs in T. Jud. xii. 6-10, where *a* has omitted the text of the Testament and substituted in its stead an abbreviated form of the LXX of Gen. xxxviii. 20, 24-30.

β and its characteristics. β is represented by six MSS., *abdefg*. These MSS. are not so closely related to each other as *chi*, but represent two diverging types of text. Of these *aef* show many affinities with *a*, and *bdg* with *A*. As we have shown elsewhere (see § 7), *S* is derived from *aef*. It is noteworthy that *aef* exhibit one uniform type of text agreeing on the whole very closely with each other, whereas *bdg*, though undoubtedly exhibiting a certain type of text, differ very largely from each other. Thus *g* is remarkable for its large omissions, *d* for its large additions and conflation, and *b* for its frequent small changes of the text. Furthermore, *bdg* are remarkable also for large additions to the text in T. Zeb. Thus vi. 4-6, vii-viii. 3, ix. 8^{cd} are found alone in *bdg*. These, if not from the original Testament, are from a Semitic source.

We shall begin with *b*. In some cases its variants are due to emendation. Thus in T. Lev. xvii. 2 the priesthood of an ancient

¹ *h* is not derived from *i* nor *vice versa*; for *i* omits where *h* does not, and *h* omits where *i* does not. Besides, there is a large number of variations between them. See Appendix VI.

² In the following passages *c* adds *ⲡⲉⲣⲓ* $\chi\theta$ (= *ⲡⲉⲣⲓ* $\chi\rho\iota\sigma\tau\omicron\upsilon$) in the margin (unless otherwise noted). T. Sim. vi. 5 (in text); T. Lev. iv. 1, x. 2, xvi. 3, T. xviii. 2; T. Isa. vii. 7; T. Naph. viii. 2 (on top of page); T. Ash. vii. 3; T. Jos. xix. 3; T. Benj. iii. 8, ix. 2. Of the above *hi* omit the first three additions in the T. Lev.; *h* omits the address in the T. Sim., and *i* the addition in the T. Naph. Otherwise *hi* agree with *c*, except that they go a step further and in all cases embody the additions in the text.

worthy is said to have been πλήρης μετὰ Κυρίου, i.e. "עַם דְּלִשָׁא, 'perfect with the Lord.' But the scribe of *b*, failing naturally to understand this Semitic Greek, wrote πλήρης μετὰ φόβον Κυρίου. Likewise as an emendation we should explain the addition of ζήσεσθε in T. Jud. xvi. 2 against all other authorities, and the change of συντρέχει into συνεργεῖ in T. Benj. iv. 5, of συγγένη into συμπεισθῆς in T. Jos. vii. 3 as also in iv. 3, of διαβουλίου into διαβόλον in T. Ash. i. 9, of πατράσιν into πέρασιν in T. Dan v. 10, of δώσει into βοῶν in T. Dan v. 9, of ἀπέθνησκε into ἀπέθανεν in T. Lev. xi. 7 (n. 34), and of πρόσχε into μὴ πρόσχε in T. Lev. ix. 9, in nearly every case with disastrous results. Again, without a shadow of authority, it adds καὶ ἐθαύμαζον at the close of T. Jos. xvii. 5. Finally, in T. Zeb. viii. 6, it gives a most unlikely text along with *g*. On the other hand, in T. Jud. v. 2, the words καὶ νότου, which it inserts after δυσμῶν, though not found in any other Greek MS., nor in A or S, are found in the Hebrew Midrash which contains fragments of the Testament: see Appendix I (p. 237, line 4 מן הדרום . . . ראובן). In some cases it agrees with A against *α*, *β*-*b* (T. Naph. ii. 8 (n. 62)). Thus, on the whole, it is clear that, though in many respects *b* is a good representative of the type *bdg*, it would form an insecure foundation on which to construct a text.

d. This is a most interesting MS. It exhibits peculiar readings on almost every page. First of all *d* is a conflate text. This is manifest in the titles of the Testaments, where it combines the readings of *α* and *β*. Such conflations are common in *d*. See T. Jud. vi. 3 (n. 17); T. Zeb. viii. 6 (n. 22); T. Jos. iv. 7 (n. 44); xvi. 5 (n. 23). In other cases *d* shows affinities with *α*. Thus in T. Lev. xiii. 8^a *d* supports *α* against *β*-*d*, A, S; *α*, A in reading σοφία, where *β*-*d* read αὐτή in T. Lev. xiii. 8; and by reading ὑμῶν, which *β*-*d* om., in xiv. 7; and *α*, A^a, S¹ in omitting a clause in ix. 11. Again, *d* agrees at times with *acf* against *bg*. Cf. T. Gad v. 9 (n. 59), viii. 1 (n. 4); T. Ash. iv. 2 (n. 10). In one passage, T. Jud. ix. 5, I have adopted παραθήσας into the text on the testimony of *d*, A. In another passage, T. Benj. vi. 4 (n. 26), it seems alone to have preserved the original text.

Thus *d*, which is naturally related to *b*, A, shows many traces of the influence of *α* and *acf*.

g. This is a very corrupt MS. and is chiefly remarkable for its omissions. It is very closely related to A, and *g*, A occasionally agree against all the other authorities. T. Naph. viii. 4^g, *g*, A along with *e* are right against *α*, *abdf*.

Sinker, *Testamenta XII Patriarcharum, ad fidem codicis Cantabrigiensis edita: accedunt lectiones cod. Oxoniensis*. Cambridge, 1869. We have here a most accurate reproduction of *b*, but we cannot speak so well of the collation of *a*, which is given in the footnotes. This contains many serious errors.

Testamenta XII Patriarcharum: Appendix containing a Collation of the Roman and Patmos MSS. and bibliographical Notes. Cambridge, 1879. These are the MSS. denoted by *c, g* in the present edition. The collation of *c* was made for Dr. Sinker by Guidi, and is on the whole accurately done. I have discovered four errors through the photographic reproduction which I had executed for me in the Vatican. On p. 4 Dr. Sinker has expressed the conviction that 'in any future critical revision of the text the Cambridge MS. must form the basis'. *b* is undoubtedly a valuable MS., but it can never again enjoy this distinction.

§ 11. THE GREEK VERSION—A TRANSLATION FROM THE HEBREW.

Apart from Grabe, no notable scholar has advocated a Hebrew original till within the last decade and a half. Even Grabe, though he declared for a Hebrew original, advanced no linguistic arguments in support of his contention. It is remarkable that such an eminent critic as Dillmann could write (*Herzog, Real-Encyc.*¹, xii. 362): 'Since the publication of Nitzsch's study all are agreed that the book is not a translation, but was originally written in Greek.' The judgement of Dr. Sinker is still more pronounced (*Test. XII Patr.*, p. 31): 'The Testaments in their present form were no doubt written in the Hellenistic Greek, in which we now possess them, presenting as they do none of the peculiar marks which characterize a version. Whether there were a Hebrew work, on which the present was modelled, a supposition by no means improbable in itself, we cannot tell, nor is it a matter of much importance.'

To two Jewish scholars, Kohler¹ and Gaster, within the last fourteen years, belongs the honour of re-opening the question of the Hebrew origin of the Testaments. Only Gaster², however, has offered any linguistic evidence. But his article on the question, though it contains a few excellent points, failed to establish his thesis. Shortly after the above articles were written the present editor began his study of the Testaments, in the course of which he early came to the conclusion—which he set forth later in the

¹ *J. Q. R.*, 1893, v. 400-406.

² 'The Hebrew text of one of the Testaments of the XII Patriarchs' (*Proceedings of the Society of Bibl. Archaeology*, Dec. 1893, Jan. 1894).

Encyclopaedia Biblica (I, 241, 1899)—that the bulk of this work was written before 100 B. C., therein confirming an earlier speculation of Kohler. Since that date a close examination of the Greek text has brought to light a number of facts that puts its derivation from a Hebrew original beyond the possibility of question. The results of this examination will now be placed before the reader.¹ Before entering on this subject it is worth observing that both the Greek MSS. *h* and *i* state at the outset that the Greek is a translation from the Hebrew. See p. xi *ad fin.*

I. *Hebrew constructions and expressions are to be found on every page. Though the vocabulary is Greek, the idiom is frequently Hebraic and foreign to the genius of the Greek language.*

T. Reub. iii. 8 συνίων ἐν τῷ νόμῳ = בִּן בְּתוֹרָה; iv. 6 οὐκ ἐν καιρῷ αὐτῶν = בְּלֹא עֵת; vi. 11 ἐν αὐτῷ ἐξελέξατο = בֶּן בָּחַר. T. Sim. iv. 4 ἡγάπησά με σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου (α) = אָהַבְנִי עִם־אָחִי 'loved me as (he did) my brothers'. So β, A, S' ὡς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς. v. 4 ἐν Λευὶ ἀδικήσουσι = לֹא יִכְלֹוּ לְלֵוִי; v. 5 οὐ δυνήσονται πρὸς Λευί (β, S') = לֹא יִכְלֹוּ לְלֵוִי 'they shall not overcome Levi'. The same Hebraism recurs in T. Iss. iv. 4; T. Dan v. 4. vi. 6 δοθήσονται . . . εἰς καταπάτησιν (β) = לְמַרְמָס . . . יִתְנוּ 'they shall be trodden under foot'. This idiomatic use of נָתַן is common. Cf. use of שָׂם in Is. x. 6. T. Lev. viii. 14 ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν = וְקָרָא לוֹ שֵׁם חָדָשׁ; xviii. 10 Ἀδάμ = אָדָם, and should here be rendered by ἀνθρώπους. T. Jud. vii. 1 (hi, β) ὄχλος βαρύς = חֵיל כְּבֵד 'a numerous army'; ix. 8 βεθ = בֵּת, κόρους = בָּוִרִים, σφης = אִמְפָּה; xii. 8 ἕως τῆς ζωῆς μου is clearer in the Hebrew than in the Greek, it = כְּחַיִּי 'so long as I lived'; xx. 4 ἐν στήθει δοστέων αὐτοῦ, which is absolutely unintelligible, is full of significance in the Hebrew = עַל־בֶּלֶב עַצְמוֹ 'on his very heart'. In xxi. 5 ἐσθίει τὴν τράπεζαν αὐτοῦ = אָכַל שֻׁלְחָנוֹ. Most probably the peculiar Greek προκόψουσιν ἐπὶ κακῷ ἐν πλεονεξίᾳ in xxi. 8 is to be explained by retroversion into the Hebrew בָּבָע לְהַרְעִי יוֹסִיפוּ 'they will grow worse in covetousness'; xxv. 1 ἑξαρχοὶ σκήπτρων = 'chiefs of tribes' (שִׁבְטִים); xxv. 2 ἡ τρυφή τὸν Νεφθαλείμ = 'Eden (blessed) Naphtali', for τρυφή = עֵדֶן. In T. Iss. v. 7 ἐκλήρωσεν ἐν αὐτοῖς (β) = רַחֲמֵי לֹחֶם. T. Gad ii. 2 προσεθέμην αὐτῷ μῖσος = וְהוֹסַפְתִּי שִׂנְאָה אֵתוֹ 'I hated him still more'. T. Ash. i. 5 ἐν οἷς τὰ δύο διαβούλια . . . διακρίνοντα αὐτά. Here ἐν οἷς . . . διακρίνοντα αὐτά appears to be a poor rendering of אִשֶּׁר . . . בָּחָרִים בָּם. T. Ash. iii. 1 ὁ θεὸς ἀναπαύεται εἰς αὐτήν = אֱלֹהִים יֹשְׁבֵן בָּהּ 'God hath His

¹ The present editor has already published some of the following results in the *Encycl. Bibl.*, i. 239-240; *Hastings, Bibl. Dict.*, iv. 724; *Hibbert Journal*, April, 1905, pp. 562 sqq.

habitation therein'. T. Jos. ii. 3 ἔδωκέ με ὁ Κύριος εἰς οἰκιτρυμὸν ἐνώπιον=לפני אֲנִי לְרַחֲמִים נתן (cf. Dan. i. 9) 'granted me to find mercy in the sight of'; xii. 2 κλοπῇ ἔκλεψαν=גָּנוּב גָּנוּב; xii. 3 ποιήσον μετ' αὐτοῦ κρίσιν=עָשָׂה שְׁפָט עִמּוֹ. T. Benj. x. 11 κατοικήσετε ἐπ' ἐλπίδι ἐν ἐμοί=בִּי תִשְׁכְּנוּ לְבֶטַח 'Ye shall dwell securely with me'. The same misrendering is found in the LXX of Ezek. xxviii. 26; xxxiv. 28, and elsewhere.

The above instances are sufficient in themselves to prove the derivation of our text from a Hebrew original. The bulk of the above expressions could hardly, on any hypothesis, have been written for the first time in Greek. But the evidence can be multiplied fourfold, both in quantity and in conclusiveness, as we shall see as we proceed.

II. *Dittographic renderings of the same Hebrew phrase, and expressions in the Greek implying dittographs in the Hebrew MS. before the translator.*

In T. Sim. iv. 8 κλόνον παρέχει τῇ ψυχῇ καὶ τρόμον τῷ σώματι=הִנֵּנִי הַנֶּפֶשׁ וְיָרֵעִי הַגֶּוֹן, and is thus a dittographic rendering of the first two lines, ἀγριῶ . . . τὴν ψυχὴν καὶ φθείρει τὸ σῶμα, though φθείρει supposes יִאֲכַר instead of יָרֵעִי. In T. Naph. iii. 5 ἀπὸ κατοικησίας . . . τάξας τὴν γῆν ἀοίκητον is a clear instance of dittography. The original here may have been כִּבְלֵי יִשָּׁכ, which has been rendered first as ἀπὸ κατοικησίας, and a second time as ἀοίκητον.

In vi. 2 (β, A, S') the impossible μεστὸν ταρίχων ἐκτὸς ναυτῶν has arisen from a dittograph in the Hebrew; for μεστὸν ταρίχων=מִלֵּא מִלֵּא, a corrupt dittography of מִלֵּא מִלֵּא=ἐκτὸς ναυτῶν.¹

Again, in T. Gad vi. 6 μετανοεῖ τοῦ πλημμελῆσαι εἰς σέ καὶ τιμήσει σε καὶ φοβηθήσεται καὶ εἰρηνεύσει (β-af, A, S'). Here the idea of fear is quite alien to the context, which deals with the case of a man repenting of the wrong he had done to a good man: φοβηθήσεται=יִתְחַי, a dittograph of יִתְחַי=τιμήσει.

We should possibly explain T. Iss. iv. 4 in this way. Thus in εἶδεν ἐπιλέξασθαι κάλλος θηλείας we might take ἐπιλέξασθαι κάλλος=בָּחַר בְּיָדָהּ and regard the first word as a dittograph of the second. Then the text would run 'he looketh not on the beauty of women'. Otherwise for εἶδεν (which c, ab read) we should read οἶδεν with def (A). Then οἶδεν ἐπιλέξασθαι=יָדַע לְבַחַר, or, if ἐπιδέξασθαι (a, β-fg) is original, we should have יָדַע לְרִצּוֹן='cannot have pleasure in'.

On the same principle we should explain T. Jud. iii. 3 τὸν Ἀχὼρ βασιλέα=הַמֶּלֶךְ הָאָחֵר, i. e. τὸν ἕτερον βασιλέα, a phrase which occurs in

¹ This fact was first pointed out by Gaster (P. S. B. A., Dec., 1893).

the previous verse and has been wrongly repeated in this verse. See notes *in loc.*

Again, the impossible text in T. Lev. viii. 14 ποιήσει ιερατείαν νέαν κατὰ τὸν τύπον τῶν ἐθνῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη is very probably to be explained in the same way. The words κατὰ τὸν τύπον . . . ἔθνη = עֲלֵם הַגּוֹיִם לְכָל הָעַמִּים. Here I take עֲלֵם as corrupt for עֲלָם = μεσίτης. Then either we omit עֲלָם or עֲלָם-לְכָל as a dittograph. Thus we arrive at: 'He will establish a new priesthood to be a mediator for the Gentiles.' The clause occurs in the description of John Hyrcanus, whom the author regarded as the Messiah. Moreover, throughout the entire Testaments the salvation of the Gentiles is confidently expected. But the most notable dittograph occurs in T. Naph. viii. 4, 6:—

Ἐὰν οὖν καὶ ὑμεῖς ἐργάσθησθε τὸ καλόν,
εὐλογήσουσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ ἄγγελοι,
καὶ ὁ Θεὸς δοξασθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' ὑμῶν,
καὶ ὁ διάβολος φεύζεται ἀφ' ὑμῶν,
καὶ τὰ θηρία φοβηθήσονται ὑμᾶς,
καὶ ὁ Κύριος ἀγαπήσει ὑμᾶς,
[καὶ οἱ ἄγγελοι ἀνθέξονται ὑμῶν].

Τὸν δὲ μὴ ποιῶντα τὸ καλόν,
καταράσσονται αὐτὸν καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι,
καὶ ὁ Θεὸς ἀδοξήσει ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτοῦ,
καὶ ὁ διάβολος οἰκειῶνται αὐτὸν ὡς ἴδιον σκεῦος,
καὶ πᾶν θηρίον κατακυριεύσει αὐτῷ
καὶ ὁ Κύριος μωσήσει αὐτόν.

Here, if we compare ver. 6 with ver. 4, we see that the six lines in ver. 6 correspond line for line with the first six in ver. 4. The seventh line in 4 is thus against the structure of the stanza. It is also against the parallelism. On retranslation into Hebrew we find that it = עֲלָם הַגּוֹיִם יִתְחַבֵּר, which is a dittograph of עֲלָם הַגּוֹיִם יִתְחַבֵּר.¹

III. *Paronomasiae which are lost in Greek can be restored by retranslation into Hebrew.*

We can recover a dozen or more paronomasiae by retranslation, the most of these having to do with the names of the patriarchs. T. Sim. ii. 2 ἡ μήτηρ μου ἐκάλεσέ με Συμεῶνα ὅτι ἤκουσε Κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς = נָחַלְתִּי " עֲשֵׂה כִּי יַעֲשֶׂה אֱלֹהֵינוּ קְרָאָה לְנֹחַ.

¹ The original line 4^f is found only in *eg*, *Abcdaf*, *S*, that is in *H^β*. The dittograph is omitted only by *a* and therefore goes back to *H^α* and *H^β*, that is, to *H* itself, the Hebrew archetype. See p. xxxix.

T. Lev. vi. 1 ἀσπίδα . . . διὸ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους Ἀσπίς = שריון היה שם כן על . . . שריון. Here the play is on different meanings of the same word.¹ T. Lev. xi. 2 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηροσάμ, ὅτι ἐν τῇ γῇ ἡμῶν πάροικοι ἦμεν (β, Αβ, S')=ים . . . שם-נ; xi. 5, 6 μέσος . . . ἵστατο πάσης τῆς συναγωγῆς διὰ τοῦτο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καάθ (β, Αβ)=תהר . . . להר. See Appendix III, 66-7, where we have the same play on the name implied in the Aramaic and Greek Fragments; xi. 7 ἐκάλεσα αὐτὸν Μεραρεῖ ὃ ἐστι πικρία μου (β)= . . . שררי שררי; xi. 8 Ἰωγαβὰδ ἐγεννήθη . . . ἐνδοξος γὰρ ἦμην (β)=כי . . . נלדה יכבר נכבר.

T. Jud. i. 3 ἐπωνόμασέν με Ἰούδαν, λέγουσα· ἀνθομολογοῦμαι τῷ Κυρίῳ = תהא . . . תהיה.

T. Iss. i. 15 διὰ τοῦτον τὸν μισθὸν ἐκλήθην Ἰσαχάρ = שררן שררן שררן; v. 8 τῷ δὲ Γὰδ ἐδόθη ἀπολέσαι τὰ ἐπερχόμενα πειρατήρια τῷ Ἰσραήλ נדחם . . . לנר. This last verse has by some accident been inserted in Issachar, whereas it ought, of course, to have appeared in the T. Gad.

T. Zeb. i. 3 Ζαβυλὼν δόσεις ἀγαθή = ובר טוב . . . ובלח; iii. 3 καταπατήσομεν αὐτήν, ἀνθ' ὧν εἶπεν ὅτι βασιλεύσει ἐπὶ = ב יררה . . . נרה (Late Hebrew).

T. Naph. i. 6 ἐν πανουργίᾳ ἐποίησε Ῥαχὴλ . . . διὰ τοῦτο ἐκλήθην Νεφθαλείμ (β-γ) = נתלי נפתלי שררן שררן; i. 12 ἔτεκε τὴν Βάλλαν λέγων καινόσπουδός μου ἡ θυγάτηρ· εὐθύς γὰρ τεχθεῖσα ἔσπενδε θηλάειν = נתלי בתלי כי . . . בתלי לאמר בתלי שררן שררן.

T. Ash. i. 2 ἀκούσατε, τέκνα Ἀσθήρ . . . καὶ πᾶν τὸ εὐθὲς . . . ὑποδείξω ὑμῖν = תהא תהא . . . שררן שררן; i. 9 θησαυρός τοῦ διαβουλίου = שררן שררן.

T. Benj. i. 6 Βενιαμίν, ὃ ἐστιν υἱὸς ἡμερῶν = בנימין . . . בנימין; x. 8 οἱ μὲν εἰς δόξαν οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν = נתלי נתלי שררן שררן.

IV. *Many passages which are obscure or wholly unintelligible in the Greek become clear on retranslation into Hebrew.*

Many phrases and clauses given under No. I could be brought under this head, such as those in T. Jud. xx. 4; T. Jos. ii. 3; T. Benj. x. 11, &c. But there are many more such.

¹ ἀσπίς is a bad rendering, as שריון means here body armour or coat of mail as in Sam. xvii. 5; 2 Chron. xxvi. 14. θώραξ is given in T. Jud. iii. 5 as another rendering (see Midr. in Appendix I, p. 236, line 4), and is on the whole satisfactory, for in later times θώραξ appears to mean defensive armour generally.

T. Reub. iii. 5 πνεῦμα ψεύδους τὲν ἀπωλεία καὶ ζήλωτ' τοῦ πλάττειν λόγους καὶ κρύπτειν λόγους αὐτοῦ ἀπὸ γένους καὶ οἰκείων. The context requires a parallel to ἀπὸ γένους καὶ οἰκείων, which underlies, no doubt, the obelized words. These = נאנרן נאשׁל, which I take to be a corruption of נאנרן נאשׁל. Thus we get: 'The spirit of lying which aims at practising deceits on an enemy or rival and concealments from kindred and friends.'

In T. Lev. ii. 7 we have the peculiar expression εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ πολὺν κρεμάμενον (α, Α^α). Here κρεμάμενον is surely impossible. In β, Α^β (i. e. H^β) where the text has been expanded into an account of the seven heavens, the explanatory gloss is added: ἀνάμεσον τοῦτον κἀκείνου. Here κρεμάμενον = נרמ which seems corrupt for נרר, or rather נרר = ἐν τῷ στερεώματι or rather καὶ τὸ στερέωμα. The firmament or raqia is actually the name of the second heaven in the Talmudic account of the Seven Heavens (Chag. 12^b). In this earlier account the firmament is simply mentioned as being in the first (α) or second heaven (β).

In T. Lev. ii. 8 (α, β, Α^β) the second heaven is said to be brighter and more brilliant than the first, ἦν γὰρ καὶ ὕψος (καὶ γὰρ ὕψος ἦν, β, Α^β) ἐν αὐτῷ ἄπειρον. Clearly there is something wrong here. The greater brightness of the second heaven cannot be due to its greater loftiness. The error, therefore, lies in the ὕψος. This word = נפ, which is corrupt for נפ = φῶς or φέγγος. Thus the brightness of the second heaven was due to a boundless light (φῶς ἄπειρον) that was therein. This light may have been physical, if we may adopt the Talmudic view which represents the sun, moon, and stars as being in the second heaven (Chag. 12^b). The angel, ii. 9, bids Levi not to be surprised at this heaven, for he will presently see a far brighter one.

In T. Lev. xviii. 9 καταπαύσουσιν εἰς κακά is a most peculiar expression but becomes at once clear on retranslation. Thus it = נררן נררן 'shall cease to do evil'.

T. Jud. iv. 3 †ἐλευθέρωσαμεν τὴν † Χεβρών. Here, from the parallel accounts in the Midrash (Appendix I), Chron. Jerach. xxxvi. 6 and the Book of Jashar (*Dict. des Apocr.* ii. 1176), we must regard Χεβρών = נררן as a corruption of נררן, i. e. Hazor. In the next place, since our text as well as the three authorities mentioned above have to do with the capture and not the deliverance of Hazor, ἐλευθέρωσαμεν must be corrupt. This word = נררן, corrupt for נררן or נררן = ἐλάβομεν or ἐκυριεύσαμεν.

T. Jud. v. 3 οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους . . . †ἐφελκύνθησαν πρὸς ἡμᾶς 'Those on the wall . . . †were drawn down† against us'. This gives no satisfactory sense. We require some such statement as 'they

attacked us' or 'drew themselves up against us'; for the sons of Jacob were scaling the wall to attack the city. Here then ἐφελκίσθησαν = וַיִּקְשְׁ (cf. LXX in Num. ix. 19; Josh. xxiv. 31) which appears to be corrupt for וַיִּצַּב = παρατάξαντο 'drew themselves up in array against us'.

T. Jud. viii. 2 †παρακαλέσας δέδωκέ μοι. Here παρακαλέσας can hardly mean 'invited', since it is already said that the king had talked with Judah and Ieram and had made a feast for them. Hence I take παρακαλέσας δέδωκε = יְהוֹנָן דָּבַר, corrupt for יְהוֹנָן וְיָרָם 'when I was heated with wine he gave me his daughter to wife'. Judah's drunkenness explains his marrying a Canaanite. For another possible explanation see note *in loc.*

T. Jud. ix. 3 καὶ ἦρθη νεκρὸς ἐν ὄρει Σειρ, καὶ πορευόμενος ἐν Ἀνονιρὰμ ἀπέθανεν (β, S¹). The words καὶ πορευόμενος . . . ἀπέθανεν are omitted by a as unintelligible, and A changes it into ἐν ᾧ ἐπορεύοντο ἐτάφη ἐν Ἀναν. But a comparison of the Midrash Wajjis. and the Chron. Jerach. (see note 20, p. 79) shows that this clause belongs to the original text and in the form in which it appears in β, S¹. Moreover, these authorities help us to discover how the corruption in νεκρός arose. νεκρός = הָלַךְ, whereas these have הָלַךְ = τετραυματισμένος. Thus Esau was wounded on Mount Seir and died as he was passing over Anoniram.

T. Jud. xi. 2 (β, S¹) συνέπεσα πρὸς αὐτήν. Similar phrases occur in xiii. 3 (β-α, A, S¹), and in T. Jos. ix. 5 (α, β-α, S¹). The sense required is obvious: συνέπεσα πρὸς αὐτήν = הָלַךְ יְהוֹנָן, corrupt for הָלַךְ יְהוֹנָן = συνεγενόμην αὐτῇ. This sense suits all the passages.

T. Jud. xiii. 3 ἐν κάλλει γυναικῶν (β) seems quite unsuitable here, and is omitted by α, A^b. Perhaps there was a corruption of γῆρ = 'apartment' into γῆρ = κάλλει. Then we should render 'in the women's apartment'.

T. Jud. xxi. 6 οἱ μὲν †κινδυνεύουσιν αἰχμαλωτιζόμενοι, οἱ δὲ πλουτοῦσιν ἀρπάζοντες τὰ ἀλλότρια. Here, instead of κινδυνεύουσι, we require a verb forming an antithesis to πλουτοῦσιν. κινδυνεύουσιν = נִצְּרָה (late Hebrew). In earlier Hebrew it = פִּתְּחוּ.

T. Dan i. 7 συνήργει μοι λέγον (α om.). συνήργει is here impossible. It = נִתְּנָה, which I take to be corrupt for נִתְּנָה = הִתְּנָה 'stirred me up saying'.

T. Dan i. 8 (beg) ὡς ὅπερ πάρδαλις τέκμυζουσα ἔριφον, οὕτως ἐκμυζήσω τὸν Ἰωσήφ. Here ἐκμυζᾶν 'to suck' = נָחַץ, corrupt for נָחַץ 'to crush'. Hence 'to crush Joseph as a leopard, &c.'

T. Dan iv. 4 †τέρπει τὴν ἀκοήν, καὶ οὕτως ὀξύνει τὸν νοῦν. Here it is manifestly some hearsay that gives provocation 'and makes the mind keen to perceive'. Now τέρπει τὴν ἀκοήν = נִתְּנָה נִתְּנָה where

הרני is corrupt for הרנין. Hence the clause = 'the thing said giveth provocation'.

T. Dan v. 3 ἀγαπήσατε τὸν κύριον ἐν πάσῃ τῇ + ζωῇ (c, β-d, A, S¹) ὑμῶν καὶ ἀλλήλους ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ. Here the parallelism shows ζωῇ to be corrupt. *h d* read ψυχῇ, but this looks like a scribe's emendation, though it gives the right idea. Perhaps כָּל יָמֶיכֶם or כָּל חַיֵּיכֶם is corrupt for כָּל מְאֹדְכֶם = 'with all your strength'.

T. Dan v. 6 ὑπακούουσιν τοῦ παρεδρεύειν τοῖς υἱοῖς Λευί. Here 'will obey with a view to attending constantly on' cannot be original. ὑπακούουσιν = וְשָׁרָה, corrupt for וְשָׁרָה = 'will conspire'. The latter verb occurs in the late Heb., T. Naph. ix. 2 (p. 243).

T. Dan v. 10 (a, beg) τὴν ἐκδίκησιν τοῦ νίκους δώσει τοῖς πατράσιν ἡμῶν. Since the promise refers to the future πατράσιν can hardly be right. I conjecture that מְאֹדֵינוּ is corrupt for מְאֹדֵינוּ and that accordingly we must render here 'will execute an everlasting vengeance on our enemies'.

T. Gad iii. 3 τὸ μῖσος ἐτύφλωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὡς καὶ γὰρ + ἔβλεπον ἐν τῷ Ἰωσήφ (β, A, S¹). Here καὶ γὰρ ἔβλεπον ἐν = בְּ אֶרְצָא אֲנִי נָא, which may be corrupt for בְּ אֶרְצָא אֲנִי נָא. Thus we have: 'hate blinded his soul as it blinded me also in regard to Joseph.'

T. Gad vii. 6 ὁ γὰρ πένης . . . ὑπὲρ πάντας ἱπλουτέῃ ὅτι οὐκ ἔχει τὸν περισπασμὸν τῶν ματαίων ἀνθρώπων. According to the text the poor man is rich because he is free from the sore travail of men seeking to be rich. But what we require here is a statement that he is happy—not that he is rich—because he is free from disquieting cares. Here πλουτέῃ = ἔσται, corrupt for ἔσται = μακαριστός ἐστι. The LXX of Prov. xxxi. 28 implies the converse corruption.

T. Gad vii. 7 ἐξάρατε οὖν τὸ τῆς μίσους ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν καὶ ἀγαπήσατε ἀλλήλους ἐν εὐθύτητι καρδίας. This chapter of Gad deals with envy or jealousy on the part of the poor man towards his wealthier or more prosperous neighbour. Ver. 7 closes the chapter with a general admonition bearing on the subject of the chapter. This admonition should refer, therefore, to ζῆλος or φθόνος, not to μῖσος. The corruption arose in the Hebrew מְאֹדֵנוּ (= ζῆλος) being corrupted into מְאֹדֵנוּ.

T. Ash. ii. 1 ψυχὴ ἐν λόγοις ἀφιστῶσα τὸ καλὸν ὑπὲρ τοῦ κακοῦ. So *a* reads. The text of β-g, A λέγουσα, φησί seems to be a corruption of λόγοις ἀφείσα: ἀφιστῶσα = מְאֹדֵנוּ, which I take to be corrupt for מְאֹדֵנוּ = ἀντιλαμβανομένη. Thus we have 'a person may support the good with words on behalf of an evil design'.

T. Ash. v. 2 δὲ καὶ τὸν θάνατον ἢ αἰώνιος ζωὴ τὰναμένει. The interpolations being omitted, this verse runs: 'Death succeedeth to

life, night to day, and darkness to light: wherefore also eternal life tawaiteth death.' *h*, *β* read ἀναμένει, *c* (A?) διαμένει. For τόν before θάνατον *g* reads μετά. This is a mere scribal guess, but it is in the right direction. Now διαμένει with its notion of 'continuance', even of 'continuance after death', is not the idea that the preceding words suggest. It is that of succession, that we expect. διαμένει may be an emendation of the impossible ἀναμένει. I propose that the original ran as follows: יָמוּ יְהוֹשֻׁעַ הַמָּוֶת אַחֵר = μετά τὸν θάνατον ἢ αἰώνιος ζωὴ ἀκολουθεῖ, but that this was corrupted into יָמוּ יְהוֹשֻׁעַ הַמָּוֶת אַח = *β*. It appears that it was the loss or corruption of אַחֵר in *H*, or μετά in *a*, *β* that led to the subsequent depravation of the text. If we could assume its loss in *a*, *β* then ἀναμένει could be a corruption of ἀνατελεῖ.

T. Ash. vi. 4 τὰ τέλη τῶν ἀνθρώπων δεκνύουσι τὴν δικαιοσύνην αὐτῶν καὶ γνωρίζονται τοῖς ἀγγέλοις Κυρίου καὶ τοῦ Βελιάρ. *β*-*dg* read γνωρίζοντες instead of καὶ γνωρίζονται which *a* attests, and *dg* γνωρίζόντων. The construction in *a* cannot be right, nor yet its sense. *β* is better in both respects. It is the soul's recognizing the angels of the Lord or of Beliar that makes it joyful or troubled at the hour of death, not its recognition by these angels. The participial construction of *β* is near what is required and may point to כ with the infin. in Hebrew. In the notes on my text I have conjectured that we have here a confusion of יָמוּ = γνωρίζονται and יָצְוּ = συναντῶσι, the same confusion as the LXX implies in Amos iii. 3. Perhaps this is not necessary, but I think it gives better sense, and, what is more, it explains the impossible text of *a*. The Hebrew may have been לְמַלְאכֵי יְהוָה בְּעוֹד לְמַלְאכֵי בְּהוֹעֵד.

T. Jos. viii. 5 ὅτι διὰ προφάσεως ἀπηλλάγην τῆς Αἰγυπτίας. Here διὰ προφάσεως, if it can stand, must either be rendered 'by (this) means', or 'by a false charge'. But the latter rendering is questionable and the former would require the demonstrative pronoun. Hence I suggest that διὰ προφάσεως = הַנֶּאֱמָר, corrupt for הַנֶּאֱמָר (the LXX and Vulg. imply the same corruption in Prov. xviii. 1). Thus we have 'praising God that I was delivered from the lustful desire of the Egyptian woman'. Cf. iii. 10.

T. Jos. xi. 7 καὶ ἐπλήθυνεν αὐτὸν ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ τέργῃ (*a*). *β*, *A*, *S* omit καὶ ἐργῃ, probably as unintelligible. But by retranslation the source of the corruption springs to light. ἐργῃ = עֲבָדָה, which the translator read as עֲבָדָה (= ἐργῃ); but which he should have read as הֵבְרָה = 'household servants'. The entire clause will be found in the Hebrew, T. Naph. i. 3 (p. 239), where Naphtali speaks of 'silver and gold and household servants'.

T. Benj. iv. 2 ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἄνθρωπος τοῦκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόντ, ἐλεεῖ γὰρ πάντας. So far as I am aware the expression σκοτεινὸν ὀφθαλμόν is unexampled, and seems to spring from a corruption in the Hebrew. οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν = 7שח ען לו רן. Here רן is to be rejected as a dittograph of ען, and 7שח to be taken as a corruption of 7שח. Thus we have 7שח בִּי 7שח ען לו 7שח 7שח 7שח 7שח, 'The good man hath a pitiful eye, for he hath compassion on all'. Cf. Ezek. xvi. 5 עֵינַי הָלַכְתִּי . . . עֵינַי הָלַכְתִּי.

T. Benj. iv. 5 τῷ ἀγαπῶντι τὸν θεὸν συντρέχει. Here συντρέχει = 7רר, corrupt for 7רר 'approveth'.

T. Benj. viii. 3 ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος οὐ μαίνεται †προσέχων ἐπὶ κόπρον . . . οὕτω καὶ ὁ καθαρὸς νοῦς ἐν τοῖς μασμοῖς τῆς γῆς συνεχόμενος μᾶλλον τοικοδομεῖ, αὐτὸς δὲ οὐ μαίνεται. Here προσέχων (c, β-f) = 7רר 7רר (cf. Sir. xiii. 13), but the word should have been punctuated 7רר 7רר = λάμπων. Strangely enough f has λάμπων here, which is probably only a lucky hit of its scribe. Or προσέχων = 7ע 7רר 7רר (cf. LXX on Job x. 3), which should here have been rendered λάμπων. Next, οἰκοδομεῖ = 7בנ, which I take to be corrupt for 7רר. Thus the simile in the text becomes perfect.

T. Benj. ix. 1 †ἀνανεωθήσθε. Perhaps we have here a corruption of 7רר 7רר (= 'ye will desire' or 'perpetrate') not 7רר 7רר.

In all the above cases we have dealt only with corruptions in the text, where there was no divergence among the MSS. or Versions. Yet the bulk of the restorations is so obvious that we might take as proven our contention without further evidence. And yet the strongest evidence is still to come. In the next Section we shall discuss only those passages in the text where the MSS. and Versions attest different readings, a generally standing in opposition to β, A, S. By means of the evidence thus forthcoming we hope to advance a stage further than we have yet reached, and to prove not only that our book is derived from a Hebrew original, but also that the Hebrew existed in two recensions, H^α and H^β, and that α and β did not originate in the Greek but are derived respectively from H^α and H^β.

§ 12. α AND β ARE DERIVED RESPECTIVELY FROM THE TWO LOST HEBREW RECENSIONS H^α AND H^β. TABLE OF AFFINITY OF ALL THE TEXTUAL AUTHORITIES.

α and β are not, strictly speaking, Greek recensions, for their chief points of divergence¹ did not originate in the Greek, but go

¹ There are of course some omissions in α due to hmt. and others possibly to

back to two diverse forms of text already existing in the Hebrew, which we denote as H^a and H^b .

Of these two recensions, H^a and H^b , sometimes one gives the correct text, sometimes the other. Whilst, therefore, it is best to print α and add the main variations from β in the margin,¹ the translator will follow a different course, and follow in one case α , in another β .

I shall begin this list of variations between H^a and H^b with a few of the most remarkable taken from different Testaments and then proceed in order through the Testaments. The variants will be underlined.

α β, A, S^1

T. Benj. xii. 2 $\epsilon\kappa\omicron\mu\acute{\iota}\theta\eta$ $\psi\pi\nu\omega$ $\kappa\alpha\lambda\tilde{\omega}$ $\acute{\alpha}\pi\epsilon\theta\alpha\nu\epsilon \dots \epsilon\tilde{\nu}$ $\gamma\eta\rho\epsilon\iota$ $\kappa\alpha\lambda\tilde{\omega}$

Here β, A, S are undoubtedly right, $\text{מת בְּשִׁיבָה טוֹבָה}$. In H^a , on the other hand, טוֹבָה has been corrupted into שִׁיבָה . The same corruption was present in both H^a and H^b in T. Dan vii. 1; T. Ash. viii. 1; T. Jos. xx. 4, and both Hebrew recensions are right in T. Iss. vii. 9. In the late Hebrew T. Naph. i. 1, the correct Hebrew phrase is found. See App. II. p. 239.

α β, A, S^1

T. Ash. vi. 6 $\epsilon\iota\sigma\phi\acute{\epsilon}\rho\epsilon\iota$ $\alpha\tilde{\iota}\tau\omicron\nu\epsilon\iota\varsigma$ $\zeta\omega\eta\nu$ $\alpha\tilde{\iota}\omega\nu\iota\omicron\nu$ $\pi\alpha\rho\alpha\mu\nu\theta\epsilon\iota\tau\alpha\iota$ $\alpha\tilde{\iota}\tau\omicron\nu\epsilon\iota\varsigma$ $\epsilon\tilde{\nu}$ $\zeta\omega\eta$

Here it is H^a that is right and not H^b . The angel of peace conducts the good soul into eternal life. Here $\epsilon\iota\sigma\phi\acute{\epsilon}\rho\epsilon\iota = \text{נָחַם}$, which in H^b was corrupted into $\text{נָחַם} = \text{παραμυθείται}$. On T. Benj. vi. 1 we have confirmation of the text of H^a , which reads \acute{o} $\gamma\acute{\alpha}\rho$ $\acute{\alpha}\gamma\gamma\epsilon\lambda\omicron\varsigma$ $\tau\eta\varsigma$ $\epsilon\iota\rho\acute{\eta}\nu\eta\varsigma$ $\acute{o}\delta\eta\gamma\acute{\epsilon}\iota$ $\tau\eta\nu$ $\psi\upsilon\chi\eta\nu$ $\alpha\tilde{\iota}\tau\omicron\upsilon$.

α β, A, S^1

T. Ash. vi. 5 $\acute{o}\tau\epsilon$ $\gamma\acute{\alpha}\rho$ $\pi\omicron\nu\eta\rho\acute{\alpha}$ η $\psi\upsilon\chi\eta$ $\acute{o}\tau\epsilon$ $\gamma\acute{\alpha}\rho$ $\tau\epsilon\tau\alpha\rho\alpha\gamma\mu\acute{\epsilon}\nu\eta$ η ψ .

$\acute{\alpha}\pi\acute{\epsilon}\rho\chi\epsilon\tau\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\pi\acute{\epsilon}\rho\chi\epsilon\tau\alpha\iota$

Here H^b is right. The troubled or peaceful condition of the soul at death shows its character. Here $\text{הַשְׁרָע} = \text{τεταραγμένη}$ was corrupted in H^a into $\text{הַשְׁרָא} = \text{πονηρά}$.

α ($\alpha\epsilon f$) $b\delta g, A$

T. Jos. iv. 7 $\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\phi\iota\lambda\omicron\nu\epsilon\acute{\iota}\kappa\epsilon\iota$ $\epsilon\tilde{\iota}\sigma\omega\pi\eta\sigma\epsilon$.

Here H^a read הַחַתָּה and H^b הַשְׁרָחָה .

α β

T. Reub. iv. 1 $\mu\omicron\chi\theta\omicron\upsilon\acute{\nu}\tau\epsilon\varsigma$ $\epsilon\tilde{\nu}$ $\xi\rho\gamma\omicron\iota\varsigma$ $\kappa\alpha\lambda\omicron\upsilon\varsigma$ $\mu\omicron\chi\theta\omicron\upsilon\acute{\nu}\tau\epsilon\varsigma$ $\epsilon\tilde{\nu}$ $\xi\rho\gamma\omicron\iota\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\pi\omicron$

$\kappa\alpha\iota$ $\epsilon\tilde{\nu}$ $\gamma\rho\acute{\alpha}\mu\mu\alpha\sigma\iota\nu$ $\pi\lambda\alpha\nu\acute{\omicron}\mu\epsilon\nu\omicron\iota$ $\epsilon\tilde{\nu}$ $\gamma\rho\acute{\alpha}\mu\mu\alpha\sigma\iota\nu$

accident. These I do not include in the above, though some of them may have originated in the Hebrew.

¹ All the variants of α and β are given in the notes.

Here α , which is in part supported by A, is clearly right and β corrupt. $\epsilon\tilde{\nu}$ $\epsilon\rho\gamma\omicron\iota\varsigma$ $\kappa\alpha\lambda\omicron\iota\varsigma$ = $\epsilon\tilde{\nu}\text{ישׁ} \text{עשׁעב}$, of which $\epsilon\tilde{\nu}\text{ישׁ}$ was corrupted in H β into $\epsilon\tilde{\nu}\text{ישׁ}$ = $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\pi\sigma\pi\lambda\acute{\alpha}\nu\omicron\mu\epsilon\nu\omicron\iota$.¹

T. Reub. iv. 7 φέρει . . . πόσκομμα τῷ Βελίαρ (a). Here β-af, A, S¹ are right; ποιῇ . . . γέλωτα παρὰ τῷ Βελίαρ. γέλωτα=רַעֲשׂוּ (or רַעֲשׂוּ), which in H^a was corrupted into שְׂרִיט.

	α	β, A
T. Gad i. 4	ὑπάρχων νέος	τρυφερός ὢν

Here H^a was נָעַר and H^b עָלַל. It is doubtful which is original.

T. Gad v. 4 ^a ^{β, A, S¹}
ὁ φόβος τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν αὐτῷ ὁ φ. τ. θ. νικᾷ τὸ μῖσος

Here the context is in favour of β , A, S¹, since it is dealing with the question of hatred. H^a=תרוור בנפשו (=νῆα τὸ μῆκος) which stood in H^β.

T. Benj. x. 4 α (A) β, S^1
καταλειμπάνω διδάσκω

Here H^a was מְנִיָּה and was no doubt right. It is found in late Hebrew, T. Naph. i. 3 מְנִיָּה אֵי. In H^b this word was corrupted into מְנִי or מְנִיָּה.

The above instances are sufficient to establish the existence of two distinct types in the Hebrew, H^a and H^b . We shall now proceed systematically through the Testaments, adducing similar phenomena in support of this view.

	α	$\beta-d, A^{-2}, S^1$
T. Reub. iv. 10	πονηροῦ	ὀρατοῦ

The reading of H^β ראי is perhaps best here. 'The God of our fathers delivered him from manifest and hidden death.' This was corrupted in H^a into רע or רשע = *πονηροῦ*.

	^a	^{β, Δ, Σ'}
T. Reub. v.2	διὰ τοῦ σχήματος	δυνάμει

Here H^a, i. e. הוה or הן = *σχήματος*, is undoubtedly right, as the context proves; for it has just been stated that 'since they have no . . . strength (*δύναμιν*) over man, they use wiles by outward attractions (*σχήμασιν*), that they may draw him to themselves. And whom they cannot bewitch with outward attractions, him they overcome by craft'. הן in H^a was corrupted into אן.

T. Lev. iii. 2 ἡμέραν ^α κρίσεως ἡμέραν ^{β, Α} προστάγματος

Here προτάγματος may = $\eta\gamma$, corrupt for $\eta\gamma$ = H^a .

¹ Or we might take *καλοῖς* to be = מְנוּחִים, which was corrupted into מְנוּחִים = καλὸν ἀπολαύμενοι.

In T. Lev. viii. 15 *a* has *παρουσία αὐτοῦ ἀγαπητή*, while *β-αφ*, *A*, *S* have *παρ. αὐτοῦ ἀφραστος*. The former=ידיד which was corrupted into סוד=ἀφραστος. In 'An Original Source of the Testaments' (App. III. 83) Levi is called לדיד. We might also compare the Messianic phrase *μονογενοῦς προφήτου* in T. Benj. ix. 2. There *μονογενοῦς*=יחיד. Is this corrupt for ידיד?

In T. Lev. xiii. 5 *a* reads *ὑγιασμένοι ἦτε*=תבראו, and *β*, *A*^β, *S* εὐρηγε=תמצא, both of which appear corrupt for תמצאו=θησαυρίσητε. Thus we have

'Work righteousness upon the earth

That ye may have it as a treasure in heaven'.

	<i>a</i>	<i>β</i> , <i>A</i> ^β
T. Lev. xiv. 3	ἥλιος	οὐρανός

Here *H*^β had שמים, which in *H*^a was corrupted into שמש.

	<i>a</i> , <i>aef</i> , <i>S</i>	<i>bdg</i> , <i>A</i> ^β
T. Lev. xv. 3	οἱ <u>μισοῦντες</u>	οἱ <u>θεωροῦντες</u>

Here *a* has captured some of the MSS. belonging to *β*, and =שונאים, which was corrupted into הוראים.

	<i>a</i>	<i>β</i> , <i>A</i> ^β
T. Lev. xv. 3	<u>χαρήσονται ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ὑμῶν</u>	<u>φεύξονται ἀφ' ὑμῶν</u>

Here *H*^a was ירוי and *H*^β ידיו.

	<i>a</i>	<i>β</i> , <i>A</i> , <i>S</i> ¹
T. Jud. xxvi. 1	<u>κατέχουσι</u>	<u>κατευθύνουσιν</u>

This variation may have arisen within the Greek, but if not, it may be explained as follows. *H*^a=שומרים and *H*^β=שׂרים.

	<i>a</i> , <i>β-bg</i> , <i>S</i> ¹	<i>bg</i> , <i>A</i>
T. Zeb. i. 5	<u>ἐβεβαίωσα</u>	<u>ἐσκέπασα ἐπὶ</u>

Here *a* has influenced *aef* and *d*. *H*^β=ל כסיתי, which may be corrupt for ל בריתי (or קרית) of *H*^a, 'I made a covenant with my brothers not to tell my father.' But the original Hebrew word is doubtful here.

	<i>a</i>	<i>β</i> , <i>S</i> ¹
T. Zeb. ii. 4	<u>μὴ φέρων ἐγὼ τῶν οἰμωγῶν</u>	<u>εἰς οἶκτον ἡλθον ἐγὼ</u>

A is vague here, but favours *β*, *S*¹. Here *H*^a seems original, and may have read נחשאתי לא which could have been corrupted into נחשאתי לא. It is true that נחשאתי in Jer. ix. 9, 17 means 'to take up a wailing'.

	<i>c</i> , <i>β-d</i>	<i>d</i> , <i>A</i>
T. Zeb. ii. 5	<u>ἐβόμβει ἡ καρδιά</u>	<u>ἐθαμβήθη ἡ καρδιά</u>

Here *c*, *β-d* are original, being derived from Jer. iv. 19 לבי לי הוכה.

ἐθαμβήθη=תבטח, which could be an easy corruption of תבטח, but the corruption may have arisen within the Greek; for the agreement of *bg* with *c* is difficult, though possibly H^β may have had both readings.

T. Zeb. viii. 6 $\overset{a}{\tau\acute{o} \text{ πρόσωπον ἀφανίζει}}$ $\overset{aef, A}{\tauὴν ὑπαρξίν ἀφανίζει}$
Here $H^a = \text{פניו}$ and $H^\beta = \text{פניו}$. The context is probably in favour of the former. *bg* give here a text of their own.

T. Dan i. 4 $\overset{a}{\text{ἐθέμην περὶ τοῦ θανάτου}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{ἡδόμην περὶ τοῦ θανάτου}}$
Here the variation may have arisen in the Greek, but it might go back to the Hebrew. See note *in loc.*

T. Dan iii. 1 $\overset{a}{\text{αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἐκταράσσει}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{αὐτῇ τῇ ψυχῇ αὐτὸς γίνεται ψυχῇ}}$

Here both H^a and H^β give good sense but the latter is more striking. The variation might be accounted for within the Hebrew. $H^\beta = \text{פניו היתה}$ and $H^a = \text{פניו היתה}$. Cf. Ezek. xxxiv. 18, 19.

T. Naph. i. 8 $\overset{a, aef, S^1}{\text{εὐλογίας}} \text{Ραχιήλ}$ $\overset{\beta d, A}{\text{εὐχὰς}} \text{Ραχιήλ}$
Here H^a read לחלה corrupted into לחלה .

T. Naph. iii. 2 $\overset{a}{\text{οἱ ἀστέρες οὐ καλύψουσι τὴν τάξιν αὐτῶν}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{οἱ ἀστ. οὐκ ἀλλοιοῦσι τ. τάξιν αὐτῶν}}$
Here H^β has preserved the original text, אשׁף , corrupted in H^a into $\text{אשׁף} = \text{καλύψουσι}$.

T. Naph. iv. 2. See note *in loc.*

T. Gad iv. 3 $\overset{a}{\text{σπουδάζει}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{θέλει}}$
Here H^β read פניו corrupted (?) into פניו in H^a .

T. Gad vi. 6 $\overset{a}{\text{ἡσυχασον μὴ ἐλέγξης}}$ $\overset{\beta, (A), S^1}{\text{ἡσυχασον μὴ ἐξέγξης}}$
 $H^a = \text{מנחה לך}$, $H^\beta = \text{מנחה לך}$, where the latter is probably a corruption of the former.

T. Gad vii. 3 $\text{ἐξέτασον κρίματα κυρίου}$
 $\overset{a}{\text{καὶ καταλάμψει}} \text{καὶ οὐ (hf om.) καταλείψει}$ $\overset{\beta}{\text{καὶ οὐκ ἐγκαταλείψεις}}^1$
 $\text{καὶ ἡσυχάσει τὸ διαβούλιόν σου.}$

Here all the authorities are alike at fault. The context suggests that in the corrupt verb we should have some synonym of ἡσυχάσει , and the moment we retranslate we discover what is lacking. Thus

¹ So by a change of one letter.

καταλείψει = 𐌱𐌰𐌶, which is corrupt for 𐌱𐌰𐌶 = ἀναπαύσεται. Thus ἀναπαύσεται καὶ ἡσυχάσει = 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶, which two verbs are conjoined in Job iii. 26. The corruption of 𐌱𐌰𐌶 into 𐌱𐌰𐌶 led to the insertion of the negative in the β, A. On the other hand καταλάμψει (α) presupposes 𐌱𐌰𐌶, which is thus another corruption of the original 𐌱𐌰𐌶.

T. Gad vii. 5

α, β

εἰ ἀφαιρεῖται αὐτὰ ἐν κακοῖς

A

εἰ ἀφαιρεῖται τὸν πλοῦτον ἐν κακοῖς

This is a difficult passage. If A has preserved the original text, then we have the very unusual instance of α, β agreeing against A. In that case we must suppose all the existing MSS. of β to have been corrupted since the Armenian Version was made. Since this is wholly unlikely I assume that A has simply restored the original text by conjecture. For that it is the original seems manifest. Thus in ver. 4 our author speaks of a man growing rich by evil means (ἐκ κακῶν τις πλουτήσκει). Hence ἐν κακοῖς naturally means 'got by evil means', and the phrase πλοῦτον ἐν κακοῖς = 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶, which goes back to Prov. xiv. 11 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶. Now this text lay behind the corrupt ἀφαιρεῖται αὐτά, which = 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶 corrupt for 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶 = ἀφαιρεῖται πλοῦτον.

T. Ash. i. 8. Here H^a read 𐌱𐌰𐌶 (=προσκολλᾷται (h) corrupted into 𐌱𐌰𐌶 = προσλαμβάνει (β, A, S¹). For προσκολλᾷται c reads καὶ προσκολλώμενος.

α

β, A, S¹

T. Jos. v. 1 ἀνελὼ τὸν ἄνδρα μου φαρμάκῳ ἀνελὼ τὸν Αἰγύπτιον καὶ καὶ λήψομαί σε οὕτως νομίμως λήψομαί σε

Here H^a seems to be original. It = 𐌱𐌰𐌶 which in H^β was corrupted into 𐌱𐌰𐌶 and transposed into the next clause.

α

β, A, S¹

T. Jos. iv. 3 τῆς δολιότητος αὐτῆς

τῆς Αἰγυπτίας

H^a = 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶 and H^β 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶.

α, β-bg

bg, A

T. Jos. iv. 7 ἀντεφιλονεῖκει

ἐσιώπησε

H^a = 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶 (so Symmachus renders (φιλονεκεῖν) in Ps. xxxvi. 1) which may be a corruption of H^β 𐌱𐌰𐌶 𐌱𐌰𐌶 = ἐσιώπησε.

α

β, A, S¹

T. Jos. v. 2 γίνωσκε ὅτι ἐγὼ ἐξαγγελῶ πᾶσιν τὴν ἐπινόαν σου ταύτην

ἐγὼ ἐξαγγελῶ τὴν ἐπινόαν σου τῆς ἀσεβείας σου πᾶσιν

Here, as in the last instance, there is a transposition of a word from its right clause to the adjoining one. H^a = 𐌱𐌰𐌶 (i. e. γίνωσκε),

while H^β read $\gamma\tau$ (i. e. $\tau\eta\varsigma \acute{\alpha}\sigma\epsilon\beta\acute{\epsilon}\iota\alpha\varsigma$) and placed it after $\mu\mu\omega$ ($\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\nu\omicron\iota\alpha\nu$).

	α	β, A, S^1
T. Jos. vii. 2	$\acute{\epsilon}\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu \acute{\alpha}\iota\tau\eta\nu$ <u>$\acute{\epsilon}\nu \lambda\omicron\gamma\omicron\upsilon\iota\varsigma$</u>	$\acute{\epsilon}\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu \acute{\alpha}\iota\tau\eta\nu$ <u>$\mu\eta \acute{\alpha}\sigma\theta\epsilon\nu\omicron\upsilon\sigma\alpha\nu$</u>

Here H^α read $\mu\mu\lambda$ and H^β $\eta\lambda\iota\eta \kappa\lambda$ or the former $\eta\lambda\iota\eta$ (late Hebrew) and the latter $\eta\lambda\iota\eta \kappa\lambda$.

	α	$\beta-d, A, S^1$
T. Jos. viii. 5	$\sigma\upsilon\nu\acute{\epsilon}\iota\chi\epsilon\tau\omicron \acute{\alpha}\pi\omicron \tau\eta\varsigma \lambda\acute{\upsilon}\pi\tau\eta\varsigma$	<u>$\eta\sigma\theta\acute{\epsilon}\nu\epsilon\iota$</u> $\acute{\alpha}\pi\omicron \tau. \lambda.$

Here H^α may have read $\mu\mu\lambda$ and H^β $\mu\mu\lambda$.

	c	β, A, S^1
T. Jos. x. 6	<u>$\omicron\kappa \acute{\epsilon}\pi\eta\rho\theta\eta\nu \acute{\epsilon}\nu \kappa\alpha\kappa\tilde{\omega}$</u>	<u>$\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\omicron\nu \acute{\epsilon}\mu\alpha\tau\acute{\omicron}\nu$</u>

Here H^α read $\mu\mu\lambda$ (that is, taking $\acute{\epsilon}\nu \kappa\alpha\kappa\tilde{\omega}$ as a corruption of $\acute{\epsilon}\mu\alpha\tau\tilde{\omega}$, i. e. $\acute{\epsilon}\mu\alpha\tau\acute{\omicron}\nu$ as in β, A, S^1). Or $\mu\mu\lambda$ is a corruption of $\mu\mu\lambda$.¹ Thus we have the phrase in Ps. cxxxi. 2 'I kept myself quiet'. From this we could explain the reading of β, A, S^1 ; for $\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\omicron\nu = \mu\mu\lambda$, an easy corruption of $\mu\mu\lambda$ or indeed of $\mu\mu\lambda$.

	α	$\beta-d, (A), S^1$
T. Jos. xvi. 5	$\delta\omicron\upsilon\varsigma \acute{\alpha}\iota\tau\omicron\iota\varsigma \acute{\omicron}\delta\omicron\theta\acute{\eta}\kappa\omicron\nu\tau\alpha \chi\rho\upsilon\sigma\omicron\upsilon\varsigma$ <u>$\acute{\alpha}\nu\epsilon\lambda\acute{\alpha}\beta\epsilon\tau\acute{\omicron} \mu\epsilon$</u>	$\delta\omicron\upsilon\varsigma \acute{\alpha}\iota\tau\omicron\iota\varsigma \acute{\omicron}\delta\delta. \chi.$ <u>$\acute{\alpha}\nu\tau' \acute{\epsilon}\mu\omicron\upsilon$</u>

$H^\alpha = \mu\mu\lambda$. Was there such a form as $\mu\mu\lambda$ in $H^\beta = \mu\mu\lambda$?

	c	$\beta-a, A$
T. Jos. xvii. 5	$\eta\theta\epsilon\lambda\omicron\nu$	$\acute{\epsilon}\kappa\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\nu\sigma\epsilon\nu$

Here $H^\beta = \mu\mu\lambda$, corrupt for $H^\alpha \mu\mu\lambda = \eta\theta\epsilon\lambda\omicron\nu$.

From the above evidence, which could be enlarged, we must conclude that there existed two recensions of the original Hebrew, which we have already designated as H^α and H^β . Since in the main these recensions, as they appear in α and β , differed from each other chiefly in words and phrases, most of which are explicable through simple internal corruptions, the Greek translation of H^α must have been used as a guide by the translator of H^β or vice versa.² In a few passages, however, the divergence is on a larger scale. The reader will find such an one in the T. Lev. ii. 7-iii, where the description of the Three Heavens belonged to the original Hebrew archetype and is more or less faithfully preserved in α , A^α , the latter being here influenced by α . After H^α and H^β originated, the description of the Three Heavens was changed in H^β into one of the seven heavens.

¹ The LXX and Vulg. read conversely $\mu\mu\lambda$ as $\mu\mu\lambda$ in Ps. cxxxi. 2.

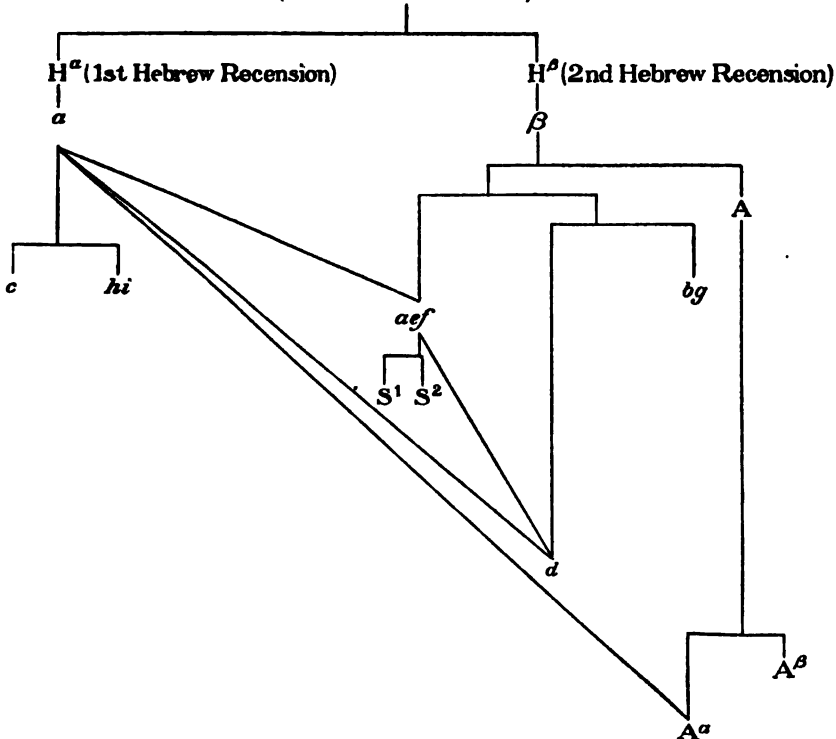
² In the Book of Daniel we have a good parallel. The variations between the versions of Theodotion and the LXX in i-iii, vii-xii of that book go back to the Semitic.

As this was done clumsily, naturally it has been detected. In many cases it is impossible to get back to H^a owing to the defective text of α . Cf. T. Gad ii. 3-4; T. Naph. i. 12.

There are many omissions in H^a or α through hmt, and some where no such explanation is possible (cf. T. Gad vi. 3, i. e. the clause *ἐξορίσας τὸν ἰὸν τοῦ μίσους*). In some passages H^a , in others H^β (or possibly only α or β) omitted passages owing to the inconsistencies or unintelligibleness of the transmitted text. Thus H^a omits a clause in T. Jud. ix. 3 because it conflicts with the preceding corrupt clause, but here H^β , supported by the Midrash Wajjis. and Chron. Jer., happily retains it, while in T. Ash. vi. 2 H^β (or only β) omits on the same ground a clause which happily H^a retains notwithstanding its inconsistency. Again, in T. Jos. xi. 7 כַּעֲבֹרָה was omitted in H^β through some scribe misunderstanding it, or the wrong rendering *ἐν ἔργῳ* was omitted in β because of its unintelligibleness.

We are now in a position to represent by a diagram the relations of the lost and existing documents of the Testaments:—

H (= HEBREW ARCHETYPE) :

§ 13. LINGUISTIC CHARACTER OF THE GREEK VERSION.

I do not propose to discuss this question exhaustively, but only to bring forward the chief characteristics of this Version. These I shall treat under the following heads:—

- I. Peculiar use of certain nouns, &c.
- II. Peculiar use of certain phrases.
- III. Prepositions and particles.
- IV. Hebraisms.

I. *Peculiar use of nouns and other words.*

The translator's use of certain words is in some instances rare, in others unexampled. Thus he uses τόξα as = δόρατα in T. Jud. iii. 3, ix. 3 : ὀλιγοψυχία (T. Gad iv. 7) in the sense of 'hastiness of spirit'—a use however which is established in the LXX : πλάσμα (T. Naph. ii. 5) in the sense of inclination (ῥα) : σκῆπτρον (T. Jud. xxv. 1) in the sense of 'tribe', but this is simply a Hebraism (being a rendering of שבט) : φιληδονία seems to be used merely as a synonym of ἡδονή—have we here a parallel of φιλοσοφία and σοφία? The use of νεωτερισμός (T. Reub. ii. 2) in the sense of 'youth' is, so far as I know, unexampled. ἔνδυμα is apparently used in T. Lev. x. 3 (β) in the sense of καταπέτασμα, which is found in α. This seems to be quite an unjustifiable use of the word. The text may however be corrupt. In T. Benj. ix. 4 we have a peculiar use of the word ἄπλωμα. The word properly means an 'altar cloth', but the context seems to require the meaning 'veil'. This passage, however, is a Christian interpolation, and the use of the word may be due to an ignorant scribe.

ἕτερος is used in the sense of ἄλλος T. Reub. ii. 3 (α), T. Lev. viii. 12 (α); T. Jud. ix. 6, &c.

II. *Peculiar use of certain phrases.*

μετὰ ἔτη δύο τῆς τελευτῆς (T. Reub. i. 2) = 'two years after the death of Joseph'. This peculiar construction recurs in T. Zeb. i. 1. It is found in Plut. Coriol. 11. A perfectly analogous construction with πρό appears in the LXX in Amos i. 1, iv. 7, and the N. T. in John xii. 1.

A very interesting construction of ἔχω is found in four of the Testaments.

The passages are—

εἶχε (β, A, S' ἐμελλε α) τεκεῖν, T. Iss. ii. 2.

εἶχόν με ἀνελεῖν, T. Jud. vii. 7.

ἀτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν, T. Jud. xix. 2.

εὐλογῆσαί σε ἔχει (α), T. Jos. xii. 3. Here β A, S' have εὐλογῆσαι σε.

ἀπολύσαι ἡμᾶς ἔχει (α), T. Jos. xv. 7. Here *aef*, S¹ have ἀπολύσει (*bdg* ἀπέλυσεν) ἡμᾶς.

We have here strange uses of ἔχω. In the first three cases we should have had *ἄν* inserted in Classical Greek, but in N. T. times this omission is not infrequent: cf. John ix. 33, xv. 22, xix. 11; Gal. iv. 15, &c. We have now to touch briefly on this peculiar use of ἔχω with an infinitive.

Such phrases as we have cited above from the Testaments in connexion with ἔχω and an infinitive¹ are rather frequent in sixth century Greek writers, from whom Stephanus in his *Thesaurus* gives many quotations. But this usage was well established about 200 A.D. both in Greek and Latin. In Latin we find it in the third century in Cyprian, *De dom. Orat.* 34 'manifestari habebat', 'was to be manifested'; *De Haeret. baptis.* 73 'unum habet esse et baptismus', 'there must be also one baptism'; Ep. lii. 3 'eici de ecclesia et excludi habebat', and many others. Earlier it is found in Tertullian, writing between 197–220, *Resurr. Carnis* 27 'habemus allegorizare'; *De Pudic.* 13 'erudiri habent'; *De Virg. veland.* 1 'nasci non habebat', &c. I am not aware of any earlier instances of this use in Latin; but there are in Greek. Thus it is extremely frequent in Clement of Alexandria (ed. Dind.) i. 4 εἰ μῆτι γε τοῦ νῦν με λυποῦντος ἐκεῖ χεῖρον παθεῖν ἔχω (quoted from Jannaris' *Historical Greek Grammar* 553 sq. where some dozen of other instances from the same author will be found). Thus the usage existed in Greek towards the close of the second century. But we can establish its currency about the middle and beginning of this century; for in Hermas, *Sim.* ix. 10. 5 we find μικρὸν ἔχω ἀκαιρεθῆναι, καὶ πάντα σοι ἐπιλύσω—'I shall be busy for a little and then I will explain everything to you': and in Ignatius, *Rom.* 2 οὔτε γὰρ ἐγώ ποτε ἔξω καιρὸν τοιοῦτον θεοῦ ἐπιτυχεῖν οὔτε ὑμεῖς, εἰάν σιωπήσγητε, κρείττονι ἔργῳ ἔχετε ἐπιγραφῆναι—'for neither shall I myself ever have an opportunity such as this . . . nor will ye, if ye be silent, win the credit of any nobler work'.

Thus we have traced this usage back to about 100 A. D., and now by means of the Greek Version (α) of the Testaments we are able to prove that it was in vogue full half a century earlier. The examples we have given from Hermas and Ignatius enable us to understand how εὐλογῆσαι σε ἔχει in α = 'will bless thee', as indeed we find εὐλογῆσαι σε in β. Perhaps an element of necessity may lurk in the phrase.

¹ Of course the use of ἔχω with an infinitive in the sense of *possum* is Classical as well as Hellenistic.

ἤθελε . . . ἀνελεῖν, T. Reub. i. 7 = 'would have killed'. Here *ἄν* is omitted as in the passages just discussed. *ἐθέλω* is here merely used as an auxiliary, and is Classical. Cf. Aesch. *Eum.* 429 οὐ δοῦναι θέλει = οὐκ ἄν δοίη: also Aristophanes, *Vespae* 536. *Μέλλω* is used in the same way in T. Iss. ii. 2 (α).

In the first three passages where the constructions *εἶχε τεκεῖν*, *εἶχον* . . . *ἀνελεῖν*, and *εἶχον ἀποθανεῖν* occur, we have simply the use of the same idiom in the past tense. To the omission of *ἄν* in these constructions we have already referred.

III. Prepositions and particles.

ἄν is used with the pres. ind., T. Lev. xiii. 9.

ἄν = *ἐάν*. See Index.

ἵνα with subjunctive as a periphrasis for the imperative, T. Iss. i. 6 *ἵνα σχῶ τὰῦτα* as in N. T. Cf. Eph. v. 33; Gal. ii. 10, &c.

ἐν. This is a very hard worked preposition: it occurs nearly 600 times. In the bulk of these its use is normal. It occasionally expresses the instrument. Two or three times it = *εἰς*. In a few cases its presence is superfluous, being merely a translation of the Hebrew *ב*, as after *ἐκλέγομαι* in T. Reub. vi. 11, or after *ἀδικεῖν* in T. Sim. v. 4, or after *κληρόω* in T. Iss. v. 7 (β).

μετά = *עם* in phrase *ποίησον μετ' αὐτοῦ κρίσιν*.

σύν apparently = 'like', being a translation of *עם* in T. Sim. iv. 4.

ὑπὲρ τούτου = *περὶ τούτου* in T. Gad i. 8 (*hi*).

IV. *Hebraisms*. Only a few are given under this heading. See § 11.

ἀπὸ προσώπου τῆς πονηρίας, T. Lev. x. 3 = *עפני הרע*.

πᾶς . . . *οὐ*, T. Jud. xv. 4; T. Iss. vii. 3, 7.

ἐκ τῶν πνευμάτων, T. Dan i. 7 (α) = *אחד מרוחות* 'one of the spirits.'

δύο δύο, T. Ash. i. 4 (v. 1) = *שנים שנים*, i. e. *δισσός*.

ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, T. Ash. i. 4 = *נגד נגד אחד*.

ἐν πρώτοις, T. Benj. x. 8 = *באשונה ראשונה*.

κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, T. Benj. iv. 5 = *בנפשו*.

οἷα . . . *οὕτως*, T. Reub. i. 10, *כזאת* . . . *אשר*.

§ 14. THE DATE OF THE ORIGINAL HEBREW.

The date of the groundwork of the Testaments is not difficult to determine. Thus Reuben (T. Reub. vi. 10-11) admonishes his sons: *Πρὸς τὸν Λευὶ ἐγγίστατε ἐν ταπεινώσει καρδίας ὑμῶν ἵνα δέξησθε εὐλογίαν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ . . . ὅτι ἐν αὐτῷ ἐξελέξατο Κύριος βασιλεύειν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ*. Here a high-priest who is also a king is referred to. Such a combination of offices naturally makes us think of the

Maccabean priest-kings of the second century B. C. The possibility of doubting this reference is excluded by the words that immediately follow: *καὶ προσκυνήσατε τὸ σπέρμα αὐτοῦ ὅτι ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανεῖται ἐν πολέμοις ὁρατοῖς καὶ ἀοράτοις καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται βασιλεὺς αἰώνιος*. A similar statement is made in T. Sim. v. 5. Thus the high-priest is not only a high-priest and civil ruler, but also a warrior. That the Maccabean high-priests are here designed cannot be reasonably doubted. But the identification becomes undeniable as further characteristics of this priestly dynasty come to light. It was to be a new priesthood and to be called by a new name (T. Lev. viii. 14 *ιερατεῖαν νέαν . . . ὄνομα καινόν*). Now the Maccabean high-priests were the first to assume the title 'priests of the Most High God'—the title anciently borne by Melchizedek. But the praises accorded in this book could not apply to all the Maccabean priest-kings of the nation. As it was written by a Pharisee, it could not have been composed after the breach arose between John Hyrcanus and the Pharisees towards the close of the second century B. C. Thus the period of composition lies between 153 when Jonathan the Maccabee assumed the high-priesthood and the year of the breach of John Hyrcanus with the Pharisees,—some time, therefore, between 153 and 109. But the date can be determined between closer limits. To one member of the Maccabean dynasty are the prophetic gifts assigned in our text (T. Lev. viii. 15) in conjunction with the functions of kingship and priesthood. Now, in all Jewish history the triple offices were ascribed to only one individual, John Hyrcanus. Hence we conclude that the Testaments were written between 137 and 107. For an attempt to define the date of composition within much closer limits see § 15 in the Introduction to my Translation and Commentary.

§ 15. DATE OF THE GREEK VERSION.

We can only touch on this question here. It will be dealt with in some fullness in my Commentary.

The α Version seems to have been translated first, indeed before 50 A. D.; for it is twice quoted by St. Paul. The first passage is in Rom. i. 32 *οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν*, which is taken almost verbally from T. Ash. vi. 2 *ὅτι οἱ διπρὸσωποι δισσῶς τκολάζονται* (rd. *ἀμαρτάνουσι*) *ὅτι καὶ πράσσουσι τὸ κακὸν καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσιν*. Since $\delta\gamma$ A omit the words *ὅτι . . . πράσσουσιν*, we conclude that, though it is now found in α , *adef*, S¹, it was originally wanting in β and probably also in H ^{β} . For as we have

already seen (Table on p. xxxix) *aef* were early influenced by *a*, and *d* is conflated in character. Hence in reality the passage was preserved only by *a* originally.

The second passage is the well-known one in 1 Thess. ii. 16 *ἐφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ* (+ τοῦ θεοῦ DEFG Itala, Vulg. Gothic) *εἰς τέλος*, which is borrowed from T. Lev. vi. 11 *ἐφθασεν δὲ* (+ ἐπ' β) *αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἰς τέλος*. Here β reads *Κυρίου* for τοῦ θεοῦ. The *ἐπὶ* is omitted by *a* through a simple scribal error.

On the ground of the above quotations we assume, therefore, that *a* was used by St. Paul, and that *H^a* was therefore translated into Greek at latest before 50 A. D.

When *H^β* was translated we have no definite means of determining. It was in all likelihood done subsequently to *H^a*. The translator of *H^β* appears to have had the translation of *H^a* before him, and to have followed it, unless where there were manifest divergencies between *H^a* and *H^β*.

The wide influence that the Testaments had on the New Testament writers will be treated at length in my Commentary.

§ 16. TITLE OF THE BOOK.

The general title was probably *Διαθήκαι τῶν Πατριάρχων*. So they are designated in A. But it varies in the different authorities. In *a*, *bd* it appears as *Διαθήκαι τῶν δώδεκα Πατριάρχων τῶν* (*hi*, *d* om.) *νιῶν Ἰακώβ* (+ τοῦ Πατριάρχου *a*) ; *a ai δ. τῶν ιβ' πατρ. πρὸς τοὺς νιοὺς αὐτῶν* ; *c* om., *f δ. σὺν θεῷ τῶν ιβ' νιῶν τοῦ Ἰακώβ*. In the Stichometry of Nicephorus, the Synopsis of Athanasius, and the anonymous list of books edited by Montfaucon, Pitra, and others, the book is simply called *Πατριάρχει*.

The title of the individual Testaments is very differently given in the MSS. *a* uniformly gives :—

διαθήκη Ῥουβὴμ τοῦ πρωτοτόκου (πρώτου ἱ) νιοῦ Ἰακώβ (*c* om. τοῦ . . . Ἰακώβ) *καὶ Λείας*,

διαθήκη Συμεὼν τοῦ δευτέρου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Λευὶ τοῦ τρίτου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Ἰούδα τοῦ τετάρτου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Δάν τοῦ ἐβδόμου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Βάλλας,

and so with the necessary changes in number and name of mother. In *β*, A, the matter is more complex. *a* gives simply the name of the patriarch. A fuller form is generally found in *befg*, while the title in *d* is generally conflated from *befg* and *a*. Hence we may, I think, neglect *ad* in this matter. In *f* there are generally additions

containing the interpretation of the name. These additions may also here be neglected. *g* takes a line of its own. Thus the title of Reuben is δ. 'P., of Issachar δ. 'Ισ. ε', and of Joseph ια'. Only that of Simeon agrees with *b*. In all the rest it takes a line of its own. Hence on the whole we may ignore it at present. In *bef* then we find the following, ignoring peculiar additions in *ef*:—

διαθήκη 'Ρουβήμ περὶ ἐννοίων,
 διαθήκη Συμεὼν περὶ φθόνου,
 διαθήκη Λευὶ περὶ ἱερωσύνης καὶ ὑπερηφανείας,
 διαθήκη 'Ιούδα περὶ ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (*e om. κ. φιλ.*) καὶ πορνείας
 (*f om. κ. πορν.*),
 διαθήκη 'Ισαχάρ περὶ ἀπλότητος (ἀγαθότητος *e f*),
 διαθήκη Ζαβουλὼν περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλέους,
 διαθήκη Δὰν περὶ θυμοῦ καὶ ψεύδους,
 διαθήκη Νεφθαλεὶμ (+ ἡ' *b*) περὶ φνυκῆς ἀγαθότητος,
 διαθήκη Γὰδ (+ θ' *b*) περὶ μίσους,
 διαθήκη 'Ασήρ (+ ι' + *b*) περὶ δύο προσώπων κακίας καὶ ἀρετῆς,
 διαθήκη 'Ιωσήφ (+ ια' *b*) περὶ σωφροσύνης,
 διαθήκη Βενιαμὴν (+ ιβ' *b*) περὶ διανοίας (*ef ἐννοίας*) καθαρᾶς.

In *A* the titles are—

1. *A*^{afe} Ἐπίβλος τῶν παραλειπομένων, λόγοι τοῦ 'P. διαθήκη (+ α' *A*^{afe}),
 but *A*^b reads δ. 'P. υἱοῦ 'Ιακώβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ.
2. *A*^{abbk} δ. Συμεὼν υἱοῦ 'Ιακώβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ,
A^{b*odf} δ. Συμεὼν (+ περὶ φθόνου *A*^{fe}).
3. δ. Λευὶ περὶ ἱερωσύνης (+ καὶ ὑπερηφανείας *A*^β).
4. δ. 'Ιούδα τοῦ τετάρτου περὶ ἀνδρείας (*A*^{hk} δικαιοσύνης) καὶ φιλαργυρίας
 καὶ πορνείας.
5. δ. 'Ισαχάρ.
6. δ. Ζαβουλὼν (+ υἱοῦ 'Ισραὴλ υἱοῦ 'Ισαάκ *A*^b).
7. δ. Δὰν περὶ ὑπερηφανείας καὶ ψεύδους.
8. δ. Νεφθαλεὶμ περὶ φνυκῆς ἀγαθότητος (*A*^d *om.* περὶ . . . ἀγαθ.).
9. δ. Γὰδ περὶ μίσους.
10. δ. 'Ασήρ περὶ διπλόης καὶ ἀρετῆς.
11. δ. 'Ιωσήφ περὶ φθόνου (*A*^{b*ed} *om.* π. φθ.).
12. δ. Βενιαμὴν ιβ'.

When we compare *bef* and *A*, we discover that they agree in the titles of Judah, Naphtali, Gad, Asher, and with *A*^β in Levi, but that they are wholly or in part different in Reuben, Issachar, Zebulun, Dan, Joseph, Benjamin, and in most MSS. in Simeon. Since, therefore, within *β* there is a great variety of attestation, and since further,

even where there is unity in β as in *bef*, we find that A is more often at variance with *bef* than in agreement with them, we may conclude that the part of the titles particularizing special virtues or vices are really later additions. Hence the original title in Greek of the Testament of Reuben may have had one of two forms: either simply *διαθήκη Ρουβήμ* or this with the addition *τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας* as in α , and similarly with regard to the rest of the Testaments. The short title in α which gives merely the name of the patriarch is not original, but merely due to the desire for brevity which characterizes the work of the scribe of this MS.

The Hebrew form was צוואת ראובן. Compare Hebrew Test. Naph., p. 239.

§ 17. JEWISH ADDITIONS TO THE TEXT.

A large body of these additions can be classed under one head as interpolated at a certain period and written with a well-defined object. The period is about 70-40 B.C., and the object of the additions is the overthrow of the Maccabean high-priesthood, which in the first century had become guilty of all lewdness and baseness. The additions in question are:

(1) *First century B.C. Additions.*

T. Lev. x, xiv-xvi.

T. Jud. xvii. 2-xviii. 1 (?), xxi. 6-xxiii, xxiv. 4-6.

T. Zeb. ix.

T. Dan v. 6-7, vii. 3 (?).

T. Naph. iv.

T. Gad viii. 2.

T. Ash. vii. 4-7.

These passages are more or less closely bound together by sharing in a common aim, i. e. the denunciation of the present evil state of things under the later Maccabees, T. Lev. x, xiv-xvi; T. Jud. xxii; T. Zeb. ix. 4-5; they condemn the nation as again guilty of apostasy, T. Zeb. ix. 9; T. Naph. iv. 4; T. Gad viii. 2; T. Ash. vii. 5-6; they predict a second captivity, T. Jud. xxiii. 3; T. Naph. iv. 5; an ultimate redemption either by God Himself or through the agency of a Messiah from Judah, T. Lev. xvi. 5; T. Jud. xxiv. 4-6; T. Naph. iv. 5; and a blessed return to their own land, T. Jud. xxiii. 5; T. Ash. vii. 7; T. Zeb. ix. 9.

In all the above characteristics these first century B. C. passages agree with the Psalms of Solomon. In fact, the language in T. Lev. xiv-xvi. and T. Jud. xxiii. almost verbally agrees in some instances

with that of these Psalms. With them, too, the hope of a Messiah from Judah is put forward afresh, and the certainty of an ultimate redemption prophesied. All the old glories of the Maccabees are forgotten, and no doubt the expectation of a Messiah from Levi, which was so fondly cherished by the faithful in the latter half of the second century, was now regarded as no better than a delusion of the evil one.

Another characteristic of these additions is their frequent citation of the Book of Enoch, as in T. Lev. x. 5, xiv. 1, xvi. 1; T. Jud. xviii. 1; T. Dan v. 6; T. Naph. iv. 1. Only in two other passages is this book quoted, i. e. in T. Sim. v. 4, and T. Benj. ix. 1. In the latter case this reference is omitted by A and may safely be regarded as an interpolation, and in all probability the former is also an interpolation, although it is attested by all existing authorities. From this frequent reference to Enoch, we may reasonably conclude the existence of certain sections in that literature which have not been preserved in the 1 Enoch (the Ethiopic Enoch), but have been republished in the later 2 Enoch (the Slavonic Enoch).

(2) *Other additions of various dates.* There are a few other additions which cannot be brought under the first head. They are of various dates and spring from various sources.

T. Reub. ii. 3-iii. 2. This passage is dealt with fully in the notes in my Commentary, and is there shown to have been derived ultimately from the doctrine of Stoicism. It is manifestly at variance with its present context. It is difficult to determine when it was incorporated. The fact of its appearing both in α and β , A, S¹ is in favour of its having been interpolated in the original Hebrew; but more likely it was first added in α and then copied into β . The chief reason against accepting the former hypothesis is the difficulty of explaining $\pi\nu\epsilon\upsilon\mu\alpha$, which is here used repeatedly with a meaning confined to the Stoics, as that of a sense, organ, or appetite. $\pi\nu$ was never, so far as I can ascertain, used with this signification. Yet it is possible to assume that some Jew did violence to the usual meanings of this word and used it, in the absence of any other possible word, as a rendering of the Stoic word $\pi\nu\epsilon\upsilon\mu\alpha$. This is constantly done by Greek Jews when translating from Hebrew. Some such document then as T. Reub. ii. 3-iii. 2 may have existed in Hebrew and have been added to the original text of the Testaments by some Jewish scribe.

T. Lev. xvii. 1-9. An addition from a Hebrew source.

T. Reub. vi. 7; T. Lev. xviii. 5^d; T. Iss. v. 4^c, 5^b. Scribal additions. The first passage relates to Levi only.

T. Zeb. vi. 4-6, vii-viii. 3. See Introduction to my Commentary, § 18.

T. Naph. v. 5. A dittograph from ver. 3.

T. Gad vi. 5. Probably originally a marginal gloss.

T. Jos. x. 5-xviii. It is not improbable that this large section either displaced part of the original Testament or was added in the Hebrew. It was written in Hebrew as the rest of the Testaments. In addition to the grounds enumerated in p. 172 of my Commentary we should observe that, whereas the duty of truthfulness is emphatically laid down throughout the Testaments, yet in x. 5-xviii Joseph lies several times to screen his brethren, xi. 2, 3, xiii. 6-9, xv. 2-3, xvi. 6. Further, the style of i-x. 4 is poetical, that of x. 5-xviii is prosaic.

§ 18. CHRISTIAN ADDITIONS TO THE TEXT.

These additions are found in nearly all the Testaments and were made at different periods.

T. Sim. vi. 5 *ὡς ἄνθρωπος*. The passage without this addition describes simply a Theophany, references to which are frequent in the Testaments, T. Lev. ii. 11, v. 2, viii. 11; T. Jud. xxii. 2; T. Zeb. ix. 9; T. Naph. viii. 3; T. Ash. vii. 3.

vi. 7° *ὅτι ὁ θεὸς σῶμα λαβὼν καὶ συνεσθίων ἀνθρώποις ἔσωσεν ἀνθρώπους*. A manifest Christian interpolation.

vii. 2^b *θεὸν καὶ ἄνθρωπον*.

vii. 2° *σώσει [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸ γένος τοῦ Ἰσραήλ*. So *α, β*. The bracketed words are a Christian addition. The author can look forward to the salvation of the Gentiles, but he would not set their salvation before that of Israel. See note below on T. Jos. xix. 11. A speaks here only of the salvation of mankind. The same interpolation recurs in T. Jos. xix. 11 (*α, β*) *σώζων [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸν Ἰσραήλ*, where A has simply *ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ*.

T. Lev. iv. 1^h *ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου*. This Christian addition transforms an account of the Judgement into a description of the events accompanying the Crucifixion. The addition moreover was made by a Patripassianist.

iv. 4^{bo} *ἕως ἐπισκέψεται κύριος πάντα τὰ ἔθνη ἐν σπλάγχνοις*

[*υἱοῦ*] *αὐτοῦ ἕως αἰῶνος*

[*πλὴν οἱ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν τοῦ ἀνασκολοπίσαι αὐτόν*].

The Christian interpolations here transform an account of God's coming to dwell with men (cf. v. 2 *ἕως ἐλθὼν κατοικήσω ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραήλ*) into a prediction of God's sending His Son, and of His crucifixion by the priests.

x. 2 εἰς τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου χριστόν. The context deals with the wickedness of the high-priests in the first century B.C.

xiv. 1. Here α alone, by the addition of the words ἐπ' αὐτόν, transforms a purely Jewish passage into a Christian one.

2. οὔτινες ἐπιβαλοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. An addition from the same hand as iv. 4^c.

xvi. 3. This verse may refer to the murder of some Jewish worthy. See my notes *in loc.* Otherwise it is a Christian addition.

xvii. 2 καὶ ἐν ἡμέραις χαρᾶς αὐτοῦ ἐπὶ σωτηρίᾳ κόσμον αὐτὸς ἀναστήσεται. This may or may not be an interpolation. It is unintelligible in its present context.

xviii. 7 ἐν τῷ ὕδατι. This slight addition changes a description of the glorification of John Hyrcanus into a description of the baptism of Christ.

xviii. 9 ὁ δὲ Ἰσραὴλ λαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοπισθήσεται ἐν πένθει.

An anti-Jewish Christian addition.

T. Jud. xxiv. 4. Possibly a Christian interpolation.

T. Iss. vii. 7^f. According to some of the MSS. this line is Christian. See notes.

T. Zeb. ix. 8. This verse in α, *aef*, A, S' describes a Theophany in very startling words—'Ye shall see Him (i. e. God) in Jerusalem.' But these words are found in the genuine text of Ps. lxxxiv. 7 as in the LXX ὁφθήσεται ὁ θεὸς ἐν Σιών. So also the Syriac and Vulg. This very phrase is found in T. Naph. viii. 3. In *bdg*, however, we have the Christian addition ἐν σχήματι ἀνθρώπου.

T. Dan v. 10 ἐκ τῆς φυλῆς [Ἰούδα καὶ] τοῦ Λευί. Here the interpolator is clumsy. He ought to have changed φυλῆς to φυλῶν. Besides, the order betrays the interpolator's hand. In the original Testaments, when the two tribes are mentioned together, Levi always precedes Judah. See T. Sim. vii. 1; T. Gad viii. 1; T. Jos. xix. 11.

13 Κύριος ἔσται ἐν μέσῳ αὐτῆς [τοῖς ἀνθρώποις συναναστρεφόμενος] καὶ ὁ Ἅγιος Ἰσραὴλ βασιλεύων ἐπ' αὐτῆς [ἐν ταπεινώσει καὶ πτωχείᾳ καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ βασιλεύσει ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀληθείᾳ]. The text describes a Theophany as it does frequently elsewhere (see note above on T. Sim. vi. 5). The Christian additions transform it into a prophecy of Christ.

vi. 7. β, S' add Σωτῆρ against α, A.

vi. 9 ἵνα δέξηται ὑμᾶς ὁ Σωτῆρ τῶν ἐθνῶν· ἐστὶ γὰρ ἀληθὴς καὶ μακρόθυμος, πρῶτος καὶ ταπεινός, καὶ ἐκδιδάσκων διὰ τῶν ἔργων τὸν νόμον Κυρίου. In its present form this is undoubtedly Christian.

T. Naph. viii. 2 διὰ γὰρ τοῦ Ἰούδα ἀνατελεῖ ἡ σωτηρία τῷ Ἰσραὴλ,
καὶ ἐντ' αὐτῷ εὐλογηθήσεται Ἰακώβ.

viii. 3 διὰ τὸ τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ† ὀφθήσεται ὁ θεὸς [κατοικῶν ἐν ἀνθρώποις] ἐπὶ τῆς γῆς.

In my Text and Commentary I have, with Bousset, emended τοῦ Ἰούδα into αὐτῶν, since the preceding words are ἐντείλασθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ἵνα ἐνούνηται τῷ Λεὺ καὶ τῷ Ἰούδα. τοῦ Ἰούδα would thus be due to a Christian scribe who likewise changed αὐτοῖς into αὐτῷ and τῶν σκήπτρων αὐτῶν into τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ. Perhaps, however, the singular is right throughout, and Λεὺ stood originally instead of Ἰούδα, but T. Jos. xix. 11 is against this.

T. Ash. vii. 3 ἕως οὗ ὃ ὕμνος ἐπισκέψῃται τὴν γῆν, καὶ αὐτὸς ἐλθὼν [ὡς ἄνθρωπος μετὰ ἀνθρώπων ἐσθίων καὶ πίνων] καὶ συντρίβων τὴν κάραν τοῦ δράκοντος ἐπὶ τοῦ ὕδατος, οὗτος σώσει τὸν Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη [θεὸς εἰς ἄνδρα ὑποκρινόμενος].

The original text described God's coming to earth and destroying the primeval dragon in the waters (Ps. lxxiv. 13) and saving Israel and all mankind, as the chief prophets taught. The Christian additions are obvious.

T. Jos. xix. 8. For a full treatment of this passage see notes *in loc.*

xix. 11 (α, β) ἀνατελεῖ ὑμῖν [ὁ ἄμνος τοῦ θεοῦ, ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου], σώζων [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸν Ἰσραὴλ.

The method of the interpolator becomes manifest if we compare the above with the text of A, i. e. ἀνατελεῖ ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ. The order ἔθνη καὶ . . . Ἰσραὴλ betrays the hand of the Christian interpolator. See also next passage.

T. Benj. vii. 8 (c, β, S¹) περὶ τοῦ ἀμνοῦ τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος τοῦ κόσμου. This is a Christian interpolation as well as the last words of the verse ἐν αἵματι διαθήκης ἐπὶ σωτηρίᾳ ἔθνων καὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ καταλύσει Βελίαρ καὶ τοὺς ὑπηρέτας. Observe the order 'Gentile . . . Jew'. A omits both passages.

ix. 3-5. Obviously Christian. This is the only passage where A has admitted Christian interpolations in T. Benj.

T. Benj. x. 7 (c, β) ἡμεῖς ἀναστησόμεθα . . . προσκυνούντες τὸν βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν [τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα ἐν μορφῇ ἀνθρώπου ἐν ταπεινώσει, καὶ ὅσοι πιστεύσωσιν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς χαρίζονται σὺν αὐτῷ]. A omits the interpolation. The hand of the interpolator is obvious.

x. 8 (c, β) κρινεῖ Κύριος ἐν πρώτοις τὸν Ἰσραὴλ περὶ τῆς ἀδικίας [ὅτι παραγενόμενον θεὸν ἐν σαρκὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ]. A omits the interpolation.

x. 9 (c, β) καὶ τότε κρινεῖ πάντα τὰ ἔθνη [ὅσα οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς φανέντι]. A omits the interpolation.

xi. Here the interpolators have been hard at work. While one interpolator transformed the original, which spoke only of Benjamin,

into a prophecy of Christ (*c*), the other transformed it into a prophecy of St. Paul (*β*). The original text is preserved in A. See notes *in loc*.

§ 19. MIDRASH WAJJISSAU CONTAINING HEBREW FRAGMENTS
OF THE TESTAMENT OF JUDAH.

It is not necessary to dwell on this subject. Only the part of the Midrash, which has preserved fragments of the Testament of Judah is here given. The Midrash is reprinted in Appendix I from Jellinek's *Bet ha-Midrash* iii. 1-3. The questions naturally arise: Is the Midrash based on the Testament of Judah? or, Are both works so far as they relate to Judah based on a common original? A comparison of both works with Jub. xxxiv. 1-9 will, I think, make it clear that in the middle of the second century B. C. there existed an account of the war of the Amorite kings against Jacob and his sons. This account both Jubilees and the Testaments laid under contribution, the latter more fully than the former. Further elements of this early history are contained in the Midrash just mentioned; for these help to explain the over-abbreviated descriptions in both Jubilees and the Testaments. On the other hand, later elements have entered on a large scale into the section of the Book of Jashar which deals with this subject.

§ 20. LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI.

I have printed this Testament in Appendix II. My text follows the Oxford MS., which I designate as A. I have used Gaster's¹ collation of P, which is a twelfth-century MS. now in Paris, and borrowed from his edition some readings which he in turn has taken from Wertheimer's edition (printed at Jerusalem in 1890). Furthermore, for the sake of convenience, I have adopted the division into chapters which appears in Kautzsch's *Apokr. und Pseudep.* ii. 489-492. For the division into verses the present editor is responsible.

Dr. Gaster, to whose text reference has just been made, is of opinion that in the Hebrew text which is printed in our Appendix 'we have undoubtedly the original version of the Testament, free from any interpolation'. Further, he adds: 'In comparing this (the Hebrew Testament) with the Greek Version, we are struck by the great disparity between the two. In the Hebrew version, whole chapters of the Greek are missing, whilst in the Greek, the whole of the Hebrew is condensed into four-and-a-half chapters, the contents

¹ Gaster, 'The Hebrew Text of one of the Testaments of the XII Patriarchs,' *Proceedings of the Society of Biblical Archaeology*, Dec. 1893; Jan. 1894.

transposed and mangled almost beyond recognition. The Greek counterpart of the Hebrew makes no sense and has no meaning at all; whilst the Hebrew is rounded off and complete, and perfectly clear.' These theses of Dr. Gaster have not been accepted in the world of scholarship. Almost universally, scholars who have worked on this field of literature deny the validity of his conclusions. In the first place, the style of the Hebrew is late. In the next place, even if it were early, it could lay no claim to being the original of the Greek 'Testament'. All that could be urged is that the two texts possess an exiguous¹ amount of common material. In all other respects they diverge, and the evidence points to the conclusion that the Hebrew text is, in fact, based directly or indirectly on the primitive Hebrew text from which the Greek Testament was translated.

On the following grounds we cannot accept the present Hebrew text as the original Testament of Naphtali.

(1) The Hebrew Testament does not end as all the Testaments do in the patriarch taking leave of his children.

(2) There is throughout the Hebrew Testament a strong personal feeling of hostility to Joseph. Thus his brethren complain that they have been exiled through his being a bond servant in Egypt (i. 10). Furthermore not a single word in favour of Joseph's personal character is uttered.

On the other hand, in the Greek Testaments, wherever Joseph as an individual is mentioned, he is praised either explicitly or implicitly.² And this is true in the single personal reference to him in the Greek Testament of Naphtali i. 8. Where the name Joseph stands for Northern Israel, as in T. Naph. v. 7, vi. 6, &c., the matter is different, and the attitude to Joseph in this relation is the same in both the Greek and Hebrew Testaments.

(3) The account of the senses and powers of man in x. 6 of the Hebrew Testament could not be the original of ii. 8 in the Greek Testament. There are four Hebrew lists of the senses, including that in the Hebrew Testament (see notes *in loc.* in my Translation), and the last is the most remote from the Greek Testament, which can be best explained from the list in Berakoth 61^{ab}.

(4) The conceptions of Michael in the two Testaments do not agree. In the Hebrew (viii. 4) he is represented as the head of the

¹ The text in my Appendix amounts to five pages. The verbal coincidences in these five pages with the Greek Testament amount to about one-third of a page. In one or two passages, however, it is helpful in explaining corruptions in the Greek text, as I have shown in my notes.

² T. Reub. iv. 8; T. Sim. iv. 4, 6; T. Lev. xiii. 9; T. Zeb. viii. 4, &c., &c.

seventy angels, who instructed the seventy families that sprang from Noah in the seventy languages. Michael's duty is to be the bearer of God's commands to men. But in the original Testaments Michael plays a loftier rôle. He is not merely the angelic patron of Israel, but the intercessor for the righteous of all nations, their protector against Beliar, and the Mediator between God and Man.

(5) The late and conflate character of this late Hebrew *réchauffé* is shown by the fact that it contains two phrases drawn from two other Testaments, i. e. in i. 4 ('my silver . . . my gold . . . all my substance') from T. Jos. xi. 6, and in i. 8 ('the Lord and I are witnesses') from T. Lev. xix. 3.

§ 21. ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS CONTAINING PHRASES AND CLAUSES FROM AN ORIGINAL SOURCE OF THE TESTAMENT OF LEVI AND THE BOOK OF JUBILEES.

Of the Aramaic texts which are printed in Appendix III, the Cambridge fragments were first discovered by Mr. H. L. Pass in the Geniza collection of the University Library, and identified by him as a part of the Testaments of the XII Patriarchs. He subsequently published them in the *J. Q. R.*, xii. 651 sqq. The Oxford fragment was found some time later by Mr. Cowley among the Geniza fragments in the Bodleian Library, and briefly described in the Catalogue, No. 2835, 27. The two fragments were written on vellum by the same hand, and not later, in the opinion of Mr. Pass, than the eleventh century.

Both the above fragments were recently published in the *J. Q. R.* 1907, 566-83, by Mr. Cowley and the present editor. The deciphering and translation of the Oxford fragment were almost wholly the task of Mr. Cowley, my part being limited to occasional suggestions or corrections, and attempts at getting behind the Aramaic and Greek fragments to the original presupposed by them.

The Greek fragment was found by me in a tenth century MS. of the Testaments, which Professor Lake photographed for me on Mount Athos, and which is denoted by the letter *e* in this edition. This fragment is interpolated in the midst of a verse in the Testament of Levi, i. e. xviii. 2. This fragment is unique in Greek literature, just as the Aramaic fragments are likewise unique in Aramaic. It is very remarkable that these Greek and Aramaic fragments agree word for word, where they coexist. Into their mutual relations I shall enter presently. So far as the Greek corresponds with the Aramaic, it is printed in parallel columns with it in the article in the *J. Q. R.* just referred to. These Aramaic and Greek fragments

are reprinted with additional notes in Appendix III of my Text, and likewise another Greek fragment, to which there is no corresponding Aramaic. The last is now printed on pp. 250-52.

There is also a small Syriac fragment of the same work, which was reprinted by Mr. Pass from Wright's *British Museum Catalogue*. This I have given on p. 254, and corrected by a fresh collation of the MS. the mistake that occurs in the Catalogue and passed from the *Catalogue* into Mr. Pass's reprint.

The fragments—a source of the Testaments. A short study of the fragments serves to show that they are not derived from the Testaments, but are part of a work which formed a common source both of the Testaments and of the Book of Jubilees.

We must now study the relations of the Greek and Aramaic fragments and, in case we discover that both are versions, determine the original language of the work.

The Aramaic and Greek fragments are versions of a common original, neither being a translation of the other.

We shall now study these fragments alike in their relation to each other and to the Testaments. First then we will show that both the Aramaic and the Greek are translations, not originals, and that neither is a translation of the other.

The Aramaic is a translation and not an original work. The first evidence in favour of the Aramaic being a translation is the appearance of a dittograph in ver. 69.

The text twice states the reason for which Levi called his son's name Merari. 'And I was greatly distressed regarding him (מֵרָרִי לִי) because as soon as he was born he died' (עָלוּהִי לְחַרָּה מֵרָרִי). This statement is nonsense; for Merari did not die. But the true text—a duplicate one for the most part—immediately follows: 'And I was greatly distressed regarding him (הָיָה מֵרָרִי לִי עָלוּהִי סָנִיא) because he was like to die' (יָמוּת). The simplest explanation of this dittograph is that we have here two renderings, one incorrect and the other correct, of the same Hebrew original. The difference in the word used for 'greatly' (סָנִיא and לְחַרָּה) in the two cases is noteworthy. The second and correct rendering is supported by the Testament of Levi xi. γ ἐκάλεσα αὐτὸν Μεραρεῖ, ὃ ἐστὶ πικρία μου ὅτι καίγε αὐτὸς ἀπέθνησκεν (*was like to die*).

Again, the peculiar style of the Aramaic fragment is against its being an original production, since it embodies Hebrew words, two of these being artificially Aramaised, two or more Syriac words, and words belonging to different types of Aramaic. To the explanation of some of these peculiarities we shall address ourselves later.

Finally, we might draw attention to the non-Aramaic use of $\pi\eta$ in ver. 13 in the sense of 'privilege' or 'right'; for the context shows that $\pi\eta$ כהנותן is a rendering of כהנים כששט in Deut. viii. 3.

The Aramaic is not a translation of the Greek fragment. This is at once evident if we compare the Aramaic of ver. 22 with the Greek; for where the former = ἀπὸ σκώληκος καὶ τότε λαβὲ αὐτά· οὕτως γὰρ εἶδον τὸν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα μου προσέχοντα, the Greek has merely ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ. In ver. 23 the Greek is again defective over against a full Aramaic text. Again, the Aramaic in verses 17, 25, 31 could not be derived from the corrupt text of the Greek. Nor could the correct Aramaic (= סὺ γυνאῖκα) in ver. 17 be derived from the impossible Greek σὺ τῆς πρώτης, nor in ver. 20 the Aramaic (= πᾶν τοῦτο) from the Greek ὁλοκάρπωσιν, nor in 32 where it = ταύρω βοῶν and the Greek has ταύρω τῷ δευτέρῳ. The above instances, which could be multiplied, will suffice. Finally, the comparative list of the trees in ver. 24 proves in itself the impossibility of the Greek being the source of the Aramaic.

The Greek is a translation and not an original work. The possibility of the Greek being the original is precluded by the fact that it exhibits several Semitic idioms such as ὦν ἐστιν ὁ καπνὸς αὐτῶν (= ששם . . . אשר), ἐκκαίειν ἐν αὐτοῖς (בער בם), μεγάλη ἀπὸ πάσης σαρκός (גדולה מכל בשר), πρόσχε σεαυτῷ ἀπὸ παντός (השמר לך מכלל). Several of its corrupt or unintelligible passages, moreover, can be explained by retranslation into Hebrew. See notes, verses 13, 49 (i.e. κρίσιν), 17. Likewise the dittograph in ver. 17 (see note 13) points to the Greek being a translation.

The Greek fragment is not a translation of the Aramaic. For in ver. 17 where the Aramaic = γυνאῖκα, the Greek has πῶτος: in ver. 19 where Aramaic = ἐν οἴκῳ θεοῦ, the Greek has ἐν τοῖς ἁγίοις: in 20 where Aramaic = πᾶν τοῦτο, the Greek has ὁλοκάρπωσιν: in 32 where Aramaic = ταύρω βοῶν, the Greek has ταύρω τῷ δευτέρῳ. Again, in ver. 27, where the Aramaic has an unintelligible expression, the Greek has ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. Finally, the list of trees in the Greek (ver. 24) could not be derived from that in the Aramaic.

Now that it is clear that the two versions are derived from a Semitic original we have next to determine of what language this original was. The determination of this question is complicated by the fact to which we have already drawn attention, namely, the presence in the text of Hebrew words and of Syriac words.¹ There

¹ Owing to the presence of the Syriac words in the text, Fraenkel (*Theol. Literaturzeitung*, 1907, No. 17, col. 475) maintains that the Aramaic is 'undoubtedly' a translation from the Syriac. But the facts adduced above show that the evidence in favour of his contention is extremely weak in comparison with that in favour of a Hebrew original.

are two Syriac words in the Aramaic, and with these we shall at once deal. The words in question, are דפרנא and גשיפא. To the presence of these in the text we drew attention in our article in the *J. Q. R.*, where we summed up in favour of a Hebrew original. First, though דפרנא is a Syriac word, it may likewise have been used in the other Aramaic dialects. However this may be, it is found in the Book of Jubilees xxi. 12—a book universally acknowledged by scholars to have been written in Hebrew. There it appears in the form *dēfrān*¹. Its appearance, therefore, in the present text need cause us no further trouble. In ver. 4 there is another word which can be best explained from Syriac affinities, but the word itself is not found in Syriac. Thus there remains only the one undoubted Syriac word גשיפא. If there was no counterbalancing evidence in favour of a Hebrew original, the presence of this word might form a presumption in favour of a Syriac original, but nothing more. But the evidences in favour of a Hebrew original are very strong. They are as follows:—

(1) *Five Hebrew words are found in the text.* These are רחע, פר, הרת, חרשא, כשפחה. Here רחע is simply an artificial Aramaised form of the Hebrew רחץ. It is found four times in verses 20, 21, 26, 28. How can we explain the presence of this Hebrew word unless on the supposition that the translator had a Hebrew original before him? If he had a Syriac original, its presence here is inexplicable. On that supposition he should have transliterated the Syriac word before him by כחא or אשינ. חרשא (ver. 72) is a like artificial formation from the Hebrew חרש. Why did the translator use such a word, if he did not find it in the text before him? The translator, who, it is clear, was most careless and slovenly or ignorant, knew quite well the Aramaic word for 'month'; for ירחא is found in verses 68 and 70. Again, הרת (= 'conceived') which occurs twice (66, 70) is a pure Hebrew word. Even a kindred root is not found in any Aramaic language. כשפחה (= 'clan', ver. 17) is also a Hebrew word and not found in any Aramaic language in this sense. Finally פר (= 'bullock', ver. 32) is a pure Hebrew word, and could not have been found in a pure Syriac original. A good translator would have rendered it by חור in Aramaic.

¹ On the other hand it is to be observed that the list of trees in the Greek corresponding to Bodleian col. c shows several transliterations of Aramaic names of trees. But this argument is not conclusive. For it would not be unnatural to use, even in a Hebrew document in the second century B.C., the popular Aramaic names of trees, where a large number is given. Moreover, in certain cases the Hebrew name may either have been forgotten or have become so unfamiliar as to make it advisable to give the ordinary names which these trees bore even amongst the minority who knew Hebrew.

(2) *A paronomasia which was manifestly intended is discovered by retranslation into Hebrew.* In ver. 67 Levi calls his second son Kohath because that 'to him would be the gathering of all the people'. Here the Aramaic words are כִּהַת . . . כִּנְשַׁת. Now, if these are given in Hebrew we have an obvious paronomasia קהלת . . . קהת. To prove that this is no mere imagination, it is only necessary to point to the fact that in the case of Levi's first son Gershom, and his third and fourth children Merari and Jochebed, and of Kohath's son Amram (ver. 76), the paronomasia is manifest even in the Aramaic translation. But it was impossible to render the play on Kohath in Aramaic. It is equally impossible in Syriac.

(3) *Divergencies between the two versions, difficult expressions and corrupt passages can be explained by retranslation into Hebrew.* In ver. 32 the Aramaic has פֶּר תּוֹרִין, whereas the Greek has τῷ ταύρῳ τῷ δευτέρῳ. The former = פֶּר הַשּׁוֹר (cf. Judges vi. 26), the latter הַפֶּר הַשְּׁנִי. Thus this confusion could easily arise in Hebrew.

We have already drawn attention to the peculiar expression in ver. 19 κρίσιν ἱερωσύνης or כְּרִיטָא רִין. Neither κρίσις nor רִין can bear here legitimately the meaning the context requires. The phrase is a rendering of כִּשְׁפֵּם הַכֹּהֲנִים (Deut. xviii. 3). It cannot be explained from a Syriac background.

In ver. 17 the corruption in the Greek σὺ τῷ πρώτῳ . . . λαβὲ σεαντῷ, where for πρώτος the Aramaic rightly reads γυναικα (אִתְּנָא) can be explained by retroversion into Hebrew, but not into Syriac. πρώτος = אֶשְׂרָא, a corruption of אִשָּׁא. In ver. 27 we have the converse corruption, where the Aramaic reads אִשָּׁא corrupt for אֶשְׂרָא, i. e. אֶשְׂרָא = κεφαλῇ. In the same verse we have another passage which cannot be explained except on the hypothesis of a Hebrew original, μὴ βεβηλώσης τὸ σπέρμα σου μετὰ πολλῶν, a corruption of πορνῶν, as the Aramaic (וְיִאֵן) shows. But in T. Levi ix. 10 we find ἀλλοφύλων ἐθνῶν, and this is the sense required by the context, and especially by Jubilees, that the priestly line was not to be defiled by foreign marriages. The text of the Testaments presupposes זָנוּת which must have been corrupted to זָנוּת (or זָנוּת) from which the Aramaic reading is derived.

In ver. 37 the corrupt form ἀποδεδείκτω comes from ἀποδείκνυμι = הִרְיָה. Here either the 2nd or 3rd sing. fut. is required, i. e. הִרְיָה. But this can also mean 'cast' or 'sprinkle', the meaning the context requires here.

In ver. 20 the Aramaic reads πᾶν τοῦτο, and the Greek ὁλοκάρπωσιν. Here the latter = עֹלֹת, which may have been corrupted into כָּל-זֶה = πᾶν τοῦτο. But this is unlikely.

CORRIGENDA

- PAGE I. l. 3 of notes. For 'συνθῶ' read 'σὺν θεῶ'.
- l. 7 of notes. For 'ag' read δ. 'Πουβίμ' ('Πουβ (sic) g)' read 'a' reads 'Πουβίμ, g δ. 'Πουβ'.
- l. 11 of notes. For 'Σ' read 'P'.
6. l. 7. For 'συνών' read 'συνίων'.
7. n. 99. For 'Eden' read 'Eder'.
11. n. 58. For 'S' read 'S'.
15. For 'Συμεών' in title read 'Συμεών'.
19. l. 9. Underline *ὀγκοῦμαι* and add *hi, β κακοῦμαι* in margin.
25. l. 7 in marg. For 'λυθρωθήσεσθι' read 'λυθρωθήσεσθε'.
- n. 57. For 'a' reads' read 'c. hi' read'.
26. n. 22. For 'Jos. xix. 7' read 'Jos. xix. 11'.
- n. 28. For 'ὅπως καί' read 'οὕτως καί'.
- n. 1. For 'S' read 'S'.
27. l. 20 in marg. For 'efg' read 'efg'.
- n. 5. For 'd =' read 'd adds', and add 'S' after 'A'.
28. n. 23. For 'adds ... ἐπί' read 'reads τοῖς τοίχοις for τείχους'.
32. l. 7. In A^a add 'σοι' after 'δειχθέντων'.
- n. 2. For 'στυγνός' read 'δεινός'.
34. Delete n. 45.
37. n. 15. For 'c, dh. abef' read 'c, d. h, abef'.
38. l. 9 ab imo. Delete 'h'.
45. n. 80. For 'c' read 'a'.
46. n. 8. After 'A^β' add 'S'.
47. n. 44. For 'af' read 'a, f'.
55. At end of n. 14 add 'a om. ἐπὶ Κύριον'.
56. l. 8. Middle column. Delete '†' before 'ὑπέρ'.
57. l. 19 in marg. Delete 'α, A^β om. κατὰ . . . ἐπαρόμενοι'.
61. XVIII. 2^b. For 'φι' read 'φ'.
81. l. 14, col. 1. For 'τὴν μητρός' read 'τῆς μητρός'.
87. l. 12 in marg. For 'νυμφηθείσαν' read 'νυμφευθείσαν'.
99. l. 2. For [] read [].
- n. 5. After 'A' add 'S'.
105. n. 2. For 'a.' read 'a'.
107. n. 53. For 'προχωρεῖ¹ (προσχωρεῖ af' read 'προσχωρεῖ¹ (προσχωρεῖ af, προχωρεῖ b'.
108. n. 5. After 'abef' add 'S'.
110. l. 4. For '*Οὐ' read 'Οὐ'.
112. l. 8. For 'μὲ' read 'μῆ'.
116. In marg. after 'β-g' add 'A'.
- n. 1. For 'abef' read 'bef'.
117. n. 27. Add 'β' after 'A'.

120. l. 11. For 'δε' read 'δε'.
124. l. 16. For 'Γ' σύνεσιν καὶ' read '* σύνεσιν Γ καὶ'.
125. l. 4 in marg. For 'α, af' read 'α, f', and for 'VII-VIII. 2' read 'VII-VIII. 3'.
- n. 5. For 'bd, g reads' read 'b. d reads κρυφίως, g'.
133. n. 27. For 'c, e read εἰς μίσους' read 'c, e read εἰς (ἐν e) μίσους', and delete ('ἐν μίσους e').
149. l. 6 in marg. For 'β-g' read 'β-d'.
150. l. 9 ab imo in notes. For 'G' read 'αβ'.
151. n. 16. For 'Ps. lxi. 10, 23' read 'Ps. lxi. 10'.
153. l. 5 read ἀρμενίζον (smooth breathing with c, def.). b (ag ?) give the rough breathing.
156. n. 8. For 'T. Jos. xix. 7' read 'T. Jos. xix. 11'.
- n. 32. Emendation suggested not necessary. Take ἄν as ἐάν.
160. n. 69. For 'κατὰ πάντα' read 'καὶ πάντα', and for 'ὅθεν καὶ. d, A add πάντα' read 'ὅθεν καὶ πάντα'.
162. n. 21. For 'c' read 'c, A'.
163. n. 12. For 'κριθῇ' read 'κριθῇ καί'.
- n. 16. Delete ('a αὐτῶ').
167. l. 8. Add in marg. 'βΑΣ ὑμῶν'.
169. n. 13. For 'ἐγκαταλειφθήσῃ' read 'ἐγκαταλειφθήσῃ'.
170. l. 2. Add * before 'ἐάν'.
173. n. 42. After 'c (reading προσκολλόμενος)' add 'h reads προσκολλᾷται'.
174. ver. 4 (A). For 'εἰσιν' read 'εἰσὶν'.
- n. 1. For 'a' read 'α'.
176. l. 15 in marg. For 'β, S¹' read 'β, A, S¹'.
177. n. 27. For 'ab, S¹' read 'b, S¹'.
182. n. 1. For 'abef, S¹ read' read 'a read Ἰωσήφ, bef S¹'.
183. ver. 5°. For 'Καὶ' read 'καὶ'.
- n. 23. For 'af' read 'aef'.
- n. 24. For 'beg' read 'bg'.
192. l. 6. For 'συγγενῇ' read 'συγγένῃ', and likewise in n. 16.
193. n. 58. For 'αὐτῆς' read 'αὐτοῦ'.
195. n. 37. For ΠΝΠ read ΠΝΠ.
208. l. 11. Read 'Ἡλιονπόλεως'.
211. ll. 5-7, col. 2. For '[καὶ οἱ ἔλαφοι] . . . αὐτῶν' read '[καὶ οἱ ἔλαφοι . . . αὐτῶν]'.
213. n. 30. For 'T. Asher viii. 2' read 'T. Asher viii. 1'.
216. ver. 6, l. 3. For 'αὐτὸν' read 'αὐτὸν'.
217. n. 14. For πριצ read πיצ and for πριצה read πיצה.
222. l. 3. Underline 'πλάνης'.
223. n. 43. For 'διπλοῦς' read 'διπλᾶ'.
224. n. 12. Delete this note and the obeli before 'ἀπώλεια' in the three versions in ver. 2.
- n. 16. Delete the suggestion and see the discussion of this passage in the Introduction, § 10.

BRACKETS AND ABBREVIATIONS USED IN THIS EDITION.

H denotes the lost Hebrew original, of which, however, small fragments have been preserved.

H^α denotes the first Hebrew recension.

H^β denotes the second Hebrew recension.

α denotes the Greek translation of **H^α**, and is represented by the Greek MSS. *chi*.

β denotes the Greek translation of **H^β**, and is represented by the Greek MSS. *abdefg*.

abcdefghi denote the nine Greek MSS. of the Testaments.

A denotes the Armenian Version.

A^α denotes the first recension of the Armenian Version, and is represented by the Armenian MSS. **A^{abb}**.

A^β denotes the second recension of the Armenian Version, and is represented by the Armenian MSS. **A^{b*odefg}**.

A^{abode}, &c. denote the Armenian MSS.

S¹ denotes the first Slavonic recension.

S² denotes the second Slavonic recension.

hmt. = homoioteleuton.

[] The use of these brackets in the text means that the words so enclosed are not found in **A**.

() Words so enclosed are supplied by the Editor.

+ + Words so enclosed are corrupt.

[] Words so enclosed are interpolated.

THE TEXT. The printed Greek text represents **α** except in a few cases. Where words are printed in thick type the reader is to understand that the text of **β** differs, and that this is found in the margin. Only the chief variants are thus denoted.

Διαθήκη Ῥουβὴμ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον² διαθήκης Ῥουβήμ³, ὅσα⁴ ἐνετειλατο τοῖς υἱοῖς⁵ αὐτοῦ, *πρὶν ἢ ἀποθανεῖν αὐτόν, *ἐν ἑκατοστῷ⁷ *εἰκοστῷ πέμπτῳ⁸ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ¹. 2. *Μετὰ ἑτη δύο τῆς τελευταίας⁹ Ἰωσήφ¹⁰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ¹⁰, ἀρρωστή-
σαντος¹¹ Ῥουβήμ¹², συνήχθησαν¹³ *ἐπισκέψασθαι αὐτὸν¹⁴ Ἰωσήφ υἱοῖς¹⁵ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ¹⁶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ¹⁷.

3. Καὶ¹⁸ εἶπεν αὐτοῖς¹⁹. Τέκνα²⁰ μου, *ἰδοὺ ἐγὼ²¹ ἀπο-

General Title. α , bd as in text (save that h prefixes ai , and bd om. $\tau\omicron\upsilon$ $\pi\alpha\tau\rho$. and d om. $\tau\acute{\omega}\nu$ ²⁰). a reads ai δ . $\tau\acute{\omega}\nu$ $\mu\epsilon$ $\pi\alpha\tau\rho$. $\pi\rho\acute{o}\varsigma$ $\tau\omicron\upsilon\varsigma$ $\nu\iota\omicron\upsilon\varsigma$ $\alpha\iota\tau\acute{\omega}\nu$, f δ . $\sigma\upsilon\nu\theta\acute{\omega}$ $\tau\acute{\omega}\nu$ $\mu\epsilon$ $\nu\iota\acute{\omega}\nu$ $\tau\omicron\upsilon$ $\text{'Iak}\acute{\omega}\beta$, g δ . $\tau\acute{\omega}\nu$ $\nu\iota\acute{\omega}\nu$ $\text{'Iak}\acute{\omega}\beta$ $\eta\gamma\omicron\upsilon\nu$ $\tau\acute{\omega}\nu$ $\delta\acute{\omega}\delta\epsilon\kappa\alpha$ $\pi\alpha\tau\rho$. e om. $A = \text{διαθέσαι τῶν πατριάρχων}$.

¹ Title of Testament. *h* as in text, but with 'Ρουβίμ. *c* reads δ. 'Ρουβήμ και Δίας (*sic*). A comparison of the titles of two other Testaments shows that *h* is right. *ag* read δ. 'Ρουβίμ ('Ρουβ (*sic*) *g*), *bef* δ. 'Ρουβήμ (*f* 'Ρουβήν) περι ἐνοιών (+ 'Ρουβήμ υἱὸς πρωτότοκος Ἰακώβ και Δίας *e*), *d* α' δ. 'Ρουβήμ υἱοῦ . . . , *f* adds ἐρμηνεύεται 'Ρουβήν πᾶν θῷ. *A*²²⁵ = βίβλος τῶν παραλειπομένων, λόγος τοῦ 'Ρ. διαθήκη (+ α' *A*²²⁵), *A*^b = διαθήκη και λόγοι 'Ρ. ἀπὸ τῶν παραλειπομένων βίβλου, *A*^b διαθήκη Σ. υἱοῦ Ἰακώβ υἱοῦ Ἰσαὰκ υἱοῦ Ἀβραάμ, *A*^c = διαθήκη α' 'Ρ. ² *a* reads ἀντίγραφα, and in other Testaments. ³ *c*, *bdef*. *h*, *ag* read 'Ρουβίμ. ⁴ *h* reads ὅς. *A*^{ab} = ὡς. ⁵ *g* reads τοὺς υἱούς. ⁶ *α*, *af*. *bg* read πρὶν, *d* πρὸ τοῦ. ⁷ *g* reads ἐν τῇ ρ'. *d* reads ἀρρωστῆ-σαντος γὰρ αὐτοῦ ἐν τῇ ἑκαστοτῇ. ⁸ *c* reads κ' *g* ι'. ⁹ This peculiar construction is found elsewhere first (!) in Plut. *Coriol.* 11, μεθ' ἡμέρας ὀλίγας τῆς τοῦ πατρὸς τελευταίης. A perfectly analogous construction with πρὸ appears in LXX, Amos i. 1, iv. 7; 2 Macc. xv. 36; John xii. 1; Joseph. *Ant.*, xv. 11. 10. For ἔτη δύο τῆς τελ. *g* reads δὲ ἔτη τελ. ¹⁰ *α*, *d*. β-*d*, *A*, *S* om. ¹¹ *α*, *A*. *abef* read ἀρρωστοῦντι. *g* ἀρρωστῶν. *d* om. ¹² *ef*. *α*, *a* read 'Ρουβίμ. *A* αὐτοῦ. *g* οὗτος. *bd*, *S*¹ om. ¹³ *g* reads συνῆξεν. *h* συναχθησάμ (*sic*). *d* adds οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ¹⁴ *g*, *A*^a om., while *A*^{bbs+odds} tra. after υἱῶν αὐτοῦ. ¹⁵ *c*. *h*, *abs* read οἱ υἱοί. *d* om. with next six words. *e* om. next word (αὐτοῦ). *g* reads τοὺς υἱούς. ¹⁶ *c*¹, *b*. *c*² *h*, *adef* read οἱ υἱοί *g* τοὺς υἱούς. ¹⁷ *g* reads αὐτῶν. ¹⁸ *d* adds προσκαλεσάμενος τοὺς υἱούς αὐτοῦ. *A*^b add οὗτος ἀναστὰς ἐκάθισεν καὶ. *A*^b add 'Ρουβήμ. ¹⁹ *A*^a om. *d* adds ἀπεστήσαί με ἀδελφοί μου καὶ λῆξω ὑμῖν Γνωστὸν ὑμῖν ἔσται.

θυήσκω καὶ πορεύομαι ὁδὸν²² τῶν²³ πατέρων μου²⁴. 4-
 *ἰδὼν δὲ²⁵ ἔκει¹ *Ἰούδαν καὶ Γὰδ καὶ Ἀσήρ²⁶, τοὺς
 β-dg, A, ἀδελφούς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Ἀναστήσατέ²⁷ με²⁸, ὅπως
 S¹ με, εἴπω τοῖς *ἀδελφοῖς μου καὶ τοῖς τέκνοις²⁹ μου, ὅσα ἔχω
 ἀδελφοί μου (f, A ἐν τῇ καρδίᾳ μου κρυπτὰ³⁰. *ἰδοὺ γὰρ ἐκλείπω ἀπὸ τοῦ
 S¹ om.). νῦν ἐγώ³¹. 5. *Καὶ ἀναστὰς³² κατεβίβησεν αὐτοὺς καὶ
 β-d, A, S¹ *εἶπεν αὐτοῖς³³. Ἀκούσατε, *ἀδελφοί μου καὶ υἱοί μου³⁴, ἐνω-
 κλαύσας κλαύσας εἶπεν. τίσασθε³⁵ Ῥουβὴμ³⁶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὅσα ἔγω³⁷ ἐντέλλομαι
 β-dg, ὑμῖν³⁸. 6. Καὶ³⁹ *ἰδοὺ ἐπιμαρτύρομαι ὑμῶν τὸν Θεὸν τοῦ
 A^{b+des} οὐρανοῦ σήμερον⁴⁰, *ὅπως μὴ πορευθῆτε⁴¹ ἐν ἀγνοίᾳ νεότητος⁴²
 ἀδελφοί μου. ἔκαλ πορνείᾳ⁴³, *ἐν ᾗ⁴⁴ ἐξεχύθη ἐγὼ καὶ ἐμίανα⁴⁵ κόλπην⁴⁶
 τοῦ πατρὸς μου Ἰακώβ⁴⁶. 7. *Λέγω δὲ ὑμῖν⁴⁷ ὅτι *ἐπληξέ

S adds λόγον μετανοίας καὶ. ²⁰ c, dg read τεκνία. ²¹ α, A, abefg, S¹
 read ἐγώ, d ὅτι ἐγώ. ²² d om. but adds τὴν ὁδὸν in marg. A = μετὰ
 πατέρας μου but *qḥḥr* (= μετὰ) is probably corrupt for *qḥḥh* = ὁδόν.
²³ abf om. ²⁴ g om. all ver. 4 and first seven words of ver. 5. ²⁵ α, af.
 b, A read καὶ ἰδὼν. For Καὶ ἰδὼν . . . τοῖς τέκνοις μου d reads ταῦτα εἶπὼν
 ἀναστέναι καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου. ²⁶ e reads Γ. καὶ
 Ἀ. καὶ Ἰ. ²⁷ e reads ἀναστήσασαι. ²⁸ β-dg, A, S¹ add as in margin.
²⁹ a reads υἱοῖς with ἀδελφοῖς above it. ³⁰ A trs. before ἐν τῇ καρδίᾳ.
³¹ h, af. bde, A, S (save that A εἰμι ἐγώ) read ἐκλείπων (b ἐλείπων) γὰρ ἐγώ
 (d om.) εἰμι ἀπὸ τοῦ νῦν. d supports text save that it om. ἐγώ. c om.
 entire clause. e² reads ἐλείπων γὰρ ἐγὼ ἰδοὺ d. τ. ν. ³² d reads προσκλαύσας.
³³ α, d (save that h om. καὶ and d om. αὐτοῖς). β-d, A, S¹ read as in marg.
³⁴ α, A^c, S¹ (save that α om. μου¹⁰). β-dg, A^{b+des} read ἀδελφοί μου, d, A^b
 τέκνα (+ μου d). g om. ³⁵ g om. d, A insert καὶ before ἐνω. d adds τοὺς
 λόγους. f υἱοί. ³⁶ α, a read Ῥουβίμ. ³⁷ c, aef. h, bdg, A, S¹ om.
³⁸ g om. ³⁹ α, dg om. ⁴⁰ β, A^{b+des}, S¹ (save that A^b om. σήμερον and
 A^{des} trs. it before τὸν Θεόν). α reads τὸν Θεὸν τοῦ οὐρ. καὶ τῆς γῆς προτεῖναι
 (sic) ὑμῖν (for προτ. ὑμῖν h reads σήμερον). προτεῖναι may here = *ḥṭṭṭ*
 corrupt for *ḥṭṭṭ* = ἐπιμαρτύρομαι. β could mean 'I call to witness against
 you the God of heaven' (*שׁה דִּיחֵא תא דבִּרְךְּ יְהִיָּה*). Cf. Deut. iv. 26.
 But the context requires 'I charge you by the God, &c.' Hence we should
 expect (as in VI. 9 of this Testament) *דִּרְכָּא ὑמָאס τִּנּוֹן תִּנּוֹן תִּנּוֹן* τοῦ
 μὴ πορευθῆναι = *וכו להחליט לך שׁה דִּיחֵא תא דבִּרְכָּא יְהִיָּה*. As a corruption of
יְהִיָּה we might explain *יְהִיָּה* = *προτεῖναι*, the reading in α. ⁴¹ α. β
 reads τοῦ μὴ πορευθῆναι. ⁴² For following καὶ d reads ἐν ὑμῶν. A^{b+des}
 = ἐν νεότητι. A^b om. ⁴³ d om. ⁴⁴ β adds τήν. ⁴⁵ e reads κόπην.
⁴⁶ d trs. before τοῦ πατρὸς. ⁴⁷ α. β reads λέγω γὰρ ὑμῖν, A διὰ τοῦτο καὶ
 λέγω ὑμῖν, S ἡμαρτον σὺν Βάλλα τῇ δούλῃ τοῦ πατρὸς μου. ⁴⁸ α, dg. ef read
 ἐπληξίν με. α ἐξέπληξέ με. b ἐνέπληξέ με. d adds κύριος, e ὁ θεός. ⁴⁹ α,
 ag. bdef read πληγὴν μεγάλην. A^{b+des} = *μεγάλως*, but A^b support text.

με⁴⁸ *πληγῇ μεγάλῃ⁴⁹ *ἐπὶ τῆς λαγόνος⁵⁰ μου ἕως⁵¹
μῆνας⁵² ἑπτὰ· καὶ εἰ μὴ *ὁ πατήρ μου Ἰακώβ⁵³ προσηύξατο⁵⁴
*περὶ ἐμοῦ πρὸς Κύριον⁵⁵ ἥθελε⁵⁶ Κύριος⁵⁷ ἀνελεῖν με.
8. Ἦμην γὰρ⁵⁸ ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔπραξα τὸ πονηρὸν
ἐνώπιον Κυρίου⁵⁹· καὶ ἐμαλακίσθην *μῆνας ἑπτὰ⁶⁰ ἕως
θανάτου. 9. Καὶ *μετὰ τοῦτο⁶¹ ἐν προαιρέσει ψυχῆς μου
*ἑπτὰ ἔτη⁶² μετενόησα *ἐνώπιον Κυρίου⁶³.

10. Καὶ⁶⁴ οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἔπιον, καὶ κρέας⁶⁵
οὐκ εἰσήλθεν *ἐν τῷ στόματι⁶⁶ μου· καὶ πᾶν⁶⁷ ἄρτον ἐπι-
θυμίας⁶⁸ οὐκ ἔφαγον⁶⁹ *ἀλλ' ἤμην⁷⁰ πενθῶν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ
μου⁷¹, μεγάλη γὰρ ἦν, *οἷα οὐ γέγονεν ἐν Ἰσραὴλ οὕτως⁷².

II. Καὶ ἰὺν¹ ἀκούσατέ μου, τέκνα μου², ἃ³ εἶδον περὶ τῶν
ἑπτὰ⁴ πνευμάτων τῆς πλάνης ἐν τῇ μετανοίᾳ μου⁵. 2. Ἐπτὰ
οὖν⁶ πνεύματα ἐδόθη⁷ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου⁸ καὶ ταῦτά⁹ εἰσω¹⁰
*αἱ κεφαλαι¹¹ τῶν ἔργων τοῦ νεωτερισμοῦ.

ε adds ὁ Θεός. ⁵⁰ α, af. bdeg read ἐν (deg ἐπὶ) ταῖς (g τοῖς) λαγῶσι.
⁵¹ α. β reads ἐπὶ. ⁵² A = ἐνιαυτοῖς, but *q^uad^a* is corrupt for *q^uadⁱm* =
μῆνας. ⁵³ α, ε. dg, A read Ἰ. ὁ πατήρ μου, abf, S¹ Ἰ. ὁ π. ἡμῶν. For the
order followed in the text see also last verse. ⁵⁴ eg read ἡδέξατο. ⁵⁵ ag
read πρὸς K. περὶ ἐμοῦ. h, A^b om. περὶ ἐμοῦ. ⁵⁶ g reads ἡθέλησεν. Before
this word bef add ὅτι against α, adg. If the ὅτι is genuine here, it is as
Sinker suggests a rendering of Ἰ. Cf. 1 Sam. xiv. 30: also Exod. xxii.
22; Is. vii. 9. ⁵⁷ d adds ὁ Θεός. ⁵⁸ α, abef, A^bdeg, S¹. dg, A^bc^o read δέ.
⁵⁹ α adds καὶ τοῦ πατρὸς μου. ⁶⁰ α, g. β-g, A, S¹ read ἑπτὰ μῆνας and
β, A, S¹ tra. these words before ἐμαλακίσθην. ⁶¹ α, A. β, S om.
⁶² A^bb^cdeg tra. after Κυρίου. ⁶³ h om. Κυρίου and next six words. ⁶⁴ c,
A, β, S¹ om. ⁶⁵ α, defg read κρέα. ⁶⁶ α. β reads εἰς τὸ στόμα. ⁶⁷ α, b.
adefg read πάντα. S om. ⁶⁸ S om. ⁶⁹ c, A. h, β, S read as in margin.
⁷⁰ α, d (but d reads καὶ for ἀλλ'). β-d, A, S om. ⁷¹ g om. rest of verse.
⁷² c (save that for Ἰσραὴλ it reads Ἰλῆμ). c alone preserves the Hebrew
idiom. Thus οἷα . . . οὕτως = *לְכַדּוֹת כְּכֵן*. A = καὶ οὐποτε ἐν Ἰσραὴλ
γέγονεν τοιαύτη. All the other Gr. MSS. make the sentence future. abdef,
S read καὶ οὐ μὴ γένηται ἐν (+τῷ δ) Ἰσραὴλ οὕτως. h ἀναμοιβὴ γένοιτο ἐν
Ἰσραὴλ οὕτως.

II. ¹ d om. g om. next four words. ² α, A^bb^cod. β, A^c om. S reads
ῥουβὴμ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. c adds καὶ διηγῆσομαι ὑμῖν. h om. next twelve
words. ³ S¹ = δε. ⁴ g om. For περὶ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων S reads τὰ
ἑπτὰ πνεύματα. ⁵ g adds ἀρκεῖ μοι εἰς διδασκαλίαν ὑμῶν and om. to Π. 9
inclusive. ⁶ α. β, S om. A = γάρ. ⁷ de read ἐδόθησαν. ⁸ α. β,
A, S add as in marg. ⁹ α, d. abef read αὐτά. ¹⁰ α, ef. Other MSS.
οἰοί. ¹¹ α, f, A^bb^cod. abde, A^c, S κεφαλὴ. ¹² α. A = αὐτοῖς. β, S om.

[3. Καὶ ἕτερα¹³ ἐπὶ πνεύματα ἐδόθη¹³ αὐτῷ¹⁴ * ἐπὶ
 α om. τῆς κτίσεως¹⁵ τοῦ εἶναι ἐν αὐτοῖς πᾶν ἔργον ἀνθρώπου.
 τοῦ εἶναι 4. Πρῶτον πνεῦμα ζωῆς, μεθ' ἧς ἡ σύστασις¹⁶ κτίζεται.
 ... ὁρά- Δεύτερον πνεῦμα ὁράσεως, μεθ' ἧς γίνεται ἐπιθυμία. 5.
 σεως Τρίτον πνεῦμα ἀκοῆς μεθ' ἧς γίνεται¹⁷ διδασκαλία. Τέταρτον
 through πνεῦμα¹⁸ ὁσφρήσεως, μεθ' ἧς * γίνονται γεύσεις δεδομέναι¹⁹
 hmt. * εἰς ὁλκὴν²⁰ ἀέρος καὶ ἀναπνοῆς²¹. 6. Πέμπτον πνεῦμα²²
 λαλιᾶς, μεθ' ἧς γίνεται γνώσις. 7. Ἑκτον πνεῦμα γεύσεως
 μεθ' ἧς * γίνεται βρώσις²³ * βρωμάτων τε καὶ πομάτων²⁴, καὶ
 ἰσχύς ἐν αὐτῷ²⁵ κτίζεται * ὅτι ἐν βρώμασιν ἐστὶν ἡ ὑπό-
 στασις τῆς ἰσχύος²⁶. 8. Ἑβδομον πνεῦμα σπορᾶς καὶ
 συνουσίας²⁷, μεθ' ἧς συνέρχονται²⁸ διὰ τῆς φιληδονίας²⁹
 ἁμαρτίας³⁰. 9. Διὰ τοῦτο * ἐσχατὸν ἐστὶ τῆς κτίσεως³¹
 καὶ πρῶτον τῆς νεότητος, ὅτι * ἀγνοίας πεπληρωταί³², καὶ
 β-βγ, Α αὕτη τὸν νεώτερον³³ ὁδηγεῖ ὥσπερ³⁴ τυφλὸν ἐπὶ βόθρον καὶ
 νεωτε- ὡς κτήνος ἐπὶ κρημνόν³⁵.
 ρισμόν.

III. * Ἐπὶ πᾶσιν δὲ¹ τούτοις ὄγδοον² πνεῦμα³ τοῦ ἔκρου

The section II. 3—III. 2 which relates to the senses is bracketed as an interpolation. ¹³ d reads ἐδόθησαν. ¹⁴ h, β, S. e trs. after κτίσεως. A om. ¹⁵ A corrupt = ἐπὶ πάντων κτισμάτων. e adds αὐτῷ. α om. rest of verse and first eleven words of ver. 4 through hmt. ¹⁶ bd, S². aef read ἡ κίνησις. d adds τοῦ ἀνθρώπου. A = πάντα τὰ κτίσματα. S¹ = τὰ θελήματα. ¹⁷ α, ab, S. def read δίδοται. A = ἀκούεται. ¹⁸ A = τό. ¹⁹ α and A, save that h reads γίνεται. abef, S read ἐστὶν (ἐστὶ ab) ἡ (b om.) γεύσις δεδομένη. d εὐωδία δεδομένης (sic). ²⁰ α, af. be read εἰς συνολκὴν. d συνολκὴν. ²¹ α. β, A read πνοῆς. Perhaps we should read ἐκπνοῆς. ²² h om. next seven words through hmt. ²³ h reads γίνονται βρώσεις. ²⁴ α, a. be¹, S read βρωτῶν τε καὶ ποτῶν. d βρωτῶν καὶ πόσεως. e² βρωμάτων τε καὶ ποτῶν. A = βρωτῶν (cf. d) τε καὶ ποτῶν. ²⁵ α, aef. d reads αὐτῇ. b αὐτοῖς. A = αὐτῷ or αὐτῇ. ²⁶ There appears to be a doublet or a marginal gloss here. A = ὅτι τὸ βρώμα ἐστὶ ἰσχύς. ²⁷ d reads συνουσιασμοῦ. ²⁸ α. af², S read συνέρχεται. b συνεισέρχεται. e γίνεται. A adds wrongly εἰς ἀλλήλους. ²⁹ A^{ab} loosely = α, β but A^{b+c+d} corrupt. A^b wrongly adds ἐν ᾧ. ³⁰ α. β, S read ἡ ἁμαρτία. ³¹ A = μετὰ πάντα ταῦτα τὰ κτίσματα—a loose rendering of our text. ³² h reads ἀγνοίᾳ πεπληρωτο. ³³ α, b, S. adef, A read as in margin. ³⁴ α. β reads ὡς. ³⁵ c, d read κρημνον, e κρημνον.

III. ¹ α. aef, A read καὶ ἐπὶ πᾶσι. bd, S ἐπὶ πᾶσι. ² abf, A, S. e reads ἡ, h ἑβδομον. c, d om. ³ h, d add τό. ⁴ h om. ⁵ c reads ἐν. ⁶ a reads ἐσχοισθῇ. ⁷ c prefixes ἡ. A = στάσις, ὑπόστασις or στερέωμα. For φύσις A^{ab} read by internal corruption ἐκείσεως and om. next four

β-γ, Α, κλοπαί⁴¹ καὶ γρηπίσματα⁴², ἵνα ἐμπλήσει⁴³ φιληδονίαν καρδίας αὐτοῦ. Ἡ γὰρ ἀδικία συνεργεῖ⁴⁴ * τοῖς λοιποῖς⁴⁵ πνεύμασιν διὰ τῆς δοσοληψίας⁴⁶. [7. Ἐπὶ⁴⁷ πᾶσι δὲ⁴⁸ τοῦτοις * τὸ

β, S¹ ὑπ- πνεῦμα⁴⁹ τοῦ ὑπνου⁵⁰ συνάπτεται⁵¹ * δ ἔστι⁵² * πλάνης καὶ φαντασίας⁵³.] 8. Καὶ οὕτως ἀπόλλυται πᾶς νεώτερος⁵⁴, πνεῦμα. σκοτίζων⁵⁵ τὸν νοῦν ἑαυτοῦ⁵⁶ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ α, αε, * συνιών ἐν⁵⁷ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ⁵⁸, μήτε⁵⁹ ἀκούων⁶⁰ νουθεσίας⁶¹ πλάνη καὶ φαν- πατέρων αὐτοῦ⁶² ὡς⁶³ κἀγὼ ἔπαθον⁶⁴ ἐν τῷ νεωτερισμῷ τασία. μου. 9. Καὶ νῦν, τέκνα μου⁶⁵, τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾶτε⁶⁶

δε, Α καὶ αὕτη⁶⁷ * φυλάξει ὑμᾶς⁶⁸. Ἀκούσατε ἑαυτοὺς⁶⁹ ῥουβήμ τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁷⁰.

διδάσκω ὑμᾶς. 10. Μὴ⁷¹ προσέχετε⁷² ὄψει⁷³ γυναικεῖα⁷⁴ μήτε⁷⁵ συνδιάζετε⁷⁶ μετὰ * θηλείας ὑπάρδρου⁷⁷ α ὄψιν. μήτε⁷⁸ περιεργάζεσθε⁷⁹ πρᾶξιν⁸⁰ γυναικῶν.

⁴¹ ε (over erasure) f. ab, S² read γρηπίσματα. α γρηπίσματα. d ἀρπαγῆς. Α = γρήπισμα, S¹ = συκοφαντεία. ⁴² α (h reading -σῆ) = γνῶν. β-γ, Α, S read ποιήση (ποιήσει f) = πῶν.

⁴³ α reads συνεργεῖται. d αὐτοῦ συνεργεῖ. ⁴⁴ Α = πᾶσι τοῖς. ⁴⁵ α, af, Α. d reads δοσοληψίας ἢ προσωποληψίας. e δοσοληψίας. b, S¹ δολολεψίας. ⁴⁶ d reads ἐν. Ver. 7. This verse may be the model on which III. 1, 2 were composed, or it may be due to the same hand.

⁴⁷ α, Α. β om. S¹ reads καὶ before ἐπὶ. ⁴⁸ d reads τῷ πνεύματι. ⁴⁹ β, S¹ add as in margin against α. For τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπνου τὸ ὄγδ. πν. Α gives τῷ ὄγδῳ πνεύματι ἄλλο πνεῦμα. ⁵⁰ e reads συνέπεται.

⁵¹ c, af, Α. h, e φ ἔστι. bd, S om. ⁵² Α^{ab+cdes}. α, ae read πλάνη καὶ φαντασία. b, S πλάνη καὶ φαντασία. d τῆς πλάνης καὶ τῆς φαντασίας. f πνεῦμα καὶ φαντασία. Α^b πλάνη τῶν ἀφανῶν. ⁵³ Α = νεότης. S¹ om.

⁵⁴ c reads σκορπίζων. ⁵⁵ α. β, Α, S¹ om. ⁵⁶ = 3 13. o om. preceding μή. ⁵⁷ Α^c = κυρίου. ⁵⁸ d reads μηδέ. ⁵⁹ α. abef, S read ὑπακούων. d εἰσακούων. For ἀκούων . . . πατέρων Α^{cdes} read νουθετούμενος ὑπὸ πατέρων.

⁶⁰ c reads νουθεσίαν. ⁶¹ e om. ⁶² c, af. bds read ὡσπερ. h om. ⁶³ Α = ἐπατήθην (?). Cf. IV. 1 note 13. ⁶⁴ α, de, Α. abf, S om. ⁶⁵ α. abdef, Α, S read ἀγαπήσατε. ⁶⁶ S = οὕτως. ⁶⁷ h reads φυλάξατε. δε (but obelized in e) Α^{ab} add (+ ἐγὼ Α^b) διδάσκω ὑμᾶς. Α^{bcd} = καὶ διδάσκω ὑμᾶς. Α^{b*} = καὶ οὐκ διδ. ὅ. Perhaps this clause was omitted by α, adfy through hmt. S¹ om. rest of verse. ⁶⁸ α, aef. bd, Α om. ⁶⁹ d adds καὶ ἐνστί-σασθε ἃ διδάσκω ὑμᾶς. ⁷⁰ h, Α read καὶ μή. ⁷¹ c, abd, S¹. h reads προσέ-χητε. e προσέχεται. f πρόσχετε. S¹ = ὁρᾶτε. ⁷² c. h reads ὄψιν. adefy eis ὄψιν. b ἐν ὄψει. ⁷³ c though in the form γυναικία. h, Α read γυναικῶν. af γυναικεῖαν. bdeg, S γυναικός. ⁷⁴ α, af. beg read μηδέ. ⁷⁵ α. The usual form would be συνδιάζετε. β-dg, S¹ read ἰδιάζετε. d ἰδιάζεσθε. g πλησιάζεται. Α = 'do not be advisers of' or 'do not confer with'—a rendering which supports α. h om. next five words. ⁷⁶ d reads θηλύας ὑπάρδρου.

ΙΙ. Εἰ μὴ γὰρ εἶδον ἐγὼ⁸¹ Βάλλαν λουομένην⁸² ἐν σκεπυῶ⁸³ β, S¹
τόπῳ, οὐκ *ἂν ἐπιπτον⁸⁴ εἰς τὴν ἀνομίαν⁸⁵ τὴν μεγάλην. ἀπόντος.
Ι2. Συλλαβοῦσα γὰρ ἡ διάνοιά μου τὴν γυναικείαν⁸⁶ γύμ- β, S
νωσιν⁸⁷ οὐκ εἰσέ⁸⁸ με ἵπνωσαι⁸⁹, ἕως οὗ⁹⁰ ἔπραξα τὸ β-γ, S¹ B.
βδέλυγμα⁹¹. Ι3. Ἀπόντος⁹² γὰρ Ἰακώβ⁹³ τοῦ⁹⁴ πατρὸς ἦν μεθύ-
μου⁹⁵ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὄντων ἡμῶν ἐν Γαδὲρ⁹⁶ οὔσα καί.
πλησίον⁹⁷ Ἐφραθᾶ⁹⁸ *ἐν Βηθλεέμ⁹⁹, *ἦν ἡ Βάλλα μεθυσθεῖσα β-γ, S¹
καὶ ἦν κοιμωμένη ἀκάλυπτος¹⁰⁰ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς¹⁰¹ ελθὼν
καὶ ἰδὼν. Ι4. *Εἰσελθὼν οὖν ἐγὼ καὶ θεασάμενος¹⁰² τὴν γύμνωσιν αὐτῆς β, A, S¹
ἔπραξα τὴν ἀσέβειαν, ἡμῶν αἰσθανθείς(ης) αὐτῆς¹⁰³, καί, καταλιπὼν ἀσέβειαν.
αὐτὴν κοιμωμένην, ἐξῆλθον. Ι5. *Καὶ εὐθέως¹⁰⁴ ἄγγελος β, A, S¹
τοῦ θεοῦ¹⁰⁵ ἀπεκάλυψεν τῷ πατρὶ μου¹⁰⁶ περὶ τῆς ἀσεβείας μου
καὶ ἐλθὼν¹⁰⁷ ἐπὶ ἐμή¹⁰⁸ ἐμοὶ¹⁰⁹, μηκέτι *αὐτῆς Ἰακώβ.
ἀψάμενος¹¹⁰. β, A, S¹
ἐπὶ ἐμή.

A = θηλείων ὑπάρδρων. For θηλείας c, e read θηλίας. ⁷⁸ c, dg. α'βε, S¹
read μηδέ. α'f μη. ⁷⁹ α'ε read περιεργάζεσθαι. ⁸⁰ abf. de, A^{abdes} read
πράξεις. α ὅψιν. g ποτε πρόσωπον. A^{ab} κάλλος καὶ πράξεις. Text doubtful.
⁸¹ a om. ⁸² g om. next three words. ⁸³ b. a reads σκεπυῶ, c, f σκηπυῶ.
d σκεπυῶ. e σκεπυῶ. h σκοτεινῶ. Cf. Jub. xxxiii. 2 in loco occulto.
⁸⁴ α, df. abg, S¹ read ἐπίπτον. e ἐπιπτον. ⁸⁵ d adds ἐκείνην. e ταύτην.
⁸⁶ a reads τῆς γυναικός. ⁸⁷ h reads γυμνίαν (sic). ⁸⁸ c, e read ἔασεν.
⁸⁹ A om. ⁹⁰ h, fg om. ⁹¹ h, abfg. c, e read βδέλυγμα. d βδέλυμα.
d adds ἐνέπιον κυρίου. ⁹² c, A and Jub. xxxiii. 1 Et abiit ad patrem
suum Isaac. β, S¹ read ἀπόντος. g compresses this verse and first ten
words of the next as follows: τοῦ πατρὸς γὰρ Ἰ. ἐν τῷ οἴκῳ μὴ παρόντως,
εἶδον B. μεθύονταν κ. κοιμωμένην, εἰσελθὼν ἔπρ. τὴν δ. μετ' αὐτῆς. ⁹³ α pre-
fixes τοῦ. A trs. after πατρὸς μου. ⁹⁴ h reads καί. ⁹⁵ α, A, β, S¹ read
ἡμῶν. ⁹⁶ d reads Γάδ. See Gen. xxxv. 21. ⁹⁷ e reads πλησίον.
⁹⁸ c, be, A^{bbades}. af read Εἰφραθᾶ. d Εἰφραθᾶ. h Ὑφραθᾶ. A^a Ἀφραταί,
S¹ Ἐφφρατά. ⁹⁹ α, af, S¹ b reads οἴκου Βηθ. de καὶ Βηθλεέμ. Cf. Jub.
xxxiii. 1, 'The tower of Eden of Ephrath,' and xxxii. 34, 'Ephrath that
is Bethlehem.' Cf. Gen. xxxv. 19. A = ἐν Βεθαμείν. ¹⁰⁰ α (h prefixing
καί), A, abef, S¹ read B. ἦν μεθύονσα καὶ κοιμ. (+ καὶ f) ἀκάλυπτος (-ως αε,
ἀκάλυφος b) κατέκειτο. d Βάλλαν ἦν μεθύ. καὶ κοιμ. ἀκάλυπτα κατέκειτο. ¹⁰¹ α,
β, A, S¹ om. ¹⁰² α. abdef, A, S¹ as in margin. ¹⁰³ c. h reads μὴ
αἰσθανθείς αὐτῆς. β, A, S om. ¹⁰⁴ a reads καὶ εὐθὺς. d εὐθέως δὲ ἄμα τὸ
πράξαι με τὴν ἀνομίαν ταύτην. ¹⁰⁵ adg, A read κυρίου. ¹⁰⁶ d om. β, A, S¹
add Ἰακώβ which A trs. before τῷ πατρὶ. A adds ἦν ἔπραξα. ¹⁰⁷ A adds
Ἰακώβ. ¹⁰⁸ α. abg, A, S¹ read as in margin. def ἐπὶ ἐμή (sic). ¹⁰⁹ bdeg,
A (?) af read ἐμή. h με. c om. ¹¹⁰ α. β-γ, S¹ read ἀψά. αὐτῆς. g ἀψά.
αὐτῆς. A = ἀψά. Βάλλαν.

β-d, A, S¹ IV. Μὴ οὖν προσέχετε, ἵεκα μου¹¹, κάλλος² γυναικῶν³,
 προσέ- μηδὲ ἐννοεῖσθε⁴ τὰς πράξεις αὐτῶν· ἀλλὰ πορεύεσθε ἐν⁵
 β, S¹ καὶ ἀπλότῃτι καρδίας, ἐν φόβῳ κυρίου⁶, καὶ μοχθούντες⁷ ἐν
 ἀποπλανώμενοι. ἔργοις *καλοῖς, καὶ⁸ *ἐν γράμμασι, καὶ ἐν τοῖς ποιμνίοις⁹ ἡμῶν,
 ἕως οὗ¹⁰ *ὁ κύριος δώῃ ὑμῖν¹¹ *σύζυγον, ἣν αὐτὸς θέλει¹²,
 ἵνα μὴ πάθῃτε¹³, ὡς καὶ γὰρ¹⁴. 2. Ὅτι¹⁵ ἄχρῃ¹⁶ τελευτῆς
 β-de, S¹ τοῦ πατρὸς μου¹⁷ οὐκ εἶχον¹⁸ παρηρησίαν ἀτενίσαι¹⁹ εἰς *τὸ
 Ἰακώβ. πρόσσωπον αὐτοῦ²⁰, ἢ λαλήσαι *τινὶ τῶν ἀδελφῶν²¹ μου²², διὰ²³
 τοὺς ὀνειδισμούς²⁴. 3. *Καὶ ἕως²⁵ νῦν ἡ συνεθσις²⁶
 β, S¹ ἀμαρτίας. μου²⁷ συνέχει²⁸ με περὶ τῆς ἀσβεβείας²⁹ μου. 4. Καί γε
 β-dg, A, πολλὰ³⁰ *παρεκάλεσέν³¹ με³² ὁ πατήρ μου³³, καὶ³⁴ ἤβητο
 S¹ ὅτι. περὶ ἐμοῦ *πρὸς κύριον³⁵, ἵνα παρέλθῃ³⁶ *ἀπ' ἐμοῦ³⁷ ἡ ὀργὴ
 κυρίου³⁸, καθὼς καὶ³⁹ ἐδείξε⁴⁰ μοι⁴¹ κύριος. Ἀπὸ δὲ⁴² τότε

IV. 1 α, d (save that c om. μου). β-d, A, S om. ² adef read κάλλος.
³ g reads γυναικός. d om. next five words. ⁴ c adds εἰς. ⁵ af om.
⁶ α, β-ag, A, S. ag read θεοῦ. ⁷ b reads μοχθῶντες. A = μοχθαίτε. ⁸ c.
 But A = δικαιοσύνης καὶ ζητείτε and so, though conflate and loose, supports
 it. h reads καί. β, S καὶ (+ μὴ S¹) ἀποπλανώμενοι. c om. next three
 words through hmt. (?) Here c καλοῖς καὶ = ἰ δι' ἣν which was corrupted
 into δι' ἣν = καὶ ἀποπλανώμενοι. ⁹ A = διδασκαλίαν καὶ τὸ ποιμενικὸν ἔργον.
 For γράμμασι S¹ reads μέθη. ¹⁰ α, dg. abef om. ¹¹ h, β, A, S save
 that d om. ὁ before κύριος and de read δώσει for δώῃ. c reads δοῇ ὑμῖν
 κύριος. For the nine words that follow c reads εἰς τὸ ἐπισκεψασθαι ἡμᾶς.
¹² d reads συζύγου εἰς γυναῖκα ἀς αὐτὸς θέλῃσι. ¹³ c, β-e, A. e reads
 ἀπαρηγόρηται. h ἀποθνήσκει. ¹⁴ A adds ἔπαυον. ¹⁵ α, β-bd, A. b, S¹ om.
 d reads λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι. ¹⁶ α, g add τῆς. ¹⁷ α, de'g, A. abef, S¹ read
 ἡμῶν. d adds Ἰακώβ. ¹⁸ g reads εἶχα. ¹⁹ d reads τοῦ ἀτενίσαι. e ἀτε-
 νισαί ²⁰ α, d. abfg, S¹ read πρόσσωπον Ἰακώβ. e τὸ πρόσ. τοῦ πατρὸς Ἰακ.
 A = τὸ πρόσ. Ἰακ. τοῦ πατρὸς μου. ²¹ A = παρηρησία τοῖς ἀδελφοῖς. ²² α,
 de, A. abf, S¹ om. ²³ g reads περὶ. ²⁴ h adds αὐτοῦ. A ἐμοῦ. ²⁵ α, bfg,
 S¹. d reads ἀλλὰ καὶ ἕως τοῦ. a καὶ ἕως τοῦ. A ὅτι ἕως. e om. together with
 next four words. ²⁶ d reads σύνθεσις. ²⁷ h om. ²⁸ e reads συνέχειν.
 h om. ²⁹ α, β, S¹ read as in margin. A may = either. ³⁰ α. A = πολ-
 λάκις. β, S¹ om. ³¹ α, β-g. g reads ἡλίσσεν. ³² β, A, S. α om. ³³ A
 adds καὶ εἶπεν. g adds βλάπων με συνεπεισάμενα. ³⁴ α, dg. abef, A, S¹ read
 ὅτι. ³⁵ α, β, A^{bcd}, S¹. A^{abce} om. α om. next seven words through hmt.
³⁶ g reads ἀπέλθῃ. ³⁷ A = ἀπὸ σου but *h pēu* is corrupt for *hēuēu* = ἀπ'
 ἐμοῦ. ³⁸ eg read τοῦ θεοῦ, but g trs. it before ἡ ὀργή. ³⁹ c, A^b. h, β,
 A^{abce}, S¹ om. ⁴⁰ e reads ἔδειξεν. d ἐμαλάκισα. ⁴¹ d reads με. c adds ὁ,
 g αὐτὸς ὁ. ⁴² α, A. β, S om. g adds καὶ before ἀπὸ. ⁴³ α. This is
 at all events an ancient reading. But there are two other varieties.

* ὡς νῦν⁴³ παρεφυλαξάμεν⁴⁴, καὶ οὐχ ἡμαρτον. 5. Διὰ *dg*, *A* τοῦτο⁴⁵ * τέκνα μου⁴⁶, * ἰλέγω ὑμῖν⁴⁷, φυλάξατε⁴⁸ ἅπαντα⁴⁹ μετα-
 ὄσα ἐντέλλομαι⁵⁰ ὑμῖν, καὶ οὐ μὴ ἀμάρτητε⁵¹. 6. * Βόθρος *β-g*, *A*,
 γάρ ἐστι ψυχῆς ἡ ἀμαρτία τῆς πορνείας⁵², χωρίζουσα ἀπὸ⁵³ *S*¹ μου.
 θεοῦ καὶ προσεγγίζουσα * τοῖς εἰδώλοις⁵⁴, ὅτι αὕτη * ἐστὶν ἡ⁵⁵ *β*, *A*, *S*¹
 πλανῶσα τὸν νοῦν * καὶ τὴν διάνοιαν⁵⁶, καὶ κατὰγει⁵⁷ νεανί- *bdg*, *A*, *S*¹
 σκους εἰς ἄδην, οὐκ ἐν καιρῷ αὐτῶν. *πορνεία*.
 7. Καὶ γὰρ πολλοὺς ἀπόλεσεν ἡ πορνεία· ὅτι κἂν * γέρων *de*, *A*, *S*¹
 ἢ τις⁵⁸, κἂν⁵⁹ εὐγενής, ἢ κἂν πλούσιος, κἂν πένης⁶⁰, * ὀνειδισμὸν ἑαυτὸν *ὀνειδος*
 ἑαυτῷ φέρει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ † πρόσκομμα τῷ *ποιεῖ καὶ*
*Βελίαρ*⁶¹. 8. * Ἰκοῦσατε γὰρ περὶ Ἰωσήφ πῶς ἐφύλαξεν ἑαυ- *γέλωτα*
 τὸν ἀπὸ⁶² γυναικός, καὶ τὰς ἐννοίας ἐκαθάρισεν⁶³ ἀπὸ πάσης⁶⁴ (τοῦ *de*)
 πορνείας, ἢ καὶ⁶⁵ εὗρεν χάριω ἐνώπιον θεοῦ⁶⁶ καὶ ἀνθρώ- *B*, καὶ
 πων. 9. * Καὶ γὰρ⁶⁷ πολλὰ ἐποίησεν αὐτῷ ἡ Αἰγύπτια, καὶ τῶν ἀν- *τοῖς υἱοῖς*
 μάγους προσεκάλεσεν⁶⁸ καὶ * φάρμακα αὐτῷ προσήνεγκε⁶⁹. *θρόνων*.
β, *A*, *S*¹

af ὡς ἐπνοῶν. *δ* νῦν. *dg*, *A* μετανοῶν (*A* = ἐν μετανοίᾳ). *S*¹ = οὐν.
⁴⁴ *c* reads ἐφυλαξάμεν. *A*^{abodes} = καὶ ἐφυλαξάμεν or καὶ παρεφυλ. *A*^{b*} = ζῶν
 καὶ ἐφυλ. or παρεφυλ. ⁴⁶ *α* adds οὐν. ⁴⁸ *d* trs. after ἐντέλλομαι ὑμῖν.
g reads τεκνία μου. ⁴⁷ *α*. *g* reads παρακαλῶ ὑμᾶς. *β-g*, *A*, *S* om. ⁴⁹ *δ*
 reads φυλάξασθε. ⁵⁰ *d* trs. after ὄσα. *e*, *A* om. ⁵¹ *e* reads ἐπειτεύλαμην.
⁵² *α*, *afg*. *β*, *S*¹ read ἀμαρτήσητε. *de* αμαρτεῖτε (-εῖται *e*). ⁵³ *α*. So also *af*
 (save that *af* read ἡ διὰ τῆς πορνείας for τῆς πορνείας). *bdg*, *S*¹ read ὁλεθρος
 γὰρ ψυχῆς (*d* om.) ἐστὶν (*g* ἐστὶ ψυχῆς) ἡ πορνεία. *A* = ὁλεθρος (*A*^{ab} τελεῖτη)
 γὰρ φθείρει ἐπὶ ψυχῇ, καὶ ἡ πορνεία. ⁵⁴ *e* reads ὁλεθρος γὰρ ψυχῆς ἐστὶν ἡ ἀμαρτία
 ἡ διὰ τῆς πορνείας and is thus a conflate text. It is possible that βόθρος
 and ὁλεθρος may be different renderings of *hnp*. ⁵⁵ *α*, *dg*. *abef* om.
⁵⁶ *d* reads τῷ Βελίαρ. *g* εἰδώλοις. ⁵⁷ *α*, *β-dg*, *A*. *bg* read ἐστί. ⁵⁸ *g* reads
 τῆς διανοίας. ⁵⁹ *d* reads κατὰγουσα. ⁶⁰ *α*, *d*. *β-dg*, *S*¹ read κἂν ἢ τις γέρων.
g εἴτε γέρων ὢν. ⁶¹ *α*, *d*. *β-d* read *h*. *g* adds εἰ after εὐγενής. ⁶² *α*.
β, *A*, *S*¹ om. ⁶³ *α*. *af* read ὀνειδισμὸν ἑαυτῷ ποιεῖ παρὰ τῷ (τὸν *f*) *B*. καὶ τοῖς
 υἱοῖς τῶν ἀνθ. *bg* ὀνειδος αὐτὸν (αὐτῶν *g*) ποιεῖ καὶ γέλωτα παρὰ τῷ *B*. καὶ τοῖς
 υἱοῖς τῶν ἀνθ. *de*, *A*, *S* read as in margin save that *A*^{abodes} om. ἑαυτόν.
 πρόσκομμα = *np* a corruption (?) of *pn* (or *phn*) = γέλωτα. ⁶⁴ *α*
 (save that *h* adds τοῦ after περὶ). *β*, *A*, *S*¹ read as in margin (save that for
 ἐπειδὴ γὰρ *A* reads τοῖνυν γὰρ). ⁶⁵ *af*. *c* reads ἐκαθάρισεν. *β* (*g*?) ἐκαθαίρισεν.
de ἐκαθάρισεν. *h* om. ⁶⁶ *A*^{ab} om. ⁶⁷ *α*. *β*, *A*, *S* om. ⁶⁸ *α*. *β*, *A*, *S*¹
 read as in margin. ⁶⁹ *A*^{abodes} om. ⁷⁰ *c*. *h*, *β* read παρεκάλεσεν. *e* adds
 καὶ φαρμακοῖς. *A*^b ἡ Αἰγύπτια περὶ Ἰωσήφ. ⁷¹ *α*, *β-de* (save that *h* reads
 αὐτοῦ for αὐτῷ). *d* reads αὐτῷ διάφορα ἐπνευκε πρὸ φίλτρον αὐτῆς διεγίραι
 τοῦτον βουλομένη. *e* αὐτῷ φιλημάτων προσήνεγκεν. *g*, *A* προσήνεγκεν αὐτῷ.

μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδίδαξέ με²³, ὅτι²⁴ αἱ²⁵ γυναῖκες
 ἡτῶνται²⁶ * τῷ πνεύματι τῆς πορνείας²⁷ * ὑπὲρ τὸν ἄνδρα²⁸,
 καὶ * ἐν καρδίᾳ²⁹ μηχανῶνται³⁰ * κατὰ τῶν ἀνθρώπων³¹, καὶ³²
 * διὰ τῆς κοσμήσεως³³ πλανῶσιν αὐτῶν³⁴ τὰς δια- β, Α, S¹
 νοίας³⁵, * καὶ διὰ³⁶ τοῦ βλέμματος * τὸν ἰὸν³⁷ ἐνσπείρουσιν³⁸, πρῶτον
 καὶ τότε * τῷ ἔργῳ³⁹ αἰχμαλωτίζουσιν⁴⁰. 4. Οὐ γὰρ
 δύναται γυνὴ * ἄνδρα βιάσαι εἰς πρόσωπον ἄλλ' ἐν σχήμασι β, Α, S¹
 πορνικοῖς τοῦτον παρουργεῖται⁴¹. 5. * Λοιπὸν φεύγετε
 τέκνα μου τὴν πορνείαν⁴², * καὶ προστάσσετε⁴³ ταῖς γυναῖξιν
 ὑμῶν⁴⁴ καὶ ταῖς θυγατράσιν ὑμῶν⁴⁵, ἵνα μὴ κοσμήσιν⁴⁶
 τὰς⁴⁷ κεφαλὰς αὐτῶν⁴⁸ καὶ τὰς ὄψεις⁴⁹ * πρὸς ἀπάτην
 διανοίας⁵⁰, ὅτι πᾶσα γυνὴ⁵¹ δολιευομένη ἐν τούτοις εἰς κόλασιν⁵²
 αἰώνιον⁵³ τετήρηται⁵⁴. 6. Οὕτως γὰρ⁵⁵ ἔβελξαν τοὺς
 Ἑγγρηγόρους⁵⁶ τοὺς⁵⁷ πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ * ἐκεῖνοι γὰρ⁵⁸ β, Α, S¹
 συνεχῶς⁵⁹ ὀρῶντες αὐτὰς⁶⁰ ἐγένοντο⁶¹ καὶ⁶² ἐν⁶³ ἐπιθυμίᾳ
 κάκεινοι.

²³ g reads πλέον ἤττ. A^b = πλέον. A^a om. S¹ = ἐμπίπτονται. ²⁷ α, αὐδ,
 Α. e reads τῷ πάθει τῆς πορ. f τὸ πνεῦμα τῆς πορνείας. g ἐν τῷ περὶ τῆς
 πορνείας. S¹ = εἰς τὴν πορνείαν. ²⁸ α. αὐδ^{ef}, S¹ read ὑπὲρ τὸν ἄνθρωπον.
 e¹ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων. d, Α ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας. g reads as αὐδ^{ef} but puts
 immediately after ἡτῶνται. ²⁹ g reads διὰ τοῦτο. ³⁰ e reads μηχανῶνται.
 h μηχανίζονται. S¹ = ἐγείρονται. ³¹ α, bdef. a reads κ. τῶν ἀνθρώπων
 πνευμάτων both in same hand with ἀνθ. above πν. g κ. τοῦ ἀνθρώπου.
 Α = κατὰ τῶν ἀνθρώπων. S¹ ἐπὶ τὸν ἄνδρα. ³² c om. ³³ d reads διὰ
 μὲν τ. κοσμ. Α reads ~~ἡτῶνται~~ ~~ἡτῶνται~~ (= πῶς τινος) which is corrupt for
~~ἡτῶνται~~ = διὰ τῆς κοσμήσεως. ³⁴ a reads αὐτόν. Α om. β, Α, S¹ add
 πρῶτον which g trs. before αὐτῶν. ³⁵ a adds αἰχμαλωτίζουσαι. ³⁶ d
 reads διὰ δέ. Α = (+ καὶ, Α^{ae}) πρῶτον γὰρ διὰ. ³⁷ h reads τοῦ ἰοῦ. ³⁸ e^h,
 beg, Α, S. c¹(f), af read ἐνσπείρουσαι. d ἐνσπείρουσιν and omits rest of
 verse. ³⁹ c, be, Α, S¹. afy read τὸ ἔργον. h ἔργον. ⁴⁰ a om. e adds
 αὐτούς. ⁴¹ α (save that c reads πορνικῆς for πορνικοῖς). β, Α, S¹ read as
 in margin. ⁴² α (save that h trs. φεύγ. after μου). β-g, Α, S¹ read
 φεύγ. οὐκ τὴν πορ. τ. μου. So also g, save that it om. μου and trs. τέκνα
 before τὴν πορ. ⁴³ d reads καὶ ἐντέλλεσθε. g προστάττετε δὲ καὶ. ⁴⁴ h
 om. fg om. next four words. ⁴⁵ c, de. h, ab, Α, S om. ⁴⁶ c. h reads
 κοσμήσουσαι. β-e κοσμῶνται. e κοσμήσωσιν. ⁴⁷ h om. ⁴⁸ α, Α. β, S¹
 om. ⁴⁹ β, S¹ add αὐτῶν. ⁵⁰ α, β-b (save that d adds τῆς before διαν.),
 Α, S. b om. ⁵¹ h adds μή. ⁵² A^b add κακίστην. ⁵³ α. d reads
 αἰώνιον. β-d τοῦ αἰῶνος. ⁵⁴ h reads τηρίζονται. ⁵⁵ g om. ⁵⁶ b reads
 Ἑγγρ. ⁵⁷ β, Α, S om. ⁵⁸ α, d. β-d, Α, S read κάκεινοι. ⁵⁹ c trs.
 after ὀρῶντες. ⁶⁰ h, β, S. c reads τὰς γυναῖκας. Α om. ⁶¹ α, β-e. e reads
 ἐπ' ἐγίνετο. Α = ἐγείροντο. ⁶² α. β, Α, S¹ om. ⁶³ eg om. ⁶⁴ A^{bbs} codes.

α, β-γ, S¹ αὐτῶν⁶⁴, καὶ συνέλαβον⁶⁵ τῇ διανοίᾳ *τὴν πράξιν⁶⁶. *μετε-
 ἀλλήλων. σχηματίζοντο γὰρ⁶⁷ εἰς ἄνδρα⁶⁸ καὶ ἐν τῇ συνουσίᾳ τῶν
 β, Δ, S¹ ἀνδρῶν *αὐτῶν συνεφαίνοντο αὐταῖς⁶⁹. 7. *Κάκειναι⁷⁰ δὲ⁷¹
 ἀνθρώ- ἐπιθυμοῦσαι *τῇ διανοίᾳ τῆς φαντασίας⁷² αὐτῶν ἔτεκον⁷³
 πους. γίγαντας. Ἐφαίνοντο γὰρ αὐταῖς⁷³ *οἱ Ἑγρήγοροι⁷⁴ *ἔως
 β, Δ, S¹ εἰ θέλετε καθαρεύ- τοῦ οὐρανοῦ φθάνοντες⁷⁵.
 εἰν τῇ

VI. Φυλάξατε¹ οὖν² ἀπὸ τῆς³ πορνείας, καὶ *ἔστε καθα-
 ρεύοντες⁴ τῇ διανοίᾳ. *φυλάξατε καὶ⁵ *τὰς αἰσθήσεις ὑμῶν⁶ ἀπὸ
 γυναικῶν⁷. 2. Κάκεινας⁸ δὲ⁹ ἐντέλλεσθε¹⁰ μὴ συνδιώξω¹¹
 ἡ, β, S¹ ἀνδράσω¹², ἵνα καὶ αὐταὶ καθαρεύωσι¹³ τῇ διανοίᾳ¹⁴. 3. *Αἱ
 πάσης θηλείας. γὰρ συνεχεῖς συντυχίαι¹⁵, κὰν μὴ πραχθῇ¹⁶ τὸ ἀσέβημα,
 β, S¹ αὐταῖς¹⁷ μέν ἐστι νόσος ἀνίας¹⁸, ἡμῖν¹⁹ δὲ *εἰς ὄλεθρον
 ὀνειδος Βελίαρ καὶ ὀνειδος αἰώνιον²⁰. 4. Ὅτι ἡ²¹ πορνεία *οὔτε
 τοῦ Βελίαρ αἰώνιον.

g reads μετ' αὐτῶν. α, β-γ, S¹ ἀλλήλων (ἀλλήλοις ε). A^a om. ⁶⁶ *d* reads συλλαβόντες. ⁶⁷ *g* reads τῇ πράξει. ⁶⁸ c. *h* reads κατεσχηματίζοντο. β, Δ, S¹ καὶ (*d* om.) μετεσχηματίζοντο. ⁶⁹ α. β, Δ, S¹ read ἀνθρώπους. ⁷⁰ *d* reads τῶν συναφρανάντων αὐτοῖς. ⁷¹ α. β-δ, Δ, S¹ read κάκειναι. *b* κάκειναι. ⁷² c, af, Δ. δε, S¹ τῇ δ. τὰς φαν. *d* τὰς φαν. *g* τὰς διανοίας καὶ φαν. *h* τῇ δ. καὶ φαντασίᾳ. ⁷³ c reads ἔτεκον. ⁷⁴ *f* reads αὐτοῖς. *g* om. ⁷⁵ *b* reads Ἑγρήγορος. *g* adds ἐκείνοι. ⁷⁶ c, β-δ, S¹. Δ = ὡς φθάνοντες εἰς οὐρανόν. For φθάν. *d* reads φαίνοντας. *h* φθάνοντας.

VI. ¹ α. β-*bg* read φυλάξασθε. *bg*, S¹ φυλάσσεσθε. ² *g*, S¹ add τέκνα. *h* adds ἐαυτούς. ³ *g* om. ⁴ α (save that I have emended ἔστω into ἔστε). β-ε, S¹ read εἰ θέλετε καθαρεύειν. ε ἔαν θέλῃται καθαροὶ εἶναι. *a* adds ἐν. ⁵ α. *aef* read φυλάξασθε. *bd*, S¹ φυλάσσετε. *g* φυλάσσεσθε. ⁶ c, *adf*, A^{b+od} *h*, *beg*, S¹ read τὰς αἰσθήσεις. A^{ab} τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ τὰς αἰσθ. ⁷ c. Δ = πασῶν γυναικῶν. *h*, β, S¹ read πάσης (*h* om.) θηλείας (*g* φυλίας). ⁸ α, *f*. β-*f* read κάκειναι. ⁹ *d* om. ¹⁰ α, *g*. β-*eg*, S¹ read ἐντέλλασθε. ε παραγγέλλεται. ¹¹ α, *de*. *a* reads συνδιώξω. *bgf* συνδιώξω. A^{ab} read *ⲙⲉⲣⲓ ⲙⲁⲓⲛⲓⲗ*. A^{b+od} *ⲙⲉⲣⲓⲛⲓⲗ* = γυμνούσθαι which are corrupt possibly for *ⲙⲉⲣⲓⲛⲓⲗ* = συνδιώξω. A^{ab} read *ⲙⲉⲣⲓⲛⲓⲗ* = ἐνδιώξω. S¹ reads μετὰ ἀνθρώπων for μὴ . . . ἀνδράσω. ¹² α. Δ = ἀνδράσω αὐτῶν. β reads ἀνθρώποις. ¹³ c, *abg*. *d* reads καθαρεύουσιν. ε καθαροὶ εἰσιν. *h*, *f* καθαρεύουσιν. ¹⁴ *d* adds εἰρήνην ἔχουσιν. ¹⁵ α, β-*de*. So *d* but om. συνεχεῖς. ε reads ἐν γὰρ ταῖς συνεχεῖς (sic) συντυχίαις. ¹⁶ *h*, β-*g*, Δ, S¹. c reads δεχθῇ. *g* προσέλθῃ. ¹⁷ *g* reads αὐτοῖς. ¹⁸ A^{b+} = *μυσάρ*. Other Armenian MSS. = *μεγάλη*. ¹⁹ c, *bd*, A^{ab}, S¹. *h*, *aeg*, A^{b+od} read ὑμῖν. ²⁰ α (save that c reads ὄλεθρος τῇ). β, S¹ read as in margin, save that *d* adds παρὰ before τοῦ. Δ = ὀνειδος μέγα. ²¹ c reads πᾶσα. ²² A reads *ⲕⲏ ⲛⲉ ⲙⲉⲣⲓ ⲙⲁⲓⲛⲓⲗ* (= καὶ οὐδέν) which is corrupt for *ⲛⲉ ⲙⲉⲣⲓⲛⲓⲗ ⲕⲏ ⲛⲉ* = οὔτε σύνεσις

σύνεσιν οἷτε²³ † εὐσέβειαν²³ ἔχει ἐν ἐαυτῇ καὶ²⁴ πᾶς²⁵ ζῆλος
κατοικεῖ²⁶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς²⁷.

5. Διὰ τοῦτο ῥοὺν λέγω ὑμῶν¹²⁸ ζηλώσετε²⁹ ῥοὺς υἱοὺς β-δ, A, S¹
τοῦ³⁰ Λευί¹ καὶ ζητήσετε³¹ ὑψωθῆναι ὑπὲρ αὐτούς³², ἀλλ'³³ διὰ
οὐ λοχύσετε³⁴. 6. Ὁ γὰρ Θεὸς³⁵ ποιήσει³⁶ τὴν ἐκδίκησιν³⁷ τοῦτο.
αὐτῶν¹ * ὑμεῖς δὲ ἀποθανεῖτε³⁸ θανάτῳ πονηρῷ¹. 7. Τῷ γὰρ³⁹ β δυνή-
Λευὶ ἔδωκεν * ὁ Θεὸς⁴⁰ τὴν ἀρχὴν⁴¹ [καὶ τῷ Ἰούδα * μετ' αὐτοῦ⁴²,
* ἐμοὶ δὲ⁴³ καὶ * τῷ Δάν⁴⁴ καὶ τῷ⁴⁵ Ἰωσήφ⁴⁶, * τοῦ εἶναι εἰς⁴⁷
ἄρχοντας]. 8. Διὰ τοῦτο⁴⁸ ἐντέλλομαι ὑμῶν ἀκούειν τοῦ⁴⁹ β, A, S
Λευί, * ὅτι αὐτὸς γινώσκειται⁵⁰ νόμον θεοῦ⁵¹, καὶ * διαστελεῖ⁵² ἡ, A δια-
εἰς⁵³ κρίσω καὶ θυσιάσει⁵⁴ ὑπὲρ τοῦ⁵⁵ Ἰσραὴλ μέχρι τελεω-
σεως χρόνων⁵⁶ * ἀρχιερεὺς χριστός⁵⁶, ὃν⁵⁷ εἶπεν⁵⁸ ὁ⁵⁹ Κύριος. πάντος.
τελεῖ.
β, A, S

οἷτε. ²³ = ΠΤΩΠ which may be corrupt for ΠΩΠ, or εὐσέβειαν is
corrupt for εὐλάβειαν as in Mic. vii. 2; Sir. xi. 17. ²⁴ h reads ἀλλά.
²⁵ e reads πρὸς. ²⁶ f reads οικεῖ. ²⁷ α, β, A²⁸, S¹. A²⁹ = αὐτῶν.
²⁸ α (but h reads δέ for οὐν). d reads οἶδα ὅτι. A καὶ ὑμεῖς. β-δ, A, S¹ om.
²⁹ α, S¹. α, βg, A read ζηλώσατε. d ζηλοῦτε. ef ζηλώσητε. ³⁰ α. β om.
³¹ afy, S¹. h, δe, A read ζητήσατε. e, d ζητεῖτε. ³² β, A. α reads αὐτῶν.
³³ A adds κἀν ζητήσητε. ³⁴ Em. from e λοχύσητε. h λοχύσατε. adeg read
δυνήσεσθε. b δυνήσασθε. f δυνήσησθε. A adds ὑπὲρ αὐτούς. ³⁵ g reads
κύριος. ³⁶ β. α reads ποιεῖ. A = ἐποίησε. ³⁷ A = ἐκλογὴν ἐξ. ³⁸ α.
β, S¹ read καὶ ἀποθανεῖσθε (+ ὑμεῖς g). A om. together with next two
words. ³⁹ A = δέ. ⁴⁰ α, αe. βg, S¹ read κύριος. f ὁ κύριος. d κύριος
ὁ θεός.
⁴¹ d reads χάριν. The rest of the verse is spurious. ⁴² α, ef.
ag, A read μετ' αὐτῶν (which A trs. before τῷ Ἰ.). b μετ' αὐτῶν. d μετ' αὐτῶν.
S¹ om. ⁴³ α, d. β-δ read κάμοι. d om. next three words. ⁴⁴ h. c
reads τῷ Γαδ. β-δ Δάν. ⁴⁵ c, d. h, β-δ om. ⁴⁶ d adds καὶ τῷ Δάν.
⁴⁷ α, β-δ. b reads τοῦ εἶναι ἐπὶ. A⁴⁸ = μετ' αὐτούς. So also A⁴⁹ save that
they prefix καί. ⁴⁹ c adds οὐν. ⁵⁰ d reads τῷ. ⁵¹ h reads ὅταν διαγνώσατε.
For γινώσκειται A reads γνωρίσει. S¹ συνήσει. ⁵² α. β, A, S as in margin.
⁵³ c, β-bg (save that d om. eis), S. Here διαστελεῖ (= ἡγῆ) eis = 'he will
admonish in respect of judgement.' h, g, A read διατελεῖ eis 'will fulfil in
respect of.' b διαστᾶλλει eis. All these readings appear unsatisfactory.
Perhaps δια(σ)τελεῖ eis is corrupt for διατελέσει. Hence διατελέσει κρίσω =
עֲדַלְתִּי מִשְׁפָּט. In other words the civil authority of Levi (i. e. of the
Maccabees) would be referred to here. Possibly διατελεῖ may be used
(uniquely?) as διατελεῖται 'he will issue ordinances.' A adds καὶ eis διατε-
⁵⁴ α (c θυσιαση), e, A, S¹. af reads θυμιάσει. b, S¹ θυσίας. d θυσίαν. g θύσει.
⁵⁵ α. β, A, S read as in margin. ⁵⁶ d reads χρόνων. ⁵⁷ Emended from
h which reads ἀρχιερεὺς χριστοῦ. c, β, S read ἀρχιερεὺς χριστοῦ (d κυρίου).
A⁵⁸ = τοῦ εἶναι ἱερεὶα τῆς διαθήκης χριστοῦ (A⁵⁹ κήρυκος). A⁶⁰ = τοῦ εἶναι

ο λαλεῖν. 9. Ὁρκῶ ὑμᾶς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ⁶⁰ τοῦ⁶¹ ποιεῖν⁶² ἀλήθειαν
 * ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ⁶³ * καὶ ἀγάπην ἔχειν
 ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ⁶⁴. 10. Καὶ πρὸς τὸν⁶⁵
 Λεὐὶ ἐγγίσατε⁶⁶ ἐν ταπεινώσει καρδίας ἡμῶν⁶⁷, ἵνα * δέξησθε
 εὐλογίαν⁶⁸ ἐκ τοῦ⁶⁹ στόματος αὐτοῦ. 11. Αὐτὸς γὰρ⁷⁰
 εὐλογήσει τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν * ὅτι ἐν αὐτῷ⁷¹
 ἐξελέξατο Κύριος⁷² βασιλεύειν⁷³ ἐνώπιον⁷⁴ * παντὸς τοῦ
 λαοῦ⁷⁵. 12. Καὶ προσκυνήσατε⁷⁶ * τὸ σπέρμα⁷⁷ αὐτοῦ,
 ὅτι⁷⁸ ὑπὲρ ὑμῶν⁷⁹ ἀποθανεῖται⁸⁰ ἐν πολέμοις ὁρατοῖς καὶ⁸¹
 ἀοράτοις. καὶ * ἐν ὑμῖν ἔσται⁸² * βασιλεὺς αἰώνιος⁸³.

VII. * Καὶ ἀπέθανε Ῥουβὶμ, ἐντειλάμενος τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ ταῦτα¹. 2. * Καὶ ἔθεντο² αὐτὸν ἐν σορῷ, * ἕως

ιερέα τῆς διαθήκης. I take it that the original text referred to Ps. cx. 4 or
 to the thought therein implied which was current at the time. ⁶⁷ ef read
 ὡν. ⁶⁸ A^a add ἐκεῖνον. ⁶⁹ α, f, A^{bbccdes}. β-f, A^a, S om. ⁶⁰ c adds
 καὶ τῆς γῆς. ⁶¹ α. β om. ⁶² h. β, S read ποιῆσαι. c λαλεῖν, a reading
 possibly due to Zech. viii. 16 (cf. Eph. iv. 25). A = περιπατῆσαι
 ἀλήθεια. ⁶³ α, bdef (save that c reads μετὰ τοῦ πλ.), A, S¹. ag read
 ἕκαστον πλησίον αὐτοῦ. ⁶⁴ α, aef (save that aef om. ἔχειν, af read ἕκαστον
 and c μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ). dg read ἀγάπην ἔχέτω (+ ὁμοίως ἕκαστος πρὸς τ.
 δδ. αὐτοῦ g). b, S¹ om. entire clause. A = ἀγάπην ἔχετε πρὸς τοὺς ἀδελφούς
 ὑμῶν. ⁶⁵ A^b reads τοὺς υἱούς. ⁶⁶ d tra. to beginning of clause and for
 καὶ reads δὲ καί. ⁶⁷ α, g. d reads ἡμῶν. β-dg, A, S om. ⁶⁸ h reads
 δείξατε ἐν λόγῳ (?) ⁶⁹ aef om. ⁷⁰ d om. ⁷¹ d reads διότι αὐτῶν.
⁷² h prefixes δ. ⁷³ α, aef. bdg, S¹ read βασιλεύσαι. ⁷⁴ c. h reads ἐπὶ.
 β, S¹ om. ⁷⁵ α (save that h om. τοῦ), A. β-f, S¹ read πάντων (+ τῶν bg,
 S) λαῶν. f πάντα τὸν λαόν. ⁷⁶ h, b, S. aef read προσκυνήσατε. c προσκυ-
 νησεται. d προσκυνῆσαι. g προσκυνήσατε. A = text or aef. ⁷⁷ c, β-bd. h,
 bd read τῷ σπέρματι. ⁷⁸ d om. next three words. ⁷⁹ h, ef, A^{bbccdes}, S¹,
 c, abg, A^b read ἡμῶν. d om. ⁸⁰ α, β-d, A^b, S¹. A^{bbccdes} read ἀποθανοῦνται,
 d om. ⁸¹ d reads τε καί. ⁸² α. β, S¹ read ἔσται ἐν ὑμῖν (ἡμῖν d).
 A = ἔσονται ἐν ὑμῖν. ⁸³ α, d. β-d, S¹ read β. αἰώνων. A = βασιλεὺς
 αἰώνιος. Here S makes a large Christian addition. See Appendices.

VII. ¹ α, af, A. So also be save that they omit ταῦτα. dg read ταῦτα
 (καὶ g) ἐντειλάμενος Ῥουβὶμ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐτελεύτησε (ἀπέθανε g), and add
 πρεσβύτης καὶ πλῆρης (sic) ἡμερῶν, ὑπάρχων ἐτῶν ρκε. S¹ = καὶ οὕτως εἰπὼν
 ἀπέθανε Ῥ. ὁ πρῶτος τοῦ Ἰ. υἱός, καὶ ἔζησε 77 ρκε. S² ταῦτα λίξας ἀπέθανε ὁ
 Ῥ. ὁ πρωτόγονος τοῦ Ἰ. ἔζη δὲ 125 77 καὶ ἀπέθανε. ² d reads κατέθετο δέ
³ h, bcf, A, S. c reads καί. ad ἕως θνου (d οὐ). g ἕως. ⁴ c reads ἐξενέ-
 γκωσες. g ἐξενέγκωσες. ⁵ α, d, A. β-d, S¹ om. ⁶ e reads ἐν σορῷ X.
 καί. A om. ⁷ g om, ⁸ β-e, A, S¹ add τῷ διπλῷ, ε τὸ διπλοῦν. ⁹ h,

ὅτε³ ἀπενέγκαντες⁴ αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἔθαψαν αὐτὸν⁵ ἔν Β, Α, S¹
 Χεβρών¹⁶, ἐν τῷ⁷ σπηλαίῳ⁸ * ὅπου ὁ πατὴρ αὐτοῦ⁹. σπηλαίῳ
 τῷ
 διπλῷ.
 δεδρ, Α
 οἱ πα-
 τέρεις
 αὐτοῦ.
 β-eg, Α,
 S¹ ἔρει.
 δ, Α^{b*}, S¹
 εἶπεν
 αὐτοῖς.
 β-ε, Α,
 S¹ τέκνα,
 ἀκού-
 σατε.
 β, Α^{odeis},
 S¹ ὅσα.

Διαθήκη Συμεών τοῦ δευτέρου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας¹.

I. * Ἀντίγραφον λόγων² Συμεών, ὃ³ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ⁴, * πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν⁵ αὐτὸν⁶ * ἐν ἑκατοστῷ εἰκοστῷ
 ἔτει⁷ τῆς ζωῆς αὐτοῦ⁸ * ἐν ᾧ χρόνῳ⁹ ἀπέθανεν Ἰωσήφ ὁ ἀδελφὸς
 αὐτοῦ¹⁰. 2. * Ἀρρωστοῦντος τοῦ Συμεών ἦλθον ἐπισκέ-
 ψασθαι αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹¹ καὶ¹² ἐνισχύσας ἐκάθισε¹³, καὶ
 κατεφίλησεν¹⁴ αὐτοὺς καὶ εἶπεν¹⁵.

II. Ἀκούσατε¹, * τέκνα μου², Συμεών τοῦ πατρὸς ὑμῶν
 ἡ ἀναγγελῶ ὑμῖν³ ὅσα ἔχω * ἐν τῇ καρδίᾳ μου⁴.

af. So practically c μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. δε read ὅπου οἱ πατέρες αὐτοῦ.
 g, Α ὅπου οἱ πατέρες αὐτῶν. d ὅπου καὶ οἱ πατ. αὐτοῦ κατετίθησαν. S¹ = τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ. f adds Ῥουβὴν υἱὸς Ἰακώβ α' υἱὸς Λίας α' ἔζησεν ἐτη ρκ'. See
 note 1 for like addition in S.

I. ¹ α (save that h adds τοῦ before Ἰακώβ). a reads Συμεών. bfg, Α^b,
 S¹ read διαθ. Συμ. β' (f om.) περὶ φθόνου (φθόνον f) d is conflate διαθ.
 Συμ. υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας δευτέρ. περὶ φθόνου: also e διαθ. Συμ. περὶ φθόνου
 Συμεών υἱὸς Ἰακώβ καὶ Λίας β'. Α^{abh} = διαθ. Συμ. υἱοῦ Ἰακώβ, υἱοῦ Ἰσαάκ, υἱοῦ
 Ἀβραάμ. Α^{b+od} διαθ. Συμ. ² h, abfg, S¹. c reads διαθήκη. de, Α^b ἀντί-
 γραφον διαθήκης. Α^{b+odeis} ἀντίγ. λόγων διαθήκης. ³ α, bfg. a reads ὦν. de ὅσα.
⁴ α, d om. next ten words through hmt. ⁵ β-d, Α^{b+odeis}. b reads πρὸ
 τοῦ θανεῖν. Α^{abh} = ὅτε ἔμαλλε ἀποθανεῖν. ⁶ af om. ⁷ adef (save that de
 om. ἐν), Α^{b+od}. g, Α^{b+eis}, S¹ read ἐν τῷ ἑκατοστῷ ἔτει καὶ κ' (Α^b κ'). Α^{ab}
 add καὶ δευτέρῳ ἔτει. ⁸ α. abdf, Α, S¹ read ἐν ᾧ ἔτει. e ἐν ἐτη (sic) δ.
 g om. together with next verse. ⁹ α, d. β-d, Α, S¹ om. ¹⁰ α, af,
 save that h, af om. τοῦ and f reads ἀρρωστοῦντι. δε, S¹ read ἦλθον γὰρ
 ἐπισκέψασθαι αὐτὸν ἀρρωστοῦντα οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (b om. οἱ . . . αὐτοῦ). Α^{abh} =
 ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπισκ. αὐτὸν ἀρρωσ. and so also Α^{odeis} save that they om.
 οἱ υἱ. αὐτοῦ. Α^{b*} = καὶ ἐλθόντες συνήχθησαν οἱ υἱ. αὐτοῦ ἐπισκ. αὐτόν. d and
 g give a third form of text. d reads ἀρρωστήσας προσκαλεσάμενος τοὺς υἱοὺς
 αὐτοῦ. g ἀρρωστήσας (sic) ἐκάλεσεν αὐτούς. Cf. S¹ ἐκάλεσεν υἱούς. S¹ = οἱ
 γὰρ υἱοὶ ἦλθον ἐπισκέψασθαι αὐτόν. ¹² Α adds Συμεών. g om. the next six
 words. ¹³ α, cf read ἐκάθισε. ¹⁴ h reads καταφίλησας and om. following
 καί. ¹⁵ g reads φησί. b, Α^{b*}, S¹ add αὐτοῖς.

II. ¹ c, β-d, Α^{b*}. d om. h, Α^{abb+od} add μου. ² α, d, Α. g reads τεκνία
 μου. β-dg, S¹ read τέκνα. β-ε, Α^{-h}, S¹ add ἀκούσατε. ³ α. β, S¹ om.
 For Α^b see next note. ⁴ e reads ἐπὶ καρδίας μου. d adds κρυψά. Α^b

2. Ἐγὼ ἐγεννήθην ἐξ Ἰακώβ * υἱὸς δεύτερος τῷ πατρὶ μου⁵,

* καὶ Λία⁶ ἡ μήτηρ μου ἐκάλεσέ με⁷ Συμεὼνα⁸,
ὅτι⁹ ἤκουσε Κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς¹⁰.

3. * Δυνατὸς γὰρ ἐγενόμην¹¹ σφόδρα
οὐκ ἐδειλίασα¹² πρᾶξιν¹³
οὐδὲ ἐφοβήθην * ἀπὸ παντὸς πράγματος¹⁴.

4. Ἡ γὰρ καρδία μου ἦν σκληρά,
καὶ * τὰ ἥπατά¹⁵ μου ἀκίνητα
καὶ τὰ σπλάγχνα μου ἀσυμπαθῆ¹⁶.

5. * Ἐπειδὴ καὶ¹⁷ ἡ ἀνδρεία¹⁸ ἀπὸ¹⁹ ὑψίστου δίδοται²⁰
τοῖς²¹ ἀνθρώποις ἐν ψυχαῖς καὶ²² σώμασιν. 6. * Ἐν γὰρ
βδg, A, S¹ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς νεότητός μου πολλὰ²³ ἐζήλωσα²⁴ τὸν²⁵ Ἰωσήφ,
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. 7. ὅτι²⁶ * ἡγάπα αὐτὸν ὁ πατήρ μου²⁷ ἢ παρὰ πάντας²⁸.
β-α, S¹ καὶ²⁹ ἐστήριξα³⁰ ἐπ' αὐτὸν τὰ ἥπατά μου ὥστε³² ἀνελεῖν
ἡμῶν. αὐτόν, * ὅτι ὁ ἄρχων³³ τῆς πλάνης καὶ³⁴ τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου³⁵
β, A, S ἐτύφλωσέ μου τὸν νοῦν, * μὴ προσέχω³⁶ * αὐτῷ ὡς ἀδελφῷ³⁷,
ἀποστεί- λας. 8. Ἄλλ' ὁ
μηδὲ³⁸ φείσασθαι * τῷ πατρὶ μου Ἰακώβ³⁹.

add ἀναγγέλλειν ὑμῖν. A^{b*} λέγειν ὑμῖν. A^{cdote} om. See preceding note.

⁵ c. h reads δεύτ. υἱὸς τοῦ πατρὸς μου. β, A, S¹ read τοῦ πατρὸς μου υἱὸς δεύτ. (δεύτ. υἱὸς e, A^{b*cd}). ⁶ ag read καί. d Λία τοῖνον. ⁷ A^{abb*} τὸ δνομά μου.

⁸ h, ag read Συμεών. ⁹ A^{ab} = καί. ¹⁰ A^{ab} = τῆς μητρός μου. ¹¹ α. β, A^{b*cdote}, S¹ read δυν. ἐγενόμην. A^{ab} = καὶ ἐγενόμην δυν. ¹² d adds πᾶσαν.

¹³ e reads πρᾶξιν. ¹⁴ S¹ = στάσιν. ¹⁵ A^{ab} = ἡ κοιλία. ¹⁶ e reads ἀσυμπαθήτα. ¹⁷ α. β reads ὅτι καί. A = καὶ ὅτι. ¹⁸ h adds μου.

¹⁹ d reads παρὰ. g ἴως. ²⁰ α, β-abg (c, d giving the form δίδοται). abg, A, S read δίδοται. ²¹ e reads τοῖς υἱοῖς τῶν. A = πᾶσιν. ²² β, S add ἐν.

²³ α. aef read ἐν τῷ καιρῷ οὖν ἐκείνῳ τῆς νεότητος ἐν φ. bdg, A, S¹ καὶ (+ ἐγὼ A) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. ²⁴ h reads ἐζημίωσα? ²⁵ h om. bd read τῷ. ²⁶ d reads ἐν φθόνῳ διότι.

²⁷ α, A. β-α, S¹ read ἡγάπα αὐτ. ὁ πατήρ ἡμῶν. α ἡγαπάτο αὐτὸς τῷ πατρὶ. ²⁸ α. β, A, S¹ om. ²⁹ A^{abote} om. ³⁰ α, af. be read ἐστήρισα. d ἐσκήρυνα. g ἴστησα. ³¹ c om. ³² α. β reads τοῦ.

³³ d reads ὁ γὰρ ἄρχων. For ἄρχων A^{b*cdote} read ἄγγελος. ³⁴ α. g om. β-dg, S read ἀποστειλᾶς. d Σατὰν ἀποστειλᾶς. A^{ab} = ἀπεστάλη ἐπὶ ἐμὲ καί. A^b ἐκίνησέ με εἰς ζήλον καί. A^{cdote} ἀπέστειλε τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου καί. ³⁵ ef read ζήλους. ³⁶ d reads τοῦ μὴ προσ. A^{abodot} = μὴ ἀφείς (+ με A^{cd}) προσ. A^{b*} = καὶ μὴ ἀφίειν προσ. A^b καὶ οὐκ ἠφίει προσ. ³⁷ g reads αὐτὸν ὡς ἀδελφόν and om. rest of verse. ³⁸ α, d. β-d A, S¹ read καὶ μὴ. ³⁹ α, A^{ab}. abef, A^{hb*cdote}, S¹ read Ἰακ. τοῦ π. μου. d Ἰακ. τοῦ π. ἡμῶν. A^{abb} add γηράσκοντος. ⁴⁰ dg om. next four words through hmt. For next word A^{b*cdote} read αὐτῶν. ⁴¹ A^{abb} om. ⁴² S¹ reads τοῦ πατρὸς. ⁴³ α. abefy,

θεός⁴⁰ αὐτοῦ καὶ⁴¹ ὁ θεός * τῶν πατέρων⁴² ἡμῶν⁴³ * ἀπέστειλε β-δ, A^{ab}, S¹
 τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ⁴⁴ ἐρρύσατο⁴⁵ αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ.
 μου⁴⁶. 9. Ὡς γὰρ⁴⁷ ἐγὼ ἐπορεύθην⁴⁸ * ἐν Σικίμοις⁴⁹ β, A, S¹
 ἐνέγκαι⁵⁰ ἄλειψαι⁵¹ τοῖς ποιμνίοις⁵² καὶ Ῥουβίμ⁵³ εἰς⁵⁴ Δο- ἡμῶν.
 θαιίμ⁵⁵, ὅπου⁵⁶ τὰ ἐγγρήζοντα⁵⁷ ἡμῶν⁵⁸ καὶ πᾶσα⁵⁹ ἡ ἀπό- β, A, S¹
 θεσις ἦν⁶⁰, Ἰούδας⁶¹ ὁ ἀδελφός μου⁶² ἐπώλησεν αὐτὸν⁶³ Ῥουβίμ.
 τοῖς Ἰσμαηλίταις. 10. Καὶ * ὁ Ῥουβίμ ἀκούσας ταῦτα⁶⁴ β-af, S¹
 ἐλυπήθη⁶⁵. ἤθελε⁶⁶ γὰρ αὐτὸν⁶⁷ ἀπαγαγεῖν⁶⁸ πρὸς τὸν πατέρα⁶⁹.
 11. Ἐγὼ δὲ⁷⁰ * ταῦτα ἀκούσας⁷¹ ὀργίσθην ἐπὶ⁷² τὸν⁷³ Ἰούδαν⁷⁴ β, A^{bcd}, S¹
 ῥαβδῶρα⁷⁵, ὅτι⁷⁶ ζῶντα αὐτὸν ἀπέλυσεν⁷⁷ καὶ * ἐποίησα μῆνας
 πέντε ὀργιζόμενος ἐκ' αὐτοῦ⁷⁸. 12. Καὶγε συνεπόδισέ με
 * ὁ Κύριος⁷⁹ καὶ ἐκόλυσεν δρᾶσω⁸⁰ χειρῶν ἅπ' ἐμοῦ⁸¹. * ὅτι
 ἡ χεὶρ μου ἡ δεξιὰ ἡμίξηρος γέγονεν ἐπὶ ἡμέρας ἐπτά⁸¹.

A^{ab}, S¹ read αὐτοῦ. A^{bcd} αὐτῶν. d, S² μου. A^{ab} add Ἰακώβ, Ἰσαὰκ καὶ
 Ἀβραάμ (A, L καὶ Iac. A^b). 44 α, A. abefg, S¹ read ἀποστείλας τ. ἄγγ.
 αὐτοῦ. d, S² om. 45 a om. 46 a adds ἐξέλαστο. 47 h reads καὶ. A =
 οὐδ. 48 e reads ἀπῆλθον. 49 bc. h, adf read ἐν Σικίμοις. g eis Σικιμον.
 c om. 50 β (save that g reads ἐνεγκεῖν), A. c reads ἐνεγκε. h ἤνεγκε.
 51 d reads ἀλείψματα. A^{ab} = φάρμακον but A^{bcd} agree with text. 52 A^{ab}
 = τοῖς προβάτοις ποιμνίων ἡμῶν. 53 α, d. β-d reads Ῥουβίμ. Slightly
 corrupt in A^{ab}. 54 c reads καὶ. h om. 55 ab, A^b. c reads Δοθαίμ.
 d Δοθαν. eg Δοθαμ. f Δοθαμ. h om. A^{bcd} = αὐτῶν ἡμῶν, but A^{ab}
 agrees with text. 56 c reads ἤνεγκε. de, A add ἦν. 57 β-d. d read
 χρεώθη. α reads χρεῖζοντα. g adds ἦν. 58 d reads ἡμῶν. 59 e om.
 60 α. A^{bcd} read ἡμῶν. β om. 61 c, f, A^{bcd} add δέ. 62 α. β, A, S¹
 read ἡμῶν. 63 A^{ab} = Ἰωσήφ. 64 e. h is conflated ἐλθὼν Ῥουβίμ καὶ ἀκούσας
 ταῦτα. β, A^{bcd}, S¹ ἐλθὼν Ῥουβίμ (Ρουβίμ d). A^{ab} = ἦλθε Ῥ. ὁ ἀδελφός ἡμῶν
 καὶ. d adds καὶ μὴ εὐρὼς αὐτόν. 65 dg add σφύδρα. 66 e reads ἦλθεν.
 67 h om. 68 c, A^{bcd}. h, af read διασώσθαι. bdeg, S¹ διασῶσαι. A^b
 conflated = διασῶσαι καὶ ἀπαγαγεῖν. 69 d, A^{bcd} add αὐτοῦ. 70 g reads
 γάρ. 71 α. A^{ab} = ἐλθὼν. β, A^{bcd} om. 72 bc read πρὸς. 73 def om.
 74 A^{ab} read αὐτόν. A^{bcd} Δάν. 75 α. β, A, S¹ om. 76 d reads δότι.
 77 α, β (save that for ἐκ' αὐτόν abdef read αὐτῷ, g αὐτόν). A^{ab} = οὕτως
 ὀργίσθην ἐκ' αὐτοῦ μῆν. πέντε. A^{bcd} καὶ ἦν ἐκ' αὐτοῦ ὀργιζόμενος (A^{ab} om.)
 μ. π. e, A^{bcd} add ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ. g ἐπὶ τούτῳ. d περὶ τούτου διότι
 ἐβουλόμην ἐγὼ ἀποκτεῖναι αὐτόν. 78 α. adef, A read κύριος. bg, S ὁ θεός.
 79 A^b = 'efficacy.' A^{ab} κακίαν. A^{bcd} = 'robbery' (as if from δρασσομαι).
 80 β tra. before δρᾶσω against a. A om. d adds λέγω γὰρ ὑμῖν before ὅτι.
 81 α. bdg support text, save that bg read ἦν and d ἐγένετο for γέγονεν. aef,
 A^{bcd}, S¹ also support text, save that they read ἦν for γέ. (which
 e tra. before ἡμίξ-) and ξ' (ἐξήκουσα f) for ζ', while A^{bcd}, S¹ read ξηρά.

13. Καὶ ἔγνω, τέκνα⁸², ὅτι *περὶ Ἰωσήφ⁸³ *τοῦτό μοι
 β-δδ συνέβη⁸⁴. καὶ⁸⁵ μετανοήσας ἐκλαυσα⁸⁶ καὶ⁸⁷ ἠύξάμην *κυρίῳ
 κυρίῳ ἵνα ἀποκατα- τῷ Θεῷ⁸⁸ ἵνα⁸⁹ *ἀποκατασταθῇ ἡ χεὶρ μου⁹⁰ καὶ⁹¹ ἀποσχῶ⁹²
 σταθῶ. ἀπὸ *παντὸς μολυσμοῦ καὶ φθόνου⁹³ καὶ ἀπὸ πάσης ἀφρο-
 σύνης¹. 14. Ἐγνων⁹⁴ γὰρ ὅτι πονηρὸν πρᾶγμα ἐνεθυ-
 μήθη ἐνώπιον κυρίου⁹⁵ καὶ⁹⁶ *Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου⁹⁷ *διὰ
 Ἰωσήφ⁹⁸ *τὸν ἀδελφόν μου, φθονήσας αὐτῷ⁹⁹.
 β, A, S III. Καὶ νῦν, τέκνα¹ μου² ἀκούσατέ μου καὶ¹³ φυλάξασθε⁴
 omit. ἀπὸ *τοῦ πνεύματος⁵ τῆς πλάνης καὶ τοῦ φθόνου. 2. Καὶ
 β, S¹ τῶν γὰρ ὁ φθόνος κυριεύει *πάσης τῆς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου⁶
 πνευμά- καὶ οὐκ ἀφήσιν⁷ αὐτὸν ὅτε φαγεῖν, ὅτε πιεῖν, ὅτε¹ ποιῆσαι
 τῶν. τι⁸ ἀγαθόν. 3. Ἀλλὰ⁹ *πάντοτε ὑποβάλλει¹⁰ ἀνελεῖν¹¹
 τὸν φθονοῦμενον *καὶ ὁ μὲν φθονοῦμενος πάντοτε ἀνθεῖ, ὁ
 δὲ φθονῶν μαραίνεται¹². 4. Δύο ὄν¹³ ἐτη¹⁴ *ἐν φόβῳ

Δ^{abh} = καὶ ἐξηράνθη ἐπὶ τριάντα ἡμέρας. ⁸² de, A add μου. ⁸³ d reads
 διὰ Ἰ. τὸν ἀδελφόν μου. ⁸⁴ α, β-δ. e reads μοι τοῦτο συνέβη. Δ^{b+cd+e} συνέβη
 μοι τοῦτο. Δ^{abh} = τοῦτο (Δ^b om.) συνέβη μοι. ⁸⁵ A^a om. ⁸⁶ Δ^{b+cd+e} add
 ἐδάκρυσα. ⁸⁷ Δ^{abh} add δάκρυσι. ⁸⁸ α, d. β-δ, A^{b+cd+e}, S¹ read κυρίῳ.
 Δ^{abh} = τῷ Θεῷ. ⁸⁹ Δ^{b+cd+e} = καὶ. d adds ἐάν. ⁹⁰ α, d, Δ^{abh}. aefg read
 ἀποκατασταθῶ. δ, S¹ ἀποκαταστάσῃ τὴν χεὶρά μου. d adds ὡς τὸ πρότερον ἔγνῃ.
 Δ^{b+cd+e} = ἀποκατεστάθην. ⁹¹ d om. ⁹² α. de g ἀπόσχομαι. ad (in
 margin) df, S¹ ἀπόσχομαι. A = ἀπεσχόμην. ⁹³ Δ^{abh} = ἀπὸ ζήλου καὶ παντὸς
 μολ. Δ^{b+cd+e} = ἀπὸ παν. ζήλου καὶ μολ. ⁹⁴ d reads ἔγνω. ⁹⁵ Δ^{abh} = θεοῦ.
⁹⁶ g om. ⁹⁷ adefg (save that dg om. μου), Δ^{abbb+cd+e} (save that Δ^b reads
 ἡμῶν and Δ^{abh} trs. Ἰακ. after μου), S¹. d reads ἐνώπιον οἴκου τοῦ πατρὸς μου.
 α ἐν Ἰακ. τῷ πατρί μου. ⁹⁸ g reads περὶ Ἰωσ. Δ^{abh} om. ⁹⁹ α, bdg (save
 that g reads τοῦ ἀδ. μου, h, dg αὐτὸν and d adds ἀδίκως). aef, S¹ read τὸν
 ἀδ. ἡμῶν, φθονήσας αὐτῷ. Δ^{abh} = φθονήσας τῷ ἀδ. μου (ἡμῶν Δ^b) Ἰωσήφ
 (Δ^b om.). Δ^{b+cd+e} = φθον. τοῖς ἀδελφοῖς μου.

III. ¹ g reads τεκνία. ² h, β-δ, A. e, δ, S om. ³ α. β, A, S om.
⁴ Δ^{abh} add τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ⁵ α, A, S². β, S¹ read τῶν πνευμάτων. ⁶ c
 β-g, S¹. h, g, Δ^{b+cd+e} read πάσας τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου. Δ^{abh} παντὸς ἀνθρώ-
 που. ⁷ e reads ἀφίουνσι. ⁸ af read τό. Δ^{abh} om. ⁹ bg, S om.
¹⁰ α, β-dg, S. d reads πάντοτε ὑποβ. τῷ φθονοῦντι ἀνθ. g πάντοτε ὑποβάλλων
 πρὸς τὸν φθ. Δ^{abh} = ὑποβάλλει ἀνθρώπῳ πάντοτε. Δ^{b+cd+e} πάντοτε ὑποβάλλει
 αὐτῷ. Thus bg, A point to the currency of some such reading as that of d.
¹¹ Δ^{abh} add πάντα. ¹² α, β (save that e reads φθίνων for φθονῶν). Δ^{b+cd+e}
 = καὶ ὃ μὲν φθονοῦσι, οὗτος πάντοτε ἀνθεῖ· ὁ δὲ φθονῶν φθίνειν (a dittography)
 μαραίνεται. Δ^{abh} καὶ ὁ μὲν μακάριος πάντοτε ὁμοίως ἀνθεῖ, ἐγὼ δὲ φθονῶν φθίνειν
 ἐμαραυνόμεν. ¹³ α. β, A, S¹ om. ¹⁴ h, β, S¹ add ἡμερῶν. g trs. ἡμερῶν
 after κυρίῳ. ¹⁵ c om. ¹⁶ α, f, A. β-f, S¹ read ἐν ν. τὴν ψ. μου,

κυρίου¹⁶ ἐκάκωσα * τὴν ψυχὴν μου ἐν νηστείᾳ¹⁶, καὶ ἔγνω
 ὅτι ἡ¹⁷ λύσις τοῦ φθόνου διὰ φόβου¹⁸ θεοῦ¹⁹ γίνεται²⁰.

5. Ἐὰν γάρ²¹ τις ἐπὶ Κύριον καταφύγῃ, * ἀποτρέχει τὸ
 πονηρὸν πνεῦμα ἀπ' αὐτοῦ²², καὶ γίνεται ἡ διάνοια²³ κοφῆ.

6. Καὶ λοιπὸν συμπαθεῖ²⁴ τῷ φθονομένῳ²⁵, καὶ²⁶ συγγνώσκει²⁷ *bdg*, A
 * τοῖς ἀγαπῶσιν²⁸ αὐτόν²⁹, καὶ οὕτως³⁰ παύεται τοῦ φθόνου. *οὐ κατα-
 γνώσκει.*

IV. * Ἦν δὲ ὁ πατήρ μου ἐρωτῶν¹ ἑμεῖς² * ὅτι
 ἐώρακέ με σκυθρωπόν³, καὶ⁴ ἔλεγον αὐτῷ⁵ * ὅτι τὰ ἡπατά μου
 ὀγκοῦμαι⁶. 2. Ἐπέθυον γὰρ * παρὰ πάντας⁷ ὅτι ἐγὼ
 ἡμῖν⁸ αἷσιος * τῆς πράσεως⁹ Ἰωσήφ. 3. * Καὶ ὅτε¹⁰
 κατέβημεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ¹¹ ἐξησέ¹² με¹³ ὡς κατάσκοπον¹⁴,
 ἔγνω ὅτι δικαίως πάσχω¹⁵ καὶ οὐκ ἐλυνπούμην¹⁶. 4. Ἰωσήφ
 δὲ¹⁷ ἦν * ἀγαθὸς ἀνὴρ¹⁸, καὶ¹⁹ ἔχων²⁰ πνεῦμα θεοῦ * ἐν αὐτῷ²¹,

¹⁷ *af* om. ¹⁸ *h*, *bdef*, A, S¹. *c*, *ag* read φόβον. ¹⁹ *α*, *β-d*, S¹. *d* reads
 κυρίον θεοῦ. A = κυρίον. ²⁰ *g* reads ἐγγίνεται. ²¹ *δ* om. ²² *d* reads
 τὸ πον. πνεῦμα φεύγει ἀπ' αὐτοῦ. A^{abbb} support text, but A^{cdes} = φεύγει
 αὐτὸς ἀπὸ τοῦ πον. πνεύματος. A^{abb} om. next fifteen words καὶ γίνεται . . .
 αὐτόν. But A^{bcdes} attest them. ²³ *g* adds τοῦ ἀνθρώπου, A^{bcdes} αὐτοῦ.
²⁴ *c* reads συμπαθῶν. *f* συμπαθῇ. ²⁵ A^{cd} = ὁ φθονῶν. A^b τῷ φθονοῦντι.
²⁶ *af* om. ²⁷ *α*, *ae*, S¹. *bg*, A^{bcdes} = οὐ καταγνώσκει, but this gives almost
 the same sense as the text. Neither seems right. συγγνώσκει = ἡδύ-
 νει which may be corrupt for ἡδύει = 'rejoices' or ἡδύει = 'commends.' *d* =
 οὐκ αἰετὶ καταγνώσκει. ²⁸ *α*, *ae*. *bdg* = τῶν ἀγαπῶντων. ²⁹ *d* reads αὐτῶν.
³⁰ A^{bcd} = οὕτως τότε. A^b om. A^s om. last five words.

IV. ¹ *α*. *abdef* read καὶ ἦν (+ οὖν *e*) ἐρωτῶν ὁ πατήρ. For *g* see note 3.
 A^b = ἡρώτησέ με ὁ πατήρ μου. A^{bcdes} τότε ἦν ἐρωτῶν ὁ π. μου. ² S¹ reads
 ἐμέ. A om. ³ *α*, *df* (*e* reading ἐώρακεν and *d* omitting με). So also
ab, save that they read ἐώρα (and *e* adds ὅσα after σκυθ.). *g* gives the
 verse so far as follows: βλέπων δὲ ὁ πατήρ μου τότε ἐμέ σκυθρωπὸν ἡρώτα περὶ
 ἐμοῦ. A^b adds διὰ τί εἰ σκυθρωπὸς σφόδρα; A^{bcdes} add καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ.
⁴ *d*, A^b add ἐγώ. ⁵ *c*, *d*, A^{bcdes}. *h* reads ἐγώ. *abefg*, A^{abb}, S¹ om. A^{abb}
 add προφάσει. ⁶ *c*. *h*, *d* read ὅτι τ. ἡ. μου κακοῦμαι. *abefg* τ. ἡ. μου
 κακοῦμαι ἐγώ. A = τὰ ἄλλα τῶν ἡπατῶν μου. *d* adds καὶ διὰ τοῦτό εἰμι
 σκυθρωπός. S¹ reads μολίς. ⁷ *a* reads παρὰ πάντα. *d* πάντοτε. A^{abb} add
 τοὺς ἀδελφοὺς μου. The verse is thus given in *g* ἐγὼ γὰρ ἀπὸ ἐπίθυον ὡς ὅτι
 αἷσιος τοῦ κακοῦ. ⁸ *f* adds ὁ. ⁹ *h*, *af* add τοῦ. *d* reads παρὰ πάντας εἰς
 τόν. ¹⁰ A^{abb} = ὅτε γάρ. A^{cd} ὅτε. *g* reads καὶ ὡς and om. next word.
¹¹ A^b adds Ἰωσήφ. ¹² *h*, *abde*, A, S¹. *c* reads ἔθεν. *f* ἔδειξεν. *g* ἠδύλυσεν
 and om. preceding καί. ¹³ *h* reads μοι. A^{abb} add μόνον. ¹⁴ *e*, A^{abb} add
 καί. A^{cdes} add διότι. ¹⁵ A^{bcdes} add τοῦτο. ¹⁶ *g* reads ἐλυνήθη.
¹⁷ *d* adds ἐκεῖθι. ¹⁸ *α*. *bdag*, A, S read ἀν. ἀγ. *af* ἀγαθός. ¹⁹ *g* om.

β, Δ^a, S¹ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων ὑπάρχων²³ οὐκ²³ ἐμνησιμάκησέν
 με²⁴, ἀλλὰ²⁵ ἠγάπησέ με * σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου²⁶. 5. Φυλά-
 ξασθε σὺν ὑμῖς²⁷, τέκνα²⁸ μου, ἀπὸ²⁹ παντὸς ζήλου καὶ
 φθόνου³⁰ καὶ πορεύεσθε ἐν * ἀπλότῃ καρδίᾳ³¹, ἵνα δῶ³⁴
 β, Δ, S¹ ἡ καὶ ὑμῖν³⁵ ὁ Θεὸς χάριν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν * ἐπὶ
 ψυχῆς * καὶ ἐν τὰς κεφαλὰς ὑμῶν³⁶, καθὼς³⁷ ἴδετε³⁸ * ἐν ἰωσήφ³⁹. 6.
 ἀγαθῇ Πάσας⁴⁰ τὰς ἡμέρας⁴¹ οὐκ⁴² ὤνευθισεν ἡμᾶς⁴³ * περὶ τοῦ
 καρδία⁴⁴ ἐννοοῦν- πρᾶγματος τούτου⁴⁴, ἀλλ' ⁴⁵ ἠγάπησεν ἡμᾶς ὡς τὴν * ψυχὴν
 τες * ἰω- αὐτοῦ⁴⁶ καὶ ὑπὲρ τοὺς νιὸς αὐτοῦ⁴⁷ ἐδόξασεν⁴⁸ ἡμᾶς, καὶ⁴⁹
 σὴφ τὸν * πλοῦτον καὶ κτήνη καὶ καρπὸν⁵⁰ * ἐχαρίσατο ἡμῖν⁵¹. 7.
 πατρά- * Καὶ ὑμεῖς⁵², τέκνα μου⁵³, ἀγαπήσατε⁵⁴ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν⁵⁵
 δελφον ὑμῶν⁵⁶ αὐτοῦ⁵⁶ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ, καὶ * ἀποστήσεται ἅψ' ὑμῶν τὸ
 β, S¹ ἐν αὐτῷ. β, Δ, S¹ πᾶσιν ἡμῖν.

²³ c trs. after θεοῦ. ²¹ α, df. abeg, A^{b+c+d+e} read ἐν ἰαντῷ. d adds καὶ.
²² α. a, A read καὶ. bdefg, S¹ om. ²³ g reads οὐ γάρ. ²⁴ bde read μοι.
 g adds ποτέ. ²⁵ α, ef, A. abd, S¹ read ἀλλὰ καὶ. g ἀλλὰ μᾶλλον. ²⁶ α.
 β, A^{ab}, S¹ read ὡς τοὺς ἄλλους ἀδελφοῦς (+ αὐτοῦ ef + μου A^{ab}). A^{b+} = ὡς
 πᾶσας τοὺς ἀδ. αὐτοῦ. A^{cd+e} ὡς π. τοὺς ἄλλους ἀδ. αὐτοῦ. ²⁷ c. dg read
 καὶ ὑμεῖς and tra. after τέκνα μου. h, abef, S¹ om. g trs. ver. 5 after ver. 6.
²⁸ A^{b+c+d+e} = ἀδελφοὶ καὶ τέκνα. ²⁹ d reads ἐπὶ. ³⁰ d adds καθὼς καὶ αὐτὸς
 ἰωσήφ ὁ πατράδελφος ἡμῶν ἐφύλαξεν ἑαυτὸν. ³¹ α. bde, S¹ read ἐπλόν.
 ψυχῆς. af, A^{ab+c+d+e} ἀπλότῃ. ³² A^h = καθαρῇ καρδίᾳ. A^b = καρδίᾳ.
 A^{b+c+d+e} = καὶ καθαρῇ καρδίᾳ. a om. next six words. ³³ fg, A^{ab}, S¹ (save
 that A^{ab} read ἀδελφὸν ἡμῶν). A^{b+c+d+e} read τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ἰωσήφ.
 δε τὸν πατράδελφον ὑμῶν (+ ἰωσήφ c). d τὸ ἐμνησικακον αὐτοῦ καὶ καθὼς οἴδατε
 ἐν αὐτῷ, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν. ³⁴ h, afg.
 c reads δώσει. bd δέξῃ. e δώσει. ³⁵ A om. d adds κύριος. ³⁶ g om. For
 ὑμῶν d reads ἡμῶν. ³⁷ f reads καθά. ³⁸ α, ef. abg, S¹ read εἶδετε.
 d δίδωκε. ³⁹ α. A^{ab} = ἐν ἰωσ. πραχθέν. β, S¹ read ἐν αὐτῷ. A^{b+c+d+e} =
 αὐτόν. d adds τεκνία μου. ⁴⁰ c, bdg, A^{ab}. h, afg, S¹ read καὶ πᾶσας. A^{b+c+d+e}
 = πᾶσας γάρ. ⁴¹ d, A add τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ⁴² c reads ἀλλ' οὐκ. It is
 possible that ver. 6 should begin with οὐκ ὤνευθ. and that πᾶσας τ. ἡμέρας
 belongs to ver. 5. ⁴³ A^{ab} add οὐδὲ ἐποίησεν ἡμῖν. ⁴⁴ α. β reads περὶ τ.
 λόγον τούτου. So A^{b+c+d+e}, but in gen. plur. A^{ab} = κατὰ τοὺς λόγους τούτους,
 or possibly = α. g om. next seven words. ⁴⁵ d adds μᾶλλον. ⁴⁶ c reads
 ἑαυτοῦ ψ. ⁴⁷ b, A^{b+c+d+e} add καὶ. ⁴⁸ h reads ἐδίδαξεν (?). ⁴⁹ A^{b+c+d} om.
⁵⁰ α, β, S¹ (save that c reads κτηνοὶ (sic) and β, S¹ καρπούς). A^{ab} = πλοῦτον
 (+ καὶ A^b) κτηνῶν καὶ καρπῶν. A^{b+c+d+e} = πλοῦτῳ κτηνῶν καὶ καρπῶν. ⁵¹ c (h?).
 af read ἐχ. πᾶσιν ἡ. δε, S¹ πᾶσιν ἡ. ἐχ. d ἡ. ἐχ. g πάντα ἡ. ἐχ. A = ἐχ.
 ξ. πᾶσιν which A^{ab} trs. before πλοῦτον. ⁵² bd, S¹ add σὺν. g om. together
 with next two words. ⁵³ h om. b adds ἀγαπητά. A^{ab} om. next nine words.

πνεῦμα τοῦ φθόνου⁵⁷. 8. *Οτι⁵⁸ ἀγριοὶ τοῦτο⁵⁹ τὴν ψυχὴν⁶⁰, β, Δβ, S¹ καὶ φθείρει *τὸ σῶμα⁶¹, *ὀργὴν καὶ πόλεμον παρέχει τῷ δια-
 βούλῳ⁶², καὶ εἰς⁶³ αἱμάτα⁶⁴ παροξύνει, καὶ εἰς ἐκστασιν ἄγει⁶⁵ ἐξ τὴν
 *τὴν δαίνοισιν⁶⁶, καὶ κλόνον⁶⁹ παρέχει τῇ ψυχῇ⁷⁰ καὶ τρόμον⁷¹ ἐν ἀνθρώ-
 τῷ σώματι. 9. *Οτι καὶ⁷¹ ἐν θυμῷ *τις ζῆλος⁷² κακίας⁷³ ποιεῖ ἐν
 αὐτὸν⁷³ φαντάζουσα⁷⁴ κατεσθλεί⁷⁵ καὶ⁷⁶ πνεύμασι πονηροῖς⁷⁷ ἐργαί⁷⁸.
 διαταράσσει⁷⁸ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκθροεῖσθαι τὸ σῶμα ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ
 καὶ ἐν ταραχῇ διυπνίζει⁷⁹ τὸν νοῦν, καὶ ὡς⁸⁰ πνεῦμα πονηρὸν ἀφαι-
 *καὶ ἰσθλὸν⁸¹, *ὅπως φαίνεται⁸² τοῖς ἀνθρώποις⁸³. β, Δβ, S
 V. Διὰ τοῦτο Ἰωσήφ ἦν¹ ὠραῖος *τῷ εἶδει², καὶ καλὸς ἰσθλὸν
 *τῇ ὄψει, ὅτι³ οὐκ ἐνοίκησεν⁴ *ἐν αὐτῷ⁵ οὐδὲν⁶ πονηρὸν⁷ ἐκ⁸ ἔχων.

⁵⁷ g reads ἀγαπᾷ. ⁵⁸ d reads πλησίον. ⁵⁹ af read ἡμῶν. ⁶⁰ α, g, A^{b c d e f}. abdf, S¹ read ἀποστήσατε κτλ. e ἀποστήσασθαι ἡμῶν τὸ πν. τοῦ ζήλου. A^{ab} = ἀπόστητε ἀπὸ πονηροῦ φθόνου. ⁶¹ g om. ⁶² α, abdg, A^{ab c}, S¹. e reads τούτῳ. f τούτων. A^{ab c} = φθόνος which A^{ab} tra. before ἀγριοί. ⁶³ A^{b c d e f} = τὸ σῶμα. A^{ab} = τὸν ἀνθρώπον, but text is corrupt. d om. next five words. ⁶⁴ A = τὴν ψυχὴν. g adds καί. A^{ab} om. next ten words. ⁶⁵ α, β (save that α reads τῷ διαβόλῳ and bdg τὸ διαβούλιον). A^{b c d e f} = ὅτι ὀργὴ καὶ πόλεμος εἰσι τὰ διαβούλια αὐτοῦ. S¹ supports text save that it om. ὀργήν. ⁶⁶ A^{b c d e f} om. ⁶⁷ d reads αἷμα. A^{b c d e f} = θυμῷ. ⁶⁸ d tra. after δαίνοισιν. ⁶⁹ A reads ~~ἐν τῷ θυμῷ~~ = τὸν ἀνθρώπον corrupt for ~~ἐν τῷ θυμῷ~~ = τ. δαίνοισιν. A^{ab} om. rest of chap. and v. 1, 2. ⁷⁰ A^{b c d e f} om. For σύνεσις g reads συνειδήσις. b om. ἐν and for ἐνεργεῖν g reads ἐκνεύειν. ⁷¹ be, A^{b c d e f}. g reads ἀλλὰ τὸν ὕπνον ἀφαιρεῖται. af om. d reads ἀλλὰ πάντα ἀβουλὰς καὶ ἀσκόπως πράττει ἀφαιρεῖται δέ. ⁷² d reads κλοῖον. e κλων. ⁷³ d reads τὴν ψυχὴν καὶ τὸν ὕπνον. ⁷⁴ c, A^{b c d e f}. h, af read ὅτι γε. bde, S¹ ὅτι καὶ γε. g ὅτι. ⁷⁵ c reads ζῆλον. d (ζῆλος τις. ⁷⁶ c, befg, A^{b c d e f}. ad read αὐτῶν. h om. For κακίας αὐτὸν φαντ. d reads φαντάζων αὐτῶν κακίας σφοδρῶς. ⁷⁷ h, β-dg. c reads φαντάζεται. d (see preceding note) g φαντάζων. A^{b c d e f} = φαντάζεται καὶ or φαντάζων. ⁷⁸ c om. A^{b c d e f} add αὐτῶν. ⁷⁹ β adds ἐν. ⁸⁰ g reads πονηρίας. ⁸¹ A^{b c d e f} = παρα-
 πέμπει, but ~~ἐν τῷ θυμῷ~~ may be corrupt for ~~ἐν τῷ θυμῷ~~ = διαταράσσει. ⁸² c, h, β, S read διυπνίσθαι. A^{b c} = ἐκθροεῖσθαι ποιῇ but ~~ἐν τῷ θυμῷ~~ may be corrupt for ~~ἐν τῷ θυμῷ~~ = διυπνίζει. ⁸³ α, beg, A^{b c d e f}, S¹. af read ἔν. d ὅσπερ. ⁸⁴ g reads ἐισθλὸν. β, S¹ add ἔχων. A^{b c d e f} ἔχων ἐν αὐτῷ. ⁸⁵ a reads οὗτος φαίν. ἔχων. ⁸⁶ d adds ὁ τῷ τὸν φθόνον ἀλισκόμενος πᾶσι ὡς ἄνους.

V. ¹ d tra. before Ἰωσ. ² A^{b c d} tra. according to Armenian text after ὅτι οὐκ, but not so A^{ab}. g om. together with next two words. ³ d reads τῷ προσώπῳ δέ. ⁴ h(?), abf, A^{b c d e f}. eg read ἐνοικεῖ. c, d ἐνίκησεν. ⁵ bdeg, A^{b c d e f}. α reads εἰς αὐτῶν. af αὐτῷ. ⁶ g tra. after πονηρὸν. d om.

γὰρ⁷ τῆς παραχῆς τοῦ πνεύματος τὸ πρόσωπον δηλοῖ⁸. 2. Καὶ νῦν, τέκνα μου⁹,

Ἀγαθύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν¹⁰ ἐνώπιον Κυρίου¹¹, καὶ¹² εὐθύνετε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν ἐνώπιον τῶν¹³ ἀνθρώπων¹⁴ καὶ ἔσεσθε εὐρίσκοντες χάριν * ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων¹⁵.

β, Α, S¹ 3. * Φυλάξασθε οὖν¹⁶ * ἀπὸ τῆς πορνείας¹⁷,
πάντων τῶν. ὅτι * ἡ πορνεία¹⁸ μήτηρ¹⁹ ἐστὶ²⁰ τῶν κακῶν,
χωρίζουσα²¹ * ἀπὸ τοῦ²² θεοῦ καὶ προσεγγίζουσα²³ τῷ
Βελίαρ²⁴.

β, Α, S 4. Ἐώρακα γὰρ ἐγὼ²⁵ ἐν χαρακτήρι γραφῆς²⁶ Ἐνώχ, ὅτι
ἐν Λευί. οἱ²⁷ υἱοὶ ὑμῶν²⁸ * ἐν πορνείᾳ²⁹ φθαρήσονται, καὶ * τοῖς υἱοῖς
β, S Λευί. Λευί³⁰ * ἀδικήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ³¹. 5. Ἄλλ' οὐ δυνή-
σουσιν πρὸς Λευί ἀντιστῆναι³², ὅτι * πόλεμον Κυρίου πολεμήσει³³
β, A^{ab} καὶ νικήσει ἡ πᾶσα³⁴ παρεμβολὴν³⁵ ὑμῶν. 6. Καὶ ἔσονται
μου ὀλιγοστοὶ³⁶ ἐπιμεριζόμενοι³⁷ * ἐν τῷ³⁸ Λευί καὶ * ἐν τῷ³⁹ Ἰούδα⁴⁰
Ἰακώβ. καὶ οὐκ⁴¹ ἔσται ἐξ ὑμῶν * τις εἰς ἡγεμονίαν⁴² καθὼς καὶ
ὁ πατὴρ ἡμῶν⁴³ προεφήτευσεν⁴⁴ * ἐν ταῖς⁴⁵ εὐλογίαις⁴⁶.

⁷ α. β-d read ἐκ γ. παραχῆς. d ἐν γ. παραχῇ. ⁸ d reads δηλοῖ. ⁹ α, S¹ om. ¹⁰ d reads ἡμῶν. ¹¹ α, β. A^{b+c+d+e} = θεοῦ. ¹² c om. next five words. ¹³ h reads θεοῦ καὶ. ¹⁴ dg, A^{b+c+d+e} om. next eight words through hmt. ¹⁵ α. abf, S¹ read θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. e παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις. ¹⁶ α. β-e, S¹ read καὶ φυλάσσεσθε. e καὶ φυλάξασθαι. A = (+ καὶ A^b) φυλάξασθε. ¹⁷ c, A. β read τοῦ μὴ πορνείκην. h τοῦ πρὸ τῆς πορνείας (?). ¹⁸ A^{ab} = αὐτῇ. ¹⁹ g reads μείζον. ²⁰ β, Α, S¹ add πάντων. ²¹ e reads ἀποστεριζούσα. ²² c, d. h reads ἀπὸ. abefg om. ²³ d reads ἐγγίζουσα. ²⁴ h, β (save that e reads τοῦ for τῷ), A. c reads τῷ διαβολῇ. ²⁵ α, A^{abh}. β, A^{b+c+d} om. ²⁶ β-g. α, g read γραφίδι. Is γραφίδι a dittographic rendering and γραφῆς an emendation? ²⁷ ab om. ²⁸ d reads ἡμῶν. g om. afg add μεθ' ὑμᾶς. h, S μεθ' ὑμῶν. d μεθ' ἡς against α, e, A. ²⁹ d reads ἡ πορνεία. ³⁰ α. β-g, A, S read as in margin. g reads ἐλείε. ³¹ A^{abh} = πορεύονται ἐν ῥομφαίᾳ (for *ρημφαίε* is corrupt for *ρημφαί*). ³² α, A. β, S om. ³³ h reads πολεμοῦνται πολέμοις (?). A^{abh} = πολ. κ. ἐπολέμουν. A^{b+c+d+e}, S¹ πολ. κ. πολεμοί. ³⁴ α, A om. ³⁵ c reads προσβολήν. A^{b+c+d+e} internally corrupt but A^{abh} right. ³⁶ d reads ὀλιγοροί. A^{abh} = ἑβδοχοί ὑμεῖς δὲ ὀλιγοστοί. ³⁷ a reads μεριζόμενοι. A^{ab} om. ³⁸ f reads ἐπὶ. ³⁹ α, af. bdeg om. ⁴⁰ α, af. bde, A^{abh} read Λευί καὶ Ἰούδα. g Λ. καὶ τῷ Ἰ. A^{b+c+d+e} = Ἰούδα καὶ Λευί. ⁴¹ b om. ⁴² c. β, S¹ read εἰς ἡγ. h τις ἡγεμονοῖ. A = ἡγεμόν. ⁴³ α, A. abd read μου. efg, S¹ om. β, A^{ab+c+d+e} add Ἰακώβ. A^{b+c+d} trs. it before ὁ πατὴρ. ⁴⁴ e trs. after εὐλογίας. ⁴⁵ α. abefg, S read ἐν. d om. ⁴⁶ d adds περὶ Λευί καὶ Ἰούδα. A adds αὐτοῦ.

- VI. Ἴδον εἴρηκα¹ ὑμῶν πάντα², *ὅπως δικαιοθῶ ἀπὸ τῆς β, S¹ ἀμαρτίας ὑμῶν³. 2. Ἐὰν δὲ⁴ ἀφέλητε⁵ ἀφ' ὑμῶν τὸν προ- εἰρηκα. β-e, S ἀμαρτίας τῶν ψυχῶν. β, Δβ, S¹ σκληροτραχηλίαν. β, A, S ὡς κέθροι ἀγιοι.
- ᾧ⁷ ῥόδον ἀνθήσει⁸ τὰ ὁστᾶ μου⁹ ἐν Ἰσραήλ, καὶ¹⁰ ὡς κρίνον *ἡ σὰρξ μου¹⁰ ἐν Ἰακώβ, καὶ ἔσται¹¹ *ἡ ὁσμή μου ὡς¹² ὁσμή Λιβάνου¹³ καὶ πληθυνθήσονται¹⁴ ἀγιοι¹⁵ *ἐξ ἐμοῦ¹⁶ *ἕως αἰῶνας αἰῶνων¹⁷
- καὶ *οἱ κλάδοι¹⁸ αὐτῶν¹⁹ εἰς μακρὰν ἔσονται.
3. Τότε ἀπολείται²⁰ τὸ²¹ σπέρμα Χαναάν *καὶ ἐγκατάλειμμα²² οὐκ ἔσται ἐν²³ τῷ Ἀμαλήκ, *καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ Καππαδόκαι²⁴
- *καὶ πάντες οἱ Χετταῖοι ἐξολοθρευθήσονται²⁵.
4. Τότε²⁶ ἐκλείψει²⁷ *ἡ γῆ²⁸ Χάμ, καὶ πᾶς ὁ²⁹ λαὸς ἀπολείται.
- Τότε καταπαύσει *πᾶσα ἡ γῆ³⁰ ἀπὸ ταραχῆς, *καὶ πᾶσα ἡ³¹ ὑπ' οὐρανῶν³² ἀπὸ πολέμου.
- α β, S
5. Τότε³³ †σημεῖον³⁴ ἐνδο- ξασθήσεται³⁵ *μέγα τῷ Ἰσραήλ³⁶, 5. Τότε³⁷ †σημεῖον (Σήμ δ δ) ἐνδοξασθήσεται

VI. ¹ α, A, S¹. β, S¹ read προεἰρηκα. ² h reads τοῦτο. S¹ om. ³ α, e¹, A^{b+cd+e} (save that e reads πάσης for τῆς and A^{b+cd+e} add ἐγὼ after δικαιοθῶ). β-e, S support text but add τῶν ψυχῶν after ἀμαρτίας, and d reads ἐπὶ for ἀπὸ and ἡμῶν for ὑμῶν. e² ἀπὸ πάσης ἀμ. τῶν ψ. ὑμῶν. A^{abb} = τὰ σκάνδαλα τῶν νίων ὑμῶν. ⁴ A^{ab} om. A^h = καί. A^{b+cd+e} = γάρ. ⁵ abg, S¹. α reads ἀφελίσθαι. d ἀφελείται. e ἀφελῆται. f ἀφελεστε. A^{abh} add τοῦτο. ⁶ α. β, A^{b+cd+e} read as in margin. A^{abh} om. with four preceding words. ⁷ d reads τότε ὡς. ⁸ A^{abh} = ἀνθήσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καί. ⁹ h om. ¹⁰ A^{abh} om. ¹¹ A^{b*} = ὀξσεῖ. ¹² beg, A (save that A^{ab} om. μου), S¹. h, df om. e, a read ὡς. ¹³ d adds ἡ ἐσθία μου. ¹⁴ α, adfg, A^{b+cd+e}. h, b read πληθυνθήσεται. e πληθυνθήσεσθαι. A^{abh} = τιμηθήσεται. ¹⁵ α. β, A, S, read as in margin. ¹⁶ d, A^{abh} om. ¹⁷ α. β, A, S¹ read ἕως αἰῶνος. ¹⁸ h reads αὶ κοιλιάδες. ¹⁹ c, β-d, S. h, A^{b+cd+e} read αὐτοῦ. d αὐτόν. A^{ab} = Ἰούδα. β-d add ἕως. ²⁰ c reads ἀπολυται. ²¹ bg, A^{ab} om. ²² h om. ²³ α. β om. ²⁴ A om. For Καππαδόκαι bdef read Καππαδόκες. ²⁵ A^{abh} = καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν. ²⁶ h om. A^{b+cd+e} = καί. ²⁷ c reads ἐκλείψῃ. def ἐκλήψει. A^{b+cd+e} = ἐξολοθρευθήσεται. ²⁸ h reads ψυχῇ. ²⁹ α, defg. ab om. ³⁰ α, def, A^{b+cd}. ab read ἡ γῆ πᾶσα. g πᾶσα γῆ. ³¹ A^{b*} = ἡ. ³² c, e. But text may be a corruption of αβίψγ, S¹ οὐρανόν. h reads οὐρανούς. ³³ καὶ τότε in A^{b+cd}, S¹ and καὶ ὅτε of g are secondary. ³⁴ α, aef, S¹.

ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φαι-
νόμενος ἐπὶ τῆς γῆς
ἤξει³⁸ [ὡς ἄνθρωπος]³⁹
καὶ σώζων⁴⁰ * ἐν αὐτῷ⁴¹ τὸν
Ἀδάμ.

A b*odeg

5. καὶ τότε Σῆμ ἐνδοξασθή-
σεται

ὅτι Κύριος ὁ Θεός, μέγας τοῦ
Ἰσραήλ, [ἐνδοξασθήσε-
ται]⁴² ἐπὶ γῆς [καὶ] φανή-
σεται [ὡς ἄνθρωπος].

ὅτι Κύριος ὁ Θεός, μέ-
γας⁴³ τοῦ Ἰσραήλ, φαι-
νόμενος⁴⁴ ἐπὶ⁴⁵ γῆς [ὡς
ἄνθρωπος]
καὶ σώζων ἐν αὐτῷ⁴⁶ τὸν
Ἀδάμ.

Aabh

5. τότε † Σῆθ ἐνδοξασθήσεται
ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν
φανήσεται ἐπὶ γῆς [ὡς
ἄνθρωπος]
καὶ σώζει⁴⁷ † αὐτὸς πάλιν †.

g om. *bd*, A^{b*odeg} read Σῆμ. A^{abh} Σῆθ. S¹ σημεία. It is impossible to determine with any certainty what stood in the original. Σῆθ is simply corrupt for Σῆμ. Hence the choice lies between σημείων and Σῆμ. If the latter (which is clear in meaning but less strongly attested) were original, it would be difficult to account for its change into the obscure σημείων. On the other hand, while the emendation of σημείων into Σῆμ is easy, it is hard to see why a Christian scribe should give a more Jewish character to the text. If σημείων is original in α, β, σημείων ἐνδοξ. may be a rendering of שֶׁמַּיִם יִבְרָךְ which should have been read as שֶׁמַּיִם יִבְרָךְ = δοξάσει Σιών. The subject of the verb would then be μέγας τοῦ Ἰσραήλ. Thus we have: 'The Mighty One of Israel will glorify Zion.' Even if Shem is original, the above change of ἐνδοξασθ. into δοξάσει seems necessary. In favour of Σῆμ might be cited Jub. vii. 12, 'God shall dwell in the dwelling of Shem,' and the Onkelos Targum on Gen. ix. 27, 'May He cause His Shekinah to rest in the dwellings of Shem.' ³⁸ Read δοξάσει. See preceding note.

³⁹ α. The text is corrupt for μέγας τοῦ Ἰσρ. which is rightly preserved in β, A^{b*odeg}, S¹ though tra. into the next clause. A^{abh} om. this clause. ⁴⁰ *g* reads καὶ ὅτε and for συμ. ἐνδοξ. reads δοξασθήσεται.

⁴¹ α only. Probably interpolated.

⁴² Christian interpolation, though found in α, β-α, S. *a om.* ⁴³ *h* reads σώσει. ⁴⁴ α, β¹ *fy*. *d* reads ἐν αὐτῷ.

a, S¹ ἐν ἑαυτῷ. A^{abh} = αὐτός. The phrase seems in some form to be original. But ἐν αὐτῷ τὸν Ἀδάμ = עַל-פְּנֵי אָדָם, where I take אָדָם to be corrupt for אֱלֹהִים, which should then be rendered ἑαυτῷ or omitted. See T. Lev. ii. 11, note. Τὸν Ἀδάμ is here used of the human race—a use intelligible in a translation from Hebrew but not in a piece of original Greek. The Greek equivalent of the phrase occurs in T. Lev. ii. 11 in the same connexion. ⁴⁵ A dittography from the preceding line. ⁴⁶ *g om.*

⁴⁷ *g* reads φοβούμενος.

⁴⁸ *g* adds τῆς.

⁴⁹ *af* read ἑαυτῷ.

⁵⁰ Possibly

6. Τότε δοθήσεται⁴⁸ πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης⁴⁹ εἰς καταπάτησιν⁵⁰

καὶ οἱ⁵¹ ἄνθρωποι⁵² βασιλεύσουσιν⁵³ τῶν⁵⁴ πονηρῶν πνευμάτων⁵⁵.

7. Τότε ἀναστήσεται⁵⁶ καγὼ⁵⁷ ἐν⁵⁸ εὐφροσύνῃ

καὶ εὐλογήσω⁵⁹ τὸν ὕψιστον ἐπὶ⁶⁰ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ

[ὅτι ὁ⁶¹ Θεὸς σῶμα λαβὼν, καὶ⁶² συνεσθίων ἀνθρώποις

* ἔσωσεν ἀνθρώπους⁶³].

VII. Καὶ νῦν, τέκνα¹ μου, ἐπακούσατε² τοῦ³ Λευὶ καὶ τοῦ⁴ ἰούδα⁵ h, β (A), S¹ ἰπακούετε

καὶ⁷ μὴ ἐπαίρεσθε⁸ ἐπὶ τὰς δύο γενεὰς⁹ ταύτας,

ὅτι ἐξ αὐτῶν¹⁰ ἀνατελεῖ ἡμῖν¹¹ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ¹². καὶ ἐν ἰούδα

2. * Ἀναστήσει γὰρ¹³ Κύριος¹⁴ ἐκ¹⁵ τοῦ Λευὶ ὡς¹⁶ ἀρχιερεὰ λυτρωθῆ- σεσθε⁶. β φυλάς.

* καὶ ἐκ¹⁷ τοῦ ἰούδα¹⁸ ὡς¹⁵ βασιλέα¹⁹ [Θεὸν καὶ ἄνθρωπον]²⁰.

ἡεγμειωθή is corrupt for *ἡεγμειωθῆ* = σώσει. As a result of the above criticism I propose to restore ver. 5 as follows:

Τότε Σὴμ (or Σιών) δοξάσει μέγας τοῦ Ἰσραήλ

ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φανήσεται ἐπὶ τῆς γῆς

καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἀδάμ.

But μέγας τοῦ Ἰ. may be an interpolation. It is omitted by A^{ab}. In that case read the first line as follows:

Τότε Σὴμ (or Σιών) δοξασθήσεται.

⁶⁰ α. β reads *δοθήσονται*. ⁴⁹ A^{ab} add τοῦ Βελιάρ. ⁵⁰ h reads *κατάπανσιν*.

g *ἔστ*. A^{ab} *ἡεγμειωμ* = *ἡεγμειωθῆ* (so A^{bcdote}) = text.

⁵¹ ab om. ⁵² A^{ab} read *μερη*. (A^a om.) *μη* = νῦν μὴ corrupt for *μερημη* =

ἄνθρωποι. ⁵³ g reads *βασιλεύουσι*. d adds *ἐπὶ*. ⁵⁴ A^{bcdote} read *πάντων*

τῶν. ⁵⁵ e om. ⁵⁶ A = *ἀναστησόμεθα*. ⁵⁷ α reads *ἐγώ*. β, A, S¹ om.

⁵⁸ d om. ⁵⁹ A = *εὐλογήσομεν*. ⁶⁰ b reads *ἐν*. A^a om. with next three

words, A^b with next two. ⁶¹ bdfg om. g om. next word. ⁶² A^{bcd}

add *περιπατῶν καὶ*. ⁶³ befg, A^{bcdote}, S¹. α reads *ἔσ. αὐτόν*. a *ἔσ. αὐτούς*.

d *σώσει ἀνθρώπους*. A^{ab} om.

VII. ¹ b reads *τεκνία*. ² e, h, f read *ἰπακούσατε*. abde, S¹ *ἰπακούετε*. g

ἰπακούετε. A^b add *μοι ὅτι*. A^{cd} καὶ ὅτι. S² om. ³ α, ef. a reads *τόν*.

dg, A^{bde}, S¹ τῷ. b om. A^{abod}, S² = *ἐν*. ⁴ e, h, β, A, S read *ἐν*.

⁵ S¹ = Ἰωσήφ. ⁶ h, β, A^{ab}, S². c alone om. A^{bcdote} = *λυτρωθόμεθα*.

A^b add *ὅτι ἐκ γένους αὐτοῦ γεννηθήσεται κύριος ὁ θεός*. S¹ = *ἔσται λύτρωσις*.

⁷ A^{ab} om. ⁸ e, e read *ἐπαίρεσθε*, h *ἐπαίρεσθαί*. ⁹ α, β, S read *φυλάς*.

A = *ἀδελφούς*. ¹⁰ e reads *αὐτοῦ*. ¹¹ c, df, A, h, abeg, S read *ὑμῖν*.

¹² A om. ¹³ α, befg A, S. a reads *ἀναστήσει*. d καὶ *ἀναστ*. ¹⁴ e om.

¹⁵ d reads *ἐκ μόν*. A^{ab} read *τὸν Λευί*. ¹⁶ dg om. ¹⁷ d reads *ἐκ δέ*.

οὗτος³¹ σώσει * [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸ γένος τοῦ
Ἰσραήλ³².

3. Διὰ τοῦτο ταῦτα²³ ἐντέλλομαι ὑμῖν²⁴ ἵνα²⁵ καὶ ὑμεῖς
ἐντέλλεσθε²⁶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν²⁷, ὅπως²⁸ φυλάξωσιν αὐτὰ²⁹
β καὶ.
β, Α, S¹ εἰς τὰς³⁰ γενεὰς αὐτῶν³¹.

VIII. * Καὶ ὡς¹ συνετέλεσεν² Συμεὼν ἐντελλόμενος³ τοῖς
υἱοῖς⁴ αὐτοῦ⁵, ἐκοιμήθη⁶ * μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ⁷ * ὡν ἐτῶν
ἑκατὸν εἴκοσι⁸. 2. Καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν * θήκῃ ξυλῆν⁹,
β, A^{abh}, * τοῦ ἀναγαγεῖν τὰ ὀστέα αὐτοῦ¹⁰ ἐν Χεβρών. Καὶ ἀνήγαγον¹¹
S ξυλῶν * αὐτὰ ἐν πολέμῳ Αἰγυπτίων κρυφῇ¹². 3. * Τὰ γὰρ ὀστέα τοῦ
ἀσχηπτῶν. * αὐτὰ ἐν πολέμῳ Αἰγυπτίων κρυφῇ¹². 3. * Τὰ γὰρ ὀστέα τοῦ
α, δ, A^{ab} Ἰωσήφ ἐφύλαττον¹³ * οἱ Αἰγύπτιοι¹⁴ ἐν τοῖς μνήμασι¹⁵ τῶν
εἰς τὸ
ἀναγαγεῖν αὐτόν. α αὐτόν ἐν κρυφῇ τὰ ὀστέα. β, Α, S¹ ταμείαις.

¹⁸ c reads θεοῦ. ¹⁹ g reads βασιλεύειν. h adds καί. ²⁰ α, β (save that h prefixes καί), A^{abh} (save that A^a prefixes καί), S¹. A^{b*} = καὶ ἐστὶ οὗτος θεός. A^{cd} = καὶ θεόν. S² = καὶ ἄνθρωπον. Bracketed as a Christian interpolation. ²¹ α, β-δ. b, S reads οὕτως. A^{ab} = καί. A^{b+cd} = καὶ οὗτος. ²² α, β, S. A = πάντα ἄνθρωπον (γένη A^{b+cd}) καὶ ἔθνη ἀνθρώπων. I have bracketed πάντα τὰ ἔθνη καὶ as an interpolation. Cf. T. Jos. xix. 7. Our author can look forward to the salvation of the Gentiles, but he would not set their salvation before that of Israel. d adds γνωστὸν οὖν ἵστασθαι. ²³ c, aef, S². b reads πάντα. A by internal corruption = ἐγώ. h, dg, S¹ om. ²⁴ d adds πάντα ταῦτα. ²⁵ A^{b+cd} om. d reads ὅπως. ²⁶ α, γ. a reads ἐντελείσθε. b ἐντελεισθε. df ἐντελεισθε. e ἐντελεισθε. ²⁷ A^b add ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐντελιῶνται τοῖς τέκνοις αὐτῶν. So also A^a according to Text, but this is probably wrong as A^a om. ²⁸ d reads ἵνα. h ὅπως καί. ²⁹ f reads ταῦτα. A = ταύτας (A^{b+cd} om.) τὰς ἐντολάς. ³⁰ e om. ³¹ Here S¹ makes a Christian addition and at its close gives a duplicate edition of chap. VII. after recension β. See Appendix.

VIII. ¹ c, g, A^b. h, β-dg, A^{ab+cd}, S read καί. d ὡς δέ. ² S¹ = ταῦτα εἰπὼν ἀπέθανεν. ³ A^{abh} = τὰς ἐντολάς ταύτας. A^{b+cd} = τὰς (A^{b*} om.) ἐντολάς. ⁴ h, aef read τέκνοις. ⁵ See note 1. d adds ἐξάρas τοὺς πόδας αὐτοῦ. ⁶ c, d. h, β-d, A, S¹ read καὶ ἐκοιμήθη. d adds καὶ προσετέθη. ⁷ S¹ = ἐν τῇ αἰωνίῳ ὑπνῳ. ⁸ c. h reads ἐτῶν δι ρκ. ab, S² ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν. dg χρόνων (d om.) ὑπάρχων ρκε. ef, S¹ ἐτῶν ρκ. A^{ab+cd} = ρκε (ρκς g) ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. A^{b*} = ρκε ἐτῶν. Here A is wrong throughout. ⁹ α. d reads ξυλῆν θήκη. abef θήκη ξυλῶν. g θήκη and omits the rest of the Testament, substituting in its stead ἵνα ἀνήγαγον αὐτὸν θάψαντες ἐν Χεβρών μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. β-dg, A^{abh}, S add ἀσχηπτῶν, d ἀσχηπτῶν against α, A^{b+cd}. ¹⁰ abef, A^{b+cd}, S. α, d, A^b read εἰς τὸ (ἵνα τοῦ d) ἀναγ. αὐτόν. ¹¹ α, ef. abd read ἀνήγαγον. ¹² β-d, S. So also A which = αὐτόν ἐν κρυφῇ ἐν πολ. Αἰγυπτίων. α has here an ungrammatical text αὐτόν ἐν κρυφῇ τὰ

βασιλείων¹⁶. 4. Ἐλεγον γὰρ αὐτοῖς¹⁷ οἱ ἑπαυδοὶ¹⁸, ὅτι ἐν β, S¹
 ἐξόδοι τῶν¹⁹ ὁσίων Ἰωσήφ²⁰ ἔσται ἐν πάσῃ * τῇ γῇ²¹ σκότος β, S¹
 καὶ γνόφος καὶ πληγὴ²² μεγάλη²³ τοῖς Αἰγυπτίοις, ὥστε μετὰ αὐτῶν
 λύχνου²⁴ μὴ²⁵ ἐπιγινώσκῃ ἕκαστος²⁶ * τὸν ἀδελφὸν²⁷ αὐτοῦ. κατὰ τὸν
 ΙΧ. * Καὶ ἐκλαυσαν¹ οἱ² * υἱοὶ Συμεὼν³ τὸν πατέρα νόμον τοῦ
 αὐτῶν⁴. Καὶ ἦσαν * εἰς Αἴγυπτον⁵ ἕως ἡμέρας ἐξόδου πένθους.
 αὐτῶν⁶ * ἐν χειρὶ Μωϋσῆ⁷. β, S¹
 αὐτῶν ἐξ Αἴ-
 γύπτου.
 β-αδ, Α,
 β αὐτοῦ
 πρὸ τοῦ
 ἀποθα-
 νειν αὐ-
 τῶν (τῆς
 τελευτῆς
 αὐτοῦ
 εἴς, S¹).
 β-δ, S¹
 ἀφ' ὅθ.

Διαθήκη Λευὶ τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας¹.

Ι. Ἀντίγραφον λόγων² Λευί³, ὅσα διέθετο⁴ τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ⁵ κατὰ πάντα ἃ⁶ ποιήσουσιν⁷, καὶ ὅσα συναντήσῃ αὐτοῖς
 * ἕως ἡμέρας κρίσεως⁸. 2. Ὑγιαίνων⁹ γὰρ¹⁰ ἦν ὅτε
 ἐκάλεσεν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν¹¹ * ἀπεκαλύφθη δὲ¹² αὐτῷ ὅτι β, S¹
 ἀφ' ὅθ.

ὅσα which d emends into τὰ ὅσα αὐτοῦ ἐν πολ. Αἰγ. ἐν κρυφῇ. d adds καὶ
 ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ σπηλαίᾳ τῇ διπλῇ ὅπου καὶ οἱ πατέρες αὐτοῦ ἐτίθησαν.
 Cf. g in note 9. ¹³ d reads ἐφύλαττον δὲ αὐτοῦ. ¹⁴ A^{b+c+d+e} om. d adds
 τὰ ὅσα Ἰωσήφ. ¹⁵ α. a reads ταμῖοις. bf ταμῖοις. de ταμῖοις. A^{b+c+d+e}
 supports β. A^{ab} = οὐκ ἔμασι. ¹⁶ bg, A^{ab} read βασιλείων. ¹⁷ d reads
 αὐτῶν. h, A om. ¹⁸ d reads αὐτῶν. A^{abb} = οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ ἑπαυδοὶ
 αὐτῶν. A^{c+d+e} οἱ ἑπαυδοὶ καὶ οἱ μάγοι. ¹⁹ α, A. β om. ²⁰ A adds ἐξ
 Αἰγύπτου. ²¹ α, A^{b+c+d+e}. h, A^{b+}, S¹ read τῇ Αἰγύπτῳ. The rest of β gives
 conflate readings. af τῇ γῇ Αἰγύπτου. de γῇ Αἰγύπτου (Αἰγύπτῳ d). ²² A^{ab}
 trs. before καὶ γνόφος and om. next three words. ²³ β adds σφόδρα.
 A^{b+c+d+e} add σφόδρα πᾶσιν. ²⁴ f reads λύχνων. ²⁵ d, A^{b+c+d+e} add
 δύνασθαι. ²⁶ af read ἕκαστον. A^{ab} = τις. ²⁷ f reads τῶν ἀδελφῶν.

ΙΧ. ¹ d reads ἐκλαυσαν τοῖσιν. ² b om. ³ A^{b+c+d+e} = ἀδελφοὶ Συμεὼν
 καὶ οἱ υἱοί. ⁴ β, S¹ add as in margin. After πένθους d further adds
 μὴ ἡμέρας. καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον. ⁵ d reads ἐκεῖ. ⁶ β-δ, S add ἐξ
 (ἀπ' ὅ) Αἰγύπτου. ⁷ d reads τῇ δὲ θεῷ ἡμῶν δόξα εἰς αἰῶνας. f, S add Συμεὼν
 υἱὸς Ἰακώβ β' υἱὸς Λίας (+ β. ἔζησεν ἐτη μκ f).

Ι. ¹ α. Attestation of β, A divided. A^{abb} read διαθήκη Λευὶ περὶ ἱερωσύνης.
 bf, A^{c+d+e}, S¹ δ. Α. περὶ ἱερωσύνης καὶ ὑπερφανείας (+ Λευὶ ἐρμηνεύεται ὑπὲρ ἐμοῦ
 μισθός f). α. Λευί. de present conflate texts. de, A^{b+} δ. Α. υἱὸς (υἱοῦ ε, A^{b+})
 τρίτος (ε, A^{b+} om.) Ἰακώβ περὶ ἱερ. καὶ ὑπερη. ² d reads διαθήκης. A =
 ἐποαρίσεων λόγων which seems to be merely a dittographic rendering of
 λόγων. ³ h adds τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἰακ. καὶ Λίας, and om. next seven words.
 A^{b+} om. next five words. ⁴ A = ἔδωκε. ⁵ d = πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν.
 εἴς, A πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. ⁶ g reads ὅσα. ⁷ a adds αὐτοί. ⁸ h
 reads ἐν ἡμέρᾳ κ. A^{abb} om. ⁹ Ver. 2 is very confused in A^{abb} and

* ἤμην λυπούμενος²⁴ * ὑπὲρ γένους τῶν υἱῶν τῶν²⁵ ἀνθρώπων β, A^{b+g},
καὶ²⁶ ἠξιάμην * τῷ Κυρίῳ²⁷ θπως σωθῶ²⁸. 5. Τότε²⁹ με³⁰ ὕπνος, καὶ ἐθεασάμην ὄρος³¹ ὑψηλὸν * καὶ³²
ἤμην ἐν αὐτῷ³³. ὄρος ἀσ-
μαουλ.
β, Δ, Σ
Δευί.

6. Καὶ ἰδοὺ ἀνεψύχθησαν³⁴ οἱ οὐρανοί *, καὶ ἄγγελος Κυρίου³⁵
εἶπε * πρὸς με³⁶. * Λευί, Ἰσραὴλ³⁷, εἰσελθε.

τοὺς after the first ἐπὶ). β, A^{cd}, Sⁱ read as in margin save that e om. δι, for ἰσραὴλ, which af om., d reads ἐν αὐτῇ τῇ δόξῃ, e ἰσραὴλ, g ἐν ἰσραὴλ; for ἀδικία e reads κακία, g εὐδοκία; for ἐπὶ πύργους A^{cd} read ὡς πύργος, A^b ὡς ἐπὶ πύργου; for ἀνομία A^{b+cd} read ἀδικία, A^b ἐπὶ ἀδικίαν; for κάθηται e reads ἐκάθητο. g om. ἡ before ἀνομία. Before καὶ ἐπὶ πύργους e makes the following long addition. Τότε ἐγὼ ἐπλυνα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ καθάρσας αὐτὰ ἐν ὕδατι καθαρῷ. καὶ ὁλος βλουσάμην ἐν ὕδατι ζῶντι. καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου ἐποίησα εὐθείας· τότε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἤρα πρὸς τὸν οὐρανόν. καὶ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐλάλησα· καὶ τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν μου καὶ τὰς χεῖρας μου ἀπεπέτασα εἰς ἀλήθειαν κατέναντι τῶν ἁγίων· καὶ ἠξιάμην καὶ εἶπα· Κύριε γνώσκεις πάσας τὰς καρδίας καὶ πάντας τοὺς διαλογισμούς ἐνυῶν (αἰο)· σὺ μόνος ἐπίστασαι· καὶ νῦν τέκνα μου μετ' ἐμοῦ. καὶ δός μοι πάσας ὁδοὺς ἀληθείας· μάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ Κύριε τὸ πνεῦμα τὸ ἄδικον καὶ διαλογισμῶν τῶν ποτηρῶν καὶ πορνείαν. καὶ ὕβριν ἀπέστρεψον ἀπ' ἐμοῦ. Δειχθήτω μοι δέσποτα τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον· καὶ βουλὴν καὶ σοφίαν καὶ γνώσιν καὶ ἰσχὴν δός μοι ποιῆσαι τὸ (αἰο) ἐρέσκοντά σοι καὶ εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου· καὶ αἰνεῖν τοὺς λόγους σου μετ' ἐμοῦ Κύριε. καὶ μὴ καταχυσάτω με πᾶς σατανᾶς πλανῆσαι με ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου· καὶ ἐλίσσόν με καὶ προσέγαγέ με εἰς αἶναι σου θεύλους καὶ λατρεῖσθαι σοι καλῶς· τῆς οὐκ εἰρήνης σοι γενέσθαι κύμα μου. καὶ σκέπη σου τῆς δυναστείας σκεπασάτω ἀπὸ παντὸς κακοῦ. παραδὸς δὲ δὴ καὶ τὴν ἀνομίαν ἐξάλειψον ὑπὸ κάτοδον τοῦ οὐρανοῦ· καὶ συνηλίσσῃς τὴν ἀνομίαν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· καθάρισον τὴν καρδίαν μου δέσποτα ἀπὸ πάσης καθαρείας· καὶ πρὸς ἀρούμην πρὸς σε αὐτός· καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ υἱοῦ παιδός σου Ἰακώβ. σὺ Κύριε εὐλόγησας τὸν Ἀβραάμ πατέρα μου καὶ Ἰσραὴλ μητέρα μου. καὶ εἶπας θεοὺν αὐτοῖς σπέρμα δικαίων εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας· εἰσάκουσον δὲ καὶ τῆς φωνῆς τοῦ παιδός σου Δευί γενέσθαι σοι ἑγγύς, καὶ μέτοχον ποιῆσον τοῖς λόγοις σου ποιεῖν κρίσιν ἀληθείαν εἰς πάντα τὸν αἰῶνα, ἐμὲ καὶ τοὺς υἱούς μου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸν υἱὸν τοῦ παιδός σου ἀπὸ τοῦ προσώπου σου πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος καὶ ἐσιώπησα ἔτι δεόμενος. α om. next two verses. ²⁴ α (save that e reads εἶμην for ἤμην), A^{cd}. β, A^{b+g}, S read λυπούμην. ²⁵ α (save that e om. second τῶν), dfg (save that they add τοῦ before γένους, and f reads περὶ for ὑπὲρ). βe, S read περὶ τοῦ γ. τῶν ἀνθ. A^{b+cd} = ὑπὲρ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθ. ²⁶ d adds ταῦτα θεωρῶν. ²⁷ α. β-d read κυρίῳ. d πρὸς κύριον. A^{ab} τῷ θεῷ and add καὶ ἡτοράμην παρ' αὐτοῦ. ²⁸ α, β, A^{ab}. A^{b+cd} = σώσω αὐτόν (A^{cd} om.). S = σωθῶσω. ²⁹ eg read ἔπειτα. ³⁰ e. d reads με. β ἐπ' ἐμῇ. ³¹ A adds τι. ³² α. α is supported by A^{ab}.

β, Δβ <sup>συν-
λήφθη</sup> μέλλει ἀποθνήσκειω¹². * Καὶ ὅτε¹³ συνήχθησαν¹⁴, * εἶπεν
πρὸς αὐτούς¹⁵.

II. Ἐγὼ Λευὶ¹ ἐν Χαρράν² ἐγεννήθην³ καὶ⁴ ἦλθον⁵ σὺν τῷ
πατρὶ μου⁶ εἰς⁷ Σίκεμμα⁸. 2. Ἡμῶν⁹ δὲ¹⁰ νεώτερος¹¹,
ὡς¹² ἐτῶν εἴκοσι, * καὶ τότε¹³ ἐποίησα¹⁴ * τὴν ἐκδίκησιν μετὰ
Συμεὼν¹⁵ * τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Δείνας¹⁶ * ἀπὸ Ἑμμώρ¹⁷.
3. Ὡς δὲ ἐποίμουν¹⁸ ἐν Ἀβελμασούλ¹⁹, πνεῦμα συνέσεως
Κυρίου ἦλθεν ἐπ' ἐμέ²⁰, καὶ * ἐθεώρουν πάντας ἀνθρώπους²¹
β, Α, S * ἀφανίσαντας τὴν ὁδὸν αὐτῶν²², καὶ * ἐπὶ τείχους οἰκοδομεῖτο
β, S ἡ ἁμαρτία καὶ ἐπὶ πύργους ἡ ἀδικία ἐκάθητο²³. 4. Καὶ
μετὰ Σ. τὴν ἐκδί-
κην.

β, A^{odoe}, S¹ ὅτι τείχη (adf τείχος) ἐκδομήσεν ἑαυτῇ ἡ ἀδικία καὶ ἐπὶ
πύργους ἡ ἀνομία κάθηται.

defective in A^b. A^{ab} = καὶ (A^{ab} om.) ὅτε ἦν αὐτὸς (then space in A^b in
which *hēlēma* (= ἡγαίνω) probably stood originally) ἔφθη (or ἀπεκα-
λύφθη) αὐτῷ ὅρασις ὅτι μέλλω (μέλλει A^b). ἐκάλεσε πρὸς ἑαυτὸν τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ. καὶ ὅτε συνήχθησαν πρὸς αὐτόν, εἶπεν π. αὐτοῖς. A^b om. ἡγαίνων and
the next seven words with the exception of γάρ. ¹⁰ α, A^{b+ode}. β, S¹ om.
¹¹ α, A^{ode}. d reads ἀπεκ. γάρ. af ἔφθη δέ. beg, S¹ ὦ. γάρ. ¹² A^b add
διὰ τοῦτο εἶπεν συνέγειν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ υἱοὺς αὐτοῦ. ¹³ f reads ὅτε δέ.
A^{b+ode} = καὶ ἐγένετο ὅτε. ¹⁴ A^{ab}, S¹ add πρὸς αὐτόν. ¹⁵ S¹ reads περὶ
τῆς ὕψους ἐν τῇ ἱερουσίᾳ καὶ περὶ προφητείας ἔλεξεν πρὶν ἀποθανεῖν.

II. ¹ de read Λευί. d adds ὁ πατὴρ ἡμῶν. ² ab. c, df read Χαρρά.
h, eg Χαρά. A, S read this Χαρά as χαρῆ and A adds ἐν Χαρράν also after
ἐγεννήθην. ³ α, A^{ab}. β reads συνελήφθη καὶ ἐτέχθη ἐκεί (ἐκεί ἐτέχ. f, ἐτέχ.
only g). A^{b+ode} = συνελήφθη καὶ ἐτέχ. ἐν Χαρράν. S ἡρξάμην καὶ ἐγεννήθην.
S¹ adds καὶ ἦν αἰζανόμορος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. ⁴ α. g om. β-d, A^{ode},
S² read καὶ μετὰ ταῦτα. S¹ καὶ ἐπεί. A^b add μετὰ ὀκτὼ ἔτη. ⁵ c reads ἦλθον.
e ἐλθόν. g οἰκόν. ⁶ α, d, A. abefg, S om. ⁷ de read ἐν. ⁸ h, eg.
c reads Σίκεμα. ab Σίκεμα. d Σικίμοις. f Σήκεμα. A^b adds καὶ ὅτε ἦμεν ἐν
Σικίμοις. ⁹ c reads εἴμην. ¹⁰ S¹ om. ¹¹ g om. ¹² α, def, A^{b+ode}.
b reads ὥσει. ag om. ¹³ α. β, A, S read ὅτε. ¹⁴ α, β, S. A = ἐποιή-
σαμεν. ¹⁵ α. β reads μετὰ Σ. τὴν ἐκδίκησιν. A = τὴν ἐκδικ. ἐγὼ καὶ Συμεὼν
ὁ ἀδελφός μου. ¹⁶ α, β (save that abef read Δίνας), A^{abde}, S. A^{b+od} =
Δ. τῆς ἀδ. ἡμῶν. ¹⁷ α, e. adfg read ἀπὸ τοῦ (f om.) Ἑμμώρ. b ἀπὸ τ. Ἑμμώρ.
A = ἀπὸ τῶν Ἀμορραίων, which it tra. before τῆς ἀδελφῆς. ¹⁸ b reads
ἐποίμουν. A^{ab} = ἦν ἐν τῷ ποιμνίῳ ἡμῶν, and om. next eight words. A^b
om. v. 3, 4. ¹⁹ abg, S. α, e² f read Ἐβαλμασούλ. de¹ (?), A^{b+ode} Ἀβελ-
μασούμ. ²⁰ c reads ἐμοί. ²¹ h, A. c reads ἐθεώρουν ἀνθ. β-d, S πάντας
ἐθώρουν ἀνθ. d πάντας ἀνθ. ἐθεώρουν. ²² α, β-d, S. d reads ὄντας ἀφανείς
τῇ ὁδῷ αὐτῶν. A = ἀφανισθέντας (or ὅτι ἡφανίσθησαν) ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. A^{ab}
om. rest of verse and first nine words of ver. 4. ²³ α (save that h adds

* ἤμην λυποῦμενος ²⁴ * ὑπὲρ γένους τῶν υἱῶν τῶν ²⁵ ἀνθρώπων β, Δb*ε, S τοῦτο ὅρος ἀσπίδος ἐν καὶ ²⁶ ἠθροῦμαι * τῷ Κυρίῳ ²⁷ ὅπως σωθῶ ²⁸. 5. Τότε ἐπέπεσέ ²⁹ με ³⁰ ὕπνος, καὶ ἐθεασάμην ὄρος ³¹ ὑψηλὸν * καὶ ἤμην ἐν αὐτῷ ³². 'Αβελ-

6. Καὶ ἰδοὺ ἀνέβησαν³³ οἱ οὐρανοί *, καὶ ἄγγελος Κυρίου³⁴ εἶπε * πρὸς με³⁵. * Λευί, Ἰσὲλ³⁶, εἰσελθε.

νους after the first εψι). β, A^{add}, S¹ read as in margin save that ε om. ετι,
 for εσθῆς, which αf om., d reads ἐν αὐτῇ τῇ ὁδῷ, ε εσθῆς, γ ἐν εσθῇ; for ἀδικία
 ε reads κακία, γ εὐδοκία; for ἐπὶ πύργους A^{add} read ὡς πύργος, A^b ὡς ἐπὶ
 πύργον; for ἀνομία A^{b+de} read ἀδικία, A^b ἐπὶ ἀδικίας; for κάθηται ε reads
 ἐπίδητο. γ om. ἡ before ἀνομία. Before καὶ ἐπὶ πύργους ε makes the
 following long addition. Τότε ἐγὼ ἔπλυνα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ καθάρισα αὐτὰ
 ἐν ὕδατι καθαρῷ. καὶ ὁλος θλουσάμην ἐν ὕδατι ᾧοντι. καὶ πᾶσας τὰς ὁδοὺς μου
 ἐποίησα εὐθείας· τότε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἦρα πρὸς τὸν
 οὐρανόν. καὶ τὸ στέμα μου ἦνοιξα καὶ ἐλάλησα· καὶ τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν
 μου καὶ τὰς χεῖράς μου ἀνεπέτασα εἰς ἀλήθειαν κατέκλυτον τῶν ἁγίων· καὶ ἠξέμην
 καὶ εἶπα· Κύριε γινώσκεις πᾶσας τὰς καρδίας καὶ πάντας τοὺς διαλογισμοὺς ἐννοῶν
 (sic)· σὺ μόνος ἐπίστασαι· καὶ νῦν τέκνα μου μετ' ἐμοῦ. καὶ δὲς μοι πᾶσας
 ὁδοὺς ἀληθείας· μάκρυνον ἐπ' ἐμοῦ Κύριε τὸ πνεῦμα τὸ ἄδικον καὶ διαλογισμῶν τῶν
 ποτηρῶν καὶ πορνείαν. καὶ ὕβριν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ. Δειχθήτω μοι Δείσποντα
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· καὶ βουλὴν καὶ σοφίαν καὶ γνώσιν καὶ ἰσχὴν δὲς μοι ποιήσῃ
 τὸ (sic) ἀρεσκοντά σοι καὶ εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου· καὶ αἰνεῖν τοὺς λόγους σου
 μετ' ἐμοῦ Κύριε. καὶ μὴ καταχυσάτω με πᾶς σατανᾶς πλανησάτω με ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
 σου· καὶ ἐλέησόν με καὶ προσέγγατέ με εἰναί σου δοῦλος καὶ λατρεῖσθαι σοι καλῶς·
 τεῖχος εἰρήνης σοι γενέσθαι κύκλῳ μου. καὶ σκέπη σου τῆς δυναστείας σκεπασάτω
 ἅπὸ παντὸς κακοῦ. παραδὸς δὲ δὴ καὶ τὴν ἀνομίαν ἐξέλαιψον ὑπὸ κάτοπον τοῦ
 οὐρανοῦ· καὶ συσταίσεις τὴν ἀνομίαν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· καθάρισον τὴν καρδίαν
 μου Δείσποντα ἀπὸ πάσης πωδερσίας· καὶ πρὸς ἀρούμην πρὸς σε αὐτὸς· καὶ μὴ ἀπο-
 στρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ υἱοῦ παιδός σου Ἰακώβ. σὺ Κύριε εὐλόγησας
 τὸν Ἀβραάμ πατέρα μου καὶ Ἰακώβ πατέρα μου. καὶ εἶπας δοῦναι αὐτοῖς σπέρμα
 δικαίων εὐλογημένων εἰς τοὺς αἰῶνας· εἰσάκουσον δὲ καὶ τῆς φωνῆς τοῦ παιδός σου
 Δαυὶ γενέσθαι σοι ἑγγύς, καὶ μέτοχον ποιήσων τοῖς λόγοις σου ποικῶ κρῖσιν ἀληθε-
 ῶν εἰς πάντα τὸν αἰῶνα, ἐγὼ καὶ τοὺς υἱοὺς μου εἰς πᾶσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων
 καὶ μὴ ἀποστήσεις τὸν υἱὸν τοῦ παιδός σου ἀπὸ τοῦ προσώπου σου πᾶσας τὰς ἡμέρας
 τοῦ αἵωνος καὶ διστάξῃς ἐν δέσμῳ. α om. next two verses. ²⁴ α (save
 that c reads εἴμην for ἦμην), A^{add}, β, A^{b+1}, γ read ελποσύμην. ²⁵ α (save
 that c om. εἴμην for ἦμην), dfg (save that they add τοῦ before γένετον, and f
 reads ἐπεὶ for ὑπὲρ). δs, S read περὶ τοῦ γ. τῶν ἀνθ. A^{b+cds} = ὑπὲρ τῶν
 υἱῶν τῶν ἀνθ. ²⁶ d adds ταῦτα θεωρῶν. ²⁷ α. β-d read κυρίῳ. d πρὸς
 κύριον. A^{add} τῷ θεῷ and add καὶ ἡγησάμην παρ' αὐτοῦ. ²⁸ α, β, A^{add}. A^{b+cds}
 = σώσει αὐτοὺς (A²⁸ om.). β = σωθῶν. ²⁹ eg read ἔτισον. ³⁰ c. d
 reads μοι. β ἐπ' ἐμοῦ. ³¹ A adds το. ³² α. α is supported by A^{add}

α	Α ^α	β, Α ^β , S ¹
7. * Καὶ εἰσῆλθον τὸν πρῶτον οὐρανὸν καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ πολὸν κρεμάμενον ³⁷ . 8. Καὶ ἔτι εἶδον δεύτερον οὐρανὸν πολὸν φωτειώτερον καὶ φαιδρότερον· * ἦν γὰρ καὶ ἔψφος ἐν αὐτῷ ³⁸ ἄπειρον. 9. Καὶ εἶπον τῷ ἄγγέλῳ· Τί ἐστὶ ταῦτα οὕτως; καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· * Μὴ θαυμάζῃς περὶ τούτου, ἄλλον γὰρ οὐρανὸν ὁφεῖ φαι- δρότερον καὶ ἀσύγ-	7. Καὶ εἰσελθὼν ³⁹ ἐγὼ εἰς τὸν πρῶτον οὐρανὸν 8. † Καὶ παρέπεμψε ἡνεγκέ με ^{† 40} πρὸς τὸν δεύ- τερον. 7. Καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ πολὺν κρεμάμενον. 9. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί ἐστὶ τοῦτο, Κύριε;	7. Καὶ εἰσῆλθον ⁴¹ ἐκ τοῦ πρώτου οὐ- ρανοῦ εἰς τὸν δεύτε- ρον ⁴² καὶ εἶδον ⁴³ ἐκεῖ ὕδωρ κρε- μάμενον ἀνάμεσον τούτου κακείνου. 8. Καὶ ἔτι ⁴⁴ εἶδον τρί- τον ⁴⁵ οὐρανὸν πολὺν ⁴⁶ φωτεινότερον * καὶ φαιδρότερον ⁴⁷ παρὰ τοὺς δύο· καὶ * γὰρ ἔψφος ἦν ἐν αὐτῷ ἄπειρον ⁴⁸ . 9. Καὶ εἶπον τῷ ἄγγέλῳ· Διατί οὕτως ⁴⁹ ; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος * πρὸς με ⁵⁰ . Μὴ

which = καὶ ἦμην ἐν τῷ ὄρει. β, Α^β, S read τοῦτο (οὐ τὸ f + τὸ g) ὅρος
ἀσπίδος (ἀσπίδων g, Α^β, S) (+ ὁ ἐστὶ Α^β, ὀνόματι S¹) ἐν 'Αβελμαούλ (εἰς 'Εβελ',
Α^β, S¹ "μουμ, S¹ corrupt). Α^α = τοῦτο ὅρος ὁ ἐστὶ ἐν 'Αβελμαούμ. α, f.
Other MSS. ἡνεγκ. Α^α add μοι. Α^α = ἦλθεν πρὸς με ἄγγελος θεοῦ καί.
For Κυρίου d reads τοῦ θεοῦ. Α^α om. d om. rest of verses, vers. 7, 8
and first twelve words of ver. 9 through hmt. α, β, Α, S read Δευί.
Α^α add ἰδοι. It will be observed that α and Α^α agree almost word for
word. The latter text has been dislocated by the insertion of a portion
of ver. 8 in the midst of ver 7. For πολὺν κρεμ. c reads πολλὸν κρεμμάμενον.
c adds τό. Sense is quite unsatisfactory; why should this heaven be
brighter because of its loftiness? Hence the error appears to lie in ἔψφος.
This = 𐤀𐤓𐤕𐤕 corrupt for 𐤀𐤓𐤕𐤕 = φέγγος or φῶς. This is fitting as the holy
ones live therein. Probably the substantive verb was lost after
the participle εἰσελθόν (= εἰσελθόν). Then the text would = εἰσῆλθον.
This corrupt clause together with next three words are a fragmentary
survival of ver. 8, but may have been wrongly transposed here owing to the
influence of Αβ. Αβ = εἰσελθόν. Αβ add οὐρανόν. f reads ἰδον.
b, S om. In Αβ εἰσελθόν (= τρίτον) could easily fall out before εἰσελθόν
(= οὐρανόν). f om. next word. Αβ om. ab, Α, S¹ om. S¹
reads καὶ καθαρότερον and trs. after δύο. g reads ἔψφος πνευμάτων τῶν
ἀπείρων. Αβ = διό ἐστι τοῦτο οὕτως. eg om. This clause is
lost by Α^α, which also wrongly omits the initial καὶ of the next verse,

α	A ^a	β, A ^β , S ¹
κριτον ⁵¹ . 10. Καὶ ⁵² ἐν τῷ ἀνελθεῖν σε ἐκεῖ, στήση ⁵³ ἐγγὺς τοῦ Κυρίου καὶ λειτουργὸς αὐ- τῷ ⁵⁴ ἔση καὶ μυστήρια αὐτοῦ ἐξαγγελεῖς τοῖς ἀνθρώποις καὶ περὶ τοῦ μέλ- λουτος λυτροῦ- σθαι τὸν ⁵⁵ Ἰσ- ραὴλ κηρύξεις.	καὶ εἶπέν μοι· 10. Ἐν τῷ ἀνελθεῖν σε ἐκεῖ ἡγήση ⁵⁶ ἐνώ- πιον τοῦ Κυρίου καὶ ἔση λειτουργὸς αὐτοῦ καὶ τὰ μέλλοντα μυστήρια αὐτοῦ ἐξ- αγγελεῖς τοῖς ἀν- θρώποις.	θαύμαζε ⁵⁷ ἐπὶ τοῦ- τοις, ἄλλως γὰρ *τέσσαρας οὐρανοὺς ᾔψει ⁵⁸ φαιδροτέ- ρους ⁵⁹ * καὶ ἀσυγ- κρίτους ⁶⁰ , 10. Ὅτε ⁶¹ ἀνέλθῃς ἐκεῖ· Ἵτι ⁶² σὺ ἐγγὺς Κυ- ρίου στήση, καὶ λει- τουργὸς αὐτοῦ ⁶³ ἔση καὶ μυστήρια αὐτοῦ ἐξαγγελεῖς τοῖς ἀν- θρώποις ⁶⁴ καὶ περὶ * λυτρώσεως τοῦ ⁶⁵ β, S τοῦ Ἰσραὴλ κηρύξεις. μέλ- λουτος λυτροῦ- σθαι τὸν, β, A, S = ἐν.
II. Καὶ διὰ σοῦ καὶ τοῦ ⁶⁶ Ἰούδα ὀφθήσεται Κύριος τοῖς ⁶⁷ ἀνθρώποις ⁶⁸ . Ἰσώζων ἑν ἑαυτῷ [†] πᾶν γένος ἀνθρώπων ⁶⁹ .		

Vers. 10-12. These verses seem out of place here. Both as respects substance and form they would read well after IV. 2. Moreover, as III. 1 implies that Levi has already seen the heavens, we should expect a description of the third heaven here. But these inconsistencies are due to the writer, not to subsequent transpositions of the text; for according to V. 1 Levi is not admitted into the third heaven till he has heard the long disquisition in II. 10-IV. ⁵¹ α. Lost in A^a. ⁵² Em. from *h* ἴσασθαι. *c* reads ἴσασσε. Right reading preserved in β, A^β, and originally in A^a. See note 55. With the statement in this line compare Jub. xxxi. 13, 'Cause thee to approach Him to serve in His sanctuary.'

⁵³ *h* reads αὐτοῦ. ⁵⁴ Text altered by a Christian scribe. β has suffered similarly. As A^a omits, A^β alone preserves the original = λυτρώσεως. ⁵⁵ This corrupt reading is due to an internal corruption of *h* *h* *h* *h* *h* (or *h* *h* *h* *h* *h*) = στήση into *h* *h* *h* *h* *h* = ἔση. ⁵⁶ *d* reads θαυμάζεις. *f* erases, ⁵⁷ *d* reads οὐρανοὺς ὑπὲρ ἄνω ὀψείς. *S* reads οὐρανοὺς ὀψεί, αἱ εἰσι πλανήται καὶ ὀνομάζονται ζῶναι. ⁵⁸ A^β add τούτων. ⁵⁹ *d* reads καὶ ἀσυγκρίτους. *g* ἀσυγκρίτους. ⁶⁰ S¹ κ. θαυμαστοτέρους αὐτῶν. *d* adds λέγω γάρ σοι and om. next three words. ⁶¹ A^β adds γάρ. ⁶² The insertion of Ἵτι here gives a different turn to the context. ⁶³ A^{add} om. A^{b*} reads κυρίου. ⁶⁴ *d* reads νίοις τῶν ἀνθρώπων. ⁶⁵ So A^β. β, S read corruptly as in margin. ⁶⁶ α. β om. ⁶⁷ α. β-d, A, S read ἐν. *d* om. ⁶⁸ A^a om. rest of chap. and A^β om. next line. ⁶⁹ This clause = *דַּמְתִּי לְכָל בָּר בְּנֵי*, where I take

A^a omit 12. *Καὶ ἐκ μερίδος Κυρίου ἡ ζωὴ σου⁷⁰,
ver. 12. καὶ αὐτὸς ἔσται σοι⁷¹ ἀγρός⁷² * καὶ ἀμπελῶν⁷³
καὶ⁷⁴ καρπὸς⁷⁵ * χρυσίου καὶ ἀργύριον⁷⁶.

α	A ^a	β, A ^β , S ¹
III. Ἄκουσον οὖν ¹ περὶ τῶν δει- χθέντων σοι οὐρα- νῶν· ὁ κατώτερος *διὰ τοῦτό σοί ἐστι στυγνός, ἐπειδὴ ² ὁρᾷ ³ πάσας ³ τὰς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων. 2. Καὶ ἔχει πῦρ χιόνα καὶ ⁴ κρύσταλλον ἡτοιμασμένον ⁵ εἰς	III. Ἄκουσον οὖν περὶ τῶν δει- χθέντων ὁράσεων ⁶ . ὁ πρῶτος ⁷ οὐρανὸς διὰ τοῦτο ἦν κατε- νόησας ⁸ σοι ἐπειδὴ † ἐώρας ⁹ ἀδικίας † τὰ ἔργα ¹⁰ ἀνθρώ- πων. 2. Ὁ δὲ δεύτερος ἔχει πῦρ καὶ χιόνα καὶ κρύ-	III. Ἄκουσον οὖν ¹¹ περὶ ἐπτά οὐ- ρανῶν. *Ὁ κατώ- τερος ¹² διὰ τοῦτο ¹³ στυγνότερος ¹⁴ ἐσ- τω, ἐπειδὴ ὁρᾷ ¹⁵ † πάσας ¹⁶ τὰς ¹⁷ ἀδι- κίας ¹⁸ τῶν ¹⁷ ἀνθρώ- πων. 2. Ὁ ¹⁹ δεύτερος ἔχει πῦρ χιόνα ²⁰ κρύσταλλον

12 to be corrupt for ἑ, which may = 'for Himself,' or may be an instance of the redundant expression of the pronoun before the noun (an Aramaism, but found in Hebrew. Cf. Gen. ii. 19; Exod. ii. 6; Jos. i. 2, &c.) Hence read *ἐαυτῷ* or simply om. Cf. Sim. vi. 5. A om. entire line. For *ἐν ἐαυτῷ* of *ε*, *h* (*e*?), S¹ read *ἐν αὐτῷ*, *afg*, S² *ἐαυτῷ*, *b* *ἐν αὐτοῖς*, *d* om. For *ἀνθρώπων* *h* reads *ἀνθρώπου*. ⁷⁰ Cf. Isaac's blessing of Levi, Jub. xxxi. 16, 'Let His table be thine.' For *μερίδος* S¹ reads *τιμῆς*. ⁷¹ α, *dfg*. *abe* read *σου*. ⁷² β-α, A^β. α corruptly reads *καρπός*. α, A^β *ἀγροί*. ⁷³ α, *adefg*. *b*, S¹ read *ἀμπελῶν*. A = *ἀμπελώνων*. ⁷⁴ α, *e'g*, A^β. β-*eg*, *e'*, S¹ *qm*. ⁷⁵ c. *h*, β, S¹ read *καρποί*. A^β *καρπίμων*. ⁷⁶ c, *ag*. *h* reads *χρυσίου καὶ ἀργύριον*. *bef*, S¹ *χρυσίου ἀργύριον*. *d*, A^β read *καὶ* (+ *θησαυρὸς* A^{b*}) *χρυσίου καὶ ἀργύριον*.

III. ¹ *h* reads *ἀγ*. ² *h* reads *διὰ τὸ ἐστὶ στυγνός, ἐπει*. ³ A, *d* om. ⁴ *h* om. ⁵ *h* reads *ἡτοιμασμένα*. ⁶ Corrupt for *οὐρανῶν*. ⁷ This word is only found elsewhere in *d*. ⁸ So A^a *αρ [καρ]ζ[ε]ρ* which may be corrupt for *α[ρ]κα[ρ] ζ = στυγνός ἐστι*, or *αρ [κα]ρζ[ε]ρ ζ = ὁ κατώτερος*. In the latter case A^a would be akin to *d* (see note 15) but the *ὁ κατώτερος* is in this case tra. from its place before *οὐρανός*. A^a therefore = *ὁ πρῶτος οὐρανός διὰ τοῦτο στυγνός ἐστι* or *ὁ πρῶτος ὁ κατώτερος διὰ τοῦτο*, being in this latter case defective. ⁹ This corruption, as the last, is native to A. ¹⁰ An intrusion owing to which we have the genitives *τῆς ἀδικ* and *τῶν ἀνθ*. The word *καρπός* may be a corruption of the missing word for *στυγνός*. See note 8. ¹¹ *d* om. ¹² *d* reads *ὁ πρῶτος οὗτος κατώτερος*. See note 8. ¹³ *d* adds *καί*. ¹⁴ A^β, S¹ read *στυγνός*. ¹⁵ *g* reads *συνορᾷ*. *h* *οὗτος παρά*. ¹⁶ *d*, A om. ¹⁷ *bg*, A om. ¹⁸ S¹ = *μυστήρια*, though S² supports text. ¹⁹ A^β add *δέ*. ²⁰ *e* reads *χάλαζα χιών*. A^β inserts *καί* before and after *χιόνα*.

α

5. Ἐν τῷ μετ' ταύ-
των⁴² εἰσὶν ἀρχά-
γeloι οἱ λειτουργ-
γούντες καὶ ἐξίλα-
σκόμενοι πρὸς Κύ-
ριον ἐπὶ πάσαις ταῖς
ἀγνοαῖς τῶν δικαί-
ων, 6. Προσφέ-
ροντες τῷ Κυρίῳ
δοσμὴν εὐωδίας⁴³ λο-
γικὴν⁴⁴ καὶ ἀναίμα-
κτον θυσίαν. 7. Ἐν
δὲ τῷ ὑποκάτω
εἰσὶν⁴⁵ ἄγγελοι οἱ
φέροντες ἀποκρίσεις
τοῖς ἀγγέλοις τοῦ
προσώπου κυρίου.
8. Ἐν δὲ τῷ⁴⁶ μετ'
ταύτων⁴⁷ εἰσὶν θρό-
νοι καὶ⁴⁸ ἐξουσίαι,
ἐν ᾧ * αἰεὶ ὕμνον τῷ
θεῷ προσφέροντες⁴⁹.

Α^a

5. * Αἱ δὲ δυνάμεις⁵⁰
τῶν ἀγγέλων εἰσὶ
λειτουργοῦντες.

8. Καὶ ὑμνοῦντες
τὸν Κύριον, 7. Οἱ
καὶ * πρεσβεῖς εἰσι
τῆς θεότητος⁵¹.

β, Α^β, S¹

5. * Ἐν τῷ⁵² μετ'
αὐτῶν⁵³ οἱ⁵⁴ ἄγγε-
λοι εἰσι * τοῦ προσ-
ώπου⁵⁵ Κυρίου⁵⁶
οἱ λειτουργοῦντες
* καὶ ἐξίλασκόμε-
νοι⁵⁷ πρὸς Κύριον
ἐπὶ πάσαις⁵⁸ ταῖς
* ἀγνοαῖς τῶν δι-
καίων⁵⁹. 6. Προσ-
φέρουσι δὲ Κυρίῳ⁶⁰
δοσμὴν εὐωδίας⁶¹
* λογικὴν καὶ ἀναί-
μακτον προσφοράν.
7. Ἐν δὲ τῷ ὑποκάτω
εἰσὶν οἱ⁶² ἄγγελοι
οἱ φέροντες τὰς ἀπο-
κρίσεις * τοῖς ἀγγέ-
λοις⁶³ τοῦ προσώπου
Κυρίου.
8. * Ἐν δὲ τῷ μετ'
αὐτῶν⁶⁴ εἰσι * θρόνοι
καὶ ἐξουσίαι⁶⁵, ἐν
ᾧ * αἰεὶ ὕμνοι⁶⁶ τῷ
θεῷ προσφέρου-

⁴⁰ Α^β add τοῦ θεοῦ. ⁴¹ d om. ⁴² α, d. β-dg, Α^β read αὐτῶν. Here and in ver. 8 αὐτῶν seems corrupt. ⁴³ c adds τήν. ⁴⁴ c. h reads λογικῆς. ⁴⁵ h adds οἱ. ⁴⁶ h. c reads τό. ⁴⁷ c, e. h, g read αὐτῷ. α-eg αὐτῶν. ⁴⁸ h om. ⁴⁹ c. h, in dependence on β, reads ὕμνοι τῷ θ. προσφέρονται. ⁵⁰ This phrase seems to be drawn from ver. 3. ⁵¹ Apparently a free rendering of ver. 7. ⁵² Α^β καὶ. ⁵³ β-dg, S¹. d reads αὐτῶν. g αὐτῷ. ⁵⁴ d, Α^β om. ⁵⁵ d = τοῦ. ⁵⁶ Α^β = αὐτοῦ. d om. next two words. ⁵⁷ S¹ om. but not S². Α^β om. the καὶ. ⁵⁸ f reads πᾶσιν. Α^{b*} om. ⁵⁹ d reads αἰτήσιν τῶν ἐν ἀγνοίᾳ ἐσφαλμένων τοῖς δικαίοις. In A by adding πᾶσι before ἀφήσαντες (= γνώσει) we obtain ἀγνοίᾳ. ⁶⁰ Α^β trs. after εὐωδίας. ⁶¹ d reads εὐωδία. ⁶² d om. ⁶³ g reads τῶν ἀγγέλων. ⁶⁴ abf, S¹. dg read ἐν δὲ τῷ μετὰ τούτων (c αὐτῶν, g αὐτῷ). Α^β = καὶ μετ' αὐτούς. ⁶⁵ α, Α^β. bdef, S¹ read θρόνοι ἐξουσ. g οἱ θρ. αἱ ἐξουσ. ⁶⁶ aefg, Α^β. b reads ὕμνοι αἰεὶ. d αἰεὶ ὕμνοισι. ⁶⁷ h adds εἰ. ⁶⁸ h. c reads τρέμμεν. ⁶⁹ c. h reads ἄβυσσοι. ⁷⁰ d om. Α^β, S = προσφέρουσι. ⁷¹ de

α	Α ^a	β, Α ^β , S ¹
9. Ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ ⁶⁷ Κύριος ἐφ' ἡμᾶς οἱ πάντες τρέμμεν ⁶⁸ καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ * ἡ ἄβυσσος ⁶⁹ ἀπὸ προσώπου τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ σαλεύονται.	9. Ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ Κύριος ἐπὶ πᾶσαν κτίσιν, ἐσαλεύθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ αἱ ἄβυσσοι.	ται ⁷⁰ . 9. Ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ ⁷¹ Κύριος ⁷² ἐφ' ἡμᾶς πάντες ἡμεῖς σαλευόμεθα ⁷³ , καὶ ⁷⁴ οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ αἱ ⁷⁵ ἄβυσσοι ἀπὸ ⁷⁶ προσώπου ⁷⁷ τῆς μεγαλωσύνης * αὐτοῦ σαλεύονται ⁷⁸ .

10. Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν⁷⁹ τούτοις⁸⁰ ἀναισθητοῦντες⁸¹ ἁμαρτάνουσι * καὶ παροργίζουσι τὸν ὑψίστον⁸².

IV. Νῦν οὖν γίνωσκε¹ ὅτι ποιήσει Κύριος κρῖσιν ἐπὶ τοὺς β-γ, Α, S γινώσκετε.

Ὅτι² πετρῶν³ σχιζομένων,

καὶ τοῦ ἡλίου σβεννυμένου⁴

καὶ ὑδάτων⁵ ξηραινομένων

καὶ τοῦ⁶ πυρὸς καταπτήσσοντος⁷

καὶ πάσης⁸ τῆς⁹ κτίσεως κλονουμένης⁹

καὶ τῶν ἀοράτων πνευμάτων¹⁰ τηκομένων¹¹

καὶ¹² τοῦ ἔδου σκυλευομένου¹³ [ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου]¹⁴ β-δ, Α^β ἀπὸ

* οἱ ἄνθρωποι ἀπειθοῦντες ἐπιμενοῦσι ταῖς ἀδικίαις¹⁵.

h, A σκοτίζομένου.

β-δ, Α^β ἀπὸ στοῦντες.

read ἐπιβλέψῃ.

⁷² d adds ὁ θεός.

⁷³ d adds καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς ἀλλέ.

⁷⁴ Α^β om.

⁷⁵ adj. b reads οἱ. eg om.

⁷⁶ d reads μὴ φέροντες τοῦ.

⁷⁷ d adds αὐτοῦ καὶ.

⁷⁸ beg. af read αὐ. σαλευθήσονται. d τῆς ὑπερβαλλούσης

δόξης. Α^β αὐτοῦ.

⁷⁹ af. bdeg, S read ἐπὶ.

⁸⁰ Α^β add πᾶσιν.

⁸¹ A

reads ἀναισθητοῦσι and Α^a om. rest of verse. Α^β add διὰ τοῦτο.

⁸² All

MSS. of A om. but Α^{b*}.

IV. ¹α, γ. β-γ, Α read γινώσκετε.

²c reads καὶ ὅτι. The following

clauses in the genitive absolute are rendered in A by clauses with verbs in the future indicative.

³o. h, β. S prefix τῶν.

⁴h, A read

σκοτίζομένου.

⁵α, Α. β prefixes τῶν.

⁶Α^β om.

⁷Α^a has

αἰετὶς ἀπειληθήσεται. Α^β has αἰετὶς αἰετὶς αἰετὶς = λευκὸν ἔσται.

⁸α, f.

β-f, Α om.

⁹Α^a has αἰετὶς αἰετὶς αἰετὶς = ἀπολούνται being corrupt for

αἰετὶς αἰετὶς αἰετὶς = κλονήσονται which appears in Α^β.

¹⁰h reads κτισμάτων.

¹¹Α^{abdeg} have ζῶντες αἰετὶς αἰετὶς αἰετὶς = διωχθήσονται corrupt for ζῶντες αἰετὶς αἰετὶς (so Α^{b*})

= τήξονται.

¹²b om. This line is transposed before the preceding one

by Α^β.

¹³α reads σκυλλομένου.

¹⁴Bracketed as a Christian inter-

polation. For τῷ πάθει γ reads τὸ πάθος, and for ὑψίστου d reads χριστοῦ

and for ἐπὶ reads ἐν.

¹⁵For this and the following line. Α^a reads καὶ

διὰ τοῦτο ἐν τῇ¹¹⁶ κολάσει κριθήσονται.

2. Εἰσήκουσεν¹⁷ ὁ¹¹⁸ ὁ ἔψιστος τῆς προσευχῆς¹⁹ σου
* τοῦ διελεῖν²⁰ σε ἀπὸ²¹ ἀδικίας²² καὶ γενέσθαι αὐτῷ²³ * υἱὸν
καὶ θεράποντα²⁴ καὶ λειτουργὸν²⁵ τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

β, Α, S
γνώσεως
φωτεινόν.

3. Φῶς²⁶ γνώσεως²⁷ φωτεινῆς²⁸ * ἐν τῷ Ἰακώβ²⁹,
καὶ³⁰ ὡς³¹ ἥλιος * ἔσῃ³² παντὶ³³ σπέρματι³⁴ Ἰσραήλ.

α, β, Α^β, S

Α^α

4. Καὶ δοθήσεται σοι εὐλογία
* καὶ παντὶ τῷ σπέρματι
σου³⁵

ἔως³⁶ ἐπισκέψεται³⁷ Κύριος
πάντα τὰ ἔθνη³⁸ ἐν
σπλάγχνοις [υἱοῦ]³⁹ αὐ-
τοῦ * ἔως αἰῶνος⁴⁰

[Πλὴν⁴¹ οἱ υἱοὶ σου ἐπι-
βαλοῦσι χεῖρας * ἐπ'
αὐτὸν⁴² * τοῦ ἀνασκολο-
πίσαι⁴³ αὐτόν]

4. Καὶ γενήσεται ἐν ταῖς ἐ-
σχάταις ἡμέραις πέμψει
ὁ Θεὸς
[τὸν υἱὸν αὐτοῦ] τοῦ σώζειν
τὰ κτίσματα

[καὶ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι
χεῖρας καὶ ἀνασκολοπι-
σουσι αὐτόν]

εἰπὼν τοῦτο αὐτὸς εἰπὲν μοι. I have read ἀπειθοῦντες with α, d. β-d, Α^β, S read ἀπιστοῦντες. Before ταῖς αβδ, Α^β, S add ἐν, and for ταῖς Α^β read ταῖς αἰταις. Α^β read οἱ δὲ ἀνθ. for οἱ ἀνθ. ¹⁹ α. β, Α om. ¹⁷ Before εἰσήκ. Α adds ἰδοῦ, d σου δέ. ¹⁸ d, Α om. g reads γοῦν. ¹⁹ c reads εὐχῆς. ²⁰ Α = καὶ διελεῖν. ²¹ β adds τῆς. ²² Α^β = ἀνομίας. ²³ abef, Α, S. d reads αὐτοῦ. ο σεαυτῷ. ἡ σοι αὐτῷ. g om. ²⁴ α, β, Α^α, S. Α^α = θεράποντα. Α^{b+c+d} eis θεράποντα καὶ υἱόν. ²⁵ Α^α add πιστόν. ²⁶ d prefixes εἶ. Α^{b+c+d} prefix καί. ²⁷ abefg, S add φωτεινόν, d, Α^α αὐτοῦ φωτεινόν, Α^{b+c+d} αὐτοῦ, Α^α κυρίου. ²⁸ beg, S. α, af, Α^β read φωτεινῇ, d φωτισίς. Α^α φωτίζει σε. With ver. 3 we might compare Jub. xxxi. 15 where Isaac blesses Levi—

‘And they will declare thy ways to Jacob
And thy paths to Israel.’

²⁹ α. β, Α^α, S read ἐν Ἰακ. Α^{b+d} = φωτεινόν τῷ Ἰακώβ. Α^α om. ³⁰ Α^α om. ³¹ α, ε. β-eg, Α, S read ὡς δ. g ὡσεῖ. ³² β. α reads ἐν. Α = ἐπιλάμψεις. ³³ c reads φωτῇ. ae, Α add τῷ. ³⁴ α reads σπέρμα. ³⁵ c, def, Α^β, S. a reads καὶ τῷ σκ. σου. bg καὶ παντὶ σκ. σου. ἡ ἐπὶ τῷ σκ. σου. ³⁶ dg read ἔως οὐ. ³⁷ h, ag. c, d read ἐπισκέψεται. bf ἐπισκέψεται. ο ἐπὶ. ³⁸ This might be a Christian modification of πᾶν τὸ ἔθνος, the latter meaning Israel. The genuineness of ἔως ἐπισκέψεται κ.τ.λ. is supported by v. 2, where God is represented as saying ἔως ἐλθὼν κατοικήσω κτλ. ³⁹ b reads υἱοῦ. dg τοῦ υἱοῦ. Bracketed as a Christian interpolation. The text deals with an O. T. theophany. Cf. v. 2.

5. 'Καὶ⁷⁴⁴ διὰ τοῦτο δέδωται⁴⁸ σοι⁴⁶ βουλὴ καὶ σύνεσις
τοῦ συνεῖσαι τοὺς υἱούς σου⁴⁷ * περὶ τούτου⁴⁸.

6. *Οτι *οἱ εὐλογοῦντες⁴⁹ † αὐτὸν⁵⁰ εὐλογημένοι⁵¹ ἔσονται⁵² β, Αβ, S δ
* καὶ οἱ⁵³ καταρώμενοι † αὐτὸν⁵⁰ ἀπολοῦνται⁵⁴. εὐλογῶν
...εὐλογη-
μένος.

V. Καὶ † ἐν τούτῳ¹ ἤνοιξέ μοι² * ὁ ἄγγελος³ τὰς πύλας
τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶδον τὸν * ἅγιον ὕψιστον ἐπὶ θρόνου καθή- β, Α, S
μενον⁴. 2. Καὶ εἶπέ μοι⁵. Λευί, σοὶ⁶ ἔδωκα⁷ * τὰς ναὸν τὸν
εὐλογίας τῆς ἱερατείας⁸ ἕως⁹ ἐλθῶν¹⁰. κατοικήσω¹¹ * ἐν ἁγίον καὶ
μέσῳ¹² τοῦ Ἰσραήλ. 3. Τότε¹³ ὁ ἄγγελος¹⁴ κατήγαγεν¹⁵ νοὺ δόξης
με ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔδωκέ¹⁶ μοι * ὄπλον καὶ ῥομφαίαν¹⁷, καὶ τὸν ὕ-
ψιστον. εἶπέ μοι¹⁸. Ποιήσον ἐκδίκησιν ἐν Συχέμ¹⁹ ὑπὲρ Δεῶνας²⁰

⁴⁰ α, βγ, aef, S read eis alōna. d Αβ eis alōna alōnos. ⁴¹ h adds οὐν.
This line is a manifest Christian interpolation. It is in conflict with
both the form and matter of the text. ⁴² d om. a adds γ. ⁴³ b reads
τοῦ ἀποσκοποῖσαι. Αβ = καὶ ἀνασκοποῖσιν. ⁴⁴ A om. ⁴⁵ c, bd. h (?)
a read δέδοται. ef δίδεται. g δίδεται. ⁴⁶ d tra. before δέδοται. ⁴⁷ A^{b*}
om. ⁴⁸ α, aef, S. bdg, Αβ read π. αὐτοῦ. Αα = μὴ ἀμαρτάνειν ἐπ' αὐτόν.
⁴⁹ α, Αα. β, Αβ, S read ὁ εὐλογῶν. ⁵⁰ Apparently a corruption for σε
(Schnapp). ⁵¹ α, Αα. β, Αβ, S read εὐλογημένοι. ⁵² Αα. β-g, Αβ, S
read ἔσται. α om. For εὐλογ. ἔσται g reads εὐλογηθήσεται. With this verse
compare Isaac's blessing of Levi, Jub. xxxi. 17:

'And blessed be he that blesses thee,

And cursed be every nation that curses thee.'

⁵³ α, β-bd, A. bd read οἱ δέ. ⁵⁴ S¹ adds καὶ ἔτι ὁ Λευὶ προσετίθει τῷ λόγῳ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

V. ¹ α. Αα = εἰπὼν τοῦτο. β, Αβ om. ² e om. ³ Αα tra. before
ἤνοιξε.

⁴ α (save that h reads καὶ for ὕψιστον). β, Α^{a*}, S read ναὸν τὸν
ἅγιον (g^{om.} τ. ἁγ.) καὶ ἐπὶ θρόνου δόξης τὸν ὕψιστον. Αα^{b+cd} = ναὸν τὸν ἅγιον
καὶ τὸν ὕψιστον ἐπὶ θρόνου δόξης. ⁵ d reads πρὸς με. ⁶ c, e read σύ.

Here e adds: δοθήσεται καὶ τῷ σπέρματί σου τοῦ λειτουργεῖν τῷ ὕψιστῳ ἐν μέσῳ
τῆς γῆς καὶ ἐξέλasseσθαι σὺ ἐπὶ ταῖς ἀγνοίαις τῆς γῆς τότε. ⁷ α, e, Αα.

abfg, S read δέδωκα. d δίδωμι. Αβ = δέδοται, but by emending ε into
δ, Αβ is brought into agreement with abfg. ⁸ h, β-e, Αα, S¹. c reads
τὰς ἱερατείας. Αβ = δύναμιν ἱερατείας, but φορμ-βηλ (= δύναμις) is corrupt

for ἡφορβηλ = εὐλογίαν. ⁹ bd add οὐ. ¹⁰ Αα = ἐλευσόμεαι καί.

¹¹ α, aefg. bd read παροικήσω. Αβ may render either. Αα = ἀποκαλυφθή-
σομαι. ¹² α, def. β-def read ἐμμέσῳ. ¹³ d reads καὶ τότε. Αα = καὶ
μετὰ ταῦτα. c adds ἐλθόν.

¹⁴ d adds ὁ συμπαρόν μοι. Αα add τοῦ κυρίου
and tra. after ἡγαγέ με. ¹⁵ c, dh. abef, Α, S read ἡγαγε. ¹⁶ a reads
δέδωκε.

¹⁷ Αα = ῥομ. καὶ ὄπλον. ¹⁸ α, dg, Α. β-dg, S om. Αα add
ἐλθέ καί. ¹⁹ Αα = Αιγυπτίους. Αβ = Συκίταις. ²⁰ α, d. e rea Δίνας.

A^a = * τῆς ἀδελφῆς σου ²¹, καὶ γὰρ ²² ἔσομαι μετὰ σου ²³, ὅτι Κύριος
 συντε- * ἀπέστειλεν ἔμε ²⁴. 4. καὶ συνετέλεσα ²⁵ τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ
 λίσω. β, Δβ, S¹ * τοὺς υἱοὺς ²⁶ Ἐμμώρ ²⁷, καθὼς γέγραπται ἐν πλαξί ²⁸ τῶν
 β-α, Δ, S¹ πατέρων ²⁹. 5. Εἶπον δὲ αὐτῷ ³⁰. Δέομαί σου ³¹, Κύριε ³²,
 εἰπέ μοι. * διδάξόν με ³³ τὸ ὄνομά σου ἵνα ³⁴ ἐπικαλέσομαι ³⁵ σε ³⁶ ἐν ἡμέρᾳ
 α παρ- θλίψεως ³⁷. 6. Καὶ εἶπεν ³⁸. Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄγγελος ὁ * παραι-
 πόμενος τοῦ τούμενος τὸ γένος ³⁹ Ἰσραήλ, τοῦ μὴ πατάξαι ⁴⁰ αὐτούς ⁴¹,
 γένους,
 δ προϊστάμενος τοῦ γένους. A, S¹ παταχθῆναι. β-δ, Δβ, S¹ πατάξαι αὐτοὺς εἰς
 τέλος, ὅτι πᾶν πνεῦμα πονηρὸν εἰς αὐτὸν προσβάλλει.

abf, Δβ Δίνας, γ τῆς Δίνας. A^a om. ²¹ α, δ, A. β-δ, S om. ²² h reads
 ἐγώ. ²³ A^a om. next four words. ²⁴ α, adf. beg read ἀπέσταλκέ (+ ν ε)
 με. For με we should expect σε. If με is right we should expect καὶ
 συντελίσω to follow as in A^a and not κ. συνετέλεσα as in β. See next note.
 S¹ trs. next three verses after τὸν ὕψιστον, v. 7. ²⁵ See preceding
 note. Δβ = συντελεσθήση, but *ἡμωμωρεθγῆ* is corrupt for *ἡμωμωρεθγῆγ*
 = συντελίσω or *ἡμωμωρεθγῆ* = συνετέλεσα. A^a om. next twelve words.
²⁶ Δβ = ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν. ²⁷ beg. α, adf read Ἐμώρ. ²⁸ α, bd. ac^f
 read πλάξαι. γ πράξει. β-γ prefix ταῖς. ²⁹ α, β, Δβ, S¹ read as in
 margin. ³⁰ d reads αὐτοῦ. ³¹ α, δ, A. abefg om. ³² d adds μου.
³³ α. β-α, A, S¹ read εἰπέ μοι. α εἰπέ τί. ³⁴ g, Δβ read καί. ³⁵ c, deg.
 h, ab read ἐπικαλέσωμαι. f ἐπικαλοῦμαι. ³⁶ g reads σοι. c om. ³⁷ e, A
 add μου. ³⁸ ac read εἰπέ μοι. ³⁹ β-δ = *נִגְזַל נִגְזַל*. The text is un-
 certain. d reads προϊστάμενος τοῦ γένους which = *נִגְזַל-לְנִגְזַל* (or *נִגְזַל*).
 Cf. Dan. xii. 1). Is d original and β-δ a corruption of it, or is β-δ
 original and d an emendation due to Dan. xii. 1? Next α reads *παρεπό-*
μενος τοῦ γένους, which might be another rendering of *נִגְזַל-לְנִגְזַל* in the
 sense 'attending on the nation'; cf. 1 Kings xxii. 19. The LXX renders
לְנִגְזַל by *βοηθῶν* in Esther viii. 11, ix. 16. But *παρεπόμενος* may be
 either a bad rendering or a corruption of *παραιτούμενος*. See parallel
 text in Test. Dan. vi. 2. Finally A = φύλαξ (or προϊστάμενος?) τοῦ
 γένους and S¹ σώζων τ. γ., which are nearer to d than to β-δ. In
 fact d, A imply the same original; for *ἡμωμωμωμῶν* (= φύλαξ) is corrupt
 for *ἡμωμωμωμῶν* = *ὑπερασπιστής*. On the other hand, A supports h, β-δ
 in the parallel passage in Test. Dan. vi. 2. After γένος adg add τοῦ.
⁴⁰ Can hardly be right unless we take it in the sense 'that one may not
 smite.' A, which = παταχθῆναι, and S (= διαφθεῖρεσθαι) are right at least
 in sense, and are supported by the parallel passage Test. Dan. vi. 5,
 ὁ ἄγγελος (i.e. Μιχαήλ) ἐνισχύσει τὸν Ἰσραήλ, μὴ ἐμπεσεῖν αὐτὸν εἰς τέλος κακῶν.
⁴¹ h reads αὐτόν. β-δ, Δβ, S¹ add εἰς τέλος, ὅτι πᾶν (α, A^b om.) πνεῦμα
 πονηρὸν εἰς αὐτόν (αὐτοὺς α) προσβάλλει (προβάλλει γ). A^a add εἰς τέλος only.
 d om. τοῦ μὴ . . . προσβάλλει. ⁴² dg om. ⁴³ d adds δέ. bef, S¹ add

7. Καὶ⁴² μετὰ ταῦτα⁴³ ἐξυπνος γενόμενος εὐλόγησα τὸν β, Δβ, Σ¹ ὕψιστον⁴⁴.

VI. Καὶ¹ ὡς ἡρχόμενῃ πρὸς τὸν πατέρα μου εὗρον ἀσπίδα καὶ τὸν χαλκὴν *διὰ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὅρου Ἄσπις² *ὅ ἐστιν³ ἐγγὺς ἄγγελον τὸν παρανο Γεβάλ, ἐκ δεξιῶν Ἀβιμά⁴. 2. Καὶ συνετήρουν τοὺς λόγους τοῦμενον τούτους ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 3. *Μετὰ δὲ τοῦτο συνεβούλευσα⁵ * (προσπί- ζοντα δ, τῷ πατρὶ μου καὶ⁶ τῷ⁷ Ρουβὴμ⁸ ἵνα εἴπῃ⁹ * τοῖς υἱοῖς¹⁰ Ἐμμώρ¹¹ Ἀβ) τὸ τοῦ¹² μὴ¹³ * περιτμηθῆναι αὐτούς¹⁴, ὅτι¹⁵ ἐζήλωσα * διὰ τὸ γένος τοῦ βδέλυγμα¹⁶, *ὃ ἐποίησαν¹⁷ * ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ μου¹⁸. 4. καὶ πάν- Κἀγὼ¹⁹ ἀνείλον τὸν Συχέμ ἐν πρώτοις * καὶ Συμεὼν²⁰ τὸν τῶν τῶν Ἐμμώρ²¹. δικαίων, α ἐν φ

ὄνομα τοῦ ὅρου λέγεται Ἄσπις ὅ ἐστιν ἡ ἐγὼ Γεβάλ. β, Σ¹ ἐγὼ συνεβού- καὶ τὸ λενσα. ἡ, β, Δ, Σ¹ Ρουβὴμ τῷ ἀδελφῷ μου. β, Δβ, Σ¹ ἐν Ἰσραὴλ.

ῥωπερ. ⁴⁴β, Δβ, Σ¹ add καὶ (+ εὐλόγησα Σ¹) τὸν ἄγγελον (+ αὐτοῦ Δ^{b*cd} but not Α^b) τὸν παραιτούμενον (δ προσπίζοντα, Α φύλακα, but Α is here corrupt as in note 39 for ὑπερασπιστήν or προσασπίζοντα, Σ¹ σώζοντα) τὸ γένος (τοῦ γένους δ) Ἰσραὴλ (τοῦ Ἰσ. dg) καὶ (Σ¹ om.) πάντων (πάντα ε, ἐν πᾶσιν Σ¹) τῶν (+ ταγματῶν τῶν Δβ) δικαίων (af, Σ¹ om. τ. δικ., for which ε reads δίκαιον).

VI. ¹δ adds ἐγένετο. ²β save that g om. καὶ and that δ adds ἐκαλεῖτο. The text of α is given in the margin where ἐγὼ is corrupt for ἐγγύς. Α^a = διὰ τοῦτο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα τοῦ ὅρου ἐκείνου Ἄσπις. Αβ = διὰ καὶ τοῦ ὅρου Ἄσπις τὸ ὄνομα ἐκάλε. With both Α^a, Αβ, compare δ (note 2). ³δ reads ὅτι. ⁴af, Αβ. δ, Σ¹ read Ἀβιλά, δ Ἀμυβά (in which μ and β are tra.). g Δυμά (where υ may be due to a mistake of the collator). Α^b = Ἀβινά. α om. ἐκ δ. Α. ⁵α (save that c reads τούτῃ for τοῦτο). β, Α^a read καὶ (β om.) ἐγὼ συνεβούλευσα. Α^{af} om. Α^{b*cd} = καὶ εἶπον. Αβ om. next three words. ⁶Α^{b*cd} om. ⁷α. β om. ⁸All authorities but c add as in margin. ⁹α, β-ag, Αβ. α, Α^a read εἶπωσι. g ἐπὶ, ¹⁰g reads τοὺς υἱούς. ¹¹α. c, abeg. ἡ, df read Ἐμώρ. Α = Ἀμορραῖους, ¹²Αβ = καὶ. ¹³The negative seems right though it is found in c only. Simeon advised against the circumcision of the Shechemites as he intended to avenge the outrage done to his sister. Jub. xxx. 1-4 and Jos. Ant. I. xxi. 1 omit all reference to the circumcision of the Shechemites. ¹⁴Α = περιτεμεῖν τὰ σώματα αὐτῶν (αὐτούς Αβ). ¹⁵Αβ = καὶ ὅτι. ¹⁶Αβ = ζῆλον, i.e. ζῆλον corrupt for ζῆλον = βδέλυγμα. We must further supply ζῆλον = διὰ before this word. ¹⁷Α^a om. ¹⁸α. This is supported by Α^a which = τῆς ἀδελφῆς μου. β-g, Αβ, Σ¹ read ἐν Ἰσραὴλ. The latter may be due to Gen. xxxiv. 7. g om. ¹⁹δ reads καὶ εἰσελθὼν ἐγὼ. ²⁰δ, Α^b read ὁ δὲ Σ. ἀνέλε. ²¹g adds εἰθ' οὕτως. ²²Α^b = ἦλθον . . . καὶ. ²³α, δ. Α = ἦμῶν. β-δ, Σ¹ om. ²⁴α. δ reads πᾶσαν. β-δ, Α om. ²⁵β reads βομφαίας. ²⁶Α^a = ἀκούσας. ²⁷α. β-δ, Σ¹ om,

β-δ, S¹ omit. 5. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθόντες²³ οἱ ἀδελφοὶ μου²³ ἐπάταξαν
 β-δ, A, S¹ omit. τὴν πόλιν ἑκείνην²⁴ ἐν στόματι μαχαίρας²⁵.
 β-δ omit. 6. Καὶ ἤκουσεν²⁶ ὁ πατήρ *μου ταῦτα¹ * καὶ ὀργισθεὶς²⁸
 β, A καὶ ἐλυνήθη²⁹ ὅτι κατεδέξαντο³⁰ τὴν περιτομὴν καὶ³¹ ἀπέθανον³²,
 * καὶ ἐν ταῖς εὐλογίαις³³ † παραΐδεν ἡμῖν²⁴.
 μετὰ ταῦτα. 7. * Διότι ἡμάρτομεν ἐπειδὴ³⁵ παρὰ γνώμην αὐτοῦ τοῦτο
 β, A, S¹ πεποιήκαμεν³⁶. καί γε ἐμαλακίσθη³⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 8.
 † ἄλλως * Ἄλλ' ἐγὼ εἶδον ὅτι ἀπόφασις θεοῦ ἦν εἰς κακὰ³⁸ διότι ἤθελον
 ἐποίησεν. * καὶ τὴν Σαρράν³⁹ † καὶ τὴν Ῥεβέκκα⁴⁰ ποιῆσαι ἔδν τρόπον
 ἡ, β-δ, ἐποίησαν * τὴν Δείναν⁴¹ * τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν⁴². καὶ ὁ⁴³
 A, S¹ Κύριος ἐκώλυσεν αὐτούς. 9. Καὶ⁴⁴ ἐδίωξαν Ἀβραὰμ τὸν
 ἐμαλακίσθη. πατέρα ἡμῶν¹ ξένον ὄντα⁴⁵ καὶ κατεπύνησαν⁴⁶ τὰ ποίμνια⁴⁷
 β, A, S¹ κακὰ εἰς ὄγκοιμένα⁴⁸ ὄντα⁴⁹, καὶ Ἐβλαῆν⁵⁰ τὸν οἰκογενῆ⁵¹ αὐτοῦ⁵²
 Σικιμα. σφόδρα⁵³ ῥέκισαντο⁵⁴.
 β, A, S¹ Σαρρά(ν).

d, A, S¹ = ἡμῶν. ²³ α. β, Aβ, S¹ read καὶ ὀργίσθη καί. A^a om. ²⁴ Aβ has *υρυνιθιθγω* (= ἐχαλέπηνε) which is corrupt for *υρυνιθγω* = ἐλυνήθη. Aβ add σφόδρα. ²⁶ A adds ἐν πρώτοις. ²⁷ β, A, S¹ add μετὰ ταῦτα (τοῦτο *bdg*). ²⁸ g reads ἀπέθανε. ²⁹ d om. A^a = διὰ καὶ ἐν ταῖς εὐλ. ἡμῶν. Aβ = διὰ τοῦτο καὶ τὴν εὐλ. αὐτοῦ. ³⁰ α. β-dg, A, S¹ read ἄλλως ἐποίησεν (A^a om.). g ἄλλους ἐποίησεν. d om. ³¹ α (save that they read ἡμάρτωμεν). β, S¹ read ἡμάρτομεν (ἡμάρτωμεν *df*) γὰρ ὅτι. A^b = καὶ ἡμεῖς ἐγενήθημεν δίκαιοι καὶ ὅτι. A^h καὶ ἡμεῖς ἀδελφοὶ δίκαιοι καὶ ὅτι. Aβ = ἡμάρτομεν ἀληθῶς ὅτι. A^a is an internal corruption of the text in Aβ. ³² α reads πεποίηκε. ³³ c, d. ἡ, β-δ, A, S¹ read ἐμαλακίσθη. ³⁴ α, β (save that c reads κυρίου for θεοῦ, and g οἶδα for εἶδον and ἐστίν for ἦν, and d inserts αὕτη before ἦν). A^a = καὶ εἶδον τὴν ἀπόφασιν τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ. A^b = ἀλλ' ἐμοὶ ἰδόντος ὅτι ἀπόφασις κακὴ ἦν περὶ αὐτῶν ἐκ θεοῦ. A^c = ἀλλ' ἐμοὶ ἰδόντος ἀπόφασιν, κακὴ ἦν περὶ αὐτῶν ἐκ θεοῦ. Here περὶ αὐτῶν is an intrusion. After κακὰ β, S¹ add as in margin, A ἐπὶ Σικιμίτας. ³⁵ α. ag τὴν Σαρράν (Σαρρά g). d, S¹ εἰς τὴν Σαρράν. *df* καὶ τὴν Σαρράν. e καὶ τῇ Σαρρά. A adds ὡσαύτως. ⁴⁰ α. β, A, S¹ om. ⁴¹ c. ἡ read Δείνην. *abdf* Δίναν. e Δίηγ. g om. A om. δν τρόπον το πατέρα ἡμῶν inclusive. ⁴² c, β-ε. ἡ reads τὴν ἀδ. μου. e τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν. ⁴³ α, e. β-ε om. ⁴⁴ *bd* add οὕτως. ⁴⁵ g, A^a om. next six words. ⁴⁶ d, S¹ read κατεπύνησαν. ⁴⁷ d adds αὐτοῦ. ⁴⁸ α. *ade* read ὄγκοιμένα. *bfg* ὄγκοιμένα. ⁴⁹ β adds ἐπ' αὐτῶν. ⁵⁰ c. a reads Ἰεκβλαί. b Ἰεκβλαί. d Γεβλαέν. e Ἡεβλαίρ. f Ἰεβλαίρ. g ἡ Ἐβλ. (ἡ doubtful). A^a = *Feμβολά*. Aβ Ἀμβλαήμ. g adds καί. S¹ σὺν αὐτοῖς. ⁵¹ *abd*. c, *ef* read οἰκογενῆν. g οἰκογενον. ἡ ἀγενν. ⁵² d om. ⁵³ A^a om. ⁵⁴ g. α read ἐκίσαντο. *ab* αἰκίσαντο. d αἰκίς. e ἐκίς. f ῥέκίς. ⁵⁵ ἡ reads οὕτως. A = οὕτως γάρ. ⁵⁶ *bd* read πάντας τοὺς ξένους. ⁵⁷ A (+ καὶ ἐν

ΙΟ. *Καίγε οὕτως⁵⁵ ἐποιοῦν *πᾶσι τοῖς ξένοις⁵⁶, *ἐν β-af, A, S¹ τ.
 δυναστείᾳ ἀρπάζοντες⁵⁷ *τὰς ξένας⁵⁸ καὶ †ἐξηγαλάτουν⁵⁹ γυναίκας
 αὐτὰς⁶⁰. ΙΙ. *Ἐφθασε δὲ αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἰς αὐτῶν.
 τέλος⁶¹. β-δ, A, S¹
 μὴ ὀργί-

VII. Καὶ εἶπον¹ ἔγω¹² τῷ πατρὶ μου³, ἰακώβ⁴, ὅτι ἐν σοὶ σου
 ἐξουθενώσεται⁵ Κύριος⁶ τοὺς Χαναλαίους⁷ καὶ δώσει⁸ τὴν γῆν (+μοι
 αὐτῶν σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σε. 2. Ἔσται γὰρ ἀπὸ (+μου
 τῆς⁹ σήμερον *ἡ Σύγκημα¹⁰ λεγομένη πόλις ἀσυνέτων¹¹. ὅτι¹² δε, A-δ,
 ὥσει¹³ τις *χλευάσει μωρόν¹⁴ οὕτως ἐχλευάσαμεν αὐτούς¹⁵, +πάτερ
 ἰακώβ.

δυν. Aβ) ἥρπαζον. α, af. bdeg, A, S¹ read τὰς γυναίκας αὐτῶν (eg om.).
 A^a om. rest of chap. d om. next three words. h, Aβ. c reads ἐξελάτουν.
 bdfg ξεηλατοῦντες. a ξεηλατοιῶντες. The verb here with its suffix =
 רח"ו which means both to banish and to seduce to idolatrous worship.
 (Cf. Deut. iv. 19, xiii. 14, xxx. 17, &c.). The Greek translator wrongly
 followed the former. We might perhaps render ἀπεπλάων αὐτάς. In
 Jub. xxx. 7-17 the penalty of death is ordained for intermarriage with
 the heathen in connexion with the destruction of Shechem. Cohabitation
 with a Gentile was regarded as equivalent to worship of the Gentile
 idols. See my commentary on Jub. xxx. 10, note. α. b, S¹ read
 αὐτοὺς and adefg om. Aβ could = αὐτάς or αὐτοὺς. α (save that h
 om. αὐτοί), aef (save that they read κυρίου for τοῦ θεοῦ). b, S¹ read ἔφθασε
 δι ἡ δ. κ. ἐπ' αὐτοὺς εἰς τ. dg διὰ τοῦτο (g om. δ. τ.) ἔφθασε (+ δι g) ἐπ' αὐτοὺς
 ἡ δ. κ. εἰς τ. A^a om. and Aβ is defective and = ἔφθασε δι ἐπ' αὐτοὺς εἰς τέλος.
 This verse, as Grabe (*Spicileg. Patrum*, 1698, i. 138) saw, was adopted
 by St. Paul in 1 Thess. ii. 16, ἔφθασεν δι ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ (DEFG
 it., Vulgate, g, o but most other authorities om. τοῦ θεοῦ). Our text
 appears to be based on Gen. xxxv. 5 and presupposes, as Rönch (*Buch
 der Jubiläen*, pp. 390, 391), נח"ל נח"ל instead of נח"ל נח"ל. The LXX
 follows the Hebrew: καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν
 and so also Jub. xxx. 26.

VII. ¹d reads εἶπεν. α. β, A om. b, Aβ om. α. β-δ, A,
 S¹ read as in margin (save that d tra. ἰακώβ before μὴ). δ μὴ ὀργ. κύριε.
²This word must here be taken to mean 'destroy,' but A has followed
 its usual meaning 'to despise.' It may be a rendering of נח"ל or נח"ל,
 or of the latter word as in Prov. xxvii. 7 which may mean 'to tread
 under foot' or 'to despise.' ³d adds ὁ θεός. ⁴A^a (by an internal
 corruption) = τὰς πόλεις and om. the rest of the verse. ⁵Aβ add κύριος.
⁶α. β om. ¹⁰α. h reads ἡ Σύγκημα. β-δ Σύγκημα. b Σύγκημα. ¹¹d reads
 συνετών. Cf. Sir. l. 26, ὁ λαὸς μαρὸς ὁ κατοικῶν ἐν Σικίμοις. ¹²A^a om. ὥσει
 . . . ὅτι through hmt. ¹³d reads ὥσπερ. ¹⁴h reads χλευας, d χλευάζει.
¹⁵h reads αὐτόν. ¹⁶g reads γὰρ καὶ. A om. α, β-δ. b, S¹ reads

beg και 3. Ὅτι καί γε¹¹⁶ ἀφροσύνην ἐπραξαν ἐν Ἰσραὴλ μίαναντες¹⁷
 λαβόντες ἐκείθεν τὴν ἀδελφὴν μου¹⁸. 4. *Ἀπάραντες δι¹⁹ *ἤλαθον εἰς²⁰
 Δίαν Βεθὴλ²¹.

VIII. Κάκει πάλιν εἶδον¹ *δραμα ὡς² τὸ πρότερον μετὰ
 *τὸ ποιῆσαι ἡμᾶς ἐκεῖ³ ἡμέρας ἐβδομήκοντα⁴.
 2. Καὶ εἶδον⁵ ἐπτα ἄνδρας⁶ ἐν ἐσθήτι⁷ λευκῇ⁸ *λέγοντάς
 μοι⁹. Ἀναστὰς ἐνδυσαι τὴν στολὴν τῆς ἱερατείας, καὶ¹⁰ τὸν

Αβ omit στέφανον τῆς δικαιοσύνης¹¹, *καὶ τὸ λόγιον¹² τῆς συνέσεως
 καὶ τὸ ποδῆρην¹³ τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πέταλον¹⁴ τῆς πίστεως
 καὶ τὴν μίτρην¹⁵ τῆς κεφαλῆς†¹⁶ καὶ τὸ ἐφονδ τῆς προ-
 φητείας. 3. Καὶ¹⁷ εἰς¹⁸ ἕκαστος αὐτῶν¹⁹ βασιτάζοντες
 *ἦσαν καὶ²⁰ ἐπέθηκάν μοι²¹ καὶ εἰπόν²² μοι²³. Ἀπὸ τοῦ

μᾶναι. Αβ = καὶ ἐμίαναν. *adf*, S¹ add Δίαν. Α^a om. together with next
 three words. ¹⁸ α, Αβ. β, S¹ read ἡμῶν. ¹⁹ α. *adf* read ἐπάραντες
 (ἐπάραντες d) οὖν (δέ α). Α^a = ἀπάραντες δι ἐκείθεν. Αβ = ἐτοιμοὶ δι. beg
 read as in margin (save that *bg* om. Δίαν and *g* om. ἐκείθεν and ἀπάραντες).
 For ἀπάραντες . . . Βεθὴλ S¹ reads καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὀργὴ τοῦ κυρίου ἐξῆλθε κατ'
 αὐτῶν καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ ἰσχυροῦ ἐβοήθησεν ἐμοί. ²⁰ d om. ²¹ ag read
 Βαυθλ. S¹ makes here a Christian addition. See Appendix.

VIII. ¹ *def* read ἴδον. ² b reads πρᾶγμα ὥσπερ. For δραμα . . . πρότε-
 ρον S¹ reads δεινὴν τινα θῆνιν. ³ h, *asfg*, A. So also c (save that it om.
 ἡμᾶς). b, S¹ reads τὸ ποιῆσαι. d om. ⁴ Αβ = ἐξήκοντα. ⁵ A adds ἐκεῖ.
⁶ c, g, A. h, β-g read ἀνθρώπους. e trs. before ἐπτά. ⁷ f reads ἐσθήσεσι.
⁸ α, *abg*, A. de read λαμπρά. f λευκαῖς. ⁹ c trs. before ἐν ἐσθ. e reads
 φέροντές μοι and om. next seven words. ¹⁰ Α^{b+d} = καὶ ἐπίθεσ. Α^a om.
¹¹ Α^a add ἐπίθεσ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου. ¹² e reads καὶ τὸν λόγον. Α^a = καὶ
 τὴν ἐντολὴν. Α^b om. next five words. Αβ om. together with rest of verse.
¹³ *abf*. c reads ποδῆρει. h, *deg* ποδηρι. Α^a = λόγον. It is possible that
 Α^a has transposed the words occurring before τῆς συνέσεως and τῆς ἀλη-
 θείας. In other words *μῆν* = λόγον should be read before the former and
ἐπιτολὴν = ἐντολὴν which is corrupt (?) for *ἐπιτολὴν* = ποδῆρι.
¹⁴ g reads πηδάλιον. ¹⁵ β-ad. α, ad read μίτρην. Α^a = κόσμον. ¹⁶ α.
bedg, Α^a read τοῦ σημείου. af, S¹ τοῦ στηθίου. Α^a adds ἐπὶ τοῖς ὤμοις σου.
 Here στηθίου looks like a corruption or emendation of σημείου, and may
 be neglected. But κεφαλῆς and σημείου have to be accounted for, and
 I know of no explanation. κεφαλῆς, of course, cannot be right, since, as
 the parallel phrases show, we require here an abstract noun. Only for
 σημείου we might regard שָׁמַיִ (= κεφαλῆς) as a corruption of שָׁמַיִ or שָׁמַיִ
 = εἰδυήτος. Perhaps מִשְׁמַיִ (= σημείου 'miracle') might be a corruption
 of שָׁמַיִ. ¹⁷ d reads ταῦτα εἰπώτες καὶ προσελθόντες. ¹⁸ h. om. ¹⁹ d
 om. β-d adds ἕκαστος. ²⁰ α. β, A om. d adds τὰς στολὰς. ²¹ d adds

νῦν γενοῦ²⁴ εἰς ἱερέα²⁵, σὺ²⁶ καὶ *πᾶν τὸ σπέρμα²⁷ σου²⁸. β, Α, S
 4. Καὶ²⁹ ὁ πρῶτος ἤλειψέ³⁰ με³¹ ἐλαίῳ ἁγίῳ, καὶ ἔδωκέ μοι ἱερέα
 ῥάβδον³². 5. *Καὶ ὁ³³ δεύτερος ἔλουσέ³⁴ με³⁵ ὕδατι σὺ καὶ τὸ
 καθαρῶ³⁶, καὶ ἐψώμισέν³⁷ με³⁸ *ἄρτον καὶ οἶνον³⁹/ἄγιον⁴⁰ καὶ σπέρμα
 περιέθηκέ⁴¹ μοι στολὴν ἁγίαν⁴² καὶ ἐνδοξον. 6. Ὁ δὲ⁴³
 τρίτος βυσσίνην⁴⁴ *μοι περιέθηκεν⁴⁵, ὁμοίαν⁴⁶ ἐφούδ. 7. ἡδg, Α, S¹
 Ὁ δὲ⁴⁷ τέταρτος ζώνην *μοι περιέβαλεν⁴⁸, ὁμοίαν πορφύρας⁴⁹. ῥάβδον
 8. Ὁ⁵⁰ πέμπτος *κλάδον μοι ἐλαίας ἔδωκεν πύθιτος⁵¹.
 α, β, S

α, β, S	A ^a	Ab*	Acdεfg c, β, S ἀγια ἀγίων.
9. Ὁ ἔκτος στεφανόν μοι ⁵² *τῇ κεφαλῇ ⁵³ περιέθηκεν ⁵⁴ . 10. Ὁ ⁵⁵ ἑβ- δομος *διάδη- μά μοι ἱερα- τείας περιέθη- κεν καὶ ⁵⁶ ἐ-	9-10. Καὶ ὁ ἔκτος ἐπλή- ρωσε τὰς χεῖ- ράς μου θυμιά- ματος ὥστε	9-10. Καὶ ὁ ἔκτος διδάγμα ἱερατείας πε- ριέθηκε τῇ κε- φαλῇ μου καὶ ὁ ἑβδομος ἐπλή- ρωσε τὰς χεῖ- ράς μου θυ-	9-10. Καὶ ὁ ἔκτος καὶ ὁ ἑβ- δομος διδάγμα ἱερατείας ἔδω- κέ μοι καὶ πάλιν ἐπλήρω- σαν τὰς χεῖρας

αὐτά. *h* om. next three words. ²⁴ *abc* read εἶπαν. ²⁵ *c*, A^a. *h*, β, A^β
 om. *c* adds καί. A^a om. next three words. ²⁶ α, ε. *abf* read γίνου.
d ἔσει. ²⁷ α. β, A^β add κυρίου. A^a add θεοῦ. Cp. ix. 3. ²⁸ *f* reads
 σοί. *g* καὶ σύ. ²⁹ α. β-*df*, A read τὸ σπέρμα. *df* τῷ σπέρματι. ³⁰ β-*d*,
 A add as in margin. *d* reads ἕως τοῦ αἰῶνος. ³¹ *ac* read καὶ ἔτι. *d* τότε.
 A^a om. ³² *h*, *abd*g. *c* reads εἰληψε. *e* ἡλῆψεν. *f* om. ³³ *h* reads μοι.
f om. *e* adds ἐν. ³⁴ α. *bdg*, A, S¹ add κρίσεως, *ae*f χρίσεως. ³⁵ α. β,
 A^a read ὁ. A^β = ὁ δέ. ³⁶ *ef* read ἔλουσεν. ³⁷ *h* reads μοι. *eg* add ἐν.
³⁸ A^a = ἀγίῳ. ³⁹ *d* reads ὑψωσεν. ⁴⁰ *c*, *ae*fg, A. *h* reads μοι. *bd* om.
⁴¹ *c* reads in dative. ⁴² *h*, A. *c*, β, S read as in margin. ⁴³ *g* reads
 παρέθηκεν. ⁴⁴ A = καλόν. ⁴⁵ α, A^β. β, A^a, S¹ om. ⁴⁶ *d* reads
 βυσσίνην. ⁴⁷ α, *af*. *bd*eg read με περιέβαλεν. ⁴⁸ *h* reads ὁμοίος. A^a
 om. with next word. ⁴⁹ α, A. β om. ⁵⁰ α. *a* reads περιέβαλεν.
*bd*εfg μοι (με *e*; *f* om.) περιέθηκεν. S adds οὐκ ἐπὶ τὸ μέσον ἀλλὰ τὸ κατώτερον
 μέρος τοῦ σώματος καὶ ἡ ζώνη ἦν. ⁵¹ α, *ad*ef. *b* reads πορφύρε. *g* πορφυ-
 ρίδα. *g* adds from ver. 10 καὶ ἐπλ. . . . κυρίῳ. ⁵² A^a, b* = ὁ δέ. A^{cd}ε
 καὶ ὁ. ⁵³ A^a = κλ. ἐλαίας πύθιτος ἔδωκέ μοι. A^β ἐν ὁμοιώματι ἐλαίας
 πύθιτος ἔδ. μοι καὶ ἐπλήρωσαν τὰς χεῖράς μου θυμιάματος. For πύθ. *c*, *bd*
 read ποιήθητος. S om. ἐλαίας. ⁵⁴ *d* reads μου. *e* om. ⁵⁵ *d* reads
 τὴν κεφαλὴν. ⁵⁶ *d* adds ἱερατείας. Cf. A^{b*}. ⁵⁷ *h* reads καὶ ὁ. ⁵⁸ α,
*ae*fg (save that *h* om. μοι). *b*, S read διάδημά μοι τῇ κεφαλῇ περιέθ. ἱερατ.
 (save that S¹ reads τιμῆς for ἱερατείας). With this reading compare A^{b*}.
d om. ⁵⁹ α, *ad*fg, S. *be* read ἐπλήρωσαν. With this reading compare

α, β, S	A ^a	A ^{b*}	A ^{cdefg}
πλήρωσε ⁵⁷ τὰς χειράς μου θυμιάματος ⁵⁸ , ὥστε ιερατεύ- ειν με ⁵⁹ Κυρίῳ, * τῷ θεῷ ⁶⁰ .	ιερατεύειν με ἐν ὧπιον Κυ- ρίου. (+ καὶ ὁ ἐβδωμος A ^b)	μιάματος ὥστε ιερατεύειν με ἐν ὧπ. Κυρίου.	μου θυμίαμα- τος ὥστε ιερα- τεύειν ἐν ὧπ. Κυρίου.

11. * Καὶ λέγουσι⁶¹ πρὸς με· Λευί⁶², εἰς τρεῖς ἀρχὰς διαιρε-
θήσεται⁶³ τὸ σπέρμα σου⁶⁴, εἰς⁶⁵ σημεῖον⁶⁶ *δόξης Κυρίου
ἐπερχομένου⁶⁷.

α	β, S	A ^a	A ^β
12. Καὶ ⁶⁸ ὁ πρῶτος κλῆρος ἔσται μέγας· καὶ ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται ἕτερος.	12. * Καὶ ὁ [πιστεύσας] πρῶτος κλῆρος ἔσται μέγας· ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται ⁶⁹ .	12. Καὶ οἱ πι- στεύουσιν ἐν πρώτοις, αὐ- τοῖς ἔσται κλη- ρος μέγας.	12. Καὶ ⁷⁰ ὁ Κύ- ριος ⁷¹ (read ὁς) ἐπίστευσε ἐν πρώτοις * κληρος αὐτῶν ἔσται μέγας καὶ ὑπὲρ αὐτὸν οὐ- δεὶς ἔσται ⁷² .

13. Ὁ δὲ⁷³ δεύτερος ἔσται * ἐν ιερωσύνῃ⁷⁴. 14. * Ὁ δὲ⁷⁵

A^{adefg}. ⁵⁸ h reads θυμιαμάτων. ⁵⁹ af om. ⁶⁰ α, β, A, S om. ⁶¹ α, dg. aef read λέγουσι δέ. β, S εἶπαν (εἶπε S) δέ. A = καὶ λέγει. ⁶² g reads Λευί, Λευί. ⁶³ A^a = διαίρηται. ⁶⁴ A^{b*} add καὶ ἔση. ⁶⁵ A^a = καί. ⁶⁶ c reads σημειον. ⁶⁷ A^a = δόξης παρουσίας κυρίου. A^β = παρουσίας δοξ. κύριου. For ἐπερχομένου g reads ἐπερχομένης. ⁶⁸ c om. ⁶⁹ eg. So also β save that it trs. κλῆρος ἔσται, and S³ save that it reads καὶ μείζων for μέγας. I have bracketed πιστεύσας as an intrusion. It is found also in A. With its omission our text = α. d is conflated from the above text and α. It is: καὶ ὁ πιστεύσας πρ. οὗτος ἔσται κληρος μέγας καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ἕτερος οὐ γενήσεται. af carry further the corruption in our text: καὶ ἐπίστευσας πρ. κληρ. ἔσται (ἔσται κληρ. α) καὶ μέγας ὑπὲρ αὐτὸν (αὐτῶν α) οὐ γενήσεται. S³ καὶ ὁ πρῶτος πιστεύσας ἔσται μέγας. ⁷⁰ A^{b*} = οἱ. ⁷¹ A^β read κρ (= κύριος) corrupt for κρ = δς. Thus A is brought into agreement with β. ⁷² A^{ad}. A^{b*} = κληρον αὐτοῦ σοὶ καὶ ὑπὲρ σε οὐδεὶς ἔσται μείζων. A^{de} = καὶ κληρος αὐτῶν ἔσται μέγας (μείζων A^g and om. rest) καὶ ὑπὲρ αὐτοὺς οὐδεὶς ἔσται μείζων. ⁷³ h, A^β. c, β, A^a, S³ om. S¹ om. entire verse. ⁷⁴ d read εἰς ιερωσύνην. A^a = ιερὸς μέγας. A^β = ιερωσύνη. ⁷⁵ c. h, A^β, S¹ read καὶ ὁ. β, A^a, S³ read ὁ. ⁷⁶ A^a = ἐπικληθήσεται ὄνομα αὐτοῦ but κληρ = αὐτοῦ is corrupt for κληρ = καιρὸν. A^β = ἔσται ὄνομα αὐτοῦ, where the same corruption exists as in A^a. ⁷⁷ Though all MSS. agree in this text we should read ἐν τῷ (A = ἐκ τοῦ or ἐν τῷ) if βασιλεύς . . . ἀναστήσεται

- τρίτος *ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν⁷⁶, ὅτι βασιλεὺς †ἐκ τοῦ†⁷⁷ Ἰούδα ἀναστήσεται καὶ ποιήσει *ιερατεῖαν νέαν, κατὰ τὸν τύπον τῶν ἔθνων εἰς πάντα τὰ ἔθνη⁷⁸. 15. Ἡ δὲ παρούσα⁷⁹ αὐτοῦ ἀγαπητή⁸⁰ ἐστὶν⁸¹ ὡς προφήτης⁸² ὑψίστου⁸³ ἐκ σπέρματος Ἀβραὰμ τοῦ⁸⁴ πατρὸς ἡμῶν⁸⁵. 16. *Πᾶν οὖν ἐπιθυμητὸν⁸⁶ ἐν Ἰσραὴλ⁸⁷ σοὶ⁸⁸ ἔσται καὶ τῷ σπέρματί σου⁸⁹. καὶ ἔδεσθε⁹⁰ πᾶν ὥραϊον ἐν⁹¹ ὁράσει, καὶ τὴν τράπεζαν Κυρίου διανεμεῖται⁹² τὸ σπέρμα σου⁹³. 17. Καὶ ἐξ αὐτῶν⁹⁴ ἔσονται ἱερεῖς⁹⁵ καὶ⁹⁶ κριταὶ καὶ⁹⁶ γραμματεῖς· καὶ⁹⁷ ἐπὶ στόματος αὐτῶν †ληφθήσεται⁹⁸ τὸ ἄγιον⁹⁹. 18. *Ἐξυπνισθεῖς οὖν¹⁰⁰ συνήκα¹⁰¹, ὅτι *τοῦτο ὁμοῖον ἐστὶ τοῦ
- β-af, A ἀφρα-στος. β-af, A, S ἀρχιερεῖς. β-af, AB φυλα-χθήσεται. β, A, S καὶ ἐξυπνισθείς. β, S¹ ἐκείνου ἐστὶ. For an Aramaic
- fragment based on VIII. 18, 19; IX. 1, 6, 9, 10 see Appendix.

is genuine. The corruption may have arisen accidentally or may be due to a Christian scribe, who wished to bring the text into line with O. T. prophecy. ⁷⁶ α, β-d, AB, S (save that A^{4c} read ἡραμ (= αὐτοῦ) corrupt for ἡαρ (so A^{b**c}) = νῆαν and S¹ πάντων τῶν χροῶν for εἰς πάντα τὰ ἔθνη). d reads ἱερατεῖαν νῆαν εἰς πάντα τὰ ἔθνη. A^a = ἱλεος (but ἡβη-βη is corrupt for βωζ-βη-βη = ἱερατεῖαν) εἰς πάντα τὰ ἔθνη τῶν λαῶν. ⁷⁷ h, β-c, A, c, e read παρρησία. ⁸⁰ c, af, S². bdeg, A read ἀφραστος = אֲפָרָא (late Hebrew) corrupt for אֲפָרָא = ἀγαπητός. S¹ corrupt. ⁸¹ α, A. β-d om. d reads ἔσται. ⁸² α, af, AB, S¹. bdeg, S² read προφήτου. A^a om. ⁸³ α, β-b, A, S¹. b, S² read ὑψηλοῦ. d, A^a om. rest of verse. ⁸⁴ α. β om. ⁸⁵ c, β-ef, AB. h, cf read ἡμῶν. ⁸⁶ α. β-g, AB, S² read πᾶν ἐπιθυμητόν. A^a = καὶ πάντα ἐπιθυμητά. g om. S¹ corrupt. ⁸⁷ g reads Ἱερουσαλήμ. ⁸⁸ AB om. ⁸⁹ A^a om. next six words. d adds ὡς τοῦ αἰῶνος. ⁹⁰ abg. α, cf read ἔδεσθαι. d φάγεσθαι. S¹ ἔσσεσθαι. ⁹¹ bdef om. For ἐν ὁράσει AB reads εὐπρεπείας. ⁹² α. β reads διανεμήσεται. ⁹³ S¹ adds τοῦτο ἐστὶ οἱ ἀπόστολοι. ⁹⁴ ἐξ αὐτῶν = D¹η. ⁹⁵ α, af. β-af, A, S read ἀρχιερεῖς. d, A^a om. next four words. e adds οἱ before ἀρχιερεῖς and κριταί. ⁹⁶ α, β-af, A^{4c}. af, A^{b**c} om. ⁹⁷ α, A^a, S². β-c, AB, S¹ read ὅτι. e ὥστε. ⁹⁸ af. The same text is implied in e λυφθήσεται and h λειφθήσεται. β-af, AB read φυλαχθήσεται. S¹ τελείται. A^a = ἀναστήσεται φυλακή. None of these readings is satisfactory. It is possible that the text originally referred to the blessing pronounced by Levi (cf. Reub. vi. 10; Jub. xxxi. 15): 'The blessing of the Lord will be given in their mouths.' Sir. l. 20. ⁹⁹ A^a add τοῦ κυρίου. ¹⁰⁰ h. c om. together with next word. β, A, S read καὶ ἐξυπνισθείς. ¹⁰¹ A^{4b} (internally corrupt) = ἐμεψάμην. A^b = ἐκεῖ συνήκα. AB ἡραμ-βη-βη (= ἐθαύμασα) corrupt for βη-βη-βη = συνήκα. ¹⁰² α. So almost A which = ἦν τοῦτο τὸ δράμα ὁμοῖον τοῦ πρώτου (+ ὁράμα-

β, S¹ πρώτου δειρίου¹⁰². 19. *Καὶ ἔκρυψα καί γε τοῦτο¹⁰³ ἐν παντί. τῇ καρδίᾳ μου, καὶ οὐκ ἀνήγγεila *αὐτό τινι ἀνθρώπῳ¹⁰⁴ *ἐπὶ β-d, A^{adefg} τῆς γῆς¹⁰⁵.

IX. *Καὶ μεθ' ἡμέρας¹ δύο ἀνέβην² ἐγὼ καὶ Ἰούδας *μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ³ τὸν προπάτορα ἡμῶν¹⁴. 2. Καὶ εὐλόγησέν με *ὁ πατήρ τοῦ πατρὸς μου⁵ κατὰ⁶ *τῶν δραμάτων ὧν⁷ εἶδον. *καὶ οὐκ ἠθέλησε πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν εἰς Βεθὴλ⁸. 3. Ἦς δὲ ἤλθομεν εἰς Βεθὴλ¹⁹, εἶδεν¹⁰ ὁ πατήρ μου Ἰακώβ¹¹ δράμα¹² περὶ ἐμοῦ, ὅτι ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἱερέα¹³. 4. Καὶ ἀναστὰς¹⁴ *τῷ πρῶτῳ¹⁵ *ἀπεδεκάτωσε πάντα¹⁶ δι' ἐμοῦ τῷ Κυρίῳ¹⁷. 5. Καὶ οὕτως¹¹⁸ ἤλθομεν εἰς Χεβρὼν τοῦ καταμεῖναι¹⁹ ἐκεῖ²⁰. 6. Καὶ ὁ²¹ Ἰσαὰκ ἐκάλει με συνεχῶς *τοῦ ὑπομνησαί²² *με νόμον²³ Βεθὴλ. Κυρίου²⁴, καθὼς *ἐδειξέ μοι²⁵ ὁ ἄγγελος²⁶. 7. Καὶ ἐδίδασκέ β, A, S¹ ἱερέα πρὸς τὸν θεόν. af, A^a ἀγγ. κυρίου.

τος A^a). *adef* read τοῦτο ὁμοιον ἐκείνου (ἐκείνῳ α) ἐστὶ. So also d (save that for ἐκ. ἐστὶ it reads ἐστὶν ἐκείνου. g τοῦτο τὸ σημεῖον ἐκείνου ἐστὶν ὁμ. ¹⁰² *adefg*, S. So h (save that it reads καὶ γὰρ for καί γε) and c (save that it reads τοῦτο καί γε). *ad* read καί γε ἔκρ. (+ καὶ d) τοῦτο. A^a = καὶ ἔκρ. τοῦτο. A^β καὶ γὰρ ἔκρυψα. ¹⁰⁴ α (save that c reads αὐτῷ). β, S¹ read αὐτὸ (αὐτῷ ε) παντὶ ἀνθρώπῳ. A^a = τινί. A^β, Aram. = παντὶ ἀνθρώπῳ. ¹⁰⁵ A^a = ἐως τοῦ νῦν. Aram. om.

IX. ¹ d reads μετὰ δὲ ἡμέρας. ² α, *dfg*. αβ, A, S read ἀνέβην. c ἀνέβηνον (sic). ³ α, d, S (save that S om. Ἰακώβ). β-d, A^{adefg} read πρὸς Ἰσαὰκ μετὰ τοῦ πατρὸς (τὸν πατέρα β) ἡμῶν. A^β = πρὸς Ἰσ. τὸν πατέρα ἡμῶν. A^a = πρὸς Ἰσ. τὸν πατέρα τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ⁴ α (save that h reads πατέρα for προπάτορα), S. All other authorities om. ⁵ A^a om. ⁶ d reads καί. ⁷ α. β, A^a, S read πάντας τοὺς λόγους τῶν δράσεών (τῆς δράσεως g, A^a, S²) μου (*dg* om.) ὧν (ὡς g). A^β = πάντας τοὺς λόγους μου ὧν. ⁸ β, A^β. A^a = καὶ οὐκ ἠθέλ. πορευθῆναι αὐτός. α om. ⁹ α, *deg*. *adf* A om. through hmt. For ἤλθομεν c reads ἤλθον, and for ὡς δὲ g reads ὡς καί. ¹⁰ d reads τότε ἴδε καί. A = καὶ εἶδεν. ¹¹ f trs. before ὁ πατήρ. g, A^a om. ¹² α, af. β-af, A read ἐν ὁράματι. ¹³ α. *bddeg*, S¹ add πρὸς τὸν θεόν. af τῷ θεῷ. A ἐνώπιον τοῦ κυρίου. ¹⁴ A = ἀνέστη καί. ¹⁵ α, *deg*. af read ἀπὸ π. - ὁ τὸ π. h τῇ πρῶτῳ. ¹⁶ A = προσήνεκε τὰς δεκάτας. ¹⁷ A om. ¹⁸ α. β, A om. ¹⁹ b reads καταλῦσαι. S¹ = κατὰ δύναμιν. ²⁰ α, A. β, S¹ om. ²¹ α. β om. ²² af read τοῦ ὑπομνηματίσαι. A = καὶ ὑπέμνησε. ²³ de read με (d om.) λόγον. ²⁴ A^β om. next five (cf. text of af, A^a) words through hmt. ²⁵ α, *bg*. *adef*, A(?) read ἐδίδαξέ με (μοι d). ²⁶ *deg*, S¹ add τοῦ θεοῦ. af, A^a add κυρίου. ²⁷ d reads μοι. ²⁸ A = ἱερατικόν. ²⁹ g, A trs. A^a, ³⁰ α = ὁλοκ. καὶ θυσ. ³⁰ α (save that h reads ἐκουσίως). β-g, S¹

* με²⁷ νόμον ιερωσύνης²⁸, * θυσιών, ὀλοκαυτωμάτων²⁹, * ἀπαρχῶν ἰκουσίου, σωτηρίου³⁰. 8. * Καὶ ἦν καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἰκουσίαν συνερίζων με³¹, * καὶ ἀσχολούμενος εἰς ἐμέ³² * ἔλεγέ μοι³³. 9. Πρόσσεχε³⁴ σεαυτῷ³⁵ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πορνείας. τοῦτο γὰρ³⁶ † ἐνδελεχῇ ἐστὶν †³⁷ * καὶ μέλλει μιάνειν³⁸ διὰ³⁹ * εἰς ἐμέ τοῦ σπέρματός σου⁴⁰ * τὰ ἁγία⁴¹. 10. * Λαβὲ οὖν σεαυτῷ⁴² * γυναῖκα, ἔτι⁴³ νέος ὢν, * μὴ ἔχουσας μῶμον μήτε βεβηλωμένην, μήτε ἀπὸ γένους⁴⁴ ἄλλοφύλων⁴⁵ ἔθνων. 11. Καὶ πρὸ⁴⁶ τοῦ εἰσελθεῖν σε⁴⁷ εἰς τὰ ἁγία, λούου καὶ ἐν τῷ θύειν σε⁴⁸, νίπτου⁴⁹. καὶ ἀπαρτίζων πάλιν⁵⁰ τὴν θυσίαν, νίπτου. 12. * Δώδεκα οὖν δένδρων ἔχόντων φύλλα⁵¹ ἀνάγαγε⁵² τῷ⁵³ καὶ ἀπαρτίζου. β-g dg, S¹ σωτηρίου. β, Δ^αε, S¹ εἰς ἐμέ ἡν ἀσχο- λούμενος ἐνώπιον κυρίου καί. α, δ, Α^α, σε⁴⁸, νίπτου⁴⁹. καὶ ἀπαρτίζων πάλιν⁵⁰ τὴν θυσίαν, νίπτου. S¹ omit 12. * Δώδεκα οὖν δένδρων ἔχόντων φύλλα⁵¹ ἀνάγαγε⁵² τῷ⁵³ καὶ ἀπαρτίζου. ... νί-

read ἀπαρχῶν ἰκουσίου, σωτηρίου. g ἀπαρχῶν. Αβ = καὶ ἀπαρχῶν ἰκουσίου καὶ σωτηρίου. Α^α om. together with all but two last words of next verse. S adds ὥστε ιερατεῖαν τῇ καθαρότητι ἐννοίας τῷ ὑψίστῳ θεῷ. ²¹ α, β-dg, S. Αβ = καὶ (Α^α om.) συνεχῶς οὕτως ἦν συνερίζων καὶ ἐδίδασκε. dg read καὶ ἦν καθ' ἐκάστην συνερίζων με καὶ εἰς ἐμέ ἀσχολ. (εἰς ἐμέ ἀσχολ. καὶ συνερίζων με g) ἦν (g om.) ἐνώπιον κυρίου (+ τοῦ θεοῦ d). ²² α. β-dg, Α^αε, S¹ read καὶ εἰς ἐμέ ἀσχολ. ἦν (e om.) ἐνώπιον κυρίου. For text of dg see preceding note. Α^α = καὶ μοι παρήγγελλε ἐνώπιον κ. but ~~παρηγγελλε~~ = παρήγγ. is corrupt for ~~παρηγγελλε~~ (Α^α. Α^α corrupt forms of it) = ἀσχολούμενος ἦν. ²³ α. ad, Αβ, S read καὶ (+ ἐν τοῖς νοουθετήμασιν S) ἔλεγέ μοι. de read καὶ ἔλεγε, f κατέλεγέν μοι. g λέγων. ²⁴ b adds μὴ before πρόσσεχε. f reads προσχέις. ²⁵ α, af, S¹. badg, Αβ read τέκνον. e, Aram. Frag. 16 τέκνον σεαυτῷ. f adds καί. Α^α reads τέκνον but trs. before πρόσσεχε. ²⁶ e om. ²⁷ α (for ἐνδελεχής). adefg read ἐνδελεχεῖ. b, S¹ ἐνδελεχεῖ. Α = ἀπατῶ σε. I have bracketed the text as corrupt. ²⁸ b trs. after σου. ²⁹ c reads ἀπό. ³⁰ c reads μου. ⁴¹ Α^α = τὸν νόμον σου. Αβ = τὴν παραθήκην σου (Α^α om.), where ~~παρηγγελλε~~ may be corrupt for ~~παρηγγελλε~~. ³¹ g reads εἰς γυναῖκα δι. ⁴² Α = ἵνα μὴ ἔχης μῶμον ἐν σοὶ καὶ (+ μηδεμίαν Α^α) βεβήλωσιν καὶ μὴ ᾖ (+ γυνή Α^α) ἀπὸ γένους. For μήτε . . . μήτε of af, μηδέ . . . μηδέ are found in ab and μηδέ . . . μήτε in de. g om. μήτε βεβηλωμένην. ⁴³ α, ε'. β-e, Αβ, S¹ add ἦ, Α^α μηδέ or μήτε. ⁴⁴ g om. ⁴⁵ α, de. adfg om. ⁴⁶ α. β om. ⁴⁷ α, e give the form νίπτου, g as νίπται (bis). a reads εἰς αὐτά. Α = ἀγιάσου σεαυτόν. α, d, Α^α, S¹, om. next six words through hmt., and Α^α om. the rest of the chapter. ⁵⁰ e trs. after θυσίαν. ⁵¹ α. β-g read δώδεκα δένδ. αὶ ἐχ. So nearly Αβ = ἐκ τῶν δώδεκα [+ καὶ Α^α ⁵²ad] αὶ ἐχόντων. g δώδεκα δένδ. ἀπεχόντων. ⁵³ α, adefg. b reads ἀναγε. Αβ = ἀνάξεις. ⁵⁴ bd om. ⁵⁵ a adds καὶ πᾶσαν θυσίαν διατι εὐλείς. ⁵⁶ e reads καὶ ἐμέ. ⁵⁷ α. β om. ⁵⁸ df, Αβ om. next three words through hmt. h om. next

β, Sⁱ Κυρίῳ⁵⁴ * ὡς κάμει⁵⁵ Ἀβραὰμ ἐδίδαξε. I 3. Καὶ ἐκ⁵⁶ παντὸς πετεινοῦ καθαροῦ⁵⁷ καὶ πετεινοῦ⁵⁸ πρόσφερε θυσίαν * τῷ Κυρίῳ⁵⁹. 14. Καὶ * παντὸς πρωτογεννήματός σου⁶⁰ καὶ οἴνου⁶¹ πρόσφερε * ἀπαρχὰς εἰς θυσίαν Κυρίῳ⁶² τῷ θεῷ⁶³. * Καὶ πᾶσαν θυσίαν ἔλατι ἀλείεις⁶⁴.

β, A, S πάσης. X. * Καὶ ταυτὶν¹ φυλάξατε² * ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα, ἐπειδὴ ὅσα ἐγὼ ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου ἀνήγγειλα ὑμῖν¹³. 2. Ἐκ¹⁴ ἰδοὺ¹⁴ ἀθῶς εἰμι⁵ τῆς⁶ ἀσεβείας⁷ ὑμῶν⁸ * καὶ παραβάσεως⁹ ἣν ποιήσετε ἐπὶ * τῇ συντελείᾳ¹⁰ * τῶν αἰώνων¹¹ [εἰς τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου χριστόν]¹² * πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ¹³, καὶ ἐπεγείροντες¹⁴ * ἐπ' αὐτὸν¹⁵ κακὰ μεγάλα¹⁶ * παρὰ Κυρίου¹⁷. 3. Καὶ ἀνομήσετε¹⁸ * ἐν τῷ¹⁹ Ἰσραὴλ²⁰, ὥστε μὴ βαστάξω²¹ τὴν²² Ἱερουσαλὴμ²³ ἀπὸ προσ-

five words. ⁵⁵ β, Sⁱ read as in margin. ⁵⁶ adef, A^{b+de}, Sⁱ. αὐ κυρίῳ, g τῷ θεῷ. c αὐτῷ. A* om. to τῷ θεῷ. ⁶⁰ α, a (save that h, a om. σου). bf read π. πρωτογεννήματος. deg πρώτου γεννήματος (γενν. g). AB = πάντων κτηνῶν καὶ ἀπὸ καρπῶν, but *αρηξημενη ἐκ ζωριμικη* appears to be corrupt for *αρηξημενη ζωριμικη* = πρωτογεννημάτων. ⁶¹ a reads οἶνον. ⁶² α (save that c reads ἀρχάς). af read ἀπ. θυσίαν τῷ (f om.) κυρίῳ. b ἀπαρχάς. d κυρίῳ ἀπαρχάς. eg, AB ἀπαρχὰς τῷ κυρίῳ. ⁶³ α. β, AB, Sⁱ om. β-bdf read τῷ κ. b om. ⁶⁴ β-d (save that e reads ἀλείεις), AB. d reads καὶ πᾶσαν δὲ θ. δ. ἀλατιεύς. Gk. Frag. 29 (see Appendix) supports text.

X. ¹ c. h reads καὶ οὖν. β, A οὖν οὖν. ² b reads φυλάξασθε. ³ α (save that h adds μου after τέκνα). β-d agrees with text (save that beg om. ἐγὼ after ὅσα¹⁰ and β-d om. ἐγὼ after ὅσα²⁰, and for ἐπειδὴ read ἐτι). d, A agree in omitting ἀνήγγειλα ὑμῖν. d, AB read τέκνα μου ἐτι (AB om.) ὅσα ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου ἐντέλλομαι ὑμῖν. A^a = ὅσα οὖν ἐντέλλομαι ὑμῖν ὅσα ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου. A^a contains τέκνα also but has tra. it before φυλάξατε. ⁴ α. β, A. om. ⁵ g reads ὑμῖν. A adds ἀπ' ἐκείνου. ⁶ α β, A, S read πάσης. ⁷ d reads ἀδικίας. ⁸ g tra. after παραβ. ⁹ c, β. h reads καὶ ὡς ἀσέβειαν. AB = καὶ παραβάσεων. A* om. but not A^b as Text represents. ¹⁰ c. h, e read τῆς (e om.) συντελείας. β συντελεία. ¹¹ e reads τοῦ αἰῶνος. ¹² Bracketed as a Christian interpolation. The last word is found only in c. ¹³ α. β, Sⁱ read ἀσεβοῦντες (ἀθετοῦντες α, Sⁱ) πλανῶντες (eg om.) τὸν Ἰσρ. (e om. τ. Ἰ.). A = ἀσεβοῦντες πλανᾶτε τὸν Ἰσρ. h om. next thirteen words through hmt. ¹⁴ A = ἐπεγείρετε. ¹⁵ c. abfg, Sⁱ read αὐτῷ. d αὐτόν. e ἑαυτοῖς. A = ὑμῖν. Sⁱ om. ¹⁶ A = σφόδρα μεγάλα. d adds ἐπερχόμενα αὐτῷ. ¹⁷ bdfg, A. c, a read παρὰ κυρίῳ. e om. ¹⁸ β-d c reads ἀνομείετε. d ἀνομήσει. A = ἀνομείτε. ¹⁹ c. β, A, Sⁱ read σύν. ἀνομείν ἐν = 3 y²⁰. ²⁰ c om. next ten words. h resumes with ὥστε after its lacuna. ²¹ h. afg read βαστάσαι. be βαστάξαι. d, A δύνασθαι

ώπου τῆς²⁴ πονηρίας ὑμῶν, ἀλλὰ σχισθήσεται²⁵ τὸ κατα- β-δ, S
πέτασμα²⁶ τοῦ ναοῦ, ὥστε μὴ καλύψαι²⁷ τὴν²⁸ ἀσχημοσύνην σχίσαι τὸ
ὑμῶν. 4. Καὶ²⁹ διασπαρήσεσθε³⁰ αἰχμάλωτοι³¹ ἐν³² τοῖς β, A, S¹
ἐθνεσιν, καὶ ἔσεσθε * εἰς ὄνειδος καὶ εἰς κατάραν ἐκεῖ³³. 5. Ὁ ἐκεῖ
γὰρ οἶκος, ὃν ἂν³⁴ ἐκλέξεται³⁵ Κύριος³⁶, * Ἱερουσαλὴμ κληθή- εἰς ὄνει-
σεται³⁷, καθὼς * περιέχει ἡ βίβλος³⁸ Ἐνὼχ τοῦ δικαίου. δισμὸν
καὶ εἰς
κατάραν

XI¹. Ὅτε οὖν * ἔλαβον γυναῖκα, ἐγὼ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ κατάραν
ἐτῶν ὑπῆρχον³, * ἣν δὲ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος Μελχά³. 2. Καὶ συλλα- καταπά-
βουσα ἔτεκεν υἱόν⁴, καὶ ἐκάλεσα⁵ τὸ ὄνομα αὐτοῦ⁶ Γηρσάμ⁷, For Ara-
ὅτι * ἐν γῇ παροικίας ἦμεν⁸. 3. * Καὶ εἶδον⁹ περὶ αὐτόν¹⁰, maie
and

Fragments based on XI. 1, 5, 6, 7, 8; XII. 1-7; XIII. 1, 3, 4, 7, 8, 9 Greek
see Appendix. β-ε S¹ ἡ ὀνομα Μελχά. β, (A^β) S¹ τῇ γῇ ἡμῶν παροικοί.
After ἦμεν bde, A, S¹ add Γηρσάμ γὰρ παροικία γράφεται.

βαστάσαι. ²²f om. ²³A^{ad} read Ἰσραὴλ. A^a add πόλιν. ²⁴h. β om.
²⁵c, d, A. h reads σχισθήσονται. ab, S σχίσει. e σχισε. f σχίσει. g
σχίσσεται. ²⁶c. h reads καταπέτασματα. β, A, S¹ ἔνδυμα. Since ἔνδυμα
is never used as a translation of כִּטְוֹת, the veil which divided the holy
place from the holy of holies, nor of חִצְוֹת, it is possible that τοῦ ναοῦ is
an interpolation and that the text spoke merely of the rending of the
garments whereby their shame should be exposed. Cf. Isa. xxii. 8. But
if καταπέτασμα is original then τοῦ ναοῦ is so also. A^a add κόσμον before
τοῦ ναοῦ in the sense of 'ornament.' ²⁷α. β-b read καλύπτειν. b κατα-
καλύπτειν. ²⁸α. β om. ²⁹d reads καὶ οὐ μόνον ταῦτα γενήσεται οὕτως
ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς. ³⁰c, abg. h reads διασπαρῆσθαι and om. next six words
def read διασπαρῖ (εἰ δ, ἡ ε) σεσθαι. ³¹d, A^β om. S¹ (?) reads δμοφύλου.
³²A adds πᾶσιν. ³³α. β, A^β, S² read ἐκεῖ (b om.) εἰς ὄνειδισμὸν καὶ εἰς κατάρ-
αν (g om. καὶ εἰς κατ.) καὶ εἰς καταπάτημα. A^a reads εἰς κατάραν καὶ εἰς ὄνειδ.
καὶ εἰς καταπάτημα ἀλλοτρίων. S¹ εἰς ὄνειδ. καὶ εἰς καταπάτημα. ³⁴d om;
³⁵h, f. c reads ἐκλέξεται. adg ἐκλέξεται. b ἐξελέξαται. e ἐξελέξαται. A
ἐξελέξατο. A^a add ἐαυτῶ. ³⁶e om. ³⁷d reads Ἰηλ ἔγιον ἴσταται. f om.
³⁸α, deg. abf read περιέχει βίβλος. A = γέγραπται (A^b om.) ἐν βίβλοις.

XI. ¹g om. XI-XII. 3 S¹ om. XI-XIII. here but adds them after
XIX. ²α (save that c reads χρόνων for ἐτῶν). β, A^β, S¹ read ἑλ. γυναῖκα
ἡμῶν ἐτῶν εἴκοσι ὀκτὼ (καὶ ἐτῶν ἡμῶν ade, εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἡμῶν f). A^a =
ἡμῶν ἐγὼ ἐτῶν εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἔλαβον ἐγὼ μοι γυναῖκα. ³α (save that c reads
Μελχά). e which is dependent on α reads ἣν δὲ ὄνομα αὐτῆς Μελχά. A is
an expansion of α. It = καὶ ἣν τὸ ὄνομα τῆς γυναίκος μου Μελχά. β-ε, S¹
read ἡ ὀνομα Μελχά. ⁴α, d, A^{b*}, Gk. Frag. 63. a reads παροικλόν.
bdf, A^{cde}, S¹ om. Ver. 2 is very corrupt in A^a. It = καὶ ὅτε ἦμεν ἐν
Γεσέμ, ὅτι παροικοί ἦμεν ἐν τῇ γῇ ἐν ἣ ἦμεν. Γεσέμ γὰρ παροικία μεταγράφεται.
⁵h, d, S¹, Gk. Frag. 63. c, abef, A^β read ἐκάλεσε. ⁶ adds παροικία.

β (Δβ), ὅτι οὐκ ἔστιν¹¹ ἐν τῇ¹² πρώτῃ τάξει. 4. Καὶ¹³ ὁ Καθ¹⁴ β¹ εἶδον ἐγεννήθη * ἐν τῷ¹⁵ τριακοστῷ πέμπτῳ¹⁶ ἔτει¹⁷ τῆς ζωῆς δὲ ἐν ὁράματι¹⁸ μου¹⁹ * πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου²⁰. 5. * Καὶ εἶδον ἐν ὁράματι * μέσος ἐν ἐν ὑψηλοῖς ἴστατο μεσῶν τῆς συναγωγῆς²¹. 6. * Διὰ τοῦτο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καθ²², [δ ἔστιν ἀρχὴ μεγαλείου καὶ πάσης συμβιβασμός]²³. 7. Καὶ * τρίτον υἱὸν²⁴ ἔτεκέν μοι τὸν τῆς συναγωγῆς. Μεραρεῖ²⁴ τῷ²⁵ τεσσαρακοστῷ²⁶ ἔτει²⁷ * τῆς ζωῆς μου²⁸, καὶ β, Δ τρίτον.

¹ A^a = Γεσέμ. ² α (save that h reads ὑμῶν(?) for ἡμεν). β, A, S read ἐν τῇ γῇ ἡμῶν (αὐτοῦ f. ἐν ᾗ ἡμεν A. e om.) παρόικαι ἡμεν (παρόικος ἡμεν e). bde, A, S¹ add Γηροσάμ (Γεσέμ A^a) γὰρ παροιμία γράφεται (μεταγράφεται A) against α, aef. ³ α, Δβ, bcf read εἶδον δέ. af ἰδών. d ἰδὼν γάρ. A^a om. together with rest of verse. ¹⁰ β reads αὐτοῦ. ¹¹ b reads ἔσται. ¹² α, d, Δβ. β-d om. ¹³ d gives ver. 4 as follows: καὶ ἐν τῷ ᾧ ἔτει πάλιν συλλαβούσα ἔτεκε μοι υἱὸν δεύτερον κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου. ¹⁴ a reads Κάθ here and elsewhere. A^b adds υἱὸς μου. ¹⁵ α. β om. ¹⁶ A^a om. Aram. Frag. = τετάρτῳ. Gr. Frag. 68 reads ἐναντῷ corrupt(?) for τετάρτῳ. ¹⁷ A^{b*} om. ¹⁸ α. β, A, S¹ om. ¹⁹ A^a om. ²⁰ α (save that c om. ἐν before ὁράματι). β reads εἶδον δὲ ἐν ὁράματι, ὅτι μέσος (μέσον adf, μεσῶν e) ἐν ὑψ. (+ ὄρουσι S¹) ἴστ. πάσης τῆς συναγωγῆς. A = καὶ εἶδον ἐν ὁράματι ὅτι ἐν μέσῳ πολλῶν (here *ῥωμῆδωγ* (= πολλῶν) is a corrupt dittography of *ῥωμῆδρ* = ὑψηλός) ἴστατο ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν (ἐν μέσῳ τοῦ ὕψους ἴστατο ὑπὲρ πᾶσαν τ. συναγωγὴν Δβ). It thus appears that A supports β. With our text we should compare the Gr. Frag. 'Εώρακα ὅτι ἐπ' αὐτῷ ἔσται ἡ συναγωγὴ παντὸς τοῦ λαοῦ. There may be a peronomasia in πῆρ and ἥρ = συναγωγῇ. ²¹ A^a read Καθ only. For ἐκάλεσα a reads ἐκάλεσε and for Καθ S¹ reads Καάφα and d Κάθ. ²² I have bracketed this clause as a gloss. Though it is found in both α, β and A, it cannot be given as an explanation of the name. It may, however, be a corrupt survival of the text which may be more truly handed down in the Gr. Frag. καὶ ὅτι αὐτὸς ἔσται ἡ ἀρχιερουσία ἡ μεγάλη· αὐτὸς καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσονται ἀρχὴ βασιλείων ἱεράτευμα τῷ Ἰσραὴλ. The MSS. evidence is as follows: α, S¹ support text (save that h, S¹ read συμβιβασμοῦ). Similarly β (save that d om. ἀρχὴ μεγ. and e reads ἐρμηνεία for ἀρχή). A = δ ἔστιν ἡ ἀρχὴ μεγαλείου (χρίσεως Δβ by an easy internal corruption) καὶ κρίσεως (but *ῥωμῆδωγ* = *ῥωμῆδρ* = συμβιβασμοῦ). ²³ c. h reads τὸν υἱὸν τὸν τρίτον. β-bd, A read τρίτον. b, S¹ τρεῖς. For the first seven words d reads καὶ προσθήσα (sic) ἔτεκε μοι υἱόν. ²⁴ α. ae read Μεραρήν. bf Μεραρί. a om. next fifteen words through hmt. ²⁵ α, d. bcf om. ²⁶ d read μ. ²⁷ A^a om. ²⁸ c, d. h, bcf, A^a read ζωῆς μου. Δβ om. ²⁹ e reads ἐπεὶ. ³⁰ e, e, A^{ab}. So also Aram. and Gr. Frag. 69. h, bdf, A^b, S¹ read ἐκάλεσε.

ἐπειδὴ³⁰ ἐδυστόκησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐκάλεσα³⁰ αὐτὸν³¹ *h. ddf.*
 Μεραρεῖ³² *δ* ἐστὶ³³ * πικριασμός³⁴. 8. Ἡ δὲ Ἰωχαβὲδ³⁵ *Ab, Si*
 * ἐγεννήθη ἐν Αἰγύπτῳ τῷ ἐξήκοστῷ τετάρτῳ μου ἔτει³⁶. * ἐνδοξος *β, Si*
 γὰρ ἦν τότε ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν μου³⁷. *πικρία μου ὅτι*

XII. Καὶ ἔλαβεν *δ*¹ Γερσὰμ² γυναῖκα³ καὶ ἔτεκεν⁴ καίγε
 * *δ* *ε* αὐτῆς⁵ τὸν Λομνῆ⁶ καὶ Σεμεῆ⁷. 2. * Οἱ δὲ⁸ υἱοὶ αὐτοῦ
 Καὰθ⁹ Ἀβραάμ¹⁰, Ἰσαχάρ¹¹, Χεβρων¹² καὶ¹³ Ὀζιήλ¹⁴. *σκεν.*
 3. Ἐκαὶ οἱ¹⁵ υἱοὶ Μεραρεῖ Μοολί¹⁶ καὶ Μωυσῆς¹⁷. 4. Καὶ *β, Si*
 τετάρτῳ ἔτει ἐτίχθη ἐν Αἰγ. *β, A* αὐτῷ. *ἐξήκοστῳ*

³¹ *c* reads αὐτῶν. *A**, *Aram.* and *Gr.* *Frag.* 69 = τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ³² *α.*
b reads Μεραρί. *d* Μεραρή. *ef* Μεραρήν (-ιν *f*). ³³ *A* = ἐρμηνεύεται. ³⁴ *c.*
β-ε, A read πικρία μου. *h* κρασμος. *e* πικρασμοῦ. *β* adds ὅτι καίγε (καὶ *d*)
 αὐτοῦ ἀπέθνησκεν (ἀπέθανεν *b*). ³⁵ *α, bg.* *β-bg* read Ἰωχαβὲδ (*Ιοχ. af*) *A**
 = Γεραβὰδ. *A*** Ναχαβὲδ. *A^{old}* Ἰοχαβὲδ. ³⁶ *α* (save that *c* reads ἐγε-
 νήθη). *A** = ἐγεννήθη (or ἐτίχθη) μοι ἐξήκοστα τετάρτῳ ἔτει (ζῆς μου, ἐν *φ* ἦν
 ἐν Αἰγ. *β-d, Si* read ἐξήκοστῷ (ἐξήκοστα *f, ξ e*) τετάρτῳ ἔτει (τεσσάρων ἐτῶν *f*)
 ἐτίχθη ἐν Αἰγ. *AB* = ὅτε ἦν ἐξήκ. τεσσάρων ἐτῶν ἐτίχθη μοι (*A*** om.) ἐν
 Αἰγ. *d* stands alone and gives ver. 8 thus: καὶ ἐν τῷ *ξ* τετάρτῳ ἔτει τῆς
 ζῆς μου ἐν Αἰγ. συλλαβοῦσα ἔτεκέ μοι θυγατέρα τὴν Ἰωχαβὲδ. This slightly
 agrees with *Aram. Frag.* 71. ³⁷ *h.* So *c* (save that it reads *ei* τῶτε ἐν
 μέσῳ). *β* reads ἤμην τότε (*e* om.) ἐμμέσῳ (ἐν μέσῳ *def*) *τ. ἀδ. μου.* *A** = καὶ
 τότε ἦν ἐνδ. ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πολλῶν. *AB* = καὶ ἦν τότε ἐνδ. ἐν *μ. τῶν ἀδ. μου.*

XII. ¹ *b* om. ² *A^b* = Γεθσάν. *A^a* add ἱαντῷ. ³ *A^{b+cd}* add συνέλαβεν.
A^a καὶ συνέλαβεν. ⁴ *Si* = ἐγεννήθη. ⁵ *α, Si.* *β, A* read αὐτῷ. *A^a* add
 υἱόν. ⁶ *c, f.* *h* reads Λομνεί and om. next nine words. *α* reads Λομνήν.
b Λομνί. *d* Λομνήν. *e* Λομνήν. *A^a*, *deg* Λομνί. *A^{b*}* Λομνί. *A^o* Λομί. *Exod.*
vi. 17 *יִלְחָבִי* and so *Aram. Frag.* ⁷ *c.* *b* reads τὸν Σεμεί. *adf* Σεμεί. *e* τὸν
 Σεμεῆν. *A** = Σεμεί. *A^b* Συμεί. *A^{b+cd}* Σεμηί. *A^a* Σεμει. *Exod. vi. 17* *יְשִׁמְעִי*.
⁸ *c.* *ef, A^a* read καὶ οἱ. *ab* καί. For the first four words of ver. 2 *d* reads
 ἔλαβε καὶ Καὰθ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῷ. ⁹ *c* adds εἰσιν. ¹⁰ *c, d.* *b* reads
 Ἀμβράμ. Cf. *LXX. Exod. vi. 18.* *adf* Ἀβράμ. *A* = Ἀμράμ. So *Exod.*
vi. 18 *אַבְרָם*, and also *Aram. Frag.* *d* adds καί. ¹¹ *c, adef, A^a.* *b* reads
 Ἰσαάρ. *A^{cd}* = Ἰσαχαρά. *A^{b*}* Ἰσαχαρ καὶ Ἰσαχαρα. *d* adds καί. *Exod. vii.*
18 and *Aram. Frag. 75* *יִשָּׁחַר*. ¹² *b* reads Χεβρώ. ¹³ *α, d, A.* Other
MSS. om. ¹⁴ *c.* *h* reads Ὀζιήλ. *adf, AB* Ὀζιήλ. *b* Ὀζιήλ. *e* Οὐζιήλ.
*A** = Οὐζιήλ. *A^b* Οὐζιήλ. ¹⁵ *c, ef.* *h, ab* om. For the first four words
d reads ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Μεθαρῆ ἔλαβεν αὐτῷ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν. *A* om. ver. 3.
¹⁶ *b, Si.* *c* reads Μεθλί. *h* Μεθλί. *af* Μεθλί. *d* τὸν Μααλί. *e* Μωλί. *Exod.*
vi. 19 and *Aram. Frag. 75* *יִמְלִי*. ¹⁷ *α.* *d* reads Μωυσῆ καὶ Ἀαρών. Cf.
Exod. vi. 19 *יִמְלִי*. *af* read Ὀμουσή. *b, Si* Ὀμουσί where the *o* may
 represent the *vav* in the Hebrew. On the other hand, the *LXX* has

¹⁸ ἐν τῷ ¹⁹ * ἐνενηκοστῷ τετάρτῳ μου ἔτει ²⁰ ἔλαβεν ²¹ α om. from αὐτός to end of chapter. ²² Ἰωχαβὲδ τὴν Ἰωχαβὲδ ²³ τὴν ²⁴ θυγατέρα μου ἑαυτῷ ²⁵ εἰς γυναῖκα οὗτις ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ²⁶ ἐγεννήθησαν ²⁷ αὐτὸς καὶ ἡ θυγάτηρ μου. 5. Ὁκτῶ ²⁸ ἐτῶν ἤμην ὅτε εἰσῆλθον ²⁹ εἰς γῆν ³⁰ Χανάν ³¹. καὶ * δέκα καὶ ὀκτῶ ³² ἐτῶν ³³ ὅτε ³⁴ ἀπέκτεινα * τὸν Συχέμ ³⁵. καὶ * δέκα καὶ ἐννέα ³⁶ ἐτῶν ³⁷ ἱεράτευσα ³⁸ αῖ, Δ καὶ * εἴκοσι καὶ ὀκτῶ ³⁹ ἐτῶν ⁴⁰ ἔλαβον ⁴¹ γυναῖκα· καὶ τεσσαράκοντα ⁴² (καὶ ὀκτῶ) ⁴³ ἐτῶν ⁴⁴ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον. 6. * Καὶ ἰδοὺ ἐστε, τέκνα μου, τρίτῃ γενεᾷ ⁴⁵. 7. Ἰωσήφ ⁴⁶ ἑκατοστῷ * ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ μου ἔτει ⁴⁷ ἀπέθανεν.

XIII. Καὶ * νῦν, τέκνα μου¹, ἐντέλλομαι ὑμῶν, φοβεῖσθε² * Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν³ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν⁴,

¹ Ὁμοσεῖ also. *e* reads βουσὴν. ² *c, d*. Other MSS. om. A om. to εἶναι inclusive. ³ *be* om. ⁴ *c*. So also *h, d* (save that *h* om. μου and *b* trs. it after εἶναι). *e* reads ᾧ εἶναι Μουσὴ. *af* ἐνενηκ. εἶναι μου σὺν τῷ τετάρτῳ (καὶ τετάρτῳ *f*). *d* ἐνενηκ. εἶναι τῆς ζωῆς μου. *S*¹ corrupt. ⁵ *c, d, f*. Other MSS. om. ⁶ *α, de*. *af* read Ἰαβράμ. *b* Ἀμβράμ. *A* = Ἀμράμ. *d* adds ὁ υἱὸς Κάθ. ⁷ *a*. *c* reads Ἰωχαβὲλ. *h* Ἰωχαβὲλ. *d, A, a, c, d*. *e* Ἰωχαβὲ. *af* Ἰωχαβὲ. *b* Ὀχαβὲ. ⁸ *c, d*. Other MSS. om. ⁹ *c, adf, A, e*. *b* reads αὐτῷ. *e* αὐτῶν. *h, A* ¹⁰ *ad* om. ¹¹ *AB* = εἶναι. ¹² *α* om. rest of chap. ¹³ *e* reads γ'. Aram. Frag. 78 ὀκτωκαίδεκα. ¹⁴ *g* reads ἤλθον. ¹⁵ *ag* om. ¹⁶ *AB* = Χανανιτῶν. *d* om. next nine words. ¹⁷ *afg, b, A* read ὀκτωκαίδεκα. *e* ἱΗ. ¹⁸ *f* om. ¹⁹ *A* = ἡμην ὅτε. *A* ²⁰ *ad* om. *g* om. next nine words. ²¹ *A* = τοὺς Ζικμῖτας. ²² *af, de* read Θ. *b, A* ἐνεκαίδεκα. ²³ *bds*. *af* read ἔτη. *A* add ἡμην ὅτε. ²⁴ *af, A* add τῷ κυρίῳ. ²⁵ *f, A*. *a* read κ' καὶ γ'. *de* κΗ. *bg* εἰκοσιοκτῶ. *S*¹ εἴκοσι. ²⁶ *A, e* add ἡμην ὅτε. ²⁷ *A* add μοι. ²⁸ *de* read μ. ²⁹ Added in accordance with Aram. Frag. 79. ³⁰ *A, c, d* add ἡμην ὅτε. ³¹ *af* (save that *af* om. ἐστέ and *e* reads ἐσται). So also *AB* (save that *A* ³² *ad* add ὑμεῖς after ἐστέ). *b, S*¹ read καὶ ἰδοὺ, τέκνα μου ἐστε, τέκνα μου, τρίτῃ γενεᾷ. *d* καὶ ἰδοὺ ἐστε ἀπὸ τῆς τρίτης γενεᾷ, ὑμεῖς τέκνα μου. *A* = καὶ νῦν ἰδοὺ ἐστε τέκνα μου τρεῖς. *g* reads καὶ ἰδοὺ ἐσται τέκνα τρεῖς γενεᾷ. ³³ *d* reads Ἰωσήφ γὰρ ὁ ἀδελφός μου. *AB* = καὶ Ἰωσ. *g, A* om. this verse. ³⁴ *adf, S*¹ (save that *a* and *S*¹ om.). *b* reads ὀκτωκαίδεκάτῳ εἶναι. *d* εἰ ἐτῶν. *AB* καὶ δεκάτῳ εἶναι αὐτοῦ ὅτε, thus agreeing with *d*.

XIII. ¹ *g* om. *S*¹ om. next two words. ² *α, f, S*¹. *a* reads φοβεῖσθαι. *beg, A* ἵνα φοβεῖσθε (φοβεῖσθαι *e*). *d* ἵνα φοβῆσθε. ³ *α, adfg, A, S*² (save that *c, adfg* read ἡμῶν). *e* reads τὸν θεὸν ὑμῶν. *b* τὸν κ. *S*¹ τὸν κύριον ἡμῶν. ⁴ *c*. *af* read ἐξ ὅλης τῆς καρδίας. *beg* ἐξ ὅλης καρδ. *d* ἐξ ὅλης καρδ. ἡμῶν. *h, A* om. ⁵ *ag* add καρδίας (+ ὑμῶν *g*). *d* κυρίου. *e* ψυχῆς. *A* = εὐθύ-

καὶ πορεύεσθὲ ἐν ἀπλότῃ⁵ * κατὰ πάντα τὸν νόμον αὐτοῦ⁶.

2. * Διδάξατε δὲ καὶ ὑμεῖς⁷ τὰ τέκνα ὑμῶν γράμματα⁸ α om.
ἵνα ἔχωσι⁹ σύνεσιν ἐν * πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν¹⁰, ver. 2.

ἀναγινώσκοντες¹¹ ἀδιαλείπτως¹² τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ¹³.

3. * Ὅτι¹⁴ πᾶς, * ὃς γνώσεται¹⁵ * νόμον Κυρίου¹⁶, τμηθήσεται,
καὶ οὐκ ἔσται¹⁷ ξένος, ὅπου ὑπάγει¹⁸.

4. Καί γε πολλοὺς φίλους ὑπὲρ γονεῖς κτήσεται¹⁹
καὶ ἐπιθυμήσουσι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων δουλεύσαι αὐτῷ²⁰
καὶ ἀκοῦσαι νόμον²¹ ἐκ τοῦ²² στόματος αὐτοῦ²³.

5. Ποιήσατε²⁴ ἴσυν²⁵ δικαιοσύνην²⁶, τέκνα μου, ἐπὶ τῆς γῆς,
ἵνα ἔσθω²⁷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

6. Καὶ σπείρατε²⁸ ἐν * ταῖς ψυχαῖς²⁹ ὑμῶν³⁰ ἀγαθὰ

* καὶ εὐρήσετε³¹ αὐτὰ³² * ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν³³.

* Ἐὰν δὲ σπείρητε πονηρὰ³⁴

* πᾶσαν ταραχὴν καὶ θλίψιν θερίσετε³⁵.

α ἰγνώ-
σμένοι
ἦτε.

τητι, Αβ ἀπλότῃ.

⁶ Α^a = κατὰ πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Αβ τῶν νόμων

αὐτοῦ. d om. τόν, and b reads αὐτῶν for αὐτοῦ. ⁷ e reads διδάξατε καὶ ὑμεῖς.

Α^a = καὶ διδάξατε. ⁸ g trs. before τὰ τέκνα. ⁹ f reads ἔχουσιν. S¹

ἔχητε. ¹⁰ de read πάσῃ ζ. αὐτῶν. ¹¹ abfg, Αβ, S¹. d reads καὶ ἵνα γινώ-

σκοντες καὶ ἐπιγινώσκοντες. e ἵνα γινώσκουσιν. Α^a = ἀναγινώσκουσιν. ¹² d

reads ἀδιαλείπτως ὡσιν and trs. after θεοῦ. ¹³ Α = κυρίου. ¹⁴ c reads

δοῦναι. Α^a om. Αβ om. next five words. ¹⁵ g reads ὁ εἰδώς. ¹⁶ α, d,

Α^a. abfg read ν. θεοῦ. e τὸν νόμον τοῦ θεοῦ. e adds καί. ¹⁷ c reads ἐστίν.

¹⁸ β. c reads ἂν εἰσέρχεται. h ἂν ἀπέρχεται. ¹⁹ h (?), ag. c, df read κτίσε-

ται. b κτήσεται. e γε ζητεῖν. S¹ adds ἂν φιλομαθής. Α^a om. ver. 4 and

compresses vers. 5, 6 as follows:

Σπείρατε δικαιοσύνην (ὅτι ἐλεημοσύνην) ἐπὶ τῆς γῆς

ἵνα θερίσητε ἀταξίαν.

²⁰ g reads αὐτόν. Α^{bcd} = ἡμῖν. Α^a om. ²¹ c, β-d. h reads νόμον. d

λόγον. ²² ac¹ om. ²³ Α^{bcd} = ἡμῶν. ²⁴ α. β, Α, S¹ om. ²⁵ c trs.

after τέκνα μου. ²⁶ β, Αβ, S. d adds αὐτήν and for preceding ἵνα reads

ὅπως. c reads ἰγιασμένοι εἶναι (i. e. ἦτε). h ἡλιασμένοι. All readings corrupt.

εὐρητε = ΞΥΝΗ and ἰγιασμένοι ἦτε = ΞΕΥΗ, both of which are corrupt for

ΥΝΗ = θεσπασίσητε. Cf. Matt. vi. 19, 20. ²⁷ α, af. bdeg read σπείρετε.

²⁸ f reads τῇ ψυχῇ. ²⁹ d reads ἡμῶν. ³⁰ α (though c reads εὐρήσεται

and h εὐρήσεται). β, Α read ἵνα εὐρητε. S¹ καὶ θερίσετε καὶ εὐρήσετε. ³¹ g,

S¹ om. ³² α om. S¹ reads αλωνίῳ for ἡμῶν. ³³ α (save that c reads

σπείρετε). abef, S¹ read ἐὰν γὰρ σπείρητε (σπείρετε ef) κακά. dg ἐὰν γὰρ

σπείρητε. ³⁴ α, β-dg (save that c reads θερησεται (sic), h, hf θερίσητε, e

θερίσεται), Αβ. dg read ταραχὴν, πᾶσαν (d om.) θλίψιν θερίσητε (θερησεται g).

³⁵ ab, Αβ. c, df read κτίσασθε. h, e κτήσασθαι. g, Α^a κτίσασθε. ³⁶ Α^a =

β, Αβ, S
θεοῦ
μετὰ
σπουδῆς.
α ἴσα.

7. Σοφίαν κτήσασθε³⁵ * ἐν φόβῳ³⁶ Θεοῦ³⁷

ὅτι³⁸ ἐὰν * γένηται αἰχμαλωσία,

καὶ ὀλοθρευθῶσι πόλεις καὶ χώραι³⁹

* καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ πάντα⁴⁰ κτήσις⁴¹ ἀπολείται⁴²

* τοῦ σοφοῦ τὴν σοφίαν⁴³ † οὐδεὶς⁴⁴ δύναται⁴⁵ ἀφελέσθαι⁴⁶

εἰ μὴ τύφλωσις⁴⁷ ἀσεβείας⁴⁸ καὶ πόρωσις⁴⁹ ἁμαρτίας⁵⁰.

β-δ, Α, S .
om.

8. Ἐὰν γάρ τις φυλάξῃ αὐτὸν ἐκ τῶν πονηρῶν τούτων ἔργων⁵¹

τότε⁵² γενήσεται⁵³ αὐτῷ σοφία⁵⁴ καὶ * παρὰ τοῖς πολεμοῖς

λαμπρὰ⁵⁵

καὶ ἐπὶ⁵⁶ γῆς ἀλλοτρίας⁵⁷ πατρίς,

καὶ ἐν μέσῳ⁵⁸ ἐχθρῶν εὐρηθήσεται⁵⁹ φίλος.

β, Α
ταῦτα.

9. * Πᾶς ὃς ἀν διδάσκει καλὰ καὶ πράττει⁶⁰

σύνθρονος ἔσται⁶¹ βασιλέων⁶²,

ὥσπερ⁶³ καὶ Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός⁶⁴ μου⁶⁵.

αβ, Α,
S¹ ἡμῶν.

καὶ φόβον.

³⁷ α, β, S¹. Α^a = κυρίου Θεοῦ. Αβ, S² κυρίου. β, Αβ, S add

μετὰ σπουδῆς.

³⁸ α read ἴσα.

³⁹ α. β, S¹ read γένηται αἰχ. καὶ πόλεις

ἐξολοθρευθῶσι (ὀλοθρευθῶσι βf) καὶ χώραι (S¹ om. κ. χώραι). Α^a = ὅτι ὅτε

γενήσονται ἐν ταραχῇ χώραι καὶ ὀλοθρευθῶσι. Αβ = ὅτι ἐὰν γένωνται χώραι καὶ

πόλεις ὀλοθρευθῶσι. d adds καὶ ἄρουραι. ⁴⁰ Α^a om. ⁴¹ αβγ. α, df

read κτίσις. ⁴² βγ. c reads ἀπαλλείνται. h ἀπολυται. d ἀπώλνται. af

ἀπώλνται. ⁴³ α, β-df. df read τοῦ δὲ σοφοῦ τὴν σ. Α^a = τὴν δὲ σοφίαν

τῶν σοφῶν. Αβ τὴν δε σοφίαν. ⁴⁴ e reads οὐ. ⁴⁵ Α^a = δυνήσεται.

⁴⁶ Α^a add ἀπ' αὐτῶν. Α^b ἀπ' αὐτοῦ. ⁴⁷ For τύφλ. . . ἁμαρτίας S¹ reads

σκοτία ἁμαρτίας τύφλωσις βήματος ἀπὸ τῆς εὐγενείας. ⁴⁸ Α^a om. next three

words. ⁴⁹ Em. from πόρωσις of α, e. αdf read πόρωσις. δ πήρωσις.

g πείρωσις. Αβ = πλήρωσις, a corruption of our text. ⁵⁰ g reads καρδίας.

⁵¹ α (save that c reads φυλάζει, and h ἱαντόν, and πράξεων for ἔργων). d

reads ἐὰν δὲ φυλάξῃ ταῦτα. β-δ, Α, S om. But the τότε (α, αef) which

begins the next line points to some such clause as the above. ⁵² α, αef,

S¹. βγ, Α read ὅτι. d om. ⁵³ c adds ἐν. ⁵⁴ α, d (but d prefixes ἡ), Α.

β-δ read αὐτή. Α^a add αὐτοῦ ὡς πόλις ἰσχυρά. S¹ reads πόλεμος and for

next five words καὶ ἀπὸ τοῦ πολεμίου. ⁵⁵ h, β. c reads περὶ τοὺς πολεμίους

λαμπρός. Α = παρὰ τῷ πολέμῳ (τοῖς πολέμοις Αβ) λαμπρότης. ⁵⁶ g adds

τῆς. Α^a om. this line and the next. ⁵⁷ Αβ = ἀλλοτριῶν. ⁵⁸ α, ef.

Other MSS. read ἐμμέσφ. ⁵⁹ c reads γενήσεται. For εὐρ. φίλος S¹ reads

ἀναστρέφεται. ⁶⁰ α (save that h reads διδάσκη). αs read ὅς ἐὰν διδάσκη

ταῦτα καὶ πράττῃ (πράσσει e). βδg ἐὰν (+ γὰρ g) διδάσκη (διδάσκει d) ταῦτα

καὶ πράττῃ (πράττει d). f δ ἐὰν διδάσκει ταῦτα καὶ πράσσει. Α = ὅτι ἐὰν δ

διδάσκεις καὶ τοῦτο πράττης. S¹ ἐὰν δὲ τις γλίσχηται τῆς διδασκαλίας καὶ σοφίας.

⁶¹ Α = ἔσθ. ⁶² α, β-ab, Α, S². αb, S¹ read βασιλῆος. ⁶³ α. β read ὡς.

⁶⁴ g reads πατράδελφος. S¹ prefixes ἀγνός. ⁶⁵ α, d. αbf, Α, S¹ read ἡμῶν,

eg ὑμῶν.

α, A^a

XIV. Ἐγὼ¹ οὖν, τέκνα μου², ἔγνω³ ὅτι ἐπὶ τὰ τέλη τῶν αἰώνων ἀσεβήσετε⁴ *ἐπὶ Κύριον, χεῖρας ἐπιβάλλοντες⁵ ἐν⁶ κακίᾳ [ἐπ' αὐτὸν]⁷ καὶ ἐν⁸ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν γενήσεσθε⁹ χλευασμός.

β, A^β, S¹

XIV. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹⁰, ἔγνω¹¹ γραφῆς¹² Ἐνώχ, ὅτι ἐπὶ τέλει¹³ ἀσεβήσετε¹⁴ ἐπὶ Κύριον, *χεῖρας ἐπιβάλλοντες ἐν πάσῃ κακίᾳ¹⁵ καὶ ἀσχυνηθήσονται *ἐφ' ὑμῶν¹⁶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν γενήσεσθε¹⁷ χλευασμός.

2. Καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἰσραὴλ καθαρὸς ἔστιν¹⁸ ἀπὸ τῆς¹⁹ ἀσεβείας²⁰ τῶν ἀρχιερέων [οἷτινες ἐπιβαλοῦσι²¹ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου]²².

α

3. Ὡς²³ γάρ ἐστιν ὁ ἥλιος²⁴ καθαρὸς ἐνώπιον κυρίου ἡ ἐπὶ τὴν γῆν²⁵, οὕτως καὶ

β (S¹).

3. *Καθαρὸς ὁ οὐρανὸς ὑπὲρ τὴν γῆν²⁶ καὶ ὑμεῖς οἱ φωστῆρες τοῦ Ἰσραὴλ²⁷,

A^β

3. Τέκνα μου, καθαροὶ γίνεσθε καθὼς οἱ οὐρανοὶ ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ ὑμεῖς οἱ οἱ

A^a om.
vers. 2,
3, 4 (to
ἀσεβείᾳ
inclusive).

XIV. ¹A^a = καὶ. ²A^a add ἀναγγέλλω ὑμῖν δ. ³A^a add ἀπὸ γραφῆς (τῶν ἔργων A^b) Ἐνώχ. ⁴h. c reads ἀσεβήσουσιν. ⁵α (save that c reads ἐπιβαλοῦσι). A^a = καὶ χεῖρας ὑμῶν ἐπιβαλεῖτε ἐπὶ κ. ὑμῶν. ⁶A^a add πάσῃ (rightly). ⁷α. Bracketed as a Christian addition. A, β, S¹ om. Observe addition made here by β, A^β. ⁸c. h om. ⁹c reads γενήσεσθαι (corrupt for γενήσεσθε as in af, A). h γενήσεται. ¹⁰e, A^β. β-σ, S¹ om. ¹¹e adds τῆς. ¹²S¹ reads γενεᾶς. ¹³abd, S¹. e reads τὸ τέλος. f συντελεί. g τέλος. A^β = ἐπὶ τὰ τέλη τῶν αἰώνων. ¹⁴f. abdg read ἀσεβήσετε. e ἀσεβήσεται. S¹ ἀσεβέουσιν. A^β add καθὼς ποιήσουσιν πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁵β (save that de read ἐπιβαλόντες), S¹. A^β = καὶ χεῖρας ὑμῶν ἐπιβαλεῖτε ἐπὶ κύριον. Unless we can render χεῖρας ἐπιβ. ἐν πάσῃ κακίᾳ as 'stretching out the hands to all wickedness,' we must reject either the whole clause or χεῖρας ἐπιβ. at all events. ¹⁶bg. d om. af read ἐφ' ὑμᾶς and e ἐφ' ὑμῶν. ¹⁷af, A. bg read γενήσεται. d γενήσετε. e γενήσεσθαι. ¹⁸α, adefg. b, S¹ read ἔστιν. A^β = ἦν. ¹⁹α, abd, A^b ²⁰des, S¹. efg, A^b read πάσης. ²¹c adds ὑμῶν καὶ. ²²A^β = ἐπιβάλλουσι. ²³c adds χν. The clause is bracketed as a Christian interpolation. ²⁴h. c reads οὐ. ²⁵= שׁוֹמֵר which, since β, A^β read οὐρανός, is corrupt for שׁוֹמֵר. ²⁶= שׁוֹמֵר corrupt for שׁוֹמֵר or שׁוֹמֵר = ὑπὲρ or παρὰ τὴν γῆν. Hence read ὑπὲρ or παρὰ, as in β, A^β. ²⁷β-d (save that for οὐρανός, which f om., α reads ἡλιος). d om. S¹ om. ver. 3 and ver. 4 to ἀσεβείᾳ. ²⁸afg. b reads οὐρανοῦ. For καὶ ὑμεῖς . . . Ἰσραὴλ d reads καὶ γὰρ αὐτὸς ὡς φωστῆρς εἰσιν. ²⁹A^β give the imperative here. ³⁰c reads σκοτισθεῖτε. ³¹Em. from

ὕμεις ἐστε³⁸, οἱ φω-
στῆρες τοῦ Ἰσραήλ,
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη.
4. Καὶ ἐὰν ὕμεις
σκοτισθῆτε³⁹ ἐν
ἀσεβείᾳ, τί λοιπὸν
τὰ ἔθνη ποιήσουσι³⁰
ἐν τυφλώσει διὰ-
γυντες³¹; καὶ ἐπά-
ξετε κατάραν ἐπὶ
τὸ γένος ἡμῶν³²,
† ὑπὲρ οὖν³³ τὸ φῶς
τοῦ νόμου τὸ δοθὲν εἰς
φωτισμὸν * παντὸς
ἀνθρώπου³⁴, † τοῦ-
τον θέλ(ή)ετε³⁵ ἀν-
ελεῖν, ἐναντίας ἐν-
τολὰς διδάσκοντες³⁶
τοῖς τοῦ θεοῦ δικαίω-
μασιν.

Aa om.
ver. 5
and
ver. 6 to
βεβηλώ-
σατε καὶ
inclu-
sive.

† ὥς ὁ ἥλιος καὶ ἡ
σελήνη. 4. * Τί
ποιήσουσιν πάντα
τὰ ἔθνη, ἐὰν ὕμεις
σκοτισθῆτε ἐν ἀσε-
βείᾳ; καὶ ἐπάξετε
κατάραν³⁷ ἐπὶ³⁸ τὸ
γένος ἡμῶν³⁹, † ὑπὲρ
οὖν⁴⁰ τὸ φῶς
νόμου⁴¹ τὸ δοθὲν⁴²
ὑμῖν⁴³ εἰς φωτισμὸν
παντὸς ἀνθρώπου,
† τοῦτον⁴⁴ θελήσετε⁴⁵
ἀνελεῖν, ἐναντίας ἐν-
τολὰς διδάσκοντες
* τοῖς τοῦ θεοῦ δι-
καιώμασι⁴⁶.

φωστῆρες ἐστε τοῦ
Ἰσραήλ, ὥς ὁ ἥλιος
καὶ ἡ σελήνη, ἔσε-
σθε. 4. Τί⁴⁷ ποιή-
σουσιν πάντα τὰ
ἔθνη, ἐὰν [γὰρ]⁴⁸
σκοτισθῆσεσθε ἐν
ἀσεβείᾳ; καὶ ἐλεῖ-
σονται κατάραι ἐπὶ
τὸ γένος ὑμῶν, καὶ
τὸ φῶς τὸ δοθὲν διὰ
τοῦ νόμου ὑμῖν εἰς
φωτισμὸν * καὶ
παντὶ ἀνθρώπῳ⁴⁹,
τοῦτο θελήσετε ἀνε-
λεῖν καὶ [ἐναντίον
τοῦτον]⁵⁰ διδάξετε⁵¹
τὰς ἐντολὰς⁵² κα-
τὰ τοῦ δικαίωματος
θεοῦ.

5. Τὰς προσφορὰς⁵³ Κυρίου ληστεύετε⁵⁴, καὶ * ἀπὸ τῶν

ποιήσωσιν of c. h reads ποιήσιν. ³¹ h adds ὑπὲρ οὖν. ³² c. h, S¹ read ὑμῶν. ³³ α. This unintelligible phrase is no doubt corrupt for ὑπὲρ οὖν as in β = 77K 7y. Cf. Pa. civ. 14 (LXX) for ὑπὲρ with genitive in this sense as a rendering of 7y: Aβ give καί. S¹ γάρ. ³⁴ d om. ³⁵ c reads θέλεται. h θέλετε. ³⁶ c. h reads διδάσκοντες. ³⁷ β-d (save that aef read σκοτισθῆσεσθε and g ὑμῖν σκοτισθῆσεται, e ἐπαξίται, f ἐπαταξετε, S¹ ἐπάξουσιν). d reads (almost as in α) καὶ ἐὰν ὕμεις σκοτισθῆτε, τί ποιήσουσι πάντα τὰ ἔθνη; ἐν γὰρ τῇ ἀσεβείᾳ ὑμῶν ἐπάξετε. ³⁸ g om. ³⁹ d, S¹ read ὑμῶν. ⁴⁰ af read ὑπὲρ οὖν. ⁴¹ b, S¹ read κόσμου. d κόσμου καὶ τοῦ νόμου. For ὑπὲρ οὖν τὸ φῶς . . . δοθὲν S¹ reads οἱ ἅγιοι νόμοι ἐδόθησαν. ⁴² abcf add ἐν against α, d³g, Aβ, S¹. ⁴³ b adds ἐν. d adds καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ and om. παντὸς ἀνθρώπου in next line. So also Aβ. ⁴⁴ Read τοῦτο with a. ⁴⁵ dg (though the former gives the form θελήσετε and the latter θελήσεται). abcf, S¹ read θίλοντες. ⁴⁶ e reads τῆς τοῦ θ. δικαιοσύνης. S¹ om. rest of chap. ⁴⁷ A⁹⁵ i. e. 77K 7y. A⁹⁵ prefix 77K 7y, text then = καὶ μὴ δ (?) or καὶ οὐδέ. ⁴⁸ Bracketed as an interpolation. ⁴⁹ So also d. See note 43. ⁵⁰ Bracketed as a dittography of the last four words of the verse. A⁹⁵ om. ver. 4 save the following words, 77K 7y ὑμῖς ἐναντίον τῷ κυρίῳ διδάσκετε τὰς ἐντολὰς ὑμῶν. ⁵¹ A⁹⁵. A⁹⁵ = διδάσκοντες. ⁵² A⁹⁵ om. next six words. ⁵³ Aβ read 77K 7y 77K 7y (= τῆς ἐντολῆς) corrupt for

μεριδῶν⁶⁵ αὐτοῦ⁶⁶ κλέψετε⁶⁷ ἐκλεκτά, ἐσθίοντες⁶⁸ * ἐν κατα-
φρονήσει⁶⁹ μετὰ⁶⁰ πορνῶν. 6. Καὶ⁶¹ ἐν πλεονεξίᾳ τὰς
ἐντολὰς⁶² κυρίου⁶³ διδάξετε⁶⁴, * τὰς μὲν⁶⁵ ὑπ' ἀνδρῶν βεβηλώ-
σατε⁶⁶ καὶ πόρναις⁶⁷ καὶ μοιχαλίσῃς⁶⁸ συναφθήσεσθε⁶⁹, * θυγα-
τέρας δὲ⁷⁰ ἐθνῶν λήψεσθε⁷¹ εἰς γυναῖκας⁷², καὶ γενήσεται⁷⁴ τὰ ἐκ-
* ἡ μῖξις ὑμῶν⁷⁵ ὡς⁷⁶ * Σόδομα καὶ Γόμορρα⁷⁷. 7. Καὶ⁷⁸ βεβη-
φυνωθήσεσθε⁷⁹ ἐπὶ τῇ ἱερῳσύνῃ ὑμῶν⁸⁰ * κατὰ τῶν ἀνθρώπων
ἐπαυρομένοι⁸¹, οὐ μόνον δὲ τοῦτο⁸² ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐντολῶν
τοῦ Θεοῦ⁸³. 8. * Καταφρονήσετε γὰρ τὰ ἅγια χλευάζοντες καὶ
γελοιάζοντες⁸⁴.
(δὲ) λεοῦν

XV. Διὰ¹ τούτου² *ὁ ναός³, ὃν⁴ ἐκλέξεται⁵ κύριος⁶, σαλήμ)
 *ἱερὸς⁷ ἔσται⁸ ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ ὑμῶν⁹, καὶ ὑμεῖς αἰχμάλωτοι¹⁰ ἐστέ.

β (Α) γυναίκα· *καθαρίζοντες αὐτὰς καθαρισμῷ παρανόμῳ⁷³. β Γόμορρα ἐν Ἀσβερί. α, ΑΒ οἱ. κατὰ . . . ἱπαιρόμενοι. β *φυσιούμενοι καταφρονήσεται⁸⁵ τὰ ἄνια⁸⁶ ἐν καταφρονήσει⁸⁷ γλωιάζοντες⁸⁸.

⁸⁴ *a. c* reads ληστεύσσετε. *bdfg* ληστεύ-
⁸⁵ *Δβ* read *αμωδωλν* (= τὴν φιάλην)

corrupt for *ἡρωσθέν* = *τὴν μερίδα*. ⁵⁶ *a* reads *αὐτῶν*. *Δβ* = *κυρίου*.

⁷¹ a. α, d read κλέψετε. bfg κλέψητε. e κλέψηται. bdeag, A^B add καὶ πρὸ τοῦ θυσιάσαι κυρίῳ (θεῷ A^B) λήψεσθε (d λήψετε) τὰ. ⁷² A^B = καὶ ἔδεσθε.

⁵⁹h, β, Δβ, but β tra. before ἐσθίοντες and Δβ after πορνῶν. c reads ἐν καταφροσύνῃ before μετά. ⁶⁰c adds τῶν. ⁶¹b om. ⁶²h, b add τοῦ.

⁸⁸ e om. ⁸⁹ a. h. bdf read διδάτε, c διδάτετε, e διδάηται, g διαδέηται.

⁶⁰ α. β-ε. A^β read τάς. ε και τάς. ⁶¹ α. β reads βεβηλώσητε. β adds και

παρθέτους Ἰσραὴλ (ba Ἱερουσαλήμ, d om.) μανείτε (ef μιάνητε) against α, Αβ.

⁶⁷ *af* read πονηρᾶς. ⁶⁸ *e* reads μυγαλλίδας. ⁶⁹ *A*^a = ἔσται συναγωγή

ὑμῶν, Ἀβ ἔσονται συναγωγαὶ ὑμῶν through internal corruption. ⁷⁰ α. ε.

A read καὶ θυγατέρας. B-ε θυγατέρας. ⁷¹d reads λήψετε. A adds ὑμῖν.

⁷² $\Delta^a = \gamma\delta\mu\sigma\nu$. ⁷³ β (save that d reads καθαρίσθε ἑαυτὰς κ. π. and e reads

κ. α. καθαρισμόν παράνομον). $\Delta^a = \epsilon\eta$ ὡς ἔχει καθαρίσειν αὐτὰς καθαρισμῷ

παρανομίας ὑμῶν. **Αβ** ἐν τῷ ἔχειν καθαρίζειν αὐτὰς παρανομία ὑμῶν, ⁷⁴ α. β-

af. af read γίνεσθαι. A = γενήσονται. ⁷⁵ A = αἱ μίξεις ὑμῶν ἐν ἀσεβείᾳ.

¹⁶ *beg* om. ¹⁷ α, β. A = Σοδομῶν καὶ Γομορραίων. β adds ἐν ἀσείβει.

⁷⁸ A^a om. ⁷⁹ A^{b*} = φυσιοῦσθε. ⁸⁰ α, δ, A. β-d om. ⁸¹ α, β (save

that *adj* om. τῶν), A^a. A^β om. ^{ss}α. d, A read ταῦτα ποιήσετε. β-d

om. ⁸⁸ A^a adds ἐναντίοι ἔσεσθε. ⁸⁹ α. For γελοιᾶζ. c reads γελιάζοντες.

A^a om. ⁸⁵ *aef. bdg* read φυσιούμενοι καταπαίξετε. **A^B** = ἀσβεθήσετε (i. e.

ամառը անցի՞ր corrupt for ամառը անանցի՞ր = փսածիցե՞ս եւ

διαταράξετε. ⁸⁶ *a* reads τῶν ἁγίων. *q* τὸ ἅγιον. ⁸⁷ $\Delta\beta$ = καταφρονούντες

καί. ⁸⁸ d reads γελιάζοντες as in c.

XV. ¹h, S¹ read καὶ διὰ. ²α, *adf.* beg read ταῦτα. ³e reads οὗτος.

A^a add ὑμῶν. ⁴**α.** *deg.* *abf* read ἐν αὐτῷ. ⁵**α.** *efg.* *ab* read ἐκλέξεται.

Α^a om. λωτοι ἔσεσθε εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 2. Καὶ *ἔσεσθε βδέλυγμα⁹
 ver. 2, 3. αἰτοῖς¹⁰, καὶ λήψετε¹¹ δυνεῖδος¹² καὶ αἰσχύνῃ αἰώνιον παρὰ
 δ (d) g *τῆς δικαιοκρισίας¹³ τοῦ Θεοῦ. 3. Καὶ πάντες οἱ μισοῦντες¹⁴
 ΑΒ θεωροῦντες. ὑμᾶς *χαρῆσονται ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ¹⁵ ὑμῶν¹⁶. 4. Καὶ¹⁷ εἰ
 β, ΑΒ μὴ¹⁸ δι' Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ *τῶν πατέρων ἡμῶν
 φεύζον-ταὶ ἀφ'. ἔλεος λήψετε¹⁹, εἰς²⁰ ἐκ τοῦ σπέρματος²¹ ὑμῶν²² *οὐ μὴ²³
 β-δ, Α, S καταλειφθῇ²⁴ ἐπὶ τῆς γῆς.
 τοὺς
 πατέρας
 ἡμῶν.
 c¹ Αα
 ἡμῶν.
 β, ΑΒ, S
 ἔγνω ἐν βίβλῃ Ἑνώχ. β, ΑΒ, S τὰς θυσίας.

αg ἐξελέγξει (-ται g). *e adds τόπον. Α^a εἶνα τόπον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
 *g reads ἐρημωθήσονται. *α, S. β-e, ΑΒ read ἐν ἀκαθαρσίᾳ (+ καὶ ἀρπαγῇ
 ΑΒ). e ἐπὶ ἀκαθαρσίας. Α^a καὶ ἐν ἀκαθαρσίᾳ διαφθοράς. *β-deg, S². c reads
 βδέλυγμα. ἡ βδελύσσεσθε. deg, ΑΒ ἔσεσθε εἰς βδέλυγμα. For ver. 2 Α^a reads
 καὶ αἰσχος ἔσεσθε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι and om. ver. 3. S¹ ἔσσονται βδέλυγμα.
 10 α, ΑΒ. β-e read ἐν αὐτοῖς. e ἐπ' αὐτούς. 11 S¹ reads λήψονται.
 12 b reads δυνεῖδισμόν. e om. following καὶ. 13 ΑΒ = τοῦ δικαίου κριτοῦ.
 14 α, aef, S. bg, ΑΒ read θεωροῦντες. d ὁρῶντες. Do these variants point
 back to Π'Κ'Π'Π' and Π'Κ'Π'Π'. 15 α (save that h adds εὐτελείᾳ καὶ before
 ἀπωλείᾳ). β, ΑΒ read φεύζονται ἀφ'. A confusion (?) of ἰγ' and ἰγ'δ'.
 S om. 16 S om. d adds μισοῦμενοι ὑμᾶς. 17 h om. 18 Α^a add ἐστίν.
 19 α (save that c reads ἡλεος for εἰλ.). β-d, Α, S¹ read τοὺς πατέρας ἡμῶν
 (ὑμῶν Α^{b-cd}). d τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἐπεὶ οὐδέ. 20 Α = τὸ ἐκτεμνόμενον. 21 Α^a
 = γένους. 22 h, c¹, d, ΑΒ. c¹, Α^a read ἡμῶν. β-d, S μου. 23 β-d, Α.
 c reads οὐκ. h οὐ. d om. 24 abg, S². c reads ἐκατελυφθῇ. h, f καταλήφθῃ.
 d καταλιμπάνετο. e καταλίφθῃ. S¹ κατέλειψα.

XVI. 1 α. abefg, ΑΒ, S read ἔγνω. d ἀνέγνω. Α^a om. first seven words
 of this verse. β, ΑΒ, S add ἐν (+ τῇ d) βίβλῃ (βιβλίῳ δε) Ἑνώχ. 2 ΑΒ
 read εἰ ἐροῦν ἐρεβῆμ (= καὶ ἐπὶ ἐσπέρᾳ) corrupt for ἐροῦν ἐρεβῆμ
 (= ἰβδομάδας). For ἰβδομῃ. ἰβδ. S reads ἰβδομάδα. 3 Α^a = πλανᾷσθε
 and om. rest of verse. *c, Α^a. h, β read βεβηλώσῃτε. e βεβηλώσεται.
 Α^a = βεβηλώσει. Α^b give the clause as follows: τὴν βεβηλώσιν ἐν ἱερουσὺν
 ὑμῶν ἐπιμίξετε. S¹ om. next four words. *α. β, ΑΒ, S² read τὰς θυσίας.
 *α, ab. def read μάνητε. g om. 7 α (c ἀθετήσετε, h -ητε). defg, ΑΒ read
 ἀφανίσῃτε. α, S ἀφανίσετε. d om. together with the three preceding words.
 ΑΒ = ἀφανῇ ποιήσετε. The entire verse is very corrupt and defective in
 Α^a which = καὶ ἀπολούνται ἐξ ὑμῶν οἱ νόμοι καὶ οἱ προφῆται· καὶ (Α^b om.) διώξετε
 ἐξ ὑμῶν δικαίους. *α, a. df read ἐξουθενώσῃτε. bg ἐξουθενώσῃτε. e ἐξου-
 θεήσεται. ΑΒ renders ἐξουδ. in the sense of 'despise.' *α. β, S² read

ώξετε δὲ¹⁰ ἄνδρας¹¹ δικαίους, καλεῖσε βεῖς μισήσετε¹², ἀληθινῶν¹³ λόγους βδελύξεσθε¹⁴. [3. Καὶ ἄνδρα καινοποιοῦντα¹⁵ νόμον * ἐν δυνάμει ὑψίστου¹⁶ πλάνον¹⁷ προσαγορεύσετε, καὶ τέλος ἰδμήσετε τοῦ ἀποκτεῖναι¹⁸ αὐτόν, οὐκ εἰδότες¹⁹ αὐτοῦ τὸ ἀνάστημα²⁰, τὸ²¹ ἀθῶον αἷμα²² * ἐν κακίᾳ²³ ἐπὶ τῆς²⁴ κεφαλῆς²⁵ ὑμῶν ἀναδεχόμενοι²⁶.] 4. * Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι²⁷ δι' αὐτὸν²⁸ ἔσσονται²⁹ τὰ ἅγια ὑμῶν ἔρημα³⁰ ἕως ἐδάφους³¹. 5. Καὶ * τόπος ὑμῶν καθαρὸς οὐκ ἔσται³², ἀλλ' ἔσεσθε³³ ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς κατάραν καὶ * εἰς διασκορπισμόν³⁴, ἕως * αὐτὸς μέγα.

ἐν διαστροφῇ. A^β om. S¹ = ἐν ἀναστροφῇ. ¹⁰ α. dg, A^β read καὶ διώξετε (-ητε d). abef, S¹ read διώξετε (f -ητε). ¹¹ A^β om. ¹² af, A^β. h, beg read μισήσετε (-εσαι e). e μισοῦντες. d om. ¹³ α, β-deg, S. deg, A^β read ἀληθινούς which A^β trs. after λόγους. ¹⁴ a. α, bfg read βδελύξεσθε (βδελλ- c). d βδελλύξετε. e βδελυξισθαι. ¹⁵ α (καὶ νόμονουσα (sic) e). β, A read ἀκαινοποιοῦντα. adf, A add τόν. In A^β the clause καὶ ἄνδρα . . . προσαγορεύσετε is trs. before ver. 2. ¹⁶ α, β, S¹. A^a om. A^β = τοῦ ὑψίστου. A adds αὐτόν. ¹⁷ A^a add καὶ ἀκάθαρτον. ¹⁸ α (e reading ὀρμησείτε, h -ητε). β, S read ὡς νομίζετε (a νομίσετε, f -σητε) ἀποκτενίτε (d ἀποκτεῖναι). A^β = ὡς νομίζω ἀποκτενίτε. A^a ἀποκτενίτε. The original text seems to be irrecoverable. The text of α recalls slightly Acts vii. 57, 58, ὥρμησαν ἐμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν, καὶ . . . λίθοβόλουν. Possibly the entire verse is a Christian interpolation, but this is not probable. We might conjecture the origin of the three distinct readings above. A^a = ἀποκτενίτε = וְהָרַג. This latter word if written twice by a scribal error might have led to the text of α and been written וְהָרַג וְהָרַג = ὀρμήσετε τοῦ ἀποκτεῖναι, or else have been written as וְהָרַג וְהָרַג = νομίσετε (af) ἀποκτεῖναι which approximates to the text of β. The ὡς would then have to be explained as a later addition. ¹⁹ A = ὡς (A^b = καί, A^β om.) οὐ δυνάμενοι εἰδέναι. ²⁰ α, β = 'dignity.' A^{b,cd} read ἡγερην-βρην = ἀνάστασιν, which seems to rest on a misinterpretation of ἀνάστημα. A^a offers ἡγερην-βρην-βρην = δικαιούσιν which is obviously a corruption of A^{b,cd}. A^e reads ἡγερ-βρην-βρην (another corruption of A^{b,cd}) = νίκην. ²¹ e om. g, A^a prefix καί. ²² d, A add αὐτοῦ. ²³ α, β. A = ἐν κακίᾳ ὑμῶν which A^a trs. before τὸ ἀθῶον. ²⁴ α. β om. ²⁵ b reads κεφαλῆς. ²⁶ g reads δεχόμενοι. A^a add καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τέκνων ὑμῶν. A = ἀναδέσσει. ²⁷ α. β-b, A read καί. b, S om. ²⁸ h reads αὐτῶν. eg τούτο. ²⁹ c, af. h, bdeg read ἔσται. ³⁰ S¹ om. d, A^β add καί. ³¹ β, A^β, S add μεμαμμένα (e μεμηρημένα, g μεμασμένα). ³² α. β, S read οὐκ ἔσται τόπος ὑμῶν (g ὑμῖν) καθαρὸς. A = οὐκ (A^a οὐκεί) ἔσται ὑμῶν τόπος καθαρὸς. ³³ β, A^β trs. after ἔθνεσιν. For ἔσεσθε . . . διασκορπισμόν A^a gives ἐν τοῖς ἔθνεσιν διασκορπισθήσεσθε. ³⁴ e reads διασκορπισμένοι. g διασκορπισμόν. ³⁵ e adds ἄν. ³⁶ d reads αὐτός. A^a = πάλιν ὁ κύριος. d om. next four words. ³⁷ h, bef.

πάλιν³⁶ ἐπισκέψηται³⁷ καὶ *οἰκτειρήσῃ καὶ³⁸ προσδέξῃται³⁹.

α, β, Δβ, ὑμᾶς.

S ὑμᾶς

[ἐν πίστει

καὶ

ὑδατι]⁴⁰.

XVII. *Καὶ ὅτι ἠκούσατε¹ περὶ τῶν ἐβδομήκοντα² ἐβδομάδων³, ἀκούσατε καὶ⁴ περὶ τῆς ἱερωσύνης⁵. 2. Καθ' ἕκαστον γὰρ ἰωβηλαῖον⁶ ἔσται ἱερωσύνη⁷. Καὶ⁸ ἐν τῷ⁹ πρώτῳ ἰωβηλαίῳ ὁ *χειρῶμενος¹⁰ πρῶτος¹⁰ εἰς ἱερωσύνην *ἔσται μέγας¹¹, καὶ α λαλεῖ. λαλήσει¹² Θεὸς ὡς πατρί· καὶ ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ πλήρης μετὰ¹³ κυρίου· [καὶ ἐν ἡμέραις¹⁴ χαρᾶς αὐτοῦ¹⁵ *ἐπὶ σωτηρίᾳ¹⁶ κόσμου *αὐτοῦ ἀναστήσεται]¹⁷. 3. Ἐν¹⁸ τῷ δευτέρῳ ἰωβηλαίῳ β-δ, Δβ, δ¹⁹ χειρῶμενος ἐν πένθει ἀγαπητοῦ²⁰ συλληφθήσεται²¹ *καὶ S = ἀγαπητῶν. ἔσται²² ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ τιμὰ²³, καὶ παρὰ πάντων²⁴ δοξα- σθήσεται. 4. Ὁ δὲ τρίτος ἱερεὺς²⁵ λύπη παραληφθήσεται²⁶. 5. Καὶ²⁷ ὁ τέταρτος ἐν ὀδύναις²⁸ ἔσται· ὅτι²⁹ προσθήσει³⁰ *ἐπ' αὐτῷ³¹ *ἡ ἀδικία³² *εἰς πλήθος³³. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ

c reads ἐπισκέψεται. ag ἐπισκέψεται. A adds ὑμᾶς. ³⁶ c. h reads οἰκτη- ρῆσαι. abfg οἰκτειρήσας (-σας f). e οἰκτεῖρας. Δβ reads ἡμῶν (= πάλιν) corrupt for ἡμῶν as in A^a = οἰκτειρήσας. ³⁹ adg read προσδέξεται. c -εῖται. ⁴⁰ α, β-ε¹, Δβ, S. ε¹, A^a om.

XVII. ¹ d reads καθὼς ἠκούσατε περὶ and om. next seven words. Δβ = ὡς οὖν ἀκούετε. A^a om. XVII, XVIII. S om. first seven words. ² a reads ο'. ³ A^{b+od} = καὶ ἐπὶ τὰ ἰσπερῶν but a very slight change restores the text. See note 2, chap. xvi. ⁴ a om. S reads τέκνα μου. ⁵ c reads ἱερωσύνης, and so generally gives this word. ⁶ c reads ἰωβηλαίων and so generally. e ἰωβήλεον and so generally. g ἰουβηλαίων. For καθ' . . . ἰωβ. S¹ reads καὶ ἐν τῷ γένει. ⁷ d reads ἱερωσύνης and d, S om. next five words. ⁸ b om. ⁹ g om. ¹⁰ α, g, Δβ. β-g read πρῶτος χειρῶμενος. α gives the form χειρῶμενος and f χειρῶμενος. S¹ adds καὶ δε ἂν χρισθῇ and om. rest of verse. ¹¹ α, deg. abf, Δβ read μέγας ἔσται. ¹² β, Δβ. α reads λαλεῖ. d adds τῷ. ¹³ b adds φόβου. πλήρης μετὰ = D⁹ D¹⁰ ψ'. ¹⁴ α. β, Δβ read ἡμέρῃ. ¹⁵ a adds καί. ¹⁶ c reads σωτηρίας. A^{b+od} σωτηρία, but A^a agrees with text. ¹⁷ α, β. A^a = γενήσεται. A^{b+od} ἀναστήσεται. ¹⁸ α, β-ε¹ g. ade² f read ἐν δέ. Δβ = καὶ ἐν. ¹⁹ g reads ὡς. ae¹ om. ²⁰ α, g. β-dg, Δβ, S read ἀγαπητῶν. d ἀγαπητόν. e¹ ἀγαπητῷ. ²¹ h reads ληφθήσεται. ²² eg om., but e adds ἔσται in margin. ²³ S om. rest of verse. ²⁴ α. β reads πᾶσιν. ²⁵ β-f add ἐν. ²⁶ d reads παραλειφθήσεται. Δβ = περιλη- φθήσεται. c om. next two verses, and d om. next six words through hmt. ²⁷ g om. ²⁸ h, a, Δβ. β-a read ὀδύνῃ. ²⁹ β, S. Δβ reads καί. h φ. ³⁰ β. h reads προσθήσει. Here προσθήσει = ἡ' ὅτι corrupt for ἡ' ὅτι = συναχθήσεται or ἡ' ὅτι = προστεθήσεται. ³¹ adf. dg read ἐπ' αὐτόν. e ἀπ' αὐτοῦ. h ἐν αὐτῷ. ³² h tra. before ἐπ' αὐτῷ. ³³ Δβ = πολλή. ³⁴ β, Δβ. h reads μισήσει. ³⁵ h tra. after αὐτοῦ, g before μισήσουσιν. ³⁶ g reads τῷ. ³⁷ g reads

μισήσουσιν³⁴ ἕκαστος³⁵ τὸν³⁶ πλησίον αὐτοῦ. 6. Ὁ πέμπτος ἐν σκότει³⁷ παραληφθήσεται³⁸. 7. Ὡσαύτως³⁹ καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἑβδομος⁴⁰. 8. *Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ²⁷ ἔσται μiasμός⁴¹, ὃν οὐ δύναμαι⁴² εἰπεῖν ἐνώπιον⁴³ ἀνθρώπων· ὅτι αὐτοὶ γνώ-
σονται οἱ ποιοῦντες αὐτά. 9. Διὰ τοῦτο ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἔσονται· καὶ ἡ γῆ αὐτῶν⁴⁴ καὶ *ἡ ὑπαρξίς⁴⁵ ἀφανισθήσεται⁴⁶.

10. *Καὶ ἐν τῇ πέμπτῃ⁴⁷ ἑβδομάδι⁴⁸ ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ἐρημώσεως αὐτῶν, καὶ⁴⁹ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον κυρίου⁵⁰.

11. Ἐν δὲ τῷ ἑβδομηκοστῷ ἑβδόμῳ⁵¹ ἤξουσιν ἱερεῖς⁵², β, Αβ, S εἰδωλολατρουῦντες, μοιχοί⁵³, φιλάργυροι⁵⁴ ὑπερήφανοι, ἄνομοι, ἀσελεγεῖς⁵⁵, παιδοφθόροι⁵⁶, κτηνοφθόροι⁵⁷. β, Αβ, S μάχιμοι.

XVIII. Καὶ¹ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν παρὰ κυρίου, *ἐκλείψει ἡ ἱερωσύνη².

2. Καὶ³ τότε ἐγερεῖ⁴ κύριος ἱερέα καινόν⁵,
φῃ⁶ πάντες οἱ λόγοι κυρίου⁷ ἀποκαλυφθήσονται⁸,
καὶ αὐτὸς ποιήσει κρίσιν⁹ ἀληθείας¹⁰ ἐπὶ τῆς γῆς¹¹ *ἐν
πλήθει¹² ἡμερῶν.

3. Καὶ ἀνατελεῖ¹³ ἄστρον αὐτοῦ¹⁴ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλείως¹⁵
φωτίζων¹⁶ φῶς γνώσεως ἔν ἡλίῳ ἡμέρα¹⁷,

σκοτεία. ³⁸ d reads παραλειφθήσεται. ³⁹ h reads ὡς αὐτός. ⁴⁰ Αβ om.

⁴¹ h reads σπασμός. ⁴² h reads δαμείς. ⁴³ b, S¹ adds κυρίου καί. ⁴⁴ α, adefg, Αβ. b, S om. a om. next four words. ⁴⁵ eg reads ἡ (ai) g ὑπάρ-

ξεις. Αβ = ἡ ἐπαρχία. bdef, S add αὐτῶν. ⁴⁶ c, g read ἀφανισθήσονται.

⁴⁷ c. h om. together with next two words. adf read καὶ ἐν πέμπτῃ. b κ.

ἐμπέμπτη. eg κ. ἐν πέμπτῃ. ⁴⁸ g reads ἑβδοματικῇ. ⁴⁹ h om. ⁵⁰ α

reads κυρίῳ. ⁵¹ α. β, Αβ, S read ἑβδόμῳ ἑβδοματικῇ. ⁵² beg prefix οἱ.

⁵³ α. β, Αβ, S¹ read μάχιμοι. ⁵⁴ c, ad give the form φιλάργυροι. ⁵⁵ e

reads ἀσεβείς. ⁵⁶ b, Αβ add καὶ. ⁵⁷ α tra. before ἄνομοι. eg om. adef,

Αβ, S¹ support order of text.

XVIII. ¹ g om. καὶ . . . ἱερωσύνη. ² α, adef, Αβ, S¹ (save that c, g

read ἐκλείψει, and d reads ἐκλείψει and om. ἡ, and e reads ἱερατεία, and Αβ

prefix καί). b reads τῇ ἱερατείᾳ. ³ α. β, Αβ om. ⁴ α, β, S¹. Αβ read

ἐγείρει. ⁵ Αβ om. ⁶ α, bdf, Αβ. ag read ὡς. e δ. ⁷ d¹ reads αὐτοῦ.

d² κυρίου, as all other MSS. ⁸ f reads ἀποκαλυφθήσονται. ⁹ e¹ reads τὴν

ἐκδίκησιν. ¹⁰ e κρίσιν, as all other MSS. ¹¹ α, β-dg. g, Αβ read ἀληθινήν.

d is conflate and reads ἀληθινήν ἀληθείας. ¹² e om. ¹³ e reads ἐμπλήθει.

¹⁴ d adds αὐτῇ. ¹⁵ h reads αὐτῇ. ¹⁶ h, dfg, Αβ. c, abe, S read βασιλείας.

¹⁷ h, α¹ read φωτίζον. ¹⁸ h, abf. c, eg, S read ὡς ἐν ἡλίῳ ἡμέρα (ἡμέρας e, S).

d ἐν ἡλίῳ ὡς ἡμέρας. Αβ = ὡς ἐν μεσημβρίᾳ ἐνώπιον τοῦ ἡλίου. The text =

וַיִּהְיֶה עוֹשֶׁתּוֹת which may be corrupt for וַיִּהְיֶה עוֹשֶׁתּוֹת = ὡς ὁ ἥλιος (φωτίζει) τὴν

β, Δβ, S¹
οίκουμένη
[ἵως
ἀναλή-
ψεως
αὐτοῦ].
Δβ =
ἐκείναις.

αδg και
του.

h, adg
πατρός
(+ και h).

- καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ¹⁸.
4. Οὗτος¹⁹ ἀναλάμψει²⁰ *ὡς δ²¹ ἥλιος ἐν τῇ γῇ²²,
καὶ ἔξαρεῖ πᾶν σκότος *ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν²³
καὶ ἔσται εἰρήνη ἐν πάσῃ τῇ γῇ. •
5. Οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιάσονται²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ²⁵,
καὶ ἡ γῇ χαρήσεται²⁶,
καὶ αἱ²⁷ ἑνεφέλαι²⁸ εὐφρανθήσονται²⁹.
[καὶ ἡ γνώσις κυρίου³⁰ ἐκχυθήσεται³¹ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς³²
ὕδωρ θαλασσῶν³³]
*καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου κυρίου εὐφρανθή-
σονται ἐν αὐτῷ³⁴.
6. Οἱ οὐρανοὶ³⁵ ἀνοιγῇσονται³⁶,
καὶ³⁷ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης³⁸ ἔξει³⁹ ἐπ'⁴⁰ αὐτὸν ἀγλασμα
μετὰ φωνῆς πατρικῆς ὡς ἀπὸ *Ἀβραὰμ πρὸς Ἰσαάκ⁴¹.

ἡμέραν. The text of c, eg can thus be explained as a conflation of the above two. ¹⁸ β, Δβ, S¹ add ἵως ἀναλήψεως αὐτοῦ. ¹⁹ c, β—deg. h, dg read οὗτος. g, Δβ και οὗτος. ²⁰ f reads ἀναλάμψει. Δβ ἀναβήσεται. S om. next three words. ²¹ eg read ὡς, h d. ²² α om. the next two lines through hmt. ²³ abfg, Δβ. d reads ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν. e ἐν τοῖς ὑπὸ οὐρανόν. ²⁴ f reads ἀγαλλιάσονται. ²⁵ α, β, S¹. Δβ = ἐκείναις. ²⁶ adg. c reads χαρίσονται. h, bef χαρίσεται. Possibly we should om. χαρήσεται or εὐφρανθήσονται and combine this line with the next. See notes 28, 34. ²⁷ dg, Δβ om. ²⁸ This expression is strange. ai νεφέλαι = πνεύμα, which may have been corrupt for πνεύμα = δι' αὐτόν. Cf. d, note 35. ²⁹ f reads εὐφρανθήσονται. The next line is an interpolation, it destroys the parallelism and is not in touch with the context. ³⁰ g reads χριστοῦ. ³¹ α, adf (save that c reads ἐκχυθήσεται). deg read χυθήσεται. ³² c reads ὡσεὶ. ³³ d reads θαλάσσιον. g θαλάσσης. ³⁴ This line would form the third of the tristich, when we omit the fourth (see note 29) and combine the second and third in one. The second line would (see notes 26, 28) be: καὶ ἡ γῇ χαρήσεται δι' αὐτόν. While afg add καὶ after δόξης e om. the next fifteen words through hmt. For κυρίου Δβ read αὐτοῦ. S¹ dm. προσώπου. For εὐφρανθήσονται of c we find in h, bef χαρίσονται, and χαρίσονται in adg. c adds καὶ χαρίσονται after αὐτῷ. ³⁵ d adds δι' αὐτόν. ³⁶ f reads ἀνοιγῇσονται. ³⁷ Δβ om. ³⁸ Δβ add αὐτοῦ (+ καὶ Δ^{2 ad} f). ³⁹ h, d read ἔξει. e ἔξουσιν. ⁴⁰ g reads ἀπ'. ⁴¹ Δβ. This seems the best text. c, adf read Ἀβραὰμ πρὸς καὶ (adf om.) Ἰσαάκ. h Ἀβ. πατρός καὶ Ἰσ. adg Ἀβ. πατρός Ἰσ. e πρὸς Ἀβ. καὶ Ἰσ. καὶ Ἰακώβ. Here πρὸς is a contraction of πρὸς not of πατρός. S om. ὡς. . . Ἰσαάκ. ⁴² α, β—de. d reads δόξα ἐπ' αὐτόν ἀνθήσεται. e ἡ δόξα κυρίου ἐπ' αὐτῷ ῥῆθ. Δβ = τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν ἐρούσιν. ⁴³ Δβ = γνώσεως. For καὶ αἱ. S¹ reads αἱων. c adds καὶ.

7. Καὶ *δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν ῥηθήσεται⁴³,
καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἁγιασμοῦ⁴³ καταπαύσει *ἐπ'
αὐτόν⁴⁴ [ἐν τῷ ὕδατι].
8. *Αὐτὸς γὰρ⁴⁵ δώσει τὴν μεγαλωσύνην⁴⁶ κυρίου⁴⁷ τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ⁴⁸ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ⁴⁹ αὐτοῦ⁵⁰ εἰς γενεὰς *καὶ γενεὰς⁵¹
ἕως τοῦ αἰῶνος.
9. Καὶ ἐπὶ *τῆς ἱερωσύνης⁵² αὐτοῦ⁵³ *τὰ ἔθνη⁵⁴ πληθυνθή-
σονται⁵⁵ ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ φωτισθήσονται διὰ χάριτος κυρίου.
[ὁ δὲ Ἰσραὴλ ἐλαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοτισθήσεται ἐν πένθει]⁵⁶.
ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ἐκλείψει⁵⁷ ἡ⁵⁸ ἁμαρτία β, S
καὶ οἱ ἄνομοι *καταπαύσουσιν εἰς κακὰ⁵⁹ πᾶσα,
[οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ]⁶⁰.
10. Καλεῖ⁶¹ αὐτὸς⁶² ἀνοίξει τὰς θύρας⁶³ τοῦ παραδείσου,
*καὶ ἀποστήσει⁶⁴ τὴν ἀπειλοῦσαν ρομφαίαν⁶⁵ κατὰ τοῦ⁶⁶
Ἀδάμ.

⁴³ *d* reads αὐτόν. α, β-ε, A^β add ἐν τῷ ὕδατι. ⁴⁴ α. β-ε, A^α, S¹ read αὐτός. *e* οὗτος. A^β add = αὐτός καί. ⁴⁵ A^β read δὲ δωρησιν [δρην] (= ἀληθινῶν) corrupt for δὲ δωρησιν [δρην] = μεγαλωσύνην. ⁴⁶ *h* reads αὐτοῦ. *d* om. ⁴⁷ *g* reads τὸν ἀνθρώπων. *e* om. For τοῖς . . . ἀληθείᾳ A^β read πᾶσι (A^β om.) οἱ ἐν ἀληθείᾳ περιπατήσουσιν. ⁴⁸ *e* reads πλὴν. ⁴⁹ *h* reads αὐτῷ. ⁵⁰ *h*, A^β read γενεῶν. *g* om. ⁵¹ *c* reads τῇ ἱερωσίᾳ. ⁵² *b* om. τὰ ἔθνη . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ through hmt. ⁵³ *h* reads τὰ ἔθνη. *d* om. S¹ reads τόποι. ⁵⁴ *h* om. next seven words. S¹ reads μεγαλύνονται. ⁵⁵ These words are found in all MSS. (but *be*) and in A, S. With the exception of ἐν ἀγνωσίᾳ which it omits they are found in the margin of *e*. If they are in their original form they are undoubtedly of Christian origin. I have on this ground bracketed them. The favourable references to the Gentiles in the two preceding lines are quite in keeping with the universalism of the writer. For διὰ χάριτος . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ S¹ reads τῇ εὐλογίᾳ τοῦ θεοῦ Ἰσρ. ἀσθενίεται. ⁵⁶ *h*, *ab*. Other MSS. ἐκλείψει. S¹ om. ⁵⁷ α, A^β. β, S¹ read πᾶσα. ⁵⁸ The construction is peculiar. It seems to be a rendering of עַל־הַיָּדָיִם. After καταπαύσουσιν *d* om. next six words through hmt. For καταπαύσουσιν *e* reads καταπέσουσιν. ⁵⁹ Om. with *e* as an intrusion. So also Schnapp and Bousset. The parallelism is against it. Moreover, as Schnapp remarks, the use of καταπαύω in two dissimilar meanings in two successive lines would be strange. ⁶⁰ A^β = ἐπὶ καί. ⁶¹ *c* reads αὐτούς. ⁶² *c* reads πύλας. ⁶³ α, *dg*, A^β. *be* read καὶ στήσει. *af* ἀποστήσει. ⁶⁴ *h* adds τὴν. ⁶⁵ *g* reads τότε. ⁶⁶ *g* reads

β, Δβ, S¹
οίκουμένη
[ἕως
ἀναλή-
ψεως
αὐτοῦ].
Δβ =
ἐκείναις.

adg και
του.

h, adg
πατρός
(+ και h).

καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ¹⁸.

4. Οὗτος¹⁹ ἀναλάμψει²⁰ * ὡς δ²¹ ἡλιος ἐν τῇ γῇ²²,
καὶ ἔξαρεί πᾶν σκότος * ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν²³
καὶ ἔσται εἰρήνη ἐν πάσῃ τῇ γῇ. •

5. Οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιῶσονται²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ²⁵,
καὶ ἡ γῇ χαρήσεται²⁶,
καὶ αἱ²⁷ † νεφέλαι²⁸ εὐφρανθήσονται²⁹.

[καὶ ἡ γυνὴ κυρίου³⁰ ἐκχυθήσεται³¹ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς³²
ἕδωρ θαλασσῶν³³]

* καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου κυρίου εὐφρανθή-
σονται ἐν αὐτῷ³⁴.

6. Οἱ οὐρανοὶ³⁵ ἀνοιγήσονται³⁶,
καὶ³⁷ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης³⁸ ἤξει³⁹ ἐκ⁴⁰ αὐτὸν ἁγίασμα
μετὰ φωτὸς πατρικῆς ὡς ἀπὸ * Ἀβραὰμ πρὸς Ἰσαάκ⁴¹.

ἡμέραν. The text of c, eg can thus be explained as a conflation of the above two. ¹⁸ β, Δβ, S¹ add ἕως ἀναλήψεως αὐτοῦ. ¹⁹ c, β-deg. h, de read οὗτος. g, Δβ καὶ οὗτος. ²⁰ f reads ἀναλάμψει. Δβ ἀναβήσεται. S om. next three words. ²¹ eg read δε, h δ. ²² α om. the next two lines through hmt. ²³ adfg, Δβ. d reads ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν. e ἐν τοῖς ὑπὸ οὐρανόν. ²⁴ f reads ἀγαλλιῶσονται. ²⁵ α, β, S¹. Δβ = ἐκείναις. ²⁶ adg. c reads χαρίσονται. h, bef χαρίσεται. Possibly we should om. χαρίσεται or εὐφρανθήσονται and combine this line with the next. See notes 28, 34. ²⁷ dg, Δβ om. ²⁸ This expression is strange. αἱ νεφέλαι = πνεύμα, which may have been corrupt for πνεύμα = δι' αὐτόν. Cf. d, note 35. ²⁹ f reads εὐφρανθήσονται. The next line is an interpolation, it destroys the parallelism and is not in touch with the context. ³⁰ g reads χριστοῦ. ³¹ α, adf (save that c reads ἐκχυθήσεται). deg read χυθήσεται. ³² c reads ὡσεὶ. ³³ d reads θαλάσσιον. g θαλάσσης. ³⁴ This line would form the third of the tristich, when we omit the fourth (see note 29) and combine the second and third in one. The second line would (see notes 26, 28) be: καὶ ἡ γῇ χαρήσεται δι' αὐτόν. While afg add καὶ after δόξης e om. the next fifteen words through hmt. For κυρίου Δβ read αὐτοῦ. S¹ ὁμ. προσώπου. For εὐφρανθήσονται of c we find in h, bef χαρίσονται, and χαρήσονται in adg. c adds καὶ χαρήσονται after αὐτῷ. ³⁵ d adds δι' αὐτόν. ³⁶ f reads ἀνοιγήσονται. ³⁷ Δβ om. ³⁸ Δβ add αὐτοῦ (+ καὶ A^{bcd}!). ³⁹ h, d read ἤξει. e ἔξουσιν. ⁴⁰ g reads ἀπ'. ⁴¹ Δβ. This seems the best text. c, adf read Ἀβραὰμ πρὸς καὶ (adf om.) Ἰσαάκ. h Ἀβ. πατρός καὶ Ἰσ. adg Ἀβ. πατρός Ἰσ. e πρὸς Ἀβ. καὶ Ἰσ. καὶ Ἰακώβ. Here πρὸς is a contraction of πρὸς not of πατρός. S om. ὡς. . . Ἰσαάκ. ⁴² α, β-de. d reads δόξα ἐκ αὐτόν ἀνθήσεται. e ἡ δόξα κυρίου ἐκ αὐτῷ ῥηθ. Δβ = τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐκ αὐτόν ἐροῦσιν. ⁴³ Δβ = γνώσεως. For καὶ dy. S¹ reads διγιν. c adds καὶ.

7. Καὶ *δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν βηθήσεται⁴²,
καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἀγιασμοῦ⁴³ καταπαύσει *ἐπ'
αὐτόν⁴⁴ [ἐν τῷ ὕδατι].
8. *Αὐτὸς γὰρ⁴⁵ δώσει τὴν μεγαλωσύνην⁴⁶ κυρίου⁴⁷ τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ⁴⁸ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ⁴⁹ αὐτοῦ⁵⁰ εἰς γενεὰς *καὶ γενεὰς⁵¹
ἕως τοῦ αἰῶνος.
9. Καὶ ἐπὶ *τῆς ἱερωσύνης⁵² αὐτοῦ⁵³ *τὰ ἔθνη⁵⁴ πληθυνθή-
σονται⁵⁵ ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ φωτισθήσονται διὰ χάριτος κυρίου.
[ὁ δὲ Ἰσραὴλ ἐλαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοτισθήσεται ἐν πένθει]⁵⁶.
ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ἐκλείψει⁵⁷ ἡ⁵⁸ ἁμαρτία β, S
καὶ οἱ ἄνομοι *καταπαύσουσιν εἰς κακά⁵⁹, πᾶσα.
[οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ]⁶⁰.
10. Καλεῖ⁶¹ αὐτὸς⁶² ἀνοίξει τὰς θύρας⁶³ τοῦ παραδείσου,
*καὶ ἀποστήσει⁶⁴ τὴν ἀπειλοῦσαν ῥομφαίαν⁶⁵ κατὰ τοῦ⁶⁶
Ἀδάμ.

⁴² *d* reads αὐτόν. α, β-ε, A^β add ἐν τῷ ὕδατι. ⁴³ α. β-ε, A^α, S¹ read αὐτός. *e* οὗτος. A^β = αὐτός καί. ⁴⁴ A^β read ὁ δὲ κυρίου (= ἀληθινῶν) corrupt for ἀπὸ τοῦ κυρίου. ⁴⁵ *h* reads αὐτοῦ. *d* om. ⁴⁶ *g* reads τὴν ἀνθρώπων. *e* om. For τοῖς . . . ἀληθείᾳ A^β read πᾶσι (A^β = om.) οἱ ἐν ἀληθείᾳ περιπατήσουσιν. ⁴⁷ *e* reads πλήν. ⁴⁸ *h* reads αὐτῶν. ⁴⁹ *h*, A^β read γενεῶν. *g* om. ⁵⁰ *c* reads τῇ ἱερωσίᾳ. ⁵¹ *b* om. τὰ ἔθνη . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ through hmt. ⁵² *h* reads τὰ ἔθνη. *d* om. S¹ reads τόποι. ⁵³ *h* om. next seven words. S¹ reads μεγαλύνονται. ⁵⁴ These words are found in all MSS. (but *be*) and in A, S. With the exception of ἐν ἀγνωσίᾳ which it omits they are found in the margin of *e*. If they are in their original form they are undoubtedly of Christian origin. I have on this ground bracketed them. The favourable references to the Gentiles in the two preceding lines are quite in keeping with the universalism of the writer. For διὰ χάριτος . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ S¹ reads τῇ εὐλογίᾳ τοῦ θεοῦ Ἰσρ. ἀσθενίζονται. ⁵⁵ *h*, *ab*. Other MSS. ἐκλείψει. S¹ om. ⁵⁶ α, A^β. β, S¹ read πᾶσα. ⁵⁷ The construction is peculiar. It seems to be a rendering of עַל הַיָּדָיִם. After καταπαύσουσιν *d* om. next six words through hmt. For καταπαύσουσιν *e* reads καταπίουσιν. ⁵⁸ Om. with *e* as an intrusion. So also Schnapp and Bousset. The parallelism is against it. Moreover, as Schnapp remarks, the use of καταπαύω in two dissimilar meanings in two successive lines would be strange. ⁵⁹ A^β = ὅτι καί. ⁶⁰ *c* reads αὐτούς. ⁶¹ *c* reads πύλας. ⁶² α, *dg*, A^β. *be* read καὶ στήσει. *af* ἀποστήσει. ⁶³ *h* adds τὴν. ⁶⁴ *g* reads τὸν. ⁶⁵ *g* reads

11. Καὶ δώσει τοῖς ἀγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,
καὶ *πνεῦμα ἀγιοσύνης ἔσται⁶⁷ ἐπ' αὐτοῖς⁶⁸.
12. Καὶ ὁ Βελιάρ δεθήσεται ὑπ' αὐτοῦ,
καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁶⁹ πατεῖν ἐπὶ τὰ
πονηρὰ πνεύματα.
13. Καὶ εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁷⁰,
καὶ εὐδοκήσει⁷¹ ἐπὶ *τοῖς ἀγαπητοῖς⁷² αὐτοῦ *ἕως αἰῶνος⁷³.
14. Τότε ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ,
κἀγὼ χαρήσομαι⁷⁴, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύσονται⁷⁵
δικαιοσύνην⁷⁶.

beg, ΔΒ
εὐφρο-
σύνην
β-de, Α
ἐλέσθε
οὖν.

β-dg
(Δα, β)
ἀπεκρί-
θημεν
ἡμεῖς
τῷ πατρὶ
λέγοντες.
β-d,
Δαδ, β
εἶπομεν.

XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹, πάντα ἠκούσατε². Ἐκλέξαθε³
ἐαυτοῖς *ἢ τὸ φῶς ἢ τὸ σκότος⁴, ἢ τὸν⁵ νόμον⁶ κυρίου, ἢ *τὰ
ἔργα τοῦ Βελιάρ⁷. 2. Καὶ *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
λέγοντες⁸. Ἐνώπιον κυρίου πορευσόμεθα⁹ ἡ καὶ¹⁰ κατὰ τὸν
νόμον αὐτοῦ. 3. Καὶ εἶπεν *αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν¹¹.
λέγοντες. Μάρτυς ἐστὶ¹² κύριος, καὶ μάρτυρες οἱ¹³ ἄγγελοι αὐτοῦ, *καὶ
μάρτυρες ὑμεῖς καὶ μάρτυς ἐγὼ¹⁴ *περὶ τοῦ λόγου τοῦ στόματος
ὑμῶν¹⁵. Καὶ *εἶπον αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹⁶. Μάρτυρες¹⁷. 4.

πνεύματι ἀγίῳ συνησείται.

⁶⁸ c, β-de. h reads πάντας. de αὐτούς. ΔΒ αὐτῷ.

⁶⁹ h om. b adds τοῦ.

⁷⁰ S om. next six words. ⁷¹ b adds κύριος.

⁷² a reads τοὺς ἀγαπητοῦς.

⁷³ α. abefg read ἕως τῶν αἰώνων. d eis τὸν αἰῶνα

τοῦ αἰῶνος. e ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.

⁷⁴ c. h, abeg read χαρίσομαι. df

χαρίσωμαι. ⁷⁵ d reads εὐφρανθήσονται.

⁷⁶ α, af, S¹. d reads ἐν δικαιο-

σύνη. beg, ΔΒ εὐφροσύνη. The latter seems preferable.

XIX. ¹ A^{b+cd} om. ² α, β-ag. ag, A read ἀκούσατε. e adds καὶ οἰδατέ.
A^a adds ἀπ' ἐμοῦ. ³ α, d. β-dg read ἐλέσθε. g συνελέσθε. β-e, Δα, ⁴ bde
add οὖν. A^{b*} = ἰδοὺ. ⁴ α, d, A^a (save that d om. the first ἢ). abfg,
S read ἢ τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς. ΔΒ = ἢ τὸ σκότος. ⁵ de om. ⁶ A^a read
ἡμεῖς (= τὰ ἔργα) corrupt for ἡμεῖς = τὸν νόμον. ⁷ α, df, A^a. ab
read ἔργα B. e (g!) ἔργα τοῦ B. ΔΒ = τοῦ B. S¹ adds πᾶν ὃ ἐνόησα εἶπον
ὑμῖν and then inserts XI.-XIII. between XIX. 1 and XIX. 2. ⁸ α (save
that c adds αὐτῷ after λέγοντες). dg, S¹ follow more or less closely. d, S¹
reads ἀπεκρ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (+ Λευί S¹) τῷ πατρὶ αὐτῶν λέγοντες. g ἀπεκρ.
ἐκείνοι καὶ εἶπον. abef ἀπεκρίθημεν ἡμεῖς τῷ πατρὶ λέγοντες. A^a β = ἀποκρι-
θέντες τῷ πατρὶ ἡμῶν εἶπομεν. A^b ἀποκριθέντες τῷ π. αὐτῶν εἶπον. ⁹ h, ad.
o, bdfg read πορευσόμεθα. ¹⁰ α. β, A, S¹ om. ¹¹ α. dg read ὁ πατὴρ
(+ αὐτῶν Λευί πρὸς αὐτοὺς d). abef, ΔΒ ἡμῖν (abef om.) ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^a
= Λευί ὁ πατὴρ ἡμῶν (αὐτῶν A^b). ¹² α. A = ἐστὶ μοι (+ σήμερον Δ^a).
β om. S¹ adds ἡ ἡμέρα ἐμοὶ ἐπαγγελείται. ¹³ g reads οἱ ἅγιοι. ¹⁴ c. h, β
read καὶ μάρτυς ἐγὼ καὶ μάρτυρες ὑμεῖς. ΔΒ = καὶ (A^{b+cd} om.) μάρτυς ἐγὼ καὶ
ὑμεῖς. A^a om. S¹ καὶ μάρτυρες ἡμεῖς. ¹⁵ α, β-dg. d reads περὶ τὸν λόγον

Καὶ οὕτως¹⁸ ἐπαύσατο¹⁹ Λεὼ ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
 *καὶ ἐξέτεωε τοὺς πόδας αὐτοῦ²⁰ Ἐπὶ τῆς κλίνης²¹ καὶ
 προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, ζήσας *ἔτη ἑκατὸν
 τριάκοντα ἑπτὰ²². 5. Καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν²³ σορῶ, καὶ²⁴
 *μετὰ τοῦτο²⁵ *ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών²⁶ μετὰ²⁷ *Ἀβραάμ
 καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ²⁸.

Διαθήκη Ἰούδα τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον² λόγων³ Ἰούδα, ἃ⁴ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. 2. *Συναχθέντες οὖν⁵
 ἦλθον *πρὸς αὐτόν⁶ καὶ⁷ εἶπεν αὐτοῖς· 3. Ἰακούσατε, β-δ, Α
 τέκνα μου, Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν· ἐγὼ¹⁸ τέταρτος υἱὸς ἐγε- τέταρτος.

τοῦ στ. ὑμ. g περὶ τοῦ λ. τοῦ στ. μου καὶ ὑμῶν. Α^a = περὶ τῶν λόγων τοῦ στ.
 μου. Αβ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ στ. αὐτοῦ. S¹ περὶ τ. λόγων ὑμῶν. ¹⁸α, d,
 Α^b (save that d, Α^b om. αὐτῶ). αε, Αβ read εἶπαμεν (+ ἡμεῖς Αβ). δ εἶπω-
 μεν. f εἴπομεν. g εἶπον ἐκείνοι. Α^{ab} = ἡμεῖς εἴπομεν. ¹⁷α, β-α. α reads
 μάρτυς. Α^a = ἔσται, ἔσται. Αβ μάρτυς ἔσται. ¹⁶Α^a om. h om. next
 seven words. ¹⁵g reads ἀπαύσατο. ²⁰Α^a om. ²¹α, S¹. β-δ, Α om.
 d reads καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ. S adds αὐτοῦ (S¹ om.) καὶ ἐκοιμήθη. ²²α
 (save that h adds καὶ before ἑπτά). β-δ, S read ἔτη (α om.) ρλζ. δ ἑκατὸν
 τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. Α^a = ἔτη ρλε. Αβ ρλη ἔτη. ²³g om. Αβ add ἐν
 Λιγυπτῶ. ²⁴g, Α^a om. ²⁵α (save that c reads τούτῳ). β reads ὑστερον.
²⁶α, β-γ, S. g reads θάψαντες ἐν Χευρών. Α^a = ἤνεγκαν αὐτόν καὶ ἔθαψαν ἐν Χ.
 Α^{ab} ἤνεγκαν αὐτόν ἐν Χ. καὶ ἔθηκαν. Α^{cde} ἐν Χ. ²⁷α, g. α reads ἀνὰ χεῖρας
 = 7-ly (cf. 2 Sam. xv. 2). δf ἀνὰ χεῖρα. d ἀνὰ μετὰ (a conflation). e, Α
 ἀνὰ μίσον. ²⁸g reads τῶν πατέρων αὐτοῦ. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς
 αἰῶνας. f, S¹ add Λεὼ υἱὸς Ἰακώβ γ (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας γ ἔζησεν ἔτη ρλζ (for
 γ . . . ρλζ, S¹ reads γυναῖκός τοῦ Ἰακώβ).

¹Title. α in text. def read δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (e, S¹ om.
 κ. φιλ.) καὶ πορνείας (f, S¹ om. κ. πορ.). To this f adds Ἰούδας ἐρμηνεύεται
 ἐξομολόγησις. α simply Ἰούδα. d and Α are conflate. d, Α^{abcde} read δ. Ἰ.
 τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ (Α^{abcde} om. υἱ. Ἰ.) περὶ ἀνδρείας (Α^b δικαιοσύνης) καὶ
 φιλ. καὶ πορνείας. Α^b = δ. Ἰ. τοῦ τετάρτου περὶ φιλ. καὶ πορν. ἀλλὰ καὶ δικαιο-
 σύνης. g stands alone : δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ περὶ τοῦ μὴ μεθύσκεσθαι οἶνον.
²d, Α add διαθήκης. ³h om. ⁴α. β-δ read δσα. d om. together
 with next four words. ⁵α. aefg read καὶ συναχθ. b, Α, S¹ συναχθ. d καὶ
 γὰρ συναχθ. ol υἱοὶ αὐτοῦ. g om. next word. ⁶c om. d reads ἐπισκέψα-
 σθαι αὐτόν. ⁷g om. Α^b* adds ἀναστὰς ἐκάθισεν καί. ⁸α. d reads
 οἶδατε, τέκνα μου, ὅτι. β-δ, Α om. S¹ reads τέκνα μου, ἰδοὺ, λέξω ὑμῖν πρὶν με

11. Καὶ δώσει τοῖς ἀγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,
καὶ *πνεῦμα ἀγιοσύνης ἔσται⁶⁷ ἐπ' αὐτοῖς⁶⁸.
12. Καὶ ὁ Βελίαρ δεθήσεται ὑπ' αὐτοῦ,
καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁶⁹ πατεῖν ἐπὶ τὰ
πονηρὰ πνεύματα.
13. Καὶ εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁷⁰,
καὶ εὐδοκήσει⁷¹ ἐπὶ *τοῖς ἀγαπητοῖς⁷² αὐτοῦ *ἕως αἰῶνος⁷³.
14. Τότε ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ,
κἀγὼ χαρήσομαι⁷⁴, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύσονται⁷⁵
δικαιοσύνην⁷⁶.

beg, AB
εὐφρο-
σύνην
β-de, A
ἐλέσθε
οὖν.

β-dg
(Aα, β)
ἀπεκρί-
θημεν
ἡμεῖς
τῷ πατρὶ
λέγοντες.
β-d,
Aαβ, β
εἰπομεν.

XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹, πάντα ἠκούσατε². Ἐκλέξαθε³
ἐαυτοῖς *ἢ τὸ φῶς ἢ τὸ σκότος⁴, ἢ τὸν⁵ νόμον⁶ κυρίου, ἢ *τὰ
ἔργα τοῦ Βελίαρ⁷. 2. Καὶ *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
λέγοντες⁸. Ἐνώπιον κυρίου πορευσόμεθα⁹ ἡ καὶ¹⁰ κατὰ τὸν
νόμον αὐτοῦ. 3. Καὶ εἶπεν *αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν¹¹.
λέγοντες. Μάρτυς ἐστὶ¹² κύριος, καὶ μάρτυρες οἱ¹³ ἄγγελοι αὐτοῦ, *καὶ
β-d,
Aαβ, β
εἰπομεν.
μάρτυρες ὑμεῖς καὶ μάρτυς ἐγὼ¹⁴ *περὶ τοῦ λόγου τοῦ στόματος
ἐμῶν¹⁵. Καὶ *εἶπον αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹⁶. Μάρτυρες¹⁷. 4.

πνεύματι ἁγίῳ συνησείται.

⁶⁶ c, β-de. h reads πάντας. de αὐτούς. AB αὐτῷ.

⁶⁸ h om. b adds τοῦ.

⁷⁰ S om. next six words.

⁷¹ b adds κύριος.

⁷³ a reads τὸν ἀγαπητοῦ.

⁷⁵ α. abefg read ἕως τῶν αἰώνων. d eis τὸν αἰῶνα

τοῦ αἰῶνος. e ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.

⁷⁴ c. h, abeg read χαρίσομαι. df

χαρίσωμαι.

⁷⁶ d reads εὐφρανθήσονται.

⁷⁶ α, af, S¹. d reads ἐν δικαιο-

σύνη. beg, AB εὐφροσύνη. The latter seems preferable.

XIX. ¹A^{b+cd} om. ²α, β-ag. ag, A read ἀκούσατε. e adds καὶ οἰδατέ.
A^a adds ἀπ' ἐμοῦ. ³α, d. β-dg read ἐλέσθε. g συνελέσθε. β-e, A^a, bodes
add οὖν. A^{b*} = ἰδοὺ. ⁴α, de, A^a (save that d om. the first ἢ). abfg,
S read ἢ τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς. AB = ἢ τὸ σκότος. ⁵be om. ⁶A^a read
ἡμεῖς (= τὰ ἔργα) corrupt for ἡμεῖς = τὸν νόμον. ⁷α, df, A^a. ab
read ἔργα B. e (g?) ἔργα τοῦ B. AB = τοῦ B. S¹ adds πᾶν ὃ ἐνόησα εἶπον
ὑμῖν and then inserts XI.-XIII. between XIX. 1 and XIX. 2. ⁸α (save
that c adds αὐτῷ after λέγοντες). dg, S¹ follow more or less closely. d, S¹
reads ἀπεκρ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (+ Λευί S¹) τῷ πατρὶ αὐτῶν λέγοντες. g ἀπεκρ.
ἐκείνοι καὶ εἶπον. abef ἀπεκρίθημεν ἡμεῖς τῷ πατρὶ λέγοντες. A^a, β = ἀποκρι-
θέντες τῷ πατρὶ ἡμῶν εἰπομεν. A^b ἀποκριθέντες τῷ π. αὐτῶν εἶπον. ⁹h, as.
c, bdfg read πορευσόμεθα. ¹⁰α. β, A, S¹ om. ¹¹α. dg read ὁ πατὴρ
(+ αὐτῶν Λευὶς πρὸς αὐτοὺς d). abef, AB ἡμῖν (abef om.) ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^a
= Λευὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν (αὐτῶν A^b). ¹²α. A = ἐστὶ μοι (+ σήμερον A^a).
β om. S¹ adds ἡ ἡμέρα ἐμοὶ ἐπαγγελεῖται. ¹³g reads οἱ ἅγιοι. ¹⁴c. h, β
read καὶ μάρτυς ἐγὼ καὶ μάρτυρες ὑμεῖς. AB = καὶ (A^{b+cd} om.) μάρτυς ἐγὼ καὶ
ὑμεῖς. A^a om. S¹ καὶ μάρτυρες ἡμεῖς. ¹⁵α, β-dg. d reads περὶ τὸν λόγον

Καὶ οὕτως¹⁸ ἐπαύσατο¹⁹ Λεὺλ ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
 *καὶ ἐξέτεινε τοὺς πόδας αὐτοῦ²⁰ ἔπὶ τῆς κλίνης²¹ καὶ
 προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, ζήσας *ἐτη ἑκατὸν
 τριάκοντα ἐπτά²². 5. Καὶ ἐθῆκαν αὐτὸν ἐν²³ σορῶ, καὶ²⁴
 *μετὰ τοῦτο²⁵ *ἐθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών²⁶ μετὰ²⁷ *Ἀβραὰμ
 καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ²⁸.

Διαθήκη Ἰουδα τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον² λόγων³ Ἰουδα, ἃ⁴ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. 2. *Συναχθέντες οὖν⁵
 ἦλθον *πρὸς αὐτόν⁶ καὶ⁷ εἶπεν αὐτοῖς· 3. Ἰ'Ακούσατε, β-δ, Α
 τέκνα μου, Ἰουδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν· ἐγὼ¹⁸ τέταρτος υἱὸς ἐγε- τέταρτος.

τοῦ στ. ὑμ. g περὶ τοῦ λ. τοῦ στ. μου καὶ ὑμῶν. Α^a = περὶ τῶν λόγων τοῦ στ.
 μου. Αβ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ στ. αὐτοῦ. S¹ περὶ τ. λόγων ὑμῶν. ¹⁸ α, d,
 Α^b (save that d, Α^b om. αὐτῶ). αε, Αβ read εἶπαμεν (+ ἡμεῖς Αβ). δ εἶπω-
 μεν. f εἶπομεν. g εἶπον ἐκεῖνοι. Α^{ab} = ἡμεῖς εἶπομεν. ²¹ α, β-α. a reads
 μάρτυς. Α^a = ἔσται, ἔσται. Αβ μάρτυς ἔσται. ¹⁹ Α^a om. h om. next
 seven words. ¹⁹ g reads ἀνεπαύσατο. ²⁰ Α^a om. ²¹ α, S¹. β-δ, Α om.
 d reads καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ. S adds αὐτοῦ (S¹ om.) καὶ ἐκοιμήθη. ²² α
 (save that h adds καὶ before ἐπτά). β-δ, S read ἐτη (α om.) ρλζ. b ἑκατὸν
 τριάκοντα ἐπτά ἐτη. Α^a = ἐτη ρλε. Αβ ρλη ἐτη. ²³ g om. Αβ add ἐν
 Αἰγύπτῳ. ²⁴ g, Α^a om. ²⁵ α (save that c reads τούτῳ). β reads ὕστερον.
²⁶ α, β-g, S. g reads θάψαντες ἐν Χεβρών. Α^a = ἤνεγκαν αὐτόν καὶ ἔθαψαν ἐν Χ.
 Α^b * ἤνεγκαν αὐτόν ἐν Χ. καὶ ἔθηκαν. Α^{cde} ἐν Χ. ²⁷ α, g. a reads ἀνὰ χεῖρας
 = 𐤏𐤃𐤁𐤀 (cf. 2 Sam. xv. 2). bf ἀνὰ χεῖρα. d ἀνὰ μετὰ (a conflation). e, Α
 ἀνὰ μέσον. ²⁸ g reads τῶν πατέρων αὐτοῦ. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς
 αἰῶνας. f, S¹ add Λεὺλ υἱὸς Ἰακώβ ᾧ (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας ᾧ ἔζησεν ἐτη ρλζ (for
 ᾧ . . . ρλζ, S¹ reads γυναῖκός τοῦ Ἰακώβ).

¹ Title. α in text. bef read δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (e, S¹ om.
 κ. φιλ.) καὶ πορείας (f, S¹ om. κ. πορ.). To this f adds Ἰουδας ἐρμηνεύεται
 ἐξομολόγησις. a simply Ἰουδα. d and Α are conflated. d, Α^{abde} read δ. Ἰ.
 τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ (Α^{abde} om. υἱ. Ἰ.) περὶ ἀνδρείας (Α^b δικαιοσύνης) καὶ
 φιλ. καὶ πορείας. Α^b = δ. Ἰ. τοῦ τετάρτου περὶ φιλ. καὶ πορν. ἀλλὰ καὶ δικαιο-
 σύνης. g stands alone: δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ περὶ τοῦ μὴ μεθύσκεισθαι οἶνον.
² d, Α add διαθήκης. ³ h om. ⁴ α. β-δ read ὅσα. d om. together
 with next four words. ⁵ α. aefg read καὶ συναχθ. b, Α, S¹ συναχθ. d καὶ
 γὰρ συναχθ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. g om. next word. ⁶ c om. d reads ἐπισκέψα-
 σθαι αὐτόν. ⁷ g om. Α^b * adds ἀναστὰς ἐκάθισε καί. ⁸ α. d reads
 οἴδατε, τέκνα μου, ὅτι. β-δ, Α om. S¹ reads τέκνα μου, ἰδοὺ, λέξω ὑμῖν πρὶν με

β, A νόμην⁹ τῷ πατρί μου Ἰακώβ¹⁰, καὶ Λεῖα¹¹ *ἡ μήτηρ μου¹² ἤμην καὶ ἐπωνόμασέν¹³ με¹⁴ Ἰούδαν¹⁵, λέγουσα· Ἀνθομολογοῦμαι¹⁶ δαίος. τῷ¹⁷ Κυρίῳ, ὅτι ἔδωκέν¹⁸ μοι¹⁹ καὶ²⁰ τέταρτον υἱόν. 4. β, A, S *Ἐγὼ ὀξύς ἤμην²¹ ἐν²² νεότητί μου²³, καὶ ὑπήκουον²⁴ τῷ μου Ἰακώβ. πατρί μου κατὰ πάντα λόγον²⁵. 5. Καὶ ἐτίμων²⁶ τὴν μητέρα β-δ, A(?) μου²⁷ καὶ τὴν ἀδελφὴν *τῆς μητρός μου²⁸. 6. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ ἡδυνήθη²⁹ καὶ³⁰ ὁ πατήρ μου³¹ *ἡῤξατό μοι³², λέγων· β-γ, S¹ Βασιλεὺς ἔσῃ³³ κατευοδούμενος³⁴ ἐν³⁵ πᾶσιν.

II. Καὶ ἔδωκέ μοι Κύριος¹ χάριν ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις μου, πιάσας αὐτὴν ἐποίησα ἔν τε² ἀγρῷ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ. 2. Οἶδα³ ὅτι συνέδραμον βρώμα ἐλάφῳ⁴ καὶ *ἐπίασα αὐτὴν καὶ ἐποίησα αὐτὴν βρῶμα τῷ πατρί μου. καὶ ἔφαγεν⁵. 3. *Τὴν δὲ δορκάδα⁶ *διὰ τοῦ δρόμου⁷ β, A, S¹ τὰς δὲ δορκάδας.

ἀποθανεῖν τὰ πράγματά μου. ⁹ *afg*, A add ἐγώ. ¹⁰ α, A^{b*}. β, Aa, *bodeis* S¹ om. ¹¹ α, *ag. def*, A read Λία. β, S¹ om. ¹² *f* reads τῇ μητρί μου καί. *g* om. ¹³ α (save that they read ἐπονόμασεν). β reads ὠνόμασεν. ¹⁴ A^{cdels} om. ¹⁵ c, *aef*. h, *bdg* read Ἰούδα. ¹⁶ A = ἀνθομολογησομαι. ¹⁷ *afg* om. ¹⁸ c, *bdeg*. h, *af* read δέδωκε. ¹⁹ A^{abhdelf} add κύριος. ²⁰ c, *bd*, S¹. a reads καίγε. h, *eg*, A om. ²¹ c. h reads ἐγὼ οὖν ὀξ. ἤμην. d ἐγώ, τέκνα μου, ὀξ. ἤμ. β-d ὀξ. ἤμ. Aβ = ὀξ. ἤμ. ἐγώ. A^a = καθαρὸς ἤμ. ἐγώ. S¹ ἤν. β-e, A add καὶ σπουδαῖος. e καὶ γενναῖος. S¹ σπουδαῖος. Possibly σπουδαῖος is an alternative rendering with ὀξύς of ἡνῶ. ²² d adds τῇ. ²³ S¹ adds ὅτι ἡ ἀνδρεία ἦν ἐν τοῖς στήθεσιν καὶ ἦν ἐν ποσὶν ταχύς, καὶ κρατερὸς ἐν τῷ σώματι καὶ πολλοὶ τῶν ἀγωνιζομένων οὐκ ἠδυνήθησαν ἀνέχεσθαι ἐπὶ τοὺς βραχίονας καὶ ἐνίκησα τὴν βεβαιότητα τοῦ πολέμου οὐχ ὑπέκοντός μοι, καὶ εἶδεν ὁ πατήρ μου ὅτι ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ συνεμάχετό μοι. ²⁴ c, *deg*. h, S¹ read καὶ ὑπήκουσα. *abf* καὶ ὑπακούων. Aβ om. together with next three words. ²⁵ e reads τρόπον. ²⁶ α, d read ἐτίμων. β εὐλόγουν. ²⁷ h, f om. ²⁸ g reads αὐτῆς. ²⁹ c, *ag*. A corrupt form of this appears in h, f ἡνδρινῶν. Other verbs of kindred meaning are given in β, A ἡνδρῶν. d ἡνδρινῶν. e ἀνδρινῶν. ³⁰ g om. ³¹ β, A, S¹ add Ἰακώβ. ³² c, β. h reads ἡῤξατο. *adefg*, A ἐπῤξατό μοι (a om.) or Aβ = ἡῤξατο περὶ ἐμοῦ. S¹ εὐλόγησέν με. ³³ d reads ἔσει. ³⁴ α, β-δ, A. b reads καὶ εὐδοούμενος. A *ωνωνῶν* (= πρωτεύων) corrupt for *ωνωνῶν* = κατευοδούμενος. ³⁵ f reads ἐπὶ.

II. ¹ ε¹, A^{b*} om. ² g reads τῷ. *adef*, A add τῷ. ³ β, S¹ read ὡς εἶδον. ⁴ c. h, β read τῇ δλ. ⁵ α (save that h om. the second αὐτὴν and trs. βρῶμα after μου). β-g read πιάσας αὐτὴν ἐποίησα βρῶμα (βρώματα d) τῷ πατρί μου. g reads as β-g but trs. βρῶμα to the end. A = πιάσας (A^{abhdels} om.) ἔδωκα αὐτὴν βρῶμα τῷ π. μου. ⁶ c. h reads τὰς δὲ δορκάδας. β, S¹ τὰς δορκ. A = καὶ τὰς δορκ. ⁷ β, A trs. this phrase after ἐκράτουν against α. A adds μου. ⁸ e reads τῷ. d om. ⁹ e reads πεδίῳ. f σπουδαῖος.

ἐκράτουν, καὶ πᾶν ὃ ἦν ἐν τοῖς⁸ πεδίοις⁹ κατελάμβανον. 4. β-ε, S¹ κατελάμ-
 * Τὸν λέοντα¹¹ ἀπέκτεινα¹² καὶ ἀφειλόμην¹³ ἔριφον ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ¹⁴. τὴν¹⁵ ἄρκον λαβὼν ἀπὸ τοῦ ποδὸς ἀπέ- * φοράδα
 λυσα¹⁶ εἰς * τὸν κρημνόν¹⁷, * καὶ συνετρίβη¹⁸. 5. * Τῷ
 ἀγρίῳ χοίρῳ²⁰ κατέδραμον²¹, καὶ προέλαβον²² ἔν τῳ τρέχῃ
 με¹ καὶ²³ κατεσπάραξα αὐτόν. καὶ
 πιάσας

ἡμέρωσα¹⁰. 4. Καὶ λέοντα. β, Α, S¹ * καὶ πᾶν θηρίον, ὃ ἐπέστρεφε ἐπ'
 ἐμέ, διέσπων αὐτὸ ὡς κύνα¹⁹.

¹⁰ β-αε (save that for κατέλαβον *d* reads καταλαβὼν and *g* κατέδραμον), S¹. *a*
 reads καὶ κρατήσας ἡμέρωσα. *e*, Α represent a third type of text. *e* φορ.
 αγ. καταλαβὼς (sic) ἡμέρωσα πιάσας δορκάδα ἐκύνῃγον ἐν τῇ χειρὶ μου. Α (with
 which *e* is related) = φοράδας αγ. πιάσας ἡμέρωσα αὐτάς· ζῶα ἄγρια ἐθήρευσα
 ἐν χειρὶ μου. ¹¹ α. β-def, S¹ read καὶ λέοντα. *ef* λέοντα. Α = καίγε τὸν
 λέοντα (λέοντας Αβ) πολλάκις. Vers. 4-7 appear in an expanded form in
d as follows: ἄλλοτε πάλιν ποιμαίνοντός μου τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς, λέων ἐκ
 τῆς ἐρήμου ἐπελθὼν ἤρπασεν ἔριφον ἐκ τῆς ἀγέλης καὶ ἐπορεύετο. καὶ ἰδὼν αὐτὸν
 ἔδραμον ἐπ' αὐτὸν καὶ πιάσας παραχρῆμα ἀπέκτεινα καὶ ἀφελόμην τὸν ἔριφον ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ. ἄλλοτε πάλιν ἄρκος (sic) ἐπελθούσης τῇ ποίμνῃ λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ
 τοῦ ποδὸς ἀπεκύλησα εἰς τὸ κρημνὸν καὶ παρ' αὐτὰ διερράγη. καὶ πᾶν δὲ θηρίον
 ἐπεστρεφέν (sic) ἐπ' ἐμέ διεσπάρασσον αὐτὸ ὥσπερ κύνα. 5. Καὶ παντελεῖ ἀφα-
 ρισμῷ παρεδίδουν. ἄλλοτε θεασάμενος κύνα ἄγριον τρέχοντος συνέδραμον αὐτό·
 καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ἐν τῳ τρέχῃ με κατεσπάραξα αὐτόν. 6. "Ἄλλοτε πάρδαλι
 (sic) ἐν Χεβρὼν προσεπιδῆσεν ἐπὶ τὸν κύνα μου τὸν παρακολουθοῦντά μοι· καὶ πιάσας
 αὐτὴν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς ἀπεκόντισα αὐτὸν ἐν τῇ γῇ καὶ εὐθέως ἐρράγη. 7. "Ἄλλοτε
 πάλιν διερχομένου μου ἐν τοῖς ὄρις Γάζης, θεασάμενος βοῶν ἀγρίων ἀγέλην νεω-
 μένην ἐπὶ τινα χώραν ἔκλινα τῆς ὁδοῦ καὶ πρὸς αὐτοὺς γενόμενος κρατήσας τὸν
 μείζονα αὐτῶν ἀπὸ τῶν κεράτων, καὶ ἐν κύκλῳ συσσεύσας καὶ σκοτίσας ῥήξας αὐτὸν
 ἀνείλον. ¹² Α = ἀποκτείνας (Α^b ἀπέκτεινον). ¹³ *h*. *c*, *bg* read ἀφελόμην.

af ἀφειλόμην. *e*, Α ἀφηρόμην. ¹⁴ Αβ = αὐτῶν. ¹⁵ α. β om. Α = καὶ
 τόν.

¹⁶ α, α. *g*, Α read ἀπηκόντισα, of which I take *bdef* ἀπεκύλησα to
 be a corruption. Then ἀπηκόντισα and ἀπέλυσα would be independent
 renderings of יַהֲרֹשׁ.

¹⁷ *h*, *afg*. *c* reads τὸν κρημνόν. *b* κρημνόν. *e* δένδρον.

¹⁸ α. See also *d* in note 11, καὶ παρ' αὐτὰ διερράγη. β, Α, S¹ read καὶ πᾶν
 θηρίον ὃ (αβ, S¹ εἰ, *dg* om.) ὑπέστρεφεν (*b* ἐπέστρεφε, *af* ἐπεστρεφέν, *e* ἐπέ-
 τρεχεν, *g* ἐπιστρίφω) ἐπ' (*b* πρὸς, *g* εἰς) ἐμέ, διέσπων (*bg* διήσπουν, *d* διεσπάρ-
 ρασσον, *e* διήσπον, *f* διέσπουν, Α = ἀπέκτεινον) αὐτὸ ὡς (αὐτὰ Α^{b**}) κύνα (*a* om.
 ὡς κ.) By referring to the text of *d*, given above, it will be observed
 that here again *d* is conflate, or is it alone not defective? ¹⁹ See
 preceding note. ²⁰ *h*, *af* (but *a* om. τῳ). *befg* read τῳ χ. τῳ αγ. *e* τὸν
 αγρίῳ χοίρα.

²¹ α, α. β-α read συνέδραμον. ²² *h*. *c* reads προελαβα. *abef* πρόκα (*bef* om.) προλαβὼν. *d* παραλαβὼν. *g* προσλαβὼν ἐκ τοῦ ποδός.
 In Α the text = καὶ καταδραμόντος μου χοῖρον ἄγριον κατέλαβον αὐτὸν καὶ πατάξας

β, (A), S¹ 6. *Πάρδαλις ἐν Χεβρών προσεπήδησεν ἐπὶ τὸν κύνα²⁴,
αὐτὴν καὶ καὶ πιάσας²⁵ αὐτὸν²⁶ ἀπὸ τῆς κέρκου²⁷ ἀπηκόντισα²⁸ *αὐτὸν
ἐν τοῖς ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ ἐρράγη εἰς δύο²⁹.

7. *Βοῦν ἄγριον εὗρον τὴν χώραν νεμόμενον, καὶ κρατήσας³⁰
τῶν κεράτων³¹ καὶ³² κύκλῳ *συσσείσας³³ *καὶ σκοτίσας³⁴
S¹ ἐν ῥίψας³⁵ ἀνεῖλον³⁶ αὐτόν³⁷.

III. *Ὅτε δ¹ *ἦλθον οἱ δύο βασιλεῖς τῶν Χαναναίων
νεμόμε- τεθωρακισμένοι² ἐπὶ τὰ *ποιμνία ἡμῶν καὶ λαὸς πολὺς³ *μετ'
τησα. αὐτῶν⁴ *κἀγὼ μόνος⁵ δραμῶν ἐπὶ τὸν βασιλέα *τὸν ἔνα⁶ *καὶ
β, A, S¹ καὶ ὅτε. β, S¹ καὶ πολὺς λαός.

κατεσπάρξα τὰ ὄντα αὐτοῦ. ²⁵ α. β om. ²⁴ α, β-d (save that ε reads
πρός for ἐπὶ and g prefixes καί). A^a = πάρδαλις ἄλλοτε ἐν X. προσπηδάσας
ἐπὶ τὸν κ. A^b ἄλλοτε πάρδ. ἐλθὼν ἐν X. καὶ προσπηδάσας ἐπὶ τ. κ. Observe
that d agrees with A^a. See note 11. ²⁹ ag read κρατήσας. ²⁸ α.
β reads αὐτὴν. A om. ²⁷ α, af. β-af read οὐράς. ²⁶ af. α read
ἀπηκόντισα. bdeg ἀπεκόντισα. ³⁰ α. β-d, S¹ read αὐτὴν καὶ ἐρράγη (ε διε-
ράγη) ἐν τοῖς ὀρίοις (ε ὄρεσιν) Γάζης. For d see note 11. A = καὶ εὐρέθη
(+ ἡ πάρδαλις A^{b*}) ῥαγίσσα ἐν ὀρίοις Γάζης. The εὐρέθη here is borrowed
from ver. 7 where it should be restored and read as εὗρον (q. m. h). The
phrase ἐν ὀρίοις Γάζης seems to be wrongly connected with ver. 6. d
connects it with ver. 7. ³⁰ α. β-d, A read βοῦν ἄγρ. ἐν (f ἐπὶ, dg om.)
χώρῃ (fg χώραν, A ὅρει) νεμόμενον ἐκράτησα (A κρατήσας). be add ἐκ.
³¹ A adds αὐτοῦ. ³² c om. β adds ἐν. ³³ h, β-ε, A. c reads συστήσας.
ε συνησας. A^a, ³² add αὐτόν. ³⁴ α, bf. β-bfg, A^{b*} read καὶ σκοτώσας.
g σκοτώσας. A^{b*} = καὶ ἐσκοτώσα. A^b add δηλονότι ἐκμαίνας. ³⁵ A^{abb} read
καὶ ἔρριψα (+ ἐν τῇ γῇ A^b). A^o om. A^{b*} read καὶ ῥίψας ἐν τῇ γῇ. ³⁶ A^{abb}
om. ³⁷ f reads αὐτὴν. h om.

III. ¹ α. β-d, A, S¹ read καὶ ὅτε. d καὶ ἐν μῇ τῶν ἡμερῶν. ² A = ἦλθεν
ὁ βασιλεὺς τ. X. τεθωρακισμένος. ³ α. abdfg, S¹ read ποιμνία (ε πρόβατα) καὶ
π. λαός (g πολλοὶ λαοί). d ποιμνία ἡμῶν τοῦ ἀρπάσαι αὐτὰ καὶ πολὺς λαός.
A ποιμνία πολλῶ λαῶ (A^b καὶ πολὺς λαός). ⁴ A^b = ἦν αὐτῶ. A^{ab+cdeg} om.
⁵ d reads ἐγὼ μόνος. g καί. A = κἀγὼ μόνος ἦν καί. ⁶ α = 71171, 'the
one.' The other authorities read 71271 which is well reproduced by ae, S¹
as 'Ἀσοῦρ, less well by bfg Σοῦρ. d 'Ἀσσυρίων. (Cf. my note on Jub.
xxxiv. 4). A = Ζοῦρ. The omission of 'Ἀσοῦρ by α is due to its wrong (?)
text in iv. 2. See note 14, p. 72. ⁷ α. β, S¹ read συνέσχον (α συνέχον,
ε συνηχον) αὐτὸν καὶ ἐπὶ (ε om.) τ. κνημίδας (d ἀντικνημίδας) κρούσας. A =
συνέσχον αὐτὸν καὶ κρούσας ἐπὶ τὰς κνήμας αὐτοῦ. ⁸ A = κατασπάρσας. ⁹ α.
β-d, A, S¹ read καὶ τόν. d ὁμοίως καὶ τόν. ¹⁰ α. β-eg, S¹ read Ταφονέ.
ε Γαφούς. g Ταφουσέ. A = τῶν Ταφίων. ¹¹ d reads ἱππου ἀφνω. g τὸν
ἱππον. A^{ab} add αὐτοῦ. A^{b*} add κρούσας. ¹² β, A^{bhb+edefg} add αὐτόν. S¹

κρούσας αὐτὸν ἐπὶ τὰς κνημίδας⁷ *κατέσπασα, καὶ οὕτως⁸ ἀνείλον β, A, S¹
αὐτόν. 2. *Τὸν δὲ⁹ ἕτερον βασιλέα *τὸν Ταφουὲ¹⁰ Ἰασοῦρ
καθήμενον ἐπὶ *τοῦ ἱππου¹¹ [ἀνείλον¹² καὶ οὕτως πάντα τὸν αὐτὸν καὶ
λαὸν αὐτοῦ¹³ διεσκόρπισα. ἐπὶ τ.
κνημίδας
κρούσας.

α	β, S ¹	A
3. Καὶ ¹⁴ τὸν †'Αχὼρ βασιλέα ¹⁵] ἄνδρα γίγαντα εἶρον ¹⁶	3. *Τὸν 'Αχὼρ βασιλέα ¹⁷] ἄνδρα γίγαντα ¹⁸ βάλλοντα	3. Καὶ *τὸν βασι- λέα Χωρά] ἄνδρα ¹⁹ γίγαντα †ἐχοντα

om. rest of verse. The words ἀνείλον καὶ οὕτως . . . βασιλέα must be rejected as a corrupt and in part dittographic addition. For since according to III. 1 and IV. 1 (β, A, S¹) Judah kills five kings and according to III. 7 Jacob kills one, there can only be one other king slain, as there are only seven in all. This is the King of Tappuah whom Judah slays, according to our present text in III. 2. Thus the original text cannot have dealt with an eighth king as the present Greek text does in III. 3-5. And yet these verses with the exception of the phrase τὸν 'Αχὼρ βασιλέα are original; for they are found in the Midr. Wajjis and the Book of Jashar—only in these latter with reference to the King of Tappuah. Hence we rightly infer that verses 2-5 originally related to the King of Tappuah only. We can, moreover, account for the origin of the added name 'Αχὼρ. For 'Αχὼρ = אַחֲוָר a corruption of אַחֲרָם = ἕτερος. Thus τὸν 'Αχὼρ βασιλέα is merely a corrupt dittography of the opening words of ver. 2. The earlier part of the addition arose subsequently either in the Hebrew or in the Greek translation. To this addition there is nothing corresponding in the other Hebrew authorities. ¹² h, de, A^{abbb*}. c, afg, A^{cdels} read αὐτῶν. b, S¹ om. ¹⁴ α, A. d reads καὶ πάλιν ἄλλοτε. β-d om. ¹⁵ α, β (save that g reads 'Εχὼρ β.). A^{abh} attempts an emendation and gives βασιλέα Χωρά (cf. A, ver. 4). A^{bzodes} give 'Οχσορά for Χωρά. Before discovering the corruption of the text, I took Χωρά to be corrupt for Χωρον = חוור, i.e. חורר. See Jub. xxxiv. 2-8 note. ¹⁶ It will be observed that α gives at once the most intelligible text and the most grammatical. On the other hand, α is defective, for the phrase ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν ἐφ' ἱππου is found also in Jashar and Chron. Jerach. ¹⁷ An

addition. See note 12. There is no verb to govern this accusative; for ἀνελόμενος must be construed with λίθων. For d see note 14. ¹⁸ b reads γιγάντων. d adds τῇ ἰσχύι. ¹⁹ See note 15. Observe that this order recurs in ver. 4. ²⁰ c. h reads ἀνελάμην. ²¹ h. c reads λυτρώων. ²² Undoubtedly corrupt. Possibly חַיִּי (i.e. חַיִּי = ἐπάταξα, so A, S¹) stood originally in the Hebrew which was corrupted into נחתי (i.e. נחתי). δέδωκα might be corrupt for κέρουκα; but bde read ἰδωκα. See note 27. ²³ Though in α, d it is an addition to the text. The verse originally ended

βάλλοντα τόξα καὶ
ἀνηλάμενος²⁰ λίθον
ἐξήκοντα λιτρῶν²¹
καὶ ἀκουτίσας †δέ-
δωκα²² τῷ ἵππῳ
καὶ ἀπέκτεινα αὐτὸν
[σὺν τῷ ἵππῳ]²³.
4. (Wanting.)

τόξα ἐμπροσθεν καὶ
ὀπισθεν ἐφ' ἵππου²⁴
ἀνελόμενος²⁵ λίθον
*ἐξήκοντα λιτρῶν²⁶
ἀκουτίσας †ἐδωκα²⁷
*τῷ ἵππῳ²⁸ καὶ
ἀπέκτεινα²⁹ αὐτόν³⁰.
4. Καὶ *πολεμήσας
τὸν †'Αχῶρ³¹ ἐπὶ
*ῥας δύο³² *ἀπέ-
κτεινα αὐτόν³³, καὶ
εἰς³⁴ δύο μέρη³⁵
ποιήσας τὴν ἀσπίδα
αὐτοῦ συνέκοψα
τοὺς πόδας αὐτοῦ.

περὶ τὴν ὀσφὺν†³⁶
ὀπισθεν καὶ ἐμ-
προσθεν τόξον καὶ³⁷
καθήμενον ἐφ' ἵπ-
που ἀνελόμενος λί-
θον λιτρῶν ξ' καὶ
ἀκουτίσας ἐπάταξα³⁸
τὸν ἵππον καὶ ἀπέ-
κτεινα αὐτόν. 4.
Καὶ πολεμήσας τὸν
βασιλέα †Ναχῶρ
ὡς ἐπὶ ῥας δύο καὶ
εἰς μέρη ποιήσας τὴν
ἀσπίδα συνέκοψα
τοὺς πόδας αὐτοῦ,
καὶ οὕτως ἀπέκτεινα
αὐτόν.

β, S¹ οὐν
... ἐν τῇ
χείρῃ.

β, S¹
λίθοις
σφενδο-
νήσας
αὐτούς.

5. *Ἐν δὲ³⁹ τῷ ἐκδύσει⁴⁰ με⁴¹ τὸν θώρακα αὐτοῦ⁴², ἰδοὺ,
*ἄνδρες †ὀκτώ⁴³, ἑταῖροι⁴⁴ αὐτοῦ⁴⁵, ἥρξαντο πολεμεῖν με⁴⁶.
6. Ἐνειλῆσας⁴⁷ *δὲ ἐγὼ⁴⁸ τὴν στολὴν μου *ἐπὶ τὴν χεῖρά⁴⁹
μου †καὶ⁵⁰ *σφενδονήσας αὐτοῖς λίθοις⁵¹ *τέσσαρας ἐξ αὐτῶν

with ἀπέκτεινεν αὐτόν, and thus ver. 4 was lost through hmt. ³⁴ d reads ἵππον. ³⁵ d reads ἀνελόμενος. f ἀνηλάμενος. ³⁶ def. abg, S¹ read λιτρῶν ξ'. d adds ἐγὼ καί. ³⁷ bde. afg read δέδωκα. S¹ ἐπάταξα. ³⁸ β-e. e reads τοῦ ἵππου. d adds αὐτοῦ. ³⁹ a adds καί. ⁴⁰ d om. ag om. next nine words. ⁴¹ β-de, S¹. d reads πεζεύσας 'Αχῶρ ἐπολέμησε μετ' ἐμοῦ. e ἐπολέμησα τ. 'Α. 'Αχῶρ here also represents a corruption of ῥῆξ = ἔτερον. See note 15. ⁴² β-ef, S¹. ef read δύο ῥας. de add διὼ (e om.) καί. ⁴³ This clause, which has καί prefixed in de, should be transferred to the close of the verse as in A. See note 32. ⁴⁴ e reads ἐπὶ. ⁴⁵ b reads μερίδας. ⁴⁶ So A corruptly ηρ (A^{ba} om.) ηλξερ ηλξερ ηλξερ. ⁴⁷ A^{bde} om. ⁴⁸ A^b reads πατάξας and om. following καί. ⁴⁹ e reads καὶ ἐν. ⁵⁰ A = ἐνδύεσθαι. ⁵¹ e om. aef add αὐτόν. bg αὐτοῦ. ⁵² α, d, A. β-d om. af add καί. ⁵³ α, ad. bef read ὀκτὼ ἄνδρες. g πενήκοντα ἄνδρες. A = ἐφάησαν ἄνδρες ἐπτά (A^{ab} ἐννία). ἐννία is supported by Midr. Wajjis, Chron. Jerach. and Book of Jashar, πγψη. ⁵⁴ ab, A^{bb} cdef, S¹. In the other MSS. this word is written ἔτεροι. ⁵⁵ c reads ἐαυτοῦ. A^a αὐτῶν. ⁵⁶ α. β-e, A read πρὸς με. e μετ' ἐμοῦ. ⁵⁷ α, adg. bf read ἐνειλῆσας. e ἐπηλῆσας. g, A prefix καί. ⁵⁸ α. β, S¹ read οὐν. A = ἐγὼ. ⁵⁹ α. β, S¹ reads ἐν τῇ χεῖρῃ. For the words τὴν στολὴν . . . μου A reads τὴν χεῖρά (A^{cd} τὰς χεῖράς) μου τῇ στολῇ μου. ⁶⁰ α, A. β om. ⁶¹ c (save that with h I have

β, A, S¹ ἀνέϊλον⁵². *οἱ δὲ λοιποὶ⁵³ ἔφυγον. 7. *Ὁ δὲ πατήρ
καὶ Ἰακώβ δ μου Ἰακώβ⁵⁴ ἀνέϊλε τὸν Ἰβελισάθ⁵⁵, βασιλέα⁵⁶ πάντων⁵⁷
πατὴρ τῶν⁵⁸ βασιλέων, ἄνδρα⁵⁹ γίγαντα τῇ ἰσχύϊ πηχῶν δώδεκα⁶⁰.
ἡμῶν. 8. Καὶ ἐπέπεσεν⁶¹ ἐπ' αὐτοὺς τρόμος⁶², καὶ ἐπαύσαντο πολε-
β, A^{ab}, S¹ ἀμέριμνος μούντες⁶³ ἡμᾶς⁶⁴. 9. *Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ μου ἀμέριμνος ἦν
ἦν ὁ π. ἐν τοῖς πολέμοις⁶⁵, ὅτε⁶⁶ ἐγὼ *σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου ἤμην⁶⁷.
μου. 10. *Εἶδε γὰρ⁶⁸ *ἐν δράματι⁶⁹ Ἰπερὶ ἐμοῦ⁷⁰ ὅτι ἄγγελος
ἡ, A^{abefg} δτι. δυνάμεως⁷¹ *συνέπεταί μοι⁷² ἐν πᾶσι, τοῦ μὴ *ἀφασθαί μοι⁷³.
β-ε, A, S¹ IV. *Καὶ μετὰ τοῦτο γέγονεν ἡμῖν κατὰ νότον¹ πόλεμος²
ἠττᾶσθαι με. μεῖζων³ *τοῦ ἐν Σικίμοις⁴. καὶ παραταξάμενος *σὺν τοῖς
β-dg, A, ἀδελφοῖς⁵ μου ἐδιώξαμεν⁶ χιλοῦς⁷ καὶ ἀπεκτείνσαμεν⁸ ἐξ
S¹ καὶ
κατὰ νότον γέγονεν ἡμῖν. β, A-b*, S¹ ἐδιώξα. β, A-b*, S¹ ἀπέκτεινα . . . διακοσίους
ἄνδρας καὶ τέσσαρας βασιλεῖς.

placed λίθους for λίθοις). *h* reads σφενδονίσας αὐτοῖς λίθους. *abd*g, S¹ λίθοις
σφενδονίσας (*h*g σφενδων. *d* σφενδονήσας) αὐτούς (*g* εἰς αὐτούς). *ef* λίθους
σφενδονήσας αὐτοῖς. A = σφενδονήσας. ⁵² *g* reads τοὺς δ' ἀνέϊλον. A =
ἀνέϊλον ἐξ αὐτ. ἄνδρας (A^{acd} om.) τέσσαρας. ⁵³ α. *g* reads καὶ οἱ λοιποὶ.
β-g οἱ δὲ ἄλλοι. ⁵⁴ α. *d* reads τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ π. μου Ἰ. β-d, A, S¹ καὶ
Ἰ. ὁ π. ἡμῶν (ε, A^{b*cdets} μου). ⁵⁵ α, *af*. *b* reads Βελισά. *d* Βελιατ. *e* Βεε-
λησάθ. *g* Βελισάθ. A* = Βελιασά. A^{bhb*cdes} Βελιασάθ. S¹ Ἐλυσάθ. These
seem to be corruptions of 𐤁𐤍𐤔𐤁𐤕𐤁 = 'Lord of Shilo.' ⁵⁶ *e* trs. before
Βελ. ⁵⁷ *d* reads ἀπαντα. ⁵⁸ *e* om. ⁵⁹ α. β, A, S¹ om. ⁶⁰ *c, f*. *h*,
e read δέκα δύο. *abd*g εἴ. ⁶¹ *c, abf*. *h, deg* read ἔπεσεν. ⁶² *d* trs.
before ἐπ'. A = τρόμος (+ ἡμῶν A^{b*ad}) καὶ φόβος. ⁶³ *e* trs. to end of verse.
⁶⁴ α, *d*. *abeg* read ἀφ' ἡμῶν. *f* ἐφ' ἡμᾶς. ⁶⁵ α. β-g, A^{abh}, S¹ read καὶ
(β-g om.) δ. τοῦτο ἀμ. ἦν ὁ π. μου . . . πολέμοις. A^{b*cdes} = καί. *g* om. the
entire verse, but adds the first half of it, prefixing καὶ and om. ὁ πατήρ μου
after ver. 10. *d* om. rest of verse. ⁶⁶ *c, β-dg, A^{b*cd}, S¹*. *h*. A^{abhefg} read
as in margin. ⁶⁷ α (save that I have corrected εμην of *c* and συνήμην
of *h* into ἤμην). β-dg read ἤμην σὺν (ὅ ἐν) τοῖς ἀδ. μου. ⁶⁸ α, β-d, A^{abh},
S¹. *d* reads ὅτι εἶδεν. *g* εἶδεν ὁ πατήρ μου. A^{ad} = εἶδεν. A^{efg} ἐγὼ γάρ by
internal corruption. ⁶⁹ *e* reads δραμα. A^{b*cd} add οὐκτός. ⁷⁰ A om.
⁷¹ *d* reads κυρίου. A^b = κυρίου δυνάμεω. ⁷² α, *afg*. *bd* read ἔπεταί μοι.
e ἦν μετ' ἐμοῦ. S¹ βοηθεῖ μοι. ⁷³ α ἀφασθε μοι (*h* μοι) for ἀφασθαί μοι. *d*, A
read ἠττᾶσθαι με. β-de, S¹ ἠττᾶσθαι. *e* ἠττῶσθαι με. These appear to be
independent renderings of two different moods of 𐤁𐤍𐤔𐤁𐤕𐤁.

IV. ¹ α (save that they read νότον corruptly for νότον). *abf*, A, S¹ read
καὶ κατὰ νότον γέγονεν ἡμῖν (for ἡμῖν A^{b*de'g} read μέγας). *d* πάλιν οὖν γέγ.
ἡμῖν. *e* καὶ κ. τὸν νότον ἡμῖν γέγ. *g* ἡμῖν γέγ. ² *g* adds κατὰ τοῦ νότου.
³ *e* reads μεῖζων. *d* om. ⁴ *abg*. *ef* read τοῦ ἐν Σικίμοις. α τοῖς ἐν Σηκήμοις.
d om. ⁵ α. β reads μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ⁶ α, A^{b*} (but this reading

β, S¹ αὐτῶν διακοσίους⁹. 2. Καὶ ἀνῆλθον¹⁰ ἐγὼ¹¹ ἐπὶ * τοῦ
† ἄλλους τείχους¹², καὶ¹³ * ἀνείλον τὶν βασιλεία αὐτῶν¹⁴. 3. Καὶ
λεῖς† οὕτως † ἡλευθερώσαμεν¹⁵ τὴν¹⁶ † Χεβρών¹⁷, καὶ ἐλάβομεν
ἀνείλον. πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν¹⁸.

Ἀνείλον ἄλλους
ἔτι
βασιλεῖς
τέσσα-
ρας.
β-δε,
Α, S¹ αἰχ. τῶν βασιλέων. β-dg, Α, S¹ τειχήρη καὶ ἀπροσέγγιστον.
V. Καὶ¹ τῇ ἐξῆς ἀπήλθομεν² εἰς Ἀρετάν³, πόλιν κραταῖν⁴
καὶ ἰσχυράν⁵, * ἀπειλοῦσαν ἡμῖν θάνατον⁶. 2. * Ἐγὼ δὲ
καὶ ὁ Γὰδ⁷ προσήξαμεν⁸ * ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς πόλεως⁹.
Ῥουβὴμ δὲ¹⁰ καὶ ὁ¹¹ Λευὶ¹² ἀπὸ δυσμῶν¹³. 3. Καὶ

seems corrupt). β, A^{abhdde}s, S¹ read ἐδίωξα. A adds ἐξ αὐτῶν ἄνδρας.
† bde, S¹ add ἄνδρας. g ἄνδρας καὶ τέσσαρας βασιλεῖς. α, A^{b*} (seems
corrupt). β, A^{abhdde}s read ἀπέκτεινα. α. d, A read ἄνδρας διακοσίους.
β-g, S¹ add ἄνδρας (d om.) καὶ τέσσαρας (b τέσσαρες, ef τεσσαρεῖς) βασιλεῖς.
g ἄνδρας. A καὶ βασιλεῖς τέσσαρας. d om. ver. 2 through hmt. ¹⁰g reads
ἀνελθών. ¹¹α, A. β om. b, S¹ add ἐπ' αὐτούς. ¹²A reads τῶν τειχέων
αὐτῶν. ¹³g om. ¹⁴α, i.e. the King of Hazor, who, however, was
already slain by Judah (iii. 1). β-e, S¹ read ἄλλους δύο βασιλεῖς ἀνείλον.
e ἀνείλον δύο βασιλεῖς. A = ἀνείλον ἄλλους ἔτι βασιλεῖς τέσσαρας, where
βασιλεῖς is corrupt, but τέσσαρας is right according to Midr. Wajjis. For
βασιλεῖς we should read ἰσχυρούς = דִּיכּוּרִי, as in Midr. Wajjis and Chron.
Jerach. דִּיכּוּרִי 'ד תּוּמִיךָ נָהָה. ¹⁵α, ag. bdef read ἡλευθερώσαμεν. Text
= וְנִשְׁבַּח corrupt for וְנִשְׁבַּח = συνελάβομεν, or for וְנִשְׁבַּח (verb used in Midr.
Wajjis here) = κατεκυριεύσαμεν. Corruption due to corruption of Ἀσοὺρ
into Χεβρών. See note 17. ¹⁶d reads τόν. ¹⁷Corrupt for Ἀσοὺρ =
וְיָצַח. The whole chapter relates to Hazor as in Midr. Wajjis, Chron.
Jerach. xxxvi. 6, Book of Jashar (*Dict. des Apocr.*, ii. 1176). ¹⁸e reads
εὐπορίαν. β-d, A, S¹ add τῶν βασιλέων. d αὐτῶν.

V. ¹b, S¹ om. Instead of καὶ τῇ . . . ἰσχυράν d reads πάλιν οὖν ἄλλη πόλις
κραταῖῃ καὶ ἀπροσέγγιστος Ἀρετὰ ὀνομαζομένη. efg read ἀπήλθαμεν. bde.
d reads Ἀρετά. g Ἀβετά. α, ae³ (over erasure) f, S¹ ἐτέραν. A^{abhdde}s = Ἀριτα.
The original word was דִּיכּוּרִי (see Book of Jashar, ii. 1176; Chron. Jerach.
xxxvi. 7). ⁴g reads κραταῖῃ and om. καὶ following. A^{b*} = ἀνάλωτον
κραταῖαν. α. β-dg, A, S¹ read τειχεῖρη (ef τειχεράν) καὶ ἀπροσέγγιστον
(α προσέγγιστον ἡμῖν). g τῇ χειρὶ καὶ ὡς προσηγγίσαμεν. For text of d see
note 1. α reads θαν. ἀπ. g ἀπ. ἡμῖν θανάτῳ. A = καὶ ἡπειλουν ἡμῖν
θάνατον. d adds ὀργισθέντες οὖν ἡμεῖς ἐπ' αὐτὴν ἐπορεύθημεν εἰς αὐτήν. α.
β, S¹ read Ἐγὼ οὖν καὶ Γὰδ. A = καὶ τότε (A^{ef} ἰδοὺ) ἐγὼ καὶ Γ. d reads
προσῆξαμεν. A = εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν. c om.
¹¹α. β om. ¹²d reads Λευίς. ¹³b adds καὶ νότον. ¹⁴A = οὕτως
ἐνόμизον and trs. after τείχους. ¹⁵d om. α, abf. beg, A read ἐπὶ.
For τ. τείχους A^β read τῶν τειχέων. ¹⁷A adds καί. ¹⁸ἐφέλκειν is used

νομίσαντες¹⁴ οἱ¹⁵ ἀπὸ¹⁶ τοῦ τείχους, ὅτι ἡμεῖς μόνοι ἐσμέν¹⁷,
† ἐφελκύσθησαν¹⁸ πρὸς¹⁹ ἡμᾶς.

α	β, S ¹	A
4. Καὶ οὕτως λά- θρα οἱ ἀδελφοί μου ἐξ ἐκατέρων τῶν με- ρῶν τοῦ τείχους εἰσ- ήλθομεν εἰς τὴν πόλιν.	4. Καὶ οὕτως λά- θρα ²⁰ οἱ ἀδελφοί μου ²¹ ἐξ ἐκατέρων * τῶν μερῶν ²¹ πασ- σάλοις * ἐπανεβή- σαν τῷ τείχει ²² καὶ εἰσῆλθον ²³ εἰς τὴν πόλιν ἀγνοοῦντων αὐτῶν ²⁴ .	4. Ἀλλὰ ²⁵ πάντες ἀδελφοί ἡμῶν ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν πασσάλους ἐμπή- ξαντες ²⁶ εἰσῆλθο- μεν ²⁷ εἰς τὴν πόλιν ἀγνοοῦντων αὐτῶν.

α, β, S ¹	A
5. * Καὶ κατελάβομεν ²⁸ αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας, * καὶ τοὺς ²⁹ ἐν * τῷ πύργῳ ³⁰ καταφυ- γόντας * ἐν πυρὶ ἐνεπρήσαμεν καὶ οὕτως πάντας ἐλάβομεν καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ³¹ .	5. Καὶ ἐλάβομεν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ οἱ ἐν β ἐμπρή- τῳ τείχει ³² κατέφυγον [καὶ ^{σαντες} εἰσῆλθον εἰς τοὺς πύργους] ³³ τὸν πύρ- γον σὺν καὶ * τότε ἡμεῖς ἐμπρήσαντες αὐτοῖς τοὺς πύργους σὺν αὐτοῖς ἐλά- ^{ἐλάβο-} βομεν ³⁴ ^{μεν.}

as a rendering of the hiphil of קָטַח in Num. ix. 19 and Jos. xxiv. 31, in the sense of 'to prolong' in the latter passage. A = ἐφέλκυσαν τὸν πόλεμον. This suggests the idea that as ἐφελκύσθησαν = קָטַח , the latter may be corrupt for קָטַח , which with or without מִן הַמַּחֲזֵק = 'set themselves in array'—a phrase which occurs several times in the Midr. Wajjis but not exactly in this place. ¹⁹ α, af. *bdeg* read ἐφ'. ²⁰ b reads λαθραίοι. ²¹ b om. For ἐκατέρων S¹ reads πάντων. ²² d reads ἀνέβησαν τὸ τεῖχος. S¹ om. τῷ τείχει. ²³ a reads ἦλθον. ²⁴ g trs. before ἀγν. a om. ²⁵ So A^{abode}. A^b = καὶ οἱ ἄλλοι (הַלְלֵנוּ). A^{b*} = δέ. ²⁶ A^b adds ἐν τῷ τείχει. ²⁷ A^{abb}. Cf. α. A^{b*ode} = εἰσῆλθον. ²⁸ h. c reads κατελάβομεν. β καὶ ἐλάβομεν. ²⁹ d reads τοὺς δέ. ³⁰ β. α reads τοῖς πύργοις. S¹ om. ³¹ α. β reads ἐμπρήσαντες (*bdf* ἐμπρίσαντες) τὸν πύργον σὺν αὐτοῖς ἐλάβομεν (+ πάντας f). S¹ reads ἐνεπρήσαμεν only. ³² An error for πύργῳ. ³³ A dittographic rendering. ³⁴ So A^{bhde}, save that A^{bb} add καὶ before ἐλάβομεν. The Armenian text (note 4, p. 80) wrongly omits הַלְלֵנוּ (= καὶ ἐλάβομεν) after הָאֵלֹהִים in giving text of A^b. The הַלְלֵנוּ is here an intrusion. The same mistake is made with regard to A^{cod} in the same note. A^{b*} is corrupt. ³⁵ Better form preserved in β. ³⁶ α, c. ³⁷ h reads εἰδότες. ³⁸ c. b reads θαφφού. *adf* θαφφού. g θαμβού. A^{abode} θεωκίον. A^{b*} θεωκίον. ³⁹ bg. a om. *df*, A read ἐπέβαλον ἐπὶ (eis f) τὴν αἰχ. (+ τοῦ ἀφελίσθαι αὐτήν ἐξ d) ἡμῶν. c = α. ⁴⁰ A adds ἡμεῖς. A^b om. next five words. ⁴¹ b reads

α

6. Ἐν δὲ τῷ ἀπιέναι ἡμᾶς, [†]ἄνδρες [†]Βαθουῆ³⁵ ἐπελάβον-
το³⁶ τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν
καὶ ἰδόντες³⁷ ἡμεῖς συνήψαμεν
πόλεμον μετ' αὐτῶν. 7. Καὶ
ἀπεκτείνουμεν πάντας καὶ πάλιν
ἐλάβομεν τὴν αἰχμαλωσίαν
ἡμῶν.

β, A, S¹

6. Καὶ ἐν τῷ ἀπιέναι ἡμᾶς,
ἄνδρες Θαφφουῆ³⁸ *ἐπέβαλον
τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἡμῶν³⁹ καὶ⁴⁰
παραδόντες⁴¹ αὐτὴν⁴² τοῖς υἱοῖς
ἡμῶν συνήψαμεν *πρὸς αὐ-
τοὺς⁴³ ἕως⁴⁴ Θαφφουῆ⁴⁵. 7.
*Κάκεινους ἀπεκτείνουμεν⁴⁶ καὶ
τὴν πόλιν⁴⁷ ἐνεπρήσαμεν⁴⁸,
καὶ⁴⁹ πάντα τὰ *ἐν αὐτῇ⁵⁰
ἐσκυλεύσαμεν⁵¹.

α om. VI. Καὶ ὡς ἤμην ἐν τοῖς ὕδασι Χωζηβά¹, οἱ ἀπὸ [†]Ιωβήλ²
vers. 1-2. ἦλθον ἐφ'³ ἡμᾶς εἰς πόλεμον. 2. Καὶ *συνάψαντες ἐτρέ-
αβ om. ψαμεν⁴ αὐτοὺς⁵ ἔκαὶ τοὺς ἀπὸ Σιλώμ συμμάχους αὐτῶν
ver. 1. ἀπεκτείνουμεν⁷⁶ καὶ οὐκ ἐδώκαμεν ἑαυτοῖς⁷⁷ διέξοδον⁸ * τοῦ

παραλαβόντες. ⁴² A = τὴν αἰχμαλωσίαν. *b* adds σύν. ⁴³ *e* reads πρὸς
ἑαυτοὺς and trs. before συνήψαμεν. ⁴⁴ *deg*, A, S¹. *af* read ἐν τῷ. *d* ἐν.
⁴⁵ *eg*. *b* reads Θαφφού. *adf* Θαφφουῆ. A = Θαφφού. ⁴⁶ A^{bdeg}. A^{acd} = ἀπεκτ.
ἐκείνους, but not A^b as Armenian text represents. *d* adds πάντας. ⁴⁷ *d*,
A^{b*} add αὐτῶν. ⁴⁸ *a* reads ἐμπρήσαντες. ⁴⁹ *f*, A. *β-f* om. ⁵⁰ *β*.
A^{b*} = αὐτῶν. ⁵¹ *af*. *bdg*, S¹ read σκυλεύσαντες. A = εἰς αἰχμαλωσίαν
ἀπηγάγομεν.

VI. ¹ *e*. *a* reads Χωζιβά. *bd*, S¹ Χουζηβά. *f* Χοζιβά. *g* Χοζηβά. A^{ab} =
Χουζιβά. A^b Χουζιβά. This town is probably the מְצֻזָּה mentioned in
1 Chron. iv. 22 as belonging to the descendants of Shelah, son of Judah,
and named מְצֻזָּה in Gen. xxxviii. 5. Chron. Jerach. xxxvi. 8 speaks of
the 'waters of מְצֻזָּה, north of Tappuah.' The name here is corrupt but
the position assigned to it, 'north of Tappuah,' is right if we may
identify it with 'Ain el Kezbeh' (*Encyc. Bib.*, i. 37, 38). ² *b* corrupt
possibly for Ἀρβήλ or Ἀρβαήλ. The inhabitants of this town were
destroyed by the sons of Jacob at this time according to the Book of
Jashar (op. cit., ii. 1178). *af*, S¹ read Ἰώ. *dg* Ἰωήλ. *e* Ἰβήν. A^a gives
Ἰωλαται as equivalent of οἱ ἀπὸ Ἰ. ³ *bdeg*. *af* read πρὸς. ⁴ *b* reads
συνήψαμεν. A = συνάψαντες πρὸς αὐτοὺς ἐτρέψαμεν. ⁵ *af* add κάκεινους
ἀπεκτείνουμεν. ⁶ *β-f* (save that *a* reads Σολών, *b* Σηλώμ, *c* Σιλών, instead
of Σιλώμ, and *d* reads αὐτοὺς instead of αὐτῶν). *f*, A om. entire clause.
This reference, however, to the people of Shilo is found also in Chron.
Jerach., xxxvi. 8. See also III. 7 above. ⁷ *g* reads αὐτῶν. A om.
⁸ *g* reads διεξδοῖς. ⁹ *e* reads πρὸς ἡμᾶς ἐλθεῖν. ¹⁰ α. *adefg*, A^β read
καὶ οἱ. *b* καὶ. The words οἱ δὲ . . . ἡμέρᾳ appear in *d* as follows: τῇ δὲ
ἐ' ἡμέρᾳ ἐπῆλθον ἡμῖν καὶ οἱ ἀπὸ Μεχρήρ βουλόμενοι. ¹¹ *g* reads ἐπὶ. ¹² *c*,

εἰσελθεῖν πρὸς ἡμᾶς⁹. 3. *Οἱ δὲ πάλιν¹⁰ ἀπὸ¹¹ Μαχῆρ¹² β-δ, AB
ἐπῆλθον¹³ ἡμῖν τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ¹⁴, καὶ¹⁵ προσάξαντες πρὸς
αὐτοὺς¹⁶ *ἐν κραταίᾳ μαχαίρᾳ¹⁷ περιεγενόμεθα αὐτῶν¹⁸ καὶ ἡμέρᾳ
ἀπεκτείνωμεν *καὶ αὐτοὺς¹⁹ πρὸ τοῦ ἀναβῆναι τὴν ἀνάβασιν²⁰.
4. Ὡς δὲ ἤκομεν²¹ ἐν²² τῇ πόλει²³, αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐκύλιον
*λίθους ἐφ' ἡμᾶς²⁴ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐν φ²⁵ *ἦν
ἡ πόλις²⁶. 5. Καὶ ὑποκρύψας²⁷ ἐγὼ τε καὶ Συμεὼν β-δ^f, A,
ἐξόπισθεν²⁸ ἐπελαβόμεθα²⁹ τῶν ὑψηλῶν, καὶ *ἐξολοθρεύσαμεν
καὶ ταύτην τὴν πόλιν³⁰. S¹ καρτερᾷ μάχῃ
περικύ-
ῃσιν.
πλῆθος
δυναστῶν

VII. Καὶ τῇ ἐξῆς ἐρρέθη πρὸς ἡμᾶς ὅτι *Γαὰς πόλεως ὁ
βασιλεὺς ἐν λαῷ πολλῷ¹ ἔρχεται² πρὸς ἡμᾶς.
ἐν αὐτοῖς. β, A, S¹ ὅλην τ. πόλιν ὠλοθρεύσαμεν.

dg. ab read *Μεχίρ* (*Μαχίρ* δ). h, ef read *Μεχίρ*. In Jub. xxxvi. 2, 4
I have taken this word to be a compression of *Μαχανασακίρ*, which is
actually found in Jub. xxxiv. 2. This latter form is an inversion of
Σακιρμαχαν, in other words, Shakir of Machanaïm, as in Chron. Jerach.,
xxxvi. 8; Book of Jashar, ii. 1174. ¹³c reads *ἀπῆλθον*. ¹⁴α. β, S¹
add as in margin (save that g reads *ἐχεβρόν* for *αἰχμαλωσίαν*). d, A = λ.
τὴν οἰκ. ἡμῶν (d om.) ἀφ' ἡμῶν. ¹⁵a om. next six words. ¹⁶α. bef
read αὐτοῖς. dg αὐτοὺς. ¹⁷α, f. dg, S¹ read ἐν καρτερᾷ (g κρατερᾷ) μάχῃ.
d ἐν κραταίᾳ χειρὶ καὶ δυνάμει μετὰ μαχαίρας. e, A καρτερὰν μάχην. d adds μετὰ
μαχαίρας. ¹⁸α, f, A^{bs}. a reads καὶ αὐτῶν. β-af, A^{bod} om. β, A, S¹
add ὅτι ἦσαν πλῆθος δυναστῶν (b, S¹ δυνατοὶ, d δυναστῶν, g δυνατῶν) ἐν αὐτοῖς.
¹⁹α. β, S¹ read αὐτοὺς. A = πολλὰ πλῆθη. ²⁰A = ἡμᾶς τὰ ὑψηλά. d
adds τοῦ ἕλιον. ²¹α, ag. ef read ἤκαμεν. bd ἤλθομεν. ²²b om. ²³α.
β, A, S¹ read πόλει αὐτῶν. ²⁴h, def. c reads λίθον ἐφ' ἡμᾶς. abg, A, S¹
ἐφ' ἡμᾶς λίθους. ²⁵α, a β-e read ἦ. ²⁶g adds αὐτῶν. d reads ἡ πόλις
αὐτῶν. ²⁷c, af. h reads ἀποκρύψας. bdg ὑποκρυβέντες. e ἀποκρυβέντες.
²⁸A adds τῆς πόλεως. ²⁹be read ἐπιλαβόμεθα. A = ἀνήλθομεν. ³⁰α
(save that h reads ὠλοθρεύσαμεν). β, A, S¹ read καὶ ὅλην τὴν πόλιν ὠλοθρεύ-
σαμεν (bef ὀλοθρ. dg ἐξολοθρ.).

VII. ¹α (save that h reads βαρεῖ for πολλῷ). aef read Γαὰς (+ ἡ e)
πόλις βασιλείων ἐν ὅχλῳ βαρεῖ. d agrees in substance with α and reads
ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως Γὰς ἐν ὅχλῳ βαρύ (sic). b, S¹ αὶ πόλεις τῶν δύο βασιλείων
ἐν δ. β. g ῥαγάς πόλεως βασιλείως ἐν δ. β. A = Γὰς πόλις σὺν βασιλεῖ
δυνατῇ. ²b reads ἔρχονται. ³β-e, A, S¹ (save that g reads γοῦν for οὖν).
α reads δὲ καὶ ὁ Γαδ (h Δάν). e is conflate, οὖν καὶ Γαδ. ⁴β-d (save
that e reads *συμμάχην* and g *συμμάχους*). d reads *προσποιησάμενοι* *ἐαυτοὺς*
Ἀμωρραῖους *ὑπάρχειν* καὶ *ἐνέκεν* τοῦ *συμμαχεῖν* αὐτοὺς ἡμᾶς. A = *προσποι-*
ησάμεθα ὡς Ἀμωρρ. (A^b *προσποιησάμενοι* ὡς Ἀ. A^a *προφάσει*) (+ καὶ *ἐσχημα-*
τισάμεθα *σύμμαχοι* εἶναι αὐτῶν A^{bs}). ⁵dg. e reads *εἰσῆλθαμεν*. abf ἤλθομεν.

α

2. Ἐγὼ δὲ καὶ ὁ Γὰδ πορευ-
θέντες πρὸς Ἀμορραίους καὶ
προσποισάμενοι αὐτοῖς συμ-
μάχους εἰσῆλθομεν εἰς τὴν
πόλιν αὐτῶν.

3. *Νυκτὸς δὲ βαθείας⁷ ἦλθον
δὲ⁸ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοί μου,
καὶ ἀνοίξαντες τὰς πύλας αὐ-
τοῖς, πάντας αὐτοὺς ἐξολο-
θρεύσαμεν⁹ καὶ ἐπρονομεύ-
σαμεν¹⁰.

β, Α, S¹

καὶ ἐν τῇ

θάμνῃ

προσεγ-

γίσταμεν.

β-δ, Α

τῶν πολε-

μίων βα-

σιλέων.

4. *Καὶ ἐπροσεγγίσταμεν τῇ θάμνῃ²⁰, *ἐν ᾧ²¹ ἦν πᾶσα ἡ
ἀποσκευὴ²² αὐτῶν²³. 5. *Τότε οὖν ὑβρίζομενος παρ'
αὐτῶν ὠργίσθη²⁴, *καὶ ὥρμησα²⁵ *ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὴν
†κορυφὴν²⁶. κακεῖνοι *ἐσφενδονίζον με ἐν λίθοις²⁷ *καὶ
τόξοις²⁸. 6. Καὶ εἰ μὴ Δὰν ὁ ἀδελφός μου συνεμάχησέν

β, Α, S¹

2. Ἐγὼ *οὖν καὶ Δὰν³ *προσ-
ποιησάμενοι Ἀμορραίους ὡς
σύμμαχοι⁴ εἰσῆλθομεν⁵ εἰς τὴν
πόλιν αὐτῶν⁶.

3. Νυκτὶ δὲ βαθείᾳ *ἐλθόν-
των τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν¹¹
ἠνοίξαμεν τὰς πύλας¹² αὐ-
τοῖς¹³ καὶ πάντας αὐτοὺς *καὶ
τὰ αὐτῶν¹⁴ ὀλοθρεύσαμεν¹⁵
καὶ *πάντα τὰ¹⁶ αὐτῶν προ-
νομεύσαντες¹⁷ τὰ¹⁸ τρία τείχη
αὐτῶν καθεῖλαμεν¹⁹.

d adds σὺν τῇ λαφῇ αὐτῶν. *A om. *c. h reads νυκτὶ βαθείᾳ. *h om.

*h reads καὶ τὰ αὐτῶν ὀλοθρεύσαμεν. ¹⁰ h reads ἐπρονομεύσαμεν. ¹¹ adef.

bg read ἐλθοῦσι τοῖς ἀδελφοῖς. For ἐλθόντων . . . πύλας αὐτοῖς A gives
ἀναστάντες ἠνοίξαμεν τοῖς ἡμετέροις ἀδελφοῖς τὰς πύλας. ¹² d reads πόρτας.

g om. next eight words. ¹³ aef. bde²g om. ¹⁴ d om. e om. next five
words through hmt. ¹⁵ a reads ὀλοθρεύσαμεν. ¹⁶ d, A read τὰ ὑπάρ-
χοντα. e τὰ. ¹⁷ abdf. e, A read ἐπρονομεύσαμεν. g παρανομήσαντες. e, A

add καί. ¹⁸ deg om. ¹⁹ aefg. b reads καθεῖλομεν. d καθεῖλωμεν. ²⁰ α

(save that for ἐπροσεγγ. h reads προσεγγ.). β-δ, Α, S¹ read καὶ ἐν τῇ θάμνῃ
προσεγγίσταμεν (ab προσηγ.). d διερχόμενοι δὲ διὰ τῆς θάμνης προσηγίσταμεν.

²¹ α. β-g read οὐ. g ἔπου. Α ἦ. ²² bg read ἀποφυγή. Α = ἀρξ. ²³ α.

β, Α read τῶν πολεμίων βασιλέων (d om.). S¹ eis πόλεμον. ²⁴ α, de (save that
c reads ὀργίσθη and de om. οὖν and read ἐθυμώθη for ὠργ.). abfg, S¹ read

τότε ὑβρίζομενος ὠργίσθη (bg ἐθυμώθη. f ὀργίσθη). A^{abdeg} = καὶ ὑβρίζομενοι
τότε παρ' αὐτῶν καὶ θυμούμενοι. ²⁵ c, ef read καὶ ὥρμησα. Α = ὠρμήσαμεν.

²⁶ c, β-f. f reads πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τ. κορυφῇ. h ἐπὶ τ. κ. πρὸς αὐτοὺς. Α ἐπ'
αὐτοὺς ὥς ἦλθον ἐπὶ τ. κορυφῇ. g, Α add τοῦ θρους. Since the Midr.

Wajjis has נחל נחל נחל . . . נחל, it is possible that as our text =
נחל נחל נחל נחל, the two last words are corrupt for נחל נחל נחל and
that we should read therefore ὥρμησα (or ἀνετήθησα) πρῶτος ἐπὶ τὸ τείχος.

²⁷ α, af (save that af om. με). b reads ἐσφενδονουν ἐπ' ἐμέ λίθοις. deg σφεν-
δονοῦντες (e σφενδονήσαντες) ἦσαν (g om.) ἐπ' ἐμέ λίθοις (e λίθοις). ²⁸ e om.

με²⁹, *εἶχόν με ἀνελεῖν³⁰.

7. *Ἀπήλθομεν οὖν³¹ *ἐπ' αὐτοὺς μετὰ θυμοῦ³² καὶ *πάντες ἐφυγον³³, καὶ *ἀπελθόντες δι' ἄλλης ὁδοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν ἐδεήθησαν αὐτῷ³⁴ καὶ ἐποίησαν³⁵ εἰρήνην μετ' αὐτοῦ³⁶.

8. Καὶ οὐκ ἐποίησαμεν³⁷ αὐτοῖς οὐδὲν³⁸ κακόν, ἀλλ' ³⁹*εἶχομεν αὐτοὺς ὑποφόρους⁴⁰ *καὶ ἀπεδώκαμεν⁴¹ αὐτοῖς⁴² τὴν αἰχμαλωσίαν⁴³ αὐτῶν⁴⁴.

α

9. Οἰκοδομήσαμεν δὲ καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν.

β, Α, S¹

9. *Καὶ οἰκοδόμησα ἐγὼ τὴν Θάμναν καὶ ὁ πατήρ μου τὴν ῥαβαήλ⁴⁵.

10. *Ἡμῃν δὲ ἐγὼ χρόνων εἰκοσι⁴⁶, ὅτε ἐγένετο⁴⁷ ὁ πόλεμος οὗτος⁴⁸. 11. Καὶ ἦσαν οἱ Χαναναῖοι φοβούμενοι *καὶ ἐμὲ⁴⁹ καὶ *τοὺς ἀδελφούς⁵⁰ μου⁵¹.

VIII. *Ἦσαν δέ μοι¹ κτήνη πολλά, καὶ *εἶχον ἀρχιποίμενα² Ἱεράμ³ τὸν Ὀδολομήτην⁴. 2. *Πρὸς δὲ ἐλθὼν εἶδον⁵ Βαρσαβὰ⁶ τὸν βασιλέα⁸ Ὀδολάμ⁹. Ἦ καὶ ἐλάλησεν ὑμῖν¹⁰

Ἄ = καὶ τόξα ἐτόξευον ἐπ' ἐμέ. ²⁹α. β reads μοι. ³⁰α, β-ε. ε reads

ἡμελλόν με ἀνελεῖν. Ἀ = ἔχειν (Α^{b*} ἐκείνοι λαβόντες) ἀνεῖλόν με. These words are found in Chron. Jerach., xxxvi. 11 גִּיחִי נָח גִּיחִי יָחִי. ³¹c, g.

β-dfg, Α read ἐπήλθομεν οὖν. h ἐπήλθ. δέ. d ἀνίβημεν. f, S¹ ἐπήλθον οὖν.

³²a reads ἐπ' αὐτούς. d πρὸς αὐτ. μ. θυμοῦ. g μ. θυμοῦ ἐπ' αὐτούς. ³³Α =

ἐφυγαδεύσαμεν αὐτούς. ³⁴α. β-d, Α, S¹ read διελθόντες δι' ἄλλης ὁδοῦ (α δι' ἄλλης ὁ. ἐλθόντες. ε διελθόντες) ἐδεήθησαν τοῦ πατρός μου (b om. Α = ἡμῶν).

d διελ. δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀπήλθον πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα ἡμῶν δεόμενοι. ³⁵α, af.

bdag, S¹ read ἐποίησεν. Α = ἐποίησαμεν. ³⁶α, α. β-α, Α, S¹ read αὐτῶν.

³⁷Α = ἐγένετο. ³⁸beg read οὐθέν. ³⁹d adds μᾶλλον. ⁴⁰α. Cf. Midr.

Wajjis עב דה' ונתן. β-d, S¹ give a different text, ἐποίησαμεν αὐτοὺς ὑπο-

σπόνδους (ε ἐπισπόνδους). d ὑποσπόνδους αὐ. ἐποίησαμεν. Α = σπονδὰς ἐποίησαμεν

πρὸς αὐτούς. With the latter text cf. Book of Jashar (1689, fol. 79^b)

עָלַשׁ בְּרִיחַ עָרַשׁ בְּנִי עָוָרָשׁוּ וְעָלַשׁ בְּרִיחַ עָלַשׁ וְעָרַשׁוּ. ⁴¹g reads δόντες.

⁴²β, S¹ add πᾶσαν against α, Α. ⁴³g reads ἐχεβρών. Α = αἰχμαλώτους.

⁴⁴α, d, Α. β-d, S¹ om. ⁴⁵β-d, S¹ (save that for Θάμναν of αef, b reads

Θάμνα, and for ῥαβαήλ of αef, S¹, b reads ῥαμβαήλ and g ῥοβαήλ). d, Α

read Τότε (Α = καὶ μετὰ τοῦτο) οἰκοδόμησα (Α^{ab} ἐμονημόνευσα by internal

corruption) ἐγὼ τ. (+ πόλιν d) Θάμνας (Α Θάμνα) καὶ δ. π. μου τὴν ῥαβήλ

(Α ῥαφαήλ). ⁴⁶α, β-d, Α read εἰκοσι ἐτῶν ἡμῃν. d ἡμῃν δὲ τότε κ' ἐτῶν.

⁴⁷dg read γέγονεν. ⁴⁸d reads καὶ εἰρηνεύσαμεν. ⁴⁹c. h reads καὶ ἐμοί.

β με. ⁵⁰h reads in dat. ⁵¹d adds σφόδρα.

VIII. ¹α. β, Α, S¹ read ἦν δέ (Α om.) μοι (+ καὶ αdf, Α^b, S¹). ²Α =

ἦν ὄνομα τοῦ ἀρχιποίμενος μου. ³α, αef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. Α^{ab} =

Ἱράς. Α^{b+deg} Ἱράμ. ⁴α, αdg. d reads Ὀδωλλαμήτην. ef Ὀδολαμήτην.

β-δδ καὶ¹¹ ἐποίησεν ἡμῖν πότον¹². καὶ † παρακάλεσας¹³ δέδωκέ¹⁴ μοι
 Βισσυνέ. τὴν θυγατέρα αὐτοῦ¹⁵ * ὀνόματι Σαβά¹⁶ εἰς γυναῖκα. 3.
 β, A, S¹ Αὐτὴ¹⁷ ἔτεκεν μοι τὸν Ἡρ¹⁸ καὶ τὸν¹⁹ Ἀνὸν καὶ τὸν²⁰
 ἔζησεν καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ Σηλῶμ²¹. * Καὶ τοὺς μὲν δύο²² ἀνέειλεν²³ Κύριος· ὁ γὰρ
 Σηλῶμ²⁴ ἔζησεν²⁵.

IX. * Δέκα καὶ ὀκτώ¹ * ἔτη ἐποίησεν δὲ² εἰρήνην³ ὁ⁴ πατήρ
 μου⁵ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἡσαῦ⁶, καὶ οἱ⁷ υἱοὶ αὐτοῦ μεθ'
 β, A, S¹ ἡμῶν μετὰ⁸ τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ⁹ * Μεσοποταμίας ἀπὸ Λαβάν¹⁰.
 ἐτῶν ἐν 2. Καὶ πληρωθέντων τῶν¹¹ δεκαοκτὼ ἐτῶν¹² ἐπαυήλθεν¹³ ἡμῖν
 τῇ τεσσα- Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς μου¹⁴ ἐν λαῷ βαρεῖ¹⁵ καὶ ἰσχυρῷ.
 σαρα- 3. Καὶ * ἔπαισεν ἐν τόξῳ Ἰακώβ τὸν Ἡσαῦ¹⁶, καὶ¹⁷ ἤρθη¹⁸
 κοστῇ ζῶης μου.

β-αδf, A, S¹ ἔπεισεν ἐν τόξῳ Ἰακώβ.

β-δg, A, S¹. dg read πρὸς ὃν ἐλθὼν (g om. καὶ) ἰδὼν με (g om.). α reads as
 in margin. α, aef. δδ read Βαρσάν. g, A Βαρσά. γ α. β om. δg
 read β.σιλεύς. δ reads Ὀδολλάμ. A = Ὀδολομάτων. 10 c. h reads
 ἐλάλησεν αὐτόν. β, A om. Perhaps we should read καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς.
 11 d om. 12 g reads τόπον. h adds ὁ βασιλεύς. 13 A adds με. παρα-
 καλέσας has no intelligible meaning here. It = 𐤏𐤍𐤏𐤓 corrupt (?) for 𐤏𐤍𐤏𐤓,
 'when I was heated,' i. e. by wine, or 𐤏𐤍𐤏𐤓, 'when I was hot with desire.'
 Cf. XI. 2, XIII. 5-7. For the same corruption cf. LXX on Is. lviii. 5.
 14 α, g. β-ε, S¹ read διδωσι(ν). ε δίδουνσιν. A = ἐδίδου. 15 a om. 16 α.
 af read Βισσυνέ. b Βησσυνέ. d Βοσέ (which it trs. before τὴν θυγ.). e τὴν
 Βησσυνέ. g Βισυνέ. A = Βερσυνέ. These are all corruptions of 𐤏𐤍𐤏𐤓.
 See my note on Jub. xxxiv. 20. 17 d reads καὶ συλλαβοῦσα. A = καὶ
 αὐτῇ. 18 β-α, A. α, a read Εἰρ. 19 δδ om. 20 abefg om. 21 c, ag,
 A^{b*}. h, β-ag read Σιλώμ. A^b Συλαμών. 22 α, A. abdfg read ὃν τοὺς
 δύο (+ Ἡρ καὶ Αἰνάν d). e οὗς τοὺς δύο. δδe, A, S¹ add ἠτέκνου. 23 h, g
 add ὁ. 24 c, α, A. h, β-α read Σιλώμ. 25 β, A, S¹ add καὶ τὰ τέκνα
 αὐτοῦ (a om.) ὑμεῖς ἐστέ (d om. ὑ. ἐ.).

IX. 1 α. β reads δεκαοκτώ. 2 α, af, A, S¹ (save that af, A, S¹ om. δέ).
 bg read ἔτη ἐποίησαμεν. d ἐποίησαμεν ἔτη. e ἔτη ἐποίησατο. 3 d reads μετὰ
 τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ Λαβάν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἐν εἰρήνῃ διάγοντες. 4 d adds
 τε. S¹ om. with next two words. 5 α. d. β-d, A read ἡμῶν. δδ add
 καὶ ἡμεῖς. 6 c reads Ἰσαῦ. 7 a om. 8 c adds δέ. 9 c, eg. h, abf
 read ἐκ. d om. together with next seven words. e adds τῆς. 10 A =
 Λαβάν ἐκ Μεσοποταμίας τῶν Συρίων. 11 bg om. 12 β, A, S¹ add ἐγὼ (β-ε,
 A om.) ἐν τῇ (δe om.) τεσσαρακοστῇ (+ πέμπτῃ d) ζῆται (+ τῆς ad) ζωῆς μου.
 13 α. β-f read ἐπαυήλθεν. f ἀνῆλθεν. 14 A = ἡμῶν. 15 c, d read βαρύ.
 16 a. So also α, f (save that α inserts δ before Ἰακώβ and reads ἐπέπεισεν,
 and f ἔπεισεν for ἔπαισεν). d also (see below) substantially supports our
 text. Either ἔπεισεν is simply a corruption of ἔπαισεν or the latter may have

† νεκρός¹⁹ ἐν ὄρει Σιείρ²⁰. 4. * Καὶ ἡμεῖς κατεδιώξαμεν²² β, S¹
 τοὺς υἱοὺς Ἡσαὺ²³, ἣν δὲ * καὶ τούτοις πόλις ὄχυρά²⁴, καὶ οὐκ Σιείρ, καὶ
 ἡδυνήθημεν εἰσελθεῖν ἐν αὐτῇ²⁵. * περικαθίσαντες δὲ²⁶ ἐπο- * πορευόμενος ἐν
 λιορκοῦμεν αὐτήν²⁷. 5. Καὶ ὡς οὐκ ἦνοιγον * ἡμῖν μετὰ Ἀνοιράμ
 ἡμέρας εἴκοσι²⁸ ὁρώντων αὐτῶν²⁹ προσάγων³⁰ κλίμακα³¹ καὶ ἀπέθανεν³¹
 παραθήσας³² * τὴν ἀσπίδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου³³ καὶ³⁴ β, A, S¹
 ὠνήλθου³⁵ * ἀποδεχόμενος τοὺς λίθους³⁶ καὶ³⁷ ἀνέιλον * τέσσαρας πόλιν καὶ
 σιδηροῦν καὶ πύλαι χαλκαί. α, β-d, S¹ τὴν ἀσπίδα. β, A λίθους ἕως τάλ-
 άντων τριῶν καὶ ἀνελθών (A om.).

been only a happy emendation in the Greek, and ἔπεισαν or ἐπέπεισαν may
 have been a rendering of הכה which the translator took to be כָּהַן,
 whereas he should have read it as כָּהַן. The Midr. Wajjis and Chron.
 Jerach. have here נָשָׂא הַכֹּהֵן = 'smote Esau.' Similarly Jub. xxxviii. 2.
 Of the other authorities βγ, A, S¹ read ἔπεισαν ἐν τόξῳ Ἰακώβ. d ἔπεισε τῷ
 Ἡσαὺ ἐν τόξῳ ὁ πατήρ μου Ἰακώβ. e ἔπεισαν τὸ ξύλον. h om. next twelve
 words through hmt. ¹⁷d adds εὐθέως. ¹⁸e reads ἦλθεν. d adds ὡς.
 A^b = ἦσαν αὐτόν. ¹⁹g reads Ἡσαὺ. A^{cd} trs. before ἦρθη. A^b om.
 νεκρός = הָיָה מֵת which is corrupt for הָיָה מֵת = τετραυματισμένους. Owing to this
 corruption c om. the following clause and A, while preserving it, wrongly
 alters it. In the Midr. Wajjis and Chron. Jerach. ver. 3 appears as:
 תָּרִיבֵּן בְּשׁוּבָה וְכִי יָבִין . . . בְּיָדוֹ וְהָיָה כִּי יָבִין . . . נָשָׂא הַכֹּהֵן
²⁰c, βγ. a reads Σικάρ. d Σιήρ. e Σιρήχ. ²¹β-bd, S¹ (save that eg read
 Ἀνοιράμ). bd read καὶ πορευόμενος ἐπάνω Εἰραράμ (Ἡράν d) ἀπέθανεν. A =
 καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐτάφη ἐν Ἀνοιράμ. Cf. Jub. xxxviii. 9. This clause
 was omitted by c owing to the corruption pointed out in note 19, and
 altered as above in A for the same reason. ²²c. af read ἡμεῖς δὲ διώξαντες
 ἐπὶ. beg, A ἡμεῖς δὲ ἐδιώξαμεν ἐπὶ (e ἐπεδιώξαμεν). d ἡμεῖς κατεδ. ἐπὶ. For τ.
 υἱούς following e reads ὀπίσω τῶν υἱῶν. ²³d reads αὐτοῦ καὶ κατέφυγον εἰς τὴν
 πόλιν αὐτῶν. ²⁴h. c reads καὶ ἡ τούτων πόλις ὄχυρά. β-d, A τούτοις πόλις
 (A πόλεις (+ ὄχυρα A^{b*})) καὶ τείχος σιδηροῦν (τείχη (+ αὐτῶν A^{b*}) σιδηρὰ A)
 καὶ πύλαι (+ αὐτῶν A^{bhs}) χαλκαί. d ταύτης τείχος ὄχυρός καὶ πύλαι χαλκαί.
 S¹ αὐτοῖς πόλιν σιδηρὰ καὶ πύλαι χαλκαί. ²⁵α, bd. ef read εἰς αὐτήν. g ἐν
 αὐτῇ. a, A om. ²⁶af. c, e read περικαθίσαντες δέ. h περιελισθίσαντες δέ.
 δ καὶ περικαθίσαντες. dg παρακαθίσαντες τοῖνον (δέ g). ²⁷c, A. h, abdf, S¹
 read αὐτοῖς. e ἐπ' αὐτήν. g αὐτῇ. ²⁸h. β reads μετὰ ἡμέρας εἴκοσι (εἴκ.
 ἡμέρας f). c ἡμῖν ἕως ἡμ. εἴκ. A = ἡμῖν τὰς πύλας μετὰ ἡμ. εἴκ. c, d add
 καί. ²⁹A om. ³⁰d reads προσάγων. A = προσηγάγον. ³¹A^{bhs}
 πρὸς τὰ τεῖχη αὐτῶν. A^{ab*cd} insert these words before κλίμακα according
 to Armenian text. ³²d, A^{abdeg}. A^{b*} = παραθήσαντες. This participle
 is necessary though α, β-d, S¹ om. it. ³³α, β-dg. d reads ἀσπίδα ἐν τῇ
 κεφαλῇ μου. g τ. ἀσπίδα ἐπὶ τ. κεφαλῇ μου. A^{bhs(2cd)} = ἀσπίδα ἐπὶ τῶν
 κεφαλῶν ἡμῶν. So also A^{b*} but that it trs. ἀσπίδα after ἡμῶν. ³⁴α,

β, (A), S¹ τῶν δυναστῶν αὐτῶν³⁸. 6. *καὶ δ³⁹ 'Ρουβὶμ καὶ δ⁴⁰ Γὰδ καὶ τῇ ἀνείλουν ἐτέρους ἑξ⁴¹. 7. Τότε 'οὖν⁴² αἰτοῦσιν⁴³ ἡμῶν⁴⁴ ἐξῆς ἐμβάντες. τὰ πρὸς εἰρήνην καὶ *γενομένης βουλῆς μετὰ⁴⁵ τοῦ πατρὸς β, A, S¹ ἡμῶν ἐδεξάμεθα αὐτοὺς⁴⁶. 8. Καὶ ἦσαν διδόντες⁴⁷ ἡμῖν αὐτοὺς πυροῦ⁴⁸ κόρους⁴⁹ πεντακοσίους⁵⁰, καὶ⁵¹ ἐλαίου ὕψους⁵² ὑποφόρους. πεντακοσίους⁵³, καὶ⁵⁴ οἴνου *μέτρα πεντακόσια ἕως τοῦ λιμοῦ¹ βδε, A δτε⁵⁵ κατήλθομεν⁵⁶ εἰς Αἴγυπτον.

διακοσίους. β-af, A βίβ. β, A χίλια πεντακόσια ἕως δτε.

β-d, A^{bod}. d, A^{b*o} om. ³⁸ A^{b*} read ἀνῆλθομεν ἐπὶ τὸ τεῖχος. ³⁹ α. Here the text seems to mean 'sustaining the assault of the stones.' In this sense we should expect ὑποδεχόμενος, but Polybius (iii. 43. 3, v. 51. 1) uses ἀποδεχόμενοι in this sense. β, A, S¹ read ἀποδεχόμενος (ὑποδεχόμενος ε) λίθους (+ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ε; + μεγάλους A^{(*)b*o}, but A^b om.) ἕως τάλαντων τριῶν (ὡς τάλαντα τρία ε). ³⁷ β-g, S¹ add ἀνελθόν. g εἰσελθόν. ³⁸ c. h reads τέσ. τοὺς δυνατοὺς αὐτῶν. β τέσ. τοὺς (d om.) δυνατοὺς ἐξ αὐτῶν (ε δυνάστας αὐτῶν). A = αὐτῶν ἄνδρας τέσσαρας δυνατοὺς. ³⁹ α (save that h om. δ). afg read καὶ ἐξῆς. βδε καὶ τῇ ἐξῆς. A = καὶ μετ' ἐμέ. β-afg, A, S¹ add ἐμβάντες. d ἐλθόντες. af ἀναβαίντες. ⁴⁰ α. β om. ⁴¹ b reads ἐξήκοντα. ⁴² α. d reads οἱ λοιποί. β-d, A, S¹ om. ⁴³ e reads αἰτήσαντες. ⁴⁴ c. h reads ἡμῶν. β ἡμᾶς. ⁴⁵ α. β-de read γενομένοι βουλῆς (cf. 1 Chron. xii. 19). d γενομένη βουλῆς μετὰ. ε γενομένη βουλή. A^b reads ἡνιερηλω ληρωλω = αἰτήσαντες λαροί, where however ληρωλω is corrupt for ληρωλω = βουλήν. So I have just found A^b reads. Thus A^b = αἰτήσαντες βουλήν, a good rendering of G. The text of A^{(*)b} is not recorded in the Armenian text, but only that of A^{b*o}. In these MSS. ληρωλω is corrected into ἡλω = πρῶτον. Hence their text = αἰτήσαντες πρῶτον. ⁴⁶ α. β-e, A, S¹ add ὑποφόρους. e ἐπιφόρους. ⁴⁷ A adds ἀεί. ⁴⁸ d reads σίτου which b adds in margin, g πυροῦς. ⁴⁹ h, β-e = 713. c reads κόκκους. ε φόρους. ⁵⁰ α. f. a reads φ'. βδε, A διακοσίους. g om. ⁵¹ α, A. β-g, S¹ om. g reads σύν. ⁵² c. h reads υφεις, af φεύς. These seem to be corruptions of ΠΕΨ, which is transliterated in the LXX as οἰφί and οἰφεί. But the use of this word as a measure of liquids is without parallel. We might, however, defend its use here by appealing to a similar use of ΠΝΔ, which though all but universally a measure for grain is used in a few instances as a measure for liquids. See Jer. Targ. on Exod. xxix. 4; Lev. xi. 15, 27 &c. (Levy, Chaldäisches Wörterbuch, p. 136). It is possible, therefore, to regard βέθ which is the text of bdeg as a correction. A^{abb*o} = μέτρον βέθ (sic). ⁵³ α, ef. abd read φ', g φέ. ε om. rest of verse but e³ adds ἕως δτε κατήλθ. εἰς Αἴγ. at foot. A^{abb*o} om. next seven words. ⁵⁴ α, A^{b*}. β, S¹ om. ⁵⁵ α. abfg, A^{b*}, S¹ read μέτρα (afg, A^{b*} om.) χίλια (S¹ om.) πεντακόσια (φ' ag) ἕως δτε (δτου α). d reads μέτρα ἀφ καὶ ταῦτα ἐλαμβάνομεν ἐξ αὐτῶν ἕως δτου. ⁵⁶ g reads ἦλθομεν.

X. * Μετὰ δὲ ταῦτα¹ Ἡρ² ὁ υἱὸς μου ἀγεται τὴν Θαμάρ β, A, S¹
ἐκ Μεσοποταμίας θυγατέρα Ἀράμ³ ἑαυτῇ εἰς γυναῖκα⁴. Ἀράμ.

α
2. Ἦν δὲ ὁ Εἴρ
πονηρός, καὶ ἐθανά-
τωσεν αὐτὸν ἄγγε-
λος Κυρίου. 4.
Καὶ ἔδωκα αὐτὴν
Αὐνὰν τῷ δευτέρῳ
μου υἱῷ, καὶ Ἰδοῦ⁵
αὐτὸν ἀνέειλεν ὁ Κύ-
ριος. 3. Καὶ
αὐτὸς οὐκ ἔγνω αὐτὴν
κατὰ πανουργίαν τὴν
μητρὸς αὐτοῦ⁶.

β, S¹
2. * Ἦν δὲ Ἡρ⁷
πονηρός, καὶ ἠπόρει⁸
περὶ τῆς⁹ Θαμάρ,
ὅτι οὐκ * ἦν ἐκ
γῆς¹⁰ Χανάαν· καὶ¹¹
* ἄγγελος Κυρίου¹²
ἀνέειλεν αὐτὸν τῇ
τρίτῃ¹³ νυκτί. 3.
Καὶ¹⁴ αὐτὸς οὐκ
ἔγνω αὐτήν, κατὰ
πανουργίαν τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ¹⁵, οὐ γὰρ
ἠθέλεν * ἔχειν τέκ-
να¹⁶ ἀπ' αὐτῆς.
4. * Ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις τοῦ θαλάμου¹⁸
* ἐπεγάμβρευσεν αὐ-
τῇ τὸν¹⁹ Αὐνὰν²⁰.
Καί γε οὗτος²¹ ἐν
πονηρίᾳ²² οὐκ ἔγνω
αὐτήν²³, ποιήσας
σὺν αὐτῇ ἐνιαυτόν.

A
2. † Ὁς ἦν²⁴ πονη-
ρός, καὶ ἠπόρει²⁵ περὶ
τῆς Θαμάρ, ὅτι οὐκ ἦν
ἐκ Χαναναίων. Καὶ²⁶
ἄγγελος Κυρίου ἀνεί-
λεν αὐτὸν²⁷ τῇ δευ-
τέρᾳ²⁸ ἡμέρᾳ²⁹ 4.
τοῦ θαλάμου αὐτοῦ
*[καὶ] ἠθέλον³⁰ ἐπι-
γαμβρεῦσαι αὐτήν
τῷ Αὐνὰν· καί γε οὗ-
τος ἐν πονηρίᾳ οὐκ ἔ-
γνω³¹ * ποιήσας σὺν
αὐτῇ ἐνιαυτόν³².

X. ¹ α, a. *def* read μετὰ ταῦτα. *dy*, A καὶ μετὰ ταῦτα. ² o reads Εἴρ.
³ d reads Ἀράν, g Ἀράβ. ⁴ α, β, A om. ⁵ h adds καί. ⁶ α om. rest of
vers. 3, and 4, 5. ⁷ d reads ἦν τε ὁ υἱὸς μου Ἡρ. ⁸ b reads ἠπορείτο.
Text may be a mistranslation of מִתְּחִלָּה רָצָה, which should have been rendered
ἔθλιβε τὴν Θ. or ἤχθραινε τῇ Θ. Cf. Jub. xli. 2 (Er) 'hated and would not
lie with her . . . because he wished to take him a wife of the kinsfolk
of his mother.' ⁹ g reads τήν. ¹⁰ e reads ἐνεγγυς. ¹¹ d reads διὰ
τοῦτο καί. ¹² d reads ὁ ἄγγ. Κυρίου and trs. after αὐτόν. ¹³ b adds ἡμέρᾳ
τῇ. ¹⁴ S¹ om. ¹⁵ a om. οὐ γὰρ . . . μητρὸς αὐτοῦ (ver. 5) through hmt.
¹⁶ e reads τέκνα ἔχειν. ¹⁷ de read ἐξ. ¹⁸ d reads ἐν ταῖς ἡμ. ἐκείναις τοῦ
θαλάμου αὐτῆς ἐπικει . . . ου. g om. ¹⁹ d reads ἐπεγ. αὐτήν τῷ. g ἐπιγαμβρεύ-
σας δὲ καὶ αὐτήν. ²⁰ S add τὸν δεύτερον υἱὸν μου. See reading of α.
²¹ g reads καὶ αὐτός. ²² e reads πανουργίᾳ. d adds ὑπάρχων. ²³ g om.
next eight words. ²⁴ Here ἔρ (i.e. Ἡρ) has fallen out before ἔρ (= ἦν).
²⁵ A^{abbbcd} read ἡζωμῆτω (= ἠλαβεῖτο) which may be corrupt for ἡζωμῆ-
τω = ἠπόρει. A¹² ἡζωμῆτω = ἐθάρρει. ²⁶ A^{ab+cd} add δ. ²⁷ A^b

β, A, S¹
 γυνή μου
 Βηρσουέ.
 β, A, S¹
 οἰνοχοοῦ-
 σαν (A,
 S¹ om.)
 ἐν μέθῃ
 οἴνου.
 β, S¹
 ἴσυνέ-
 πεσα
 πρὸς
 αὐτήν.
 A ἴσυν-
 έπεσα
 πρὸς
 βουλὰς
 αὐτῆς.

β, A, S¹

5. Καὶ ὅτε³³ ἠπελῆσα αὐτῷ³⁴, συνῆλθε
 μὲν³⁵ αὐτῇ, *διέφθειρε δὲ τὸ σπέρμα³⁶
 ἐπὶ³⁷ τὴν γῆν³⁸, κατὰ τὴν ἐντολὴν τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ³⁹. καλεῖ οὗτος⁴⁰ ἀπέθανεν⁴¹
 ἐν πονηρίᾳ⁴².

6. Ἦθελον δὲ *καὶ τὸν Σηλῶμ δοῦναι αὐτῇ⁴³, ἀλλ' ἡ *μή-
 τηρ αὐτοῦ⁴⁴ οὐκ ἀφῆκεν⁴⁵. Ἐπονηρεύσατο γάρ⁴⁶, ὅτι⁴⁷ οὐκ ἦν⁴⁸
 ἐκ *τῶν θυγατέρων τῶν Χανααίων⁴⁹ *ὥς καὶ αὐτῇ⁵⁰.

XI. Κἀγὼ ᾗδew¹ ὅτι πονηρὸν² γένος ἦν³ *τῶν Χανα-
 ναίων⁴, ἀλλὰ τὸ διαβούλιον⁵ τῆς νεότητος⁶ ἐτύφλωσε *τὴν
 διάνοιάν μου⁷. 2. Καὶ ἰδὼν⁸ αὐτὴν οἰνοχοοῦσαν⁹ ἠπατήθην,
 καὶ *ἔλαβον αὐτὴν μὴ βουλευσαμένου τοῦ πατρὸς μου¹⁰. 3.

τὸν νῖόν μου Ἦρ.

ρη.η.λ.δ = τρίτη.

29 Cf. b (see note 13) which points to existence of
 ἡμέρα here. After ἡμέρα A om. ver. 3 and first three words of ver. 4
 through hmt.

³⁰ A^{hmt} = ἤθελον.³¹ A^{b*} = ἤθελον.A^b add Θαμάρ.

32 So A^{hmt} (save that these MSS. read ποιῆσαι instead of ποιήσας). A^b =
 καὶ οὐκ εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν. 33 d reads γυνὴ ἐγώ.

³⁴ For ἠπελῆσα . . .αὐτῇ S¹ reads ἀπηγόρευσα αὐτὸν μὴ συνίεναι αὐτῇ. d adds τότε.³⁵ f om.

36 d reads καὶ διέφθειρεν τὸ δὲ σπέρμα. g adds αὐτοῦ.

³⁷ f reads εἰς.

38 d adds ἔρριψεν. 39 A^b adds Βηρσουέ.

⁴⁰ abeg, A, d, A^b read ἀλλὰ

(d om.) καὶ οὗτος, f οὕτως. 41 b trs. after πονηρία.

⁴² A^{ab*} add αὐτοῦ.

43 d reads αὐτὴν δοῦναι καὶ τῷ Σηλῶμ εἰς γυναῖκα. For Σηλῶμ of c, e, we find

Σηλῶμ in h, β-e, A^{b*}, Σηλαμὼν in A^{acd}, Ζηλαμὼν in A^b. A^b, S add τὸν τρίτον

νῖόν μου. For αὐτῇ A^b reads Θαμάρ.

⁴⁴ α, β, A, S read γυνή μου.

β-df, S add Βηρσουέ, d Βουσεί, f Βισσουέ, A Βηρσουέ.

⁴⁵ de, A add με (+ τοῦτο

ποιῆσαι d).

⁴⁶ c, ef. h, abdg, S¹ read ἐπονηρεύετο γάρ (+ πρὸς τὴν Θαμάρ

δδ, S). A om. e adds ἐν Θαμάρ.

⁴⁷ d reads δίδω.⁴⁸ A^{b*} add Θαμάρ.

49 α, A, β reads τῶν (abf om.) θυγατέρων Χανάν.

⁵⁰ α, aef. dg, A^{ab*}, S

read ὥς αὐτῇ. d, A^{acd} om. d om. next two verses (xi. 1, 2).

XI. 1 β-de. c reads εἰδην, h ἰδην, e ἴδον.

² b, A, S¹ add τό.³ α, A.

β om. 4 α, A, β, S¹ read Χανάαν.

⁵ a adds τῆς ψυχῆς καί.⁶ A, S¹

add μου. 7 α, A (save that c trs. μου before τὴν).

abefg read τὴν καρδίαν μου (but g trs. μου before τὴν).

⁸ e reads εἰδώς.

9 α. We have three distinct readings. A, S¹ = ἐν μέθῃ (+ μου A^b, + οἴνου S¹) = 777 or

777. α reads οἰνοχοοῦσαν = 777. But as ἠπατήθην (α ἐπατήθην) re-

quires some such expression as ἐν μέθῃ, we might assume that 777 is

a corruption of 777, or else adopt the reading of β, οἰνοχοοῦσαν ἐν

μέθῃ οἴνου, which conjoins α and A. After ἠπατήθην S¹ adds μεθυσκόμενος.

10 α, β, S¹, and A read as in margin. How are we to explain these

* Αὐτὴ δὲ ¹¹ * ἀπόντος ἐμοῦ ¹² ἐπορεύθη καὶ * ἔλαβε τῷ ¹³
 Σηλῶμ ¹⁴ γυναῖκα ¹⁵ ἐκ * τῆς Χανάν ¹⁶. 4. Ἐπιγινούς ¹⁷ β-δ γῆς.
 δὲ ἐγὼ ¹⁸ δ' ἐποίησε κατηρασάμην αὐτὴν ¹⁹ ἐν ὁδῷ ψυχῆς
 μου. 5. Καί γε ²⁰ ἀπέθανεν ἐν τῇ ²¹ πονηρίᾳ ²² αὐτῆς ²³ μετὰ ^{β, A, S¹}
 τῶν τέκνων αὐτῆς ¹²⁵. ^{β, A, S¹}
^{αὐτῆς.}

strange variations! First we shall consider β, S¹ *συνέπεσα πρὸς αὐτήν*. This peculiar clause recurs again in xiii. 3, 7; Test. Jos. ix. 5. So far as I am aware, it is not only quite unexampled but quite impossible in Greek. Nor can it be explained as a corruption native to the Greek. We must therefore have recourse to the Hebrew. Yet the sense of the phrase is obvious from a comparison of the three passages. It denotes a licit or illicit sexual connexion. Now β, S¹ = (חב or) חבץ חלב, but this Hebrew cannot yield the needed sense. Hence I conjecture that חלב is corrupt for חלצ, which in later Hebrew has exactly the senses required by the three contexts. Now turning to A, which = *συνέπεσα πρὸς βουλὰς αὐτῆς*, we observe that it agrees with β, S¹ in attesting the corrupt *συνέπεσα*, while it approximates to α in *πρὸς βουλὰς αὐτοῦ*. For, if we compare A and α, we see that A—*πρὸς βουλὰς αὐτῆς* (חצצצ) and α—*μὴ βουλευσαμένου τοῦ πατρός μου* point to a common original lost in β, S¹. The Greek of α = 'my father not having counselled (it).' Cp. 2 Sam. xvi. 23. But probably we should read *μὴ συμβουλευσάμενος τῷ πατρί μου*, as in xiii. 4, = 'בא חצצ אב. For phrase, cf. 1 Chr. xii. 19. In xiii. 4, Judah says that he wished to consult his father before taking Bathshua. Since the context does not refer to the machinations of Bathshua, we conclude that α alone is right here. Our author is fond of the phrase. Cf. ix. 7 *γαμομένης βουλῆς μετὰ τοῦ πατρός ἡμῶν*. See also reading of d in note 15 below, and also in note 33 on xiv. 6, where it reads *ἀνευ βουλῆς τοῦ πατρός μου*. Finally, *ἔλαβον αὐτήν* (= חתנצ, a phrase denoting marriage) cannot be explained as being derived from or in any way connected with חלב, of which חלב (i. e. *συνέπεσα*) is a corruption. α as it stands represents faithfully the original α recension, as is manifest from xiii. 4, where it actually recurs: *συμβουλευέσμαι τῷ πατρί μου καὶ οὕτως λήψομαι τὴν θυγατέρα σου*. Thus we have here an original divergence between the two recensions. α is truly represented in our text: β († *συνέπεσα πρὸς αὐτήν*) when emended = *συνεγενήμην αὐτῇ*, whilst A borrows partly from β and partly from α, and from the latter in a corrupt form. ¹¹ α, *fg.* *ade* read *αὐτῇ, d* *καί*. ¹³ α. β reads *ἀπόντος μου* (d om.). A^b trs. to end of sentence. ¹⁵ α, *ade.* *b* reads *ἐλάβετο, fg* *ἔλαβον τόν*. ¹⁴ α, *e.* β-ε *Σιλώμ*. ¹⁵ *f* reads *ἀνδρα*. *d* adds *χώρις βουλῆ μου* (sic). ¹⁶ α. β-δ, S¹ read *γῆς X., d, A* *τῶν Χαναανίων*. ¹⁷ α. β reads *γινούς*. ¹⁸ α, *deg, A.* *abf* om. ¹⁹ α, *dfg.* *a* reads *αὐτῆς*,

β-d, A, S¹ XII. *Μετὰ δὲ ταῦτα¹ *χηρενούσης τῆς² Θαμάρ³ *μετὰ
 τοὺς λόγους⁴ ἐξη δύο⁵ ἀκούσασα ὅτι ἀνέρχομαι⁶ τοῦ⁷ κείραι⁸ τὰ πρόβατα⁹,
 τουτούς. κοσμηθεῖσα κόσμῳ¹⁰ νυμφικῶ, ἐκάθισεν¹¹ *ἐν Ἐνᾶν¹² *τῇ
 β, A, S¹ πόλει¹³ *πρὸς τὴν πύλην¹⁴ τοῦ πανδοχείου¹⁵. 2. Νόμος
 πύλην β, S¹ γαμ- γὰρ *ἦν τῶν¹⁶ Ἀμορραίων¹⁷ τὴν ἑχρεούσαν¹⁸ προκαθέζεσθαι¹⁹
 οὔσαν. ἐν²⁰ πορνείᾳ²¹. 3. Μεθυσθεὶς οὖν ἐγὼ ἐν²² οἶνῳ²³ οὐκ
 β, A, S ἐπέγνω²⁴ αὐτὴν²⁵, καὶ ἠπάτησέ²⁶ με· τὸ κάλλος αὐτῆς διὰ
 ἐπὶ τοῦ σχήματος²⁷ τῆς κοσμήσεως. 4. Καὶ ἐκκλίνας²⁸ πρὸς
 ἡμέρας αὐτὴν εἶπον²⁹. Εἰσέρχομαι³⁰ πρὸς σε· καὶ³¹ εἶπεν³² ἡ³³ Καὶ³⁴
 παρὰ τὴν τί μοι δώσεις³⁵; καὶ δέδωκα³⁶ αὐτῇ τὴν ῥάβδον μου καὶ
 β-d, A, τὸ δακτύλιον³⁷ καὶ τὸ³⁸ διάδημα³⁹ τῆς βασιλείας μου⁴⁰
 S¹ ἐν ἑὶς ἄρραβῶνα⁴¹. Καὶ *ὥς συνῆλθον⁴² αὐτῇ συνεληφεν⁴³,
 (οἶνῳ f, A^b) Χωρὶς οὐκ ἐπέγνω αὐτὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου. β, A, S εἰσέλθω. β, A, S
 τὴν ζώνην.

be αὐτῇ. ²⁰ α. β-g, A add αὐτή. g om. with rest of verse. ²¹ α. β, A om. ²² β-e, A, S¹ add νῆον, e νιοῦ. ²³ α. β, A, S¹ om.

XII. ¹ α, d. β-d, A read μετὰ δὲ (A καὶ ἐγένετο μετὰ) τοὺς λόγους τουτούς.
² α, β-eg, A^{ab+cd+e}. eg, A^b read χηρεύουσα ἦν (ἡ g). ³ e², A add καί.
⁴ α (but h reads ἐπὶ for μετὰ). abfg read μ. δύο ἔτη, d ἐπὶ δύο ἔτη, e καὶ μετὰ
 τρία ἔτη. ⁵ h reads ἔρχομαι. ⁶ α. β om. ⁷ c, def read κήραι. ⁸ e adds
 εν εν αν τη πόλει πρὸς τῇ πύλῃ νόμος γάρ. A add μου. g om. the next three
 words. ⁹ A prefixes καί, and for ἐν Ἐνᾶν . . . πανδοχείου reads πρὸς τὴν
 πύλην ἐν μέσῃ τῇ πόλει. g ἐκάθισεν and trs. after πόλει. ¹⁰ c, e. This is
 Enaim (נַיִם) mentioned in Gen. xxxviii. 14, where the LXX has Αἰνάν.
 g reads εννα ανα, h, a εναντι, bd, S¹ ἀέναντι, f εν. ¹¹ d reads τῆς πόλεως.
 g om. h adds τῶν Ἀμορραίων. ¹² α, bd. aefg reads παρὰ (πρὸς efg) τῇ
 πύλῃ. ¹³ α. β, A. om. A om. next verse through hmt. ¹⁴ α. β om.
¹⁵ dg read Ἀμορραίοις. ¹⁶ α. β, S¹ read as in margin and rightly. ¹⁷ α, a.
 bdg read προκαθίσαι, ef προκαθεσθαι. ¹⁸ d adds τῇ. ¹⁹ α. β (save that
 d reads ἡμέρας ἐπὶ, and aefg τῇ πύλῃ), A, S¹ read as in margin. ²⁰ d reads
 ἐξ. h om. ²¹ α. d reads οἶνον, f, A^b οἶνῳ Χωρὶς (Χουρὶς A^b). β-df,
 A^{ab+cd+e}, S¹ ὕδασι Χωρὶς (Χουρὶς a, Χωρὶς b, Χουρὶς g, Χουρὶς A^{ab+cd+e}).
 d om. next three words and inserts δύο. ²² c reads ἐπέγνω, f ἔγνω, A
 ἐδυνήθη ἐπιγνώσει. ²³ A^b = Θαμάρ. Here β, A, S add ἀπὸ τοῦ οἴνου.
²⁴ h, A read ἐπάτησε. ²⁵ A^{b+d} = κάλλους. ²⁶ ad read ἔλινα. ²⁷ ad
 read εἶπών. ²⁸ α. β, A, S¹ read εἰσέλθω. ²⁹ h, A read ἡ δέ. ³⁰ bd,
 S¹ add μοι. ³¹ α. β, A, S¹ om. ³² A^{ab} = θέλεις δοῦναι. ³³ α. β reads
 ἔδωκα. ³⁴ α = δῆλ. But β, A, S¹ read τὴν ζώνην = ὡς. The latter
 is right. Cf. xv. 3. ³⁵ g om. ³⁶ = δῆλ or ὡς. It is unknown to
 Jub. xli. 11, 18, where the same account is given as in Gen. xxxviii. 18.
³⁷ α, A. β om. ³⁸ α. β, A, S¹ om. ³⁹ c, adef, A^{ab+e}, S¹. h reads ὡς
 ἦλθον, b συνελθόν, g, A^{b+bd} συνῆλθον. ⁴⁰ α, β-dg, A^{ab}. d reads παραχρῆμα

5. Ἀγνοῶν δὲ ἐγὼ⁴¹ ὃ ἐποίησα⁴², *ἤθελον ἀνελεῖν αὐτήν⁴³. αἰπεμψα
 *πέμψασα δὲ ἐν κρυπτῷ τοὺς ἀρραβῶνας κατήσχυνέ με⁴⁴. τοῦ λαβεῖν
 6. *Καλέσας δὲ αὐτήν⁴⁵, ἤκουσα καὶ τοὺς ἐν μυστηρίῳ τοὺς
 λόγους⁴⁶ *οὗς καθεύδων σὺν αὐτῇ ἐν τῇ μέθῃ μου ἔλα- ἀρρα-
 λησα⁴⁷. *Καὶ οὐκ ἠδυνήθην ἀνελεῖν αὐτήν, ὅτι παρὰ α om.
 Κυρίου ἦν⁴⁸. 7. *Ἐλεγον γάρ⁴⁹. Μήποτε ἐν δολιότητι vers.
 ἐποίησε παρὰ ἄλλης⁵⁰ λαβοῦσα τὸν ἀρραβῶνα⁵¹. 8. 6-10.
 *Ἀλλ' οὐδὲ⁵² ἡγγισα⁵³ αὐτῇ ἔτι⁵⁴ ἕως *τῆς ζωῆς μου⁵⁵,

συνελαβεν. g om. A^b = καὶ συνεληφεν, A^{b+od} = ἡ καὶ συνελ. : A adds ἀν' ἐμοῦ. ⁴¹α. β reads ἀγν. δέ, A^b = ἡγήσατο δὲ ἐγώ. ⁴²α, dg, A. abef, Sⁱ read ἐποίησεν. ⁴³β-dg (save that a reads αὐτήν ἀνελεῖν), A, Sⁱ. α, dg om. ⁴⁴β-dg, A (save that f reads κατήσχυσεν for κατήσχυνε, and A^b Θαμὰρ δὲ πέμψασα for πέμψ. δέ, and A τὸν ἀρραβῶνα), Sⁱ. d reads πέμψασα ἐν κρυπτῷ τοὺς ἀρ. κατήσχ. με, g καὶ πέμψασα ἔκρυψεν τοὺς ἀρ. καὶ κατήσχ. με. Here α omits vers. 6-10, and in their stead substitutes the following passage, which is an abbreviated form of the LXX of Gen. xxxviii. 20, 24-30, in part adapted to its new context. Ἐπεμψα τοῦ (ἡ δέ) λαβεῖν τοὺς ἀρραβῶνας. Καὶ οὐκ εὗρον αὐτήν, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἠκούσθη ὅτι Θαμὰρ ἐκπεπόρευκε (c ἐκπεπόρευκε) καὶ (+ ἰδοὺ ἡ) ἐν γαστρὶ ἔχει. Ἀκούσας δὲ ἐγὼ εἶπον Ἐξαγάγετε (ἐξαγαγέτω c) αὐτήν (αὐτὴ c) καὶ καυθήτω. Ἡ δὲ ἀπίστευε πρὸς με λέγουσα· Τοῦ ἀνθρώπου οὕτως (εἰτινος c) ταῦτά εἰσιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω· ἐπίγνωθι ὅτι τίς τὸ δακτύλιος καὶ ἡ ῥάβδος καὶ τὸ διάδημα (τὸ δ. καὶ ἡ ῥ. ἡ). Ἐπειγούσας δὲ ἐγὼ εἶπον Δεδικαίωται Θαμὰρ ἡ ἐγώ. Καὶ οὐ προσεθέμην ἔτι τοῦ γινῶσθαι αὐτήν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τέκεται αὐτήν (ἡ om. ἐγένετο . . αὐτήν); ἔσχε (+ γούν ἡ) δίδυμα, καὶ ὁ μὲν εἰς ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λαβοῦσα ἡ μαῖα ἔθηκεν ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ κόκκινον λέγουσα· Οὗτος (ἡ om.) ἐξελύσεται πρῶτος· ὁ δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρέ· καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν καὶ ὁ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔχων καὶ (ἡ om.) τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαρά. ⁴⁵g reads καὶ λύσας δὲ αὐτήν. A^{b+od} add πρὸς με καί. ⁴⁶A adds παρ' αὐτῆς. ⁴⁷abefg, Sⁱ (save that b, Sⁱ trs. οὗς after μέθῃ μου). d reads οὗς ἐλάλησα καθ. πρὸς αὐτήν ἐν τῇ μέθῃ μου. A = ἐν ᾧ ἐν τῇ μέθῃ μου ἐκάθευδον σὺν αὐτῇ (A^{b+od} om. σ. αὐτῇ). ⁴⁸This clause is trs. into ver. 7 by d. * See note 51. For ἀνελεῖν A^{b+od} read ἰδεῖν. After ἦν A adds ἐκεῖνο. ⁴⁹β-b. b reads ἔλεγον δέ. A^{bho} = καὶ ἐνεθυμήθην, but ~~ωδ-ε-η~~ is corrupt for ~~ωμ-ε-η~~ = ἔλεγον. Hence A^{bho} = καὶ ἔλεγον ἐν τῇ καρδίᾳ. A^{b+de} = καὶ νομίσας (ἐνόμιζον καὶ fg) ἔλεγον. d adds πρὸ τοῦ ἐξεπεῖν με αὐτήν τοὺς ἐν μυστηρίῳ λόγους μου ὅτι ἀνελὼ αὐτήν ὅτι. ⁵⁰bde, Sⁱ. afg ἄλλου. A may be either so far as form goes. ⁵¹d adds καὶ ἐπειδὴ εἰπέ μοι τοὺς ἐν μυστηρίῳ λόγους, οὐκ ἠδυνήθην ἀνελεῖν αὐτήν ὅτι παρὰ κυρίου ἦν. See note 48. ⁵²d reads καὶ οὐκέτι, g, A^{b+od+efg} καὶ οὐκ. ⁵³d reads συνεγενόμην. ⁵⁴A adds καὶ συνέσταλμα. d om. next five words, g next four. ⁵⁵aef, Sⁱ. b reads ἕως θανάτου μου,

β-dg, S ὅτι βδέλυγμα ἐποίησα⁵⁶ τούτου⁵⁷ ἐν παυτὶ⁵⁸ Ἰσραήλ⁵⁹.
 9. Καί γε οἱ ἐν τῇ πόλει ἔλεγον, μὴ * εἶναι ἐν τῇ πόλει
 ἐκείνῃ. 10. * Καὶ ἐνόμιζον⁶⁰ ὅτι οὐδεὶς
 ἐκάθισεν ἐν τῇ⁶¹ πόλει. 11. Καὶ μετὰ ταῦτα
 ἐγὼ ὅτι εἰσῆλθον πρὸς αὐτήν. 12. * Ἡμῖν δὲ ἐγὼ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἑξ⁶² καὶ ἐβδομή-
 κοντα καὶ⁶³ τρία ἔτη ἐποίησα⁶⁴ * εἰς Αἴγυπτον⁷⁰.

XIII. * Καὶ νῦν ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα μου, ἀκούσατε
 Ἰούδα¹ τοῦ πατρὸς ὑμῶν² καὶ φυλάξασθε³ τοὺς λόγους μου⁴
 τοῦ ποιῆν⁵ πάντα⁶ τὰ δικαιώματα Κυρίου⁷ καὶ ὑπακούειν
 ἐντολῶν⁸ Θεοῦ. 2. Καὶ μὴ πονηρεύσθε⁹ ὁπίσω τῶν ἐπι-
 θυμιῶν ὑμῶν¹⁰ * ἐν ὑπερηφανείᾳ καρδίας¹¹, καὶ μὴ καυχᾶσθε ἐν
 φανείᾳ καρδίας ὑμῶν. 3. Ἐπειδὴ καὶ γὰρ¹² ἰσχύι¹³ τῆς νεότητος ὑμῶν ὅτι¹⁴ γε τοῦτο¹⁵ πονη-
 ρὸν ἐνώπιον¹⁶ Κυρίου¹⁷ ἐστὶ¹⁸.

but Judah could not say this whilst still alive, nor yet ἡμέρας θανάτου μου,
 as in A^{abbe}. A^{bad} = τῆς ἡμέρας ταύτης. ⁵⁶g reads ἦν. ⁵⁷d, A om.
⁵⁸d adds τῷ. A om. ⁵⁹d adds καὶ ἐτέχθησάν μοι ἐξ αὐτῆς Φαρίσ καὶ Ὀζαρά
 ἤγον ὑμεῖς τέκνα μου, and omits ver. 9, 10. ⁶⁰β-d (save that for τελισκο-
 μένην asf read τελωνομένην, and for πόλη bg, S¹ read πόλει). A = μὴ τελεσθῆναι
 τοιαῦτα ἐν τῇ πόλει. ⁶¹g reads ἄλλης χώρας. ⁶²b om. ⁶³efg, A.
 a reads νομίζων. A adds οὕτως. b, S¹ read ἐνόμιζεν. ⁶⁴a reads εἰς.
⁶⁵d reads εἰσῆλθον. ⁶⁶f reads τήν. d adds τ. ἀδελφὸν ἡμῶν after Ἰωσήφ.
⁶⁷α (save that c reads ὁπὼς for ἐξ), S¹. bfg read σαράκοντα ἐξ ἐτῶν ἡμῶν,
 αὐτὸ μὲν ἐτῶν ἡμῶν (+ τότε d). ⁶⁸α. β om. ⁶⁹α. abef, A, S¹ read ἔζησα,
 d ἐξήσαμεν, g εἰμί. ⁷⁰α, A. β-dg, S¹ read ἐκεῖ, d μετὰ ταῦτα, g ὅδε. a
 adds ἔτη.

XIII. ¹α. asf read κ. ν. ὡς λέγω (f om. ὡς λέγω) ὑμῖν ἐντέλλομαι, ἀκούσατε
 τέκνα μου Ἰ., bg, S¹ κ. ν. ὅσα ἐγὼ ὑμῖν (g om.) ἐντέλλομαι, ἀκούσατε τέκνα (+ μου
 Ἰ. g + καὶ Ἰ. S¹). d νῦν οὖν τέκνα μου ἀκούσατε Ἰ. A = α. νῦν ἀκούσατε τέκνα
 μου ὅσα ἐντέλλομαι ὑμῖν. ²A om. ³α. β reads φυλάξαι. β, S¹ add
 πάντας. ⁴d adds καὶ τὰς ἐντολὰς μου. A = Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ⁵A
 reads $\mu\epsilon\lambda\epsilon\lambda$ = ἔχειν, but this is corrupt for $\mu\epsilon\lambda\epsilon\lambda$ (= ποιῆν). ⁶b, S¹
 om. ⁷A = ἐνώπιον Κυρίου. d om. next four words. ⁸α, af. b reads
 ἐντολῆς, eg ἐντολαῖς. b, S¹ add Κυρίου. ⁹α. β, A, S¹ read πορεύεσθε.
¹⁰α, ag. β-ag, S¹ read ὑμῶν μηδὲ ἐνθυμήσεσι (+ τῶν δε) διαβουλίῶν ὑμῶν,
 A καρδιῶν ὑμῶν μηδὲ ἐνθυμήσεσι ὑμῶν. ¹¹α, β-a. a om. A = ἐν ὑπερη-
 φανείᾳ τῶν διαβουλίῶν ὑμῶν ἐμπίπτετε. β-f, S¹ add ὑμῶν. ¹²α. abef read
 ἰσχύι (+ καὶ d) ἔργοις, b ἔργοις ἰσχύος, g ἐν ἰσχύι ἔργον ὑμῶν. A, S¹ = ἰσχύι
 ἔργων. ¹³c, a. h reads τό, bdef καί γε τοῦτο, g γε καὶ τοῦτο. A = τοῦτο
 πᾶν. S¹ om. ὅτι . . ἐστὶ. ¹⁴α, β-bg, A^{badef}. bg, A^{abef} read ἐν ὀφθαλμοῖς.

ἐγκαυχησάμενος¹⁸ ὅτι * ἐν πολέμοις¹⁹ οὐκ * ἠπάτησέ με²⁰ α ἵπην
 πρῶσωπον * γυναικὸς εὐμόρφου²¹, * καὶ ὠνειδίζον²² 'Ρουβίμ²³ τησέν
 * τὸν ἀδελφόν²⁴ * μου περὶ Βάλλας²⁵ γυναικὸς τοῦ²⁶ πατρός μου. καὶ²⁷ τὸ πνεῦμα * τοῦ ζήλου καὶ τῆς πορνείας²⁸ παρετά-
 ξαντο²⁹ * ἐπ' ἐμέ³⁰, ἕως³¹ † συνετέλεσα εἰς Ἀνὰν τὴν Χαναανί-
 την³² καὶ εἰς Θαμὰρ τὴν νύμφην³³ μου. 4. * Ἐλεγον Βηρσού
 γὰρ τῷ πενθερῷ μου ὅτι συμβουλευέσονται τῷ πατρί μου καὶ
 οὕτως λήψομαι³⁴ τὴν θυγατέρα σου. * ὁ δὲ οὐκ ᾔθελεν, ἀλλ' ³⁵ β, Α, S¹
 ἔδειξέ³⁶ μοι * εἰς ὄνομα³⁷ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ * χρυσοῦ πλήθος
 ἄπειρον³⁸. * βασιλεὺς γὰρ ἦν³⁹. 5. * Καὶ ἐκόσμησεν Βηρσού
 αὐτήν⁴⁰ ἐν χρυσίῳ⁴¹ καὶ μαργαρίταις, * καὶ ἐποίησεν αὐτήν β-δ, Α,
 S¹ καί.

¹⁸ h reads θεοῦ. ¹⁹ α, Α. β omit. ²⁰ efg, Α. h reads ἐγώ, δ, S¹ γὰρ ἐγώ.
 c, ad om. ²¹ c. h reads ἐκαύχησά μοι corrupt (?) for ἐγκαυχησάμην. β-g, S¹
 read καυχησάμενος. g, Α καυχησάμενος ἤμην. ²² c trs. before ὅτι. d reads
 καὶ πολέμου τῆς αὐτῆς τάχα. For these and the next six words Α reads οὐκ ἐτι
 ἠπατήθην ἐν πολέμοις (Α^{b+cd} om. ἐν πολ.) εὐμορφίᾳ (εὐμορφία Α^b) γυναικῶν
 εὐμόρφων (Α^{b+cd} om). ²³ β-g. α reads ὑπῆντησέν μοι—apparently a cor-
 ruption of our text. g reads ἡπῆντησέν με. For ἠπάτησε . . εὐμόρφου S¹
 reads οὐκ ἐπέτυχόν μοι εὐμορφοὶ γυναῖκες. For Α see preceding note.
 d adds ἀσθραπος ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ οὐδέ, g ἀσθραπος ἢ εἰς χρυσὸν διεπρί-
 θισεν οὐδέ εἰς. ²⁴ α om. ²⁵ α, g, Α (save that α reads ὠνειδ. for ὠνειδ.).
 d reads ἦτι δὲ καὶ ὠνειδίζον, α ὠνειδίζων, δ, S¹ ὠνειδίζον, ef ὠνειδίζον. ²⁶ α, ad.
 β-ad read 'Ρουβίμ. ²⁷ g reads τῷ ἀδελφῷ. ²⁸ dg add τῆς. ²⁹ α, dg.
 abef om. ³⁰ b om. d adds ταῦτα καυχόμενος, Α τότε. ³¹ Α = τῆς πορν.
 καὶ τοῦ ζ. For ζήλου c reads ζήλους. ³² b reads παρετάξαντο. ³³ α. abefg
 read ἐν (ἐπὶ g) ἐμοί, d μοι. ³⁴ d adds οὐ. ³⁵ α. β-d (save that e reads
 Βηρσού, f Βισσού for Βηρσού), Α, S¹ read as in margin. d reads ἐπέπεσον
 εἰς Βηρσού τὴν Χ. καὶ ἔλαβον αὐτὴν γυναῖκα ὁμοίως. συνετέλεσα seems to be
 a corruption native to the Greek. ³⁶ α. β, Α, S¹ (save that Α, S¹ =
 τῷ υἱῷ) read as in margin. ³⁷ α (save that c om. τῷ πατρί μου καὶ οὕτως
 λήψομαι). β-d, Α^{ab+cd}, S¹ καὶ ἔλεγον τῷ π. μου Συμβουλευέσονται (δ συμβου-
 λείσω, f συμβουλεύσονται, Α^{ab+cd} συμβουλευσαι, but Α^b = συμβουλευέσονται)
 τῷ πατρί μου καὶ οὕτως λήψομαι. d reads καὶ γὰρ ὅτε ἐκπλεσέ μοι Βαρσάν ὁ
 πενθερός μου καὶ ἐπέ μοι περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οὐκ εἶπον αὐτῷ. Βουλευέσονται
 περὶ τούτου τὸν πατέρα μου καὶ οὕτως λήψομαι. Α^b = καὶ ἔλεγον τ. πενθερῷ μου
 Ἐρχομαι βουλευέσονται καὶ λέγω τῷ πατρί μου πρῶτον καὶ τότε λήψομαι. Α adds
 εἰς γυναῖκα. ³⁸ α. d reads ἀλλά, β-d, Α, S¹ καί. ³⁹ c reads ἔδειξα.
⁴⁰ α. β reads ἐπ' ὀνόματι. S¹ ἀπὸ τῶν κτημάτων. ⁴¹ d reads χρυσοῦ πλήθος,
 f χρυσίον ἄπειρον πλήθος, g χρυσίον πλ. ἄπειρον. ⁴² α, Α^{ab+cd}. β-d, Α^{b+cd}, S¹
 read ἦν γὰρ βασιλεὺς. d om. ⁴³ α, Α^b. β-d, S¹ read καὶ αὐτὴν κοσμήσας,
 d κοσμήσας δὲ καὶ αὐτήν, Α^b καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Βηρσού ἐκόσμησε. ⁴⁴ α,

β, A, S¹ οἰνοχοεῖν ἡμῶν⁴² ἐν τῷ δεῖπνῳ⁴³. 6. Καὶ ὁ⁴⁵ οἶνος
 δέστρεψέ μου * τοὺς ὀφθαλμούς⁴⁶, καὶ ἡμαύρωσέ μου τὴν
 * ἐν κάλλει καρδίαν⁴⁷ * ἢ ἡδονή⁴⁸. 7. Καὶ ἔρασθεις αὐτῆς * συνέ-
 γυναικῶν⁴⁹. 8. Καὶ * ὁ Κύριος ἀνταπέδωκέ μοι⁵⁴ κατὰ τὸ διαβούλιον τῆς
 ἐν τῇ ἡδονῇ. 9. Καὶ * τοῦ πατρὸς⁵² μου, καὶ ἔλαβον αὐτὴν⁵³ εἰς γυναῖκα.
 β, A, S¹ XIV. Καὶ νῦν λέγω¹¹, τέκνα μου², μὴ μεθύσκεσθε³ οἶνῳ,
 πατέρων. 1. ὅτι⁴ ὁ⁵ οἶνος διαστρέφει⁶ τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ
 β-α, A, S¹ ἐμβάλλει ὀργὴν ἐπιθυμίας, καὶ ὁδηγεῖ εἰς πλάνην⁷ * τοὺς
 καρδίας. ὀφθαλμούς⁸. 2. Τὸ γὰρ πνεῦμα⁹ τῆς πορνείας¹⁰ τὸν οἶνον
 ὥς¹¹ διάκονον * ἔχει πρὸς τὴν ἡδονὴν¹² * τοῦ νοός¹³. ὅτι καί γε

adefg. h, b read χρυσῷ. d adds καὶ ἱματισμῷ, A^{abbbcd} καὶ ἀργυρίῳ. ⁴² α, d (save that c om. ἡμῶν and d om. καί), A^{bb(mo?)} (for δειπνοῦσαν = οἰνοχοεῖν), A⁴⁵ (save that they add ἡμῶν before οἰνοχοεῖν). adefg, S¹ read ἐποίησεν ἡμῶν οἰνοχοεῖν. ⁴⁶ d adds καὶ ἐθεασάμην οὕτως. ⁴⁷ β. A^{abccde} = καὶ ἦν καλὴ σφόδρα. α, A^b om. This phrase is difficult, and its difficulty probably led to its omission by α, A^b, and to the addition of a clause in d (see note 43), and the recasting of the phrase in A^{abccde}. ἐν κάλλει γυναικῶν = עִנְיָן רַחֲבָה, where רַחֲבָה is probably corrupt for רַחֲבָה = 'chamber,' 'apartment.' Thus the feast was held in the women's apartment to influence Judah. Otherwise if רַחֲבָה really stood in the original, we should have to insert it immediately after μαργαρίταις, where it would aptly mean: 'with the ornaments of women.' ⁴⁸ f om. ⁴⁹ h reads τὸν ὀφθαλμόν. g om. together with the next three words. ⁵⁰ c, abf, A^{abccde}, S¹. h, de, A^{bcd} read διανοίαν (+ καὶ τὴν καρδίαν d). ⁵¹ h, aefg (save that g prefixes καί), S. The parallelism supports this reading. c reads ἐν τῇ ἡδονῇ. A = ἐν ὀδύνη where ὀδύνη is corrupt for ἡδονῇ (as Conybeare has pointed out). bd, S¹ read ἡδονῇ. A^{bcd} = καὶ ἔπεισε καρδίαν μου ἐν ὀδύνη (cf. d in note 47). ⁵² α. β-d, S¹ read συνέπεσα, d συνέπ. αὐτῇ. A = καταπατέομαι. d reads αὐτῇ. On this phrase see note 10 on xi. 2. ⁵³ d om. next four words through hmt. ⁵⁴ α. β, A om. ⁵⁵ α. β, A, S¹ read τῶν (β-g om.) πατέρων. ⁵⁶ A reads αὐτῇ (Βηρσού A^b) μοι. ⁵⁷ α. β, A, S¹ read ἀνταπ. μοι Κύριος. ⁵⁸ α, α. β-α, A, S¹ read καρδίας. c om. next word. ⁵⁹ d, A^b read καί, A^{abccde} διὰ τοῦτο. ⁶⁰ bd read ἐπὶ. ⁶¹ c reads αὐτοῦ. A = μου (+ d ἦσαν ἐκ Βηρσού A^b).

XIV. ¹ c. h reads λέγω ὑμῖν and trans. after μου. β, A om. ² g om. ³ h, e add ἐν. ⁴ h om. ⁵ a om. ⁶ d reads ἀποστρέφει. ⁷ dg add ἐπιθυμίας. ⁸ g om. A = τῶν ὀφθαλμῶν. ⁹ A^{abccde} add τῆς πλάνης καί. ¹⁰ f reads πορνείας, g ἐπιθυμίας. ¹¹ c om. ¹² α. β-d, A, S read πρὸς τὴν ἡδονὴν (τὰς ἡδονὰς dg) ἔχει, d ἔχει πρὸς τὰς ἡδονὰς. ¹³ A = τὸν νοῦν.

*τὰ δύο ταῦτα¹⁴ ἀφιστῶσι τὴν διάνοιαν¹⁵ τοῦ ἀνθρώπου. β, Αβ, S
 3. Ἐὰν γὰρ πίῃς¹⁶ οἶνον εἰς μέθην, *ἐν διαλογισμοῖς ῥυπαροῖς
 συνταράσσει¹⁷ *τὸν νοῦν σου¹⁸, *καὶ εἰς πορνείαν¹⁹ ἐκθερ-
 μαίνει²⁰ τὸ σῶμα πρὸς *ἡδονήν, καὶ²¹ πράσσει τὴν ἁμαρτίαν²² β, Α, S
 καὶ οὐκ αἰσχύνεται. 4. Τοιοῦτός²³ ἐστὶν ὁ πάρονος²⁴, *οὐκ αἰδεῖται οὐδένα²⁷. 5. καὶ
 τέκνα μου, ὅτι²⁵ ὁ μεθύων²⁶ *οὐκ αἰδεῖται οὐδένα²⁷. 5. καὶ
 *Ἰδοὺ γὰρ κἀμὲ ἐπλάνησεν μὴ αἰσχυνηθῆναι τὸ πλῆθος²⁸ *τῆς
 πόλεως²⁹. ὅτι³⁰ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἐξέκλινα πρὸς τὴν
 ὁμιλίαν, καὶ ἐποίησα *ἁμαρτίαν μεγάλην³¹, καὶ *ἀνεκάλυψα
 κάλυμμα ἀκαθαρσίας νῶν μου³². 6. Πιῶν³³ τὸν³⁴ οἶνον³⁵ πάρεστι
 οὐκ αἰσχύνηται³⁶ τὴν³⁷ ἐντολήν τοῦ³⁸ Θεοῦ, καὶ ἔλαβον γυναῖκα
 Χαναναίαν. 7. *Συνέσεις³⁹ γὰρ πολλῆς⁴⁰ χρῆζει⁴¹ ὁ πίνων⁴²
 τὸν⁴³ οἶνον, *τέκνα μου⁴³, *καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ σύνεσις τῆς
 β, Α, S¹ οἶνος.
 β-δδ, Α συνέσεις γάρ (g, Α om.).

¹⁴ d reads αὐτὰ τὰ δύο. ¹⁵ α, Α^h. β, Α^{bbccde}, S read δύναμιν. ¹⁶ h. c
 reads πιεις, abg, Α, S τις πῖν, d τις πίνει τόν, ef πίνει. ¹⁷ α, β-d (save that
 c reads πονηροῖς for ῥυπαροῖς and g λογισμοῖς for διαλογισμοῖς). d reads ἐν
 διαλογισμοῖς πονηροῖς γίνεται συνταράσσει γάρ. Α = διαλογισμοὶ ῥυπαίνουσιν.
¹⁸ α. β-d, Α, S read τὸν νοῦν, d ὁ οἶνος τὸν νοῦν. ¹⁹ α. β, Α, S read εἰς
 πορνείαν καὶ (Α om.) ²⁰ c reads ἐκθερμένη, d θερμαίνει. ²¹ α. β, Α, S
 read μῖξιν, καί. β, Α, S add εἰ (d εἶαν, aef, S¹ om.) ²² ἴρεστι (d παρῆν) τὸ τῆς
 ἐπιθυμίας (d ἁμαρτίας) αἴτιον. ²³ a reads ἐπιθυμίαν. ²⁴ dg read ὁ τοιοῦτος
 and connect with αἰσχύνηται in preceding verse, and d om. next five words,
 and g next six. f reads ὅτι οὕτως. ²⁵ Emended from πονηρός of α, af
 and πόρος of e. b, Α, S¹ read οἶνος. Our emendation explains all these
 corruptions. ²⁶ f adds οὕτως. ²⁷ Α^{ab} = μεθύων οἶνον. ²⁸ α. β, S
 reads οὐδένα αἰδεῖται (+ οὐδὲ αἰσχύνηται ὡς ἔπαθον ἀγῶ δ). Α = οὐκέτι αἰδεῖται.
²⁹ α, β (but that β om τό). d reads ὅτι οὐκ ἠδέσθην πλῆθος λαοῦ, οὐδὲ αἰσχύνηται
 δολέκλον δῆμον. For μὴ αἰσχυνηθῆναι Α reads καὶ οὐδὲ ἐνόμισα. ³⁰ α. β-d
 read ἐν τῇ πόλει, Α = τὸ ἐν τῇ πόλει, S ἐν ταῖς πόλεις. d om. ³¹ d reads
 καὶ γάρ. ³² Α^{abd} = ἀνομίαν. ³³ h, β (save that h adds τῶν before νῶν),
 S¹. c reads ἀνεκάλυμμα ἀκαθ. νῶν μου. Α νῦν (Α^{abh} om.) ἀνεκάλυψα τοῖς
 νῶν μου ἔργα ἀκαθαρσίας μου. Here ~~εργα~~ = ἔργα may be corrupt for
~~καλυμμα~~ = κάλυμμα. ³⁴ h reads πίνειν. d gives ver. 6 as follows: Καὶ
 ταῦτα πεποίηκεν ὁ οἶνος καθὼς καὶ τὸ πρότερον ἦν ἔλαβον γυναῖκα Χαναναίαν ἀπὸ
 βουλῆς τοῦ πατρός μου διὰ τοῦτο τοῖνον παραγγέλλω ὑμᾶς, τέκνα μου, ἵνα μὴ καὶ
 ὑ-εἰς τὸ αὐτὸ πάθητε. ³⁵ α. β om. ³⁶ f adds καί. ³⁷ h, defg. c reads
 ἐσχ., a ἦσχ. ³⁸ α, aef. bg om. ³⁹ α, fg. abef om. ⁴⁰ α. aef read
 συνέσεις γάρ. βδ, S¹ διὸ (διὸτι d) συνέσεις. g, Α = συνέσεις. ⁴¹ In
 most MSS. written χρῆζει. ⁴² a reads πῖων. ⁴³ α, d. β-d om. ⁴⁴ h,
 β-d. c, d om. Α trs. before ὁ πίνων. Α^{cde} om. next ten words. ⁴⁵ α, β

β-dg οἰνοποσίας⁴⁴. * ὥς ὅτε ἔχει αἰδῶ, πίνει⁴⁵. 8. Ἐὰν δὲ
 ἵνα ὥς
 ... πῖν. παρέλθῃ⁴⁶ τὸν ὄρον⁴⁷, ἐμβάλλει⁴⁸ εἰς⁴⁹ τὸν νοῦν αὐτοῦ⁵⁰ τὸ
 β-b, Δ πνεῦμα τῆς πλάνης, καὶ ποιεῖ * τὸν μέθυσον αἰσχρορρημονεῖν
 βασιλεύ- καὶ⁵¹ παρανομεῖν καὶ μὴ⁵² αἰσχύνεσθαι * ἀλλὰ καυχᾶσθαι⁵³
 ση πορ- τῇ ἀτιμίᾳ⁵⁴ * καὶ νομίζειν εἶναι καλόν⁵⁵.
 νεύων
 γυμνού- XV. Ὁ πορνεύων¹ ζημιούμενος οὐκ αἰσθάνεται² καὶ ἀδοξῶν³
 μενος τῆς οὐκ αἰσχύνεται. 2. * Κἂν γάρ⁴ τις * βασιλεὺς ἐστὶ καὶ
 βασι- πορνεύει, γυμνοῦται τῆς βασιλείας⁵, * δουλωθεὶς τῇ πορνείᾳ⁶ ὥς
 λείας ἐξ- ἀρχεται. β-d, Δ, S¹ κἀγὼ ἔπαθον⁷. 3. Δέδωκα⁸ τὴν ῥάβδον μου, τουτέστιν⁹,
 γυμνω- τὸ στήριγμα τῆς ἐμῆς φυλῆς¹⁰, καὶ τὴν ζώνην μου, τουτέστιν¹¹,
 θείς (ἐγυμνώ- τὴν δύναμιν, καὶ τὸ διδάγμα¹², τουτέστιν, τὴν δόξαν τῆς βασιλείας
 θην g, Δ). μου¹³. 4. Καί γε * μετανοήσας ἐπὶ τούτοις¹⁴, οἶνον¹⁵ καὶ
 α, adf κρέα¹⁶ οὐκ¹⁷ ἔφαγον¹⁸ ἕως γήρους¹⁹ μου²⁰, καὶ * πᾶσαν
 τὴν εὐφροσύνην²¹ οὐκ εἶδον. 5. Καὶ ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ
 δόξαν.

(save that *d* om. ἐστίν, and *f* om. τῆς). A^{abb} = καὶ αὕτη ἐστὶν σύνεσις
 εὐφροσύνης. But ~~μετὰ τὴν ἐκείνην~~ is corrupt for ~~μετὰ τὴν ἐκείνην~~ = οἰνο-
 ποσίας. A^b = διὰ εὐφροσύνης σύνεσις ἐστίν. α (save that *h* om. ὥς).
 β-dg, S¹ read ἵνα ὥς ὅτε (ὅτου *a*) ἔχει αἰδῶ, πῖν (b πῖν, cf πῖν), g ὥς ὅτε
 εἰδὼς ποιεῖ, d ἵνα μὴ σκοτισθῇ τις ἐξ αὐτοῦ. A^{abb} = ἵνα ὥς ὅτε ἔχει οἶνον
 αἰδοῖ πῖν. d reads παραβῆ. α-β, Δ, S¹ add τούτων. c reads
 ἐμβάλει. For ἐμβάλλει. νοῦν S¹ reads ἔπει εἰς τὰ ἄτα. g om. α, α,
 g, A^{ab}. A^b = αὐτῶν. b reads καὶ ποιεῖ. aef om. d reads τῇ με-
 θύνοντι. Here a new hand begins in A^b, and rest of this Testament
 belongs to A^β not to A^α. A = ἀπὸ μηδενός. α. β-g read ἀλλὰ
 (+ καὶ A, bd) ἐκαυχᾶσθαι. g om. A^b add αὐτοῦ. h reads
 ἀδικία, d ἀτομία. α. β-d, A, S¹ read νομίζοντα εἶναι καλόν (καλόν τι
 ποιεῖν A), d τὸ σκοπομα ἀναισχύντως (sic).

XV. ¹For next fourteen words *b* reads καί. ²A = λυπεῖται, but
 μετὰ is corrupt for μετὰ = αἰσθάνεται. For ζημιούμενος . . . ἀδοξῶν,
 S¹ reads καὶ γυμνούμενος οὐκ ὑποτάσσεται, ἀτάκτως. g om. next four words.
³a reads ἀδοξον. ⁴d reads καὶ γὰρ ἰδὼ, g ἐὰν γάρ. α. β, A read
 βασιλεύσῃ (d βασιλεὺς εἶν, cf βασιλεύσει. A = βασιλεὺς τις ἢ (πορνεύων) A^{abb}
 trs. before βασιλεὺς) γυμνούμενος τῆς βασιλείας ἐξέρχεται (A^{ab} om.). b γυμνού-
 μενος τῆς βασιλείας οὐκ ἐξέρχεται. S¹ βασιλεύσῃ πορνεύει γυμνούμενος καὶ ἐκ
 τῆς βασιλείας ἐκπίπτει. g, A^{abb} read δούλος (+ εἶναι A) τῆς πορνείας.
 A^{ab} om. α, d. aef, S¹ read γυμνωθείς, g, A ἐγυμνώθη. α, S¹. β,
 A read ἔδωκα γάρ. A^{ab} om. next ten words through hmt. but not
 A^b. ¹⁰ad read φυλακῆς. α, aef om. next six words through
 hmt. A add τῆς κεφαλῆς μου. g om. d reads πολλὰ μετὰ
 ταῦτα μετενόησα καὶ. A adds πᾶσι. h adds οὐκ ἔπαυον. A trs. the words
 οἶνον and κρέα. α, aef. b reads κρέας, d σίκερα. d reads οὐκ ἐτί.

θεοῦ²² ὅτι²³ * κὰν βασιλέως κὰν πτωχοῦ²⁴ * κατακυριεύσωσιν β, A, S¹
αἱ γυναῖκες²⁵. Ἦ οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς προκοπὴ ζωῆς²⁶. 6. ὅτι

* Τοῦ μὲν²⁷ βασιλέως²⁸ αἵρουσιν²⁹ τὴν³⁰ δόξαν τοῦ³¹ ἀνδρείου³² αἰῶνος.
τὴν³⁰ δύναμιν, * τοῦ δὲ πτωχοῦ³³ τὸ³⁴ * τῆς πτωχείας³⁵

ἐλάχιστον στήριγμα. β-δ, S¹

XVI. Φυλάσασθε¹ οὖν², τέκνα μου, * τὸν ὅρον τοῦ³ οἴνου· μετὰ φόβου
* ἐστὶν γὰρ⁴ ἐν αὐτῷ τέσσαρα⁵ πνεύματα πονηρά⁶. * ἐπιθυμίας, Θεοῦ
πυρώσεως, ἀσωτίας καὶ αἰσχροκερδίας⁷. 2. Ἐὰν⁸ πίνῃτε⁹ αἰδοῦ-
οἶνον¹⁰ * ἐν εὐφροσύνῃ¹¹, * ἐστὶ αἰδοῦμενοι μετὰ φόβου Θεοῦ¹². α καί.
* ἔαν γὰρ ἐν εὐφροσύνῃ ἀποστῇ ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος¹³, λοιπὸν γίνεται αὐτῷ τί δὲ
* μέθη, καὶ παρεστέρχεται ἡ ἀναισχυντία¹⁴. 3. * Εἰ δὲ λέγω; μὴ δὲ
θέλετε σωφρόνως ζῆσαι, μὴ δὲ ὡς τοῦ οἴνου ἐφέπτεσθε¹⁵ ἵνα μὴ πίνετε.

¹⁹ α, A. β, S¹ read ἴλασθον. ¹⁹ abg read γήρας. ²⁰ α, A-^b. β, A^b, S¹ om.

²² c reads π. ἀφροσύνη. A^b = ἀνε πάσης εὐφροσύνης ζῆσα καί. ²³ A = Κυρίου. ²⁴ α, β, A, S¹ add ὡς τοῦ αἰῶνος, which b, S¹ set before ὅτι.

²⁵ α, ag. b reads καὶ βασιλεῖ καὶ πτωχῷ, cf κὰν βασιλεῖ κὰν πτωχῷ (πτωχοῦ c). For these words, together with the next three, d reads κὰν βασιλεὺς ἢ κὰν ἀδελφεὺς κὰν πτωχὸς ὁ γὰρ τοιοῦτ' ἄλυσκόμενος πάθει γυναῖκες κατακυριεύσωσι αὐτόν, and A-^b γυναῖκες κατακυριεύσουσι κὰν βασιλέων κὰν πτωχῶν, A^b ἔαν βασιλέων καὶ πτωχῶν πορνείας γυναῖκες κατακυριεύσουσι. ²⁵ α, af (save that af trs. κατακ. after γυναῖκες).

beg, S¹ read αἱ γυναῖκες κατακυριεύουσι. g adds κὰν ἀδελφίου φανεροῦνται. ²⁶ In α only. h prefixes καί. ²⁷ α, β-bdg. b, S¹

read καὶ τοῦ μὲν, d καὶ τοῦ. g om. A = καὶ τῶν. ²⁸ g om. A = βασιλέων.

²⁹ α, bd, S¹. aef, A read ἀρούσι. g om. ³⁰ h om. ³¹ α. β reads τοῦ δέ.

A = τῶν. ³² g om. A = ἀδελφίων. ³³ α. β-g reads καὶ τοῦ πτ., g τοῦ

δέ. A = καὶ τῶν πτωχῶν. ³⁴ h, β-ag. c reads γὰρ. ag, A om. ³⁵ A

read an acc. by an error. g adds τό.

XVI. ¹ α, β-d read φυλάσσεσθε, d φυλάσσετε. ² d om. ³ α, β-bd, A.

bd read ὅρον. ⁴ d reads ἔχει γὰρ ὁ οἶνος. ⁵ A trs. after πονηρά. ⁶ d adds

ἀπὸ ἐστὶ ταῦτα. ⁷ α, β (save that abef om. καί). A = ἐπιθυμία, πυρώσεως

(πυρώσεως A^{ab+cd+e}), καὶ ἀσωτία, αἰσχροκερδία (αἰσχροκερδίας A^{b+de}). ⁸ g adds

δέ. ⁹ h, abdg. c reads πινεται, cf πίνετε. ¹⁰ g om. ¹¹ For ἐν εὐφρ. ἐστὶ

A gives καί (A^{b+cd} om.) θέλετε εὐφρόσυνον εἶναι. ¹² α (save that h reads

τοῦ Κυρίου for Θεοῦ). β-d, S¹ read μετὰ φόβου Θεοῦ αἰδοῦμενοι (+ ζήσεσθε b).

A = μετὰ φόβου Κυρίου καὶ αἰδοῖ πίνετε. d om. ¹³ aef, A, S (save that f

reads ἀπὸ Θεοῦ ὁ φόβος, cf ἀφροσύνη, α ἀπὸ for ἀποστῇ ὁ τοῦ, and S¹ om. γὰρ.

and adds καί before ἀποστῇ). b reads ἔαν γὰρ πίνῃτε μὴ αἰδοῦμενοι καὶ ἀποστῇ

ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος. d reads καὶ αἱρεοὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἡμῶν, g ἀποστῇσεται

ὁ μισέκαλος ἀφ' ἡμῶν καί. The clause is omitted by α through hmt.,

reading only καί. ¹⁴ d reads μέθη ἀπὸ δὲ τῆς μέθης παρειῶν. ἡ ἀναισχ. g is

utterly corrupt: ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Here c adds ὁ μὴ

ἀμαρτάνητε¹⁶ ἐν λόγοις ὕβρεως¹⁷ καὶ¹⁸ μάχαις¹⁹ καὶ²⁰ συκοφαν-
 τiais²¹ καὶ παραβάσει²² ἐντολῶν²³ Θεοῦ²⁴, καὶ ἀπολείσθε²⁵
 οὐκ²⁶ ἐν καιρῷ ὑμῶν. 4. Καίγε²⁷ μυστήρια Θεοῦ καὶ ἀνθρώ-
 πων²⁸ ἀποκαλύπτει²⁹ ὁ οἶνος, ὡς³⁰ κἀγὼ * τὰς ἐντολὰς τοῦ³¹
 Θεοῦ, καὶ μυστήρια Ἰακώβ τοῦ πατρός μου ἀπεκάλυψα³² τῇ
 Χανανίτιδι³³, * ἃ μοι³⁴ εἶπεν * ὁ Θεὸς³⁵ μὴ³⁶ ἀποκαλύψαι³⁷.
 XVII. * Καὶ νῦν ἐντέλλομαι¹ ὑμῶν, τέκνα μου, μὴ
 ἀγαπᾶν² ἀργύριον³ μηδὲ ἐπιβλέψαι⁴ * εἰς κάλλος⁵ γυναικῶν·
 ὅτι κἀγὼ⁶ διὰ χρυσίον⁷ καὶ⁸ εὐμορφίαν⁹ ἐπλανήθην¹⁰ εἰς
 Βησουέ¹¹ τὴν Χαναanaίαν. [2. * Καὶ οἶδα¹² ὅτι διὰ τὰ δύο
 β, A, S¹ ταῦτα ἔσται¹³ τὸ γένος μου¹⁴ * εἰς ἀπόλειαν πορνείας¹⁵. 3.
 ἀργύριον. ὅτι καὶ¹⁶ σοφούς ἄνδρας τῶν νιῶν μου ἀλλοιώσουσιν καὶ
 β, S¹ ἐν πονηρίᾳ. βασιλείαν¹⁷ Ἰούδα * συμκρυθῆναι ποιήσουσιν¹⁸, ἣν ἔδωκε

πίνειν τὸν οἶνον μετὰ φόβου θεοῦ. Is this the lost clause in α? See note 13.

¹⁵ α. *aeff* read τί δὲ λέγω; μηδ' ὅπως πίνετε, ὅγ' εἰ δὲ μὴδ' ὅπως (μὴ ὁδω γ) πίνετε, δ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῶν ἐὰν ἐστὶν ὑμῶν δυνατόν μηδ' ὅπως πίνειν οἶνον. A = καὶ καλὸν ἐστὶ ὅπως μὴ πίνειν οἶνον. S¹ λέγω δὲ εἰ ὅπως μὴ πίνετε. δ adds μὴ πίνετε. ¹⁶ h. c reads ἀμαρτάνετε. β ἀμαρτάνετε. For the next nine words S¹ reads ἐν μικρῇ τοιαῦτά ἐστι ὕβρις καὶ παράβασις. ¹⁷ g om. ¹⁸ d reads ἡ. ¹⁹ α, g. β-g, A read μάχης. ²⁰ c om. d reads ἡ, and so also for the next καί. ²¹ h, g. c, β-g, A read συκοφαντίας. ²² h. c, β, A reads παραβάσεως. ²³ d om. g reads ἐν πόλει. ²⁴ d reads τοῦ θεοῦ, A^c κυρίου. ²⁵ *adeff*. α, b read ἀπολείσθαι. ²⁶ A om. ²⁷ d reads καὶ γάρ. ²⁸ b, A^{abbd} add ἀλλοτρίους. ²⁹ c reads ἀνακαλύπτει. ³⁰ d reads καὶ γάρ. ³¹ α. β reads ἐντολὰς. ³² β-*abd*, add Βησουέ (Βησσουέ ε, Βισσουέ f). ³³ bd, A, S¹ add Βησουέ. α Βισσουέ. ³⁴ α. β reads οἷς. A = ἡ. ³⁵ A = Κύριος. h adds μου. ³⁶ d reads μηδ' ὅπως. ³⁷ d adds τινι, καὶ οὐ μόνον ταῦτα πάντα τὰ σκάνδαλα ποιεῖ ὁ οἶνος. ³⁸ β-d (save that b adds δὲ after πολέμου), A (but reading πολέμων γὰρ καὶ ταραχῶν for first four words), S¹. d reads ἀλλὰ πολέμου καὶ ταραχῆς αἰτίος γίνεται. α om.

XVII. ¹ α, S¹. *aeff*, A^{abbd} read ἐντέλλομαι, bd, S¹ ἐντέλ. οὖν. A^b = ἐντελλόμενος ἐντέλλομαι. ² g adds τό. ³ g om. next nine words through hmt. ⁴ c. h, ef read ἐπιβλέπειν, ab ἐμβλέπειν, d βλέπειν. ⁵ α, b. ae read εἰς κάλλη, df ἐν κάλλει (d κάλλη). ⁶ α. β, A read καίγε (+ ἐγὼ δ). ⁷ α. β, A, S¹ read ἀργύριον. ⁸ *aeff* add διὰ. ⁹ A^b add γυναικῶν, A^b γυναικός. ¹⁰ g reads πλανηθεῖτε ὡς κἀγὼ and om. next four words. ¹¹ β (save that c reads Βησσ., f Βισσουέ). α reads Λύβαν. A = Βησσουέ. ¹² α. *adeff*, A^b, S¹ read ὅτι οἶδα ἐγὼ, g ὅτι οἶδα. A^b = καὶ γὰρ οἶδα ἐγὼ. For these and the next five words d reads: διὰ τοῦτο εἰς ταῦτα τὰ δύο οἶδα ἐγὼ ὅτι. ¹³ α, *adf*, A, S¹. *beg* read ἔσεσθε. ¹⁴ A = τοῦτο. ¹⁵ α. β, S¹ read ἐν πονηρίᾳ. A = ἐν πορνείᾳ. ¹⁶ α, A^{abbd}. β reads καίγε (+ καὶ d).

μοι Κύριος ἐν ὑπακοῇ πατρός μου¹⁹. 4. *Ἐγὼ οὖν οὐδέ- *bdef*
 ποτε²⁰ *παρέλπησα Ἰακώβ τὸν πατέρα μου²¹, ὅτι²² πάντα *ἐλύπησα*
 *ὅσα μοι ἔλεγεν²³ ἐποίουν²⁴. 5. Καὶ Ἀβραάμ²⁵ ὁ *(+ τὸν*
 πρόπαππός²⁶ μου εὐλόγησέ με²⁷ βασιλεύειν ἐν²⁸ Ἰσραήλ²⁹, ἰ. τοῦ
 *καὶ Ἰακώβ εὐλόγησέ με οὕτως³⁰. 6. Καὶ³¹ ἐγὼ οἶδα *δ, A*
 ὅτι ἐξ ἐμοῦ στήσεται *τὸ βασίλειον³². *Ἰσαάκ.*

XVIII. *Καὶ ἔγνωκα¹ ὅσα* κακὰ ποιήσετε² ἐν³ ταῖς⁴ *β, A, S¹*
 ἐσχάταις ἡμέραις.] 2. Φυλάξασθε⁵ οὖν⁶, τέκνα μου, ἀπὸ τοῦ
 τῆς *πορνείας καὶ τῆς φιλαργυρίας⁷, καὶ⁸ ἀκούσατε Ἰούδα *πατρός.*
 τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁹. *β, A, S¹*
 3. Ὅτι¹⁰ ταῦτα¹¹ ἀφιστᾷ¹² *τῷ νόμῳ τοῦ¹³ θεοῦ, *δτι (β-bd*
 καὶ τυφλοὶ¹⁴ τὸ διαβούλιον τῆς ψυχῆς, *om.)*
καί γε
ἀνέγνω
ἐν βί-

βλοισ Ἐνὼχ τοῦ δικαίου.

A^{b+d} om. 17 *h, g* read βασιλείς. 28 *d* read συμκρυνοῦσι. For the
 passage ἦν ἰδοὺ μοι . . . ἐποίουν, *g* reads πάντα ὅσα εἶπεν ὁ πατὴρ Ἰακώβ
 ἐποίουν μὴ λυπήσας αὐτόν. 19 *α, A^{b+b+d}, β, A^e, S¹ om.* 20 *α* (save that *a*
h reads δέ for οὖν). β-*g, A, S¹* read οὐδέποτε γάρ. 21 *α, a* (save that *a*
 reads ἐλύπησα), *A^b, bdef, S¹* read ἐλύπησα (+ τὸν *ef*) λόγον Ἰακώβ (*d* trs.
 after μου) τοῦ πατρὸς μου. *A^{b+b+d}* ἐλύπησα Ἰακώβ τὸν πατέρα μου λόγους
 (*A^e* trs. λόγους before Ἰακώβ). β undoubtedly presents the harder text.
 If it goes back to the original, then ἐλύπησα τὸν λόγον = *לדבר ימרו*
 corrupt(?) for *לדבר ימרו* = ἡπείθησα τῷ λόγῳ. *בבר* also would explain
 the text of *A*. 22 *d* reads ἀλλά. 23 *h, σ* (*A* ?) reads μοι ὅσα ἔλεγεν,
abef, A, S¹ ὅσα (+ καὶ *A*) εἶπεν, *d* προέταπτε μοι. 24 *f* reads ἐποίησα. *d* adds
 διὰ τοῦτο ἐληρησθήσεται τὴν εὐλογίαν Ἀβραάμ. 25 *d, A* read Ἰσαάκ. 26 *Em.*
 from προπαππους of *c*. *h* reads προπάτορος, β, *A, S¹* πατὴρ (+ πατρός *e*) τοῦ
 πατρὸς. 27 = *בבר*, which may be corrupt for *בבר* = ἐξελέξατό με.
 But it is better perhaps to supply λέγων after verb. See i. 6. 28 *c, a*
om. 29 *g* reads Ἱερουσαλήμ. 30 *α* (save that *h* adds αὐτός after Ἰακώβ).
aef, A^{b+b+d}, *S¹* read κ. Ἰσαάκ ὁμοίως ἐπευλόγησέ (εὐλόγ. *f, S¹*) με (*A om.*)
 οὕτως (*A^{b+b+d}* *om.*), *d* ὁμοίως καὶ Ἰακώβ εὐλόγησέ με, *b κ.* Ἰσαάκ ἐπευλόγησέ με
 ὁμοίως οὕτως. For last two words in *b, g* reads ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς μου
 εὐλόγησέν με βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλήμ. 31 *α, b, aef, A* read διότι, *dg* διό.
S¹ τοσοῦτον γὰρ καί. 32 *A^b* = ἡ εὐλογία.

XVIII. 1 *α, β, A, S¹* read *δτι (β-bd om.)* καί γε (ἐγὼ *A*) ἀνέγνω
 (ἔγνω *ef*) ἐν βίβλοις (βίβλῳ *dg*) Ἐνὼχ τοῦ δικαίου. 2 *ae* read κακοποιήσετε.
 3 *b* read ἐπ'. 4 *α, β, A om.* 5 *d* reads φυλάξατε, *g* φυλάσσετε.
 6 *d om.* 7 *d* reads φιλαργ. καὶ τῆς πορν. *g om.* τῆς before φιλαργ. *A^b* =
 πορν. καὶ μέθης καὶ φιλαργ. *S¹* φιλαργ. καὶ μέθης. 8 *c, A, h, β, S¹ om.*
f adds οὖν after ἀκούσατε. *g om.* with rest of verse. 9 *d* adds καὶ γνώ-
 σκετε, 10 *d* adds τὰ δύο πάθη. 11 *A^{b+d}* read φιλαργυρία. 12 *d* reads

καὶ ὑπερφάνειαν ἐκδιδάσκει¹⁵,
καὶ οὐκ ἀφίει¹⁶ ἄνδρα ἐλεῆσαι¹⁷ τὸν¹⁸ πλησίον αὐτοῦ.

4. Στερίσκει¹⁹ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ²⁰ ἀπὸ πάσης ἀγαθότητος²¹,
καὶ²² * συνέχει αὐτὸν²³ ἐν * πόνοις καὶ μόχοις²⁴.

β-δ, S¹
καὶ
ἀφιστῇ
ὑπνον
αὐτοῦ.

† Τὸν ὕπνον ἐκδιδάκει ἀπ' αὐτοῦ²⁵,
καὶ²⁶ καταδαπανᾷ²⁷ τὰς²⁸ σάρκας αὐτοῦ.

5. * Θυσίας Θεοῦ ἐμποδίζει²⁹,
† καὶ εὐλογίαν Θεοῦ οὐ μνημονεύει³⁰.

* Προφήτου λαλοῦντος οὐκ ἀκούει³¹,
καὶ λόγους³² εὐσεβείας³³ προσοχθίζει³⁴.

6. † * Δυσὶ γὰρ πάθεσιν ἐναντίοις δουλεύει³⁵,
* καὶ Θεῷ ὑπακούσαι³⁶ οὐ δύναται³⁷,

ὅτι ἐτύφλωσεν³⁸ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
καὶ ἐν ἡμέρᾳ ὡς ἐν νυκτὶ πορεύεται¹.

β, A, S¹
εἰδωλα.

XIX. Τέκνα μου, ἡ φιλαργυρία πρὸς¹ εἰδωλολατρείαν²

ἀφιστοῦσιν. ¹³ α. β-δ read νόμου. δ ἀπὸ νόμου θεοῦ τὸν ἀνθρώπον. A =
τῶν νόμων. ¹⁴ d reads τυφλοῦσι. ¹⁵ d reads ἐκδιδάσκουσι. ¹⁶ c, bfg.

h reads ἀφείη, a ἀφίησι, d ἀφίσουσιν, e αφει. ¹⁷ g tra. after αὐτοῦ.
¹⁸ A²² = τούτῳ. ¹⁹ d reads ὑστεροῦσι γάρ. e στερεὶ καί. ²⁰ d om.

²¹ bg read ἀγαθοσύνης. ²² aef om. ²³ d reads συνίχουσιν αὐτὸν τὸν
ἀνθρώπον. ²⁴ α. β-δ read μόχοις καὶ πόνοις, d πόνη καὶ μόχθῳ. ²⁵ α.

abef, S¹ read καὶ ἀφιστῇ ὕπνον (+ ἀπ' f) αὐτοῦ, d καὶ ἀφιστῶσι τὸν ὕπνον αὐτοῦ.
A om. Here ἀφιστάναι and ἐκδιδάκειν appear to be alternative readings

of 712. Cf. Gen. xxxi. 40. For still another rendering see Sim. iv. 8.
The phrase is found in Sir. xlii. 9 ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστῇ ὕπνον. ²⁶ a om.

²⁷ d reads ἐκδαπανῶσι. ²⁸ α, d. β-δ om. ²⁹ α, β-δ, S¹ (save that β-δ,
S¹ prefix καὶ and g reads Κυρίου). d reads καὶ γὰρ ἡ φιλαργυρία θυσίαν

ἐμποδίζει. A = καὶ θυσίας Κυρίου χλευάζει, but ~~ἡ φιλαργυρία~~ is corrupt for
~~ἡ φιλαργυρία~~ = ἐμποδίζει. ³⁰ α (save that h om. καὶ and reads μνημονεύεται),

aef, S¹ (save that α, S¹ read εὐλογίας). bdy read καὶ εὐλογίας (+ θεοῦ d, + Κυ-
ρίου g) οὐ μνημονεύει. A om. ³¹ α (save that c reads προφήτη λαλοῦντι).

β, A, S¹ read καὶ προφήτῃ λαλοῦντι οὐχ ὑπακούει. ³² α, β-δ, S¹ read
λόγους, d λόγον. ³³ f adds οὐ. ³⁴ d reads ἀποδιωχθεὶς. A = ἀνθίσταται,

but ~~ἡ φιλαργυρία~~ is corrupt for ~~ἡ φιλαργυρία~~ = προσοχθίζει.
³⁵ α, f (save that for δουλεύει καὶ f reads δουλεύων). ae, S¹ read δυσὶ γὰρ

πάθεσιν ἐναντίας τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ δουλεύων. bg read δύο γὰρ πάθῃ
ἐναντία τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ (ἐντολῆς θεοῦ δ δ g) δουλεύων, d δύο γὰρ πάθῃ ἀνίατα

ταῦτα. ³⁶ α, β-δ, S¹ (save that β-δ, S¹ om. καί, and a reads θεοῦ). b reads
θεῷ θεοῦ ὑπακούει. ³⁷ d adds ὁ τοιοῦτος. ³⁸ α, β-δ. b reads ἐτύφλωσαν,

d ἀποτυφλοῦσι.

XIX. ¹ d reads ἀπὸ.

² α (c gives the form ἡδωλολατρίαν). β, A, S¹

ὁδηγεί³, ὅτι⁴ ἐν πλάνῃ⁵ ἀργυρίου τοὺς μὴ ὄντας θεοὺς⁶ β, S¹ δι' ἀργυ-
 ὀνομάζουσιν, καὶ ποιεῖ *τὸν ἔχοντα⁷ αὐτὴν⁸ εἰς ἑκστασιν⁹ ρίου.
 ἐμπεσεῖν. 2. Διὰ τὸ¹⁰ ἀργύριον¹¹ ἐγὼ *τέκνα μου ἀπό- β-*f*, A,
 λωλα¹², καὶ¹³ εἰ μὴ ἡ¹⁴ μετάνοιά μου¹⁵ καὶ ἡ ταπεινώσις S τῆς
 μου¹⁶, καὶ αἱ¹⁷ εὐχαὶ¹⁸ τοῦ πατρός μου ἵσυνέδραμον¹⁹, σαρκός
 ἀτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν. 3. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τῶν πατέρων β, S τῆς
 μου²⁰ *ἠλέησέ με²¹ ὅτι ἐν ἀγνωσίᾳ²² τοῦτο²³ ἐποίησα. ψυχῆς
 4. Ἐγὼ φλώσκει²⁴ γάρ με ὁ ἄρχων τῆς πλάνης²⁵, καὶ ἠγνόησα β, A, S
 ὡς ἄνθρωπος²⁷, καὶ *ὡς σὰρξ²⁸ ἐν²⁹ ἁμαρτίαις φθαρεῖς³⁰. εὐχαὶ
 καὶ³¹ ἐπέγνων³² τὴν ἐμμαντοῦ ἀσθένειαν, νομίζων³³ ἀκατα- ἱκώβ.
 μαχητος εἶναι¹. β, A, S δ
 οἰκτίρμων καὶ ἐλεή-
 μων συνέγνω.
 c om. καὶ
 ἠγνόησα

XX. Γνωτε¹ οὖν, τέκνα μου², ὅτι δύο πνεύματα σχολάζουσι³ τῷ ἀνθρώπῳ, *τὸ τῆς⁴ ἀληθείας καὶ *τὸ τῆς⁵ πλάνης⁶. c om. καὶ ἠγνόησα

... τῆς πλάνης (XX. 1).

read εἰθωλα. ³g adds τὴν ψυχὴν. ⁴g om. ⁵β, S¹ add διὰ. ⁶A adds θεοὺς. ⁷A reads τοὺς ἔχοντας. ⁸c reads αὐτῶν. ⁹g reads κοτεῖαν. ¹⁰α, A. β om. ¹¹dg read ἀργυρίου. A^b adds Βηρσονὺ τῆς γυναικὸς μου. ¹²α. β, A, S¹ read ἀπάλεσα τὰ τέκνα μου. ¹³A^{ab+cd+e} om., but not A^b as in Arm. text ¹⁴g om. *f*, A^b read ἦν ἡ, and *f* om. next four words. ¹⁵α. β-*f*, A, S read τῆς (b om.) σαρκὸς μου. A^{-b} om. next hmt. four words. A^b om. next ten words. ¹⁶α. β, S read τῆς (b om.) ψυχῆς μου. ¹⁷g, A om. ¹⁸β, A^{ab+cd+e}, S¹ add ἱκώβ. ¹⁹α. β om. A^{ab+cd+e} = ἔσωζον, A^b = οὐκ ἂν ἐσώθην καὶ. This passage illustrates well the respective values of our authorities. συνέδραμον = 137, corrupt for 137 = ἰδέχθησαν. Or possibly for 137 = ἐβοήθησαν. (Cf. T. Gad, v. 9, note). β simply omitted συνέδραμον as unintelligible, while the reading of A may represent attempts on the part of Armenian scribes to give sense to the text, or ἔσωζον may = 137, as it does a few times in the LXX. ²⁰A^{ab} = ἡμῶν. ²¹α. β, A, S read δ (aef om.) οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων συνέγνω (A ἔγνω). ²²c. h, β read ἀγνοίᾳ. ²³c. h reads τὸ ἄποπον. β, A om. ²⁴A = ἐσκανδάλισε. ²⁵af om. ²⁶c om. rest of verse together with xx. 1 through hmt. ²⁷h om. rest of verse. ²⁸deg, A, S. a(?)f om. ²⁹d reads ὡς ἀπαξ. ³⁰g om. ³¹d reads διαφθαρεῖς. A = φυρεῖς or φυρθεῖς, a corruption of φθαρεῖς. A om. rest of verse. ³²dff om. ³³a reads ἐπέγνω. ³⁴d reads ἦν ἐνόμιζον.

XX. ¹h. defg read ἐπίγνωτε, d γνώσκετε. a om. entire chapter. ²ef om. ³h adds ἐν. ⁴A = εἰς τὴν ἀλήθειαν. ⁵g reads τῆς, A εἰς τὴν. ⁶dg om. ver. 2 and first eight words of ver. 3 through hmt. A = πλάνη. ⁷h. c reads μέσων ἐστὶ τῆς συνηδήσεως. α defective and corrupt in vers. 2-4. ⁸Corrupt for ἐν φ? ⁹A = μέσφ αὐτῶν (+ θεοῖν

α

2. Καὶ * μέσον ἐστὶ συνειδή-
σεως⁷. 3. Καὶ ἐν ἑκαστον
αὐτῶν γνωρίζει ὁ Κύριος. 4.
Καὶ οὐκ ἐστὶ καιρὸς δς⁸ δυνή-
σεται λαθεῖν αὐτὸν τὰ ἔργα
τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καὶ τὰ
στήθη τῶν ὁστέων αὐτῶν παρὰ
Κυρίου γέγραπται.

β, Α, S¹

2. Καὶ μέσον⁹ ἐστὶ * τὸ τῆς
συνέσεως¹⁰ * τοῦ νοός, οὗ ἐὰν
θέλῃ, κλῖναι¹¹. 3. * Καίγε
τὰ τῆς ἀληθείας καὶ τὰ τῆς
πλάνης γέγραπται ἐπὶ τὸ στή-
θος τοῦ ἀνθρώπου¹². καὶ ἐν¹³
ἑκαστον αὐτῶν¹⁴ γνωρίζει * ὁ
Κύριος¹⁵. 4. Καὶ οὐκ ἐστὶ
καιρὸς ἐν ϕ * δυνήσεται λαθεῖν
ἀνθρώπων ἔργα¹⁶, ὅτι ἐν \dagger στή-
θει ὁστέων¹⁷ αὐτοῦ¹⁸ ἐγγέ-
γραπται¹⁹ ἑνώπιον Κυρίου,

β, Α
μαρτυρεῖ
πάντα
καὶ κατη-
γορεῖ.
β, Α, S¹
ἀγαπή-
σατε.

5. * Καὶ¹ τὸ²⁰ πνεῦμα τῆς ἀληθείας²¹ κατηγορεῖ²² πάντων καὶ²³
ἐμπεπύρισταὶ ὁ ἁμαρτωλὸς²⁴ ἔκ τῆς ἰδίας καρδίας¹, καὶ * ἄραι
πρόσωπον ἔπρὸς τὸν κριτὴν¹ οὐ δύναται²⁵.

XXI. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹, * παραγγέλλω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε²

A^b) ¹⁰A = σύνσεις. ²¹A reads *qnr lwt b l nlt h mhr* = ἦν
ἐστι καὶ ἔχει νοῦς(?), corrupt for *mhmy qnr lwth jhr h l*(?) = νοός, οὗ
ἐὰν θέλῃ κλῖναι. ²³δ, S¹ (save that S¹ reads *ἐπικλίνεται* for γέγραπται). *ef*
read καίγε (+ τὸ τῆς ἀληθείας καὶ ε) τὸ τῆς πλάνης παραβάλλει ἐπὶ τὸ στ. τοῦ
ἀνθρώπου. The text reflects the language of Prov. iii. 3, Jer. xxxi. 33,
כָּל לֵב כָּתַב, 'to write on the heart.' *στήθος* is a rendering of כָּל as in
Ex. xxviii. 23, 26. *dg* om. first eight words as we have seen (see note 6)
and read ταῦτα (*g* om.) γέγραπται (+ γὰρ *g*) ἐπὶ τὸ (*g* om.) στ. τοῦ ἀνθ.
A = ὅτι ἀδικία καὶ ἀλήθεια γεγραμμέναι εἰσὶ ἐπὶ τὸ στ. τοῦ ἀνθ. ¹³d, A = ἐνα.
¹⁴dg read αὐτὸν. A = ἀνθρώπων. S¹ hopelessly corrupt in this clause.
¹⁵α, *g*. α(?)bd, A read Κύριος, *ef* Κύριον. ¹⁶bd^{ef}, S¹ (save that *f* reads
μαθεῖν). *g* reads δυνήσ. ἀνθρωπον ἔργα αὐτοῦ λαθεῖν. A^{ab+odes} = δυνήσ. ἀνθρωπος
κρύψαι, A^b ἀνθρωπος δυνήσ. κρύψαι ἔργα αὐτοῦ. Perhaps we should read
ἀνθρώπου in the text. Cf. *g*, A. ¹⁷A om., because unintelligible as it
stands. But ἐν στήθει ὁστέων αὐτοῦ כָּל כָּתַב = 'on the heart itself,' or
(less likely) it is corrupt for ἐν ὁστέφ στήθους αὐτοῦ = כָּל כָּתַב, which
has the same meaning: cf. Ex. xxiv. 10; Job xxi. 23. With the former
construction, cf. Keth. 77^b כָּתַב בְּכָל כָּתוּב נֶשְׁח = 'do it on account of
thy own honour.' ¹⁸δ, S¹ read αὐτός. ¹⁹d reads γέγραπται. ²⁰h
reads τὸ δέ. ²¹A adds καί. ²²α, β, A = μαρτυρεῖ πάντα καὶ (*ef* om.)
κατηγορεῖ. S¹ ἀκούει ἀμφω καὶ κατηγορεῖ. ²³A adds ὥστε. ²⁴α, β reads
ἀμαρτήσας. ²⁵α, β reads ἄραι π. οὐ δύν. πρὸς τ. κριτήν. A = οὐ δύν. ἄραι
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

XXI, ¹abg om,

²α, β, A, S¹ read ἀγαπήσατε.

³d reads *Λενίν*.

τὸν Λευί³ Ἰω⁴ διαμενῶντε⁵ καὶ⁶ ἢ μὴ ἐπαίρεσθε⁷ * ἐπ' αὐτόν⁸, ἵνα μὴ ἐξολοθρευθῇτε⁹. ἢ 2. Ἐμοὶ γὰρ¹⁰ ἔδωκεν * ὁ θεὸς¹¹ τὴν βασιλείαν, κἀκεῖν¹² τὴν ἱερατείαν¹³, καὶ β Κύριος. ὑπέταξε¹⁴ τὴν βασιλείαν * τῇ ἱερωσύνῃ¹⁵. 3. Ἐμοὶ β-af, S¹ ἔδωκεν τὰ ἐπὶ¹⁶ γῆς, ἐκεῖν¹⁷ τὰ ἐν οὐρανοῖς¹⁸. 4. * Οὕτως ὡς ὑπερ- γὰρ¹⁹ * ὑπερέχει ἡ ἱερατεία τοῦ θεοῦ²⁰ τῆς ἐπιγείου²¹ ἐχει ὁ οὐρανός βασιλείας²², ἐὰν μὴ δι' ἁμαρτίας ἐκπέσῃ²³ ἀπὸ²⁴ Κυρίου²⁵ καὶ τῆς γῆς, οὕτως. κυριευθῇ²⁶ * ἀπὸ τῆς²⁷ ἐπιγείου βασιλείας¹. 5. * Ὁ γὰρ β, A, S¹ ἄγγελος Κυρίου εἶπέ μοι, ὅτι αὐτὸν ὑπὲρ σε ἐξελέξατο Κύριος²⁸ καὶ γάρ. προσεγγίζω²⁹ αὐτῷ³⁰, καὶ ἐσθλείω³¹ τὴν³² τράπεζαν αὐτοῦ, β, S¹ καὶ ἁπαρχὰς * αὐτῷ προσφέρειν³³ ἐντροφημάτων³⁴ υἱὸν Ἰσραὴλ. ἀπαρχὰς ἐντροφημάτων. * Σὺ δὲ ἔσθι βασιλεὺς Ἰακώβ³⁵.

6. Καὶ ἔσθῃ³⁶ ἐν αὐτοῖς³⁷ ὡς³⁸ ἡ³⁹ θάλασσα. Καθάπερ⁴⁰ bdeg, A, γὰρ⁴¹ ἐν αὐτῇ δίκαιοι⁴² χειμᾶζονται⁴³, ἢ οἱ μὲν αἰχμαλωτιζόμενοι S¹ δι- καιοὶ καὶ * οἱ δὲ πλουτοῦντες⁴⁴, οὕτως καὶ * ἐν σοὶ πᾶν γένος⁴⁵ ἀνθρώ- ἀδικοι.

⁶ d adds δι' αὐτοῦ. ⁸ hi, β, A. c reads μείνητε. A adds eis τὸν αἰῶνα. ⁸ hi om. ⁷ c reads ἐπίεσθε, hi ἐπίεσθαι, d ἐπίερετε. ⁹ α, β-af. a reads ἐπ' αὐτῷ, f eis αὐτόν. ⁹ A om. next three verses. ¹⁰ d reads μὲν. ¹¹ ch. i, β read ὁ (βom.) Κύριος. ¹² d reads ἐκεῖν¹⁷ δέ, b ἐκεῖν¹⁷. ¹³ α, abe, S¹. df read ἱερωσύνην, g εἰρήνην. g om. next six words. ¹⁴ c reads ἐπέταξε. ¹⁵ α reads ἡ ἱερωσύνη. ¹⁶ hi, df, S¹ add τῆς. ¹⁷ hi read δι' τά, f τοῦ. ¹⁸ c reads οὐρανῷ. ¹⁹ ch. β-af, S¹ read ὡς (ὡσπερ γάρ d) ὑπερέχει ὁ (b om.) οὐρανός τῆς γῆς οὕτως (τοσοῦτον d), α οὕτως, f ὅτως, i οὐ γάρ. ²⁰ c. hi read ὑπερατεία (sic) τοῦ θεοῦ, β ὑπερέχει θεοῦ (g om.) ἱερατεία (ἱερατείας d). ²¹ β reads ἐπὶ γῆς. ²² bd om. rest of verse through hmt. ²³ c reads ἐκπίσει, g ἀποπίσει. ²⁴ α. β om. ²⁵ hi read τοῦ Κυρίου (i Θεοῦ). ²⁶ c reads κυριευθεὶς, g κυριευθεῖ. ²⁷ c. hi read ἐπὶ τῆς, efg read ὑπὸ τῆς, α ὑπό. ²⁸ α (save that hi add ὁ before Κύριος). β, S¹ read καὶ γὰρ αὐτὸν ὑπὲρ σε (g om. ὑπ. σε) ἐξελέξατο (+ ὁ d) Κύριος. A = ἐξελέξατο γὰρ αὐτὸν Κύριος ὑπὲρ ὑμᾶς. ²⁹ α. β read ἐγγίζω. A = ἐγγίσαι. ³⁰ d reads αὐτόν, S¹ αὐτοῖς. ³¹ A = φάγεται. ³² α. β om. ³³ α (save that hi read αὐτοῦ). β, A, S¹ om. ³⁴ b reads ἐντροφήματα. h adds τῶν. ³⁵ α, β-bg, A, S¹ (save that d reads ἔσει and d, A add ἐν before Ἰακώβ and hi om. Ἰακ.). g reads ἐμὲ δὲ βασιλεύειν ἐν Ἰ. b om. ³⁶ d reads ἔσει, g εἶναι. ³⁷ α, efg. ab read αὐτοῖς, d ἐπ' αὐτόν. ³⁸ c reads ὥσει. ³⁹ α, adf. g reads ἐν (θαλάσῃ). be, A om. ⁴⁰ α. β reads ὡσπερ. ⁴¹ α, β, A^b. A^b om. ⁴² d prefixes oi. bdeg, A, S¹ add καὶ (+ oi d) ἀδικοι. ⁴³ A read αἰχμαλῶν (= βαπτίζονται) corrupt for αἰχμαλῶν = χειμᾶζονται. g reads σχηματίζονται. A om. next six words. ⁴⁴ β-g. α reads oi δὲ πλουτοῦσιν, g πλανοῦντες δέ. d om. οὕτως καὶ . . . πλουτοῦσιν by hmt. (?), and reads καὶ instead. ⁴⁵ β-d, A. c reads ἐσύ (sic) ὅτι τὸ γένος τῶν, hi σὺ γένος. ⁴⁶ A = Ἰσραὴλ. g adds ἦγον ἰμοί. ⁴⁷ α,

β, S¹ ἀρ- πων⁴⁶, οἱ μὲν †κινδυνεύουσιν⁴⁷ αἰχμαλωτιζόμενοι †οἱ δὲ πλου-
πάζοντες. τούσιν⁴⁸ ἀρπάζοντες *τὰ ἀλλότρια⁴⁹.

β, A οἱ
βασιλεί-
οντες (+
ἐν σοὶ A)
ἔσονται
ὡς κήτη.
β, S¹
θυγατέ-
ρας καὶ
υἱοὺς
ἐλευθέ-
ρους.
α om.
οἴκους...
ἀρπάσου-
σιν.

7. Ὅτι *οἱ βασιλεῖς ὡς κήτη ἔσονται⁵⁰,

*καταπίνοντες ἀνθρώπους⁵¹ ὡς ἰχθύας

*υἱοὺς καὶ θυγατέρας †ἐλευθέρων⁵² καταδουλώσουσιν⁵³

*οἴκους, ἀγρούς, ποιμένα, χρήματα ἀρπάσουσιν⁵⁴.

8. Καὶ πολλῶν σάρκας †ἀδίκως⁵⁵ κόρακας⁵⁶ *καὶ ἱβείας⁵⁷
χορτάσουσιν⁵⁸

†καὶ προκόψουσιν⁵⁹ ἐπὶ κακῷ⁶⁰ ἐν πλεονεξίᾳ ὑφούμενοι⁷.

9. Καὶ ἔσονται †ὡς⁷ καταγίδες⁶¹ ψευδοπροφήται⁶²,
καὶ πάντας⁶³ δικαίους διώξουσιν⁶⁴.

XXII. Ἐπάξει¹ δὲ αὐτοῖς² Κύριος διαιρέσεις †κατ' ἀλλή-
λων⁷³,

καὶ πόλεμοι †συνεχεῖς⁷ ἔσονται ἐν Ἰσραὴλ⁴.

2. Καὶ ἐν ἀλλοφύλοις⁵ συντελεσθήσεται ἡ βασιλεία μου⁶,
ἕως *τοῦ ἐλθεῖν⁷ *τὸ σωτήριον⁸ τοῦ⁹ Ἰσραὴλ¹⁰,

hfg. as read οἱ μὲν κινδυνεύουσιν. A = κινδυνεύσει καὶ παραβήσεται and om. rest of verse. S¹ = πεσοῦνται εἰς ἀτυχίας. Instead of κινδυνεύουσιν the text requires some word the antithesis of πλουτοῦσιν. Now κινδυν. = כִּנְדָּוָה (or כִּנְדָּוָה) (late Hebrew) the former of which in earlier Hebrew = πτωχεύουσι (cf. Is. xl. 20), or text = כִּנְדָּוָה corrupt for כִּנְדָּוָה = πτωχεύουσιν. The latter is a rare word: cf. Eccles. iv. 13, v. 15, ix. 15. The former word, though found only once in O.T., is common in later Hebrew. ⁴⁶ β, S¹ read πλουτίσουσιν, i πλουτίζουσιν. ⁴⁹ α. β, S¹ om. ⁵⁰ α. β, A read οἱ (α om.) βασιλείοντες (+ ἐν σοὶ A) ἔσονται ὡς κήτη. S¹ = ὥσπερ βασιλείοντες ἔσονται ὡς κήτη. ⁵¹ A = καὶ καταπίνονται Ἰσραὴλ ὡς ἰχ. S¹ ἐσθίοντες ἰχθύας καὶ ἀνθρώπους. ⁵² α, A (save that A^{ab} read αὐτῶν and A^{bbccdeffg} om. ἐλευθέρων). β, S¹ read θυγ. καὶ υἱοὺς ἐλευθέρων (d om.). ⁵³ bg read καταδουλοῦσιν. ⁵⁴ b. This line is omitted by α but attested by β, A, S¹. Likewise the parallelism supports it. β-b, A, S¹ read (+ καὶ A) οἴκους (χρυσίων d) καὶ ἀγροὺς καὶ (β-d om.) ποιμένα καὶ (β, S¹ om.) χρήματα (β-b, S¹ om.) ἀρπάσουσιν (ἀρπάσωσιν f, ἀρπάζουσιν g). ⁵⁶ g prefixes καί. For πολλῶν . . . χορτάσουσιν S¹ reads πολλὰ σώματα τῶν ἀδίκων κόρακες καὶ καθαρμοτοφαγοῦσαι θρῖνες χορτάσουσιν, ⁵⁶ a reads κόρακες. ⁵⁷ β-g. c reads ἰβείας, hi καὶ κύνας, g ἱβείας. ⁵⁸ d reads χορτάσωσι, g χορτάζουσι. ⁵⁹ c reads προσκόψουσιν. ⁶⁰ α, af. bcdg read τὸ κακόν, hi κακῶν. ⁶¹ c reads καταγίδαις, g καταγίς, S¹ ἀποστάται. ⁶² A = προφήται. ⁶³ f reads πάντας, d adds τοὺς. ⁶⁴ b reads διώξονται, f διώξουσιν. For πάντας . . . διώξουσιν A reads πάντες οἱ δίκαιοι διωχθήσονται.

XXII. ¹ g reads ἐπανάξει. ² ci, e read αὐτοῖς. ³ hi, A om. ⁴ α om. next two lines through hmt. d om. next line. ⁵ A adds καί and thus connects καὶ ἐν ἀλλοφ. with what precedes. ⁶ A = αὐτῶν, ⁷ d reads οὐ ἔλθῃ. ⁸ A^b = ἡ βασιλεία, ⁹ b om. ¹⁰ d reads κόσμου and adds καὶ ἐν

ἕως τῆς¹¹ παρουσίας¹² Θεοῦ τῆς δικαιοσύνης¹,

* τοῦ ἡσυχάσαι τὸν Ἰακώβ¹³ ἐν εἰρήνῃ καὶ πάντα τὰ
ἐθνη¹⁴.

3. Καὶ αὐτὸς φυλάξει κράτος¹⁵ βασιλείας μου ἕως¹⁶ αἰῶνος¹⁷,
ὅρκω γὰρ ὤμοσέ μοι ὁ¹⁸ Κύριος¹⁹ μὴ ἐξαλείψαι²⁰ * τὸ βασίλειον
ἐκ τοῦ σπέρματός μου ἕως αἰῶνος²¹.

XXIII. Πολλή¹ ἡ¹ λύπη² μοί ἐστι, τέκνα μου³, διὰ β-af, A,
τὰς ἀσελγείας⁴ καὶ γοητείας⁵ ἃς ποιήσετε⁶ εἰς τὸ βασίλειον⁷, ἐγ-
γαστριμύθοις⁸ ἐξακολουθοῦντες⁹ κληδόσι¹⁰ καὶ δαίμοσι¹¹ πλάνης¹².
2. Τὰς θυγατέρας ὑμῶν μουσικὰς καὶ δημοσίας¹³ ποιήσετε¹⁴, λατρείας.
* ἐπιμυγήσεσθε δὲ¹⁵ * ἐν βδελύγμασι¹⁶ ἐθνῶν. 3. Ἀνθ'
ὧν ἐπάξει¹⁷ Κύριος * ἐφ' ὑμᾶς¹⁸ λιμὸν καὶ λοιμὸν¹⁹, θάνατον
καὶ ῥομφαίαν [ἐκδικούσαν]²⁰, πολιορκίαν [καὶ κύνας εἰς δια-
σπασμὸν]²¹ ἐχθρῶν²² καὶ * φύλων ὀνειδισμούς²³, [ἀπώλειαν²⁴ ἐχθρῶν.

ἀλλοφύλοις συντελεσθήσεται ἡ βασιλεία μου. ¹¹ α. β om. ¹² β-g add τοῦ
¹³ A = καὶ τότε οἰκήσει Ἰ. (Ἰσραὴλ καινός A^b). ¹⁴ Bracketed as an inter-
polation. It is foreign to the context and A om. c om. the τὰ. h om.
next eight words. ¹⁵ g reads τὸ κράτος τῆς. ¹⁶ b adds τοῦ. ¹⁷ i om. rest
of verse. ¹⁸ c. Other MSS. om. ¹⁹ d adds τοῦ. ²⁰ ch, aef. b reads
ἐκλείψειν, d ἐκλείψαι, g, A ἐκλείψιν ποιῆσαι, S¹ λαμβάνειν. ²¹ ch, A (save
that c om. ἐκ τοῦ σπ. μου). β, S¹ read τὸ βασίλειόν (τὴν βασιλείαν d) μου ἐκ
(καὶ bg) τοῦ σπέρματός (τῷ σπέρματί g) μου πάσας τὰς ἡμέρας (f om. π. τ. ἡμ.)
ἕως (g om.) τοῦ (a om.) αἰῶνος.

XXIII. ¹ c reads πολλή. ² g trs. after ἴστι. ³ aef om. ⁴ c, b read
ἀσελγίας, f ἀληθόντας. ⁵ h om. β-af, A add καὶ εἰδωλολατρείας. ⁶ A reads
καί, d ἐπὶ τὸ βασιλεύειν. ⁷ α reads ἐν γαστρὶ μύθους. ⁸ b reads ἀκολουθοῦντες.
⁹ b, A. So also g but trs. κλ. and δαμ. πλάνης. This word is written variously
in the MSS. c reads κλύδωσι, hi κλώδωσι, d κλύδοσι, e κλήδωσιν, f κλειδοσιν.
a om. ¹⁰ c, e read δαίμοσιν. ¹¹ β, A. c reads πλάνων, hi πάντων. ¹² S¹ =
ὀρχηστρίδας. ¹³ hi, df read ποιήσῃτε. A^{ab} = ποιεῖτε. ¹⁴ α. β-g, A^{abef} read καὶ
(aef om.) ἐπιμυγ., g ἐπὶ γῆς ἴσεσθε. A^{bbd} = ἐπιμυγήσονται. ¹⁵ a reads βδελύγματι,
g βδελύγματα. ¹⁶ α. β-d read ἄξει, d ἤξει. ¹⁷ A^{abbbcd} om. but not A^{ae}.
¹⁸ A^{ab} read ~~μικροῦ~~ [βρῦν] (= σεισμὸν) corrupt for ~~μικροῦ~~ [βρῦν] = λοιμὸν.
A^{bbcd} ~~μικροῦ~~ [βρῦν] = φόνον. hi read λοιμοῦ and om. preceding καί.
dg add καί. λοιμὸν may be a corrupt dittography of λιμὸν. Then λιμός,
θάνατος, and ῥομφαία would be the three destroying agencies so frequently
mentioned together in Jer. xiv. 12, xv. 2, &c. ¹⁹ Since A om. and the
word injures the parallelism I have bracketed as an interpolation.
A adds καί. ²⁰ Since α, A om. and the phrase seems alien to the
context I have bracketed it as an intrusion. It is derived from
Jer. xv. 3. By its omission ἐχθρῶν is rightly made dependent on
πολιορκίαν, and this phrase is balanced by φύλων ὀνειδισμούς. a om.

τελεία καρδία³⁷ * μεταμελουμενους και πορευομενους³⁸ εν πάσαις β, Α, S¹
ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ³⁹, ἡ καὶ¹ * ἀναγάγῃ ὑμᾶς⁴⁰ ἐκ⁴¹ * τῆς μεταμε-
αἰχμαλωσίας τῶν ἐθνῶν⁴². λουμενοι

α, β, S

XXIV. * Καὶ μετὰ ταῦτα¹
ἀνατελεῖ ὑμῶν² ἄστρον
ἐξ Ἰακώβ ἐν εἰρήνῃ³,
καὶ ἀναστήσεται⁴ ἄνθρω-
πος [ἐκ τοῦ σπέρματός
μου]⁵ * ὡς ἥλιος δικαιο-
σύνης⁶,

συμπορευόμενος⁷ τοῖς ἀν-
θρώποις⁸ ἐν πραότητι
καὶ δικαιοσύνῃ.

* Καὶ πᾶσα ἁμαρτία οὐχ
εὑρεθήσεται ἐν αὐτῷ⁹.

2. Καὶ ἀνοιγήσονται ἐπ'
αὐτῷ¹⁰ οἱ οὐρανοὶ

A

XXIV. Καὶ μετὰ ταῦτα β-δ, Α, S¹ ἐπι-
ἀνατελεῖ τὸ ἄστρον εἰ- σκέψηται
ρήνης, * τοῦ ἡλίου τῆς ὑμᾶς
δικαιοσύνης¹¹ Κύριος
καὶ συμπορεύσεται ἄνθρω- ἐν ἐλεεί
ποις * ἐν πραότητι καὶ γάγῃ.
δικαιοσύνῃ¹².

reads τὰς γυναῖκας. A = εἰς δουλείαν γυναικῶν. ³⁸ α, β-δg, S¹. δg, A read
καὶ ὡς. ³⁹ α, save that c gives form ἐπισκέψεται. The construction is

irregular. We should expect ὑμᾶς. β, Α, S¹ read ἐπιστρέψατε πρὸς Κύριον
(+ καὶ Α). ³⁷ α, β-δd, A. d reads εὐτελεία καρδίας, d ἐν τέλει καρδίας.

³⁸ α. β, S¹ read μεταμελόμενοι καὶ πορευόμενοι (d om. καὶ πορ.). A =
μεταμελήσεσθε καὶ πορεύσεσθε. ³⁹ α, Α. β, S¹ read τοῦ Θεοῦ. ⁴⁰ α

(but with the form ἀναγάγει). β, Α, S¹ read καὶ (A om.) ἐπισκέψηται
(ἐπισκέψεται α) ὑμᾶς (ἡμᾶς d) Κύριος (A^{ab} om.) ἐν ἐλεεί καὶ ἀναγάγῃ
(ἀναγάγει dg, ἐν ἀγάπῃ d). ⁴¹ α. β reads ἀπό. ⁴² /i, β-δ (save that for ἐθνῶν
f reads λαῶν). c reads τῶν ἐθνῶν τῆς αἰχμαλωσίας, d τῆς αἰχ. τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

XXIV. ¹ c om. καὶ and trs. μετὰ ταῦτα after Ἰακώβ. h prefixes as title
of chapter περὶ τοῦ Χριστοῦ πῶς μέλλει γεννηθῆναι. ² g om. Cf. A. ³ In
T. Levi xviii. 3 we have οὐρανῷ. ⁴ e om. ⁵ Interpolated probably

by the scribe who added verses 5 and 6. Verses 1-3 refer to the Messiah
from Levi. ⁶ d reads ὡς ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. A² om. The phrase is drawn
from Mal. iv. 2, and ἀναστήσεται ἄνθρωπος recalls the peculiar text of the
LXX of Num. xxiv. 17. ⁷ We should expect to find καὶ συμπορεύσεται as

in A. ⁸ α, asf. bdg read υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. ⁹ There is no adequate
ground for rejecting this clause as a Christian interpolation. Cf. T. Levi
xvii. 9; Pss. Sol. xviii. 41, where the Messiah is to be καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτίας.

¹⁰ be read αὐτῶν, S¹ αὐτοῖς. ¹¹ A^b. Rest om. ¹² Emended from A^{ab} ας
which = ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη, for ζῶντων καὶ δικαιοσύνη is corrupt for
ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη. A^b = ἐν ἡσυχίᾳ, A^{ab} εἰρήνη καὶ ἡσυχία.

α, β, S

Ἐκχέαι¹⁴ πνεῦμα¹⁵ εὐλο-
γίαν πατρὸς ἁγίου¹⁶,
καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ πνεῦμα
χάριτος ἐφ' ὑμᾶς.

α ἐν
ἀληθείᾳ.

3. * Καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱοὺς¹⁷
ἐν ἀληθείᾳ
* καὶ πορεύσεσθε¹⁸ ἐν προσ-
τάγμασιν¹⁹ αὐτοῦ πρῶ-
τοις καὶ ἐσχάτοις.

4. [Οὗτος ὁ βλαστὸς Θεοῦ
ὑψίστου

β-d, S¹
εἰς ζωὴν
πάσης
σαρκός.

καὶ αὕτη ἡ πηγὴ * πᾶσι
παρέχουσα ζωὴν²⁰].

5. Τότε ἀναλάμψει²¹ σκῆπ-
τρον βασιλείας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης ὑμῶν²²
γενήσεται πυθμὴν²³,

α πηγῇ.
β, S¹ ἐν
αὐτῷ ἀνα-
βήσεται.

6. Καὶ * ἐξ αὐτῆς βλαστήσει²⁴
ῥάβδος δικαιοσύνης²⁵
τοῖς ἔθνεσιν
* κρῖναι καὶ σῶσαι²⁶ πάν-
τας τοὺς²⁷ ἐπικαλουμέ-
νους τὸν²⁸ Κύριον.

A

καὶ ἐκχυθήσονται εὐλογίαι
πατρὸς ἁγίου ἐπ' αὐτῷ²⁹,
καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ ἐφ'
τῇμᾶς³⁰ πνεῦμα χάρι-
τος.

3. Καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱο-
θεσίαν ἀληθείας
καὶ πορεύσεσθε ἐν τοῖς
προστάγμασιν αὐτοῦ
πρώτοις καὶ δευτέροις.
4. [Τότε ἀναβήσεται βλαστὸς
ἀπ' ἐμοῦ]

5. Καὶ * ἀναλάμψει σκῆπ-
τρον³¹ βασιλείας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης ὑμῶν³²
ἀναστήσεται πυθμὴν,

6. Καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀναβήσε-
ται³³ ῥάβδος δικαιοσύνης
τοῖς ἔθνεσιν
κρῖναι καὶ σῶσαι πάν-
τας τοὺς ἐπικαλουμένους
Κύριον.

¹⁵ A^{bag}. A^{abod} om. ¹⁴ c reads ἐκχαίε (sic). ¹⁶ α, β-bg. bg, S² read πνεύματος. Though A om. there seems no valid ground for marking it as an interpolation. Cf. Ps. xi. 2; Joel ii. 28 for the thought. *hi*, d om. next seven words through hmt. ¹⁷ g reads αὐτοῦ, S¹ καὶ ἀγνότητα.

¹⁸ α om. ¹⁹ b. *deg* read καὶ πορεύεσθε. α, af om. a om. rest of line.

²⁰ *hi*, *efg*. c, bd, S read προστάγματι. ²¹ α. β-d, S read εἰς ζωὴν πάσης (g om.) σαρκός, d εἰς ζωὴν αἰώνιον. a om. next two verses together with XXV. I have bracketed οὗτος . . . ζωὴν as a Christian interpolation though some defence could be made. ²² g adds δεύτερον. ²³ *hi* read ἡμῶν. ²⁴ β-ag. α reads πηγῇ, dg ποιμὴν. How this impossible reading arose I cannot discover. ²⁵ c. β-ag read as in margin, *hi* ἐν αὐτῇ ἀναβήσεται, g ἐν αὐτῇ γενήσεται. ²⁶ g adds ἐν. ²⁷ *hi*, β. c reads καὶ σώσει. ²⁸ ef om. ²⁹ α. β om. ³⁰ A^b adds ὅς ἐστι Χριστός.

³¹ A^{abod} (or?) but ἡμᾶς is corrupt for ὑμᾶς. A^{b+d} = ἀνθρώπους. ³² A^{ab}. A^{ab+odg} = θαλλήσῃ ἀπὸ σκῆπτρου. ³³ A^b adds ἀπὸ προφητῶν. ³⁴ A^b adds ὁ ἀπεσταλ-
μένος.

XXV. Καὶ¹ μετὰ ταῦτα *ἀναστήσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ εἰς ζωὴν², * καὶ ἐγὼ³ καὶ οἱ ἀδελφοί μου ἔξαρχοι⁴ ὁ σκῆπτρων⁵ ἐν Ἰσραὴλ¹⁶ ἐσόμεθα⁷, * πρῶτος Λευὶ⁸, δεῦτερος ἐγώ, τρίτος Ἰωσήφ, τέταρτος Βενιαμὴν⁹, πέμπτος * Συμεὼν, ἕκτος Ἰσαχάρ¹⁰, καὶ οὕτως * πάντες καθεξῆς¹¹. 2. α Ζαβουλών. Καὶ¹² ὁ¹³ Κύριος εὐλόγησε¹⁴ τὸν Λευί, * ὁ δ' ὁ¹⁵ ἄγγελος τοῦ β-δ, Α προσώπου¹⁶ ἐμέ¹⁷, * αἱ δυνάμεις¹⁸ τῆς δόξης¹⁹ τὸν Συμεὼν²⁰, εὐλογῇ-σε. ὁ οὐρανὸς τὸν Ῥουβίμ²¹, τὸν Ἰσαχάρ * ἡ γῆ²², ἡ θάλασσα τὸν²³ Ζαβουλών, τὰ ὄρη τὸν Ἰωσήφ, ἡ σκηνή²⁴ * τὸν Βενιαμὴν²⁵, οἱ φωστῆρες τὸν Δάν²⁶, * ἡ ἰσχυρὰ²⁷ τὸν Νεφθαλεμ²⁸, * ὁ ἥλιος²⁹ τὸν Γάδ, * ἡ σελήνη³⁰ τὸν Ἀσήρ.

α, β, S¹

3. Καὶ * ἔσσεσθε εἰς λαὸν³¹ Κυρίου, καὶ³² * γλώσσα μία³³, καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ³⁴ * πνεῦμα πλάνης³⁵ τοῦ Βελλάρ, ὅτι ἐμβληθήσεται, * ἐν πυρὶ³⁶ * εἰς τὸν αἰῶνα³⁷.

A

3. Καὶ ἔσονται εἰς λαὸν Κυρίου β ἔσται καὶ μία γλώσσα εἰς λαός. καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πνεῦμα πλάνης ὅτι ἐμβληθήσεται μαρὰ πνεύματα³⁸ εἰς κρίσιν αἰώνιον.

XXV. ¹ *hi, g om.* ² *A = ἔσται Ἰακώβ ζῶν καὶ Ἰσραὴλ ἀναστήσεται.* *c adds καὶ after Ἰακώβ.* ³ *α reads ἐγώ, g ἐγώ.* ⁴ *A^{abc} = ἔξαρχος.* ⁵ *α, d. bf read σκῆπτρον ἡμῶν (ὑμῶν f), eg, S¹ σκῆπτρων ἡμῶν. The translator should have rendered שִׁבְטָם here by φυλῶν, but A understood peculiar meaning of σκῆπτρον here and rendered by φυλῶν ἡμῶν.* ⁶ *c reads ἐν Ἱερουσαλήμ.* ⁷ *c, df read ἐσόμεθα.* ⁸ *α, A. β trans. The numbers are given in c throughout this verse by the Greek letters.* ⁹ *c, df. hi, bg read Βενιαμίν, c Βενιαμείν.* ¹⁰ *β-f (save that d reads Ἰσαχάρ), A, S¹. α reads Ζαβουλών, f Συμεών. e, S¹ add ζ Ζαβουλών.* ¹¹ *α, ef. β-ef, S¹ read καθ. πάντες. A = πάντες. S¹ adds ἐν Ἰσραὴλ.* ¹² *d reads τότε.* ¹³ *β om.* ¹⁴ *α, b, S¹. β-δ, A read εὐλογῇ. d trs. before Κύριος.* ¹⁵ *α. d reads καὶ ὁ, β-d ὁ. A = καί.* ¹⁶ *d reads πατρός μου.* ¹⁷ *β. α reads ἐμοί.* ¹⁸ *A = καὶ ὁ ἄγγελος.* ¹⁹ *A^{bc} adds αὐτοῦ.* ²⁰ *d om. next four words.* ²¹ *α. bfg read Ῥουβίμ, e Ῥουβήν.* ²² *d trs. before τὸν Ἰσ.* ²³ *hi add Βενιαμίν.* ²⁴ *A = αἱ σκηναί.* ²⁵ *c, df. bg read τ. Βενιαμίν, e τ. Βενιαμείν. hi om.* ²⁶ *d reads Ἀδάμ.* ²⁷ *A = αἱ τρυφαί. The original was עֵדֶן 'Eden.'* ²⁸ *α, abg. def read Νεφθαλήμ.* ²⁹ *A^{abcs} = δυνάμεις καὶ στηριγμοί, A^{bbcd} δύναις καὶ στηριγμός.* ³⁰ *α, β-ab. b, S¹ read εἰλαία. A = αἱ εἰλαίαι.* ³¹ *α, A^{ef}. bdy read ἔσται εἰς λαός, ef ἔσται εἰς λαόν, A^{bbcd} ἔσονται εἰς λαόν, S¹ ἔσται ἐν τοῖς λαοῖς.* ³² *g, S¹ om.* ³³ *f reads γλώσσαν μίαν.* ³⁴ *α. bg, S¹ read ἔτι, e οὐκ ἐτι, df om.* ³⁵ *d reads τῇ πλάνῃ.* ³⁶ *α, df. de read ἐν τῷ πυρὶ, g εἰς τὸ πῦρ.* ³⁷ *g reads τὸ αἰώνιον. dg add καὶ ἐπέκεινα.* ³⁸ *A^b adds*

α, β, S¹

4. * Καὶ οἱ ³⁹ ἐν λύπῃ τελευτήσαντες ἀναστήσονται ἐν χαρᾷ καὶ ⁴⁰ οἱ πτωχοὶ ⁴¹ διὰ ⁴² Κύριον ⁴³ πλουτισθήσονται καὶ οἱ * ἀποθνήσκοντες διὰ Κύριον ⁴⁴ ἐξυπνισθήσονται * εἰς ζωὴν ⁴⁷.

After πλουτισθήσονται β-γ, S¹ add *καὶ οἱ ἐν πείνῃ χορτασθήσονται ⁴⁴ *καὶ οἱ ἐν ἀσθενείᾳ ἰσχύσουσιν ⁴⁵.
abg, A, S¹ Ἰακώβ.

5. Καὶ οἱ ἑλαφοὶ τοῦ Ἰακώβ ⁴⁸ δραμοῦνται ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ οἱ ἄετοὶ Ἰσραὴλ ⁴⁹ πετασθήσονται ⁵⁰ ἐν χαρᾷ [οἱ δὲ ἀσεβεῖς πενθήσουσιν καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ κλαύσονται] ⁵¹ καὶ πάντες οἱ λαοὶ δοξάσουσι τὸν ⁵² Κύριον εἰς ⁵³ αἰῶνας.

A

4. Καὶ οἱ ἐν λύπῃ ⁵⁴ τελευτήσαντες ἀναστήσονται καὶ οἱ διὰ Κύριον ἀποθνήσκοντες ἐξυπνισθήσονται.
5. Καὶ οἱ ἑλαφοὶ τοῦ Ἰακώβ ⁵⁵ δραμοῦνται ⁵⁶ τοῦ Ἰσραὴλ πηδιάσουσιν καὶ πάντες λαοὶ δοξάσουσιν ⁵⁷ Κύριον εἰς αἰῶνα.

β, A, S¹

κατενθύνουσι.

XXVI. Φυλάξατε ¹ οὖν τέκνα μου * πάντα τὸν ² νόμον Κυρίου ³, ὅτι ⁴ ἐστὶν * πᾶσιν ἐλπίς ⁵ τοῖς κατέχουσιν ⁶ * τὰς

τοῦ πονηροῦ. ³⁹ d reads καὶ, g ὥς. ⁴⁰ h om. ⁴¹ α, β, S¹ read ἐν πτωχείᾳ. ⁴² hi add τόν. ⁴³ S¹ adds ἐξυπνισθήσονται εἰς ζωὴν καὶ. ⁴⁴ β-γ, S¹ (save that for πείνῃ ab, S¹ read περίᾳ, d πῖνα, ef πείνα). ef trs. this clause after ἰσχύσουσιν, and S¹ trs. it after ἐξυπνισθ. εἰς ζωὴν. α, γ, A om. An interpolation. ⁴⁵ β-d, S¹. α, d, A om. An interpolation. ⁴⁶ α (save that hi add τόν after διὰ). abdg read διὰ κ. ἀποθανόντες, ef διὰ κ. ἀποθνήσκοντες. ⁴⁷ α, d. β-d read ἐν ζωῇ. ⁴⁸ α, def. abg, A, S¹ read Ἰακώβ. ⁴⁹ g reads Ἰακώβ. ⁵⁰ d reads πενθήσονται. ⁵¹ I have bracketed this clause as an interpolation though found in α, β, S¹. It is omitted by A and is against the parallelism. b om. οἱ before ἁμαρτωλοί, and g reads κολασθήσονται for κλαύσονται. ⁵² α, β om. ⁵³ hi, d add τοῦς. ⁵⁴ A^{ab}. A^{hbscds} = ὑπερφανία. ⁵⁵ A^b om. next line. ⁵⁶ I do not see how this reading can have arisen. ⁵⁷ A^b = τοῦ Ἰσραὴλ εὐλογήσουσιν.

XXVI. ¹ hi read φυλάξασθε. ² hi, aef, A^{ab}. c reads πάντοτε τόν, bg πάντα. d, A^{hbscds} τόν. ³ g om. ⁴ h reads ὅς. ⁵ α, β, A read ἐλπίς πᾶσι. ⁶ α, β, S¹ read κατενθύνουσι. A = εἰθὺν περιπατοῦσιν a free rendering of β. The genitive αὐτοῦ that follows supports α, which = םי״שׁ of which םי״שׁׁ = κατενθύνουσι is a corruption. But corruption may have originated in the Greek. ⁷ α, β-d. d, S¹ read τὴν δόξαν αὐτοῦ.

ὁδοὺς αὐτοῦ⁷. 2. * Καὶ ἔειπεν αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ ἐγώ¹⁸ * ἑκατὸν αεφ⁸ ὅτι.
* δέκα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν⁹ ἀποθνήσκω σήμερον¹⁰. β, Δ, S¹
σήμερον
ἐν ὁφ-

α

3. Μηδεὶς¹¹ με ἐνταφιάσει ἐν
πολυτελεῖ ἑσθῆτι, ἀλλὰ ἀνα-
γάγετέ¹² με ἐν Χεβρών, ἐνθα
καὶ οἱ πατέρες μου.

β, Α, S¹

3. Μηδεὶς με ἐνταφιάσει¹³ θαλμοῖς
ἑσθῆτι¹⁴ ἑσθῆτι, ἢ * τὴν
κοιλίαν μου ἀναρρήξει¹⁵, ὅτι
ταῦτα μέλλουσι ποιεῖν¹⁶ * οἱ βα-
σιλεύοντες¹⁷, καὶ¹⁸ ἀναγάγετέ
με εἰς¹⁹ Χεβρών * μεθ' ὧμων²⁰.

α, β, S¹

4. * Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἑκοι-
μήθη²¹ καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα²² ἐνε-
τελατο αὐτοῖς, * καὶ ἔθαψαν²³
αὐτὸν²⁴ * μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ²⁵ * ἐν Χεβρών²⁶.

Α

4. * Καὶ ἐκοιμήθη Ἰούδας μετὰ β, S¹
πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν ἐκοιμήθη
καθάπερ ἐνετελατο αὐτοῖς²⁷. Ἰούδας.

Διαθήκη Ἰσαχάρ τοῦ πέμπτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων Ἰσαχάρ. * Καλέσας γὰρ τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς².

Α = κατ' αὐτόν. ³ α. aefg read καὶ εἶπεν ὅτι (g om.), b, S¹ καὶ εἶπε πρὸς
αὐτούς. d om. ⁹ α. aef read ριβ (ρὶ καὶ ἐννία θ) ἐτῶν ἐγώ. bg δεκαεννία
ἐτῶν ἐγώ, d ριβ ἐτῶν σήμερον ἐγώ. Α = καὶ νῦν (A^{ab} om.) ἐγώ (A^{ab+cdes} om.)
ἑκατὸν δέκα καὶ ἐννία (A^{ab+cdes} ἐννία καὶ δέκα). S¹ ἑκατὸν πενήντα καὶ ἐννία
but the right number is given by S at end of ver. 4. ¹⁰ d trs. before
ἐγώ. See last note. β, Α, S¹ add as in margin. ¹¹ c adds δεῖ. ¹² h
reads ἀνείλασθαι (sic). ¹³ b. α, adefg read ἐνταφιάσει. ¹⁴ ade. bfg read
πολυτελῆ. ¹⁵ bdefg (save that e reads ἀναρρίξη and b ἀναρρήξει), Α. a reads
ἀναρρήξει τὴν κ. μου. ¹⁶ d reads ποιῆσαι. ¹⁷ g reads βασιλεῖς. ¹⁸ β-d.
d, Α read ἀλλά. ¹⁹ β-d. d reads ἐν. ²⁰ bdg, A^{ab+cdes} trs. before eis.
aef, Α, S¹ om. ²¹ α, β (save that d om. καὶ and β-dg, S¹ add Ἰούδας
after ἐκοιμήθη, and d adds Ἰ. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ before it and ἐν εἰρήνῃ after it,
while g adds Ἰ. before it). ²² α, ab. efg read δ. For κ. π. ὅσα d reads
καθά. ²³ g reads θάψαντες, d καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔθαψαν αὐτόν. ²⁴ β, S¹
add ἐν Χεβρών. ²⁵ g om. ²⁶ β, S¹ om. f, S¹ add Ἰούδας υἱὸς Ἰακώβ δ' υἱὸς
Λίας δ'. καὶ (f om.) ἔζησεν ἐπὶ ριβ. ²⁷ Α^b. A^{ab+cdes} read καὶ ἐποίησαν οὕτως
(A^s om. ?) καθάπερ ἐνετελατο αὐτοῖς καὶ ἐκοιμήθη Ἰούδας μετὰ πατέρων αὐτοῦ.

I. ¹ Title. α in text. bef, S read Α. Ἰ. περὶ ἀπλότῃτος (ἀγαθότῃτος θ) (+
Ἰσαχάρ ἐρμηνεύεται μισθός f), g Δ. Ἰ. ε', α Ἰσαχάρ. d is conflate: Δ. Ἰ. υἱὸς
Ἰακώβ καὶ Λίας ε' περὶ ἀπλότῃτος. A^{ab+cd} = Δ. Ἰ. (+ υἱοῦ Ἰακώβ Α). ² α.

ἀκούσατε³ τέκνα⁴ Ἰσαχάρ τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁵
 ἐνωτίσασθε ῥήματα ἡγαπημένου⁶ ὑπὸ Κυρίου.
 β, Α, S¹ 2. *Ἐγὼ ἐτέχθην ἰκέμενος υἱὸς τῷ Ἰακώβ¹⁷ ἐν μισθῷ τῶν
 γάρ. β-δg μανδραγοῶν⁸. 3. *Ρουβίμ⁹ *γάρ ὁ ἀδελφός μου¹⁰ ἤνεγκεν
 β-δg λαβεν. μανδραγοῦρους¹¹ *ἐκ τοῦ ἀγροῦ¹², καὶ¹³ προσαπαντήσασα¹⁴
 β, S¹ δ *ἡ Ῥαχὴλ¹⁵ αὐτὸν¹⁶ ἔλαβεν¹⁷ αὐτούς¹⁸. 4. *Ἐκλαίει¹⁹ δὲ
 γῇ Ἀράμ²⁰ οὗ²⁰ Ρουβίμ²¹, καὶ ἐπὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἐξῆλθεν²² Λεία ἡ
 ἐν ὕψει. μήτηρ μου²³.
 β, Α, S¹ 5. *Ἦσαν δὲ ταῦτα μῆλα²⁴ εὖσυμα²⁵, *ἅπερ γίνονται²⁶
 ὅτι (Α ἀλλὰ) *ἐν τῇ γῇ Χαράν²⁷ ὑποκάτω φάραγγος ὑδάτων. 6. Εἶπε
 ἴσονται μοι. δὲ Ῥαχὴλ· σὺ δώσω *σοι ταῦτα²⁸, *ἀλλ' ἵνα σχῶ ταῦτα²⁹
 β, Α, S¹ ὡτὶ τέκνων· *παρεῖδε γάρ με ὁ Κύριος, καὶ τέκνα οὐκ ἐγέννησα
 ἦσαν δὲ τῷ Ἰακώβ. 7. Δύο οὖν ἦσαν τὰ μῆλα³⁰. Καὶ εἶπεν ἡ³¹
 δύο. Λεία ἡ πρὸς Ῥαχὴλ³². *Ἰκανούσθω σοι³³ ὅτι ἔλαβες τὸν
 β, S¹ (save that β, S¹ om. γάρ and g adds οὗτος before Καὶ. and om. αὐτοῖς),
 and d adds πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτὸν before εἶπεν). Α^{abf} = καὶ (ὅτε Α^{cf}) εἶπεν,
 Α^b καὶ εἶπεν ἰ. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς τελευταίας αὐτοῦ, Α^{bcd} ὅτε ἔμελλε
 τελευτᾶν τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἐκάλεσε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν. Probably the last
 five words belong to Α^b also, but the notes are uncertain. *Α^a = ἀκουσον.
 *d reads τεκνία. h adds μου. Α^{abscdf} om. *g om. next line. *ci,
 aef, Α. h, d, S¹ read ἡγαπημένα, dg ἡγαπημένοι. *α, β-g. g reads πέμπος
 υἱὸς ἐτέχθην τῷ Ἰακώβ and then om. to end of Ch. II. Α = ἐγὼ ἐτέχθην.
 *c writes μανδραγοῦρων and so elsewhere. *b reads Ἰακώβ. *α. β-d, Α,
 S¹ read γάρ, d om. *a reads μανδραγόρων. *Α = ἐκ τοῦ ἀγροῦ. *Α
 adds πρῶτον. *b reads προσαπαντ., d ἀπαντήσασα τούτων. *α. adef read
 Ῥαχὴλ, b Ῥαχὴλ. *α. Cf. d in note 14. adef, Α, S¹ om. *f reads
 ἀπέλαβεν. *h, bef, S¹. c reads τοὺς μανδραγοῦρους, a αὐτὴν, d αὐτὰ ἐξ αὐτοῦ.
 Α^{ab} = ἐξ αὐτοῦ (+ τοὺς μανδραγοῦρους Α^b. Cf. d), Α^{bcd} ἐκ κόλπου αὐτοῦ, Α^{cf} om.
 *d reads ἔκλαυσε. *α. β om. *e reads Ῥουβὴν, abf Ῥουβήμ. *Α =
 ἦκουσε. *α. β-d, S¹. d reads αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. Α^{abcf} = αὐτοῦ. Α^{bcd} om. Α adds
 καὶ εἶπεν τῇ Ῥαχὴλ. ὁδὸς τοὺς μανδραγοῦρους. d adds καὶ εἶπεν αὐτῇ ἵνα τί ἔλαβες
 τὰ μανδραγόρα τοῦ υἱοῦ μου; *α (save that c reads μῆλα for μῆλα here
 and later). a reads αὐτὴ δὲ ἦν μῆλα, bdef ταῦτα δὲ ἦσαν μῆλα (ὡς μᾶλα d).
 Α = καὶ ἦσαν οἱ μανδραγόροι μῆλα. *aef. α, d read εὖσυμα, b εὐώδημα.
 *α. abd read δ ἐποίησεν, ef, S¹ δ ποιῶ. Α = καὶ γίνονται. *α (save that h
 reads Χαναάν). β, S¹ read ἡ γῇ Ἀράμ (Ἀράν d) ἐν ὕψει. Α = ἐν τῇ ὕλῃ ἐν τῇ
 Ἀράμ, and om. next three words. *c. h, def read σοι αὐτά, ab, Α αὐτά σοι.
 *α. β, Α, S¹ read ὅτι (Α = ἀλλὰ) ἴσονται μοι. *α (save that h
 μοι and ἐγέννη for με and ἐγέννησα). β-g, Α read ἦσαν δὲ τὰ (b om.) μῆλα
 (μῆλα (sic) d) δύο. Α^b adds καὶ εἶπεν αὐτῇ. Σὺ υἱὸς ἔχεις πολλούς, καὶ ἐγὼ
 οὐκ ἔχω καὶ εἶπεν. *α. β om. *α (save that h read τὴν Ῥαχὴλ).
 β, Α, S¹ om. *Α = οὐκ ἴστω ἱκανόν σοι. *bd, Α add τῆς (b, Α om.)

ἄνδρα³⁴ μου· μὴ καὶ ταῦτα³⁵ λήψῃ³⁶ ἄπ' ἐμοῦ³⁷; 8. *bd, A* παρθε-
 * Εἶπε δὲ αὐτῇ Ῥαχὴλ³⁸. Ἔστω³⁹ σοι ὁ⁴⁰ Ἰακώβ *τῇ νυκτὶ
 ταύτῃ⁴¹ ἀντὶ τῶν μανδραγόρων ἵ* τοῦ υἱοῦ⁴² σου¹. 9. * Εἶπε β, A, S¹
 δὲ πρὸς αὐτήν ἡ Λεία⁴³. * ἔμός ἐστιν ὁ Ἰακώβ⁴⁴, * ὅτι ἐγὼ εἰμι⁴⁵
 γυνή⁴⁶ νεότητος αὐτοῦ. 10. * Καὶ εἶπε Ῥαχὴλ⁴⁷. * Μὴ
 καυχῶ μὴδὲ δοξάζε σεαυτὴν⁴⁸, * ὅτι ἐμὲ πρότερόν σου ἠρμόσατο⁴⁹,
 καὶ * δι' ἐμὲ⁵⁰ ἐδούλευσε * τῷ πατρὶ ἡμῶν⁵¹ * ἔτη δεκατέσσαρα⁵².

α

11. * Καὶ εἰ μὴ ὁ δόλος
 ἐπλήθυνεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ
 πονηρία τῶν ἀνθρώπων ἐχώ-
 ρησεν, οὐκ ἂν εἴ σὺ ὀρώσα τὸ
 πρόσωπον τοῦ Ἰακώβ⁵³.

12. * Οὐ γὰρ γυνὴ αὐτοῦ εἴ σύ⁵⁴, ἀλλὰ⁵⁵ δόλῳ ἀντὶ ἐμοῦ
 εἰσέχθης⁵⁶. 13. * Καὶ ἐμὲ ἐπλάνησεν⁵⁷ ὁ πατήρ μου, μοῦσαι.

β, A, S¹

11: Τί σοι ποιήσω, ὅτι ἐπλή-
 θυνεν ὁ δόλος ἵ καὶ ἡ πανουργία
 τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ δόλος
 προεχώρει¹ ἐπὶ τῆς γῆς· εἰ δὲ
 μή, σὺ οὐκ ἂν ἦς ὀρώσα πρ. Ἰ.
 ἐμὲ προ-
 τέραν
 σου ἤρ-
 μοσαι.

παρθενίας. ³⁸ A = τοὺς μανδραγόρους. ³⁹ *hi, ab.* c, *def* read λήψει. ⁴¹ α.
 β, A, S¹ om. ⁴² α (save that *hi* read ἡ Ῥαχὴλ). *abef, A* -^b, S¹ read ἡ δὲ
 εἶπεν, *d, A* ^b εἶπε δὲ Ῥ. ⁴³ α. *abef* read καὶ ἔστω, *bd, A, S* ¹ ἰδοὺ ἔστω. ⁴⁴ c.
 i, β om. ⁴⁵ α. β reads τὴν νύκτα ταύτην. ⁴⁶ c reads υἱόν. ⁴⁷ *h, A.* c om.
abdef read εἶπε δὲ (καὶ εἶπεν *f*) Λία πρὸς αὐτήν. *abdef, A* add μὴ καυχῶ μὴδὲ
 δοξάζε σεαυτὴν (μὴδὲ δοξάζου *d, A* ^{bcd}, καὶ μὴ δοξάζου *b, A* ^b). ⁴⁸ c. *hi* read
 ἐμός ἐστιν Ἰ. *abdef, A, S* ¹ read ἐμός γὰρ ἐστιν ὁ (*de* om.) Ἰ. ⁴⁹ α. β, A, S¹
 read κἀγώ. ⁵⁰ *hi* add ἐκ. ⁵¹ α (save that *h* reads Ῥαχὴλ). *abef, A* read
 ἡ δὲ Ῥ. εἶπε, *d* εἶπε δὲ Ῥ. ⁵² α (save that *c* reads μή for μὴδε). This phrase
 has already appeared in β in the preceding verse. β, A read τί σὺν;
⁵³ α (for ἠρμόσατο *c* gives the form εἰρμόσατο and for ἐμὲ *hi* read ἐγώ).
abef, A, S ¹ read ὅτι ἐμὲ (ἐμοὶ *b*) προτέραν (πρώτον *b*) σου (*b* om.) ἠρμωσται, *d* οὐχὶ
 πρώτον ἐμὲ σου ἠρμωσε; ⁵⁴ A^{ab+cd} trs. after ἐδούλευσε. ⁵⁵ *i* reads τ. π. ὑμῶν,
d, A ^b τῷ πατρὶ μου (+ Λαβὰν *A* ^b). A^{ab+cd} om. ⁵⁶ *d* read ἔτι ἰδεῖν corrupt for
 ἔτι ἰδ' (!). ⁵⁷ α (save that for τὸ πρόσωπον τοῦ *h* reads πρώην πρόσωπον).
 β, A read τί σοι (σύ *e*) ποιήσω (A^{b+cd} ἐποίησα), ὅτι ἐπλήθυνεν ὁ δόλος (+ σου A)
 ἵ καὶ ἡ πανουργία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ δόλος (*a* om. preceding eight words
 through hmt.) προχωρεῖ¹ (προσχωρεῖ *af*, προχωροῦσιν *d*) ἐπὶ τῆς γῆς; Εἰ δὲ μὴ
 (εἰ δὲ προχωροῦν *d*) σὺ οὐκ ἂν ἦς ὀρώσα (οὐκ ἂν ἦς σὺ ὀρώσα *de*, σὺ γὰρ οἶδες
 σὺ τὸ *d*) πρόσωπον Ἰ. For εἰ δὲ . . . Ἰακώβ A reads εἰ ἐν ἀληθείᾳ ὡς ἦσθα, οὐκ
 ἂν ἴωρας τὸ πρ. Ἰ. S¹ agrees with β save that for καὶ ὁ δόλος προχωρεῖ . . . εἰ
 δὲ μὴ it reads καὶ εἰ μὴ ὁ δόλος προεχώρει ἐπὶ τῆς γῆς. ⁵⁸ α, β (save that *b*
 reads σὺ εἰ and *d* εἰ for εἰ σύ). A = γυνὴ γὰρ αὐτοῦ οὐκ ἦσθα. ⁵⁹ α. β read
 ἀλλ' ἐν. ⁶⁰ *ci, abef.* *h* reads εἰσῆλθες, *d* εἰσενέχθης αὐτῷ. A^{ab+cd} read *μηλωρ*
 = ἰδόθης (A^b *μηλωρ* = ἰδοκας) αὐτῷ, but both these verbs may be cor-
 ruptions of *ἰδωθρ* = εἰσῆλθες or εἰσέχθης. ⁶¹ α. *abef* read καὶ ἐπλάνησέ με

β, S¹ με *T καὶ μετέστησέ με τὴν νύκτα ἐκείνην¹, καὶ⁵⁸ οὐκ εἶασε *Γ τῷ Ἰακῶβ ἰδεῖν με, ἐπεὶ¹, ἴδαν ἡμην ἐκεῖ⁵⁹, * τοῦτο αὐτῷ οὐκ ἐγένετο⁶⁰.
 14. * Ἄλλ' ὅδ' ἀντὶ τῶν μανδραγοῦρων ἐκμισθῷ σοι μίαν νύκτα τῷ Ἰακῶβ⁶¹. 15. * Ἐγὼ δὲ Ἰακῶβ τῇ Λείᾳ⁶², καὶ Ἰσλαβούσα¹ * ἔτεκεν ἐμέ⁶³, καὶ διὰ τούτου¹⁶⁴ τὸν μισθὸν ἐκλήθην⁶⁵ Ἰσαχάρ.
 β-d, S¹ II. Τότε ἴδον¹¹ ὥφθη τῷ³ Ἰακῶβ³ ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπε Ἰακῶβ³ λέγων¹⁴, * ὅτι τέκνα τέξει Ῥαχὴλ⁵, * ἐπειδὴ κατέπυσεν⁶ συνουσίαν⁷ ἀνδρὸς καὶ ἐξελέξατο τὴν⁸ ἐγκράτειαν. 2. Καὶ⁹ εἰ καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς ἐκμισθῶσω σοι μίαν νύκτα. β ὅτι διέπυσσε.

(a om.), d, A ἐπλάησε γάρ με. A¹ om. next nineteen words. ⁵⁸ α. abdef, S¹ read καὶ μεταστήσας (καταστήσας d) με (a om.) τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ (τὴν νύκτα ἐκείνην d). A om. ⁵⁹ α. abef, S¹ read με ἰδεῖν ὅτι εἰ ἡμην ἐκεῖ, d με γινώσκει τοῦτο¹ λέγων γάρ σοι ὅτι εἰ ἡμην ἐκεῖ. A = ἐκεῖ (+ εἰ ἡμην ἐκεῖ A^b). ⁶⁰ α (save that h om. αὐτῷ and i reads αὐτό). abdef, A, S¹ read οὐκ ἐγένετο (+ σοι d) τοῦτο (+ οὕτως A). ⁶¹ α. abef, S¹ read (corruptly) καὶ εἶπε Ῥ. Λαβὲ ἓνα (α μίαν) μανδραγόρων (μανδράγουρον f) καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς (ἀντὶ ταύτης α) ἐκμισθῶσω (ἐκμισθῷ ὅς, S¹) σοι (+ αὐτόν b) μίαν νύκτα (ἐν μιᾷ νυκτὶ b), d καὶ ἔρρηψεν αὐτῇ τὸ ἐν μανδράγουρον καὶ εἶπεν αὐτῇ λαβὲ τὸ ἐν καὶ ἀντὶ τὸ ἐν ἔχε τὸν Ἰ. τὴν νύκτα ταύτην. A^b = Λαβὲ εἶπεν (ἓνα A^b) τῶν μανδραγοῦρων (+ καὶ τὸν ἓνα A^b) καὶ ἀντὶ τοῦ ἔπος ἐκμισθῶσω σοι Ἰακῶβ ἐν τῇ νυκτὶ (= ταύτῃ A^b). A^{b+od} = καὶ προσέθηκε Ῥαχὴλ λαλεῖν καὶ εἶπεν. Ἐνα τῶν μανδραγοῦρων λήψομαι, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς ἐκμισθῶσω σοι ἐν τῇ νυκτὶ. ⁶² α. β-d read ἔγνω Ἰ. τὴν Λίαν, d ἔγνω Ἰ. τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. A = καὶ εἰσῆλθε Ἰ. πρὸς τὴν Λίαν (+ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ A^b). ⁶³ α, df, A^{ab+od} (adding αὐτῷ). abe read με (a om.) ἔτεκε. A^b = ἐγέννησε Ἰ. με ἐκ Λίας. ⁶⁴ α. abdef, A, S¹ om. ⁶⁵ c reads ἐκλήθη.

II. ¹ α. β, A, S¹ om. Before the beginning of the chapter d adds: καὶ πάλιν ἔωθεν ἀντίστρεψε Λίαν καὶ τὸ ἕτερον μανδράγουρον εἰποῦσα τῇ Ῥαχὴλ. Λαβὲ τοῦτο καὶ ἐκμισθοῦμαι αὐτόν καὶ τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ ἔλαβε τὰ δύο μῆλα Ῥαχὴλ, καὶ δέδωκεν αὐτῇ τὸν Ἰακῶβ καὶ τῇ ἄλλῃ νυκτὶ. ² d om. ³ hⁱ read πατρὶ μου. ⁴ α, b, S¹. aef read ἄγγελος, d ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν. A om. ⁵ α (save that hⁱ read Ῥαχὴλ). abef read ὅτι δύο (aef om.) τέκνα Ῥαχὴλ τέξεται. d om. A^{ab+od} = ὅτι διὰ τοῦτο ἔτεκεν Ῥαχὴλ δύο τέκνα. ⁶ α. β reads ὅτι διέπυσσε (+ Ῥαχὴλ d). A^b is very corrupt and for ἐπειδὴ . . . ἐγκράτειαν gives ἐπειδὴ κατέπυσσε συνουσίαν ἀνδρός, ἔδωκε αὐτῇ ἐν μισθῷ ἐνὸς μανδραγοῦρον καὶ καταφρονήσῃ ἡρμόσατο (?) καὶ ἐξελέξατο ἐγκράτειαν. A^{-b} agrees with α, β. ⁷ d reads συνουσίας. ⁸ α. β om. ⁹ Verses 2-4 appear confusedly in d as follows: 2. Τοῦτου ἔτεκε δύο τέκνα τέξεται, ὅτι ἐν τοῖς μανδραγοῖς ἐπισκέψατο αὐτὴν ὁ Κύριος. 3. οἶδε γὰρ ὅτι διὰ τέκνα ἤβηλεν συνεῖναι τῷ Ἰακῶβ καὶ οὐ διὰ φιληδονίας. 2. καὶ γὰρ εἰ μὴ Λίαν ἢ μήτηρ μου ἀντὶ συνουσίας ἀπέδωτο τὰ δύο μῆλα, ὅκτῳ υἱοῦς εἶχε τεκεῖν. διὰ τοῦτο ἔτεκεν ἕξ, τοὺς δὲ δύο ἔτεκεν ἡ Ῥαχὴλ.

μὴ Λεία¹⁰ ἡ μήτηρ μου ἀντὶ συνουσίας ἀπέδοτο¹¹ τὰ δύο β, A, S¹
 μῆλα, [ἔτι]¹² ὁκτὼ υἱοὺς ἐμελλε¹³ τεκεῖν διὰ τοῦτο ἐξ ἔτεκε,
 *καὶ Ῥαχὴλ τέτοκε τοὺς δύο¹⁴ ὅτι ἐν *τοῖς μανδραγόροις¹⁵ ἐπεσκέ-
 ψατο αὐτὴν¹⁶ ὁ¹⁷ Κύριος. 3. Εἶδε¹⁸ γὰρ ὅτι διὰ τέκνα
 ἠθέλεν συνελθαι *τῷ Ἰακώβ¹⁹, καὶ οὐ διὰ φιληδονίαν.
 α, β Aab*cd^f
 (+ ἡ ε)
 Ῥαχὴλ.
 β-dg, S¹
 Ἰακώβ,
 ἵνα λάβῃ
 καὶ τὸν
 ἄλλον
 μανδρα-
 γόρον.
 β, Aab*
 cd^f, S¹
 ἱερεῖ
 ὑψίστου.
 β καιμῶ
 ἐκείνῳ.
 β-d, S¹
 τῶν
 πατέρων
 μου καὶ

4. Προσθείσα²⁰ γὰρ καὶ²¹ τῇ ἐπαύριον ἀπέδωκε²² τὸν
 Ἰακώβ²³. Ἐν *τοῖς μανδραγό-
 ροις¹⁵ οὖν²⁴ ἐπήκουσε Κύριος²⁵
 τῇ²⁶ Ῥαχὴλ²⁷. 4. *Καὶ τῇ ἐπαύριον προσ-
 θεῖσα ἀπήγγησε Ἰακώβ ἵνα
 λάβῃ ἔτι ἄλλον μανδραγό-
 ρον²⁸.

5. Ὅτι καὶ γε ποθήσασα τοὺτους²⁹ οὐκ ἔφαγεν³⁰, ἀλλὰ
 ἀνέθηκεν³¹ ταῦτα³² ἐν οἴκῳ Κυρίου³³, προσάξασα³⁴ τῷ ἱερεῖ³⁵
 τῷ οὐν³⁶ ἐν τῷ *τότε χρόνῳ³⁷.

III. *Ὅτε οὖν¹ ἠδρύνθη² ἐγὼ³, *τέκνα μου⁴, ἐπορεύθη⁵
 ἐν *εὐθύτῃ καρδίᾳ⁶, *καὶ ἐγενόμην⁷ γεωργὸς *τῷ πατρί
 μου καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου⁸, καὶ ἔφερον καρπούς⁹ ἐξ¹⁰ ἀγρῶν¹¹.
 τῶν ἀδελφῶν μου. β-af, A, S¹ ἀγρῶν κατὰ καιρὸν αὐτῶν.

4. ἐν τοῖς μανδραγόροις ἐπήκουσε Κύριος τὴν Ῥαχὴλ. ¹⁰α. β reads Λία.
¹¹h, af (a trs. before ἀντὶ). cī, e read ἀπέδωτο, d ἀπέδω. ¹²α (save that cī
 read ἔτι). β, A om. ¹³α. abef, A read εἶχε, d ἔσχε. ¹⁴α (save that
 c reads Ῥαχὴλ καί). abef, A^{ab*cd} read as in margin. A^b is very corrupt:
 ἡ ἔλαβεν τὰ μῆλα καὶ οὐ συνουσίας γάμον καὶ τὰ δύο τέκνα Ῥαχὴλ ἔτεκεν. ¹⁵a
 reads ταῖς μανδραγόραις. ¹⁶i reads ταύτην, e αὐτῇ. A^b = τὴν Ῥαχὴλ. ¹⁷α,
 aef. b om. ¹⁸d reads οἶδε. ¹⁹A^{ab*cd^f} = τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, A^b Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ.
²⁰b reads προσθήσα. ²¹h om. ²²α. abf read ἀπέδοτο, e ἀπέδωτο.
²³abef, S¹ add as in margin, save that for τ. a. μανδραγόραν b reads τ. a.
 μανδραγόρα, f τ. a. μανδράγουρον, and a τὴν ἄλλην μανδραγόραν. After μανδρα-
 γόραν b, S¹ add διὰ τοῦτο. ²⁴aef. α reads καί. bd om. ²⁵e reads ἐ K. and
 trs. after P. ²⁶b reads τῆς, d τὴν. ²⁷c reads Ῥαχὴλ, h Ῥαχὴλ. ²⁸A^b is
 very corrupt and reads καὶ Λία ἡ μήτηρ μου τῇ ἐπαύριον προσθείσα ἀπήγγησε
 Ἰακώβ, ἐπιπόθησις γὰρ ἦν ἐν αὐτῇ καὶ οὐ διὰ τόκον. καὶ ἔλαβεν Ῥαχὴλ ἔτι ἄλλον
 μανδράγουρον. ²⁹hī. c reads τοὺτους, a αὐτάς, bdef, A αὐτούς. A^b = υἱός.
³⁰A^b adds Ῥαχὴλ τὰ μῆλα. ³¹d reads ἐνέθηκεν. A^b = ἔδωκεν. ³²α.
 aef, A^b read αὐτά, b αὐτούς. A^{ab*cd} om. ³³A^b adds Θεοῦ. A adds καί.
³⁴α. bde, S¹ read προσενέγκασα, af προσενεγκοῦσα. A = either reading.
³⁵A = ἀρχιερεῖ. β, A^{ab*cd^f}, S¹ add ὑψίστου, A^b Θεοῦ ὑψίστου. ³⁶A^b adds
 ἀρχιερεῖ. ³⁷β reads as in margin. A^b adds καὶ εὐλόγησε Ῥαχὴλ ἐν δυοῖν υἱοῖς.

III. ¹d adds ἐγώ. g reads καὶ ὅτε. A = ἀλλὰ ὅτε. ²hī, df read ἡνδρ.
³α. β, A om. ⁴g om. ⁵α, A. β reads ἐπορεύμην. ⁶A^{b*} =
 εὐθείᾳ καρδίᾳ. d adds μου. ⁷A = γενόμενος. ⁸α, A (save that A adds

β-α, Δ, β¹ ἡμην. 2. *Καὶ ἡλόγει με ὁ πατήρ μου βλέπων με¹² *ὅτι ἐν β-γ, β¹ ἀν- ἀπλότῃ πορεύομαι¹³ *ἐμπροσθεν αὐτοῦ¹⁴. 3. *Καὶ οὐκ εἰμὶ¹⁵ περιέργος *ἐν ταῖς πράξεσιν μου¹⁶, ἴσὺς φθονερὸς¹⁷ πορεύομαι¹⁸ βάσκανος *τῷ πλησίον μου¹⁹. 4. *Οὐ κατελάλησά τινος πώποτε²⁰, οὐδὲ²¹ ἔψεξα²² βίον ἀνθρώπου²³. 5. Τριάκοντα ἔτη²⁴ ἐτῶν ἔλαβον²⁵ ἐμαυτῷ²⁶ γυναῖκα²⁷, ὅτι ὁ κάματος κατήσθιε τὴν ἰσχύν²⁸ μου²⁹, καὶ οὐκ ἐνενόουν³⁰ ἡδονὴν³¹ γυναικός, ἄλλὰ διὰ τοῦ κόπου³² ὁ ὕπνος μοι³³ περι- εγένετο³⁴. 6. Καὶ ἔχαιρε ἑάντοτε³⁵ ἐπὶ τῇ ἀπλότῃ μου *ὁ πατήρ μου³⁶ ἰδίῳ³⁷ καὶ *πάν πρῶτον γέννημα³⁸ *διὰ τοῦ ἱερέως³⁹ τῷ⁴⁰ Κυρίῳ⁴¹ προσέφερον⁴², ἔπειτα καὶ⁴³ τῷ β, β¹ μου, πατρί μου⁴⁴. 7. Καὶ ὁ⁴⁵ Κύριος ἐμυριοπλασίασε⁴⁶ τὰ ἀγαθὰ.

καὶ τότε ἐγώ. β ἐδιπλασίαζε τὰ ἀγαθὰ.

Ἰακώβ after πατρί μου). β-δ, β¹ read as in margin, δ τοῦ πατρός μου καὶ τῶν ἀδ. μου. A^b om. rest of Testament. ⁹ A = πάντα. ¹⁰ dg read ἐκ τῶν. ¹¹ bd, A, β¹ add αὐτῶν (b, A, β¹ om.) κατὰ καιρὸν αὐτῶν (d, A om.), eg add κατὰ τοὺς (e om.) καιροὺς αὐτῶν. A om. ver. 2. See, however, first note on ver. 6. β¹ om. ἐξ ἀγρῶν. ¹² c, β (save that add read εὐλόγησε and abdef om. με). hi read ὁ δὲ πατήρ μου βλέπων ἡλόγησέ (i εὐλόγει) με. ¹³ g reads ἐν εὐθύτῃ πορεύομενον. ¹⁴ α, β, β¹ om. ¹⁵ α. a reads οὐκ εἰμὶ, bdef, A, β¹ καὶ (ὅτι edf om.) οὐκ ἡμην, g οὐ γὰρ ἡμην. ¹⁶ g om. A^{b4} om. rest of verse together with ver. 4. A^{ac} read διὰ τοῦτο καὶ in their stead. ¹⁷ b reads πονηρός. ¹⁸ g reads η. ¹⁹ α, adf. be read τῷ πλ. g om. ²⁰ α. d reads ποτε. β-δ om. ²¹ d reads οὐκ. ²² d adds ποτε. ²³ β-γ, β¹ add as in margin (save that d adds μου after ὀφθαλμῶν. On A see note 16. ²⁴ α, aef, β¹ (save that aef, β¹ om. καὶ). bdg, A om. ²⁵ i, g read ἔλαβα. ²⁶ hi, β-dg. c reads ἐαυτῷ. dg, A om. ²⁷ d reads τὴν γυναῖκα μου. ²⁸ c reads ψυχὴν. ²⁹ g om. ³⁰ c, bd. hi, aefg read ἐνόουν. ³¹ d reads ἡδονῆς. For this together with next word A reads γάμον and om. next eight words. ³² g adds μου. ³³ α, g. abf read μου, de με. ³⁴ f reads περιεγένετο. g trs. before μου. ³⁵ β, β¹ trs. before ἔχαιρε. A om. ³⁶ d, A trs. before ἐπὶ τῇ ἀπλ. ³⁷ α. bdeg, β¹ read as in margin, af εἶτα γὰρ (a om.) ἔκαμον (ἐκαμον f) πᾶσαν ὥραν. A = εἶ τι ἔκαμον and om. the rest of the Chapter, reading ἰδού καὶ οὐ διεμέρισα διὰ τοῦτο. Πάντοτε εὐλόγει ὁ πατήρ μου (A^a om. ὁ π. μ.). The last five words belong to ver. 2. See last note on ver. 1. ³⁸ c. hi read πρῶτα γέννημα, adf πᾶν πρωτογέννημα (+ πρῶτον f), beg πᾶν πρωτογέννημα πρῶτον. β¹ adds καὶ τὰ πρῶτα. ³⁹ d om. but see note 42. ⁴⁰ α. β om. ⁴¹ g reads Κυρίου. ⁴² d adds πρῶτον διὰ τοῦ ἱερέως. ⁴³ α. β, β¹ om. ⁴⁴ e om. β adds καὶ τότε ἐγώ (+ ἐξ αὐτῶν μετελάμβανον d, + ἀπὸ λαὸν g), β¹ καὶ τότε ἐμαυτῷ. ⁴⁵ α. β, β¹ om. ⁴⁶ α. β, β¹ read ἐδιπλασίαζε,

αὐτοῦ⁴⁵ * ἐν ταῖς χερσίν⁴⁷ μου· ἤδει δὲ καὶ Ἰακώβ * ὁ πατήρ μου⁴⁵, ὅτι ὁ Θεὸς συνεργεῖ⁴⁸ τῇ ἀπλότητί μου. 8. * Πάντα γὰρ πένησι καὶ θλιβομένοις⁴⁹ παρείχον * ἐκ τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς⁵⁰ ἐν ἀπλότητι καρδίας μου⁵¹.

IV. Καὶ νῦν * ἀκούσατέ μου, τέκνα¹,

καὶ πορεύεσθε ἐν ἀπλότητι² ἱ καρδίας ὑμῶν³,
ὅτι εἶδον ἐν ὁμῶν⁴ ἵ πᾶσαν⁵ εὐαρέστησιν⁶ Κυρίου⁷.

2. Ἦ ὁ ἀπλοῦς χρυσὸν οὐδ' πλεονεκτεῖ

βρωμάτων ποικίλων οὐκ ἐφίεται

* ἐσθῆτα διάφορον οὐ θέλει⁹.

3. Χρόνους πολλοὺς¹⁰ * οὐκ ἔπιγράφει τοῦ ζῆν¹¹

ἀλλὰ μόνον ἐκδέχεται * τὸ θέλημα¹² τοῦ Θεοῦ¹.

4. Καὶ γε * τὰ πνεύματα¹³ τῆς πλάνης οὐδὲν * ἰσχύουσιν πρὸς αὐτόν¹⁴,

οὐ γὰρ¹⁵ ἔειδεν ἐπιδέξασθαι¹⁶ κάλλος¹⁷ θηλείας¹⁸

ἵνα μὴ¹⁹ ἐν²⁰ διαστροφῇ μιάνη²¹ τὸν νοῦν αὐτοῦ¹.

bdg, A
αὐτῇ.
bdeg, S¹
οὐκ ἐπι-
θυμῶ,
τὸν πλη-
σίον οὐ
πλεονεκ-
τεῖ.
β-γ, S²
ὑπογρά-
φει ζῆν.

⁴⁵ α, ε. abfg read ἐν (α om.) χερσίν μου, d ἐν τῇ χειρὶ μου.

συμπράττει, eg συνήργει. ⁴⁸ α, ef (save that hi read πᾶσι and ε θλιβομένῃ).

ad read πάντα γὰρ πένητα καὶ πᾶσι θλιβομένοις (πάντα θλιβόμενον d), bg, S¹ παντὶ γὰρ πένητι καὶ παντὶ θλιβομένῃ.

⁵⁰ α, abef, S¹ read τῆς γῆς τὰ ἀγαθὰ, dg τὰ ἀγαθὰ (τὸ ἀγαθὸν g) τῆς γῆς.

⁵¹ α, dg. abef, S¹ om.

IV. ¹ d, A read τέκνα μου ἀκούσατε μοι, g ἀκ. τέκνα.

νηζηδωμει. [Bkωμει] = ὑπόγνητα corrupt for ημρηζηδωμει. [Bkωμει].

² c, bg (save that b om. ὑμῶν). hi, aef read ψυχῆς ὑμῶν (ἡ ὑμῶν). d is conflate:

καρδίας καὶ ψυχῆς ὑμῶν. ⁴ α, aef, S¹. bdg, A read αὐτῇ.

⁵ d, A om. ⁶ A = τὸ εὐαρέστον.

⁷ A° = Θεοῦ. g om. A om. next two verses through hmt. (?)

Observe reading of A°. ⁹ bdeg, S¹ read as in margin (save that g reads

πλούσιον for πλησίον). This addition makes the construction easy, but the

reference to one's neighbour seems alien to the context. ¹⁰ d reads

ἐσθῆτας διαφόρους οὐ βούλεται. ¹¹ α. β reads μακροῖς.

¹² α. β-γ, S² read οὐχ (οὐκ ef) ὑπογράφει ζῆν, g οὐχὶ γράφει ζῆν, S¹ οὐ ζῆντὶ ζῆν.

α is undoubtedly corrupt, and apparently also β. The sense appears as in S¹ to be: 'he

does not long to live for long periods.' Now ἐπιγράφει (or ὑπογράφει) τοῦ

ζῆν = תניח נפשו which may be corrupt for תניח (or תפח) תפח =

'desires to live.' ¹³ d trs. after Θεοῦ. ¹⁵ A = τὸ πνεῦμα.

¹⁶ β. α reads ἰσχύουσιν αὐτῷ (πρὸς αὐτόν h). A = ἰσχυε πρὸς αὐτόν.

¹⁷ d om. ¹⁸ α, β-fg (de reading οἶδεν and hi εἶ), S². fg, A read εἶδεν (οἶδεν f, ἤδεν A)

ἐπιδέξασθαι, S¹ ἐπιβλέπει. Possibly the original was כן יוצא לך מל' =

οὐκ οἶδεν ἐπιδέξασθαι = 'cannot have pleasure in.'

¹⁹ d reads κάλλους. ²⁰ A = γυναικῶν. ²¹ i reads μὴ, d ἵνα μὴ γε.

²² g om. ²³ h reads μασεῖ, d μάλινε. ²⁴ A = καὶ οὐ. ²⁵ β, A. c reads

β ζήλος²⁵
 ἐν²⁴ δια-
 βουλίοις
 * αὐτοῦ
 ἐπιτεύ-
 σεται²⁵.
 β, S¹, S²
 εὐθύτητι.
 β, S¹, S²
 ἀπλό-
 τητι.

5. Οὐ²² ζήλοι ἐν διαβουλίοις

[οὐ βάσκανος²⁶ ἐκτήκει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ]²⁷

* οὐδὲ ἱερισπασμὸς¹ ἐν ἀπληστείᾳ ἐν νοῖ²⁸.

6. Πορεύεται²⁹ δὲ³⁰ ἐν * ἀπλότητι ἱ ψυχῆς¹³¹

πάντα³² ὁρᾷ³³ ἐν * εὐθύτητι ἱ καρδίας¹³⁴

* μὴ ἐπιδεχόμενος³⁵ * ὀφθαλμοὺς πονηροῦς³⁶ ἀπὸ τῆς

πλάνης τοῦ κόσμου

* ἵνα μὲ ἰδῇ διεστραμμένως τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου³⁷.

V. Φυλάξατε οὖν * τέκνα μου νόμον Θεοῦ¹,

καὶ * τὴν ἀπλότητα κτήσασθε²,

ἱ καὶ ἐν ἀκακίᾳ πορεύεσθε,

μὴ περιεργαζόμενοι τοῦ³ πλησίον⁴ τὰς πράξεις.

2. Ἀλλὰ ἀγαπήσατε⁵ τὸν⁶ Κύριον καὶ τὸν πλησίον⁷.

πένητα καὶ ἀσθενῆ⁸ ἐλεήσατε⁹.

3. Ὑποτίθετε¹⁰ τὸν νῶτον¹¹ ὑμῶν εἰς τὸ γεωργεῖν

καὶ ἐργάζεσθε ἐν ἔργοις¹² ἱ καθ' ἐκάστην γεωργίαν,

δῶρα μετ' εὐχαριστίας¹³ Κυρίῳ προσφέροντες¹⁴.

β ἐντολὰς
 Κυρίου
 καὶ τοῦ.

β ἔργοις
 γῆς.

ζήλει, ἡ ζήλοι. ²⁴ g adds τοῖς. ²⁵ β, S (save that for αὐτοῦ a reads αὐτῶν, e αὐτόν). α om. A reads μου. ²⁶ bdg, S read βασκανία. ²⁷ Rightly omitted by A. ²⁸ Emended from α, β, S¹ οὐδὲ (οὐ α, οὐτε g) περισπασμὸν (πορεύμην δ) ἐν ἀπληστείᾳ (ἀπλότητι e) ἐννοεῖ (ἐν νοεῖ i). A = καὶ οὐκ ἀπληστίαν (+ χρυσίου A^{beod}) ἐνέουν. Here A^{beod} according to Arm. text trs. ἐνέουν before ἀπληστ. The reading of δ is obviously an emendation.

²⁹ A = ἐπορεύθην. ³⁰ ch, ef. abdg, A, S¹ read γάρ. i om. ³¹ α. β, S read εὐθύτητι ψυχῆς (ωὗς δ). A = ἀπλότητι. ³² bdg, A prefix καί. ³³ A = ἰώρων. ³⁴ α. β, S as in margin. A = εὐθύτητι. ³⁵ d reads μὴ ἀποδεχόμενος. For these words and the rest of the verse A gives μήποτε ἐπιβαλὼν τὸν ὀφθαλμὸν εἰς πλάνην. ³⁶ α, β-dg, S¹. dg, S¹ read ὀφθαλμοῖς (ὀφθαλμὸν g) πονηρίας. ³⁷ α, aef, S¹ (save that f reads ὁδοὺς for ἐντολὰς, e διεστραμμένων for διεστραμμένως, and ἡ Θεοῦ for Κυρίου, and aef om. τοῦ). dg read ἵνα μὴ ἰδῇ διεστραμμένως (g reads διεστραμμένα) τι (g om.) ἐντολῶν τοῦ Κυρίου (Θεοῦ g). d om. A = μὴ ἰδῶ διεστραμμένως καὶ βάλῃ ἐμὲ εἰς ταραχὴν αὐτῶν.

V. ¹ α, adef (save that d reads Κυρίου for Θεοῦ). dg, S¹ read νόμον Θεοῦ τέκνα μου (g om.). A = νόμον Κυρίου. ² A¹² = κτήσασθε τ. ἀπλότητα, but A¹² agree with α, β, and A om. rest of ver. and ver. 2. ³ α. bdg, S¹ read as in margin (save that dg read μηδὲ τῶν for καὶ τοῦ and g καὶ τῶν), aef ἐντολῶν Κυρίου καὶ τοῦ. ⁴ dg read πλησίον. ⁵ α, aef. bdg read ἀγαπᾶτε. ⁶ α. β om. ⁷ d adds ὑμῶν. ⁸ c reads ὀρφανόν. Is this due to Ps. lxxxi. 3? ⁹ b reads ἐλεᾶτε. ¹⁰ ἡ read ἀποτίθετε, bdg ὑπόθετε. ¹¹ g reads οὖν. ¹² β, A, S¹ add τῆς (abef om.) γῆς. A om. rest of verse. ¹³ ἡ, d add τῷ (but ἡ trs. τῷ K. after προσφ.). ¹⁴ g reads προσφέρετε.

4. *Οτι¹⁵ ἐν πρωτογεννήμασι¹⁶ καρπῶν¹⁷ τῆς γῆς¹⁸
 *εὐλογῇσει ὑμᾶς¹⁹ Κύριος²⁰ καθὼς εὐλόγησε²¹ πάντας τοὺς²²
 ἀγίους²³ ἀπὸ Ἀβὲλ ἕως τοῦ νῦν¹. 5. Οὐ γὰρ δέδοται ὑμῖν²⁴
 ἄλλη μερίς *εἰ μὴ²⁵ *τῆς πύργου²⁶ τῆς γῆς *ἐν πόνοις
 καρπῶν²⁷.

α, β, S¹

6. *Οτι καὶ²⁸ ὁ πατήρ μου²⁹
 Ἰακώβ³⁰ ἐν³¹ εὐλογίαις τῆς³²
 γῆς καὶ ἀπαρχῶν³³ καρπῶν³⁴
 εὐλόγησέ με. 7. Καὶ ὁ³⁵
 Λευὶ³⁶ καὶ ὁ³⁷ Ἰούδας ἐδοξά-
 σθησαν³⁸ παρὰ Κυρίου καὶ³⁹ ἐν
 υἱοῖς Ἰακώβ. Καὶ ὁ⁴⁰ Κύριος
 *ἐκληροδότησεν αὐτοὺς⁴¹, καὶ
 τῷ μὲν Λευὶ⁴² ἔδωκε *τὴν
 ἱερατείαν⁴³, τῷ δὲ Ἰούδα⁴²
 τὴν βασιλείαν.

8. *Καὶ ὑμεῖς ὁδὸν¹ αὐτοῖς ὑπακούετε⁴⁴ καὶ⁴⁵ τῇ ἀπλότητι⁴⁶ τοῦ
 πατρὸς ὑμῶν περιπατεῖτε⁴⁷. [*τῷ δὲ⁴⁸ Γὰρ ἐδόθη ἀπολέσαι τὰ τῷ.
 *ἐπερχόμενα πειρατήρια⁴⁹ τῷ Ἰσραήλ].

A

6-7. Δι' ὃ καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν
 ἐν ταῖς εὐλογίαις ἡμῶν (A^b*d
 αὐτοῦ) ἐκληροδότησε τῷ Λευὶ
 τὸ πρωτεῖον καὶ Ἰούδας ἐδο-
 ξάσθη ἐν υἱοῖς Ἰακώβ.

dg, S¹
 ἦς ἐν
 πόνοις οἱ
 καρποί.

β-δ, S ἐ-
 κλήρωσεν
 ἐν αὐτοῖς.
 β-δ, S¹
 αὐτοῖς
 (+ οὖν
 dg) ὑπα-
 κοῦσα-
 τε.

β, A, S¹
 ὅτι καὶ

¹⁵ g om. ¹⁶ α, a. β-ad read πρωτογεννήμασι. d προγεννήμασι. A* =
 γεννήμασι or εὐφορίᾳ. A^{b+cd} (corrupt) = πόνοις. ¹⁷ A adds ὑμῶν.
¹⁸ α. β-ag read γῆς, g τῆς γῆς καὶ. a om. h adds εὐλογίας, i εὐλογίαν.
¹⁹ h, dg. c reads εὐλογῇσαι. b, S¹ read εὐλόγησε, Aef εὐλογῇσει σε.
 A = εὐλογηθήσεται but by a change of a single letter A becomes εὐλογῇσει.
²⁰ A om. rest of verse. ²¹ c reads εὐλογῇσαι. ²² c om. ²³ g reads
 δικαίους. d adds αὐτοῦ. ²⁴ g, A. a reads ἡμῖν, bdef, S¹ σοι. α om.
²⁵ α, e: abfg read ἦ, d πλήν. ²⁶ d om. ²⁷ α, aef. dg, S¹ read as in margin.
 d om. ²⁸ α, aefg, A. b, S¹ read ὅτι, d καὶ γάρ. A = δι' ὃ. ²⁹ α, d.
 β-d, A, S¹ read ἡμῶν. ³⁰ d trs. before ὁ πατήρ. ³¹ g om.
³² abde om. ³³ α, beg. a reads ἀπαρχῶν, d ἐν ἀπαρχαῖς, f ἀπαρχῆς. ³⁴ aef
 add γῆς. ³⁵ dg om. ³⁶ de read Λευίς. ³⁷ h, abe. c, dfg om.
³⁸ b reads ἐδοξάσθη. ³⁹ α. β, S¹ om. ⁴⁰ α. β read γάρ. ⁴¹ α, d.
 β-d, S¹ read ἐκλήρωσεν ἐν (g om.) αὐτοῖς. ⁴² c. hi, β om. ⁴³ hi, a read
 τὸ ἱερατεῖον. ⁴⁴ α. β-d, A, S¹ read αὐτοῖς (+ οὖν dg) ὑπακούσατε (ἵστε A^{b+c}).
 d ἀκούσατε οὖν αὐτοῖς. ⁴⁵ a om. ⁴⁶ c adds τῆς καρδίας ὑμῶν, h μου, a τε,
 g τῆς ζωῆς. ⁴⁷ α. β read περιπατήσατε. A = μὴ σκανδαλισθῆτε, but there
 is an obvious internal corruption here. d om. rest of verse. ⁴⁸ α. β-d,
 A, S¹ read as in margin. The clause τῷ δὲ . . . Ἰσραήλ, which contains
 a play on the name Gad, is alien to the context and belonged probably to
 the Test. of Gad originally. It is omitted by d. Thus τῷ. Γὰδ . . . τὰ

- β, Α, S¹ VI. *Γινώσκετε οὖν¹, τέκνα² μου, ὅτι ἐν ἐσχάτοις καιροῖς
οἴδατε καταλείψουσιν³ οἱ υἱοὶ ὑμῶν τὴν ἀπλότητα
(οἶδα καὶ καλληθήσονται τῇ ἀπληστίᾳ¹,
βδg, Δ). *καὶ¹ ἀφέντες⁴ τὴν ἀκακίαν⁵
β κακουρ- προσπελάσουσι⁶ τῇ πανουργίᾳ⁷,
γίφ, *καὶ καταλιμπάνοντες⁸ τὰς ἐντολὰς Κυρίου
καὶ καλληθήσονται τῷ Βελίᾳ⁹.
2. Καὶ ἀφέντες¹ τὸ¹⁰ γεωργεῖν¹¹
ἐξακολουθήσουσι¹² τοῖς¹ πονηροῖς¹³ διαβουλοῖς αὐτῶν
καὶ διασπαρήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καὶ δουλεύσουσιν¹⁴ τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν.
3. Καὶ ὑμεῖς οὖν εἶπατε ταῦτα¹⁵ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, ὅπως, ἐὰν
ἀμάρτωσι¹⁶, τάχειον¹⁷ ἐπιστρέψωσι¹⁸ πρὸς τὸν¹⁹ Κύριον,
4. Ὅτι ἐλεήμων ἐστὶ καὶ ἐξελεῖται²⁰ αὐτοὺς *τοῦ ἐπιστρέ-
ψαι αὐτοὺς²¹ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

α	β, Α, S ¹
VII. *Ἰδοὺ οὖν ὡς ὁράτε, ἐκατὸν εἴκοσι καὶ ἑξ ἑτῶν ὑπάρχω ¹ , καὶ οὐκ *ἔγνω [†] ἐν ἐμοὶ ἁμαρτίαν 2. γυναικὸς [†] πλὴν τῆς συμβίου μου ² .	VII. Ἐκατὸν εἰκοσιδύο ἑτῶν εἰμὶ ἐγὼ, καὶ οὐκ ἔγνω [†] ἐν ἐμοὶ ἁμαρτίαν *εἰς θάνα- τον. 2. Πλὴν τῆς γυναικὸς μου οὐκ ἔγνω [†] ἄλλην ¹ . Οὐκ ἐπόρνευσα ³ ἐν μετεωρισμῷ [†] ὀφθαλμῶν ¹⁴ μου ⁵ .

πειρατήρια = 𐤀𐤓𐤕𐤓𐤓 . . . 𐤓𐤕. *α. β-d read τὰ πειρ. τὰ ἐπερχόμενα,
Α = τὰ πειρ. δ ἀποκαλυπτόμενα ἐστίν; but 𐤓𐤓𐤕𐤓𐤓𐤓𐤓 is corrupt for
𐤓𐤓𐤕𐤓𐤓𐤓 = ἐπερχόμενα.

VI. ¹ aef, S¹ read οἴδατε, bdg, Α οἶδα. ² g reads τέκνια. ³ Α = πορεύ-
ουσι ἀπό, which may have been corrupt for πορεύουσιν ἀπό. ⁴ Α om, next
fifteen words through hmt. ⁵ hi read κακίαν. ⁶ c reads προσπελάσωσι.
⁷ α, β read κακουργία. ⁸ α, ae. bf read καταλιπόντες, d καταλείποντες. ⁹ g
prefixes καὶ and trs. before preceding line. ¹⁰ α read τῷ. ¹¹ b reads γεωργεῖον.
¹² h, abde. c reads ἐξακολουθοῦσι, f ἐξακολουθήσωσιν, g ἐπακολ. ¹³ f om,
c add καὶ. ¹⁴ bf add ἐν. ¹⁵ f reads αὐτά. g trs. after ὑμῶν. ¹⁶ bd
read ἀμαρτήσωσι. ¹⁷ bf read τάχειον. ¹⁸ α, d. β-d read ἐπιστρέψουσι.
¹⁹ c. hi, β om, ²⁰ a reads ἐξελεῖται. Α^{bcd} add σώσει. ²¹ α. β-g
reads τοῦ ἐπιστρέψαι. g, Α read καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς (g om.). a om.
together with next four words.

VII. ¹ α (save that hi prefix καὶ and read ὑπάρχω for ὑπάρχω). abf, Α, S¹
read as in parallel text. deg ρεβ (e' g) εἰμὶ (ἡμιν e) ἐγὼ (d om.) σήμερον
(e om.). ² α (save that hi read γυναικῶν). β, S¹ read as in parallel column
save that for ἐν ἐμοὶ bdg read ἐν' ἐμὶ (dg ἐμοὶ) and S¹ om. εἰς θάνατον. Α =

3. Οἶνον⁶ εἰς ἀποπλάνησιν οὐκ ἔπιον.
 Ἦπαν ἐπιθύμημα τοῦ πλησίον οὐκ ἐπεθύμησα⁷.
4. Δόλος⁸ οὐκ ἐγένετο⁹ * ἐν τῇ¹⁰ καρδίᾳ μου.
 ψεύδος οὐκ ἀνῆλθε διὰ τῶν¹¹ χειλέων μου.
5. Ἦπαντι ἀνθρώπῳ ὀδυνομένῳ συνεστέναξα
 καὶ πτωχῷ μετέδωκα ἄρτον¹² μου.¹
 Εὐσέβειαν ἐποίησα¹⁴ ἐν πάσαις ταῖς¹⁵ ἡμέραις μου,
 * Ἀλήθειαν ἐφύλαξα¹⁶,
- After
 ἄρτον
 μου β, S¹
 add Ἰοὺ
 βέβρωκα
 μόνος
 ὄριον οὐκ
 ἔλυσα¹³.
6. Τὸν Κύριον ἠγάπησα¹⁷ καὶ πάντα ἀνθρώπον
 ἐξ ὅλης τῆς καρδίας¹⁸ μου
6. ἮΤὸν Κύριον ἠγάπησα * ἐν πάσῃ¹⁹ ἰσχύι μου. ὁμοίως²⁰ ἔλυσα¹³,
 καὶ πάντα ἀνθρώπον ἠγάπησα
 * ὑπὲρ τὰ²¹ τέκνα μου.
7. * Ταῦτα καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, ποιεῖτε²²,
 καὶ²³ Ἦπᾶν πνεῦμα τοῦ Βελλὰρ φεύζεται ἀφ' ὑμῶν
 καὶ πᾶσα πρᾶξις πονηρῶν ἀνθρώπων οὐ κυριεύσει ὑμῶν²⁴
 καὶ¹¹ Ἦπᾶν ἄγριον θηρίον²⁵ καταδουλώσετε²⁶
 ἔχοντες μεθ' ὑμῶν²⁷ τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ * καὶ τῆς γῆς²⁸
 * συμπορευόμενον τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ²⁹.
- β-δ,
 A^{acis}, S¹
 καὶ ἐνετεί-
 λατο αὐ-
 τοῖς.
8. * Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ³⁰ ὅπως ἀναγά-

γνωσ ἐν ἑμοὶ ἁμαρτίαν. ⁶ A add καὶ. ⁷ c read ὀφθαλμῷ. ⁸ ef om. ⁹ A trs, after ἀποπλάνησιν. ¹⁰ be read ἐπέθησα. ¹¹ The couplet δόλος . . . χειλέων μου appears in A as Καὶ δόλος οὐκ ἀνῆλθε διὰ τῶν χειλέων μου καὶ οὐκ ἐνευσάμην τῷ πλησίον μου. ¹² d reads ἔγω. ¹³ α, df. abe read ἐν, g τῇ. ¹⁴ g om. ¹⁵ α. β-ag read τὸν ἄρτον, ag τῶν ἄρτων. ¹⁶ β save that b reads ἔφαγον for βεβρ. and d adds ποτε after βεβρ. and τι after ἔλυσα. ¹⁷ g om. next seven words. Cf. reading of adf. ¹⁸ c om. ¹⁹ α. adef, S¹ read διὰ. ἐποίησα (c ἠγάπησα), b καὶ ἀλήθειαν. A καὶ ἐν δούλῳ ἐπορευσάμην. A om. verses 6-7. c add εὐσέβειαν ἠγάπησα. ²⁰ hi add ὁμοίως. ²¹ c. hi read ἰσχύος. ²² efg. bd read ἐν πάσῃ τῇ. a om. ²³ d adds δέ. ²⁴ b reads ὡς. ²⁵ α. hi, g read καὶ ταῦτα ποιεῖτε καὶ ὑ. τ. μου (g ποιήσατε τ. μου καὶ ὑ.). b, S¹ ταῦτα καὶ ὑ. ποιήσατε τ. μου. adef ταῦτα ποιήσατε καὶ ὑ. τ. μου. ²⁶ c reads ταῦτα ὑμεῖς ἐὰν ποιεῖτε. ²⁷ β. c reads ἀφ' ὑμῶν, hi ὑμῖν. ²⁸ α, d. a reads πάντα ἄγρια θηρία, defg πάντα ἄγριον θῆρα (θηρίον f, θηρίον θῆρα e). ²⁹ c. hi, f read καταδουλώσητε, ab καταδουλώσεσθε, e καταδουλώσασθε, g καταδουλώσασθε, d οὐκ ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς and omit next two lines. c adds in margin and hi in text περὶ τοῦ Χριστοῦ. ³⁰ α. β-d read ἐαυτῶν. ³¹ α. β, S¹ om. ³² α, β-d, S¹ save that hi, ef read συμπορευόμενοι and α adds αὐτοῦ after καρδίας. ³³ α. β-d, A^{acis}, S¹ read as in margin, d, A^{b+d} ταῦτα (+ πάντα A^{b+d}) εἰπὼν Ἰσαχὰρ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐνετείλατο αὐτοῖς. Thus the

β-γ, S¹ γωσιω αὐτὸν⁸¹ ἐν⁸² Χεβρών⁸³, κακεῖ⁸⁴ θάψωσιν αὐτὸν⁸⁵
αὐτὸν
ἐν τῷ
σπηλαίῳ.
α

9. Καὶ ἐκτείναστοὺς
πόδας αὐτοῦ⁸⁷ ἐκα-
μήθη ἐν γήρει καλῷ
ὑπνον αἰώνων.

β, S¹

9. * Καὶ ἐξέτεινε
τοὺς πόδας αὐτοῦ
καὶ⁸⁸ ἀπέθανε⁸⁹ ἐν
γήρει καλῷ, πᾶν
μέλος ἔχων ὑγιές⁴⁰,
καὶ ἰσχύων ὑπνωσεν
ὑπνον αἰώνιον⁴¹.

A

9. Καὶ ἐκτείνας τοὺς
πόδας αὐτοῦ ὑπνω-
σεν ἐν * γῇ 'Pa-
κολμ⁴² * ὑγιὲς ὡν⁴³
πάντα μέλη αὐτοῦ,
καὶ ἐν ἰσχύι ὑπνω-
σεν ὑπνον αἰώνιον⁴⁴.

Διαθήκη Ζαβουλὼν τοῦ ἔκτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. *² Ἀντίγραφον λόγων³ Ζαβουλῶν, ὧν³ διέθετο τοῖς υἱοῖς⁴
αὐτοῦ, ἔμπρην ἢ ἀποθανεῖν αὐτὸν¹⁵ * ἐν τῷ⁶ ἑκατοστῷ * τετάρτῳ καὶ
δεκάτῳ⁷ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ⁸, μετὰ * οὖν δύο ἔτη⁹ * τοῦ
θανάτου¹⁰ Ἰωσήφ. 2. Εἶπεν¹¹ αὐτοῖς. Ἀκούσατέ μου¹²,

inferior MSS. of A agree closely here with α, d. ⁸¹ A = ὅστέα
αὐτοῦ. ⁸² α, bdf. aeg read eis. ⁸³ d reads Χευρών. ⁸⁴ g reads καὶ.
f adds αὐτόν. ⁸⁵ β-γ trs. before θάψωσιν against α. g, A om. β-γ, A,
S¹ add ἐν τῷ σπηλαίῳ (+ τῷ δεκάτῳ d, A). ⁸⁶ h, A om. ⁸⁷ hi. c om,
⁸⁸ β-d save that g reads ἐκτείνας and om. αὐτοῦ καὶ. d reads ὡς δὲ ἐπλήρωσεν
ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ⁸⁹ b adds πέμπτος. ⁴⁰ d reads ὑγιή. g om.
rest of ver. ⁴¹ f, S¹ add Ἰσραὴλ υἱὸς Ἰακώβ ε' (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας ε'
(+ καὶ S¹) ἔζησεν ἔτη ρκβ'. ⁴² So A^{abdd}, corruption of γῆρα καλῷ. A^{af} are
more corrupt. ⁴³ A^{acg}. A^{bcd} = ὑγιὲς ἦν. ⁴⁴ A^{b*} add eis δόξαν θεοῦ.

¹ Title. α in text. adef, S¹ read Δ. Ζ. περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλέους
(+ ἐρμηνεύεται Ζ. δῶρον f), d (conflate) Δ. Ζ. υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας ε' περὶ
εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλεημοσύνης, g Δ. Ζ. περὶ ἐλεημοσύνης ε'. A^{ab} = Δ. Ζ. υἱοῦ
Ἰσραὴλ υἱοῦ Ἰσαάκ, A^{acg} = Δ. Ζ. ² α, β-abd. a reads ἀντίγραφα λόγ. b, S¹
reads ἀντίγραφα. d reads ἀντίγραφον διαθήκης. A^{abbbcd} (conflate) = ἀντίγ.
διαθήκης λόγων. A^b om. 1, 2, 3^a. ³ ci, β-bd. h reads φ, b ε, d δσα.
⁴ α. β read τέκνοις. ⁵ c. d reads πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. h, β-d, A, S om.
⁶ β-a om. ⁷ hi, d (save that h reads τεσσάρτῳ). So bg, S¹ ριδ. ef (though
corrupt) support text τίσσας (-is f) καὶ δεκάτῳ, c τετάρτῳ, a τεσσαρακοστῷ
καὶ δεκάτῳ. A = εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ. ⁸ g om. rest of verse. ⁹ c. h reads
δὲ δύο ἔτων, i οὖν ἔτη. adef, A read δύο ἔτη, bg λβ'. ¹⁰ d reads τῆς τελευταίας.
¹¹ α. β-dg, A^{acg}, S read καὶ εἶπεν. d, A^{bbcd} καλέσας (ἐκάλεσε A^{bcd}) τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ (+ καὶ A^{bcd}) εἶπεν, g καλέσας αὐτοὺς εἶπεν. ¹² a add λόγων, d οἱ.

υἱοὶ Ζαβουλῶν¹³, * προσέχετε ῥήμασιν¹⁴ * τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹⁵.
 3. Ἐγὼ¹⁶ Ζαβουλῶν δόσις ἀγαθὴ¹⁷ γέγονα¹⁸ τοῖς γονεῦσί
 μου· ἐν γὰρ τῷ τεχθῆναι¹⁹ με, ἠῤῥήθη²⁰ ὁ πατήρ μου²¹
 σφόδρα καὶ τὰ πρόβατα²² καὶ τὰ βοσκῶλια, ὅτε²³ * ἐν ταῖς β-δ ἔως
 ποικίλαις ῥάβδοις²⁴ εἶχον²⁵ τὸν κλῆρον. 4. Οὐκ ἔγνων σφόδρα.
 ὅτι²⁶ ὅτι ἡμαρτον ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἵπαρεκτὸς ἐννοίας²⁷. 5. Αβδφ, S
 Οὐ²⁷ μνήσκομαι²⁸ ὅτι παρανομίαν ἐποίησα, πλὴν τὴν ἄγνοιαν εἶχεν.
 ἣν ἐποίησα²⁹ ἐπὶ τοῦ³⁰ Ἰωσήφ, ὅτι ἐβεβαίωσα³¹ τοῖς ἀδελφοῖς βγ, Α
 μου³² * μὴ εἰπεῖν³³ * τῷ πατρί μου³⁴ τὸ γενόμενον. 6. Ἄλλ³⁵ ἐσκέπα-
 ῖσαι ἐπὶ. 7. * Πλὴν ὅτε⁴⁶ ἐβούλοντο ἀνελεῖν αὐτόν⁴⁷, * ἐγὼ μετὰ δακρύων
 προσεκάλουν αὐτοὺς⁴⁸ μὴ ποιῆσαι τὴν ἁμαρτίαν⁴⁹ ταύτην.
 II. Ἦλθον¹ γὰρ δ² Συμεὼν ἵκαλ ὁ Δάν¹² καὶ δ³ Γὰδ τοῦ.

g om. μου. ¹³ d adds τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ¹⁴ g reads φωνῆς. d, A read καὶ
 προσέχετε (+ τοῖς d) ῥήμασιν. ¹⁵ α, g. abef, A, S¹ read πατρὸς ὑμῶν, d μου.
¹⁶ β, A add εἰμι. g om. ver. 3. ¹⁷ A = ἀγαθοῖς. ¹⁸ α, β, S¹ om. ¹⁹ α.
 β read γεννηθῆναι. ²⁰ α, d. β-d read ἠῤῥήθη. ²¹ α, d, A, S², bcfy S¹
 read ἡμῶν. a om. β-d add ἔως. ²² α, af. bdeg read ποίμνια. ²³ d
 reads ὅτι. A^{b+e} = καί. ²⁴ α, β-b. b reads ἐν τοῖς ποικίλοις ῥάβδοις.
 A^{b+b+e} = ποικίλον. ²⁵ α, d. β-d, A^{abef}, S read εἶχον. A^{b+} om.
²⁶ α, β, A, S¹ om. b adds τέσσα μου. ²⁷ α, β, S¹ read οὐδέ. ²⁸ α, aeg.
 b reads μνησκομαι, df μέμνημαι. A = μέμνησθαι δύναμαι. ²⁹ β, A. α om.
³⁰ α, b. β-b om. ³¹ α, β-bg, S¹ (save that aef add ἐπὶ). bg, A read
 as in margin (though A adds τὸν λόγον after μου). Ἐσκέπασα ἐπὶ =
 ἔν ἡ'ῥ' corrupt for ἔν ἡ'ῥ' = ἐβεβαίωσα. Cf. Esther ix. 21, 31.
³² d add τοῦ. ³³ A = καὶ οὐκ εἶπαν. ³⁴ β, A (though A adds Ἰακώβ
 and trs. after γενόμενον). α read τὸν πατέρα ἡμῶν. ³⁵ α, β-bdg, A^{b+d}.
 bg, A^{abef} read καί. d om. ἀλλ'... Ἰωσήφ. Yet see note 45. ³⁶ b add
 πολλά. ³⁷ α, β-afy. af read κρυφῇ. g, A om. ³⁸ bg om. f prefixes
 ἐπὶ. ³⁹ c. hi, aefy read περὶ (+ τοῦ h) Ἰωσήφ. b om. ⁴⁰ g reads
 ἀλλ' ἐφοβούμην. ⁴¹ d reads αὐτοὺς ἐπειδὴ γάρ. ⁴² β, S¹ add ὁμοῦ. ⁴³ α
 (save that c reads ἐξίπει). bg read εἴ τις ἐξίπει, adf ὅτι (a om.) εἴ τις
 ἐξίπει, c ἡ τις ἐξίπει. ⁴⁴ d reads ἀναιρεθήσεται. ⁴⁵ β, S¹ add μαχαίρα.
 After μαχαίρα d adds ἔλαιον ὃν ἐγὼ περὶ Ἰωσήφ ἡμέρας πολλὰς ἐν κρυφῇ.
⁴⁶ dg, S¹ read πλὴν ὅτι. A^{b+d} = καὶ ὅτι. ⁴⁷ c om. rest of verse and
 ἦλθον... τοῦ ἀνελεῖν in ii. 1 through hmt. ⁴⁸ hi. β, S read as in
 margin. A = πολλάκις διαμαρτυράμην (ἐβουλόμην διαμαρτυράσθαι A^b, ὠλοῦζον
 A^{b+d}) αὐτοῖς τοῦ. ⁴⁹ h. β, A read ἀνομίαν.

β, Α, S¹ ἐπὶ τὸν ἰωσήφ τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς μετὰ
 *ἐπὶ τὸν δακρύων. 2. Ἐλεήσατέ με ἀδελφοί μου¹. οἰκτειρήσατε²
 ἰωσήφ³ τοῦ σπλάγχχρα⁹ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν¹⁰. Μὴ¹¹ ἐπαγάγετε¹²
 ἀνελεῖν αὐτόν¹⁴ τὰς χεῖρας ὑμῶν τοῦ¹³ ἐκχέαι αἷμα ἀθῶν¹, ὅτι οὐχ ἡμαρτον¹⁴
 εἰς ὑμᾶς. 3. Εἰ δὲ καὶ¹⁵ ἡμαρτον, ἐν παιδείᾳ παιδεύσατέ με,
 καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσ-
 ὃπον ἰωσήφ⁵ *ἔλεγεν αὐτοῖς⁶. 4. Ὡς δὲ
 ἔλεγεν ὁδυρόμενος¹²⁰ τὰ *ρήματα ταῦτα²¹, *μὴ φέρων ἐγὼ τῶν
 οἰμωγῶν²² ἡρξάμην κλαίειν¹, καὶ τὰ ἡπατά μου ἐξεχύθησαν²³,
 β, Α, S¹ καὶ πᾶσα²⁴ ἡ ὑπόστασις²⁵ τῶν σπλάγχχων μου ἔχανουτο²⁶.
 ἔπαγά-
 γετε ἐπ' ἐμέ.
 5. *Ἐκλαίον δὲ σὺν τῷ ἰωσήφ²⁷ καὶ ἐβόμβει²⁸ ἡ καρδία μου,
 β, A^{ab} ἔλεγε καὶ οἱ ἄρμοι τοῦ σώματός μου ἔτρεμον²⁹. καὶ οὐκ ἠδυνάμην
 ἐπενέγ-
 κτε μοι. στήναι³⁰. 6. *Ἰδὼν δὲ ἰωσήφ συνκλαίοντά με³¹ αὐτῷ,
 β, S¹ ἐλ-
 κὰ κέλινους ἐπερχομένους³² ἀνελεῖν αὐτόν³³, κατέφυγεν ὀπισθεῖν³⁴

οἰκτον ἦλθον ἐγὼ καὶ. β, Α, S¹ ἔχανουτο ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. β, S¹
 ἔκλαιε δὲ καὶ ἰωσήφ κἀγὼ σὺν αὐτῷ. β, S¹ ἐξίστησαν.

II. ¹ ag read ἦλθε. ² h. β, Α, S¹ om. ³ A = ἐπ' αὐτόν. g om.
 af om. next eight words through hmt. deg S¹ add μετ' ὀργῆς. ⁴ d, A om.
⁵ e reads ὁ ἰωσήφ. ⁶ A^{bcd} = ἔλεγεν μετὰ δακρύων. Cf. α. A^{abce} = ἐδάκρυε
 καὶ ἔλεγε. af insert καὶ before ἔλεγεν. ⁷ d om. ⁸ bdg, A add τὰ.
⁹ A read *ⲓⲱⲥⲏⲫ* (= τὸ γῆρας) which is corrupt for *ⲓⲱⲥⲏⲫⲗⲁ* = τὰ σπλάγχχρα.
¹⁰ a reads ὑμῶν. ¹¹ d, A read καὶ μή. ¹² β, S¹ add ἐπ' ἐμέ. A adds
 the same phrase after ὑμῶν. ¹³ g om. ¹⁴ d adds τι. ¹⁵ f om. ¹⁶ α,
 β-bd, S¹. bd, A om. ¹⁷ α (save that c om. δέ), β, A^{ab}, S¹. A^{bcd} = καὶ
 μή τι (+ μοι κακὰ A^b). ¹⁸ α. β, A^{ab} read ἐπενέγκτε μοι (dg ἐπ' ἐμέ, b om.).
¹⁹ c, A. hi, β, S¹ read ἡμῶν. ²⁰ α. β, A, S¹ om. ²¹ g reads ἐλεεῖν
 ῥήματα. ²² α. β, S¹ read as in margin save that d om. καί. A =
 οἰκτος ἔπεισεν εἰς καρδίαν μου. ²³ dg. hi, β-dg read ἐξελύθησαν, S¹ ἐξελύθη.
 c reads ἐξηλύθησαν. β, S¹ add ἐπ' ἐμέ. A = ἐτίπησαν ἐν ἐμοί, but *ⲥⲱⲣⲱⲗⲏ*
ⲓⲫⲏ is corrupt for *ⲥⲱⲣⲱⲗⲏⲓ* = ἐξεχύθη and thus supports dg. The text
 is based on Lam. ii. 11 'and my liver was poured out' (ⲓⲃⲱⲛ). ²⁴ g trs.
 after ὑπόστασις. ²⁵ A reads *ⲕⲱⲣⲏ ⲕⲱⲣⲏⲓⲃⲏⲱⲛ* = ὑπόστασις δυράμεις, but
 the two words appear to be duplicate renderings of ὑπόστασις. ²⁶ β, A, S¹
 add as in margin (save that c om. ἐπὶ, and g reads τῇ ψυχῇ for τὴν ψυχὴν).
 ἔχανουτο is difficult—corrupt perhaps for ἐθολούτο. The text would then
 be based on Lam. i. 20, ii. 11 ⲓⲃⲱⲛⲓⲃⲱⲛ. ²⁷ α, A (save that A read αὐτῷ
 for τῷ ἰ.). β, S¹ read as in margin save that f om. καί and d δὲ καί.
²⁸ a. c reads ἐβόμβοι, hi ἐμφοβος ἦν, bfg ἐβόμβη, d, A ἐθαμβήθη, e ἐβόμβει.
 ἐβόμβει = ⲡⲱⲛⲏ, ἐθαμβήθη = ⲡⲱⲛⲏ. ²⁹ hi. c reads ἔτρεχον, β ἐξίστησαν.
³⁰ b reads τοῦ στήναι. g trs. before οὐκ. ³¹ α. β, A, S¹ read καὶ ἰδὼν
 (εἶδεν g) με συνκλαίοντα. ³² i, β-g, A, S¹. ch read ἀπερχ. g ἀνερχ. ³³ g

μου, δεόμενος *τῆς πρὸς αὐτὸν βοηθείας³⁵. 7. *Ἐν δὲ τῷ β, Α, S¹ μεταξὺ ἀναστὰς³⁶ *Ρουβὴμ³⁷ εἶπεν³⁸. *Δεῦτε ἀδελφοί μου³⁹, μὴ αὐτῶν. β, S¹ ἀποκτείνωμεν αὐτὸν ἀλλὰ ῥίψωμεν⁴⁰ αὐτὸν εἰς ἓνα τῶν *ξηρῶν ἀναστὰς λάκκων⁴¹ τούτων⁴², ὃν ὠρυζαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ οὐχ εὗρον δέ. β, Α, S¹ ὕδωρ⁴³. 8. Διὰ γὰρ τοῦτο ἐκώλυσε δ⁴⁴ Κύριος *τοῦ μὴ ἀδελφοί. β, S¹ ἀναβλῆσαι ὕδωρ⁴⁵ ἐν αὐτοῖς ἵνα *γένηται περιποίησις τῷ⁴⁶ β, S¹ τοῦ *Ἰωσήφ. 9. *Καὶ ἐποίησαν⁴⁷ *οὕτως ἕως οὗτου⁴⁸ ἐπώλησαν⁴⁹ ἀναβῆναι αὐτὸν⁵⁰ τοῖς Ἰσραηλῖταις⁵¹. ὕδωρ. β-dg, S¹

III. *Εἰς γὰρ τὸ τίμημα αὐτοῦ ἐγὼ οὐκ ἐκωνώνησα, ἐποίησε Κύριος. τέκνα μου¹. 2. *Ἀλλὰ Συμεὼν² καὶ *δ Δάν καὶ δ Γὰδ καὶ β, Α^{ab} τὰ τέκνα αὐτῶν³, καὶ⁴ λαβόντες *τὴν τιμὴν αὐτοῦ⁵ ἐπρίαντο⁶ Γὰδ καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐπρίαντο⁷ *καὶ ταῖς γυναιξίν αὐτῶν⁸ καὶ τοῖς τέκνοις οἱ ἄλλοι ἐξ ἀδελφῶν⁹, εἰπόντες. 3. *Οὐ φαγόμεθα αὐτήν¹⁰, ὅτι τιμὴ φολίμων. ἐστὶν *αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν¹¹, ἀλλὰ καταπατήσῃ¹² β-dg, Α^{ab} ἡμῶν καταπατήσωμεν¹³ αὐτήν, ἀνθ' ὧν εἶπεν βασιλευσάιν¹⁴ ἐφ' αὐτήν.

adds καί. ³⁴ α. β read ὁπίσω. ³⁵ α. β-d, A, S¹ read as in margin. d reads αὐτοῖς. ³⁶ α. β read as in margin. A = καὶ τότε ἀναστὰς. ³⁷ abfg. α, d read 'Ρουβίμ, e 'Ρουβήν. ³⁸ a adds αὐτοῖς. ³⁹ α. β, A read ἀδελφοί (+ μου g, A). ⁴⁰ c reads βάλλομεν. ⁴¹ α. β, A read λάκκων τῶν ξηρῶν. ⁴² g om. rest of verse together with ver. 8. ⁴³ A^{ab} add ῥίψωμεν αὐτόν. c om. next ten words through hmt. hi add ἐν αὐτοῖς owing to c(?). ⁴⁴ hi. β om. ⁴⁵ hi, A. bd, S¹ read τοῦ ἀναβῆναι (εὐρεθῆναι d) ὕδωρ, aef ὕδωρ ἀναβῆναι. ⁴⁶ c, abef, A (save that c reads γίνεται and b τοῦ). hi read γίνονται περιποιήσεις τῷ, d γίνονται εἰς περιποίησιν τῷ. ⁴⁷ α, d, A. So also g save that it prefixes δ. β-dg, S¹ read καὶ ἐποίησε Κύριος. ⁴⁸ α. β-g read οὕτως ἕως οὗ, g καὶ εἰς οὕτως. ⁴⁹ α, bdeg. a reads πέπρακας, and trs. after Ἰσμ. f ἔπρασαν. A = ἐπώλησαμεν. ⁵⁰ A^{ab} = Ἰωσήφ. ⁵¹ c reads Ἰσραηλῖταις.

III. ¹ α. β-dg, S¹ read καὶ γὰρ τὸ τίμημα (τῆς τιμῆς δ, τῷ τιμήματι e) τοῦ Ἰωσήφ, τέκνα (aef, S¹ trs. after ἐκόν.), ἐγὼ οὐκ ἐκωνώνησα, d καὶ ἐκ τῆς τιμῆς αὐτοῦ, τέκνα, ἐγὼ οὐκ ἐκ., g τῆς δὲ τιμῆς Ἰωσήφ μὴ γένοιτό μοι κοινωνήσαι. A = ἀλλὰ (A^a om.) τὸ τίμημα οὐκ ἐκ. ἐγὼ, τέκνα μου. ² g reads 2. δέ. ³ α. β-g, A^{ab} read Γὰδ καὶ οἱ ἄλλοι (ἀδελφοί ae. f om. ἄλλοι) ἐξ ἀδελφοῦ ἡμῶν (ἐξ τῶν ἀδελφῶν μου d, ἐξ ἀδελφοῦ A^{ab}), g καὶ Γὰδ. A^{b+cdes} = Γ. καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. ⁴ bd om. ⁵ α (save that c reads αὐτῶν). β, S¹ read τὴν τιμὴν τοῦ (g om.) Ἰωσήφ. A = αὐτήν. ⁶ aefg. α, b read ἐπρίασαντο, d ἡγόρασαν. ⁷ d trs. before ὑποδήματα. A^b = τοῖς ποσὶν αὐτῶν. ⁸ A^{b+cd} om. ⁹ d om. ¹⁰ α reads καὶ οὐ φαγόμεθα αὐτήν and trs. after αὐτή (see margin). For αὐτήν g, A read ἐξ αὐτῆς. ¹¹ α save that hi trs. ἐστὶν αἵματος. β, A, S¹ read αἵματός ἐστιν (bdg, A om.) τοῦ (efg om.) ἀδελφοῦ ἡμῶν αὐτῆ (dg, A^{ab} ἐστίν, A^{b+cdes} ἦν). ¹² hi, dg om. ¹³ a reads καταπατήσομεν. ¹⁴ c. hi read

Αιγυπτίων⁴⁹.
κακά⁵⁰.

8. *^αἤκουσαν γὰρ ὅσα ἐνεδείξαντο αὐτῷ β-dg, S¹

μετά
ταῦτα
γάρ

α

IV. Μετὰ δὲ τὸ ἔπραθῃ-
ναι¹ αὐτὸν ἐκάθησαν οἱ ἀδελ-
φοί μου² ἐσθίειν καὶ πίνειν.
2. Ἐγὼ δὲ σπλαγχνιζόμενος
τὸν Ἰωσήφ *οὐκ ἔφαγον³.
προσέχων⁴ δὲ τῷ λάκκῳ, ἐπει-
δὴ⁵ ἐφοβεῖτο⁶ Ἰούδας μήπως
ἀποπηδήσαντες⁷ Συμεὼν καὶ ὁ
Δὰν καὶ ὁ Γὰδ ἀνέλωσι
αὐτόν. 3. Ὁρώντες με δὲ
μὴ⁸ ἐσθίοντα ἔθεντό με⁹ τη-
ρεῖν αὐτὸν ἕως οὗ ἀπεδόθη
*τοῖς Ἰσμαηλίταις¹⁰. 5.
Ἐλθὼν δὲ Ρουβὶμ καὶ ἀκούσας
ὅτι ἐπράθη⁸ ἀπόντος *αὐτοῦ
περιεσχίσατο¹¹ τὸν χιτῶνα
αὐτοῦ θρηνῶν ἔλεγεν¹². Πῶς

β, A, S¹

IV. *Μετὰ δὲ τὸ βάλλειν ἤκουσαν
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον¹³ *ἐκά-
θησαν ἐσθίειν Ἰοὶ ἀδελφοί πάντα τὰ
μου¹⁴. 2. Ἐγὼ γὰρ¹⁵ δύο κακά δ
ἡμέρας καὶ δύο νύκτας οὐκ ἐποιήσα-
μεν τῷ Ἰωσήφ.
ἐγενεσάμην, σπλαγχνιζόμενος
ἐπὶ Ἰωσήφ¹⁶. καὶ¹⁷ Ἰούδας
οὐ συνέτρωγεν αὐτοῖς. *προσ-
εῖχε δὲ τῷ λάκκῳ¹⁸, *ὅτι
ἐφοβεῖτο¹⁹ μὴ²⁰ ἀποπηδήσαν-
τες Συμεὼν²¹ καὶ Γὰδ ἀνέ-
λωσι αὐτόν. 3. *Καὶ
ὀρώντες καμὲ μὴ ἐσθίοντα
ἔθεντό με τηρεῖν αὐτὸν ἕως
οὗ ἐπράθη²². 4. Ἐποίησε δὲ²³
ἐν τῷ λάκκῳ τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας καὶ οὕτως *ἐπρά-

⁴⁹ g om. next verse.

⁵⁰ α (save that h adds καὶ πάντα after γάρ). abef, S¹

read as in margin (save that for ἐποιήσαμεν e reads ἐνεδείξαμεθα), d ἐν τῷ
ἀκούσαι πάντα τὰ κακά δ πεποιήκαμεν τῷ Ἰ. A = ἡκούσθη γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς
Αἰγυπτίοις.

IV. ¹ Corrupt probably for βληθῆναι. ² c. hⁱ read αὐτοῦ. ³ hⁱ trs.
before σπλαγχ. ⁴ hⁱ. c reads προσεσχών. ⁵ hⁱ add δέ. ⁶ c reads ἐφοβήτω.
⁷ hⁱ. c reads ἀποπηδήσωσι. ⁸ c om. ⁹ hⁱ om. ¹⁰ c. h (i?) reads ὁ ὅσιος.
¹¹ h. c reads αὐτῷ περιεσχίσαντο. ¹² c. h (i?) reads καὶ λέγων. ¹³ g, A (save
that for αὐτόν A read Ἰωσήφ). d read ἀλλὰ τότε γὰρ μετὰ τὸ βληθῆναι αὐτόν
εἰς τὸν λάκκον. abef, S¹ are defective and corrupt: καὶ (abef, S¹ om.) μετὰ
ταῦτα ἔβαλον (ef ἔβαλλον). ¹⁴ d. Cf. α and Gen. xxxvii. 25 וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף
g reads ἤρξαντο ἐσθίειν οἱ ἀδελφοί μου, A ἤθελον ἐσθίειν, S¹ ἐκάθησαν ἐσθίειν
ἐκείνοι. Here ἡμμελλῆ = ἤθελον seems corrupt for ἡμμελλῆ = ἤρξαντο.
abef read defectively ἐσθίειν ἐκείνοι. ¹⁵ d reads δέ. g om. ¹⁶ g read
αὐτόν. ¹⁷ d reads ὁμοίως δέ. ¹⁸ abefg. d reads ἀλλὰ τῷ λάκκῳ προσεῖχε.
A = ὅτι (A^{bcd} ἀλλὰ) προσεῖχε. ¹⁹ β-d, S¹. d reads ἐφοβεῖτο γάρ. A = καὶ
ἐφοβεῖτο. ²⁰ d, A add πως. Cf. α. ²¹ g om. next four words. For
Σ. καὶ Γ. A read Γ. καὶ Σ. ²² β save that for τηρεῖν d reads εἰς τὸ
διατηρεῖν. A = καὶ ὀρῶν με μὴ ἐσθίοντα [καὶ θεωρῶν με μὴ γευόμενον καὶ]
Ἰούδας με ἔθετο τηρεῖν αὐτόν, ἕως οὗ ἔπρασαν αὐτόν (A^b om. last clause). The

α

θψωμαι³⁴ τὸ πρόσωπον τοῦ
πατρός μου Ἰακώβ; 6.
Καὶ λαβὼν τὸ ἀργύριον κατέ-
δραμεν ὀπίσω τοῖς ἐμπόροις·
μὴ εὐρὼν δὲ αὐτοὺς ὑπέ-
στρεψεν ὀδυρόμενος³⁵. κατα-
λιπόντες³⁶ δὲ οἱ ἔμποροι τὴν
πλατεῖαν ὁδὸν διόδυσσαν³⁷ διὰ
*Τρογλοδίτων ἐν συντόμῳ³⁸.

β, Α, S¹Καὶ οὐκ
ἔφαγεν
(+ 'Ρου-
βήμ bg).β, Α, S¹

πένθει·

εὐρον.

β-g, Α,

S¹ ἡμῶν

Ἰακώβ.

β, Α, S¹

ἐμβάψω-

μεν.

7. Γ' Ἦν δὲ ὁ 'Ρουβὶμ λυπούμενος⁴⁴, καὶ οὐκ ἔφαγεν⁴⁵ ἄρτον¹
*ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ⁴⁶. *προσελθὼν οὖν ὁ Δὰν εἶπεν αὐτῷ⁴⁷.
8. Μὴ κλαῖε μηδὲ λυποῦ⁴⁸. εὐρομεν⁴⁹ γὰρ τί εἰπωμεν⁵⁰ τῷ
πατρὶ ἡμῶν⁵¹. 9. Θύσωμεν Γ'μαχαίρ¹⁵² *χίμαρρον
αἰγῶν⁵³ καὶ μολύνωμεν⁵⁴ τὸν χιτῶνα Ἰωσήφ, καὶ *ἀποστελώμεν

β, Α, S¹

θη ἄσιτος³⁹. 5. *Καὶ ἀκού-
σας 'Ρουβὴμ ὅτι ἐπράθη ἀπόν-
τος αὐτοῦ, περισχισάμενος³⁹
*τὰ ἱμάτια αὐτοῦ⁵¹ ἐθρήνηει³²,
λέγων· *Πῶς θψομαι³³ τὸ
πρόσωπον Ἰακώβ³⁴ τοῦ πατρός
μου³⁵; 6. Καὶ λαβὼν τὸ
ἀργύριον³⁶ κατέδραμε³⁷ *τοῖς
ἐμπόροις³⁸, *καὶ οὐδένα εὐ-
ρεν³⁹. ἀφέντες γὰρ⁴⁰ τὴν ὁδὸν
τὴν μεγάλην⁴¹ ἐπορεύθησαν⁴²
διὰ Τρωγλοδύτων⁴³ ἐν τῇ
συντόμῳ.

first clause in brackets is manifestly a duplicate rendering of what precedes. ³⁵ d om. ³⁴ c. h reads θψομαι. ³⁵ c. hⁱ read ὀδυρόμενος. ³⁶ hⁱ. c reads καταλείποντες. ³⁷ c. hⁱ read ἐπορεύθησαν. ³⁸ c. hⁱ read Τρωγλοδύτων ἐν συντομίᾳ. ³⁹ β-g, Α³⁰, S¹. g trs. ἄσιτος before καὶ οὕτως. Α^b = ζῆμειν ἄσιτος ἕως ἔπρασεν αὐτόν, Α^{b+de} ἐπράθη Ἰωσήφ. ³⁰ Α^{abc} = καὶ ἀκούσας 'Ρ. ὅτι ἐπράθη (Α³⁰ om. ὅτι ἐπρ.) περισχίσαστο. Α^{b+de} περισχίσαστο. ³¹ d, Α. β-d, S¹ om. Α adds καί. ³² g reads ἐθρήνησε. ³³ d reads οἶμοι πῶς θψωμαι. ³⁴ d trs. after μου. ³⁵ a reads ἡμῶν. ³⁶ d reads τίμημα. ³⁷ bdeg. af read καὶ καταδραμών. ³⁸ g reads ὀπίσω τῶν ἐμπόρων. ³⁹ beg, Α^{b+de}. af, S¹ read καὶ (f om.) οὐδὲν εὐρὼν (εἶρεν f, S¹). d, Α^{b+de} καὶ οὐκ εὐρεν αὐτούς. ⁴⁰ a om. Α adds ἦσαν. ⁴¹ d reads βασιλικὴν ὁδόν. Α adds ἡ ἦν ἐν τῇ συντόμῳ καὶ ἄλλην ὁδόν (Α^{b+de} om. ὁδόν, Α³⁰ om. καὶ . . . ὁδόν). ⁴² Α om. rest of verse. ⁴³ af, S¹. bd read τραγλοκολλητῶν, d τραγλοκοπητῶν, e τραγλοκοπιτῶν, g στρογαλῶν κολλητῶν. ⁴⁴ α. β, Α, S¹ om. ⁴⁵ hⁱ, β-ac, Α³⁰, S¹. c, ac read ἔφαγεν, Α^{b+de} = ἀπόλετο through an obvious internal corruption. bg (on g see note 46), Α^b add 'Ρουβήμ, Α^{ab+cd+e} Ἰωσήφ. ⁴⁶ α. β-g, Α read ἐν τῇ ἡμ. ἐκ., g τὴν ἡμέραν ἐκείνην 'Ρουβήμ. ⁴⁷ α, β-g, S¹ (save that β-g, S¹ om. δ). g reads καὶ ἐλθὼν Δὰν λέγει. Α = καὶ προσελθὼν Δ. εἶπεν τῷ 'Ρ. ⁴⁸ α. β read as in margin. ⁴⁹ c. hⁱ read εὐρομεν. β, Α, S¹ read εἶρον. ⁵⁰ h, d. c, β-d read εἰπομεν. ⁵¹ g om. β-g, Α, S¹ add Ἰακώβ. ⁵² α, β-bde, S¹. e reads μαχαίροις, bd, Α om. ⁵³ Α³⁰ = χίμαρρον, Α^{bb+cd} = τραγίσκον. ⁵⁴ α. So LXX in Gen. xxxvii. 31. β, Α, S¹ as in margin. (Here Α^b omit to end of verse!).

αὐτὸν τῷ ἱακῶβ λέγοντες⁵⁵. Ἐπίγνωθι, ὁ⁵⁶ *χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου β, Α, S¹
 ἐστίν⁵⁷; *καὶ ἐποίησαν οὕτως⁵⁸. 10. Ἦτον γὰρ χιτῶνα⁵⁹ ἐρούμεν (+ τῷ
 ἐξέδυσαν τὸν⁶⁰ Ἰωσήφ ἐν *τῷ πιπράσκειν⁶¹ αὐτόν⁶², *καὶ ἱακῶβ
 ἐνέδυσαν αὐτὸν ἱμάτιον δουλικόν⁶³. 11. *Ἐλαβε δὲ Συμεὼν
 τὸν χιτῶνα⁶⁴, Γκα¹⁶⁵ οὐκ ἤθελε δοῦναι αὐτόν⁶⁶. Γ*ἐβούλετο γὰρ⁶⁷ β, S¹ πα-
 τὴρ⁶⁸ *κατακόψαι αὐτόν⁶⁹, ὀργιζόμενος ὅτι οὐκ⁷⁰ δούλου.
 ἀνέειλεν αὐτόν. 12. Ἀναστάντες δὲ⁷¹ Γ*πάντες⁷² εἶπομεν β, Α, S¹
 αὐτῷ⁷³, ὅτι⁷⁴ ἐὰν μὴ δῶς *τὸν χιτῶνα⁷⁵, εἰπωμεν⁷⁶ Γτῷ πατρὶ
 ἡμῶν⁷⁷ ὅτι σὺ⁷⁸ μόνος ἐποίησας τὸ ποιητὸν *τοῦτο ἐν εἰχε⁷⁹ Z.
 Ἰσραήλ⁸⁰. 13. *Καὶ οὕτως δέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς⁸¹. β, S¹
 Καὶ⁸² ἐποίησαν καθὼς *εἶπεν ὁ Δάν⁸³. β, Α, S¹

V. Καὶ νῦν¹, τέκνα μου, παραγγέλλω². ὑμῖν *τοῦ φυλάσ-
 σειν³ τὰς⁴ ἐντολὰς *τοῦ Κυρίου⁵ Γκα ποιεῖν ἔλεος ἐπὶ⁶ τὸν
 σῆφ Α)

καὶ οὐκ ἀνέειλεν. β, S¹ κατ' αὐτοῦ πάντες ὁμοῦ εἶπομεν. β-γ, Α, S¹
 ἐρούμεν. β, S¹ ἀναγγεῶ.

⁵⁵ α save that c reads ἀποστείλωμεν. β, Α, S¹ read as in margin. ⁵⁶ α,
 def. abg, Α, S¹ read εἰ. ⁵⁷ α, β-γ (save that β-γ add οὗτος). g reads
 χιτῶν ἐστίν τοῦ υἱοῦ σου οὗτος. Α = οὗτός ἐστιν χιτῶν υἱοῦ σου Ἰωσήφ.
⁵⁸ b, S¹ om. ⁵⁹ β-dg, S¹ add τοῦ πατρὸς ἡμῶν. g om. τὸν . . . Ἰωσήφ.
 d presents a peculiar text of this verse: ὅταν δὲ ἡβουλήθησαν πιπράσαι αὐτὸν
 ἐξέδυσαν τὸν χιτῶνα τὸν ποιικίον καὶ ἐνέδυσαν ἱμάτιον παλαιὸν ἐν σχήματι δούλου.
⁶⁰ c reads τῷ. ⁶¹ α. abef, S¹ read τῷ μέλλειν πιπράσκεισθαι (b, S¹ πιπρά-
 σκειν), g γὰρ τῷ μέλλειν πιπράσκειν. For d see note 59. ⁶² α, β-ag,
 y reads τὸν Ἰωσήφ. a om. ⁶³ α, β-γ, S¹ save that for δουλικόν β-γ, S¹
 read παλαιὸν δούλου. g reads ἐκδύσαντες αὐτὸν τὸν χιτῶνα τοῦ πατρὸς ἐνέδυσαν
 παλαιὸν δουλικόν. ⁶⁴ α (save that hi om. δε). β, Α, S¹ read as in margin
 save that g add δ before Z. ⁶⁵ Α om. g om. together with next four
 words. ⁶⁶ c reads αὐτῷ, Α = αὐτοῖς. ⁶⁷ α. β, S¹ read θέλων (+ ἐν d).
⁶⁸ β-γ, S¹ add αὐτοῦ. ⁶⁹ g read αὐτὸν διελείν ἀντὶ Ἰωσήφ, καὶ οὐκ ἐδίδου αὐτόν.
⁷⁰ α. β, Α, S¹ read as in margin. ⁷¹ d reads οὐν. ⁷² α. β, S¹ read as in
 margin (save that g trs. κατ' αὐτοῦ after ὁμοῦ). Α = ἡμεῖς κατ' αὐτοῦ εἶπομεν.
⁷³ g om. ⁷⁴ α, Α^b. d reads αὐτόν. β-d, Α^{-b} om. ⁷⁵ hi. β, Α, S¹ read
 ἐρούμεν, ο εἶπομεν. ⁷⁶ α. g reads τῷ πατρὶ. β-γ, Α, S¹ om. ⁷⁷ α, (Α^b i).
 β-a, Α^{ab+o+e}, S¹ read ἐν Ἰσραήλ, α ἐνώπιον Κυρίου. ⁷⁸ α. abef, S¹ read
 καὶ οὕτω (οὕτως hf) δίδωσιν αὐτόν (S¹ om.) αὐτοῖς (a trs. before αὐτόν, b om.),
 d τότε φοβηθεὶς δίδωσιν αὐτόν, g, Α καὶ (g om.) τότε δούε αὐτόν (Α om.).
⁷⁹ α, β-d, S¹, Α^{ab+d}, d read εἶπεν Δ. Α^{ce} ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Δάν.
 V. ¹ g reads ἰδοῦ. ² c, Α^{abce}. hi read παραγγεῶ, β, S¹ ἀναγγεῶ.
 Α^{b+d} om. ³ Α = φυλάσσετε. ⁴ g om. ⁵ hi, Α. c reads τοῦ
 θεοῦ, β Κυρίου. Α^b add καθὼς κἀγὼ ἐφύλαξα καὶ χάριν ἔλαβον ἀπὸ θεοῦ.
 Α om. καὶ ποιεῖν ἔλεος . . . ὁ Κύριος through hmt. ⁶ e reads μετὰ.

πλησίον⁷, καὶ εὐσπλαγχνίαν *ἔχειν πρὸς πάντας⁸ οὐ μόνον
 *ἐν ἀνθρώποις⁹, ἀλλὰ *καὶ ἐν ἀλόγοις ζώοις¹⁰. 2. Διὰ
 γὰρ ταῦτα εὐλόγησέ με ὁ¹¹ Κύριος⁷. *καὶ πάντων¹² τῶν
 ἀδελφῶν μου ἀσθενούντων ἐγὼ ἄνοσος παρηλθὼν¹³. οἶδε¹⁴
 γὰρ¹⁵ Κύριος ἐκάστου τὴν προαίρεσιν¹⁶. 3. *Ἐχετε οὖν¹⁷
 ἔλεος ἐν¹⁸ σπλάγχνοις ὁμῶν¹⁹, ὅτι *εἴ τι ἂν²⁰ ποιήσῃ²¹ τῷ
 πλησίον αὐτοῦ, *οὕτω Κύριος²² ποιήσῃ²³ *μετ' αὐτοῦ²⁴.
 4. *Καὶ γὰρ²⁵ υἱοὶ²⁶ τῶν ἀδελφῶν μου ἡσθένουν καὶ²⁷ ἀπέ-
 θνησκον διὰ Ἰωσήφ²⁸, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἔλεος *ἐν σπλάγχνοις
 αὐτῶν²⁹. οἱ δὲ *ἐμοὶ υἱοὶ³⁰ ἄνοσοι διεφυλάχθησαν³¹ καθὼς³²
 οἴδατε³³. 5. Καὶ ὅτε ἤμην *ἐν γῇ³⁴ Χαναὰν *εἰς τὴν
 παραλίαν³⁵ ἐθήρευν θήραν³⁶ Ἰακώβ³⁷ τῷ πατρὶ μου³⁸, καὶ
 πολλῶν ἀγχομένων *ἐν τῇ θαλάσῃ³⁹, ἐγὼ ἀβλαβῆς διέ-
 μενον⁴⁰.

β-δ, Α,
 S¹ ὑμῶν,
 τέκνα
 μου.
 β-δg, S
 ἡσθέν-
 νουν.
 c μετ'
 αὐτῶν.
 deg, Α,
 S¹ θήραν
 λχθύων.

VI. Πρῶτος ὁὖν¹¹ ἐγὼ ἐποίησα σκάφος² ἐπιπλέειν³ ἐν
 τῇ⁴ θαλάσῃ, ὅτι Κύριος ἔδωκέ μοι Ἦ*σύνεσιν καὶ σοφίαν⁵
 ἐν αὐτῷ⁷. 2. Καὶ καθήκα⁶ ξύλον ὅπισθεν αὐτοῦ⁷, καὶ

⁷ g adds αὐτοῦ. ⁸ α, δe. abf read πρὸς π. ἔχειν, g ἔχειν ἐπὶ π. ⁹ α. bdg
 read πρὸς ἀνθρώπους, aef eis ἀνθρώπους. ¹⁰ ci. h om. β-g read καὶ eis (+ τὰ d)
 ἄλογα (+ ὑμῶν d), g καὶ πρὸς ἄλογα. ¹¹ α, g. β-g om. ¹² A = ὅτι πάντων.
¹³ d add τὸν βίον, A ἡμέρας μου. ¹⁴ β, Α, S. α read οἶδε. ¹⁵ hi add ὁ.
¹⁶ A^{ab+δ} add καρδίας. ¹⁷ α, bdg, S¹. ef, A read ἔχετε. a om. ¹⁸ adefg add
 τοῖς. ¹⁹ h reads αὐτῶν. d om. β-d, Α, S¹ add τέκνα μου. d adds τοῦτο
 εἰδότες. ²⁰ α. a reads ἐάν, bg, Α, S¹ ὡς ἂν, d ὅσα ἂν, e δ ἐάν, f εἰ τι ἐάν.
²¹ h, β-def. c reads ποιήσεις, i ποιήσοι, def ποιήσει. h adds τις, i τοῖς. g om.
 next six words through hmt. ²² c. hi, β-g, S¹ read οὕτως (οὕτω i, df) καὶ ὁ
 (a om.) Κύριος. ²³ hi read ποιεί. ²⁴ α. β-g read αὐτῷ, g αὐτόν. In A the
 order of the words is οὕτως ποιήσει αὐτῷ Κύριος. ²⁵ A = διὰ τοῦτα.
 A^{b+cdeg} add τέκνα μου. ²⁶ c, Α. hi, β read οἱ υἱοὶ. ²⁷ α, dg, Α. β-dg,
 S om. ²⁸ d reads τὴν ἐν τῷ Ἰωσήφ γεναμένην παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν
 παρανομίαν. ²⁹ So β, S¹ = D¹ΥΓΩ. c reads μετ' αὐτῶν = D¹ΥΩ which
 appears to be a corruption of former. hi read eis αὐτόν. ³⁰ α, bdg. aef
 read υἱοὶ μου. A = ἐμοί. ³¹ A⁻ διεφυλάχθησαν. A^o = διεφυλάχθητε.
³² α. β read ὡς. ³³ h reads οἴδετε. ³⁴ hi, β-bg, Α, S¹. c, b read ἐν τῇ,
 g eis γῇ. ³⁵ α. β-bg read eis τὴν (b om.) παραλίαν. ³⁶ α, a. bf read
 θήρα λχθύων, deg, Α, S¹ θήραν λχθύων. A^{b+} add τροφήν. ³⁷ g om. ³⁸ d
 reads ἡμῶν. ³⁹ A^b = ἐν σάλῃ. A^{ab+cdeg} om. ⁴⁰ α, fg. β-fg read διέμεινα,
 g ἔμεινα.

VI. ¹ α. β, Α, S¹ om. ² d reads σκάφην. ³ d reads ἐπιπλέον, g πλείων
 which it trs. before σκάφος. b trans. after θαλάσῃ. A = καὶ ἐπλευσα.
⁴ c, ag. hi, β-ag, Α om. ⁵ g reads σοφ. κ. σύνεσιν. ⁶ β-d, S¹. α read

δοθόνην ἐξέτεινα ἐν *ἐτέρῳ ξύλῳ ὀρθῶς *ἐν μέσῳ⁹. 3. Καὶ ἡμῖν¹⁰ β, S¹
 ἔν αὐτῷ¹¹ διαπορευόμενος¹² *τοὺς αἰγιαλοὺς¹³, *ἀλιεύων ὀρθῶς
 ἰχθύας¹⁴ τῷ¹⁵ *οἴκῳ τοῦ¹⁶ πατρός μου ἕως οὐτοῦ¹⁷ ἡλθομεν εἰς
 Αἴγυπτον. [4. Καὶ¹⁸ ἐκ τῆς θήρας μου *παντὶ ἀνθρώπῳ
 ξένῳ¹⁹ σπλαγχνιζόμενος μετεδίδουν²⁰. 5. *Εἰ δὲ ἦν
 ξένος, ἢ νοσῶν, ἢ²¹ γηράσας, ἐψήσας²² τοὺς ἰχθύας, καὶ
 *ποιήσας αὐτὰ ἀγαθῶς²³ κατὰ τὴν ἐκάστου χρεῖαν προσέ-
 φερουν πᾶσι, συναλγῶν²⁴ καὶ συμπάσχω. 6. Διὰ τοῦτο
 καὶ ὁ Κύριος *πολλοὺς ἰχθύας ἐνέπλησέ με²⁵ ἐν τῇ ἄγρᾳ τῶν
 ἰχθύων²⁶. Ὁ γὰρ μεταδίδους τῷ πλησίον²⁷, λαμβάνει πολλα-
 πλοῖον²⁸ παρὰ Κυρίου]. 7. *Πέντε οὖν ἔτη²⁹ ἡλίευσα³⁰, Bracket-
 [παντὶ ἀνθρώπῳ *ὃν ἐωράκειν³¹ μεταδιδούς, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ
 τοῦ πατρός μου ἐξαρκῶν]. 8. *Καὶ τὸ μὲν θέρος³² ἡλίευσον, only in
 *ἐν τῷ χειμῶνι δὲ³³ ἐποίμαινον μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου. bdg.

VII. [Νῦν¹ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ ἐποίησα. Εἶδον θλιβόμενον VII-
 ἐν γυμνότητι χειμῶνος, καὶ σπλαγχνισθεὶς *ἐπ' αὐτόν², VIII. 2
 κλέψας³ ἱμάτιον ἐκ τοῦ οἴκου *τοῦ πατρός⁴ μου, κρυφῶς⁵ only in
 ἔδωκα τῷ θλιβομένῳ. 2. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἐξ
 ὧν παρέχει ὑμῖν² ὁ Θεός, ἀδιακρίτως πάντας⁶ σπλαγχνιζόμενοι
 ἐλεάτε, καὶ παρέχετε *παντὶ ἀνθρώπῳ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ.

καθῆρξα, d καθῆραν. A = ἡσφάλισεν. *A^b = νεός. *α. β, S¹ read as
 in margin. A = ἐν μέσῳ τοῦ ὀρθοῦ ξύλου καί. *ab read ἐμμέσῳ. hi add
 τοῦ αἰγιαλοῦ, d αὐτοῦ, A ἐν μέσῳ τοῦ νεός. ¹⁰ b, S¹ om. ¹¹ hi. β, S¹. c,
 A om. ¹² hi read ἐρχόμενος. g πορευόμενος. ¹³ hi, d om. g reads ἐν
 τοῖς αἰγ. ¹⁴ g. b, S¹ reads ἡλίευσον ἰχθ., d, A καὶ ἡμῖν ἀλιεύων ἰχθ. — perhaps
 better than eg, c ἀλιεύων, α, f ἐν. a om. ¹⁵ β, A om. ¹⁶ d reads
 οἴκον, efg οἴκῳ. ¹⁷ α. β-b read οὐ. b om. ¹⁸ Verses 4-6 are found
 only in bdg. ¹⁹ bg. d reads πάντα ἀνθρώπων ξένον. ²⁰ b reads
 ἐδίδουν. ²¹ b. g reads εἰ δὲ ξένος ἦν καί, d ἢ ἦν ὁ ξένος νοσῶν ἦ. ²² d reads
 ἔψον. ²³ b. g reads ποιῶν αὐτοὺς ἀγαθοὺς (d αὐτοῖς ἐναγαθῶς ἐδέσματα).
²⁴ d. bg read συνέγων. ²⁵ d. bg read πολὺν ἰχθὺν ἐποίησέ μοι (save that
 g trs. ἐποίησέ μοι before πολύν). ἐνέπλησε = ὑπἔρ which may have been
 corrupted into ὑπἔρ = ἐποίησε. ²⁶ d. bg read θηρῶν. ²⁷ bg. d reads
 πλησίον μετὰ πάσης προθυμίας. ²⁸ bg. d reads ἐπταπλοῖον. ²⁹ α. β-a,
 A, S¹ read πέντε ἔτη, a πέμπτη ἔτει. ³⁰ c, β, A^{abcs}. h, S¹ read ἡλίευσον.
 A^{bcd} om. ³¹ bg (save that g reads ὅς). d reads τὸ ἀρκούν. ³² α, a
 (save that a om. καί). bfg read τὸ θέρος, d, A καὶ (A^{bcd} om.) τῷ μὲν θέρει, c
 τὸ δὲ θέρος, S¹ om. next word. ³³ α (save that h om. δέ). β-d, A read
 καὶ ἐν χειμῶνι, d τῷ δὲ χειμῶνι.

VII. ¹ d prefixes καί. This chapter only in bdg. ² d om. ³ bd.
 g reads ἐκλεψα. ⁴ d. bg om. ⁵ bd. g reads κρυφαίως καί. ⁶ d. b

3. Εἰ δὲ μὴ ἔχετε δοῦναι τῷ χρήζοντι, συμπάσχετε αὐτῷ⁷ ἐν σπλάγχκοις ἐλέους. 4. Οἶδα⁸ ὅτι ἡ χεὶρ μου *οὐχ εὖρε⁹ ἐπιδοῦναι¹⁰ τῷ χρήζοντι, καὶ ἐπὶ¹¹ ἑπτὰ σταδίους συμπορευόμενος αὐτῷ ἐκλαίον· καὶ τὰ σπλάγχνα μου *ἐστρέφετο ἐπ' αὐτῷ¹² εἰς συμπάθειαν.

bg eis
ἡμᾶς, ἐμὲ
δὲ ἰδὼν
ἐσπλαγ-
χνίσθη.
eis dn
ἐμβλέ-
ποντες
καὶ ὑμεῖς
ἀμνησί-
κακοι
γίνεσθε
τέκνα
μου (g
om. τ.
μου) καί.
β, S¹ τοῦ
ἀδελφοῦ.

VIII. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἔχετε εὖσπλαγχνίαν *κατὰ παντὸς ἀνθρώπου¹ ἐν ἐλέει, ἵνα καὶ ὁ Κύριος *εἰς ὑμᾶς σπλαγχνισθεῖς² ἐλεήσῃ ὑμᾶς. 2. Ὅτι καί γε³ ἐπ' ἐσχάτων τῶν⁴ ἡμερῶν ὁ Θεὸς ἀποστελεῖ⁵ *τὰ σπλάγχνα⁶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς⁷ γῆς, καὶ ὅπου εὖρη σπλάγχνα ἐλέους, ἐν αὐτῷ κατοικεῖ. 3. Ὅσον γὰρ⁸ ἄνθρωπος σπλαγχνίζεται εἰς *τὸν πλησίον αὐτοῦ⁹, τοσοῦτον *καὶ ὁ⁴ Κύριος εἰς αὐτόν.] 4. Ὅτε δὲ¹⁰ κατήλθομεν¹¹ *εἰς Αἴγυπτον¹², Ἰωσήφ *οὐκ ἐμνησικακήσεν ἡμῖν¹³. 5. Εἰς¹⁴ δν *προσέχοντες καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου ἀγαπᾶτε ἀλλήλους¹⁵, καὶ μὴ λογίζεσθε¹⁶ ἕκαστος *κακίαν πρὸς τὸν ἀδελφόν¹⁷ αὐτοῦ. 6. Ὅτι τοῦτο⁷ χωρίζει ἐνότητά¹⁸, καὶ ἡ πᾶσαν συγγένειαν¹⁹ ἀδελφοῦ, διασκορπίζει²⁰, καὶ τὴν ψυχὴν ταράσσει²¹ καὶ

α	αεφ, A, S ¹	bg
τὸ πρόσωπον ἀφανίζει ²² .	τὴν ὑπαρξίαν ἀφανίζει.	ὁ γὰρ μνηστικός σπλάγχνα ἐλέους οὐκ ἔχει.

reads πᾶσι, g πάντοτε. ¹ d. bd (save that b adds πρὸς καιρὸν after ἔχετε and om. αὐτῷ). g reads τῷ χρειαν ἔχοντι. ⁸ d reads καὶ γὰρ ἐγὼ ἐμμή τῶν ἡμερῶν οἶδα. ⁹ g trs. before ἡ χεὶρ. b add πρὸς τὸ παρόν. ¹⁰ bg. d reads τι δοῦναι. ¹¹ dg. b reads ἔτι. ¹² bg. d reads ἐτρέφετον.

VIII. ¹ bd. g reads εἰς πάντα ἄνθρωπον. ² b. g reads σπλ. ἐφ' ὑμᾶς, d σπλ. ³ g reads γε. ⁴ b om. ⁵ g. bd read ἀποστέλλει. ⁶ g, d reads σπλάγχνα, b τὸ σπλάγχνον. ⁷ d om. ⁸ g adds ὁ. ⁹ dg (save that d reads τό). b reads τὸν πλησίον. ¹⁰ α, β-bdg, A, bdg read γάρ, S¹ om. ¹¹ h reads ἀπήλθομεν. ¹² ae read ἐν Αἰγύπτῳ. ¹³ α, αεφ, S¹. A = οὐκ ἐμνήσθη τὸ κακὸν ὃ ἐποίησα (A^{b*ode} ἐποίησαν) αὐτῷ, bg read οὐκ ἐμνησικακήσεν εἰς (g om.) ἡμᾶς, ἐμὲ δὲ (g γὰρ) ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, d ἰδὼν ἡμᾶς σφόδρα ἐσπλαγχνίσθη ἐφ' ἡμῶν καὶ οὐδ' ὧως ἐμνησικακήσεν. ¹⁴ c om. ¹⁵ α, αεφ, A (save that αεφ, A trs. καὶ ὑμεῖς after τέκνα μου and read ἀγαπήσατε). bg, S¹ read ἐμβλέποντες (g βλέποντες) καὶ ὑμεῖς ἀμνησικακοὶ γίνεσθε τέκνα μου (g om. τ. μου) καὶ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, d βλέποντες καὶ ὑμεῖς, τ. μου, ἀγαπ. ἀλλ. ἀμνησικακοὶ γίνεσθε. ¹⁶ a reads λογίζεσθω. d λογίζεσθε. A adds μηδὲ νομίζετε (a dittographic rendering). ¹⁷ c, A. h reads κακίαι τοῦ ἀδελφοῦ, β τὴν (αεφ om.) κακίαν τοῦ ἀδελφοῦ. ¹⁸ A reads *εὐζωρησιβρεια* = κακότης, which may have been in the Greek copy before the translator. ¹⁹ S¹ reads τὴν λύπην τῆς καρδίας. ²⁰ S¹ = διατείνει. ²¹ d, A om. ²² d is

After
ποιήσετε
h, β, S
add
*καίγε
πάν
εἶδωλον
προσκυ-
νήσετε²⁷.
c, δd κα-
θήσθε.
β, A, S¹
πάσαις

καὶ πάν βδέλυγμα ποιήσετε.

6. Καὶ αἰχμαλωτεύουσιν²⁸ ὑμᾶς οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν
καὶ κακωθήσεσθε²⁹ ἐν³⁰ ἔθνεσιν
*ἐν πολλαῖς³¹ ἀσθενείαις *καὶ θλίψεσιν³².

α

7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθέντες
Κύριον ἐπιστρέψετε³³
καὶ ἐλεήσει³⁴ ὑμᾶς, ὅτι
ἐλεήμων ἐστὶ καὶ εὖ-
σπλαγχνος,
*καὶ οὐ λογίζεται³⁵ κακίαν
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ-
πων
διότι σὰρξ εἰσιν καὶ πλα-
νῶνται ἐν ταῖς πονηραῖς
αὐτῶν πράξεσιν³⁶.

α, aef, A, S¹

8. Καὶ μετὰ ταῦτα⁴⁵ ἀνα-
τελεῖ⁴⁶ ὁ ὑμῶν⁴⁷ *αὐτὸς
ὁ⁴⁷ Κύριος, *φῶς δικαιο-
σύνης⁴⁸

β, A, S¹

7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθή-
σεσθε³⁷ Κυρίου καὶ³⁸
μετανοήσετε³⁹
καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς, ὅτι
ἐλεήμων ἐστὶ καὶ εὖ-
σπλαγχνος,
*καὶ μὴ λογιζόμενος⁴⁰ κα-
κίαν *τοῖς υἱοῖς τῶν
ἀνθρώπων⁴¹ διότι σὰρξ
εἰσιν
καὶ *τὰ πνεύματα⁴² τῆς
πλάνης πλανᾷ⁴³ αὐτοὺς
ἐπὶ πάσαις πράξεσιν⁴⁴.

bdg

8. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατελεῖ⁴⁹
ὁ ὑμῶν αὐτὸς⁵⁰ Κύριος⁵¹,
φῶς δικαιοσύνης

text but read corruptly βασιλείας. b, A, S¹ read βασιλεύουσιν, dg βασιλείς.
²⁸ d reads ἐξακολουθήσεσθε. ²⁷ hi, β, S against c, A add as in margin (save that h reads τὰ εἶδωλα, and h, d om. γε). ²⁹ d reads αἰχμαλωτίζουνσιν. ³⁰ hi, β-bd, A, S¹. c, bd read as in margin. ³¹ bdg add τοῖς. ³² α. β, A, S¹ read ἐν (ef καὶ) πάσαις. ³³ A^{om} om. g reads θλίψεσιν, bdg add καὶ ὀδύνας ψυχῆς (d ψυχαῖς). ³⁴ c reads ἐπιστρέφεται, hi ἐπιστρέψετε a mistranslation of ἰωπη which should here be rendered μετανοήσετε. ³⁵ hi. c reads ἐλεῖση. ἐπιστρέψετε καὶ ἐλεήσει of α = DΠΓΓ ἰωπη, whereas μετανοήσετε καὶ ἐπιστρέψει of β, A, S¹ = ΓΠΠ ἰωπη which seems to be a transposition and corruption of the original of α. In β, A, S¹ ἐπιστρέψει would have to be translated 'will bring you back,' i. e. to your own land. But this idea does not occur till next verse. ³⁶ Here A agrees with α. ³⁷ α add περὶ τοῦ (c om.) Χϛ. ³⁸ aef, S¹ read μνησθέντες as in α. ³⁹ bdg, A, aef, S¹ om. ⁴⁰ A^{b+d} = ἐλεθήσεσθε μετανοή. Cf. α. ⁴¹ adef. dg, S read μὴ λογ. Here A = α. ⁴² A^{b+d} = τοῖς ἀνθρώποις. ⁴³ d, A = τὸ πνεῦμα. ⁴⁴ bg read ἀπατᾷ. ⁴⁵ a prefixes ταῖς. bdg, A add αὐτῶν. ⁴⁶ c reads τοῦτο. ⁴⁷ This verb is taken transitively by A. ⁴⁸ h om. ⁴⁹ c. hi, A read τὸ φῶς τῆς (A om.) δικ. S¹ ἐν φωτὶ

α, aef, A, S

καὶ ἐπιστρέψετε⁵² * εἰς τὴν
γῆν⁵³ ὑμῶν⁵⁴,καὶ ὄψεσθε αὐτὸν⁵⁵ ἐν
Ἱερουσαλὴμ Ἰδιὰ τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ * τὸ ἅγιον⁵⁶.

bdg

καὶ ἰασίς * καὶ εὐσπλαγ-
χνία⁵⁷ ἐν⁵⁸ ταῖς πτέ-
ρυξιν αὐτοῦ.Αὐτὸς λυτρώσεται πᾶσαν
αἰχμαλωσίαν υἱῶν ἀν-
θρώπων ἐκ τοῦ Βελίυρ
καὶ πᾶν πνεῦμα πλάνης
πατηθήσεται⁵⁹.καὶ ἐπιστρέψει * πάντα τὰ⁶⁰
ἔθνη εἰς παραζήλωσιν
αὐτοῦ⁶¹,καὶ ὄψεσθε * θεὸν ἐν σχή-
ματι ἀνθρώπου⁶²* ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος
Ἱερουσαλὴμ ὄνομα αὐ-
τοῦ⁶³.9. Καὶ⁶⁴ πάλιν Ἰν * τῇ πανουργίᾳ⁶⁵ * τῶν ἔργων⁶⁶ ὑμῶν⁶⁷
παροργίσετε⁶⁸ αὐτόν,καὶ ἀπορριφθήσεσθε⁶⁹ Ἰὰπ' αὐτοῦ⁷⁰ ἕως καιροῦ συντελείας.X. Καὶ νῦν τέκνα μου, μὴ λυπεῖσθε * ὅτι ἀποθνήσκω¹,
μηδὲ συμπέσητε² ὅτι ἀπολήγω³. 2. Ἀναστήσομαι γὰρ⁴
πάλιν * ἐν μέσφ⁵ ὑμῶν, ἵως ἡγούμενος * ἐν μέσφ⁶ υἱῶνδικαιοσύνης. ⁶⁰ b, S¹ read ἀνατέλλει. ⁶⁶ bd add ὁ. ⁶¹ S¹ om.⁶² S¹ reads ἐπιστρέφει. ⁶³ af read ἐκ τῆς γῆς, ε ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶⁴ S¹reads αὐτοῦ. ⁶⁵ α. aef, A, S read Κύριον. ⁶⁶ c. hi read τὸ πανάγιον.aef, S¹ om. ⁶⁷ d reads εὐσπλαχνίας. ⁶⁸ dg. b reads ἐπὶ. ⁶⁹ d addsκαὶ φοβηθήσεται. ⁷⁰ d reads ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ. ¹ d om. ² dreads Κύριον ἐν Ἱερ. ἐν σχ. ἀνθ. A Christian phrase. ³ b. g reads ὃν ἂν

ἐκλ. Κύριος, ἐν Ἱερ. διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, d καὶ ἐληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης

βουλῆς ἀγγελος. ⁴ d adds μετὰ ταῦτα. ⁵ c. hi, β read τῇ (β om.) ποτηρίᾳ.⁶ hi, adef, S¹ (save that adef om. τῶν). c reads τ. πατέρων, b λόγων,g ἐργάστη. ⁷ c reads ἡμῶν, g ὑμῶν. ⁸ e reads παροργίσατε. A = παροργί-ζετε. ⁹ b reads ἀπορριφθήσεσθε. A^b = κατοικήσετε αὐθις. ¹⁰ α. β, S¹

om. A adds ἐν τοῖς ἔθνεσι.

X. ¹ A = ἐπὶ λόγοις μου. β, S¹ add ἐγώ. g om. rest of sentence. ² α

(save that c reads συμπέσητε). β reads συμπίπτετε. If the text is right

we should surely supply τῷ προσώπῳ. Cf. Gen. vi. 5, or for a different

construction Neh. vi. 16 דַּוְרָא בְּיָדָא. A = συναρπάσσεσθε. ³ α, αε.bfg read ἀπολείπω ὑμῶν (f om.), d ἐλείπω ἐγώ. A adds ἀπὸ ζωῆς. ⁴ f om.⁵ α, afg. adef read ἐμίσφ. ⁶ α, adefg. b reads ἐμίσφ. ⁷ h om.

β, S¹ αὐτοῦ⁷, καὶ⁷ εὐφρανθήσομαι⁸ *ἐν μέσῳ⁹ τῆς φυλῆς μου, *οἷτινες
 ὅσοι ἐφύ- φυλάξουσιν¹⁰ νόμον Κυρίου ἡ ἐντολὰς¹¹ Ζαβουλῶν πατρὸς
 λαζαν. αὐτῶν¹. 3. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀσεβεῖς ἐπάξει¹² Κύριος
 πῦρ αἰώνιον, καὶ ἀπολεῖ¹³ αὐτοὺς *ἕως γενεὰς γενεῶν¹⁴.
 4. *Ἐγὼ δὲ νῦν¹⁵ εἰς τὴν ἀνάπανσίν μου¹⁶ ἀποτρέχω¹⁷,
 *ὥς καὶ¹⁸ οἱ πατέρες μου. 5. Ὑμεῖς δὲ φοβεῖσθε
 ἡ, δδ, S¹ Κύριον¹⁹ ἡ τὸν θεὸν ἡμῶν²⁰ ἐν πάσῃ ἰσχύϊ ὑμῶν²¹ πάσας
 ὑμῶν. τὰς²² ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν²³. 6. Καὶ ταῦτα εἰπὼν
 ἐκοιμήθη ἡ τῷ πνεύματι²⁴ καλῶ⁷, καὶ ἐθήκαν αὐτὸν *οἱ υἱοὶ αὐτοῦ²⁵
 β-δ, A, *εἰς θήκην ξυλίνην²⁶. 7. Ὑστερον δὲ *ἀναγαγόντες
 S¹ ἐν θήκῃ. ἐθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών²⁷ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ²⁸.

Διαθήκη Δὰν τοῦ ἐβδόμου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Βάλλας¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων Δὰν², *ὃν εἶπεν³ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ⁴
 ἐπ' ἐσχάτων⁵ τῶν⁶ ἡμερῶν αὐτοῦ⁷ *ἐν τῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ

¹ A^{abod} read *ὑψώθη* according to printed Arm. text (?) but A^o supports
 α, β. ² α, *ade*fg. ³ δ reads *ἐμμέσῳ*. ¹⁰ α. β reads as in margin.
 A = ὅσοι ἐφυλάξατε. ¹¹ g reads *ἐντολήν*. ¹² d adds *ἐπ'* αὐτούς. ¹³ α.
 β-g read *ἀπολέσει*, g *ἀπόλλυσιν*. ¹⁴ α. β reads *ἕως γενεῶν*. A = *ἐπὶ*
 τῶν νιῶν Ἰσραὴλ. ¹⁵ α. a reads *τέως δέ*, b *ἐγὼ*, *def* *τέως οὖν* (+ *ἐγὼ* d),
 g *ἐγὼ* τε. ¹⁶ *aef* add *ἐγὼ*. ¹⁷ A^{bod} om. rest of verse. ¹⁸ α, A^{ab}.
 β-d, S¹ read *ὥς*, d *καὶ*. ¹⁹ d om. ²⁰ c, *aef*g. *hi*, *bd*, S¹ read *ὑμῶν*.
hi om. next ten words through hmt. ²¹ c. β, S¹ om. ²² a om. ²³ d
 adds *καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιεῖτε*. For addition in S see S¹ *in* loc.
²⁴ = *ἡ* corrupt for *ἡ* = *γίρει*. The phrase is found correctly in
 T. Iss. vii. 9 *ἐκοιμήθη ἐν γίρει καλῷ*. ²⁵ g reads *υἱοὶ αὐτοῦ*. d om. ²⁶ c. *hi*
 read *ἐν θήκῃ ξυλίνῃ*, β, A *ἐν θήκῃ* (+ *καινῇ ἐν ᾗ οὐδεὶς οὐδέποτε τοῦ ἐνέθῃ* d).
²⁷ α, d, A^{bod} (save that d reads *ἀγαγ.*). *abef*, A^{bod}, S¹ *ἀναγαγ. αὐτὸν εἰς* X.
(ἐν X. c) *ἐθαψαν* (+ *αὐτὸν* ^{abod}), g *ἀνήγαγον θάψαντες ἐν* X. ²⁸ d adds *τῷ δὲ*
θεῷ ἡμῶν εἴη δόξα εἰς αἰῶνας. Ἀμύν. f, S¹ adds *Ζαβουλῶν υἱὸς Ἰακώβ* ὡς υἱὸς *Ἰάας*
ἡ (ὁ τρίτος S¹). (+ *καὶ* S¹) *ἔζησεν ἔτη* ριδ (ρδ S¹), A^{bod} add *εἰς δόξαν* θεοῦ.

I. ¹ Title. α in text. α reads *Δὰν*, *bef*, S¹ Δ. Δ. *περὶ θυμοῦ καὶ ψεύδους* (f *ψεύ-*
δους καὶ θυμοῦ Δὰν ἐρμηνεύεται κρίσις), g *ἀρχὴ λόγων διαθήκης* Δ. *περὶ* θ. καὶ ψ. ζ'.
 d is conflate Δ. Δ. υἱὸς ἔβδομος Ἰακώβ, υἱὸς Βάλλας πρῶτος *περὶ* θ. καὶ ψ.
 A = Δ. Δ. *περὶ ὑπερηφανίας καὶ μίσους* (+ *καὶ* ζήλου A^b, but this addition is
 not in Conybeare's transcript). Here *ὑπερηφανίας* = *μίσους* is obviously
 an error for *ὑπερηφανίας* = *ψεύδους*. ² A^{bod} add *υἱοῦ Ἰακώβ*. ³ d reads
ὅσα ἐλάλησεν, g *ὃν εἶπεν*. ⁴ *hi* om. next five words through hmt. A^{bod}
 add *καὶ θυγατράσι*. ⁵ f reads *ἐσχάτων*. ⁶ *ae* om. ⁷ A^{bod} = *τούτων*.

πέμπω⁸ ἔτει⁹ τῆς¹⁰ ζωῆς αὐτοῦ. 2. *Καλέσας γὰρ¹¹
 *τὴν πατέρα αὐτοῦ¹² εἶπεν¹³. Ἀκούσατε υἱοὶ *Δαν λόγων
 μου¹⁴, καὶ¹⁵ προσέχετε¹⁶ ῥήμασι τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹⁷. 3. β-dg, S
 Ἐγὼ¹⁸ ἐπέκρασα ἐν καρδίᾳ μου¹⁹ καὶ²⁰ ἐν πάσῃ²¹ ζωῇ μου²², ῥήμασι
 ὅτι καλὸν²³ *καὶ θεῶ εὐάρεστον ἡ ἀλήθεια²⁴ μετὰ δικαιοπρα-
 γίας²⁵ *καὶ ὅτι²⁶ πονηρὸν τὸ ψεῦδος²⁶ καὶ ὁ θυμὸς²⁷ πᾶσαν
 κακίαν *ἐκιδιδάσκοντα τὸν ἄνθρωπον²⁸. 4. *Ὁμολογῶ οὖν β, S δ-
 ὑμῖν σήμερον²⁹, τέκνα μου³⁰, ὅτι ἐν καρδίᾳ μου ἐθέμην³¹ περὶ
 τοῦ θανάτου³² Ἰωσήφ, τοῦ ἀδελφοῦ μου³³, *τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς διδάσκει.
 καὶ ἀληθινού³⁴. 5. Καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῇ πράξει αὐτοῦ³⁵, β, A, S¹
 ὅτι³⁶ *ὑπὲρ ἡμᾶς³⁷ *ὁ πατὴρ αὐτὸν ἡγάπα³⁸. 6. Τὸ γὰρ³⁹
 πνεῦμα τοῦ ζήλου⁴⁰ καὶ τῆς ἀλαζονείας⁴¹ ἔλεγέ μοι. Καί γε β, A, S¹
 σὺ *αὐτὸς υἱὸς αὐτοῦ εἶ⁴². 7. Καὶ *ἐκ τῶν πνευμάτων⁴³ ἐν.

ag om. rest of verse through hmt. α. bf read ἐν (b om.) ἑκατοστῇ
 εἰκοστῇ πέμπτῃ, d ἐν ἔτει ραί, e ἐν ραί ἔτει. d om. 10 ef om. 11 α,
 dg. aef, A² καὶ καλέσας, b, A^{abbcad} καλέσας. 12 α, β-dg, S¹. d, A read
 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, g αὐτοῖς. 13 d, A add αὐτοῖς. 14 hi, β (save that hi read
 τοὺς λόγους), A^{abccde}, S¹. c reads λόγων Δαν τοῦ πατρὸς ὑμῶν. A^b = Δ.
 πατρὸς ὑμῶν. 15 b, S om. 16 A^b (by an internal corruption) = προσβλέψατε.
 f adds τοῖς. 17 α, dg (save that d om. τοῦ). β-dg, S read στόματος
 (+ τοῦ b) πατρὸς ὑμῶν (ἡμῶν c). A = στόματός μου. 18 α, A. β-d om.
 d reads ὅσα. 19 e om. 20 g om. A^b adds ἔγνω. 21 β adds τῇ. 22 d adds
 καὶ ἔγνω. 23 hi read τὸ καλλος (i καλε). 24 c, aed. bfg, S read θεῶ καὶ
 εὐάρεστον (f ἀρεστὸν) ἡ δλ., hi θεῶ εὐάρ. καὶ ἡ δλ. A = ἐστὶν ἐνέπιον Κυρίου
 καὶ εὐάρ. ἡ δλ. (ἡ δλ. καὶ εὐάρ. A^{bcd}). 25 c reads δικαιοπρασίας. 26 c, β, A
 (save that c reads πανπύονον and A om. ὅτι and adds ἐστὶ after πονηρόν).
 hi read τὸ δὲ πονηρὸν ψ. 27 b, S¹ add ὅτι, A^b καὶ. d adds δι' ὧν καὶ.
 28 e. hi, A read ἐκιδιδάσκουσι (ἐκιδάσκει A) τ. ἀνθ. β-d, S read ἄνθρωπον
 (e ἀνθρώπων, a om.) ἐκιδάσκει (διδάσκει f), d οἱ ἄνθρωποι ἐκιδιδάσκονται.
 29 α, d (save that d om. οὖν), A^{abccc}. β-d, A^{bcd}, S read ὁμολογῶ (+ οὖν A^{bcd})
 σήμερον ὑμῖν. Before ὁμολογῶ d inserts τοῖνυν ὡς ταῦτα πειράσας καὶ γνοὺς
 ἀμφότερων τὸ διάφορον. 30 c om. 31 α, S². β, S¹ read ἡδόμην (bd ἡδόμην)
 (+ πάνυ d) = ἡνωθῶ corrupt for ἡνωθῶ = ἐθέμην. A = ἡδονὴ ἦν. We have
 here the familiar phrase ὡς by ἐνθῶ. 32 α² om. 33 α, β, A, S¹ om.
 34 α, g. d reads τοῦ δλ. ἀνθ. καὶ ἀγ., aefg, A, S² τοῦ ἀνθ. τοῦ ἀγ. (g τοῦ ἀγ. ἀνθ.)
 καὶ ἀλ., b, S¹ ἀνθ. δλ. καὶ ἀγ. g om. next six words. 35 b, S¹ read Ἰωσήφ.
 36 d reads διότι. 37 α, β, S¹. A^b = ὑπὲρ ἐμέ, A^{abccde} πλέον. 38 α, β-dg
 (save that b read αὐτοῦ), S¹. dg, A^{abc} read ἡγάπα αὐτὸν ὁ πατὴρ ἡμῶν (g αὐτοῦ,
 A^{bc} μου). For ὑπὲρ . . . ἡγάπα A^{bcdde} read αὐτὸν πλέον (A^{bc} πλέον αὐτόν)
 ἦγ. ὁ πατὴρ μου. 39 d, A^{bcd} om. 40 e reads ζήλους. 41 A = τοῦ
 μίσους. 42 α (save that c om. αὐτοῦ after υἱός). β reads υἱὸς αὐτοῦ (+ εἰ d).

β, A, S¹ τοῦ Βελίαρ †συνήργει⁴⁴ μοι, ὅτι⁴⁵ *Λαβὲ τὸ ξίφος καὶ ἔν λέγον. τούτῳ⁴⁶ ἄνελε τὸν Ἰωσήφ⁴⁷, καὶ ἀγαπήσει σε ὁ πατήρ⁴⁸, β-γ, A, S¹ ἀποθανόντος αὐτοῦ. 8. *Τοῦτο δὲ ἦν τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ τοῦ πεῖθόν με⁴⁹. ὥσπερ⁵⁰ πάρδαλις †ἐκμύζουσα⁵¹ ξρίφον, beg, A ἵνα οὕτως *ἔμοι ἐνέβαλεν¹ †ἐκμυζῆσαι⁵² τὸν Ἰωσήφ.

α
β-d, A
†ἐκμυζή-
σω.
9. Ἀλλ' ὁ Θεὸς *τῶν πατέρων⁵³ μου οὐκ εἴασεν αὐτὸν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖράς μου, ἵνα καταμόνας εὗρων αὐτὸν ἀνελῶ, καὶ ποιήσω⁵⁴ λυθῆναι σκήπτρον δεύτερον τῷ Ἰσραήλ.

β, A, S¹
9. Ἀλλ' ὁ Θεὸς Ἰακώβ⁵⁵ *τοῦ πατρός μου⁵⁶ οὐκ ἐνέβαλεν⁵⁷ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖράς μου *ἵνα εὗρω⁵⁸ αὐτὸν μόνον, οὐδὲ εἴασέν με⁵⁹ *τὸ ἀνόμημα τοῦτο ποιῆσαι⁶⁰ ἵνα μὴ⁶¹ λυθῶσι⁶² δύο σκήπτρα ἐν Ἰσραήλ.

II. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἰδοὺ¹ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἐν ἀληθείᾳ λέγω ὑμῖν, ὅτι² ἔαν³ μὴ φυλάξητε⁴ ἑαυτοὺς ἀπὸ *τοῦ πνεύματος⁵ *τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ θυμοῦ⁶, καὶ ἀγαπήσητε⁷

A = ἴδε εἰ αὐτοῦ (A^b Ἰακώβ). ⁴⁵ α. β-d, A read ἐν τῶν πν. The former, however, is a familiar Hebraism, d reads τὸ πνεῦμα. ⁴⁶ a reads συνήργησε, Text = 𐤒𐤓𐤕 corrupt(?) for 𐤒𐤓𐤕 if α is right. ⁴⁸ α. beg, S¹ read λέγων, f, A καὶ ἔλεγεν (+μοι A), α λέγον. ⁴⁹ α. β-γ, A, S¹ read λαβὲ τ. ξίφος τοῦτο καὶ ἐν αὐτῷ (df, A om. ἐν αὐτῷ), g τὸ ξ. τοῦτο λαβὲ καὶ ἐν αὐτῷ. ⁴⁷ d adds ἐν αὐτῷ. ⁵⁰ β-γ, A, S¹ add σου. ⁵¹ e, abef, S¹ (save that abef, S¹ read ἐστί for δὲ ἦν). hi agrees with c but gives a different order: τοῦτο δὲ τὸ πεῖθόν με πνεῦμα ἦν τοῦ θυμοῦ, d ταῦτά μοι τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ ἐπέβαλεν, g, A τὸ δὲ (τόδε τὸ A) πνεῦμα τοῦ θυμοῦ πάλιν (A om.) ἐπειθὲν με. d om. rest of verse. ⁵² c. hi read ὡς γάρ, af ἦν γὰρ ὥσπερ, beg ἵνα ὥσπερ (bg ὡς). ⁵³ ae, S². α, f give the form ἐκμύζουσα, bg, S¹ ἐκμυζᾷ. Conscious of the impossibility of the text A restored it as follows: ἵνα ἐκμυζῇσω αἷμα Ἰωσήφ, ὡς ἐκμυζᾷ πάρδαλις αἷμα ἐρίφον. But we can hardly accept this restoration. The corruption lies in ἐκμύζουσα which = 𐤒𐤓𐤕 corrupt for 𐤒𐤓𐤕 = συντρίβουσα (in late Hebrew). Similarly for ἐκμυζῆσαι in the next line we should read συντρίψαι. ⁵⁴ α (c giving form ἐκμυζῆσαι, hi ἐκμύζουσα). β-df read ἐκμυζῇσω, f ἐκμυζῇσω S¹ ἐξεμύζησα. For the corruption in text and the reading of A see note 51. ⁵⁵ c. hi read τοῦ πατρός. ⁵⁶ c. hi read ποιῆσαι. ⁵⁷ beg, A, S¹. adf om. ⁵⁸ β-d, A (save that b, A read ἡμῶν), S. d reads τῶν πατέρων μου. ⁵⁹ d reads ἔβαλε. ⁶⁰ β, S¹. A reads καὶ οὐχ εὗρον. ⁶¹ b om. ⁶² bfg. ae read τοῦτο τ. ἀν. ποιῆσαι, d, A ποιῆσαι τὸ ἀν. τοῦτο. ⁶³ bg om. ⁶⁴ d reads καταλυθῶσιν.

II. ¹ b, S om. ² c reads καὶ. ³ aef read εἰ. ⁴ hi, eg. c, af read φυλάξετε, b διαφυλάξετε, d φυλάξατε. ⁵ a om. ⁶ A = τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους. Here ~~μνηστειν~~ (= πλάνης) is undoubtedly corrupt.

τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν, ἀπολείψθε⁸. 2. Τύφλωσις β, A, S¹
 * γάρ ἐστιν ὁ θυμὸς καὶ οὐκ ἐφ' ὁρᾶν πρόσωπόν τινος ἐν ἀληθείᾳ⁹. ἐστὶν ἐν
 3. Ὅτι¹, κὰν πατήρ, * ἡ μήτηρ¹⁰ ἐστὶν¹¹, ὥς πολεμίους¹² προσ- τέκνα
 ἔχει¹³ αὐτοῖς¹⁴. * ἡ¹⁵ ἀδελφός ἐστιν¹⁶ οὐκ οἶδεν¹⁶. ἡ¹⁷ * προφήτης μου, καὶ
 Κυρίου, παρακούει¹⁸. ἡ¹⁷ δίκαιος¹⁹, οὐ βλέπει. * ἡ φίλος²⁰, οὐκ ἐστὶ
 οὐ γνωρίζει¹. 4. * Περιβάλλεται γὰρ αὐτὸν¹ τὸ πνεῦμα πρὸσω-
 τοῦ θυμοῦ τὸ δίκτυον τῆς πλάνης²¹ καὶ τυφλοὶ τοὺς²² ὀφθαλ- πον ἐν
 μούς αὐτοῦ, καὶ¹ διὰ τοῦ ψεύδους σκοτοῖ²³ τὴν διάνοιαν β-α, A, S¹
 αὐτοῦ²⁴, καὶ τὴν ἰδίαν θρασιν παρέχει αὐτῷ. 5. * Ἐν S¹ τοὺς
 τῶν δὲ²⁵ περιβάλλει τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ²⁶; * ἐν μίσει φυνσι-
 καρδίας²⁷ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ²⁸ * εἰς φθόνον²⁹. κούς.

III. * Καὶ γὰρ πονηρὸς ὁ θυμὸς¹, τέκνα μου, * ὥς καὶ αὐτὴν ἐν μίσει
 τὴν ψυχὴν ἐκταρᾷ². 2. Καὶ τὸ μὲν σῶμα * ἴδιον ποιεῖται³ καρδίας
 τοῦ θυμῶδους⁴, * τῆς δὲ ψυχῆς⁵ κατακυριεύει, καὶ παρέχει * τῷ καὶ διδω-
 ἰδίαν (A πολεμίαν ἐναντίων, S¹ om.). β-α, A, S¹ καὶ γὰρ αὐτῇ τῇ ψυχῇ
 αὐτὸς γίνεται ψυχῇ. σιν αὐτῷ
 καρδίας

⁷ a reads ἀγαπήσετε. ⁸ hi, abef. c reads ἀπόλλυσθαι, d ἀπωλεία ἀπολείσθε, g ἵνα μὴ ἀπόλλυσθε. ⁹ α. β, A, S¹ read as in margin, save that af om. ἐστὶν, f om. τις, g om. μου, bd add θυμῶδης after τις, and A trs. ἐν ἀληθείᾳ before ὁρᾶν. ¹⁰ c, aefg, A. b reads κὰν μήτηρ, hi ἡμῶν, d ἡμῶν. ¹¹ g om. ¹² f reads πολέμιον, g πολέμιος. ¹³ β. c reads προσέχειν, h προσέχων. ¹⁴ b reads ἱαντοῖς. ¹⁵ α. β-f read ἐὰν (+ δὲ α) ἡ ἀδελφός, f ἐὰν ἀδελφός εἰ (sic). A = ἀδελφόν. ¹⁶ f reads ἴδεν. ¹⁷ α. β reads ἐάν. A = καί. ¹⁸ A = προφήτου Κυρίου οὐκ ἀκούει. g om. Κυρίου, and rest of verse after παρακούει. ¹⁹ c reads δίκαιον. A^{ab} = τὸν δίκαιον. A^{ab+cd} τοὺς δικαίους. ²⁰ h. c reads ἡ φίλος, β, S¹ φίλον. ²¹ α (save that c reads αὐτό). β, S¹ read περιβάλλει (περιβαλεῖ θ) γὰρ αὐτὸν (αὐτῷ aefg, αὐτό d) τὸ πν. τοῦ θ. τὰ δίκτυα τῆς πλάνης. A = περιβάλλει γὰρ τὸ πν. τῆς πλάνης τὰ δ. τῆς ἀσελγείας. ²² hi, a. c om. β-α, A read as in margin. ²³ α read σκοτεῖ, d σκοτιέ. ²⁴ d om. rest of verse and ἐν τίνι . . . καρδίας in ver. 4. ²⁵ a reads ἐνταῖναι. A = καὶ τότε, S¹ ἐν αὐτῷ. ²⁶ A adds καὶ κυκλοῖ, a duplicate rendering. ²⁷ hi, b. c, e read εἰς μίσους καρδίας, ag ἐκ μίσους, f ἐν μίσους καρδίαν (ἐνμίσους θ) ἰδίαν. β, A, S add as in margin, d καὶ διδωσιν αὐτῷ ἰδίαν καρδίαν διεγείρων αὐτόν. ²⁸ b om. ²⁹ A^{ab} = καὶ φθόνος, A^{ab+cd} καὶ φθόνερος and connect with next chapter.

III. ¹ α, β-bd. bd read πονηρὸς ὁ θυμὸς. A^{ab+cd} = πονηρὸς ἐστὶ θυμῷ, A^{ab} (internally corrupt) περιβάλλει θυμόν. On A see also preceding note ² α. β-ag, A, S¹ read as in margin, save that d adds καὶ before αὐτῇ. a om. g reads αὐτῇ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ γὰρ ψυχός. ³ b reads ἰδιοποιεῖται. ⁴ c reads μίσους. ⁵ α, β (save that h, ag om. δ), A^{ab}. A^{ab+cd} = τῶν δὲ ψυχῶν. ⁶ hi read τὸ σῶμα. ⁷ α, g. β-g, S¹ read as in margin, A = ἰδίαν but om.

β-σ, S¹ σώματι⁶ ἰδύναμιν⁷, ἵνα ποιήσῃ⁸ πᾶσαν¹ ἀνομίαν⁹. 3. *Καὶ
 δύναμιν ἰδίαν. β-δ (A), S¹ πράξει¹⁰, ἐπειδὴ οὐ βλέπει ὁρθῶς. 4. *Διὰ τοῦτο¹¹ ὁ θυμού-
 μενος¹², *ἐὰν μὲν ἦ¹³ *δυνατὸς ἑνὶ σώματι¹⁴, *τριπλὴν ἐν
 τῷ θυμῷ τὴν δύναμιν κέκτηται¹⁵. μίαν¹⁶ μὲν ἀπὸ¹⁷ τῆς βοηθείας
 *τῶν ὑπουργούντων¹⁸. *δεύτερον δὲ¹⁹ διὰ τοῦ πλοῦτου *πέθων
 β, A, S¹ καὶ νικῶν [αὐτὸν] ἀδίκως²⁰. *τρίτον τὴν²¹ φυσικὴν ἔχων
 βλέπει. *δύναμιν δι' αὐτῆς ὁρᾷ²² τὸ κακόν²³. 5. *Ἐὰν δὲ ἀσθενὴς
 β, S¹ τρι- ἦ ὁ²⁴ θυμούμενος²⁵, *διπλοῦν τὸ τῆς ὁργῆς πάθος ἐν αὐτῷ
 πλὴν ἔχει τὴν δυν. ἀναφέρει²⁶. βοηθεῖ *γὰρ αὐτῷ ὁ θυμὸς²⁷ πάντοτε ἐν παρανο-
 ἐν τῷ μίᾳ²⁸. 6. Τοῦτο τὸ πνεῦμα ἀεὶ μετὰ τοῦ ψεύδους²⁹ ἔκ
 θυμῷ. δεξιῶν τοῦ Σατανᾶ πορεύεται, ἵνα *ἐν ὁμότητι καὶ ³⁰ψεύδει¹
 β, A, S¹ τοῦ γίνονται³¹ αἱ πράξεις αὐτοῦ³².
 σώματος καὶ δι' αὐτοῦ

IV. Οὐκοῦν σύνεστε¹ τὴν δύναμιν τοῦ θυμοῦ² ὅτι³ ὁ ματαία

δρῶν.
 φύσεως.

β-δ, A, S¹ διπλὴν ἔχει τὴν δύναμιν παρὰ τὴν (af om.) τῆς

δυν. ἵνα ποιήσῃ πᾶσαν. ⁶ hi, bdg (but g tra. after ἀνομίαν). c, ef read ποιήσεις, α ποιήσῃς. ⁹ d reads παρανομίαν, A^{bets} τὰς ἰδίας ἀνομίας A^{b+4} τὴν ἰδίαν ἀνομ. ¹⁰ α (save that c reads πράξει for πράξη, and τὸ πραχθῆν καὶ ἐννοῖ for τὰ . . . ψυχῇ). β-δ, A^b, S¹ read καὶ ὅταν (+ τι A) πράξη (cf πράξει. A om. according to printed text, but A^{bets} attest it at any rate), ἡ (b, A^b om.) ψυχῇ (A^b om.) δικαιοὶ τὸ πραχθῆν, d τότε ἡ ψυχὴ δικαιοὶ τὸ πραχθῆν. ¹¹ A^{b+4} read δι' ὁ. ¹² hi read θυμὸς. A^{b+ets} add ἔστι. ¹³ a reads ἐὰν μόνῃ, f καὶ μὴ ἦ. ¹⁴ α. β, A^{b+ets} read δυνατός. A^b om. ¹⁵ α, A^{b+ets}. β, S¹ read as in margin, save that f om. τὴν and g reads πολλὴν for τριπλὴν. A^b = δύναμις ἐν τῷ θυμῷ. ¹⁶ d reads καὶ μίαν. ¹⁷ b, S¹ read διὰ τῆς δυνάμεως καὶ. g διὰ. ¹⁸ A = τῆς συνεργούσης. d adds αὐτῷ. ¹⁹ dg read δευτέρων, ε δευτέρα. A = καὶ δεύτερον. ²⁰ α. β-α, A, S¹ read παραπειθῶν (α παρα- πείθων, + αὐτῷ d) καὶ νικῶν (α νικῶν) ἐν ἀδικίᾳ (d, A ἐν ἀδικίᾳ). I have bracketed the αὐτὸν in the text as an interpolation. ²¹ α, g. β-adg read τρίτην τὴν (cf om.), d, A τρίτον δὲ τὴν, α om. ²² α. β, A, S¹ as in margin (save that A reads δρῶν). ²³ d om. next verse. ²⁴ g om. ²⁵ c reads κοιμούμενος. ²⁶ α. β-δ, A, S¹ read as in margin, save that for παρὰ . . . φύσεως A reads καὶ ἐκ παρὰ φύσεως (corrupt). ²⁷ α (save that hi read αὐτόν). β-d read γὰρ αὐτοῖς ὁ θυμὸς, A^{b+ets} = αὐτῷ, S¹ αὐτοῖς. A^b om. c adds αὐτῷ. ²⁸ A adds θυμοῦ. ²⁹ A reads ~~υπερδυνάμει~~ (= θυμοῦ) corrupt for ~~υπερδυνάμει~~ = ψεύδους. α, A om. next ten words through hmt. ³⁰ aefg. b read ἐν ὁμότητι, d ἐν ὁμότητι, S¹ ἐπὶ τὸ πλεόν and om. following καὶ. ³¹ αβ, A read γίνονται. ³² g reads αὐτῶν.

IV. ¹ d adds τέκνα μου.

² d adds καὶ φεύγετε οὖν αὐτῶν.

³ g reads

ἐστὶν⁴. 2. Ἐν γὰρ λόγῳ παροξύνεται⁵ πρῶτον εἶτα⁶ * ἐν *bdg*, A, S¹ ἐργοῖς⁷ ἴδυσσάμοι⁸ τὸν ὀργιζόμενον⁹, καὶ¹⁰ ἐν * ζημίαις πικραῖς *παροξύνει*. διαταράσσει τὸ διαβούλιον αὐτοῦ¹¹, καὶ οὕτως διεγείρει ἐν θυμῷ μεγάλην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 3. Ὅτε¹² οὖν λαλεῖ τις * καθ' ἑμῶν¹³, ἡμεῖς¹⁴ μὴ¹⁵ * κωέισθε εἰς ὀργήν¹⁶, καὶ ἕαν τις¹⁷ ἐπαινέσῃ¹⁸ ἡμᾶς ὡς¹⁹ ἁγίους²⁰, μὴ ἐπαίρεσθε²⁰. μήτε²¹ μεταβάλλεσθε²² *bdg*, A, S¹ ἡμᾶς²³ εἰς τέρψιν μήτε εἰς ἀηδῖαν²³. 4. Πρῶτον γὰρ²⁴ ἀγαθούς. τέρπει²⁵ τὴν ἀκοήν, καὶ οὕτως²⁶ ὀξύνει τὸν νοῦν²⁷ * τοῦ νοῆσαι²⁸ β, S¹ τὸ ἱερεθισθέν²⁹, καὶ³⁰ θυμωθείς νομίζει³¹ δικαίως ὀργιζέσθαι³². καὶ τότε. 5. Ἐὰν δὲ³³ * ζημία ἢ ἀπωλεία τῷ περιπέσῃ³⁴, τέκνα³⁵ β, S¹ μὴ ἐκθροεῖσθε³⁶. ὅτι αὐτὸ³⁷ τὸ πνεῦμα³⁷ * ποιεῖ ἐπιθυμῆσαι³⁸ *θυμωθῇ* τοῦ ἀπολλυμένου³⁹ ἵνα * θυμῷ πέσῃ διὰ τοῦ πάθους⁴⁰. *πόδου*.

διδασκαλία παρὰ θυμοῦ. ⁴ ὅτι μ. ἐστίν = לבן כי corrupt (?) for לבן כי = ὅτι διασφείρει. ⁵ α, *ae*f. *bdg*, A, S¹ read as in margin. ⁶ A = καὶ εἶτα. ⁷ g om. ⁸ = רבני corrupt (?) for רבני = ἑξαγροί (cf. Dan. viii. 7). ⁹ b reads ἐρεθίζόμενον. ¹⁰ h om. ¹¹ hi, β (save that for πικραῖς *ae*fg, S¹ read μικραῖς, and d μακραῖς, and β reads ταρασσει). c reads πικραῖς ζ. διαταράσσει τὸν ἐρεθίζόμενον. A = ζ. μικραῖς προσέμκει τὸ δ. αὐτοῦ, but *πικραῖς* is corrupt for *πικραῖς* = ταρασσει. a om. rest of verse through hmt. ¹² g reads ὅτι. ¹³ d reads καθ' ἡμῶν. A = μεθ' ἡμῶν. ¹⁴ b om. ¹⁵ α, β (save that β reads θυμόν for ὀργήν): A = κωέισθε ἢ καρδία ἡμῶν εἰς θυμόν. ¹⁶ a om. ¹⁷ h. c reads ἐπαινέσει, *abg* ἐπαινῇ, *d* ἐπαινεί, *f* ἐπαινα. ¹⁸ e om. ¹⁹ α, *ae*f. *bdg*, A, S¹ read ἀγαθούς. ²⁰ A adds εἰς μετεωρισμόν (?). ²¹ α, *ae*f. *abg* read μηδέ. S¹ om. ²² h adds μὴ ἐπαίρεσθε. S¹ om. ²³ *ae*f. α reads ἀιδίαν, e ἀειδίαν, g αλδεῖαν which are corruptions of the form in the text. b emends into εἰδέαν. A reads *μετακλίσει* (= ταραχάς) which may be a loose rendering of ἀηδῖαν. S¹ = ἐπιθυμῖαν δόξης. d adds κατακυριεύεσθε ὑπὸ τοῦ λόγου. ²⁴ c reads μὲν. ²⁵ g reads τρέπει, perhaps rightly. A = τέρψις εὐφραίνει. ²⁶ A^{ab} = τότε. A^{ab} om. together with next three words. ²⁷ c adds ἡμῶν. ²⁸ α. d reads πρὸς τὸ νοῆσαι, β-d νοῆσαι. A = καὶ συνετίζει. ²⁹ α, β-dg. dg read ῥηθέν. If dg is not right, we should emend ἐρεθισθέν into ἐρεθίσαν. A = διαβούλιον τοῦ ἐρεθίσαντος (?). d adds καὶ ὅταν νοῆσαι αὐτό. ³⁰ α, A, β, S¹ read καὶ (d om.) τότε. A adds ὅ. ³¹ d adds ὅτι. ³² a reads ὀργιζόμενος, d ὀργίζεται. A^{ab} om. rest of chapter. ³³ beg om. ³⁴ hi, β, A^{b+cd+e} (save that hi give accusatives instead of datives, b ἕαν for ἕ and περιπέσῃ for περιπέσῃ and g om. τῷ and A^{b+cd} trans. (ζημία and απ.). c reads ζημίαν ἢ ἀπωλεία τῷ περιπέσει. ³⁵ bde add μου. ³⁶ c. h, β-g read θροεῖσθε, g προεῖσθε. ³⁷ A^{b+cd+e} add πλάνης. ³⁸ α. *abeg*, S¹ read ἐπιθ. ποιεῖ, *df* ἐπιθυμῖαν σε ποιεῖ, A^{b+cd+e} = ἐπιθυμῖαν ποιεῖν τοῦτο (A^e om.). ³⁹ g. α read ἀπολλομένου, d ἀπολλυμένου, *ae* ἀπολλομένου, a, S¹ ἀπολλωτός. A^{b+cd+e} = καὶ εἰς τὸ τελεῖν (A^{b+cd} τελειώσας) τὴν ἀπώλειαν. ⁴⁰ α. β, S¹ read as in margin (save that d reads θυμωθείς). A^{b+cd+e} = λυπηθῇ

6. Καὶ ⁴¹ ἐὰν ζημιωθῇτε ἐκουσίως * ἢ ἀκουσίως ⁴² * μὴ λυπεῖσθε ⁴³. ἀπὸ γὰρ λύπης ⁴⁴ ἐγείρεται ⁴⁵ καὶ ⁴⁶ θυμὸς ⁴⁷ μετὰ ψεύδους⁷. 7. * Ἔστι δὲ διπρόσωπον κακὸν ὁ θυμὸς μετὰ ψεύδους ⁴⁸, καὶ συναίρουνται ⁴⁹ ἀλλήλοις ἵνα ταραξώσι ⁵⁰ * τὴν καρδίαν ⁵¹. ταρασσομένης δὲ τῆς ψυχῆς συνεχῶς, ἀφίσταται ⁵² Κύριος ἀπ' αὐτῆς καὶ κυριεύει αὐτῆς ὁ Βελιάρ.
- β, A, S¹
τὸ δια-
βούλιον.
- βδg, A,
S¹ τὰς
ἐντολάς.
- V. Φυλάξατε¹ οὖν, * τέκνα μου², * τὴν ἐντολὴν³ τοῦ⁴ Κυρίου καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ τηρήσατε⁵. ἀπόστητε⁶ ἀπὸ τοῦ⁷ θυμοῦ⁸, καὶ μισήσατε⁹ τὸ ψῆδος, ἵνα¹⁰ * Κύριος κατοικήσῃ ἐν ὑμῖν¹¹ καὶ φεύξεται¹² * ἀφ' ὑμῶν¹³ ὁ Βελιάρ.
2. Ἀλήθειαν φθέγγεσθε¹⁴ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ ἐμπέσητε εἰς μῆνιν¹⁵ * καὶ ταραχάς¹⁶, ἀλλ' ἔσεσθε¹⁷ ἐν εἰρήνῃ ἔχοντες τὸν θεὸν * τῆς εἰρήνης¹⁸ καὶ * οὐ μὴ κατισχύσει¹⁹ ὑμῶν²⁰ πόλεμος.

(but A° over line θυμωθῇ) διὰ πόθου τοῦ ἀπολωλὸτος. a om. rest of chapter.

⁴¹ c. h, β, A^{b+de+g} om. ⁴² b om. ⁴³ A^{b+de+g} = καὶ ταραχῇτε. ⁴⁴ A^{b+de+g} by easy internal corruption = θυμοῦ. ⁴⁵ α, d, A, S¹. β—αd read ἐγείρει. ⁴⁶ c. hi, β, A^{b+de+g} om. ⁴⁷ α, A. β—α read θυμὸν. ⁴⁸ de, A^{b+de+g} (save that d read διπρόσωπον). b, S¹ read διπρόσωπον κακὸς θυμὸς (b θυμὸς) μετὰ ψεύδους. α, fg om. through hmt. ⁴⁹ de, hi, f read συναϊρῶνται, c συναϊνῶνται (sic), dg συνερῶνται, which are corrupt forms of the word in the text. συναϊρῶνται ἀλλήλοις means 'unite with one another,' 'assist one another,' and is so rendered by A^{b+de+g}. S¹ = συμμίσγονται and accordingly supports reading of dg, which it took to be from συνεράω. It might be possible to regard συνερῶνται as a present middle Attic form of συνερέω, 'to support,' 'advocate,' but this is unlikely. ⁵⁰ α, b, g. de read ταραξώσιν, f πράξουσιν. A = προπέμψουσιν. Same corruption as in ver. 1. ⁵¹ α. β, A^{b+de+g}, S¹ as in margin (save that ef read τὰ διαβούλια). d adds τῆς ψυχῆς. ⁵² α, dg. bef, A om.

V. ¹ df read φυλάσσετε. ² a om. ³ α, aef, S¹. bdg, A, S¹ read as in margin. ⁴ dg om. ⁵ α, abef. d read ἐκλήθησατε, g τηρήσατε. A = μὴ ἐκκλίνετε. ⁶ dg add δι. ⁷ α, e. β—e, A om. ⁸ A read ~~υμιν~~ ⁹ hi read μισείτε. ¹⁰ hi, g add δ. ¹¹ A^{b+od} tra. Κύριος . . . ὑμῖν and φεύξεται . . . Βελιάρ. For κατοικήσῃ which c, f read, we find κατοίκηση in hi, β—f. a om. next line. ¹² α. bfg read φύγη, de φεύγει. ¹³ hi om. ¹⁴ c, β—α. hi read φθίγγετε, α λαλείτε. ¹⁵ b, S¹ reads ἡδονή. ¹⁶ A^{b+d} om. ¹⁷ A adds πάντες. ¹⁸ A = τὸν εἰρηνοποιόν. a om. rest of chapter and vi. 1—7. ¹⁹ c reads οὐ μὴ κατισχύσει. A = καταπαύσεται. ²⁰ dg, A = ἐν (d om.) ὑμῖν. ²¹ dg read καὶ (b om.) ἀγαπᾶτε. ²² d reads θεόν. ²³ c, befg (save that g om.

3. Ἀγαπήσατε²¹ τὸν Κύριον²² ἐν πάσῃ * τῇ ζωῇ²³ ὑμῶν²⁴

* καὶ ἀλλήλους²⁵ ἐν ἀληθινῇ²⁶ καρδίᾳ.

4. * Ἐγὼ οἶδα²⁷ ὅτι ἐν ταῖς²⁸ ἐσχάταις ἡμέραις ἀποστήσεσθε²⁹

τοῦ Κυρίου,

καὶ προσοχθεῖτε³⁰ τῷ³¹ Λευί,

καὶ πρὸς τῷ³² Ἰουδᾶ³³ παρατάξεσθε³⁴,

ἀλλ' οὐ δυνήσεσθε³⁵ πρὸς αὐτοὺς³⁶.

* ἄγγελος γὰρ Κυρίου ὁδηγεῖ ἐκατέρους³⁷,

ὅτι ἐν αὐτοῖς³⁸ στήσεται ὁ³⁹ Ἰσραήλ.

5. Καὶ * ὡς ἂν ἀποστήσεσθε⁴⁰ ἀπὸ⁴¹ Κυρίου⁴², * ἐν πάσῃ

κακίᾳ⁴³ * πορευόμενοι ποιήσετε τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκπορ-

νεύοντες ἐν⁴⁴ γυναιξίν ἀνόμων⁴⁵ καὶ ἐν πάσῃ πονηρίᾳ⁴⁶

ἐνεργούντων⁴⁷ ἔν ὑμῶν⁴⁸ * τῶν πνευμάτων⁴⁹ τῆς πονηρίας⁵⁰.

6. [Ἀνέγνων γὰρ⁵¹ ἐν βίβλῳ Ἐνώχ⁵² τοῦ δικαίου * καὶ

ἔγνω⁵³ ὅτι ὁ⁵⁴ ἄρχων ὑμῶν⁵⁵ ὁ Σατανᾶς ἐστίν⁵⁶ * καὶ

ὅτι⁵⁷ τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας⁵⁸ καὶ τῆς ὑπερηφανίας

πορνείας,

τῇ), A, S¹. h, d read τῇ (h om.) ψυχῇ. ²⁶f reads ἡμῶν. ²⁸hi, β (save

that f om. καὶ), A. c om. ³²A = καθαρῶ. ³⁷α (save that h adds

γάρ before οἶδα), A. β, S¹ read as in margin. ³⁸c. h, β, A om.

³⁹c reads ἀποστῆτε ἀπὸ. ⁴⁰c, beg. h reads προσώχθητε, df προσωχθήσετε.

A = ἐπαραστήσεσθε. ⁴¹b reads τόν. ⁴²α, β om. ⁴³α. β reads

Ἰουδάν. ⁴⁴α (save that c gives παρατίξεσθε), ef (save that f gives

παρατάξεσθε). bdfg, A read ἀντιτάξεσθε. ⁴⁵c reads δυνήσεται, g δύνασθε.

⁴⁶α, β, A^b. A^{ab+de+g} = αὐτόν. ⁴⁷hi, A (save that eg om. γάρ and g, A

read ὁδηγήσει and for ἐκατέρους A^b read αὐτούς, A^{b+de+g} αὐτόν, A^c ἔτι). c om.

hi add αὐτούς. ⁴⁸A^{ab+de+g} = αὐτῶ. ⁴⁹α. β om. ⁵⁰α. β reads as in

margin (save that g om. ἂν). A = ἀποστάντες. ⁵¹c adds τοῦ. ⁵²A^b =

αὐτοῦ. ⁵³A^c reads *ἰοσφωρικῆς βιβλίου* = ἐπιθυμία corrupt(?) for

ἰοσφωρικῆς βιβλίου = ἐν κακίᾳ. This phrase A trs. after next word. ⁵⁴α.

β, S¹ read πορευόμενοι (πορεύεσθε b) καὶ (bg, S¹ om.) ποιοῦντες βδελύγματα

(βδελύγμα g) ἐθνῶν, ἐκπορνεύοντες (ἐκπορεύοντες b, S¹, καὶ πορεύοντες g) ἐν. A^{(a) b}

= πορεύεσθε (πορεύεσθε A^b) καὶ ποιοῦντες βδελύγμα ἐκπορνεύοντες ἐν ἔθνεσιν

ἐν. A^{b+de+g} = πορεύεσθε καὶ ποιοῦντες βδ. ἐν ἔθν. ἐκπορνεύοντες ἐν. A^{(c) d}

βδελυσσόμενοι βδ. ἐν ἔθν. ἐκπορνεύοντες ἐν. ⁴⁶c, S¹ read ἀνόμοις. ⁴⁷dg

read πορνεία. ⁴⁸α, β-g. A^{b+de+g} read *μνηστῆρας* (= ἀφροσύνης)

corrupt(?) for *μνηστῆρας* = ἐνεργούντος. A^b (i.e. *μνηστῆρας* *ἐφ' ἑαυτῷ*)

= ἔθνη ἄλλος γίνεσθαι(?). A^c = ἐθνῶν(?) γίνεσθαι ἄλλος. ⁴⁹hi om. A =

τοῦ πνεύματος. ⁵⁰α. β, A^{b+de+g} S¹ read as in margin. A^{b+de+g} = πορνείας καὶ

πλάνης. ⁵¹c om. ⁵²d trs. after δικαίον. ⁵³c. hi read καὶ εὐρον.

bdfg, A, S¹ om. ⁵⁴g om. ⁵⁵d om. ⁵⁶α. β trs. before ὁ Σ. A, S¹

= ἔσται. ⁵⁷f, A^{b+de+g}, S¹ read ὅτι, A^{b+de+g} καί. bdeg, A, S¹ add πάντα.

⁵⁸α, f, be, A, S¹ read πορνείας, dg πλάνης καὶ (d om.) τῆς πορνείας. A^c

β, S οἶδα

γάρ.

β ὡς ἂν

ἀπο-

στήτε.

defg, S¹

πορευό-

μενοι καὶ

(g, S¹

om.) ποι-

οῦντες.

β, A, S¹

πλάνης.

defg, A,

S¹ πάντα

τά πνεύ-

ματα.

β, A, S¹

πορνείας.

bdg, A †πακούσονται⁵⁵ * τοῦ παρεδρεύειν⁵⁹ τοῖς υἱοῖς Λευί, τοῦ ποιῶν⁶⁰
τῷ Λευί αὐτοὺς ἐξαμαρτάνειν ἐνώπιον Κυρίου.
 †πακού-
 σονται.

7. Καὶ * οἱ ἔμοι υἱοὶ⁶¹ συνεγγίζοντές⁶² εἰσι τοῦ⁶³ Λευί
 καὶ συναμαρτάνουντες⁶⁴ αὐτοῖς⁶⁵ ἐν πάσιν.

* οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ⁶⁶ Ἰούδα ἔσονται ἐν πλεονεξίᾳ
 ἀρπάζοντες⁶⁷ ἀλλότρια ὥς⁶⁸ λέοντες.]

8. †Καὶ⁶⁹ διὰ τοῦτο ἀπαχθήσεσθε⁷⁰ [σὺν αὐτοῖς]⁷¹ * εἰς
 αἰχμαλωσίαν⁷²

κάκει ἀπολήψεσθε⁷³ * πάσας τὰς πληγὰς Αἰγύπτου⁷⁴
 καὶ πάσας τὰς⁷⁵ πονηρίας⁷⁶ τῶν ἐθνῶν.

9. Καὶ οὕτως⁷⁷ ἐπιστρέψαυτες⁷⁸ πρὸς Κύριον ἐλεηθήσεσθε⁷⁹
 καὶ ἔξει ὑμᾶς⁸⁰ εἰς τὸ ἀγίασμα αὐτοῦ
 * καὶ δώσει⁸¹ ὑμῖν εἰρήνην⁸².

10. Καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν * ἐκ τῆς φυλῆς [Ἰούδα καὶ] τοῦ Λευί
 τὸ σωτήριον Κυρίου⁸³

β, S¹ καὶ
αὐτὸς.

* αὐτὸς γὰρ⁸⁴ ποιήσει πρὸς τὸν Βελίαρ πόλεμον⁸⁵

om. next three words. ⁵⁵ *bdg, A* → add τῷ Λευί before this verb. *A* adds
 οἱ. If the former is a later addition (α, ef, *S¹* om. it), ὑπακούουσονται can
 hardly be right. Probably *ⲓⲡⲣ* to which ὑπακούουσονται goes back is corrupt
 for *ⲓⲡⲣ* = συστρέφονται, 'will conspire.' *S¹* ὑπακούεσθαι ἀρζονται. ⁶⁰ *A*

= καὶ παρεδρεύουσι, *S¹* καὶ ἀρίσκειν. ⁶⁶ *h, d* read τοῦ ποιῆσαι, *A* καὶ
 ποιήσουσι. ⁶¹ α. β read οἱ (b om.) υἱοὶ μου. ⁶² α. β reads ἐγγίζοντες.

⁶³ α. β-af, *S¹* read τῷ, f, *A* τοῖς υἱοῖς. ⁶⁴ c. *hi, bef* read συνεξαμαρτάνουντες,
dg ἐξαμαρτάνοντες (+ εἰσί g). g, *A* add εἰσί, *A* ^{b^ocd} ἔσονται. ⁶⁵ *d* trs. after
 πᾶσιν. g om. For αὐτοῖς *A* ^{b^ocd} give ἱερῶσιν. ⁶⁶ α. b reads καὶ υἱοί,
d ἀλλὰ καὶ οἱ υἱοί, *efg, A* καὶ οἱ υἱοί. ⁶⁷ *befg* add τὰ. ⁶⁸ *d* adds οἱ.

⁶⁹ α. β, *A, S¹* om. ⁷⁰ *A* = ἐλεύσεσθε. g om. next six words. ⁷¹ added
 by interpolator of verses 6, 7. ⁷² α, d. *bef* read ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

⁷³ c reads ἀπαλείψεσθε. ⁷⁴ *A* ^{b^ocd} = σὺν αὐτοῖς πληγὰς ἐν Αἰγύπτῳ. ⁷⁵ b om.
⁷⁶ *d* reads πορνείας. ⁷⁷ *A* = μετὰ ταῦτα. The text requires some such
 expression. ⁷⁸ *hi, bef, S.* c reads ἐπιστρέψασθαι, d, *A* ἐπιστρέψετε.

⁷⁹ *A* = καὶ ἐλεήσει ὑμᾶς. ⁸⁰ g adds κύριος. ⁸¹ f, *A, S¹*. The same text
 is implied in all the other MSS. but b. c καὶ δώσει, h, e καὶ δέξῃ, d καὶ δώσει,
 g καὶ δώσει, b βούνη. ⁸² *hi* add περὶ τοῦ Χριστοῦ as title before verses 10-13.
A adds εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸³ *A* ^{b^ocd} = σωτήριον ἐξ οἴκου Ἰ. καὶ ἐκ φυλῆς Λευί. β om. τοῦ
 before Λευί. For κυρίου g reads τοῦ θεοῦ. Here *A* adds καὶ δώσει εἰρήνην ἔως
 τοῦ αἰῶνος (+ τῷ Ἰσραὴλ *A* ^{b^o})—a doublet from the preceding verse. I have
 bracketed Ἰούδα καὶ as an interpolation, for if it were original we should
 have φυλῶν and not φυλῆς. Cf. T. Sim. vii. 1, T. Gad viii. 1, T. Jos. xix. 6.

⁸⁴ α. β, *S¹* read as in margin. *A* = καί. ⁸⁵ *A* → trs. before πρὸς τὸν.
 Here *A* ^{b^ocd} add καὶ ψυχὰς ἀγίων πρὸς ἐαυτὸν καλεῖσι, καὶ ἐπιστρέψει καρδίας
 ἀπειθῶν πρὸς τὸν κύριον, which are drawn and expanded from ver. 11.

καὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ πίκου δώσει τοῖς⁸⁸ † πατράσιν⁸⁷ ὑμῶν⁸⁸.

11. Καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν λήψεται⁸⁹ ἀπὸ τοῦ Βελιάρ, [τὰς ψυχὰς τῶν ἀγίων]⁹⁰

* καὶ ἐπιστρέψει⁹¹ καρδίας⁹² ἀπειθεῖς⁹³ πρὸς Κύριον.

καὶ δώσει * τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν⁹⁴ εἰρήνην αἰώνιον.

12. Καὶ * ἀναπαύσονται ἐν Ἑδὲμ ἅγιοι⁹⁵

καὶ ἐπὶ * τῆς νέας⁹⁶ Ἱερουσαλὴμ εὐφρανθήσονται δίκαιοι β-αδ, Α,

* ἥτις ἐστὶ δόξα θεοῦ αἰώνιος⁹⁷. S¹ ἥτις

13. Καὶ οὐκέτι ὑπομενεῖ⁹⁸ Ἱερουσαλὴμ ἐρήμωσιν

* οὐδὲ αἰχμαλωτισθήσεται Ἰσραὴλ⁹⁹,

ὅτι¹⁰⁰ Κύριος ἔσται¹⁰¹ * ἐν μέσῳ¹⁰² αὐτῆς¹⁰³ [τοῖς ἀνθρώ- β-α, S¹

ποις συναστροφόμενος]¹⁰⁴ τοῦ αἰῶνος.

καὶ ὁ¹⁰⁵ Ἅγιος Ἰσραὴλ βασιλεύων¹⁰⁶ ἐπ' αὐτῆς¹⁰⁷ [ἐν ἐν ἀλη-

* ταπεινώσει καὶ πτωχεύει¹⁰⁸, καὶ ὁ πιστεύων * ἐπ' αὐτῇ¹⁰⁹ * βασιλεύσει ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀληθείᾳ¹¹⁰]. οὐρανοῖς.

A⁸⁸ om. next sixteen words. ⁸⁸ cf om. ⁸⁷ δ reads πέρασιν—a bad emendation of πατράσιν found in all other MSS. and in A, S¹. But πατράσιν ὑμῶν, which is impossible, = כְּבָרֵינוּ which is corrupt for כְּבָרֵינוּ = πολεμίους ὑμῶν, and the line = 'and he will execute an everlasting vengeance on your enemies' (i.e. כְּבָרֵינוּ כְּבָרֵינוּ נָחַן נָחַן נָחַן נָחַן). For text of A see note 85. ⁸⁹ df. α, beg, S¹ read ἡμῶν. A = αὐτοῦ. ⁹⁰ dg which g trs. before τὴν αἰχ. c reads λάβε (†), hi, bef λάβη. ⁹¹ α. β reads ψυχὰς ἁγίων, S¹ ψυχῶν ἁγίων. A⁸⁸ read καὶ τὰς ψ. τῶν ἁγ. See ver. 10, note 85 where A⁸⁸ wrongly insert 11^{ab}. I have bracketed τὰς . . . ἁγίων as a Christian addition. ⁹² f om. ⁹³ d reads ψυχὰς. ⁹⁴ A⁸⁸ = ἀπειθεῖς. ⁹⁵ A trs. after αἰώνιον. ⁹⁶ So A⁸⁸. Possibly also A⁸⁸ though printed Arm. Text represents A⁸⁸ as ἐν Ἑ. ἀναπ. ἁγ. A⁸⁸ = πάντες ἁγ. ἐν Ἑ. ἀναπ. ⁹⁷ dg, A, S¹. c reads τῆς βασιλείας, hi, cf τῆς νέας ἁγίας (ἁγίας καὶ νέας ε, ἁγίας νέας, f), d τὴν ἁγίαν καὶ δικαίαν, S² τῆς ἁγίας. The reading ἁγίας may be due to עֲלֵי being written corruptly a second time as עֲלֵי. ⁹⁸ α (save that h reads Κυρίου). bef, A, S¹ read as in margin (save that cf, A, S¹ read ἐστὶ and g θεῷ αἰωνίῳ), d ἕως τοῦ αἰῶνος. ⁹⁹ f reads ὑπομείνη. For ὑπομ. Ἱ. ἐρήμωσιν A gives Ἱ. ἐρημωθήσεται. ¹⁰⁰ d reads οἱ δὲ αἰχμαλωτισθήσονται. For αἰχμαλωτισθήσεται d reads αἰχμαλωτίζεται. hi add ὁ before Ἰσραὴλ. ¹⁰¹ d reads ὁ. ¹⁰² hi read ἐστὶ. ¹⁰³ bd read ἐν μέσῳ. ¹⁰⁴ A = αὐτῶν. ¹⁰⁵ A Christian (?) interpolation. In T. Jud. xxiv. 1 this is said of the Messiah. The phrase is used with reference to wisdom in Bar. iii. 37. A = καὶ τοῖς ἀνθ. συναστροφήσεται. ¹⁰⁶ δ om. ¹⁰⁷ A = βασιλεύσει. ¹⁰⁸ α, cf, A. d read ἐπ' αὐτὴν, b, S¹ ἐπ' αὐτοῖς, g ἐν αὐτοῖς. ¹⁰⁹ α, β, A⁸⁸ (save that bdg add ἐν before πτωχεύει). A⁸⁸ = εἰρήνη. ¹¹⁰ c, bef. hi read ἐπ' αὐτὴν, dg ἐν αὐτῇ. ¹¹⁰ α. bdg read βασ. ἐν ἀληθ. (+ καὶ g) ἐν τοῖς

VI. Καὶ νῦν *φοβήθητε τὸν Κύριον¹, τέκνα μου, καὶ προσέχετε ἑαυτοῖς² ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ καὶ *τῶν πνευμάτων³ αὐτοῦ. 2. Ἐγγίσατε⁴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀγγέλῳ *τῷ παραιτουμένῳ ὑμᾶς⁵. ὅτι οὗτός ἐστι μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων β-αδ, Α, καὶ⁶ ἐπὶ τῆς εἰρήνης τοῦ⁷ Ἰσραὴλ κατέναντι⁸ *τῆς βασιλείας τοῦ ἰ Θεοῦ στήσεται⁹. 3. Διὰ¹⁰ τοῦτο σπουδάζει ὁ ἐχθρὸς δg(A), S¹ ὑποσκελίσει¹¹ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους *τὸν Κύριον¹². ἐχθροῦ. 4. Οἷδε γὰρ ὅτι *ἐν ᾗ ἡμέρᾳ¹³ ἐπιστρέψει¹⁴ Ἰσραὴλ, συν- β¹, Α, S¹ τελεσθήσεται ἡ βασιλεία τοῦ ἐχθροῦ. 5. Αὐτὸς γὰρ¹⁵ ὁ πιστεύ- σει, ἀγγελος *τῆς εἰρήνης¹⁶ *ἐνισχύσει τὸν Ἰσραὴλ¹⁷ μὴ ἐμπεσεῖν¹⁸ οὐρανοῖς. f ἐν ἀληθ. βασ. ἐν τ. οὐρ. Α^{ab} = βασ. ἐν ἀληθ. ὥς τῶν οὐρανῶν. Α^{b+odete} βασ. ἐν ἀληθ. ὥς τοῦ αἰῶνος. The confusion of οὐρανοῖς and οὐρανοῦς could easily arise.

VI. ¹c reads φοβεῖτε τὸν θεόν. ²e reads ἑαυτούς. Α adds καὶ φυλάσασθε—a doublet of προσ. ἑαυτοῖς. ³A = κακοῦ πνεύματος. ⁴α, β-bd. δ, S¹ read ἐγγίσετε δέ, δ ἐγγίσατε δέ. Α = καὶ ἐγγίσατε. ⁵β-d. The other authorities diverge from β-d and from each other. α reads τῷ παραιπομένῳ ὑμῖν (ἡμᾶς ἡ). Cf. α in T. Levi v. 6: d reads αὐτοῦ τοῦ μὴ πατάξει ὑμᾶς εἰς τέλος. For τῷ ἀγγ... ὑμᾶς Α reads ὁ ἀγγελος συγγινώσκει ὑμῖν. Here *μῖν* *μῖν*, which = φεῖδεται or συγγινώσκει, may be a misrendering of παραιτεῖται, since in late Greek παραιτήσις = 'forgiveness,' or *μῖν* *μῖν* may be corrupt for *μῖν* *μῖν* = φροντίζει, ἐπιμαλεῖται, which would point to עֲנִינִי as in T. Lev. v. 6, 7. S¹ = φ δεδομένοι ἐστέ. In T. Levi v. 6 we have followed β-d and taken it to be a rendering of עַלְיָנוּ. The text = 'who intercedeth for you' = עֲנִינִי עַלְיָנוּ or עֲנִינִי עַלְיָנוּ in Mishnic and Talmudic Hebrew. See note on T. Levi v. 6. We might perhaps assume different Hebrew originals in Levi v. 6 and in Dan. vi. 2, on the ground of the divergence of d, Α(1), S¹ in the two passages. But the fact, that α gives παραιπομένος and β-d παραιτούμενος in both passages implies the same Hebrew original in both. Hence the text is doubtful. ⁶δ om. ⁷α. β om. ⁸α, δ, β-αδ, Α, S¹ read as in margin. Text = עַלְיָנוּ which may mean 'in the presence of' or after עַלְיָנוּ 'against.' ⁹α, def (save that d tra. στήσεται before τῆς and f before τοῦ). δg, S¹ read τῆς βασ. τοῦ ἐχθροῦ στήσεται (g στήσεσθαι). Is θεοῦ right? If not the false text might be explained by a corruption of עֲנִינִי into עֲנִי. Though ἐχθροῦ is weakly attested it gives an excellent sense. It has the support of Α, though this version is here corrupt, reading ἐχθρας τῶν βασιλείων. ¹⁰g, Α read καὶ διὰ. ¹¹d reads ὑποσκελίσαι (sic). ¹²A = τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Α^{b+odete} om. next eight words. ¹³c, δ. h, ef read ἐν ᾗ ἡμέρᾳ (ε ἡμέραν), dg ἦν (ᾗ d) ἡν ἡμέραν. ¹⁴α (ἡ ἐπιστρέψει). δfg read πιστεύσει, δε πιστεύση. Α^{ab} read *μῖν* *μῖν* *μῖν* *μῖν* (= δυναμοθήσεται) corrupt for *μῖν* *μῖν* *μῖν* *μῖν* = πιστεύσει. ¹⁵δf, S¹ om. ¹⁶g om. ¹⁷c reads

αὐτὸν εἰς τέλος¹⁹ κακῶν²⁰. 6. Ἔσται δὲ ἐν καιρῷ τῆς²¹
ἀνομίας²² * τοῦ Ἰσραὴλ²³ (οὐκ ἔσται)²⁴ ἀφιστάμενος²⁵ * ἀπ'
αὐτῶν²⁶ * ὁ Κύριος²⁷, καὶ²⁸ * μετελεύσεται ἐπ' ἔθνη ζητοῦντι τὸ β + ἔθνη
θέλημα αὐτοῦ²⁹, ὅτι * οὐδεὶς τῶν ἀγγέλων ἔσται ἴσος αὐτῷ³⁰. ποιοῦν-
7. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ³¹ ἐν * παντὶ τόπῳ Ἰσραὴλ³² ἔσται ἐν β, Α, S¹.
τοῖς³³ ἔθνεσιν³⁴. ἔσται ἐν.

8. Διατηρήσατε οὖν³⁵ ἑαυτούς³⁶, τέκνα μου, ἀπὸ παντὸς β, S¹
* ἔργου πονηροῦ³⁷, ἔθνεσιν
καὶ ἀπορρίψατε * ἀφ' ὑμῶν τὸν θυμὸν καὶ τὸ ψεῦδος³⁷ σωτήρ.
καὶ ἀγαπήσατε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν¹. β-g πάν,

ἐπιστρέψει τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐνισχύσει. A adds καὶ according to printed Arm. Text but certainly A^{be} do not. ¹⁹ d reads ἐκπεσεῖν, ¹⁹ hi, bef, A. c reads χείρας, d βάθος. ²⁰ A = κακόν. ²¹ α, A^{be}. β, A^{be} om. ²² d reads ἀνομίας. ²³ hi read αὐτοῦ ὁ Ἰσραὴλ, g Ἰσραὴλ. ²⁴ I have added these words. If we do not so the loss of one or more clauses must be assumed before καὶ μετελεύσεται, for ver. 6 deals with the restoration of Israel through the angel of peace. ²⁵ A = ἀποστήσεται. ²⁶ hi read ἀπ' αὐτοῦ. g trs. after κύριος. ²⁷ α, g. β-g, A, S read κύριος. We should perhaps bracket ὁ κύριος as an interpolation. This verse relates to the action of the angel of peace. See note 24. But the αὐτοῦ after θέλημα supports it. ²⁸ α, A. β, S om. ²⁹ c (save for the corruption of ἔθνη for ἔθνε). Text = וְנָצַח בְּכָל לִבְיָהּ, נָצַח is of course very unusual in this sense in Hebrew. It is probably a corruption of נָצַח = ποιοῦντα, which is the reading of all the other MSS. hi, bef, g read μετελεύσεται ἐπὶ ἔθνη (b ὅπισθε) ποιοῦντα τὸ θ. αὐτοῦ (τὸ ἀληθὲς δόγμα g), d μεταστραφήσεται ἐπὶ τὰ ἔθνη ποιοῦντα τ. θ. α. A = μετελεύσεται ἐπὶ τὰ ἔθνη καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ τελειώσει. S¹ ἔσται ἐν ἔθνεσιν ποιῶν τὸ θέλημα αὐτοῦ. Here c alone is right, in reading the singular ἔθνη. The other texts did not arise from a deliberate transformation of the text in the Christian interest but from the miswriting of ἔθνη as ἔθνη. We have seen above that μετελεύσεται (μεταστραφήσεται d) = ἔθνη, which is here to be taken transitively = ἐπιστρέψει, 'he will transform.' On the other hand, if we do not insert the negative before ἀφιστάμενος, we must assume the loss of some words before καὶ μετελεύσεται referring to Israel's repentance or conversion. If in these Israel was the subject then ἔθνη would be rendered 'they will become a nation.' ³⁰ α, β-b, A, S¹ (save that h, c read ἴσως, i ἴσφ, d trs. ἔσται after αὐτοῦ, and A, S¹ om. ἔσται). d reads οὐδενὶ τῶν ἀγγ. ἔσται ὡς αὐτῷ. ³¹ β, A, S¹ add ἔσται. ³² α, β, S¹ (save that g om. τόπῳ, d om. Ἰσραὴλ, and h adds ἐν bef. Ἰσ.). A = ἐν πάσῃ γῇ καὶ ἐν Ἰσραὴλ. ³³ g om. ³⁴ β, S add σωτήρ (g σωτηρία). After this a resumes. ³⁵ aef om. ³⁶ α, β, A (save that c om. ἔργου and d reads πον. ἔργου). ³⁷ α. β, S¹ read τὸν θ. καὶ πάν (g τὸ) ψεῦδος (+ ἀφ' ὑμῶν d). A has elements of α and β and = ἀφ' ὑμῶν ψεῦδος καὶ

β, A, S¹ 9. Καὶ ἡ ἀκούσατε³⁸ παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, μετά-
(+ τὸν Δ) δοτε³⁹ ἡ καὶ⁴⁰ ὑμεῖς⁴¹ τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁴², [ἵνα δέξηται⁴³
νόμον θεοῦ. ὑμᾶς ὁ Σωτὴρ⁴⁴ τῶν ἐθνῶν * ἐστὶ γὰρ ἀληθὴς καὶ μακρόθυμος,
β, S¹ πρῶτος καὶ ταπεινός⁴⁵, καὶ⁴⁶ ἐκδιδάσκων⁴⁷ διὰ τῶν ἔργων * τὸν
δικαιοσύνη τοῦ νόμον Κυρίου⁴⁸]. 10. Ἀπόστητε οὖν ἀπὸ πάσης ἀδικίας
καὶ κολληθήτε⁴⁹ τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ⁵⁰ Θεοῦ⁵¹, καὶ ἔσται τὸ
β, S¹ γένος ὑμῶν⁵² εἰς σωτηρίαν * ἕως τοῦ αἰῶνος⁵³. 11. * Καὶ
β, A, S¹ θάψατέ με⁵⁴ ἐγγὺς τῶν πατέρων μου.
κατε- VII. Καὶ ταῦτα εἰπὼν * καταφιλήσας αὐτοὺς¹ * ὑπνωσεν
φιλήσεν αὐτοὺς ὡς καλῶ². 2. Καὶ³ ἔθαψαν αὐτὸν * οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
καί. Καὶ⁴ μετὰ * τοῦτο ἀπήνεγκαν⁵ τὰ ὀστά αὐτοῦ⁶ ... * ἐνθα ἦν⁷
β, A, S¹ Ἰακώβ⁸ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ⁹.
† ὑπνον [3. Πλὴν οὖν¹⁰ προεφῆτευσεν αὐτοῖς¹¹ Ἰδὼν¹² ὅτι ἐπιλά-
β-δ, A, S¹ ταῦτα ἀνήνεγκαν¹³ τὰ ὀστά αὐτοῦ¹⁴ (+ καὶ κατέθηκαν f (dg), A, S¹) σύνεγγυς.

πάντα θυμῶν. ³⁸ g, A read ἀκούετε. ³⁹ d om. ⁴⁰ hi read δέ. ⁴¹ d adds
ποιεῖτε ἀναγγεῖλατε δὲ αὐτὰ καί. ⁴² a adds αὐτῶν, cf αὐτά, g ἀπαγγεῖλατε.
⁴³ hi add καί. ⁴⁴ b reads πατήρ. The clause ἵνα ... ἐθνῶν in its present
form is obviously Christian. The words that follow might be taken as
referring to Dan. (Cf. i. 3), but it is safer to bracket them as an
addition. ⁴⁵ d reads ἐστὶ γὰρ ἀλ. καὶ μ. ἐν πᾶσι, πρῶτος τε καὶ ταπεινός,
g ἐν πᾶσι γὰρ ἀλ. καὶ μ. ἐστὶ, ταπ. καὶ πρῶτος. ⁴⁶ g om. ⁴⁷ c reads διδάσκων.
⁴⁸ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴⁹ hi read κολληθήσεσθε. ⁵⁰ α, A.
β, S¹ add νόμου τοῦ (dg om.). ⁵¹ α, β-d, A^{bbdeefg}. b, A^{bcde}, S¹ read κυρίου.
A^c om. b om. rest of verse. ⁵² c, A. hi read ἡμῶν, β, S μου. ⁵³ g reads
εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ α, β-dg, A^{bcd}, S¹. d reads θ. δέ με, g θάψαντες οὖν,
A^{abc} καὶ νῦν, τέκνα μου, θάψατέ με.

VII. ¹ α. β, A, S¹ read as in margin. ² c. β, A read ὑπνωσεν ὑπνον
οἰώνιον, hi ἐκομήθη. d adds πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν ὑπάρχων. Here
c = מוכב בשנה בשוב, where שנה is corrupt for שנה. Cf. T. Zab. x. 6.
β, A = מכל שנה שנה, which I take to be a corruption of c (emended).
The addition in d confirms the emendation of c. ³ This verse appears
in d as follows: καὶ ἐνέγκαντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ θήκην ξύλων ἀσπίτων κατεσκευασμένην
κατέθεντο αὐτὸν ἐν αὐτῇ. μετὰ ταῦτα δὲ ἀνέγκαντες ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χευρὼν μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ οὗτοι μὲν εἰσιν οἱ λόγοι οὓς ἐνετείλατο Δάν τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ. ⁴ g om. ⁵ α, A^c. β-d read ταῦτα ἀνήνεγκαν. ⁶ f, A^{bbdeefg},
S¹ add καὶ κατέθηκαν (+ αὐτά f), g adds θήκας. Such an addition is found
in d (see note 3), and is needed. Hence with f (dg), A^c, S¹ add καὶ
κατέθηκαν. ⁷ α. β-d, A, S¹ read σύνεγγυς (g ἐγγύς). ⁸ g om. rest of
chapter. ⁹ This forms the natural close of the Testament. Verse 3
is the addition of a later hand. It is still more severe on Dan than v.
5, 8. ¹⁰ α. adef om. b, S¹ read ὅς. ¹¹ d reads ἐπ' αὐτούς. A = περὶ

θῶνται¹³ τοῦ¹⁴ Θεοῦ αὐτῶν¹⁵ καὶ ἀλλοτριωθήσονται¹⁶ γῆς¹⁷ ἡδ, Α κλήρου¹⁸ αὐτῶν, «καὶ γένους Ἰσραὴλ», καὶ πατριᾶς «† τοῦ νόμον. σπέρματος αὐτῶν¹⁹»].

Διαθήκη Νεφθαλεὶμ τοῦ ὀγδόου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ
Βάλλας¹.

h, β-bg
τελευτῆς.
β, Α, S¹
μηνὸς
ὑγιαίνον-
τος
αὐτοῦ.

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Νεφθαλεὶμ ἧς² διέθετο³ ἐν καιρῷ
† τῆς ἐξόδου¹⁴ αὐτοῦ ἐν ἔτει * ἑκατοστῷ καὶ τριακοστῷ⁵ τῆς⁶
ζωῆς αὐτοῦ⁷. 2. Συνελθόντων⁸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ⁹ ἐν τῷ¹⁰
ἐβδόμῳ μηνί, μὴ¹¹ τοῦ μηνός¹², ἐποίησε δεῖπνον αὐτοῖς¹³. καὶ
3. * Καὶ τὸ πρωὶ¹⁴ μετὰ τὸ ἐξυπνισθῆναι¹⁵ αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς¹⁶ κώθωνα.

β-dg, Α,
S¹ αὐτοῖς

αὐτῶν. ¹³ h, d, A om. ¹⁸ hf. α, as read ἐπιλάθονται, d ἐπιλησθήσονται.
¹⁴ α, S¹. ἡδ, A read as in margin. asf om. ¹⁵ A^{b+d} om. next five words
through hmt. ¹⁶ α, abs. d reads ἀπὸ ἀλλοτριωθήσονται, f ἀλλοτριωθήσονται.
¹⁷ h, d om. ¹⁸ d reads κλήρου. S¹ om. ¹⁹ α. adef, S¹ read as α but
prefix αὐτῶν καὶ. b reads αὐτῶν οὕτως καὶ γέγονεν. d adds ὅπερ καὶ γέγονεν
ἐπ' αὐτούς. A is here wanting. Of the above readings the hardest is that
of α, adef, S¹. If this verse was added in the Hebrew, we might regard
עָרַי which is presupposed by τοῦ σπέρματος αὐτῶν as a corruption
of עָרַי = καὶ διασπαρήσονται or עָרַי = γέγονεν ἐπ' αὐτούς as in d. But the
text is quite uncertain. At the close d adds τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς δόξα εἰς
αἰῶνας. Ἀμήν, f, S¹ Δὲν υἱὸς Ἰακώβ ᾤ υἱὸς Βάλλας ᾧ ἔζησεν ἑτη ρε'.

I. ¹ Title. α in text. α reads Νεφθαλεὶμ, bef, A^{as} d. N. (+ ἡ δ) περὶ
φυσικῆς ἀγαθότητος, d (conflate from α and abef) d. N. υἱὸς Ἰακώβ ἡ
υἱὸς Βάλλας β' περὶ φυσ. ἀγαθότητος, g d. N. περὶ πλεονεξίας ἡ. A^b = A^{as}
(I save that for φυσ. ἀγαθότητος it reads ἀγαθὸν ἦθους), A^{b*} = d. N. υἱοῦ
Ἰακώβ περὶ φυσικοῦ ἀγαθοῦ, A^d d. N. f adds Νεφθαλεὶμ ἐρμηνεύεται πλυσμὸς.
² b, S¹ read ἡ, g ἡρ. ³ d reads ἔθετο. ⁴ c. h, adef read τῆς (d. om.)
τελευτῆς, bg, S¹ τέλους. A om. ⁵ h, asf (save that f om. καὶ and as read
ρλ'), Α, S¹. c, g read ἑκατοστῷ which g trs. before ἔτει. b reads ἑκατοστῷ
τριακοστῷ δευτέρῳ, d ρλβ'. ⁶ ef om. ⁷ c om. ⁸ d adds γάρ. A^{b*}
adds a doublet συναχθέντων, or rather it = συνήλθον συνήχθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
For verses 2-3 and the first three words of 4, g reads ποιήσας δεῖπνον
συνῆξε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἔφη πρὸς αὐτούς. ⁹ d adds πρὸς αὐτόν. ¹⁰ α,
d. abef om. ¹¹ α, asf, Α, S¹. d reads ἐν ἡμέρᾳ μὴ, b τετάρτῃ. ¹² β-dg,
Α, S¹ add as in margin. ¹³ α. β-dg, Α, S¹ read as in margin (save that
b reads αὐτός for αὐτοῖς and Α πλεονεξία (= χαρά corrupt for
μεγαλοψυχία = κώθωνα), d αὐτοῖς καὶ ἡνέρεψε κοιτῶνα καὶ ἐκοιμήθησαν.
¹⁴ α (save that c reads τῷ), b (save that it trs. τὸ π. after αὐτόν. α reads

β, Α, S¹ ¹⁷ ὅτι Ἀποθνήσκω· καὶ ¹⁸ οὐκ ἐπίστευσαν ¹⁹ αὐτῷ. 4. Καὶ ²⁰ εὐλογῶν. * δοξάζων τὸν ²¹ Κύριον ²² * ἐκραταιώθη καὶ εἶπεν ²³, ὅτι Μετὰ τὸ β, S¹ δείπνον τὸ χθὲς * ἀπέθανεν ἡ σάρξ μου ²⁴. 5. * Ἡρξαστο δὲ ²⁵ λέγειν ²⁶. Ἀκούσατε, τέκνα * μου, υἱοὶ Νεφθαλεὶμ, ἀκούσατε λόγους πατρός ὑμῶν ²⁷. 6. Ἐγὼ ἐγεννήθην ἀπὸ Βάλλας ²⁸, ἀποθανεῖται. καὶ ²⁹ ὅτι ³⁰ ἐν πανουργίᾳ ἐποίησε ³¹ Ῥαχὴλ ³², καὶ ἔδωκεν * αὐτ' αὐτῆς ³³ Βάλλαν ³⁴ * τῷ Ἰακώβ ³⁵, καὶ * συλλαβοῦσα ἔτεκε με ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς Ῥαχὴλ ³⁶, καὶ ³⁷ διὰ τοῦτο * ἐκάλεσε ἐπὶ τῶν μηρῶν Ῥαχὴλ ἔτεκε με. * με κατεφίλει ⁴⁴ λέγουσα· * Δοίη μοι ἀδελφόν ⁴⁵ σου ἐκ τῆς κοιλίας μου κατὰ σε. 8. Ὅθεν καὶ ὀμολοῖς μου ⁴⁶ ἦν κατὰ πάντα ⁴⁷ Ἰωσήφ ⁴⁸ κατὰ τὰς τεθλογίας ⁴⁹ Ῥαχὴλ. β-γ, S¹ ἐκλήθην. β-γ μηρῶν. β-γ ἴδοιμι ἀδελφόν. bδ, Α εὐχάς.

καί, ef καὶ πρῶτ, d, Α τῇ δὲ (καὶ τῇ Α) ἐπαύριον. ¹⁵ d reads ἐξυπνίσαι. ¹⁶ d adds τεκνία μου, γνωστὸν ὑμῖν ἔστω. ¹⁷ d adds ἐγώ, A^{b*} ἰδοὺ ἐγώ. ¹⁸ d adds πορεύομαι ὁδὸν πατέρων μου· οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα. ¹⁹ α, d, A^{ab*}. adef, A^{bcd} read ἐπίστευον. ²⁰ d reads ὁ δέ. ²¹ α. β-γ, Α, S¹ read as in margin. ²² Α = θρόν. ²³ α. β, S¹ read as in margin. Α = ἐκραταιώθη ἐνθυμούμενος. ²⁴ α. β, S¹ read as in margin. Α = ἀποθνήσκω. ²⁵ α. β-dg read ἡρξ. οὖν, d, Α καὶ ἡρξαστο. ²⁶ b adds τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Α αὐτοῖς. ²⁷ α, β-dg. d, Α read μου (A^{bcd} om.) N. τοῦ πατρός ὑμῶν (d ἡμῶν). d adds ἐνωτίσασθε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. ²⁸ a reads Βάλας. d adds Ἰακώβ τῷ πατρί μου, υἱὸς ὄγδοος. For Βάλλας . . . to end of chapter g reads B. τῆς παιδείκης Ῥ. ὄγδοος υἱὸς τῷ Ἰ. τῷ πατρί μου. ²⁹ d, Α om. ³⁰ d reads ὅτε. ³¹ f adds ἡμᾶς. ³² α, a. bdef read Ῥαχὴλ. A^f om. next two lines to Ῥαχὴλ (see margin) through hmt. ³³ b reads ἀντ' ἐαυτῆς. d adds τὴν παιδείκην. b add τὴν. ³⁴ A^b adds τὴν μητέρα μου. ³⁵ A^{ab*} om. d adds δῶ. ³⁶ α. β-γ, Α, S¹ read as in margin, save that d reads τὸν μηρὸν and a Ῥαχὴλ, and Α ἐτέχθη for ἔτεκε με. Α om. next nineteen words through hmt(!). ³⁷ c. hi, β, S¹ om. ³⁸ α. β-γ, S¹ read as in margin. ³⁹ α (save that c prefixes ὅτι). β-γ, S¹ read καὶ ἡγάπησε. ⁴⁰ α, a. β-ag read (+ ἡ σ) Ῥαχὴλ. ⁴¹ α. β-γ, S¹ om. ⁴² α. β-dg read τῶν μηρῶν, d τὸν μηρὸν. ⁴³ b reads εἶδει. ⁴⁴ α, d (save that hi read ἐπεφίλει). β-dfg, Α read κατεφίλει με, f κατεφίλει. ⁴⁵ So I have emended β-γ, ἴδοιμι ἀδελφόν (ἀδελφούς ε) in accordance with Α which = δοίη μοι κύριος ἀδελφόν. α is very corrupt, ἴδει (ἰδη hi) μοι ὁ ἀδελφός. ἴδει or ἰδη might be corrupt for εἶη, but this would not explain Α. Our text = ἦν ἢ or ἦν ἢ. ⁴⁶ α, d. β-dg read μοι. Α = ἐγώ and adds τῷ before Ἰωσήφ. ⁴⁷ α. β-γ read ἐν πᾶσιν (πάσῃ d). ⁴⁸ hi, b prefix δ. ⁴⁹ α, aef = ἡλῆθ corrupt for ἡλῆθ = εὐχάς which bδ, Α read

9. 'Η δὲ⁵⁰ μήτηρ μου *Βάλλα ὑπῆρχε⁵¹ θυγάτηρ 'Ρουθαίου⁵², ἀδελφοῦ Δεβόρρας⁵³, τῆς τροφοῦ 'Ρεβέκκας⁵⁴. ἦτις⁵⁵ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐτέχθη⁵⁶ ἐν ᾗ καὶ 'Ραχὴλ⁵⁷. 10. 'Ο δὲ 'Ρουθαῖος⁵⁸ ἐκ τοῦ γένους ἦν⁵⁹ 'Αβραάμ, Χαλδαῖος, θεοσεβής, ἐλεύθερος καὶ εὐγενής. 11. *Καὶ αἰχμαλωτισθεῖς⁶⁰ ἡγοράσθη ὑπὸ Λαβάν· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Εὐνάν⁶¹ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ⁶² εἰς⁶³ γυναῖκα, ἥτις⁶⁴ ἔτεκε θυγατέρα, καὶ ἐκάλεσεν *τὸ ὄνομα αὐτῆς⁶⁵ Ζέλφαν⁶⁶, *ἐπ' ὀνόματι⁶⁷ τῆς πόλεως⁶⁸ ἐν ᾗ αἰχμαλωτίσθη⁶⁹.

12. *Καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκεν τὴν Βάλλαν⁷⁰, λέγων·

α
†Καινοποιός μου ἡ θυγάτηρ·

β-αδ, Α, S³ καὶ ἐπειδὴ κοῦφος ἦμην. *Καινόσπουδος μου ἡ θυγάτηρ⁷¹. *εὐθὺς γὰρ τεχθεῖσα ἐπιλαβομένη τοῦ μαζοῦ ἔσπεν-δε θηλάζειν⁷². β-δ Α, S⁴ ἔταξέ με. βδg, Α

II. *'Εγὼ ἦμην κοῦφος¹ ἰ τοῖς ποσίν² *ὥς ἡ³ ἔλαφος ἰ καὶ⁴ ἔταξέ με ὁ πατήρ μου ἰακὼβ⁵ εἰς πᾶσαν ἀγγελίαν⁶, *καί γε ἀγγ-ώσει⁷ ἔλαφόν με ἡλόγησεν⁸. 2. Καθὼς⁹ γὰρ *οἶδεν ὁ λαν.

margin. ⁵⁰ o adds ἡ. ⁵¹ α, Α. β-dg read ἐστὶ Β. d ἦν and τῆς, after 'Ρουθ. ⁵² h, a. o reads 'Ηροθαίου. i 'Ρουθίου. b 'Ρωθίου. def, Α 'Ρουθίου. ⁵³ a reads Δεβδόρας. ⁵⁴ c reads 'Ρεβέκας. Α⁵ adds γυναῖκας ἰσαάκ. ⁵⁵ c reads ὅτι. For ἦτις . . . 'Ραχὴλ Α reads ἦτις καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐτέχθησαν αὐτὴ (ἡ μήτηρ Βάλλας Α⁶) καὶ 'Ρ. ⁵⁶ d reads ἐγενήθη. ⁵⁷ α, a. β-g read 'Ραχὴλ. b prefixes ἡ. ⁵⁸ α, a. b reads 'Ρόθεος, def 'Ρούθεος. ⁵⁹ ef om. ⁶⁰ d reads ὅστις αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ τῆς ἰαντοῦ πόλεως. ⁶¹ h, f. c reads 'Εὐάν, a 'Ενί, bc Αινάν, d 'Εδνάν. Α = Ζενάν. S om. ⁶² d reads αὐτῆς. ⁶³ af om. ⁶⁴ c reads ὅτι. ⁶⁵ h, β-b, Α. c reads τὸ ὄν. αὐτοῦ, b αὐτῆς. ⁶⁶ d reads Ζεβάλ. ⁶⁷ β-g. c reads κατ' ὀνόματι, h, ἰπανομάσθη. ⁶⁸ α, f. β-f, Α, S¹ read κόμης. ⁶⁹ b reads ἡχμαλωτεύθη. ⁷⁰ α. β-d read καὶ (b om.) ἐξῆς (ἐξ ἧς b) ἔτεκεν τὴν Βάλλαν (Λαβάν a but Βάλλαν in second hand), d καὶ πάλιν ἔτεκεν αὐτῇ τὴν Β. ἐξ ἧς ἐγενήθη ἡ ἐγώ. ad om. rest of verse. ⁷¹ bf, S¹. c καινος σπουδος μου ἡ θ. Α = καινοσπουδασμὸς(?) ἡ θ. μου. α read as in margin. There was a play upon the name in the original. Βάλλαν, λέγων· καινόσπουδος μου ἡ θ. = 'נבן הלבן נאכל' הנהג. ⁷² bef, S¹ (save that b, S¹ om. ἐπλ. τοῦ μ.). Α slightly corrupt = εὐθὺς γὰρ ἐτέχθη (τεχθεῖς Α⁷) καὶ ἐπιλαβομένη τοῦ μαζοῦ μητρὸς αὐτῆς καὶ ἔσπενδε θηλάζειν. This clause is omitted by α, adg.

II. ¹ c. h, i read ἐγὼ δι' εἰμι κοῦφος. β-ad, Α, S² as in margin. a ἐπεὶ δι' κ. ἦμην. d ἐγὼ, τέκνα μου, ἐγενόμην κοῦφος. ² b adds μου. ³ c, d. h, i read ὥσει, β-d ὥς. ⁴ α, d. β-d, Α, S³ om. ⁵ g, Α om. ⁶ α, af. bdg, Α read as in margin. ⁷ c. Other MSS. καί γε ὥς. Α = ὥς γάρ. ⁸ ci, afg. h, bd read εὐλ. ⁹ For verses 2-8 g reads καὶ ἐποιοῦν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ κατὰ τὴν, καὶ

δ (def?), κεραμεὺς¹⁰ τὸ σκεὺς πόσον χωρεῖ, καὶ πρὸς αὐτὸ¹¹ φέρει τὸν¹²
 Ἀ κτίσις ὑψίστου. πηλόν, οὕτω¹³ καὶ ὁ Κύριος πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ πνεύματος¹⁴
 δδ (A?) ποιεῖ¹⁵ τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος¹⁶ * τὸ
 ἀρχεται. πνεῦμα ἐπιτίθω¹⁷. 3. Καὶ¹⁸ οὐκ * ἔστιν ἐνλείπον¹⁹ * ἐν
 δδ, Ἀ ἐκ τοῦ ἐνδὸς²⁰ * τρίτον τριχός²¹. * σταθμῷ γὰρ καὶ μέτρῳ²²
 πάν καὶ κανόνι πᾶσα ἡ²³ * κτίσις ἀγένετο²⁴. 4. Καὶ καθὼς²⁵
 δδδδ, Ἀ οἶδεν²⁶ ὁ κεραμεὺς ἐνδὸς ἐκάστου τὴν χρῆσιν ὥς²⁷ ἱκανή²⁸,
 ὥς. οὕτω²⁹ καὶ ὁ Κύριος οἶδε τὸ σῶμα, ὥς τίνος διαρκέσει ἐν * τῷ
 δδδδ, Ἀ ἀγαθῷ³⁰, καὶ πότε ἔρχεται³¹ * ἐν κακῷ³². 5. Ὅτι οὐκ ἔστι
 αὐτοῖ; καὶ ὥς * δ πλάσμα³³ καὶ πᾶσα ἐννοία ἥν ἡ³⁴ ἔργον Κυρίου. * πάντα γὰρ³⁵
 νοῦς³⁶ ἀνθρώπου³⁷ ἔκτισεν κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ³⁸. 6. * Ὡς γὰρ³⁹ ἡ
 αὐτοῦ οὕτως⁴⁰ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ⁴¹. ὥς⁴² * ὁ ὀφθαλμὸς⁴³
 καὶ * ἡ αὐτοῦ, οὕτως⁴⁴ καὶ τὸ ὕπνος αὐτοῦ. ὥς⁴⁵ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,

τέχνη⁴⁶ αὐτοῦ. ἡ καὶ ὥς ἡ προαίρεσις⁴⁷ αὐτοῦ, οὕτως⁴⁸ καὶ ἡ πρᾶξις
 αὐτοῦ. ὥς⁴⁹ ἡ καρδιά αὐτοῦ, οὕτως⁵⁰ καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ⁵¹.

ἔτερα τινὰ πολλὰ φυσιογνωμικά. ¹⁰ α, Α. β read ὁ κ. οἶδεν. ¹¹ h, aef. c, d
 read αὐτῷ, δ αὐτὸν. The clause πρὸς αὐτῷ . . . πηλόν is given corruptly
 and unintelligibly in Α αὐτὸ μᾶλλον ἢ φέρει τὸ ἀγαθόν (?). ¹² b om.
¹³ α, δδ. aef read οὕτως. ¹⁴ d reads σώματος. ¹⁵ d adds καί. ¹⁶ Α =
 πνεύματος. ¹⁷ α. β-dg read τὸ πν. ἐπιτίθω, d τίθω τὸ πνεῦμα. Α = τίθω
 τὸ σῶμα (Α²⁴ τὴν ὑπόστασιν or τὸν ἄνθρωπον). ¹⁸ d om. ¹⁹ c, e (save
 that c read ἐνλείπον), α read ἐ. ἐλλείπον, δδ ἐ. λοιπόν, f ἐ. ἐλλείπων, hi (?) ποιεῖ
 τὸ σῶμα (repeated from ver. 2). ²⁰ d reads αὐτοῦ αἰῶνος. α om. rest of verse
 together with verses 3-7, and substitutes διὰ τοῦτο, τέκνα μου, ζῶτω πάντα τὰ
 ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθὸν ἐν φόβῳ θεοῦ, καὶ μηδὲν ἡτακτον ποιεῖτε ἐν καταφρονήσει
 μηδὲ ἔξω καιροῦ αὐτοῦ which is really ver. 9 of this chapter. ²¹ d reads
 τριστίχῳ γάρ. Α = βραχὺ μέρος τριχός. ²² α, β-de. d reads σταθμῷ καὶ μέτρῳ,
 e σταθμοῦ γ. κ. μέτρου, Α μέτρῳ γ. κ. σταθμῷ. ²³ α. β, Α om. ²⁴ α. δ,
 Α = κ. ὑψίστου, def κ. ὑψοῦται. Possibly נבנה ('was established') stood
 originally in the text, subsequently corrupted into נבנה = ὑψοῦται.
²⁵ α. def read καθάπερ. d καθώσπερ. ²⁶ d om. Α = πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ
 πνεύματος ποιεῖ (repeated from ver. 2). ²⁷ = πῶ which should here be
 rendered τί. ²⁸ α, ef. b read ἱκανή, d ἱκανῶν. ²⁹ α, bdf. e reads οὕτως.
³⁰ α. def read ἀγαθῷ, d ἀγαθοῖς. ³¹ α, ef. δδ read as in margin, and
 apparently rightly, Α = ἀρχόμενον ποιεῖ (?). ³² Α = τὸ κακόν. ³³ α, ef.
 δδ, Α read as in margin. ³⁴ Α = καὶ πάντα. ³⁵ f om. ³⁶ df read
 αὐτοῦ. ³⁷ α. bdef, Α read as in margin. ³⁸ d reads τοῦ ἀνθρώπου.
³⁹ hi, ef read οὕτως. ⁴⁰ After αὐτοῦ α om. the clauses found in the margin,
 which apparently belong to the original. For text of S³ which though
 slightly corrupt and defective supports bdef, Α, see Appendix. ⁴¹ bef, Α.
 d reads ἡ προαίρεσις. ⁴² δδ. ef read οὕτως. ⁴³ def, Α. b reads τὸ
 ἔργον. ⁴⁴ bef. d reads τέχνη. ⁴⁵ bef. d reads καὶ ὥς. ⁴⁶ α, bef.
 d, Α read καὶ ὥς. ⁴⁷ d reads οἱ ὀφθαλμοί. ⁴⁸ α, ef. δδ read οὕτως.

οὕτως⁴⁸ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ⁵⁰, ἡ ἐν νόμῳ Κυρίου, ἡ ἐν νόμῳ⁵¹ Ἀ ἔργοις. τοῦ⁵² Βελιάρ. 7. Καὶ ὥς⁵³ κεχώρισται ἀνάμεσον * τοῦ φωτὸς καὶ ἀνάμεσον τοῦ σκότους⁵⁴ * ὁράσεώς τε καὶ ἀκοῆς⁵⁵, *bdef, A, S* οὕτως⁵⁶ κεχώρισται ἀνάμεσον ἀνδρὸς καὶ * ἀνδρός, καὶ ἀνάμεσον καὶ γυναικὸς καὶ⁵⁷ γυναικός⁵⁸, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι † * ἐν τῷ σκότους. ἐν τοῖς προσώποις ἡττόμενον ἦν †⁵⁹.

ΟΤΗΙΟΤΗ OF "R. AKIBA"
(ed. Jellinek, *Bet ha-Midrash*,
III. 42-43).

(The underlined phrases are
found in ver. 8.)

.... לֹא בִרְכַת רֵאשִׁית אֶלָּא לַכֹּבֹד

עֲנִים אֶלָּא לְרֵאשִׁית ... אֲנִים

לְשִׁמּוֹת ... לְהַרְחִיק לְחַיִּים

שְׁמֵי שְׁנַיִם מֵאֶבֶר שְׁנַיִם לְשִׁמּוֹת
שְׁמֵי לְהַבְלִיעַ קִנָּה לְשִׁמּוֹת

לֵב לְחַבֵּן בֵּינָה חֲכָלִית לַעֲץ רֵאשִׁית

8. * Πάντα γὰρ⁶⁰ ἐν τάξει ἐποίησεν ὁ Θεὸς καλὰ τὰς πέντε αἰσθήσεις ἐν τῇ κεφαλῇ * καὶ τὸν τράχηλον συνάψας τῇ κεφαλῇ⁶¹, * προσθεὶς αὐτῇ καὶ τρίχας εἰς εὐπρέπειαν καὶ δόξαν⁶². εἴτα⁶³ καρδίαν * εἰς φρόνησιν⁶⁴, κοιλίαν εἰς † διὰ κρῖσιν⁶⁵, * στόμαχον εἰς . . .⁶⁶

⁴⁸ A = καὶ ὥς.

⁵⁰ d adds καὶ πορεύεται εἰς ἕκαστος.

⁵¹ α, *bdef*. A

reads ἔργοις perhaps rightly. Cf. T. Levi, xix. 1. ⁵² b om. ⁵³ b-d, A.

d reads ὥσπερ. α ὥς οὐ, ἡ οὐ. ⁵⁴ α. *bdef*, A, S read as in margin, save that d adds ἀνάμεσον before σκότους. ⁵⁵ hi, *bef* (save that *bef* om. τς).

e reads καὶ ἀκοῆς. A = καὶ ἀκοῆς καὶ ὁράσεως. d om. ⁵⁶ α, *ef*. *bd* read οὕτως. α adds οὐ. ⁵⁷ *bdef*, A, S. α read as in margin. S² om.

⁵⁸ d adds καὶ πάντα ἐκ προαιρέσεως γίνεται ἀμφοτέρων. ⁵⁹ α (save that h read ἡτούμενος, i ἡτούμεος). *bef* support text, save that for ἡττ. ἦν b read ἡ τῶν ὁμοίων, e ἡττῶν ἡττουν ὁμοίων, f ἡττον ἡγουν ὁμοίων. d reads ἐν τῷ ἐν(ι) αὐτοῖς προσώποις ἡττον ἐποίησεν ἡ ἔλαττον. A^{ab+cd} = τῷ ἐν(ι) ἐν(ι) ἡ προσώποις ἡ νοὶ ὁμοίως. For οὐκ ἔστιν . . . ἦν A^b reads οὐκ ἔστι ὁμοίως εἰς τῷ ἐν(ι) προσώποις ἡ νοὶ. This is defective but right apparently so far as it goes, and in A^{ab+cd} we are accordingly to read τῷ ἐν(ι) εἰς. ⁶⁰ d reads τὰ πάντα, f πάντα. ⁶¹ *abdef* (save that *df* add ἐν before τῇ). b, A read καὶ τὸν τράχηλον συνάπτει (A συνήπτει) τῇ κ. α om. through hmt. a add καὶ. ⁶² α, *aef* (save that *ef* read πρὸς for εἰς). d reads προσθεὶς αὐτῇ καὶ τρίχας πρὸς δόξ. καὶ εὐπρ. b, A read as in margin, S¹ καὶ τρίχας τῆς κεφαλῆς πρὸς εὐπρ. κ. δόξαν. ⁶³ A = καὶ.

⁶⁴ A = εἰς εὐφροσύνην, καὶ. ⁶⁵ Probably corrupt for διαχώρησιν. Thus κοιλίαν εἰς διαχώρησιν would = כְּרִים לְרִיעָה which is found in R. Akiba's list of the senses and faculties: see Jellinek's *Bet ha-Midrash*, III. 42. d adds τροφή. ⁶⁶ d. All other MSS. and A, S¹ read στομάχον. Supply

† κάλαμον⁶⁷ πρὸς, † ὑγείαν⁶⁸, רִיחַל כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר
 ἦπαρ⁶⁹ πρὸς θυμόν, χολήν πρὸς בְּרִיחַל כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר
 πικρίαν, † καὶ⁷⁰ * σπλήνα πρὸς בְּרִיחַל כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר
 γέλωτα⁷¹, νεφροὺς † εἰς πανουρ- כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר
 γίαν⁷², ψάσας⁷³ † εἰς δύναμιν, כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר
 * † πλευράν εἰς τὸ καθεῦδειν⁷⁴, כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר
 ὀσφύν⁷⁵ εἰς ἰσχύν, καὶ τὰ ἐξῆς. כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר

β-β, S¹ θήκη.
 β-ad,
 S¹ ἀκού-
 σαι, οὐ
 δύναται.
 β-β, S¹
 δυνή-
 σεσθε
 ποιῶν.

9. Ὡς⁷⁶ ὅρῳ⁷⁷ * ἔστωσαν, τέκνα μου, πάντα τὰ ἔργα
 ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν⁷⁷ ἐν φόβῳ Θεοῦ, καὶ μηδὲν ἄτακτον
 ποιήσητε⁷⁸ ἐν καταφρονήσει, μηδὲ⁷⁹ ἐξῶ⁸⁰ * καιροῦ αὐτοῦ⁸¹.
 10. * Ὅτι ἐὰν εἴπῃς τῷ ὀφθαλμῷ, Ἄκουε, οὐ δυνήσεται⁸².

ἀλεσμόν. Thus στόμαχον εἰς ἀλεσμόν = כַּבֵּר כַּבֵּר כַּבֵּר the phrase which occurs immediately after כַּבֵּר in R. Akiba's list of the senses. See note 65. ⁶⁷α, αβ, S¹. d reads κολασμόν, e καὶ λεμόν, f καὶ λαιμόν. A = καλάμους (+ τὸν ἀνώτερον καὶ τὸν κατώτερον A^b), S¹ = τὸ σῶμα καὶ κουλίαν. κάλαμον = כַּבֵּר which should here have been rendered λάρυγγα. ⁶⁸πρὸς ὑγείαν = כַּבֵּר corrupt for כַּבֵּר as we see from R. Akiba's list γρηῶν. Hence we should read here πρὸς εἰσπνοήν. ⁶⁹α reads ἦπαρ. - ⁷⁰df, A om. ⁷¹c (save that it reads σπλήνα). h, A read σπλήνας (d σπλήναν) εἰς γέλωτα, abef, S¹ εἰς γέλωτα σπλήνα (e σπλήναν, f σπλίνα). ⁷²= כַּבֵּר 'prudence' or כַּבֵּר 'counsel.' ⁷³ddf. α reads ψάσας, a ψάσας, e ψάσας. Text = כַּבֵּר. ⁷⁴α. β-β, S¹ read πλευράν (πλευράς dδ, S¹) εἰς θήκη. A = εἰς τὸ τιθεῖναι ὀσφύς. Printed Arm. Text here wrongly trs. ὀσφύς and πλευράς. Here πλευράς seems secondary to πλευράν, since the converse change is unlikely. But πλευράν gives no good sense either in the α or the β text. It is therefore probably corrupt for πλευύμονα. Accordingly α = πλευύμονα εἰς τὸ καθεῦδειν = כַּבֵּר כַּבֵּר, which, on turning to Akiba's first list, we see is corrupt for כַּבֵּר כַּבֵּר, for that phrase is found there, and different forms of it in the Akiba's second list, Berakh. 61^a and Hebrew T. Napht. εἰς τὸ τιθεῖναι in A points to כַּבֵּר or כַּבֵּר. ⁷⁵d reads ὀσφύς, A πλευράς. ⁷⁶Verse 8 is here omitted by α, having been trs. by that MS. before ver. 7. See note 20. ⁷⁷hi. c reads τέκνα μου, ἔστωσαν πάντα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν. g reads τέκνα μου, καὶ ὑμεῖς πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει ποιείτε τὰ ἀγαθά, adef, A (+ διὰ τοῦτο α) τέκνα μου, ἔστω πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν (d, A ἀγαθὰ καὶ), b, S¹ τέκνα μου, ἐν τ. ἔστω εἰς ἀγαθὰ. ⁷⁸α. b-β read ποιείτε, e ποιῆτε. A adds καὶ. ⁷⁹hi read μή. ⁸⁰d adds τοῦ. ⁸¹A = καιρῶν ὑμῶν, but χερσῶν (= ὑμῶν) is corrupt for χερσῶν (= αὐτοῦ). ⁸²α, A. β-ad, S¹ support text (save that for Ἄκουε, οὐ δυν. they read as in margin). α reads οὐ δύναται οὐδ' ἐὰν εἴπῃς τῷ ὀφ. ἀκούσαι, d ὅτι ὥσπερ εἴπῃς τῷ ὀφ. ῥήματα, ἀκούσαι οὐ δύναται χωρὶς τὸ οὗς. ⁸³A = σκότος,

οὕτως οὐδὲ *ἐν σκότει⁸³ *ὄντες δύνασθε ποιεῖν⁸⁴ ἔργα⁸⁵ *c, ef*
φωτός. *καινοίς. df, A^b*

III. Μὴ οὖν σπουδάξετε¹ *ἐν πλεονεξίᾳ² *διαφθεῖραι τὰς σκοπών-
πράξεις ὑμῶν³, ἣ ἐν *λόγοις κενοῖς ἀπατᾶν⁴ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, *τῆς. β-g, A^{ab}*
ὅτι⁵ σιωπῶντες⁶ ἐν *καθαρότητι καρδίας⁷ συνήσετε⁸ τὸ θέλημα διαβόλου.
τοῦ Θεοῦ⁹ κρατεῖν¹⁰, καὶ ἀπορρίπτειν τὸ θέλημα τοῦ Βελιάρ¹¹. *β, S¹ ἀλ-
λοιούσι. β, S¹*
2. Ὁ¹² ἥλιος καὶ ἡ¹³ σελήνη καὶ οἱ¹⁴ ἀστέρες οὐ[†] καλύψουσι¹⁵ τὸν νόμον
τῆς¹⁶ τάξεως αὐτῶν· οὕτω¹⁷ καὶ ὑμεῖς μὴ ἀλλοιώσητε¹⁸ τὸν Θεοῦ¹⁹
ἐν ἀταξίᾳ τῶν²⁰ πράξεων ὑμῶν²¹. 3. Ἐθνη πλα-
νηθέντα *καὶ ἀφέντα Κύριον²² ἠλλοίωσαν²³ τὴν²⁴ τάξιν αὐτῶν,
καὶ *ἀπήκουσαν ξύλοις καὶ λίθοις²⁵, πνεύμασι²⁶ πλάνης. 4. *ἐξο-
λουθή-
σαντες.*
Ἐμείς δὲ *μὴ οὕτως²⁷, τέκνα μου, γινώσκοντες²⁸ ἐν τῷ²⁹

⁸⁴ α. β-g, S¹ read as in margin of page 148 (save that for ποιεῖν *bd* read ποιῆσαι), *g* ποιήσητε. *A* = δύναται ποιεῖν. ⁸⁵ *d* reads ἔργον.

III. ¹ *d* reads σπεύδετε. ² *A* trs. after διαφθεῖραι. ³ *h, β* (save that *h* reads ἡμῶν), S¹. *c* reads διαφθαρήναι ὑμῶν τὰς πράξεις. *A* = διαφθεῖραι γῆν ἐν ταῖς πράξεσι ὑμῶν. *dg* om. next eight words through hmt. ⁴ *c, adef, A, S¹* (save that *c, ef* read καινοῖς for κενοῖς). *hi* read λόγῳ καὶ κενοῖς ἀπόποις ἀπατῶντες. ⁵ *d* reads ἀλλά. ⁶ α, *abeg, S. df, A^b* read σκοπῶντες, *A^{ab+cd}* ὑπήκοοι but this text is merely a corruption of *A^b*. ⁷ *g, A* read καθαρῇ καρδίᾳ. ⁸ α, *aeg, A. b, S¹* read δυνήσετε, *d* ζητήσατε. ⁹ *A^b* = κυρίου θεοῦ. ¹⁰ *h, β-g, S. c* read κρατεῖς, *i* κραταίως, *g, A* ποιεῖν. ¹¹ α, *d. β-d, A^{ab}* read διαβόλου. *A^{b+cd}* = Σατανᾶ. *hi* add καθώς. ¹² α. β om. ¹³ So α which = 𐤒𐤓 (i.e. 𐤒𐤓𐤕) corrupt for 𐤒𐤓𐤕 = ἀλλοιούσι which is read by β, S¹. *A* = καλύουσιν but 𐤒𐤓𐤕𐤒𐤕𐤕𐤕 is corrupt for 𐤒𐤓𐤕𐤒𐤕𐤕𐤕 = ἀλλοιούσι. See note 16 where *A^{b+cd}* give rightly the latter verb. ¹⁴ α, *d. β-d* om.

¹⁵ *c, d. Other MSS.* οὕτως. ¹⁶ *c, b* read ἀλλοιώσετε, *A^{ab}* = καλύσσετε—the same corruption as noticed in note 13. *A^{b+cd}* = ἀλλοιώσητε. ¹⁷ *A^c* = κυρίου. *c* adds καί. ¹⁸ α. β om. ¹⁹ *d* reads ἡμῶν. ²⁰ *d* reads ἀπὸ κυρίου. *A* = ἀφῆκαν κύριον. *b* adds τὸν before κύριον. ²¹ *d* reads ἠλλοίωσε, *g* ἠλλοιώθησαν. ²² *c. g* reads κατὰ τὴν. *hi, β-g* om. ²³ α (save that *hi* read λίθοις καὶ ξύλοις). β, *A^{ab+cd}*, S¹ read as in margin, save that *d* reads ἐπηκολούθησε, and for ξύλοις *f* reads ξύλα, and for ἐξακολουθήσαντες *A^{ab+cd}* read καὶ ἐξακολουθεῖν. *A^b* reads as *A^{ab+cd}* but adds λάτρεῖς after ξύλοις. The text of β, *A, S¹* is unsatisfactory. Possibly neither text is original, and we should read ὑπήκουσαν ξύλοις καὶ λίθοις ἐξακολουθήσαντες.

²⁴ *A^{b+cd}* = πνεύματι, *A^c* προσώποις. ²⁵ *d* reads οὕτως μὴ ποιείτε.

²⁶ α. β-dg, S¹ read γινώσκετε, *dg, A* (+ ἀλλά) γινώτε. For ἐν τῷ στερεώματι . . . πάντα *d* reads ἐκ τῶν δημιουργημάτων ἀπὸ στερεώματος καὶ ἀπὸ γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ἀπὸ πάντων τὸν Κύριον δημιουργήσαντα καὶ ποιήσαντα, and *A* στερεώμα οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δημιουργήμασιν (*A^{b+cd}*

λωσίαν, καὶ δουλεύετε ἑκεί¹³ * τοῖς ἐχθροῖς¹⁴ ὑμῶν, καὶ ^{bg, S}πάση κακώσει¹⁵ καὶ θλίψει † συνασπασθήσεσθε¹⁶, ἕως ἀναλώσει¹⁷ Κύριος πάντας ὑμᾶς. 3. Καὶ συμκρινθέντες¹⁸ ἐπιστρέψετε¹⁹ καὶ ἐπιγνώσεσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν²⁰ καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν κατὰ²¹ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος²². 4. Καὶ ἔσται ὅταν²³ * ἐέλθωσιν εἰς τὴν γῆν τῶν²⁴ πατέρων αὐτῶν, πάλιν ἐπιλήσονται²⁵ τοῦ²⁶ Κυρίου καὶ ἀσεβήσουσιν²⁷. 5. Καὶ διασπερεῖ²⁸ αὐτοὺς Κύριος²⁹ ἐπὶ πρόσωπον³⁰ πάσης τῆς γῆς, * ἄχρι οὗ ἔλθῃ³¹ * τὸ σπλάγχχνον Κυρίου³², ἄνθρωπος * ποιῶν δικαιοσύνην καὶ ποιῶν ἔλεος³³ εἰς πάντας τοὺς * μακράν καὶ τοὺς ἐγγύς³⁴. ^{β-α, S¹}

V. Ἐν γὰρ * τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς¹ ζωῆς μου, εἶδον² * ὄραμα³ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἐλαιῶνος⁴ κατὰ ἀνατολὰς Ἱερουσαλήμ, ὅτι⁴ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστηκαν⁵. 2. Καὶ ἰδὼν Ἰσαὰκ⁶ ὁ πατὴρ * τοῦ πατρὸς⁷ μου⁸ ἔλεγεν⁹ ἡμῖν Προσδραμόντες ^{β-α, S¹} ἔτει τεσσαρακοστῷ. β-dg, S¹ λέγει.

τοὺς ἐχθροῖς. ¹⁵ hi read κακία. ¹⁶ α, adef. bg read συγκαλυφθήσεσθε. Α ταπεινωθήσεσθε or συγκαμφθήσεσθε. Original doubtful. If συνασπασθήσεσθε = 'ye shall wrestle with' (of Gen. xxx. 8), it may = יִלְחָצוּ which is unlikely in itself and may be a corruption of יִרְעוּ = ταπεινωθήσεσθε (A), or συγκαμφθήσεσθε. Then συγκαλυφθήσεσθε would be a corruption of συγκαμφθήσεσθε. These Greek words are confused in LXX of 2 Kings iv. 35; Ps. lxi. 10, 23. If, on the other hand, συνασπασθήσεσθε = ἰσχυρῶν, the latter may be corrupt for ἰσχυρῶν = ταπεινωθήσεσθε, and συγκαλυφθήσεσθε = ἰσχυρῶν a corruption of ἰσχυρῶν. ¹⁷ b reads ἀν ἀναλώση. A^{b+de} = ἀναγνώσει but A^{ab} support text. ¹⁸ α. β, A, S¹ read as in margin (save that g om. ὀλεσθ. ὑμᾶς καί). ¹⁹ α, bg. ae read ἐπιστρέψετε. df ἐπιστρέψετε. ²⁰ c reads ἡμῶν and om. next seven words through hmt. ²¹ hi read δι. g om. ²² a om. rest of chapter. ²³ h reads δι. ²⁴ α. bdefg, A, S¹ read as in margin (save that g reads ἐλθωσιν). ²⁵ dg, A. α, e read ἐπιλάθονται. hf ἐπιλάθονται. ²⁶ α. β om. ²⁷ A^{b+de} = ὑπερήφανοι ἔσονται, but the corruption is native to these MSS. A^{ab} = text. ²⁸ α. A. be, S¹ read διασπείρει. d διασπαρεί. f διασπαρεί. ²⁹ d om. hi prefix δ. ³⁰ α, g. bdef read πρόσωπον. For πρόσωπον πάσης A reads πᾶν τὸ πρόσωπον. ³¹ b reads ἄχρι τοῦ ἔλθω. ³² A^{ab} = Κύριος. A^{b+de} Κύριος σπλάγχχνον. ³³ A reads ποιῶν εἰ. καὶ δικαιοσύνην. ³⁴ d reads ἐγγύς καὶ τοὺς μακράν.

V. ¹ α, d. β-d, A, S¹ read as in margin. ² def read ἰδὼν. a adds ἐν ὀρέφῳ δι. ³ α, A (save that A om. ὄραμα). abeg, S¹ read ἐν ὄρειν ελαιῶν (ae ελαιῶν, g ελεῶν). df ἐν ὄρασει (+ μου d) ἔλεον. ⁴ a om. ⁵ d reads ἴσταντο ἐνώπιον ὑμῶν. A adds καὶ πάντες (+ ἡμεῖς A^b) προσεδράμαμεν. ⁶ g reads ἱακώβ. ⁷ g om. ⁸ A = ἡμῶν. ⁹ α, A.

β, S¹ πάντες ὁμοῦ ἐπεδράμομεν. β, A, S¹ ἀλλήλοισιν Λευί. β, S¹ φθάσας γὰρ Ἰ. ἔλαβεν. A ἐν παραδείσῳ. β Πέρσαι, Ἑλμαίοι, Γελαχαιοί (aef Χελκαίοι).
 *κρατήσατε ἕκαστος¹⁰ κατὰ δύναμιν¹¹, ἵ καὶ *τοῦ πιάσαντος¹² ἔσται ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη⁷. 3. Καὶ¹³ *ἐδράμομεν πάντες ὁμοῦ¹⁴ καὶ¹⁵ δ¹⁶ Λευί¹⁷ ἐκράτησε τὸν ἥλιον *καὶ ὁ Ἰούδας φθάσας ἐπίασε τὴν σελήνην¹⁸, καὶ ὑψώθησαν ἀμφοτέρωθεν αὐτοῖς¹⁹. 4. Καὶ ὄντος²⁰ τοῦ Λευί *ὡς ὁ ἥλιος²¹, Ἰδού²² νέος²³ *τις ἐπιιδώσω²⁴ αὐτῷ βατα φοινίκων δώδεκα, καὶ Ἰούδας *ἐγένετο λαμπρὸς²⁵ ὡς *ἡ σελήνη²⁶, καὶ *ἦσαν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν²⁷ δώδεκα ἀκτῖνες²⁸. [5. Καὶ προσδραμόντες *οἱ δύο ὅτε²⁹ Λευί³⁰ καὶ Ἰούδας³¹ ἐκράτησαν αὐτούς³²].
 6. Καὶ ἰδὼν ταῦρος ἐπὶ τῆς γῆς, ἔχων δύο³³ κέρατα μεγάλα, καὶ πτέρυγας³⁴ ἀετοῦ ἐπὶ³⁵ νώτου αὐτοῦ· καὶ θέλοντες ἡμεῖς³⁶ πιάσαι³⁷ αὐτόν, οὐκ ἠδυνήθημεν. 7. *ἔλθων δὲ Ἰωσήφ κατέλαβεν³⁸ αὐτόν, καὶ συνανήλθεν³⁹ αὐτῷ εἰς τὸ⁴⁰ ὕψος. 8. Καὶ εἶδον *ὅτι ἡμῖν παρακεῖ⁴¹, καὶ ἰδὼν γραφὴ *ἀγία (aef Χελκαίοι) ὥφθη ἡμῖν⁴², λέγουσα⁴³. Ἀσσύριοι⁴⁴, Μήδοι⁴⁵, Πέρσαι⁴⁶,

β-dg, S¹ read as in margin. dg λέγων. ¹⁰g reads ἕκαστος κρατῆσαι. c adds τὸν, ἡ τῷ. ¹¹A adds αὐτοῦ. ¹²c, β-ag, S. hi read τοῦτο ποιήσαντος. a τοῦ κρατήσαντος. g om. ¹³d adds ἅμα τῷ λόγῳ. ¹⁴α. β, S¹ read as in margin. A = ἐν τῷ ἐπιτρέχειν ἡμῶς. ¹⁵d adds προσδραμών. ¹⁶a om. ¹⁷e reads Λευίς. ¹⁸c, β (save that aef om. ὁ, and for ἐπίασε u reads ἐκράτησε, and g om. καὶ ὁ and trs. φθ: after ἐπίασε), A²⁰. hi read τὴν δὲ σελήνην ὁ Ἰ. φθ. ἐπίασεν. A^b = καὶ Ἰ. φθασε ἐπίασε, A^{b2d} καὶ Ἰ. τὴν σελήνην. ¹⁹S¹ reads ἡμῖν. ²⁰β-g, S. α reads (+ οὕτως καὶ ἡ) ὄντως. g γεγονότος. A = ἔχοντος. εἶναι ὡς = π ππ. ²¹α, g. β-dg, S read ὡς ἡλίου. d σὺν τῷ ἡλίῳ. A = τὸν ἥλιον. ²²α. β, A, S¹ om. ²³α. aef. bd read νεανίας. g νεῶν. S¹ om. ²⁴S¹ = ἰδὼν. ²⁵α. β-e, A, S¹ read ἦν (e om.) λαμπρὸς (d λαμπρὸς ἦν). ²⁶c reads ὁ ἥλιος over an erasure. ²⁷α. β, A, S¹ read ὑπὸ τ. πόδας αὐτῶν (bd, A, S¹ αὐτοῦ) ἦσαν (A^{b2d} om.). ²⁸hi, f read τινές. ²⁹c. hi read ὅτε. β, A, S¹ as in margin. Ver. 5 is bracketed as a dittography of ver. 3^{ab}. ³⁰β-d prefix ὁ. de read Λευίς. ³¹eg prefix ὁ. ³²hi, f. c reads αὐτάς. β-fg, A^b, S¹ αὐτούς. g, A^{b2d} αὐτοῖς. ³³d, A^{b2d} read εἴ. ³⁴α, dg, A. aef, S read πτέρυγες. ³⁵β add τοῦ. ³⁶α, A. β, S om. ³⁷a reads κρατῆσαι. aef trs. after αὐτόν. ³⁸α (save that hi om. δέ). β, S read as in margin. A = Ἰ. δὲ ἔλαβεν. ³⁹ag read συνήλθεν. ⁴⁰β om. ⁴¹α. β-d, S¹ read ὅτι ἡμῖν (+ παρὼν aef) ἐκεῖ (+ που dg, S¹). d, A represent a different text. d ὅτι ἡμῖν ἐν κύποις (corrupt for κήποις 'gardens'). A αὐτὸν ὅτι ἦν ἐν (+ τῇ A^{b2d}) παραδείσῳ. Possibly παρακεῖ and παρὼν ἐκεῖ and ἐκεῖ που in α, β-d are different corruptions of ἐν παραδείσῳ. ⁴²S¹ = ἐπ' αὐτῷ. ⁴³A = καὶ ἔλεγε. ⁴⁴A (corrupt) = Ἀσιστικοί. ⁴⁵i, β, S¹. o reads Μήδοι. h Μηδε. A = καὶ

Χαλδαῖοι⁴⁷, Σύριοι⁴⁸, κληρονομήσουσιν αἰχμαλωσίαν⁴⁹ τὰ β, A^{ab}, Sⁱ μῆρας. β, Sⁱ τὸν

VI. *Καὶ πάλιν¹ μετὰ ἡμέρας² ἑπτὰ εἶδον *ὅτι ὁ πατήρ μου ἱακὼβ Ἰστατο³ ἐν τῇ θαλάσῃ Ἀμνείας⁴, καὶ ἡμεῖς⁵ σὺν αὐτῷ⁶. 2. Καὶ ἰδοὺ πλοῖον ἤρχετο⁷ ἄρμενίζον⁸ *ἐκτὸς β, A, Sⁱ πατέρα ἡμῶν Ἰ. Ἰσταῶτα. 3. *Καὶ λέγει¹² ἡμῖν ὁ πατήρ ἡμῶν¹⁴. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. 4. *Ὡς δὲ β, A, Sⁱ εἰσήλθομεν¹⁶ γινεται¹⁷ χειμῶν σφοδρὸς¹⁸, καὶ λαῖλαψ ἀνέμου¹⁹ μεστὸν ταραχῶν ἐκτὸς ναυτῶν. β-δg, A, Sⁱ ἀναβῶμεν.

Πάρθοι. ⁴⁶ A^{ab} om. Here β, A add against α Ἑλμαῖοι (d, A Ἑλαμῆται. ef Ἑλ(+ λ ε)οίμεροι. A^b = Δίμαφοι. Sⁱ Ἀλλόφυλοι. a om.), Γελαχαῖοι (aef Χελκαῖοι. g Γεθγῖοι. A = Γαλάται which it trs. to end of list. Sⁱ = Χερουλαῖαι). The latter appears to be a corrupt dittography of Χαλδαῖοι.

⁴⁷ Seems lost by A unless we take Γαλάται to be a corruption of Χαλδαῖοι. See note 46. If this word is original it should be restored before Μῆδοι. ⁴⁸ e, d read Σύριοι. A = Ἀσσύριοι. The whole text in A = Ἀσιατικοί, καὶ Πάρθοι, Πέρσαι (A^{ab} om.) καὶ Ἑλαμῆται (A^b Δίμαφοι), Ἀσσύριοι καὶ Γαλάται—very corrupt. ⁴⁹ α, df. αβε, A, Sⁱ read ἐν (as om.) αἰχμαλωσίᾳ. g om.

VI. ¹ α, bg, A^{abccde}, Sⁱ. aef, A^{ef} read πάλιν. d ταῦτα ἴδον τότε πάλιν δέ. ² α, β, A^{ab} Sⁱ read as in margin. A^{bccde} = ἴτη. The confusion between μῆρας and ἡμέρας arose in the Greek. ³ α, A, β, S read as in margin (save that b read ἰστηκῶτα for ἰστῶτα). ⁴ e, g, hi read Ἀμνεία. adef Ἰαμνίας. d(Aⁱ) Ἰαμνίας. Sⁱ Χαμνίας. ⁵ α, β, A, Sⁱ add as in margin (save that g om. οἱ). ⁶ dg read μετ' αὐτοῦ. ⁷ d reads ἤρχοντε and trs. before πλοῖον. g trs. after ἄρμενίζον. ⁸ e, df read ἄρμενίζων. Sⁱ adds σὺν ἰστίαις. ⁹ α, β, A Sⁱ read as in margin (save that Sⁱ reads φορτίον for ταραχῶν, and g, A ναῖτον for ναυτῶν). As Gaster has pointed out μεστὸν ταραχῶν = 𐤌𐤍𐤔𐤌𐤍 𐤓𐤕𐤍 a corrupt dittography of 𐤓𐤕𐤍 𐤓𐤕𐤍 = ἐκτὸς ναυτῶν. ¹⁰ α, f. β-f, A, Sⁱ read κυβερνήτου. ¹¹ c, A, Sⁱ. h, β read δὲ τὸ πλοῖον. i τὸ δὲ πλοῖον. ¹² α. β-bd, Sⁱ read πλοῖον. d οὕτως, πλοῖον. b om. A = τοῦ. ¹³ d reads εἶπε δέ. ¹⁴ aef om. g om. next six words through hmt. ¹⁵ α (save that hi read ἔλθομεν). adef, A, Sⁱ read as in margin. b ἐμβῶμεν. ¹⁶ α, β (save that hi, dⁱ read ἔλθομεν for εἰσήλθ.), S. A = καὶ ἀνέλθομεν. d adds ἐν αὐτῷ. A^b σὺν αὐτῷ εἰς ναῖν. ¹⁷ d, A read καὶ (d om.) ἐγένετο. ¹⁸ g trs. before χειμῶν. A^{bccdef} = σφόδρα which A^{bcd} trs. after λαῖλαψ. A^{ab} om. with next four words. ¹⁹ hi read ἀνέμος. A = ἐπὶ τῇ θαλάσῃ but β-δ-η-ζ-η-η may be corrupt for ζ-η-η-η-η = ἀνέμον. ²⁰ α, aef, A^{ef}. bd, Sⁱ read μεγάλου. g μεγάλη. According to printed Arm. Text A^{abccde} omit but not so A^{ef}. ²¹ α, β-bg, Sⁱ. b reads ἐφίπταται. g, A (+ ὡς εἰ A) ἀφίπταται. Rab. T. Naphth.

bd, S μέγας²⁰, καὶ ἀφίσταται²¹ ὁ πατήρ ἡμῶν²² ἀφ' ἡμῶν, ὁ²³
 μεγάλων. κρατῶν * τοὺς αὐχένους²⁴. 5. Καὶ²⁵ ἡμεῖς²⁶ χεῖμαζόμενοι
 β, A, S¹ ἐπὶ τὸ πέλαγος. * ἐφερόμεθα, καὶ²⁷ ἐπληρώθη τὸ πλοῖον
 καὶ 'I. ἐπὶ ὑδάτων²⁸, * ἐν τρικυμίαις²⁹ περιρησόμενον³⁰, ὥστε³¹
 ἀπαύτου φεύγει. * καὶ συντριβέσθαι³² αὐτό³³. 6. * 'Ο δὲ 'Ιωσήφ ἐπὶ ἀκατίῃ
 ἡμεῖς³⁴ ἐπὶ ἀπορεύθῃ³⁵. ἡμεῖς δὲ διεχωρίσθημεν ἐπὶ σανίδων ἐννέα³⁶. Λευὶ
 δὲ καὶ 'Ιούδας ἦσαν * ἐπὶ τὸ αὐτό³⁷. 7. Καὶ³⁸ διεσπάρημεν³⁹
 πάντες εἰς⁴⁰ τὰ πέρατα * τῆς γῆς⁴¹. 8. 'Ο δὲ Λευὶ⁴²
 ἡμεῖς ἐπὶ σανίδων δέκα⁴³. περιβαλλόμενος⁴⁴ σάκκον⁴⁵ εἶδετο⁴⁶ * τοῦ Κυρίου⁴⁷. 9. 'Ὡς
 β-δ, S¹ δὲ ἐπαύσατο ὁ χειμῶν, * ἔφθασε τὸ σκάφος ἐπὶ τῆς γῆς⁴⁸,
 πέρατα. ὥσπερ⁴⁹ ἐν εἰρήνῃ. 10. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν⁵⁰ ὁ πατήρ
 β, S¹ περὶ ἡμῶν⁵¹ καὶ πάντες⁵² ὁμοθυμαδὸν ἡγαλλισάμεθα⁵³.

ἡμῶν εἶδετο.

v. 1 reads וַיִּלָּחֶם בַּיָּם. Possibly the reading of dg, A is a corruption of that of α, β-dg, S¹ which might be a rendering of וַיִּלָּחֶם (הָיָה) or הָלָח. We might then explain בַּיָּם as a corruption of הָלָח. ²² α, A. β, S om. ²³ β, A, S. α om. i adds κράζων καὶ. ²⁴ S¹ = τὰ ἰστία. ²⁵ d reads τότε. ²⁶ g adds οἱ. ²⁷ d reads φερόμενοι. ²⁸ g prefixes τῶν. d trs. before τὸ πλοῖον. ²⁹ b reads τρικυμίας. ³⁰ bdg, A, S. a reads περιρησόμενον. d περιφερόμενον. f περισπώμενον. ch φερόμενοι. i φερόμενον. Perhaps ἐν τρικυμίαις περιρησόμενον = וַיִּכָּחַשׁ בְּגִלְיָהּ 'pounded by the waves of the sea.' Rab. T. Napht. v. 5 reads עָלָם לֹא הָיָה גִלְיָהּ מִיָּדָהּ 'and the waves of the sea smote it to the rocks,' where מִיָּדָהּ should be emended into מִיָּדָהּ = 'drove it' or 'dashed it,' if עָלָם לֹא is genuine. ³¹ Perhaps corrupt for ὥστε = 'until' or a mistranslation of וְשָׁנָה עַד. ³² d, A read συντριβῆναι. ³³ A = τὸ πλοῖον. ³⁴ α (save that h reads 'Ιακώβ for 'Ιωσήφ). β, A, S¹ read as in margin (save that d reads τότε for καί). ³⁵ c (save that I have corrected the vox nulla πασανιδων into σανιδων). hi support text (save that for σανιδων ἐννέα they read πᾶσαν ὁδὸν οἱ ἐννέα). β, S¹ read as in margin (save that d om. δέ and g reads ἐπὶ σανιδία νέα). ³⁶ d reads δὲ τὸ αὐτὸ ἐν σανίδι. A = ἐν τῇ μέσῃ but h αἰρηγῆ is corrupt for h αἰρηγῆ = ἐπὶ τὸ αὐτό. ³⁷ α, A. β, S¹ om. ³⁸ α, bdg, A. aef, S¹ read διεσπάρησαν. β, S¹ add οὖν οἱ (aef om.). def add οὖν. ³⁹ α, dg. abef read ὥς εἰς. ⁴⁰ α, A. d reads πάντα. β-d, S¹ om. ⁴¹ de read Λευίς. ⁴² b reads περιβαλλόμενος. ⁴³ hi, d read σάκκ. g trs. σάκκον before περιβ. ⁴⁴ α. β, S¹ read as in margin (save that d reads ὑπὲρ for περί). A = εἶδετο περὶ ἡμῶν. ⁴⁵ d reads τῇ κυρίῃ. ⁴⁶ α (save that hi read ἐπὶ τὴν γῆν). β, A, S¹ read τὸ σκ. ἔφθασεν ἐπὶ τ. γῆν. ⁴⁷ dg, A om. ⁴⁸ b adds 'Ιακώβ. ⁴⁹ dg, A add 'Ιακώβ. ⁵⁰ hi, A (though A trs. after ὁμοθυμαδόν). o reads πάλιν. β, S¹ om. ⁵¹ α. β reads ἡγαλλιώμεθα.

VII. Ταῦτα¹ τὰ δύο ἐνόννια εἶπον² τῷ πατρὶ μου³ καὶ⁴ β-δ, S¹ ἐπὶ μοι· Δεῖ * ταῦτα πληρωθῆναι⁵ κατὰ * τοὺς καιροὺς⁶ τὰ αὐτῶν, * πολλὰ τοῦ Ἰσραὴλ ὑπομείναντος⁷.

2. Τότε⁸ λέγει μοι ὁ πατήρ μου· Πιστεύω⁹ * τῷ θεῷ¹⁰ ὅτι β-δ, S¹ ζῇ¹¹ Ἰωσήφ¹²· ὁρῶ γὰρ ἵ πάντοτε¹³ ὅτι Κύριος ἀριθμεῖ¹⁴ αὐτὸν μεθ' ἡμῶν. 3. Καὶ κλαίων ἔλεγε¹⁵. * Οἱμοι, τέκνον μου Ἰωσήφ, β-δ, S¹ ἕως¹⁶, καὶ * οὐ βλέπω σε¹⁷, * καὶ σὺ οὐχ¹⁸ ὁρᾷς Ἰακώβ τὸν ζῆς¹ I. γεννήσαντά σε. 4. * Ἐποίησε οὖν καὶ ἐμὲ δακρῦσαι¹⁹ ἐν²⁰ τέκνον τοῖς λόγοις τούτοις²¹. * Ἐγὼ δὲ²² * ἐκαίωμην τοῖς σπλάγχθοις²³ μου. β, A, S¹ μου²⁴ ἀναγγεῖλαι²⁵ ὅτι πέπραται²⁶ Ἰωσήφ²⁷. * Ἄλλ' ἐφο- ἡμᾶς. βούμην²⁸ τοὺς ἀδελφούς μου²⁹.

VIII. Καὶ¹ ἰδοὺ², τέκνα μου³, ὑπέδειξα ὑμῖν καιροὺς β-δ, S¹ ἐσχάτους ἵτι⁴ πάντα γενήσεται ἐν Ἰσραὴλ. 2. Καὶ ὑμεῖς ἰδοὺ. ἴδον⁵, ἐντελᾶσθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁶ ἵνα ἐνοῦνται τῷ Λεὼ καὶ τῷ⁷ Ἰούδα.

VII. ¹α, A. β-δ, S¹ om. d reads τότε. ²d, A = διηγησάμην. ³A^b add Ἰακώβ. ⁴h om. i om. to πατήρ μου (ver. 2) inclusive. ⁵α, dg, S¹. aef read αὐτὰ πληρωθῆναι. d γὰρ πληρωθῆναι ταῦτα πάντα, τέκνα μου. A = ταῦτα πάντα πληρωθῆναι. ⁶α, d. aef read καιρούς. dg, A, S¹ τὸν (β, A, S¹ om.) καιρόν. ⁷A = καὶ πολλὰ τὸν Ἰ. ὑπομείναι (?). ⁸α adds οὖν. ⁹g reads πιστεύουσιν. ¹⁰α, d. A = τῷ Κυρίῳ. β-δ, S¹ om. d adds τέκνα μου. ¹¹hi, g add δ. d τὸ τέκνον μου. ¹²A adds καὶ ἐγὼ οὐχ ὁρῶ αὐτόν. ¹³hi read πάντα. ¹⁴e, A. hi, β, S¹ read συγκαταριθμεῖ. ¹⁵A adds πάντοτε here, which it om. in previous verse. ¹⁶α. β-g, A, S¹ read as in margin (save that adef tra. Ἰ. after τέκνον μου). g reads ποῦ ἦν τέκνον μου Ἰ. ¹⁷d reads οὕτε σε βλέπω ἐγώ. α, A^{ab} om. rest of verse and A^{b, cdef} tra. it wrongly after τούτοις in ver. 4. See note 21. ¹⁸d reads οὕτε σὺ πάλιν. af καὶ οὐχ. ¹⁹α (save that hi om. οὖν). β-δ, A, S¹ read (+ καὶ α) ἐποίησε δὲ (af, A om.) καὶ ἡμᾶς δακρῦσαι. d ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς κλαῦσαι ἐποίησεν. ²⁰α, af. bdeg read ἐπὶ. ²¹e, aefg, A. hi, d read αὐτοῦ. β, S¹ αὐτοῦ τούτοις. Here A^{b, cdef} add καὶ πάλιν εἶπε· καὶ σὺ οὐχ ὁρᾷς Ἰ. τὸν γεννήσαντά σε. See note 17. ²²α. β-δ, A, S¹ read καὶ. d ἐγώ. ²³A ἐκαίοντο τὰ σπλάγχθνα. ²⁴α, A. β, S¹ om. d, A add καὶ ἡβουλόμην (+ μέν d). ²⁵A adds αὐτῷ. ²⁶g reads πέπρακται. ²⁷α. β, A, S¹ om. ²⁸d reads ἐφοβ. δέ. ²⁹d adds μήποτε γνώτες ἀποκτείνουσὶ με.

VIII. ¹α, d. β-δ, A, S¹ om. ²d, A add οὖν. ³g om. ⁴Text requires πᾶς. Hence, since ὅτι = ὅ, the latter may have been corrupt for ἡ. ⁵d adds τέκνα μου. ⁶A^b add καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν. ⁷d om. α om. next nine words. h adds περὶ τοῦ Χριστοῦ before following verses. ⁸Read αὐτῶν as Bousset suggests. Text due to Christian scribe. Salvation proceeds jointly from Levi and Judah: cf.

δδ, S μέγας²⁰, καὶ ἀφίσταται²¹ ὁ πατήρ ἡμῶν²² ἀφ' ἡμῶν, ὁ²³
 μεγάλου. κρατῶν * τοὺς αὐχένας²⁴. 5. Καὶ²⁵ ἡμεῖς²⁶ χειμαζόμενοι
 B, A, S¹ ἐπὶ τὸ πέλαγος· * ἐφερόμεθα, καὶ²⁷ ἐπληρώθη τὸ πλοῖον
 καὶ 'I. ἐπὶ ὑδάτων²⁸, * ἐν τρικυμίαις²⁹ περιρρησόμενον³⁰, ὥστε³¹
 φεύγει. * καὶ συντριβέσθαι³² αὐτό³³. 6. * 'Ο δὲ 'Ιωσήφ ἐπὶ ἀκατίῃ
 ἠχωρίζο- ἐπορεύθη³⁴. ἡμεῖς δὲ διαχωρίσθημεν ἐπὶ σανίδων ἐννέα³⁵. Λευὶ
 μεθα δὲ καὶ δὲ καὶ 'Ιούδας ἦσαν * ἐπὶ τὸ αὐτό³⁶. 7. Καὶ³⁷ διεσπάρημεν³⁸
 ἡμεῖς ἐπὶ πάντες εἰς³⁹ τὰ πέρατα * τῆς γῆς⁴⁰. 8. 'Ο δὲ Λευὶ⁴¹
 σανίδων δέκα⁴². περιβαλλόμενος⁴³ σάκκον⁴⁴ ἰδέτο⁴⁵ * τοῦ Κυρίου⁴⁶. 9. 'Ὡς
 B-d, S¹ δὲ ἐπάναστο ὁ χειμών, * ἔφθασε τὸ σκάφος ἐπὶ τῆς γῆς⁴⁶,
 ἠώσπερ⁴⁷ ἐν εἰρήνῃ. 10. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν⁴⁸ ὁ πατήρ
 B, S¹ περὶ ἡμῶν⁴⁹ καὶ πάντες⁵⁰ ὁμοθυμαδὸν ἡγαλλιασάμεθα⁵¹.
 πάντων

ἡμῶν ἰδέτο.

v. 1 reads וַיִּלָּחֶץ בְּלָחֶץ. Possibly the reading of δg, A is a corruption of that of α, β-dg, S¹ which might be a rendering of וַיִּלָּחֶץ (הָלַחַץ or) הָלַחַץ. We might then explain בְּלָחֶץ as a corruption of הָלַחַץ. ²²α, A. β, S om. ²³β, A, S. α om. i adds κράζων καί. ²⁴S¹ = τὰ ἰστία. ²⁵d reads τότε. ²⁶g adds οἱ. ²⁷d reads φερόμενοι. ²⁸g prefixes τῶν. d trs. before τὸ πλοῖον. ²⁹b reads τρικυμίας. ³⁰bdg, A, S. a reads περιρρησόμενον. d περιφερόμενον. f περισπώμενον. ch φερόμενοι. i φερόμενον. Perhaps ἐν τρικυμίαις περιρρησόμενον = וַיִּכָּרַח בְּגִלְגִּיל וַיִּכָּרַח 'pounded by the waves of the sea.' Rab. T. Napht. v. 5 reads עָלָם לֹא הָיָה נִלְי מַיִתָּה 'and the waves of the sea smote it to the rocks,' where מַיִתָּה should be emended into מַיִתָּה = 'drove it' or 'dashed it,' if עָלָם לֹא is genuine. ³¹Perhaps corrupt for ὥστε = 'until' or a mistranslation of וַיִּשָּׂא טַף. ³²d, A read συντριβήναι. ³³A = τὸ πλοῖον. ³⁴α (save that h reads 'Ιακώβ for 'Ιωσήφ). β, A, S¹ read as in margin (save that d reads τότε for καί). ³⁵c (save that I have corrected the vox nulla πασανιδων into σανιδων). hi support text (save that for σανιδων ἐννέα they read πᾶσαν ὁδὸν οἱ ἐννέα). β, S¹ read as in margin (save that d om. δέ and g reads ἐπὶ σαννιδία νέα). ³⁶d reads δὲ τὸ αὐτὸ ἐν σανίδι. A = ἐν τῇ μέσῃ but h אֶחָדִים is corrupt for h אֶחָדִים = ἐπὶ τὸ αὐτό. ³⁷α, A. β, S¹ om. ³⁸α, bdg, A. aef, S¹ read διεσπάρησαν. β, S¹ add οὖν οἱ (aef om.). def add οὖν. ³⁹α, dg. abef read ὥς εἰς. ⁴⁰α, A. d reads πάντα. β-d, S¹ om. ⁴¹d reads Λευίς. ⁴²b reads περιβαλλόμενος. ⁴³hi, d read σάκκ. g trs. σάκκον before περιβ. ⁴⁴α. β, S¹ read as in margin (save that d reads ὑπὲρ for περὶ). A = ἰδέτο περὶ ἡμῶν. ⁴⁵d reads τῇ κυρίῃ. ⁴⁶α (save that hi read ἐπὶ τὴν γῆν). β, A, S¹ read τὸ σκ. ἔφθασεν ἐπὶ τ. γῆν. ⁴⁷dg, A om. ⁴⁸b adds 'Ιακώβ. ⁴⁹dg, A add 'Ιακώβ. ⁵⁰hi, A (though A trs. after ὁμοθυμαδόν). c reads πάλιν. β, S¹ om. ⁵¹α. β reads ἡγαλλιώμεθα.

VII. Ταῦτα¹ τὰ δύο ἐνόπνια εἶπον² τῷ πατρὶ μου³ καὶ⁴ β-δ, S¹ εἰπέ μοι· Δεῖ *ταῦτα πληρωθῆναι⁵ κατὰ *τοὺς καιροὺς⁶ τά. αὐτῶν, *πολλὰ τοῦ Ἰσραὴλ ὑπομείναντος⁷.

2. Τότε⁸ λέγει μοι ὁ πατήρ μου· Πιστεύω⁹ *τῷ θεῷ¹⁰ ὅτι β-δ, S¹ ζῇ¹¹ Ἰωσήφ¹². ὁρῶ γὰρ ἵπαντοτε¹³ ὅτι Κύριος ἀριθμεῖ¹⁴ αὐτὸν μεθ' ἡμῶν. 3. Καὶ κλαίων ἔλεγε¹⁵. *Οἱμοι, τέκνον μου Ἰωσήφ, β-δ, S¹ ἔῃς¹⁶, καὶ *οὐ βλέπω σε¹⁷, *καὶ σὺ οὐχ¹⁸ ὁρᾷς Ἰακώβ τὸν ἔῃς Ἰ. γεννήσαντά σε. 4. *Ἐποίησε οὖν καὶ ἐμὲ δακρῦσαι¹⁹ ἐν²⁰ τέκνον τοῖς λόγοις τούτοις²¹. *Ἐγὼ δὲ²² *ἐκαίωμην τοῖς σπλάγχνοις²³ μου²⁴ ἀναγγεῖλαι²⁵ ὅτι πέπραται²⁶ Ἰωσήφ²⁷. *Ἄλλ', ἐφο- β, A, S¹ ἡμᾶς. βούμην²⁸ τοὺς ἀδελφούς μου²⁹.

VIII. Καὶ¹ ἰδοὺ², τέκνα μου³, ὑπέδειξα ὑμῖν καιροὺς β-δ, A, S¹ ἐσχάτους ἵδου. ὅτι⁴ πάντα γενήσεται ἐν Ἰσραὴλ. 2. Καὶ ὑμεῖς ἰδοὺ. ὅν⁵, ἐντελᾶσθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁶ ἵνα ἐνοῦνται τῷ Λεὼὶ καὶ τῷ⁷ Ἰούδα.

VII. ¹α, A. β-δ, S¹ om. d reads τότε. ²d, A = δηγησάμην. ³A^b add Ἰακώβ. ⁴h om. i om. to πατήρ μου (ver. 2) inclusive. ⁵α, bγ, S¹. aef read αὐτὰ πληρωθῆναι. d γὰρ πληρωθῆναι ταῦτα πάντα, τέκνα μου. A = ταῦτα πάντα πληρωθῆναι. ⁶α, d. aef read καιρούς. bγ, A, S¹ τὸν (b, A, S¹ om.) καιρόν. ⁷A = καὶ πολλὰ τὸν Ἰ. ὑπομείναι(?) ⁸α adds οὖν. ⁹g reads πιστεύουσιν. ¹⁰α, d. A = τῷ Κυρίῳ. β-δ, S¹ om. d adds τέκνα μου. ¹¹hi, g add &. d τὸ τέκνον μου. ¹²A adds καὶ ἐγὼ οὐχ ὁρῶ αὐτόν. ¹³hi read πάντα. ¹⁴e, A. hi, β, S¹ read συγκαταριθμεῖ. ¹⁵A adds πάντοτε here, which it om. in previous verse. ¹⁶α. β-γ, A, S¹ read as in margin (save that adef tra. Ἰ. after τέκνον μου). g reads πού ἦς τέκνον μου Ἰ. ¹⁷d reads οὐτε σε βλέπω ἐγώ. α, A^b om. rest of verse and A^b adef tra. it wrongly after τούτοις in ver. 4. See note 21. ¹⁸d reads οὐτε σὺ πάλιν. af καὶ οὐχ. ¹⁹α (save that hi om. οὖν). β-δ, A, S¹ read (+ καὶ α) ἐποίησε δὲ (af, A om.) καὶ ἡμᾶς δακρῦσαι. d ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς κλαύσαι ἐποίησεν. ²⁰α, af. bdeg read ἐπὶ. ²¹e, aefg, A. hi, d read αὐτοῦ. b, S¹ αὐτοῦ τούτοις. Here A^b adef add καὶ πάλιν εἶπε καὶ σὺ οὐχ ὁρᾷς Ἰ. τὸν γεννήσαντά σε. See note 17. ²²α. β-δ, A, S¹ read καί. d ἐγώ. ²³A ἐκαίοντο τὰ σπλάγχνα. ²⁴α, A. β, S¹ om. d, A add καὶ ἡβουλόμην (+ μὲν d). ²⁵A adds αὐτῷ. ²⁶g reads πέπραται. ²⁷α. β, A, S¹ om. ²⁸d reads ἐφοβ. δέ. ²⁹d adds μήποτε γρόντες ἀποκτείνουσιν με.

VIII. ¹α, d. β-δ, A, S¹ om. ²d, A add οὖν. ³g om. ⁴Text requires πῶς. Hence, since δτι = ʾ, the latter may have been corrupt for ʾκ. ⁵d adds τέκνα μου. ⁶A^b add καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν. ⁷d om. α om. next nine words. h adds περὶ τοῦ Χριστοῦ before following verses. ⁸Read αὐτῶν as Bousset suggests. Text due to Christian scribe. Salvation proceeds jointly from Levi and Judah: ef.

6. Τὸν δὲ μὴ *ποιῶντα τὸ³⁸ καλόν,
καταράσσονται αὐτὸν³⁹ καὶ⁴⁰ *οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι⁴¹,
*καὶ ὁ Θεὸς ἀδοξήσει ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτοῦ⁴²,
*καὶ ὁ⁴³ διάβολος οἰκειοῦται *αὐτὸν ὡς ἰδιὸν σκευὸς⁴⁴,
καὶ πᾶν θηρίον κατακυριεύσει αὐτῷ⁴⁵
καὶ⁴⁶ ὁ Κύριος μισήσει αὐτόν.
7. Καὶ γὰρ⁴⁷ αἱ ἐντολαὶ τοῦ νόμου⁴⁸ διπλαῖ εἰσιν
καὶ⁴⁹ μετὰ τέχνης πληροῦνται⁵⁰.
8. Καιρὸς γὰρ συνουσίας⁵¹ γυναικὸς⁵²
καὶ καιρὸς ἐγκρατείας⁵³ εἰς προσευχὴν αὐτοῦ⁵⁴.
9. Καὶ *αἱ δύο τοῦ Θεοῦ εἰσι⁵⁵, καὶ εἰ μὴ ἐγένοντο⁵⁶ ἐν
τῇ⁵⁷ τάξει αὐτῶν ἁμαρτίαν *μεγίστην παρείχον τοῖς ἀνθρώποις·
τὸ αὐτὸ⁵⁸ καὶ *ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐντολῶν⁵⁹ ἔστι⁶⁰. I O. β, A, S¹
Γίνεσθε οὖν *σοφοὶ ἐν Θεῷ, τέκνα μου⁶¹, καὶ φρόνιμοι, ἰδόντες⁶²
τάξιν ἐντολῶν⁶³ αὐτοῦ⁶⁴ καὶ θεσμούς παντὸς πράγματος⁶⁵, ὅπως
*ἀγαπήσει ὑμᾶς ὁ Κύριος⁶⁶. β-g, A, S¹
εἰδότες.

A, S¹ read as in margin. *g* adds *περὶ αὐτοῦ*. *d* om. next line through hmt. ³⁸ *c* reads *οὕτω*. ³⁹ A = τὸ ἀγαθὸν ἔργον παρὰ Θεῶν ἀγαθὸν ἔχει (A^{b204} ἔξει) *μερίαν*. For Θεοῦ *b* reads Θεῷ. ⁴⁰ *ef* read *ποιῶντα*. *a* om. ⁴¹ α, A. *d* reads *τούτων* which it trs. before *καταράσ.* β-d, S om. ⁴² α, *aef*. βdg, A, S¹ om. ⁴³ α, *adg*, A (save that *d* adds *Κυρίου* after *ἄγγελοι*). βef, S¹ read *οἱ ἄθ. καὶ οἱ ἄγγ.* ⁴⁴ β-d, A, S¹ (save that *b* reads *ἀδοξήση* and *g* om. *ὁ* before Θεός). α om. *d* reads *καὶ ὁ θ. δοξάσειεν αὐτῷ*. ⁴⁵ *d* reads *ὁ δέ*. A = *ὁ*. ⁴⁶ α, βdg (save that *d* reads *αὐτῷ*). *aef* read *αὐτῷ ὡς ἰδίῳ σκεύει*. ⁴⁷ *c*, *d*. *h* reads *αὐτόν*. *abeg* αὐτοῦ. ⁴⁸ *d* reads *ἐπὶ δὲ καί*. ⁴⁹ A^{b204} add *πᾶσαι*. ⁵⁰ A = *κυρίον*. ⁵¹ *a* reads *ἀλλὰ καὶ* and trs. these three lines ending *προσευχὴν αὐτοῦ* after *παρέχουσιν* (ver. 9). ⁵² A read *ἡμῶν* (= *τάξιν*) corrupt (?) for *ἡμῶν* = *πληροῦνται*. ⁵³ *d* adds *ὁ καιρὸς*. ⁵⁴ α, a. β-α, A, S¹ read as in margin. ⁵⁵ *f* reads *ἐργασίας*. ⁵⁶ *h*, β, S¹ (save that *g* reads *προσευχῆς*). *c* reads *εἰς σευχὴν αὐτῶν*. A = *καὶ τοῦ προσευχὰς ποιεῖν*. ⁵⁷ α. βdg, A, S¹ read *δύο (+ αὐταὶ A) ἐντολαὶ εἰσι (+ τοῦ Θεοῦ d)*. Here *d* is conflate. *ef* read *αἱ δύο ἐντολαὶ Θεοῦ εἰσι*. *a* om. together with preceding *καί*. ⁵⁸ α. βdg, A, S read *γένονται*. *d* *γένονται*. *c* *γίνονται*. *f* *γίνονται*. ⁵⁹ α, A. β, S¹ om. ⁶⁰ α (save that *h* reads *μεγίστην*). β-ad, A, S¹ read as in margin (save that *f* read *παρέχουσιν*). *a* reads *παρέχουσιν* and om. rest of verse, *d* reads *παρέχουσιν πᾶσι τοῖς μὴ κρείντεσιν ἀλλὰ καταφρονητικῶς ταῦτα πράττουσιν οὕτως δὲ ἐστί*. ⁶¹ A^{b2} = *πᾶσαι ἐντολαί*. ⁶² α. β, A, S¹ om. ⁶³ α (save that *c* trs. *σοφοὶ* after Θεῷ). β, A, S¹ read as in margin. ⁶⁴ α, *g*. β-g, A, S¹ read as in margin. ⁶⁵ A = *ἐντολῆς*. ⁶⁶ *g* reads *Θεοῦ*. ⁶⁷ *f* trs. A = *πάντων πραγμάτων*. ⁶⁸ α, *adefg* (save that *d* om. *ὁ*). β, A, S¹ read *ὁ K. ἀγαπήσει ὑμᾶς*.

IX. *Καὶ πολλὰ¹ τοιαῦτα ἐντειλάμενος² αὐτοῖς παρεκάλεσεν ἵνα μετακομίσωσι³ τὰ δοτὰ αὐτοῦ⁴ *ἐν Χεβρών, καὶ θάψωσι αὐτὸν⁵ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ⁶. 2. Καὶ⁷ φαγὼν *καὶ πῶν⁸ ἐν ἰλαρότητι ψυχῆς⁹ συνεκάλυψε¹⁰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀπέθανε. 3. Καὶ ἐποίησαν *οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹¹ *κατὰ πάντα¹² ὅσα¹³ ἐνετεῖλατο αὐτοῖς¹¹ Νεφθαλεὶμ¹⁴ ὁ πατὴρ αὐτῶν¹⁵.

Διαθήκη Γὰδ τοῦ ἐννάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Ζέλφας¹.

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Γὰδ², ἃ³ ἐλάλησε⁴ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ⁵ ἐν *τῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς ζωῆς⁶ αὐτοῦ, *λέγων αὐτοῖς⁷. 2. *Ἰ' Ακούσατε, τέκνα μου¹. ἐγὼ ἐγενόμην ἔννατος υἱὸς⁸ τῷ Ἰακώβ⁹, καὶ¹⁰ ἡμην¹¹ ἀνδρείος ἐπὶ τῶν ποιμνίων¹². 3. *Ἐγὼ οὖν¹³ ἐφύλαττον ἔν τῇ¹⁴

IX. ¹A = πολλὰ οὖν. For καὶ πολλὰ... παρεκάλεσεν d reads ταῦτα ἐντειλάμενος N. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα διατάξαι αὐτοῖς. ²A^a = ἐντειλατο. A^{bcd} διηγησάμενος (through an internal corruption). ³deg read μετακομίσουσιν. g adds αὐτοῦ. ⁴g om. ⁵adef (save that ac read eis and de θάψουσιν). bg, A, S¹ read eis (g ἐν) X. καὶ θάψωσι (g θάψουσι). α om. through hmt. (f). ⁶g adds ὁ καὶ ἐποίησαν. ⁷A^{abcd} according to printed text om. but not A^f. ⁸f om. d adds καὶ πάντα. g σὺν αὐτοῖς. ⁹d adds πρῶτος. ¹⁰e reads συνεκάλυψατο. ¹¹g om. ¹²β-g, A, S¹. hi read πάντα. c, g om. ¹³d reads ἃ. g adds εἶπεν καί. ¹⁴d om. ¹⁵d adds τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν κ.τ.λ. f, S¹ adds Νεφθαλεὶμ υἱὸς Ἰακώβ ἢ, υἱὸς Βάλλας β' (S¹ reads καὶ Λεῖας for ἢ υἱ. Βάλλας). ἔζησεν ἔτη ρλβ'. g οὕτως. Ἀμήν.

¹Title. α as in text. β-ad, S read Διαθήκη Γὰδ θ' (bef, S om. g tra. before Διαθήκη) περὶ μίσους (+ Γὰδ ἐρμηνεύεται πειρατήριον f). α Γὰδ. d Γ. υἱὸς Ἰ. θ υἱὸς Ζ. α' περὶ μίσους πειρατήριον. A = Δ. Γ. περὶ ὁράσεως, but ~~αὐτοῖς~~ [B] is corrupt for ~~αὐτοῖς~~ [B] = μίσους. ²hi add τοῦ ἐννάτου υἱοῦ I. A^b adds υἱοῦ Ἰακώβ. ³dg read ὅσα. α adds ἐποίησε καί. This may have arisen through רבד being repeated in the MS. as רבד. ⁴β-dg, S add αὐτός. ⁵d adds πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. ⁶α, A (save that h om. εἰκοστῷ). bf, S read ἔτει ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ (b ἐβδόμῳ) ζωῆς. aeg ἔτει ρκ' (+ τῆς ag) ζωῆς. d ρκ' ἔτει τῆς ζωῆς. ⁷α. A^{abcd} = καὶ εἶπεν αὐτοῖς. b reads λέγων. dg καλίσας γὰρ εἶπεν αὐτοῖς (g αὐτοὺς εἶπεν). aef, S¹ om. A^b = συνήγαγε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ θυγατέρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς. S¹ ἐκάλεσατο γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν. Here S¹ agrees closely with dg, A^b. ⁸α. β, A, S read as in margin (save that d prefixes ἐγὼ, τέκνα μου, b reads ἔβδομος for ἔννατος, and bg ἐγενόμην for ἐγεννήθην). ⁹d adds ἡ δὲ μήτηρ μου Ζέλφας παιδίσκη Λίας. ¹⁰d reads ἐγὼ. ¹¹A^{abcd} om. ¹²d adds σφόδρα. A^b om. next eight words through hmt. ¹³α. A^{bcd} = καὶ ἐγὼ. β, S read ἐγὼ.

νυκτι¹⁷ * τὸ ποίμνιον¹⁶, καὶ ὅταν¹⁶ ἤρχετο δ¹⁷ λέων, ἡ δ β-af, A, λυκος¹⁸, * ἡ πᾶν θηρίον¹⁹ ἐπὶ * τὴν ποίμνην²⁰, κατεδιώκων²¹ S¹ ἡ πάρ-
αὐτοῦ²², καὶ * φθάνων ἐκράτουν²³ * τὸν πόδα αὐτοῦ τῇ χειρὶ δαλις, ἡ
μου²⁴ καὶ * ἡκόντισα αὐτὸ ὥσει λίθου βολήν, καὶ²⁵ * ἀνήρουν ἀρκος ἡ
αὐτοῦ²⁶. 4. Ὁ οὖν Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός μου²⁷ ἐποίμαυε πάν θη-
μεθ²⁸ ἡμῶν, ἔως²⁸ ἡμέρας τριάκοντα²⁹, καὶ * ὑπάρχων νέος³⁰ β-a, A, S¹ πιά-
ἐμαλακίσθη³¹ ὑπὸ³² τοῦ καύσωνος³³. 5. Καὶ³⁴ ὑπέστρεψεν σας.
ἐν³⁵ Χεβρών πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν³⁶. καὶ ἀνέκλιεν * αὐτὸν β-d, (A),
πλησίον αὐτοῦ³⁷, ὅτι ἡγάπα αὐτὸν πάνυ³⁸. 6. Καὶ εἶπεν S¹ γυ-
Ἰωσήφ τῷ πατρὶ ἡμῶν³⁹, ὅτι οἱ⁴⁰ υἱοὶ Ἰσραὴλ⁴¹ ἐσκότουν ρισας
θύσουσι ἰὰ θρέμματα⁴² τὰ καλὰ⁴³ καὶ ἐσθίουσιν⁴⁴ αὐτὰ παρὰ ἐσκότουν
γνώμην * ῥουβὶμ καὶ ἰουδα⁴⁵. 7. * Ἦν γὰρ ἰδὼν⁴⁶ ὅτι ἀκον-
ἄρνα⁴⁷ ἐξειλάμην⁴⁸ * ἐκ τοῦ⁴⁹ στόματος τῆς⁵⁰ ἀρκου, κάκελυν⁵¹ δύο στα-
δίους

(+ καὶ δ, S) οὕτως (g om.). β, A τρυφερὸς ὢν. δ, A, S¹ αὐτοῦ.
β, S¹ ἰ. καὶ P. β, A, S εἶδεν γάρ.

- ¹⁴ α. β om. ¹⁵ g reads τὸ πρωτοποιμνιον and trs. before ἐν τῇ νυκτί.
¹⁶ g reads ὅτε. ¹⁷ α, δ. β-b om. ¹⁸ α. β-ad, S¹ read ἡ λύκος. d, A
omit. For λέων ἡ λύκος a reads λύκος ἡ λέων. ¹⁹ α. β-df, A, S¹ read as
in margin (save that g reads ἀρκος). d ἡ ἀρκος ἡ ἄλλο τι θηρίον. f ἡ πανθήρ.
a om. A adds τὸ δρμώμενον ἐπὶ τὸ ποίμνιον. ²⁰ c reads τὸ ποίμνιον.
²¹ A^{abc} read in 3rd plural. ²² i, a read αὐτόν. A = αὐτά. ²³ α (save that
c reads φθανουν). β-a, A, S¹ read as in margin (save that b reads πιά(ων)).
a reads κρατήσας. ²⁴ α, β (save that c om. μου), S¹. A = τῇ χ. (A^{bcd}
ταῖς χερσὶ) μου τὸν πόδα αὐτοῦ. d adds ἡ τὴν οὐραν αὐτοῦ. ²⁵ α (save that
they give the form ἡκόντη(α)). β-d, S¹ read as in margin (save that b, S¹
read γυρεῖων and ἀκόντιζον and a αὐτόν). d γυρίσας αὐτὸν ἐσκότουν, εἶθ οὕτως
ἀκοντίζων αὐτὸ ἐπὶ δύο σταδίους ἔρριπτον καὶ οὕτως. A = γυρίσας περὶ ἐμοῦ
ἐσκότουν (+ ἐκμαίνας A^b + αὐτά A^{bcd}) καὶ ἡκόντιζον ὡς δύο σταδίους, οὕτως.
²⁶ α, def. a reads ἀν. αὐτόν. dg, S¹ ἀνήρουν. A = ἀνὴρ ἦν ἐγώ—an obvious
corruption of our text. ²⁷ α. β, A, S¹ om. ²⁸ α. β-g read ὥς. g om.
²⁹ d reads κ'. ³⁰ α, S¹. β, A read as in margin (save that ef read τρυφερώ-
τερος). Here text = Ψ2 and β, A = Ψ3. ³¹ a reads ἐκαυματίσθη. ³² α, af.
bdg read ἀπὸ. ³³ b reads καύματος. ³⁴ d om. ³⁵ c, d. hi, β-d read εἰς.
³⁶ α, β-b. b, A, S¹ read as in margin. ³⁷ A = πλησίον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
S¹ om. rest of verse. ³⁸ α, A (save that A trs. bef. ἡγάπα). β om. For
next three words i reads ἰ. εἶπεν. ³⁹ α, β, S¹. a (over ἡμῶν), A read αὐτοῦ.
⁴⁰ b om. ⁴¹ a reads Βάλας. For the next eight words d reads κατεσθίουσι
τὸ ποίμνιον. ⁴² α. β, A, S¹ om. ⁴³ A = καλλιστα. ⁴⁴ α. β read
κατεσθίουσιν. ⁴⁵ α, A. β, S¹ as in margin. ⁴⁶ c. hi read ὃν γὰρ ἰδόντες.
β, A^{abcd}, S read as in margin (save that dg read εἶδε and εἶδεν for εἶδεν).
A^{bcd} = διότι. ⁴⁷ c. Other MSS. ἀρνήν. g trs. before ὅτι. ⁴⁸ α, ef.

β, (A), S ἐθανάτωσα, *τὸν δὲ⁶² ἄρνὸν ἔθυσα· *περὶ οὗ ἐλυπούμην⁶³,
καὶ ἐνεκόντων τῷ Ἰ. ⁶⁴ *ἡδύνато ζῆν⁶⁴. καὶ⁶⁵ ἐφάγομεν αὐτόν⁶⁶. 8. *Καὶ
περὶ τοῦ λόγου τούτου. ⁶⁷ ὅπερ τοῦτο ἐνεκόντων τῷ Ἰωσήφ⁶⁷ ἕως ἡμέρας διαπράσσεως
αὐτοῦ⁶⁸. 9. Καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ⁶⁹ μίσους ἦν ἐν ἐμοί⁷⁰, καὶ⁶⁹
οὐκ ἤθελον⁶¹ *οὔτε + δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὀφθαλμῶν⁶² ἰδεῖν τὸν
Ἰωσήφ, ὅτι⁶³ κατὰ πρόσωπον⁶⁴ ἤλεγξεν ἡμᾶς ἔλεγον⁶⁵, ὅτι
χωρὶς⁶⁶ Ἰουδα⁶⁷ ἡσθίομεν *τὰ θρέμματα⁶⁸. *πάντα γὰρ⁶⁹ ὅσα
ἐλεγε *τῷ πατρὶ⁷⁰ ἐπείθετο αὐτῷ.

β, S οὕτε δι' ὀφθ. οὕτε δι' ἀκοῆς. II. Ὁμολογῶ τοῖσιν¹ τὴν ἁμαρτίαν μου, τέκνα², ὅτι
πλειστάκις ἤθελον³ ἀνελεῖν αὐτόν, *ἐπειδὴ ἐμίσησαν αὐτὸν ἐκ
ψυχῆς⁴. 2. Καί γε διὰ τὰ ἐνύπνια⁵ *προσεθέμην αὐτῷ τὸ

β, A, S¹ καὶ (A^b ὅτι δ διότι) κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. β-g, A, S¹ ὅτι
ἔως (ἐκ A) ψυχῆς ἐμίσησαν αὐτόν (+ καὶ ὅλως οὐκ ἦν ἐν ἐμοὶ ἡπάτα ἐλίους
εἰς αὐτόν βg, A) β, S¹ μίσος.

α reads ἐξευλόμην. βg ἐξηλόμην. d ἐξευλόμην. ⁶² d reads ἀπό, g ἐκ. ⁶³ hi, abef.
c reads τοῦ. dg om. ⁶⁴ A = τὴν ἄρκον. ⁶⁵ α. β, A, S read καὶ τόν.
⁶⁶ A^{bcd} om. For ἐλυπούμην α reads ἐλυπήθην. ⁶⁷ A = ἔζη. ⁶⁸ g om.
⁶⁹ b adds καὶ εἶπε τῷ πατρὶ ἡμῶν. d, A^{b*} τοῦτον ἰδὼν Ἰ. κατελάλησεν ἡμᾶς
πρὸς Ἰακώβ, καὶ ἐμνησιμάκησεν (for last five words A^b reads τῷ πατρὶ αὐτοῦ).
⁷⁰ α (hi reading τοῦτου). β, S read as in margin (save that d om.
καί, f reads ῥήματος for λόγου, and g τόν before Ἰ.). A = ἡμεῖς ἐνεκοτούμεν
τῷ Ἰ. περὶ τοῦ λ. τοῦτου. ⁶¹ β, S¹ add as in margin. ⁶² d reads μου.
⁶³ A^{b*} read ἔως καί. ⁶⁴ A reads ~~ἡμεῖς~~ (= ἡδυνάμην) corrupt for ~~ἡμεῖς~~
= ἤθελον. ⁶⁵ α. β, S read as in margin (save that g reads οὐδὲ . . . οὐδέ).
A combines the three following words (ἰδεῖν τὸν Ἰ.) with what precedes
as follows: δι' ὀφθ. ἰδεῖν τὸν Ἰ. οὔτε δι' ἀκοῆς ἀκούειν περὶ αὐτοῦ. We should
add ἀκούειν with A after δι' ἀκοῆς. The phrase would then = οὐκ ἀκούειν.
Cf. Ps. xlv. 2, &c. or δι' ἀκοῆς = ~~οὐκ ἀκούειν~~ corrupt for ~~οὐκ ἀκούειν~~ = ἀκούειν, ⁶⁶ α,
A^b. d reads διότι. β-d, A^{bcd}, S¹ καί. ⁶⁷ α. β, A, S¹ read πρόσωπον ἡμῶν.
⁶⁸ α. β, A, S¹ om. ⁶⁹ α. β reads ἀνεν. ⁷⁰ d adds καὶ Ῥουβίμ. ⁶¹ g
reads αὐτά. A^{bcd} = ἄρνον. ⁶² α. β-d, A, S¹ read κατὰ πάντα. d ὅθεν καί.
d, A add πάντα. ⁶³ d reads τῷ πατρὶ ἡμῶν. So presumably A though
text represents them as = ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^{b*} add Ἰωσήφ after ἐλεγε and
Ἰακώβ after ἡμῶν. d om. ἐπείθετο αὐτῷ.

II. ¹ α. β reads νῦν. ² h, A add μου. ³ d reads ἡβουλήθην. ⁴ α
(save that h reads ἐμίσησα). β-g, S¹ read as in margin (save that S¹ adds
πάσης before ψυχῆς). g om. A = καὶ (A^f ὅτι) ἐκ ψυχῆς ἐμ. αὐτόν. The ἔως
seems corrupt in β, S¹. βg, A add as in margin (save that g om. ὅλως and
for ἡπάτα ἐλίους reads ἔλεος). ⁵ A^{b*} adds αὐτοῦ. ⁶ α, A (save that h,
A om. αὐτῷ). Yet the pronoun seems necessary. See reading of d.

μισος⁶, καὶ ἤθελον αὐτὸν⁷ ἐκλείψαι⁸ *ἐκ γῆς⁹ ῥζώντων¹⁰, δν β, A, S¹
 τρόπον¹¹ ἐκλείχει¹² ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ *τοῦ πεδίου¹³. ἀπὸ (efg
 ἐπὶ) τῆς
 γῆς.

α

3. Καὶ κρυφῇ πράσας αὐτὸν
 Ἰούδας τοῖς Ἰσμαιλίταις. 5.
 Οὕτως¹⁴ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων
 ἡμῶν ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν
 χειρῶν ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιήσω-
 μεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀνομίαν
 μεγάλην.

β, A, S¹

3. Διὸ¹⁵ ἐγὼ καὶ Συμεὼν¹⁶
 πεπράκαμεν αὐτὸν τοῖς Ἰσ-
 μαιλίταις [*τριάκοντα χρυ-
 σίων¹⁷, καὶ τὰ δέκα ἀποκρύ-
 ψαντες τὰ εἴκοσι ἐδείξαμεν
 τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν¹⁸]. 4.
 Καὶ οὕτως τῇ πλεονεξίᾳ ἐπλη-
 ροφορήθημεν¹⁹ τῆς ἀναιρέσεως
 αὐτοῦ. 5. Καὶ ὁ Θεὸς τῶν
 πατέρων μου²⁰ ἐρρύσατο αὐτὸν
 ἐκ τῶν χειρῶν μου, ἵνα
 μὴ²¹ ποιήσω ἀνόμημα²² ἐν
 Ἰσραὴλ.

The text presupposes *יִהְיֶה כְּעֵץ הָאֲרֵז*. Cf. Gen. xxxvii. 8. I here follow A^{ef}; for printed Arm. Text reads *προσσευθέμεθα* (?) αὐτῷ τ. μ. β, S as in margin. *d* adds *eis αὐτόν*. ⁷*d*, A trs. after next word. ⁸*h*, b, S¹. *c*, *e* read *ἐκλείψαι*, *f* *ἐκλήψαι* which are corruptions of the text. Num. xxii. 4 which was in the mind of the writer also supports the text. Here the LXX = *ἐκλείψει ἡ συναγωγὴ αὐτὴ πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὡς ἐκλείψει ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου*. Notwithstanding, the expression put into Gad's mouth is very difficult. *d*, A, which read *ἐξαλείψαι*, offer a more attractive text. Of this word *ἐκλείψαι* in *a* and *ἐκθλίψαι* in *g* could be easy corruptions. Moreover *ἐκλείψαι* could be explained from *ἐκλείχει* in the next clause. ⁹*d* reads *ἐκ τῆς γῆς τῶν*. A^{b*} om. ¹⁰*c* reads *ζόντα*. *a* om. rest of verse. ¹¹According to Armenian Text A^{abb*od} add *ἐξαλείψας*, but this may be an error of the editor as A^{ef} om. ¹²*d* reads *ἐκλήψε*.

¹³α. *bd*, S¹ read as in margin. *efg*, A τὰ (*eg*, A om.) ἐπὶ τῆς γῆς. With text compare Num. xxii. 4 *יִהְיֶה כְּעֵץ הָאֲרֵז*. ¹⁴*c* reads *οὕτως*. ¹⁵*f* adds *καί*. *g* *δέ*. A^a om. ¹⁶β-b, A, S². *b*, S¹ read Ἰούδας. ¹⁷*abef* (save that *be* read *χρυσῶν*). *g* reads *eis τριάκοντα χρυσῶν*. *d* *eis χρυσίους λ'*. The words in brackets, though found in β, A, S¹, are a Christian interpolation. ¹⁸*a* om. ¹⁹β-b_g, S¹. *bg*, A read *ἐπληροφορήθην*. *deg*, A add *περί*. The expression is strange. It seems to be a development of that in Eccles. viii. 11 *תִּשְׁבֹּךְ . . . בְּלִבְךָ*. Our text = *נִשְׁבַּח וְנִמְלֵךְ* = 'we were bent on slaying him.' Perhaps *נִמְלֵךְ* is defective for *נִבְלֵם* = 'our heart was filled' (i.e. bent on). ²⁰β, A^a, S¹. A^b om. A^{b*odef} read *ἡμῶν* as in α. ²¹*b* om. ²²*fg* read *ἀνομίαν*. *d* adds *μέγα* (as in α), and so originally A; for *ἡ μετ' ἡμεῖς* (= ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ) is corrupt for *μετ' ἡμεῖς* = *μέγα ἐν Ἰσρ.*

δ, A, S III. Καὶ νῦν ἀκούσατε¹ λόγον² ἀληθείας³, * τοῦ ποιεῖν⁴
ἀκούσατε, δικαιοσύνην, καὶ πάντα⁵ νόμον⁶ ὑψίστου, καὶ μὴ⁷ πλανᾶσθε⁸
τέκνα μου. * τῷ πνεύματι⁹ τοῦ μίσους¹⁰, ὅτι κακὸν ἐστὶν ἐπὶ πάσαις ταῖς¹¹
β-fg, S¹ πράξεσι τῶν¹¹ ἀνθρώπων, 2. * Πᾶν δ¹² ἐὰν¹³ ποιεῖ¹⁴ ὁ μισῶν¹⁵,
ὁ μισῶν * βδελυκτὸν ἐστὶν¹⁶. ἐὰν * δέ τις¹⁷ ποιεῖ¹⁸ τὸν¹⁹ νόμον Κυρίου,
βδελύσσεται. * τοῦτον οὐκ ἐπαυεῖ²⁰. ἐὰν τις²¹ φοβεῖται²² Κύριον καὶ θέλει
β, S¹ * τὸ δίκαιον²³, * τοῦτον οὐκ ἀγαπᾷ²⁴. 3. Τὴν ἀλήθειαν
δικαία. ψέγει²⁵, * τῷ κατορθοῦντι φθονεῖ²⁶, * καταλαλιὰν ἀσπάζεται²⁷,
β, A, S¹ ὑπερφηανίαν ἀγαπᾷ²⁸, ὅτι τὸ μίσος ἐκτυφλοῖ²⁹ τὴν ψυχὴν
ἐν τῷ αὐτοῦ, ὡς³⁰ κἀγὼ³¹. τότε³² ἐβλεπον³³ * τὸν Ἰωσήφ³⁴.

¹ δ, A^{cf}, S add τέκνα μου, but A^{bb*od} according to printed text prefix these words. See note 3. ² c, g, h, β-g, A, S read λόγους. ³ defg add τέκνα μου. ⁴ A reads καὶ ποιήσατε. ⁵ bd, A, S. α, aef read πᾶν. g τόν. ⁶ g adds τοῦ. A reads λόγους. ⁷ h om. ⁸ δ, S read πλανᾶσθαι. ⁹ f reads τὸ πνεῦμα. ¹⁰ A reads *μνηστρική* (= πλάνης) corrupt for *μισή* = μίσους. ¹¹ α, β om. ¹² f reads παρό. A = ὅτι πᾶν. ¹³ d om. ¹⁴ c, def, h, abg read ποιῇ (+ καλόν h). ¹⁵ g reads δίκαιος. ¹⁶ α, β-fg, S¹ read as in margin. f βδελυκτοῦ ἐστὶν. g οὐ μὴ σε βδελύσσεται. A^{bb} = βδελυγμὰ ἐστὶ αὐτῷ. A^{bb*od} βδελυκτὸν (or βδελυγμα) δοκεῖ αὐτῷ. Here αὐτῷ is an intrusion. Hence A supports α. βδελύσσεται and βδελυκτὸν may both be renderings of *נִכְרָז*, but if βδελύσσεται is taken actively, as it can be in β-fg, then it presupposes *נִכְרָז*. ¹⁷ α, A, β, S om. ¹⁸ h, bg read ποιῇ. ¹⁹ α, A, β om. ²⁰ a reads οὐκ ἐπ. τοῦτον. A = πάντες ἐπαυοῦσιν αὐτόν. h adds τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. ²¹ c. Other MSS. om. ²² α, ef, abdg read φοβεῖται. h adds τόν. ²³ α, A, β, S¹ read as in margin. ²⁴ A = τοιοῦτον τίς ἐστὶν ὃς οὐκ ἀγαπᾷ. h reads τοῦτο for τοῦτον and adds τὸ πνεῦμα after ἀγαπᾷ. ²⁵ h reads ὅτι λέγει and trs. before τὴν δλ. A corruptly adds ὅς before τὴν δλ. ²⁶ c om. For κατορ. d reads καταρχοῦντι. A reads *μνηστρική* = *μισή* αὐτῷ. But *μνηστρική* is corrupt for *μνηστρική*, before which if we replace the ὅς wrongly added before τὴν ἀλήθειαν (see note 23), A = τῷ κατορθοῦντι φθονεῖ. A^{bb*od} adds *μνη* before *μνηστρική*. ²⁷ A = ὅτι (A^{bb*od} om.) τῇ ματαιότητι προσκυνεῖ; but *μνηστρική* *μνηστρική* *μνηστρική* is corrupt(?) for *μνηστρική* *μνηστρική* *μνηστρική* = καταλαλιὰν ἀσπάζεται. ²⁸ a om. rest of verse. h adds ὁ μακρύων ἀπὸ προσώπου Θεοῦ. d adds καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πᾶν ποιητὴν ἔργον καὶ πᾶσαν ἄλλην σατανικὴν πράξιν ἐπισπᾶται. ²⁹ α. beg, A, S read ἐτύφλωσε. d ἀποτυφλεῖ. f ἀποτυφλοῖ. ³⁰ α, f. β-a read καθῶς. ³¹ h, g read ἐγώ. ³² α, β, A, S¹ om. ³³ d reads ἔπαθον and trs. after Ἰωσήφ. ὡς . . . ἐν τῷ Ἰ. = *כִּי הָיָה יוֹסֵף בְּנֵי יַעֲקֹב* which may be corrupt for *כִּי הָיָה יוֹסֵף בְּנֵי יַעֲקֹב* = ὡς καμὲ ἐτύφλωσε ἐν τῷ Ἰ. ³⁴ α, β, A, S¹ read as in margin.

IV. Φυλάξασθε οὖν, τέκνα μου¹, ἀπὸ τοῦ μίσους, ὅτι β, S¹ εὐ-
 'καὶ² εἰς³ αὐτὸν τὸν Κύριον ἀνομίαν⁴ ποιεῖ. 2. Οὐ γὰρ
 θέλει ἀκούειν 'λόγων⁵ ἐντολῶν⁶ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης *τοῦ
 πλησίον⁷ 'καὶ¹ εἰς Θεὸν ἁμαρτάνει⁸. 3. 'Εὰν γὰρ πέσῃ
 ὁ ἀδελφός⁹, *σπουδάξει εὐθὺς¹⁰ ἀναγγεῖλαι τοῖς¹¹ πᾶσιν, καὶ
 σπεύδει *περὶ αὐτοῦ ἵνα κριθεῖς¹² καὶ κολασθεῖς ἀποθάνῃ.
 4. 'Εὰν δὲ *δοῦλός τις ᾗ¹³, συμβαλεῖ¹⁴ αὐτὸν πρὸς τὸν κύριον
 αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ θλίψει¹⁵ *ἐπιχαίρει αὐτῷ¹⁶, εἰπὼς¹⁷
 θανατωθῇ¹⁸. 5. *Τῷ γὰρ φθόνῳ συνεργεῖ τὸ μῖσος¹⁹, καὶ²⁰
 κατὰ τῶν εὐπραγούντων *ἐν προκοπῇ²¹ ἀκούων καὶ²² ὁρῶν
 πάντοτε ἀσθενεῖ. 6. 'Ὡσπερ²³ ἡ ἀγάπη 'καὶ¹ τοὺς νεκροὺς
 *θέλει ζωοποιῆσαι²⁴ καὶ τοὺς ἐν²⁵ ἀποφάσει θανάτου θέλει²⁶
 γάρ.

IV. ¹g om. ²α. β, A, S¹ om. ³af read ἐπὶ. ⁴α, β, S¹,
 ade²f, A read ἀνομίαν. ⁵c, abe, S. hi read λόγους. d νόμον. f λόγον.
 g adds Θεοῦ. ⁶For the next nine words g reads Θεοῦ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης
 οὐ μέλλει αὐτῷ εἰς τὸν πλησίον καὶ εἰς τὸν Θεόν. ⁷f reads τῶν πλησίων.
⁸d reads διὰ τοῦτο ἁμαρτάνει καὶ εἰς Θεόν. ⁹β, S (save that b reads πταισση
 for πέση). α, A om. but wrongly. ade²f add αὐτοῦ. ¹⁰α. β, A, S¹ read
 as in margin (save that A trs. the words). σπουδάξει in α = ΠΠ, a
 correction of γΠΠ = θέλει of β, S¹. ¹¹α. β om. ¹²α (save that h
 reads ὑπὲρ and hi κριθῇ). β, A, S¹ read as in margin (save that α reads αὐτόν
 and dg αὐτοῦ for αὐτῆς). ¹³α (save that they read εἰ for ᾗ and hi trs. τις
 after εἰ). β, A, S¹ read ᾗ δούλος (af δούλος ᾗ). ¹⁴ci. h, β, S¹ read
 συμβαλλει and A^{bb²ade²} read as in margin. A^o corrupt. Here A may be
 an unjustifiable change of the text. συμβαλεῖ here = Π'Π' or Π'Π'. Cf.
 Jer. xliii. 3. ¹⁵d adds αὐτοῦ. ¹⁶α, β-b (save that d om. αὐτῷ). b, S¹
 read ἐπιχειρεῖ κατ' αὐτοῦ (α αὐτῷ). A = ἐπιχειρεῖ διατελεῖν (or ἀφαιρεῖν) αὐτόν
 καὶ θέλει (A^β λογίζεται). It is obvious that there is an internal dittography
 in A. If ἐπιχειρεῖ is right ἐν πάσῃ θλίψει is probably a mistake for πᾶσαν
 θλίψιν. We should then have the familiar phrase יְיָ בְּכָל צָרָה. ¹⁷hi read εἰπερ. d ἔπω. ¹⁸α, af. bdeg, A, S¹ read as in margin (save
 that de read θανατώσῃ). ¹⁹α. β-ab, A, S¹ read τὸ γὰρ μῖσος συνεργεῖ (bd,
 S¹ ενεργεῖ) τῷ φθόνῳ (d φόνῳ). af ὁ γὰρ φθόνος συνεργεῖ τῷ φόνῳ. ²⁰d reads
 the next six words as follows: ἀκούων τὴν κατ' αὐτῶν εὐπραγούντων προκοπεῖν.
 For κατὰ . . . ἀσθενεῖ A = ἀντιστρατεύεται (i. e. ᾗ²¹ but A^o rightly read
 ἔ²¹ = ἐστὶ) κατὰ τῶν εὐποιούντων πάντοτε ὅτι προκοπὴν αὐτῶν πάντοτε ἀκούων
 καὶ ὁρῶν ἀσθενεῖ (A^{bade²} om. καὶ ὁρῶν ἀσθενεῖ and for προκοπὴν A^{oef} read
 μῖσος through an internal corruption). ²¹α. ae read τῇ προκοπῇ.
 bg, A, S¹ τὴν προκοπὴν. f om. ²²α, bf. ade read ἡ καί. g ἡ.
²³α. β, S¹ read as in margin. A = καὶ ὥσπερ. ²⁴g trs. ²⁵c om.
²⁶hi, β-b, A, S. b reads θελήσει. c om. ²⁷α, df, A. β-df, S¹ om;

ἀνακαλέσασθαι, οὕτως καὶ²⁷ τὸ μῖσος τοὺς ζῶντας θέλει ἀποκτεῖναι, καὶ * τοὺς ἐν ὀλίγῳ ἁμαρτήσαντας²⁸ οὐ θέλει ζῆν.

7. Τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους * διὰ τῆς²⁹ ὀλιγοψυχίας συνεργεῖ τῷ Σατανᾷ ἐν πᾶσι εἰς θάνατον τῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἀγάπης * ἐν μακροθυμίᾳ³⁰ συνεργεῖ * τῷ νόμῳ³¹ τοῦ Θεοῦ εἰς σωτηρίαν τῶν³² ἀνθρώπων.

V. Ἐκκλ. οὖν¹ ἐστι² τὸ μῖσος³, ὅτι * ἐνδεδελεχί συνεχῶς³ * τῷ ψεύδει, λαλῶν⁴ κατὰ τῆς⁵ ἀληθείας, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα β (A), S¹ ποιεῖ⁶, τὸ * φῶς σκότος⁷ παρέχει⁸, καὶ⁹ τὸ γλυκὺ πικρὸν λέγει¹⁰, σκότος φῶς. Ἐκκλ.¹¹ συκοφαντῶν¹² ἐκδιδάσκει * καὶ ὀργὴν¹³ ἔκταρσεν¹⁴. β, A ὀργὴν καὶ πόλεμον¹⁵ διεγείρει¹⁶, καὶ ὕβριν¹⁷ καὶ πᾶσαν πλεονεξίαν, κακῶν¹⁸ καὶ¹⁹ τοῦ διαβολικοῦ τὴν καρδίαν ἐκπληροῖ¹⁸. 2. πόλεμον. * Ταῦτα οὖν¹⁹ ἐκ πείρας²⁰ λέγω ὑμῖν, τέκνα μου, ὅπως ἐξώσητε²¹ τὸ μῖσος * τὸ διαβολικόν²², καὶ κολληθῆτε τῇ ἀγάπῃ τοῦ²³ Θεοῦ²⁴. 3. Ἡ²⁵ δικαιοσύνη²⁶ ἐκβάλλει τὸ β. μῖσος. μῖσος²⁷, ἡ ταπεινώσις ἀναιρεῖ * τὸ ζῆλος²⁸. ὁ γὰρ δίκαιος καὶ

²⁸ d reads τοὺς ἁμαρτ. ἐν ὀλίγῳ. A = ἕνεκα σμικρῶν ἁμαρτιῶν. ²⁹ A = καί. The phrase διὰ τ. ὀλιγ. = מִן הַיָּדָו. Cf. Prov. xiv. 29; Pss. Sol. xvi. 11.

³⁰ A = καὶ μακροθυμία. ³¹ c reads τὸ πνεῦμα. ³² β-dg om.

V. ¹bg, S¹ om. ²α, β, S om. ³A reads ἡ συνεχῶς (= συνεχῶς) which may be corrupt for ἡ συνεχῶς ὁρᾷ = ἐνδεδελεχί συνεχῶς. ⁴β, S¹ (save that α reads λαλοῦν). c reads τὸ εἰ λαλῶν. ἡ τὸ ψεύδος λαλεῖ. A = τὸ ψεύδος λαλῶν (A^{b*cd} λαλεῖν). With ἐνδεδελεχί . . . ψεύδει, cf. Ecclesi. xx. 25 ὁ ἐνδεδελεχί ψεύδει. ⁵α reads τίς. ⁶A = ποιῶν. ⁷α, S². β, A, S¹ read as in margin (save that d, A read σκότος ὡς φῶς). ⁸ἡ, cf. c reads λαλεῖ. ⁹bd, S¹ read προσέχει. g, A βλέπει. S² ποιεῖ. α om. In Is. v. 20 the phrase is וְיִכְלֹךְ וְיִשְׁחַד. Here παρέχει might be a rendering of וְיִשְׁחַד but is never found as such. g, A βλέπει = וְיִשְׁחַד. προσέχει properly = וְיִכְלֹךְ. Perhaps τὸ φῶς σκότος παρέχει = וְיִכְלֹךְ וְיִשְׁחַד. ⁹c, A. ἡ, β om. ¹⁰h reads λαλεῖ. i καλεῖ. ¹¹c, β-α. ἡ συκοφαντίας. α συκοφαντίας. σ adds τίς. ¹²α, β-bd, A, S². d reads καὶ ἐνεργεῖ. b, S¹ om. ¹³α. β, A, S¹ om. ¹⁴α. β, A, S om. ¹⁵α om. rest of verse. ¹⁶c om. ¹⁷ἡ om. ¹⁸α (save that α, d² read ἐκπληροῖ), d¹. β-ad read πληροῖ. ¹⁹α. β-b, A read ταῦτα. b, S¹ καὶ ταῦτα. ²⁰A reads ἐκπληροῖ (= ἀπλότῃ) corrupt for ἐκπληροῖ = πείρας. ²¹β-b, A^{b*cd}. α reads ἐξώσετε. b, S¹ φεύγετε. For ὅπως . . . διαβολικόν A^b reads ὅπως μὴ μισήτε ἀλλήλους· μῖσος γὰρ ἔργον τοῦ διαβόλου. ²²α. β-b, A read τοῦ διαβόλου. b, S¹ om. ²³g om. ²⁴ci, d, A. h, β-d, S read κυρίου. ²⁵d reads οὗ ἡ μὲν. ἡ om. clause ἡ δικ. . . μῖσος. ²⁶d, A add πατέρων. ²⁷d om. next five words. A adds καί. ²⁸α, A^{b*}. ²⁹abe, A^{bcd}, S read τ. μῖσος. f τ. ψεύδος. g τὸν φθόνον. ³⁰g reads ἀδικίαν. ³¹h reads ἄλλων.

ταπεινὸς αἰδεῖται ποιῆσαι ἄδικον³⁹, ἴσυχ' ὑπ' ἄλλου³⁰ κατα-
 γινωσκόμενος³¹ ἄλλ'³² ὑπὸ τῆς ἰδίας καρδίας³³, ὅτι Κύριος β-δ, A,
 ἐπισκοπεῖ³⁴ * τὴν ψυχὴν³⁵ αὐτοῦ³⁶. 4. * Οὐ καταλαλεῖ³⁷ β, A, S¹ τὸ δια-
 * ἄνδρὸς ὁσίου³⁸, ἐπειδὴ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ³⁹ * οἰκεῖ ἐν αὐτῷ⁴⁰. β, A, S¹ βούλιον.
 5. Φοβούμενος γὰρ⁴¹ μὴ προσκρούσαι⁴² Κυρίῳ⁴³, οὐ θέλει τὸ καθόλου⁴⁴ οὐδὲ⁴⁵ ἕως ἐννοίας⁴⁶ ἀδικῆσαι ἄνθρωπον. 6. Ταῦτα * ἐγὼ ἔσχατον⁴⁷ ἔγνων μετὰ τὸ μετανοῆσαι⁴⁸ με περὶ⁴⁹ τὸ κατὰ τὸ
 * ἰωσήφ⁵⁰. 7. Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν ἀληθὴς⁵¹ μετάνοια⁵² β-af, A, S¹ καὶ δ
 [ἀναίρει * τὴν ἁγνοίαν⁵³ καὶ] φηγαδένει τὸ σκότος, καὶ φωτίζει οὐκ ἔμα-
 τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γνώσω παρέχει τῇ ψυχῇ, καὶ ὁδηγεῖ * τὸ πᾶν οἶδε
 διαβούλιον⁵⁴ * πρὸς σωτηρίαν⁵⁵. 8. * Καὶ οὐκ ἔμαθεν ἀπὸ τῆς
 ἀπὸ ἀνθρώπων τοῦτο ἄλλ' οἶδε διὰ μετανόας τοὺς ἐπιστρέφοντας τοίας.
 δέχεσθαι⁵⁶. 9. Ἐπήγαγε γάρ⁴¹ μοι ὁ Θεὸς νόσον ἡπατος, βγ, A, S
 καὶ εἰ μὴ⁵⁷ * αἱ εὐχαὶ⁵⁸ τοῦ πατρὸς μου⁵⁹ * ἐβοήθησάν μοι⁶⁰, Ἰακώβ. εὐχαὶ
 μετα-
 Ἰακώβ.

β-α, S πατρὸς μου.

³¹ h reads κατὰ τινος καλούμενος. g διδασκόμενος. ³² For πζ b[βξ (= οὐκ εἰ) read b[βξ πζ=εἰ μὴ or ἄλλᾳ. ³³ g reads συνειδήσεως. ³⁴ α, β-bd. b reads ἐπισκέπει, d ἐπιβλέπει. ³⁵ α. β-d, A, S read as in margin (save that A, S read τὰ διαβούλια). d ἐπ' αὐτόν. ³⁶ α, βg. β-bg, S¹ om. A = αὐτῶν. ³⁷ d reads καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταλεῖ (sic). A = καὶ οὐ καταλαλεῖ. ³⁸ α, β-bd. b reads ἄνδρὸς, d ἄνδρα ὁσίον. A = ἄνδρὸς ἀληθοῦς. c adds αὐτοῦ. ³⁹ c, β-bc. h reads κυρίου. b, A, S¹ ὑψίστου. e Χριστοῦ. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. α = יְהוָה יְהוָה. β, A, S¹ הַיְהוָה לְיָוִי. ⁴¹ d om. ⁴² c, A^b. h, bdfg read προσκρούσει. ae προσκρούση. ⁴³ A adds αὐτοῦ καὶ. ⁴⁴ a reads καθόλου. ⁴⁵ β. α reads οὔτε. A^{bbcd} καὶ. A^{ef} om. ⁴⁶ α, β-b. b, A, S read ἐννοίαν. ⁴⁷ α, β-d, S. d reads δ' ἐγὼ ἔσχατον. A^{abdef} = γὰρ πάντα ἐγὼ ὕστερον. A^{bb} γὰρ ἰδὼν ὕστερον. I do not see how this corruption in A arose. ⁴⁸ A^{bcdaf} (by internal corruption) = ἀσεβῆσαι. ⁴⁹ bdefg add τοῦ. ⁵⁰ A^{bcdaf} add ἐν τῷ μετανοῆσαί με. ⁵¹ β. c reads ἀληθεῖς. h ἀληθινή. ⁵² c reads μετάνοιαι. ⁵³ α, β-bd. b reads ἀπειθεῖαν. S¹ ἔχθραν. d om. As A omits bracketed clause and as this clause not only spoils the balance of the rest but is also actually expressed in substance later, I have bracketed it as a disturbing gloss. ⁵⁴ A^a om. A reads τῷ διαβουλίῳ καὶ ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν for τῇ ψυχῇ . . . τὸ διαβούλιον. ⁵⁵ c reads τῆς σωτηρίας. ⁵⁶ α (save that c reads ὑπὸ and h om. καὶ and τοῖς, adds τῆς after διὰ, and reads verbs in 1st sing.). af read καὶ οὐκ ἔμαθεν ἀπὸ (ὑπὸ α) ἀνθρώπων, οἶδε διὰ τῆς μετανόας τοὺς ἐπιστρέφοντας δέχεσθαι. β-af, A, S¹ read as in margin (save that A reads μετάνοια for δ. τῆς μ. d reads παρά. e ὑπὸ and g διὰ τῶν for ἀπὸ). There is some radical corruption in all the MSS. and Versions. ⁵⁷ d adds ἦσαν. ⁵⁸ a reads εὐχαί, g εὐχή. βg, A, S add Ἰακώβ. ⁵⁹ adef add Ἰακώβ. ⁶⁰ α, A = יְהוָה יְהוָה. a reads ἔφθασαν. β-α,

β, Α, S δλίγου δεῖν⁶¹ * ἐξέλειπε τὸ πνεῦμα μου⁶². 10. Δι' ὧν γὰρ διαφώνη-⁶³ ἄνθρωπος παρανομεῖ, δι' ἐκείνων⁶⁴ κολάζεται. 11. Ἐπεὶ ἴδυν¹ ἔκειτο⁶⁵ τὰ ἥπατα μου ἀνίλεως⁶⁶ κατὰ τοῦ Ἰωσήφ, * τῷ ἥπατι⁶⁷ πάσχω⁶⁸ ἀνίλεως ἐκρινόμεν ἐπὶ * χρόνους δέκα⁶⁹, καθ' * ὧν χρόνων⁷⁰ ἐνεῖχον⁷¹ τῷ Ἰωσήφ⁷².

β, Α, S μηνος ἑνδεκα. VI. * Καὶ νῦν¹, τέκνα μου, ἱπαραίνω ὑμῖν¹². ἀγαπᾶτε³ ἕκαστος * τὸν πλησίον⁴ αὐτοῦ⁵, καὶ ἐξάρατε τὸ μῖσος ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν· ἀγαπήσατε⁶ ἀλλήλους⁷ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ διανοίᾳ ψυχῆς. 2. * Ἐγὼ γὰρ⁸ κατὰ πρόσωπον τοῦ πατρός μου⁹, εἰρηνικῶς¹⁰ ἐλάλουν τῷ Ἰωσήφ· * ἐξερχόμενος δὲ ἐξ αὐτοῦ¹¹ τὸ πνεῦμα * τοῦ μίσους ἐσκότιζε¹² μου τὸν νοῦν¹³, καὶ ἐτάρασσε¹³ * μου τὸν λογισμόν¹⁴ * πρὸς τὸ¹⁵ ἀνελεῖν αὐτόν¹⁶. 3. Ἀγαπή-¹⁷ σατε¹⁷ ἀλλήλους ἀπὸ καρδίας, καὶ ἐάν τις¹⁸ * ἁμαρτήσῃ εἰς σέ¹⁹, ἀγαπών-²⁰ τες. β-δ, Α-β, S¹ καὶ ἐξελθόντος μου. β, Α, S¹ τὴν ψυχὴν μου.

S om. If ἱφθασαν here is not a conjecture of the Greek scribe, it = ἱγγ as it does generally in the LXX. Is the latter a corruption of ἱγγ which α, A presuppose here, or of ἱγγ, which we have conjectured as the original in the parallel passage in T. Jud. xix. 2 where α reads συνείδραμον = ἱγγ? ⁶¹α, *adg.* *bef* om. ⁶²α (save that *h* reads ἐξέλειπε). β, Α, S read as in margin (save that *ag*, A^{ab} om. ἀπ' ἐμοῦ and A reads ἐχωρίσθη). *g* adds ἐπ' ἐμέ. ⁶³α, *deg.* *abf*, Α, S om. ⁶⁴β-δ, Α, S add καί. ⁶⁵α, *g*, Α. *d* reads ἔκειτο. α ἀνέκειτο. *bef* ἐνέκειτο. ⁶⁶*d* om. next seven words through *hmt*. See note 69. ⁶⁷α om. ⁶⁸Α = ἔπασχον καί. ⁶⁹α. β, Α, S read as in margin. *d* adds κατὰ τοῦ Ἰωσήφ· διὰ τοῦτο ἔπασχον αὐτὰ ἀνίλεως. *g* adds καί. α om. rest of verse. ⁷⁰α. *bd* read ὅσον χρόνον. *efg* ὅν χρόνον. ⁷¹*g*, Α read εἶχον (+ κακὸν μῖσος Α). *d* *trs.* after Ἰωσήφ. ⁷²β, Α, S add as in margin (save that *d* om. ἵνα). For *πραθῇ* Α^{b*} read ἐπράσαμεν.

VI. ¹Α^b add Ὁ ἀγαπητοί, ἀληθὴς ἐστὶ ὁ λόγος οὗτος ὅτι δι' ὧν μελῶν καὶ ἁμαρτάνει, δι' ἐκείνων καὶ κολάζεται καὶ νῦν. ²α (save that *c* reads παραίνω). β, Α, S om. ³α, β-*aef*. *b*, S¹ read ἀγαπήσατε. *dg* ἀγαπητά. ⁴α, *aef*. *bdg*, Α, S¹ read as in margin. ⁵*d* adds ἀγαπησάτω καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ (conflate). ⁶α (save that *h* reads ἀγαπᾶτε), *aef*, S². Α, *bdg*, S¹ read as in margin. ⁷*d*, Α^c add καί. ⁸Α = διὰ δ καὶ ἐγώ. ⁹α, *d*, Α. β-*dg* read ἡμῶν. *g* om. ¹⁰Α^b = ἐν εἰρηνικοῖς. ¹¹α. *d* reads ἐξερχομένου δὲ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ πατρός ἡμῶν, Α^b ἐξερχομένου δὲ μου ἐκ τοῦ πατρός μου. β-*d*, Α^{ab+ods}, S¹ read as in margin (save that *g* om. μου). ¹²Α^{b*(ad7)} read πλάνης ἐσκότιζε τὴν ψυχὴν μου εἰς μῖσος. For μου *hi* read με ὑπό. ¹³Α reads *γινεωρηθη* (= *προέπεμπε*) corrupt for *γινεωρη* = ἐτάρασσε. ¹⁴α (save that *hi* om. μου). β, Α, S¹ (save that *a* *trs.* μου before τῇ) as in margin. ¹⁵*bd* read τοῦ. ¹⁶α om. rest of chapter and vii. 1-6. ¹⁷*ch*, *ef*, Α. *ef*, Α add οὖν. *i*, *bdg*, S¹ read

α

εἶπε αὐτῷ εἰρήνην²⁰, καὶ ἐν
τῇ ψυχῇ σου μὴ κρατήσης
δόλον· καὶ ἔαν μετανοήσας
ὁμολογήσῃ²¹, ἄφες αὐτῷ²².

β, A, S¹

εἶπε αὐτῷ * ἐν εἰρήνῃ²³, ἐξ- A^{b+cd}
ορίσας τὸν ἴδον τοῦ μίσους, καὶ²⁴ εἶπετε.
ἐν τῇ²⁵ ψυχῇ σου μὴ κρατή- A^b ὑμῶν.
σης δόλον· καὶ ἔαν * ὁμολογή-
σας μετανοήσῃ²⁶ * ἄφες αὐτῷ²⁷.

4. Ἐὰν δὲ ἀρνείται²⁸, μὴ φιλονείκει αὐτῷ, μήποτε²⁹ ὁμόσαντος
αὐτοῦ δισσωῶς ἁμαρτάνεις³⁰, 5. [Μὴ³¹ ἀκούσῃ³² ἐν μάχῃ ἀλ-
λότριος³³ τὸ³⁴ μυστήριόν σου³⁵, * ἵνα μὴ³⁶ μισήσας³⁷ * ἐχθράνη
σε³⁸, καὶ μεγάλην ἁμαρτίαν ξηράσῃται³⁹ ἐν σοί⁴⁰. ὅτι
πολλάκις * δολοφωνεῖ σε⁴¹ ἢ περιεργάζεται σε⁴² ἐν κακοῖς⁴³]

ἀγαπᾶτε οὖν (i om.). ²⁰ α, cf. bδg om. ²¹ c. hi, f read ἀμαρτήση εἰς σί, bδg, S ἀμάτη εἰς σί. e ἀμαρτεῖ εἰς σί. A = ἀμαρτήσετε εἰς ἀλλήλους. ²² c. hi read εἰρήνη σοι. ²³ c reads ὁμολογήσει. ²⁴ α om. next six words through hmt. ²⁵ A^b = εἰρήνην. dg add καί. ²⁶ d om. ²⁷ bδg om. ²⁸ β-ad, A^a, S¹ (save that f reads μετανοήσει). d μὲν μετανοήση ὁμολογήση. A^b = ὁμολογήσαντες μετανοήσητε. A^{b+cd} ὁμολογήσας μετανοήση. ²⁹ A^b = ἄφετε ἀλλήλοις. g om. next six words through hmt. S¹ adds μὴ καταφρονεῖ αὐτοῦ. ³⁰ α, β-ad, A^b, S¹. d reads ἔρηται. A^{b+cd} = ἀρνή. ³¹ d reads μή. ³² α. beg read ἀμαρτήσης. df ἀμαρτήσεις. A^b adds αἷτιος γὰρ τῆς ὁμοσίας εἰ. ³³ A corruptly reads καὶ and so destroys the sense of what follows. I have bracketed all ver. 5 except the final clause as an interpolation. Verses 3, 4, 6, 7 deal wholly and in a most original manner with the subject of forgiveness, and with this subject the bracketed clauses have no relation. This interpolation appears to be based on Prov. xxv. 8-10 with possibly a consciousness of Sir. xix. 8-9, and deals with the danger men run, when their tempers are roused in a legal suit, of divulging secrets to strangers, and so of exposing themselves to attack from these strangers. The final clause λαβὼν ἀπὸ σου τὸν ἴδον, which according to ver. 3 (β, A, S¹) refers to evil of personal resentment passing from the breast of the offended man to the offender whom he passionately reproves, cannot apply to the stranger in ver. 5, but follows naturally on the words μὴ φιλονείκει in ver. 4: 'don't get into a passion, lest catching the poison from thee (i.e. he too falling into a passion) he take to swearing, &c.' ³⁴ df read ἀκούσει. A^b = ἀκούσουσιν. ³⁵ g reads ἀλλοτρίφ. A trs. before ἐν μάχῃ. A^b = ἀλλότριος. ³⁶ α. β om. ³⁷ α. β, A, S read ὑμῶν. ³⁸ A^a = καί. A^{b+cd} om. ³⁹ A = μισήσῃ σε (A^{b+cd} ὑμᾶς) καί. ⁴⁰ α, β, A^b (save that b trs. ἐχθ. σε). efg, S¹ read ἐχθράνη. d ἐχθραίνει. S¹ om. following καί. A^{b+cd} ἐχθροὶ ἦτε. ⁴¹ A^(-ab?) = ἐργάσῃθε. A^b om. rest of verse. ⁴² α. bδ, S read κατὰ σου. efg διὰ σου. ⁴³ hi, f. e reads δολοφωνῆσαι. b δολοφωνῆσαι. d δολοφονῆσαι. e δολοφονεῖ σε. g δολοφωνῆσε (sic). But these

β, β, *λαβὼν ἀπὸ σου⁴⁴ τὸν λόγ. 6. Ἐὰν *δὲ ἀρνήσῃται⁴⁵ καὶ
(Α?) *αἰδεσθῇ ἐλεγχόμενος⁴⁶, ἡσύχασον⁴⁷ μὴ †ἐλέγξῃς⁴⁸ αὐτόν.
ἐξέλεγε. β, β¹ τοῦ ὁ γὰρ ἀρνούμενος⁴⁹ μετανοεῖ *τοῦ πλημμελήσαι⁵⁰ *εἰς σέ⁵¹,
μῆκετι *καὶ [φοβηθεῖς] εἰρηνεύει⁵². 7. Ἐὰν δέ *ἔστω ἀναιδής⁵³,
πλημμι. καὶ ἐνίσταται⁵⁴ τῇ κακίᾳ, *καὶ οὕτως⁵⁵ ἄφες αὐτῷ ἀπὸ
β-af, Α, β¹ ἀλλὰ καρδίας, καὶ δὸς⁵⁶ τῷ Θεῷ τὴν ἐκδίκησιν.
καὶ τιμή-
σει σέ
[καὶ
φοβηθῇ-
σεται] καὶ
εἰρηνεύ-
σει.
β, β¹ τις.

VII. Ἐὰν *ὅς εἰς¹ ὑπὲρ ὑμᾶς εὐδοῦνται μὴ λυπεῖσθε²,
ἀλλ'³ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ⁴⁷ ἵνα τελειωθῇ⁵. *οὕτως γὰρ ἔστω
ὑμῖν συμφέρον⁶. 2. Καὶ ἔαν ἐπὶ πλείον ὑψοῦται, μὴ
φθονεῖτε αὐτῷ¹⁷, μνημονεύοντες ὅτι πᾶσα σὰρξ ἀποθανεύειται.
Κυρίῳ δὲ ὑμνοῦς⁸ προσφέρετε⁹ τῷ παρέχοντι τὰ καλὰ καὶ¹⁰
βdeg, Α, β¹ τελείως εὐδοῦνται.

may imply δὸς φωνήσῃ. A^{ab} renders the phrase together with ἡ περιμε-
γάζεται as follows: παρασκευάζεται πωλλάκις δολοφονεῖσθαι σε. β¹ = δολο-
φονήσει σε. ⁴⁴β, S. α om. ⁴⁵α. β reads κακῶ. ⁴⁶α, β, Α, S.
def read ἀπὸ σου λαβὼν. g ἀπολαβὼν. ⁴⁷α (c reading ἀρνήσῃτε,
such itacisms being frequent in this MS.). defg, β¹ read οὐκ ἀρνεῖται.
d οὐκ ἀρνήτε (i.e. for ἀρνηται). Α = οὐκ ἀρνήσθε. Α adds τοῦτο. ⁴⁸Α =
αἰδεσθῇτε (Α^{b+ode} ἐπιλείπειτε) ἐλεγχόμενοι. After αἰδεσθῇ d adds ἐπὶ σου.
⁴⁹α, efg. β, β¹ read καὶ (β om.) ἡσύχασθη. d εἰς εὐχάς. Α = ἡσύχασατε.
Α adds καὶ. ⁵⁰α (c reading ἐλεγξῇς). The text may be right, if ἡσύχ.
μὴ ἐλέγξῃς = 'cease from reproving.' bg, β¹ read as in margin. def ἐξέλεγε.
Α = δημοσιεύητε. ⁵¹Α adds τοιαῦτα. ⁵²α. β, β¹ read as in margin.
Α = καὶ οὐ πλημμελεῖ. ⁵³Α = τις. ⁵⁴α. β-af, Α, β¹ read as in margin
(save that d om. ἀλλὰ and σέ and adds σοί after φοβηθ. and μετὰ σου after
εἰρην. and Α gives the three verbs in the 3rd present indicative: cf. α),
f καὶ φοβηθήσεται καὶ εἰρηνεύσει. φοβηθεῖς or its equivalent καὶ φοβηθήσεται are
bracketed as interpolations. The idea of 'fear' is alien to the context.
Perhaps φοβηθήσεται (=κ⁷7⁷) arose through a dittography of 7⁷ = τιμήσει.
⁵⁵α. β-a, Α, β¹ read ἀναιδής (d ἀναίδεια) ἔστιν. ⁵⁶c (Α?) reads ἀνίσταται.
⁵⁷f om. For this phrase together with rest of sentence Α gives: καὶ ἔαν
οὕτως ᾗ, ἄφες αὐτῷ ἀπὸ διης καρδίας σου, καὶ δὸς ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἵνα τελείως
†ὀδηγήσῃ†, συμφέρει γὰρ οὕτως. Here the last six words constitute the
latter half of vii. 1 where they should be restored. ~~μνημονεύοντες~~
(=ὀδηγήσει) is corrupt for ~~μνημονεύοντες~~ = εὐδοθήσεται. Hence Α supports
bdeg, S. ⁵⁸Α om. last four words of this verse and first twelve of next.

VII. ¹c. hi read δέ τις. β, β¹ τις. Α om. ²hi om. next two words
through hmt. (?) ³c, f. beg, S add καὶ. d μάλλον. ⁴c reads ἑαυτοῦ.
⁵α, f (save that f prefix καί). bdeg, Α, β¹ read as in margin. (See note 56,
chap. VI.) ⁶α (save that hi trs. ἐστὶν ὑμῖν), Α. beg, β¹ read ὅπως γὰρ
ὑμῖν συμφέρει οὕτως. f οὕτως γ. ὑμῖν συμφέρει. d om. ⁷c. h reads αὐτοῦ.

συμφέροντα * πᾶσιν ἀνθρώποις¹¹. 3. Ἐξέτασον * κρίματα *deg* οὐ
 Κυρίου¹² καὶ † καταλάβει¹³ καὶ ἡσυχάσει¹⁴ τὸ διαβούλιόν σου. *(hf om.)*
 4. Ἐὰν δὲ¹⁵ ἐκ κακῶν¹⁶ τις πλουτήσῃ, ὡς Ἡσαὺ ὁ πατρά- *λείπει.*
 δελφός¹⁷ μου, μὴ ζηλώσῃτε¹⁸· δρον¹⁹ ἢ δὲ²⁰ Κυρίου ἐκδέξασθε²¹. *β, A ei*
 5. Εἰ²² ἀφαιρεῖται²³ † αὐτὰ²⁴ * ἐν κακοῖς²⁵, ἡ μετανοήσαντι²⁶, *γάρ.*
Α τὸν
πλοῦτον.
bg, (A), S' μετανοοῦσιν.

ι αὐτόν. β, A, S om. ⁹ *b* reads ὕμνον. *hi* add καὶ ψάλας. ⁹ *hi* read
 προσφέροντα and om. next six words. *d* adds ἀπαίστως (sic). ¹⁰ *ef* add τά.
¹¹ *d* reads τοῖς ἀνθ. πᾶσιν. ¹² *hi, deg, A, S'* (save that *b, S'* read κυρίῳ).
c reads κρίμα τῷ Κυρίῳ. *d* κρίμα Κυρίου. ¹³ α. *b* reads οὕτως καταλείπει.
dg οὐκ ἐγκαταλείπει (*g* καταλείπει). *ef* οὐ (*f* om.) καταλήψει. A = οὐκ
 ἐγκαταλειφθήσῃ but by a change of one letter it = οὐκ ἐγκαταλείψεις. S' = μὴ
 καταλήψει. A^{abb*cd} trs. after τὸ διαβούλιόν σου according to printed Arm.
 Text but not Ast. First of all καταλήψει (*ef*) is a corruption of καταλείψει.
 There remain then καταλάβει of α and some compound of λείπει in β, A, S'.
 But καταλάβει is impossible. It may be a corruption of καταλείψει, or it
 may attest a corruption already existing in the Hebrew original: that is,
 it = 𐤒𐤓' corrupt for 𐤒𐤓' = καταλείψει. Thus it appears that καταλείψει must
 for the present be accepted. But this word admits of no intelligible mean-
 ing in the present context. Hence if it is right, something is wrong
 in the context. Now according to *deg, A, S'*, a negative should be
 inserted before καταλείψεις. If then καταλείψεις is to be retained, the
 negative must be inserted and the clause interpreted in the sense of
 a prohibition as in S': 'thou shalt not forsake,' i.e. τὰ κρίματα. But the
 absence of the negative in α, *bf* makes it not improbable that the
 negative is an intrusion in the text. In that case καταλείψει = 𐤒𐤓'
 corrupt for 𐤒𐤓' = ἀναπαύσεται, which would go well with ἡσυχάσει = 𐤒𐤓𐤕.
 For the conjunction of these two verbs cf. Job iii. 26. Possibly only 𐤒𐤓'
 alone stood in the text originally. Then this through a dittograph became
 𐤒𐤓' 𐤒𐤓'. Hence the Versions. ¹⁴ A = ἡσυχάσων. ¹⁵ β-f, A, S' add καὶ.
¹⁶ A = κακίας. ¹⁷ *hi* read ἀδελφός τοῦ πατρός. ¹⁸ α, *d* read ζηλώσετε.
¹⁹ = 𐤒𐤓𐤕 'the time appointed by the Lord.' ²⁰ *h, deg, S'*. *c* reads δῆ.
b γάρ. A om. ²¹ *h* reads δέξασθαι. ἐκδέξ. in the sense of ὑπομένετε = 𐤒𐤓.
 Cf. Ps. xxxvii. 9, 10. ²² α. *deg* read ἡ γάρ (corrupt for εἰ γάρ). *df, A*
ei γάρ. S' = οὗτος γάρ. ²³ A = ἀφαιρῆσθε. S' φέρει (corrupt). ἀφαιρεῖσθαι
 seems = 𐤒𐤓' here. A better rendering would have been κτάσθαι. ²⁴ A
 reads τὸν πλοῦτον. S' om. ²⁵ S = ἐν κακῶν (corrupt). *d* om. next three
 words. But ἐν κακοῖς may = 𐤒𐤓𐤕𐤒𐤓' corrupt for 𐤒𐤓𐤕𐤒𐤓' 'from the wicked.'
²⁶ Em. from μετανοήσας a mistranslation in α, *ef*. *bg, A, S'* read plural as in
 margin. For ἡ . . . ἀφίξει A reads καὶ μετανοοῦτε, ἀφίξει ἔσται ὑμῖν.

βεγ, S¹ ἀφίησι²⁷ ἡ²⁸ ἀμετανόητος²⁹ τηρείται³⁰ εἰς *αἰωνίαν κόλασιν³¹.
 ἀμετα- 6. Ὁ γὰρ πένης³², ἐὰν ἀφθόνως ἐπὶ πᾶσι Κυρίῳ εὐαρεστῇ³³,
 νοήτω οὗτος³⁴ *ὑπὲρ πάντας³⁵ †πλουτεῖ³⁶, ὅτι οὐκ ἔχει τὸν *περι-
 τηρεῖ (ef) σπασμὸν τῶν ματαίων ἀνθρώπων³⁷. 7. Ἐξάρατε οὖν³⁸ τὸ
 β-α, A, S †μῖσος³⁹ ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, καὶ ἀγαπήσατε⁴⁰ ἀλλήλους ἐν
 καὶ ἀ- εὐθύτητι καρδίας.
 φθονος
 ἐπὶ πᾶσι
 Κυρίῳ

VIII. Εἰπάτε *Γδὲ¹ ταῦτα καὶ ὑμεῖς¹ τοῖς τέκνοις ὑμῶν,

εὐχαριστῶν. β, A, S¹ ποτηρὸν περισπασμὸν τῶν.

²⁷ g om. ²⁸ d reads καί. A = δέ. ²⁹ Em. from ἀμετανόητος of α (an obvious corruption as ω is frequently written for ο in e). This emendation is supported by τηρείται and by A. The text appears to be modelled on Job xxi. 30 וְגַם הָיָה עָלָיו כֹּלָּה. βεγ, S¹ read as in margin. d ἀμετανόητος μένουσι. A = ἐὰν μὴ μετανόητε (= ἀμετανόητοι). ³⁰ α. A = τηρεῖσθε which though differing in person supports α. 'The unrepentant are reserved.' The other MSS. and S make God the subject of the verb—a mistake due to their putting ἀμετανόητος in the dative. bdg read τηρεῖ (+ αὐτοὺς d). ef τηρήσει (f τηρήση). ³¹ d, A. α, f read εἰς αἰῶνας τὴν κόλασιν where αἰῶνας seems corrupt for αἰῶνος. beg eis (+ τὸν g) αἰῶνα τὴν (eis g) κόλασιν. ³² S¹ = ταπεινός but S² = text. ³³ α (save that h reads ἀφθονος and εὐαρεστον). bdefg, A, S read as in margin (save that g adds καὶ before ἐπὶ). A adds ἐστὶ after εὐχαριστῶν. ³⁴ Em. from οὕτως of c. Cf. αὐτός of β-f, S. A = τοιοῦτος. h, f οὕτω. ³⁵ α. defg read παρὰ πάντας (f παντός). A = either α or deg. bg, S read παρὰ πᾶσι. ³⁶ g reads πλουτεῖ. Text = ~~ἡ~~γγ corrupt for ~~ἡ~~γγ = μακαριστός ἐστι. (So Symmachus renders on Ps. xli. 3.) The poor man is happy (not 'rich' as the corrupt text states) because, as the next clause states, he is free from the sore travail of men (i.e. of men seeking to be rich). ³⁷ α. β, A, S¹ read as in margin (save that g om. τῶν). ποτηρὸν περισπασμὸν = γγ ῖγγ which is found in Eccles. i. 13, v. 13. ³⁸ d om. ³⁹ Since verses 1-6 deal with the duty of banishing envy or jealousy, ver. 7 which treats only of hatred cannot be in its right position here, if the text is uncorrupt. For the writer could not reasonably conclude a disquisition on jealousy with the exhortation 'put away therefore hatred.' But the verse rightly belongs here as the text is corrupt. μῖσος = ~~ἡ~~γγ which is corrupt for ~~ἡ~~γγ = ζῆλος. The corruption is probably to be explained by the occurrence of the phrase 'put away hatred from your hearts' in vi. 1. ⁴⁰ α, aef. bg read ἀγαπᾶτε. d, A¹ om. καὶ ἀγαπᾶτε together with rest of verse and first eight words of next chapter. Καὶ ἀγάπη εἰς ἀλλήλους . . . καρδίας are added by a later hand at foot of page in d.

VIII. ¹ h, ef (save that hⁱ read δέ). c reads δὲ ταῦτα ὑμεῖς. abg, A, S δέ

ὅπως τμήσωσιν [†]Ἰουδα² καὶ Λευὶ³ [†]ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ^{adef} σωτήρ.
^{*†}ὑμῶν¹ Κύριος σωτηρίαν⁴ ^{*τῷ} Ἰσραὴλ⁵. 2. ^{*}Εγὼ γὰρ β, A, S
 ἔγνω⁶, ὅτι ἀποστήσονται⁷ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' αὐτοῦ⁸, καὶ⁹ ἐπὶ τέλει
 πάσῃ πονηρίᾳ καὶ κακώσει καὶ διαφθορᾷ ἔσονται ἀπὸ¹⁰ Κυρίου. ἀποστή-
 3. ^{*}Καὶ ἡσυχάσας ὀλίγον εἶπε πάλιν¹¹. Τέκνα μου, ὑπακούσατε¹² β-γ, A, S
[†]τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹³, καὶ θάψατέ με ἐγγυὺς¹⁴ τῶν πατέρων ἐνώπιον.
 μου. 4. ^{*}Καὶ ἐξάρas τοὺς πόδας¹⁵ αὐτοῦ ἐκοιμήθη ἐν β, A
 εἰρήνῃ¹⁶. 5. Καὶ μετὰ ^{*}ἔτη πέντε¹⁷ ἀνήγαγον αὐτὸν καὶ ὀλ.
^{*}εἰς Χεβρών, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ¹⁸. σας π.
 εἶπεν.

Διαθήκη Ἀσὴρ τοῦ δεκάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Ζέλφας¹.

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἀσὴρ², δ³ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς

(g, A om.) καὶ ὑμεῖς ταῦτα (g om). d om. together with next three words. ^{hi}
 add περὶ τοῦ Χριστοῦ. ^αα. β-d read Ἰούδαν. d τὸν Ἰούδαν. We should read
 Λευὶ καὶ Ἰούδαν as is found universally: cf. Testaments of Sim. vii. 2, Levi
 ii. 11, viii. 14, Dan. v. 4, &c. ^δbg prefix τόν. e reads Λευίν. ^αα, g, A
 (save that c reads ἡμῶν Κύριος σωτηρία and g, A om. ὑμῶν). δ, S read Κύριος
 σωτήρ. ^{adef} ὑμῶν (d om. in repetition of clause at foot of page) Κύριος
 σωτήρ. ^αα, ab, A^{b*}, S. ^{def}, A^{b*} read τοῦ Ἰ. g ἐν τῷ Ἰ. A^{adef} = παντὶ Ἰ.
^αα. β, S read ἔγνω γάρ. A = καὶ ἔγνω. ^αα. β, A, S read as in margin
 (save that for τέλει af read τοῦτον and d reads ἀναστήσονται for ἀποστ.).
^δδ, S¹ read ἀπ' αὐτῶν, but S² = text. d ἐπ' αὐτόν. ^ββ adds ἐν. ^αα.
 β-g, A, S read as in margin. Both seem independent renderings of
 יְהִי. g reads ἐν ὀλεθ. ^αα. β-d, A read as in margin. S¹ = καὶ ὀλ.
 ἡσυχάσας εἶπεν. δ adds αὐτοῖς. S om. next seven words. For ver. 3 d reads
 ταῦτα ἐντεταλμένοι γὰρ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ^αα g reads ἐπακούσατε. ^αα om.
 For bracketed words A reads μου. ^αα. β reads σύνεγγυς. ^αα, β
 (save that d om. καί) = יְיָנִי הָבָה (cf. Gen. xlix. 33). A = καὶ καταφλήσας
 τοὺς υἱούς, but ζωφρμλ-ρλκωλ κρηρλκωλ is corrupt for ζωφρμλ-λδκωλ κρηρμ = α,
 β. S¹ καὶ ἐκτεῖνας τοὺς πόδας. ^αα d adds καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν θήκῃ καινῇ. ^αα.
 β, A, S¹ reads πέντε ἔτη. ^αα, bg, A (save that bg, A trs. εἰς X. after
 αὐτόν, and g, A read ἔθαψαν, and g adds δμα). ^{adef}, S¹ read εἰς X. καὶ
 ἔθαψαν (S¹ = ἔθηκεν) αὐτὸν ἐκεῖ. d καὶ ἔθαψαν ἐν X. ἐν τῷ σηπλὰφ τῷ διπλῷ
 μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν. f, S¹ γὰρ υἱὸς
 Ἰακώβ θ, υἱὸς Ζέλφας α'. ἔζησε (S¹ = ζήσας) ἔτη ρκέ. g τέλος τῶν λόγων
 διαθήκης γὰρ οὗτος ἦν Ζέλφας πρῶτος υἱός· ἔζησεν ἔτη ρκέ.

¹Title. α as in text. α reads Ἀσσήρ. ^{def}, S¹ δ. Ἀ ἰ (ef, S¹ om.) περὶ
 δύο προσώπων κακίας καὶ ἀρετῆς (+ Ἀσσήρ ἐρμηνεύεται πλοῦτος ἢ μακάριος f).
 d δ. Ἀ. υἱοῦ Ἰακώβ ἰ υἱοῦ Ζέλφας παιδίσκης Δίας περὶ δύο προσώπων κακίας
 καὶ ἀρετῆς. g λόγος ἰ δ. Ἀ. περὶ διδασκαλίας καὶ ἀληθείας. A = δ. Ἀ. (+ υἱοῦ

αὐτοῦ *ἐν ἑκατοστῷ ἑικοστῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς⁴ *ζωῆς αὐτοῦ⁵.

2. *Υγιαίνων γὰρ¹⁶ *εἶπε πρὸς αὐτοὺς⁷. Ἀκούσατε, τέκνα⁸ Ἀσὴρ, τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ⁹ πᾶν τὸ εὐθὺς¹⁰ ἐνώπιον *τοῦ Θεοῦ¹¹ ὑποδείξω¹² ὑμῶν¹³.

3. Δύο ὁδοὺς *ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων¹⁴, καὶ δύο διαβουλία, ἡ καὶ δύο πράξεις, *καὶ δύο τρόπους¹⁵, *καὶ ἡ δύο¹⁶ τέλεα¹⁶.

4. Διὰ τοῦτο πάντα¹⁷ δύο¹⁸ δύο εἰσὶν¹⁹, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός.

5. Ὅδοι *Γάρ¹ εἰσὶν²⁰ δύο, καλοῦ καὶ κακοῦ ἐν οἷς²¹ εἰσι τὰ δύο²² διαβουλία ἐν στέρνοις²³ ἡμῶν²⁴ *διακρίνοντα αὐτά²⁵.

6. Ἐὰν οὖν²⁶ ἡ ψυχὴ θέλει²⁷ *†καλῶς πορευθῆναι†, πᾶσας τὰς πράξεις αὐτῆς ποιεῖ²⁸ ἐν δικαιοσύνῃ, *κὰν ἀμάρτη²⁹ εὐθὺς³⁰

β, Α, S¹
ἐν καλῷ
πᾶσα
πράξις
αὐτῆς
ἐστίν.

Ἰακώβ Α^{b*}) περι δειλότης καὶ ἀρετῆς. ²f reads Ἀσὴρ always. ³ad read ὅσα. ⁴α, Α (save that h om. ἑικοστῷ). bf, S¹ read ἐν (b om.) ἑκατοστῷ εἰκ. ἔκτῳ (b om.) ἔτει, and aeg ἐν (eg om.) ρ (ἑκατοστῷ g) κς' ἔτει (+ τῆς α). d ἐν τῷ ρκς' ἔτει τῆς. ⁵g om. ⁶α. afg, A^{abdef} read ὑγιαίνων. bde, S¹ ἔτι ὑγιαίνων. Α^{b*} = ἀσθενήσας. ⁷Α^{b*} = ἐκάλεσε αὐτοὺς καὶ εἶπεν. ⁸aef, Α om. ⁹Α = ὅτι. ¹⁰= 𐤒𐤕𐤁 a paronomasia with 𐤒𐤕𐤁 (i.e. Ἀσὴρ). ¹¹d reads κυρίου ποιήσατε καί. g adds ὑμῶν. ¹²Α^{b+d} read ὑπέδειξα. ¹³d adds αὐτό. ¹⁴d reads ὑπέδειξεν ὁ θ. τοῖς ἀνθρώποις. ¹⁵α, adef. b, S¹ read κ. δύο τόπους. g κ. δ. πόρους. S¹ om. ¹⁶h. ci, e read κ. δ. τέλεια. bdg, S¹ κ. δ. τέλη. af om. ¹⁷def read τὰ πάντα. ¹⁸b om. d reads ἐκ. Α^d om. next ten words through hmt. ¹⁹Α adds ὅτι. a om. next four words. ²⁰α. β, S¹ om. Α = εἰσὶν. ²¹hi, β-g. c reads αἰς. g, Α φ. οἷς refers to καλοῦ καὶ κακοῦ, but if αἰς is right it refers to ὁδοί, which noun might again be referred to by αὐτάς (abeg). If ἐν αἰς and αὐτάς may be taken together, we should regard them as corruptions of αἰς . . . ἐν αὐταῖς. Thus the text would imply 𐤁𐤒𐤁 . . . 𐤕𐤕𐤁. ²²d om. ²³α reads corruptly ἐτέροις. ²⁴hi, d read ὑμῶν. ²⁵α, f. β-df read δ. αὐτάς. d om. Α = καὶ διάκρισις αὐτῶν. See note 21. ²⁶dg om. ²⁷d reads θελήσῃ εἶναι. ²⁸α (save that c reads αὐτοῖς). β, Α, S¹ read as in margin (save that g om. αὐτῆς). In order to deal with the corruption in καλῶς πορευθῆναι (α) and ἐν καλῷ (β, Α, S¹) we must observe that in verses 3, 5 our author has spoken of two inclinations in the breast of man, which are directed towards good and evil. In verses 6-8 the result of man's following one or other of these two is set forth, of following the good inclination in verses 6-7 and of following the evil in ver. 8. The soul (ver. 6) has to decide between them. Now καλῶς πορευθῆναι appears to be a rendering of 𐤒𐤕𐤁 𐤒𐤕𐤁 which may be a corruption of 𐤒𐤕𐤁 𐤒𐤕𐤁. If so, we should read ἐν τῷ καλῷ διαβουλίῳ. In ver. 8 the corresponding phrase 𐤒𐤕𐤁 𐤒𐤕𐤁 is likewise corruptly given in the Greek ἐν ποτηρῷ . . . τὸ διαβούλιον, where the corruption is native

μετανοεῖ. 7. Δίκαια * γὰρ λογιζομένη³¹ καὶ ἀπορρίπτουσα³² β, Α, S¹ τὴν πονηρίαν ἀνατρέπει εὐθὺς τὸ κακόν³³, καὶ³⁴ ἐκριζοῖ³⁵ τὴν προσλαμβάνει. 8. Ἐὰν δὲ * ἐν † πονηρῷ³⁶ κλίνῃ³⁷ † τὸ δια-βούλιον†³⁸, * πᾶσα πράξις αὐτῆς ἐστὶν³⁹ ἐν πονηρίᾳ, καὶ⁴⁰ ὡς ἀγ. ἀπωθουμένη⁴¹ τὸ ἀγαθόν, * καὶ προσκολλώμενος⁴² τὸ κακόν, καὶ κυριευθεὶς⁴³ ὑπὸ⁴⁴ τοῦ Βελλάρ· κἂν⁴⁵ ἀγαθόν⁴⁶ πράξει⁴⁷, ἔν αὐτοῦ εἰς πονηρίᾳ⁴⁸ αὐτὸ⁴⁹ μεταστρέφει⁵⁰. 9. * Ὅτε γὰρ⁵¹ ἄρξεται⁵² κακοποιήσιν ἐλαύνει. 54. ἐπειδὴ ὁ⁵⁵ θησαυρὸς⁵⁶ τοῦ διαβουλίου⁵⁷ πονηροῦ⁵⁸ β-dg ἰοῦ πνεύματος πεπλήρωται⁵⁹.

to the Greek. ³⁰ bde, A, S¹. α, afg read καὶ ἡ (g κἂν) ἁμαρτία. ³⁰ h reads αὐτῇ, i αὐτῆς. ³¹ α, g (save that c om. γὰρ). abef, S¹ read γ. λογιζόμενος. d γ. λογιζόμεθα. A = γ. λογίζεται. ³² α, g. β-g read ἀπορρίπτων. A = ἀπορρίπτει. ³³ A adds ἀπ' αὐτοῦ. ³⁴ c om. ³⁵ α, d read ἐκριζῶ. ³⁶ d = ἐστὶ πονηρὸν. See note 38. ³⁷ h, ae, A^{b+odef}. bdfg, S read κλίνει. c ἐκκλίνει. A^{ab} λογίσσεται (by internal corruption). ³⁸ Read τῷ διαβουλίῳ or rather read the whole clause thus: ἐὰν δὲ κλίνῃ ἐν τῷ πονηρῷ διαβουλίῳ. The ψυχή is here as in ver. 6 the subject of κλίνῃ. Observe the αὐτῆς after πράξις. This verse is concerned with the evil inclination (γῆτ γῆτ = τὸ πονηρὸν διαβούλιον), which naturally pursues evil, as the good inclination pursues good. ³⁹ g reads πᾶσαι αἱ π. αὐτῆς. d, A^{b+odef} om. αὐτῆς in this clause. ⁴⁰ g reads ὅτι καὶ. ⁴¹ g (though in the form ἀποθουμίνῃ). α, def read ἀποθούμενος. α, S¹ ἀποθέμενος. b ἀποθούμενος. ⁴² c (reading προσκολλόμενος). The participle should be feminine as ψυχή is subject. So also κυριευθεὶς. β, A, S¹ read as in margin (save that d reads καὶ λαμβάνει). α = P² T¹. β, A, S¹ = L² R¹. ⁴³ See note 42. ⁴⁴ h, g reads ἀπὸ. ⁴⁵ d reads καὶ. ⁴⁶ defg, S, A add τὶ. ⁴⁷ a reads πράξῃ. ⁴⁸ g reads πονηρία ἐστὶ κακόν and om. next two words. ⁴⁹ c, de, S¹. h reads αὐτόν. af αὐτῷ. d αὐτοῦ. ⁵⁰ α, de, S. af read μεταστρεφίσεται. d καταστρέφει. ⁵¹ α, af. β-af read ὅταν γάρ. A = καὶ ὅταν. ⁵² h. o reads ἄρξετε which in this MS. would represent ἄρξεται. β ἐνάρξεται. ⁵³ α. β, S read as in margin (save that g om. ὡς and dg read ποιῶσα). A = ἀγαθῶν ἔργων. d adds τότε. ⁵⁴ α (save that h reads αὐτόν). β-b, A, S¹ read as in margin (save that dg read αὐτῆς and g κακοποιῶν). b, S¹ αὐτοῦ εἰς κακὸν ποιεῖν ἐλαύνει. g, A add αὐτόν. ⁵⁵ g om. ⁵⁶ In θησαυρὸς τοῦ διαβουλίου there was a play upon words in the original γῆτ γῆτ. See Taylor, *Sayings of the Fathers*¹, p. 151. ⁵⁷ α, adef, S. b reads διαβόλου. g om. abef, A add ἰοῦ. This word may have arisen through a dittography of the last three letters of διαβούλιον or possibly it may have been lost through hmt. S adds κατακυριεύεται ὑπὸ τοῦ Βελλάρ ἐπεί (καὶ S²). ⁵⁸ α, β, S. A = πονηροῦ πονηρίας. ⁵⁹ g reads γεγένηται. a trz. before πνεύματος.

β-γ, Α
†λέ-
γουσα,
†φησί†.
αβγ, Α, S¹
ἀγει.
β, Α, S¹
λειτουρ-
γούντα
αὐτῷ ἐν
κακῷ.

II. *Ἔστιν οὖν¹ ἡ² ψυχὴ *ἐν λόγοις †ἀφιστάσα³ τὸ καλὸν ὑπὲρ *τοῦ κακοῦ⁴, καὶ *τὸ τέλος⁵ *τοῦ πράγματος⁶ εἰς κακίαν †ἀγων⁷. 2. Ἔστιν⁸ ἄνθρωπος δς⁹ οὐκ οἰκτεῖται¹⁰ *λειτουργοῦς αὐτοῦ¹¹. καί γε τοῦτο διπρόσωπον¹², ἀλλὰ τὸ δλον πονηρόν ἐστιν.

α

3. Ἔστιν ἄνθρωπος ἀγαπῶν πονηρευόμενον †δ ἐστι πονηρία¹³, ὅτι καὶ ἀποθανεῖν αἰρεῖται ἐν κακῷ· καὶ περὶ τούτου φανερόν ἐστι· τὸ δλον¹⁴ διπρόσωπόν ἐστι τὸ δὲ πᾶν κακὴ πρᾶξις.

α

4. †Καί γε ἀγάπη οὖσα, ἐν πονηρίᾳ ἐστὶν ὁ συγκρούπτων²⁰ τὸ κακὸν ὑπὲρ τὸ ὄνομα τὸ καλόν· †τὸ δὲ τέλος τῆς πράξεως ἔρχεται εἰς κακόν.

β, S¹

4. †Καί γε ἀγάπη οὖσα, *ἐν πονηρίᾳ²¹ ἐστὶν συγκρούπτουσα †τὸ κακόν, ὅπερ²² ἐστὶν²³ τῷ²⁴ ὀνόματι ὡς καλόν²⁵. τὸ δὲ τέλος τῆς πράξεως ἔρχεται εἰς κακόν.

Α

4. Εἰ καὶ ἐν ἀγάπῃ εἰσὶν, ἐν πονηρίᾳ εἰσὶν συγκρούπτοντες τὸ κακόν δ ὀνόματι ὡς καλόν φαίνεται· τὸ δὲ τέλος τῆς πράξεως †ἐστὶ²⁶ εἰς κακόν.

II. ¹α. β-δγ, S¹. *d* reads ἔστι. *g* ἔστιν γάρ. Α = καὶ ἔστιν. ²α. β, Α, S¹ om. ³α. ἀφιστάσα = 𐀀𐀓𐀗𐀓𐀓 corrupt (?) for 𐀀𐀓𐀗𐀓𐀓 = ἀντιλαμβανομένη 'helps.' We should then read τοῦ καλοῦ for τὸ καλόν. β-γ read as in margin (save that *d* adds δῆθεν before φησί), but their text can only be regarded as a bad emendation of α, or at all events a no less corrupt text. *g* reads φησί θέλουσα. Α = λέγουσα. S¹ = ποιοῦσα, φησί—all equally unsatisfactory. ⁴*d* reads τὸ κακόν and om. rest of verse. ⁵*af* read τῷ τέλει. ⁶A^{ab} = τῶν πραγμάτων. A^{bcd} ἔξω. ⁷α, ef. This should be ἀγουσα or ἄγον. αβγ, Α, S¹ read ἀγει. α om. verses 2-4. ⁸A^{bcd} read καί. Α καὶ ἐστιν. ⁹α, d, Α. S¹ read ὅστις. βεγ δτι. ¹⁰*d* reads κατοικτεῖ (sic). S¹ ἀγαπᾷ. ¹¹α. β (save that *d* adds τόν before λειτούργ.), Α, S¹ read as in margin. ¹²*d* reads πονηρόν ἐστι καὶ διπρόσωπον and om. next five words. ¹³This is either a gloss or a corruption of the text found in β, Α, S. ¹⁴Bracketed as a dittographic rendering of 𐀀𐀓𐀗 in the next clause and thrust in here by mistake. ¹⁵βδγ, Α, S. ef om. ¹⁶βδγ, S¹. f, Α om. ¹⁷f. d, Α, S¹ read ὡς καὶ αὐτὸς ὑπάρχων ἐν πονηρίᾳ. βεγ ὡσαύτως ἐστὶν ἐν πονηρίᾳ. Here ὡς appears to be used causally. Thus the object of this clause is to explain the preceding clause. But since the

5. Ἄλλος²⁷ κλέπτει, ἀδικεῖ²⁸, ἀρπάζει, πλεονεκτεῖ²⁸, καὶ ἔλεει²⁹ πτωχοῦς· διπρόσωπον μὲν ἔστι³⁰ τοῦτο, *τὸ δὲ ὅλον³¹ β, S¹ τοὺς πονηρόν³² ἔστιν. 6. *Ὁ πλεονεκτῶν³³ τὸν³⁴ πλησίον²⁸ πτωχοῦς, παροργίζει τὸν Θεόν, καὶ³⁵ τὸν ὑψιστον³⁶ ἐπιωρεῖ καὶ τὸν πτωχόν³⁷ ἔλεει³⁸. τὸν ἐντολέα³⁹ *τοῦ νόμου⁴⁰ Κύριον⁴¹ ἀθετεῖ⁴² καὶ παροξύνει, καὶ τὸν πένητα ἀναπαύει. 7. Ἐν τῇ⁴³ ψυχῇ σπιλοῖ, καὶ¹ τὸ σῶμα λαμπρύνει⁴⁴, πολλοὺς ἀναίρει καὶ ὀλίγους ἔλεει, καὶ τοῦτο⁴⁵ διπρόσωπόν⁴⁶ ἔστι, *τὸ δὲ ὅλον πονηρόν ἔστιν⁴⁷. 8. Ἄλλος⁴⁸ μοιχεύει *καὶ πορνεύει⁴⁹ καὶ ἀπέχεται ἐδεσμάτων⁵⁰. καὶ⁵¹ νηστεύων κακοποιεῖ, καὶ τῇ⁵² δυναστείᾳ *τοῦ πλούτου⁵² πολλοὺς κατασύρει⁵³, καὶ ^{bdg, A} ἐκ⁵⁴ τῆς ὑπερόγκου⁵⁵ κακίας ποιεῖ⁵⁶ τὰς⁵⁷ ἐντολάς⁵⁸. καὶ ^{καὶ τῷ} πλούτῳ.

real explanation is given in the *ὅτι* clause, we must regard the *ὅτι* clause either as corrupt or as interpolated. *δ* adds καὶ τοσούτον. ¹⁹ A = αὐτοῦ. ¹⁹ g reads διπρόσωπος. ²⁰ α (save that c reads συγκύπτων). But *ὁ συγκύπτων* is difficult. If we retain it *ἀγάπη οὕσα* must be taken as a concessive clause by itself, 'though love be present.' If ver. 4 refers to the same subject as ver. 3 then *ὁ συγκύπτων* seems wrong. This phrase = *ἐκπύπτων* which may be corrupt for *ἐκπύπτων* = *ὁ ἀγαπῶν*. But the closing words in ver. 3 imply that the subject of that verse is fully dealt with. If this is so, then a lacuna should be marked at the beginning of ver. 4. ²¹ defg. *δ*, S¹ read πονηρία. ²² defg. *δ*, S¹ read ὥσπερ. *ἐπὶ* in α may be a corruption of *ἐπερ*, and τὸ ὄνομα a corruption of τῷ ὀνόματι. ²³ c om. ²⁴ d adds μέν. ²⁵ bdg read καλῶ. ²⁶ A reads *πλ* (= *ἐστίν*) corrupt for *πλ* (= *ἐρχεται*). ²⁷ d adds δέ. For ἄλλος A reads ἄλλοι here and in the subsequent verses. A adds πάλιν. ²⁸ a om. ²⁹ β, S add τοὺς. ³⁰ h, a, A om. ³¹ b reads ὅλον δέ. ³² c reads πονηρῶν. ³³ α, β-bd. *bd*, S¹ read πλεονεκτῶν. A = πλεονεκτεῖ and adds καὶ before παροργίζει. ³⁴ α reads τῷ. a om. ³⁵ g om. ³⁶ A adds Θεόν. ³⁷ g reads Θεόν. ³⁸ b reads ἐλεᾷ. a om. rest of verse. ³⁹ d reads ποιητήν. A^a = ἐντολήν, A^b corrupt. ⁴⁰ β, A, S. α om. ⁴¹ d tra. after ἀθετεῖ. ⁴² A reads *μω* (= *ψεύδεται*) corrupt for *μω* = ἀθετεῖ. ⁴³ d reads καὶ τῇ. ⁴⁴ h om. A adds καί. ⁴⁵ bdg add μέν. ⁴⁶ A = διπλόη. ⁴⁷ c, β-b (save that c, d om. ἔστιν). h, b om. A = καὶ καθὼς τὸ ὅλον. S¹ καὶ τοῦτο χεῖρον. ⁴⁸ A = ἄλλοι πάλιν with following verbs in the plural. ⁴⁹ b, A, S¹. *adefg* read πορνεύει. c πορνεία. h om. This phrase is probably an interpolation. ⁵⁰ c reads ἐκδεσμάτων. *δ* αἰδεσμάτων. A^b = ἐδέσματος. ⁵¹ d om. ⁵² α, aef, S¹. *bdg*, A read as in margin. A adds αὐτῶν. ⁵³ α. β-d read παρσύρει. *d* ἐπσύρει. ⁵⁴ = 'immediately after' but probably *πρ* (= *ἐκ κακίας*) is corrupt for *πρ* = 'notwithstanding his wickedness.' ⁵⁵ c reads ἐπὶ οἶκον. ⁵⁶ If the preceding *ἐκ* retains its ordinary meaning, this word can hardly be

τοῦτο διπρόσωπόν ἐστιν⁵⁹, *τὸ δὲ ὄλον⁶⁰ κακόν ἐστιν. 9. *bδg* ὡς *βες* εἰσί. Οἱ τοιοῦτοί εἰσι⁶¹ δασύποδες, ὅτι⁶² ἐξ ἡμισείας εἰσὶ καθαροί, τὸ δ' ἀληθές⁶³ ἀκάθαρτοί εἰσι. 10. *Καὶ γὰρ⁶⁴ ὁ Θεὸς ἐν ταῖς πλαξί⁶⁵ τῶν ἐντολῶν⁶⁶ οὕτως εἶπεν.

III. Ὑμεῖς¹ δέ², *τέκνα μου³, μὴ γίνεσθε *κατ' αὐτοὺς⁴ διπρόσωποι, ἀγαθότητος καὶ κακίας, ἀλλὰ τῇ ἀγαθότητι μόνῃ⁵ κολλήθητε, ὅτι Ὁ Κύριος¹⁶ ὁ Θεὸς *ἀναπέπνυται ἐπ' αὐτήν⁷, καὶ οἱ ἄνθρωποι *αὐτὴν ποθοῦσιν⁹. 2. *Τὴν ὁ δὲ¹ κακίαν ἀποδράσατε¹⁰, ἀναιροῦντες *τὸ διαβόλιον¹¹ ἐν ταῖς ἀγαθαῖς ὑμῶν πράξεσι, ὅτι οἱ διπρόσωποι *οὐκ εἰσὶ τοῦ Θεοῦ¹², ἀλλὰ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν δουλεύουσιν, ἵνα τῷ Βελιάρ ἀρέσωσιν, καὶ τοῖς ὁμοίοις¹³ αὐτῶν ἀνθρώποις.

IV. Οἱ γὰρ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι¹ *καὶ¹ μονοπρόσωποι κἂν² νομισθῶσι παρὰ τῶν³ διπρόσώπων⁴ ἁμαρτάνειν⁵, δίκαιοι εἰσι παρὰ τῷ⁶ Θεῷ. 2. Πολλοὶ ὁ δὲ¹⁷ ἀναιροῦντες τοὺς⁸ πονηροὺς, δύο⁹ ποιούσιν ἔργα *καλοῦ τε καὶ κακοῦ¹⁰, *τὸ δὲ ὄλον¹¹ καλόν, ὅτι τὸ¹² κακὸν ἐκριζώσας ἀπώλεσεν. 3. *Ἔστι τις μισῶν¹³ τὸν ἐλεήμονα καὶ ἄδικον¹⁴, *καὶ¹⁵ τὸν μοιχόν

right. In that case ποιεῖ = πῶν which may be corrupt for ἡγῆ = διαστρέφει. ⁵⁹ α. β, A, S om. ⁶⁰ A = ἴλεος. ⁶¹ e, A = δοκεῖ. g om. α, S om. next five words through hmt. ⁶² adef. *bg* read ὄλον δέ. For τὸ δὲ . . . ἐστὶν A reads καὶ κακὸν τὸ ὄλον. ⁶³ α, S¹. *asf* read ὅσοι εἰσὶ. *bδg* read as in margin (save that g gives corruptly ὡς ὑἱαίς εἰ). A οὖν εἰσιν ὡς ὕες δασεῖς. ⁶⁴ S¹ om. ⁶⁵ d adds εἰπεῖν. ⁶⁶ A = διὸ καί. ⁶⁷ g adds πράξει. S = βελίσιος. ⁶⁸ α. β, A, S¹ read as in margin. *hi* add ῥήτως.

III. ¹ A^{abbd} = καὶ ὑμεῖς. ² α. β, A, S¹ read as in margin. ³ S om. ⁴ g trs. after διπρόσωποι. S om. ⁵ ad, A read μόνον. ⁶ α. β, A, S om. *efg* add καί. ⁷ α. β, A, S read as in margin. ⁸ *hi* read αὐτῆς. A = τοιούτους. ⁹ α. β, A, S read ποθοῦσιν (A ποθήσουσιν) αὐτήν. ¹⁰ α, β-ad, A, S (save that β-ad, A, S om. δέ). a reads τὴν δὲ κακίαν φεύγετε. d ἀποδράσατε οὖν τ. κ. ¹¹ α. β, A, S read as in margin. ¹² α, A^b. A^b adds δοῦλοι. β, A^{abbd}, S¹ read as in margin. ¹³ f reads ἰδίους.

IV. ¹ α, *asf*. *bδg* read ἄνδρες. A adds εἰσιν. ² β, A, S¹. α corruptly reads κἂν μονοπρόσωποι (*hi* μονοπρόσώπων). ³ *hi* trs. after διπρόσώπων. ⁴ *adef* add ἀνθρώπων. ⁵ α reads ἁμαρτωλῶν possibly corrupt for ἁμαρτωλοῖ. ⁶ e om. ⁷ α. β, S¹ read as in margin. ⁸ *ef* om. ⁹ α trs. before πονηροὺς. ¹⁰ α. S¹ practically the same = καλὸν καὶ κακόν. *adef* read as in margin. *bg*, A κακὸν διὰ καλοῦ. ¹¹ α. b reads ὄλον ἐστὶ δέ. *adefg* ὄλον δ' ἐστὶ. A^{ab} om. together with καλόν. ¹² *hi*, g om. d reads τόν. ¹³ A = καὶ εἰσιν πάλιν τινὲς μισοῦντες. S¹ adds δέ after ἐστὶ. ¹⁴ b, S¹ read ἀδικῶν. *hi*, A read τὸν ἄδικον. ¹⁵ α, *adf*. *beg*, A, S¹ om.

καὶ¹⁶ νηστεύοντα¹⁷, * καὶ αὐτό ἐστι διπρόσωπον¹⁸, ἀλλὰ τὸ
 πάν¹ ἔργον ἀγαθόν¹⁹, ὅτι μιμεῖται²⁰ Κύριον, μὴ²¹ +προσδοκά- β, A, S¹
 μενος²² τὸ δοκοῦν καλὸν +μετὰ²³ * τοῦ ἀληθινοῦ²⁴ καλοῦ²⁵. προσ-
 4. Ἄλλος²⁶ οὐ θέλει * ἰδεῖν ἡμέρας¹ ἀγαθὰς²⁷ μετὰ ἀσώτων. δεχό-
 ἵνα μὴ αἰσχροναί²⁸ τὸ σῶμα²⁹ καὶ τὴν ψυχὴν μολυνεῖ³⁰. β, S¹
 * καίγε τοῦτο διπρόσωπον³¹, ὅλον³² δὲ καλόν³³ ἐστίν. 5. κακοῦ.
 * Οἱ γὰρ³⁴ τοιοῦτοι δορκάσι³⁵ καὶ ἐλάφοις³⁶ * εἰσιν ὁμοιοί³⁷,
 ὅτι ἐν ἥβει ἀγρίων³⁸ δοκοῦσιν ἀκάθαρτοι εἶναι, * τὸ δὲ πᾶν³⁹ β-δε, S¹
 καθαροὶ εἰσιν³⁹, ὅτι ἐν ζήλῳ Κυρίου⁴⁰ πορεύονται¹, ἀπεχό- ἀγρίφ.
 μενοι * ὦν καὶ ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἐντολῶν μισῶν ἀπαγορεύει⁴¹, β, A, S¹
 * ἀπείργων τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ⁴². Θεοῦ.

¹⁶ α, A add τόν, but β rightly om. ¹⁷ b reads νηστεύοντα. S¹ corrupt.
¹⁸ abef, A, S¹. α, dg read corruptly καίγε (dg καὶ) αὐτός ἐστι (e om.)
 διπρόσωπος (d διπρόσωπον). ¹⁹ β, A, S¹ add ἐστί. ²⁰ h adds τόν.
²¹ d reads καί. ²² c. hi, β, A^{abed}, S¹ read as in margin. A^b = προσδέχεται
 Θεός. προσδοκάμενος is a corruption of προσδεχόμενος or it is a translation
 of מִשְׁכָּח corrupt for מִשְׁכָּח = προσδεχόμενος. ²³ = 3 corrupt for 3.
 Thus we have 'the seeming good as the genuine good.' Yet dy
 may have stood in this sense. ²⁴ d reads ἀληθινοῦ. A^{bcddef} =
 τῆς ἀληθείας. ²⁵ α, A^b. β, S¹ read as in margin. A^{bcddef} omit.
²⁶ α, aef. bdg read ἔτερος. ²⁷ c. h, b, S¹ read ἰδεῖν ἡμέραν ἀγαθὴν (save
 that ab¹, S¹ trs. ἰδεῖν after ἀγαθὴν). d ἰδεῖν ἡμέραν κακὴν. aefg ἀγ. ἡμέραν
 ἰδεῖν. c may have been influenced by LXX of Ps. xxxiv. 12. In h, β, S¹
 we have the technical use of כִּי כִּי as meaning a time of enjoyment
 or festival. Cf. Esther viii. 17. Text of h, β, S¹ is to be preferred.
 A = ἀγαθόν (A^{bcd} om.) ἰδεῖν (transposing the ἰδεῖν after ἀσώτων). ²⁸ ef.
 ad read αἰσχροναί. b χράνη. g μανεί. c (h?) ἐχθραίνει. hi ἐχεράνη (sic).
 The reading of α seems a corruption of that of β. ²⁹ b reads στόμα.
³⁰ β, A, S¹ trs. before τὴν ψ. For μολυνεῖ, hi, ad read μολύνει. ³¹ α, abefg,
 S¹ (save that c adds αὐτό and S¹ πᾶν after τοῦτο). d reads καίγε
 καὶ τοῦτο ὅλον. ef add ἐστί. A = τοῦτο οὖν διπλόη ἐστί. a om. rest of
 verse. ³² α read μᾶλλον. ³³ d³ g read κακόν. ³⁴ α. b, S¹ read
 ὅτι οἱ. adefg οἱ. A = καὶ οἱ. ³⁵ be read δόρκους. g prefixes τοῖς. ³⁶ g
 prefixes τοῖς. ³⁷ α. β, A, S¹ read ὁμοιοί εἰσιν. ³⁸ α, ade, A^{ef} (7). β-ade,
 S¹ read ἀγρίφ. A^{abed} (7) = ἀγρίωτητι. ³⁹ A^{bcd} om. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as
 in margin. ⁴¹ h, β-g, A, S¹ (save that h om. καί, f τῶν, and A reads μισεῖν).
 c reads ὦν ὁ Θεὸς μισεῖ. g οὖν τὸ ποτηρόν, ἐργάζεσθε τὸ καλόν, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ
 τῶν ἐντολῶν τῶν ἔργων ὦν μισεῖ ἀπαγορεύει. ⁴² β-ag, S¹ (save that bd, S¹
 read ἀπείργων). c, a om. h reads τὸ κακὸν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ. g τὸ γινόμενον
 ἀγαθόν. A = καὶ ἀπείργειν τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ.

V. Ὁράτε¹, τέκνα², πῶς δύο³ εἰσιν ἔν πᾶσιν¹, ἐν⁴ κατέναντι τοῦ ἐνός, *καὶ ἐν ὑπὸ τοῦ ἐνός⁵ κέκρυπται· ἔν τῇ κτήσει ἢ πλεονεξία, ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ἢ μέθῃ, ἐν τῷ γέλωτι τὸ πένθος, ἐν τῷ γάμῳ ἢ ἀσωτία¹⁶. 2. Τὴν⁷ ζωὴν ὁ θάνατος διαδέχεται, τὴν δόξαν ἢ ἀγαμία, τὴν ἡμέραν ἢ νύξ⁸, τὸ φῶς τὸ σκότος· τὰ δὲ πάντα⁹ ὑπὸ ἡμέραν εἰσιν¹⁰, ὑπὸ ζωῇ¹¹ τὰ δίκαια, ὑπὸ θάνατον τὰ ἄδικα¹¹². διὸ καὶ τὸν¹³ θάνατον ἢ αἰώνιος ζωῇ ἀναμένει¹⁴. 3. Καὶ οὐκ¹⁵ ἔστιν εἰπεῖν τὴν ἀλήθειαν ψεύδος, οὐδὲ *τὸ δίκαιον ἄδικον¹⁶, ὅτι πᾶσα ἀλήθεια ὑπὸ *κοῦ φωτός¹⁷ ἔστιν, καθὼς τὰ πάντα¹⁸ ὑπὸ *τοῦ Θεοῦ¹⁹. 4. Ταῦτα οὖν²⁰ πάντα ἔγωγ²¹ ἐδοκίμασα ἐν τῇ ζωῇ μου, καὶ οὐκ ἐπλανήθην ἀπὸ τῆς ἀληθείας Κυρίου, καὶ²² τὰς ἐντολὰς τοῦ ὑψίστου²³ ἐξεζήτησα²⁴ κατὰ πᾶσαν ἰσχύν μου πορευόμενος²⁵. VI. Προσέχετε οὖν *καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου¹, *τὰς ἐντολὰς² Κυρίου³ μονοπροσώπως *ἀκολουθοῦντες τῇ ἀληθείᾳ⁴. 2. Ὅτι οἱ διπρόσωποι δισσῶς[†] κολάζονται⁵, Ὅτι καὶ πρόσσωσι

V. ¹δ, A^hed, S¹ add οὖν. ²g om. A adds μου. ³d adds δύοί. ⁴a om. next five words through hmt. ⁵g repeats. After κέκρυπται d adds καὶ γὰρ ἐν τῇ κρίσει ἢ προσωποληψία, μᾶλλον δὲ ἢ δοροληψία κέκρυπται. ⁶α, adef, S¹ (save that all read κρίσει for κτήσει except h which reads κρίσει, a om. ἐν . . . πλεονεξία, d adds δὲ after ἐν 1° and 2° and instead of ἢ ἀσωτία which α read and f om., ae, S¹ read ἢ ἀκρασία, d ἢ ἀρεκνία). dg, A om. ⁷d reads πρὸς τοῦτοις δὲ τὴν. ⁸be, S¹ add καί. a om. next four words. ⁹A adds ταῦτα. ¹⁰bd, S¹ add καί. h om. next four words. ¹¹g adds ἦν. Printed Arm. Text reads τῶν δικαίων for τὰ δίκαια. ¹²α, β, A, S¹ om. ¹³g reads μετά. ¹⁴h, β-g. c reads διαμένει. g μόνη μένει. ¹⁵d om. ¹⁶g reads ἄδικον δίκαιον. ¹⁷α, bd. aefg read τὸ φῶς. ¹⁸α, bd. aefg read ὅλα. ¹⁹α, d. β-d read τὸν Θεόν. aef add ἐστίν. d εἰσιν. ²⁰α, A, β, S¹ om. ²¹α, β, A, S¹ om. ²²d, A read ἀλλά. d adds πάσας. ²³h reads Κυρίου. ²⁴e reads ἐζήτησα. ²⁵α, β, A, S¹ read as in margin.

VI. ¹α, adef. dg, S¹ read τέκνα καὶ ὑμεῖς. A = τέκνα μου. ²α, b. β-d read ταῖς ἐντολαῖς. ³c, g. h, β-g prefix τοῦ. ⁴h, β, A, S¹ (save that g reads d. τὴν ἀλήθειαν and A καὶ ἀκολουθεῖτε τ. d.). c reads ποιοῦντες. ⁵A = κολασθήσονται. Text = 𐤒𐤕𐤍 or 𐤒𐤕𐤍 which should here have been rendered ἀμαρτάνουσι. The double nature of the sin is then stated in ver. 2. There is no mention here of punishment. In 1 Enoch v. 9 one or other of these Hebrew verbs is rendered by ἀμαρτάνω in the Gizeh Greek Version and in the Greek followed by the Ethiopic Version is rendered by κολασθήσονται, but in this passage the former is right and the latter wrong. ⁶α, adef, S¹ (save that d reads δύοί for δύο). dg, A wrongly om.

τὸ κακόν, καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσιν¹⁶, *μιμούμενοι *bg, A* τὰ πνεύματα τῆς πλάνης καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων συναγωνιζόμενοι⁷. πνεύματα
 3. Ἵγμεις οὖν, τέκνα μου¹⁸, τὸν νόμον Κυρίου⁹ φυλάξατε^{τῆς} πλάνης
 καὶ¹⁰ μὴ προσέχετε *τῷ κακῷ ὡς καλῷ¹¹, ἀλλὰ κατὰ¹² τὸ μισήσατε
 ὄντως⁹ καλόν¹³ ἀποβλέπετε, καὶ διατηρεῖτε αὐτὸ ἐν πάσαις τὰ κατὰ
 ταῖς¹⁴ ἐντολαῖς Κυρίου, εἰς αὐτὸ¹⁵ ἀναστρεφόμενοι, καὶ ἐν ἀνθρώ-
 αὐτῷ καταπαύοντες¹⁶. 4. Ὅτι τὰ τέλη τῶν ἀνθρώπων *πῶν ἀγω-*
 δεικνύουσι¹⁷ τὴν δικαιοσύνην αὐτῶν¹⁸, *καὶ ἄγνωρίζονται¹⁹ *νιζόμενα.*
 *τοῖς ἀγγέλοις²⁰ Κυρίου, καὶ τοῦ Βελιάρ²¹. 5. Ὅτε²² γὰρ *β, A, S¹*
 ἡ ψυχὴ ἀπέρχεται²⁴, βασανίζεται ὑπὸ τοῦ πονηροῦ *γνωρίζον-*
 πνεύματος, *ὃ καὶ²³ ἐδούλευεν²⁶ ἐν ἐπιθυμίαις²⁷ καὶ ἔργοις *τες (A*
 πονηροῖς. *γνωρίζουσι).*

B-ef, S¹ τοὺς ἀγγέλους. *β, A, S¹* τετραγαμένη.

this clause which states the two sins of which the διπρόσωποι are guilty. This clause has been taken over bodily by S. Paul into Rom. i. 32. ⁷α (save that *h* reads ἀγωνιζόμενοι). *aef, S¹* support α but differ slightly and gave a different order: τὰ πνεύματα τῆς πλάνης μιμούμενοι (+ τὰ ε, *S¹*) κατὰ τῶν ἀνθ. ἀγωνιζόμενα. *bg, A* owing to the loss of the preceding clause rewrote the text. *d* is conflate as frequently, combining both texts. *bdg, A* = τὰ πνεύματα τῆς πλάνης μισήσατε τὰ (*d* ὅτι, *g* καὶ τὰ) κατὰ τῶν ἀνθρώπων (*b* τὸν ἀνθρώπων) ἀγωνιζόμενα (*d* ἀγωνίζονται). ⁸α, *aef, S¹*. *bdg, A* om. ⁹ *g* om. ¹⁰ *c* om. ¹¹α, *ag, A, S¹*. *def* read τὸ κακὸν ὡς καλόν. *d* τῷ καλῷ ὡς κακῷ. ¹²α, *aef*. *bd* reads εἰς. *g* om. ¹³ For ὄντως καλόν *A^{ef}* reads δίκαιον λόγον (by internal corruption), *A^{abb^{ae}d}* δίκαιον καὶ καλόν. ¹⁴α, *d, abefg, A* om. ¹⁵ *b, S¹* read αὐτόν. ¹⁶ *A* read ζῆλωσι *g* (= φρονησίντες) corrupt for ζῆλωσι *g* = καταπαύοντες (intransitively used). ¹⁷α (for usual form δεικνύουσι). *β* reads δεικνύουσι. ¹⁸ *S* om. *A^{ab}* om. rest of VI and all VII. ¹⁹α. *abef, S¹* read γνωρίζοντες. *dg* γνωρίζοντων. *A* = καὶ γνωρίζειν (= καὶ γνωρίζουσι). But all are corrupt. γνωρίζονται τοῖς ἀγγέλοις = 𐤁𐤓𐤁𐤏𐤍𐤁𐤏 𐤓𐤕𐤕𐤓𐤕 where the verb is corrupt for 𐤓𐤕𐤕𐤓 = 'meet the angels.' The LXX implies the same corruption in Amos iii. 3. Read καὶ συναντήσωσι. ²⁰α, *ef, abdg, S¹* read τοὺς ἀγγέλους. *A* = τὸν νόμον. ²¹α. *β, A, S¹* = Σατανᾶ. ²²α, *aef. bdg* read εἰς. ²³α. *β, A, S¹* (save that *e* reads τετραγαμένη) read as in margin. α = 𐤓𐤕𐤕𐤓 which may be a corruption of 𐤓𐤕𐤕𐤓 = τετραγαμένη. The text of *β* is preferable, since ἡσυχος defines the opposite emotion. See next verse. ²⁴ *d* reads ἐξέρχεται. *e* ἀνέρχεται. ²⁵ *c, g* (omitting καί). *h* reads καὶ γάρ. *β-g* read ὃ καί. ²⁶ *c, h, β, S¹* read ἐδούλευεν. ²⁷ *h* reads ἐπιθυμία. ²⁸α, *f* (omitting ἐστίν), *abeg, A* read ἡσυχος. *d* ἡσυχος εἰσέρχεται καί,

α	β, A, S ¹
6. Ἐὰν δέ *ἔστω ἥσυχος ²⁸ *ἐν χαρᾷ ²⁹ †γνωρίζει ³⁰ τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης, *καὶ εἰσ- φέρει αὐτὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον ³¹ .	6. Ἐὰν δὲ ἡσύχως ἔν χαρᾷ ¹ †ἐγνώρισε τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης, παραμυθεῖται αὐτὸν ἐν ζωῇ.

VII. Μὴ γίνεσθε¹ ὡς Σόδομα², ἥτις ἠγνόησε³ *τοὺς
ἄγγέλους⁴ Κυρίου, καὶ ἀπώλετο ἕως⁵ αἰῶνος. 2. *Ἐγὼ
γὰρ οἶδα⁶ ὅτι ἁμαρτήσετε⁷ καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας
ἐχθρῶν ὑμῶν, †καὶ¹⁸ ἡ γῆ ὑμῶν⁹ ἐρημωθήσεται¹⁰, καὶ τὰ
ἅγια ὑμῶν καταφθαρήσονται¹¹, καὶ ὑμεῖς¹² διασκορπισθήσεσθε¹³
hi, β, A, S¹ καὶ εἰς τὰς τέσσαρας¹⁴ γωνίας *τῆς γῆς¹⁵, καὶ ἔσεσθε *εἰς
(h, fom.) διασπορὰν ἐξουθενωμένοι¹⁶ ὡς¹⁷ ἔδωρ¹⁸ ἀχρηστον¹⁹, 3. Ἔως
ἐν ἡσυ- οὗ²⁰ ὁ ἔψιτος ἐπισκέψηται τὴν γῆν, καὶ αὐτοὺς ἐλθὼν [ὡς
χίρα συν- τριβῶν. ἀνθρώπος²¹ μετὰ ἀνθρώπων *ἐσθίων καὶ πίνων²²], καὶ²³

²⁸ This phrase is omitted by A, S¹. If it is original it should be taken with γνωρίσει. But it seems to be an intrusion or a corruption. We should expect ἀπέρχεται. Cf. ver. 5.

²⁹ α. β, A, S read ἐγνώρισεν. Verb corrupt as in ver. 5. See note 19. Read συναντήσῃ or συνήντησε.
³¹ α (hi reading αὐτήν). β, A, S¹ read (+ καὶ S¹) παραμυθεῖται (dg, A παρακαλοῦντα, b παρακαλέσει) αὐτὸν ἐν ζωῇ (save that c reads αὐτήν and A ζωὴν αὐτοῦ). d adds αἰωρία καὶ ἀτελευτήφ. The text of α is to be preferred. εἰσφέρει = πῦρ. This corrupted as Πῦρ explains aef, S¹ παραμυθεῖται and bdg, A παρακαλοῦντα. The LXX implies the same corruption in 1 Sam. xxii. 4; Is. lvii. 18. Moreover in T. Benj. vi. 1 reads ὁ γὰρ ἄγγελος τῆς εἰρήνης ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ where ὁδηγεῖ = Πῦρ or Πῦρ—a passage that confirms the text of α. It is noteworthy that Symmachus renders Πῦρ as if it were Πῦρ in Job xxxix. 25—the converse corruption of that presupposed by β, A, S¹.

VII. ¹b, S¹ add τέκνα. d prefixes οὐν. ²A, S¹ read Σοδομίται followed by the requisite plurals. a om. rest of verse. ³A^{abbd} read ἔγνωσαν, but A^{ab} support text. ⁴d reads ἄγγέλους. A = τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης. ⁵hi add τοῦ. ⁶c. hi, A reads ἐγὼ οἶδα. β, S¹ οἶδα γάρ. ⁷β-g. α read ἁμαρτήσητε. g ἁμαρτήσεσθε. ⁸a, A om. ⁹hi om. ¹⁰b om. next five words. ¹¹α. β-bd read καταφθαρήσεται. d διαφθαρήσονται. ¹²d adds δέ. ¹³d adds ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ¹⁴A^{abd} = πάσας. ¹⁵af om. ¹⁶α. β, S¹ read ἐν διασπορᾷ (d διαφθορᾷ) ἐξουθενωμένοι (aefg ἐξουθενωμένοι). A = διασπαρέντες καὶ ἐξουθενωμένοι. ¹⁷c reads ὥσει, the εἰ being added above the line. ¹⁸d reads εἶδος. ¹⁹α add here περὶ τοῦ (c om.) Χριστοῦ, c in margin and hi in text after τὴν γῆν. d τοῦ Χριστοῦ. ²⁰g om. ²¹A adds καί. The bracketed clause is obviously a Christian interpolation. ²²A =

συντρίβων²⁴ τὴν κάραν²⁵ τοῦ δράκοντος *ἐπὶ τοῦ²⁶ ὕδατος, β-γ, S¹ *οὗτος σώσει²⁷ τὸν Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη [θεὸς²⁸ εἰς ἀπειθεῖν. β, A, S¹ ἀνδρα ὑποκρινόμενος²⁹]. 4. Εἶπατε οὖν, ἴτεκνα μου καὶ ἀγγέλων ὑμεῖς³⁰ ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν³¹, μὴ ἀπειθήσωσιν³² αὐτῷ. γάρ (αεφ, S¹ ἔγνω) ἐν 5. *Ἐγὼ γὰρ ἔγνω³³ ὅτι ἁπειθοῦντες³⁴ *ἀπειθήσετε, καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε³⁵, μὴ προσέχοντες³⁶ *τῷ νόμῳ³⁷ θεοῦ, ταῖς ἀλλ' ἐντολαῖς ἀνθρώπων *κακίᾳ διαφθειρόμενοι³⁸. 6. *Καὶ πλαξὶ διὰ τοῦτο³⁹ διασκορπισθήσεσθε⁴⁰ ὡς Γὰρ καὶ⁴¹ Δάν, οἱ ἀδελφοί μου⁴², *καὶ ἀγνοήσετε χώρας αὐτῶν⁴³ καὶ φυλὴν καὶ β, A, οἱ γλώσσαν⁴⁴. 7. Ἀλλ' ἐπισυνάξει ὑμᾶς⁴⁵ ἐν πίστει διὰ χώρας τῆς⁴⁶ εὐσπλαγχνίας αὐτοῦ, καὶ⁴⁷ δι' Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ ἀγνοή- σουσιν καὶ Ἰακώβ.

(A ἡγνόησαν). β-ε, A, S¹ ὑμᾶς Κύριος. β, A, S¹ ἐλπῖδα.

ἔδεται καὶ πίεται. ²² c, f, S¹ om. hi, β-f, A, S¹ add as in margin. ²⁴ A, S¹ = συντρίψει. ²⁵ αλ. i reads καρδίαν, β κεφαλὴν. ²⁶ g, A¹⁵. A^{b+d} om, together with ὕδατος. α, β-γ read διὰ a change which may be due to Christian influences, but yet διὰ can here mean 'in.' S¹ = τῇ βουλῇ or τῷ ὕδατι. The text goes back to Ps. lxxiv. 13 οὐρανῷ. ²⁷ α, βefg, S. a reads σώσει. d σώσει οὕτως. A^{b+cds} = καὶ σώσει. ²⁸ f reads ἔως. a om. θεὸς . . . ὑποκρινόμενος. The bracketed clause which follows is obviously Christian. ²⁹ hi, β-ag, S. c reads ἐπικρ. g ἀποκρ. A = φαινόμενος. ³⁰ α. β, A, S om. ³¹ d adds τοῦ ἐντειλασθαι αὐτοῖς. ³² α. β-γ read ἀπειθεῖν. g ἀπιστεῖν. A = ἀπιστήσωσιν. ³³ α. aef, S¹ and bdg, A^{b+cds} read as in margin (save that g reads πράξιεν τῶν ἀνθρώπων for πλ. τῶν οὐρανῶν). ³⁴ g om. ³⁵ α (save that they put the verbs in the aorist subj. and hi add αὐτῷ after the first). β-d, A, S¹ read ἀπειθήσετε (A ἀπειθήσουσι) αὐτῷ καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε (αὐ ἀσεβήσητε, A ἀσεβήσουσι) εἰς αὐτόν (g αὐτῷ). d ἀπειθήσετε εἰς αὐτόν. S¹ = αὐτῷ ἀπειθήσετε. ³⁶ g reads προσέχετε οὖν. ³⁷ c, β-b. hi, b read τὸν νόμον. hi, β-f add τοῦ. ³⁸ α (save that hi read διαφερόμενοι before κακίᾳ). defg read μονοπροσώπῳ (f μονοπροσώπων) κακίᾳ φερόμενοι (f διαφερόμενοι). αὐ om. A = κακίᾳ (or εἰς κακίαν) πίπτοντες ἔστε. But πῶς ἐκ τῆς π (= πίπτοντες) may be corrupt for πῶς ἐκ τῆς π = διαφθειρόμενοι. S¹ = μόνον ἔχετε κακίαν. ³⁹ hi. c reads καὶ. β, S¹ διὰ τοῦτο. A ἀλλὰ διὰ τοῦτο. ⁴⁰ hi, g read σκορπισθήσεθε. ⁴¹ i reads ὡς. d adds ὡς. ⁴² A = ἡμῶν. ⁴³ α (save that c reads ἀγνοήσετε and h ἀγνόησητε). β, A read as in margin. S¹ = οὐκ ὀφθαλμοὺς τὴν χώραν αὐτῶν. The text of β, A is preferable owing to next verse. ⁴⁴ β, A, S¹ add αὐτῶν. ⁴⁵ α, e. β-ε, A, S¹ read as in margin (save that A⁵ reads ὑμᾶς θεός). ⁴⁶ c. h om. β, A, S¹ read as in margin (save that f reads ἐλπίδος). ⁴⁷ α, d. β-d, A, S¹ om.

β-δ, Α, S¹ VIII. Καὶ¹ εἰπὼν αὐτοῖς ταῦτα ἐνετεῖλατο λέγων². Θάψατέ
αὐτοῖς με ἐν³ Χεβρών⁴. Καὶ ἀπέθανεν⁵ ὁ ἔνυψ⁶ καλῶ κοιμηθεὶς⁷.
λέγων.
β-δ, Α, S¹ 2. Καὶ⁸ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὅσα⁹ ἐνετεῖλατο αὐτοῖς, καὶ¹⁰
Καὶ μετὰ *ἀνήγαγον αὐτὸν ἐν Χεβρὼν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν¹¹ μετὰ τῶν πατέρων
ταῦτα. αὐτοῦ¹².
δg, Α
ἀναγα-
γόντες
αὐτὸν
ἔθαψαν.

Διαθήκη Ἰωσήφ τοῦ ἐνδεκάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ
Ῥαχὴλ¹.

β, S¹
τέκνα μου
καὶ ἀδελ-
φοί.
β, Α^{ab}
ἀδελ-
φί, S¹
υἱοί, τοῦ
πατρὸς
ἡμῶν.
I. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἰωσήφ². Ἐν τῷ μέλλειν αὐτὸν
ἀποθνήσκειν³, καλέσας⁴ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφούς
αὐτοῦ¹ εἶπεν αὐτοῖς.
2. *Ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου⁵,
Ἀκούσατε Ἰωσήφ⁶ τοῦ ἡγαπημένου ὑπὸ⁷ Ἰσραήλ⁸,
Ἐνωτίσασθε *ῥήματα τοῦ στόματός μου.⁹

VIII. ¹This verse *d* gives as follows: καὶ ταῦτα εἰπὼν αὐτοῖς ἐκοιμήθη
ἐν εἰρήνῃ. ²α. β-δ, Α, S¹ read as in margin. ³α, g. *abef* read *eis*.
⁴h, e read *Χεβρών*. ⁵h, *abef* add *ἐν*. ⁶= *ἔνυψ* corrupt for *ἔνυψ* = *γήρι*.
See T. Iss. vii. 9; T. Benj. xii. 2. The same corruption is found in
T. Zeb. x. 6. ⁷Α = *ἐκοιμήθη*. ⁸α. β-δ, Α, S¹ read as in margin.
For καὶ . . . αὐτὸν ²*d* reads καὶ ἀγαγόντες αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔθαψαν αὐτὸν
ἐν Χεβρὼν ἐν τῷ σπηλαίῳ διπλῷ. ⁹α. β-δ, Α, S¹ read *ἐς*. ¹⁰g om.
¹¹α, *abef* (save that *abef* om. *ἐν* X. and h, *abef* om. αὐτὸν ²). S¹ = *ἀνήγαγον*
αὐτὸν (rest corrupt). δg, Α read as in margin (save that *g* reads καὶ
θάψαντες for αὐτ. ἔθ.). See *d* in note 8. *d* adds *ἐν* X. ἐν τῷ σπηλαίῳ
διπλῷ. ¹²Α^b adds *ἐν* Χεβρὼν. f, S¹ read Ἀσσήρ υἱὸς Ἰακώβ ι', υἱὸς
Ζέλφας β' (S¹ Z. β' καὶ υἱὸς Ἰ. ι') καὶ (f om.) ἔζησεν ἔτη (S¹ om.) ρκς'. *g* adds
τέλος διαθήκης Ἀσήρ· οὗτος ἐκ τῆς Ζέλφας δεύτερος ἔζησε ἔτη ρκς'.

¹Title. α as text (save that h om. τοῦ before ἐνδεκάτου and adds πρώτον
after Ῥαχ.). *abef*, S¹ read δ. Ἰωσ. ια' (*ef*, S¹ om.) περὶ σωφροσύνης (+ Ἰωσήφ
ἐρμηνεύεται οὐκίδου (sic) ἀφάρσεις f). *d* δ. Ἰωσ. τοῦ παγκάλλου (sic) υἱοῦ Ἰακώβ
ια', υἱοῦ Ῥαχὴλ α' περὶ σωφροσύνης. *g* ια' only. Α = διαθήκη Ἰωσήφ (+ περὶ
φθόνου Α^{bab}). ²*d* adds δ διέθετο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ³*d* adds ἐν γὰρ τῷ
ρὶ ἔπει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ⁴α add γάρ. ⁵α, Α^{bb} (save that h om. κ. τέκνα
μου). β, S¹ read as in margin (save that *g* reads *τεκνία* and δg add μου
after δδ.). Α^{b+odis} om. ⁶S¹ om. *g* adds καί. ⁷c, g om. *d* adds
Κυρίου Θεοῦ. ⁸Α^{b*} add πατρὸς ἡμῶν. ⁹α. β, Α^{abdis}, S¹ read as in
margin (save that *a* reads ἡμῶν, *d* ῥήματα for τοῦ and Α^b om. υἱοῖς). Α^{b*}

3. Ἐγὼ εἶδον ἐν τῇ ζωῇ μου τὸν φθόνον καὶ τὸν θάνατον
Καὶ¹⁰ οὐκ ἐπλανήθην ἄλλ' ἐμειω¹¹ ἐν τῇ ἀληθείᾳ
Κυρίου.
4. Οἱ¹² ἀδελφοί μου οὗτοι ἐμίσησάν με, *Ο δὲ Κύριος¹³
ἠγάπησέ με·
Αὐτοὶ¹⁴ ἠθελόν με¹⁵ ἀνελεῖν, *Ο δὲ Θεὸς¹⁶ τῶν πατέρων
μου¹⁷ ἐφύλαξέν με·
Εἰς λάκκον με¹⁸ ἐχάλασαν, Καὶ ὁ ὕψιστος ἀνήγαγέν με^{18a}.
5. Ἐπράθην *εἰς δουλείαν¹⁹, *Καὶ ὁ πάντων δεσπότης²⁰ β, S εἰς
ἡλευθέρωσέν με·
Εἰς αἰχμαλωσίαν ἐλήφθην²¹, Καὶ ἡ κραταιὰ αὐτοῦ χεὶρ
ἐβοήθησέ μοι·
Ἐν λιμῷ συνεσχέθην, Καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος διέθρεψέ με²².
6. Μόνος ἤμην²³, καὶ ὁ Θεὸς²⁴ παρεκάλεισέ με·
Ἐν ἀσθενείᾳ ἤμην, καὶ ὁ Κύριος²⁵ ἐπεσκέψατό με^{26a}
Ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ὁ ὁ σωτὴρ²⁷ ἐχαρίτωσέ με²⁸.
[Ἐν δεσμοῖς καὶ ἔλυσέ με.]²⁹

ρήματά μου. ¹⁰d reads ἀλλ'. ¹¹α, def, S¹ (save that def read ἔμενον).
α reads ἀλλ'. bg, A om. ¹²g reads ἐπεὶ γοῦν οἱ. A^{abb+cd}, S¹ καὶ οἱ, but not
A^b as text states. ¹³α, d. β-d, A^{abb}, S¹ read καὶ (+ ὁ αεψγ) Κύριος. A^{b+cd}
om. together with next two words. ¹⁴g reads οὗτοι. A^{b*}, S¹ read καί.
¹⁵d tra. after ἀνελεῖν. ¹⁶c, A^b. α reads καὶ ὁ Κύριος. N, bdef, A^{ab+cd} καὶ
ὁ Θεός. ¹⁷ef om. A^b = ἡμῶν. ¹⁸c om. ¹⁹α, A. β, S read as in
margin save that g reads ὡς δούλος. ²⁰α. β-ab, A^{b+cd} read ὁ πάντων
Κύριος. α καὶ ὁ Θεός. β, S: καὶ ὁ Κύριος (+ ἐκ πάντων S). A^{ab} om. together
with ἡλευθέρωσέν . . . ἐλήφθην. ²¹c, d read ἀνελήφθην. A^{b+cd} om. next
ten words. ²²c reads μοι. ²³ch om. next sixteen words through hmt.
af om. next eight words through hmt. ²⁴beg, A, S. d reads Κύριος.
d, A^{b*}, S¹ add τοῦ πατρός μου. ²⁵aef. bfg, S¹ read ὕψιστος. A^{abb+cd} =
Θεός. A^{b*} = φύλαξ. ²⁶α om. next eight words. A^{abb} next six
words. ²⁷α, β. We should read Θεός μου with A^{b+cd} or Κύριος with
S¹. g adds ἐν πᾶσι. ²⁸c reads μοι. ²⁹d om. It is found in all
other MSS. and in A, S. A^{abb+cd} add Κύριος, A^{ef} Θεός before ἔλυσε, but not
A^{ab}. I have bracketed the line as an interpolation. It may be a
dittography, and have arisen from a corrupt repetition of the preceding in
the Hebrew. Thus δεσμός and φυλακή can both go back to 𐤁𐤍𐤔.
ἐχαρίτωσε = 𐤁𐤏𐤔 which might possibly be corrupted with 𐤁𐤏𐤔 = ἔλυσε.
ἐχαρίτωσε forms a good parallel to the two preceding verbs and ἔλυσε
does not. Finally the parallelism is destroyed by this addition,
as verses 4, 5, 6, 7 form stanzas of three lines each. α om.

β, Α, S¹
 Αιγυ-
 πτίων.
 deg, A^{ab}
 εν
 φθόνοις.
 συνδού-
 λων.
 β-β
 ούτως
 (d μετά
 ταῦτα,
 ag om.)
 ο ευνού-
 χος Φ.
 β, Α, S¹
 απω-
 θείται.
 βg, A^{abh},
 S¹ τόποις.
 β, S¹
 παρί-
 σταται.

7. Ἐν διαβολαῖς καὶ συνηγόρησέ μοι.

Ἐν λόγοις³⁰ ἐνυπνίων³¹ πικροῖς³² καὶ³³ ἐρρύσατό με³⁴.

Δούλος³⁵ καὶ ὑψώσέ³⁶ με.

II. * Καὶ οὗτος ὁ ἀρχιμάγειρος Φαραὼ¹¹ ἐπίστευσέ μοι τὸν
 οἶκον αὐτοῦ.

2. Καὶ ἡγωνισάμην πρὸς γυναικα ἀναιδῇ
 ἐπείγουσάν² με παρανομεῖν μετ' αὐτῆς, ἀλλ' ὁ Θεὸς * τοῦ
 πατρός μου³ ἐρρύσατό⁴ με ἐκ⁵ φλογὸς καιομένης.

3. Ἐφυλακίσθην⁶, ἐτύφθην⁷, ἔξεμυκτηρίσθην¹⁸, καὶ ἔδωκέ με⁹

δ¹⁰ Κύριος¹¹ εἰς οἰκτιρμούς ἐνώπιον τοῦ δεσμοφύλακος.

4. Οὐ γὰρ¹² ἐγκαταλείπει¹³ Κύριος¹⁴ τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
 * Οὐκ ἐν σκότει, ἢ δεσμοῖς¹⁵, ἢ θλίψεσιν, ἢ ἀνάγκαις.

5. Οὐ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἐπαισχύνεται ὁ Θεός,
 Οὔτε¹⁶ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου δειλιᾷ,

Οὔτε¹⁷ ὡς γηγενὴς [ἀσθενεῖ ἢ]¹⁸ πτοεῖται¹⁹,

6. Ἐν²⁰ πᾶσι δὲ τούτοις²¹ προίσταται²²

Καὶ ἐν διαφόροις τρόποις²³ παρακαλεῖ²⁴.

ἐν δεσμοῖς to end of chapter.

³⁰ α, β, S. A read *μαλίστη* (= φυλακαῖς)

but this is probably corrupt for *μαλὶν* = λόγοις.

³¹ α. β, A, S¹ read

Αἰγυπτίων (δ Αἰγυπτίους).

³² A^{abh} om.

³³ A adds *ἐκείθεν*.

³⁴ f, A^{bcds}

om. next line.

³⁵ α (save that h reads *δούλον*).

deg, A^{ab} read as in

margin. δ ἐν φθόνοις σὺν δόλοις. S¹ = ἐν φθόνοις σὺν πόνοις.

³⁶ S¹ = *ἐξείλατο*.

II. ¹ α (save that h reads *αὐτός*). adefg read *καὶ* (a om.) (+ μετά ταῦτα d,

+ οὕτως eg, + οὗτος f) ὁ ευνούχος (d οἰνοχόος) Φ. b κ. οὕτως Φωτιμάρ ὁ ἀρχιμά-

γειρος Φ. A = καὶ οὕτως Πιταφρής (A^{bcds} Φωτιφάρ). S¹ = Καὶ οὕτως ὁ ἀρχὼν τῶν

ευνούχων. g adds ὁ Φωτι.

² g. α, adef read *ἐπείγουσής*. b *ἐπείγουσῃ*.

³ h, A^{bcds}. c reads τῶν πατέρων μου. defg, A^{abh}, S¹ Ἰσραὴλ τοῦ πατρός μου

(g, A^{abh} τ. π. μ. Ἰσραὴλ). ad τοῦ πατρός μου Ἰακώβ (α Ἰ. τ. π.).

⁴ b reads *ἐφύλαξε*.

⁵ c. h, β read *ἀπό*.

⁶ g prefixes *καί*.

⁷ bc read *ἐτυπτήθην*.

⁸ α, ef. bdg read *ἐμυκτηρίσθην*. α, A om.

⁹ h, bf. c, adeg read *μοι*. The

words *ἔδωκέ με . . εἰς οἰκτιρμούς ἐνώπιον* are a literal translation of the

Hebrew יָנִיב עֲנִיָּה לְפָנָיו. Cf. Dan. i. 9.

¹⁰ α. β om.

¹¹ h reads

Θεός.

¹² α, d. β-d read *μη γάρ* (efg γὰρ μή).

¹³ α, A. af, S read

ἐγκαταλείπει. bg *ἐγκαταλίπη* (+ ποτε g). d *ἐγκαταλειπάται*.

¹⁴ α, adef, A.

bg, S om. d adds *πάποτε*.

¹⁵ A = οὐδὲ ἐνσκοτεῖ δεσμοῖς.

¹⁶ α, adef.

bg read οὐδέ.

¹⁷ α, def. abg read οὐδέ.

¹⁸ Bracketed as an inter-

polation. Possibly it is an alternative rendering with *πτοεῖται* of ΠΤ.

¹⁹ α. Reading of β, A, S in margin appears to be a corruption of α.

²⁰ δ (h?) read *ἐπί*. A = *ἐν γάρ*.

²¹ α, β-bg. bg, A^{abh}, S¹ read as in margin.

A^{bcds} = Κύριος (by an internal corruption of A^{abh}).

²² α. β, S¹ read as

in margin. A = *ἐστί*.

²³ α, β-af, A. a read *τόποις*. f *προσέποις*.

Ἐν βραχεὶ²⁵ ἀφίσταται²⁶ * εἰς τὸ²⁷ δοκιμάσαι τῆς ψυχῆς β, Α
τὸ διαβούλιον. ἀφιστά-
μενος.

7. * Ἐν δέκα²⁸ πειρασμοῖς * δόκιμον ἀπέδειξε με²⁹

Καὶ ἐν πᾶσι αὐτοῖς³⁰ ἐμακροθύμησα³¹.

Ἵτι³² μέγα φάρμακόν ἐστιν * ἡ μακροθυμία³³

Καὶ πολλὰ³⁴ ἀγαθὰ δίδωσιν * ἡ ὑπομονή³⁵.

III. Ποσάκис ἡ Αἰγυπτία¹ ἠπειλησέ² μοι³ θάνατον ;
ποσάκισ⁴ τιμωρία⁵ ἡ¹⁶ παραδοῦσα⁷ ἀνεκαλέσατο⁸ [καὶ β-α, Α^a,
ἠπειλησέ μοι⁹] * καὶ μὴ θέλοντός μου¹⁰ συνελθεῖν αὐτῇ ἔλεγέ¹¹ β-α, Α^a,
μοι. 2. Κυριεύσεις¹² * κάμω καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ μου¹³, β, Α, S¹
* ἐὰν ἐπιθῶς ἐαυτὸν¹⁴ εἰς ἐμέ, καὶ ἔσῃ ὡς δεσπότης ἡμῶν¹⁵. β, Α, S¹
3. Ἐγὼ δὲ¹⁶ ἐμνημόνευον¹⁷ * λόγους πατρός μου¹⁸, καὶ μου καὶ
εἰσερχόμενος εἰς τὸ ταμιεῖον * κλαίων¹ προσσηχόμεν¹⁹ πάντων
Κυρίῳ²⁰. 4. Καὶ ἐνήστευον ἐν τοῖς ἐπτά ἔτεσι²¹ ἐκεῖνους, dg, Α μου
καὶ ἐφαινόμην * τῷ Αἰγυπτίῳ²² ὡς ἐν τρυφῇ διάγων· ὅτι²³ ἱακώβ.

S = ὀδύνας. ²⁴ A reads *μηχανή* (= παρακαλεῖται) corrupt for *μηχανή* =
παρακαλεῖ. α om. next line. ²⁵ c, d read βραχύ. ²⁶ α. β, A read as
in margin. S¹ = ἐπιστάμενος. ²⁷ h reads ἐν τῷ, g καὶ εἰς τό. ²⁸ β-δ, A.
α read ἐν ἑνδεκά. d διὰ τοῦτο ἐν. g ἕως δέκα. ²⁹ S¹ = ἐν ἐννία. ³⁰ β-δ,
A, S¹ read δόκιμόν με ἀνέδειξε. d ἰδοκίμασε. ³¹ g, A reads τούτοις. ³² A =
ἰδοκίμασθην. ³³ d reads οἶδα ὅτι. ³⁴ A^{ab} ἡ ὑπομονή. A^b = αἱ ὑπομοναί
(not sing. as in text). A^{b+cd} = αἱ μακροθυμίαι. S om. next line. ³⁵ A^{b+cd}
om. ³⁶ A^{b+cd} = ὑπομόνουσι.

III. ¹ d adds Μίμφις. g repeats ποσ. ἡ Αἴγ. S¹ reads οἱ Αἴγ. ² c reads
ἠπειλησε. e ἠθέλησεν. S¹ = ἠπειλησαν. ³ g om. ⁴ g adds ἡ Αἰγυπτία.
⁵ h reads εἰς τιμωρίας. g τιμωρίᾱ. d ἀπειλαῖς and om. next seven words.
⁶ α. β, A, S¹ om. ⁷ a reads παραδούναι. A^c = παρέδωκε. ⁸ A = πάλιν
ἀνεκαλίστατο. For ἀνεκαλίστατο . . . αὐτῇ α reads ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐρρύσατό με. bfg,
A^{bb+cd}, S¹ add με. ⁹ g, A^{bb+cd} om. I have bracketed καὶ ἠπειλησέ μοι
as an interpolation. ¹⁰ α, A^{ab}. bdef, S¹ read as in margin. g μὴ θελήσας.
A^{b+cd} = ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἠθέλησα. A^b καὶ (text wrong here) οὐκ ἠθέλησα.
¹¹ α. β, S¹ read as in margin (save that a reads γάρ for δι). A = καὶ ἔλεγε.
For following μοι g reads ὅτι. ¹² β-f. α, f read κυριεύσης. ¹³ α. β, A, S¹
read as in margin. ¹⁴ d trs. ἐὰν . . . ἐμέ before κυριεύσεις. A^{ab} = καὶ
(A^{ab} om.) ἐὰν κυριεύσης. ¹⁵ f om. A = μου. ¹⁶ b, S¹ read οὐν. ¹⁷ α,
β reads ἐμνησκόμην. ¹⁸ c. dg, A read λόγων (+ πατέρων A^c) πατρός μου
(g μου πατρός) ἱακώβ. These (excepting A^c) are right. Cf. Jub. xxxix. 6.
h, aef, S¹ read λόγους (aef λόγων) πατέρων μου. b λόγους πατέρων πατρός μου
ἱακώβ. ¹⁹ c. h reads κλαίων καὶ εὐχόμενος. β, A, S¹ read προσσηχόμεν.
c adds τῷ. ²⁰ A = θεῷ. d adds τῷ θεῷ. ταῦτά μοι ἐποίησα ἐπὶ ἑπτά.
²¹ A = ἡμέραις but the corruption is native to A. ²² c reads τοῖς Αἰγυπτίοις.

οἱ νηστεύοντες *διὰ τὸν θεὸν²⁴ τοῦ προσώπου τὴν χάριν²⁵ λαμβάνουσιν²⁶. 5. Ἐὰν δὲ ἀπεδήμει²⁷ *ὁ κύριός μου²⁸ οἶνον²⁹ οὐκ ἔπινον, *καὶ τριημερίζων³⁰ ἐλάμβανόν³¹ ἡμῶν τὴν τροφήν³², καὶ ἐδίδουν³³ αὐτὴν τοῖς³⁴ πέντησι καὶ τοῖς³⁵ ἀσθενούσιν. 6. Ὁρθρίζον δὲ³⁶ πρὸς Κύριον καὶ ἐκλαιον καὶ. περὶ Μεμφίας³⁸ τῆς Αἰγυπτίας, ὅτι σφόδρα³⁷ ἀδιαλείπτως β, Α, S¹ ἠνόχλει³⁸ μοι³⁹. *καὶ γὰρ⁴⁰ ἐν νυκτὶ εἰσῆι⁴¹ *πρὸς με⁴² λόγῳ ἐπισκέψεως. 7. Καὶ⁴³ ὅτι⁴⁴ τέκνον ἄρρεν⁴⁵ οὐκ ἦν αὐτῇ, καὶ⁴⁶ προσεποιεῖτο ἔχειν με ὡς⁴⁷ υἱόν⁴⁸. 8. Καὶ⁴⁹ ἔως⁵⁰ χρόνου ὡς υἱόν με⁵¹ περιεπτύσσετο, *ἐγὼ δὲ⁵² ἡγνούουν Κύριον καὶ ἔτεκεν ἄρρεν. *κάκεινῃ δὲ ὑστερον⁵³ εἰς πορνείαν με ἐφελκύσατο⁵⁴.

A^{ab} om. καὶ ἐφαινόμην . . . διάγων. ²⁴ d reads καὶ γάρ. c adds γάρ. ²⁵ α, β. β-d read διὰ θεόν. β, Α, S¹ trs. before νηστεύοντες. ²⁶ d reads θέσιν. ²⁷ α, β. β-d read προσλαμβάνουσιν. d προλαμβάνουσιν κείνηνται. ²⁸ aef. c, g read απεδη μοι, a corruption of απεδήμει. h επεδήμει. β, S¹ επεδίδη μοι. d απιδωτό μοι. A^{ab} read ~~επιδωτό~~ = απηρχόμεν or απεδήμουν corrupt (?) for ~~επιδωτό~~ = απεδήμει. ²⁹ α. A read ~~επιδωτό~~ (=ποι) corrupt (?) for ~~επιδωτό~~ = ὁ Κύριος μου. β, S¹ om. ³⁰ d reads οἶνος. ³¹ a om. A = τριών γὰρ ἡμερῶν and om. following μου. It would have been better if the translator had rendered ὅτε τριημερίζων, regarding the negative as governing the two verbs ἔπινον and ἐλάμβανον. See Driver, *Hebrew Tenses*², 115. But it is possible to take the text as it stands. ³² h (?), ef read ἐλάμβανον. g ἐλάμβανε. ³³ α. β reads δίδωται. ³⁴ h reads ἐδιδόμην. g ἐδίδου. ³⁵ α. β, Α, S¹ om. ³⁶ α, d (save that e, d read ὁρθ.). aefg read ὀρθρίζον (save that ef read ὁρθ.). β, S¹ καὶ ὀρθρίζον. The phrase = ἡμερῶν. A^b adds at beginning καὶ ὅλην τὴν νύκτα προστηνόμεν. ³⁷ α, β, A², S¹. d reads αὐτῆς and om. τῆς Αἰγ. ef Μεμφίον. g Μεμφθείαν (with following two words in acc.). α om. A^a = Περβίας. A^b Μεμφθίας. A^{ab} Μεφίας. A^b corrupt. ³⁸ a om. A adds καὶ. ³⁹ aefg. c reads ἐνόχλη. h, abd ἐνόχλει. ⁴⁰ A^b adds τοῦ πορνεύσαι. ⁴¹ h. c, d read καὶ γὰρ καὶ. β-d, Α, S¹ read as in margin. ⁴² bde read εἰσίοι. ⁴³ b, S¹ trs. after ἐπισκέψεως. ⁴⁴ bd add τὰ μὲν πρῶτα (d τ. πρ. μὲν). S¹ has some corruption. ⁴⁵ d reads ἐπειδή. g ὅτε. ⁴⁶ α. β-d read ἀρρενικόν (g ἀρσενικόν). d om. and trs. τέκνον after αὐτῇ. ⁴⁷ c, α. h, β-α, Α, S¹ om. ⁴⁸ g, Α om. (h ?); β, Α, S¹ add as in margin (save that d om. καὶ and ef ἄρρεν). Possibly this clause was lost through hmt. as υἱόν may have stood in c as in A instead of ἄρρεν. Before this addition d inserts ὑπολαβὼν ἐγὼ ὅτι χάριν τέκνον τοῦτο ποιεῖ and om. καὶ ἔως χρόνου . . . ἡγνούουν. ⁴⁹ α, Α. β, S¹ om. ⁵⁰ β, S¹ add οὐκ. ⁵¹ aef, Α trs. after περιεπτ. g om. ⁵² α. β-df, Α, S¹ read κἀγώ. f om. together with next word. ⁵³ α. a reads ὅτι.

9. Καὶ νοήσας ἐγὼ⁵⁵ ἐλνπήθην ἕως θανάτου⁵⁶. *ἐξελεύσῃς
 δὲ⁵⁷ αὐτῆς ἦλθον εἰς ἐμαντόν, καὶ ἐπένθησα⁵⁸ περὶ αὐτῆς⁵⁹
 ἡμέρας πολλὰς, *ὅτι ἐγνων τὸν δόλον αὐτῆς καὶ τὴν πλάνην⁶⁰. β-α, Α,
 10. Καὶ ἔλεγον *πρὸς αὐτὴν⁶¹ ῥήματα ὑψίστου, εἰ ἄρα σάκκῃς.
 ἐπιστρέψει⁶² ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας⁶³ τῆς ποιηρᾶς⁶⁴. β-δ, Α, S¹

IV. *Πολλάκις οὖν¹ *ὡς ἀγίῳ ἀνδρὶ ἐν λόγοις² ἐκολάκευ³ με⁴ καὶ⁵ μετὰ δόλου διὰ⁶ ῥημάτων ἐπαίνει⁷ *τὴν σωφρο-
 σύνην⁸ μου ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς⁹, βουλομένη *κατὰ¹⁰ ἐγὼ ἐν
 μόνῃς¹⁰ ὑποσκελίσαι με. 2. *Ἐδόξαζε¹¹ γάρ¹¹ με ὡς σάκκῃ
 σώφρονα *φανερῶς, καὶ ἐν κρυφῇ¹² ἔλεγε μοι· Μὴ φοβηθῇς¹³ καὶ
 τὸν ἄνδρα μου· καὶ γὰρ πέπεισται¹⁴ περὶ τῆς σωφροσύνης
 σου¹⁵. ὅτι κἂν *τις αὐτῷ εἴπῃ¹⁶ περὶ ἡμῶν, *οὐ πιστεύσει¹⁷. β-α, Α, S¹
 3. *Ἐν τούτοις πᾶσω¹⁸ ἐγὼ¹⁹ *χαμοκοιτῶν ἐδεόμην τοῦ
 Θεοῦ²⁰ ὅπως *ῥύσεται με²¹ ἐκ *τῆς δολιότητος αὐτῆς²². 4. Ὡς πτίας.

δε, S¹ ἴσχατον. δ κάκιστη μάλιστα ἐπετίετο περισσοτέρως ὁ ἔρως καὶ. f
 ὑστερον. g ἴσχατα δέ. Α = καὶ μετὰ ταῦτα. α, defg, S¹. But with ad
 we should read ἐφελκύντο. Α = ἠθέλησε ἐμβάλλειν (A^{b+odt} ἐφελκύνε).
 α, Α. β-δ, S¹ om. d reads τὸν δόλον ἐγὼ. α d om. next six words.
 α. β-δ, Α, S¹ read καὶ ἐξελεθ. Α^b add καὶ ἐκλαυσα. α d adds
 ἐπί. α d reads ἐγνωκὼς τὴν πλάνην αὐτῆς. α om. α. β reads
 αὐτῇ. α, defg. α reads ὑπόστρέψει. β, S¹ ἀποστρέψει. β, Α, S¹ add
 αὐτῆς. α d reads ποιηρίας. Α^b adds καὶ αὐτὴ φανερῶς εἰς ὀφθαλμοὺς ἀνθρώ-
 πων ἔλεγε.

IV. α. β-α, Α, S¹ read as in margin (save that Α^{bh} is corrupt).
 α om. ver. 1. α, β-α, S¹ (save that dg read ἄγιον ἄνδρα). Α^{b+odt} =
 ὡς ἀγίοις λόγοις. Α^b ἀγίοις λόγοις σου. α, δε³. defg read ἐκολάκευσεν.
 g reads μοι. β, S¹ om. α d adds ματαίων. α, d, Α. def, S¹ ἐπαινοῦσα.
 g ἐπῆρσε. Α adds με καί. α h reads τῆς σωφροσύνης. α Α adds ἐξηγείτο
 καί. d om. rest of verse. α Α^b = ἐν κρυπτῷ. α. β-δ, Α, S¹ read
 ἐδόξαζε (save that g, S¹ read ἐδόξαε). d, Α read καὶ φανερῶς μὲν ἐδόξαζε.
 α d, Α read ἐν κρυπτῷ δέ. α c, def read φοβηθείς. α c, abef, Α, S¹. h, dg
 read πεπίστευται. α d om. rest of verse. α. β-δ, Α, S¹ read εἴπῃ
 τις αὐτῷ. α. β-δ read οὐ μὴ πιστεύσῃ (α πιστεύσει). α d reads ἐγὼ
 δὲ ταῦτα ἀκούων διλυπούμην μεγάλως καί. α. β om. α, def (save
 that def add ἐν σάκκῃ). βδ, Α, S¹ read ἐχαμοκοιτῶν ἐγὼ (d, Α om.) ἐν σάκκῃ
 καὶ (Α καὶ ἐν σάκκῃ) ἐδεόμην τοῦ θεοῦ (Α Κυρίου). g χαμοκοιτῶν ἐν σάκκῃ
 ἐδεόμην τ. Θεοῦ. α c, bdeg. h, af read ῥύσεται με. βdg, S¹ add δ (dg om.)
 Κύριος. α. β-α, Α, S¹ read as in margin. α αὐτῆς. α = ΠΤΥΠΤ or ΠΠΥΠ which may be a corruption of ΠΤΥΠΤ = τῆς Ληγουπτίας.

β, A, S¹ δὲ οὐδὲν ἰσχυσεν²³ ἱ* ἐν τούτῳ²⁴, πάλιν ἐπὶ²⁵ λόγῳ κατη-
 Κυρίων. χήσεως ἤρχετο²⁶ πρὸς με τοῦ²⁷ μαθεῖν²⁸ λόγον Θεοῦ²⁹. 5.
 β, S¹ καὶ Καὶ ἔλεγε³⁰ μοι³¹. Εἰ θέλῃς³² ἵνα καταλείψω³³ τὰ εἰδῶλα,
 τῶν Αι- γύπτιον συγγενού³⁴ μοι, * καὶ πείθω τὸν ἄνδρα μου³⁵ ἀποστῆναι ἀπὸ³⁶
 πείσω. τῶν εἰδῶλων, * καὶ πορευσόμεθα ἐνέπιον Κυρίου σου³⁷.
 αβδ, S¹ 6. * Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτὴν ἔλεγον³⁸ * ὅτι οὐχί³⁹ ἐν ἀκαθαρσίᾳ
 ἐν νόμῳ κυρίου θέλει⁴⁰ Κύριος τοὺς σεβομένους αὐτόν, οὔτε⁴¹ * τοῖς μοιχεύουσιν
 σου εὐδοκεῖ⁴², ἄλλα τοῖς ἐν καθαρῇ καρδίᾳ καὶ στόμασιν ἀμάντοις
 πορευό- αὐτῷ προσερχομένοις⁴³. 7. * Κἀκεῖνη ἀντεφιλονεῖκει πλη-
 μενοι. ρῶσαι θέλουσα τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς⁴⁴. 8. * Ἐγὼ δὲ⁴⁵
 β, A, S¹ ομ. ἀλλὰ προσετίθουν * νηστεῖαν καὶ⁴⁶ προσευχὴν, ὅπως ῥύσεται⁴⁷ με ὁ⁴⁸
 ... προσ- Κύριος ἀπ' αὐτῆς⁴⁹.
 ερχο-
 μένοις.

bg, A ἐσιώπησε.

²³ g reads ἰσχυεν. ²⁴ α. β-d, A, S¹ om. d reads ἀνύσαι. ²⁵ g reads ἐν.
²⁶ α, βf, S¹. aeg, A read εἰσῆρχετο. d εἰσέρχεται. ²⁷ α. β om. A⁻ = θέλουσα.
²⁸ A^b καὶ ἤθελε. ²⁹ A^g = διδάσκειν. A^{b+cd} om. but A^b read as in text.
³⁰ α. β, A, S¹ read Κυρίων. ³¹ g reads λέγει. ³² A^{-b} om. ³³ α. β reads
 θέλεις. ³⁴ b reads καταλίπω. ³⁵ b reads συνπεισθῆναι. A^b adds καὶ χαρίζου
 μοι. ³⁶ α, A, β, S¹ read as in margin (save that S¹ adds Περιφράν before
 πείσω). ³⁷ α. β om. ³⁸ α (save that c reads πορευσόμεθα and h ἐν ὀνόματι
 for ἐνέπιον). Here both ἐνέπιον and ἐν ὀνόματι seem corrupt for ἐν νόμῳ.
 αβδ, S¹ read as in margin (save that a reads πορευόμενον). dg, A καὶ ἐν
 ν. Κυρίου (A^b om.) σου πορευσόμεθα (d πορευσόμεθα οἱ ἀμφότεροι, A πορεύεσθαι).
³⁹ α. aef read ἔλεγον δὲ πρὸς αὐτήν. bg, S¹ λέγω δὲ πρὸς αὐτήν. d εἶπον δὲ
 αὐτῇ. A = καὶ ἐγὼ (A^{b+cd} om.) λέγω πρὸς αὐτήν. ⁴⁰ α. β reads οὐκ.
 S¹ adds Ἀμεμφρία κυρία μου. ⁴¹ h, b read λέγει. g ἔλεει. ⁴² α (save
 that h adds ἐν). β reads οὐδὲ ἐν. ⁴³ A = εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τοῖς μοιχεύουσιν.
⁴⁴ α. β, A, S¹ om. ⁴⁵ α (save that c reads θέλων and h om. it). aef
 read κἀκεῖνη ἐφιλονεῖκει ποθοῦσα τελείσαι τ. ἐπιθυμίαν αὐτῆς. bg, A κἀκεῖνη
 ἐσιώπησε ποθοῦσα ἐκτελεῖσαι (g τελείσαι) τ. ἐ. αὐτῆς (A^b καὶ (A^b om.) τελούσα
 τ. ἐπιθυμίαν αὐτῆς (A^b μου)). d is conflated as frequently and reads: ἐκεῖνη
 δὲ ταῦτα ἀκούσασα ἐσιώπησε μὲν κατὰ πρόσωπόν μου μηδὲν ἕτερον τολμήσασα
 εἰπεῖν τῇ δὲ διανοίᾳ αὐτῆς ἐφιλονεῖκει ποθοῦσα τελείσαι τ. ἐπιθυμίαν αὐτῆς.
 S¹ = αὐτὴ δὲ λόγους πολλοὺς προσετίθει, and points to aef. d, S¹ may here
 be neglected. bdg, A and α, aef only differ really in one word. Where
 the former have ἐσιώπησε the latter have ἀντεφιλονεῖκει or ἐφιλονεῖκει. The
 latter = πληροῖται while ἐσιώπησε = παύεται.
⁴⁶ S¹ om. ⁴⁷ α reads ῥύσεται. ⁴⁸ abd om. ⁴⁹ d reads ἐκ τῶν τοῦ
 διαβόλου παιδῶν, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς.

V. *Καὶ πάλιν¹ ἐν² *ἐτέρῳ χρόνῳ³ λέγει μοι· Εἰ μοιχεύσαι οὐ θέλεις, ἐγὼ ἀνελῶ⁴ τὸν *ἄνδρα μου φαρμάκῳ καὶ⁵ λήψομαι σε εἰς⁶ ἄνδρα. 2. Ἐγὼ οὖν, ὡς ἤκουσα τοῦτο, β, Α, S¹ διέρρηξα *τὰ ἱμάτιά⁷ μου, καὶ εἶπον ἡ αὐτῇ¹⁸. Γύναι, αἰδέ- Αἰγύ- σθητι τὸν Θεόν⁹, καὶ¹⁰ μὴ ποιήσῃς τὴν *πρᾶξιν αὐτῆν τὴν οὕτως πονηράν¹¹, ἵνα μὴ¹² ἐξολοθρευθῇς· *ἐπεὶ καί γε γίνωσκε ὅτι νομίμως. ἐγὼ¹³ ἐξαγγελῶ¹⁴ *πᾶσιν τὴν ἐπίνοιάν σου ταύτην¹⁵. 3. β τὴν Φοβηθεῖσα¹⁶ οὖν ἐκεῖνη ἤξιον με¹⁷ ἵνα μὴ¹⁸ ἐξαγγελῶ¹⁹ τὴν β-φ, Α, S¹ *ἐπίνοιαν ταύτην²⁰. 4. Καὶ *ἀνεχώρησεν, ἐπιθάλλουσά²¹ Κύριον. με δώροις²² καὶ *ἀπολαύσει πᾶσαις²³. β, Α, S¹ ὅτι καί γε

VI. Ἐκ μετὰ τοῦτο¹ ἀποστέλλει² μοι βρῶμα ἐν γοητείᾳ ἐγώ.

β-δ, S¹ τὴν ἐπίνοιαν τῆς ἀσεβείας σου πᾶσιν. β-γ, Α, S¹ κακίαν αὐτῆς.
β-δ, Α, S¹ πέμπουσα πᾶσαν ἀπόλαυσιν υἱῶν ἀνθρώπων.

V. ¹α. *ae fg*, A read πάλιν. δ, S¹ πάλιν δέ. δ διελθόντος οὖν ἐκ τότε ἐναντοῦ ὀλοκλήρου πάλιν. ²g om. ³d reads μετ' τῶν ἡμερῶν προσελθοῦσα. ⁴α reads ἀνερῶ, and other MSS. ἀναιρῶ. I have emended as above. ⁵α (save that *h* adds οὕτως). β, Α, S¹ read as in margin save that for νομίμως (which *ef*, A read) α reads νομίμως. δ, S¹ νόμφ, d νομίμφ and g om. Here φαρμάκῳ = πρῆξ and νομίμως = πρῆξ. ⁶d om. ⁷α. β reads as in margin. ⁸α. d reads πρὸς αὐτὴν. β-δ, Α, S¹ om. ⁹α, f. β-φ, Α, S¹ read as in margin. ¹⁰g om. ¹¹h, *ae fg*, A. c reads πρ. τὴν πονηράν, δ, S¹ πρ. τὴν πονηρὰν ταύτην. d πονηρὰν πρ. ταύτην. ¹²e om. ¹³α (save that *h* adds οὖν after ἐπεὶ). β-γ, Α, S¹ read as in margin (save that d reads καί for καί γε). g reads καὶ γὰρ ἐγώ. Here γίνωσκε in α = γῆ. The latter word though wanting here in β, Α, S¹ reappears in the next clause as γῆ in β, Α, S¹. See note 15. ¹⁴g, A^b read ἐξαγγέλλω. ¹⁵α. β-δ, S¹ read as in margin (save that g reads πᾶσαν). d τῆς καρδίας σου καὶ ἀσεβείας σου πᾶσιν ἀνθρώποις. For πᾶσιν . . . ταύτην A reads πονηρὰν πρᾶξιν σου πᾶσιν. Here ἐπίνοιαν τῆς ἀσεβείας = γῆ πρῆξ. See note 13. ¹⁶A^{ab} om. ¹⁷α, Α. d reads μοι. β-δ, S¹ om. ¹⁸c, d. h reads μηδέν. β-δ, Α, μηδενί. ¹⁹α, β-dg (save that *ae f* read ἀναγγέλω). d reads ἀναγγέλαι τι. g εἶπω. h adds τι. ²⁰α. β-γ, Α, S¹ read as in margin. g ἀσέβειαν τῆς ἐπίνοιας αὐτῆς. ²¹α. β reads as α save in giving θάλλουσα (α θέλλουσα) for ἐπιθ. Α = ἀναχωρήσασα δώροις ἰθαυπέ με. ²²α (save that the MSS. read in accusative). β-δ, Α, S¹ read as in margin (save that A reads ἐπεμπί μοι for πέμπουσα). d ἀποστέλλουσά μοι ἀπὸ πᾶσαν ἀπόλαυσιν.

VI. ¹α. d, S¹ read καὶ δὴ ἐκ μετ'. β-δ καί. ²α, β-ag. ag, S¹ read

πεφυρμένον³. 2. *Ως δὲ⁴ ἦλθεν δ⁵ εἰνοῦχος ὁ κομίζων αὐτό⁶, *ἀνέβλεψα καὶ⁷ εἶδον *φοβερὸν ἄνδρα⁸ ἐπιδιδόντα μοι *μετὰ τοῦ τρυβλίου⁹ μάχαιραν· καὶ συνῆκα ὅτι¹⁰ *περιέργεια β-γ, A, S¹ ἐστὶν εἰς ἀποπλάνησίν μου¹¹. 3. Καὶ ἔξελθόντος αὐτοῦ¹² μήτε ἐκείνο μήτε ἄλλο τι τῶν ἐδεσμάτων αὐτῆς¹⁴. 4. *Μετὰ δὲ¹⁵ μίαν ἡμέραν ἐλθοῦσα¹⁶ πρὸς με¹⁷ *καὶ ἐπιγνούσα τὸ βρῶμα¹⁸ λέγει¹⁹ μοι²⁰. Τί τοῦτο ὅτι οὐκ ἔφαγες²¹ *τοῦ βρώματος²²; 5. Καὶ εἶπον *πρὸς αὐτήν²³. Ὅτι²⁴ ἐπλήρωσας αὐτὸ ἰγοργείας²⁵ θανάτου²⁶. καὶ *πῶς εἶπας²⁷ ὅτι Οὐ προσεγγίζω²⁸ τοῖς²⁹ εἰδώλοις³⁰ ἀλλὰ τῷ³¹ Κυρίῳ³² ἰμόνῳ³³; 6. Νῦν σὺν γνῶθι³⁴ ὅτι ὁ³⁵ Θεὸς *τοῦ πατρός³⁶ μου *δι' ἀγγέλου αὐτοῦ³⁷ β. καί. β, A, S¹ ἀπεκάλυψέ³⁸ μοι τὴν κακίαν σου³⁹, καὶ *ἐν ταύτῃ ἐφύλαξα⁴⁰ ἐτήρησα. αὐτὸ⁴¹ εἰς ἔλεγχόν σου, *εἴπως ἄρα⁴² ἰδοῦσα⁴³ μετανοήσεις⁴⁴.

ἀπέστειλε. g adds ἐν. ³ h, β-δ. c reads πεφαρμακευμένον. δ πεφυραμένον. ⁴ c. h reads ὡς. β, A, S¹ read καὶ ὡς. ⁵ eg om. ⁶ β. c reads αὐτῷ, h αὐτός. A^{ab+cds} τὴν διαίταν. A^b τὸ βρῶμα. aef, A prefix μοι. S¹ adds καὶ ὁ Θεὸς ἐφανέρωσέ μοι. ⁷ d, A = ἀναβλέψας. ⁸ α, β-δ. δ, A, S¹ read ἄνδρα φ. ⁹ c om. For μετὰ g reads διὰ and for τρυβλίου d reads τριβλίον. By an internal corruption A reads θήκης. ¹⁰ aeg, A add ἡ. ¹¹ α. β-δ, A^{ab}, S¹ read (+ ἡ δ) περιέργεια αὐτή (δ αὐτῆς, A^b om.) εἰς ἀποπλάνησίν (+ ψυχῆς δ) ἵστιν (A^{ab} ἥρξατο). d περιέργεια ἦν τοῦ Σατανᾶ καὶ εἰς ἀποπλ. ψ. ἵστιν. A^{b+ods} = ἀποπλάνησις αὕτη εἰς περιέργειαν ἵστιν μοι. ¹² b reads αὐτῆς. ¹³ A^b om. A^{b+ods} = ἡρξάμην ελαίειν καί. ¹⁴ α. β-γ, A, S¹ read as in margin (save that ef om. τι and tra. γευσάμενος before τῶν and A reads ἐγευσάμην). g μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων τινὸς γευσάμενος. ¹⁵ α, af. δε, S¹ read μετὰ οὖν (s om.). d καὶ δὴ μετὰ. g, A καὶ μετὰ. ¹⁶ c reads ἐξελθοῦσα. d ἀνελθοῦσα. ¹⁷ g reads μοι. ¹⁸ α. β, A^{b+ods} read as in margin. A^{ab}, S¹ om. ¹⁹ d reads εἶπε. ²⁰ α, dg. β-dg read πρὸς με. ²¹ bdeg add ἀπό. ²² a reads τὸ βρῶμα. d adds τούτου ἕπερ τῇ χθὲς ἡμέρᾳ ἀπέστειλά σοι. a om. next four words. ²³ g reads αὐτῇ. S¹ = πρὸς τὴν κυρίαν ἐμήν. ²⁴ dg read ἐπειδὴ. For ὅτι ἐπλήρωσας S¹ reads τί ἐποίησας ἐμοί, ὥστε τὴν ζωὴν μου λαμβάνειν τὰ ἄνομα ὅτι ἔπεμψας βρῶμα πληρώσασα; ²⁵ α. β, A, S¹ om. ²⁶ d reads θανατικοῦ φίλτρου διὰ τοῦτο οὐκ ἔφαγον αὐτό. ²⁷ d reads ἐπειδὴ εἶπας μοι. ²⁸ α. β-γ read ἐγγίζω. g ἔτι ζῶ. ²⁹ α, adef, A. bg om. ³⁰ d adds ἀπὸ τοῦ νῦν. ³¹ α, d, β-d om. For τῷ K. μόνῳ S¹ reads ἵσομαι τοῦ Κυρίου. ³² g reads θεῷ. ³³ df read μόνον. ³⁴ d reads γνῶθι. ³⁵ e¹ om. ³⁶ A = τῶν πατέρων. ³⁷ α, A. β-dg, S¹ read δι' ἀγγέλου. dg om. ³⁸ c reads ἐπεκάλυψε. ³⁹ d adds διὰ τοῦτο. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴¹ d tra. after σου. ⁴² c. h, β read

7. *⁴⁵Ἰνα δὲ ⁴⁶μάθῃς ⁴⁷ὅτι ⁴⁸τῶν ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούν- β-*f*, A, S¹
 τῶν ⁴⁹οὐ κατισχύσει ⁵⁰κακία ⁵¹* τῶν ἀσεβούντων ⁵². Ἰδού ⁵³ἐνώπιον αὐτῆς (+ ἀπ' αὐτοῦ *e*)
 λαβῶν ⁵⁴* ἐξ αὐτοῦ ἐνώπιόν σου ἐσθίω. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπευξάμενος (+ ἀπὸ τοῦ βρώ- ματος A),
 οὕτως ⁵⁵. Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου καὶ ὁ ἄγγελος Ἀβραὰμ ⁵⁶αὐτοῦ εἰπὼν (+ ἀπὸ αὐτῆς A).
 * ἔσται μετ' ἐμοῦ ⁵⁷, ἔφαγον ⁵⁸. 8. Ἡ δὲ Ἰδοῦσα τοῦτο ⁵⁹ ἦ δὲ
 ἔπεσεν ⁶⁰* ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ⁶¹* εἰς τοὺς πόδας μου ⁶²τοῦ βρώ-
 κλαίουσα ⁶³. καὶ ἀναστήσας ⁶⁴αὐτὴν ἐνουθέτησα. 9. * ἡ β, A, S¹
 δὲ ⁶⁵συνέθετό μοι ⁶⁶τοῦ ⁶⁷* μηκέτι ποιῆσαι ⁶⁸τὴν ἀσέβειαν ἐκλαυσε.
 ταύτην ⁶⁹.

VII. *¹Ἐτι δὲ ²ἡ καρδία αὐτῆς * ἔκειτο εἰς τὸ κακὸν καὶ ἦ δὲ
 περιβλέπετο ποίῃ τρόπῃ με παγιδεῦσαι· στενάζουσα δὲ ³† συντόμως ἔπεσεν.
 συνέπιπτε μὴ ἀσθενοῦσα ⁴. 2. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ⁵ὁ * ἀνὴρ αὐτῆς β, S καὶ
 λέγει ⁶πρὸς αὐτήν⁷. Τί ⁸συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; ἡ δὲ ἔκλαυσε.
β, A, S¹

ἐνέκειτο εἰς (+ ἐμὲ εἰς *bdg*, A, S¹) ἀκολασίαν καὶ στενάζουσα συνέπιπτεν.
 β, A^b_{te}, S¹ Διγύπτιος.

εἰ ἄρα. *e* adds αὐτό. ⁴³β-*eg*, S¹ add αὐτό. ⁴⁴*d* reads μετανοήσῃ σε.
⁴⁵*d* reads ἴνα. A = καὶ τοῦτο. ⁴⁶*a*, A = γνώσῃ. ⁴⁷*g* om. ⁴⁸*h* om.
⁴⁹*h*, β-*a*, A, S. *c* reads εἰσεβούντων. *a* θεὸν σεβόντων. ⁵⁰α, *ade*. β-*ade*,
 A, S¹ read κατισχύει. For οὐ . . . ἀσεβούντων *f* reads οὐδὲν κακὸν ἄπτεται.
⁵¹*g* reads τὰ κακά. ⁵²α, *g*. *bde* read ἀσεβούντων. *af* om. See note 50.
⁵³α. *d* reads θεάσαι. β-*d*, A, S¹ om. ⁵⁴*a* om. *df*, A read καὶ λαβῶν.
⁵⁵α (save that *h* om. οὕτως). So almost *f* ἐνώπιόν σου ἀπ' αὐτῶν ἐσθίω, εἰπὼν.
 θ-*df*, A-^b, S¹ read as in margin (save that after αὐτῆς *g* adds ἐξ αὐτῆς).
d reads ἀπὸ τοῦ βρ. ἐνώπιον αὐτῆς ἔφαγον οὕτως εἰπὼν and A^b ἀπὸ τοῦ β. ἐφ.
 ἐνώπιον αὐτῆς καὶ εἶπεν. ⁵⁶*d* reads τοῦ Ἀ. *g* Ἰσραὴλ. A = αὐτοῦ.
⁵⁷A = φυλάξει με. ⁵⁸α. β, A, S¹ om. ⁵⁹*d* reads ἐπέπεσε. A = πεσοῦσα.
⁶⁰*bd*, S read ἐπὶ πρόσωπον and *d* trs. after μου. ⁶¹A^b_{ode} om. For εἰς
d reads ἐπὶ. ⁶²α. β, S read as in margin. A = ἔκλαυσε. ⁶³A^b_{acd}
 = ἐγγίσας. A^c συνετίσας. ⁶⁴α. β reads καί. ⁶⁵*c* reads με. *b* om.
⁶⁶α, *bd*. β-*bd* om. ⁶⁷α. β reads μὴ ποιῆσαι ἔτι. ⁶⁸*d* adds ἀλλ' ἤδε τῷ
 στόματι αὐτῆς ἀπειρνεῖτο τοῦ μηκέτι ἐν τοῖς αὐτοῖς εὐρεθῆναι.

VII. ¹α, β-*bd*, S¹. *b* read ὅτι δέ. *d*, A ἀλλ' οὐν. ²α (save that *h* reads
 ὅποιφ and *c* reads μοι for μὴ). β, A, S¹ read as in margin (save that *b*, S¹ om.
 καί and read προσέπιπτεν, *d* adds τῷ προσώπῳ after συνέπ. and *dg* read
 πρὸς με εἰς for εἰς ἐμὲ πρὸς, and that for στενάζουσα συνέπιπτεν A reads
 πνεύματι συμπεσοῦσα (for ζῶντων is corrupt for κινημένων) ἐστέρναξε).
 I have obelized συντόμως as corrupt for συντόμως (as also in Aq.'s Version of
 Prov. xix. 13). ³*f* reads ταύτην. ⁴α, A-^b_{te}. A^b_{ode} is conflate reading
 ἀνὴρ αὐτῆς ὁ Διγύπτιος. β, A^b_{te}, S¹ read as in margin. *d* adds οὕτως συμπεσοῦσα.

πεφυρμένον². 2. *Ως δὲ⁴ ἦλθεν ὁ⁵ εὐνούχος ὁ κομίζων αὐτό⁶, *ἀνέβλεψα καὶ⁷ εἶδον *φοβερὸν ἄνδρα⁸ ἐπιδιδόντα μοι *μετὰ τοῦ τρυβλίου⁹ μάχαιραν· καὶ συνῆκα ὅτι¹⁰ *περιέργεια ἐστὶν εἰς ἀποπλάνησιν μου¹¹. 3. Καὶ ἔξελθόντος αὐτοῦ¹² ἔκλαιον¹³, *μὴ γευσάμενος μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων αὐτῆς¹⁴. 4. *Μετὰ δὲ¹⁵ μίαν ἡμέραν ἐλθοῦσα¹⁶ πρὸς με¹⁷ *καὶ ἐπιγνοῦσα τὸ βρώμα¹⁸ λέγει¹⁹ μοι²⁰. Τί τοῦτο ὅτι οὐκ ἔφαγες²¹ *τοῦ βρώματος²²; 5. Καὶ εἶπον *πρὸς αὐτήν²³. Ὅτι²⁴ ἐπλήρωσας αὐτὸ Ἰογητείας²⁵ θανάτου²⁶. καὶ *πῶς εἶπας²⁷ ὅτι Οὐ προσεγγίζω²⁸ τοῖς²⁹ β, A^{b+ods} εἰδώλοις³⁰ ἀλλὰ τῷ³¹ Κυρίῳ³² Ἰμόνῳ³³; 6. Νῦν οὖν ἐπύγνω τ. β. καί. β, A, S¹ ἀπεκάλυψε³⁸ μοι τὴν κακίαν σου³⁹, καὶ *ἐν τούτῳ ἐφύλαξα⁴⁰ ἐτήρησα. αὐτὸ⁴¹ εἰς ἐλεγχόν σου, *εἴπως ἄρα⁴² ἰδοῦσα⁴³ μετανοήσεις⁴⁴.

ἀπέστειλε. g adds ἐν. ³ h, β-δ. c reads πεφαρμακευμένον. δ πεφυρμένον. ⁴ c. h reads ὡς. β, A, S¹ read καὶ ὡς. ⁵ eg om. ⁶ β. c reads αὐτῷ, h αὐτός. A^{b+ods} τὴν διάπαν. A^b τὸ βρώμα. aef, A prefix μοι. S¹ adds καὶ ὁ Θεὸς ἐφάνησέν μοι. ⁷ d, A = ἀναβλέψας. ⁸ α, β-δ. δ, A, S¹ read ἄνδρα φ. ⁹ c om. For μετὰ g reads διὰ and for τρυβλίον d reads τριβλίον. By an internal corruption A reads θήκης. ¹⁰ aeg, A add ἡ. ¹¹ α. β-d, A^{ab}, S¹ read (+ ἡ δ) περιέργεια αὕτη (δ αὐτῆς, A^b om.) εἰς ἀποπλάνησιν (+ ψυχῆς δ) ἵστιν (A^{ab} ἥρξατο). d περιέργεια ἦν τοῦ Σατανᾶ καὶ εἰς ἀποπλ. ψ. ἵστιν. A^{b+ods} = ἀποπλάνησις αὕτη εἰς περιέργειαν ἵστιν μοι. ¹² b reads αὐτῆς. ¹³ A^b om. A^{b+ods} = ἡρξάμην κλαίειν καί. ¹⁴ α. β-g, A, S¹ read as in margin (save that ef om. τι and trs. γευσάμενος before τῶν and A reads ἐγευσάμην). g μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων τῶς γευσάμενος. ¹⁵ α, af. de, S¹ read μετὰ οὐν (s om.). d καὶ δὴ μετὰ. g, A καὶ μετὰ. ¹⁶ c reads ἐξελθοῦσα. d ἀνελθοῦσα. ¹⁷ g reads μοι. ¹⁸ α. β, A^{b+ods} read as in margin. A^{ab}, S¹ om. ¹⁹ d reads εἶπε. ²⁰ α, dg. β-dg read πρὸς με. ²¹ bdeg add ἀπό. ²² a reads τὸ βρώμα. d adds τοῦτον ὅπερ τῇ χθὲς ἡμέρᾳ ἀπέστειλά σοι. a om. next four words. ²³ g reads αὐτῇ. S¹ = πρὸς τὴν κυρίαν ἐμήν. ²⁴ dg read ἐπειδὴ. For ὅτι ἐπλήρωσας S¹ reads τί ἐποίησας ἐμοί, ὥστε τὴν ζωὴν μου λαμβάνειν τὰ ὄνομα ὅτι ἔπεμψας βρώμα πληρώσασα; ²⁵ α. β, A, S¹ om. ²⁶ d reads θανατικὸν φίλτρου διὰ τοῦτο οὐκ ἔφαγον αὐτό. ²⁷ d reads ἐπειδὴ εἶπας μοι. ²⁸ α. β-g read ἐγγίζω. g ἔτι ζῶ. ²⁹ α, adef, A, bg om. ³⁰ d adds ἀπὸ τοῦ νῦν. ³¹ α, d, β-d om. For τῷ K. Ἰμόνῳ S¹ reads ἵσομαι τοῦ Κυρίου. ³² g reads θεῷ. ³³ df read μόνον. ³⁴ d reads γνώθητι. ³⁵ e¹ om. ³⁶ A = τῶν πατέρων. ³⁷ α, A. β-dg, S¹ read δι' ἀγγέλου. dg om. ³⁸ c reads ἀπεκάλυψε. ³⁹ d adds διὰ τοῦτο. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴¹ d trs. after σου. ⁴² α. h, β read

7. *⁴⁵ἵνα δὲ ⁴⁶μάθῃς ⁴⁷ὅτι ⁴⁸τῶν ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούν- β-^f, A, S¹
των ⁴⁹οὐ κατισχύσει ⁵⁰κακία ⁵¹* τῶν ἀσεβούντων ⁵². Ἰδοὺ ⁵³ἐνώπιον
λαβὼν ⁵⁴* ἐξ αὐτοῦ ἐνώπιόν σου ἐσθίω. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπευξάμενος ⁵⁵
οὕτως ⁵⁶. Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου καὶ ὁ ἄγγελος Ἀβραὰμ ⁵⁷αὐτοῦ ε)
ἐστὶν μετ' ἐμοῦ ⁵⁸, ἔφαγον ⁵⁹. 8. Ἡ δὲ Ἰδοῦσα τοῦτο ⁶⁰ἔφαγον
ἔπειθεν ⁶¹* ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ⁶²* εἰς τοὺς πόδας μου ⁶³τοῦ βρώ-
κλαιούσα ⁶⁴. καὶ ἀναστήσας ⁶⁵αὐτὴν ἐνουθέτησα. 9. * ⁶⁶ἡ ⁶⁷ματος A),
δὲ ⁶⁸συνέθετό μοι ⁶⁹τοῦ ⁷⁰* μηκέτι ποιῆσαι ⁷¹τὴν ἀσέβειαν ⁷²(καὶ εἶπον
ταύτην ⁷³αὐτῇ A).

VII. *⁷⁴Ἐτι δὲ ⁷⁵ἡ καρδία αὐτῆς *⁷⁶ἔκειτο εἰς τὸ κακὸν καὶ ⁷⁷ἡ δὲ
περιεβλέπετο ποίῳ τρόπῳ με παγιδεῦσαι· στενάζουσα δὲ ⁷⁸† συντόμως ⁷⁹ἔπειθεν.
συνέκλιπτε μὴ ἀσθενεῖν ⁸⁰. 2. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ⁸¹δ *⁸²ἀνὴρ αὐτῆς ⁸³β, S καὶ
λέγει ⁸⁴† πρὸς αὐτήν. Τί ⁸⁵συνέπεισε τὸ πρόσωπόν σου; ἡ δὲ ⁸⁶β, A, S¹

ἐνέκειτο εἰς (+ ἐμὲ εἰς b^{de}g, A, S¹) ἀκολασίαν καὶ στενάζουσα συνέκλιπεν.
β, A^{bde}, S¹ Αἰγύπτιος.

εἰ ἄρα. σ adds αὐτό. ⁸⁷β-eg, S¹ add αὐτό. ⁸⁸d reads μετανοήσῃ σε.
⁸⁹d reads ἴνα. A = καὶ τοῦτο. ⁹⁰α, A = γνώσῃ. ⁹¹g om. ⁹²h om.
⁹³h, β-α, A, S. σ reads εὐσεβούντων. α θεὸν σεβόντων. ⁹⁴α, ade. β-ade,
A, S¹ read κατισχύει. For οὐ . . . ἀσεβούντων f reads οὐδὲν κακὸν ἄπτεται.
⁹⁵g reads τὰ κακά. ⁹⁶α, g. bde read ἀσεβούντων. af om. See note 50.
⁹⁷α. d reads θεᾶσαι. β-d, A, S¹ om. ⁹⁸a om. df, A read καὶ λαβὼν.
⁹⁹α (save that h om. οὕτως). So almost f ἐνώπιόν σου ἂν αὐτῶν ἐσθίω, εἰπὼν.
β-df, A^b, S¹ read as in margin (save that after αὐτῆς g adds ἐξ αὐτῆς).
d reads ἀπὸ τοῦ βρ. ἐνώπιον αὐτῆς ἔφαγον οὕτως εἰπὼν and A^b ἀπὸ τοῦ β. ἐφ.
ἐνώπιον αὐτῆς καὶ εἶπεν. ¹⁰⁰d reads τοῦ Ἀ. g Ἰσραὴλ. A = αὐτοῦ.
¹⁰¹A = φυλάξει με. ¹⁰²α. β, A, S¹ om. ¹⁰³d reads ἐπέπεισεν. A = πεσοῦσα.
¹⁰⁴bd, S read ἐπὶ πρόσωπον and d trs. after μου. ¹⁰⁵A^{b+de} om. For εἰς
d reads ἐπὶ. ¹⁰⁶α. β, S read as in margin. A = ἔκλαυσε. ¹⁰⁷A^{b+cd}
= ἐγγίσας. A^e συνετίσας. ¹⁰⁸α. β reads καί. ¹⁰⁹σ reads με. b om.
¹¹⁰α, bd. β-bd om. ¹¹¹α. β reads μὴ ποιῆσαι ἔτι. ¹¹²d adds ἀλλ' ἤδε τῇ
στόματι αὐτῆς ἀπειρνεῖτο τοῦ μηκέτι ἐν τοῖς αὐτοῖς εὐρεθῆναι.

VII. ¹¹³α, β-bd, S¹. b read ὅτι δέ. d, A ἀλλ' οὐν. ¹¹⁴α (save that h reads
ὅποιος and c reads μοι for μὴ). β, A, S¹ read as in margin (save that b, S¹ om.
καὶ and read προσέκλιπεν, d adds τῇ προσώπῳ after συνέπ. and dg read
πρὸς με εἰς for εἰς ἐμὲ πρὸς, and that for στενάζουσα συνέκλιπεν A reads
πνεύματι συμπεσοῦσα (for ζωήθεω is corrupt for ψήθεω) ἐστίνηξε).
I have obelized συντόμως as corrupt for συντόμως (as also in Aq.'s Version of
Prov. xix. 13). ¹¹⁵f reads ταύτην. ¹¹⁶α, A^{b+e}. A^{b+cd+e} is conflate reading
ἀνὴρ αὐτῆς ὁ Αἰγύπτιος. β, A^{b+e}, S¹ read as in margin. d adds οὕτως συμπεσοῦσα,

6. * Καὶ λέγει³⁷ πρὸς με³⁸ * Ἰδοὺ οὖν³⁹ ἀγαπᾷς με⁴⁰ * τοῦτό μοι β, A^b, S¹ ἀρκείτω· μόνον ἀντιποιῆσαι⁴¹ * τῆς ζωῆς μου⁴² ἰκα⁴³ * τῶν τέκνων⁴⁴ ἀρκεί μοι μόνον⁴⁵ μου⁴⁶, * καὶ ἔχω⁴⁷ προσδοκίαν ἀπολαύσαι⁴⁸ ἰκα⁴⁹ τῆς ἐπι-
θυμίας μου. 7. * Οὐκ ἔγνω δὲ αὐτὴ⁵⁰ ὅτι διὰ τὸν⁵¹ Κύριόν⁵² (af om.) μου εἶπον οὕτως ἐγώ⁵³, καὶ οὐχί⁵⁴ δι' αὐτήν. 8. Ἐὰν ποιήσαι. γάρ τις * ὑποκίση πάθει⁵⁵ ἐπιθυμίας⁵⁶ καὶ * δουλωθῇ αὐτῷ⁵⁷ β-δ, A, S¹ ὡς κάκεινη, κὰν ἀγαθόν⁵⁸ τι ἀκούσῃ⁵⁹ εἰς * ἐκεῖνο τὸ⁶⁰ πάθος⁶¹ καὶ οὐκ * ἐκλαμβάνει αὐτὸ⁶² πρὸς * τὴν πονηρὰν ἐπιθυμίαν⁶³. (eg, A ἐνδοί.)

VIII. Λέγω οὖν¹, τέκνα μου², ὅτι ὥρα * ἦν ὥσει³ ἕκτη⁴ (ἐνδοί). ὅτε⁵ ἐξῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ⁶. * Καὶ κλίνας γόνυ⁷ πρὸς Κύριον β, S¹ δλην τὴν ἡμέραν καὶ δλην τὴν νύκτα⁸, πρὸς⁹ ὄρθρον ἀνέστην, ὑποκίση δακρύνων¹⁰ καὶ αἰτῶν¹¹ λύτρωσιν * ἐξ αὐτῆς¹². 2. Τέλος¹³ ἐπι-
πονηρᾶς. β-ag, A, S¹ πάθος δ (A om.) ἤττηται. β, S¹ ἐπιθυμίαν
πονηρᾶν. δ-d, A, S¹ νύκτα συνάψας. β-d, A, S¹ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας. θυμίας

³⁷ α, β-dg. d reads ἡ δ' ἔφη. g καὶ εἶπεν. ³⁸ α, A^{ab} + οὐδὲ (omitting οὖν). a reads εἰ οὖν. bfg, S¹ ἴδε οὖν. d νῦν οἶδα ὅτι. e εἰ δὲ οὖν. ³⁹ α (both MSS. reading ἀρκίτω). β, A, S¹ read as in margin (save that d adds τοῦτο καὶ after μοι and δ, A^b read ἀντιποιῶ, g, A^b om. ἀρκεί. . μόνον, and A^b read τοῦτο instead of μόνον). If the ὅτι is retained the ἀντιποιῶσαι must be changed into ἀντιποιῶ σύ or ἀντιποιῶση. . ⁴⁰ A^{ab} read τοῦ θανάτου μου. α om. μου. ⁴¹ α reads τοῖς τέκνοις. ⁴² α. a reads εἰ ἔχω. bdef, S¹ ἔχω (+ τοῖσιν δ). g, A ἔχω οὖν. ⁴³ i (?) reads ἀπολαύσαι. d ὅτι ἀπολαύσω. ⁴⁴ α. β, A, S¹ om. ⁴⁵ α. β-d, A, S¹ read as in margin. In d the whole verse reads: Καὶ ἐγὼ μὲν διὰ τὸν θεὸν εἶπον αὐτὰ· ἐκεῖνη ὑπέλαβεν ὅτι ἀγαπᾷ αὐτὴν εἶπον τοῦτο. ⁴⁶ a om. ⁴⁷ α, β-bd, S¹. bd, A read Θεόν. ⁴⁸ α (but h trs. before οὕτως). β, A, S¹ om. ⁴⁹ α, ef. β-ef read οὐ. ⁵⁰ α. β, S¹ read as in the margin (save that d reads ὑποκίσει). For ἰάν... κάκεινη A gives ἰάν γὰρ εἰς πάθη τοιαῦτα τολμῶν (but ~~γυνὴ ἡνελ-βελωῦ~~ is corrupt for ~~γυνὴ ἡνελ-βελωῦ~~ = ἐπιθυμῶν) καὶ πονηρῶν τις ὑποκίση (A^b ὑποκίση τις), ὡς κάκεινη, τούτῳ δουλωθήσεται. ⁵¹ β adds πονηρᾶς. ⁵² α (save that h reads αὐτῇ). β, S¹ read τούτῳ (de τοῦτο) δουλωθῇ. For A see note 50. ⁵³ A^{ab} = πᾶν. A^b + οὐδὲ μύριον τι, but readings are corruptions of ~~μυρίη~~ = ἀγαθόν. ⁵⁴ d reads ἀκούσει. ⁵⁵ α. β, A read τό. g om. ⁵⁶ β-ag, A, S¹ add as in margin. g adds ἡττόμενος. α, a seem wrong in omitting. ⁵⁷ A = αὐτὸ ἐκλαμβάνουσα καί. ⁵⁸ α. β, S¹ read as in margin. A = πονηρὰν ἐπιθυμίαν αὐτῆς.

VIII. ¹ α, adef, A. bg, S¹ om. β, A add ὑμῶν. ² α, ag, A. bdef, S¹ om. ³ d om. ⁴ d adds τότε. ⁵ α. afg read κ. γόνυ κλίνας. bd, A, S¹ κἀγὼ γόνυ κλίνας. ⁶ α, d. β-d, A, S¹ read as in margin. ⁷ α. bdg read περὶ τὸν. aef πρὸς τὸν. ⁸ d adds καὶ ταῦτα ποιῶν. A adds πρὸς Κύριον. ⁹ For αἰτῶν... αὐτῆς d reads αἰτοῦντός μου τοῦ λυτρωθῆναι αὐτήν. ¹⁰ α. β-d, A, S¹

β, S¹ βία ἐπελαμβάνετό¹² μου τῶν ἱματίων, μετὰ βίας ἐφελκομένη με
(aefg om.) εἰς συνουσίαν¹³. 3. Ὡς ἴδον¹⁴ εἶδον¹⁵ ὅτι μαιωμένη¹⁶
κρατεῖ *κρατεῖ μου τὸν χιτῶνα, καταλείψας αὐτὸν [καὶ ἐκτιναξάμενος]
τὰ ἱμάτια μου *ἐφυγον γυμνός¹⁷. 4. *Ἐκεῖνη δὲ¹⁸ ἔκρατήσασα τοῦτον¹⁹
γυμνός *ἐσυκοφάντησέ με· καὶ ἐλθὼν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐβαλέ με εἰς φυλακὴν
ἐφυγον. ἐν τῷ αὐτοῦ οἴκῳ²⁰, καὶ τῇ ἐξῆς *μαστιγώσας ἐξέπεμψέ²¹ με εἰς
β-δ, A, S¹ *τὴν τοῦ Φαραὼ εἰρκτὴν²². 5. *Καὶ ὥς²³ ἤμην ἐν
ἐσυκο- *τοῖς δεσμοῖς²⁴, ἡ Αἰγυπτία συνείχετο²⁵ ἀπὸ τῆς λύπης.
φάντησέ

με (+ πρὸς τὸν ἀνδρα αὐτῆς δ, A^{abb*cd}) καὶ (A^b om.) ἐνέβαλέ με εἰς
φυλακὴν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἰγύπτιος. β-δ, S¹ μαστίξας με ἔπεμψε.
β-δ, A, S¹ ἡσθίνει.

read as in margin. A^b adds Μεμφίας. ¹¹h adds δέ. δ, S¹ οὐν. d μόνον με
εἰρούσα ἐν τῷ κοιτῶνι. A^{ab*cd} μετὰ τοῦτο ἐλθοῦσα. A^{bbs} μετὰ τοῦτο. ¹²c.
h, β, A, S¹ ἐπιλαμβάνεται. ¹³d reads συνουσιασμόν. A^b adds from next verse
καὶ ἐνθὺ κατέλειψα αὐτοῦ τὰ ἱμάτια καὶ ἐφυγον ἔξω. ¹⁴h, A om. ¹⁵c om.
d adds αὐτήν. g ἐγώ. ¹⁶A adds ἐστὶ. ¹⁷α. β, S¹ read as in
margin (save that d adds ἀποδυσάμενος after μου and for γυμνός ἐφυγον
reads ἐφυγον ἀπ' αὐτῆς γυμνός). A^{ab*cd} = κατέλειψα τὰ ἱμάτιά μου καὶ
γυμνός ἐφυγον ἀπ' αὐτῆς. A^z κρατήσασας τὰ ἱμάτιά μου γυμνός ἐφυγον. A^{1b}
om. καὶ ἐκτιναξάμενος is bracketed as an intrusion. It may be
a rendering of 𐤀𐤓𐤕𐤓, a corrupt dittography of 𐤀𐤓𐤕𐤓 = καταλείψας.
ἀποδυσάμενος in d above implies the same text as α. From α and A it is
clear that β, S¹ wrongly omit καταλείψας. ¹⁸α. β-δ, A^b read κἀκεῖνη.
A^{ab*cd} = καὶ τότε ἐκεῖνη. Ver. 4 is peculiar in d: τότε ἀποκαμοῦσα ἐκεῖνη καὶ
ἀπογροῦσα τὴν θέλῃσιν αὐτῆς, καὶ ὅτι οὐ πείθομαι τῷ σκοπῷ αὐτῆς τῷ μυσαρῷ καὶ
εὐαγεί ἐσυκοφάντησέ με πρὸς τὸν Αἰγύπτιον καὶ ὀργισθεὶς κατ' ἐμοῦ ἐβαλέ με εἰς
φυλακὴν τὴν οὖσαν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τῇ δὲ ἐξῆς μαστιγώσας με ἀπίστειλέ με εἰς
τὴν εἰρκτὴν Φαραὼ τοῦ βασιλέως. ¹⁹α (save that h reads κρατοῦσα).
β, A, S¹ om. ²⁰α (save that h reads ἐνέβαλε). β-δ, A, S¹ read as in
margin (save that A^{ab*cd} according to text read συκοφαντήσασά με ἐδήλωσε
for ἐσυκοφάντησέ με, but this is not true of A^b: A^b = ἐσυκοφάντησέ με).
Observe that d (see note 18) supports the addition in δ, A^{ab*cd}. The
order in A^{bbs} is εἰς φυλ. ἐνέβαλεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἰγ., though Arm. printed
Text represents all MSS. as giving ὁ Αἰγ. ἐνέβαλέ με εἰς φυλ. ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.
²¹α. β-δ, S¹ read as in margin. d agrees rather with α. See note 18.
²²α. β-δ, A, S¹ read τὴν εἰρκτὴν τοῦ Φαραὼ. δ φυλακὴν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἰγύπτιος.
For d see note 18. ²³α, A. β-δ, S¹ read ὥς οὐν. For καὶ ὥς . . . λύπης
d reads καὶ ὄντος μου ἐν τῇ φυλακῇ ἡ Αἰγ. ἡρώσται ἀπὸ τῆς λύπης καί, and om.
rest of verse, which it inserts in a modified form in ix. 4. See note 25,
p. 196. ²⁴α. β-δ read πέδαις. ²⁵α. β-δ, A, S¹ read as in
margin. συνείχετο may = 𐤀𐤓𐤕𐤓 and ἡσθίνει = 𐤀𐤓𐤕𐤓, one of which may

α

ἐλθοῦσα δὲ ἐπηκροῦτό μου πῶς
 ἡγαρίστουν τῷ Κυρίῳ καὶ ὕμ-
 νουν ἐν οἴκῳ * τοῦ σκότους²⁶,
 καὶ ἔχαιρον ἐν * ἱλαρῇ φωνῇ²⁷
 δοξάζων τὸν Θεόν μου, ὅτι διὰ
 προφάσεως ἀπηλλάγην²⁸ τῆς
 Αἰγυπτίας.

β-d, A, S¹

καὶ²⁹ ἐπηκροῦτό μου³⁰ πῶς
 ὕμνον³¹ Κύριον³² ἐν οἴκῳ
 σκότους καὶ * ἐν ἱλαρῇ φωνῇ³³
 * χαίρων ἐδοξάζον³⁴ τὸν Θεόν³⁵
 μόνον³⁶ ὅτι * διὰ προφάσεως³⁷
 ἀπηλλάγην²⁸ τῆς Αἰγυπτίας.

IX. * Πολλάκις δὲ¹ ἔπεμψε πρὸς με λέγουσα². Εὐδό-
 κησον³ πληρῶσαι τὴν ἐπιθυμίαν¹ μου, καὶ λύω⁴ σε ἐκ⁵ τῶν
 δεσμῶν, * καὶ ἀπαλλάξω σε ἐκ⁶ τοῦ σκότους. 2. * Ἐγὼ β-af, S¹
 δὲ οὐδὲ⁷ ἕως⁸ ἐννοίας⁹ ἐξέκλινα¹⁰ πρὸς αὐτήν. * ὁ γὰρ θεὸς οὐτα. νηστεύ-
 ἀγαπῇ¹¹ μᾶλλον τὸν¹² ἐν¹³ λάκκῳ σκότους * πιστὸν¹⁴ ἐν β-d, S¹
 σωφροσύνη¹⁵, ἡ τὸν ἐν ταμείοις * βασιλέα¹⁶ τρυφῶντα μετ' ^{βασι-} ^{λίαν.}
 ἀκολασίας. 3. * Εἰ δὲ¹⁷ ἐν σωφροσύνῃ διάγων * θέλει c, b, S¹ δ,

be a corruption of the other. ²⁶ c. h reads τοῖς κόποις. ²⁷ c. h reads
 διαρότῃ φωτῆς. ²⁸ A = ἀπῆλλαξε. Clause in A = ἀπῆλλαξέ με ἀπὸ

προφάσεως τῆς Αἰγυπτίας. ²⁹ g adds ἐρχομένη πολλάκις. ³⁰ A^{ab+cd} om.

These MSS. add ἀδιαλείπτως, a word which A^b adds after πῶς. ³¹ fg

add τόν. ³² b, A, S¹ add ὦν. ³³ g reads ἐν διαρότῃ φωτῆς. A trs.

before ἐν οἴκῳ. ³⁴ A^{b+cd} = δοξάζων ὕμνον. ³⁵ b adds μου. ³⁶ A trs.

after next word and for μόνον ὅτι reads ὅς μόνος. ³⁷ Here, as A (see

note 28) shows, τῆς Αἰγυπτίας is to be taken as a genitive dependent on

προφάσεως. For διὰ we should expect ἀπὸ. Hence there may have been

a corruption of 2 into 3. Now διὰ προφάσεως τῆς Αἰγ. = ΠΡΟΦΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΙΓ.

where ΠΑΚΗ is corrupt for ΠΑΚΗ. The LXX and Vulgate suppose the

same corruption in Prov. xviii. 1. Hence the clause = 'was set free

from the lustful desire of the Egyptian woman.'

IX. ¹ α, df. abe, S¹ read πολλάκις. g καὶ πολλάκις. A = πολλάκις γάρ.

² A^{ab} = καὶ λέγει. A^{ab} om. A^{ab+cd} = εἰς τὴν φυλακὴν, but here ³ μωῦν

(= φυλακῇ) is a corruption of ⁴ μωῦν = λόγος. dg add τοῦ. ⁵ α, ef, A

ad, S¹ read λύσω. b λυτρώσω. g λυτρώσε, corrupt for λυτρώσω σε. ⁶ α.

β om. ⁷ α. β om. d adds καὶ τῆς δουλείας ἐλευθερώσω σε after σκότους.

⁸ c. h reads ἐγὼ δέ. β-d, S¹ καὶ οὐδέ. d ἐγὼ δὲ οὐδ' ὡς οὐδέ. ⁹ e reads ὡς.

¹⁰ c. h reads ἐννοίων ποτέ. ¹¹ c. h, β read ἔκλινα. g adds ποτέ. ¹² α.

β, S¹ read ἀγ. γὰρ ὁ θεός. ¹³ h reads τῶν. ¹⁴ d adds τῷ. ¹⁵ c. h reads

πιστῶν. af πιστεύοντα. β-af, S¹ read νηστεύοντα. Here the latter reading

is obviously right as the contrasting epithet τρυφῶντα in the parallel

shows. The corruption is native to α, β. ¹⁶ e reads εὐφροσύνη. h om.

next twelve words through hmt. ¹⁷ c, d. β-d read as in margin.

S = βασιλικοῖς. b om. ¹⁸ af. c, b, S¹ read ὁ δέ. g ἡ δέ (i.e. a corruption

α οἶδεν. καὶ¹⁸ δόξαν καὶ¹⁹ οἶδεν ὁ ὑψιστος ὅτι συμφέρει, παρέχει²⁰
 α καὶ αὐτῷ καὶ ταῦτα²¹ ὥς κάμοι. 4. Ποσάκις¹²² καίπερ
 παρέχει. ἀσθενούσα κατήρει ἑπὶ¹ πρὸς με¹ ἐν ἀωρίᾳ²³, καὶ ἤκουσε²⁴ τῆς
 β, A, S¹ φωνῆς μου προσευχομένου²⁵, * καὶ ἐγὼ συνίων²⁶ * τοὺς στενα-
 καὶ τὰ γμούς²⁷ ἐσιώπων²⁸. 5. Καὶ ἡ γὰρ¹ * ὄντος μου²⁹ ἐν τῷ
 στήθεα καὶ οἴκῳ αὐτῆς ἐγύμνου³⁰ τοὺς βραχίονας αὐτῆς καὶ³¹ τὰς κνήμας,
 β, S¹ πάντῃ * ἵνα ἑσπεύσω εἰς αὐτήν³². * ἦν γὰρ¹ καὶ ὥραία πάντῃ³³
 γὰρ ἦν ὥραία. ἡ μάλιστα κοσμουμένη³⁴ πρὸς ἀπάτην³⁵ μου. Καὶ ὁ Κύριος
 ἐφύλαξε με ἀπὸ τῶν ἐγχειρημάτων αὐτῆς.

X. Ὁρᾶτε οὖν, τέκνα μου, πόσα κατεργάζεται¹ ἡ² ὑπομονὴ
 ἡ, β μετ- καὶ ἡ³ προσευχὴ μετὰ νηστείας. 2. * Οὕτως καὶ ὑμεῖς⁴,
 ἔλθι. β, S¹ τα- ἔαν τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν ἀγγελίαν μεταδιώκατε⁵ ἐν
 πεινώσει. ὑπομονῇ καὶ * προσευχῇ μετὰ νηστείας ἐν ταπεινώσει⁶ καρδίας,
 β, S¹ ἡγάπησε. ὁ⁷ Κύριος κατοικήσει⁸ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀγαπᾷ⁹ τὴν σωφροσύνην.

for ei de). d om. ver. 3. ²⁰S = λήψεται. ¹⁹β-bd, S. b reads καὶ ei.
 α om. ²⁰β-d, S. α read as in margin. ²¹α, be, S¹. afg read ταύτην.
²²d om. next eight words. ²³A^b adds ἐν ἐσπέρᾳ ἐν σκότει. ²⁴c, afg, S¹.
 ἡ, be, A read ἤκουε. d ἡκούστω. ²⁵A^{bbcd} = καὶ ἀνεστῆναί. A^b supports
 text and A^b om. c adds μου. Here d adds μου διότι ὕμνον καὶ ἰδοῦσαν τὸν
 θεὸν ἐν οἴκῳ σκότους. καὶ ἐν διαρῇ φωνῇ καὶ προσώπῳ ἔχαιρον καὶ ἰδοῦσαν
 τὸν θεόν, ὅτι διὰ προφάσεως ἀπηλλάγην τῆς αἰγυπτίας. παρερχομένη δὲ ἀπέταξεν
 which it has drawn from viii. 5. ²⁶α, A. β, S¹ read συνίων δὲ ἐγώ.
 A^b adds ἤκουον. ²⁷α. β, A, S read τοὺς στεναγμούς (f τοῦ στεναγμοῦ) αὐτῆς.
²⁸α, α. Other MSS. read ἐσιώπων. ²⁹α. β reads ὅτε ἤμην. ³⁰g reads
 ἐγύμνουσε (sic). ³¹α. β, A, S¹ read as in margin. ³²α, β-d, S¹. d reads ἵνα
 συμμ. εἰς ἔρωτα αὐτῆς. A = ἵνα σκανδαλίση με, but these words are more probably
 a rendering of πρὸς ἀπάτην μου later, and so I have supposed in the text.
 Here as in Test. Jud. xi. 2 (β, S¹), xiii. 3, 7 I take συμπίπτειν to represent
 a corruption in the Hebrew. See note in Test. Jud. xi. 2. ³³α. β, S¹
 read as in margin. A^{bb} = καὶ ὥραία πάντῃ. A^{bcd} om. ³⁴c reads καὶ
 κεκοσμημένη. ³⁵b reads ἀπάτησω. g ἀγάπην. On A see note 32.

X. ¹A = ἐστί. ²e om. ³be om. ⁴α (save that c reads ἡμεῖς).
 β, A, S¹ read καὶ ὑμεῖς (+ οὖν bd). A = ἐάν γήνησθε τοιοῦτοι. Verses 2-4
 are very defective in A which = καὶ ὑμεῖς ἐάν γήνησθε τοιοῦτοι ἀπὸ λυπῶν καὶ
 θλίψεων (+ καὶ πειρασμῶν A^{bbcd}) σωθήσεσθε διὰ κυρίου ἢ γὰρ ἐν λόγῳ ἢ ἐν
 δεινοῖς παραβήσεσθε. ⁵c. ἡ, β read as in margin. ⁶α (save that for
 ἐν ταπ. ἡ reads καὶ ταπεινώσας). β, S¹ read as in margin. ⁷α. β om.
⁸α, bd, S. α reads κατοικεῖ. afg κατοικεῖ. ⁹α. β, S¹ read as in margin.

3. *¹⁰Οπου δὲ κατοικεῖ ὁ ὑψίστος¹⁰, καὶ *¹¹φθόνος τις περι-
πέση, καὶ δουλία, καὶ συκοφαντία¹¹, *¹²ὁ Κύριος κατοικῶν ἐπ' ¹³περιπέση
αὐτὸν¹² διὰ τὴν σωφροσύνην οὐ μόνον¹ ἐκ τῶν κακῶν ῥύεται¹³ φθόνῳ, ἢ
αὐτὸν¹⁴, ἄλλα καὶ ὑψοῖ¹⁵ καὶ δοξάζει αὐτὸν ὡς καμέ. 4. ἢ συκο-
*¹⁶Πάντας¹ γὰρ ἄνθρώπους¹⁶ ἢ ἐν ἔργῳ¹ *¹⁷ἢ ἐν λόγῳ, ἢ ἐν φαντασίᾳ
διανοίᾳ¹⁷ ¹⁸†συνέρχεται¹⁸. 5. Γινώσκουσιν¹⁹ οἱ ἀδελφοί σκότει
μου²⁰ πῶς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ μου²¹, καὶ οὐχί²² ὑψοῦμην²³ ἀδελφ.,
ἐν τῇ διανοίᾳ²⁴ μου¹, καίπερ νήπιος ὑπάρχων²⁵, ἔιχον τὸν β-δg, S¹
*²⁶φόβον τοῦ θεοῦ²⁶ ἐν τῇ καρδίᾳ²⁷ μου¹. ἦδειν²⁸ γὰρ ὅτι πάντως
πάντα²⁹ παρελεύσεται. 6. Καὶ *³⁰τοὺς ἐπλήρην ἐν κακῷ[†] γὰρ ὁ ἀν-
δρῶπος. ἀλλ'³⁰ ἐτίμουν *³¹τοὺς ἀδελφούς μου³¹, καὶ διὰ τὸν φόβον

β, A, S¹ [†]ἐμέτρουν ἐμαυτὸν καί.

¹⁰ S¹ om. For κατοικεῖ ac read καὶ οἰκεῖ. g om. δέ. ¹¹ α. β, S¹ read as
in margin (save that d trs. τις after περιπέση and f reads φθονῶ for φθόνῳ).
a om. next eight words. ¹² c. h reads ὁ K. ἐπ' αὐτῶν κατοικῶν. β-α K. δ ἐν
(K. ἐπ' ef) αὐτῶν κατοικῶν. ¹³ a reads ῥύσεται. ¹⁴ α. β, S¹ om. For ἐκ τῶν
κακῶν . . . καμέ A reads ἐξ ἀλγίων καὶ θλίψεων καὶ πειρασμῶν καὶ κακῶν
(A^b θλίψεως καὶ κακῶν) σωσθήσεσθε ὑπὸ τοῦ κυρίου. ¹⁵ c, d read ὑψεῖ.
¹⁶ α. β-dg, S¹ read as in margin (save that ef om. δ). d καὶ γὰρ ὁ ἀνθρώπος.
g πᾶς γ. ἀνθρώπος. A^{ab-cds} = γάρ. A^b ἐὰν γάρ. ¹⁷ g reads ἢ ἐννοίᾳ.
¹⁸ α, aef. bg, S¹ read συνέχεται. d συνεπαίρεται. A^{ab-cds} = ἀμαρτήσεσθε.
A^b ἀμάτη τις. d trs. the entire verse after ἐν τῇ διανοίᾳ μου in ver. 5.
If α is right in giving the acc. ἀνθρώπους, συνέχεται must represent
a transitive verb, possibly מִצִּי in the sense of 'happens to.' The subject
would then be φθόνος ἢ δουλία κ.τ.λ. in ver. 3. If β is right in giving
ἀνθρώπος, then מִצִּי may be corrupt for מִצִּי = ἐπαίρεται or συνεπαίρεται as
in d. ¹⁹ d adds γάρ. A^b, S¹ = γινώσκετε. ²⁰ g adds οὗτοι. ²¹ d adds
ἰακῶβ. ²² β reads οὐχ. ²³ d reads ὑψώθη. g ἠττοίμην. ²⁴ b, S¹
read καρδίᾳ. d om. next eleven words, and substitutes ver. 4 + διὰ τοῦτο
ἐφύλαξα ἐμαυτὸν καὶ ἀπὸ λόγου καὶ ἔργου καὶ διανοίας. ²⁵ α. β-d reads ὦν.
²⁶ h, aef. c reads φόβον θεοῦ. eg τοῦ θεοῦ φόβον. eg om. next four words.
²⁷ b, S¹ read διανοίᾳ. ²⁸ d reads οἶδα. ²⁹ α, d, A. β-d read τὰ (f om.)
πάντα (+ ταῦτα f). ³⁰ c (save that οὐκ ἐπλήρην is written κ ἠπλήρην).
β, A, S¹ read as in margin. h is conflate: οὐκ ἐν μέτρῳ ἐαυτῷ ἀλλέ.
Of these readings those of h and β, A, S¹ are thoroughly corrupt.
c might stand: 'I did not raise myself (against them) with evil intent.'
But this is unsatisfactory. First then the negative is original or it is
not. (i) If original, we may regard ἐν κακῷ in c as a corruption of
ἐμαυτὸν (β, A, S¹). Cf. h ἐαυτῷ. Then ἐπλήρην = יְהַמְדֵּנִי, which the
translator should here have rendered actively as the Pilel ἐπῆρα (or ὑψωσα).
Thus text originally = יְהַמְדֵּנִי יְהַמְדֵּנִי כִּי = 'I did not exalt myself.' The

β, A, S¹ αὐτῶν³² * καὶ πιπρασκόμενος ἐσιώπων³³ εἰπεῖν³⁴ * τοῖς ἐσιώπων πιπρασκόμενος Ἰσμαῖλίταις³⁵ ὅτι³⁶ υἱός εἰμι Ἰακώβ³⁷ ἀνδρὸς μεγάλου³⁸ * καὶ δικαίου³⁹.

XI. * Καὶ ὑμεῖς οὖν¹, * τέκνα μου², ἔχετε ἐν πάσῃ³ πράξει ὑμῶν * πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν⁴ * τὸν τοῦ θεοῦ φόβον⁵, καὶ⁷ τιμᾶτε⁶ τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν· πᾶς γὰρ ὁ⁷ ποιῶν⁸ νόμον Κυρίου ἀγαπηθήσεται ὑπ'⁹ αὐτοῦ. 2. * Ἐρχόμενος δὲ¹⁰ δυνατοῦ. * μετὰ τῶν Ἰσμαῖλιτῶν¹¹ * ἐπηρώτων με λέγοντες Δούλος εἰ; Κἀγὼ εἶπον¹² ὅτι δοῦλός¹³ εἰμι¹⁴ ἐξ οἴκου¹⁵, ἵνα μὴ αἰσχύνω (ἐφ' οὖν)

εἰς Ἰνδοκαλίτας. β, S¹ ἡρώτων με Κἀγὼ εἶπον.

text of β, A, S¹ can be explained from this. Either ἐμέτρουν = ἡττω a corruption of ἡττω, or ἐμέτρουν is a corruption of ἐμετέρωρον (= ἡττω). The loss of the negative would be intelligible on the latter corruption. (ii) If on the other hand the negative is not original we might explain ἡττω ἡττω as a corruption of ἡττω ἡττω, 'I kept myself quiet,' the phrase in Ps. cxxxi. 2, where the LXX and Vulgate render ἡττω as if it were ἡττω. If imperfects instead of perfects stood in the original, the corruptions could be similarly explained. (iii) Finally, the whole clause may be a dittography of οὐχὶ ὑψούμην ἐν τῇ διανοίᾳ μου (in ver. 5), where עמד was rewritten as נעמד. ³¹ A = αὐτοῖς. ³² h om. d reads αὐτόν. ³³ α. β, A, S¹ read as in margin. ³⁴ α. β-d, S¹ read μὴ (g om.) εἰπεῖν. d μὴ ἐξεῖπὼν αὐτοῖς but trs. after Ἰσμαῖλίταις. A = καὶ οὐκ εἶπον. ἐσιώπων εἰπεῖν = עמד לִי. ³⁵ A^b om. ³⁶ α. β, A, S¹ (save that d adds ἦ before ὅτι) read as in margin. ³⁷ h, β, A^b, S¹. c, A^{abbcd} om. ³⁸ f reads δικαίου. ³⁹ α (save that h om. καί). β, A, S¹ read as in margin.

XI. ¹ α, β, S¹. A^{abbcd} = καὶ ὑμεῖς. A² = ὑμεῖς οὖν. ² α, d, A^{abbcd}. β-d, A^{b2} om. ³ c om. ⁴ c, adefg, S¹ (save that aef, S¹ om. ὑμῶν and d trs. after φόβον). h, b om. ⁵ c, adef. h reads τὸν φόβον κυρίου. dg τὸν φ. τοῦ θεοῦ. ⁶ A = ἀγαπᾶτε. h, d om. καὶ τιμᾶτε . . . ὑμῶν. ⁷ c om. ⁸ A^{abbcd} read ἀγαπᾶν but A^{b2} support text. ⁹ h reads ἀπ'. ¹⁰ α. β-d, S¹ read as in margin (save that g reads Ἰνδοκοπῆν). d ἡνίκα δὲ ἤλθομεν εἰς Ἰνδ. A = ἐλθὼν οὖν μετ' αὐτῶν εἰς Ἰνδοκαπᾶτας (A^{b2d} Ἰνδοκαπᾶτας, A^{2e} Ἰνδοκαπᾶτας). ¹¹ A reads οἱ Ἰσμαῖλίται and trs. after ἐπηρώτων με. ¹² α. β, S¹ read as in margin (save that bdef read ἡρώτων and g reads καί for κἀγὼ). β, S¹ have thus lost a clause. This clause is preserved also in A which = ἐπηρώτων με οἱ Ἰσμ. καὶ εἶπον· Δούλος εἰ ἢ ἐλεύθερος; Κἀγὼ εἶπον. ¹³ βe, S¹ add αὐτῶν. ¹⁴ d adds αὐτῶν. g ἐγώ. ¹⁵ A reads μῆτι·βῆτι· (= φύσεως) corrupt for μῆτι·βῆτι· = οἴκου. d, A add αὐτῶν (d om.) τοῦτο δὲ (A om. δὲ and A^{b2e} om. τοῦτο εἰλεγον) εἰλεγον.

τοὺς ἀδελφούς μου. 3. Λέγει δέ μοι ὁ μείζων αὐτῶν¹⁶ β, A, 1
 *Οὐκ εἶ δοῦλος¹⁷, ὅτι καὶ¹⁸ ἡ ὄψις σου δηλοῖ¹⁹. Ἐγὼ δὲ δηλοῖ
 *λέγω αὐτοῖς²⁰ ὅτι¹⁸ δοῦλος αὐτῶν¹ ὑπάρχω²¹. 4. Ὡς
 δὲ *εἰς Αἴγυπτον ἐφθάσαμεν ἐμάχοντο περὶ ἐμοῦ τὸ²² *τίς ἡπείλει
 προδοὺς χρυσίον λάβη με²³. 5. Διὸ πᾶσιν ἔδοξεν *τοῦ²⁴ ἔως θά-
 εῖναι²⁴ με εἰς Αἴγυπτον πρὸς *τὸν μετὰβολον τῆς ἐμπορίας²⁵ νατον¹.
 αὐτῶν, ἕως οὗ²⁶ ἐπιστρέψουσιν²⁷ φέροντες²⁸ ἐμπορίαν²⁹. β, A, S¹
 6. *Ὁ δὲ Κύριος ἔδωκε μοι³⁰ χάριω ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἠλθομεν
 μεταβόλου καὶ ἐπίστευσέ³¹ μοι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 7. Καὶ περὶ ἐμοῦ
 εὐλόγησεν αὐτὸν *ὁ Θεὸς³² ἐν³³ χειρὶ μου, καὶ ἐπλήθυνεν ἐμά-
 *αὐτὸν ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ³⁴ καὶ ἔργῳ³⁵. 8. Καὶ
 ἡμην μετὰ αὐτοῦ³⁶ *μῆνας τρεῖς³⁷. β-af, A, S¹

XII. Κατ' ἐκείων δὲ¹ τὸν καιρὸν κατήει² Μεμφίς³ Κύριος.
 ἔν λαμπήνῃ⁴ *ἡ γυνή⁵ τοῦ Πεντεφρι⁶ ἔμετὰ δόξης πολλῆς, αὐτὸν ἐν

ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ. β-d, A, S¹ μ. τρεῖς καὶ (ε om.) ἡμέρας πέντε.
 β, A, S¹ παρῇ.

¹⁶ h om. d adds ὁ πρῶτος τοῦ τόπου. ¹⁷ β-dg, A, S¹ add σί. For
 οὐκ . . . δοῦλος d reads σὺ δ. οὐκ εἶ. ¹⁸ g om. ¹⁹ α. β, A, S¹ read as
 in margin (save that a reads ἡπείλησε. d θάνατον for ἕως θ. A^{ab} σε for
 περὶ σου, and A om. ἕως θ.). ²⁰ c. h reads εἶπον αὐτοῖς. β, A, S¹ ἔλεγον.
²¹ α. β reads εἰμί. ²² α. β, A, S¹ read as in margin (save that d adds
 πολλοὶ before περὶ). ²³ α, β, S¹ (save that g adds τίς after τίς, b reads
 προσδοῦς and S¹ πρῶτος προσδοῦς for προδοῦς). A = καὶ ἕκαστος ἐίδου μέρος
 ἐμπορίας αὐτῶν (+ ἀντὶ ἐμοῦ A^b) ἵνα με λάβη (+ ἀντὶ κέρδους αὐτῶν A^{ab}). ²⁴ α.
 β, S¹ read εἶναι. A = ἀφίναί. ²⁵ α, d, A^{ab+cds}. β-d, S¹ read
 μετὰβολον ἐμπορίας. A^b = ἀρραβῶνα μετὰβολον ἐμπορίας. ²⁶ α.
 β-ab read οὐ. ab om. ²⁷ h, bd read ἐπιστρέψωσι. d ὑποστρέψωσι.
²⁸ A = καὶ οἴσονται. c adds εἰς. ²⁹ d reads τὴν ἐμπορίαν αὐτῶν. f ἐμπορίας.
 A^b adds καὶ οὕτως ἐποίησαν. ³⁰ α. β-d read καὶ ὁ κ. ἔδωκε μοι. d καὶ ἔδωκε
 μοι κ. ³¹ d reads ἐπιστέυσεν. ³² α, af. β-af, A, S¹ read as in margin.
³³ h adds τῇ. ³⁴ α, d. β-d, S¹ read as in margin. A = χρυσίον καὶ ἀργύριον
 αὐτοῦ (A^b om.). ³⁵ α. β, A, S¹ om. ἔργον here = πῆλξ, but we may
 assume that the translator should have read πῆλξ = 'household servants.'
 d om. rest of chapter. ³⁶ α, bg, A, S¹. aef read αὐτῶν. ³⁷ α. β-d, A,
 S¹ read as in margin (save that g reads τινάς for πέντε and A^{ab+cd} read
 ἡμέρας ἐνεήκοντα καὶ πέντε).

XII. ¹ α, adfg. be, S¹ om. For κατ' . . . κατήει A reads παρῇ οὖν κατ'
 ἐκεῖνο (?). ² α (though written as κατιε). aef παρείη. bg, A, S¹ παρίε.
 d παρῇ. For A see note 1. ³ b reads ἡ Μεμφία. adefg ἡ Μεμφίς. d adds
 ἡ Αἴγυπτία. ⁴ α, def (though written as ἐν λαμπήνῃ in h). Corrupt in α

β, Α, S¹ ^{καὶ} ἐπίβαλεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῆς ὅτι εἶπον αὐτῇ οἱ εὐνοῦχοι περὶ ἐμοῦ. ^{ἔτι} ἡκούσε περὶ ἐμοῦ παρὰ τῶν ἐθνούνων αὐτῆς¹⁷. 2. * Καὶ λέγει τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς⁸, * ὅτι ἐπλούτησεν ὁ μετάβολος⁹ ἐν χερσίν¹⁰ * τινος νέου¹¹ Ἑβραίου, λέγουσι¹² δὲ ὅτι ἡ καὶ¹³ κλοπῇ ἔκλεψαν¹⁴ αὐτὸν¹⁵ ἐκ γῆς¹⁶ Χαναάν. 3. Νῦν οὖν πώλησον μετ' αὐτοῦ¹⁷ κρίσω, καὶ ἀφελού¹⁸ τὸν νεανίαν¹⁹ εἰς * τὸν οἶκον ἡμῶν²⁰, καὶ * εὐλογῆσαί σε ἔχει²¹ * ὁ Θεὸς τῶν ἑθνούνων²² Ἑβραίων²³, ὅτι χάρις * ἐκ τοῦ²⁴ οὐρανοῦ ἐστὶ * πρὸς αὐτόν²⁵. XIII. Ὁ δὲ Πεντεφρίς¹ πεισθεὶς² τοῖς λόγοις αὐτῆς³ ἐκέλευσεν⁴ ἰλθεῖν⁵ τὸν μετάβολον, * καὶ λέγει αὐτῷ⁶. * Τί τοῦτο ὁ ἀκούω⁷ περὶ σου⁸, ὅτι κλέπτεις⁹ ψυχὰς¹⁰ ἐκ γῆς¹¹ Χαναάν¹², * καὶ εἰς παῖδας μεταπωλεῖς¹³; 2. * Ὁ δὲ

μεταβόλον ὅτι ἐπλούτησεν.
οἶκόν σου) καὶ εὐλογῆσαι σε.
μετεμπολῶν.

β, Α, S¹ οἰκονόμον σου (αεφ, S¹
δαγ, S¹ ἀχθῆναι. β-αδ, S¹ εἰς π.

ἢ ἑλλακπίνῃ. *bg*, A, S¹ om. ¹ *h*, *g*. *c* reads τῇ γυνῇ. *b*, A, S¹ γυνή. *a* om. *ef* ἢ. *d* reads μετά. ² *c*, *g* (omitting τοῦ). *h*, *adef* read τ. Πεντεφρίς. *be* read τ. Πεντεφρί (-ῆς). ³ α. β, S¹ read as in margin (save that for ἐπίβαλεν *c* reads ἐπίβαλλεν and *d* ἰδοῦσα). A reads only καὶ (A^{ab+cd} om.) ἐπιβλέψασα εἶδέν με. ⁴ *d* reads καὶ ἐλθόντος τοῦ ἀνδρός αὐτῆς λέγει αὐτῇ. After καὶ A^b adds ἐπιστρέψασα. ⁵ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁶ *c*. Other MSS. read χερσί. ⁷ *c*, *ef*. *h*, *a* read τινός. *bg*, A, S¹ νέου τινός. *d* νεωστί τινος. ⁸ A^{ab+cd} = ἔλεξαν but A^{bde} support text. ⁹ α, *adefg*. *b*, A, S¹ om. ¹⁰ *dg* read ἔκλεψεν. ¹¹ *h* reads αὐτῶν. ¹² *h*, *g* read τῆς. ¹³ A^{b*} = αὐτῶν. ¹⁴ A adds ἐπ' αὐτοῦ. ¹⁵ *d* reads νεανίσκον. ¹⁶ α. *ae*, S¹ read οἶκόν σου. *bdg* οἰκονόμον σου. A = οἰκονομίαν σου. ¹⁷ α (save that *h* reads σοί). β, A, S¹ read as in margin (save that *d* reads ἡμᾶς). ¹⁸ *c*, *b*. *h* reads τῶν Ἑ. ὁ Θ. β-*b* ὁ τῶν Ἑ. Θ. ¹⁹ *d* reads αὐτοῦ. ²⁰ α. *ad* reads ἐπ' αὐτῇ. *efg* ἐπ' αὐτόν. *d* ἐν αὐτῇ.

XIII. ¹ α, *dg*. *af* read Πεντεφρίς. *be*, S¹ Πεντεφρίς (-ῆς). ² A = ἡσθεὶς. ³ *d* reads αὐτοῖς. ⁴ A^{ab+cd} om. but A^b supports text. ⁵ α, *ae*. *bdg*, S¹ read as in margin. A^b = εἰπὼν. A^{ab+cd} = ἤγαγε. *c* adds πρὸς. ἰλθεῖν is difficult. ἐκέλευσεν ἰλθεῖν = מִצַּחַרְתָּ. Since *bdg*, S¹ = מִצַּחַת and A^b = מִצַּחַת, מִצַּחַ is a corruption possibly of מִצַּחַת. ⁶ *c* om. *d* adds Τὴν ἀλήθειάν μοι λέξον ἐν τάχει πρὸ τοῦ σε τιμωρήσωμαι. ⁷ α, A. β-*bd* read τί τοῦτο ἀκούω περὶ σου; *b*, S¹ τί ταῦτα ἀκούω; *d* ἤκουσα γάρ. ⁸ *b* adds τάς. ⁹ *d* adds ἐλευθέρως. ¹⁰ S¹ om. ¹¹ *b* reads Ἑβραίων. ¹² α. *a* reads εἰς παῖδας ἀπεμπολῶν. *bdg*, S¹ εἰς παῖδας (S¹ δουλείαν) μετεμπολῶν (*b*, S¹ μετεπωλῶν). *d* εἰς π. μεταβάλλον. A = εἰς παῖδας σοὶ καὶ εἰς παιδίσκας. *d* adds νῦν οὖν ἀπάγγελιόν μοι, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχη καθὼς ἀκούω περὶ σου. ¹³ α. β-*dg*, A, S¹

μετάβολος πεισὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ¹³ * ἐδέετο λέγων¹⁴. β-dg, A, Δέομαι σου¹⁵, κύριε, * οὐκ οἶδα¹⁶ ὅ¹⁷ λέγεις. 3. * καὶ S¹ πεισὼν λέγει αὐτῷ ὁ Πεντεφρής¹⁸. Πόθεν ὅ¹⁹ * ἐστιν ὁ παῖς¹⁹ ἐπὶ πρόσ- ὁ Ἑβραῖος²⁰; καὶ²¹ εἶπεν²². Οἱ²³ Ἰσμαῖλίται παρέθεντό²⁴ μοι αὐτόν, ἕως θου²⁵ ἐπιστρέψωσω²⁶. 4. * Ὁ δὲ οὐκ²⁷ αὐτοῦ ὁ ἐπίστευσεν αὐτῷ²⁸, ἀλλ' ἐκέλευσεν γυμνὸν τύπτεσθαι²⁹. βολος. Ἐπιμένοντος δὲ αὐτοῦ * τούτοις τοῖς λόγοις³⁰, λέγει³¹ * δ bdg, A, S¹ Πεντεφρής³². Ἐναχθήτω³³ οὖν³⁴ ὁ νεανίσκος. 5. Καὶ (b, S¹ εἰσαχθεὶς προσεκύνησα τῷ Πεντεφρῇ³⁵, τρίτος³⁶ γὰρ ἦν ἔφη, * ἐν ἀξιώματι παρὰ τῶν³⁷ Φαραῶ ἄρχόντων³⁸. 6. Καὶ d εἶπε).

h, bdfg, A τύπτεσθαι αὐτόν. aef, S¹ ἀποκριθῆτω. β, S¹ ἀρχιευνούχῃ. β ἐν ἀξίᾳ παρὰ τῷ Φ. ἄρχων πάντων τῶν εὐνούχων, ἔχων γυναῖκα καὶ παλλακὰς καὶ τέκνα.

read as in margin (save that for πεισὼν οὖν A^{abed} read καὶ ἔπαιον, A^{b*} τότε ἔπ. and A² ἔπ.). d reads π. οὖν ὁ μετάβολος ἤγουν ὁ πραγματευθεὶς ἐπὶ πρόσσωπον αὐτοῦ. g π. ὁ μετάβολος εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ = 𐤓𐤁𐤏𐤏, but ἐπὶ πρόσσωπον αὐτοῦ = 𐤓𐤁𐤏𐤏. Which is the original? ¹⁴ A^{ab+ede} = καὶ λέγει. A^b = λέγει αὐτῷ. ¹⁵ h, ef om. ¹⁶ A^{ab+ede} om. but A^{b*} retain (printed Arm. Text wrong). ¹⁷ dg, A read τί. ¹⁸ α. bdg, A, S¹ read ὁ δὲ λέγει (b, S¹ ἔφη, d εἶπε). aef ὁ δέ. ¹⁹ α (save that h adds σοὶ after ἐστίν). bdg, A, S¹ read σοὶ (g om.) ὁ παῖς. aef ὁ παῖς σου (ae σοὶ). ²⁰ f adds οὗτος. ²¹ A = ὁ δέ. ²² d adds ὁ μετάβολος. ²³ c om. ²⁴ g trs. after αὐτόν. ²⁵ α. bdeg read οὐ. af om. a om. also ἕως. ²⁶ α, b. df read ὑποστρέψωσι. eg ἐπιστρέψουσι. a om. ²⁷ α. β-d, A, S¹ read καὶ (+ Πεντεφρής A^b) οὐκ. For ὁ δὲ . . . αὐτῷ d reads καὶ μὴ πιστεύσας αὐτῷ ὁ Πεντεφρής. ²⁸ c, g read αὐτόν and g adds ὁ Πεντεφρής. ²⁹ c, ad, S¹. h, bdfg, A add αὐτόν. d reads αὐτόν τύπτ. γυμνόν. ³⁰ α, ae. dg read τοῖς λόγοις τούτοις. f τ. τοιούτοις λόγοις. b om. A, S¹ support text. ³¹ d reads ἔφη. A^{ab+ede} om. together with ὁ Π., but not A^b nor A^b as Arm. Text represents. ³² c, af. h, d read Πεντεφρής. bg, S¹ Πεντεφρής. e Πεντεφρής. A^{ab+ede} om. ³³ α. bdg read ἐναχθήτω. aef, S¹ ἀποκριθῆτω = 𐤓𐤁𐤏𐤏, a corruption of 𐤓𐤁𐤏𐤏 = ἀχθήτω or ἐναχθήτω. For Ἐναχθήτω . . . νεανίσκος A reads ἄγχε ὧδε (+ ἔφη A^{ab+ede}) τῷ νεανίσκῳ (+ καὶ αὐτὸς λέγει ἡμῖν ταῦτα A^b). ³⁴ α. β om. h adds καὶ. d adds ἔμπροσθέν μου after νεανίσκος. ³⁵ α. β, S¹ read as in margin (save that bd om. the ι). A = αὐτῷ. d adds πρὸς τὴν γῆν. ³⁶ A reads κερήρηρη (= δεύτερος) corrupt for κερρηρη = τρίτος. ³⁷ α. A^b = παρὰ τῷ Φ. ἀξίωμα αὐτοῦ (?). A^b δέ. αὐτοῦ παρὰ τ. Φ. At any rate A supports α against the addition in β, S¹. β, S¹ read as in margin (save that d reads τοῦ for τῷ and adds καὶ before ἄρχων, and dg γυναῖκα for γυναῖκας. g adds καὶ before ἔχων. b reads γυναῖκα κ. τέκνα κ. παλλακὰς and S¹ adds τῷ βασιλεῖ after παρὰ, and

διαχωρίσας³⁸ με³⁹ ἀπ' αὐτοῦ⁴⁰ λέγει⁴¹ μοι⁴². Δούλος εἶ ἡ
 β, Α Τίτος ἐλεύθερος; * ἐγὼ δὲ⁴³ εἶπον⁴⁴. Δούλος⁴⁵. 7. * Καὶ
 λος; λέγει· Τίτος; καὶ λέγω⁴⁶. Τῶν Ἰσραηλιτῶν. 8. * Ὁ δὲ
 β, S¹ εἶπε⁴⁷. Πῶς αὐτῶν ἐγένου⁴⁸ δούλος; καὶ⁴⁹ εἶπον· Ὅτι ἐκ
 ἀπο- γῆς⁵⁰ Χαναὰν ἐπριάσαντό⁵¹ με. 9. * Εἶπε δὲ πρὸς με⁵².
 στέλλει πρὸς τὸν ἄνδρα (+ αὐτῆς δαγ). 10. * Εἶπε δὲ πρὸς με⁵³.
 Γ' Οὐτως⁵⁴ ψεύδῃ⁵⁵. Καὶ Γ' εὐθύς⁵⁶ * ἐκέλευσε κάμει γυμνὸν⁵⁷
 τύπτεισθαι.
 XIV. Ἡ δὲ Μεμφίς¹ ἑώρα² διὰ * τῶν θυρίδων³ Γ' τυπτό-
 α τιμω- μενόν με⁴, * πλησίον γὰρ ἦν ὁ οἶκος αὐτῆς⁵, καὶ * ἀπέστειλε
 ρῆσαι πρὸς αὐτόν⁶, λέγουσα⁷. Ἄδικος⁸ ἡ κρίσις σου⁹, ὅτι⁹ τὸν
 ἀδίκως. δεφ, Α^b* κλαπέντα Γ' ἐλεύθερον¹ * τιμωρεῖς, ὡς ἀδικήσαντα¹⁰. 2. Ὡς
 δεφ, Α^b* κλαπέντα Γ' ἐλεύθερον¹ * τιμωρεῖς, ὡς ἀδικήσαντα¹⁰. 2. Ὡς
 ἔλθωσιν, δὲ Γ' ἐγὼ¹¹ οὐκ ἠλλαξα * τὸν λόγον μου¹² Γ' τυπτόμενος¹,
 φησί. β, Α, S¹ ἐκέλευσε * φυλαχθῆναι με¹³, ἕως οὗ ἔλθωσιν¹⁴ οἱ κύριοι * τοῦ
 αὐτόν. παιδός¹⁵. 3. * Ἡ δὲ γυνὴ¹⁶ ἔλεγε¹⁷ πρὸς * τὸν ἄνδρα αὐτῆς¹⁸.

reads γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα τῶν παλλακῶν). ³⁸a reads ἐκχωρίσας. ³⁹c reads
 μοι. ⁴⁰A = αὐτῶν. ⁴¹α, Α^b. β, S¹ read εἶπε. ⁴²aefg, Α^{ab+cd} om.
⁴³α, Α. β, S¹ read καί. ⁴⁴d adds αὐτῶν. α om. next seventeen words
 through hmt. ⁴⁵d, A add εἰμί. ⁴⁶β-b, S¹ (save that α om. the second
 καί, and dg read εἶπον for λέγω). β, A reads καί (+ αὐτός Α^{ab+cd}) λέγει πρὸς με
 (Α^{ab+cd} om. πρὸς με). Τίτος εἶ δούλος; καὶ λέγω (Α^{ab+cd} εἶπον) αὐτῶν (Α om.).
⁴⁷aefg. β, Α^b, S¹ καὶ (+ πάλιν β) λέγει μοι. g, Α^{ab+cd} δ δὲ λέγει μοι (g om.).
 Α² καὶ λέγει. ⁴⁸bg, Α, S¹. aef read γίνῃ. d ἐγένετο. ⁴⁹efg add ἐγώ.
⁵⁰b reads τῆς. ⁵¹α, g. β-g read ἐπρίαντο. ⁵²b reads ὁ δὲ ἠπίστησε
 λέγων. ⁵³α. b reads ὅτι. defg, Α, S¹ om. ⁵⁴f reads ψεύδει. ⁵⁵α.
 g reads εὐθείως. β-g, Α om. ⁵⁶α, Α^b omitting καί. aefg, Α read γυμνὸν
 με ἐκέλευσε (g, Α^b tra. ἐκέλ. before γυμνόν. aef tra. it before με). d ἐκέλευσε
 γυμνωθῆναι με καί. S¹ = γυμνώσας ἐκέλευσε.

XIV. ¹c reads Μεμφί ὡς. ²A adds με. ³c. h, β, Α, S¹ read
 (+ τῆς Α) θυρίδος. Α om. rest of verse, but inserts the latter half of it
 ἀδικος . . . ἀδικήσαντα after the first clause in ver. 3. ⁴α, adg (save that
 α om. με). bef read τυπτομένον μου. S¹ = πῶς ἔτυψάν με. ⁵α. β, Α, S¹
 om. ⁶α. β, S¹ read as in margin (save that g reads ἀπέστειλε).
⁷β, Α, S¹ add ἐστὶ. For the position of the clause ἀδικος . . . ἀδικήσαντα
 in Α see note 3. ⁸α, β, Α^b, S¹. β-b, Α^{ab+cd} om. ⁹h (?), β, S¹ add
 καί. ¹⁰β, Α, S¹ (save that c reads τιμωρῆσαι and Α συνέχεις). α reads as
 in margin. Its corruption seems to be peculiar to itself. ¹¹α. β, Α, S¹
 om. ¹²c, Α^{ab+cd}. h, a, Α^b read τὸν λόγον. β-af, S¹ λόγον. f λέγων.
¹³α, aef, S¹ (save that ef read ἡμᾶς). b reads φυλακισθῆναι με. dg, Α
 ἐν (d om.) φυλακῇ βληθῆναι ἡμᾶς (Α με). ¹⁴α, ad, Α^{ab+cd}, S¹. defg, Α^b

ἮΤΙ¹⁹ συνέχεις²⁰ τὸν αἰχμάλωτον καὶ εὐγενῇ παιδα * ἐν β, A, S¹
 δεσμοῖς²¹, * ὃν ἔδει μᾶλλον ἀνετον εἶναι²² καὶ ὑπηρετεῖσθαι²³. ὑπηρε-
 4. Ἦθελε γὰρ ὁρᾶν με²⁴ ἐν πόθῳ ἁμαρτίας¹²⁵. * ἐγὼ δὲ²⁶ β, A, S¹
 ἡγνόνουν ἐν²⁷ πᾶσι τούτοις²⁸. 5. * Εἶπε δὲ πρὸς αὐτήν²⁹. ὁ δὲ εἶπε
 Οὐκ ἐστὶ * τοῦτο τοῖς³⁰ Αἰγυπτίοις πρὸ ἀποδείξεως ἀφαιρεῖσθαι Μέρφιν.
 τὰ ἀλλότρια. 6. Ταῦτα ὁὖν¹³¹ εἶπε * περὶ τοῦ μεταβόλου³². dg, A
 * ὁ δὲ παῖς³³ * ὀφείλει ἐγκατάκλειστος εἶναι³⁴. ἔθος
 παρὰ
 (d om.)
 τοῖς.

XV. Μετὰ δὲ¹ * ἡμέρας εἰκοσιτέσσαρας² ἦλθον οἱ
 Ἰσμαηλιταί· * ἦσαν γὰρ³ ἀκούσαντες⁴ ὅτι Ἰακώβ ὁ πατὴρ β-d, A
 μου πολλὰ⁵ πενθεῖ περὶ ἐμοῦ⁶, * καὶ ἐλθόντες λέγουσι⁷ πρὸς
 οὖν (A ὅτι). β, A, S¹ καί. β εἶπον.

read as in margin (save that *g* trs. φησὶν before ἐλθωσιν). ¹⁹α, β-dg, S¹.
d, A¹²⁵ read μόν. *g*, A¹²⁵⁺²⁴ αὐτοῦ. ¹⁸α, S¹. β, A read καὶ (*d* τότε) ἡ γυνή
 αὐτοῦ (*efg* om.). ¹⁷α. β reads λέγει. ¹⁶α. β, A, S¹ read as in margin
 (save that *d* reads αὐτῇ). Instead of the next clause which A om.,
 A inserts there the latter half of ver. 1. See note 3. ¹⁹α. β-d
 read διὰ τί. *d* reads ὅτι δὴ. ²⁰α reads συνέχει. *d* om. S¹ = ὑβρίζει.
²¹α. β, S¹ om. ²²α. β-d, A¹²⁵ read ὃν ἔδει εἶναι (*e* trs. after
 μᾶλλον, *fg* trs. after ἀνετον) μᾶλλον (A¹²⁵ om.) ἀνετον. *d* (A¹²⁵?) τοῦτον
 (*d* om.) ἀνετον εἶναι (?). S¹ = ὃν ἔδει μᾶλλον ἔχειν ἐν τοῖς οἰκήμασιν.
²³α. β, A, S¹ read as in margin (save that *b* reads σου and *g* trs.
 σοι before ὑπηρετεῖν). A¹²⁵ om. next seven words. ²⁴β-g, S¹ trs.
 before ὁρᾶν. ²⁵e reads ἁμαρτήματος. *d* adds αὐτῆς. S¹ om. ²⁶α.
 β-dg, A¹²⁵, S¹ read καί. dg, A¹²⁵⁺²⁴⁺²⁶ καὶ ἐγώ. ²⁷c, aef. *h*, bdg read ἐπί.
²⁸h om. next seven words. ²⁹c. β, A¹²⁵⁺²⁴⁺²⁶, S¹ read as in margin (save
 that *d*, A¹²⁵⁺²⁴⁺²⁶ read λέγει and α αὐτήν and *d* αὐτῇ for π. τὴν Μέρφιν). A¹²⁵ =
 καὶ ὁ ἀνὴρ λέγει πρὸς τὴν γυναῖκα. ³⁰c. aef, S¹ read τοῖς. *b* παρὰ. *d* ἔθος
 τοῖς. *g*, A ἔθος (*g* ἔθος) παρὰ τοῖς. ³¹α. β, A, S¹ om. ³²α, β, S¹.
 A = (+ καὶ A¹²⁵) ὁ μεταβόλος. ³³α. β-d, A read as in margin (save that
 for ὅτι A¹²⁵ read αὐτοῦ and om. rest of verse). *b* καὶ περὶ ἐμοῦ ὅτι. *d* κα
 εἶπεν ὅτι ὁ παῖς. S¹ = ὁ παῖς. ³⁴b reads ὀφείλα ἐγκατάκλειστος εἶναι. *g* ὀφείλει
 κατὰκλειστος εἶναι. A = ὀφείλει εἶναι ἐν δεσμοῖς. S¹ = ἔστω παρὰ τοῖς δεσμοῖς.

XV. ¹c, bd, A, S¹. *h* reads γάρ but trs. after ἡμέρας. *af* read οὖν.
eg om. ²c. So *d* but in figures. *h* reads ἡμ. εἰκοσι καὶ τέσσαρας. β-dg
 εἰκοσιτέσσαρας (*e* κδ) ἡμ. *g* ἡμ. τέσσαρας. ³α. β, A, S¹ καί. ⁴d, A
 add ὄντων αὐτῶν (A om. ὄντ. αὐτ.) εἰς γῆν X. ⁵α. β, A, S¹ om.
⁶A τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. S¹ om. rest of verse. ⁷α, A¹²⁵. β reads (+ καὶ *d*) εἶπον.

β-δg με. 2. Τί ὅτι εἶπας σεαυτὸν⁸ *δοῦλον εἶναι⁹; καὶ ἰδοὺ
 ἔγνωμεν. ἡμεῖς¹⁰ ἐγνώκαμεν¹¹ ὅτι *υἱὸς εἰ ἀνδρὸς μεγάλου¹² ἐν γῇ¹³
 β-δ, A, S¹ Χαναάν, καὶ *ὁ πατήρ σου ἔτι¹⁴ πενθεὶ περὶ σου¹⁵ *ἐν
 καὶ πάντῃ ἡβελον σάκκῳ¹⁶ καὶ σποδῶ¹⁷. 3. *Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ διελέθην
 (αεφ θέλων) τὰ σπλάγχνα μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐτάκη, καὶ ἤθελον δακρῦσαι
 δακρῦσαι. πάντῃ¹⁸, ἀλλ'¹⁹ ἐπέσχον ἐμαυτὸν²⁰, ἵνα μὴ αἰσχύνω²¹ τοὺς
 β, S¹ ἀδελφούς μου, ἡ* καὶ εἶπον αὐτοῖς²² Ἐγὼ οὐκ οἶδα²³ δοῦλός
 εἰμι²⁴. 4. Τότε ἔοῦν²⁵ ἐβουλεύσαντο²⁶ πωλῆσαι με, ἵνα
 βουλεύονται. μὴ εὗρεθῶ ἐν *ταῖς χερσὶν αὐτῶν²⁷. 5. Ἐφόβουντο γὰρ
 β, A, S¹ τὸν *πατέρα μου²⁸, ἵνα μὴ *ἐλθὼν ἐν αὐτοῖς ποιήσει²⁹ ἐκδίκησιν
 Ἰακώβ. κινδύνου³⁰. ἤκουον³¹ γὰρ ὅτι μέγας ἐστὶ παρὰ Θεῶ³² καὶ³³
 β, A, S¹ ἀνθρώποις. 6. Τότε λέγει *αὐτοῖς ὁ μετὰβολος³⁴. Λύσατέ
 ποιήσῃ ἐν αὐτοῖς. με ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ³⁵ Πεντεφρί³⁶. 7. *Ἐκεῖνοι δὲ
 β-γ, A, S¹ προσελθόντες³⁷ ἤτουν³⁸ με³⁹ λέγοντες· Ἐλπὲ⁴⁰ ὅτι ἐν
 Κυρίῳ. ἀργυρίῳ ἡγοράσθης⁴¹ ἡμῖν, *κάκεως ἀπολῦσαι ἡμᾶς ἔχει⁴².

β-γ, S¹ προσελθόντες οὖν. βδg, A^{b,c,d} ἀπέλυσεν ἡμᾶς.

A^{b,c,d} = καὶ λέγουσι. ⁹α, αεφ, A^b. βδg read εαυτὸν. A^{b,c,d} = ἡμῖν.
¹⁰α, A read ὅτι δοῦλός εἰμι. g δοῦλον. ¹¹α, d. β-δ, A, S¹ om. A^{b,c,d}
 om. καὶ . . . ἐγνώκαμεν. ¹²α, dg. β-δg read as in margin. ¹³α, abdf
 (save that d adds δυνατοῦ καὶ after ἀνδρός). e reads ἀνδ. μ. υἱὸς εἰ. g υἱὸς
 ἀνδ. μ. εἰ. ¹⁴α, def. α, A read τῇ γῇ. b, S¹ τῇ. g om. ¹⁵α, A^b (save
 that A^b om. περὶ σου). β, S¹ read πενθεὶ (+ περὶ σου αεφg) ὁ πατήρ σου.
 A^{b,c,d} = καὶ ἰδοὺ (A^b om.) αὐτοὺς πενθεὶ περὶ σου. ¹⁶α. β-δ, A, S¹
 read ἐν σάκκῳ. b ἐν λάκκῳ. d adds περὶ σου. A^b adds περὶ τοῦ πατρός μου.
¹⁷α (save that h reads διεληπθή). β-δ, A, S¹ read as in margin (save
 that b reads πάλιν for πάντῃ). d καὶ ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ παρ' αὐτῶν πάντῃ ἡβ.
 δακρῦσαι. ¹⁸α, g. b, A, S¹ read καί. d καὶ πάλιν and om. next two words.
 αεφ om. ¹⁹g adds καὶ εἶπον. A^b περὶ τοῦ πατρός μου. ²⁰g reads
 κατασχύνω. ²¹h, d (omitting καί). e read κ. εἶπον αὐτῶ. abef, S¹ κ. εἶπα
 (f εἶπον). g om. ²²d adds τοῦτο ὃ λέγετε ὑμῖς· ἐν δὲ οἶδα ὅτι. ²³α.
 β, A, S¹ om. ²⁴α, A. β, S¹ read as in margin. ²⁵α. β, A^{b,c,d}, S¹ read
 χερσὶν αὐτῶν. A^b αὐτοῖς. ²⁶α. β, A, S¹ read as in margin. ²⁷α (save
 that h reads ποιήσῃ αὐτοῖς for ἐν d. π.). β, A, S¹ read as in margin (save that
 df read ποιήσει). e adds τήν. ²⁸d reads κινδύνου. ²⁹b reads ἡκούσθη.
³⁰α, g. β-γ, A, S¹ read as in margin. ³¹g adds παρὰ. ³²α, e, A^{b,c,d}.
 β-e, A^b, S¹ read ὁ μ. αὐτοῖς (d πρὸς αὐτούς). ³³β om. ³⁴α, d. af read
 Πεντεφρή. beg, S¹ Πετεφρί (e-ή). A^b Πετεφρή. A^{b,c,d} Φωτεφάρ. A^b add
 κρηνηρη corrupt (!) for κρηνηρη as in A^{b,c,d}. A then = δευτέρου
 ἀρχοντος (A^b om.). ³⁵α. β-γ, S¹ read as in margin. g, A καὶ προσελ-
 θόντες. d adds οἱ Ἰσραηλίται. A ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ³⁶α, β-δ, A. βδ, S¹
 read αἰτούνται. ³⁷g om. ³⁸α, αεφ, S¹. βδg, A om. ³⁹α, g. αεφ, S¹

XVI. *¹Ἡ δὲ Μεμφίς εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς¹. *²Ἀγόρασον β, S¹ ἐδή-
 τὸν νεανίαν², ἀκούω γάρ, φησὶν³, ὅτι πωλοῦσιν αὐτόν. λωση.

c

2. Εὐθέως δὲ ἀπέστειλε εὐνοῦ-
 χον ἐν τοῖς Ἰσμαῖλίταις, αἰ-
 τοῦσά με εἰς διάπρασιν. 3. Ὁ δὲ
 εὐνοῦχος *μὴ θελήσας ἀγορά-
 σαι με⁴ ἀνεχώρησεν πειράσας
 αὐτούς, καὶ δηλοῖ τῇ δεσποίνῃ
 αὐτοῦ, ὅτι πολλὴν τιμὴν αἰ-
 τοῦσιν τοῦ παιδός.

β, A, S¹

2. Καὶ⁵ ἀπέστειλεν εὐνοῦχον
 τοῖς Ἰσμαηλίταις⁶, *αἰτοῦσά
 με εἰς διάπρασιν⁷. *καλέσας
 οὖν ὁ ἀρχιμάγειρος τοὺς Ἰσ-
 μαηλίτας ᾗτει με εἰς πῶσιν⁸.
 3. Ἐὰν μὴ θελήσας ἀνεχώρη-
 σεν⁹. *Ὁ εὐνοῦχος ἔπειρα-
 σθεὶς αὐτῶν¹ δηλοῖ¹⁰ *τῇ δεσ-
 ποίνῃ¹¹ ὅτι πολλὴν αἰτοῦσι
 τιμὴν τοῦ παιδός¹.

read ἐπράθη. ὁ ἡγοράσθη. d ἐπράθη. A^{ab} = ἡγοράσας τοῦτον, A^b ἡγοράσατε τ.,
 A^{b+cd} ἡγοράσαμεν τ. The chief variations seem to have arisen within α, β.
²⁰ h. c reads κἀκείνος λοιπῶν λῦσαι ἡμᾶς ἔχει. Here λοιπῶν may be corrupt
 for λοιπόν. aef, S¹ read κἀκείνος ἀπολύσει ἡμᾶς. bdg κἀκείνος (+ ταῦτα ἀκούσας
 εὐθείας d) ἀπέλυσεν ἡμᾶς. A καὶ ὁ μετὰ βολος ἀπέλυσεν (+ ἡμᾶς A^{ab}).

XVI. ¹c. From this point onward h is wanting. aef read ἐδήλωσε δὲ
 (+ ἡ M. f) τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. b, A, S¹ ἡ δὲ M. ἐδήλωσε (A ἀπέστειλε) τῷ d. αὐτῆς.
 d ἐδήλωσε δὲ αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. g καὶ ἐδήλωσε τῷ d. αὐτῆς ἡ M. ²c. β-af,
 A, S¹ read as in margin. f reads πριάσαι με. d ἐκπρίον αὐτόν. But d is
 peculiar and for ἀγόρασον . . . αὐτόν reads λέγουσα Ἐπειδὴ ἀκούω ὅτι
 πωλοῦσι αὐτόν ἐκπρίον αὐτόν. ³b, S¹ read ἔφη. ⁴It will be observed
 that c, dg represent only the eunuch as in treaty for the purchase of
 Joseph, whereas in aef, A, S¹, and also d (see note 9) first Potiphar acts
 and next the eunuch. The loss in c, dg could have arisen through hmt.,
 but probably the words referring to Potiphar are an intrusion (see
 note 8). The fact that this addition is implied by d is discounted
 when we consider that d is frequently conflate. ⁵β-d, S¹. d reads

καὶ εὐθείας. A καὶ ἔτερον (A^b ἀνθρώπον). ⁶d adds καὶ ἤγαγεν αὐτούς.
⁷β-d, S¹. d, A read καὶ (b om.) ἡτέρό με (b om.) (+ ἀπ' αὐτῶν A) εἰς
 διάπρασιν (b πῶσιν). ⁸aef, A, S¹ (save that A read ἐμπόρους for Ἰσμ.
 and A^{ab+cd} add ἀπ' αὐτῶν after ᾗτει). c, bdg om. and probably rightly as
 this clause conflicts with the words before and after. ⁹abef, S¹ (save
 that b adds ποιῆσαι μετ' αὐτῶν after θελήσας). g, A om. d has a very
 peculiar text but gives excellent sense: for αἰτοῦσά με . . . παιδός it reads
 καὶ ἡτέρό με εἰς διάπρασιν παρ' αὐτῶν ὁ Πεντεφρίς· εἰπόντες δὲ πολλὴν τὴν τιμὴν
 μου, καὶ μὴ θελήσας ἀπέστειλεν ἡμᾶς, ὁ δὲ εὐνοῦχος πορευθεὶς ἐδήλωσε τῇ δεσποίνῃ
 αὐτοῦ ταῦτα. ¹⁰abef, S¹ (save that b, S¹ add δὲ after ὁ and c reads αὐτοῖς).

β¹, A, S 4. *¹Ἡ δὲ ἀπέστειλεν¹³ * εὐνοῦχον ἕτερον¹³, λέγουσα¹⁴.
 μῆας
 χρυσίου,
 β-be, A Ἐδὲν καὶ δύο¹⁵ μῆας¹⁶ λητοῦσι¹⁷ παρέχετε¹⁸. μὴ φείσασθε¹⁹
 β, A, S¹ χρυσίου· μόνον²⁰ πριασάμενος²¹ τὸν παῖδα ἀγαγε²² * πρὸς
 καί. 5. Ἐλθὼν οὖν ὁ εὐνοῦχος¹ καὶ²³ δοῦς²⁴ αὐτοῖς²⁵
 β-d, S¹ ὁδοήκοντα²⁶ χρυσοῦς²⁷ * ἀνελάβετό με· τῇ δὲ Αἰγυπτίᾳ εἶπεν
 ἐκτὸν ἐμοῦ, 6. Ἐγὼ δὲ²⁸ εἰδὼς²⁹ ἐσιώπησα³⁰ ἵνα
 εἶπεν τῇ Αἰγ. μὴ αἰσχυθῇ³¹ * ὁ εὐνοῦχος³².
 δεδόσ-
 θαι. Καί. XVII. Ὁρᾶτε οὖν¹, τέκνα μου², πόσα ὑπέμεινα ἵνα μὴ
 αἰσχύνομ³ τοὺς ἀδελφούς μου. 2. Καὶ ὑμεῖς ὄν⁴ ἀγαπᾶτε
 αεφ, A ἀλλήλους, ἔκ⁵ ἐν μακροθυμίᾳ⁴ * συγκρύπτετε ἀλλήλων⁵ τὰ
 αἰκισθῇ. ἐλαττώματα¹. 3. Τέρεται γὰρ⁶ ὁ θεὸς⁷ ἐπὶ * ὁμονοία

β καταισχύνω.

g reads καὶ πειρασθεὶς αὐτῶν ὁ εὖν, δηλοῖ. A = καὶ ἐδήλωσε ὁ εὖν. With A compare *d* (see note 9). *aef* make ὁ εὐνοῦχος the subject of the preceding verb ἀνεχώρησεν and *af* accordingly add δέ after δηλοῖ. ¹¹ *g* reads αὐτήν. ¹² *d* reads καὶ ἀποστέλλει. S¹ om. together with next three words. ¹³ *c*. β-d read ἕτερον εὖν. *d* ὕστερον εὖν. ¹⁴ A = ἡ δὲ λέγει. ¹⁵ S¹ = διακοσίας. ¹⁶ *c*. β, A, S¹ read as in margin. ¹⁷ *c*, be, S¹. β-be, A read as in margin. ¹⁸ *c*, a. *be*fg read πρόσσεχε. *d* δὸς αὐτοῖς. S¹ = προσέχετε. *d* om. next three words. ¹⁹ *c*, a³g, A^{ab}. *abef*, S¹ read φείσασθαι. A^{b+odis} = φείσαι. ²⁰ *d* reads μόνος. ²¹ *c*. β reads πριάμενος. ²² β-b. *c*, b, S¹ read ἀγάγετε. ²³ *c*. *d* reads μοι καί. β-d, A, S¹ καί. Vers. 5, 6 appear as follows in *d*: Καὶ λαβὼν ὁ εὐνοῦχος τὸ χρυσίον κατεδίωξεν ἡμᾶς καὶ ὁδοήκοντα χρυσίνους δοῦς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ, καὶ λαβὼν με παρ' αὐτοῖς ἐλθόντων ἡμῶν εἰς τὸν οἶκον ἐκτὸν εἶπεν δεδωκέναι, καὶ εἰδὼς ἐγὼ ἐσιώπησα ἵνα μὴ καταισχύνω τοὺς συνδούλους μου, μῆτε μὴν αἰκισθῇ ὁ εὐνοῦχος. ²⁴ *c*, β-be, S¹. *b* reads δίδει. *e* δίδωσι. A = ἔδωκε. ²⁵ S¹ om. A adds ἀντ' ἐμοῦ. ²⁶ *c*, β (*aef* reading π'). A = ἐξήκοντα. S¹ = ὀκτώ. ²⁷ *c*, g. β-eg read χρυσίνους. *e* χρυσίους. *g* χρυσσοῦς (sic). A^b adds τιμὴν ἀντ' ἐμοῦ ὁ εὐνοῦχος. ²⁸ *c*. β-d, S¹ read as in margin (save that *b* reads εἰπών. *e* adds καί before ἐκτὸν, while after δεδόσθαι *be* add ἀντ' ἐμοῦ. S¹ ἀντ' αὐτοῦ. *g* λαβὼν με). For *d* see note 23. A = καὶ εἶπεν ὅτι ὁδοήκοντα χρυσοῦς ἔδωκε ἀντ' αὐτοῦ. Καί. Perhaps ἡβ (i.e. ἀνελάβετο) is corrupt for ἡβη = ἀντί. ²⁹ *b* reads ἰδών. A adds ταῦτα. *be*f add ἐγώ. ³⁰ A adds περὶ αὐτοῦ. ³¹ *c*, *aef*, A, S¹ read as in margin. *b* ἐτασθῇ. *dg* καταισχύνω and put last two words in acc. τοὺς εὖν. ³² A^b = αὐτός. A^{ab+odis} om.

XVII. ¹ *c*, A. β, S¹ om. *g* om. ὁρᾶτε . . . μου. ² *c*, f, A. β-f, S¹ om. ³ *c*. β reads as in margin. ⁴ *c*, β-b. *b* reads μακροθυμίας. ⁵ *d* reads διάγεται κρύπτωντες (sic) ἀλλήλους. For ἀλλήλων S¹ reads τῶν νέων. ⁶ *c*, *bdg*,

ἀδελφῶν⁸ καὶ⁷ ἐπὶ προαιρέσει καρδίας⁹ ἡ ἀγαθὴς¹⁰ τὰ β, S¹ εὐδοκοῦσιν¹¹ εἰς ἀγαθόν¹². 4. *¹³ Ὅτε δὲ¹³ ἦλθον οἱ ἀδελφοὶ^{δοκιμοῦ-σῃς εἰς} μου εἰς Αἴγυπτον, αὐτοὶ¹⁴ γνώσκουσιν¹⁵ ὅτι * ἀπέστρεψα τὸ ἀγάπην ἀργύριον αὐτοῖς¹⁶, καὶ οὐκ ὤνειδισα * αὐτούς, καὶ¹⁷ παρεκά- (α ἀγα-θόν). λεσα¹⁸ αὐτούς¹⁹. 5. Καὶ²⁰ μετὰ θάνατον * ἱακώβ, τοῦ β-α, A, S πατρός μου²¹, ἡ περισσοτέρως²² ἡγάπησα αὐτούς, καὶ πάντα ὅσα ὤς. ἤθελον²³ ὑπερεκπερισσοῦ²⁴ * ἐποίουν αὐτοῖς²⁵. 6. * Καὶ οὐκ β-α, S ἀφῆκα²⁶ αὐτούς²⁶ θλιβῆναι * ἕως μικροῦ πράγματος²⁷. καλεῖ ἱακώβ. πᾶν ὃ ἦν ἐν τῇ²⁸ χειρὶ μου αὐτοῖς δέδωκα²⁹. 7. Καὶ³⁰ β-α, A, οἱ υἱοὶ * αὐτῶν υἱοὶ μου³¹, * καὶ οἱ υἱοὶ μου ὡς δοῦλοι αὐτῶν³², S¹ ἐκέ- καὶ³³ ἡ ψυχὴ * αὐτῶν ψυχὴ μου³⁴, καὶ πᾶν ἄλγος³⁵ αὐτῶν λευσεν (-αν A). β, A, S¹ ἔκ περισσοῦ³⁶ ἐποίησα. c, A μου ψυχὴ αὐτῶν.

A, S¹. *asf* om. ⁷A = κύριος. ⁸β, S¹. c reads ἐλλαττώματα (sic) ἀδελφῶν καὶ ὁμοιοῖα. Here ἐλλαττώματι may = ὡφ⁷ corrupt for ὡφ⁷ 'kindness.' ⁹A^{b+c+d} = καρδιῶν. ¹⁰c. β, A, S¹ om. The word may have originated in a dittography of εἰς ἀγαθόν. ¹¹c. εὐδοκοῦσιν may be corrupt for εὐδοκίῃσιν. But A = ὅτε (A^{b+c+d} αἰ or οἱ) εὐδοκοῦσιν. β, S¹ read as in margin (save that g reads εὐδοκίῃσιν). ¹²c, a, A^{b+c+d}. β-a read as in margin. A^b = ἀλλήλους but this is apparently due to internal corruption. The idea required here is not expressed by ἀγαθόν which may be a corruption of ἀγάπην, and ΠΠΠ (= ἀγάπην) may be corrupt for ΠΠΠ = ἀδελφότητα. ¹³c. β-d, S read καὶ ὅτε. d ὅταν οὖν. A = ὅτε. ¹⁴c. β-d, A, S read ὡς (+ καὶ A). For αὐτοὶ and the next seven words d reads καὶ ἐπέγνω αὐτούς. ¹⁵c, A^{b+c+d}. β-d read οἶδασιν. b, A^b ἔγνωσαν. S = ὁρᾶτε καὶ ὑμεῖς. ¹⁶g, A^b read ἀπέστρεψαν τὸ ἀργύριον αὐτῶν. ¹⁷c. β, S¹ read ἀλλὰ καὶ (d om.). A = αὐτοὺς ἀλλὰ. ¹⁸d reads παρακαλίσω. ¹⁹β, S. c reads αὐτοῖς. A^{(a) b} add ἰδοὺ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ μου ἐὰν ψευδὲς τι λαλῶ ἐγώ· ἀποδιδούσι εἰς πρόσωπόν μου. A^{b+c+d} add ἀκούουσιν, ἰδοὺ, καὶ (A^b om. ἰδοὺ, κ.) ἐροῦσι εἰ ἐγὼ ψευδὲς τι λαλῶ. ²⁰g reads κ. πάλιν. A = ἀλλὰ καὶ (A^a om.). ²¹c, d. β-d, A^b, S read ἱακώβ. g τοῦ πατρός ἡμῶν Ἰ. A^{b+c+d} = τοῦ πατρός μου. ²²c. a reads ἤθελον. β-ad, S¹ read ἐκέλευσεν. d μοι παρήγγειλεν ὁ πατήρ μου. A = ἐκέλευσαν. The variations arose within the Greek or c, a = ²³κ. The rest = ἡγ²³ or ²⁴κ. ²⁵c. β-d, S read ἐκ περισσοῦ. d, A om. ²⁶c. β, A, S¹ read as in margin. d adds ἐπ' αὐτούς. b adds καὶ ἐθαύμαζον. ²⁷c, d, A. β-d, S read οὐκ ἀφῆκα γάρ. ²⁸a reads αὐτοῖς. ²⁹S¹ = οὐ πρὸς κακὴν αἰτίαν. A adds καὶ ἔδωκα αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐζήτησαν. ³⁰c, g. β-g om. ³¹c, β-b. b reads ἔδωκα. ³²c. β, A, S om. ³³β, S¹. c reads αὐτῶν. A = μου, υἱοὶ αὐτῶν. d om. next seven words. ³⁴c, β-d, S¹ (save that g om. αἱ). A = καὶ δοῦλοί μου, δοῦλοι αὐτῶν. ³⁵c, A. β, S¹ om. ³⁶β, S¹. c, A read as in margin. A adds καὶ (A^b om.) ἡ γῇ μου γῇ αὐτῶν, a phrase which

bdg (A) ἀλγυμά μου³⁶, ἡ καὶ πᾶσα μαλακία αὐτῶν *ἀσθένειά μου, καὶ³⁷ ἀσθένειά μου ἢ γῆ ἢ βουλή¹ * αὐτῶν βουλή μου³⁸. 8. Καὶ οὐχ ὕψωσα ἐμὰν³⁹ μου γῆ ἐν αὐτοῖς ἔν ἀλαζονείᾳ¹ διὰ τὴν ἡ κοσμικήν¹ * μου δόξαν⁴⁰, αὐτῶν (+καὶ g). ἔλλ⁴¹ ἡμην ἐν αὐτοῖς ὡς εἰς τῶν ἐλαχίστων⁴².

def, S¹ XVIII. Ἐὰν¹ οὖν καὶ ὑμεῖς² πορευθῆτε ἐν ταῖς³ ἐντολαῖς μου Κυρίου⁴, ὑψώσει ὑμᾶς⁵ * ὁ θεὸς⁶ ἐν ἀγαθοῖς¹ εἰς αἰῶνας. βουλή αὐτῶν. 2. Ἐκαὶ * ἐὰν τις θέλει⁷ κακοποιῆσαι ὑμᾶς, ὑμεῖς τῇ β-σε, A, S¹ Κυρίου, ἀγαθοεργεία⁸ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ παντὸς κακοῦ τέκνα λυτρωθήσεσθε ὑπὸ⁹ Κυρίου¹. 3. Ἰδοὺ¹⁰ γὰρ¹¹ ὁράτε ὅτι μου. Ἐν τῇ¹² ταπεινώσει καὶ τῇ μακροθυμίᾳ μου¹³ θυγατέρα β-af, S¹ * ἱερῶς ἡλιουπόλεως¹³ ἔλαβον ἐμὰν¹⁴ εἰς γυναῖκα¹⁵, καὶ ὑμᾶς ἐνταῦθα καὶ ἑκατὸν τάλαντα * χρυσίου δέδονται μοι¹⁶ * σὺν αὐτῇ¹⁷, * καὶ εὐλογῇ¹⁸ Κύριός μου¹⁹ αὐτοὺς²⁰ κατεδούλωσεν²¹. 4. * Καί γε σὺ ὑμᾶς.

β ἀγαθοποιῶ.
(ἀg κυρίου) μου.

β-α, S¹ μακροθυμίαν καί.
β-αε, A, S¹ εἶτι.

β-α, A, S¹ κυρίων

bdg (omitting the καὶ) add after ἀσθένειά μου. ³¹ S¹ = νόσος. ³² α om. rest of chapter. ³⁷ c, ef (save that ef om. καὶ). S corrupt. *bdg*, A read as in margin (save that A trs. before καὶ πᾶν ἀλγυμα. See note 34). ³⁸ c, dg. *def*, S¹ read as in margin. A^{-h} = μία ἦν ἡμῶν πάντων ἢ βουλή. A^b om. ³⁹ *bdef*. c reads αὐτόν. g εἰαυτόν. ⁴⁰ c. *bdef* read δόξαν μου. g δόξαν. ⁴¹ d reads καί. ⁴² c, b. *defg* read ἐλαχιστοτέρων.

XVIII. ¹ A om. and for οὖν . . . κυρίου read καὶ (A^h om.) ὑμεῖς οὖν τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορευθῆτε. ² c, S² add τέκνα μου. ³ ef om. ⁴ β-αε, A, S¹ add τέκνα μου against c, a. ⁵ c reads ἡμᾶς. *bdg*, S¹ add ἐνταῦθα (S¹ om.) καὶ εὐλογῇσι ὑμᾶς (bg, S¹ om.) omitted by c, af through hmt. A attests the originality of this clause. Thus for ὑψώσει . . . αἰῶνας A^h read καὶ ὁ θεὸς δοξάσει ὑμᾶς (A^a = σε ?) καὶ ὑψώσει ὑμᾶς (A^h om.) ἀνω. Here Arm. Text wrongly represents A^b as twice reading σε. Possibly it is wrong also as to A^a. A^{b+c+d} = εἶτι καὶ (A^a om. εἶτι κ.) Ἰσραὴλ Σαδαι δοξάσει ὑμᾶς καὶ ὑψώσει εἰς αἰῶνας. ⁶ c, A^h. For A^{b+c+d} see preceding note. β, S¹ om. ⁷ c. β-g, S read ἐὰν θέλῃ (f θέλει) τις. g ὅταν θέλῃσι. ⁸ c. β reads as in margin. ⁹ c. β reads διὰ. For λυτρωθήσεσθε ὑπὸ κυρίου S reads λυτρώσει ὁ κ. (+ ὑμᾶς S²). ¹⁰ a om. verses 3, 4. ¹¹ g, A om. ¹² c. β, S¹ read as in margin (save that d adds μου before καί). ¹³ c. So Jub. xl. 10. β-α, A, S¹ read as in margin (save that g om. μου). ¹⁴ c, A. β-α, S¹ om. ¹⁵ S¹ add Σειφίην. ¹⁶ c, *defg* (save that d reads δέδωκε and eg δέδοται). b, S¹ read μοι χρυσίου δέδοται. A = χρυσίου ἰδωκάν μοι. ¹⁷ A places after χρυσίου. f om. rest of verse. ¹⁸ c. β-αε, A, S¹ read εἶτι. ε om. ¹⁹ c, g. β-ag, A, S¹ read μοι. ²⁰ c reads αὐτοῖς. ²¹ c, de. b reads ἐδούλωσε.

καὶ²³ ὠραϊότητα ἔδωκε²³ μοι ὁπὲρ ὠραίους Ἰσραὴλ, Ἦ¹ καὶ¹ β-α, Α, ἔφυλαξέ²⁴ με ἕως γήρους²⁵ ἐν δυνάμει καὶ¹ ἐν κάλλει· ὁ¹ ὡς ἄνθος * Καὶ γὰρ ὅμοιος ἤμην²⁶ ἐν πᾶσι τῷ²⁷ Ἰακώβ. ὑπέρ.

c, β, S¹

A

XIX. Ἀκούσατε δέ¹, τέκνα μου, καὶ *περὶ ὧν ἴσθαι ἐνυπνίων². 2. Δώδεκα³ ἔλαφοι ἐνέμοντο⁴ * ἐν τόπῳ⁵ καὶ οἱ ἐννέα⁶ διεσπάρησαν * εἰς πᾶσαν τὴν γῆν⁷. ὁμοίως δέ⁸ καὶ οἱ τρεῖς.

XIX. *Ἀκούσατε οὖν⁹ τὸ ἐνύπνιον ὃ εἶδον¹⁰. 2. β-δ ὃ Δώδεκα ἔλάφους ἐώρων¹¹ ὅτι ἐἶδον ἐνέμοντο καὶ¹² ἐξ αὐτῶν ἐννέα διεσπάρησαν· οἱ δὲ τρεῖς ἐσώζοντο¹³, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐξῆς καὶ αὐτοὶ διεσπάρησαν.

A (only for verses 3-7)

3. Καὶ ἐώρων ὅτι τρεῖς¹⁴ ἔλαφοι τρεῖς ἄμνοι ἐγίνοντο καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον καὶ ἐξήγαγε αὐτοὺς Κύριος¹⁵ εἰς τόπον εὐθαλή καὶ ἐνυδρον, καὶ ἤγαγε¹⁶ αὐτοὺς ἐκ σκοτῶν εἰς φῶς. 4. Καὶ ἐκεῖ ἐβόησαν πρὸς Κύριον μέχρι οὗ συνήχθησαν * πρὸς αὐτοὺς¹⁷ οἱ ἐννέα ἔλαφοι καὶ ἐγίνοντο αὐτοὶ ὡς δώδεκα πρόβατα, καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ἠύξάνοντο καὶ ἐγίνοντο πόμωια πολλά.

5. Καὶ¹⁸ μετὰ ταῦτα ἐώρων * καὶ ἰδοὺ¹⁵ δώδεκα βόες

g ἰδοὺλωσε. ²³ c. β-a read καίγε. A gives a peculiar text of ver. 4: Καὶ ἦν (+ Ἀσανθὶ γυνή μου Α^b) ὠραίος ὡς ἄνθος καὶ (+ ἐγὼ ἦν Α^b) ὠραίος ὑπὲρ (+ πάντας Α^b) ἐκλεκτοὺς Ἰσραὴλ (+ καὶ σάφρων καὶ ταπεινὸς Α^b) ὑπὲρ Λευὶ καὶ Ἰούδα καὶ (+ ὑπὲρ Α^b) Νεφθαλείμ· ἐφύλαξέ με ἐν κάλλει (for ἐφ. . . κάλλει Α^b reads πλέον ὠραίος ἦν ἢ αὐτοί), ὅτι ὅμοιος ἦν ἐγὼ ἐν πᾶσι τῷ Ἰακώβ (+ τῷ πατρὶ μου Α^b). ²⁴ d reads δίδωκε. ²⁴ c. β-a read διεφύλαξε. ²⁵ c, ef. bdg read γήρους. ²⁶ c. β-ag read ὅτι ἐγὼ (d om.) ὁμοίως. For g see next note. ²⁷ dg read τοῦ. For καὶ γὰρ . . . Ἰ. g reads ἐν πᾶσι ὁμοίως τοῦ Ἰ. εἰμι.

XIX. ¹ c, aef. β-aef, S¹ om. ² c. For ἴσθαι read εἶδον. δ reads ὧν εἶδον ἐνυπνίων, β-δ as in margin save that d reads ὅπερ. S¹ = ὧν εἶδον ἐνυπνίων· τοῦτο λέξω σοι. ³ e reads ὅτι δώδεκα. ⁴ g adds καὶ δι' ἓνα ἐτηρήθησαν. ⁵ c. β, S¹ om. ⁶ b adds διαιρέθησαν καὶ. ⁷ c, β-δ (save that g reads ἐπὶ). δ, S read τῇ γῇ. ⁸ c, f. β-df, S¹ om. For ὁμοίως . . . τρεῖς d reads καὶ οἱ τρεῖς ὑστερον διεσπάρησαν. ⁹ A^b reads ἔλθετε οὖν πάντες, ἀκούσατε. A alone preserves the full form of the text, but in some cases it is corrupt beyond recovery. ¹⁰ A^b adds τότε. ¹¹ A^b tra. before δώδεκα. ¹² A^{ab+od+e}. A^b reads οἱ ἰσμέν ἡμεῖς δώδεκα ἀδελφοί, καὶ ἐώρων γε. ¹³ A^{ab+od+e}. A^b = ἐνέμοντο μετ' ἀλλήλων. ¹⁴ A^b om. ¹⁵ A^{bh} om. A^b adds ἐκ σκοτῶν εἰς φῶς καὶ ἤγαγε αὐτοὺς and om. six words after ἐνυδρον. ¹⁶ A^b = ἐξήγαγε. A^b tra. the clause καὶ ἤγαγε . . . φῶς before καὶ ἐξήγαγε. ¹⁷ A^{bhe}. A^{ab+od} om. ¹⁸ A^b om.

θηλάζοντες¹⁹ μίαν δάμαλιν, ἣ ἐκ²⁰ . . . γάλακτος θάλασσαν ἐποίει καὶ ἔπινον ἐξ αὐτοῦ²¹ αἱ δώδεκα ποίμναι καὶ ἀνηρίθμητα ποίμνια.

6. Καὶ τοῦ τετάρτου βοδὸς ἀνέβησαν τὰ κέρατα μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐγένοντο ὡς τεῖχος τῶν ποιμνῶν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν δύο²² κεράτων ἐξεβλάστησε²³ ἄλλο κέρας.

7. Καὶ ἑώρων *μόσχον δὲ δωδεκάκις περιέβαλλε αὐτούς²⁴, καὶ ἐγένετο²⁵ τοῖς βουσι ὁλοκλήρως (?) εἰς βοθήειαν.

c, β, S¹

8. *Καὶ εἶδον²⁶ *ὅτι [ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη] †παρθένος, [ἔχουσα στολὴν βυσσίνην, καὶ ἐξ αὐτῆς] ἐγεννήθη ἄμνος [ἄμω-μος]²⁷ *καὶ ἦν²⁸ ἐξ ἀριστερῶν

A

8. Καὶ εἶδον *ἐν μέσῳ τῶν κεράτων παρθένον τιῶα, [ἔχουσαν στολὴν ποικίλον καὶ ἐξ αὐτῆς] προήλθεν ἄμνος²⁹, καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ ὄρμων

β, S¹
προήλ-
θεν.

¹⁹ A^{b c d e f} by internal corruption = νεμόμενοι (or βοσκοῦντες). ²⁰ A adds

an adjective = κραταιοῦ, or ἰσχυροῦ or δεινοῦ.

²¹ A^{hh} i. e. ἡμῶν.

A^{ab c d e f g} read ἡμῶν (= αὐτῶν) corruptly. ²² A^{ab} om. perhaps rightly.

²³ A^{ab}. A^{b c d e f g} read ἀνέστη.

²⁴ A^{ab(h) c d e f g} (save that A^b reads ὅπου ἦν

for δὲ, A^c om. δωδεκάκις and αὐτούς and A^{ab} om. δὲ). A^{b d} = μόσχους δώδεκα οἱ περιέβαλλον αὐτούς. ²⁵ A^{ab c d e f g}. A^{b d} = ἐγένοντο. ²⁶ d reads εἶδον δὲ.

²⁷ This passage has been generally rejected as a Christian interpolation. But if we excise it wholly, the unity of the context is destroyed. It seems undeniable that the same leader is referred to in ver. 7 and subsequently in ver. 9. In the former verse as a μόσχος he goes to the aid of the βόες: in the latter (see A) the βόες and others rejoice in his triumphant overthrow of their enemies. In the latter half of ver. 8 this leader is referred to as ἄμνος. If then the translator has rightly rendered his original, the symbolic designation of this leader is changed: from being a μόσχος he becomes an ἄμνος. A similar transformation has already been twice mentioned in verses 3 ἑλαιοὶ . . . ἄμνοι ἐγένοντο, 4 ἐννέα ἑλαιοὶ . . . ἐγένοντο ὡς πρόβατα. Hence this third transformation causes no difficulty. But some record of this transformation must have appeared. Hence the beginning of ver. 8 must have recounted this transformation of a μόσχος into an ἄμνος, and not the birth of a virgin of the tribe of Judah and her bearing of a blameless ἄμνος. Even the textual evidence points to this conclusion. A comparison of c, β with A leads to the excision of ἐκ τοῦ Ἰ. ἐγεννήθη and ἄμωμος (om. also by f) as interpolations. Further, as we have already shown, the context requires here an account of a transformation and not of a birth; hence παρθένος has either been substituted for μόσχος (= ὄνυ) or is a mere interpolation. (Indeed where human beings are everywhere designated as animals the use of παρθένος is in itself impossible.)

αὐτοῦ ὡς λέων· καὶ πάντα τὰ
θηρία ὤρμων³⁰ * κατ' αὐτοῦ³¹
καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ ὁ ἄμνός,
καὶ ἀπώλεσεν * αὐτὰ εἰς κατα-
πάτημα³². 9. Καὶ ἔχαιρον
ἐπ' αὐτῷ³³ οἱ * ἄγγελοι καὶ οἱ
ἄνθρωποι³⁴ καὶ πᾶσα³⁵ ἡ γῆ.
10. Ταῦτα δὲ³⁶ γενήσεται ἐν
καιρῷ αὐτῶν³⁷ ἐν ἐσχάταις
ἡμέραις. 11. Ὑμεῖς οὖν,
τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐν-
τολάς Κυρίου, καὶ τιμᾶτε³⁸
τὸν * Λεὺλ καὶ τὸν Ἰούδαν³⁹.
ὅτι * ἐκ τοῦ σπέρματος⁴⁰ αὐτῶν
ἀνατελεῖ ὑμῖν⁴¹ [ὁ ἄμνός τοῦ
Θεοῦ, ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ
κόσμου]⁴², σώζων [πάντα τὰ

πάντα⁴³ τὰ θηρία καὶ πάντα
τὰ ἐρπετά⁴⁴, καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ
ὁ ἄμνός, καὶ ἀπώλεσεν αὐτά.
9. Καὶ ἔχαιρον δι' αὐτὸν οἱ
βόες * καὶ ἡ δάμαλις [καὶ οἱ
ἐλαφοί]⁴⁵ ἡγάλλοντο ἅμα μετ'
αὐτῶν, 10. Ταῦτα δὲ⁴⁶
δεῖ γίνεσθαι ἐν καιρῷ αὐτῶν.
11. Καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου,
τιμῆσατε τὸν Λεὺλ καὶ τὸν
Ἰούδαν ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ
ἡ⁴⁷ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ.

β, S¹
Ἰούδαν
καὶ τ.
Λεὺλ ὅτι
ἐξ.
β, S¹
χάρτι.

The evidence points to the former alternative. Finally the addition *ἔχουσα στολὴν βυσσίνην* would naturally be made when once *παρθένος* appeared in the text. The original therefore of the first half of ver. 8 would be fairly represented by καὶ εἶδον ὅτι ἐν μέσῳ τῶν κεράτων μόσχος ἐγενήθη ἄμνός. This lamb, whose victories are recounted in the close of the verse, appears to have been a Maccabean, i. e. a descendant of Levi. On his right fights Judah (λέων). For according to the true text Judah is subordinate to Levi. See ver. 6. The above reasoning as to the interpolations holds good even if verses 7, 8, and 9 refer to different leaders. ²⁰ c.

β-d, S¹ read καί. d om. ²⁰ See note 27. For κεράτων i. e. *ἐρηρῶν* (so A^{bde}) A^{ab+cd} according to printed Arm. Text give *ἐρηρῶν* = ἐλάφων. ²⁰ a. o reads ὄρμων. β-a ὄρμων. ²¹ g reads αὐτῷ.

²² c. adg, S² read αὐτὰ (d ἅπαντα) εἰς καταπάτησιν. bef, S¹ εἰς καταπάτησιν.

²³ f reads αὐτόν. ²⁴ g reads ἀνθ. καὶ οἱ ἄγγ. The text is obviously secondary. A is undoubtedly to be preferred. ²⁵ f adds δέ. ²⁶ d adds τέκνα μου.

²⁷ S¹ adds χαίρουσιν ἐπ' αὐτῷ. g trs. ἐν κ. αὐτῶν after ἡμέραις. ²⁸ d reads τιμῆσατε. Cf. A. ²⁹ c. So A. β, S¹ read as in margin. ³⁰ c. β, S¹ read as in margin. ³¹ c reads ἡμῖν. g trs. before ἀνατελεῖ. ³² Christian

interpolations. For ὁ αἶρων τ. ἁμ. τ. κόσμου which c read, β, S read χάριτι.

³³ A^{bde}. A^{ab+cd} om. ³⁴ For καὶ πάντα τὰ ἐρπετά (= *σηρῶν*) we should read εἰς καταπάτημα = ἡ *σηρῶν*. ³⁵ A^{b+cd}. A^{ab} read καὶ ἔκγονα τῶν

τριῶν ἐλάφων. A^b δύο τῶν τριῶν ἐλάφων. I have bracketed the καὶ οἱ ἐλαφοί, as an interpolation; for the βόες already symbolize the Twelve Tribes.

³⁶ A^{ab+cd} add πάντα against A^{bde}. ³⁷ A^b. A^{ab+cd+de} om. ³⁸ See note 42.

ἐθνη καὶ] ⁴⁸ τὸν Ἰσραήλ.

12. Ἡ γὰρ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία *ἔσται αἰώνιος ⁴⁹ ἥτις οὐ παρελεύσεται ⁵⁰. ἡ δὲ ἐμὴ βασιλεία ⁵¹ ἐν ὑμῶν ἐπιτελείται, ὡς ὁπωροφυλάκιον ⁵² δὲ ⁵³ μετὰ τὸ θέρος ἐξαφανίζεται ⁵⁴.

β, S¹ οὐ φανήσεται.

12. Ἡ γὰρ ἐμὴ βασιλεία ⁵⁵ ἡ ἐν ὑμῶν ἐπιτελεσθήσεται, ὡς ὁπωροφυλάκιον, δ οὐ φανήσεται *μετὰ τὸ θέρος ⁵⁶.

β, A^{abb} om. S¹ ἀλλὰ, δδ, S¹ μου.

XX. Οἶδα γὰρ ⁷¹ ὅτι μετὰ *τὴν τελευταίην μου ³ οἱ Αἰγύπτιοι θλίψουσιν ³ ὑμᾶς ⁴, ἀλλ' ὁ Θεὸς ⁵ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν ὑμῶν ⁶ καὶ ἐπάξει ⁷ ὑμᾶς εἰς *τὰς ἐπαγγελίας ⁸ τῶν πατέρων ὑμῶν ⁹. 2. *Ὑμεῖς δὲ ¹⁰ συνανοίσετε ¹¹ τὰ ὅσα μου ¹² μεθ' ὑμῶν ¹³, ὅτι, ἀναγομένων ¹⁴ τῶν ὁστέων ἐκεῖ ¹⁵, Κύριος ἐν φωτὶ ἔσται μεθ' ὑμῶν ¹⁶, καὶ ὁ ¹⁷ Βελίαρ *ἐν σκότει ἔσται ¹⁸ μετὰ τῶν Αἰγυπτίων ⁷.

c, A

3. *Ἀσυνεθ δὲ ¹⁹ τὴν μητέρα ὑμῶν ἀγάγετε ²⁰ [παρὰ τὸν Ἰππόδρομον] ²¹ καὶ πλησίον Ῥαχήλ τῆς μητέρος μου *θάψατε αὐτήν ²².

β, S¹

3. *Καὶ †Ζελφάν τὴν μητέρα ὑμῶν ἀναγάγετε καὶ ²³ ἐγγὺς Βάλλας [παρὰ *τὸν Ἰππόδρομον ²⁴] πλησίον *Ῥαχήλ, θέτε αὐτήν ²⁵.

⁴⁸ c. δδ, S read αἰῶνος. *aeff* αἰώνιος. ⁴⁹ c, β-ab. *ab*, S¹ read παρασλεύσεται.

⁵¹ g adds καί. ⁵² *af*. c, *bdg* read ὁποροφ., ε ὁποροφ. ⁵³ c. β, S¹ read ὅτι.

⁵⁴ c. β, S¹ read as in margin. Here S¹ makes a large Christian addition of several hundred words. ⁵⁵ So A^{abb} (save that A^{abb} om. ἐμῇ). Printed text corrupt. ⁵⁶ A^{bb} = ἐν σώματι (through an internal corruption).

XX. ¹ c. β-dg, A, S¹ om. *dg* read τέκνα. ² A^{abb} = ἐμέ. A^b = ἐμὴν τὴν ἐξοδὸν μου. ³ *b* reads θλίψωσι. ⁴ *c* reads ἡμᾶς. ⁵ *d* adds τῶν πατέρων μου.

⁶ *d* reads ὑμῶν and *trs.* before τῆς ἐκδίκησιν. A = αὐτῶν. *a* om. rest of *ver.* and 2-3. ⁷ c. β reads εἰσάξει. ⁸ c, *eff*. *b*, A, S¹ read τὴν ἐπαγγελίαν. ⁹ *d* τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

¹⁰ c, A^b. β-a, A^{bb} = ἐν σώματι, S¹ read as in margin. ¹¹ *bg*. *c* reads συνανοίσετε. *d* συνανοίσατε. *e* συνανοίσατε. *f* συνανοίσατε. ¹² *d* *trs.* before τὰ. ¹³ *deffg* add ἐκεῖ. ¹⁴ *g* reads ἀναγομένων. ¹⁵ c. δδ, S¹ read μου. *efg* μου (*g* ὑμῶν) ἐκεῖ. ¹⁶ *c* reads ἡμῶν. ¹⁷ *b* om. ¹⁸ *c* reads ἐσκότισται. ¹⁹ c. See *d* in note 23. A^b = καὶ Ζελφάν. *Ver.* 3 in A^{abb} = καὶ τὸν ἀδελφὸν (A^a τοὺς ἀδελφούς) ὑμῶν ἀναγάγετε (A^{ab} ἀναπαύσατε) καὶ ἐγγὺς τῆς ἀδελφῆς (+ μου A^{bb}) καὶ ἐγγὺς τῆς μητέρος θέτε αὐτὴν (A^a αὐτούς).

Possibly *qz* *qz* *qz* (ἀδελφόν) is corrupt for *qz* *qz* *qz* (Ἀσυνεθ) = Ἀσυνεθ μητέρα. The reading of *d* (see note 23) favours this conjecture. ²⁰ c. A =

4. Καὶ ²⁶ *ταῦτα εἰπὼν ²⁷ ἐκτείνας ²⁸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ²⁹

*ἐκομήθη ὑπὸ καλῶ ³⁰.

5. Καὶ ἐπένθησεν ³¹ αὐτὸν πᾶς β, S

Ἰσραὴλ καὶ πᾶσα Αἴγυπτος πένθος μέγα.

ὑπνον
αἰώνιον.

c

β, S¹

6. Ἐκ ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου συνή-
γαγον τὰ ὀστέα Ἰωσήφ, καὶ
ἐθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρὼν μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐγένοντο
δὲ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑτη
ἐκατὸν δέκα¹.

6. Ἐκ γὰρ σὺν ³² τοῖς Αἰγυ-
πτίοις *ὡς μέλος ἐπασχε³³,
*καὶ εὐεργέτει ³⁴ ἐν ³⁵ παντὶ
ἔργῳ *καὶ βουλῇ καὶ πρά-
γματι παριστάμενος ³⁶.

Διαθήκη Βενιαμὴν τοῦ υἱοῦ Ἰακώβ καὶ
Ῥαχὴλ¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων² Βενιαμὴν³, ὦν⁴ διέθετο⁵ *τοῖς
υἱοῖς⁶ αὐτοῦ⁷, ζήσας⁸ *ἔτη ἐκατὸν εἴκοσι πέντε⁹.

ἀναγάγετε.

²² Bracketed as a gloss from the LXX of Gen. xlviii. 7.

A omits.

²³ c. A^b = θέτε αὐτὸν (A^a αὐτοῦς). A^{b+cd} = θέτε and tra.

before πλησίον.

²⁴ bef, S¹. d reads ἀναγάγετε δὲ καὶ Ἀσμεὲν τὴν μ. ὑμῶν καὶ

τεθήτω. ag om. entire verse. Thus d supports c. ²⁵ S¹ = τὸ πανδοχεῖον.

²⁶ d reads Ῥαχὴλ. ²⁷ d om. ²⁸ A^b = μετὰ ταῦτα. A^{b+cd} om. d adds

Ἰωσήφ καὶ ἐπιτάλαμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ²⁹ A^b = ἐξέτεινε καὶ. A^b adds

Ἰωσήφ which according to printed text A^{b+cd} add after αὐτοῦ. ³⁰ β-d,

A^{b+cd}, S, c, d, A^a om. ³¹ c. ὑπὸ καλῶ = חַבֵּל בְּיָדָיו corrupt for

חַבֵּל בְּיָדָיו = ἐν γήρει καλῶ. Cf. T. Zeb. x. 6, T. Iss. vii. 9, T. Assher

viii. 2. β, S¹ read ἐκομήθη (+ ἐν εἰρήνῃ d) ὑπνον αἰώνιον. A = ἀπέθανε (+ ἐκατὸν

καὶ δέκα ἐτῶν A^{b+cd}). Here ὑπνον αἰώνιον = חַיֵּי עוֹלָם which may likewise

be a corruption of the Hebrew phrase already indicated. ³² c reads

ἐπένθησαν. ³³ aef. b reads καὶ. dg, S¹ om. ³⁴ aef. bg read ὡς ἰδίους

μέλεσι (g ἴδια μέλη) συνέπασχε. d συνέπασχε ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτοῦ. ³⁵ β-d,

d reads εὐεργετῶν αὐτοῦς. ³⁶ b om. ³⁷ β-dg, S¹. d reads ἀγαθῶ. διὰ τοῦτο

καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὡς προνοητὴν αὐτῶν καὶ κηδεμόνα. g καὶ

λόγῳ καὶ βουλῇ παριστάμενος. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν. f, S¹ Ἰωσήφ υἱὸς Ἰακώβ καὶ

υἱὸς (+ καὶ S¹) Ῥαχὴλ α' (+ καὶ S¹) ζήσας ἑτη ρί. g τέλος διαθήκης Ἰωσήφ.

I. ¹ Title. c in text. β-dg, S read δ. Βενιαμὴν (c -ειν, f -ην) (+ υἱὸς b) περὶ

διανοίας (ef ἐννοίας) καθαρῶς (+ Βενιαμὴν ἐρμηνεύεται τέκνον δδύνης f). g δ. B.

περὶ τοῦ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον λόγος υἱὸς. d (conflate) δ. B. υἱοῦ Ἰ. υἱὸς

Ῥαχὴλ β' περὶ διανοίας καθαρῶς. A^{b+cd} = δ. B. υἱὸς. A^b δ. B. υἱοῦ Ἰακώβ Ἰσραὴλ.

² c, β-d, S¹. d, A = διαθήκης (+ λόγων A^b). ³ c, df. abg read -ιν. c -ειν.

⁴ d reads περὶ ὧν. g δε. ⁵ β, A^a, S¹. c reads ἔθετο (a mere error).

A^b = ἐξηγήσατο (but A^b *examinatio* is a corruption of A^a). A^{b+cd}

β-dg, S¹ 2. *Καταφύλλῃσας δὲ αὐτοῦς¹⁰ εἶπεν¹¹. *Ὡσπερ¹² Ἰσαὰκ
καὶ φυλή- *ἐτέχθη τῷ Ἀβραάμ ἐν γήρῃ αὐτοῦ¹³, οὕτως καὶ γὰρ τῷ¹⁴
σας αὐ. Ἰακώβ¹⁵. 3. *Καὶ ἐπειδὴ¹⁶ Ῥαχὴλ *ἡ μήτηρ μου¹⁷
β-d, A¹⁸ τέθνηκε¹⁸ γεννώσά με, *γάλα οὐκ ἔσχον. Βαλλὰν οὖν τὴν
ἐκατοστῇ¹⁹ παιδίσκῃ αὐτῆς ἐθήλασα¹⁹. 4. Ἡ γὰρ²⁰ Ῥαχὴλ μετὰ
ἐτέχθη τῷ Ἀ. τὸ τεκεῖν²¹ τὸν Ἰωσήφ¹ δώδεκα ἔτη ἐστεῖρευσεν καὶ προσ-
β, S¹ ἠύξατο *πρὸς Κύριον²² Ῥαχὴλ²³, καὶ συλλαβοῦσα
νηστείας τέτοκέ²⁴ με¹. 5. Σφόδρα γὰρ²⁵ *ἡγάπα ὁ πατήρ μου²⁶
δώδεκα τὴν Ῥαχὴλ²⁷, Ῥαχὴλ²⁸ καὶ ἠύχετο δύο υἱοὺς ἰδεῖν ἐξ αὐτῆς²⁹.
ἡμέρας. 6. Διὰ τοῦτο ἐκλήθην³⁰ *Βενιαμίν, ὃ ἐστὶν υἱὸς ἡμερῶν³⁰.
β ἔτεκεν.

ἐλάλησε. ⁹g reads τοὺς υἱούς. ¹d adds ἐν ἐσχάταις ἡμέραις αὐτοῦ. Α ἐν
τετάρτῃ ἔτει (A^{b*} ἡμέρῃ) τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ. ⁸d om. A^b = ἔζησε. ⁹c, f,
A^{b+od}. aeg read ἔτη κεί. b ἔ. ἑκατὸν εἴκοσι. d ἐν τῇ κεί ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ.
S¹ ἔτη κεί. A^{abb} = ἔ. ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἔν. ¹⁰c. β-dg, S¹ read as in
margin. g καὶ καλέσας αὐτούς. A^{b+od} = c or β-dg. A^{b+od} φυλήσας αὐτούς.
d reads καλέσας γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἀσπασάμενος. A^{b*} = καὶ καλέσας
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν καὶ ὅτε προσήγγισαν. Thus d and A^{b*} are related.
¹¹A^{b+od} = καὶ λέγει. d adds ἀκούσατε τέκνα Β. τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἐνωτίσασθε ὅσα
ἐγὼ ἐπέλλομαι ὑμῖν σήμερον. ¹²c, dg. β-dg read ὡς. d adds γὰρ ὁ before
Ἰσαὰκ. ¹³c, d (save that d reads ἐπὶ γήρῃ). β-d, A¹⁸ (also A^{b+od} but
corruptly) read as in margin. A^b = μετὰ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῷ Ἀ. ἐτέχθη.
A^{b+od} πατήρ πατρός ἡμῶν ἑκατοστῇ ἔτει ἐτέχθη. For ὥσπερ . . . αὐτοῦ S¹ reads
corruptly as follows: Ἐγὼ Β. ἐν τῇ γήρῃ τοῦ πατρὸς μου Ἰακώβ, καὶ πάντες οἱ
ἀδελφοί ἦσαν νεανίαι (?). Καὶ οὕτως ὁ πατήρ πατρός ἡμῶν (cf. A^{b+od}) ἐτέχθη τῷ
Ἀβ. ἑκατοστῇ ἔτει. A¹⁸ om. next four words. ¹⁴d adds πατρί μου.
¹⁵S¹ adds ὁ δὲ Ἰακώβ ἦν ἑκατὸν ἑτῶν. ¹⁶c, β-dg, A^{b+od}, S¹. b reads ἐπειδὴ
οὖν. g, A^{b+od} ἐπειδὴ. ¹⁷c, d, A^b. β-d, A^{b+od}, S¹ om. ¹⁸g trs. after με.
¹⁹c, β, S¹ (save that c reads ἔσχεν and om. τὴν, α reads Βαλάν and g om. οὖν).
A = καὶ γὰρ τὸ γάλα (+ Βαλλὰς A^{b+od}) παιδίσκης (+ αὐτῆς A^{b+od} + αὐτῆς Βαλλὰς
A¹⁸) ἐθήλασα. ²⁰d, S¹ add μήτηρ μου (S¹ ἡμῶν). For ἡ γὰρ . . .
ἐστεῖρευσεν A reads ἦν δὲ αὕτη ἔτη δώδεκα ἃ ἐστεῖρευσεν. ²¹aef add αὕτην.
²²c, d. β-d read Κυρίῳ. A^{b+od} add πατήρ μου (A^{b+od} om. π. μου)
καὶ ἔθηκε αὐτῇ (+ ὁ Θεὸς A^{b*}) γάλα ἰσχυρόν (A^{b*} πολὺ). A^{b+od} γάλα πολὺ.
²³c. β, S¹ read as in margin (save that d reads ἡμέρας β'). ²⁴c. β reads
as in margin. ²⁵β, A, S¹. c om. ²⁶c. β, S¹ read ὁ πατήρ ἡμῶν (g μου)
ἡγάπα. ²⁷c. β reads Ῥαχὴλ as generally. ²⁸c, β-d, S¹ (save that β-d
read ἀπ' αὐτῆς, α τεκεῖν, S¹ ἔχειν for ἰδεῖν, c εὐχεται, and g trs. ἰδεῖν before δύο
υἱούς). d reads ὅθεν καὶ ἠύξατο ἵνα ἴδῃ ἐξ αὐτῆς δύο υἱούς. ²⁹a om. S¹ reads
γεννηθεὶς ἐκλ. ³⁰c, d (save that d reads ὅτε (sic) for δ). β-d, A, S¹ read
υἱὸς ἡμ. (A^{b*} δεξιὰς. A^{b*} om.) δ (ε δε, g, A τοῦτ') ἐστὶν Βενιαμίν (ε -εἰν, f -ἦν).

II. *Οτε *βδ ἤλθον εἰς Αἴγυπτον †πρὸς Ἰωσήφ¹, καὶ² β-δ, Α, S¹ ἐγνώρισέν³ με ὁ ἀδελφός μου†, λέγει⁴ μοι· Τί⁵ εἶπαν⁶ τῷ οὐν πατρί μου ὅτε⁷ *με ἐπώλησαν⁸; 2. Καὶ εἶπον ἑαυτῶ⁹ εἰς Αἴγ. καὶ ἐγνώ- ὅτι ἔφυραν⁹ τὸν χιτῶνά σου αἵματι.¹⁰ καὶ *πέμψαντες αὐτὸν ρισέ με εἶπον¹¹. Ἐπίγνωθι¹² εἰ¹³ δ¹⁴ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐστίν¹⁵ Ἰωσήφ, δ ἀδελφός μου. οὗτος.

c	β, S ¹	A
3. Καὶ λέγει μοι· Ναί, ἀδελφέ ¹⁶ . καὶ ὅτε ¹⁷ ἐξέδυσάν με τὸν χιτῶνά μου δέδωκάν με τοῖς Ἰσμαίλιταις· καὶ δέδωκάν μοι περι- ζῶμα, καὶ φραγγελ- λῶσαντες εἰπὸν μοι τρέχειν.	3. Καὶ λέγει μοι ¹⁸ . Ναί ¹⁹ , ἀδελφέ. *Καὶ γὰρ ὅτε ἔλα- βόν με οἱ Ἰσμαηλι- ται, εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποδύσας με τὸν χιτῶνα ἔδωκέ μοι περίζῶμα καὶ φρα- γελλῶσας με εἶπε τρέχειν ²⁰ .	3. *Καὶ λέγει μοι Ἰωσήφ· Ναί, ἀδελφέ ²¹ . ἔκλεψάν με Χαναναῖοι ἐμ- ποροὶ βίβλ.

II. ¹c, d (save that d reads εἰσῆλθον). β-δ, Α, S¹ read as in margin (save that be read ἀγνώρισεν). Since most probably x. i originally stood before ii. i, we should perhaps emend πρὸς Ἰωσήφ, καὶ ἐγνώρισέν με ὁ ἀδελφός μου, λέγει μοι into ἐγνώρισεν Ἰωσήφ τὸν ἀδελφόν μου· καὶ λέγει μοι, and the text of β-δ, Α, S¹ similarly. Benjamin recognizes Joseph as he had already seen him in a vision (x. i). Benjamin was only six when Joseph was sold by his brethren (Jub. xxxii. 33; xlii. 20). A later account in the Book of Jashar (*Dict. des Apoc.*, II. 1222) states that Benjamin was the first to recognize Joseph by means of an astrolabe. ²g om. ³be read ἀγνώρισεν. For ἐγνώρισεν . . . λέγει μοι d reads ἀγνώρισας με ἔκλασε πικρῶς καὶ κατέσας με κατ' ἰδίαν ἔφη μοι. After ἐγνώρισέν με β-δ, Α, S¹ add Ἰωσήφ. ⁴eg, A^{abbcod} read καὶ λέγει. ⁵fg read ὅτι. ⁶e, ef. ⁷abdg read εἶπον. dg, Α, S¹ add οἱ ἀδελφοί μου (S¹ om.) (+περὶ ἐμοῦ Α⁻¹) (+τῷ Ἰακώβ Α^{abb}). ⁸c, ade, Α. bfg read ὅτι. ⁹c. β, S¹ read ἐπώλησάν με. Α = ἀπωλόμην. ¹⁰c, bd. aefg read ἔφυρον. ¹¹A^{bcd} om. ¹²c, S¹. β-δ read πέμψαντες εἶπον. d ἀπέστειλαν αὐτὸν πρὸς Ἰακώβ λέγοντες. Α = ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν (A^{bcd} εἶπον τὸν πατέρα + ἡμῶν Α^b) καὶ λέγουσι (A^{bcd} εἶπον). ¹³A^{abb} = ἴδε καὶ (A^b om.) ἐπίγνωθι. ¹⁴f om. For εἰ . . . οὗτος Α^{bcd} read τὸν χιτῶνα ὅπου ἐστὶ οὗτος. Α^b ὅπου ἐστὶ ὁ χιτῶν οὗτος. ¹⁵deg om. ¹⁶bg om. ¹⁷c adds μου. ¹⁸c adds με. ¹⁹d reads εἰπέ μοι Ἰωσήφ. ²⁰d adds οὗτος. ²¹β-δ, S¹ (save that g reads εἰπέν μοι and a φραγγ. and S¹ om. ἔδωκε . . . καί). d reads κατὰ ἐμπορεύσιν μετὰ τῶν Ἰσμ. εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποδύσας με τὸν χιτῶνα ὃν ἐφόρουσιν ἔδωκέ μοι περίζῶμα καὶ φραγγ. εἶπε τρέχειν. Α = ἔκλεψάν με οἱ Χαναναῖοι ἐμποροὶ βίβλ. This clause corresponds to the first in β-δ, S¹.

c	β, S ¹	A
4. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ῥάβδῳ μαστίζων με, ὑπήντησεν αὐτῷ λέων καὶ ἀνείλεν αὐτόν. 5. Καὶ οὕτως οἱ μέτοχοι αὐτοῦ φοβηθέντες ἐν †ἀνέσει με κατέ- σχεν †.	4. Ἐν δὲ τῷ ὑπά- γειω ²² κρύψαι *τὸ ἱμάτιόν μου ²³ , ὑπ- ήντησεν ²⁴ αὐτῷ λέων ²⁵ καὶ ἀνείλεν αὐτόν. 5. Καὶ οὕτως οἱ μέτοχοι ²⁶ φοβηθέντες *δια- πωλοῦσί με τοῖς †ἐτέροις αὐτῶν ²⁷ .	4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, (+ καὶ A ^{befg}) ἐκρυ- πτον τὸ ἱμάτιόν μου, [εἰ] ἀπήντησέ †μοι ²⁸ θηρίον καὶ ἀνείλε ²⁹ . 5. Καὶ οὕτως ³⁰ οἱ μέτοχοι αὐτοῦ ἐπώ- λησάν με τοῖς Ἰσ- μαλίταις.

A (only for verses 6–8).

6. Καὶ οὐκ ἐψεύσαντο αὐτοὶ ταῦτα λέγοντες· ἤθελεν γὰρ
κρύπτειν ἀπ' ἐμοῦ *τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν³¹, καὶ
ἐκάλεσε πρὸς αὐτὸν τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ³² καὶ λέγει³³.
7. Μὴ λέγετε τῷ πατρί μου³⁴ ἃ ἐποίησατέ μοι, ἀλλ' οὕτως
λέξατε καθὼς ἐξηγησάμην³⁵ τῷ Βενιαμίν. 8. Καὶ αἱ ἔννοιαι
*γένωνται ἐν ὑμῖν³⁶ τοιαῦται³⁷ καὶ μὴ ἔλθωσιν οἱ λόγοι
οὗτοι εἰς καρδίαν τὸν πατρός μου.

III. *Νῦν οὖν, τέκνα μου, καὶ ὑμεῖς ἠγαπήσατε¹ Κύριον
τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ *καὶ τῆς γῆς², καὶ³ φυλάξατε⁴ ἐντολὰς
αὐτοῦ¹, *μιμούμενοι τὸν ἀγαθὸν καὶ ὁσιον ἄνδρα
†Ἰωσήφ⁵.

²¹ A^{b*ode} (save that *efg* om. Ἰωσήφ). A^b read ὅτε εἶπον ταῦτα ἐθρήνηε Ἰωσήφ
καὶ (A^a om.) ἐλεγέ μοι. ²² β, S¹ add αὐτόν. ²³ g reads τὰ ἱμάτια.

²⁴ g reads ἀπήντησεν. ²⁵ d om. ²⁶ d adds αὐτόν. ²⁷ ἐτέροις corrupt

for ἐταίροις. A on the whole supports β, S¹. How did ἐν ἀνέσει με κατέσχεν
of c originate? The ideas (in ἀνέσει and κατέσχεν) seem contradictory.

κατέσχεν is probably corrupt for κατέσχον. c, then, may = *חַוְּרָא בְּחַוְּרָא*
corrupt (?) for *חַוְּרָא בְּחַוְּרָא* = β, S¹. The tense ἐπώλησαν in A is preferable
to the present in β, S¹. ²⁸ For *ἦν* = μοι read *ἦν* = αὐτῷ. ²⁹ A^{a(γ)be}

³⁰ add με. ³¹ A^{bh}. A^{b*od} = τότε οὕτως. A^{de} = τότε. ³² A^b. A^{ab*ode}
om. ³³ A^{ab*ode}. A^b = ἡμῶν. ³⁴ A^b adds χωρὶς μου. ³⁵ A^d reads

ἡμῶν. ³⁶ A^{ab*ode}. A^{b*} = ἔλεξα. ³⁷ A^{b*ode}. A^b = μὴ γένωνται. ³⁸ A^b
adds ἐν ὁδῷ μὴ γνώσεται Βενιαμὴν καὶ ἐξηγήσεται τῷ Ἰακώβ.

III. ¹c, β-bdf (save that *ae* read *ti* for *vūn* and *eg* tra. καὶ ὑμεῖς after
ἀγαπήσατε). β, S¹ read καὶ ὑμεῖς οὖν τέκνα μου (+ ἀγαπητὰ S¹) ἀγαπήσατε.
df ἀγαπήσατε οὖν καὶ ὑμεῖς τέκνα μου (f τέκνα μου καὶ ὑμεῖς). A = καὶ οὖν
(A^{ab*ode} om.) ὑμεῖς τέκνα μου. ²c, d. β-d, S¹ om. ³β, S. c om.
⁴dg add τὰς. ⁵A = μιμηταὶ γίνεσθε ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἀληθοῦς.

β-dg, S ἡ θηρίων οὐ δύναται κατα-
 ὑπὸ τῆς κυριευθῆναι³⁸, βοηθούμενος
 τοῦ *†ζῆν ἀπ' αὐτῆς† ὑπὸ τῆς
 Κυρίου ἀγάπης. ἀγάπης³⁹ ἡς⁴⁰ ἔχει πρὸς τὸν
 β-b, S¹ πλησίον.
 υἱών.

6. *Καὶ γὰρ³¹ *ὁ Ἰωσήφ ἐδεήθη τοῦ πατρὸς ἡμῶν³², ἵνα
 β, S¹ ἐτι προσεύξεται *ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ³³ ἵνα μὴ³⁴ λογισθῇται
 (δεξ, S¹ *†Κύριος† αὐτοῖς³⁵ *ἁμαρτίαν, ὅτι ἐποίησαν πονηρὸν εἰς αὐτόν³⁶.
 ἐνεθυμή-
 θησαν
 πονηρὸν
 περὶ
 αὐτοῦ.
 7. Καὶ *οὕτως ἐβόα Ἰακώβ³⁷. *ὦ τέκνον χρηστόν³⁸, ἐνί-
 κησας³⁹ τὰ σπλάγχνα⁴⁰ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς σου· καὶ περιλαβὼν⁴¹
 αὐτὸν⁴² ἐπὶ⁴³ δύο⁴⁴ ὥρας κατεφύλει, λέγων·

c, β, S¹

A

8. Πληρωθήσεται⁴⁵ *περὶ 8. Πληρωθήσεται ἐπὶ σὲ ἡ
 σου⁴⁶ προφητεία οὐράνιος⁴⁷ προφητεία οὐράνιος ἡ λέγει

A^{ab+cd+e} tra. before ὅρκους. For Ἰσραὴλ A^b reads Ἰακώβ. ³⁸ dg read κυριευθῆναι.

³⁹ c. β-dg, S read as in margin. d ὑπὸ τῆς ἀγάπης. g ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τῆς ἀγάπης. Here c is difficult or most probably corrupt. The difficulty lies in ζῆν ἀπ' αὐτῆς. Possibly ζῆν might be taken with βοηθούμενος as expressing one idea = ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

[περὶ⁴⁸ τοῦ ἁμνοῦ τοῦ Θεοῦ
καὶ σωτήρος τοῦ κόσμου], ὅτι
ἁμωμος ἦν⁴⁹ ἀνόμων παρα-
δοθήσεται καὶ ὁ⁵⁰ ἀναμάρτητος
ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀποθανεῖται [ἐν
αἵματι διαθήκης ἐπὶ σωτηρίᾳ
ἐθνῶν καὶ τοῦ⁵¹ Ἰσραὴλ καὶ
καταλύσει⁵² * Βελίαρ καὶ τοὺς
ὑπηρέτας αὐτοῦ⁵³].

ὅτι ὁ ἁμωμος ὑπὲρ ἀνόμων
† μιανθήσεται⁵⁴ καὶ ὁ ἀνα-
μάρτητος ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπο- β, Σὺπέρ.
θανεῖται.

A ἔλεος.
β μμή-
σασθε
οὖν
(b om.)
ἐν ἀγαθῇ
διανοίᾳ.

IV. Ἴδετε¹ οὖν², * τέκνα μου³, τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρός⁴ τὸ β, Σ
τέλος⁵. μμήσασθε⁶ * ἐν ἀγαθῇ διὰ⁷ τὴν εὐσπλαγχνίαν⁸ αὐτοῦ, βουλεύ-
ῃνα * καὶ ὑμεῖς¹ στεφάνους⁸ δόξης φορέσητε⁹. 2. Ὁ γὰρ¹⁰ ὠνται
ἀγαθὸς ἄνθρωπος¹ οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν¹¹, ἐλεεῖ¹² περὶ
γὰρ πάντας, καὶ * ἁμαρτωλοὶ ὧσιν¹³. 3. Ἐὰν * μὴ (sg om.)
βούλονται περὶ αὐτοῦ εἰς καλὰ¹⁴, * οὗτος τὸ ἀγαθὸν ποιῶν¹⁵ βέβαθον.
νικᾷ τὸ κακόν, σκεπόμενος¹⁶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ¹⁷. τοὺς † ἀδικού- β, A, S¹
τας¹⁸ ἀγαπᾷ ὡς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 4. Ἐάν¹⁹ τις καίονε. δι-
καίου.

ἐν σοί. ⁴⁷c. β read (+ τοῦ f) οὐρανοῦ. S¹ = τοῖς ἀνθρώποις.
⁴⁸d reads παρά. ⁴⁹c. β, Σ ὑπέρ. ⁵⁰c. β, S¹ om. ⁵¹c, d. β-d om.
⁵²b reads καταργήσει. ⁵³c, β-d (save that b reads ὑπηρετούσας αὐτῇ).
d reads τοῦ B. καὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ πᾶσαν τὴν δύναμιν. S¹ = B. καὶ τὸν
ὑπηρετοῦντα αὐτῇ. ⁵⁴c, β, S¹ seem right here.

IV. ¹c, d, A. β-d εἶδετε. ²c, A. β, S om. ³c, d, A. β-d, S
read τέκνα. ⁴d adds ἐκείνου. S Ἰωσήφ. ⁵c, β, S. Apparently
corrupt for ἔλεος as in A, but τέλος may refer to the high position attained
by Joseph; thus Benjamin's sons are exhorted to imitate his mercy that
they may attain crowns of glory. A^b adds τὸ τοῦ Ἰωσήφ. ⁶c, b, A.
β read as in margin. S¹ = καὶ μμήσασθε. ⁷c apparently corrupt.
β read as in margin. S¹ = τὴν ἀγαθὴν διάνοιαν καὶ. ⁸A = στέφανον.
⁹c, β-g, S. g reads ἐργάσθη (sic). A = λήψθη. ¹⁰c, A^{ab+cd}. β, A^{bc},
S om. ¹¹For the expression cf. Ps. lxxix. 23. Yet the text seems
wrong. ¹²c, β-ab. b reads ἐλεᾷ. ¹³c. β, A^{ab+cd+ef} read ὧσιν
ἁμαρτωλοί. A^b ἁμαρτωλός τις ὄρε. ¹⁴c. β, S read as in margin
(save that def read βουλεύονται and d εἰς καλὰν). ¹⁵c. bf, S read οὗτος
(S¹ om.) ὁ (f om.) ἀγαθοποιῶν. ade αὐτὸς (οὗτος α) ἀγαθοποιῶν. g om. together
with next three words. ¹⁶c, β-bg (save that c reads σκεπάμενος).
b reads σκεπαζόμενος. g σκεπάσεται. S¹ adds γάρ. ¹⁷c, S. β reads as in
margin. S¹ adds ἕνεκα τῆς ἀγαθοποιίας. ¹⁸c. β, A, S¹ read as in margin
(save that S¹ om. δε). c must be corrupt. ¹⁹A adds δε.

β-af, A δοξάζεται²⁰, οὐ²¹ φθονεῖ αὐτόν²². ἔαν τις πλουτεῖ²³, οὐ ζηλοῖ²⁴. πιστεύων * ἔαν τις ἀνδρείος²⁵, ἐπαινεῖ²⁶ αὐτόν²⁷. τὸν σὺ φρόνα ἀγαπῶν²⁸ (A om.) ἱτὸν πάντα ἐλεεῖ²⁹. * τῷ ἀσθενοῦντι³⁰ συμπάσχει³¹. τὸν β' ἀνυμνεῖ. Θεὸν φοβεῖται³².

c, A

5. Καὶ τὸν ἔχοντα χάριν
* ἀγαθοῦ πνεύματος³³ ἀγαπᾷ
κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

β-a, S¹

5. * Τὸν ἔχοντα³⁴ φόβον
Κυρίου³⁵ ὑπερασπίζει³⁶. * τῷ
ἀγαπῶντι³⁷ τὸν Θεὸν συντρέ-
χει³⁸. τὸν ἀθετοῦντα τὸν ὑψι-
στον νοθεύων ἐπιστρέφει³⁹.
καὶ τὸν ἔχοντα χάριν * ἀγαθοῦ
πνεύματος⁴⁰ ἀγαπᾷ⁴¹ κατὰ
τὴν⁴² ψυχὴν αὐτοῦ.

V. Ἐὰν ἴδῃ καὶ ὑμεῖς¹ ἔχετε² ἀγαθὴν³ ἰδιότητα⁴, καὶ
οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι⁵ * εἰρηνεύουσιν μεθ' ὑμῶν⁶, καὶ οἱ
ἄσχοτοι αἰδεσθέντες⁷ ὑμᾶς⁸ ἐπιστρέψουσιν⁹ εἰς * τὸ ἀγαθόν¹⁰, καὶ

²⁰ def read δοξάζεται. A²⁰ om. with next five words.

²¹ S¹ = μη.

²² c. β, A^{abscodes}, S¹ om. A^b reads ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ. d om. next five words.

²⁵ c, aef. bg read πλουτῇ.

²⁴ a om. next eight words.

S = ζηλοῦτε.

²⁵ A^{ab} = τὸν ἀνδρείον.

A^{ab} corrupt. d adds ἡ.

²⁶ S¹ = ἐπαινεῖ.

²⁷ c. abef, A om. d reads τούτων and tra. before ἐπαινεῖ. A^{abscod} add καὶ but not A^{bhscd}. A^f om. rest of chapter.

²⁸ c.

β-af read πιστεύων ὑμνεῖ. A = ὑμνεῖ. S¹ ἐν πίστει ἐπαινεῖτε. f om. A comparison of the adjoining clauses leads us to expect a single word here as in c or A.

²⁹ S = ἐλεεῖτε. a om. next three words.

³⁰ c.

β-ad read τῷ ἀσθενεῖ. d τὸν ἀσθενῇ.

³¹ c. β-a read συμπάθει. S¹ =

συμπάθειτε and adds ἀγαπᾷτε τοὺς ἀδελφούς, μη ἐπιλαθάνεσθε τῶν γονέων.

³² c = ΝΥ. β reads as in margin (save that d reads ὑμνεῖ) = ΠΥ.

³³ c. A = ἀπὸ Κυρίου.

³⁴ bd. ef read τῷ ἔχοντι. g τοῦ ἔχοντος. a om.

entire verse.

³⁵ def. bg, S read Θεοῦ.

³⁶ beg. df read ὑπε-

ασπίζεται. S¹ = ὑπερασπίζετε. b, S¹ add αὐτοῦ. S¹ adds further: τὸν μὴ εἰδῶτα τὸν θεὸν κολάζετε (al. ἐπιστρέφετε, ἀποστρέφετε) εἰς τὴν δικαίαν ὁδόν.

³⁷ d reads

τὸν ἀγαπῶντα. S¹ = τοῖς ἀγαποῦσιν.

³⁸ β-ab. b reads συνεργεῖ. S¹ =

συνεργεῖτε: συντρέχει = γΥ which may be corrupt for ΠΥ = 'has pleasure in,' but συνεργεῖ = ΡΥΥ has the support of the parallelism of the preceding clause.

³⁹ S¹ = μὴ ἀποστρέφετε.

⁴⁰ ef. bd read πνεύματος

ἀγαθοῦ. g ἀγίου. S¹ = καὶ πνεῦμα ἀγαθόν.

⁴¹ S¹ = ἀγαπᾷτε.

⁴² g om.

V. ¹ c. a reads οὖν. β-a, A^{abscod} δέ, A^{bhscd}, S¹ om.

² c, def. ab read

ἔχῃτε. g σχῇτε. A = ἦτε.

³ A = ἀγαθοί.

⁴ b, S¹ add τέκνα.

⁵ g (!)

read ἄρχοντες.

⁶ β-bd, A, S¹. c, b read εἰρηνεύουσιν ὑμῖν (c om.),

οἱ πλεονεκτοῦντες¹¹ οὐ μόνον ἀποστήσονται * τοῦ πάθους¹² ἀλλὰ καὶ * τὰ τῆς¹³ πλεονεξίας * ἃ εἶχον¹⁴ δώσουσιν¹⁵ τοῖς θλιβομένοις.

2. Ἐὰν ᾗτε ἀγαθοποιούντες καὶ * τὰ ἀκάθαρτα¹⁶ πνεύματα φεύγονται¹⁷ * ἀφ' ὑμῶν¹⁸, καὶ¹⁹ τὰ θηρία²⁰ * φοβηθήσονται ὑμᾶς²¹.

3. Ὅπου γὰρ ἐνι²² * φόβος ἀγαθῶν ἔργων καὶ φῶς²³ εἰς διάνοιαν καὶ²⁴ τὸ σκότος αἰφ,²⁵ ἀποδιωράσκει ἀπ' αὐτοῦ.¹

4. * Ἐὰν γὰρ²⁶ ὑβρίσει²⁷ φῶς ἀγα-
* ἄνδρα ὁσίον²⁸ μετανοεῖ²⁹, ἐλεεῖ γὰρ ὁ ὁσίος¹ τὸν λοιπὸν³⁰ ἔργων.
καὶ σιωπᾷ.

5. Κἂν³¹ τις * δέ-
καιον προδώσει³²,
* ὁ δίκαιος προσεύ-
χεται· εἰ καὶ πρὸς³³
ὀλίγον ταπεινωθῇ,
* μετ' οὐ³⁴ πολὺ
φαιδρότερος³⁵ ἀνα-
φαίνεται, οἷος γέ-
γονεν³⁶ Ἰωσήφ ὁ
ἀδελφός μου.

β-α, S¹
5. Κἂν τις ψυχὴν
δικαίαν προδοίη, καὶ
ὁ δίκαιος προσευ-
χόμενος πρὸς ὀλίγον
ταπεινωθῇ, μετ' οὐ
πολὺ φαιδρότερος
ἀναφαίνεται, οἷος
γένονεν Ἰωσήφ ὁ
ἀδελφός μου.

A
5. Καὶ ἐὰν τις
ὑβρίζη ψυχὴν δι-
καιαν, ἵπενθεῖ³⁷, ὅτι
εἶδε ταπεινωθεῖσαν
αὐτήν³⁸, καὶ μετε-
νόησε³⁹, οἷος γέγο-
νεν Ἰ. ὁ ἀδελφός
μου.

ἃ εἰρηνεύουσι μετ' ἡμῶν.

¹ c, β-g, S¹. g reads αἰδουθῶσιν. A = αἰδέσονται.

² A^{ab} = ἡμᾶς.

³ c reads ἐπιστρέψουσιν εἰς ὑμᾶς.

¹⁰ c. β-d read ἀγαθόν,

ἃ ἀγαθὰ ὁμοίως δέ.

¹¹ c, β-bd. bd read πλεονέκται.

¹² d reads τοῦ

τοιούτου πάθους. S¹ = τῆς ἀρπαγῆς.

¹³ c, β-ad. a reads τισὶν τῆς. d τὰ ἀπὸ.

¹⁴ c. β-d om. d reads συλλεγμένα αὐτοῖς εἶτε χρήματα εἶτε κτήματα. ¹⁵ d reads δίδωσιν and trs. after θλιβομένοις. g reads ἀποδώσουσιν.

¹⁶ d reads αὐτὰ τά.

¹⁷ hf read φεύγεται.

¹⁸ S¹ om.

¹⁹ c. d reads ἀλλὰ μὴν καὶ. β-d, A^{b+od}, S¹

read καὶ αὐτά. A^{bb+e} om. καὶ . . . ὑμᾶς.

²⁰ d adds ἀνήμερα.

²¹ b reads

φεύγεται ἀφ' ὑμῶν φοβηθέντες.

²² g om.

²³ c. αἰφ, S¹ read as in

margin. b φόβος ἀγαθῶν ἔργων. d φῶς ἀγαθῶν ἔργων. g φῶς καθαρὸν and ἐν for the following εἰς.

²⁴ c. S reads ἀνθρώπου. β om.

²⁵ b om.

²⁶ c, β-g, S¹. g reads ἐάν. A = κἂν. dg, A^{bb} add τις.

²⁷ c, df, A^b.

ade read ὑβρίση. g τηρήσει. A^{-h} = ὑβρίζη. S¹ ὑβρίσητε. ade add τις.

²⁸ d reads ἄνδρα ὁσίον. A^{bb} = τοῦτον τὸν ἀληθῆ. A^{ab+ode} ἄνδρα ἀληθῆ.

²⁹ S¹ = μετάνοια ἐστίν. A^{bb} om. rest of verse.

³⁰ c, bef. adg read

λοιπὸν.

³¹ a om. ver. 5. d om. κἂν τις . . . ἀναφαίνεται.

³² c

(though δικαίη is emended into δίκαιον). β-ad, A^{b+ode}, S¹ agree (save that A reads ὑβρίζη), d ψ. δίκαιον προδῶ. A^{bb} = ψυχὴν σου (A^a om.) ὑβρίζη. All renderings are unsatisfactory.

³³ g om.

³⁴ be read

μεθ' οὗ.

³⁵ g reads σφοδρότερον.

³⁶ c adds ἐν.

³⁷ A^b om.

³⁸ A^{ab+od} trs. before ταπειν.

³⁹ A is here hopelessly corrupt.

- VI. Τὸ διαβούλιον τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ
af, A πλάνης¹ πνεύματος² Βελίαρ· ὁ γὰρ ἄγγελος τῆς εἰρήνης
πλάνου. δέηγεί τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 2. ¹Καὶ¹³ οὐχ ὁρᾷ⁴ ¹ἐμπαθῶς¹⁵
^{*}τὰ φθαρτά⁶, οὐδὲ⁷ συνάγει⁸ πλοῦτον ¹εἰς φιληδονίαν¹⁹.
3. Οὐ¹⁰ τέρπεται ἐν¹¹ ἡδονῇ, ¹[οὐ λυπεῖ τὸν πλησίον], οὐκ
ἐμπίπλεται τρυφῇ¹², οὐ πλανᾶται μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν¹³.
Κύριος γὰρ ἔστι ἡ¹⁴ μερίς¹⁵ αὐτοῦ. 4. Τὸ¹⁶ ἀγαθὸν
β-α, S¹ διαβούλιον ^{*}οὐ δέχεται δόξης ¹οὐκ ἀτιμίας¹⁷ ¹ἀνθρώπων, ^{*}καὶ
οὐκ ἐπι- πάντα δόλον¹⁸ ἢ¹⁹ ψεύδος ἢ²⁰ μάχην ^{*}ἢ λουιδωρίαν²¹ ^{*}οὐκ
δέχεται οἶδε²². ^{*}Κύριος γὰρ²³ ἐν αὐτῷ κατοικεῖ²⁴, καὶ φωτίζει τὴν²⁵
δόξαν καὶ ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ χαίρει²⁶ πρὸς πάντας²⁷ ἐν παντὶ καιρῷ.
ἀτιμίαν. 5. Ἡ ἀγαθὴ διάνοια²⁸ οὐκ ἔχει δύο γλώσσας²⁹ εὐλογίας καὶ
β, A, S¹ κατάρας³⁰, ὕβρεως καὶ ¹τιμῆς³¹, ἡσυχίας καὶ ταραχῆς,
τιμῆς, ὑποκρίσεως καὶ ἀληθείας, [¹πενίας καὶ πλοῦτον]³², ἀλλὰ ^{*}μίαν
λύπης καὶ ἔχει περὶ πάντας³³ ἐλικορηνῇ³⁴ καὶ³⁵ καθαρὰν ¹διάθεσιν¹.
χαρᾶς. 6. Οὐκ ἔχει ^{*}ὄρασιν οὔτε ἀκοήν³⁶ διπλήν· ^{*}πάν γὰρ ὁ³⁷

- VI. ¹c, β-*afg*, S. *af*, A read as in margin. *g* om. ¹d reads τοῦ.
¹c. β, A, S¹ om. ⁴*g* reads ἐνορᾷ. For ὁρᾷ . . . φθαρτά S¹ reads ἔχει εἰς
πειρασμὸν τοὺς φθαρτούς. ⁵d reads ἐμπροσθεν. ⁶c, *af*. *bdg* τοὺς φθαρτοῖς.
⁷c, β-*eg*, A, S¹. *eg* read οὐτε. ⁸A reads *εἰρημῆ* (= οἶδε) corrupt for *εἰρημῆ*
= συνάγει. ⁹Surely a mistranslation for ἐν φιληδονίᾳ. ¹⁰A = οὐδέ.
¹¹c. β-*g* om. *g* reads ποτί. ¹²c, *efg*. *ad* read τρυφῆς. *b*, S¹ τροφῆς.
¹³The clauses here omitted by A are possibly interpolations; for Κύριος
γὰρ ἔστι ἡ μερίς αὐτοῦ would follow naturally on φιληδονίαν or ἡδονῇ. At
all events οὐ λυπεῖ τὸν πλησίον is foreign to the context, and is accordingly
bracketed as such. ¹⁴c. β om. ¹⁵*g* om. ¹⁶a om. τὸ . . . ψεύδος.
¹⁷c. β-*a*, S¹ read as in margin (save that *b* reads δόξης καὶ ἀτιμίας and S¹
ἐπιδέξεται). οὐκ ἀτιμίας may be a marginal gloss incorporated in the text.
In β the asyndetic structure is set right. A = οὐκ οἶδε δόξαν. ¹⁸β-*ad*,
A, S¹. *d* reads πάντα δὲ δόλον. *c* om. ¹⁹A = καί. ²⁰c, d. β-*d*, S¹ om.
A = καί. ²¹c. β-*d*, A, S¹ read καὶ λουιδωρίαν (*ae* λουιδωρίαν). *d* om.
²²β, A, S¹. *c* om. ²³*d* reads ὅτι Κύριος. ²⁴A = ἐστί. ²⁵*adef* om.
²⁶The context seems to require a transitive verb. Χαίρει = *ἡγῆ*, corrupt
for *ἡγῆ* = εὐφραίνει αὐτόν. Indeed εὐφραίνει αὐτόν is added in *d* (as
a dittography) after διάνοια in the next verse where it is out of place.
²⁷*g* reads πάντα. ²⁸*d* adds εὐφραίνει αὐτόν, a dittography from preceding
sentence. See note 26. ²⁹A = διαβούλια. ³⁰S¹ adds μάχην καὶ ψεύδος
καὶ (sic). ³¹c. β, A, S¹ add as in margin (save that in S¹ the word for
λύπης is corrupt, and that A reads κολακείας for χαρᾶς). *a* om. next six
words. ³²Bracketed as an interpolation. A om. ³³*d* reads πρὸς
πάντας ἔχει. For πάντας *a* reads πάντων. ³⁴*d* reads ἐλικορηνῇ. A =

ποιεῖ, ἡ³⁸ λαλεῖ, * ἡ ὁρᾷ³⁸, οἶδεν ὅτι³⁹ Κύριος ἐπι- β-α, S¹
σκέπτει⁴⁰ τὴν⁴¹ ψυχὴν αὐτοῦ. 7. Καὶ καθαίρει τὴν ὑπὸ
διάνοιαν αὐτοῦ πρὸς⁴² τὸ μὴ καταγνωσθῆναι ὑπὸ * τῶν ἀνθρώ- Θεοῦ καὶ
πων, ὁμοίως καὶ ὑπὸ Θεοῦ. Ὅμοίως δὲ καὶ τοῦ Βελιάρ τὰ ἔργα πᾶν καὶ
διπλᾶ ἔστιν, καὶ ἀπλότῃ ἐν αὐτοῖς οὐκ ἔχουσιν⁴³. τοῦ
Βελιάρ
δὲ πᾶν
ἔργον
διπλοῦν
ἔστι, καὶ
οὐκ ἔχει
ἀπλό-
τητα.

VII. Ἐκ τούτου, τέκνα μου, ἴλεγω ὑμῖν¹, φεύγετε τὴν
κακίαν² ἢ τοῦ Βελιάρ¹ ὅτι μάχαιραν³ διδώσιν⁴ τοῖς πειθομένοις
αὐτον⁵.

c, dg	β-bg, S ¹	A
2. Ἡ δὲ μάχαιρα ⁶	2. Ἡ δὲ μάχαιρα	2. Καὶ ἡ μάχαιρά
ἐπὶ τὰ κακῶν μήτηρ	ἐπὶ τὰ κακῶν μήτηρ	ἐστὶ ἐπὶ τὰ κακῶν

ἔμπεδον or ἀσφαλῆ. ³⁸ b, S¹ om. ³⁹ c, β, S¹ (save that β, S¹ read οὐδέ).
A^{abb+cd} = ἀκοῇ καὶ ὁρασιν, but A^{ab} support c. ⁴⁰ g reads πάντα δ. c adds ἐάν.
⁴¹ d om. ⁴² d reads γὰρ ὅτι δ. ⁴³ c, b, adef read ἐπισκοπεύει. g ἐπισκοπεῖ.
a om. rest of chapter. ⁴⁴ c. β-a om. ⁴⁵ g reads eis. ⁴⁶ c (save
that I have changed ἔχουσιν into ἔχουσιν). β-a, S¹ read as in margin
(save that d reads ἀπὸ for ὑπὸ and dg om. καὶ before τοῦ). For πᾶν γὰρ δ
ποιεῖ... ἔχουσιν A reads πᾶς γὰρ δὲ ποιεῖ ἔργα Θεοῦ καὶ Βελιάρ διπλοῦς ἐστὶ καὶ
οὐχ ἀπλότης.

VII. ¹ c. β, A, S¹ om. ² c, β, S¹. A^{abb+cd} = πορνείαν καὶ κακίαν. A^{bb} κακίαν
καὶ πορνείαν. A^{ab} πορνείαν. ³ β, A^{b+cd}, S¹. c, A^{ab} read μάχαιρα. d adds
δίστομον. ⁴ A^{abb} = ἐν χειρὶ ἐστὶ. ⁵ c. β, S¹ read αὐτῇ. ⁶ The text is
doubtful. Either μάχαιραν... μάχαιρα or συλλαμβάνει ἡ διάνοια (c, abef) is
corrupt. For if the latter is original, that is, if the mind conceives
through Beliar and becomes the parent of seven evil conditions of the
individual and of society, then the μάχαιρα cannot be the parent of these.
Hence if συλλαμβάνει ἡ διάνοια is original in the sense 'the mind
conceiveth,' we should strike out μάχαιραν... μάχαιρα as an interpolation.
Thus we should have: 'Flee the malice of Beliar; for it is the mother
of seven evils.' Next let us suppose μάχαιρα to be original. In that
case we must regard συλλαμβάνει ἡ διάνοια as corrupt, and adopt the
reading of A^{b+cd} 'and the sword is the mother of seven evils, and it
receives (them) through Beliar.' For 'and it receives' A^{b+cd} reads 'which
it has' (qph *u-lh* a corruption of *u-m-lu-lu* the text of A^{ab}). Further, as
the sword cannot be said to be the mother of 'envy,' for φθόνος we must
read φόβος. We should consider the possibility that συλλαμβάνει is
a rendering of ἡρῶ here, as the text of A^{ab} supposes, or rather that
λαμβάνει originally stood here and was changed to συλλαμβάνει owing to
the phrase μήτηρ κακῶν preceding. Then the text of β-bg, S¹, which adds
ὅτι τίεται, would be explained as a further depravation of the text in the
same direction. Of the above solutions I think the first is to be preferred,

ἐστί. *πρῶτον συλλαμβάνει ἡ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ ⁷ . †* Καὶ ἔστιν πρῶτον ⁸ ὁ †φθόνος ⁹ , δεῦτερον ¹⁰ ἡ ¹¹ †ἀ- πώλεια ¹² , τρίτον ἡ ¹¹ θλίψις, τέταρτον ἡ ¹¹ θεηλασία ¹³ , πέμπτον ἡ ¹¹ ἔνδεια, ἕκτον ἡ ¹¹ ταραχή, ἑβδομον ἡ ¹¹ ἐρήμωσις.	ἐστί· πρῶτον συλ- λαμβάνει ἡ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ †* ἔστιν δὲ ὅτε τί- κτει πρῶτον ¹⁴ †φθό- νον, δεῦτερον †ἀπώ- λειαν, τρίτον θλίψιν, τέταρτον αἰχμαλω- σίαν, πέμπτον ἐν- δειαν, ἕκτον ταραχήν, ἑβδομον ἐρήμωσιν.	μήτηρ, *καὶ λαμβάνει διὰ τοῦ Βελιάρ ¹⁵ . καὶ ἔστι πρῶτον †φθόνος, δεῦτερον †ἀπώλεια, τρίτον θλίψις, τέταρτον αἰχμαλωσία ¹⁶ , πέμπτον ἔνδεια, ἕκτον ταραχή ¹⁷ , ἑβδομον ἐρήμωσις.
---	---	---

β, Α, S
ἐκατὼν
ἑτη.

3. Διὰ τοῦτο καὶ¹⁸ ὁ Κδὶν ἐπτά ἐκδικίαις¹⁹ παρεδόθη²⁰ ὑπὸ Θεοῦ²¹. *κατὰ γὰρ²² *ἐκατοστὴν ἔτος²³ μίαν πληγὴν ἐπήγαγεν *ἐπ' αὐτὸν²⁴ ὁ²⁵ Κύριος⁷.

c

β, Α

4. Διακοσίων ἐτῶν πάσχει καὶ ἐννακοσιοστῇ ²⁶ ἔτει ἐρημύται ²⁷ . διὰ γὰρ Ἀβὲλ τὸν	4. Διακοσίων ²⁸ ἐτῶν ²⁹ πάσχει ³⁰ , καὶ ἐννακοσιοστῇ ἔτει ἐρημύται ³¹ [ἐπὶ τοῦ κατα-
--	--

and that the text should be read as follows : φεύγετε τὴν κακίαν τοῦ Βελιάρ· ὅτι συλλαμβάνει ἡ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ καὶ ἐπτά κακῶν μήτηρ γίνεται· καὶ ἔστι πρῶτον κ.τ.λ. ⁷ c, β-dg, S¹ (save that c om. διὰ). d reads καὶ πρῶτον μὲν συλλαμβάνει ἡ διάνοια τὸ πονηρὸν διὰ τῆς κακίας τοῦ Βελιάρ, which is merely an expansion of β-d. g πρῶτος συλλ. διάνοιαν τοῦ Β. ⁸ c, A. bg read ἔστι δὲ πρῶτος. ⁹ Corrupt (!) for φθόνος—the first evil that ensued on Cain's submission to Beliar. See note 6. φθόνος would then be a rendering of ⲁⲓ. ¹⁰ fg read β' and similarly use letters throughout rest of verse. ¹¹ c. bg, A om. ¹² ἀπώλεια = ⲡⲏⲗⲏⲥ which the translator should here have rendered by φάθος. ¹³ c. aef read αἰχμαλωσίαν. bg, A^{abh} αἰχμαλωσία. A^{b*odofg} = ταραχή. αἰχμαλωσία is a rendering here of ⲡⲏⲗⲏⲥ = φυγή or 'exile.' Cf. Pirke Aboth v. 11. ¹⁴ as (save that c reads δ for ὅτε). d ἔστι δὲ τὸ πρῶτον τίκτει τὸν. f ἔστιν δὲ ὅταν τίκται πρῶτον. S¹ = ὅτι τ. πρ. ¹⁵ A^{abh}. A^{b*odofg} read ἃ ἔχει διὰ τοῦ Βελιάρ, but this has arisen from an internal corruption of A^{abh}. ¹⁶ See note 13. ¹⁷ A^{b*od} = ὁργή. A^{es} om. A^f = κακία. ¹⁸ g om. ¹⁹ bg, A (A^b = ἐκδικίας), S¹. c reads ἐκδικούμενα. aef ἀδικίας. d ἐκδικήσεως. ²⁰ c, aef, A^{b*odofg}, S¹. bg read παραδίδεται. A^{abh} = ἔλαβε. ²¹ c. β-g, S read τοῦ Θεοῦ. g, A = Κυρίου. ²² A^{b*d} = καὶ κατὰ. ²³ c. β, A, S as in margin. ²⁴ c. β reads αὐτῷ. ²⁵ dg om. ²⁶ c reads τῇ ἐννακοστῇ. ²⁷ It will be observed that aef here agree with c in omitting the phrase ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ which is found in bdg, A. ²⁸ dg, A add γάρ. S¹ om. διακοσίων...

ἀδελφὸν αὐτοῦ * ἐν πᾶσι τοῖς
κακοῖς ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμέχ
ἐν ἐβδομηκοντάκις ἑπτά.

κλυσμοῦ]³² διὰ Ἀβὲλ τὸν
δίκαιον³³ ἀδελφὸν αὐτοῦ.
* Ἐν τοῖς ἑπτὰ οὖν κακοῖς³⁴ * ὁ
Καὶν ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμέχ ἐν
τοῖς ἐβδομηκοντάκις ἑπτά³⁵.

5. Ὅτι³⁶ * ἕως τοῦ αἰῶνος³⁷ οἱ ὁμοιούμενοι * τῷ Καὶν³⁸

* ἐπὶ φθόνῳ καὶ μισαδελφίᾳ τοιαύτῃ¹ κολασθήσονται ἡ κρίσει¹³⁹.

VIII. * Ὑμεῖς δέ¹, * τέκνα μου², ἀποδράτε³ τὴν κακίαν, β-δ, S¹
τῇ αὐτῇ
κολάσει
* τὸν φθόνον⁴ καὶ τὴν⁵ μισαδελφίαν¹, καὶ προσκολλᾶσθε⁶ τῇ κριθί-
σονται.
β, S καὶ
ὑμεῖς οὖν. ἀγαθότητι ἡ καὶ τῇ ἀγάπῃ¹⁷.

c	β, S ¹	A
2. Ὁ γὰρ καθαρὸς νοῦς οὐκ ἔχει μια- σμόν	2. * Ὁ ἔχων διάνοιαν καθαράν ἐν ἀγάπῃ οὐχ ὁρᾷ ⁹ γυναῖκα εἰς πορνείαν· οὐ γὰρ ἔχει μiasμόν ⁸	2. Ὁ γὰρ ἔχων αὐτὴν οὐχ ὁρᾷ ⁹ γυναῖκα εἰς πορνείαν οὐδὲ γιγνώσκει μια- σμόν ¹⁰

ἔν καρδίᾳ¹, ὅτι ἀναπαύεται¹¹ * ἐπ' αὐτὸν¹² τὸ¹³ πνεῦμα * τοῦ
Θεοῦ¹⁴. 3. Ὡς περ¹ γὰρ¹⁵ ὁ ἥλιος οὐ μαινεται¹ † προσέχων¹⁶

κατακλυσμοῦ. ³² A^{abod} om. but not A^{be}. A adds τῆς ζωῆς αὐτοῦ but
A^{cs} om. πάσχει . . . ἔτει. ³³ A^{abod} = ἔπαθε. A^b ἤρξατο πάσχειν. A adds
τοῦτο. ³⁴ A reads *ἐν φθόνῳ* = ἀπὸ φθόνου (+ ἀπ' αὐτοῦ A^{abodcs}) corrupt for
ἐν φθόνῳ = text. ³⁵ bdg, A. *ae*f rightly om. Cf. c. A adds καὶ ἔπαθε
τοῦτο. ³⁶ A^{abod} om. ³⁷ dg, A^{be} (save that g, A^{be} om. οὖν). A^{abod} =
καὶ ἐν τοῖς ἑπτὰ κακοῖς (A^b om.). a reads ἐν τοῖς ἑπτά. *be*f, S¹ ἐν τοῖς ἑπτακοσίοις
ἔτεσιν (c om.). Here b abandons its allies dg, and a its allies ef. ³⁸ A =
ἔκρινε αὐτόν ἐν δὲ (A^{abodcs} om. αὐτόν . . . δὲ) τοῖς ἐβδομηκοντάκις τὸν Λ.
³⁹ c reads ὅτι γάρ. a om. entire verse. A^b adds ἐκδικίας θεοῦ Λαμέχ ἔπραξε
ἐν Καὶν ὅτι. ⁴⁰ A = εἰς τὸ τέλος τῶν αἰώνων. ⁴¹ d reads τὸν K. A^b =
αὐτοῖς. ⁴² c. β-δ, S¹ read ἐν φθόνῳ εἰς τὴν μισαδελφίαν (*ef* trs. εἰς τ. μισαδ.
before ἐν) τῇ αὐτῇ κολάσει (g κρίσει) κριθήσονται. d ἐν φθ. ἡ μισαδελφία ἡ φθ.
τῇ αὐτῇ κολάσει κατακριθήσονται. For οἱ ὁμ. . . κρίσει A reads οἱ ὁμοιούμενοι
αὐτοῖς (A^b τῷ Καὶν) κολασθήσονται.

VIII. ¹ c. β, S read as in margin (save that g om. οὖν). A = τοιγαροῦν.
² a om. ³ c, ef. a reads φύγετε. bdg ἀποδράσατε. ⁴ c. β-δ, S¹ read
φθόνον τε. d φθόνον δέ. ⁵ g om. ⁶ a reads προσκολληθήτε. ⁷ g, A om.
S¹ = καὶ εὐκαρδίας τῇ ἀγ. ⁸ β (save that d adds ἀγαθὴν καὶ before καθάραν,
τῇ before ἀγάπῃ and τοῦ θεοῦ after it). S¹ καὶ ἔχοντες διάν. καθάραν ἐν ἀγ.
μὴ ὁρᾶτε γυναῖκα εἰς πορνείαν καὶ μὴ ἔχετε μiasμόν ἐν ψυχῇ καί. Compare
Matt. v. 28. ⁹ A^{cs} = ἔξει. ¹⁰ A^{abodcs} = πορνείαν μiasμοῦ. ¹¹ ef read
ἀναπέπνυται. ¹² c, d. *ae*g read ἐπ' αὐτό. *bf* ἐν αὐτό. ¹³ f om. ¹⁴ A =
ἀγίου. ¹⁵ d om. ¹⁶ f reads λάμπων. Text = *נִשְׁרָבָה* which may be

ἐπὶ¹⁷ κόπρον¹⁸ καὶ¹⁹ βόρβορον²⁰, ἢ* ἀλλὰ μᾶλλον²¹ ἀμφότερα
ψύγει²² καὶ ἀπελαύνει τὴν δυσωδίαν¹, σῶτω καὶ ὁ καθαρὸς²³
νοῦς ἐν τοῖς μiasμοῖς²⁴ τῆς¹⁷ γῆς συνεχόμενος²⁵ ἢ μᾶλλον τοίκο-
δομεῖ²⁶, αὐτὸς δὲ οὐ μαιίνεται¹.

C

IX. Λέγω δὲ
ὑμῖν καὶ πράξεις ἀπὸ
λογίων Ἐνῶχ τοῦ
δικαίου, * ὅτι πορ-
νεύ(σ)ετε¹ πορνείαν
Σοδόμων καὶ ἀπο-
λε(ί)σθε ἕως βραχύ.
Καὶ πάλιν ἀνανεω-
θήσεσθε καὶ ἡ βα-
σιλεία Κυρίου οὐκ
ἔσται ἐν ὑμῖν,

B, S¹

IX. Ὑπονοῶ²
δὲ καὶ² πράξεις * οὐ
καλὰς ἐν ὑμῖν⁴ ἔσε-
σθαι * ἀπὸ λόγων
Ἐνῶχ τοῦ δικαίου⁶.
* πορνεύσετε γὰρ⁶
πορνείαν Σοδόμων
* καὶ ἀπολείσθε ἕως
βραχύ⁷, καὶ * ἀνα-
νεώσησθε ἐν γυ-
ναίξιν στρώτους⁸.
καὶ ἡ βασιλεία
Κυρίου οὐκ ἔσται
ἐν ὑμῖν ὅτι * εὐθύς
αὐτὸς λήψεται⁹ αὐ-
τήν.

A

IX. Πλήν ὑπο-
νοῶ πράξεις κακίας
ἔσεσθαι ἐν ὑμῖν
ὅτι ἠκούσαμεν¹⁰ ἀπὸ
λόγων τῶν πατέρων
ἡμῶν ὅτι πορνεύσετε
ὑμεῖς πορνείαν Σοδό-
μων, ἕως * καὶ παρὰ
βραχὺ ἀπολείσθε¹¹
καὶ ἀνανεωθήσεσθε
εἰς στρώτους¹² γυ-
ναικῶν καὶ ἡ βα-
σιλεία Κυρίου οὐκ
ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι
* ἀνὴρ εὐθύς λήψεται
αὐτήν¹³.

corrupt for ἡρῶν = παρακίππων. ¹⁷ d om. ¹⁸ f reads κοπρία. ¹⁹ c, bδg, A, S. aef read η. ²⁰ c, β-af. a reads βόθυνον. f βορβόρφ. ²¹ g reads μᾶλλον δέ. f adds τά. ²² a reads ψύχει. ²³ g reads κατακαθαίμενος. ²⁴ c, bδg. aef read μιάσμασι. ²⁵ A^b read ηξ ημεζωρηίη = οὐ συνέχεται. A^b cδeηξ ηξ ημεζωρηίη corrupt. ²⁶ c corrupt as context shows. As the sun looks down on mire and is not defiled but rather dries it up and banishes its evil odour, so the pure mind though beset with the defilements of earth is not itself defiled but rather buildeth them up! Here we require a word signifying the cleansing action of the pure mind on the pollutions of the world. Hence ἡρῶν (= οἰκοδομεῖ) may be corrupt for ἡρῶν = καθαρίζει.

IX. ¹ So also d, A. See note 6. ² d, A read πλήν, τέκνα μου (A om. τ. μου), ὑπονοῶ. ³ abdef, S¹. g, A om. ⁴ β-ab. αβ, S¹ read ἐν ὑμῖν οὐ καλὰς. ⁵ β-d, S¹. d reads ἔγνω γὰρ ἀπὸ τῆς βίβλου λόγων Ἐ. τοῦ δικ. ⁶ β-dg. d, A read ὅτι πορνεύσετε (as c). g πορνύεται δέ. ⁷ β (save that b reads ἀπόλωσθε, g ἀπόλυσθε). S¹ καὶ ἀπολ. πολὺ. a om. next five words. ⁸ β-a (save that g reads ἀνανεώθησεσθε). S¹ γαμήσετε γυναῖκας βδελυράς. Perhaps ἡρῶν (i.e. ἀνανεώσεσθε) is corrupt for ἡρῶν = ἐργάσεσθε. ⁹ d reads ὁ εὐθύς λήψεται αὐτός. ¹⁰ A^bηξ. A^{ab} cδd read ἡκουσα. ¹¹ A^b cδd. A^{ab} read καὶ ἕως οὐκ (!) ἀπολείσθε. A^{ab} ἕως καὶ παρὰ βραχὺ ἀπόλλυται. ¹² A^b cδd. A^{ab} = διαστrophήν. ¹³ A^b cδd. A^{ab} = εὐθείς λήψονται αὐτήν. A^{ab} εὐθείς ποιεῖ (ἡνελξ) αὐτήν.

c, β, S¹

2. Πλὴν ἐν μερίδι ὑμῶν γενήσεται *ναὸς Θεοῦ¹⁴, καὶ *ἔσται ὁ ἔσχατος ἔνδοξος¹⁵ *ὑπὲρ τὸν πρῶτον¹⁶, καὶ *συναχθήσονται ἐκεῖ¹⁷ αἱ¹⁸ δώδεκα φυλαί, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἕως οὗ ὃ ἔθιστος ἀποστελεῖ¹⁹ τὸ σωτήριον αὐτοῦ²⁰ ἐν ἐπισκοπῇ μονογενοῦς προφήτου²¹. [3. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν πρῶτον ναόν, καὶ ἐκεῖ Κύριος ὑβρισθήσεται²² *καὶ ἐπὶ ξύλου ὑψωθήσεται²³. 4. Καὶ ἔσται τὸ ἀπλωμα τοῦ ναοῦ σχιζόμενον²⁴ καὶ μεταβήσεται²⁵ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὥσπερ²⁶ πῦρ ἐκχυνόμενον. 5. Καὶ ἀνελθὼν ἐκ τοῦ ἄδου²⁷ ἔσται²⁸ μεταβαίνων²⁹ ἀπὸ³⁰ τῆς³¹ γῆς πρὸς³² οὐρανόν³³. *Ἐργων³⁴ δὲ οἷος ἔσται³⁵ ταπεινὸς ἐπὶ³⁵ γῆς, καὶ οἷος ἔνδοξος *ἐν οὐρανῷ³⁶].

A

2. Πλὴν ἐν μερίδι ὑμῶν γενήσεται *ἡ κληρονομία αὐτοῦ³⁷, καὶ³⁸ διὰ τὸν ναὸν Κυρίου αεφ, S¹ ἠψωσέ με Ἰακώβ, ἵνα δοξασθῇ³⁹ ἔσται. σωμαί ἐν αὐτῷ, καὶ αἱ δώδεκα φυλαὶ ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ πάντα ἔθνη. [3. Καὶ Κύριος ὑβρισθήσεται καὶ ἐξουθενωθήσεται³⁹. 5. Καὶ μεταβή- c οὐδὲ σεται ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς τὸν αὐτοῦ. οὐρανόν, *ἐργων γὰρ οἷος ἔστω ἐκ γῆς ἢ οἷος εἰς οὐρανούς⁴⁰, ἢ καὶ τί μέτρον αὐτοῦ καὶ τόπος καὶ ὁδός].

c om.
ἐργων δὲ
... x. i
... εἰδία
αὐτοῦ.

¹⁴ c, β-b. b, S¹ ὁ ν. τοῦ θ.

¹⁵ c, dg (save that dg trs. ἔνδοξος before ἔσται). aef, S read as in margin (saye that S adds ἐν ὑμῖν). b ἔνδοξος ἔσται ἐν ὑμῖν. ¹⁶ b om. and inserts a dittograph from ver. 1: ὅτι αὐτὸς λήψεται αὐτόν. ¹⁷ c, β, S¹ read ἐκεῖ συναχθήσονται and trs. after φυλαί. ¹⁸ bd om. ¹⁹ c, de. a reads ἀνατελεῖ. d ἀποστελεῖ. f ἀποστελεῖ.

²⁰ d om. ²¹ β-b. c reads νιοῦ αὐτοῦ. b om. S¹ reads ὡς εἶπον οἱ προφῆται. ²² b adds καὶ ἐξουθενωθήσεται. Cf. A. ²³ d reads ἐπὶ ξύλου σταυρούμενος. ²⁴ c reads σχισθήσεται. ²⁵ c, β-bd. bd, S¹ read καταβήσεται. ²⁶ c, β reads ὡς. ²⁷ c, bdg. a reads χάου. ef, S λαοῦ. ²⁸ d reads ἐστί.

²⁹ c, aefg. b, S read ἀναβαίνων. d καταβαίνων. ³⁰ d reads ἐπὶ. ³¹ c, d, β-d om. ³² c, d. β-d read εἰς. ³³ d reads οὐρανούς. c om. rest of verse and x. i. ³⁴ b reads ἐργων. ³⁵ adg add τῆς. ³⁶ d reads ὑπάρχει ἐν οὐρανῷ. ³⁷ A^{as} om. ³⁸ A^{bb} om. ³⁹ A^{b+cdes}. A^{abb} = τιμηθήσεται. ⁴⁰ A^{abb}. A^{b+cdes} om. According to Armenian Text this clause is added after ὁδός but Carekin's copy of A^b and A^b places it as in text.

x. 1 to
be re-
stored
before
ii. 1.

β, A, S¹
καὶ δι-
καιού-
νην
ἐκαστος
μετὰ τοῦ
πλησίον
αὐτοῦ¹
καὶ κρίμα
εἰς πιστο-
ποίησιν.
β, S¹
ταῦτα
γὰρ ἀντὶ

X. *Οτε¹ δὲ *ἦν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ², ἐπεθύμουν ἰδεῖν
τὴν εἰδέαν³ αὐτοῦ ἵνα καὶ τὴν μόρφωσιν⁴ τῆς ὄψεως αὐτοῦ¹.
καὶ δι' εὐχῶν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου⁵ εἶδον αὐτόν, ἐν ἡμέρᾳ
γρηγορῶν, *καθ' ὃ ἦν⁶ πᾶσα⁷ ἡ εἰδέα⁷ αὐτοῦ.

2. Ἐκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ¹², ἵνα καὶ τὸν νόμον Κυρίου,
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ¹³ φυλάξαι¹. 3. *Ποιήσατε οὖν¹¹ ἀλήθειαν
*ἐκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ¹², ἵνα καὶ τὸν νόμον Κυρίου,
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ¹³ φυλάξαι¹. 4. *Ταῦτα γὰρ ὑμῖν
ἀντὶ πάσης κληρονομίας καταλειπόμενα¹⁴. καὶ ὑμεῖς οὖν¹ δότε
αὐτὰ¹⁵ τοῖς τέκνοις ὑμῶν *εἰς κατάσχεσιν¹⁶ αἰώνιον· οὕτω¹⁷
ἵνα γὰρ¹ ἐποίησεν¹⁸ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 5. *Ταῦτα
γὰρ πάντα δέδωκαν ἡμῖν εἰς κληρονομίαν¹⁹ *εἰπόντες· Φυλάξατε
τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ²⁰ ἕως ὅτου²¹ ἀποκαλύψῃ²² Κύριος²³ τὸ
σωτήριον αὐτοῦ²⁴ *πᾶσι τοῖς ζῶντεςιν²⁵. 6. Ἐκ¹²⁶ τότε

π. κληρονομίας ὑμᾶς διδάσκω.

β-γ, A, S¹ πάντα ταῦτα ἡμᾶς κατεκλη-
ρονόμησαν.

A ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

X. ¹ aefg, A. ^{bd}, S¹ read *ὅτι*. ² de, A. ^{bfg}, S¹ read Ἰ. ἦν ἐν Αἰγ.
(*af* ἐν Αἰγ. ἦν). A adds *καὶ*. ³ bfg. *ade* read *ιδεῖν*. ⁴ b reads *μορφήν*.
⁵ β-af, A^{bh}, S¹. *f*, A^{ab+ode} read *ὑμῶν*. *a* om. and *trs.* τ. π. and A *trs.* τ. π.
μον (or *ὑμῶν*) before Ἰακώβ. ⁶ ef read *καθ' ἣν*. ⁷ bfg. *ade* read *ιδέα*.
A reads *ειδέαν ζῶσαν*. *d* adds *καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ*. ⁸ c. β, A, S¹ om.
⁹ A = *καὶ νῦν*. S¹ = *ὁρᾶτε οὖν*. ¹⁰ d, A^{bh+e} om. A^{ab+od} read *ιδού*. ¹¹ g reads
καὶ ποιησάτω. A = *καὶ ἐντέλλομαι ὑμῖν ποιεῖν*. ¹² c. β, S¹ read as in margin
(save that *a* om. *καὶ κρίμα εἰς πιστοποιήσιν*). For *ἀλήθειαν* . . . αὐτοῦ
A reads *δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰς πίστιν* (A^{ab} om. *καὶ κρίμα εἰς*
πίστιν) Κυρίου. Possibly *εἰς πιστοποιήσιν* is an attempt to render *יִבְרָ*.
¹³ g om. ¹⁴ c. β, S¹ read as in margin (save that *d*, S¹ *trs.* *ὑμᾶς* before
ἀντὶ and *dg* *trs.* it after *διδάσκω*). A = *ταῦτα δίδωμι ὑμῖν ἀντὶ πάσης*
κληρονομίας. *Καταλειπόμενα* = *נִשְׁאָר* which is the natural word for
a bequest, whereas *διδάσκω* = *נִתְּנָה* or *נִתְּנָה*, or *נִתְּנָה* is a corruption of the
former. ¹⁵ a reads *ταῦτα*. ¹⁶ A *εἰς κληρονομίαν* and all but A^b *trs.*
before *τοῖς τέκνοις*. ¹⁷ c, d. β-d, A, S¹ read *τοῦτο*. ¹⁸ c, β-b. *b* reads
ἐποίησαν. β-de, S¹ add *καὶ* against c, de, A. ¹⁹ c. β-g, A, S¹ read as in
margin (save that *adf* read *ταῦτα πάντα* and A adds an unintelligible *καὶ*
(A^b om.) *μᾶλλον ἢ* before *πάντα*). *g* *ταῦτα πάντα πάλαι κατεκλ. ἐν πίστει. δέδωκαν*
εἰς κλ. and κατεκληρονόμησαν = *נָתַן*. ²⁰ A = *καὶ εἰπον*· *οὕτως ποιήσατε*.
For *φυλάξατε*, *a* reads *φυλάξασθε*, *g* *φυλάξαντες*. ²¹ bef read *ὅτε*. ²² c, aef.
β-ae^f read *ἀποκαλύψῃ*. ²³ c, e, A. *b* reads *ὁ Κύριος*, *dg* S¹ *trs.* before
ἀποκαλύψῃ. *af* om. ²⁴ A^b om. ²⁵ A = *ἐν πάσῃ τῇ γῇ*. ²⁶ c. β, A, S¹ om.

ὄψεσθε²⁷ Ἐνὼχ * καὶ Σήθ²⁸, καὶ²⁹ Ἀβραάμ, καὶ²⁹ Ἰσαὰκ καὶ β-δ, S¹
 Ἰακώβ ἀνασταμένους³⁰ ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ³¹ * ἐν ἀγαλλιάσει³². Nōe καὶ
 c, β, S¹ A Σήμ. (aefom.)

7. Τότε καὶ ἡμεῖς ἀναστή-
 σομεθα³³ ἕκαστος * ἐπὶ σκή-
 πτρον ἡμῶν³⁴ προσκυνῶντες
 τὸν βασιλέα * τῶν οὐρανῶν³⁵
 [τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα³⁶ ἐν³⁷
 μορφῇ ἀνθρώπου * ἐν ταπεινώ-
 σει³⁸, καὶ ὅσοι πιστεύσωσιν³⁹
 αὐτῷ⁴⁰ ἐπὶ τῆς⁴¹ γῆς * χαρί-
 σονται σὺν αὐτῷ⁴²].

8. * Καὶ οἱ⁴³ πάντες ἀνα-
 στήσονται, οἱ μὲν εἰς δόξαν,
 οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν, καὶ κρινεῖ
 Κύριος⁴⁴ ἐν πρώτοις τὸν Ἰο-
 ραήλ⁴⁵ περὶ τῆς * ἀδικίας αὐτῶν⁴⁶
 [ὅτι παραγενόμενον⁴⁷ Θεὸν⁴⁴ ἐν
 σαρκί⁴⁸, οὐκ ἐπίστευσαν αὐ-
 τῷ⁴⁹]. 9. Καὶ τότε κρινεῖ
 πάντα τὰ ἐθνη [ὅσα οὐκ ἐπί-
 στευσαν αὐτῷ ἐπὶ τῆς⁵⁰ γῆς

7. Τότε ἀναστησόμεθα καὶ
 ἡμεῖς ἕκαστος ἐπὶ σκῆπτρον
 αὐτοῦ καὶ προσκυνήσομεν τὸν
 οὐράνιον βασιλέα.

8. Τότε πάντες⁵¹ ἄλλα- δδg, S¹
 γησόμεθα⁵² οἱ μὲν εἰς δόξαν⁵³, τότε καί.
 οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν κρινεῖ γὰρ
 Κύριος ἐν πρώτοις τὸν Ἰοραήλ
 περὶ τῆς ἀδικίας ἣν ἐπραξάν⁵⁴. β-δ, S¹

9. Καὶ τότε⁵⁵ οὕτως πάντα β σαρκί
 τὰ ἐθνη⁵⁶. εἰς αὐτὸν
 ἀδικίας.
 β σαρκί
 ἐλευθε-
 ρωτήν.

²⁷ A^{b c d e f} = ὄρατε. ²⁸ c. β-δ, S¹ read as in margin. d, A καὶ (d, A^b om.)
 Nōe. ²⁹ d, A^b om. ³⁰ c reads ἀνισταμένων. ³¹ c. β, A, S¹ om. ³² g trs.
 before ἀνισταμένων. ³³ β-af, S¹. c, f read ἀναστησόμεθα. a ἀνιστάμεθα.
³⁴ β, S¹ (save that d reads σκῆπτρῳ). c om. ³⁵ g reads τοῦ οὐρανοῦ.
³⁶ c, b d g, S¹. aef read φαινόμενον. ³⁷ b om. ³⁸ c. β-a, S¹ read ταπεινώσεως.
 a om. ³⁹ c, g. β-g, S¹ read as in margin. ⁴⁰ d reads εἰς αὐτόν. e trs.
 before ἐπίστευσαν. ⁴¹ c, g. β-g om. ⁴² c. β-δ, S¹ read συγχαρίζονται
 (-ήσονται ag) αὐτῷ. d συγχωρεῖται αὐτῶν. ⁴³ c. aef read ὅτε καί. b d g, S¹ as
 in margin. ⁴⁴ g om. ⁴⁵ aef add καί. ⁴⁶ c. β-δ, S¹ read as in margin.
 d εἰς ἑαυτὸν γενομένης ἀδικίας (cf. A). ⁴⁷ c, a d g. b f read παραγενόμενον.
⁴⁸ c, S¹. β reads as in margin. S¹ om. next three words. ⁴⁹ c. β-d om.
 d reads εἰς αὐτόν. g om. next ten words. ⁵⁰ c, g. β-g om. ⁵¹ A^{b h}.
 A^{b c d e f} read καὶ ἡμεῖς. ⁵² Corrupt. The verb should be in the third plural.
 ἡμεῖς ἀναστήσονται is a rendering of ἀλλαγησόμεθα (as in 1 Cor. xv. 51, 52)
 corrupt for ἀναστησόμεθα or rather ἀναστήσονται. ⁵³ A^{b h} read τιμῇν.
⁵⁴ A^{c k} om. next ten words. ⁵⁵ A^b reads οὕτως. ⁵⁶ A^{a b h} om. next

c om. φανέντι⁵⁷]. IO. Καὶ ἐλέ-
 ver. IO. γξει ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς *τῶν
 ἔθνων⁵⁸ τὸν Ἰσραὴλ, ὥσπερ
 ἤλεγξεν τὸν Ἡσαὺ ἐν τοῖς
 αεφ ἀπι- Μαδιναίοις τοῖς ἀπατήσασιν⁵⁹
 στήσα- *ἀδελφούς αὐτῶν⁶⁰ [γενέσθαι
 σιν. διὰ τῆς πορνείας καὶ τῆς
 εἰδωλολατρίας, καὶ⁶¹ ἀπηλ-
 λοτριώθησαν Θεοῦ]⁶², γενό-
 β-α οὐ. μενοι⁶³ οὖν⁶⁴ τέκνα ἐν μερίδι
 φοβουμένων⁶⁵ Κύριον.

IO. Καὶ ἐλέγξει τὸν
 Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς
 ἔθνεσι ὥσπερ ἤλεγξε τὸν
 Ἡσαὺ ἐν τοῖς Μαδιναίοις
 τοῖς ἀγαπήσασιν τοὺς ἀδελφούς
 αὐτῶν γίνεσθε οὖν, τέκνα μου,
 *ἐν μερίδι⁶⁶ τῶν φοβουμένων
 Κύριον.

II. Ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου⁶⁷, ἕως⁶⁸ πορευθῆτε⁶⁹ ἐν
 β, S¹ κατὰ ἀγιασμῷ ἢ ἐν ταῖς ἐντολαῖς⁷⁰ Κυρίου⁷, πάλιν κατοικήσετε⁷¹
 πρὸς- ἢ ἐπ' ἐλπίδι⁷ *ἐν ἐμοί⁷², καὶ συναχθήσεται⁷³ *πρὸς Κύριον⁷⁴
 ὡπον. πᾶς Ἰσραὴλ.

c
 XI.¹ Καὶ οὐκέτι
 κληθήσομαι λύκος
 ἀρπαξ διὰ τὰς ἀρ-
 παγὰς ὑμῶν ἀλλὰ
 [ἐργάτης Κυρίου
 διαδιδῶν τροφήν
 τοῖς ἐργαζομένοις τὸ
 ἀγαθόν. 2. Καὶ

β, S¹
 XI. Καὶ οὐκέτι
 κληθήσομαι² λύκος
 ἀρπαξ διὰ τὰς ἀρ-
 παγὰς ὑμῶν ἀλλ'
 [ἐργάτης Κυρίου
 διαδιδούς³ τροφήν
 τοῖς ἐργαζομένοις τὸ
 ἀγαθόν. 2. Καὶ

A
 XI. Καὶ οὐκέτι
 κληθήσεται⁴ *λῆ-
 σταρχος καὶ⁵ λύκος
 διὰ τὴν ἀρπαγὴν
 ὑμῶν,

eight words. ⁵⁷g reads φανέντα. ⁵⁸g, S¹ om. ⁵⁹bdg, S¹ but
 a manifest corruption of ἀγαπήσασιν as in A. aef read ἀπιστήσασιν (a cor-
 ruption of the reading of d). d ἀποστήσασιν. ⁶⁰bd. aef, S¹ read ἀδελφόν
 (ef ἀδελφού) αὐτῶν. g αὐτὸν ἀδελφούς. ⁶¹d reads οἷντες καὶ. ⁶²I have
 bracketed these words as an interpolation added to explain the corrupt
 reading ἀπατήσασιν or ἀποστήσασιν. ⁶³d reads γινόμενοι. ⁶⁴a. β-α
 read οὐ, which is clearly a modification of οὖν. S¹ om. ⁶⁵ag add τόν.
⁶⁶A^b reads μερίς. A^{bh} = μερίς. ⁶⁷c. abg, S¹ read ὑμεῖς δε. def ὑμεῖς οὖν.
⁶⁸A adds γάρ. ⁶⁹c. β-d, S¹ read πορεύεσθε (-εσθε defg). d πορεύεσθε.
⁷⁰c. β, S¹ read as in margin. c = ¹β¹γ, while β, S¹ = ²β²γ.
⁷¹β-d. c, d read κατοικήσετε (sic). ⁷²dg read σὺν ἐμοί and trs.
 before ἐπ' ἐλπίδι. ⁷³c, bg, A, S¹. aef read συναχθήσεσθε. ⁷⁴b, S¹ trs.
 after Ἰσραὴλ against c, β-d, A. A = πρὸς με.

XI. ¹The text of β, S is here largely interpolated, and made to refer
 to St. Paul. In c the interpolation is so framed as to refer to
 Christ. ²g reads κληθήσεται. ³β-dg. d reads διαδιδόν. g δίδους.
⁴A^b* reads κληθήσεσθε. ⁵Evidently an internal corruption.

<p>ἀναστήσεται ἐν ὑστέροις] ἀγαπητὸς Κυρίου [ἐκ σπέρ- ματος Ἰούδα καὶ Λευι]⁶ ποιῶν εὐδο- κίαν *ἐν στόματι αὐτοῦ⁷, [γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη]⁸.</p>	<p>ἀναστήσεται *ἐκ τοῦ σπέρματός⁹ μου ἐν ὑστέροις καιροῖς] ἀγαπητὸς Κυρίου [ἀκούων⁹ τῇ¹⁰ φωνῇ αὐτοῦ] *καὶ ποιῶν εὐδοκίαν θελή- ματος αὐτοῦ¹¹, [γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη</p>	<p>2. ἀλλ' ἀγαπητὸς *Κυρίου καὶ ποιῶν εὐδοκίαν¹² στόμα- τος¹³ αὐτοῦ.</p>
--	--	--

β, S¹

*φῶς γνώσεως¹⁴, ἐπεμβαίνων¹⁵ *τὸν Ἰσραὴλ¹⁶ ἐν σωτηρίᾳ,
καὶ ἀρπάζων ὡς λύκος ἀπ' αὐτῶν¹⁷, καὶ *διούς τῇ συναγωγῇ
τῶν ἔθνων¹⁸. 3. Ἔως¹⁹ συντελείας *τοῦ αἰῶνος²⁰
ἔσται ἐν συναγωγαῖς²¹ ἔθνων καὶ ἐν τοῖς ἄρχουσιν
αὐτῶν, ὡς μουσικὸν μέλος ἐν στόματι πάστων²². 4. Καὶ
ἐν βίβλοις ἀγλαῖς ἔσται ἀναγραφόμενος, καὶ τὸ ἔργον
καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ· καὶ ἔσται ἐκλεκτὸς Θεοῦ²³ *ἕως τοῦ²⁴
αἰῶνος. 5. Καὶ²⁵ δι' *αὐτῶν φοιτήσκει ὡς²⁶ Ἰακώβ²⁷
ὁ πατήρ μου, λέγων· Αὐτὸς ἀναπληρώσει τὰ ὑστερήματα τῆς
*φυλῆς σου²⁸].

⁶ Christian interpolations referring the passage to Christ. ⁷ c. Cf. A^{bb+cd+de}. adef, A^a read θελήματος αὐτοῦ. The latter = תְּשִׁיבָה the former תְּשִׁיבָה. ⁸ g reads ἐν τῷ σπέρματι. ⁹ bdg, S¹ add ἐπὶ γῆς. ¹⁰ adef. bg om. ¹¹ adef, S¹. bg om. See note 7. ¹² A^a(?)^{bb}. A^{b+cd} = καὶ εὐδοκίας. A^{de} καὶ ποιητῇ εὐδοκίας. But all the MSS. are corrupt. ¹³ A^{bb+cd+de}. A^{ab} read θελήματος αὐτοῦ (A^a om. ?). ¹⁴ d trs. before πάντα τὰ ἔθνη. S¹ = ἐν γνώσει ¹⁵ beg. a reads λάμπων. df ἐπιβαίνων. S¹ = εἰσάγων. ¹⁶ β-αδ, S¹. ab read τῷ Ἰσραὴλ. a trs. after σωτηρίᾳ. ¹⁷ β-αδ, S¹. ab read αὐτοῦ. ¹⁸ S¹ = συνάγων τὰ ἔθνη. g om. next eight words through hmt. ¹⁹ b reads καὶ ἕως. d adds τῆς. ²⁰ adef (save that a om. τοῦ). b, S¹ read τῶν αἰώνων. ²¹ df add τῶν. ²² S¹ adds κατὰ τὸ ὄραμα τοῦ καλουμένου. ²³ d om. ²⁴ g om. ²⁵ a om. ver. 5. d om. next nine words. ²⁶ ef (save that e reads αὐτόν). b reads δι' αὐτόν συνέτισέ με. g διὰ τοῦτο ἐφύσισέν με. S¹ περὶ αὐτοῦ γνωρίζεσθε. The text is absolutely uncertain. ²⁷ ef trs. after μου. ²⁸ bg. def read κοιλίας μου. Here strangely enough this divergence could be explained on the supposition of a Hebrew background. bg = תָּנַח. def תָּנַח.

c

XII.¹ Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκτίνας τοὺς πόδας αὐτοῦ
2. ἐκοιμήθη †ἔπνυ² καλῶ
[καὶ ἀγαθῶ]³. 3. Οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἐποίησαν ὡς προσ-
έταξεν αὐτοῖς, καὶ ἄραντες τὸ
σῶμα αὐτοῦ ἔθαψαν αὐτὸ⁴ ἐν
Χεβρὼν μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ. 2. Ὁ δὲ ἀριθμὸς
τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη ἑκατὸν
εἴκοσι πέντε⁵.

β, A, S¹

XII. Καὶ⁶ ὥς ἐπλήρωσε
τοὺς λόγους αὐτοῦ⁷ εἶπεν⁸.
Ἐντέλλομαι ὑμῖν, *τέκνα μου⁹,
ἀνεύγκατε¹⁰ τὰ ὀσῆα μου ἐξ
Αἰγύπτου, καὶ *θάψατέ με¹¹
εἰς¹² Χεβρὼν ἐγγὺς¹³ τῶν πατέ-
ρων μου. 2. Καὶ¹⁴ ἀπέ-
θανε Βενιαμὴν¹⁵ *ἑκατὸν εἴκοσι
πέντε¹⁶ ἔτων ἐν γήρει καλῶ·
κατέβηκαν αὐτὸν ἐν παραθήκῃ¹⁷.
3. Καὶ¹⁸ ἐνενηκοστῶ¹⁹ πρῶ-
τῳ²⁰ ἔτει ἱη²¹ς †ἐξ ὁδοῦ²² τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ †ἐξ Αἰγύπτου²³,
* αὐτοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν²⁴
ἀνήγαγον τὰ ὀσῆα τῶν πατέ-
ρων²⁵ αὐτῶν ἐν κρυφῇ *ἐν
τῷ πολέμῳ Χαναάν²⁶, καὶ
ἔθαψαν αὐτοὺς²⁷ ἐν Χεβρὼν²⁸

XII. ¹Here the two types of text run widely apart so far as words go, and in ver. 3 there is a difference as to matter. According to c only the burial of Benjamin by his sons is recounted, whereas in β, A, S¹ it is the burial of the patriarchs generally by their sons. Even A preserves some evidence in favour of c as it reads *ἔθαψαν αὐτὸν* with c; also *df* (see note 14) recount the burial of Benjamin only. ²It will be observed that β, A, S¹ have rightly *γήρει* here. This corruption has occurred several times before. See T. Iss. vii. 9. ³A dittographic rendering of כִּבְדוֹ. ⁴c reads *αὐτῷ*. ⁵c adds *καὶ ταῖς πρεσβείαις αὐτῶν ὁ Θεὸς ἐλείε καὶ σῶσον ἡμᾶς· τέλος γὰρ ἔσχεν* (sic) *τῶν δώδεκα πατριαρχῶν αἱ διαθήκαι ἐν Κυρίῳ*. ⁶cf om. A^{b1} adds *ἐγένετο*. ⁷d reads *πληρώσας Βενιαμὴν τοὺς λόγους τούτους*. After *ἐπλήρωσε* A^{b2} add *Βενιαμὴν*. ⁸A = *λέγει αὐτοῖς*. S¹ adds *ὁρᾶτε, τέκνα μου, ὅσα ἐνόησα, εἶπον ὑμῖν. Καὶ, ἰδοὺ, δίδωμι ἡμῖν τὴν τάφον*. ⁹A^{abode} om. but not A^{b2}. ¹⁰abg, A^{b2}, S¹. d reads *ἀνάγαγε*. ef, A^{abode} *ἀνεύγκατε*. ¹¹β-d, A^{b2}, S. d, A^{abode} read *θάψαι*. ¹²β-df. df read *ἐν*. ¹³f reads *μετὰ*. ¹⁴d gives ver. 2 as follows: *Ταῦτα ἐντειλάμενος Βενιαμὴν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐξάρas τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐξέλειπεν προσετέθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ζήσας ἑτη ρκεί. τότε ἐποίησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐντειλάτο Βενιαμὴν ὁ πατὴρ αὐτῶν*. This text is conflated. Its last clause it holds in common with c and *προσετέθη . . . αὐτοῦ* is wrongly added here from ver. 3 according to the substance of c. f om. verses 2-4 and gives in their stead a text that is practically the same as ver. 3 of c: *Καὶ*

β, Α, S¹

* παρὰ τοὺς πόδας²⁹ τῶν πατέρων αὐτῶν. 4. * Καὶ αὐτοὶ ἐπέστρεψαν³⁰ ἐκ γῆς³¹ Χαναάν, καὶ³² ᾤκησαν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως ἡμέρας ἐξόδου αὐτῶν ἐκ ᾿γῆς³³ Αἰγύπτου³³.

ἐποίησαν οὕτως καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς· καὶ ἀνεγκόντες ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών. S adds ταῦτα εἰπὼν. ¹⁸ S¹ adds υἱὸς τοῦ ᾿Ιακώβ δωδέκατος. ¹⁶ bg. as read ρκέ. After ἐτῶν A^{abhdafg} add ζωῆς αὐτοῦ. ¹⁷ bg. as read παρακαταθήκη. ¹⁸ be. a reads καὶ ἐν τῷ. d ἐν γὰρ τῷ. S¹ ἐν. g abbreviates verses 3-4 as follows; Καὶ ἐκρυπτον πρὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἀναγαγόντες καὶ θάψαντες ἐν Χεβρών 4. ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον. ¹⁹ bde. a reads 5. A^{ab} = δεκάτῳ. A^{b*cdofg} read ~~ἡνὶκὸς~~ (= ἐννάτῳ) corrupt for ~~ἡνὶκὸς~~ (= ἐννηκοστῷ). ²⁰ bd, A, (S¹?). as om. ²¹ e om. ²² Corrupt for εἰσόδου. ²³ Corrupt for εἰς Αἴγυπτον. d reads ἀπὸ. ²⁴ A trs. after πατέρων αὐτῶν. S¹ = καὶ οἱ ἀδ. αὐτῶν. ²⁵ A^{b*} = πατρός. ²⁶ ade, S¹. b reads ἐν τόπῳ λεγομένῳ Χαναάν. A = ὅτε ἦσαν ἐν πολέμῳ οἱ Χανααῖοι. ²⁷ A = αὐτῶν. See notes 1 and 14. ²⁸ d adds ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ. ²⁹ A = ἐγγύς. ³⁰ abe, A, S¹. d reads αὐτοὶ δὲ πάλιν ὑποστρέψαντες. ³¹ A^{b*cdofg} om. ³² d om. ³³ a adds τέλος τῶν ἱβ' διαθηκῶν τῶν υἱῶν ᾿Ιακώβ. d ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων οἱ τε ἀναγινώσκοντες καὶ ἀκούοντες δόξαν ἀναπέμψωμεν θεῷ εἰς αἰῶνας. Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. f, S¹ Βενιαμὴν υἱὸς ᾿Ιακώβ ἱβ', υἱὸς ᾿Ραχὴλ β'. ἔζησεν ρκέ. g τέλος τῶν διαθηκῶν τῶν ἱβ' πατριαρχῶν υἱῶν ᾿Ισραήλ.

APPENDIX I

מדרש ויסעו

(This Midrash, which is reprinted from Jellinek's *Beth-ha Midrasch* iii. 1-3, contains Hebrew Fragments of the Testament of Judah. These are underlined.)

ויסעו וידו חתת אלהים (בראשית ל"ח ה'). אמרו אם שני בני יעקב עשו הדבר הנדול הזה אם יאספו כולם יכולים להחריב את העולם. תפל פחדו של הק"ב עלהים לכך לא רדפו אחרי בני יעקב. רבותינו אמרו אף על פי שלא רדפו אחריהם בפעם הזאת אבל לאחר ז' שנים רדפו ונתכנסו כל מלכי האמורי על בני יעקב ובקשו להורגם בבקעת שכם. לפי שלאחר מיכן חזר יעקב ובניו לשכם ועמדו שם וישבו שם. אמרו לא די להם שהדנו כל אנשי שכם אלא שיורשים את ארצם. נתקבצו כולם ובאו עליהם להורגם. כיון שראה יהודה כך קמץ לתוך מערכת תרגלים הנלחמים עמם והרג בתחלה לשוב מלך תפוח שהיה מכוסה מראשו ועד רגליו בברזל ותבששת ^{T. Jud. iii. 2.} והיה רוכב על סוס והיה מורה חניתו בשני ידיו מעל הסוס לפניו ^{iii. 3.} ולאחריו לא יחמיה בכל מקום שהיה ממיל כי היה גבור בכוח לירות בשתי ידיו. כיון שראהו יהודה לא נתירא ממנו ולא מנבורתו. קפץ ורץ לקראתו נמל אבן מן הארץ משקלה ס' סלעים והשליכה עליו והוא היה רחוק ממנו שני חלקי רים שהוא קע"ז אמות ושליש. והוא היה בא לקראת יהודה מקושט בבלי ברזל ומורה חניתות. והכוה יהודה באותה האבן על מנינו והפילו מן הסוס. כיון שרצה לקום רץ יהודה ובקש להורגו קדם שיקם מן הארץ. נהוא מדר ועמד ^{iii. 4.} על רגליו לקראת יהודה וערך מלחמה כנגדו מנינו מול מנינו ושלף

Greek equivalents of underlined words: III. 2. βασιλέα τοῦ Ταφου... καθήμενον ἐφ' ἵππου. 3. καὶ βάλλοντα ἄρατα αὐτοῦ (for ἄρατα Greek text gives τόξα—a bad rendering)... ἐφ' ἵππου ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν... γέγοντα... ἀνέλετο λίθον... ἐξήκοντα λίτρων (!) καὶ ἐκέντησε... καὶ ἐπάταξε αὐτόν. 4. καὶ ἐπολέμησε... καὶ εἰς δύο μέρη ἐποίησε τὴν ἀσπίδα... καὶ συνέκοψε τοὺς πόδας αὐτοῦ.

- כידונו ובקש לחתוך ראש יהודה, ויהודה הרים מנינו לנגד הכידון
 קבל הבאת הכידון ופסק המנן לשנים. מה עשה יהודה נז' והבהו
 בכידונו וקמע שתי רגליו למעלה מן הקרסולים ואז נפל לארץ וכידונו
 נפל מידו וקמץ וקמע ראשו ועד שהיה חולץ שריונו באו עליו תשעה
 חביריו. הראשון שהגיעו נטל יהודה אבן והכהו את ראשו ומנינו נפל
 מידו ולקחו יהודה ועמד לקראת השמונה, ולוי אחיו הגיע ובא ועמד
 אצלו וירה בחץ והרג לאילן מלך נעש. ויהודה הרג כל השמונה
 ועקב אביו קרב והרג לזירורי מלך שילה וכולם לא קמו לקראת בני
 יעקב ועוד לא היה להם לב לעמוד אלא לנוס, ובני יעקב רדפו אחריהם
 והרג מהם יהודה ביום ההוא אלף קודם שיבא השמש, ושאר בני יעקב
 יצאו מתל שכם מן המקום שהיו עומדין בצידו ורדפו אחריהם בהר
 עד שיצאו לחצר העיר, ולפני חצר העיר היה להם מלחמה כבדה
 מן אותה המלחמה שנלחמו עמם בבקעת שכם. וירה יעקב חציו
 והרג למרעתו² מלך חצר ופסוסי³ מלך סרמן וללבת⁴ מלך ארם
 לשבד⁵ מלך מחנים. ויהודה היה ראשון ועלה לחומה של חצר וערבץ
 גבורים ערכו מלחמה עם יהודה קודם שהגיע נפתלי אצלו שהיה עולה
 אחרי ומרם שעלה הרג לאותם ד' גבורים ונפתלי קמץ ועלה אחריו.
 עמד יהודה לימן תחומה ונפתלי לשמאל תחומה והתחילו להרוג
 בהם. ושאר בני יעקב דלנו ועלו אחריהם ושברו אותם ביום ההוא
 וכבשו לחצר. והרגו כל הגבורים ולא הגיעו איש שלא הריגתו ושבו
 כל השבי.
 ביום השני הלכו לסרמן וגם בה היה עמם מלחמה כבדה
 עיר נבונה וחלה גבוה וכתשה לכל מי שקרב אצלה ולא היה מקום

5. 'Εν δὲ τῇ ἐκδύσει τὸν θώρακα αὐτοῦ... ἐνέα ἑταῖροι αὐτοῦ...
 6. ἀνέιλε... τοὺς ὀκτώ. 7. 'Ιακώβ δὲ ὁ πατήρ αὐτοῦ... ἀνέιλε... τὸν
 βασιλέα τῆς Σιλώ. 8. (καὶ οὐκ ἔτι αὐτοῖς καρδία τοῦ στήναι ἀλλὰ τοῦ
 φεύγειν). IV. 1. καὶ ἀπέκτεινε ἐξ αὐτῶν χίλους... ἐγένετο αὐτοῖς
 πόλεμος μείζων τοῦ... ἐν Σικίμοις. 2. καὶ 'Ιούδα... ἀνῆλθε ἐπὶ τοῦ
 τείχους... καὶ... ἀνέιλε τοὺς τέσσαρας ἰσχυροὺς. 3. καὶ... κατεκρύβενσαν
 τῇ 'Ασούρ... καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν. V. 1. καὶ τῇ δευτέρᾳ
 ἡμέρᾳ ἀπῆλθον εἰς Σαρτάν. πόλιν κραταῖαν... καὶ συνέτριψε πάντα τὸν
 προσεγγίζοντα αὐτῇ καὶ ἦν ἀπροσέγγιστος, ὅτι ἰσχυρὸν τὸ τεῖχος.

¹ Chron. Jer. reads עצמו נזן = 'ducked his head.' ² Chron.
 Jer. xxxvi. 5. לפרעתו. ³ ולסוסי. ⁴ (חרן or) בן חלדן.
⁵ ולשבור.

לקרב אצל החומה משום שחזק היה השור ונבוא מאד ולא היה מקום

ללכודה. Jud. v. 2. ביום ההוא כבשו אותה ועלו לחומה וקדם יהודה ועלה

ראשון מן המורח וגר עלה מן המערב. עלו שמעון ולוי מן הצפון
עלו ראובן וזמן מן הדרום. קרבו נפתלי ויששכר והדליקו צירי השערים
ועל החומה היה עמם מלחמה כבדה עד שעלו סיעת החבריהם שם.
5. v. עמדו לנגדם על המגדל קודם שכבש יהודה את המגדל. ואחר כך

עלה יהודה לראש המגדל והרג מאתים איש על גג המגדל מרם שירד
ממנו. כל בני העיר לכדו והרגו כל הגבורים ולא החיו מהם איש. מפני
שהאנשים חזקים וקשים היו למלחמה והוציאו כל השבי משם. וחזרו
6. v. לאחוריהם והלכו לתפוח מפני שיצאו אנשי תפוח להציל מידם השבי
1. vi. שלקחו מחצר העיר והלכו משם לארבאל והרגו לאותן אנשים שיצאו
להציל השבי.

ביום השלישי הלכו לתפוח בעת הבוקר והאשר היו

מקבצים השבי ובני שילה באו אצלם לעשות מלחמה אז חלצו עצמם

ויצאו אחריהם והרגו כולם קודם חצות יום ונכנסו אחר הנשים לתוך

שילה ולא נתנו להם יד לעמוד. בו ביום לכדו העיר והוציאו כל

השבי [ל]סיעת חבריהם שהניחו בתפוח באו אצלם ועמדם שלל תפוח.

3. vi. ביום הרביעי היו עוברים נגד מחנה שביר¹ יצאו אף הם להציל את

השבי וירדו מהם תוך הבקעה וקפצו ועלו אחריהם והרגם קודם שעלו

4. vi. המעלה. בו ביום יצאו אנשים ממחנה שביר¹ לנגדם עליהם היו משליכים

אבנים. בו ביזם לכדום והרגו כל הגבורים והצילו לכל השבי ודבקוהו

לאותו שחיה עמדם.

ביום החמישי הלכו לנעש משום ששמעו

vii. 1.

שנאספו שם עם רב מן אמוריים וחיו אמרים שחיו באים עליהם תויר

2. 'Ο 'Ιούδας ... ἀνέβη ... ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ ὁ Γαδ ἀνέβη ἀπὸ
δυσμῶν ... καὶ ὁ Λευὶ ... 'Ρουβὴμ. 5. κατέλαβεν ὁ 'Ιούδας τὸν πύργον
... καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπὶ (τὸ ὄροφος) τοῦ πύργου.
6. 'Ἄνδρες θαφφονεὶ ἐξῆλθον τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ἀπὸ χειρὸς αὐτῶν τὴν
αἰχμαλωσίαν. VI. 1, 2. 'Αρβαήλ ... ἄνδρες Σιλῶ ἦλθον ἐπ' αὐτοὺς
εἰς πόλεμον ... καὶ ἀπέκτειναν ... Σιλῶ καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτοῖς
σθίνος τοῦ στήναι. 3. Σακίρ' ἐξῆλθον καὶ αὐτοὶ ... καὶ ἀπέκτειναν
αὐτοὺς πρὸ τοῦ ἀναβῆναι τὴν ἀνάβασιν. 4. ἐπ' αὐτοὺς ἐσφενδόνισαν
λίθους. 5. ἐπελάβοντο αὐτούς ... VII. 1. Γαδ ... διότι

¹ Chron. Jer. שכיר.

- חזקה היתה נעש אחת מן ערי מלכי האמורי הלכו לשם ועשו
מלחמה עם העיר עד הצות חיום ולא יכלו ללכדה מפני ששלש
חומות היו לה חומה לפנים מחומה, והתחילו מצערין להן והיו
Jud. vii. 3. מחרפין להן. באותה שעה עלתה חמתו של יהודה ורוח קצת נבור
vii. 5. נבנסה בו וקפץ בכל כחו ועלה ראשון לחומה. ושם הגיע יהודה
למות אילו לא * היה יעקב אביו ושם היה נהרג שהוא משך בקשתו¹
vii. 6. והרג מן ימין ומן שמאל. מן ימין היו משליכין עליו אבנים ומן שמאל
vii. 5. ומלפניו היו עומדין למלחמה וכולן היו מבקשין למודדו מן החומה,
vii. 6. וכאשר עלה דן אחיו הברחים מעם מן החומה, ותפחלי שלישי
מאתריהם ושמעון ולי' בבשו ועלו מערב חמשתן השעו ולא נתנו
להם יד לצבור וחדעו בהם רבים הרוגים עד וכן שהיה מושך נחל
של דם מדרם, ולקדו העיר בעת נמה השמש למערב והרג כל
הנבדדים ביום ההוא והוציאו את השבי וחלכו ונפשו מרחץ לעיר
משום שנענשו ביו.
ביום הששי נחבצו כל האמוריים ובאו אנלם בלא
vii. 7. כלי מלחמה * והיו משתחיים להם ובקשו מהם שיעשו שלום ואז עשו
vii. 8. עמם שלום ונתנו להם חמנה וכלל ארץ חרריה. ואז עשה יעקב
עמם שלום ושלמו לבני יעקב כל הצאן ששבו מהם שנים באחר
vii. 9. ונתנו להם מס והחזירו להם כל השבי ופונטה יעקב לחמנה ויהודה
לארבל² ומשם וחללה עמדו בשלום עם האמוריים³

ἤκουσαν ὅτι συνελέχθη ἐκεῖ λαὸς πολλὸς τῶν Ἀμορραίων καὶ ἐρρέθη ὅτι
ἔρχονται πρὸς αὐτοὺς. 3. τρία τείχη. 5. ὕβριζον αὐτοὺς· τότε
ἀνέβη ὁργὴ τοῦ Ἰούδα . . . καὶ ὤρμησε . . . πρῶτος ἐπὶ τὸ τείχος.
6. εἰ μὴ Ἰακώβ πατὴρ αὐτοῦ († συνεμάχησεν αὐτῷ, εἶχον ἀνελεῖν Ἰούδα
Chron. Jer.). Text is dislocated. Transpose נהרג before
אילו. 5. ἐσφενδόμизον ἐπ' αὐτὸν λίθους. 6. Δὲν ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ. 7. ἐδείθησαν αὐτῶν . . . καὶ τότε ἐποίησαν μετ' αὐτῶν εἰρήνην . . .
καὶ τότε ἐποίησεν Ἰακώβ μετ' αὐτῶν εἰρήνην . . . 8. καὶ ἐποίησαν
αὐτοὺς ὑποφάρους καὶ ἀπέδωκαν αὐτοῖς πᾶσαν τὴν ἀρχμαλωσίαν. 9. καὶ
ἐκαθόμηνσε Ἰακώβ θάμναν καὶ Ἰούδα Ἀρβαῖλ.

¹ Chron. Jer. כי יהודה היה מת יהודה את יהורגן את יהודה היה מת יהודה כי
יעקב משך את קשתו וירח בחצים וכלם עראות בימינא וגם שלף את
ומסרו עצמם לשכרם ועשו שלום בניהם ונתנו להם² חרבו.
מנחם ושלמו להם יעקב כל צאנם ששבו כפליים וחזרו להם את השבי
והוא שמואל יעקב ליוסף³ Hence in text for נמה read בנה with Chron.
Jer. and T. Jud. ² Here Chron. Jer. add ליוסף
בנו הנה נתתי לך שכם אחר שאחריך אשר לקחתי בחרבי ובקשתי

APPENDIX II

LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI

זה צוואת נפתלי בן יעקב:

(Containing Fragments of the Ancient Testament. These are underlined.)

צוואת נפתלי: נפתלי בן יעקב נפתולי אלהים. ויהי כאשר הוזקן נפתלי ובה בשיבה טובה ובה שלם בגבורתו ועבר משפט שוח ויחל לצואת את בניו ויאמר להן. בני הואו ונשו וקיבלו מצות אביכם. 2 וענו ויאמרו לו. הננו *שומעין לקיים¹ לכל אשר תצונו. 3 ויאמר להם. איני מצוה לכם לא על כספי ולא על זהבי *ולא על כל העבודה² אשר אני מצוה לכם תחת השמש. ואני מצוים³ דבר כבר שאינכם יכולין לעמוד בו. אבל אני אומר לכם דבר קל שאתם יכולין לקיימו. 4 וענו והשיבו בניו שנית ואמרו דבר אבינו כי שומעין אנן. 5 אמר להם. איני מצוים אלא על יראת יי אותו תעבודו ובו תדבקו. 6 אמרו לו. ומה הוא צריך לעבודתנו. אמר להם. לא הוא צריך לכל ברייה אלא כל בריות עולמו צריכין לו. אבל לא תהו יצר לעולמו אלא כדי שיראו מלפניו ושלא יעשה איש לרעתו מה שלא רצה לנפשו. 7 אמרו לו. אבינו. כלום ראיחנו שפירשנו מדרכיך ומדרכי אבותינו ימין ושמאל. 8 אמר להן. עד יי ואני בבם שכבריכם כן הוא אבל יראתי על העתידות לבוא⁴ שלא תתעו אחרי אלילי בני נכר ולא תלכו בחוקי גוי הארצות ולא

The text follows the Oxford MS. d. 11, pp. 32 sqq., already collated by Gaster but here collated afresh. This MS., which is of the thirteenth century, is here designated as A. The readings from P and J are taken from Gaster's edition. P is a twelfth-century MS. now in Paris, and J represents the text of the Testament printed by Wertheimer, 1890, in Jerusalem.

¹ J. A reads שומעין ולקיים. ² J. A reads הכבודה. ³ A. P J
read אהבם אתכם. ⁴ A reads, P J. A reads לברו.

השתתפו עם בני יוסף, וזלתי עם בני לוי ועם בני יהודה. 9 אמרו לו, ומה ראת לְצַיֵּט על כבה. 10 אמ' להן. לפי שירעתי שעתידין בני יוסף לסור מאחרי י"י אל¹ אבותם ולהחמיא את בני ישראל ולהגלותן מעל הארץ הטובה בארץ לא לנו, כאשר גלינו על ידו² לשעבוד³ מצרים.

T. Naph.
v. 1-3.

II ועוד אספרה נא לכם החזון אשר ראיתי בחיותי רועה בצאן. 2 ראיתי והנה י"ב אחי רועים עמי בשדה, והנה אבינו בא ואמר לנו, בניי רצו⁴ ותיפסו לפני⁵ כל אחד אשר יעלה בחלקו. 3 נענה ונאמר לו ומה נתפסם הנה אין אנו רואים אלא השמש חזירה וחוכבים.⁶ 4 כשמת לוי בן ויתפוש מרדע בידו וידלג על השמש ושם וירכב עליו. 5 ובראות יהודה ויעש גם הוא בן ותפס מרדע וקפץ על הירח וירכב עליו. 6 וגם כל⁷ השבטים, כל אחד מהם רכב על כוכבו ומלו בשמים. ונשאר וזלתי⁸ יוסף לבדו בארץ. 7 אמר לו יעקב אבינו, בני ואתה *למה (לא)⁹ עשית כאחיד, אמר לו, אבי ומה לילדי¹⁰ אשה בשמים וסופן על הארץ יעמדו.

III כדבר יוסף בן הנה שוך¹¹ אחד נבה עומד אצלו ולו כנפיים גדולים. 6. v. כנפיי החסידה וקרניו נבוחין כקרני ראמים. 2 ואמר לו יעקב, קום יוסף בני ורכב עליו. 3 וקם יוסף וירכב על השור, ויעקב אבינו הלך מאתנו. 4 בעוד ד' שעות היה יוסף מתנאה על השור שפעמים היה. 7. v. הולך ורוץ ופעמים היה בו מעופף עד אשר הגיע אצל יהודה, וישם יוסף הנס אשר בידו ויחל להכות את יהודה אחיו. 5 אמר¹² לו יהודה, אחי למה תבני. 6 אמר לו שבידך י"ב מרדעות ולי אחת.¹³ *עתה תנם לי¹⁴ ויהיה שלום. 7 ומאן¹⁵ יהודה לתתם לו, והיכדו¹⁶ יוסף עד שנמל ממנו הי' שלא במובטו ולא נשאר ביד יהודה כי אם ב' מהן. 8 אמר להן יוסף לי' אחיו מה לכם לרוץ ליהודה¹⁷ ולוי, סרו מאחריהן ולכו אחרי. 9 וכשמעו אחיו מפי יוסף סרו מעל לוי ויהודה באיש אחד, ללכת אחרי יוסף, ולא נותר עם יהודה בלתי בנימין ולוי. 10 כראות לוי¹⁸ בן ירד

¹ P J. A reads אלפי. ² P J. A reads רדו. ³ P J. A reads

בשעבוד. ⁴ A. P J read בא but T. Naph. v. 2 reads *παρορμαίνετε*.

⁵ A. Possibly this should be emended into לפי כח, or as Mr. Cowley suggests, לפי יכולת in accordance with T. Naph. v. 2 *κατὰ δύναμιν*.

P J read לפני כל. ⁶ P J add ומהם. ⁷ P J read וישעתי.

⁸ P J add שבט. ⁹ So Gaster reads, adding לא. Perhaps it

would be best to read merely לא with J. P reads לו only. ¹⁰ P J.

A reads לילוד. ¹¹ A adds יתור. ¹² A. P J ואמר. ¹³ A.

P J read לי עשר. ¹⁴ A. Other MSS. וימאן. ¹⁵ A. P J

read והכדו. ¹⁶ A adds only on marg. ¹⁷ P J om.

בעצבן רחמי¹ מעל השמש. 11 אמר לו יוסף² לבנימין אחי. בנימין אחי הלא אחי אתה. לכה גם אתה עמי. וימאן בנימין ללכת³ עם יוסף אחי. 12 ויהי כחפנות היום הנה רוח גדולה ותפריד בין יוסף לאחיו⁴ ולא נותרו שנים יחד. 13 ויהי כראותי החזון הזה ואמר⁵ אותו ליעקב אבי. ואשר לי. בני חלום הוא לא יעלה ולא יוריד כי לא משנה הוא. vi. 1. IV. ולא חלף זמן מרובה ויראוני⁶ עוד חזון אחר. 2 שהייני כולנו vi. 2, 3. עומדין עם יעקב אבינו על שפתו של ים הנדול והנה אנייה הולכת בלב ים בלא מלח ובלא איש. 3 אמר לנו אבינו. הרואים אתם מה אני רואה. אמרנו לו. רחוק אנו. 4 אשר לנו. ממני תראו וכן תעשו. (vi. 3.) והפשיט יעקב אבינו את בגדיו והפיל עצמו הימה, וכלנו אחריו. 5 וקדמו לו ויהודה תחילה וקפצו לתוכה ויעקב עמם. 6 והנה בספינה כל טוב⁷ שבעולם. 7 אמר להן יעקב אבינו. הביטו נא אל התורן מה כתוב עליו. שאין ספינה שאין שם בעלה⁸ כתוב על התורן. 8 ויסתכל לו ויהודה ויראו והנה כתוב זו⁹ האנייה לבן ברכאל¹⁰ היא וכל טוב שיש בה. 9 ובשמות יעקב אבינו בן שמח ונתן קידה והעלה הורידה לה' ב'ה. אמר לא דיי שברכני בארץ אלא ברכני גם בים. 10 מיד אמר לנו. בני עתה תתגברו¹¹ וכל אחד מה שיתפוס הוא חלקו. 11 מיד דילג לו על התורן הנדול שבה וישב עליו. 12 ושיני לו קפץ גם יהודה על התורן השני הסמוך לתורן של לו וישב גם הוא עליו. 13 ושאר אחי vi. 4. החזיקו גבר במשוטו. ויעקב אבינו תפס ב' הקברניטין כדי לישר הספינה בהן. 14 ותשאר יוסף לבדו. אמר לו אבינו. יוסף בני תפוס גם אתה משוטך. ולא אבה יוסף. 15 כראות אבי כי לא אבה יוסף לתפוס משוטו אמר לו. בני נש הנה ותפוש אחד מהקברניטין שבידי¹² ותיישר הספינה ואחיד ישומו במשומות עד שהגיעכם אל היבשה. 16 ולימדנו לכל אחד ואחד ואמר לנו. ככה תגהיג את הספינה ואינכם מתפחדין מכל גלי הים וטרור סערה אם יעמוד עליכם.

V ויהי בכלותו לצוותו לנו ויתעלם מעלינו¹³. 2 ויתפוס יוסף כל¹⁴ הקברניטין אחד מימינו ואחד משמאלו ושאר אחי משימין. ותשט האנייה ותצף על פני המים. 3 ולי ויהודה וישיבים על ב' התורנין¹⁵ לראות איזה דרך תלך האנייה. 4 כל שעה שהיה דעת יוסף ויהודה שוין.

¹ P om. ² PJ om. ³ A om. ⁴ P J אחי ובין. ⁵ A. P J read ואמר. ⁶ Read ואראה with O. ⁷ A over an erasure. P J read טובות. ⁸ P. A reads תעלה. ⁹ A marg. P add תורן. ¹⁰ A. ברכאל. ¹¹ A marg. P J. A חתנבא (?). ¹² A om. but adds on marg. ¹³ A. P J read בשני. ¹⁴ A. P J read התורין.

שיהודה יורה ליוסף לאזון דרך טוב לשם ימה יוסף הספינה הלכה¹ הספינה בשלום בלא מכשול. 5 ולפי שעה נפלה מריבה בין יוסף ליהודה. ולא פדנס יוסף הספינה כמאמר אביו וכאילוף יהודה. ותלך הספינה דרך עקלתון וזיכרה² גלי הים [אל הסלע] עד שנשתברה. vi. 5.

VI או ירדו לו יהודה מעל התורנים להימלט איש על נפשו. וגם שאר אחי כל אחד ממנו ונמלטו על³ נפשינו אל היבשה. 2 והנה בא יעקב אבינו ומצאנו מטורפין אחד חנה ואחד הנה. 3 אמר לנו. מה לכם בניי. שמא לא הינהנתם האנייה כראוי לה כאשר צויתי לכם. 4 ותאמר לו. חי נפש עבדיך כי לא סרנו⁴ מכל אשר צויתנו. אבל יוסף פשע⁵ בדבר שלא יישר האנייה כציון וכאשר הורהו יהודה ולוי בקנאו להם. 5 ואמר לנו הראו לי אייה מקומה. וירא והנה ראשי התורנים נראין והנה צפה על פני המים. 6 וישרוק אבי ותקבצנו⁶ אליו כלנו. 7 ויפול הימה כתחילה⁷ וירפא את הספינה. 8 ויוכח ליוסף ואמר לו. אל תוסף בני להחל לקנא באחיד כמעט שעוברין⁸ כל אחיד על ידך.

VII וכאשר סיפרתי החזון הזה לאבי. ספק אבי בפיו ויאנה נתולננה עיניו דמעות. 2 ואחל עד בוש ולא אמר לי דבר. 3 ואתפוס יד אבי לחבקה ולנשקה ואומרה לו. אי עבר יי' למה זלז עיניך. 4 אמר לי. בני על הישנות לך תחזון נפל ליבי *ותשתומם גייתי* על יוסף בני. שאני אהבתי מכלכם ועל משחת בני יוסף אתם גולים ומתפורין לבין האומות. 5 שחזיתך ראשון וחשני כולחן⁹ שוין חזון אחד הוא. על כן בני אני מצוה לכם שלא תתחברו עם בני יוסף אלא עם לו ויהודה.

VIII וגם אנידה לכם שיפול גורלי במיטב טבור הארץ ותאכלו ותשבעו (Deut. xxxiii. 15.) ממנדי ערניה. 2 מחזירכם אני שלא תבעטון במשמיכם ולא תסדרון ולא¹⁰ תמרו את פי יי' המשיביכם ממוכי ארמנו. 3 ולא תשכחו את יי' אלהיכם אלהי אבותיכם שבו בחר אבינו אברהם כשנתפלג הדורות בימי פלג. 4 כי¹¹ אז ירד הק' משמי סרומו והוריד ע' מלאכי שרת¹² ומיכאל בראשון. 5 א'¹³ וציוה לכל אחד מהן שילמדו לע' משפחות

¹ A² prefixes 1. ² A. P J read והימה. Best read or דוכה as T. Naph. vi. 5 suggests, or omit אל הסלע. ³ P J. A reads אל. ⁴ P J. A reads סרינו. ⁵ A. P J read מעה. ⁶ P J. A reads ותקבצנו. ⁷ Read בתחילה. ⁸ A. Better read with P J. ⁹ A. P J read וישתומם נופי. ¹⁰ A. P J read שניחם. ¹¹ A. P J read ואל. ¹² P J om. ¹³ A. P J read בראשם. ¹⁴ Schnapp emends rightly into והשרת.

יתאי ירד נח ע' לשון. 6 מיד' ירדו חמלאכים ועשו¹ כציו בראן. ולא נשאר לשון הקודש לשון עברי כי אם בבית שם ועבר ובבית אברהם אבינו שהוא מבני בנין:

IX ובו ביום הוציא מיכאל פרק מלפני הק'ב'ה' ואמר לע' אומות לכל אחת בפני עצמה. 2 אתם ידעתם את המרד אשר אתכם ואת הקשר אשר קשרתם על אדוני השמים והארץ. ועתה בחרו לכם היום את מי תעבדו ומי מליצכם במרום. 3 ענה נמרוד הרשע ואמר. אני אין לי גדול מזה שלימד² לי ולאומתי כפי שעה לשון כוש. 4 וענתה גם פוט ומצרים ותובל ויון ומשך ותירס וכן כל אומה ואומה בחרה במלאכה ולא הזכירה אחת מהן שמו של הק'ב'ה'. 5 אלא כיון שאמר מיכאל לאברהם אבינו. אברם את מי אתה תברור ולמי תעבוד. ענה אברם אני בוחר ואני בורר אלא במי שאמר והיה העולם שיצרני במעי אמי ניה בתוך ניה ומטיל בה רוח ונשמה. לו אברור ובו אדבק אני חרעי כל ימי עולם.

X אז³ תפריד עליהן⁴ והנחיל להמיל' לכל אומה ואומה לחלקה ולטורלה. 2 ומאז היברלו⁵ כל גוי ארמה מחק' זולתי בית אברהם לבדו נשאר עם בוראו לעבדו ואחריו⁶ יצחק ויעקב. 3 לכן בני אני משביעכם שלא תתעו ולא תעבדו לאל אחר אלא לאותו שבחרו בו אבותיכם⁷. 4 כי ידוע תדעו שאין כמוהו ואין מי אשר יעשה כמוהו וכמעשו בשמים ובארץ ואין מי אשר יפליא לעשות כגבורותיו. 5 ותבינו מקצת כחו⁸ מברייית האדם כמה פילא פלאות יש בו. 6 בראו מראשו *עד רגליו. מאזניו ישמע⁹ ומעיניו יביט. ומסחו יבין. ומחוטמו יריח. ומקניהו יציא קול ומחוטמו יבנים מאכל ומשתה. ומלשונו ידבר. ובפיו יגמור. בידיו יעשה מלאכתו. ובלבו יחשוב. ובטחולו יחשק. ובכבדו

T. Naph. il. 8.

יבעום. וקיתו טוחנת. וברגליו הולך. וריאה [בראה] דלנפש¹⁰. ומכליותיו נערץ. 7 ואין אחד מאובריו יתחלף מאומותו אלא כל אחד בשלו. 8 לפיכך נאה לאדם לשום על לבו מכל אילו מי הוא שבראו ומי הוא שיצרו מסיפה בארשה במעי האשה. ומי הוא שמתניאו לאור

¹ P J. Inserted above the line in A. ² A adds כן above the line. ³ P J. A reads שלימד.

⁴ P J. A inserts above line. ⁵ A marg. P J. A om. ⁶ A. P J read עליין. A supra lin. P J add גוים. ⁷ Read והנחיל. ⁸ A. P J read חבדלו.

⁹ P J. A reads רחיו. ¹⁰ P J read אבותיו.

¹¹ P J. A reads שבו ישמע מאחיו. ¹² Read לשאוב. Cf. Othioth of 'R. Akiba' on p. 148 of text.

העולם נתן לו ראיית עינים וחילוק רגלים ומעמידו ומצינו¹ על בודיו ועל
 סבתו וחיוכו לו נמולין טובים במקום ביתה. ודק בו נשמת חיים ורוח
 מהרה מאתו. 9 ואשרי אדם אשר לא ימנף את רוח אלהים² הקדושה
 אשר שמה ונפחה בקרבו. ואשריו אם ישיבנה מהורה לבוראה כיום
 אשר³ הופקדה בו: 10 עד הנה דברי נפתלי בן ישראל אשר הוכיח
 לבניו *בנפות מיתוק חיבו*⁴;
 מליקא צואת נפתלי בן יעקב:

¹ A P. Read ומצינו with O. ² Rest missing in P J. ³ A
 adds above the line. ⁴ Corrupt. Read perhaps מתוק מנחם
 מנחם = 'with words sweeter than honey.'

APPENDIX III

ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS CONTAINING PHRASES AND
CLAUSES FROM AN ORIGINAL (?) SOURCE OF THE TESTAMENT
OF LEVI AND THE BOOK OF JUBILEES.

CAMBRIDGE FRAGMENT

(First 14 lines are missing)

(Col. a)		(Col. b)
15	100 מאת . . .	אחי בכל עדן 3
16	דברת די בלא	א די חו בשבם
17	למעבר כרין בב	אחי ואחי דן
18	יעקב אבי ורא	בשבם ומה
19	ואמרנן להן ב ה ד . .	מ (עב) די חססא ואחי
20	צביין אינן בברתן ונתי בולן א(חין)	אינן יהודה די אנה ושמעון
21	חברין 2 גזרו עודלת בשרכן	אחי אזלט לה . . ד לראובן
22	ותחמיין ב(ואתן) ותחן חתימין	אחונן די למד . . . שר ושוד
23	כואתן במילת . . . מ ונתי לכ(ח)	י(יהודה קרמא (די) שבק עצמא
(Then three columns missing.)		(A section lost here.)

Where the above texts have parts in common with the Testament of
Levi, these are underlined.

BODLEIAN FRAGMENT

(Col. a)

- 1 שלמא וכל חמדת בכורי ארעא
 2 כולא למאכל ולמלכות חרבא פגשא
 3 וקרבא ונחשירותא * ועמלא
 4 ונצפתא ^b וקמלא וכפנא 5 זמנן תאכול
 5 חמנן תכפן חמנן תעמול חמנן
 6 תנח חמנן תרמוך חמנן תנוד
 7 שנת עינא 6 כען חזי לך הכין רבינך
 8 מן כולא ודך יחבנא לך רבות שלם
 9 עלמא 7 ונגדו שבעתין מן לוהי
 10 ואנה אתעירת מן שנתי ארין T. Lev.
viii. 18.
 11 אמרת חזוא הוא דן וכן אנה
 12 מחמה די יהוי לה כל חזוא וממרת viii. 19.
 13 אף דן בלבי ולכל אינש לא גליתח
 14 8 ועלנא על אבי יצחק ואף הוא כדן
 15 (ברכני) 9 ארין כדי הוה יעקב
 16 עשר כל מה דיהוה לה כגדרה
 17 (וכדי) אנה הוית קרמי בראש
 18 (כהונת)ה ולי מכל בנחוי יתב קרבן
 19 לאל * ואלבשי לבוש כהונתא
 20 (ומ) לי ידי ^d והוית כהן לאל עלמאי (Jub.
xxxii. 3.)
 21 וקרבת כל קרבנחוי וברכת לאבי viii. 10.
 22 בחיותי וברכת לאחי 10 ארין כולחון
 23 ברכוני ואף אבא ברכני ואשלמית

* As in Syriac.

^b Root in Syriac = 'to hiss with rage.'

° Corrupt for חזח.

^d So Jub. xxxii. 3 'His father clothed him in the garments of the priesthood and filled his hands.'

(Col. b)

(Greek Fragment)

1 להקרב קורבנהו בבית אל 11 ואולנא
 2 מבית אל ושרינא בבית אברהם
 3 אבונן לות יצחק אבונה 12 וחזא *
 4 יצחק אבונא לכולנא וברכנא
 5 וחיי 13 וכרי ידע רי אנה כהן לאל
 6 עליון למארי שמא שארי
 7 לפקדה יתי ולאפא יתי דין
 8 כהונתא ואמר לי 14 לי אודרר
 9 לך ברי ברי מן כל טומאה ומן
 10 כל חטא דינך רב הוא מן כל
 11 בישרא 15 וכען ברי דין
 12 קרשטא אחויןך ולא אמר
 13 מינך כל פתגם לאלפותך דין
 14 כהונתא 16 לקרמין הידור לך
 15 ברי מן כל פחו וטמאה ומן כל
 16 נות 17 ואנת אנתתא מן משפחתי
 17 סב לך ולא תחל זרעך עם זניאן
 18 ארי זרע קריש אנת וקריש
 19 זרעך חק קודשא ארו כהן
 20 קריש אנת מחקרי לכל זרע
 21 אברהם 18 קריב אנה ל(אל) וקריב
 22 לכל קרישתי כען * אודכי
 23 בבשרך * מן כל טומאת כל נבר

11. καὶ ἀνῆλθομεν ἀπὸ Βεθὴλ καὶ
 κατελύσαμεν ἐν τῇ αὐλῇ Ἀβραὰμ τοῦ
 πατρὸς ἡμῶν παρὰ Ἰσαὰκ τὸν πατέρα
 ἡμῶν. 12. καὶ ἰδὲν Ἰσαὰκ ὁ πατήρ
 ἡμῶν πάντας ἡμᾶς καὶ ἠλθῃσεν ἡμᾶς,
 καὶ ὑψώθη. 13. καὶ ὅτε ἔγνω ὅτι
 ἐγὼ ἱεράτευσα τῷ Κυρίῳ¹ δεσπότη τοῦ
 οὐρανοῦ ἤρξατο
 διδάσκειν² με τὴν κρίσιν
 ἱεροσύνης³ καὶ εἶπεν⁴ 14. Τέκνον Ἀεὺί,
 πρόσσεχε σεαυτῷ ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας⁵.
 ἡ κρίσις σου μεγάλη ἀπὸ πάσης
 σαρκός. 15. καὶ νῦν⁶ τῇ κρίσει τῆς
 ἀληθείας ἀναγγεῖλῶ σοι καὶ οὐ μὴ κρύψω
 ἀπὸ σοῦ πᾶν ῥῆμα * διδάξω σε⁷
 16. πρόσσεχε⁸ σεαυτῷ⁹ ἀπὸ παντός
 σινουσιασμοῦ καὶ ἀπὸ πάσης¹⁰ ἀκαθα-
 ρίας καὶ ἀπὸ πάσης πορνείας. 17.
 οὐτὶς πρῶτος ἀπὸ τοῦ σπέρματος¹¹ λαβὴ
 σεαυτῷ καὶ μὴ βεβηλώσης τὸ σπέρμα
 σου μετὰ πολλῶν¹². ἐκ σπέρματος γὰρ
 ἀγίου εἶ, καὶ * τὸ σπέρμα σου ἁγιάσον
 καὶ τὸ σπέρμα τοῦ ἁγιασμοῦ σου ἐστίν.
 Ἱερεὺς ἁγιος κληθῆσεται τῷ¹³ σπέρματι
 Ἀβραάμ. 18. Ἐγγὺς εἰς¹⁴ κυρίου καὶ
 σὺ¹⁵ ἔγγυς¹⁶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Γίνου¹⁷
 καθαρὸς ἐν τῷ σώματι¹⁸ σου ἀπὸ πάσης
 ἀκαθαρσίας παντός ἀνθρώπου

* Emended in accordance with Gk. Frag. καὶ ἰδὲν and Jubilees xxxi. 9 from וחזא. ^b So Jub. xxi. 16 'Be pure in thy body.'

¹ Aram. = θεῷ τῷ ὑψίστῳ. ² Aram. = παραγγέλλειν με καὶ διδάσκειν.
³ So this MS. writes this word always. ⁴ Aram. repeats τέκνον. ⁵ Aram. adds καὶ ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας. ⁶ Aram. adds τέκνον. ⁷ Aram. = ὅστε
 διδάσκειν σε τὴν κρίσιν τῆς ἱεροσύνης. ⁸ Aram. pref. πρῶτον. ⁹ Aram. adds
 τέκνον. ¹⁰ Aram. om. ¹¹ Aram. = γένους μου. The Aram. here is really
 a Hebrew word. ¹² Corrupt for πορνῶν. ¹³ Aram. = ἁγίον τὸ σπέρμα
 σου ὡς τὸ ἁγίασμα, ὅτι ἱερεὺς ἁγιος σὺ κληθῇσῃ τῷ παντί. Here τὸ σπέρμα σου
 ἁγιάσον and τὸ σπέρμα τοῦ ἁγιασμοῦ σου are dittographs. ¹⁴ Aram. adds
 πάντων. ¹⁵ Aram. = γίνου νῦν. ¹⁶ Here γίνου . . . σώματι σου agrees
 with Jub. xxi. 16. See note on Aram.

line 7 דין here T. Lev. ix. 9 has νόμον, but Gk. Frag. κρίσιν. Cf. Deut. xviii. 3 for the phrase κρίσις ἱεροσύνης, i. e. משפט כהנים.

line 16 משפחתי; cp. T. Lev. ix. 10 ἀπὸ γένους, but Gk. Frag. has ἀπὸ τοῦ σπέρματος.

20	אינן די אמר לי די חזן להקח	καὶ κυάρισσον καὶ δάφνην ¹¹ καὶ
21	מנחן ל(חח)ת עלתא על מנחא	ἀσφάλαθον. 25. *Ταῦτα εἶρηκεν ὅτι
22	וכדי (הקח) מן אע אלן על	ταῦτά ἐστιν ἃ σε ¹² ἀναφέρειν ὑποκάτω
23	מנחא ונרא ישראל להדללקא	τῆς ὀλοκαυτώσεως ἐπὶ τοῦ θυσιαστη-
		ρίου ¹³
		καὶ τὸ πῦρ τότε ¹⁴ ἄρξει ἐκκαίειν

I append here in parallel columns, the three lists of these trees, as they help to settle the question of the mutual relations of the Aramaic and Greek. The names of the trees are given in Greek so far as possible:—

ARAMAIC.	GREEK FRAG.	JUB. XXI. 12.
κῆδρος	κῆδρος	κυάρισσος
δεφράνα	δεφράνα	δεφράν
ἀμύγδαλος	σχίνος	ἀμύγδαλος
στρόβιλος	στρόβιλος	στρόβιλος
πίτυς	πίτυς	πίτυς
מורא	δλδına (i. e. מורא)	κῆδρος
בערָבֹה	בערָבֹה	βῦρᾶθι
סוקי	סוקי	סוקי
עלאי	κυάρισσος	ελαία
דאפנה	δάφνη	μυρσίνη
מורסין	ἀσφάλαθος	δάφνη
ἀσφάλαθος (?)		ἀσφάλαθος

Here the first and third lists practically imply the same original. They diverge in their order. Jub. relegates no. 1 of Aram. to the sixth place and possibly no. 6 of Aram. to its first place. Also it transposes the order of 10 and 11.

The second list differs from the first and third in that it omits ἀμύγδαλος and ελαία and adds σχίνος. Again it gives κυάρισσος where the other lists give μυρσίνη. From these facts it is clear that the Greek Frag. cannot be the source of the Aramaic.

מלך = 'plane tree,' see Rosh ha-Shan., 23 a, where ten different names are applied to the cedar. Jub. xxi. 12 = φυλάσσουν εἰς τὰ ξύλα προσφορᾶς προσφέρειν ταῦτα τὰ ξύλα ἐπὶ τὸν βωμόν (so MS. A), κυάρισσον, δεφράν, ἀμύγδαλον, στρόβιλον, πίτυν, κῆδρον, βῦρᾶθι, τῶν αὐτῶν (corrupt transliteration of מורא), δένδρον ελαίας, μυρσίνην, δάφνην, κῆδρον ὀνομαζομένην αββατ (corrupt for ἀσφάλαθος) (emended text). ε Read וְהָיָה = דֵּי. ^h Restored by Cowley.

Here Gk. om. καὶ ελαίαν.

¹¹ Aram. trans. before κυάρισσον against Gk. and Jub. ¹² Corrupt, perhaps, for ταῦτά ἐστιν (ἃ εἰρηκέν μοι) ἃ δέ.

So Aram. ¹³ Aram. adds καὶ ὅτι . . . ἐκ τούτων τῶν ξύλων ἐπὶ τὸν βωμόν.

⁴ Aram. om.

(Col. d)

- 1 בחן הוא בארץ ישראל למדוק דמא
 2 על כותלי מדבתה 26 ועוד רחע ידך
 3 ורגליך מן דמא ושירי להנסקה אבריה
 4 מלחיה. 27 ואשח^b הוי מתנסס לקרמין
 5 ועלחוי חפוי תרבא ולא יתחזח לח
 6 דם †נסבת תורא^o. 28 ובתרדחוי צוארה
 7 ובתר צוארה ידחוי ובתר ידחוי
 8 נעא עם בן דפסא ובתר ידיא^d
 9 ירכאתא עם שדרת חרצא
 10 ובתר ירכאתא רגליך רחיען עם
 11 קריבא 29 וכולחון מלחין במלח כרי
 12 חוה לחן כמסתחן 30 ובתר דנה נישפא
 13 בליל במשאח ובתר כולא חמר נסך
 14 והקסיר עליחון לבונה ויהן (כל)
 15 עובריך בסרך וכל קורבניך (לרעו)א
 16 לריח ניחח קודם אל עלין 31 (וכל די)
 17 תחא עביר בסרך הוי עב(יד במדה)
 18 ובמתקל לא תותר צבו די לא (הח)
 19 ולא תחסר מן חושבן *חות. . אע(ץ) *
 20 חוין † להקרבה לכל די סליק למדב(חא)
 21 32 לתורא רבא בכר^e אעין לרא במתקל
 22 ואם תרבא בלחודחוי סליק שיתה
 23 מנין ואם מר תורין הוא די סליק
 ξύλων καθήκει αὐτῷ ἐν σταβμῷ, καὶ εἰς τὸ στέαρ μόνον ἀναφέρεσθαι ἐξ μῶσ καὶ
 τῷ ταύρῳ τῷ δευτέρῳ^g πεντήκοντα μῶσ. καὶ εἰς τὸ στέαρ αὐτοῦ μόνον πέντε μῶσ.

(The next four columns of the Aramaic are missing.)

- * Read מלחין. b Emend into ראשא with Gk. o Gk. = ראשא על.
 d Read נעא. Cowley suggests דנא. e Read חוין די אעין. f MS. reads
 חוין. g MS. reads בכר.

¹ Corrupt (?) for τοῦ ἔσσεσθαι. ² Defective and corrupt. Perhaps we should read μὴ ἐλαττώσης τοῦ λογισμοῦ τοῦ καθήκοντος τῶν ξύλων τῶν καθήκοντων. This suggestion is supported by ver. 52 below, where we have λογισμὸν τῶν ξύλων. The Aram. also favours this suggestion, and the expressions that follow בכר אעין. Wilkins suggests that οὕτως is a remnant of ἐλαττώσης. For conjunction of the two ideas περιρσεύειν and ἐλαττοῦν see Deut. iv. 2; Eccles. xlii. 21; Eccles. iii. 14. ³ = השני (cp. vers. 38, 41) but Aram. = השני. For phrase cf. Judg. vi. 25.

33. καὶ εἰς μόσχον τέλειον ᾧ μυαῖ. 34. καὶ εἰ κρῶς ἐκ προβάτων ἡ τράγος ἐξ αἰγῶν τὸ προσφερόμενον ἦ, καὶ τούτῳ ᾧ μυαῖ, καὶ τῷ στέατι τρεῖς μυαῖ. 35. καὶ εἰ ὄρνα ἐκ προβάτων ἡ ἔριφον ἐξ αἰγῶν ᾧ μυαῖ· καὶ τῷ στέατι βῖ μυαῖ. 36. καὶ εἰ ἀμνὸς τέλειος ἐνιαύσιος ἡ ἔριφος ἐξ αἰγῶν ᾧ μυαῖ, καὶ τῷ στέατι μίαν ἡμισυ μῶν. 37. καὶ ἄλλας τὰποδεδευκέναι¹ τῷ ταύρῳ τῷ μεγάλῳ ἀλῆσαι τὸ κρέας αὐτοῦ, καὶ ἀνένεγκε ἐπὶ τὸν βωμόν. σάτον καθήκει τῷ ταύρῳ. καὶ ᾧ ἂν περισσεύσει τοῦ ἄλλος ἀλῆσον ἐν αὐτῷ τὸ δέρμα. 38. καὶ τῷ ταύρῳ τῷ δευτέρῳ τὰ πέντε μέρη ἀπὸ τῶν ἐξ μερῶν τοῦ σάτου. καὶ τοῦ μόσχου τὸ δίμοιρον τοῦ σάτου. 39. καὶ τῷ κριῷ τὸ ἡμισυ τοῦ σάτου, καὶ τῷ τράγῳ τὸ ἴσον. 40. καὶ τῷ ἀρνίῳ καὶ τῷ ἐρίφῳ τὸ τρίτον τοῦ σάτου. καὶ σεμίδαλις καθήκουσα αὐτοῖς· 41. τῷ ταύρῳ τῷ μεγάλῳ² καὶ τῷ ταύρῳ τῷ βῖ καὶ τῷ μοσχάρῳ, σάτον σεμίδαλιν. 42. καὶ τῷ κριῷ καὶ τῷ τράγῳ τὰ δύο μέρη τοῦ σάτου καὶ τῷ ἀρνίῳ καὶ τῷ ἐρίφῳ ἐξ αἰγῶν τὸ τρίτον τοῦ σάτου καὶ τὸ ἔλαιον. 43. καὶ τὸ τέταρτον τοῦ σάτου τῷ ταύρῳ ἀναπεποιημένον ἐν τῇ σεμίδαλι ταύτη[ν]. 44. καὶ τῷ κριῷ τὸ ἕκτον τοῦ σάτου, καὶ τῷ ἀρνίῳ τὸ ὄγδοον τοῦ σάτου καὶ ἀμνῶν καὶ οἶνον κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἐλαίου τῷ ταύρῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τῷ ἐρίφῳ κατασπείσαι σπονδῇν. 45. Λιβανωτοῦ σίκλοι ἐξ τῷ ταύρῳ καὶ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ τῷ κριῷ καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ τῷ ἐρίφῳ, καὶ πᾶσα ἡ σεμίδαλις ἀναπεποιημένη· 46. ἡ(ν) ἂν προσαγάγῃς μόνον οὐκ ἐπὶ στίατος³ προσωχθίσεται⁴ ἐπ' αὐτὴν λίβανον ὀλεῖ σίκλων δύο· καὶ τὸ τρίτον τοῦ σάτου τὸ τρίτον τοῦ ὕψι ἔσται. 47. καὶ τὰ δύο μέρη τοῦ βάτου καὶ ὀλεῖς τῆς μῆρας ὅσων σίκλων ἔστιν. καὶ τοῦ σικλίου τὸ τέταρτον ὀλεῖς θερμὸν ὅ ἔστιν· γίνεται ὁ σίκλος ὥσει ἡ⁵ θερμοὶ καὶ ὀλεῖς μῆρας. 48. καὶ νῦν, τέκνον μου, ἀκουσον τοὺς λόγους μου καὶ ἐνωτίσαι τῆς ἐντολᾶς μου, καὶ μὴ ἀποστήτωσαν οἱ λόγοι μου οὗτοι ἀπὸ τῆς καρδίας σου ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις σου, ὅτι ἱερεὺς σὺ ἅγιος κυρίου. 49. καὶ ἱερεῖς ἔσονται πᾶν τὸ σπέρμα σου· καὶ τοῖς υἱοῖς σου οὕτως ἐντείλων ἵνα ποιήσουσιν κατὰ τὴν κρίσιν⁶ ταύτην ὥς σοι ὑπέδειξα. 50. Οὕτως γὰρ μοι ἐνετείλατο ὁ πατήρ· Ἀβραὰμ ποιεῖν καὶ ἐντέλλεσθαι τοῖς υἱοῖς μου. 51. καὶ νῦν, τέκνον, χαίρω ὅτι ἐξελέχθης εἰς ἱεροσύνην ἁγίαν καὶ προσενεγκεῖν θυσίαν κυρίῳ ὑψίστῳ, ὥς καθήκει κατὰ τὸ προστεταγμένον τούτῳ ποιεῖν. 52. ὅταν παραλαμβάνεις θυσίαν ποιεῖν ἔναντι κυρίου ἀπὸ πάσης σαρκὸς κατὰ τὸν λογισμόν τῶν ξύλων ἐπιδέχου οὕτως, ὥς σοι ἐντέλλομαι, καὶ τὸ ἄλλας καὶ τὴν σεμίδαλιν καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸν λίβανον ἐπιδέχου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ἐπὶ πάντα κτήνη. 53. καὶ⁷ (Jub. xxi. 16-18 = 53-56.) ἐπὶ πᾶσαν ὄραν νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὅταν πορεύῃ πρὸς τὸ θυσιαστήριον·

¹ A corrupt form of ἀποδεύουμι. The context shows that an imperative is needed here. Now the 2nd sing. imper. = Πῆλν, which the Greek translator should have rendered by βάλλε.

² Seems to be the equivalent of τελείῳ = ΚΣΓ in ver. 32. ³ Corrupt for προσενεχθήσεται.

⁴ = ΕΒΩΩ. ⁵ With 53-56 cf. Jub. xxi. 16-18 which I here retrovert into Greek.

16. καὶ ἐπὶ πᾶσαν ὄραν γίνου καθαρὸς ἐν τῷ σώματί σου καὶ πλύνε σεαυτὸν ἐν ὕδατι πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τοῦ προσφέρειν ἐπὶ τὸν βωμόν, καὶ νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας πρὸ τοῦ ἐγγίσει πρὸς τὸν βωμόν, καὶ ὅτε τὴν θυσίαν ἐτέλεσας, πάλιν νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. 17. καὶ μὴ ὀφθῇτω πᾶν αἷμα ἐπὶ σοι μηδὲ ἐπὶ τῇ στολῇ σου κάλυπτε αὐτὸ τῇ γῇ. 18. καὶ μὴ φάγε τὸ

- καὶ ὅταν ἐκπορεύεις ἐκ τῶν ἀγίων, πᾶν αἷμα μὴ ἀπέσθω τῆς στολῆς σου· οὐκ ἀνήψης αὐτῷ αὐθήμερον. 54. καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας νίπτου διὰ παντός ἀπὸ πάσης τῆς σαρκός. 55. καὶ μὴ ὀφθῇτω ἐπὶ σοὶ πᾶν αἷμα καὶ πᾶσα ψυχὴ†¹ τὸ γὰρ αἷμα ψυχὴ ἐστὶν ἐν τῇ σαρκί. 56. καὶ ὁ ἐὰν ἐν οἴκῳ τοῦτος σεαυτὸν πᾶν κρέας φαγῇ [κε]κάλυπτε τὸ αἷμα αὐτοῦ τῇ γῇ πρῶτον πρὶν ἢ φαγεῖν σε ἀπὸ τῶν κρεῶν καὶ (Jub. οὐκίτι ἔσθω ἐσθίων ἐπὶ τοῦ αἵματος. 57. *οὕτως γὰρ μοι ἐπετίλατο ὁ πατὴρ μου xxi. 1.) Ἀβραάμ², ὅτι οὕτως εἶδεν ἐν τῇ γραφῇ τῆς βίβλου τοῦ Νῶε περὶ τοῦ αἵματος. 58. καὶ νῦν, ὡς σοί, τέκνον ἀγαπητόν, ἐγὼ λέγω, ἡγαπημένος σὺ τῇ πατρί σου καὶ ὄνομαι κυρίου ὑψίστου καὶ ἡγαπημένος ἔσθω ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου. 59. τῷ σπέρματί σου εὐλογηθήσεται ἐν τῇ γῇ καὶ τὸ σπέρμα σου ἔσται πάντων τῶν αἰώνων ἡνεχθήσεται ἐν βιβλίῳ μνημοσύνου ζωῆς. 60. καὶ οὐκ ἐξαληφθήσεται τὸ ὄνομα σου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ σπέρματός σου ἕως τῶν αἰώνων. 61. καὶ νῦν, τέκνον Λεὶ, εὐλογημένον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων. T. Lev. 62. καὶ ὅτε ἀνεπληρώθησάν μοι ἐβδομάδες τέσσαρες ἐν τοῖς ἔτεσιν τῆς ζωῆς μου xi. 1. ἐν ἔτεσιν ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ ἔλαβον γυναῖκα ἑμῶν, ἐκ τῆς συγγενείας Ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς μου Μελάχ, θυγατέρα Βαθουήλ, υἱοῦ Λαβὰ, ἀδελφοῦ μητρὸς μου. 63. xi. 2. καὶ ἐν γαστρὶ λαβοῦσα ἐξ ἐμοῦ ἔτεκεν υἱὸν πρῶτον καὶ ἑκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηρσώμ· εἶπα γὰρ ὅτι πάροις ἐστὶ τὸ σπέρμα μου ἐν γῇ, ἢ ἐγενήθη· πάροις ἐσμέν ὡς τούτῳ ἐν τῇ γῇ †τῇ μητέρα νομιζομένη†. 64. καὶ ἐπὶ τοῦ παιδαρίου ἴδον ἐγὼ ἐν τῷ ὁράματί μου, ὅτι ἐκβεβλημένος ἔσται αὐτός καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἱεροσύνης ἔσται [τῷ σπέρμα αὐτοῦ].

αἷμα, αὐτὸ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ· οὐκίτι ἔσθω ἐσθίων τὸ αἷμα. ¹† καὶ πᾶσα ψυχὴ† τὸ γὰρ αἷμα ψυχὴ ἐστὶν. Here Jub. xxi. 18 'And do not eat any blood; for it is the soul,' shows what should be read. ² Cf. Jub. xxi. 1 where Abraham gives these commands to Isaac, and yet agrees with Test. Lev. ix. 6 where Isaac is represented as passing them on to Levi.

(Col. c)

(Two lines missing.)

66 . . ה כז

T. (חר)ת עוד

Lev. xi. 6.

xi. 5.

xi. 4.

xi. 7.

xi. 8.

xi. 9.

xi. 10.

xi. 11.

xi. 12.

xi. 13.

xi. 14.

xi. 15.

xi. 16.

xi. 17.

xi. 18.

xi. 19.

xi. 20.

xi. 21.

xi. 22.

xi. 23.

xi. 24.

xi. 25.

xi. 26.

xi. 27.

xi. 28.

xi. 29.

xi. 30.

xi. 31.

xi. 32.

xi. 33.

xi. 34.

xi. 35.

xi. 36.

xi. 37.

xi. 38.

xi. 39.

xi. 40.

xi. 41.

xi. 42.

xi. 43.

xi. 44.

xi. 45.

xi. 46.

xi. 47.

xi. 48.

xi. 49.

xi. 50.

xi. 51.

xi. 52.

xi. 53.

xi. 54.

xi. 55.

xi. 56.

xi. 57.

xi. 58.

xi. 59.

xi. 60.

xi. 61.

xi. 62.

xi. 63.

xi. 64.

xi. 65.

xi. 66.

xi. 67.

xi. 68.

xi. 69.

xi. 70.

xi. 71.

xi. 72.

xi. 73.

xi. 74.

xi. 75.

xi. 76.

xi. 77.

xi. 78.

xi. 79.

xi. 80.

xi. 81.

xi. 82.

xi. 83.

xi. 84.

xi. 85.

xi. 86.

xi. 87.

xi. 88.

xi. 89.

xi. 90.

xi. 91.

xi. 92.

xi. 93.

xi. 94.

xi. 95.

xi. 96.

xi. 97.

xi. 98.

xi. 99.

xi. 100.

xi. 101.

xi. 102.

xi. 103.

xi. 104.

xi. 105.

xi. 106.

xi. 107.

xi. 108.

xi. 109.

xi. 110.

xi. 111.

xi. 112.

xi. 113.

xi. 114.

xi. 115.

xi. 116.

xi. 117.

xi. 118.

xi. 119.

xi. 120.

xi. 121.

xi. 122.

xi. 123.

xi. 124.

xi. 125.

xi. 126.

xi. 127.

xi. 128.

xi. 129.

xi. 130.

xi. 131.

xi. 132.

xi. 133.

xi. 134.

xi. 135.

xi. 136.

xi. 137.

xi. 138.

xi. 139.

xi. 140.

xi. 141.

xi. 142.

xi. 143.

xi. 144.

xi. 145.

xi. 146.

xi. 147.

xi. 148.

xi. 149.

xi. 150.

xi. 151.

xi. 152.

xi. 153.

xi. 154.

xi. 155.

xi. 156.

xi. 157.

xi. 158.

xi. 159.

xi. 160.

xi. 161.

xi. 162.

xi. 163.

xi. 164.

xi. 165.

xi. 166.

xi. 167.

xi. 168.

xi. 169.

xi. 170.

xi. 171.

xi. 172.

xi. 173.

xi. 174.

xi. 175.

xi. 176.

xi. 177.

xi. 178.

xi. 179.

xi. 180.

xi. 181.

xi. 182.

xi. 183.

xi. 184.

xi. 185.

xi. 186.

xi. 187.

xi. 188.

xi. 189.

xi. 190.

xi. 191.

xi. 192.

xi. 193.

xi. 194.

xi. 195.

xi. 196.

xi. 197.

xi. 198.

xi. 199.

xi. 200.

xi. 201.

xi. 202.

xi. 203.

xi. 204.

xi. 205.

xi. 206.

xi. 207.

xi. 208.

xi. 209.

xi. 210.

xi. 211.

xi. 212.

xi. 213.

xi. 214.

xi. 215.

xi. 216.

xi. 217.

xi. 218.

xi. 219.

xi. 220.

xi. 221.

xi. 222.

xi. 223.

xi. 224.

xi. 225.

xi. 226.

xi. 227.

xi. 228.

xi. 229.

xi. 230.

xi. 231.

xi. 232.

xi. 233.

xi. 234.

xi. 235.

xi. 236.

xi. 237.

xi. 238.

xi. 239.

xi. 240.

xi. 241.

xi. 242.

xi. 243.

xi. 244.

xi. 245.

xi. 246.

xi. 247.

xi. 248.

xi. 249.

xi. 250.

xi. 251.

xi. 252.

xi. 253.

xi. 254.

xi. 255.

xi. 256.

xi. 257.

xi. 258.

xi. 259.

xi. 260.

xi. 261.

xi. 262.

xi. 263.

xi. 264.

xi. 265.

xi. 266.

xi. 267.

xi. 268.

xi. 269.

xi. 270.

xi. 271.

xi. 272.

xi. 273.

xi. 274.

xi. 275.

xi. 276.

xi. 277.

xi. 278.

xi. 279.

xi. 280.

xi. 281.

xi. 282.

xi. 283.

xi. 284.

xi. 285.

xi. 286.

xi. 287.

xi. 288.

xi. 289.

xi. 290.

xi. 291.

xi. 292.

xi. 293.

xi. 294.

xi. 295.

xi. 296.

xi. 297.

xi. 298.

xi. 299.

xi. 300.

xi. 301.

xi. 302.

xi. 303.

xi. 304.

xi. 305.

xi. 306.

xi. 307.

xi. 308.

xi. 309.

xi. 310.

xi. 311.

xi. 312.

xi. 313.

xi. 314.

xi. 315.

xi. 316.

xi. 317.

xi. 318.

xi. 319.

xi. 320.

xi. 321.

xi. 322.

xi. 323.

xi. 324.

xi. 325.

xi. 326.

xi. 327.

xi. 328.

(Col. d)

- 1 ה(עלנא ל)מצרים 73 בשנת שח
 2 עשרה (ה)עלינא לארע מצרים ולבני
 3 בנת אחי לעזר אשיות
 4 זבניהן לחון בנין 74 ושם בני
 5 נרשון (לבני ו)שמעי ושם בני
 6 ק(הת עמר)ם ויצחק וחברון ועזיאל^{T. Lev. xii.}
 7 (ושם) בני מררי מחלי ומשי^{i, a. xii. 3.}
 8 75 (ונסב) לה עמרם אנתא ליזכבר ברת^{xii. 4.}
 9 עד די אנה חי בשנת תשעין וארבע)
 10 לחיי 76 וקריתי שמה די עמרם כדי
 11 יליד עמרם ארי אמרת כדי יליד
 12 דנה (יפיס) עמא מן ארע מצרים
 13 כון (א)חקרא (שמה עמא) ראמא
 14 77 ביום חד יא הוא ויזכבר^{xii. 4.}
 15 ברת^{xii. 5.} 78 בר שנין ת(מ)נה עשרה העלת
 16 (לא)רע כנעו ובר שנין (תמ)נה^a עשרה
 17 כדי קמלית אנה לש(כם) וגמרת
 18 לעברי חמסא 79 ובר שנין תשע
 19 עשרה כהנית ובר שנין חמנה
 20 ועסרין נסבת לי אנתה 80 ובר
 21 שנין חמנה וארבעין היותי כדי
 22 העלנא לארע מצרים. ושנין
 23 חמנים וחשע היותי חי במצרים

Syriac Fragment of Original Source¹.

1. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

^a The writing is almost obliterated, Pass and Cowley read *דשעה*. But the *ש*, if it is *ש*, seems to be written over an erasure.

¹ See Wright's *Catalogue of Syriac MSS.*, Part II, p. 997 [Add. 17, 193], which I have in accordance with MS. corrected in last line. But Levi's age, when he married, is incorrectly given, and also the number of years he lived in Egypt.

(Col. e)

81 והוּ כַל יוֹמֵי חַיֵּי שִׁבְעַת וַתִּלְיֵי(ת)וֹ(וּמ) אֵהָא	T. Lev.
שָׁנָה וַחֲזִיתִי לִי בְנִי תִלְתָּאִין עַד	xix. 5.
דִּי לֹא מִיתָת 82 וּבִשְׁנַת מֵאָה וַתִּלְיֵי	xii. 6.
עֲשָׂרָה לַחַיִּי הָיָא שְׁ(תֵא) דִּי מִיתָ בָּהּ	xii. 7.
יוֹסֵף אַחֵי קָרִיחִי לִבְ(נִי וּלְ)בְנֵיהוֹן	
וַשְׂרִיתִי לְפָקְדָה הָנוּן כָּל דִּי(י) הוּוּהָ	
עִם לִבִּי 83 עֲנִית וַאֲמַרְתָּ לְבִנִי שְׁמַעוּ	
לְמֵאמְרִי לֹא אֲבֻכֹן וַחֲצִיתוּ לְפָקְדִי	
יָדִיד אֶל. 84 אֵהָא לְכֹן מְפָקְדִי בְנִי וַאֲהָא	xiii. 1.
קִשְׁמָא לְכֹן מִדְּחַי חֲבִיבִי 85 רֵאשׁ	Pa. cxix.
עוֹבְרִיכֹן יְהוּ קִשְׁמָא וְעַד	160.
עֲלֵמָ(א) וְ(חֹו)י קֵאִים עֲמֻכֹן צִדְקָה	
86 וְקוֹשׁ(מֵא) מְלַכְנִי עֲלֹן	
עֲלֵלָה בְרִיכָא וְ(זֹר)עָא 87 דִּי זֹרַע	xiii. 6.
מֵאֵב מֵאֵב מִהֲנַעֵל וְדִי זֹרַע	
בִּישׁ עֲלוּחֵי תֵאִיב זֹרַעָה	
88 וְכַעַן בְּנֵי סִפְרִי מוֹסְרִי	
חֻכְמָה אֲפִילֵי ¹ לְבִנִיכֹן וַתְּהוּ	xiii. 2.
חֻכְמָתָא עֲמֻכֹן לִיקֵר עֲלֵם	
89 דִּי אֲלִיף חֻכְמָתָא וִיקֵר הָיָא	xiii. 3.
בָּהּ וְדִי שְׁאִיט חֻכְמָתָא ² לְבִשְׂרֹן	
מַתִּיהָב 90 חֻזֵּי בְנֵי לְיוֹסֵף אַחֵי	xiii. 9.
(ד) מֵאֲלַפָּא סִפְרִי וּמוֹסְרִי חֻכְמָא	xiii. 2.

¹ Read with Pass אליפו.² Emend into לבשרן.

(Col. f)

(Two lines missing.)

- 3 חשב 91
 4 נבר לב
 5 מוחו את
 6 עה לכל מ(אתא) וסנה
 7 ל לה אחא ומדינה
 8 הו בה (לא כוא)ת נבר הוא בה xiii. 3.
 9 ולא דמ(ה בה ל)נברי ולא דמה
 10 בה לזיל¹ די כלהון יהבין
 11 לה בה יקר (א)רי כולה צבין xiii. 4.
 12 למאלף מן חוכמתה 92 רחמיה(י)
 13 סניאין ושאלו שלמיה רברבין
 14 93 ועל בורסי ייקר מתותבין לה
 15 בריל דמשמע מילי חוכמתה
 16 94 עותר רב די יקר היא חכמתה
 17 וסימא מאבא לכל קניהא הן xiii. 7.
 18 95 יאתון מלכין תקיפין ועם רב
 19 וחיל ופרשין ורתיבין סניאין
 20 עמהם וינסבון מאת
 21 ומדינה ויבחות כל די בהון
 22 אתצרי חוכמתא לא יבחות
 23 ולא ישבחות ממסודיה ולא

¹ Read לזיל = παρολεσ.

APPENDIX IV

CHRISTIAN ADDITIONS MADE BY THE SLAVONIC SCRIBE IN S¹.*

After T. Reuben vi. 12 adds:—

Ἐννόει, Ἰουδαίε, ὡς εὖ δοκιμάζει Ῥουβὴμ Χριστὸν εἶναι ἀρχιερέα
ὅστις ὑπὲρ πάντων ἐγεύσατο τοῦ θανάτου, ὡν ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν Λευί.
Ἐξ Ἰούδα εἶλεν ὁ θεὸς αὐτὸν ὥστε κρατεῖν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ προσκυνεῖν
τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ὅστις ὑπὲρ ὑμῶν θανεῖται ἐν πολέμοις ὁρατοῖς καὶ
ἀοράτοις. Ἐννόει δὲ σύ, ἐν γὰρ ἀοράτῳ οὐδεὶς τῶν ἐπιχθονίων δύναται
ὠφέλειαν ἕλκεν προσφέρειν· πῶς γὰρ δύναται ὠφελεῖν, μὴ ὁρῶν τὸ
ἀόρατον; διάβολος γὰρ ἐτι μαχεῖται, ἀλλὰ τῇ κλήσει τοῦ θεοῦ ὑπὸ τούτου
ἐκ γένους Ἰούδα γεννηθέντος νικηθήσεται ὁ διάβολος. Καὶ προσθὲς
ταύτην τὴν σκέψιν, καὶ ἐτι ἔλεξεν, αὐτὸς ἔσται ὑμῖν ὁ βασιλεὺς ὁ
αἰώνιος ὡς τῷ Ῥουβὴμ ἔδοξεν ὅτι ὁ βασιλεὺς ὁ αἰώνιος γενήσεται ἀπὸ
τοῦ Ἰούδα.

After viii. 3 repeats and adds:—

Καὶ νῦν, τέκνια μου, ὑπακούετε Λευὶ καὶ ἐν Ἰούδᾳ λυτρωθήσεσθε·
καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ἐπὶ τὰς δύο φυλὰς ταύτας, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ
ὑμῖν τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 2. Ἀναστήσει γὰρ κύριος ἐκ τοῦ Λευὶ ὡς
ἀρχιερέα, καὶ ἐκ τοῦ Ἰούδα ὡς βασιλέα καὶ ἄνθρωπον, οὕτως σώσει καὶ
πάντας ἀνθρώπους. Ὁρᾶτε, οἱ ἀθυμοῦντες, ὁ Κύριος καθίστησι ἱερέα
ὑμῖν ἀπὸ Λευί, ὡς ἀρχιερέα εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι ἡμφίεσε αὐτὸν τῇ σαρκὶ
καὶ ἦν ὥσπερ ἱερεὺς κατὰ Λευί· ὡς εἶπεν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ τὸ
γένος τοῦ Ἰσραὴλ τότε πολλοὶ Ἰσραηλῖται ἐσώζοντο ἀπὸ αὐτῶν.
τῶν ὑψιτέρων ἀποστόλων ἦσαν δώδεκα . . καὶ ἑννέα τῶν μαθητῶν ὑμεῖς
ἔσεσθε ταλαίπωροι προοριμμένοι, ἐν ὕβρει καὶ ἐν αἰκελίᾳ καὶ ἐν ἐλέγχῃ
εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 3. Διὰ τοῦτο ἐντέλλομαι . . ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς
ἐντελιθῃτε τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ ἃ εἶπον ὑμῖν ὅπως φυλάξητε εἰς τὰς
γενεὰς ὑμῶν.

* The text is frequently corrupt and unintelligible. Professor Morfill's rendering reproduces the text as it stands. In some passages the corruptions are obvious.

After T. Sim. viii. 3 adds:—

Ἄκουε, ᾧ Ἰουδαίε, ὅτι λέγει ὁ Συμεὼν, ἑώρακα γὰρ ἐν λόγοις βιβλίων Ἐνώχ, ὅτι υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν ἐν πορνείᾳ φθαρῆσονται. ὡς οὐκ εἰδότες τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ διαφθαρέντες ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν Λεὶ ἀδικήσουσιν, τοῦτο ἐστὶ. ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ἀρχιερεὺς ἐστὶ κατὰ τὸν Λευιτικόν, αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐκέντησαν λόγχῃ. Ἄλλ' οὐ δυνήσονται πρὸς Λεὶ ὅτι πόλεμον Κυρίου πολεμήσει. Ὁμολόγει, Ἰουδαίε, πρόσχε τῷ πολέμῳ Κυρίου, ὅτι τῷ Κυρίῳ ἀνθίσταντο, καὶ ἀνθιστάμενοι τῷ σταυρῷ ἐγομφάσατε πάσχοντα κατὰ βούλησιν αὐτῶν ἐν μνημεῖῳ σφραγίσαντες ἐθήκατε, ἀλλὰ τῆς σφραγίδος ὁλης σωζομένης ἀνεγέρθη ἐκ τοῦ μνημείου ἄνευ διαφθοράς, ἀλλ' οὐκ ἐδυνήθη (repetition) κατέχειν τὸ θεῖον τὸ μνημεῖον ἐσφραγισμένον. ἀλλ' ὥσπερ ὁ πατὴρ Ἰακώβ προφητεύσας εὐλόγησε οὐκ ἦν αὐτοῖς εὐλογεῖν τὰ ἔθνη. καὶ προσέθηκε ὁ Συμεὼν εἰπεῖν τοῖς υἱοῖς, τοῦτο ἐστὶ, ἐλευθεροῦν τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἰδοὺ ὁ Συμεὼν προφητεύει καὶ λέγει περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ υἱοῦ τούτου καθαίρει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πονηρᾶς πράξεως τῆς γενεᾶς τῶν Ἑβραίων, εἰ ἀφαιρήσετε καὶ ἐκάλυπεν Συμεὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὥστε ἀποτρέπειν ἀπὸ φθόρου καὶ ὑπερηφανίας ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο κωλύειν, καὶ γὰρ τότε ὁ Ἰουδαῖος ἐπληρώθη φθόρου καὶ ὑπερηφανίας καὶ δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Πιλάτον πρὸς τὴν κρίσιν. καὶ ὁ Πιλάτος εἶπεν, σὺ εὖρον ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν, ὁ δὲ Συμεὼν εἶπεν, εἴπερ ἀποτρέπεσθε ἀπὸ φθόρου καὶ ὑπερηφανίας τότε ὥσπερ ῥόδον ἐμὰ ὁστέα ἀνθήσει ἐν Ἰσραὴλ καὶ ὥσπερ κρίνον σὰρξ ἐμὴ ἐν Ἰακώβ καὶ ὁσμή μου ἔσται θαυμασία ὁσμή, καὶ πληθυνθήσεται ὥσπερ ἀγία κέδρος. ἡ γὰρ κέδρος ἀγία ὀνομάζεται ἢ ποῦ πρόσθεν δένδρον ἀγιάζεται; ἀλλὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς σοφίας οἱ μεγάλοι πατριάρχαι εἶδον, ὡς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σταυρωθῆναι ἐν κυπαρίσσῃ καὶ ἐν πεύκῃ καὶ ἐν κέδρῳ. καὶ τούτου ἕνεκα ἡ κέδρος ἀγία ὀνομάζεται, καὶ πρὸς τούτοις ὁ λόγος μου εἰς τοὺς αἰῶνας. τοῦτο ἐστὶ ἡ προφητεία περὶ τοῦ Χριστοῦ ἕως τῆς τελειώσεως τῶν κλάδων αὐτῶν καὶ μακροὶ ἔσονται τοῦτο ἔστι· τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ παρατενεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. καὶ τότε ἔσται σημεῖον, ὅταν ὁ μέγας Κύριος φαίνεται ἐπὶ τῇ γῇ ὡς ἄνθρωπος σώζων τὸν Ἀδὰμ. Ὅρα, πῶς ἑαυτῷ σώσει τὸν Ἀδὰμ: ὅτι Ἀδὰμ ἦν πρῶτος ἄνθρωπος, καὶ ἔπεσεν παραβαίνων τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. καὶ ἕνεκα τούτου ὁ Θεὸς ἄνθρωπος ἐγένετο, λαβὼν τὴν σάρκα ἀπὸ παρθένου, ἑαυτὸς σώζων τὴν φύσιν καὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν Ἀδὰμ ἐγείρει καὶ τότε (εἶπεν) πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης δοθήσονται αὐτῷ εἰς πάτημα καὶ ἄνθρωποι ἄρξονται κατακυριεύειν τῶν

πονηρῶν πνευμάτων. καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ Κυρίου ἔπεμψεν τὸ ἅγιον αὐτῷ πνεῦμα ἐπὶ τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ τοῖς λόγοις τοῦ Κυρίου ἐλαύνουσι πνεύματα τῆς πλάνης καὶ ἡμεῖς ἕως σήμερον ἔχουσα τὰ ἅγια ὅστέα ἐν ταῖς χερσὶ ἐτητύμως ὁσμὴ ἀκαθάρτων ψυχῶν καὶ ὁ καπνὸς ἀποφθίνει. Τότε ἐγὼ ἐγεροῦμαι ἐν χαρᾷ καὶ εὐλογήσω τὸν ὕψιστον ἀπὸ τῶν θανμάτων αὐτοῦ. Ὅρατε τὴν φωνὴν τῆς ἰσχύος ὅτι τοῦ Κυρίου σταυρουμένου ἡ γῆ ἐτινάσσετο καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεψέθη καὶ οἱ νεκροὶ ἀνίσταντο καὶ εὐλόγησαν τὸν ὕψιστον ἀπὸ τῶν θανμάτων αὐτοῦ πάντες. ὡς εἶπεν ὁ Θεός, ὁ σωτὴρ τοῦ ἀνθρώπου ἔχων τὴν σάρκα καὶ ἐσθίων σὺν τοῖς ἀνθρώποις.

After T. Lev. vii. 4 adds:—

Ἐννόει δὲ σὺ τὴν φροντίδα, ᾧ Ἰουδαῖε, καὶ εἰσελθε εἰς τὴν ὄψιν τοῦ Λευὶ ὡς τὸν ἄγγελον θανμάτων ἀπὸ τῶν οὐρανῶν. καὶ αὐτῷ ὁ ἄγγελος εἶπε, σὺ ἐγγὺς τοῦ Κυρίου στήσει καὶ ἔσει ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ καὶ ἀποκηρύξεις τὰ μυστήρια τοῖς ἀνθρώποις. καὶ περὶ τοῦ θέλοντος σώζειν τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ οὕτως οὐκ ἐννοεῖς, ᾧ Ἰουδαῖε, τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ προφητεύοντος τοῖς πατράσιν ὑμῶν περὶ τῆς σωτηρίας Ἰσραὴλ, οὐ γὰρ τὸ ῥῆμά σοι ἐφάνη, ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἰούδα σώσει ὁ Κύριος πᾶν τὸ γένος ἀνθρώπων. Ἐννόει γάρ, ᾧ ταλαίπωρε, ὅτι οὔτε ἄγγελος οὔτε ἄνθρωπος μεσιτεύεται ἀλλὰ ὁ Θεὸς αὐτὸς σώζει ἡμᾶς, ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐν πρώτοις εἰπομέν σοι, ὡς ἀπὸ τῆς γενεᾶς Ἰούδα ὁ Κύριος γίγνεται ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας καὶ Λευὶ ἦν Λευίτης, καὶ κατὰ τὸν πρῶτον νόμον ἦν ἱερεὺς, ὥστε καθαρίζειν τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἦν ἱερεὺς ὅτι ὁ ἄγγελος εἶπε τῷ Λευί, ἐκ σοῦ καὶ ἐξ Ἰούδα ὁ Κύριος φανήσεται τοῖς ἀνθρώποις σώζων καὶ φέρων πᾶν τὸ γένος ἀνθρώπων ἀνευ αἵματος. Ἐννόει γὰρ ὡς οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ λατρείᾳ τῷ Θεῷ προσφέρουσιν οὔτε τὸ αἷμα τῶν μόσχων οὔτε τὸ αἷμα τῶν τράγων ἀλλὰ χάριν τῷ Κυρίῳ πέμπουσιν τῆς καθαρᾶς λατρείας. καὶ οὕτως ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ πέμπουσιν τῷ Κυρίῳ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα ὡς καθαρὰν λατρείαν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ. Ἐννόει γὰρ περὶ τούτου ἄλλου καὶ πλείου ὡς ὁ Κύριος ποιεῖ κρίσιν περὶ τούτων τῶν ἀνθρώπων. περὶ ὑμῶν δέ, ᾧ ταλαίπωροι, οὐ ποιεῖ κρίσιν ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ καὶ τῷ σκώληκι ἀκοιμήτῳ καὶ παρασκευάζων ὑμᾶς ὡς πέτρας διασκορπίζων. ἐπεὶ γὰρ τὸν Κύριον προσηλώσατε, καὶ ὁ ἥλιος ἐσβέσθη τότε οὐχ ὁ ἥλιος ἐσβέσθη; ὅτε γὰρ ὑμεῖς τὸν κύριον ἐσταυρώσατε, ὡς τὸ εὐαγγέλιον λέγει, τότε γὰρ σκότος ἦν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ τρίτης ὥρας ἕως ἐννάτης τῶν ὑδάτων ξηρανομένων καὶ τοῦ Ἰδοῦ αἰχμαλωτιζομένου. λέγε δέ μοι, εἰ ὁ Ἰδοῦ

ἡχμαλωτίσθη, εἰ πολέμιοι ὤπλισμένοι εἰς τὸν Ἄδην εἰσῆλθον ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτοὺς ὅτε ἔκειτο ἐν τῷ μνημεῖῳ, τότε γὰρ εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἄδην ἐλευθερῶν τὸν Ἀδὰμ τὸν πρῶτον κλητὸν ἀπὸ τοῦ δεσμοτηρίου τοῦ Ἄδου, ἦν γὰρ ὁ Κύριος τῆς γῆς καὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἕνεκα τούτου ἦλθε ὥστε αἰχμαλωτίζειν τὸν Ἄδην. Εἰ γὰρ ἔπαθεν, ἡ θεία αὐτοῦ ἦν ἄνευ πάθους.

Καὶ, ἰδοὺ, εἶπεν Ἀεὺ, ὅτε ἐγερθέντες ἦλθομεν εἰς Βεθῆλ.

After viii. 4 adds:—

τοῦτό ἐστι ἐλαφὺ ἀγίῳ ᾧ χρίονται Χριστιανοὶ σπάντες ἐν τῇ ἀγίᾳ κολυμβήθρᾳ βαπτισμῷ. τότε ἀγιάζονται τῷ κυρίῳ καὶ δέχονται τὸν αἰώνιον βίον.

In viii. 5 after ἔλουσέ με ὕδασι καθαρῷ adds:—

τοῦτό ἐστι τῷ τριπλῷ βαπτισμῷ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος.

and after ἄρτον καὶ οἶνον ἁγία ἀγίων adds:—

τοῦτό ἐστι τὴν ἀγίαν εὐχαριστίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ.

and at close of verse:—

τοῦτό ἐστι τὸ σημεῖον τοῦ ἀγίου βαπτισμοῦ· τοῦτο γὰρ τὸ ἱμάτιον οἱ ἄγγελοι ἐπουράνιοι ἰδόντες ἠγαλλιάσαντο· ἰδόντες γὰρ τοῦτο τὸ ἱμάτιον ταύτην τὴν στολὴν ἐνδοξον νικῶσι τὰς στρατίας τῶν δαιμόνων.

After viii. 6 adds:—

καὶ οὕτως ἐκ χρόνου καὶ οὐκ εἰς αἰὲ ἐδόθη μοι ἱερατεῦειν. τοῦτό ἐστι, ὅτι μόνος ἦν εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας μένει ὁ Ἰησοῦς ὁ θεὸς ἱερατεῦειν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ.

After viii. 8 adds:—

τοῦτό ἐστι λόγων εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν· ἀκούοντες γὰρ οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐγέρθησαν ἐπὶ τὴν στρατιὰν τοῦ πολεμίου.

After viii. 9 adds:—

διὰ τοῦτο γὰρ οἱ μάρτυρες ἐγέρθησαν καὶ ἐστεφανώθησαν ἐν τῇ ὁρθῇ πίστει.

After viii. 12 adds:—

τίς προσελθὼν ἀλλ' οὐ γενήσεται ὁ λεγόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, ὅστις ἦν ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῶν ἱερέων· ἔσται δὲ ἀπὸ ἄλλης

τινὸς μαθείας, ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου λέγεται εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

After viii. 19 adds:—

Ἐννόει δέ, ὦ ταλαίπωρε Ἰουδαίε, ὥς καὶ σοὶ ἐγένετο ἡ ὄψις τοῦ Λευὶ καὶ ἡ ἐνσωμάτωσις καὶ τὸ πάθημα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐγὼ σοὶ λέγω.

After πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ in x. 2 adds:—

Τί προσδοκᾶς, ὦ Ἰουδαίε, τίνα δε μένεις ἐρχόμενον τοῦ Λευὶ λέγοντος ὥς οὐκ ἐπιστεύσατε ἐν τῷ σωτῆρι τοῦ κόσμου καὶ πλανῶντες αὐτόν;

After x. 5 adds:—

ὅς γὰρ οὐ προσέχει τοῖς λόγοις μου ὁ Κύριος ἐπ ται ἐπ' ἐμὲ πῦρ αἰώνιον.

After xix. 12 T. Joseph adds:—

Ἀκούσατε γάρ, Ἰουδαῖοι, ὅτι δηλοῖ τὸ ἐνθῆπιον, εἶδε γὰρ δώδεκα ἐλάφους νεμομένους. οὗτοι δὲ ἑλαφοὶ εἰσι δώδεκα ἀπόστολοι, ἀγγέλλοντες θαύματα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐννέα αὐτῶν, φησί, διεσπάρησαν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ, διδάσκοντες καὶ βαπτίζοντες ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατέρος καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· ὁμοίως, φησί, οἱ τρεῖς. Οἱ τρεῖς ἐκήρυσσον καὶ ἀπέθανον οὐ λείψαντες τὸ Ἱεροσόλυμα. Ὡς ἡ γραφὴ λέγει, ὥς ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, τοῦ ἀνόμου, Ἰακώβ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου ἐκτάνθη τῷ ξίφει καὶ οὕτως ὁ Στέφανος καλούμενος ὁ πρῶτος τῶν μαρτύρων ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κατεφονεύθη πέτροις, ὅστις ἐκοιμήθη λέγων· Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, οὐκ οἶδασιν γὰρ ὃ τι ποιοῦσιν. Ὁράω, φησί, ὅτι ἐξῆλθε παρθένος ἐξ Ἰουδα, τοῦτό ἐστι ἡ ἁγία παρθένος (ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ) ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἰουδα ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰωαχίμ, ἔχουσα ἐσθῆτα βυσσίνην. τοῦτο ἐστὶ οὐ μιανθεῖσα οὐδὲ ὑβρισθεῖσα (?), ἀλλὰ καθαρὰ καὶ σφόδρα καθαρὰ ἐξ ἧς ἦλθεν ὁ ἄμνος ἄτερ κακίας, τοῦτο ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ αἰδήμων, ταπεινὸς ἄνευ λοιδωρίας, ἄνευ κακίας ὅλως ἄνευ ἁμαρτίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἀριστερᾷ ὥσπερ λέων, φησί, καὶ γὰρ ὁ λόγος τῆς θεότητος αὐτοῦ μέγας καὶ δεινὸς καὶ ἰσχυρὸς καὶ εὐγνωστός, καὶ πάντα τὰ θηρία ὥρμων κατ' αὐτόν, φησί. τοῦτό ἐστι, ὑμεῖς κατάρτοι Ἰουδαῖοι, ἐωρᾶτε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λαμβάνοντα ταπεινὸν ὄψιν, καὶ πάντα τὰ ἄγρια θηρία ὥρμων κατ' αὐτὸν λέγοντες Λαβὲ λαβὲ σταυρώσατε, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. ἐνίκησεν αὐτούς, φησί, ὁ ἄμνος· τοῦτο ἐστὶ, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐξεγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ὑμεῖς δὲ [] τῶν κακῶς πεπραγμένων ἐμνήσθητε καὶ ἀπωλέσατε αὐτὰ εἰς καταπάτησιν· τοῦτό

ἐστι, δώσει ὑμᾶς εἰς δουλείαν εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἔσεσθε καταπατούμενοι ἕως τοῦ νῦν ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. Καὶ ἔχαιρον, φησί, ἐν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ πάντα ἡ γῇ. ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς, τὰ ἔθνη καὶ τὰ νέρτερα εἰς μίαν εὐδαιμονίαν τοῦ εὐλογισμοῦ συναγερεῖ. Ταῦτα δὲ γενήσεται ἐν καιρῷ αὐτῶν. Ἰακώβ γὰρ ἦν τριῶν καὶ ἑπτὰ χ' ἐτῶν καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγενήθη ἐννέα ἐτῶν καὶ ἔχαρήσαν ἐπ' αὐτῷ ἐν ἐσχάταις ἡμέραις, τοῦτο ἐστι, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐν τῷ πρώτῳ ἦλθεν ἐκ τοῦ μὴ γενέσθαι εἰς τὸ γενέσθαι. περὶ τούτου ἔλεγον οἱ προφῆται. Καὶ ἡμεῖς χαρήσομεν ἐπ' αὐτῷ ἕως τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. ἀλλ' ὑμεῖς, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ Κυρίου καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ· ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ, τοῦτο ἐστι, ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἰούδα καὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Λευὶ τὰ πρωτεῖα λαμβάνων τῇ ἐλεημοσύνῃ σώζων πάντας τοὺς λαοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐνθυμοῦ σὺ Ἰσραὴλ, οὐ γὰρ μόνῳ τῷ Ἰσραὴλ ἡ σωτηρία, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν. Καὶ γὰρ οὐ μόνῳ τῷ Ἰσραὴλ ἐγένετο ἡ σωτηρία, ἐγένετο ἐκ τῆς ἀγνωστῆς παρθένου, καὶ ἔτραπε πάντα τὰ ἔθνη εἰς σωτηρίαν. καὶ ἐνθυμοῦ ὡς ὁ ἄμνός τὴν παρθένον κηρύσσει, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ παρασालεύσεται εἰς αἰὲ καὶ εἶπεν Ἰωσήφ.

After εἰς ἀτιμίαν in x. 8 T. Benj. adds:—

οἱ μὲν θέλοντες εἶναι ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ . . . αἰ . . . βάσανοι αἰώνιον . . . ἀγαλλιώντες ἐπὶ τῷ ποιοῦντι τὰ ἀγαθὰ πράγματα, ἡ συνεχῶς ἀτιμάζοντες οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ βασανίζοντες, οἱ ἦσαν ἐνθάδε μιαιοὶ θεράποντες καὶ οὐ θέλοντες μετανοεῖν πρὶν ἢ ἐνθάδε φεύγειν καὶ ἀφικνεῖσθαι. ὁ σκώληξ γὰρ αὐτῶν οὐ λήγει, εἶπεν ὁ Χριστός—κρίμα δίκαιον καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

After xvi. adds:—

Καὶ ἔτι σοι λέγω, Ἰουδαίε, ἂρ' ἤκουσας Λευὶ λέγοντος τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων αὐτοῦ, εἰ γὰρ ἐσταύρωσας Κύριον ὅμως οἰκτερεῖ καὶ δέχεται τοὺς ἐρχομένους πρὸς αὐτὸν βαπτισθέντας ὕδατι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ ἐννοεῖ ὅτι οὐκ ἐστὶ σοι συγγνώμη εἰ μὴ πιστεύεις ἐν αὐτῷ καὶ δέχει τὸν βαπτισμὸν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ὁ Κύριος αὐτὸς εἶπε ἐν τῷ ἁγίῳ εὐαγγελίῳ, εἰ μὴ γενήσεται τις τῷ ὕδατι καὶ τῷ πνεύματι, οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἄλλα σύ, ὦ Ἰουδαίε, μὴ ἐννοεῖ περὶ τῶν πρότερον ὅπως μὴ ἀπολλύῃς τὴν ψυχὴν σου. Ἀποδέχου τὸν ἅγιον βαπτισμὸν καὶ ἔσει ὡς νεόγονος παῖς ἀπὸ φθορᾶς κακίας []. Ἄκουε, ὦ Ἰουδαίε, τοῦ Λευὶ λέγοντος, περὶ τῆς ἱερατείας τοῦ Κυρίου.

APPENDIX V

RETRANSLATION OF THE SECOND RECENSION (S²) OF THE SLAVONIC VERSION BY PROFESSOR MORFILL¹

ΔΙΑΘΗΚΗ ΡΟΥΒΗΜ

I. 2. 'Εν τῷ δευτέρῳ μετὰ ταῦτα ἔτει 'Ρουβήμ ὁ πρωτόγονος τοῦ 'Ιακώβ υἱὸς ἀρρωστῶν προσεκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, 3. καὶ ἐμήκυνε αὐτοῖς λόγον μετανοίας καὶ εἶπε· 6. ἡμαρτον σὺν Βάλλα, τῇ δούλῃ τοῦ πατρός μου, 7. καὶ εἰ μὴ ὁ πατήρ προσηύξατο τῷ Κυρίῳ ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ἔκτεινεν ἂν. 10. 'Εγὼ δὲ ἐπὶ τὰ ἔτη οὐκ ἐχευσάμην τοῦ οἴνου καὶ τοῦ σίκερα καὶ κρέας οὐκ εἰσῆλθε εἰς τὸ στόμα μου ἤδη ἐπὶ τὰ ἔτη διὰ τὴν ἀσέλγειαν.

II. 'Ακούσατε, τέκνα μου, πατὴρ ὑμῶν 'Ρουβήμ ὅσα εἶδον· 2. 'Επὶ πνεύματα τῆς πλάνης ἐδόθη κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Βελίαρ καὶ αὐτὰ εἰσι κεφαλὴ τῶν ἔργων τῆς πλάνης, [αὐτὰ δὲ πειράζεται ἕκαστον ἀνθρώπων ἐν παντὶ τῷ βίῳ. οὐ φύσει ἐγγίγνεται ταῦτα τὰ συστήματα]. 3. ἀλλὰ ἐδόθη αὐτῷ εἰς αὖξησιν διὰ τὸ εἶναι ἐν αὐτοῖς πᾶν ἔργον ἀνθρώπου. 4. πρῶτον πνεῦμα ζωῆς, μεθ' ἧς ἡ σύστασις κτίζεται. δεύτερον πνεῦμα ὁράσεως, μεθ' ἧς γίνεται ἐπιθυμία. 5. Τρίτον πνεῦμα ἀκοῆς μεθ' ἧς γίνεται διδασκαλία. Τέταρτον πνεῦμα ὁσφρήσεως, μεθ' ἧς ἐστὶ γεῦσις δεδομένη εἰς συνολκὴν ἀέρος καὶ πνοῆς. 6. Πέμπτον βούλησις, μεθ' ἧς γίνεται γνῶσις. 7. Ἑκτον πνεῦμα γενέσεως μεθ' ἧς γίνεται βρώσις βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ ἰσχύς ἐν αὐτοῖς κτίζεται· ὅτι ἐν βρώμασιν ἐστὶν ἡ ὑπόστασις τῆς ἰσχύος. 8. Ἑβδομον πνεῦμα σπορᾶς μεθ' ἧς συνεισέρχεται διὰ τῆς φιληδονίας ἡ ἁμαρτία. 9. Διὰ τοῦτο ἔσχατον ἐστὶ τῆς κτίσεως καὶ πρῶτον τῆς νεότητος, ὅτι ἀγνοίας πεπλήρωται καὶ αὕτῃ τὸν νεώτερον ὁδηγεῖ ὡς τυφλὸν ἐπὶ βόθρον καὶ ὡς κτήνος ἐπὶ κρημνόν. III. 'Επὶ πᾶσι τούτοις ὄγδοον πνεῦμα τοῦ

¹ In this retranslation the chief and indeed most of the minor additions peculiar to the Slavonic Version are enclosed in square brackets. The text is frequently corrupt and defective, and occasionally, as in the Test. Judah, exhibits a complete inversion of the proper order of the narrative.

ὑπνου ἐστὶ, μεθ' οὗ ἐκτίσθη ἑκστασις φύσεως καὶ εἰκὼν τοῦ θανάτου. 2. Τούτοις τοῖς πνεύμασι συμμίσγεται τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. 3. Πρῶτον τὸ τῆς πορνείας ἀνθάπτεται τῆς φύσεως. δεύτερον πνεῦμα ἀπληστείας ἐν τῇ γαστρὶ. 4. Τρίτον πνεῦμα μάχης ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῇ χολῇ. τέταρτον πνεῦμα ἀρεσκείας καὶ μαγανείας, ἵνα διὰ περιεργείας ὥραϊος ὀφθῇ [τοῖς δυσκόλως ὀρώσι]. 5. Πέμπτον πνεῦμα ὑπερηφανείας ἐπαινοῦντος ἑαυτὸν καὶ μεγαλοφρονοῦντος. Ἑκτον πνεῦμα ψεύδους ἐν ἀπωλείᾳ καὶ ἐν φθόνῳ ὥστε πλάττειν λόγους καὶ κρύπτειν ἀπὸ τοῦ γένους καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων. 6. Ἑβδομον πνεῦμα ἀδικίας, μεθ' ἧς κλοπῇ καὶ γρυπίσματα ἵνα ποιήσῃ φιληδονίαν καρδίας αὐτοῦ. Ἡ γὰρ ἀδικία συνεργεῖ τοῖς λοιποῖς πνεύμασι. 7. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπνου συνάπτεται πλάνῃ καὶ φαντασίᾳ. 8. καὶ οὕτως ἀπόλλυται πᾶς νεώτερος, σκοτίζων τὸν νοῦν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ συνίων ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ βαίνειν, μήτε ὑπακούων νοουθεσίας πατέρων αὐτοῦ· ὥσπερ κἀγὼ ἔπαθον ἐν τῇ νεότητί μου. 10. καὶ νῦν, τέκνα, μὴ προσέχετε ἐν ὄψει γυναικός. 12. συλλαβοῦσα γὰρ ἡ διάνοιά μου τὴν γυναικότητα τῶν γυναικῶν οὐκ ἔδωκέ μοι εἰρήνην ἕως οὗ ἔπραξα τὸ βδέλυγμα, [καὶ κακὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ].

VI. 8. Ἀκούσατε, τέκνα μου, Λευὶ, ὡς αὐτὸς συνήισι τὸν νόμον τοῦ Κυρίου καὶ διαστελεῖ ὑμᾶς καὶ προσοίσει θυσίας, ὑπὲρ πάντων Ἰσραὴλ, μέχρι τελειώσεως χρόνων ἀρχιερέως Χριστοῦ, ὃν εἶπε Κύριος.

[Ἐννοεῖ, Ἰουδαίε, ὡς εὖ δοκιμάζει Ῥουβὴμ Χριστὸν εἶναι ἀρχιερέα ὅστις ὑπὲρ πάντων ἐγεύσατο τοῦ θανάτου.] 11. ἀλλὰ Λευὶ ἦν ἐξ Ἰουδαίων ὃν ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ὥστε κρατεῖν πάντοτε τοῦ λαοῦ καὶ προσκυρεῖν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ὅτι ὑπὲρ ὑμῶν θανεῖται ἐν πολέμοις ὁράτοις καὶ ἀοράτοις. [Ἐννοεῖ δὲ σύ, τί τὸ ὁ πόλεμος ὁ ἀόρατος, ἐν γὰρ ἀοράτῳ οὐδεὶς τῶν θνητῶν δύναται ὠφέλειαν ἑαυτῷ προφέρειν. πῶς γὰρ δύναται ὠφελεῖν, μὴ ὁρῶν τὸ ἀόρατον; διάβολος γὰρ ἔτι μαχεῖται τῇ κλήσει τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τούτου ἐκ γένους Ἰούδα γεννηθέντος νικηθήσεται ὁ διάβολος. ἀκούσατε καὶ ἐννοεῖτε ὃ ἐλεξε, καὶ ὁ Κύριος ὁ αἰώνιος ἔσται σὺν ὑμῖν. Ὡς τῷ Ῥουβὴμ ἔδοξεν ὅτι γίγνεται ὁ αἰώνιος Κύριος ἐξ Ἰούδα. ὁ γὰρ θνητὸς ὢν διὰ τοὺς αἰῶνας καὶ ἕως τοῦ διαλύεσθαι τὸν κόσμον ζήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας.] VII. 1, 2. Ταῦτα λέξας ἀπέθανεν ὁ Ῥουβὴμ, πρωτόγονος τοῦ Ἰακώβ. ἔζη δὲ 125 ἔτη καὶ ἀπέθανεν.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΥΜΕΩΝ

Ἦν δὲ ὁ Συμεὼν ὁ δεύτερος υἱὸς τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἡμέρας τῆς τελευτῆς προσερχομένης ἐκάλεσε υἱοὺς καὶ ἀδελφούς. εἰτα ἐμήκυνε τὸν λόγον αὐτοῖς. II. 5. ἀπὸ ὑψίστου ἡ ἀνδρεία δέδοται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ψυχαῖς

καὶ ἐν σώμασι. 6. ἐξήλωσα τὸν Ἰωσήφ, τὸν ἐμὸν ἀδελφόν, 7. καὶ ὁ Σατανᾶς ὁ ἄρχων τῆς πλάνης ἀπέστειλε τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου, ἐτύφλωσέ μου τὸν νοῦν, καὶ ἐζήτησα κτείνειν τὸν Ἰωσήφ. 8. ἀλλὰ ὁ Θεὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατέρος ἐμοῦ ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν μου. 12. καὶ ὁ Θεὸς οὐκ εἰσέε με ταύτην τὴν ἀνομίαν ἐργάζεσθαι.

III. Καὶ νῦν, τέκνα, φυλάξασθε ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ὃ διεγείρει τὸν φθόνον. 2. καὶ γὰρ ὁ φθόνος, εἰσελθὼν ἀπὸ τοῦ Βελίαρ κυριεύει πάσης τῆς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐκ ἀφήσιν αὐτὸν εὐφραίνεσθαι. 3. πάντοτε ὑποβάλλει ἀνελεῖν τὸν φθονούμενον, καὶ αὐτὸς (ὁ φθονούμενος) πάντοτε ἀνθεῖ [ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου] ὁ δὲ φθονῶν [μένει ἀνευ ἡσυχίας, φθόνος γὰρ ψυχὴν τεταραγμένον ποιεῖ καὶ σῶμα ἐκπλήξουσιν] μαραίνεται. IV. 8. Καὶ φθόνος ὀργὴν καὶ πόλεμον γεννᾷ καὶ εἰς αἱματα ἡγείται καὶ ἀφαιρεῖ τὸν ὕπνον καὶ κλόνουν παρέχει τῇ ψυχῇ. [ἐννόει δὲ διανοίᾳ ὡς θεῖον πρᾶγμα ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ νῦν ὅταν πνεῦμα ἐχθρὸν εἰσέρχεται ἀναγκάζει κατ' αὐτὸν δρᾶν τι.] 9. καὶ ἐν πνεύματι πονηρῷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ βασανίζει καὶ προφέρει φόβον τῷ σώματι [καὶ στάσις εἰσφέρει]. καὶ γὰρ πνεῦμα ἐχθρὸν ἐγγχεῖ τὸν ἴον αὐτοῦ. [ᾧστε μὴ μέμνησθαι τοῦ ἐλέους ἐγὼ δὲ ἐννόησα καί] III. 4. ἐκάκωσα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγνων ὅτι ἡ μέμψις τοῦ φθόνου γίνεται σὺν τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ.

[Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰωσήφ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἡδύνατο τιμωρεῖσθαι διὰ τὸ ἐμὸν πρᾶγμα ἀνόσιον] IV. 4. Ἰωσήφ δὲ ἀδελφὸς ἡμῶν ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ οὐκ ἐμνησικακήσέ μοι [ὡς κατ' αὐτοῦ ἡμαρτον, ἀλλὰ ἐνόησατο περὶ ἡμῶν, ὡς ταῦτα βουλῇ Θεοῦ ἐπέπρακται, καὶ ἔλεγε πάντα τὰ ἄλλα κατὰ τάξιν καὶ τούτους τοὺς λόγους προσέθηκε].

V. 4. ἐώρακα γὰρ ἐν χαρακτῇ γραφῆς Ἐνώχ, ὅτι υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν ἐν πορνείᾳ φθαρήσονται, [τοῦτό ἐστι, οὐκ εἰδότες τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ διαφθειρόμενοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν], καὶ ἐν Λευὶ ἀδικήσουσιν. [τοῦτό ἐστι, Ἰησοῦν Χριστὸν ἱερέα κατὰ τὸν Λευὶ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι] ῥομφαίᾳ [διετρύπησαν]. 5. ἀλλ' οὐ δύνανται πρὸς Λευί, ὅτι πόλεμον Κυρίου πολεμεῖ, [ἐννόει δέ, Ἰουδαῖε, ὁ πόλεμος τοῦ Θεοῦ τι σημαίνει. καὶ οὕτως ἀντικατέστης τῷ Κυρίῳ, καὶ τῷ σταυρῷ προσήλωσας. κατὰ τὸ θέλημα τοῦ φρουροῦντος σφραγίσαντες ἐν τῷ τάφῳ κατέθηκατε, ἀλλὰ καίπερ ἔχων τὴν σφραγίδα διασεσωμένην, ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου ἀνευ διαφθοράς, ὡς εἶπε, οὐκ ἡδύναντο καὶ οὐ δύνανται δεσμεύειν τὸν Θεόν, καίπερ σφραγίσαντες τὸν τάφον, ἀλλὰ] 6. καθὼς καὶ Ἰακώβ προφητεύων ἐν εὐλογίαις, [καὶ οὐκ εὐλόγησε τὰ ἔθνη, καὶ Συμεὼν προσέθηκε λέγειν τοῖς υἱοῖς]. VI. 1. Ἰδοὺ εἴρηκα ὑμῖν πάντα, ὅπως δικαιοθῶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τῶν ψυχῶν ὑμῶν [Ἰδοὺ Συμεὼν προ-

φητεῦναι καὶ λέγει τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τούτῳ καθαίρει τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν ἀνόμων πράξεων τοῦ Ἑβραϊκοῦ γένους εἴπερ ἀφαιρήσετε φθόνον καὶ μεγαλοφροσύνην καὶ ἐπολέμησε Συμεὼν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ὥστε ἀποτρέπειν αὐτοὺς ἀπὸ φθόνου καὶ μεγαλοφροσύνης, ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο τότε πολεμεῖν, καὶ γὰρ Ἰουδαῖοι τότε προσεκαίοντο φθόνῳ καὶ μεγαλοφροσύνῃ, ἀφ' ἧς δεσμεύοντες τὸν Ἰησοῦν προσέφερον αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ εἰς τὸ βουλευτήριον. Πιλάτος δὲ οὐχ εὗρίσκει ἁμαρτίαν ἐν αὐτῷ. Καὶ Συμεὼν εἶπεν αὐτοῖς] 2. εἰ ἀποκλίνεσθε ἀπὸ φθόνου καὶ σκληροτραχηλίας, καὶ ὁστὰ μου ὡς ῥόδον ἀνθήσει ἐν Ἰσραὴλ καὶ ὡς κρίνον ἢ σάργ μου ἐν Ἰακώβ, καὶ ἔσται ἡ ὁσμὴ μου θανμάσιος καὶ πληθυνθήσεται ὡς κέδροι ἁγίαι.

[Ποῦ γὰρ κέδρον ἁγίαν λέγει ἢ ποῦ τὸ πρότερον δένδρον ἀγιάζεται, ἀλλ' οἱ μεγάλοι πατριάρχαι εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς διανοίας καθὼς ἦν τῷ Ἰησοῦ τῷ νύῳ τοῦ Θεοῦ κυπαρίσσω καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ σταυρουσθαι καὶ ἔνεκα τούτου ἡ ἁγία κέδρος ἔνοιαν ἔχει ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἔσται εἰς αἰὶ προφητεία καὶ ἀπὸ Χριστοῦ ἕως τοῦ χρόνου πεπληρωμένον] ἀποβλαστήματα αὐτῶν [εἰς μακρὸν χρόνον φύσεται, τοῦτό ἐστι, ὄνομα Χριστοῦ ἐκταθήσεται εἰς πάντα τὰ ἔθνη]. 5. καὶ τότε σημεῖα δοξάζεται ὅταν ὁ Κύριος ὁ ὑψιστος Θεὸς φανεῖται ἐπὶ τῇ γῇ, ὥσπερ ἄνθρωπος σώζων τὸν Ἀδὰμ. [Ἰδοὺ, ὡς ὁ Ἀδὰμ σώζεται, ὥσπερ Ἀδὰμ ἦν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, καὶ ἔπεσε παραβαίνων τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἔνεκα τούτου, ὁ Θεὸς ἄνθρωπος ἐγένετο, λαβὼν σάρκα ἀπὸ παρθένου σώζει σὺν αὐτῷ καὶ τὴν φύσιν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐκφέρει τὸν Ἀδὰμ καὶ δίδωσι αὐτῷ πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης εἰς τὸ κολάζειν καὶ ἄνθρωποι ἄρζονται κρατεῖν τῶν πονηρῶν πνευμάτων. καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει ὁ Κύριος ἀπέπεμψε τὸ ἅγιον πνεῦμα τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δύνάμειν καὶ κράτος τοῖς λόγοις τοῦ Κυρίου τὰ πνεύματα τῆς πλάνης ἐξήλασαν, καὶ ἡμεῖς εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν τὰ ὁστὰ τῶν ἁγίων ἔχομεν τῷ ἔργῳ τοῦ ἁγίου πνεύματος]. 6. τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ἀφανισθήσεται, [ὡς ὁ καπνὸς] 7. καὶ τότε ἔσονται εὐλογίαι τοῦ ὑψίστου περὶ τῶν σημείων αὐτοῦ, ὡς εἶπεν ὁ Θεὸς λαβὼν τὸ σῶμα καὶ συνεσθίων ἀνθρώποις, σώζειν τὸν ἄνθρωπον.

VII. 1. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἐν Λευὶ καὶ ἐν Ἰούδα λυτρωθήσεσθε καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ἐπὶ τὰς δύο φυλὰς ταύτας, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. 2. Ἀναστήσει γὰρ Κύριος ἐκ τοῦ Λευὶ ὡς ἀρχιερέα, καὶ ἐκ τοῦ Ἰούδα ὡς βασιλέα καὶ ἄνθρωπον, οὕτως σώσει πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ. [Καὶ τότε πολλοὶ Ἰσραηλῖται σώζονται καὶ ἄλλοι ἀφιερῶθησαν ἄνευ ἀριθμοῦ πιστεύοντες τῷ Θεῷ, ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀποστόλων ἦσαν 12 καὶ 70 μαθηταί. Ὑμεῖς

δὲ ἄθλιοι ἐστὲ πρὸς ὕβριν καὶ ὄνειδος καὶ ἐστὲ παράδειγμα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι]. 3. Διὰ τοῦτο ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἐντεῖλῃσθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ὅπως φυλάξωσιν αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

VIII. καὶ ταῦτα συνετέλεσεν Συμεὼν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ζήσας ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν. 2. καὶ ἔθηκεν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐν θήκῃ ξύλων ἀσήπτων ὡς ἀναγαγεῖν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐν Χεβρὼν ἐκέλευσε. καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὰ ἐν πολέμῳ Αἰγυπτίων κρυφῇ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΛΕΥΙ

I. 1, 2. Καὶ τότε Λευὶ ὁ τρίτος υἱὸς Ἰακώβ υἱὸς Λέας, ἐκάλεσεν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν [ὥστε διδάσκειν αὐτοὺς τὰς περὶ ἱερωσύνης ὁράσεις, καὶ περὶ τῆς προσέψεως τοῦ λόγου] πρὶν ἀποθανεῖν.

II. Ἐγὼ Λευὶ ἐν ἀγαλλιάσει ἠρξάμην καὶ ἐγενόμην, [καὶ ἀνεφυσάμην ἐν δόμῳ τοῦ πατρός μου] καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον σὺν τῷ πατρὶ εἰς Σίκκιμα. 2. Ἦμην δὲ νέος, ὥσει ἐτῶν εἴκοσι, ὅτε ἐποίησα μετὰ Συμεὼν τὴν ἐκδίκησιν τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Δίνας. 3. Ὡς δὲ ἐποίμεινον ἐν Ἀβελμασούλ, πνεῦμα συνέσεως Κυρίου ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ πάντας ἐώρων ἀνθρώπους ἀφανίσαντας τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ ὅτι ὡς τείχος ῥυπαροῦσαν τὴν ἀδικίαν καὶ ἐπὶ πύργους ἢ ἀνομία κάθηται. 4. καὶ ἐλνποῦμην περὶ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἠρξάμην Κυρίῳ, ὅπως σωθῶσιν. 5. Τότε ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ ὕπνος, καὶ ἐθεασάμην ὄρος ὑψηλόν· τοῦτο ὄρος Ἀσπιδος ἐν Ἀβελμασούλ. 6. καὶ ἰδοὺ ἠνεψύχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἄγγελος Θεοῦ εἶπε πρὸς με· Λευὶ εἰσελθε. 7. καὶ εἰσῆλθον ἐκ τοῦ πρώτου οὐρανοῦ εἰς τὸν δεύτερον, καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ κρεμᾶμενον ἀνάμεσον τούτου ἀκαέλου. 8. καὶ εἶδον τρίτον οὐρανὸν πολὺ φωτεινότερον παρὰ τοὺς δύο, καὶ γὰρ ὕψος ἦν ἐν αὐτῷ ἀπειρον. 9. καὶ εἶπον τῷ ἀγγέλῳ, διατί οὗτος; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς με, Μὴ θαύμαζε ἐπὶ τούτοις, ἄλλους γὰρ οὐρανοὺς ὄφει, [οἱ εἰσὶ πλανῆται καὶ οἱ καλοῦνται ζῶναι τέσσαρες] φαιδρότεροι καὶ δεινότεροι τούτων, 10. ὅτε ἀνέλθῃς ἐκεῖ. ὅτι σύνεγγυς Κυρίου στήσῃ καὶ λειτουργῶς αὐτοῦ ἔσῃ, καὶ μυστήρια αὐτοῦ ἐξαγγελεῖς τοῖς ἀνθρώποις, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ κηρύξεις· 11. καὶ περὶ Ἰούδα δεῖξαι Κύριος ἐν ἀνθρώποις σώζων ἐν αὐτῷ πᾶν γένος ἀνθρώπων.

III. Καὶ εἰπέ μοι, ἄκουσον, καὶ γὰρ τῶν ἐπτά οὐρανῶν ὁ κατώτερος διὰ τοῦτο στυγνότερός ἐστιν, ὅτι ὁρᾷ πάσας τὰς ἀδικίας ἀνθρώπων. 2. ὁ δεύτερος ἔχει πῦρ, χιόνα, κρύσταλλον ἔτοιμα εἰς ἡμέραν προστάγματος Κυρίου, ἐν τῇ δικαιοκρίσει τοῦ Θεοῦ. ἐν αὐτῷ εἰσὶ πάντα τὰ πνεύματα πεμπόμενα εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἀνθρώπων. 3. Ἐν τῷ τρίτῳ εἰσὶν αἱ δυνάμεις τοῦ συντάγματος τῆς προσβολῆς ὥστε ἐν

ἡμέρᾳ κρίσεως ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς πνεύμασι τῆς πλάνης καὶ τοῦ Βελλάρ. οἱ δὲ εἰς τὸν τέταρτον ἐπάνω τούτων ἄγιοι εἰσίν. 4. καὶ ἐν τῷ ἁνωτέρῳ τῶν πάντων καταλύει ἡ μεγάλη δόξα ἐν ἀγίῳ ἁγίων, ὑπεράνω πάσης ἀγιότητος. 5. Ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῖς οἱ ἄγγελοι εἰσι τοῦ προσώπου Κυρίου, οἱ λειτουργοῦντες καὶ ἐξιλασκόμενοι πρὸς Κύριον ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀγνοαῖς τῶν δικαίων. 6. προσφέρουσι δὲ Κυρίῳ ὁσμὴν εὐωδίας λογικὴν, καὶ ἀναίμακτον προσφοράν. 7. Ἐν δὲ τῷ ὑποκάτω εἰσὶν οἱ ἄγγελοι οἱ φέροντες τὰς ἀποκρίσεις τοῖς ἀγγέλοις τοῦ προσώπου Κυρίου. 8. Ἐν δὲ τῷ ὑπ' αὐτοῖς εἰσὶ θρόνοι τῆς ἐξουσίας, ἐν ᾧ ὕμνους ἀεὶ τῷ Θεῷ προσφέρουσιν. 9. ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ Κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντες ἡμεῖς σαλευόμεθα, καὶ οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ ἐξ ἀβύσσου τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. 10. οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τούτοις ἀναισθητοῦντες ἁμαρτάνουσι, καὶ παροργίζουσι τὸν Ὑψιστον.

IV. Νῦν οὖν γινώσκετε, ὅτι ποιήσει Κύριος κρίσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ τῶν πετρῶν σχιζομένων καὶ τοῦ ἡλίου σβεννυμένου καὶ τῶν ὕδατων ξηραινομένων καὶ τοῦ ἔξου σκυλευομένου ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου, οἱ ἄνθρωποι ἀπιστοῦντες ἐπιμενοῦσιν ἐν ταῖς ἀδικαίαις. διὰ τοῦτο ἐν κολάσει κριθήσονται. 2. καὶ γὰρ ὁ ὑψιστος (εἰσήκουσε) τῆς προσευχῆς σου, τοῦ διελεῖν σε ἀπὸ τῆς ἀδικίας καὶ γενέσθαι αὐτῷ υἱὸν καὶ θεράποντα καὶ λειτουργόν. 3. φῶς γνώσεως φωτεινὸν φωτιεῖς ἐν Ἰακώβ, καὶ ὥς ὁ ἥλιος ἔσῃ παντὶ σπέρματι ἐν Ἰσραήλ. 4. καὶ δοθήσεται σοι εὐλογία καὶ παντὶ σπέρματί σου, ἕως ἐπισκέψῃται Κύριος πάντα τὰ ἔθνη ἐν σπλάγχθοις υἱοῦ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. πλὴν οἱ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι χεῖρας ἐπ' αὐτόν, τοῦ κακῶσαι αὐτόν, 5. καὶ διὰ τοῦτο δώσεται σοι βουλὴ καὶ συνετίσαι τοὺς υἱοὺς σου περὶ αὐτοῦ, 6. ὅτι ὁ εὐλογῶν αὐτὸν εὐλογημένος ἔσται, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν ἀπολοῦνται.

[Καὶ οὕτως Λευὶ προσέθηκε ταύτην τὴν παραίνεσιν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.]

V. καὶ ἤνοιξέ μοι ὁ ἄγγελος τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶδον τὸν ναὸν τὸν ἅγιον. καὶ ἐπὶ θρόνου δόξης τὸν Ὑψιστον, 2. καὶ εἶπέ μοι· Λευὶ σοὶ δέδωκα τὰς εὐλογίας ἀξιώματος ἕως οὗ ἐλθὼν παροικήσω ἐμμέσῳ τοῦ Ἰσραήλ. 3. Τότε ὁ ἄγγελος ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔδωκέ μοι ὄπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ εἶπε, ποίησον ἐκδίκησιν ἐν Συχέμ ὑπὲρ Δίνας, καὶ γὰρ ἔσομαι μετὰ σοῦ ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με. 7. καὶ τότε ὥς ἐξ ὕπνου ἐγερθεὶς εὐλόγησα τὸν Κύριον. 4. Καὶ συνετέλεσα τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ τοὺς υἱοὺς Ἑμμῶρ, VI. 3. καὶ ἔπειτα σὺν τῷ Συμεὼν ἐξήλωσα ἐν τῇ ἀνομίᾳ ἣν ἐποίησαν ἐν Ἰσραήλ, 4. καὶ ἀνεῖλον τὸν Συχέμ καὶ Συμεὼν τὸν Ἑμμῶρ 6. καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀκούσας ὅσα παρενόμησαν

ἐχαλέπαινε ἐν ἡμῶν VII. 1. καὶ εἶπον τῷ πατρὶ μου, Κύριε Ἰακώβ πάτερ, μὴ ὀργίζου. 3. καὶ γὰρ ἐλυμαίνοντο τὴν Δίνην ἡμῶν. [καὶ ἔνεκα τούτου ὁ χόλος τοῦ Θεοῦ ἐξήλθε κατ' αὐτῶν καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ ἐβοήθησεν ἐμοί, ἐννόει, Ἰουδαίε, ταύτην τὴν ἐννοιαν καὶ ἔθιξε σεαυτὸν πρὸς τὴν ὄψιν, ἣν ἐδήλωσέ σοι ὁ Λευὶ ὁ εὐλογημένος ὡς ἐρώτησε ὁ Λευὶ ὁ εὐλογημένος τὸν ἄγγελον θαύμασας τὰ ἐπουράνια, ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ πλησίον τῷ Κυρίῳ στήσει καὶ θεράπων αὐτῷ ἔσει καὶ τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστήρια ἁγγελεῖς καὶ προφητεύσεις περὶ τοῦ μέλλοντος σώζειν τὸν Ἰσραὴλ καὶ οὕτως οὐκ ἐννοεῖς, ὦ Ἰουδαίε, καί περ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ προφητεύοντος τοῖς προγόνους σου περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐκ σοῦ φανήσεται περὶ Ἰούδου ὁ Κύριος τοῖς ἀνθρώποις, σώζων, ὡς εἶπε δι' ἑαυτὸν πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ἐννόει, ἀθλίε, ὅτι οὔτε ἄγγελος οὔτε πρέσβυς ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸς ἔσωσεν ἡμᾶς. Τόδε γὰρ ἐν πρώτοις ἐλέξαμέν σοι ὅτι ἐκ γενεᾶς τῶν Ἰουδαίων ἐγένετο ὁ Κύριος ἐκ Μαρίας παρθένου, ὡν ἱερεὺς κατὰ τὸν Λευί, ὡς γὰρ κατὰ τὴν πρώτην ἐντολὴν ἦν ἱερεὺς ἵνα καθάρσῃ τὰς τοῦ λαοῦ ἀμαρτίας, ἔνεκα τούτου ἱερεὺς ἦν ὁ Κύριος, περὶ οὗ ἔλεξεν ὁ ἄγγελος τῷ Λευί· εἶπον περὶ σοῦ καὶ περὶ τοῦ Ἰούδου ὅτι Κύριος φανήσεται ἀνθρώποις, σώζων δι' ἑαυτὸν πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀνευ αἵματος, ἐννοοῦντες προσφορὰν ὅτι οἱ ἄγγελοι θρησκείαν προφέρουσι τῷ Κυρίῳ οὐκ ἐξ αἵματος μόσχων ἢ αἵματος τράγων ἀλλ' εὐχαριστίαν τῷ Κυρίῳ καὶ καθαρὰν θρησκείαν προφέρουσιν, καὶ οὕτως ἡμεῖς Χριστιανοὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα καθαρὰν θρησκείαν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ προφέρομεν. Ἐννόει δὲ νῦν περὶ τούτου, νῦν πάρεστι ὁρᾶν ὡς ὁ Θεὸς ποιεῖ κρίσιν περὶ τῶν νύϊων τοῦ ἀνθρώπου, περὶ ὑμῶν, ὦ ἀθλίοι, οὐ ποιεῖ κρίσιν ὁ Θεὸς εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον καὶ εἰς τὸν σκόληκα ὃς οὐ τελεύτῃ καὶ ἐτοιμάζων ὑμῖν λίθον τοῦ προσκόμματος ὅτε προσηλώσατε τὸν Θεὸν τῆς δόξης ἐπὶ τῷ σταυρῷ καὶ ὁ ἥλιος ἐξέλειψε, καὶ γὰρ οὐ τότε ὁ ἥλιος ἐξέλειψε, ἡνίκα τὸν Κύριον ἐπὶ σταυρῷ ἐσταυρώσατε; ὡς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον λέγει. τότε γὰρ ἦν σκότος ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ ἀπὸ τῆς τρίτης ὥρας ἕως τῆς ἐννάτης ὑδάτων ξηραινομένων καὶ τοῦ Ἄδου αἰχμαλωτιζομένου. εἶπε γάρ μοι, εἰ ὁ Ἄδης αἰχμαλωτίσθη στρατιώται ὥπλισμένοι εἰς τὸν Ἄδην εἰσῆλθον, ἀλλὰ καὶ ὁ Κύριος κείμενος ἐν τῷ μνημείῳ, τότε εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἄδην. λύει τὸν πρωτογεννηθέντα Ἀδὰμ ἐκ δεσμοτηρίου, ὅτι αὐτὸς Κύριος ἐστι τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν κάτω, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθεν ὥστε αἰχμαλωτίζειν τὸν Ἄδην. καὶ ἔτι ἔπαθεν, καὶ τὸ θεῖον [μέρος] αὐτοῦ ἦν ἀνευ πάθους, καὶ γὰρ τῷ αὐτοῦ πάθει ἔδωκεν ἀπάθειαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων. Ἀνθρωποὶ οὐκ εἰδότες ἐν ἀδικίᾳ μενοῦσιν,

ὁμοίως γὰρ οἱ οὐκ ἐννοιοῦν ἔχοντες τολαιπώρῃ ἐν ἀδικίᾳ μένετε καὶ ἕνεκα τούτου κατακρίνεσθε ἐν βασάνοις, καὶ ἤκουσεν ὁ ὕψιστος τὴν εὐχὴν, καὶ ἀποτρέπον ἀπὸ τῆς ποιηρίας καὶ γένου ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ θεράπων, ἐννοεῖ γὰρ ὡς τὸ πρόσθεν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦν καὶ ὑπηρετεῖ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ δώσει σοι τὴν εὐλογίαν καὶ παντὶ τῷ σπέρματί σου, ὥς ἂν ὁ Κύριος ἐπισκέψῃται πάντα τὰ ἔθνη καὶ (πέμψῃ) τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς αὐτὸν ἐλεημοσύνην. ὡς ὑμεῖς, ὦ τολαιπῶροι, ἐπεβάλετε τὰς χεῖρας καὶ ἐκακώσατε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἕνεκα τούτου ἐννοία δοθήσεται ὑμῖν ὥστε γνωρίσειν τοὺς υἱοὺς περὶ τούτου, ὡς ὁ εὐλογίζων αὐτὸν εὐλογησεται καὶ ὁ καταρῶμενος ἐξολοθρευθήσεται. καὶ οὕτως μέμνησθε περὶ τούτου, τίς ἐστι, εὐλογῶν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ πιστεύοντες ἐν αὐτῷ ἐν τῇ ἀληθείᾳ, ἡμεῖς γὰρ οἱ Χριστιανοὶ προεκκλήσαμεν αὐτῷ, ὑμεῖς δὲ ἐσταυρώσατε, καὶ οὕτως ἐν ἀληθείᾳ ἐποιήσατε καθ' ὑμῶν αὐτῶν τὸν δλεθρον. καὶ ἀπόλλυσθε ὡς μικρόν τι μέρος διασκορπισθέντες ἐν τῇ οἰκουμένῃ. καὶ τούτο τὸ μέρος οὐκ ὀλίγον λαμβάνει βάρος καὶ λύπην καὶ κάκωσιν. Ἐννοεῖ δὲ τὸ λεχθὲν τῷ Λευὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἔδωκά σοι τὴν εὐλογίαν τῆς καθαρότητος, ὥς ἐλθὼν παροικῶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἀλλ' ὑμεῖς, ὦ τολαιπῶροι, οὐκ ἐννοεῖτε ὅτι ἐλεύσεται ὁ Κύριος σῶζειν τὸν Ἰσραὴλ, εἰ καὶ ἐβλασφημήσατε βλασφημίᾳ τὸν Κύριον, καὶ τούτου χάρις ἡμεῖς ἄλλοτε φέροντες νῦν ἀπεδεξάμεθα τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ὑμεῖς, τολαιπῶροι, ὅμοιοι γενόμενοι τῷ παλαιῷ σατανᾷ ἕνεκα τῆς ὑπερηφανίας εἰς τὸν δλεθρον ἐπέστετε].

VIII. 1. [Καὶ εἶπεν ὁ Λευὶ ὅτε ἦλθον πορευόμενος] εἰς Βεθλὴλ, εἶδον δράμα δειδὼν περὶ ἀγιότητος, ὡς πρότερον εἶδον, 2. ἐπὶ ἀνθρώπους ἐν ἐσθῇτι λευκῇ λέγοντάς μοι, Ἄναστὰς ἐνδύσαι τὸ ἱμάτιον τῆς πίστεως καὶ τὴν ἐπιστήθιον χλαμύδα καὶ τὸ ἐφὸς τῆς προφητείας. 3. Καὶ εἰς ἕκαστος αὐτῶν ἕκαστον βαστάζοντες ἐπέθηκάν μοι καὶ εἶπον· Ἀπὸ τοῦ νῦν γίνου εἰς ἱερέα Κυρίου, σὺ καὶ υἱοὶ σου καὶ σπέρμα σου πρὸς αὐτὸν ὥς αἰῶνος. 4. καὶ ὁ πρῶτος ἤλειψεν ἐλαίῳ ἀγίῳ καὶ ἔδωκέ μοι τὴν ζωὴν τῆς ἐλαίας [τούτ' ἐστὶν τῇ ἀγίᾳ ἐλαίᾳ ἣ ἀλείφονται Χριστιανοὶ ἐν τοῖς ἁγίοις λουτροῖς, καὶ τότε καθιέρωσαν ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ καὶ λήψονται τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον]. 5. Ὁ δεῦτερος ἔλουσέ με ὕδατι καθαρῷ, [τούτ' ἐστὶν τριπλῶ βυθισμῷ, ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος,] καὶ ἐψώμισεσεν ἄρτον καὶ οἶνον, εἰς ἁγία ἀγίων, [τούτ' ἐστὶν εὐχαριστίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Κυρίου]. καὶ περιέθηκε μοι στολὴν ἁγίαν καὶ ἐνδοξον, [τούτ' ἐστὶν τὸ ἅγιον σημεῖον τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως, βαπτισμός. οἱ ἄγγελοι γὰρ ὁρῶντες τούτο τὸ ἐνδοξον ἐνδυμα εἰφραίνονται, καὶ τὰ στρατεύματα

τῶν δαιμόνων ὁρώντα φεύγει]. 6. Ὁ τρίτος βυσσίνην με περιέβαλεν, ὁμοίαν ἐφουδ, [καὶ τότε ἐξῆν μοι ἱερατεύειν κατὰ καιρὸν καὶ οὐκ εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦτο ἐστί· εἰς μόνος ἐστί εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἦν ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ]. 7. Ὁ τέταρτος ζώην μοι περιέθηκεν, [οὐκ ἐν τῷ μέσῳ σώματι ἀλλ' ἐν τῷ νευτέρῳ μέρει, καὶ ἡ ζώνη ἦν] ὁμοία πορφύρᾳ. 8. Ὁ πέμπτος ἔδωκέ μοι τὴν πίστιν τῆς πιδότητος, [τοῦτό ἐστι εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν λόγων. τούτους γὰρ ἀκούοντες οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐγέρθησαν ἀντὶ τοῦ στρατεύματος τοῦ πονηροῦ]. 9. Ὁ ἕκτος στέφανόν μοι τῇ κεφαλῇ περιέθηκεν, [καὶ γὰρ οἱ μάρτυρες ἐγερθέντες διὰ τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἐστεφανώθησαν]. 10. Ὁ ἕβδομος διάδημά μοι τῇ κεφαλῇ περιέθηκεν ἱερατείας, καὶ ἐπλήρωσε τὰς χεῖράς μου θυμιάματος, ὥστε ἱερατεύειν με Κυρίῳ. 11. Εἶπε δὲ πρὸς με, Λευὶ, εἰς τρεῖς ἀρχὰς διαιρεθήσεται τὸ σπέρμα σου, εἰς σημεῖον δόξης Κυρίου ἐπερχομένου. 12. καὶ ὁ πιστεύσας πρῶτος κληρονόμος ἐσται καὶ μείζων ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται [οὕτως τῷ Ἰωάννῃ τῷ βαπτίστῃ ἐσημάνθη, ὃς ἦν ἐκ τῆς φυλῆς τῶν ἱερέων]. 13. ὁ δευτέρος διδάξει [ὥς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σώσει τὸν κόσμον]. 14. Ὁ τρίτος ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν, ὅτι βασιλεὺς ἐκ τοῦ Ἰούδα ἀναστήσεται καὶ ποιήσει ἱερατεῖαν νέαν κατὰ τὸν τύπον τῶν ἐθνῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη [τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ]. 15. ἡ δὲ (παρουσία) ἀγαπητὴ ὥς προφήτου ὑψηλοῦ ἐκ σπέρματος Ἀβραὰμ πατρὸς ἡμῶν. 16. πᾶν ἐπιθυμητὸν ἐν Ἰσραὴλ σοι ἐσται καὶ τῷ σπέρματί σου· καὶ ἔδεσθε πᾶν ὥραϊον ὁράσει, καὶ τὴν τράπεζαν Κυρίου διανεμησεται τὰ τέκνα σου [τοῦτό ἐστι ἡ ἀποστολικὴ εὐχαριστία σὺν τῷ Κυρίῳ]. 17. καὶ ἐξ αὐτῶν ἔσονται ἀρχιερεῖς καὶ κριταὶ καὶ γραμματεῖς, καὶ τὰ στόματα αὐτῶν ποιηθήσεται ἅγια. 18. Καὶ ἐξυπνισθεὶς συνήκα ὅτι οὐχ ὁμοῖον ἐστί τῷ πρῶτῳ ὁράματι. 19. Καὶ ἔκρυψα καί γε τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

[Ἐννόει δὲ καὶ συ, ὦ ταλαίπωρε Ἰουδαίε, ὥς καὶ σοὶ τὸ ὄραμα τοῦ Λευὶ, καὶ σοὶ ἔλεξα τὴν σωμάτωσιν καὶ τὸ πάθημα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.]

ΙΧ. Καὶ μέθ' ἡμέρας δύο ἀνέβημεν ἐγὼ καὶ Ἰούδας μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς τὸν πάππον Ἰσαάκ· 2. καὶ εὐλόγησέ με ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς μου κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῆς ὁράσεώς μου ἧς εἶδον περὶ τῆς ἱερατείας, 7. καὶ ἐδίδαξέ με ὥς ἱερατεύειν τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ καθαρῇ ψυχῇ. 8. καὶ ἦν καθ' ἐκάστην ἡμέραν συνετίζων με καὶ ἐν τοῖς νοουθετισμοῖς εἶπέ μοι. Χ. [Καὶ ἔλεγε] Νῦν οὖν φυλάξασθε ὅσα ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα· ὅτι ὅσα ἤκουσα, ἀνήγγειλα ὑμῖν. 2. Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ πάσης ἀσεβείας ὑμῶν, ἣν ποιήσετε ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰῶνων εἰς τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου, οὐ πιστεύοντες. [τίνα προσδοκᾶς, ὦ

Ἰουδαίε, καὶ τίνα μένεις ἐρχόμενον, τοῦ Λευὶ προφητεύοντος, ἐπεὶ ἐν τῷ σωτήρι τοῦ κόσμου οὐ πίστιν ἔχεις] πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐγείροντες αὐτῷ κακὸν μέγα ἀπὸ τοῦ Κυρίου. 3. Καὶ ἀνομήσετε σὺν τῷ Ἰσραὴλ, ὥστε μὴ βασιλεύειν τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ προσώπου ποτηρίας ὑμῶν, ἀλλὰ σχίσαι τὸ ἐνδυμα τοῦ ναοῦ, ὥστε μὴ κατακαλύπτειν ἀσχημοσύνην ὑμῶν. 4. Καὶ διασπαρήσεσθε αἰχμάλωτοι ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔσεσθε εἰς ὄνειδισμὸν καὶ εἰς κατάραν καὶ εἰς καταπάτημα. 5. ὁ γὰρ οἶκος, ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος, Ἱερουσαλήμ κληθήσεται. καὶ εὐρομεν ἐν τῇ βίβλῳ Ἐνῶχ τοῦ δικαίου.

[Ἰδοὺ δέ, ὦ Ἰουδαίε, ὡς ὁ εὐλογημένος Λευὶ εἶπέ σοι τὸ δράμα]. XIV. καὶ νῦν, τέκνα, ἔγνω ἀπὸ γραφῆς Ἐνῶχ, ὅτι ἐπὶ τέλει ἀσεβήσετε ἐπὶ Κύριον, χεῖρας ἐπιβάλλοντες ἐν πάσῃ κακίᾳ, καὶ αἰσχυνηθήσονται ἐφ' ὑμῖν οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι γενήσεται χλευασμός. 2. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἰσραὴλ καθαρὸς ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀσεβείας τῶν ἀρχιερέων οἵτινες ἐπιβαλοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου. 4. καὶ ἐπάξτε κατάραν ἐπὶ τὸ γένος ἡμῶν, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τὸ δοθὲν ἐν ὑμῖν εἰς φωτισμὸν παντὸς ἀνθρώπου, τοῦτον θέλοντες ἀνελεῖν, ἐναντίας ἐντολᾶς διδάσκοντες τοῖς τοῦ Θεοῦ δικαιομασι. 5. τὰς προσφορὰς λαμβάνετε.

XV. Καὶ ὁ ναὸς ὃν ἂν ἐκλέξηται ὁ Κύριος (ἐρημος ἔσται) ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ ὑμῶν. καὶ ὑμεῖς αἰχμάλωτοι ἔσεσθε εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 2. καὶ ἔσεσθε βδέλγμα καὶ λήψεσθε ὄνειδισμὸν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον παρὰ τῆς δικαιοκρασίας τοῦ Θεοῦ. 3. καὶ πάντες στυγήσουσιν ἡμᾶς. 4. καὶ εἰ μὴ δι' Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τοὺς πατέρας ἡμῶν, εἰς ἐκ τοῦ σπέρματός μου οὐ μὴ καταλειφθῇ ἐπὶ τῆς γῆς.

XVI. Καὶ νῦν ἔγνω ἐν βιβλίοις Ἐνῶχ ὅτι ἐβδομάδα πλανηθήσεσθε καὶ τὴν ἱεροσύνην βεβηλώσετε καὶ τὰς θυσίας μιανεῖτε. 2. καὶ τὸν νόμον ἀφανίσετε καὶ λόγους προφητῶν ἐξουθενώσετε, ἐν διαστροφῇ διώξετε ἄνδρας δικαίους καὶ εὐσεβεῖς μισήσετε, ἀληθινῶν λόγους βδελύξεσθε. 3. καὶ ἄνδρα ἀνακαινοποιούντα νόμον ἐν δυνάμει ὑψίστου, πλάνον προσαγορεύσετε, καὶ τέλος, ὡς νομίζετε, ἀποκτενεῖτε αὐτόν, οὐκ εἰδότες αὐτοῦ τὸ ἀνάστημα, τὸ ἀθῶον αἷμα ἐν κακίᾳ ἐπὶ κεφαλὰς ὑμῶν ἀναδεχόμενοι. 4. Δι' αὐτὸν ἔσται τὰ ἅγια ὑμῶν ἐρημα, ἕως ἐδάφους μεμαμμένα. 5. καὶ οὐκ ἔσται τόπος ὑμῶν καθαρὸς, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔσεσθε εἰς κατάραν καὶ εἰς διασκορπισμὸν, ἕως αὐτὸς πάλιν ἐπισκέψηται, καὶ οἰκτειρήσας προσδέξηται ὑμᾶς ἐν πίστει καὶ ὕδατι. [καὶ ὅσα σοι λέγω, ὦ Ἰουδαίε, ἤκουσας Λευὶ λέγοντα τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων αὐτοῦ ὡς τὸν Κύριον ἐσταυρώσατε αὐτὸς δὲ οἰκτεῖ καὶ ἀποδέχεται ὑμᾶς ἀγιάζοντες αὐτοὺς τῷ ὕδατι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ

πατρός καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐννοεῖ δὲ ὅτι οὐκ οἰκτερεῖ σε, εἴπερ ἐν αὐτῷ οὐ πιστεύεις καὶ οὐ τὸν βαπτισμὸν ἀποδέχει ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ γὰρ ὁ Κύριος αὐτὸς εἶπεν ἐν τῷ ἁγίῳ εὐαγγελίῳ ὅτι ὁ μὴ γεννηθεὶς τῷ ὕδατι καὶ τῷ πνεύματι οὐκ ἐλεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Σὺ δέ, ὦ Ἰουδαίε, περὶ τῶν προγόνων ἐννοῶν ὥστε μὴ ἀπολλύναι τὴν ψυχὴν σου, λαβὲ τὸν ἅγιον βαπτισμὸν, καὶ γενεῖ ὡς νεόγονον βρέφος ἄνευ μιάσματος ἐν ἁγιότητι. "Ἀκουε δέ, ὦ Ἰουδαίε, περὶ τὴν ἱερατεῖαν τῷ Θεῷ τοῦ Λευὶ λέγοντος].

XVII. Ἀκούετε, ὦ τέκνα μου, περὶ τῆς ἱερατείας ἐν τίνι μένει ἔστι ἱερατεία· 2. ὁ πρῶτος χριόμενος εἰς τὴν ἱερωσύνην μέγας ἔστι. 3. Ἐν τῷ δευτέρῳ ὁ χριόμενος ἐν πένθει ἀγαπητῶν συλληφθήσεται, καὶ ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ καθαρὰ ἔσται. 4. Ὁ δὲ τρίτος ἱερεὺς ἐν λύπῃ παραληφθήσεται. 5. καὶ ὁ τέταρτος ἐν ὀδύνῃ ἔσται· ὅτι προσθήσει ἐπ' αὐτὸν ἡ ἀδικία εἰς πλήθος. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μισήσουσιν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ. 6. Ὁ πέμπτος ἐν σκότει παραληφθήσεται. 7. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἑβδομος. 8. καὶ ἐν παντὶ ἔσται μiasμός, ὃν οὐ δύναμαι εἰπεῖν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ὅτι αὐτοὶ γινώσκονται οἱ ποιοῦντες αὐτά. 9. Διὰ τοῦτο ἐν αἰχμαλωσίᾳ ληφθήσονται, καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ ὑπαρξὶς αὐτῶν ἀφανισθήσεται. 10. [καὶ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον Κυρίου] καὶ ἐν πέμπτῃ ἑβδομάδι ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ἐρημώσεως αὐτῶν καὶ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον Κυρίου. 11. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ ἑβδοματικῷ ἤξουσιν οἱ ἱερεῖς, εἰδωλολατροῦντες, μάχιμοι, φιλάργυροι, ὑπερήφανοι, ἀνομοι, κτηνοφθόροι, ἀσελγεῖς.

XVIII. Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἐκδίκησιν παρὰ Κυρίου, 2. τῇ ἱερατείᾳ τότε ἐγερεῖ Κύριος ἱερέα καινόν, ᾧ πάντες οἱ λόγοι Κυρίου ἀποκαλυφθήσονται καὶ αὐτὸς ποιήσει κρίσιν ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς ἐν πληθεί ἡμερῶν. 3. καὶ ἀνατελεῖ ἄστρον αὐτοῦ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλεὺς, φωτίζων φῶς γνώσεως ἐν ἡλίῳ ἡμέρας· καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἕως ἀναλήψεως αὐτοῦ. 4. Ἐκεῖ ἀναλάμψει ἐν τῇ γῇ καὶ ἐξαρεῖ πᾶν σκότος ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἔσται εἰρήνη ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 5. οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιάσονται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἡ γῆ χαρίσεται καὶ λίμναι εὐφρανθήσονται καὶ ἡ γνώσις Κυρίου χυθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὕδωρ θαλασσῶν. καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου Κυρίου χαρίσονται ἐν αὐτῷ. 6. Οἱ οὐρανοὶ ἀνοιγήσονται καὶ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης ἥξει ὁ ἅγιος μετὰ φωνῆς τοῦ πατρὸς. 7. Καὶ δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν ῥηθήσεται καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἁγιασμοῦ καταπαύσει ἐπ' αὐτὸν ἐν τῷ ὕδατι. 8. Αὐτὸς δώσει τὴν μεγαλowsύνην Κυρίου τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς ἕως τοῦ αἰῶνος. 9. καὶ χῶραι τῆς ὁσιότητος

αὐτοῦ αὐξήσονται ἐν συνέσει ἐπὶ τῇ γῇ καὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰσραὴλ ἀγιασθήσεται· [ἐκλείψει πᾶσα ἁμαρτία] καὶ ἁμαρυνθήσεται ἐν τῇ λύπῃ τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἁμαρτία ἐλαττώσεται καὶ οἱ ὄντομοι καταπαύσουσιν εἰς κακά. οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ. 10. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἀνοίξει τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ στήσει τὴν ἀπειλοῦσαν βομφαίαν κατὰ τοῦ Ἀδάμ. 11. καὶ δώσει τοῖς ἀγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ πνεῦμα ἀγιοσύνης ἔσται ἐπ' αὐτοῖς. 12. Καὶ ὁ Βελλάρ δεθήσεται ἐπ' αὐτοῦ, καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ τοῦ πατεῖν ἐπὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα. 13. Καὶ εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ ἕως τῶν αἰώνων. 14. Τότε ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ κἀγὼ χαρίσομαι καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύονται δικαιοσύνην.

XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου, πάντα ἡκούσατε· ἐλέσθε οὖν ἑαυτοῖς ἡ τὸ σκότος ἡ τὸ φῶς, ἡ νόμον Κυρίου ἡ ἔργα τοῦ Βελλάρ.

XIII. 1. Πάντα ἃ ἐννόησα ἐντέλλεσθαι ὑμῖν, καὶ ἔνεκα τούτου φοβεῖσθε τὸν Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν πάσῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ πορεύεσθε ἐν τῇ ἀπλότῃ τοῦ νόμου αὐτοῦ. 2. καὶ διδάσκετε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν τὰ βιβλία, ὅπως ἐννοῶσιν ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν διδαζάμενοι τὸν νόμον τοῦ ἀγιοτάτου Θεοῦ. 3. καὶ πᾶς ὁ ἐννοῶν τὸν νόμον τοῦ Κυρίου καθαρὸς ἔσται καὶ οὐ ξένος ἐστὶ ὅπου ἂν ξενίζηται. 4. πολλοὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ βιβλίῳ τιθέναι τὰ δνόματα αὐτῶν θέλουσι ὥστε ἐργάζεσθαι δι' αὐτὸν καὶ ἀκούειν τὸν νόμον ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτοῦ. 5. Καὶ ἐργάζεσθε τὴν δικαιοσύνην, τέκνα μου, ἐν τῇ γῇ καὶ εὐρήσετε αὐτὴν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 6. Καὶ σπεῖρετε ἐν τῇ ψυχῇ καὶ εὐλογοῦντες καὶ θερίσετε ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν, καὶ σπεῖραντες ἐν κακῷ κακὸν θερίσετε. 7. Ὑμεῖς δέ, τέκνα, τίθεσθε τὴν σοφίαν ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου σὺν πόνῳ. εἰ δὲ πόλις ἀλίσκεται, ἀποβάλλουσι τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ πᾶν τὸ κέρδος ἀπόλλυται, ἀλλ' οὐδεὶς ἀπὸ τοῦ σοφοῦ ἀφαιρεῖν δύναται τὴν σοφίαν, ἀλλὰ μόνον σκότῳσι διὰ τὰς ἁμαρτίας καὶ τύφλωσις τῶν πραγμάτων. 8. ἐκ τῆς εὐγενείας αὐτοῦ τότε ἔσται μάχη ἀπὸ τῶν πολεμίων καὶ ὥσπερ πατρὶς ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ καὶ ἐν τοῖς πολεμοῖς ἀποστρέψεται. 9. εἰ τις τῆς μαθήσεως καὶ σοφίας ἀντιλαμβάνεται ἔσται αὐτὸς ἐπιτραπέζιος τοῖς βασιλεῦσι ὡς ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ ἀγνὸς Ἰωσήφ. XIX. 2. καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τῷ πατρὶ λέγοντες Ἐνώπιον Κυρίου πορευσάμεθα κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ. 3. καὶ εἶπε Λευὶ Μάρτυς ἔστω ὁ Κύριος ὅσα ὑπέσχεσθε σήμερον. 4. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη ζήσας ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. 5. καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν σωφῷ καὶ ὕστερον ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρῶν ὅπου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΟΥΔΑ

I. 1, 2, 3. Μετὰ ταῦτα Ἰούδα, τέταρτος υἱὸς Ἰακώβ, υἱὸς Λέας ἐκαλέσατο τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν καὶ εἶπε, Τέκνα μου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν ἐμέ, λέξω σοι τὰ ἔργα μου, ὅτε κράτος ἦν ἐν τῷ στέρνῳ 3. καὶ ταχὺς ἦν τοῖς ποσὶ καὶ κρατερὸς τῷ σώματι, [πολλοὶ τῶν πολεμίων οὐκ ἀνέσχον τοὺς ἐμοὺς βραχίονας καὶ ἐνίκησα κράτος πόλεως οὐκ εἰκούσης]

III. 10. καὶ εἶδεν ὁ πατήρ μου Ἰακώβ ὡς ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ ἐβοήθησέ μοι περὶ τῆς ἀνδρείας καὶ προσεῖχεν αὐτοῖς τὸν νοῦν.

XVIII. 1. Εἶδον γὰρ ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ Ἑνώχ, ὅσα κακὰ ποιεῖται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, 2. ἀλλὰ σώσατε ὑμᾶς ἑαυτοὺς, τέκνα μου, ἀπὸ πάσης πορνείας καὶ φιλαργυρίας, 3. ἥτις ἀποστερεῖ τοῦ νόμου τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκτυφλοῖ τὰ ἐννοήματα τῆς ψυχῆς, καὶ οὐκ ἀφίει ἄνδρα ἐλεῆσαι τὸν πλησίον αὐτοῦ. 4. καὶ συνέχει αὐτὸν ἐν μόχθοις καὶ πόνοις. XIX. 2. Διὰ ἀργύριον ἐγὼ ἀπώλεσα τὰ τέκνα μου, καὶ εἰ μὴ ἡ μετάνοια σαρκὸς μου καὶ ἡ ταπεινώσις ψυχῆς μου, καὶ αἱ εὐχαὶ Ἰακώβ τοῦ πατρός μου, ἄτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν. 3. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ὁ οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, συνέγνω ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ ἐπόησα. 4. Ἐτύφλωσε γάρ με ὁ ἔρχων τῆς πλάνης καὶ ἠγνόησα ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς σάρξ, ἐν ἁμαρτίαις φθαρεῖς, καὶ ἐπέγνω τὴν ἐμαντοῦ ἀσθένειαν νομίζων ἀκαταμάχητος εἶναι XIII. 3. ὠνειδῖσα τὸν ἀδελφὸν Ρουβὴμ περὶ Βάλλας τῆς γυναικὸς τοῦ πατρός, καὶ πολλάκις ἐκόμπασον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῷ σθένει τῶν πραγμάτων τῆς νεότητος οὐκ ἀπάντησεν ἐμοὶ πρόσωπον γυναικὸς εὐμόρφου ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου παρετάξατο ἐν ἐμοὶ καὶ ἐτύφλωσεν ἕως συνέπεσα εἰς Βησσονὲ τὴν Χαναanaίαν. 6. οἶνος γὰρ διέστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς μου, καὶ ἠμαύρωσέ μου τὴν καρδίαν ἐπιθυμίᾳ. 7. καὶ παραβὰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ συνέπεσα. 8. καὶ ἀνταπέδωκέ μοι Κύριος ὅτι οὐκ ἠγφράνθην ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς.

XIV. Καὶ νῦν, τέκνα μου, μὴ μεθύσκεσθε οἶνῳ· ὅτι ὁ οἶνος διαστρέφει τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐμβάλλει νόημα ὀργῆς, καὶ ὀδηγεῖ εἰς πλάνην τοὺς ὀφθαλμοὺς. 2. Τὸ γὰρ πνεῦμα τῆς πορνείας τὸν οἶνον ὡς διάκονον πρὸς τὰς ἡδονὰς ἔχει· ὅτι καί γε τὰ δύο ταῦτα ἀφιστῶσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου. 3. Ἐὰν γὰρ τις πῖνῃ οἶνον εἰς μέθην ἐν διαλογισμοῖς ῥηπαροῖς συνταράσσει τὸν νοῦν εἰς πορνείαν καὶ ἐκθερμαίνει τὸ σῶμα πρὸς μίξιν, καὶ εἰ πάρεστι τὸ τῆς ἐπιθυμίας αἷτιον πράσσει τὴν ἁμαρτίαν καὶ οὐκ αἰσχύνεται 4. ὁ γὰρ μεθύων οὐδένα αἰδεῖται. 5. Ἰδοὺ γὰρ (ὁ οἶνος) κάμει ἐπλάνησε μὴ αἰσχυνοθῆναι πλῆθος ἐπὶ ταῖς πόλεις, ὅτι ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἐξέκλινα πρὸς τὴν Θάμαρ,

οὔσαν νύμφην, καὶ ἐποίησα ἁμαρτίαν 6. ἐν μέθῃ. καὶ οὐκ ἐφοβούμεν
τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου. 5. καὶ ἀνεκάλυψα κάλυμμα πᾶσιν ἐν ταῖς
ἁμαρτίαις μου. 7. Καὶ νῦν, τέκνα, μὴ μεθύσκητε παρὰ φύσιν τὴν
σύνεσιν ὑμῶν 8. εἴπερ μεταβάλλετε τὸν διαλογισμὸν τῆς συνέσεως
ὑμῶν μέθῃ, τὸ πνεῦμα τῆς πορνείας εἰσπορεύεται εἰς (ἄνθρωπον) καὶ
ποιεῖ τὸν μέθυσον αἰσχρορρημονεῖν καὶ παρανομεῖν, καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι,
ἀλλὰ ἐγκανχᾶσθαι τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ.

XV. Καὶ κατηγορούμενος οὐ ταπεινῶνται διὰ τὴν ἀτιμίαν μέμνησθε
ὥς τὰ ἀγαθὰ λέγειν. 2. εἰ γὰρ βασιλεὺς τις μένει μεθυσκόμενος καὶ
πορνείᾳ παρέχει ἑαυτὸν γυμνούμενος ἐκ τῆς βασιλείας ταχέως ἐκπίπτει.
5. Καὶ ἐδειξέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ὅτι τῶν ζώντων ἐν μέθῃ, ἢ
βασιλέων ἢ πτωχῶν αἱ γυναῖκες κατακυριεύουσιν καὶ τοῦ μὲν βασιλέως
αἵρουσιν τὴν δόξαν, τοῦ δὲ ἀνδρείου τὴν δύναμιν καὶ τοῦ πτωχοῦ ἐν τῇ
πτωχείᾳ τέλειον στήριγμα.

XVI. Φυλάσσεσθε οὖν, τέκνα μου, τὰ χεῖλη ἐν μέθῃ, ἐστὶ γὰρ ἐν αὐτῇ
τέσσαρα πνεύματα πονηρὰ ἐπιθυμίας, πυρώσεως ἀσωτίας, αἰσχροκερδίας,
[ἀναιδείας]. 2. Εἰ μὴ πίνετε σὺν τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν γὰρ ἐν
τῷ εὐφραίνεσθαι ἀποστῇ ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος, παρεισέρχεται ἡ ἀναι-
σχυντία [καὶ ἀρχὴ τῆς ἁμαρτίας]. 3. Καὶ γίνονται ἀντιλογίαι τὴν
ὁργὴν γεννήσαντες, συκοφανταίαις μωραινόμενοι, καὶ γίνονται παράβασις
ἐντολῶν Θεοῦ καὶ ἔσται ἀπώλεια οὐκ ἐν καιρῷ ὑμῶν. 4. ὥς καὶ γὰρ
ἐντολὰς Θεοῦ καὶ μυστήρια Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου ἀπεκάλυψα τῇ
Χανανίτιδι, οἷς εἶπεν ὁ Θεὸς μὴ ἀποκαλύψαι.

XVII. Καὶ νῦν ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα μου, [μὴ μεθύσκεσθαι οἶνῳ
καὶ] μὴ ἀγαπᾶν ἀργύριον, μηδὲ ἐμβλέπειν εἰς κάλλος γυναικῶν ἐν τῇ
δψει, ἐγὼ γὰρ ἐν μέθῃ εἶδον τὴν Χανααναίαν ὅπως ἐν λαμπρῷ χρυσῷ καὶ
ἐπλανήθην δι' αὐτήν ὥς ἄνθρωπος ὢν ἐν μέθῃ καὶ τῇ δψει αἷτιος
ἐγενόμην.

XVIII. 2. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἀκούσατε Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ
φυλάξασθε ἀπὸ τῆς φιλαργυρίας καὶ μέθης 3. ὅτι ταῦτα ἀφιστᾷ
(νόμον Θεοῦ) καὶ ὑπερηφανίαν ἐκιδιδάσκει 4. καὶ στερίσκει τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἀγαθοσύνης, καὶ ἀφιστᾷ ὕπνον ἀπ' αὐτοῦ καὶ καταδαπανᾷ
σάρκα αὐτοῦ. 5. καὶ τὰς εὐχὰς Θεοῦ ἐμποδίζει καὶ εὐλογίας οὐ
μέμνηται, καὶ προφήτῃ λαλοῦντι οὐχ ὑπακούει, καὶ λόγῳ εὐσεβείας
προσοχθίζει. 6. καὶ ἐν ἡμέρᾳ ὥς ἐν νυκτὶ πορεύεται.

XII. 3, 4, 6. Ἐγὼ δὲ μωραινόμενος τῇ μέθῃ ἐδήλωσα τὰ μυστήρια
τῆς καρδίας μου καὶ ἔδωκα τὴν ῥάβδον καὶ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας
μου τῇ Θάμῃ τῇ νύμφῃ μου, [ἡγνόησα γὰρ ὅτι Θάμῃ ἦν πόρνη, αἱ
γὰρ ἀπὸ Μεσοποταμίας ἦσαν θυγατέρες Ἀβραάμ]. X. 1, 2. καὶ ἔδωκα

αὐτὴν τῷ υἱῷ Ἡρ ἐς γάμον καὶ Ἡρ ἦν σκολιὸς καὶ ἡμέλησε τῆς Θάμαρ. αὐτοῖς οὐκ ἦν μοῖρα ἐκ γαίας Χαναάν, καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἐκτείνεν αὐτὸν ἐν τῇ τρίτῃ νυκτί. 3. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν διὰ τῆς σκολιότητος, οὐ γὰρ ᾔθελεν ἔχειν ἐξ αὐτῆς τέκνα. 4. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ γάμου· 1. ἦν γὰρ ἐκ Μεσοποταμίας, θυγάτηρ Ἀράμ. καὶ ἔδωκα αὐτὴν τῷ υἱῷ μου Ἡρ εἰς γάμον. 2. Ἦν δὲ Ἡρ πονηρὸς καὶ ἠπορεύετο περὶ τῆς Θάμαρ ὅτι οὐκ ἦν ἐκ γῆς Χαναάν. Καὶ ἄγγελος Κυρίου ἀνείλεν αὐτὸν τῇ τρίτῃ νυκτί. 3. καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω αὐτήν, κατὰ πανουργίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, οὐ γὰρ ᾔθελεν ἔχειν τέκνα ἀπ' αὐτῆς. 4. Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ θαλάμου ἐπεγαμβρευσά αὐτῇ τὸν Αὐνᾶν, τῷ δευτέρῳ υἱῷ μου, καὶ γε οὗτος ἐν πονηρίᾳ οὐκ ἔγνω αὐτὴν ποιήσας σὺν αὐτῇ ἐνιαυτόν, 5. καὶ ὅτε ἠπειλήσα αὐτῷ συνελθεῖν τάσσω αὐτῇ, διέφθειρε τὸ σπέρμα ἐπὶ τὴν γῆν κατὰ τὴν ἐντολὴν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ ταύτης τῆς πονηρίας γενομένης, 6. ᾔθελον καὶ τὸν Σιλῶμ δοῦναι αὐτῇ, τὸν τρίτον υἱόν, ἀλλ' ἡ γυνὴ μου Βησσουὲ οὐκ ἀφῆκεν· ἐπονηρεύετο γὰρ πρὸς τὴν Θάμαρ, ὅτι οὐκ ἦν ἐκ θυγατέρων Φαραὼν ὡς αὐτή.

XII. 1. [Σπουδὴ γὰρ ἦν τῇ Θάμαρ ἔχειν τέκνα ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ γὰρ γενεὰ τοῦ Ἀβραάμ ἦν προστεταγμένη καὶ ἠναγκάσθη] ἡ Θάμαρ καθῆσθαι ἐπὶ ταῖς πύλαις, ὡς πόρνη, κοσμηθεῖσα κόσμῳ νυμφικῷ [καὶ φθάσασα τὴν ὁδὸν μου], ὅτι ἀνέρχομαι ἀπὸ τῶν προβάτων. 3. Μεθυσθεὶς οὖν ἐγὼ οὐκ ἀπέγνων αὐτὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἠπάτησέ με τὸ κάλλος αὐτῆς, 4. καὶ ἔδωκα αὐτῇ τὴν ῥάβδον καὶ τὴν ζώνην, καὶ ἐπλησιάσθη ἑμοί, [καὶ εἶχεν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοὺς διδύμους Φαρὲς καὶ Ἀζάρ, καὶ ἦν μυστήριον φαινόμενον ἐν τῷ τεκεῖν τὴν Θάμαρ, ἐπεὶ τὸ πρῶτον τέκνον ἐξετίθη τὴν χεῖρα, ἡ μαιεύτρια ἐδέσμευσεν νῆμα κόκκινον ἐπὶ τῇ χειρὶ, τῇ ὀθνημένῃ, ὥστε εἰδέναι τὸ τέκνον ὁ πρῶτον ἐγένετο. καὶ τὸ τέκνον ἐκάλυψε τὴν χεῖρα καὶ ἦν τὰ τέκνα ἀγγελία τοῖς λαοῖς παλαιῶν καὶ καινῶν, ὡς γὰρ ἦν τὰ παλαιὰ πρὸ τοῦ νόμου ὄντα ἀνῶρθει κατὰ τὸν νόμον, ὡς εἰ τῷ νόμῳ συντηρούμενα. ἐννοεῖ δὲ τὸν Ἀβελ καὶ τὸν Σὴθ καὶ Ἐνῶχ καὶ Ἐνῶς, Νῶε καὶ Ἐβὲρ καὶ οὕτως τὸν Ἀβραάμ ὃς ἔλειψε τὸν πατέρα χάρις τοῦ Θεοῦ, Ἰώβ τε καὶ Μελχισεδέκ, καὶ οὕτως οἱ ἄλλοι προφῆται, οἱ ἐλάλησαν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ ὡς ἔκρυψε τὴν χεῖρα ἐν τῇ κοιλίᾳ, οὕτως τοῦ νόμου κρυπτομένου καὶ ἀτιμαζομένου ἐγεννήθη ὁ Φαρὲς. καὶ τότε ἐξῆλθεν ὁ Ζαρὰ καὶ ἐφαίνεται τὸ νῆμα τὸ κόκκινον, τὸ σημαινόμενον τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ].

XX. Καὶ ἐπίγνωτε, τέκνα μου, ὅτι δύο πνεύματα σχολάζουσι τῷ ἀνθρώπῳ τὸ τῆς ἀληθείας καὶ τὸ τῆς πλάνης. 2. μέσον ἐστὶ τὸ τῆς συνέσεως τοῦ νοός, πρὸς ταύτης θέλει ἡ εἰλικρινὴς κλίνεσθαι καὶ

κλίνεται πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἕκαστος γινώσκει τὴν φωνήν. 4. καὶ οὐκ ἐστὶ καιρὸς ἐν ᾧ δυνήσεται λαθεῖν ἀνθρώπων ἔργα. ὅτι ἐν στήθει ὁστέων αὐτὸς ἐγγέγραπται ἐνώπιον Κυρίου. 5. καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἄραι πρόσωπον οὐ δύναται πρὸς τὸν κριτὴν. XXI. 1, 2. Καὶ νῦν, τέκνα, ἀγγέλλω ὑμῖν ὡς ὁ Θεὸς ἔδωκε τὴν ἱερατείαν τῷ Λευί, καὶ ἔμοι ἔδωκε τὴν βασιλείαν. XXII. 1. [Μεγάλῃ μὲν ἦν μοι ταραχὴ καὶ μετὰ ταῦτα ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις] πολλοὶ ἔσονται πόλεμοι ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ κατ' ἀλλήλων, καὶ ἔσονται διαιρέσεις. XXIII. 3. καὶ ἐλεύσεται λιμὸς καὶ λοιμός. καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν πείσεται πολιορκίαν καὶ πάντας τοὺς ὀλέθρους. 4. καὶ ἐκτεμοῦσιν ἐξ ὑμῶν εἰς εὐνούχους ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν. 5. Καὶ ἐπισκέψεται ὑμᾶς Κύριος ὡς ἐλέει, [καὶ ἔσται σωτηρία τῷ Ἰσραὴλ, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀληθοῦς].

XXIV. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατελεῖ ὑμῖν ἄστρον ἐξ Ἰακώβ ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἀναστήσεται ἀνθρώπος ἐκ τοῦ γένους μου ὡς ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, συμπορευόμενος τοῖς ἀνθρώποις ἐν δικαιοσύνῃ καὶ πραότητι, καὶ πᾶσα ἁμαρτία οὐχ εὐρεθήσεται ἐν αὐτῷ. 2. Καὶ ἀνοίγῃσονται ἐπ' αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ ἐκχέαι πνεύματος εὐλογίαν πατρὸς ἁγίου καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ πνεῦμα χάριτος ἐφ' ὑμᾶς. 4. καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱοὺς ἐν ἀληθείᾳ καὶ πορεύσεσθε ἐν προστάγμασι αὐτοῦ πρώτοις καὶ ἐσχάτοις. 5. οὗτος ὁ βλαστὸς Θεοῦ ὑψίστου καὶ αὕτη ἡ πηγὴ εἰς ζωὴν πάσης σαρκός. 6. Τότε ἀναλάβῃσι σκῆπτρον βασιλείας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης ὑμῶν γενήσεται πυθμὴν, 7. καὶ ἐν αὐτῷ ἀναβήσεται ῥάβδος δικαιοσύνης τοῖς ἔθνεσι κρῖναι καὶ σῶσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους Κύριον.

XXVI. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέδωκε τὴν ψυχὴν Ἰούδας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβ τέταρτος καὶ τῆς Ἰίας, ζήσας ἑτη ἑκατὸν καὶ ἐννέα καὶ δέκα· καὶ ἐξέφερον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρῶν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΣΑΧΑΡ ΠΕΡΙ ΑΠΛΟΤΗΤΟΣ

I. Μετὰ ταῦτα Ἰσαχάρ καλέσας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς. ἀκούσατε, τέκνα Ἰσαχάρ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ἐνωτίσασθε ῥήματα. 2. Ἐγὼ ἐτέχθην πέμπτος υἱὸς τῷ Ἰακώβ ἐν μισθῷ τῶν μαυδραγορῶν.

III. 1. [Καὶ πρὸς τούτοις εἶπεν οὐκ οἴδατε], τέκνα μου, ὡς ἐπορευόμην ἐν εὐθύτῃ καρδίᾳ 5. καὶ πᾶς πόνος ἀνῆλωσε τὸ κράτος μου. 7. Καὶ Κύριος ἐδιπλάσιαζε τὰ ἀγαθὰ ἐν χερσὶ μου. πατρὶ μου πᾶν ἐποίησα τερπνὸν καὶ ἐν οὐδενὶ παρώργισα τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ [ἔφερον] πᾶν τὸ βάρος τοῦ θελήματος αὐτοῦ. ἐγὼ ἦν ὁ φέρων ὑπὲρ μέτρον, καὶ εἶδεν ὁ πατὴρ ἐμὸς ὅτι ὁ Θεὸς συνεργεῖ τῇ ἀπλότητί

μον. 3. Καὶ οὐκ ἤμην περίεργος ἐν ταῖς πράξεσί μου οὐδὲ φθονερὸς καὶ βάσκανος τῷ πλησίον, 4. οὐ κατελάλησά τινος, οὐδὲ ἔψεξα βίον ἀνθρώπου, πορευόμενος ἐν ἀπλότῃ ὀφθαλμῶν.

IV. Καὶ νῦν ἀκούσατε, τέκνα Ἰσαχάρ πατρὸς ὑμῶν, καὶ πορεύεσθε ἐν ἀπλότῃ καρδίας. 2. Οἱ ἐν ἀπλότῃ βαλίνοντες οὐ θέλουσι τὸ μιαρὸν, οὐκ ἐπιθυμοῦσι εὐρεῖν τοὺς θησαυροὺς τοὺς πολυτίμους. οὐ θέλουσι εἰς πλεονεξίαν, τοῦ πλησίον οὐ κατακρίνουσιν, καὶ οὐκ ἐπιφέρουσι τὸ ὄνειδος κατ' ἀνθρώπου, βρωμάτων ποικίλων οὐκ ἐφίεται. 3. χρόνους μακροὺς οὐχ ὑπογράφει (ἦν, ἀλλὰ μόνον ἐκδέχεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ [ἐν τῇ εὐγενείᾳ τῆς ταπεινοφροσύνης αὐτοῦ]). 4. καὶ γε τὰ πνεύματα τῆς πλάνης οὐδὲν ἰσχύουσι πρὸς αὐτόν, οὐ γὰρ εἶδεν ἐπιδέξασθαι κάλλος θηλείας, ἵνα μὴ ἐν διαστροφῇ μιαινῇ τὸν νοῦν αὐτοῦ. 5. οὐ ζήλος ἐν διαβουλίαις αὐτοῦ ἐπελεύσεται· οὐ βασκανία ἐκτῆκει ψυχὴν αὐτοῦ οὐδὲ αἰσθάνεται τὰ στασιώδη. 6. πάντα ὁρᾷ ἐν ἀπλότῃ, καὶ οὐ λήψεται πονηρὸν ὀφθαλμόν· οὐ πορεύεται ἐν τῷ κέρδει πορεύεται ἐν τῇ εὐθύτῃ τῆς ψυχῆς V. καὶ φυλάττω τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, στήτε ἐν ἀπλότῃ [ἐν πάσαις διανοαῖς ὑμῶν καὶ ἀγαπᾶτε αὐτὴν καὶ συμβιοῦτε συν αὐτῇ καὶ κολληθήσθε αὐτῇ] καὶ ἀκούσατε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ μὴ ὀνειδίετε μηδαμῶς τῷ πλησίῳ 2. ἀλλὰ ἀγαπᾶτε τὸν Κύριον καὶ τὸν πλησίον, πένητα καὶ ἀσθενῆ ἔλεῤατε. 3. Ὑπόθετε τὸν νῶτον ὑμῶν εἰς τὸ γεωργεῖν τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων δῶρα μετ' εὐχαριστίας Κυρίῳ προσφέρετε, 4. καὶ ἀπὸ [τοῦ ἔργου] λήψεσθε εὐλογίαν, ὥς τὸ πρὶν Ἀβελ [καὶ εὐχαρίστειαν φέρετε, τέκνα μου], 7. Λευὶ καὶ Ἰούδα, καὶ γὰρ οἱ δύο ἐδοξάσθησαν τῷ Κυρίῳ ἐν πᾶσιν τοῖς υἱοῖς Ἰακώβ, καὶ γὰρ Κύριος ἐκλήρωσεν ἐν αὐτοῖς, καὶ τῷ μὲν ἔδωκε τὴν ἱερατείαν, τῷ δὲ τὴν βασιλείαν.

VI. Ἀκούσατε οὖν, ὡς ὁρᾶτε, τέκνα μου, καὶ γὰρ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς καταλείψουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τὴν ἀπλότητα καὶ κολληθήσονται τῇ ἀπλησίᾳ, καὶ ἀφέντες τὴν ἀκακίαν προσπελάσουσι τῇ κακουργίᾳ, καὶ καταλίποντες τὰς ἐντολὰς Κυρίου κολληθήσονται τῷ πονηρῷ, 2. καὶ ἀφέντες τὸ γεωργεῖν ἐξακολουθήσουσι τοῖς πονηροῖς διαβουλίαις αὐτῶν, καὶ διασπαρήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ δουλεύσουσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν. 3. καὶ ὑμεῖς οὖν εἶπατε ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν. VII. 8, 9. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀφῆκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ζήσας ἑκατὸν εἴκοσι δύο ἔτη.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΖΑΒΟΥΛΩΝ

Ἐπεκαλέσατο Ζαβουλὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν 2. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Ἀκοῦσατέ μου, υἱοὶ Ζαβουλῶν, προσέχετε ῥήμασι πατρὸς ὑμῶν. 3. Ἐγὼ εἰμι Ζαβουλὼν, δόσις ἀγαθὴ τοῖς γονεῦσί μου. Ἐν γὰρ τῷ

γεννηθῆναι με, ἡξήθη ὁ πατήρ μου ὅτι ἐν ταῖς ποικίλαις ῥάβδοις εἶχε τὸν κλῆρον. 4. οὐκ ἔγνω, τέκνα μου, ὅτι ἡμαρτον, ὅτι παρανομίαν ἐποίησα, πλὴν τῆς ἀγνοίας ἣν ἐποίησαμεν ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ ἀδελφὸν ἡμῶν, οὐ γὰρ ἦν τὸ θέλημά μου 6. καὶ ἔκλειον πολλὰ 7. καὶ πολλὰ διεμαρτυρησάμην αὐτοῖς μετὰ δακρύων, τοῦ μὴ ποιῆσαι τὴν ἀνομίαν ταύτην [ἐν τῷ Ἰσραήλ.

II. Καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἐπανόσαμην θέλειω πολλὰς ἡμέρας τῷ Ἰωσήφ], ὅτε Συμεὼν καὶ Γὰδ ἐθέλησαν ἀνελεῖν αὐτὸν [καὶ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου πρὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ νῦν ἀναίτιος εἰμὶ τῆς πράξεως τοῦ ἀδελφοῦ ἡμετέρου Ἰωσήφ].

V. Ὑμεῖς δέ, τέκνα μου, ἀκούσατε ἐμοῦ καὶ φυλάσσετε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ ποιήσατε ἔλεος ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ εὐσπλαγχνίαν πρὸς πάντας. 2. Διὰ γὰρ ταῦτα εὐλόγησέ με Κύριος, οἶδε γὰρ Κύριος ἐκάστου τὴν προαίρεσιν, 3. ὥς ἔχει ἐν σπλάγχνοις ἔλεος, ὅτι ὥς ἂν τις ποιήσῃ ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, οὕτως καὶ ὁ Κύριος ποιήσει ἐπ' αὐτόν. 4. Καὶ γὰρ οἱ ἀδελφοί μου ἡσθένουν, καὶ οἱ υἱοὶ ἀπέθνησκον διὰ Ἰωσήφ, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἔλεος ἐν σπλάγχνοις αὐτῶν. [Ὡς γὰρ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος ἐν σπλάγχνοις αὐτῶν ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ]. Ὑμεῖς δέ, τέκνα μου, ἐσώθητε ἀνοσοὶ ἀπὸ Κυρίου, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ οἴδατε.

VIII. 5. Καὶ νῦν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καὶ μὴ λογίζεσθε κακὸν ἐπὶ τὸν πλησίον ὑμῶν, 6. καὶ γὰρ ἡ ἀπέχθεια τὴν ψυχὴν ἀποχωρίζει [ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ἀπελαύνει τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ γὰρ ἀπέχθεια εἰσφέρει τὸ μόνον ἐν τέκνον ἔχειν. καὶ εἰσφέρει τὴν λύπην], καὶ ταραττει τὴν ἔννοιαν καὶ ἀφανίζει τὴν ὑπαρξιν.

IX. Προσέχετε δέ, τέκνα, τὰ ὕδατα ὅτι ἐπὶ τὸ αὐτὸ πορεύεται, λίθους ξύλα τὴν γῆν καὶ τὴν ἄμμον κατασύρει, 2. ἐὰν δὲ εἰς πολλὰ διαιρεθῇ ἡ γῆ ἀφανίζει αὐτά. 3. καὶ ὑμεῖς, ἐὰν διαιρεθῆτε ἔσεσθε οὕτως εὐκαταφρόνητοι. 4. Μὴ σχισθῆτε εἰς δύο κεφαλὰς, ὅτι πᾶν ὃ ἐποίησεν ὁ Κύριος κεφαλὴν μίαν ἔχει. Ἐδῶκε δύο ὄμους, χεῖρας, ἀλλὰ πάντα τῇ μιᾷ κεφαλῇ ὑπακούει. 5. Ἐγνων ἐν γραφαῖς πατέρων μου ὅτι διαιρεθήσεσθε ἐν Ἰσραὴλ καὶ δύο βασιλεῖαι ἐξακολουθήσουσιν καὶ πᾶν βδέλυγμα ποιήσετε, καὶ γε πᾶν εἰδωλον προσκυνήσετε. 6. καὶ αἰχμαλωτεύσουσιν ὑμᾶς οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν καὶ κακωθήσεσθε ἐν ἔθνεσι καὶ ἐν ἀσθενείαις καὶ θλίψεσι. 7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθήσεσθε Κυρίου καὶ μετανοήσετε καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς, ὅτι ἐλεῆμων ἐστὶ καὶ εὐσπλαγχνος, μὴ λογιζόμενος κακίαν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, διότι σὰρξ εἰσὶ καὶ τὰ πνεύματα τῆς πλάνης ἀπατᾷ αὐτοὺς ἐπὶ πάσαις πράξεσιν αὐτῶν. 8. καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατέλλει ὑμῖν αὐτὸς ὁ Κύριος φῶς δικαιοσύνης καὶ ἐπανελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὤψεσθε

Κύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ. 9. καὶ πάλιν ἐν πονηρίᾳ ἔργων ὑμῶν παροργίσετε αὐτὸν καὶ ἀπορριφήσεσθε ἕως καιροῦ συντελείας.

X. Καὶ νῦν, τέκνα, 2. ὅσοι ὑμῶν ἀκούετε τὰς διαθήκας Ζαβουλὼν πατρὸς ὑμῶν 5. φοβεῖσθε Κύριον τὸν Θεὸν πάσῃ τῇ [ψυχῇ καὶ] ἰσχύϊ, [εἰ δέ τις μὴ ἐννοῇ τοὺς λόγους μου ἐπάξει ἐπ' αὐτὸν Κύριος πῦρ αἰώνιον]. 6. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη, ζήσας ἔτη ἑκατὸν καὶ τέσσερα καὶ δέκα, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν θήκῃ 7. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΔΑΝ ΠΕΡΙ ΘΥΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΗΣ

I. 2. Καλέσας γὰρ Δὰν υἱὸς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν εἶπε. Ἀκούσατε υἱοὶ Δὰν, λόγων μου, προσέχετε ῥήμασι στόματος τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 3. Ἐπείρασά ἐν καρδίᾳ μου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου, ὅτι καλὸν Θεῷ καὶ εὐάρεστον ἡ ἀλήθεια μετὰ δικαιοπραγίας καὶ ὅτι πονηρὸν τὸ ψεῦδος καὶ ὁ θυμὸς καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνθρώπους ἐκδιδάσκει. 4. Ὁμολογῶ σήμερον ὑμῖν, τέκνα μου, ὅτι ἐν καρδίᾳ μου ἐβουλεύσάμην περὶ τοῦ θανάτου Ἰωσήφ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἀληθινοῦ. 5. καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῇ πράσει Ἰωσήφ, ὅτι ὑπὲρ ἡμᾶς ὁ πατὴρ ἡγάπα. 6. τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ ζήλου (καὶ) διαφθορᾶς εἶπέ μοι 7. Λαβὲ τὸ ξίφος καὶ ἀνελε τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἀγαπήσει σε ὁ πατήρ σου, τοῦ Ἰωσήφ ἀποθανόντος. 8. τοῦτο εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἀνάγκασον ἐμὲ καὶ ἦν ὥσπερ πάρδαλις ἐκμύζουσα ἔριφον. [οὕτως καὶ ἐγὼ ἐφύλασσον τὸν Ἰωσήφ.] 9. Ἄλλ' ὁ Θεὸς Ἰακώβ τοῦ πατρός μου οὐκ ἔδωκέ μοι ταύτην τὴν ἀνομίαν ἐργάζεσθαι, οὐδὲ εὗρον τὸν Ἰωσήφ μόνον.

II. 1. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἐγὼ ἀποθνήσκω καὶ ἐν ἀληθείᾳ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ διαφυλάξῃτε ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ θυμουμένου καὶ ἀγαπήσῃτε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν, ἀπολείσθε. 2. ἡ γὰρ ὀργὴ τυφλίζει τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅταν ἐρξηται ὁ θυμός, 3. οὐ γινώσκει τὴν ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν. οὐ φοβεῖται τὸν πατέρα, οὐδὲ τιμᾷ τὴν μήτερα, [οὐ πάσχει τὸν γέροντα. οὐκ ἔχει αἰδῶ τῶν λαῶν οὐδὲ οἰκτιρμὸν τῶν τέκνων, ὅτι δεσμεύει αὐτά.]. 4. περιβάλλει γὰρ αὐτὸν τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ τὰ δίκτυα τῆς πλάνης. καὶ τυφλοὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας, διὰ τοῦ ψεύδους σκοτοῖ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁρᾶσιν τὴν πονηρὰν παρέχει αὐτῷ. 5. καὶ περιβάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ [καὶ οὐ γινώσκει τὴν ἀλήθειαν] καὶ δίδωσιν αὐτῷ καρδίαν ἰδίαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ εἰς φθόνον καὶ ἔχθραν.

III. 2. Καὶ ὁ θυμὸς τῆς ψυχῆς αὐτοῦ κατακυριεύει 3. ὅτε ποιεῖ τὴν ἀνομίαν καὶ δικαιοὶ ἑαυτὸν ἐν τῇ ἀνομίᾳ, [οὐ γὰρ οἶδε τὸν νόμον τοῦ

Θεοῦ, ἐγείρεται καὶ ἡ ὀξύτης τοῦ ξίφους, εἰσέρχεται εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὅτε ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ οὐκ ἐπανέρχεται καὶ τὰ πεποιημένα αἰεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔσται ὅτι ἐπέισθη τῇ πονηρᾷ ψυχῇ]. 6. ψυχὴ αὐτοῦ αἰεὶ μετὰ τοῦ ψεύδους ἐκ δεξιῶν τοῦ Σατανᾶ πορεύεται [καὶ ὅτε ἄρᾳ ἄνθρωπον ὀργιζόμενον πελάζεται αὐτῷ καὶ τυφλοὶ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν].

IV. 2. Καὶ οὕτως διεγείρει ἐν θυμῷ μεγάλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. [Ἐννοεῖτε δέ, τέκνα, ὅτι ψυχὴ ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ εἰσέρχεται εἰς ἄνθρωπον ὀργιζόμενον, ἐγείρει αὐτὸν μὴ μεμνησθαι τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἐργάζεσθαι τὴν ἀνομίαν πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ καὶ μυρίων ἀγγέλων, ἀλλὰ ὡς λέγεται ἡμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς, τέκνα]. 3. μὴ κινήσθητε εἰς παραγμὸν ὀργῆς. 8. ταρασσομένης δὲ ψυχῆς ἀφίσταται Κύριος ἀπ' αὐτῆς καὶ κυριεύει αὐτῆς ὁ Βελίαρ.

V. 1. Φυλάξατε οὖν, τέκνα μου, τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ. ἀγαπᾶτε καὶ μισήσατε τὸ ψεῦδος, ἵνα φεύγῃ ἀφ' ὑμῶν ἡ ὀργή. 2. Ἀλήθειαν φθέγγεσθε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον σου [καὶ φεύγεσθε ἀπὸ τοῦ πονηροῦ] καὶ οὐ μὴ κατισχύσῃ ὑμῶν πόλεμος. 3. καὶ ἀγαπᾶτε τὸν Κύριον ἐν πάσῃ τῇ ζῳῇ ὑμῶν. 4. Οἶδα γὰρ ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἀποστήσεσθε τοῦ Κυρίου ἐν κακοῖς βουλευμασι πορευόμενοι. 6. Ἀνέγων γὰρ ἐν βίβλῳ Ἐνὼχ τοῦ δικαίου 8. ὅτι πολλὰς κολάσεις καὶ πληγὰς λήψεσθε 9. καὶ οὕτως ἐπιστρέψαντες πρὸς Κύριον ἐλεηθήσεσθε 12. καὶ ἐπὶ τῆς ἀγίας Ἱερουσαλὴμ εὐφρανθήσεσθε [καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἀπατήσῃ ὑμᾶς εἰς τὴν ἀνομίαν ὥς εἰ μὴ ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ἀκοῦσαι τῶν ἀγίων αὐτοῦ]. 13. ὅτι Κύριος ἔσται ἐμμέσφ αὐτῆς (Ἱερουσαλὴμ) τοῖς ἀνθρώποις συναναστρεφόμενος καὶ ἅγιος Ἰσραὴλ οὐ γνωρισθήσεται ὑμῖν ἐν ταπεινώσει καὶ ἐν πτωχείᾳ καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ διαφθερεῖται [καὶ ἄρξονται λαβεῖν τὸν αἰώνιον βίον οἱ ἄγγελοι πιστεύσαντες ἐπ' αὐτῷ].

VI. 3. διὰ τοῦτο σπουδάζει ὁ ἐχθρὸς ὑποσκελίζει πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸν Κύριον, 4. καὶ συντελεῖται ἡ βασιλεία τοῦ ἐχθροῦ. 6. Ἔσται δὲ ἐν καιρῷ ἀνομίας τοῦ Ἰσραὴλ ἀπιστάμενος ἀπ' αὐτῶν Κύριος, καὶ μνησεται τῶν ἐθνῶν τῶν ποιούντων [ἐργαζομένων] τὸ θέλημα αὐτοῦ, ὅτι οὐδενὶ τῶν ἀγγέλων ἔσται ὡς αὐτῷ. 7. τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν Σωτὴρ 9. ὁ ἀληθὴς καὶ Ἱερουσαλὴμ πρᾶς καὶ ταπεινὸς καὶ διδάσκεται ἐν παντὶ τῷ νόμῳ. V. 6. ὁ Σατανᾶς ἔσται βασιλεὺς ὑμῶν καὶ πᾶσαι αἱ ψυχὰς ἀνόητοι ἔσονται ἐν μέσῳ ὑμῶν. VI. 9. Καὶ οὕτως ἐπεστειλάμην ὑμῖν, μετάδοτε καὶ ὑμεῖς ταῖς τέκνοις ὑμῶν εἰς αἰεὶ καὶ πειθόμενοι τῷ Θεῷ ἀκούσατε. 10. καὶ γένοιτο τὸ γένος μου εἰς σωτηρίαν εἰς αἰεὶ.

VII. 1. καὶ ταῦτα εἰπὼν κατεφίλησεν αὐτοὺς καὶ ἐκδίωξι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. 2. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ ταῦτα ἤνεγκαν αὐτὸν εἰς Χεβρὼν καὶ ἔθηκαν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ ἐν ᾧ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 3. καὶ πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ πέντε.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΝΕΦΘΑΛΕΙΜ Η ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΑΘΟΤΗΤΟΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Νεφθαλείμ υἱοῦ Ἰακώβ, τοῦ ὀγδοῦ υἱοῦ Βάλλης, τῆς δούλης Ῥαχήλ, περὶ φυσικῆς ἀγαθότητος. 5. Ἀκούσατε ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ὑμῶν λέγοντος.

II. 1. Ἐπειδὴ κοῦφος ἤμην τοῖς ποσὶ μου ὡς ἔλαφος, ἔταξέ με ὁ πατήρ μου Ἰακώβ εἰς πᾶσαν ἀποστολὴν καὶ ἄγειν καὶ φέρειν καὶ γε ὡς ἄγγελον εὐλόγησέ με. 2. καὶ γὰρ ὁ κεραμεὺς οἶδε τὸ σκεῦος, πόσον χωρεῖν θέλει ποιῆσαι καὶ οἶσει πηλὸν καὶ ποιεῖν αὐτὸ καθὼς θέλει οὕτω καὶ ὁ Κύριος πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ πνεύματος ποιεῖ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος τὸ πνεῦμα ἐντίθισι. 3. καὶ ἐν μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ ἴσον ποιεῖ καὶ οὐκ ἔστι λοιπὸν ἐν καὶ τρίτον μέρος τριχὸς ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ, οὕτω ὅμοιον ποιεῖ. 5. ὅτι οὐκ ἔστι πᾶν πλάσμα καὶ πᾶσα ἐννοία ἣν οὐκ ἔγνω Κύριος. 6. Ὡς ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ· καὶ ὡς ἡ προαίρεσις αὐτοῦ, οὕτω καὶ σύννοια αὐτοῦ καὶ ἡ πρᾶξις αὐτοῦ· ὡς ἡ καρδία αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ. ὡς ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἢ ἐν νόμῳ Κυρίου ἢ ἐν νόμῳ Βελίαρ. 7. καὶ ὡς κεχώρισται ἀνάμεσον φωτὸς καὶ σκότους ὁράσεως καὶ ἀκοῆς· οὕτω κεχώρισται ἀνάμεσον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι ἐν τῷ ἐνὶ προσώπῳ ὁμοίον ἔστι. 8. πάντα γὰρ ἐν τάξει ἐποίησεν ὁ Θεὸς καλὰ, ἐν τῇ μορφῇ τῆς κεφαλῆς συνημμέναι εἰςὶ τρίχες πρὸς δόξαν, εἴτα καρδίας εἰς φρόνησιν, κοιλίας εἰς διάκρισιν, στομάχου κάλαμον πρὸς ὑγίειαν, ἥπαρ πρὸς θυμὸν, χολὴν πρὸς πικρίαν, ἀκοὴν εἰς γέλωτα, ψύας εἰς δύναμιν, πλευρὰς εἰς θήκην, ὀσφὺν εἰς ἰσχύν, καὶ πάντα καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις. [Φυλάσσετε τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἰ φοβεῖται τις τὸν Θεὸν ὅλη τῇ ψυχῇ καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἔστι καὶ κρατεῖ αὐτῶν· εἰ τις ἀποβάλλει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τότε ἐν τῇ διαθέσει αὐτοῦ ἐργάζεσθαι ἄρξουσιν θυμὸς, λοιδορία, βαρυνκαρδία, χόλος, μέθη, πολυφαγία, πορνεία, ζηλοτυπία, ἀπληστία, λοιδορία, φθόνος καὶ πᾶν βδέλυγμα]. 9. πάντα ποιήσαντας ἐν τάξει ἐν φόβῳ Θεοῦ, III. 1. καὶ σιωπῶντας τὰ μέρη τῆς καρδίας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ κρατεῖν, καὶ ἀπορρίπτειν τὸ θέλημα τοῦ διαβόλου. 2. Ἥλιος γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἀστέρεις οὐκ ἀλλοιοῦσι τάξιν αὐτῶν, οὕτως καὶ

ὁμοίως μὴ ἀλλοιώσγητε [νόμον Θεοῦ] ἐν ἀταξίᾳ πράξεων ὑμῶν. 3. Ἐθνη γὰρ πλανηθέντα ἔπесε καὶ ἀφέντα τὸν Κύριον ἠλλοίωσαν τάξιν αὐτῶν καὶ ἐπηκολούθησαν τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐξηκολούθησαν πνεύμασι πλάνης. [καὶ τοὺς βίους αὐτῶν ὁδηγοῦσιν ἐν ἀταξίᾳ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν γίνεται βρῶμα τῷ Σατανᾷ]. 4. Ὁράτε γάρ, τέκνα μου, γινώσκετε τὸ στερῆμα τῆς γῆς καὶ θαλάσσης ἐν πᾶσι τοῖς δημιουργήμασιν, [καὶ] Κύριον τὸν ποιήσαντα ταῦτα πάντα ἵνα μὴ γίνησθε ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, αἵτινες ἐνήλλαξαν τὰς τάξεις αὐτῶν.

IV. 1. Ταῦτα γὰρ ἐννόησα ἐν ταῖς γραφαῖς (Ἐνώχ), ὅτι καὶ γε καὶ ὑμεῖς ἀποστήσεσθε ἀπὸ τοῦ νόμου Κυρίου, καὶ ἄρξεσθε πορεύεσθαι κατὰ πᾶσαν ἀνομίαν τῶν ἐθνῶν. 2. Καὶ ἐπάξει ὑμῖν Κύριος αἰχμαλωσίαν, καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν καὶ κακώσει (καὶ) θλίψει ζήσετε ἕως ἂν κατακρίνη Κύριος πάντων ὑμῶν. 3. καὶ οὕτως ἐπιστρέψετε καὶ ἐπιγνώσεσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος. 4. καὶ ὅτε ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, πάλιν ἁμαρτήσεσθε καὶ Κυρίου ἐπιλήσεσθε. 5. Καὶ ἡ μακροθυμία τοῦ Κυρίου ἐλεύσεται [ὡς] ἄνθρωπος ποιῶν δικαιοσύνην ἀπὸ τῆς γενεᾶς Ἰούδα, καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς πάντας τοὺς μακρὰν καὶ τοὺς ἐγγύς.

VIII. 2. Διὰ τούτου γὰρ ἀνατελεῖ σωτηρία, καὶ ἐν αὐτῷ εὐλογοῦνται Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ. 3. τὸ σκήπτρον γὰρ αὐτοῦ φανεῖται, ὁ Θεὸς τῆς ζωῆς ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐν τῇ γῇ σώζει καὶ ἐκλέγει τοὺς ἁγίους, [ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἀκούσαντες αὐτοῦ διασπερείσθητε κατὰ τὸ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· ὑμῖν γὰρ ἐν τοῖς πρώτοις ἦν βασιλεία ἐπαγγελλομένη]. 4. καὶ ὁ Θεὸς δοξάζεται ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' ὑμᾶς· [ὑμεῖς γὰρ ἐννοοῦμεν καὶ ἀκούσατε τοῦτο] καὶ ὁ Κύριος ἐλεεῖ ὑμᾶς, καὶ οἱ ἄγγελοι ἐλεοῦσιν [ὑμεῖς εἰ δὲ μὴ ἀκούετε αὐτοῦ, κοινωνοὶ ἔσεσθε τῶν βασάνων· τοῖς δὲ ἀκούουσιν ἐτοιμάζονται οἱ θρόνοι καὶ ἡ δόξα ἐν τοῖς οὐρανοῖς].

IX. 1, 2. Καὶ ταῦτα εἰπὼν τὴν ψυχὴν ἀπέδωκεν ὁ Νεφθαλεὺς, ὁ ὄγδοος υἱὸς Ἰακώβ καὶ υἱὸς Βάλλης· ἔζη ἑκατὸν καὶ τριάκονα καὶ δύο ἔτη καὶ ἐτάφη ἐν Χεβρών ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΓΑΔ ΠΕΡΙ ΜΙΣΟΥΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Γὰδ περὶ μίσους, ἐκαλέσατο γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπε· 2. Ἐννατος υἱὸς ἐγενόμην τῷ Ἰακώβ, καὶ ἦμπε ἀνδρείος ἐπὶ τῶν ποιμνίων. 3. Ἐγὼ ἐφύλαττον ἐν νυκτὶ τὸ ποίμνιον καὶ ἐπεὶ ἤρχετο ἐν νυκτὶ λέων ἢ ἕτερον θηρίον ἔκτεινα αὐτόν, 7. καὶ ἀπᾶς ἄρνον ἐξεῖλόμην ἐκ τοῦ στόματος θηρίου καὶ ἐθανάτωσα καὶ ἔφαγον. 6. καὶ ὁ ἀδελφός μου Ἰωσήφ ἰδὼν εἶπε τῷ πατρί, λέγων

κτείνας πρόβατον οὐκ ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Ζέλφας καὶ Βάλλας. 8. καὶ ἐνεκότεον τῷ Ἰωσήφ περὶ τοῦ λόγου τούτου, 9. καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ ἦν ἐν ἐμοὶ καὶ οὐκ ἤθελον οὔτε δι' ὀφθαλμῶν οὔτε δι' ἀκοῆς ἰδεῖν τὸν Ἰωσήφ.

II. 2, 3. Καὶ ἠθέλησα ἐξελαύνειν βίον αὐτοῦ ἐκ τῆς γῆς, ὥσπερ βοῦς χαράσσει ὄγμον ἀρούρας· καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Συμεὼν ἐπωλήσαμεν τοῖς Ἰσραηλίταις.

III. 1. Καὶ νῦν ἀκούσατε, τέκνα μου, λόγους ἀληθείας τοῦ ποιεῖν δικαιοσύνην, καὶ πάντα νόμον ὑψίστου, καὶ μὴ πλανᾶσθαι τῷ πνεύματι τοῦ μίσους, ὅτι κακὸν ἐστὶν παντὶ ἀνθρώπῳ. 2. πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν ποιῇ μισούμενόν ἐστι βδέλυγμα. ἐὰν ποιῇ νόμον Κυρίου, τοῦτον οὐκ ἐπαινεῖ, [τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους οὐ] θέλει τὴν δικαιοσύνην. ἐὰν τις φοβῆται Κύριον, τότε ἀγαπᾷ. 3. λοιδορεῖν τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, τοῦ τὸν νόμον δικαιούντος καταφρονεῖ, καταλαλιὰν ἀσπάζεται, ὑπερφηανίαν ἐπαινεῖ, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ μίσους ἐτύφλωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [ὥστε μὴ μεμῆσθαι τοῦ Θεοῦ].

IV. 2. Οὐ θέλει ἀκοῦειν τοὺς λόγους νοουθετήσεως περὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἀδελφῶν. 3. ἐὰν γὰρ πταίσῃ, ὁ ἀδελφὸς εὐθὺς ἀγγέλλει πᾶσι, καὶ κολασθεὶς ἀποθανεῖται. 6. ὁ ποιοῦν τὰ ἀγαθὰ αἰεὶ σπουδάζει, ὡς ἀγαπῶν καὶ θέλων τοὺς νεκροὺς ζωοποιῆσαι, καὶ τοὺς ἐν ἀποφάσει θανάτου θέλει ἀνακαλέσασθαι, οὕτως τὸ μῖσος τοὺς ζῶντας θέλει ἀποκτεῖναι, καὶ τοὺς ἐν ὀλίγῳ ἁμαρτήσαντας οὐ θέλει ζῆν. 7. Τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους συνεργεῖ τῷ Σατανᾷ ἐν πᾶσιν εἰς θάνατον τῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἀγάπης συνεργεῖ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ εἰς σωτηρίαν ἀνθρώπων.

V. Κακὸν οὖν τὸ μῖσος, τὸ φῶς σκότος ποιεῖ καὶ συκοφαντίαν ἐκδιδάσκει καὶ θυμὸν καὶ πᾶν κέρδος αἰσχροὺν ποιεῖ καὶ τῆς πράξεως τοῦ διαβόλου τὴν καρδίαν πληροῖ. [Ὁρᾶτε γάρ, τέκνα, λέγω ὑμῖν ὅτι] 2. ἡ δικαιοσύνη ἐκβάλλει τὸ μῖσος τοῦ διαβόλου καὶ κολλᾶται τῇ ἀγάπῃ τοῦ Κυρίου. 3. ἀλήθεια γὰρ ἐξελάττει τὸ μῖσος, καὶ ἡ ταπεινότης ἀναιρεῖ τὸ μῖσος. Ὁ γὰρ δίκαιος αἰδεῖται ποιῆσαι ἄδικον οὐχ ὑπὸ ἄλλου καταγινωσκόμενος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας καρδίας. 6. ταῦτα ἐγὼ ἔσχατον ἐγνων μετὰ τὸ μετανῶσαι με περὶ τοῦ Ἰωσήφ ἀδελφοῦ. 7. Ἡ γὰρ ἀληθὴς μετάνοια φωτίζει τοὺς ὀφθαλμούς, ἀποβάλλει καὶ διαφθείρει τὴν ἁμαρτίαν, γνῶσιν παρέχουσα τῇ ψυχῇ, καὶ δὴναι τὸ διαβούλιον πρὸς σωτηρίαν. 9. Ἐπήγαγε γάρ μοι ὁ Θεὸς νόσον ἥπατος καὶ εἰ μὴ αἱ εὐχαὶ Ἰακώβ τοῦ πατρός μου, ὀλίγου οὐκ ἐξῆλθε ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμα. 10. ὁ Θεὸς οἶδε δι' ὧν ἄνθρωπος παρανομεῖ, δι' ἐκείνων καὶ κολάζεται. 11. Τὰ ἥπατά μου ἐνέκειτο ἀνίλεως κατὰ τοῦ Ἰωσήφ—

καὶ ἐκρινόμεν ἔν νόσφ (ἐπὶ μῆρας) ἑνδεκα· [διὰ ταῦτ' ἐννόησα ὅτι ὁ Θεὸς οὕτως ἐποίησε κατ' ἐμοῦ, ὅτι καὶ] ἐγὼ τοσοῦτον χρόνον ἐνείχων τῷ Ἰωσήφ, ἕως ἂν πραθῇ.—VI. 1. καὶ νῦν, τέκνα μου, ἕκαστος λέγοι τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἀγαπήσατε ἀλλήλους ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ πάσῃ διανοίᾳ [καὶ] ἐκ πάσης ψυχῆς. 3. Ἐάν τις ἀμάρτη εἰς σε, σὺ πρῶτον ἐξόριζε ἀπὸ σεαυτοῦ τὸν ἰδὼν τοῦ μίσους. [Αἱ γὰρ παρακλήσεις εἰς εἰρήνην οὐκ ἀκούονται] 5. ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ ταραχῇ τῶν μυστηρίων ὑμῶν.

VII. 2. Εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς ὑμῶν ὑπερῆφανής γίγνεται μὴ φθονήσῃτε, ὅτι πάσῃ σαρκὶ καταθεῖν ἔστι. ὁ δὲ Θεὸς τὸν ἔκαινον φέρει τῷ διδόντι τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀναγκαῖα τοῖς ἀνθρώποις. 4. Ἐὰν δὲ ἐκ κακῶν τις πλουτίσῃ μὴ ζηλώσῃτε αὐτόν. 6. ὁ γὰρ πένης καὶ ἀφθογος ἐπὶ πᾶσι Κυρίῳ εὐχαριστεῖ, αὐτὸς παρὰ πᾶσι πλουτεῖ εὐλογοητοῖς τρόποις.

VIII. 1. Εἶπατε δὲ καὶ ὑμεῖς ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν, ὅπως τιμήσωσιν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ. ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ Κύριος σωτὴρ τῷ Ἰσραὴλ. 2. Ἐγὼν γὰρ ὅτι ἐπὶ τέλει ἀποστήσονται τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν πάσῃ πονηρίᾳ καὶ ἐν διαφθορᾷ ἔσονται ἐνώπιον Κυρίου. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν προσέφερε τὴν ψυχὴν τῷ Κυρίῳ 5. καὶ ἔταφον αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ. καὶ ἦν πάντα τὰ ἔτη τοῦ Γὰδ ἑκατὸν καὶ πενήκοντα καὶ πέντε, καὶ Γὰδ ἦν υἱὸς Ζέλφας ὁ τέταρτος.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΑΣΗΡ ΠΕΡΙ ΚΑΚΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΕΤΗΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἀσὴρ περὶ κακίας καὶ ἀρετῆς. 2. Ἀκούσατε, εἶπε, τέκνα Ἀσὴρ, τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ὑποδείξω ὑμῖν πᾶν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 3. Δύο ὁδοὺς ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ δύο διαβουλία καὶ δύο πράξεις καὶ δύο τόπους. 4. Διὰ τοῦτο πάντα δύο ἔστιν, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός. 5. Δύο ἔστι διαβουλία ἐν στέρνοις ἡμῶν διακρίνοντα ἡμᾶς. 6. Ἐὰν οὖν ἄνθρωπος τις εἰς τὴν δικαιοσύνην ἐπιτρέπηται καὶ τὰ διαβουλία αὐτοῦ. Ἐὰν πίπτῃ εἰς τὴν ἀμαρτίαν ὁ ἄνθρωπος ἢ δι' ἄγνοιαν ἐν τίνι (ἀμάρτῃ) εὐθὺς μετανοεῖ, [καὶ διὰ τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ καθαίρει τὰ ἀμαρτήματα αὐτοῦ]. 7. Δίκαια γὰρ λογιζόμενος ἀνατρέπει τὸ κακὸν καὶ ἐκρίθει τὴν ἀμαρτίαν. 8. εἰ τις ἐπιτρέπει εἰς ἄλλους τρόπους τὸν τρόπον αὐτοῦ, πᾶσα πρᾶξις αὐτοῦ ἐν πονηρίᾳ [καὶ διὰ κακίαν ἐπαινεῖται, καὶ διδάσκει τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἀεὶ τὰ ψευδῆ λέγειν] καὶ ἀπωθούμενος τὸ ἀγαθὸν λήψεται τὸ κακόν, εἰπερ θέλει τι ἀγαθὸν ποιεῖν, εἰς κακὸν μεταστρέφει. 9. Ὅταν γὰρ εὖ ἀρξῇται ὡς ἀγαθὸν ποιῶν, τὸ τέλος τῆς πράξεως αὐτοῦ εἰς κακὸν ποιεῖν ἀνελαύνει, ὅτι ὁ θησαυρὸς τῶν διαβουλίῶν αὐτοῦ κατακυριεύεται ὑπὸ τοῦ Βελίαρ καὶ ἐπεπεπλήρωται τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης [ἄνθρωπος κατὰ βίαν ποιεῖ].

II. 5. Κλέπτων καὶ πλεονεκτῶν, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἔλαει τοὺς πτωχοὺς. διπρόσωπον μὲν καὶ τοῦτο. 8. Μοιχεύουσιν καὶ πορνεύουσιν, καὶ ἔτι ἀπέχονται ἔθασμάτων καὶ ἔγαν τις νηστεύει. καὶ τοῦτο διπρόσωπόν ἐστι. [Ὁράτε οὖν, τέκνα ἐμοῦ, ὡς εἶπον] 7. τοιαῦτα γὰρ διαφθείρει τὴν ψυχὴν, καθαρίζει τὸ σῶμα. 10. Ἐγώ, τέκνα, εὗρον ἐν βιβλίοις τοῦ δικαίου Ἐνώχ, λέγουσι III. 1. μὴ γίνησθε διπρόσωποι τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ κακίᾳ, ἀλλὰ προσκολλήθητε τῷ ἀγαθῷ, ὡς ὁ Θεὸς ἀναπαύεται ἐν αὐτῷ καὶ ἄνθρωποι θέλουσιν ἐν αὐτῇ παρακύπτειν [καὶ κατὰ τὸ ἦθος τῆς κακίας μὴ ἰδεῖν τὴν χάριν]. 2. καὶ νῦν, τέκνα, φεύγετε τὴν κακίαν τοῦ Βελιάρ εἰσελθοῦσαν εἰς τὰς ἀγαθὰς ὑμῶν πράξεις.

V. Ὁράτε οὖν, τέκνα, πῶς δύο ἐστὶν ἐν πᾶσιν, καὶ ἐν ὑπὸ τοῦ ἐνὸς κέκρυπται καὶ πένθος ἐν ἀδελφοῖς ἐν ποιήσει καὶ αἰσχροκέρδεια ἐν χαρᾷ κρύπτεται τῇ μέθῃ τὰ τολμηρὰ κρύπτεται καὶ ἡ λύπη ἐν ἀδελφοῖς καὶ τῇ τροφῇ. 2. ὁ θάνατος διαδέχεται τὴν ζωὴν, καὶ τὴν τιμὴν διαδέχεται ἡ ἀτιμία, καὶ ὁ ποιῶν τὰ ἀληθῆ ἐστὶν ἐν τῷ φωτί, ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀδικίαν ἐν τῷ σκότῳ πορεύεται. 4. ἐγὼ ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου (ταῦτα) ἔδοκίμασα καὶ οὐκ ἐπλανήθην ἀπὸ τῆς ἀληθείας Κυρίου.

VI. 4. Τὸ γὰρ τέλος δείκνυσιν τὴν δικαιοσύνην ἢ τὴν ἀδικίαν. 5. ἐπεὶ γὰρ τῇ ἐντολῇ (τοῦ Θεοῦ) ἡ ψυχὴ μου ἠρπάσθη τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ, ταχέως φαίνεται τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. Ἡ γὰρ ψυχὴ, ἐλέγχουσα τὰς φροντίδας καὶ τὰς πράξεις, πάσχει σφόδρα ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ἐδούλευσεν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ βίῳ αὐτῷ. 6. Εἰ δὲ ψυχὴ πορεύεται ἐν ἀληθείᾳ, τότε ἐν χαρᾷ ἐγνωρίσει τὸν ἀγγελον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ ἀγγελος παραμυθείται αὐτὴν εἰς τὸν αἰώνιον βίον.

VII. Ὑμεῖς δέ, τέκνα, μὴ γένεσθε ὡς Σόδομα, ἀγνοήσαντες τὰς ἐντολὰς Θεοῦ. 2. Εἶδον γὰρ ἐν βιβλίοις τοῦ Ἐνώχ τοῦ δικαίου ὡς σφόδρα πλανᾷσθε καὶ πολλὰ τιμωραὶ ἔσονται ἐφ' ὑμῖν καὶ πονήσετε ἐν ξέναις χώραις, [ἀλλὰ τῇ ἐλεημοσύνῃ τοῦ Κυρίου ἐπιστρέψετε εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, ὅπου ὑπέσχετο ὁ Κύριος τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ], καὶ ἔσεσθε ἐκεῖ 3. ὥς ὁ Ὑψιστος ἐπισκέψεται τὴν γῆν [καὶ τοῖς ζῶσι ἐν αὐτῇ ἔξει εὐσπλαγχνίαν], καὶ αὐτὸς ἐλεύσεται ὡς ἄνθρωπος μετὰ ἀνθρώπων ἐσθίων καὶ πίνων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ συντρίβων τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος δι' ὕδατος. Οὗτος σώσει πολλοὺς [ἐξ] Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη, Θεὸς εἰς ἄνδρα ὑποκρινόμενος. 4. Εἶπατε οὖν ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν μὴ ἀπειθεῖν αὐτῷ. 5. Ἀνέγνων γὰρ ἐν βιβλίοις Ἐνώχ τοῦ δικαίου, ὅτι ἀπειθοῦντες ἀπειθήσετε αὐτῷ καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε εἰς αὐτόν, μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ. 6. Διὰ τοῦτο διασκορπισθήσεσθε εἰς τὸ εὖρος τῆς γῆς, καὶ ἔσεσθε ἐν διασπορᾷ, καὶ

ἐξουθενωθήσεσθε ὡς ὕδωρ ἀχρηστον. 7. [καὶ ὁμολογοῦντες τότε τὸ ὄνομα] τοῦ Κυρίου πάλιν πιστεύσετε καὶ ἐπιθήσει αὐτοῖς τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

VIII. 1. Εἶτα δὲ εἶπεν αὐτοῖς· θάψατέ με εἰς Χεβρών. καὶ ἐκοίμηθη ὑπὸ αἰωνίῳ. 2. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ὅτι υἱὸς ὡς ὁ πατὴρ ἐνετελειάτο αὐτοῖς. καὶ ἔζη πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ τρία, Ἄσπρ ὁ υἱὸς Ἰακώβ δέκατος, υἱὸς Ζέλφας.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΩΣΗΦ

[Ἐπὶ τούτοις οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ εἶπον· ὁ πατήρ σου λίσσεται σε, λέγων, εἰπετε τῷ Ἰωσήφ· Συγγνώθι αὐτοῖς τὴν σκολιότητα τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὡς κακὸν ἐποίησάν σοι καὶ νῦν ὁ Θεὸς ἀνέησι σκολιότητα τοῖς δούλοις (αὐτοῦ), τοῦ πατρὸς σου χάριν. Ὁ Ἰωσήφ ταῦτα ἀκούσας ἐκλαύσατο ὅτε οἱ ἀδελφοὶ εἰς δούλους μετεβλήθησαν, καὶ Ἰωσήφ σφόδρα στενάζας εἶπεν αὐτοῖς· οὐχ ὥσπερ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ πάντες]. I. 4. ὑμεῖς ἐμσησάτέ με, ἀδελφοί, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠγάπησέ με, ὑμεῖς δὲ ἠθέλετέ με ἀνελεῖν καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ἐφύλαξέ με, εἰς λάκκον με ἐβάλετε ἀλλ' ὁ Ὑψίστος ἀνῆγαγέ με. 5. ἐπωλήσατέ με εἰς δούλον, καὶ ὁ Θεὸς ἐκ πάντων ἐλευθέρωσέ με [καὶ πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ δοῦναι κρίσιν ἐποίησέ με], 5. εἰς αἰχμαλωσίαν ἐλήφθην καὶ ἡ κραταιὰ αὐτοῦ χεὶρ ἐβοήθησέ μοι· ἐν λιμῷ συνεσχέθην καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος διέθρεψέ με. 6. μόνος ἤμην ἐν λάκκῳ, ἀλλ' ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου παρεκάλεσέ με· ἐν ἀσθενείᾳ ἤμην ἀλλὰ ὁ σωτὴρ ἐχαρίτωσέ με, ὠνεῖδισάν με ἐν δεσμοῖς 7. καὶ ἐν (διαβολαῖς), ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐρρύσατό με, καὶ ἐν λόγοις πικροῖς οἱ Αἰγυπτῖοι ἐκβάλλουσίν με.

II. 2. Καὶ ἠγωνισάμην τῷ πάθματι ἐλθόντι ἐπ' ἐμέ ἀπὸ γυναικὸς ἐπειγούσης με παρανομεῖν μετ' αὐτῆς ἀλλ' ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς μου ἐφύλαξέ με ἀπὸ ταύτης φλογὸς καιομένης. 3. Ἐφυλακίσθην, ἐτύφθην, ἐμυκτηρίσθην καὶ ἔδωκέ με Κύριος εἰς οἰκτιροὺς ἐνώπιον πάντων τῶν δεσμοφυλάκων ἐν τῷ δεσμοπηρίῳ. 4. Οὐ γὰρ ἐγκαταλείψει τοὺς φοβουμένους αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ ἐν δεσμοπηρίῳ σκοτεινῷ οὔτε ἐν δεσμοπηρίῳ ἢ δεσμοῖς, ἢ θλίψεσιν ἢ ἀνάγκαις 5. οὐ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἐπαισχύνεται ὁ Θεός. οὐδὲ ὡς γηγενὴς ἀσθενεῖ ἢ ἀπωθεῖται. 6. ἐπὶ πᾶσι δὲ [τόποις] παρίσταται καὶ ἐν διαφόροις λύταις παρακαλεῖ παρών. 7. ἐν δέκα πειρασμοῖς ὁ Θεὸς ἐποίησέ με κρατερόν.

IV. 1, 5. Ποσάκις ἡ Αἰγυπτία σαίνουσά με εἶπε, εἶπερ συνέσει μοι ἀποβαλὼν εἰδῶλον τοῦ Αἰγυπτίου Πέστεφρῆ. 7. Θέλω ὑμᾶς πιστεῦσαι κατὰ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου σου. 8. ἀποκρινάμενος αὐτῇ εἶπεν

Ἀμεμεφρή, ἡ δέσποινά μου οὐ καθαρὰ καὶ Θεὸς ὁ Κύριος βούλεται τοὺς φοβουμένους αὐτὸν μὴ τοῖς λάγνοις χαρίζεσθαι. [Ἀτὴ δὲ μᾶλλον ἔθηκε τὴν ἐσθῆτα ὥστε περιπλέκειν ἐμέ].

VI. 1. Καὶ ἀποστέλλει μοι βρῶμα ἐν γοητείᾳ πεφυραμένον. 6. καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου ἀπεκάλυψε. 4. Μετὰ ταῦτα εἰσελθὼν εἰς τὴν κοίτην μου εἶπον αὐτῇ, ὅτι ἐνόμιζεν κτείνειν ἐμέ ἀδίκως ὅτι ἐπεμψέ μοι τὸ βρῶμα τῷ (φαρμάκῳ) θανάσιμῳ μεμιγμένον, καὶ 7. ὅτι γνολῆς τῶν ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούντων οὐ κατισχύει κακία ἀσεβούντων, λαβὼν ἐνώπιον αὐτῆς φαγεῖν ἡρξάμην· ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ἐστὶ μετ' ἐμοῦ. 8. Ἡ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον εἰς τοὺς πόδας μου, καὶ ἔκλαυσε, καὶ συνέθετό μοι μὴ ποιῆσαι ἔτι τὴν ἀσέβειαν ταύτην, [καὶ ὅμως ἐξεγείρεται ταῖς φροντίσιν καὶ ἔσω ὁ δαίμων τῆς ἀκολασίας ἐπιπλέγει αὐτήν].

Μετὰ ταῦτα ὡς ἐγὼ ἦλθον πρὸς αὐτὴν διὰ τῶν ἀναγκαίων, λέγουσά μοι VIII. 2. καὶ αἶρουσα τῆς ἐσθῆτος ἑσυρὲ με εἰς τὴν κοίτην αὐτῆς. Καὶ ἐγὼ συνέστρεψα ἀμφὶ ἑμαυτὸν τὴν ἐσθῆτα. καὶ ἔφυγον ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας. 3. ἡ δὲ οὐ δεξαμένη τὸ θέλημα ἑσυκοφάντισέ με πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Ἐγὼ δὲ ἐτύφθην καὶ ἐβλήθην εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ ἡ Αἰγυπτία ἀνέτετο κατ' ἐμοῦ IX. 1. καὶ εἶπε πολλάκις πλήρωσον τὸ θέλημά μου, καὶ ἐξελευθερώσω σε ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ σώσω σε ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου. 2. Ἐγὼ δὲ καὶ ἐν φροντίδι οὐ συνεχώρησα αὐτῇ· ἀγαπᾷ γὰρ ὁ Κύριος τὸν ἐν στέγῃ σκοτεινῇ νηστεύοντα ἐν διανοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς βασιλικοῖς μεγαλείοις τὸν ἄνδρα τρέφοντα ἑαυτὸν ἐν πορνείᾳ 3. ὁ πορευόμενος ἐν φροντίσιν λήψεται δόξαν, καὶ ὁ Θεὸς οἶδε οὐ ἔχει χρεῖαν, καὶ δώσει αὐτοῖς ὃ καὶ ἐμοὶ ἔδωκε.

[Νῦν οὖν, ἀδελφοί, μὴ φοβεῖσθε. ἐγὼ θρέψω ὑμᾶς καὶ δόμους ὑμετέρους. παραμυθίσομαι γὰρ λέγων αὐτοῖς. καὶ οὕτως ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἰγυπτὸν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο ζῆν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐστήριξε πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔζη ἔτη ἑκατὸν καὶ δέκα καὶ βλέψας τοὺς παῖδας τοῦ Ἐφραὴμ τρεῖς υἱοὺς τοῦ γένους Μάχερ, υἱοῦ Μανασσή. καὶ Ἰωσήφ εἶδε τὴν ἡμέραν οὐ μακρὰν ἀπέχουσιν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ προστίθεται τοῖς προγόνοις καὶ τῷ πατρί, καὶ ἤρξατο λέγειν τοῖς πλησίοις Ἰδοὺ πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις ἀνέχουσαι τὸ σῶμά μου ἀδυνατοῦσι, καὶ τὸ κράτος ζωοτρόφον ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπῆλθεν τὸ κράτος τῆς δυνάμεως καὶ νόσοι γίνονται κρατερώτεραι ἐν ἐμοί, καὶ οὐκέτι ἔχω μέρος ἐν τοῖς ζῶσιν ἐπὶ τῇ γῇ, καὶ οὐκ ἔχω ἀπὸ τοῦ νῦν οἰκίαν καὶ μικρὸν χρόνον πρόσθεν τοῦ θανάτου λέξω τι ὑμῖν καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀδελφῶν μου].

XVII. 1. Ἠκούσατε γάρ, τέκνα μου, ὅσον ἐγὼ ἔπαθον [ἀπὸ τῶν

ἀδελφῶν μου, ἀλλὰ γνωόμενος δοῦλος, μετεβλήθην]. ἵνα μὴ κατασχύνω τοὺς ἀδελφούς 2. καὶ ὑμεῖς οὖν ἀγαπάτε ἀλλήλους, τέκνα μου, καὶ ἐν μακροθυμίαις ζητε μὴ φέροντες αἰτίας ἄλλος ἄλλῳ. 3. Τέρπεται γὰρ ὁ Θεὸς ἐπὶ ὁμονοίᾳ ἀδελφῶν, καὶ ἐπὶ προαιρέσει καρδίας εὐδοκεῖτε πρὸς τὸ ζῆν. 4. καὶ ὅτι ἦλθον οἱ ἀδελφοί μου εἰς Αἴγυπτον, ὥς καὶ αὐτοὶ ὁρῶσι, καὶ πάλιν ἔδωκα τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ οὐκ ὤνειδισα τῇ ὕβρει ἀλλὰ καὶ παρεκάλεσα αὐτοὺς 5. καὶ ἔτι μετὰ θάνατον Ἰακώβ περισσοτέρως ἠγάπησα αὐτούς. 6. οὐκ ἀφῆκα γὰρ αὐτοῖς θλιβῆναι, καὶ ὃ ἦν ἐν χειρὶ μου, αὐτοῖς ἔδωκα. 7. οἱ υἱοὶ γὰρ αὐτῶν υἱοί μου. καὶ τοὺς υἱούς μου ὥς δούλους αὐτῶν ἐποίησα. ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἦν ψυχὴ μου, καὶ πᾶν ἄλγος αὐτῶν ἄλγός μου καὶ πᾶσα μαλακία αὐτῶν ἀσθένειά μου, τὸ φῶς αὐτῶν φῶς μου καὶ ἡ βουλὴ μου σὺν αὐτοῖς ἦν. 8. καὶ οὐχ ὕψωσα ἑμαυτὸν ἐν αὐτοῖς ἐν ἀλαζυνείᾳ διὰ τὴν κοσμηκὴν δόξαν μου, ἀλλ' ἤμην ἐν αὐτοῖς ταπεινὸς [καὶ ὑφεμένος, ἐπαίρων αὐτοὺς μᾶλλον ἢ ἑμαυτόν].

XVIII. 1. Ἐὰν οὖν ὑμεῖς, τέκνα μου, θέλητε πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἐντολαῖς Κυρίου [καὶ τὰ δῶρα τῆς γῆς ἔδεισθε καὶ ὁ στέφανος τῆς βασιλείας πλεχθήσεται ὑμῖν. καὶ ἐπισκiasθήσεσθε τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ εὐλογίᾳ τοῦ κτίστου αἱ ἀκτῖνες ἡλίου λάμπουσιν ἐφ' ὑμᾶς]. 2. καὶ ἐὰν θέλῃ τις κακοποιῆσαι ὑμᾶς, ὑμεῖς [ἐξ ἰσχύος ὑμῶν] ἀγαθὰ ποιοῦντες βοηθεῖτε αὐτῷ καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ ἀπὸ παντὸς κακοῦ [τῇ ἰσχύϊ καὶ κράτει αὐτοῦ] ὁ Θεὸς λυτρώσει ὑμᾶς. 3. Ἐωρᾶτε γάρ ὅτι [Θεὸς ἐποίησέ μοι ταπεινωθέντι καὶ πωλουμένῳ καὶ συκοφαντηθέντι καὶ πάντα ἔπαθον τῇ ὑπομόνῃ, ἐπαινῶν τὸν Θεόν μου καὶ ὥς κρατερὸς στρατὸς ὠπλισμένος τῷ σιδήρῳ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἀφαιρεῖ με ἐκ τῆς δουλείας καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ κύριον τῆς Αἰγύπτου ἐν πάσαις τύχαις ἐποίησέ με].

XIX. 1. Ἀκούσατε, τέκνα μου, ἐνύπνιον δ εἶδον λέξω ὑμῖν. 2. Ἰδοὺ δώδεκα ἔλαφοι ἐνέμοντο καὶ οἱ ἐννέα διηρέθησαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ὁμοίως καὶ οἱ τρεῖς. 8. καὶ εἶδον ὅτι ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη παρθένος, ἔχουσα στολὴν βυσσίνην καὶ ἐξ αὐτῆς προῆλθεν ἄμνος ἁμώμος. καὶ πάντα τὰ θηρία ὥρμων κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐνέκνησεν αὐτὰ ὁ ἄμνος καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς εἰς καταπάτησιν. 9. Καὶ ἔχαιρον ἐπ' αὐτῷ οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ πᾶσα ἡ γῆ. 10. Ταῦτα δὲ γενήσεται ἐν καιρῷ αὐτῶν [εὐφράνθησαν ἐν αὐτοῖς], ἐν ἰσχύταις ἡμέραις. 11. Ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Λευὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, χάριτι σώζων πάντα τὰ ἔθνη [καὶ τὸν] Ἰσραὴλ. 12. Ἡ γὰρ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰῶνος. ἡ δὲ ἐμὴ βασιλεία ἐν ὑμῖν ἐπιτελεῖται ὡς ὁπωροφυλάκιον μετὰ τὸ θέρος οὐ φαίνεται.

[Ἄκουσον οὖν, ᾧ Ἰουδαίε, τί λέγει τὸ ἐνύπνιον τοῦ Ἰωσήφ. Ἐώρακα γὰρ δώδεκα ἐλάφους, καὶ ἑλαφοὶ εἰσιν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι, εὐαγγελιζόμενοι τὰ σημεῖα ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐννέα αὐτῶν, εἶπε, στρώννυνται ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν διδάσκοντες καὶ βαπτίζοντες ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. οὕτως εἶπον τρεῖς, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ὁμοίως ἐκήρυξαν καὶ ἀπέθανον οὐκ ἐξιόντες ἐξ Ἱερουσαλήμ. Ὡς ἡ γραφὴ ἔλεξε ὅτι Ἡρώδῃ τῷ ἀνόμῳ Ἰακῶβ ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου τῷ ξίφει ἐκτάνθη καὶ οὕτως ὁ Στέφανος ὁ διάκονος καλούμενος ἐλιθάσθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ὅστις ἐκραζε λέγων, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, οὐ γὰρ οἶδασι ὅτι ποιοῦσιν. καὶ εἶδον, εἶπεν, ὡς ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη παρθένος, τοῦτό ἐστ' ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἰούδα, θυγάτηρ Ἰωακίμ, ἔχουσα, εἶπε, στολὴν βυσσίνην. τοῦτό ἐστι καθαρὰ καὶ ἄνευ πλάνης, ἀλλὰ ἀγνή καὶ ὑπεραγνή. Ἐξ αὐτῆς, εἶπε, προῆλθεν ἄμνος ἁμώμος, τοῦτό ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἥπιος καὶ ταπεινὸς ἄνευ κακίας, καὶ ἄνευ πονηρίας. ἐξαιρεῖται οὐκ εἰδὼς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἐξ ἀριστεροῦ αὐτοῦ ὡς λέων, εἶπε, Ἰδοὺ ἐστι ὡς λόγος τοῦ Θεοῦ· μεγάλως καὶ δεινῶς καὶ φοβερῶς ἐπισημαίνεται καὶ πάντα τὰ θηρία ὥρμων (κατ' αὐτοῦ). Τοῦτό ἐστι, ὑμεῖς ταλαίπωροι Ἰουδαῖοι εἴδετε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λαβόντα ταπεινὴν μορφήν, καὶ ὡς ἄγρια θηρία ἐκράζετε καὶ ὥρμήσατε εἰπόντες, λάβετε, λάβετε, σταυρώσατε αὐτόν, γένοιτο τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμῶν καὶ ἐπὶ τέκνοις ἡμῶν.

Ἐνίκησεν αὐτοῖς ἐκ νεκρῶν ἐγερθεὶς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὗ ὑμεῖς κατεφρονήσατε, κακῶς ποιοῦντες, καὶ ὤλεσεν αὐτὸς ἐν καταπατήσει, τοῦτό ἐστι, ὀδισθε εἰς δουλείαν ὑπὸ τὰ ἔθνη. καὶ καταπατεῖσθε ἕως τοῦ νῦν ἐν ταῖς χώραις ἡμῶν καὶ περὶ τούτου ἠγαλλιάσαντο οἱ ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι καὶ πᾶσα ἡ γῆ. Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν συνήψει τὰ ἄνω σὺν τοῖς κάτω ἅμα ἐν ἐνὶ φαιδρᾷ εὐλογίᾳ. τοῦτο γὰρ γενήσεται ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ. Ἰακῶβ γὰρ ἦν ἐν τῷ τρίτῳ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἐν ἐννάτῳ ἔτει καὶ ἠγαλλιάσατο ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. Τούτου ἐστιν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ὁ γὰρ πρῶτον ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι ἤγαγεν. περὶ τούτου οἱ προφῆται ἔλεξαν καὶ ἡμεῖς ἀγαλλιώμεθα περὶ αὐτοῦ, ἕως τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. Καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου. καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, τοῦτό ἐστι, ἐκ γένους Ἰούδα καὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Λευὶ δέξεται ἡγεμονίαν τῇ χάριτι σώζων πάντα τὰ ἔθνη (καὶ) Ἰσραὴλ. καὶ ἐννόει ὅτι οὐ μόνον Ἰσραὴλ ἦν ὁ σώζων ἀλλὰ πάντα τὰ ἔθνη. Ἔως γιγνόμενος οὐ μόνον Ἰσραὴλ ἔσωσε γίγνομενος ἐξ ἀγνῆς παρθένου, καὶ πάντα τὰ ἔθνη εἰς σωτηρίαν ἔσυρε καὶ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιας. Ἐννόει

δὲ ἄρ' οὐκ ἦν τούτου ἀμνοῦ ἡ παρθένος· καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ μεταλλάσσεται εἰς τοὺς αἰῶνας.

XX. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέτεινε τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ λέχει καὶ ἐκοιμήθη ὑπνου αἰώνιον. 5, 6. Καὶ ἐπέυθησαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ καὶ πᾶσα ἡ Αἴγυπτος ὅτι ὡς ἐν μέλος ἔπαθον σὺν αὐτῷ καὶ ἔζη Ἰωσήφ πάντα τὰ ἔτη ἑκατὸν καὶ δέκα (καὶ) ἀπέθανε.]

ΔΙΑΘΗΚΗ BENIAMIN ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΙΑΣ ΚΑΘΑΡΑΣ

[Συνεκάλεσε γὰρ Βενιαμὴν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἤρξατο λέγειν ἐν τοῖς ὧσιν αὐτῶν. Ἐγὼ Βενιαμὴν [υἱὸς] τοῦ γήρως τοῦ πατρός μου Ἰακώβ καὶ ἦν νεώτερος πάντων τῶν ἀδελφῶν μου]. I. 2. ὡς Ἰσαάκ, ὁ πάππος ἡμῶν, ἐτέχθη τῷ Ἀβραάμ, ἑκατοστῷ ἔτει, οὕτως καὶ γὰρ τῷ Ἰακώβ, ἐν ἑκατοστῷ ἔτει. 4. ἡ γὰρ Ῥαχὴλ μετὰ τὸ τεκεῖν τὸν Ἰωσήφ δώδεκα ἔτη ἐστείρευσε. καὶ προσηύξατο Κυρίῳ μετὰ σπουδῆς δώδεκα ἡμέρας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκέ με. 5. Διὰ τοῦτο ἐκλήθην υἱὸς ἡμερῶν, ὃ ἐστὶ Βενιαμὴν.

III. 1. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἀγαπήσατε Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ φυλάξατε ἐντολὰς αὐτοῦ, μιμούμενοι τὸν ἀγαθὸν καὶ ὁσιον ἄνδρα Ἰωσήφ. 2. Καὶ ἔστω ἡ διάνοια ὑμῶν εἰς τὸ ἀγαθόν, ὡς καὶ με οἴδατε. 3. [οὕτως ζῆτε καὶ ὑμεῖς] φοβεῖσθε Κύριον καὶ ἀγαπάτε τὸν πλησίον καὶ ἐὰν τὰ πνεύματα τοῦ Βελίαρ εἰς πᾶσαν πονηρίαν θλίψεως ἐξαιτησῶνται ὑμᾶς, οὐ μὴ κατακυριεύσῃ ὑμῶν πᾶσα ποιηρία θλίψεως, ὡς οὐδὲ Ἰωσήφ τοῦ ἀδελφοῦ μου. 4. Πόσοι τῶν ἀνθρώπων ἠθέλησαν ἀνελεῖν αὐτὸν καὶ ὁ Θεὸς ἐσκέπασεν αὐτόν; ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν Θεὸν καὶ ἀγαπῶν τὸν πλησίον αὐτοῦ τοῦτ' οὐκ ἀνάγκη τι φοβεῖσθαι. 5. καὶ εἴπερ πόλλην ὕβριν οἱ υἱοὶ τοῦ κόσμου ἐπιφέρουσι, οὐ προχωρήσουσι καὶ ὑπὸ θηρίου οὐ δύναται κυριευθῆναι βοηθούμενος ὑπὸ τῆς τοῦ Κυρίου ἀγάπης ἣτις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἦν ἔχει πρὸς τὸν πλησίον. 6. καὶ γὰρ ἐδεήθη τὸν πατρός ἡμῶν Ἰωσήφ, λέγων· ὦ ἀγαθὲ πάτερ, Ἰακώβ, προσεύχου περὶ τῶν υἱῶν σου τῷ Κυρίῳ, ἵνα μὴ λογίσγῃται αὐτοῖς ὡς ἁμαρτίαν ὁ Κύριος, ὅτι ἐνεθυμήθησαν πονηρὸν περὶ ἐμοῦ. 7. Καὶ οὕτως ἐβόα Ἰακώβ μεγάλῃ φωνῇ, λέγων· ὦ τέκνον εὐλογηθεῖς, νικᾷς ἐμὲ τοῖς σπλάγχνοις. 8. πληρωθήτω ἐν σοὶ προφητεία ἀνθρώπων, ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ σώσει τὸν κόσμον. ὅτι ἡμῶμος ὑπὲρ ἀνόμων ἀποθανεῖ ἐν τῷ αἵματι τῆς διαθήκης, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐθνῶν καὶ Ἰσραὴλ, καὶ καταργήσει Βελίαρ καὶ τὸν ὑπηρετοῦντα αὐτῷ.

IV. Καὶ ὁρᾶτε, τέκνα, τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς Ἰωσήφ τὸ τέλος· μιμήσασθε τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, ἵνα καὶ ὑμεῖς στεφάνους δόξης

φορέσητε. 2. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὄμμα, ἐλεᾷ γὰρ πάντας, καὶ ὡς ἁμαρτωλοί. 3. καὶ βουλευόμενοι περὶ αὐτοῦ εἰς κακά, οὕτως ὁ ἀγαθοποιὸς νικᾷ τὸ κακόν, σκεπαζόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ χάριν. 4. Ἐάν τις δοξάζεται οὐ φθονεῖτε αὐτῷ, ἐάν τις πλουτῇ μὴ ζηλώσητε. τὸν πένητα ἐλεεῖτε, τῷ ἀσθενοῦντι συμπαθεῖτε, [τοὺς ἀδελφούς ἀγαπάτε, τῶν οἰκείων μὴ ἐπιλανθάνεσθε]. τὸν Θεὸν ἀνυμνεῖτε. 5. καὶ τῷ ἔχοντι φόβον Θεοῦ βοηθεῖτε, κολάζετε τὸν ἀθετοῦντα τὸν Θεὸν καὶ ἀποστρέφετε ἀπὸ τῆς ἀδίκης ὁδοῦ αὐτοῦ· ἀγαπάτε τὸν ἀγαπῶντα τὸν Θεὸν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν.

V. 2. Ἐὰν γὰρ συνδεδεσμένοι ἐστέ τῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ τὰ πνεύματα τῆς πλάνης φεύγει ὑμᾶς. 3. Ὅπου γὰρ ἐστὶ ἀγαθὴ φροντίς ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖ καὶ τὰ πνεύματα πλάνης φεύγει αὐτόν. 4. καὶ δίκαιον ἄνδρα μηδαμῶς ὑβρίζειτε, καὶ ὁ δίκαιος ἀγαπᾷ τὸν κολάζοντα καὶ σιγᾷ. 5. ἐὰν γὰρ εἰς τὴν ψυχὴν κολάζεται, εὐχὰς ποιῶν φαίνεται λαμπρὸς τῷ Ὑψίστῳ. Οὕτως ἀδελφός μου Ἰωσήφ.

VI. 1. Ἀπέκλινε γὰρ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ἀλλ' εἶχε τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης τὸν κύριον τῆς ψυχῆς. 3. καὶ οὕτως ὑμεῖς, τέκνα μου, μὴ λυπῆτε τοὺς πλησίους σου 2. μὴδὲ συλλέγεσθε τὸν πλοῦτον τοῦ ἀδίκου. μὴ τέρψησθε ταῖς ἀδικίαις, καὶ μὴ ἐπάγησθε τῷ αἰνίγματι τῶν ὀφθαλμῶν [εἰς τὴν κακίαν] ἀλλ' ἀεὶ, τέκνα μου, (ὁ Κύριος) συλλήπτωρ ὑμῶν. [καὶ συζεύχθητε τοῖς δίκαια φρονούσιν καὶ φεύγετε, τέκνα μου, τὴν μάχαιραν τῆς πονηρίας, μάχαιρα γὰρ ἐγειρομένη τέμνει τὸν τράχηλον τοῦ ἀνθρώπου. καὶ ποιηρία συναγειρομένη περὶ ἀνθρώπου θλίβει καὶ εἰς τὴν φάρυγγα τρέπεται εἰς ὀψληστον Ἄδην].

VII. 2. Ἡ δὲ μάχαιρα ἐπὶ τὰ κακῶν μήτηρ ἐστί. πρῶτον συλλαμβάνει ἢ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ. καὶ φυτεύει φθόνον. δεῦτερον τὴν ἀπώλειαν, τρίτον θλίψιν, τέταρτον αἰχμαλωσίαν, πέμπτον ἔνδειαν, ἕκτον ταραχὴν, ἑβδομον ἐρήμωσιν. 3. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Καὶν ἐπὶ τὰς ἀδικίας παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀβὲλ τοῦ ἀδελφοῦ, κατὰ γὰρ ἑκατὸν ἔτη μίαν πληγὴν ἐπήγαγεν αὐτῷ ὁ Κύριος. Διακοσίῳ ἔτῳ ἀπὸ [τοῦ χρόνου] ὅτε Καὶν ἔκτεινε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 5. Ἐν τοῖς ἑπτακοσίοις ἔτεσιν ὁ Καὶν ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμὲχ ἐν τοῖς ἑβδομηκοντάκις ἐπτά. 6. Ὅτι ἕως τοῦ αἵματος οἱ ὁμοιούμενοι τῷ Καὶν εἰς τὴν μισαδελφίαν τῷ αὐτῷ φόνῳ καὶ τῇ αὐτῇ κολάσει κριθήσονται.

VIII. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἀποδράσατε τὴν ἐχθρὰν καὶ κακίαν καὶ μισαδελφίαν καὶ προσκολλᾶσθε τῇ ἀγαθότητι καὶ τῇ ἀγάπῃ. 2. Καὶ μὴ ἔχητε αἰσχροὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι ἀναπαύεται ἐπὶ τοιούτοις ὁ Θεός. 3. Ὡς περὶ γὰρ ὁ ἥλιος οὐ μαίνεται προσέχων ἐπὶ κόπρον καὶ

βόρβορον, ἀλλὰ μᾶλλον ἀμφοτέρα ψύχει καὶ ἀπελαύνει τὴν δυσωδίαν, οὕτω καὶ δεῖ τὸν καθαρὸν εἶναι ἐν τοῖς μiasμοῖς τῆς γῆς.

ΙΧ. Ὑπενόησα δὲ περὶ τῶν λόγων τοῦ Ἐνὰχ τοῦ δικαίου, φύλαξασθε, τέκνα μου, ἀπὸ τῆς πορνείας Σοδόμων. Εἰ δὲ ὑμεῖς διαφθείρεσθε καὶ γαμεῖτε τὰς γυναικας τὰς ὑβριστικὰς καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ὅτι εὐθὺς αὐτὸς λήψεται αὐτήν. 2. καὶ ἀποστελεῖ ὁ Ὑψιστος τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ τῇ ἐπισκέψει τοῦ μονογενοῦς, ὥσπερ προφήτου. 3. καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν πρῶτον ναὸν καὶ ἐκεῖ Κύριος ὑβρισθήσεται καὶ ἐπὶ ξύλου ὑψωθήσεται. 4. Καὶ ἔσται τὸ ἄπλωμα τοῦ ναοῦ σχιζόμενον εἰς δύο καὶ καταβήσεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὡς πῦρ ἐκχυνόμενον. 5. καὶ ἀνελθὼν ἐκ τῶν λαῶν ἔσται ἀναβαίνων ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανόν. Ἐγὼν δὲ ὅλος ἔσται ταπεινὸς ἐπὶ γῆς, καὶ ὅλος ἔνδοξος ἐν οὐρανῷ.

XI. 2. Ἀναστήσεται γὰρ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐκ τοῦ γένους μου ἄνθρωπος ἀγαπητὸς Θεῷ καὶ ποιῶν τὰ ἐπιτήδεια γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη [δυνάματι τοῦ καλουμένου καὶ ἐγγράφεται ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν ἁγίων. καὶ ὑμῖν, τέκνα μου, ὅσα ἐννόησα εἶπον]. XII. 1. [καὶ ἰδοὺ παραδίδομαι τῷ τάφῳ], καὶ θάπτετε ἐμὲ ἐν Χεβρῶν ἐγγὺς τῶν πατέρων μου. 2. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη Βενιαμίν, υἱὸς Ἰακώβ, δωδέκατος υἱὸς Ῥαχὴλ, καὶ πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. [καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἀπέθανον ἐν Αἰγύπτῳ, διδόντες. διαθήκας τοῖς υἱοῖς καὶ υἰωνοῖς, ὅσας εἶχον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ προεφήτευσαν προορῶντες κινούμενοι τῷ ἁγίῳ πνεύματι. τὰ μέλλοντα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν τελεῖσθαι πάντα ἐγνώρισαν καὶ ἔλεγον αὐτοῖς· Ἐχετε ἀγαθὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Ὑψιστος ἐπισκέψεται τοὺς πένητας, καὶ ἐν σιγῇ θλίψει τοὺς ἀμελοῦντας αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν τοὺς λελειμμένους ἐν τοῖς ἔτεσι διασκορπισθήσονται εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς τὴν ὕβριν τῶν ἐθνῶν].

APPENDIX VI

Collation of the second Sinaitic MS. *i* where it diverges from *h* for the Testaments of Reuben, Simeon, Levi, and Judah i-xx.¹

T. REUBEN.

Page 1, line 3 *πρώτου*. l. 4 *ῥσα*. l. 5 after *αὐτόν* add *καὶ ἐκάλεσε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ*. For *ἐν* read *ἐν τῷ*. l. 8 *συνήχθησαν*. P. 2, l. 11 add *τὴν* after *ἐμίαν*. P. 3, ll. 7-8 does not om. as *h*. l. 11 *οἶά μοι μὴ γένηται ἐν Ἰσραὴλ οὕτως*. P. 4, l. 9 *γίνεται βρώσις*. l. 11 *ἔκτον* (so also *h* whose reading is not given in notes). l. 13 *ῥσχατα*. l. 14 *ἀγνοίας πεπλήρωται*. P. 5, l. 8 *τέταρτον μαγκανίας*. l. 9 *περιμεργίας*. l. 10 *ὑπερφανίας*. om. *ῥνα*. l. 10 *ἀπειλίαν*. P. 6, l. 7 *νουθεσίαν*. l. 10 *αὐτὴν φυλάξατε*. l. 12 *προσέχετε ὅψει γυναικεία*. P. 7, l. 3 *γύμνωσιν*. l. 4 om. *ἕως οὗ*. l. 5 *ἀπίοντος*. l. 7 *εὐφραδὶ* (*h* *υρφαδὶ*—so read in notes). l. 10 *αἰσθανθείσης*. P. 8, l. 6 *ἀποθάψετε*. l. 9 *ὀνειδισμοὺς αὐτῶν συνειδήσεις μου*. l. 10 *ἐλέγχει με περὶ*. P. 9, l. 15 *προσεκάλεσεν*. P. 10, l. 1 *ἐδέξατο*. l. 4 for *πονηροῦ* read *πονηροῦ πράγματος*. l. 5 om. *γάρ*. l. 6 om. *οὐδὲ . . . ὑμῶν* through hmt. l. 9 *σεαντίας*. l. 10 *ἰσχυον καταγοητεύσασθαι . . . καταγωνίζονται*. P. 11, l. 3 *μηχανῶνται*. l. 5 *τὸν ἰόν*. l. 10 *κοσμῶσιν τάς*. l. 13 *τετήρηται*. P. 12, l. 1 *καὶ τὴν πρᾶξιν μετεσχηματίζοντο γάρ*. l. 4 *διανοία τῆς φαντασίας*. l. 6 *φθάνοντες*. l. 8 *αἰσθήσεις ὑμῶν*. l. 9 *συνδιάγειν* (so also *h*). P. 13, l. 3 *οὖν λέγω ὑμῖν*. l. 10 *ὅτι αὐτὸς γινώσκεται*. l. 12 *ἀρχιερέα χριστοῦ*. P. 14, l. 4 *δέξτε εὐλογίαν*. l. 7 *παντὸς λαοῦ* (so also *h*).

T. SIMEON.

P. 15, l. 3 *υἱοῦ Ἰακώβ*. P. 16, l. 3 *τῆς δέσσεως*. P. 17, l. 4 *ῥουβὶμ εἰς Δοδαῖμ*. P. 18, l. 3 *ἀποστῶ* (so also *h*). l. 10 *πάσας τὰς διανοίας* (so also *h*). P. 19, l. 6 *αὐτῷ, οὗτος*. P. 20, l. 11 *τέκνα μου*. P. 21, l. 1 *ὥς* (so also *h*). ll. 7-8 *τῷ σώματι, ἥ καὶ ἐν* (so also *h*). l. 11 *ἐκίνησεν*

¹ This MS. *i* was not discovered till the spring of 1906, when the above section of my Text had already passed through the press. Since the two Sinaitic MSS. *h* and *i* are derived from one archetype, I have given the readings of *i* only where it diverges from *h*, except in some cases where *h* is omitted in my Notes or was wrongly copied or read. In these cases *i* and *h* alike are given.

(sic). Copy of *h* very corrupt but probably *h* = *i*. Since *c*, *d* read *ἐνίκησεν* it is probable that *α* read *οὐκ ἐνίκησεν εἰς αὐτόν* = *לֹא הִכָּהוּ אֵלָיו*. P. 22, l. 7 *οὐν ἀπό* (so *h* should be read). l. 14 *πολεμον κυρίου πολεμήσει*. l. 17 *τις εἰς ἡγεμονίαν*. P. 23, l. 1 *ταῦτα* (*h* *τούτο*). *δικαίω* (*h* reads *διάγω*?). l. 4 *δοτὰ μου*. l. 7 *πληθυνθήσονται*. l. 13 *Χετταῖοι καὶ* (so *h*). l. 14 *τότε ἐκλείψει*. l. 17 *πολέμων*. P. 25, l. 5 *ἐγώ* (so *h*). l. 13 *χάρων ὁ κύριος*. P. 26, l. 4 *οὕτως*. *καὶ* (so *h*). l. 7 *ἐτῶν ὡν ῥκ*.

T. LEVI.

P. 27, l. 11 *ἕως ἡμέρας κρίσεως*. P. 28, l. 7 *Βαλμαούλ* (so *h*). l. 9 *ἐπὶ ταύτας τοίχους*. P. 31, ver. 11, l. 3 *γένος ἀνθρώπου* (so *h*). P. 32, ll. 8-9 *διατὶ ἐστὶ θυνός*. *ἐπειδὴ* (sic—so *h* but reads *δευτός ἐπεί*). P. 33, ll. 1-2 *ἐν δικαιοκρίσι*. l. 17 *καὶ ἐν*. l. 19 *καταλύνει ἡ*. P. 34, l. 10 *λογικόν*. P. 35, chap. iv, l. 3 *οὐρανῶν* (so also *h*). P. 36, l. 9 *καὶ ἐπὶ*. P. 37, l. 6 *ἀγιον καὶ ὑψιστον*. l. 8 *κατοικῆσαι* (so also *h*). P. 39 margin, second line from bottom, *καὶ τὸ ὄνομα* (so also *h*). P. 40, l. 13 *Ἡεμβλακὴν τὸν οὐγενήν* (sic). P. 41, l. 9 *χλευάσει . . . αὐτούς*. P. 42, l. 9 *πέταλον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πίστεως*. l. 12 *μοι καὶ εἰπὼν μοι*. P. 43, l. 2 *ὁ μὲν πρῶτος* (so also *h*). l. 4 *ἐψάμοισεν* (sic) *ἀρτον* (so also *h*). *ἀγιον ἁγίον*. l. 6 *ὁμοίαν*. P. 44, l. 6 *τῷ κυρίῳ καὶ θεῷ*. P. 45, l. 10 *κρεταὶ γραμματεῖς* (so also *h*). P. 46, l. 1 *ἐκρυψα κτὰ τοῦτο* (so also *h*, omitting *καὶ* before *ἐκρυψα*). l. 10 *τὸ πρῶν*. P. 48, l. 2 *καὶ πετεινοῦ πρόσφερε θυσίαν αὐτοῦ*. l. 4 *καὶ θεῷ ἡμῶν*. l. 6 *καὶ νῦν* (so also *h*). l. 7 *τίεκα μου* (so also *h*). l. 13 *βαστάσαι*. P. 49, l. 5 *ὃν ἐκλέγεται* (so *h*). l. 9 *ἐκάλεσε*. P. 50, l. 6 for *ἔτεκέν μοι* reads *ἐκάλεσα Μεραρί* (next nine (?) letters lost in photo) *Μεραρί τῷ τεσσαρακοστῷ*. P. 51, l. 1 *ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ*. l. 2 *πικρασμός* (sic). P. 52, l. 12 *ἡμῶν*. P. 53, l. 6 *διότι*. l. 11 *ὑγιασμένοι ἦτε*. P. 54, l. 12 *πᾶς γὰρ ὅς*. P. 56, l. 7 *ποιήσεν*. l. 11 *ἡμῶν*. l. 13 *τοῦ κόσμου*. l. 21 *ληστεύσητε*. P. 57, l. 3 *τοῦ θεοῦ*. l. 9 *τὰ ἀγαθὰ*. P. 58, l. 1 *βδελύσσεται*. l. 3 *διακρίσεως* (so also *h*). l. 7 *καταλειφθῇ*. P. 59, l. 1 *καὶ ἀληθινῶν* (so also *h*). l. 4 *ὁρμήσητε ἀποκτείναι* (so also *h*). P. 60, l. 7 *αὐτῶν πλήρης*. ll. 9-10 *ἰωβηλαίφ ἐν πένθει ἀγαπητοὶ ληφθήσεται* (so also *h*). l. 14 *ἀδικία ἑαυτῶν*. P. 61, l. 3 *μιασμός ὃν οὐ δύναμαι*. l. 9 *αὐτῶν καί*. l. 15 *περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τότε* (so also *h*). l. 19 *ἐν ἄψ* (i.e. *ἀνθρώπων*). P. 62, ll. 7-8 *κεφάλαι ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὕδωρ θαλασσῶν*. P. 63, ll. 9-10 *ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς καὶ φωτισθήσονται*. l. 13 *ἐπὶ τῆς γῆς ἱερωσύνη*. P. 65, ll. 1-2 *καὶ οὗτος ἔτιωε τοῖς πόδας* (so also *h*).

T. JUDAH.

P. 66, l. 4 *ὑπήκουον*. P. 68, l. 2 *αὐτήν . . . αὐτήν* (so *h* also in second

case). l. 5 συσσάσης (sic). l. 7 ἤλθον δύο (so also *h*). P. 69, l. 5 Ναχώρ (so also *h*). P. 70, last line, λίθους. P. 75, ll. 10-11 πόλεως βασιλείς. P. 76, l. 6 νυκτί δὲ βαθεία (so also *h*). ver. 5 τότε οὖν ἐγώ (so also *h*). P. 77, l. 5 οὐδὲν ποιηρόν (*h* οὐδὲν ποιηρόν κακόν). l. 7 om. ver. 9. ver. 11 φοβούμενοι ἐμοὶ καὶ τοὺς ἀδ. (*h* φοβ. ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀδ.). Chap. VIII, 1 Ὀδουλομακίτην (*h* Ὀδολομακίτην). P. 78, l. 4 om. καὶ τοὺς . . . Σηλώμ by hmt. P. 79, l. 5 προσάγων (so also *h*). P. 80, l. 5 om. πυροῦ. P. 82, l. 13 βουλομένου (so also *h*). P. 85, last line of note 44 read αὐτὸν for τὸ ὄνομα αὐτοῦ (so also *h*). P. 86, l. 13 ἐπιθυμιῶν ὑμῶν μηδὲ ἐν ἐπενθυμίσει τῶν διανοιῶν ὑμῶν ἐν ὑπερηφανείᾳ. P. 87, l. 1 ἐκαυχασάμην. l. 5 Ἀκὰν (so also *h*) τὴν Χαναίτην. P. 88, l. 9 ὅτι ὁ οἶκος. P. 89, l. 2 πίης. l. 4 τὴν ἡδονήν (so also *h*). P. 90, l. 1 ἕως ὅτι. l. 2 ἐκβάλλει (so also *h*). l. 7 καὶ γὰρ (so also *h*). P. 91, l. 3 τοῦ ἀνδρός (so also *h*). l. 8 πίετε. l. 9 φόβου θεοῦ. l. 12 τὸν οἶκον (so also *h*). P. 92, l. 13 βασιλείαν. P. 93, l. 4 προπάπος (sic). l. 5 Ἰακὰβ οὗτι. P. 94, l. 8 εὐλογίαν αὐτοῦ (so also *h*). l. 9 προφήτῃ λαλοῦντι. P. 96, l. 1 ἐστὶ τὸ τῆς συνειδίσεως. l. 6 κατὰ στήθη. Here *εἰ* is obviously right and *ch* corrupt.

INDEX

[For the sake of brevity the Testaments are referred to in the following Index by their initial letters except in the case of the Testaments of Judah, Issachar, and Joseph which are denoted by Jud, Iss, Jos.]

*Αβέλ Iss 5⁴; B 7⁴.
 *Αβελμαούλ ('Αβελμαούμ, 'Εβαλμαούλ)
 L 2³ 2⁵ (β).
 *Αβιμά ('Αβιλά, 'Αμρβά) L 6¹.
 ἀβλαβής Z 5⁶.
 *Αβραάμ L 6⁸ 8¹⁵ 9¹² 12³ 12⁴ 15⁴ 18⁶
 18¹⁴ 19⁵; Jud 17⁵ 25¹; D 7³; N 1¹⁰;
 A 7⁷; Jos 6⁷; B 1² 10⁴ 10⁶.
 ἄβυσσος L 3³.
 ἀγαθοεργία Jos 18².
 ἀγαθοποιῶν B 4³ (β-γ) 5².
 ἀγαθοποιῶτα Jos 18² (β).
 ἀγαθός S 3³ 4⁴ 4⁵ (β) 4⁷; L 13⁴; Iss 3⁷
 3⁸; Z 1³ 7³; D 1⁴ 4³ (bdg); N 2⁴
 2⁵ 8⁵; A 1⁵ 1⁹ 3³ 4¹ 4³ 4⁴ 5⁴ (β);
 Jos 2⁷ 7⁵ 17³ 18¹; B 3¹ 3² 4¹ 4³ 4⁴
 5¹ 5³ 6¹ 6⁴ 6⁵ 11¹ 12³ (c).
 ἀγαθότης Jud 18⁴; A 3¹; B 8¹.
 ἀγαθὸν S 5².
 ἀγαθός Z 6².
 ἀγαλλίασις Jud 25⁵; B 10⁶.
 ἀγαλλιάω L 18⁵ 18¹⁴; N 6¹⁰.
 ἀγαπᾶω R 3³; S 2² 3⁶ 4⁴ 4⁶ 4⁷; Jud
 17¹ 21¹; Iss 1¹ 5³ 7⁶; Z 8⁵; D 1⁵ 17² 2¹
 5² 6²; N 1⁷ 8⁴ 10¹⁰; G 1⁵ 3³ 3⁵ 6¹ 6² 7⁷;
 A 2²; Jos 1³ 1⁴ 7⁵ 9³ 10³ 10⁵ 11¹ 17³
 17⁵; B 1⁵ 3¹ 3³ 3⁴ 4³ 4⁴ 4⁵.
 ἀγάπη R 6³; G 4³ 4⁴ 4⁷ 5²; A 2⁴;
 Jos 17² (β-α); B 3⁵ 8¹ 8² (β).
 ἀγαπητός L 8¹⁵ 17⁵ 18¹³; B 11².
 ἀγγελία N 2¹.
 ἀγγελος R 3¹⁵ 5³; S 2²; L 2⁶ 2⁸ 3⁷ 5¹ 5³
 5⁵ 5⁷ (β) 9⁵ 18⁵ 19⁵; Jud 3¹⁰ 10² 15⁵
 21⁵ 25¹; D 5⁴ 6¹ 6² 6⁴; N 8⁴ 8⁶; A 6⁴
 6⁶ 7¹; Jos 6⁷ 19⁵; B 6¹.
 ἀγίασμα L 18⁶; D 5².
 ἀγιασμός L 18⁷; B 10¹¹.
 ἄγιος S 6²; L 3⁵ 5¹ 8⁴ 8⁵ 8¹⁷ 9³ 9¹¹ 14³
 16⁴ 18¹¹ 18¹⁴; Jud 24²; Iss 5⁴; Z 9⁵;
 D 4³ 5¹¹ 5¹³ 5¹⁵; N 5³; A 7²; Jos 4¹;
 B 11⁴.
 ἀγιότης L 3⁴.
 ἀγιωσύνη L 18¹¹.
 ἀγνεία Jos 10².
 ἀγνοίω Jud 5⁵ (β) 12⁵ 19⁴; A 7¹ 7⁶;
 Jos 3⁵ 14⁴.
 ἀγνοια R 1⁶ 2⁵; L 3⁵; Jud 19³ (λ, β);
 Z 1⁵; G 5⁷.
 ἀγνωσία L 18⁹; Jud 19³.

ἀγοράζω N 11¹; Jos 15⁷ 16¹ 16² (c).
 ἀγρα Z 6².
 ἄγιος Jud 2³ (β) 2⁵ 2⁷; Iss 7⁷; A 4⁵.
 ἀγρίος S 4⁵.
 ἀγρός L 2¹²; Jud 2¹ 21⁷; Iss 1³ 3¹.
 ἀγχω Jos 7⁴.
 ἄγω S 4⁵; L 5² (β-dg); Jud 10¹ 23³ (β-d);
 D 5²; A 2¹; Jos 13¹ (bdg) 16⁴ 19⁵ (A)
 20⁵ (c, A).
 ἀγαπῶμαι A 6² (λ, β); Jos 2².
 Ἀδάμ S 6⁵; L 18¹⁰.
 ἀδελφή L 2³ 5³ 6³ 7³ 7⁴ (deg); Jud 1⁵.
 ἀδελφός R 1² 1⁴ 1⁵ 4² 6²; S 1¹ 2⁷ 2⁸ 2¹⁴
 4¹ 4⁷ 8⁴; L 6² (λ, β) 6⁵ 11⁵ 13³ 14¹ (β);
 Jud 3⁵ 4¹ 5⁴ 7³ 7¹¹ 9¹ 9² 13² 25¹;
 Iss 1³ 3¹; Z 1⁵ 1⁶ 2² 2³ 2⁷ 3³ (β) 3⁵ 3⁶
 3⁵ 4¹ 5³ 5⁴ 6⁵ 8⁵; D 1⁴ 2² 2³; N 1⁷ 1⁹
 7⁴; G 1⁴ 2³ (β) 4⁵ 6¹ (bdg); A 7⁵; Jos
 1¹ 1² 1⁴ 10⁵ 10⁶ 11¹ 11³ 15⁵ 17¹ 17² 17⁴;
 B 2¹ 2² 2⁵ (A) 3³ 3⁵ 5⁵ 7¹ 10¹⁰ 12² (β).
 ἄδης R 4⁵; L 4¹; B 9².
 ἀδιακρίτως Z 7².
 ἀδιαλείπτως L 13³; Jos 3⁶.
 ἀδικέω S 5⁴; G 5²; A 2⁵; Jos 14¹; B 4².
 ἀδικία R 3²; L 2³ 3¹ 4¹ 4² 17⁵; D 6¹⁰;
 B 10⁵.
 ἀδικος Jud 21⁵ (β-α); D 3⁴ (β-δ); G 5²;
 A 4³ 5³ 5³; Jos 14¹.
 ἀδικω: Jud 21⁵; D 3⁴; Jos 14¹ (α).
 ἀδοξέω Jud 15¹; N 8⁵.
 ἀδρόναι Jud 1⁵; Iss 3¹.
 αἰρίος B 3⁴ (β-ag).
 αἰτός Jud 25⁵; N 5⁶.
 ἀηδία D 4¹.
 αἶψα R 2⁵.
 ἀσπερίω L 16²; A 2⁵; B 4⁵ (β-α).
 ἀθλιος Jos 7⁵.
 ἀθῶος L 10³ 16²; Z 2².
 αἰγυαλός Z 6¹.
 Αἰγύπτιος R 4³; S 8² 8² 8⁴; Z 3⁷ 3⁸
 (β-dg); Jos 17¹ (β) 3¹ 3⁴ 3⁵ 4⁵ (β-α)
 4⁵ (β) 5¹ (β) 7² (β) 8¹ (β-δ) 8⁴ (β-δ) 8⁵
 14⁵ 16⁵ 20¹ 20² 20⁵ (β).
 Αἰγύπτως R 7²; S 4³ 8⁴ (β) 9¹; L 11³ 12²;
 Jud 9⁵ 12¹¹ 12¹²; Z 3⁶ 6⁵ 8⁴; D 5⁵;
 G 1⁵ (β); Jos 11⁴ 11⁵ 17⁴ 20⁵ 20⁶ (c);
 B 2¹ 10¹ 12¹ (β) 12² (β) 12⁴.
 αἰδέομαι Jud 14⁴ 16²; G 5³ 6⁴; Jos 5²;
 B 5¹.

αἰδώς Jud 14⁷.
αἰκίω L 6³; Jos 16⁸ (αε).
αἶμα S 4³; L 16³; Z 2³ 3³; B 2³ 3³.
αἶξ Z 4³.
αἰρέω L 19³ (β-δε); A 2³.
αἶρω Jud 9³ 15⁴ 20³; Jos 19¹¹; B 12³ (c).
αἰσθάνομαι R 3¹⁴; Jud 15¹.
αἰσθησις R 3³ 16¹; N 2³.
αἰσχροῖν A 4⁴.
αἰσχροκερδία Jud 16¹.
αἰσχρορρημονία Jud 14³.
αἰσχύνω L 15³.
αἰσχύνω L 14¹ (β); Jud 14³ 14⁵ 14⁶ 14⁸ 15¹; Z 3⁷; Jos 11³ 15³ 16³ 17¹.
αἰτέω Jud 9⁷; Jos 8¹ 15⁷ 16³ 16³ 16⁴ (β-δε).
αἴτιος S 4³; Jud 14³ (β).
αἰχμαλωσία L 13⁷ 17³; Jud 4³ 5³ 5⁷ (α) 6³ (β) 7³ 23³; Z 9³ (bdg); D 5³ 5¹¹; N 4³ 5³; Jos 1³; B 7³ (β-bg).
αἰχμαλωτεύω Z 9³.
αἰχμαλωτίζω R 5³; Jud 21⁶; D 5¹³; N 11¹.
αἰχμάλωτος L 10⁴ 15¹; Jos 14³.
αἰών R 6¹³ (β-d); S 6³; L 4⁴ 8³ (β) 10³ 14¹ (α) 18³ 18¹³; Jud 15³ (β) 22³ 25³ 25⁵; D 5¹³ (β-ag) 6¹⁰; G 7³ (α, β-d); A 7¹; Jos 18¹; B 7³ 11³ 11⁴.
αἰώνιος R 5⁶ 6³ 6¹²; L 15³; Iss 7³; Z 10³; D 5¹¹ 5¹³ 7¹ (β); G 7³; A 5³ 6³ (α); Jos 19¹³ 20⁴ (β); B 10⁴.
ἀκαθάρσια L 15¹; Jud 14³; Jos 4⁴.
ἀκάθαρτος A 2⁴ 4³; B 5³.
ἀκακία Iss 5¹ 6¹.
ἀκάλυπτος R 3¹³.
ἀκαρπος N 3³.
ἀκαταμάχητος Jud 19⁴.
ἀκάτιον N 6³.
ἀκίνητος S 2⁴.
ἀκοή R 2³; D 4⁴; N 2⁷; G 1³; B 6³.
ἀκολασία Jos 7¹ (β) 9³.
ἀκολουθέω A 6¹.
ἀκοντίζω Jud 3³; G 1³.
ἀκουσίας D 4³.
ἀκούω R 1⁵ 2¹ 3³ 3³ 4³ 6³; S 2¹ 2³ 2¹⁰ 2¹¹ 3¹; L 3¹ 6³ 10¹ 13⁴ 17¹ 19¹; Jud 1³ 12¹ 12⁶ 13¹ 18³ 18⁵; Iss 1¹ 4¹; Z 1³ 3³ 4³; D 1³ 6³; N 1⁵ 2¹⁰; G 1⁴ 3¹ 4³ 4³ 6³; A 1²; Jos 1³ 5³ 7³ 9⁴ 12¹ 13¹ 15¹ 15⁵ 15⁶ 16¹ 19³; B 11³ (β).
ἀκρίς N 5⁴.
ἀλαζονεία D 1³; Jos 17³.
ἀλας L 9¹⁴.
ἀλγῆμα Jos 17⁷.
ἀλγῶ Jos 7³.
ἀλειμμα S 2³.
ἀλείφω L 8⁴.
ἀλήθεια R 3³ 3³ 6³; L 8³ 18³ 18³; Jud 14¹ 20¹ 20³ (β) 20³ 24³; Iss 7³; D 1³ 2¹ 2² 5³ 5¹³ 6³; G 3¹ 3³ 5¹; A 5³ 5⁴ 6¹; Jos 1³; B 6³ 10³.
ἀληθής D 6³; G 5⁷; A 2³.

ἀληθινός L 16²; D 1⁴; A 4³.
ἀλειύνω Z 6³ 6³.
ἀλίω L 9¹⁴.
ἀλλά *conspicissime*.
ἀλλάσσω Jos 14².
ἀλλήλων R 5³ (α, β-g); Jud 22³; Z 8³; D 4⁷ 5³; N 5³ (β); G 6¹ 6³ 7¹; Jos 17².
ἀλλοῖον Jud 17³; N 3³ 3³.
ἀλλος S 4⁴ (β); L 2³; Jud 3³ (β-g) 4¹ (β) 7⁷ 12⁷ 12³; Iss 2⁴ (β-dg), 5³ 7³ (β); Z 3³ (β); G 5³; A 2³ 2⁴ 4³; Jos 6³ 19⁴ (A).
ἀλλοτρίος L 13³; Jud 21³; D 5⁷; G 6³; Jos 14³.
ἀλλοτρίως D 7³.
ἀλλόφυλος L 9¹⁰; Jud 22³.
ἀλογος Z 5¹.
Ἀμαλῆς S 6³.
ἀμαρτάνω R 4⁴ 4³; L 3¹⁰ 6⁷; Jud 16³ 20³ (β); Iss 6³; Z 1⁴ 2³ 2³; G 4³ 4³ 6³ 6⁴; A 1³ 4¹ 7¹.
ἀμαρτία R 1¹⁰ 2⁴ 4³ (β) 4³; S 6¹; L 2³ 13⁷ 18³; Jud 14³ 14³ 19³ 21⁴ 24¹; Iss 7¹; Z 1⁷; N 8³; G 2¹ 6³; A 1⁷; Jos 7³ 14¹ 19¹¹; B 3⁶.
ἀμαρτωλός Jud 20³ 25³; A 4¹ (α); B 4¹.
ἀμαρῶν Jud 13⁴.
ἀμέριμος Jud 3³.
ἀμεταωόητος G 7³.
ἀμετανοήτως G 7³ (α).
ἀμείωντος Jos 4³.
ἀμμος Z 9¹ (β).
Ἀμνεία (Ἰαμνεία, Ἰαμνεία) N 6¹.
ἀν = ἐν c. pres. ind. D 2³; N 8³; A 1³.
ἀν c. pres. ind. L 13³; Iss 11¹ (α); c. pres. subj. in independent clause Iss 11¹; c. past imperf. R 3¹¹.
ἀνός Jos 19³ (A) 19³ 19¹¹; B 3³.
Ἀμορραίος Jud 7³ 12³.
ἀμπελῶν L 2¹².
ἀμφοτέροις N 5³; B 8³.
ἀμωμος Jos 19³; B 3³.
ἀναβαίνω L 9³; Jud 6³ 24³ (β); Z 2⁴ (β-dg); N 6³ (β-bg); Jos 19³ (A).
ἀνάβασις Jud 6³.
ἀναβλέπω Jos 6³.
ἀναβλύω Z 2³.
ἀναγγέλλω S 2¹; L 8¹⁰ 10¹; Z 5¹ (β) 7¹; N 7⁴; G 4³.
ἀναγγεῖσκω L 13³; Jud 18¹ (β); D 5⁴; N 4¹ (bdg); A 7³ (bdg).
ἀνάγκη Jos 2⁴.
ἀναγράφω B 11⁴.
ἀνάγω S 8³; L 9¹³; Jud 23³ 26³; Iss 7³; Z 10⁷; G 8³; A 8³; Jos 1⁴ 20³ 20³ (β); B 12³ (β).
ἀναδέννυμι Jos 2¹ (β-d).
ἀναδέχομαι L 16³.
ἀναδής G 6⁷; Jos 2³.
ἀναίματος L 3⁴.

ἀνείρεσις Jud 23³; G 2⁴ (β).
 ἀναιρέτω R 1¹; S 2³ 3³; L 6⁴ 14⁴; Jud
 2¹ 3¹ 3² 3³ 3⁴ 3⁵ 3⁶ 3⁷ 4² 7⁶ 8² 9⁶ 10² (β)
 10⁴ (α) 12⁶ 12⁶; Z 1⁶ 1⁷ 2¹ 2⁶ 4² 4¹¹;
 D 1⁷ 1⁸ (α); G 1² 2¹ 5² 5⁷ 6³; A 2⁷ 3⁴
 4²; Jos 1⁴ 5¹ 7³; B 2⁴ 3⁴.
 ἀναισθητέω L 3¹⁰.
 ἀναισχυντία Jud 16².
 ἀνακαινοποιέω L 16² (β) 17¹⁰.
 ἀνακαλίω G 4⁴; Jos 3¹.
 ἀνακαλύπτω Jud 14⁵.
 ἀνακλίνω G 1⁶.
 ἀναλαμβάνω Jos 16².
 ἀναλάμπω L 18⁴; Jud 24⁸.
 ἀνάληψις L 16² (β).
 ἀναλίσκεω N 4².
 ἀναμάρτητος B 3⁸.
 ἀναμένω A 5².
 ἀνάμεσον L 2⁷ (β); N 2⁷.
 Ἀνᾶν Jud 13².
 ἀνανεομαι B 9¹.
 ἀνάπανσις Z 10⁴.
 ἀναπαύω D 5¹²; A 2⁶ 3¹; B 8².
 ἀναπληρόω B 11².
 ἀναπνοή R 2⁶.
 ἀναρρίγγω Jud 26² (β).
 ἀνασκολοπιζέω L 4².
 ἀνάστημα L 16².
 ἀναστρέφω A 6².
 ἀνατελέω S 7¹; L 18⁸; Jud 24¹; Z 9²;
 D 5¹⁰; N 8²; G 8¹; Jos 19¹¹.
 ἀνατίθημι Iss 2⁶.
 ἀνατολή L 11⁴; Jud 5²; N 5¹.
 ἀνατρέπω A 1⁷.
 ἀναφαινώ B 5⁶.
 ἀναφέρω R 7²; S 8² (abδ); D 7² (β-d);
 B 12¹ (β).
 ἀναφύω D 3⁶.
 ἀναχωρέω Jos 5⁴ 16².
 ἀνδρεία S 2⁶.
 ἀνδρείος Jud 15⁴; G 1²; B 4⁴.
 ἀνείρω Jos 5¹ (α).
 ἀνεμος N 6⁴.
 ἀνέρχομαι L 2¹⁰; Jud 4² 9⁵ 12¹; Iss 7⁴;
 N 6²; B 9⁶.
 ἀνεσις B 2⁶ (c).
 ἀνετος Jos 14⁴.
 ἀνευ G 1⁹ (β).
 ἀνῆρ R 5¹ 5³ 5⁴ 5⁶ 6²; L 8³ 16² 16³;
 Jud 3² 3³ 3⁷ 4¹ (β) 5⁶ 17³ 18³; Iss 1⁷
 2¹; D 1⁴; N 2⁷; G 5⁴; A 4¹ (bdg)
 7²; Jos 4¹ 4² 4⁵ 5¹ 6² 7² 7³ 7⁵ 8⁴ 10⁶
 12² 14¹ (β) 14³ 15² 16²; B 3¹ 4¹ 5⁴ 6¹.
 ἀνηρίθμητος Jos 19⁵ (Α).
 ἀνθήω S 3³ 6².
 ἀνθίστημι S 5⁸.
 ἀνθομολογοῦμαι Jud 1².
 ἀνθρακίς R 2² 2³ 4⁷ 4⁸ 5¹ (β) 5² 5⁴ (β) 5⁶
 (β) 6² (β); S 2² 3¹ 4¹ (β) 4² 5² 6² 6⁷
 7²; L 2² 2⁴ 2¹⁰ 2¹¹ 3¹ 3² (α, α) 3¹⁰ 4¹ 8²
 (λ, β-γ) 8¹⁰ 13⁴ 14⁴ 14⁷ 17²; Jud 14⁴ 16⁴
 19⁴ 20¹ 20² (β) 20⁴ 21⁶ 21⁷ 24¹; Iss 1¹¹

3⁴ 7⁵ 7⁶ 7⁷; Z 5¹ 6⁴ 6⁷ 7⁸ 8¹ 8² 9⁷ 9⁸
 (bdg); D 1⁶ 5¹² 6³; N 2⁵ 4⁵ 8² 8⁴ 8⁸;
 G 3⁴ 4⁷ 5⁴ 5¹⁰ 7² 7⁶; A 1³ 2² 2³ 3¹
 3⁴ 4¹ 6² 6⁴ 7² 7⁵; Jos 2⁵ 5⁴ (β-d) 10⁴
 15⁶ 19⁶; B 3² 3⁴ 4² 5¹ 6⁴ 6⁷ 10⁷.
 ἀνίστατο R 6².
 ἀνίστατο G 5¹¹.
 ἀνίστημι R 1⁴ 1⁸; S 6⁷ 7²; L 8³ 8¹⁴ 9⁴
 17²; Jud 24¹ 25¹ 25⁴; Z 2⁷ 3⁴ 4¹² 10²;
 Jos 6² 8¹; B 10⁶ 10⁷ 10⁸ 11².
 ἀνοίγνυμι L 2⁵ 5¹ 18⁶ 18¹⁰; Jud 7² 9² 24².
 ἀνομέω L 10²; G 4¹ (β-δγ).
 ἀνόμημα D 1⁹ (β); G 2⁶ (β).
 ἀνομία R 3¹¹; L 2² (β); D 3² 6⁴; N 4¹;
 G 2⁶ (α) 4¹.
 ἀνομος L 3² (β) 17¹¹ 18⁶; D 5²; B 3².
 Ἀνοσιφία Jud 9² (β).
 ἀνοσος Z 5² 5⁴.
 ἀνταποδίδωμι Jud 13².
 ἀντίχω N 8⁴.
 ἀντί 9 times.
 ἀντίγραφον R 1¹; S 1¹; L 1¹; Jud 1¹;
 Iss 1¹; Z 1¹; D 1¹; N 1¹; G 1¹;
 A 1¹; Jos 1¹; B 1¹.
 ἀντί(η)λος Jos 7⁶.
 ἀντιποιέω Jos 7⁴.
 ἀντιτάσσω D 5⁴ (bdg).
 ἀντιφιλονεκτέω Jos 4⁷.
 ἀνυμνέω B 4⁴ (β).
 ἀνω L 3⁴.
 ἀξιος Jos 13² (β).
 ἀξίωω S 5².
 ἀξίωμα Jos 13².
 ἀοικέτος N 3¹.
 ἀόρατος R 6¹²; L 4¹.
 ἀπαγορεύω A 4⁵.
 ἀπάγω S 2¹⁰; D 5⁸.
 ἀπαίρω L 7⁴.
 ἀπακουτίω Jud 2⁶.
 ἀπαλλάσσω Jos 8⁹ 9¹.
 ἀπαλλοτρίβω B 10¹⁶.
 ἀπαλός N 1⁷.
 ἀπαρτίω L 9¹¹.
 ἀπαρχή L 9⁷ 9¹⁴; Jud 21² 23³ (α); Iss 5⁶.
 ἀπας Z 9⁴.
 ἀπατάω Jud 11² 12² 13²; N 3¹; B 10¹⁶.
 ἀπάτη R 5² 5⁶; Jos 9⁶.
 ἀπειθήs D 5¹¹.
 ἀπειθέω L 4²; A 7⁴ 7⁵.
 ἀπειλείω L 18¹⁰; Jud 5¹ 10⁶ (β); Jos 3¹
 11² (β).
 ἀπειμι (είμι) R 3¹² (β); Jud 11²; Z 4⁵.
 ἀπειμι (είμι) R 3¹²; Jud 5².
 ἀπειργω A 4⁵.
 ἀπειρος L 2²; Jud 13⁴.
 ἀπειλάωω R 8⁹.
 ἀπέρχομαι Jud 5¹ 7¹; A 6².
 ἀπέχω S 2¹²; A 2² 4⁵.
 ἀπείτω L 4¹ (β-δ).
 ἀπληροῖα (ἀπληροσία) R 3²; Iss 4⁵ 6¹.
 ἀπλότης R 4¹; S 4⁵; L 13¹; Iss 3² 3⁴
 (β-γ) 3³ 3⁴ 4¹ 4⁵ 5¹ 5⁶ 7¹; B 6⁷.

ἀπλοῦς Iss 4².
 ἀπλωμα B 9².
 ἀπό above 100 times.
 ἀποβλέπω A 6².
 ἀποδέκνυμι Jos 27.
 ἀπὸδειξις Jos 14².
 ἀποδεικνύω L 9².
 ἀποδέχομαι Jud 9².
 ἀποδημῶ Jos 3².
 ἀποδιδάσκω B 5².
 ἀποδίδωμι Jud 7²; Iss 2²; Z 4² (α).
 ἀποδράω A 3²; B 8¹.
 ἀποδύω B 2² (β).
 ἀπόθεσις S 2².
 ἀποθνήσκω R 1¹ 1² 6² 6¹² 7¹; S 1¹; L 1¹
 (β-ab) 1² 6² 11⁷ (β) 12⁷; Jud 1¹ 9² (β)
 10² (β) 11² 19² 25⁴; Iss 7² (β); Z 1¹ 5²
 10¹; D 1⁷ 2¹; N 1² 1⁴ 9²; G 4² 7²;
 A 2² 8¹; Jos 1¹; B 3² 10² 12² (β).
 ἀποκαθίστημι S 2¹².
 ἀποκαλύπτω R 3¹²; L 1² 18²; Jud 16⁴;
 Jos 6²; B 10².
 ἀποκρίνω L 19²; Jos 13⁴ (αα).
 ἀπόκρισις L 3².
 ἀποκρύπτω G 2² (β).
 ἀποκτείνω L 12² 16²; Jud 2⁴ 3² 3⁴ 4¹ 5⁷
 6² 6²; Z 2⁷; G 4².
 ἀπολαμβάνω D 5².
 ἀπόλαυσις Jos 5².
 ἀπολαύω Jos 7².
 ἀπολείπω Z 10¹ (βγ).
 ἀπολήγω Z 10¹.
 ἀπόλλυμι R 3² 4⁷; S 6² 6⁴; L 4² 13⁷; Jud
 16² 19²; Iss 5²; Z 10²; D 2¹ 4²; A
 4² 7¹; Jos 7² 19²; B 9¹.
 ἀπολύω S 2¹¹; Jud 2⁴; Z 3² (α).
 ἀποπνέω Z 4².
 ἀποπλανᾶω R 4¹ (β).
 ἀποπλάνησις Iss 7²; Jos 6².
 ἀπορίω Jud 10² (β).
 ἀπορρίπτω Z 9²; D 6²; N 3¹; A 1⁷.
 ἀποσκευή Jud 7⁴.
 ἀποστέλλω S 2⁷ (β) 2²; L 5²; Z 4² 8²;
 Jos 6² 14¹ 16² 16⁴; B 9².
 ἀποστολή N 2¹ (bdg).
 ἀποστρέφω Jos 17⁴.
 ἀποτρέχω S 3²; Z 10⁴.
 ἀπόφασις L 6²; G 4².
 ἀποφέρω D 7².
 ἀπροσέγγιστος Jud 5¹ (β-dg).
 ἄπτω R 3¹²; Jud 3¹⁰.
 ἀπώθειν A 1²; Jos 2² (β).
 ἀπώλεια (ἀπολείπειν) R 3²; L 15²; Jud 17²
 23²; D 4²; B 7².
 Ἀράμ ('Αράν, Ἀράβ) Jud 10¹; Iss 1² (β).
 ἀργύριον L 2¹²; Jud 17¹ 19¹ 19²; Z 4²;
 Jos 11⁷ 15⁷ 17⁴.
 ἀργυρος L 13⁷.
 ἀρίσκεια R 3⁴.
 ἀρίσκειν A 3².
 Ἀρετά ('Αβερτά) Jud 5¹.
 ἀριθμῶ N 7² (c).

ἀριθμός B 12² (o).
 ἀριστερός Jos 19².
 ἀρκίω Jos 7².
 ἀρκος Jud 2⁴; G 1² (β-fg) 1⁷.
 ἀρμενίζω N 6².
 ἀρμύζω Iss 11².
 ἀρμός Z 2².
 ἀρνέομαι G 6⁴ 6².
 ἀρνός G 1⁷.
 ἀρπαγή Jud 23²; B 11¹.
 ἀρπάζω L 6¹⁰; Jud 21² 21⁷; D 5⁷; A 2²;
 B 11².
 ἀρπαξ B 11¹.
 ἀρραβάν Jud 12⁴ 12² 12⁷.
 ἀρρενικός Jos 3⁷ (β-d).
 ἀρρην Jos 3⁷.
 ἀρρωστῶ R 1²; S 1².
 ἄρτος R 1¹⁰; L 8²; Iss 7²; Z 4⁷.
 ἀρχάγγελος L 3² (α).
 ἀρχή R 6⁷; L 8¹¹ 11².
 ἀρχιερεύς R 6²; S 7²; L 8¹² (β-af) 14².
 ἀρχιευνούχος Jos 13² (β).
 ἀρχιμάγειρος Jos 2¹ 16² (β).
 ἀρχιποιῶν Jud 8².
 ἄρχω R 6⁷; Jud 3²; Z 2⁴ 5²; N 1² 2¹
 (bd) 6²; G 1²; A 1²; Jos 13².
 ἄρχων S 2²; Jud 19⁴; D 5²; B 11².
 ἀσέβεια R 3¹² 3² 4²; L 10² 13⁷ 14² 14⁴
 14² (β); Jos 5² (β-d) 6².
 ἀσεβέω L 10² (β) 14¹; N 4²; A 7²;
 Jos 6⁷.
 ἀσέβημα R 6².
 ἀσεβής Jud 25²; Z 10²; B 3².
 ἀσέλγεια Jud 23².
 ἀσελγής L 17¹².
 ἀσηκτος S 8² (β).
 Ἀσθή ('Ασθήρ) R 1⁴; Jud 25²; A 1¹ 1².
 ἀσθενεία Jud 19⁴ 25⁴ (β-g); Z 9²; Jos 1²
 1⁶ 17⁷.
 ἀσθενέω Z 5² 5⁴; G 4²; Jos 2² 3² 7¹ 7²
 (β) 8² (β-d) 9⁴; B 4².
 ἀσθενής Iss 5²; D 3²; B 4² (β-a).
 ἀσιτος Z 4² (β).
 Ἀσούρ Jud 3¹ (β).
 ἀσπάζομαι G 3².
 Ἀσπας L 6¹.
 ἀσπίς L 2² (β) 6²; Jud 3⁴ (β) 9².
 Ἀσσύριος N 5².
 ἀσθήρ N 3².
 Ἀσθηθῶ Jos 7².
 ἀστρον L 18²; Jud 24¹.
 ἀστυγικτος L 2².
 ἀστυμαθής S 2⁴.
 Ἀσυνίθ Jos 20² (c, A).
 ἀσύνετος L 7².
 ἀσχαλάω L 9².
 ἀσχημοσύνη L 10².
 ἄσωτία Jud 16²; A 5¹.
 ἄσωτος A 4²; B 5¹.
 ἀτακτος N 2².
 ἀταξία N 3².
 ἀτεκνος Jud 8² (bde) 19²,

ἀπενίζω R 4³.
 ἀνίμα Jud 14³; A 5²; B 6⁴ 10⁶.
 Ἀνάν Jud 10⁴ 17¹ (α).
 αὐξάνω Z 1⁵; Jos 19⁴ (Α).
 αὐτό, ἐπὶ τὸ Ν 6⁴.
 αὐχὴν N 6⁴.
 ἀφαίρεσις Jud 23³ (β-γ).
 ἀφαίρων S 4³ (β) 6²; L 13⁷; Jud 2⁴;
 G 7⁵; Jos 12³ 14⁵.
 ἀφανίζω L 2³ 16² (β-δ) 17³; Z 8⁶ (α,
 β-δγ) 9².
 ἀφθονος G 7⁴ (β-α).
 ἀφθονος G 7⁴.
 ἀφίημι S 3²; Jud 10⁴ 18³; Iss 6¹ 6²;
 Z 4⁶ (β); N 3²; G 6³ 6⁷ 7⁵; Jos 17⁴.
 ἀφίστημι S 4¹; L 18¹⁰; Jud 14² 16² 18³
 18⁴ (β-γ); D 4¹ 5¹ 5⁴ 5⁶ 6¹⁰; N 4¹
 6⁴; G 8³; A 2¹; Jos 2⁶ 4³; B 5¹.
 ἀφραστοί L 8¹³ (β-αγ).
 ἀφροσύνη S 2¹³; L 7⁵.
 ἀχρηστος A 7².
 ἄχρη R 4³.
 ἄχρη N 4⁵.
 Ἀχὼρ Jud 3⁴ 3⁴ (β).
 ἀωρία Jos 9⁴.

 βαθὺς Jud 7³.
 βαίον N 5⁴.
 βάλλα R 3¹¹ 3¹²; Jud 13³; N 1⁴ 1⁵ 1¹²;
 G 1⁶; Jos 20³ (β); B 1⁴.
 βάλλω Jud 3³; Z 4¹ (β); Jos 8⁴.
 Βαρσαβά (Βαρσαν, Βαρσά) Jud 8³.
 βαρὺς Jud 7¹ (λ, β) 9².
 βασανίζω A 6².
 βασιλεία Jud 12⁴ 15³ 15³ 17³ 21² 21⁴ 22³
 22³ 24⁵; Iss 5⁷; Z 9⁵; D 6² 6⁴; Jos
 19¹³; B 9¹.
 βασιλεῖον Jud 17⁶ 22³ 23¹.
 βασιλεύς R 6¹²; S 7³ 8³; L 13³ 18³; Jud
 1⁶ 3¹ 3² 3³ 3⁷ 4¹ (β) 4² 4³ (β) 7¹ 7⁴ (β-δ)
 8³ 13⁴ 15³ 15⁵ 21⁶ 21⁷; Z 3⁴; Jos
 9²; B 10¹.
 βασιλεῖον R 6¹¹; S 6⁴; Jud 17⁶ 21⁷ (β)
 26³ (β); Z 3⁴; D 5¹³.
 βασκανία Iss 4⁶ (bdg).
 βάσκανος Iss 3⁴ 4⁵.
 Βασσανε (Βησσανε, Βουσεε, Βισσανε) Jud 8³
 (β) 10⁴ (β) 13³ (β) 16⁴ (β) 17¹.
 βαστάζω L 8³ 10².
 βδελύγμα R 3¹²; L 6³ 15²; Jud 12⁶ 23²;
 Z 9²; D 5¹.
 βδελυκτός G 3².
 βδελύσσω L 16²; G 3³ (β-γ).
 βεβαῶν Z 1⁵.
 βεβηλω L 9¹⁰ 14⁶ 16¹.
 βέθ Jud 9⁶ (β-αγ).
 Βεθλὸν οἱ Βαυθλ L 7⁴ 9² 9³.
 Βηθλέμ R 3¹².
 Βελιάρ R 2² (β) 4⁷ 4¹¹ 6³; S 5²; L 3³ 18¹³
 19¹; Jud 25³; Iss 6¹ 7¹; Z 9⁶ (bdg);
 D 1⁷ 4¹ 5¹ 5¹⁰ 5¹¹; N 2⁶ 3¹; A 1⁸ 3²
 6⁴; Jos 7⁴ 20³; B 3³ 3⁴ 3⁶ 6¹ 7¹ 7².

Βελισάθ (Βεελισά, Βεελησάθ, Βεελισάθ)
 Jud 3⁷.
 Βενιαμὴν (Βενιαμίν, Βενιαμείν) Jud 25¹
 25²; B 1¹ 1⁴ 2¹ (Α) 12² (β).
 βία Jos 8².
 βιάζω R 5⁴.
 βιβλίον Jud 18¹ (β-δγ).
 βίβλος L 10⁴ 16¹ (β); D 5⁴; B 11⁴.
 βιβρώσκω Iss 7⁵ (β-δ).
 βίος Iss 3⁴.
 βλαστάνω Jud 24⁶.
 βλαστός Jud 24⁴.
 βλέμμα R 5⁴.
 βλέπω Iss 3²; D 2³ 3²; N 7³; G 3²;
 B 3².
 βοάω Jos 19² (Α) 19⁴ (Α); B 3⁷.
 βοήθεια Z 2⁶; D 3⁴; Jos 19⁷ (Α).
 βοηθῶ D 3³; G 5⁹; Jos 1⁵; B 3³.
 βόθρος R 2⁴ 4⁴.
 βολή G 1³.
 βομβέω Z 2⁴.
 βόρβορος B 8³.
 βουκόλιον Z 1³.
 βουλευ Jud 11²; Jos 15⁴; B 4³ (β).
 βουλή L 4⁵; Jud 9⁷; Jos 17⁷ 20⁶ (β).
 βούλωμαι Z 1⁷ 4¹¹; Jos 4¹; B 4³.
 βούτ Jud 2⁷; Jos 19⁵ (Α) 19⁶ (Α) 19⁷ (Α).
 βραχίον Jos 9⁴.
 βραχὺς Jud 12³; Jos 2⁶; B 9¹.
 βρώμα R 2⁷; Jud 2³; Iss 4³; Jos 6¹ 6⁴.
 βρώσις R 2⁷.
 βύσσινος L 8⁴; Jos 19⁶.

 Γαός Jud 7¹.
 Γάδ R 1⁴; Jud 5³ 7² (α) 9² 25³; Iss 5²;
 Z 2¹ 3² 4³; G 1¹; A 7⁴.
 Γαδέρ R 3¹².
 Γάζη Jud 2⁶ (β).
 γάλα Jos 19⁵ (Α); B 1⁶.
 γαμέω Jud 12² (β).
 γάμος A 5⁴.
 γάρ *passim*.
 γαστήρ R 3³; Jud 23¹ (α).
 Γεβάλ L 6¹.
 Γελαχαίος (Χελακαίος) N 5⁴ (β).
 γελοιάζω L 14⁵.
 γέλωις R 4⁷ (β-αγ); N 2⁶; A 5¹.
 γενεά S 7¹ 7²; L 12⁴ 18³; Z 10².
 γεννῶν S 2³; L 2¹ (α) 11⁴ 11⁸ 12⁴; Iss 1⁶;
 Z 1³ (β); N 1⁶ 1⁷ 7²; Jos 19²; B 1³.
 γέννημα (γένημα) L 9⁴ (deg); Iss 3⁶.
 γένος R 3⁴; S 7²; L 2⁴ 2¹¹ 5⁶ 5⁷ (β) 9¹⁰
 14⁴; Jud 11¹ 17³ 21⁶; D 6¹⁰ 7³; N 1¹⁰
 8³; Jos 10⁴ (β).
 γέρον R 4⁷.
 γεύομαι R 1¹⁰ (λ, β); Z 4² (β); Jos 6².
 γεύσις R 2⁶ 2⁷.
 γεωργίω Iss 5³ 6².
 γεωργία Iss 5³.
 γεωργός Iss 3¹.
 γῆ R 1⁶ (α); S 6⁴, 6⁶, 8⁴; L 3³ 5³ 7¹ 8¹⁰
 11³ 12⁶ 13⁶ 13⁸ 14³ 15⁴ 17¹⁰ 18² 18⁴

18⁵ 18⁶; Jud 10⁵ (β) 11³ (β-δ) 21² 21⁴
 (β) 23³ 25³; Is 1⁵ 11¹ 3⁵ 5² (β) 5⁴ 5⁵
 5⁶ 6⁴ 7¹; Z 5⁵ 8² 9² 9³ (α, αα'); D
 7²; N 3⁴ 3⁵ 4³ 4⁴ 5⁶ 6⁷ 6⁸; G 2³;
 A 7¹ 7²; Jos 7⁴ 12³ 13¹ 13² 15³ 17²
 (δαγ) 19³ 19⁴; B 3¹ 8² 9³ 10⁷ 10⁸ 11³
 (δαγ) 12⁴.
 γηγενή Jos 2⁵.
 Γηρσάμ (Γερσάμ) L 11² 12¹.
 γήρας Jud 15⁴; Is 7³; Jos 18⁴; B 1²
 12² (β).
 γηράσκω Z 6².
 γήρας R 5⁷; Jud 3² 3⁷.
 γίνομαι R 1¹⁰ 2⁴ 2⁵ 2⁶ 2⁷ 5⁶; S 2² 2¹³ 3⁴
 3⁵; L 4³ 5⁷ 8³ 8¹² 13⁷ 13⁸ 14¹ 14⁴ 18¹;
 Jud 1² 1³ 4¹ 7¹⁰ 9⁷ 16³ 24⁶; Is 1⁵ 1¹²
 3¹ 7⁴; Z 1³ 1⁵ 2³ 9²; D 3¹ (β-α) 3⁶;
 N 2² 3⁴ 5⁴ 6⁴ 8¹ 8⁹ 8¹⁰; G 1²; A 3¹ 7¹;
 Jos 13⁵ 19² (A) 19⁴ (A) 19⁵ (A) 19⁷
 (A) 19¹⁰ 20⁸ (c); B 2² (A) 5⁶ 9³ 10¹⁰.
 γνώσκω R 6²; S 2¹² 21⁴ 3⁴ 4³; L 4¹ 13²
 14¹ 16¹ 17²; Jud 10² (β) 10⁴ 11⁴ (β)
 12¹⁰ 18¹ 20¹; Is 1¹² 6¹ 7¹ 7² (β); Z 1⁴
 9¹ 9²; D 5⁶; N 2² 3⁴ 4¹; G 5⁶ 8²;
 A 7²; Jos 3³ 5³ 6² 7¹ 10⁵ 15³ 17⁴;
 B 9² 10².
 γλαυκός G 5¹.
 γλῶσσα Jud 25²; A 7⁶; B 6².
 γνόφος S 8⁴.
 γνώμη L 6⁷; G 1⁶.
 γνωρίζω Jud 20³; D 2²; A 6⁴ 6⁶; B 2¹.
 γνώσις R 2²; L 4³ 18² 18³ 18⁹; G 5⁷;
 B 11².
 γοητεία Jud 23¹; Jos 6¹ 6².
 Γόμορρα L 14⁶.
 γονεύς L 13⁴; Z 1².
 γόνυ N 1⁶ 1⁷; Jos 8¹.
 γράμμα R 4¹; L 13².
 γραμματεὺς L 8¹⁷.
 γραφή S 5⁴; L 14¹ (β); Z 3⁴ 9²; N 4¹ 5².
 γραφίς S 5⁴ (α, γ).
 γράφω L 5⁴ 11² (δαε); Jud 20² (β) 20⁴;
 Z 3⁴.
 γρηγορέω B 10¹.
 γρήπισμα (γρόπισμα, γρηπίσμα) R 3⁴.
 γρυμός Jos 8³ 13⁴ 13⁹.
 γρυμνάζει Z 7¹.
 γρυμνάζω Jud 15²; Jos 9⁵.
 γύμνωσις R 3¹² 3¹⁴.
 γυναικεῖος R 3¹⁰ 3¹².
 γυνή R 3¹⁰ 4¹ 4² 5³ 5⁴ 5⁵ 6¹; L 6¹⁰ (β-αγ)
 9¹⁰ 11¹ 12¹ 12⁴ 12⁵ 14⁴; Jud 6⁴ 8² 10¹
 10⁴ (β) 11⁸ 13³ 13⁶ (β) 13⁷ 14⁶ 15² 17¹
 23³; Is 1⁹ 1¹² 3⁵ 7²; Z 3³; D 5⁵; N
 1¹¹ 2⁷ 8²; Jos 2³ 5³ 12¹ 13⁵ (β) 14²
 18²; B 8² (β) 9¹ (β).
 γυρίω G 1² (β-δ).
 γυνία A 7².
 δαίμων Jud 23¹.
 δάκρυον Z 1⁷ 2¹.
 δακρύνω N 7⁴; Jos 8¹ 15².

δακτύλιον Jud 12⁴.
 δάμαλις Jos 19⁵ (A).
 δάν R 6⁷; Jud 7² (β) 7⁴ 25²; Z 2¹ 3¹ 4¹
 (α) 4⁷ 4¹²; D 1¹ 1² 7²; A 7⁴.
 δασύνων A 2⁴.
 δέ characteristic of α: found about 170
 times in both: 85 times in common
 passages: 75 times in a where β omits
 or reads οὐν, γάρ, or καί: about 10
 times in β where α reads otherwise:
 in one case out of 14 where α omits
 or reads οὐν.
 Δέβορρα N 1⁹.
 δέσις S 2².
 δεῖ Jos 14².
 δέικναι R 4¹; L 3¹ (α) 9⁶; Jud 13⁴ 15²;
 G 2² (β); A 6⁴.
 δειλία Jos 2⁵.
 δειλιάω S 2².
 Δείνα (Δίνα) L 2² 5³ 6² 7⁴ (δαγ).
 δείκνον Jud 13²; N 1² 1⁴.
 δέμα L 12²; Jud 9¹ 26²; N 6⁴ (β); G
 2² (β) 5¹¹; Jos 2⁷ 20⁶ (c).
 δεκαετής Jud 9¹ (β) 9².
 δεκατέσσαρες Is 1¹⁰.
 δέκατος L 12⁷; Z 1¹.
 δένδρον L 9¹².
 δεξιός S 2¹²; L 6¹; D 3²; B 10⁴.
 δέομαι S 4²; L 5² 18¹²; Jud 7²; Z 2²;
 N 6² 7¹; G 5²; Jos 4⁸ 13²; B 3⁴.
 δεσμός Jos 1⁶ 2⁴ 8² 9¹ 14².
 δεσμοφύλαξ Jos 2⁴.
 δέσποινα Jos 16².
 δεσπότης Jos 1⁵ 3².
 δεύει Z 2⁷; N 6².
 δεύω R 2⁴ 3²; S 2²; L 2⁷ (β) 2² (α)
 3² (β) 3³ (α) 8² 8¹² 17²; Jud 10⁴ (α)
 25¹; D 1¹ (α) 3⁴; B 7².
 δέχομαι R 4¹ 6¹⁰; Jud 9⁷; D 6²; G 5¹;
 B 6⁴.
 δηλός S 3¹; Jos 11² 16¹ (β) 16².
 δημιουργημα N 3⁴.
 δημιουργοί Jud 23².
 διά c. gen. 49 times: c. acc. 54.
 διαβολή Jos 1⁷.
 διαβολικός G 5¹ 5².
 διάβαλος S 4² (α); N 3¹ (β-γ) 8⁴ 8⁶; G
 5² (β-b); A 3² (β).
 διαβούλιον R 4²; S 4²; Jud 11¹ 13¹
 (β-αγ) 19² 18²; Is 4² 6²; D 4³ 4⁷ (β);
 G 5² (β-d), 5⁷ 7²; A 1³ 1⁶ 1⁸ 1⁹ 3²;
 Jos 2²; B 6¹ 6⁴.
 διάγω L 14⁴ (α); Jos 3⁴ 9².
 διάδημα L 8¹⁰; Jud 12⁴ 15².
 διαδίδωμι B 11¹.
 διαδοχή L 18⁶.
 διάσεις B 6².
 διαθήκη R 1¹; N 1¹; G 1¹; A 1¹; Jos
 1¹; B 3².
 διαίρεσις Jud 22¹.
 διαίρειν L 4² 8¹¹; Z 9² 9³ 9⁴.
 διαίτη Jos 3⁴ (β).

διάκονος Jud 14^a.
 διακόσιοι Jud 4¹ 9^a (bde); B 7^a.
 διακρίνω A 1^a.
 διάκρισις N 2^a.
 διαλογισμός Jud 14^a.
 διαλύω Jos 15^a.
 διαμαρτύρομαι Z 17^a (β).
 διαμένω Jud 21^a.
 διανέμω L 81^a.
 διάνοια R 31^a 4^a 5^a 5^a 5^a 6^a 6^a; S 3^a 3^a 4^a; Jud 11^a 13^a (A, de) 14^a; D 2^a; G 6^a; Jos 10^a 10^a; B 3^a 4^a (β) 5^a 5^a 6^a 6^a 7^a 8^a (β).
 διαπορεύομαι Z 6^a.
 διάπρασις G 1^a; Jos 16^a.
 διαπτύνω Iss 21^a (β).
 διαπυλνέω B 2^a (β).
 διαρκέω N 2^a.
 διαρρήγνυμι Jos 5^a.
 διασκορπίζω Jud 3^a; Z 8^a; A 7^a 7^a.
 διασκορπισμός L 16^a.
 διασπασμός Jud 23^a.
 διασπένω Jud 24^a (β).
 διασπείρω L 10^a; Iss 6^a; N 4^a 6^a; Jos 19^a.
 διαστορά A 7^a.
 διαστέλλω R 6^a.
 διαστρέφω Jud 13^a 14^a; Iss 4^a; Jos 1^a.
 διαστροφή L 16^a; Iss 4^a.
 διασώζω S 20^a (β-α).
 διαταράσσω S 4^a.
 διατηρέω D 6^a; A 6^a.
 διατί L 2^a.
 διατίθωμι L 1^a; Z 1^a; N 1^a; B 1^a.
 διαφθείρω Jud 10^a (β); N 3^a; A 7^a.
 διαφθορά G 8^a.
 διάφορος Iss 4^a; Jos 2^a.
 διαφυλάσσω Z 5^a; Jos. 18^a (β-α).
 διαφανέω G 5^a (β).
 διαχωρίζω N 6^a; Jos 13^a.
 διδασκαλία R 2^a.
 διδάσκω R 5^a; L 5^a 9^a (β-by) 9^a 9^a 13^a 13^a 14^a 14^a; D 1^a (β); B 10^a (β).
 διδωμι R 2^a 2^a 2^a 4^a 6^a; S 2^a 4^a 6^a; L 4^a 4^a 5^a 5^a 7^a 8^a 8^a 14^a 18^a 18^a 18^a; Jud 1^a 2^a 3^a 6^a 8^a 9^a 10^a (α) 10^a 12^a 15^a 17^a 21^a 21^a; Iss 1^a 5^a 5^a; Z 4^a 11^a 4^a 12^a 6^a 7^a 7^a; D 2^a (bde) 5^a 5^a 5^a 11^a; N 1^a 1^a 11^a; G 6^a; A 1^a; Jos 2^a 2^a 3^a 11^a 16^a 17^a 18^a 18^a; B 2^a 5^a 7^a 10^a 10^a 11^a.
 διεγείρω D 4^a; G 5^a.
 διέξοδος Jud 6^a.
 διέρχομαι Jud 7^a (β-α).
 διακυβερνάω L 3^a 15^a.
 δικαιопраγία D 1^a.
 δικαιος L 3^a 5^a (β) 10^a 16^a 18^a; Jud 18^a (β) 21^a 21^a; D 2^a 5^a 5^a; N 8^a; G 3^a 5^a; A 1^a 4^a 5^a 5^a; Jos 10^a; B 4^a (β) 5^a 7^a (β) 9^a.
 δικαιосύνη L 8^a 13^a 18^a; Jud 22^a 24^a 24^a; Z 9^a; D 6^a; N 4^a; G 3^a 5^a; A 1^a 6^a; B 10^a (β).

δικαιός S 6^a; D 3^a.
 δικαίος S 4^a; D 4^a.
 δικτυον D 2^a.
 δίο L 6^a (β); G 1^a (β); A 5^a; Jos 11^a.
 διοδεύω Z 4^a (α).
 διότι L 6^a (α^a); Z 9^a.
 διπλάζω Iss 3^a (β).
 διπλούς R 4^a; D 3^a; N 8^a; B 6^a 6^a.
 διπρόσωπος D 4^a; A 2^a 2^a 2^a 2^a 2^a 3^a 3^a 4^a 4^a 6^a.
 δισσώω G 6^a; A 6^a.
 διυπνίζω S 4^a.
 δίκων L 6^a 16^a; Jud 4^a 21^a.
 Δοθαείμ (Δωθαείμ) S 2^a.
 δοκίω A 4^a 4^a; Jos 11^a.
 δοκιμάζω A 5^a; Jos 2^a.
 δοκιμος Jos 2^a.
 δολιεύομαι R 5^a 5^a.
 δολιότης Jud 12^a; Jos 4^a.
 δόλος Iss 11^a 11^a 7^a; G 6^a; Jos 3^a 4^a; B 6^a.
 δολοφονέω G 6^a.
 δόξα S 4^a; L 3^a 5^a (β) 8^a 11^a 18^a 18^a 18^a; Jud 15^a (α, adf) 15^a 25^a; D 15^a; N 2^a; A 5^a; Jos 9^a 12^a 17^a; B 4^a 6^a 10^a.
 δοξάζω S 4^a; L 17^a; Jud 25^a; Iss 1^a (β) 10^a 5^a; N 1^a 8^a; Jos 4^a 8^a 10^a; B 4^a.
 δόγμα D 5^a (β-ad).
 δορκάς Jud 2^a; A 4^a.
 δόσις Z 1^a.
 δωσληψία R 3^a.
 δουλεία Jud 23^a; Jos 1^a 10^a.
 δουλεύω L 13^a; Jud 18^a; Iss 10^a 6^a; N 4^a; A 3^a 6^a.
 δουλικός Z 4^a.
 δούλος Z 4^a (β-g); G 4^a; Jos 1^a (β) 1^a 11^a 11^a 13^a 13^a 15^a 15^a 17^a.
 δουλώω Jud 15^a; Jos 7^a.
 δράκων A 7^a.
 δράσις S 21^a.
 δράω D 3^a.
 δρόμος Jud 2^a.
 δύνάμει R 4^a 11^a 5^a 6^a (β); S 5^a; L 13^a 17^a; Jud 9^a 12^a 18^a 20^a 20^a; Z 2^a; D 4^a 5^a; N 2^a 5^a; G 1^a; B 3^a 3^a.
 δύναμις R 5^a 5^a (β); L 3^a 16^a; Jud 3^a 14^a (β) 15^a 15^a 25^a; D 3^a 3^a 3^a (β-d) 4^a; N 2^a 2^a 5^a; Jos 18^a.
 δυναστεία L 6^a; A 2^a.
 δυναστής Jud 6^a (β-by) 9^a.
 δυνατός S 2^a; D 3^a; Jos 10^a (β).
 δόω R 1^a; S 3^a 7^a; L 2^a (β) 9^a; Jud 2^a 3^a 3^a (β) 4^a (β) 8^a 12^a 14^a 17^a 18^a 20^a; Iss 1^a 21^a (β-dg) 22^a; Z 1^a 4^a (β) 9^a 9^a; D 1^a (β); N 5^a 5^a 7^a 8^a; G 1^a (β); A 1^a 1^a 1^a 4^a 5^a; Jos 16^a 19^a (A); B 1^a 3^a 6^a.
 δυναμίς Jud 5^a.
 δυνατοί L 11^a.
 δυνατώω B 8^a.
 δώδεκα L 9^a; Jud 3^a; N 5^a 5^a; Jos 19^a 19^a (A) 19^a (A); B 1^a 9^a.

θαδικάκις Jos 19⁷ (A).
 θῶρον Iss 5³; Jos 5⁴.
 εἰν c. fut. R 4¹¹; αυθι. R 6²; S 3⁵ &c.:
 pres. ind. Jud 15³; Jos 18³ (c).
 εἶω R 3¹²; S 4⁸ (β); Iss 1¹³; D 1⁹ 2⁴.
 ἐβδομάς L 16¹ 17¹⁰.
 ἐβδοματικός L 17¹¹ (β).
 ἐβδομήκοντα L 8¹ 16¹ 17¹; Jud 12¹³.
 ἐβδομηκοντάκις B 7⁴.
 ἐβδομηκοστός L 17¹¹.
 ἑβδομος R 2³ 3⁴; L 8¹⁰ 17⁷ 17⁸ 17¹¹; N
 1³; B 7².
 ἑβλαῆς (ἑβλαῆς ἑβλαῆς) L 6⁹.
 ἑβραῖος Jos 12³ 12³ 13².
 ἐγγαστήριον Jos 23¹.
 ἐγγίξω R 6¹⁰; Jud 12⁸ 21⁸ (β); D 5⁷ (β)
 6²; Jos 6⁸ (β-γ).
 ἐγγύς D 6¹¹; N 4⁶; G 8²; Jos 20² (β);
 B 12¹ (β).
 ἐγείρω L 18²; D 4⁶.
 ἐγκατάλειπτος Jos 14⁶.
 ἐγκατάλειμμα S 6².
 ἐγκαταλείπω Jos 2⁴.
 ἐκκαυχόμαι Jud 13².
 ἐκκείμαι R 3²; Jos 7¹ (β).
 ἐκκοίτω G 1⁴.
 ἐκπράττω Iss 2¹; N 8⁶.
 ἑγρήγορος (ἑγρήγορος) R 5⁴ 5⁷; N 3⁵.
 ἐγχείρημα Jos 9².
 ἐγχεῖν S 2².
 ἑδαφος L 16⁴.
 ἑδέμ D 5¹².
 εἶδισμα A 2³; Jos 6⁹.
 εἶλω (θέλω) R 1⁷ 4¹ 6¹ (β); S 2¹⁰; L 6⁹
 9³ 14⁴; Jud 10³ (β) 10⁶ 12⁶ 13⁴ 16³
 20³ (β); Iss 2³ 4³; Z 3⁴ 3⁵ 4¹¹; N 5⁴;
 G 1⁹ 2¹ 2³ 3⁴ 4³ 4⁵ (β) 4⁶ 5⁵; A 1⁶ 4⁴;
 Jos 1⁴ 3⁴ 4⁴ 4⁷ 5¹ 9² 14³ 15³ 16³ 17³
 18³; B 2⁴ (A) 3⁴.
 εἶνος S 7²; L 4⁴ 8¹⁴ 9¹⁰ 10⁴ 14¹ 14³ (α)
 14⁴ 14⁶ 15¹ 16³ 18³; Jud 22² 23² 23³
 23⁴ 24⁶; Iss 6³; Z 9⁶ 9⁸ (bdg); D 5³
 5⁶ 6⁴ 6⁷ 6⁹; N 3³ 4¹ 8³ 8⁴ 8⁶; A 7²;
 Jos 19¹¹; B 3⁸ 9³ 9⁴ 10⁶ 10⁹ 10¹⁰ 11³
 11⁵.
 εἶδα B 10¹.
 εἶδον R 1³ 1⁴ 1⁶ 2¹ 3¹¹ 3¹⁴ (β-γ); S 4⁵ 6¹;
 L 2⁶ 2⁷ 2⁸ 5¹ 6³ 8¹ 8² 9³ 10³ 11³ 11⁵
 12⁶; Jud 3² 3¹⁰ 5⁸ (α) 8² 10⁴ (α) 11³
 14⁵ 15⁴ 26³; Iss 1¹³ 2³ 4¹ 4⁴ 4⁶ 7¹
 (α); Z 2³ 3⁵ 5² (α) 7¹ 8¹ (bdg); D 2⁴;
 N 1⁷ (β-γ) 5¹ 5⁴ 5⁵ 5⁶ 6¹ 6³ 6¹⁰ 8¹
 8¹⁰; G 1⁷ 1⁹; A 4⁴; Jos 1³ 6³ 6⁶ 6⁷ 6⁸
 7³ 7⁶ 8⁵ 15³ 18³ 19¹ (β) 19⁵ (A) 19⁸; B
 1⁶ 4¹ 10¹.
 εἶδος S 5¹.
 εἰδωλοπατρεία Jud 19¹ 23¹ (β-α); B
 10¹⁰.
 εἰδωλοπατρίων L 17¹¹.
 εἰδωλον R 4⁶; Jud 19¹ (β); Z 9⁶ (λ, β);
 Jos 4⁶ 6².

εἰκοσι S 8¹; L 2² 11¹ 12³; Jud 7¹⁰ 9³;
 Iss 7¹ (α); G 2³ (β); B 1¹ 12².
 εικοσιδυό Iss 7¹ (β).
 εικοσιτέσσαρες Jos 15¹.
 εικοστός R 1¹; S 1¹; D 1¹; G 1¹; A 1¹.
 εἰκόν R 3¹; N 2⁶.
 εἰλεπρήν B 6⁴.
 εἰ μὴ R 1⁷ 3¹¹; L 13⁷ &c.
 εἰμι R 1¹⁰ 2³ 2³ 2³ (β-dg) 2³ passim.
 εἶπον R 1³ 1⁴ 1⁵ 5³ 6⁴; S 1³ 6¹; L 1² 2⁴
 2⁵ 5³ 5⁵ 5⁶ 6³ 7¹ 8³ 17³ 18⁷ 19³;
 Jud 1³ 7¹ 12⁴ 16⁴ 17⁴ (β-dg), 21⁵ 26²
 26⁴; Iss 1¹ 1⁷ 1⁷ 1⁸ 1¹⁰ 1¹⁴ (β-d) 6³
 7³; Z 1³ 1⁵ 2⁷ 3³ 3⁴ 4³ 4³ (β) 4¹² 4¹³
 10⁴; D 1¹ 1² 7¹; N 1³ 1⁴ 2¹ 2¹⁰ 7¹; G 1⁴
 6³ 8¹ 8²; A 1³ 2¹⁰ 5³ 7⁴ 8¹; Jos 1¹ 4²
 5² 6² 6⁴ 6⁷ 7³ 7⁷ 10⁶ 11³ 12¹ (β) 13³
 13⁶ 13⁹ 13⁹ 14⁶ 14⁶ 15¹ (β) 15³ 15³ 15⁷
 16¹ 16⁵ 20⁴; B 1² 2¹ 2³ 10² 10⁴ 12¹.
 εἶπω G 4¹; Jos 6⁸ (c).
 εἰρηναῖος G 6²; B 5¹.
 εἰρήνη L 18⁴; Jud 7⁹ 9² 22⁴ 24¹; D 5³ 5³
 5¹¹ 6³ 6⁴; N 6²; G 6⁸ 8⁴; A 6⁸; B 6¹.
 εἰρηνικός G 6².
 εἰρητή Jos 8⁴.
 εἰς above 200 times.
 εἰς L 8³ 12⁴; Jud 3¹ 20³ 25²; Iss 1¹⁴;
 Z 2⁷ 9⁴; D 3⁴; N 1¹ 2³ 2⁴ 2⁷; G 7¹;
 A 1⁴ 5¹; Jos 6⁴ 19⁵ (A); B 2⁴ (c)
 6⁵ 7².
 εἰσάγω Iss 1¹³; Jos 13⁴.
 εἰσκατοῦν L 4².
 εἰσεῖμι Jos 3².
 εἰσέρχομαι R 1¹⁰ 3¹⁴; L 2⁶ 2⁷ 9¹¹ 12²;
 Jud 5⁴ 6³ 7³ 9⁴ 12⁴ 12¹⁰; N 6⁴; Jos 3¹
 4⁴ (aeg); B 2⁴ (β-d) 5².
 εἰσπράττω Jos 7².
 εἰσφέρειν A 6⁴ (α).
 εἶτα N 2⁴.
 εἰς about 40 times.
 εἰσπρος R 6⁴; S 4⁷ 8⁴; L 8³ 9⁴; Jud 20⁴;
 Iss 5³; Z 5⁶ 6⁸ 8²; D 5³; N 5⁴; G 6¹;
 B 10² 10⁷.
 ἐκάτερος Jud 5⁴; D 5⁴.
 ἐκατόν S 8¹; L 19⁷; Jud 26³; Iss 7¹;
 Jos 16⁵ 18² 20⁶ (c); B 1¹ 7³ (β) 12¹.
 εκατοστός R 1¹; S 1¹; L 12⁷; Z 1¹; D 1¹;
 N 1¹; G 1¹; A 1¹; B 1³ (β-d) 7².
 ἐκβάλλω G 5².
 ἐκβλαστάνω Jos 19⁶ (A).
 ἐκδέχομαι G 7⁴.
 ἐκδιδάσκω Jud 18²; D 1⁶ 6³; G 5¹.
 ἐκδικέω Jud 23².
 ἐκδικήσεις R 6⁴; L 2³ 3³ 3³ 18²; D 5¹⁰;
 G 6⁷; Jos 15² 20¹.
 ἐκδιώκω B 7².
 ἐκδιώκω Jud 18⁴.
 ἐκθύω Jud 3³; Z 4¹⁰; B 2³ (c).
 ἐκεί Jos 20³; B 9² 9².
 ἐκζητέω A 5⁴.
 ἐκπεριβαίνω Jud 14².
 ἐκπρόω S 4³; D 4⁶.

ἐκκλίνω Jud 12⁴ 14⁵; Jos 9³.
 ἐκαμβάνω L 18¹ (c, e) 18⁹ (a-λ, β-ab);
 Jos 7⁴.
 ἐκλέγω R 6¹¹; L 10⁵ 15¹ 19¹; Jud 21⁵;
 Iss 2¹; Z 9³ (bdg).
 ἐκλείπω R 1⁴; S 6¹; L 18¹ 18⁹; G 5⁹.
 ἐκλείχω G 2³.
 ἐκλεκτός L 14⁵; B 10¹⁰ 11⁴.
 ἐκμυσθών Iss 1⁴.
 ἐκμυζάω (ἐκμίζω, ἐκμύζω) D 1⁹.
 ἐκμυκτηρίζω Jos 2³.
 ἐκούσιος L 9⁷.
 ἐκουσίως D 4⁶.
 ἐκπέμνω Jos 8⁴.
 ἐκπίπτω Jud 21⁴.
 ἐκπληρόω G 5¹.
 ἐκπορεύω D 5⁶.
 ἐκρίζω A 1⁷ 4².
 ἐκστασις R 3¹; S 4⁵; Jud 19¹.
 ἐκταράσσω D 3¹; G 5¹.
 ἐκτείνω L 19⁴; Iss 7⁹; Z 6³; Jos 20⁴;
 B 12¹ (c).
 ἐκτέμνω Jud 23⁴.
 ἐκτός N 6¹.
 ἐκτος R 2⁷ 3⁵; L 8⁹ 17⁷; Jud 25¹; Jos
 8¹; B 7².
 ἐκτρέφω N 8⁵.
 ἐκτυφλώω G 3³.
 ἐκχέω R 1⁴; L 18⁵; Jud 24²; Z 2³ 2⁴.
 ἐλάλα L 8⁹.
 ἐλαιον L 8⁴; Jud 9³.
 ἐλαιος N 5¹ (abe).
 Ἐλαίων N 5¹.
 ἐλαττώω L 18⁹.
 ἐλάττωμα Jos 17³.
 ἐλαύνω A 1⁹.
 ἐλαφος Jud 2³ 25⁵; N 2¹; A 4⁵; Jos 19³
 19³ (A) 19⁴ (A).
 ἐλάχιστος Jud 15⁵; Jos 17².
 ἐλεγχος Jos 6⁵.
 ἐλέγχω G 1⁹ 6⁴; B 10¹⁰.
 ἐλέω Jud 18³ 19³; Iss 5³; Z 2³ 7³ 8¹ 9⁷
 (a); D 5⁹; A 2⁵ 2⁶ 2⁷; B 4³ 4⁴ 5⁴.
 ἐλεήμων S 4⁴; Jud 19³ (β); Iss 6⁴;
 Z 9⁷; A 4³.
 ἐλεος L 15⁴; Z 5¹ 5³ 5⁴ 7³ 8² 8⁶ (bdg);
 N 4³ 4⁵.
 ἐλευθέρω Jud 21⁷; N 1¹⁰; Jos 13⁶ 14¹.
 ἐλευθέρω Jud 4³; Jos 1⁹.
 ἐλευθερωτής B 10⁸ (β).
 Ἐλμαῖος (Ἐλαμῆτης) N 5³ (β).
 ἐλπὶς Jud 26¹; A 7⁷ (β); B 10¹¹.
 ἐμβάδινω Jud 9³ (β).
 ἐμβάλλω Jud 14¹ 14⁸ 25³; D 1⁹ 1⁹ (β);
 Jos 8⁴ (β-ab).
 ἐμβάπτω Z 4³ (β).
 Ἐμμώρ (Ἐμώρ) L 2³ 5⁴ 6³ 6⁴.
 ἐμπαθῶ B 6³.
 ἐμπίμπλημι R 3⁶; Z 6⁴; B 6⁴.
 ἐμπύρρημι Jud 5⁵ 5⁷ (β).
 ἐμπίπτω R 3¹¹ (abg); Jud 19¹; D 1⁹ (a)
 5³ 6⁵.

ἐμποδίζω Jud 18⁹.
 ἐμπορία Jos 11⁵.
 ἐμπορος Z 4⁹.
 ἐμπρησμός Jud 23³.
 ἐμπροσθεν Jud 3³ (β); Iss 3³; Z 3³ (β) 3⁷.
 ἐμπτόν Z 3⁴ 3⁷.
 ἐμπυρίζω Jud 20⁵.
 ἐμπυρισμός Jud 23³ (bdg).
 ἐν nearly 600 times.
 ἐνάγω Jos 13⁴.
 ἐναλλάσσω N 3⁴ 3⁵.
 Ἐνῶν Jud 12¹.
 ἐναντίος L 14⁴; Jud 18⁶.
 ἐνάρχομαι A 1⁹ (β).
 ἐνδεια B 7³.
 ἐνδείκνυμι Z 3³.
 ἐνδεκα G 5¹¹ (β); Jos 2⁷ (a).
 ἐνδελεχέω G 5¹.
 ἐνδελεχής L 9⁹.
 ἐνδέχομαι Iss 4¹.
 ἐνδοξάζω S 6⁴.
 ἐνδοξος L 8⁵ 11³; B 9³ 9⁵.
 ἐνδυμα L 10⁵ (β-d).
 ἐνδύω L 8³ 18¹⁴; Z 4¹⁰.
 ἐνυκτέω Jud 3⁶.
 ἐνενηκοστός L 12⁴; B 12² (β),
 ἐνεργέω S 4³ (β); D 5⁵.
 ἐνέχω G 5¹¹.
 ἐνθα Jud 26³; D 7³ (a).
 ἐνθυμείω S 2¹⁴; B 3⁶ (β).
 ἐνθύμησις Jud 13² (β-ag).
 ἐνυαντός Jud 10⁴ (β).
 ἐνίστημι G 6⁷.
 ἐνισχύω S 1³; D 6⁵.
 ἐνλείπω N 2³.
 ἐννακοσιοστός B 7⁴.
 ἐννατος G 1³.
 ἐννέα L 12⁵; N 6⁴; Jos 19³ 19⁴ (A).
 ἐννοέω R 4¹ 4⁴ (abf) 5³ (β); Iss 3⁵ 4⁵
 (a, β).
 ἐννοια R 4³ 4¹¹; Z 1⁴; N 2⁵; G 5⁵;
 Jos 9²; B 2³ (A).
 ἐνοικέω S 5¹.
 ἐνόησις Z 8⁵.
 ἐνοχλέω Jos 3⁸ 7⁴.
 ἐνός N 8².
 ἐνσπείρω R 5³.
 ἐνταφιάζω Jud 26³.
 ἐντέλλομαι R 1¹ 1⁴ 4⁵ 6³ 6³ 7¹; S 7³ 8¹; L
 10¹ 13¹ 19³; Jud 13¹ 17¹ 26⁴; Iss 7⁴;
 N 8³ 9¹ 9³; A 8¹ 8³; B 12¹ (β).
 ἐντίθημι N 2³ (β-ag).
 ἐντολεύς A 2⁹.
 ἐντολή L 14⁴ 14⁶ 14⁷; Jud 10⁵ (β) 13¹
 13⁷ 14⁶ 16³ 16⁴ 18⁸ (abdg) 23³; Iss 4³
 5¹ (β) 6¹; Z 5¹ 10³; D 5¹; N 8⁷ 8⁹
 8¹⁰; G 4³; A 2² 2¹⁰ 4⁵ 5⁴ 6¹ 6³ 7⁵;
 Jos 18¹ 19¹¹; B 3¹ 10³ 10⁶ 10¹¹.
 ἐντρέφωμι Jud 21⁵.
 ἐνυδρος Jos 19³ (A).
 ἐνύπνιον Z 3³; N 7¹; G 2²; Jos 1⁷ 19¹.
 ἐνώπιον R 7³ 1⁹ 4⁶ 6¹¹; S 2¹⁴ 5¹; L 9³

(β) 14³ (α) 17³ 19³; Jud 13³ 20⁴ (β); D 5³; G 8³ (β-γ); A 1²; Jos 2³ 4³ 4³ 6³.
ἐντολίς R 1³; Iss 1¹; Jos 1².
Ἐνός S 5⁴; L 10⁴ 14¹ (β) 16⁴ (β); Jud 18³ (β); Z 3⁴ (β); D 5⁴; N 4¹; B 9¹ 10⁶.
ἔξ Jud 9⁴ 12¹³; Iss 2³ 7¹ (α).
ἐξαγγέλλω L 2¹⁰; Jos 5³ 5³.
ἐξάγω G 6⁴ (β); Jos 19⁴ (Α).
ἐξαίρων Iss 6⁴; G 1⁷.
ἐξαίρων L 18⁴; G 6¹ 7¹ 8⁴.
ἐξαίρων B 3³ (β).
ἐξακολουθεῖν Jud 23¹; Iss 6³; Z 9⁴; N 3³ (β).
ἐξαλείφω Jud 22³.
ἐξαρκέω Z 6⁷.
ἐξαρχος Jud 25¹.
ἐξαφανίζω Jos 19¹².
ἐξείπον Z 1⁴.
ἐξελέγχω R 6¹¹.
ἐξέρχομαι R 3¹⁴; Jud 15² (β); Iss 1⁴; Z 2⁴ (Α, β-dg); N 4⁴; G 6⁴; Jos 3⁴ 6⁸.
ἐξετάω G 7⁴.
ἐξηγέομαι B 2⁷ (Α).
ἐξηκουα Jud 3³.
ἐξηκοστός L 11³.
ἐξῆς Jud 5¹ 7¹ 9⁶ (β); N 2³; Jos 8⁴.
ἐξιλάσκομαι L 3⁶.
ἐξίστημι Z 2³ (β); B 3³.
ἐξοδος S 8⁴ 9; N 1¹; Jos 20⁶ (c); B 12³ (β) 12⁴.
ἐξολοθρεύω S 6³; Jud 6³ 7³ (α) 21¹; Jos 5³.
ἐξόπισθεν Jud 6³.
ἐξορίζω G 6³ (β).
ἐξουθενώ L 7¹ 16³; A 7³.
ἐξουσία R 5¹; L 3³ 18¹³.
ἐξυπνίζω L 8¹³; Jud 25⁴; N 1³.
ἐξυπνος L 5⁷.
ἔξω N 2³; Jos 7³.
ἔξωθεν Z 3⁴.
ἐξωθέω G 5³.
ἐπαγγελία Jos 20¹.
ἐπάγω L 14⁴; Jud 22¹ 23³; Z 2³ 10³; N 4³; G 5³; Jos 20¹; B 7³.
ἐπαγαγός L 3³.
ἐπαίρειν D 4³; G 3³; Jos 4¹; B 4⁴.
ἐπαίρω S 7¹; L 14⁷; Jud 21¹; D 4³; Jos 10⁴.
ἐπαιδοῖς S 8⁴.
ἐπαισχύνομαι Jos 2³.
ἐπακολουθεῖν N 3³ (β).
ἐπακούω S 7¹; Iss 2⁴.
ἐπακροδοῖμαι Jos 8⁴.
ἐπαμβαίνειν Jud 5⁴ (β).
ἐπαπέρχομαι Jud 9⁴.
ἐπάρω L 3³ (β).
ἐπαύριον Iss 2⁴.
ἐπεγείρω L 10³.
ἐπέγω Jos 2³.
ἐπεσθῆ S 2³ (α); L 3¹ 6⁷ (α) 10¹ &c.

ἐπεμβαίνω B 11³.
ἐπέρχομαι L 8¹¹; Jud 6³ 7¹ (Α, β-dg) 9³ (β-f); Iss 4³ (β) 5³; Z 2⁴.
ἐπερσύνω Jos 11³.
ἐπευλογέω Jud 17³ (αεγ).
ἐπεύχομαι Jud 1³ (β-b); Jos 6⁷.
ἐπέχω Jos 15³.
ἐπί c. gen. about 45 times; c. dat. about 40 times; c. acc. about 70 times.
ἐπιβάλλω L 4⁴ 14¹ 14²; Jud 5⁶ (β); Jos 12¹ (β-d).
ἐπιβλέπω L 3³; Jud 17¹.
ἐπιβουλή B 3³.
ἐπιγαμβρεύω Jud 10⁴ (β).
ἐπίγειος Jud 21⁴.
ἐπιγινώσκω S 8⁴; Jud 11⁴ 12³ 19⁴ 20¹ (β-ad); Z 4³; N 4³; Jos 6⁴; B 2³.
ἐπιγράφω Iss 4³; N 6³.
ἐπιδέχομαι Iss 4⁴ 4⁴; B 6⁴ (β-a).
ἐπιδίδωμι Z 7⁴; N 5⁴; Jos 3³ 6³.
ἐπιθάλλω Jos 5⁴.
ἐπιθυμείω R 5⁷; L 13⁴; Iss 4³ (β-af) 7³; D 4³; B 10⁴.
ἐπιθύμημα Iss 7³.
ἐπιθυμητός L 8¹³.
ἐπιθυμία R 1¹⁰ 2⁴ 4³ 5⁴ 6⁴; Jud 13³ 14¹ 14³ (β) 16¹; A 3³ 6³; Jos 3¹³ 4¹ 7⁴ 7⁴ 9¹.
ἐπιτελέω L 5³ 8¹⁴; Jud 24⁶; D 5¹¹ 6¹.
ἐπιλαμβάνω Jud 5⁶ (α) 6³; N 1¹² (βεγ); Jos 8³.
ἐπιλανθάνω D 7³; N 4⁴.
ἐπιμαρτύρομαι R 1⁴.
ἐπιμένω L 4¹; Jos 13⁴.
ἐπιμερίζω S 5⁴.
ἐπιμήνυμι Jud 23³.
ἐπίνοια Jos 5³ 5³.
ἐπινοεῖω A 2⁴.
ἐπιπύτω L 2³; Jud 3³ 9³ (α).
ἐπιπλέω Z 6¹.
ἐπίσπεψις Jos 3⁶.
ἐπισκοπεύω B 6³ (β-bg).
ἐπισκοπεύω R 1³; S 1³; L 4⁴ 16³; Jud 23³; Iss 2³; G 5³; A 7³; Jos 1⁴; B 6⁴.
ἐπισκοπή B 9³.
ἐπισπένω R 5¹.
ἐπιστρέφω L 17¹⁰; Jud 2⁴ (β) 23³ (β); Iss 6³ 6⁴; Z 9⁷ 9³; D 5¹¹ 6⁴; N 4³; G 5⁴; Jos 3¹³ 11¹ 13³; B 4³ (β-a) 5¹ 12⁴.
ἐπισυνάγω N 8³; A 7¹.
ἐπιτελέω Jos 19¹².
ἐπιτίθημι L 8³; N 2³.
ἐπιτρέχω N 5³ (β).
ἐπιφάνω Z 2³ (β).
ἐπιχαίρω G 4⁴.
ἐπονομάζω Jud 1³.
ἐπτα R 1⁷ 1⁸ 1⁹ 2¹ 2³ 2³; S 2¹²; L 3¹ (β) 8² 19⁴; Jud 12⁴ (β); Z 7⁴; N 6⁴; Jos 3⁴; B 7³ 7⁴.
ἐρᾶω Jud 13⁷.
ἐργάζομαι Iss 5³; N 8⁴; G 6³; B 11¹.

- ἐργάτης B 11.
 ἔργον R 2² 2³ 4¹ 5³; L 13³ 19¹; Jud 2² 13³ 20⁴; Iss 5²; Z 9³; D 4³ 6³ 6³; N 2³ 2³ 2¹⁰ 8³; G 6⁴; A 4³ 4³ 6³; Jos 10⁴ 11⁷ 20⁵ (β); B 2³ (Α) 5³ 6¹ 11⁴.
 ἐρεθίζω D 4⁴.
 ἔρημος L 15¹ 16⁴.
 ἔρημὸν Jud 23³; A 7²; B 7⁴.
 ἐρημωσι L 17¹⁰; D 5¹³; B 7³.
 ἔριφος Jud 2⁴; D 1³.
 ἔρχομαι R 3¹²; S 1² 2¹⁰ (β); L 2¹ 2³ 5³ 6¹ 6³ 7⁴ 9³ 9³; Jud 1² 3¹ 6¹ 7¹ 7² (abf) 7³ 8² 9¹ 12³ 12¹¹ 22³; Z 2¹ 2⁴ (β) 3³ 4³ (α) 6²; N 2⁴ 4³ 5⁷ 6¹⁰; A 2⁴ 7³; Jos 3⁴ 4⁴ 6³ 6⁴ 8⁴ 8⁵ (α) 11² 11⁴ (β) 13¹ 14³ 15¹ 15⁷; B 2¹ 2³ (Α).
 ἔρωτάω S 4¹; Jos 11² (β).
 ἔσθης L 8³; Jud 26²; Iss 4².
 ἔσθω R 1¹⁰; S 3³; L 8¹⁶ 14⁶ 18¹¹; Jud 2² 15⁴ 21³; Iss 2³; Z 3² 4¹ 4² (α) 4³ 4⁷; N 9³; G 1⁴ 1⁷ 1⁸; A 7³; Jos 6⁴ 6⁷.
 ἔσχατος R 2³; Jud 18¹ 24³; Iss 6¹; Z 8²; D 1¹ 5⁴; N 8¹; G 5⁴; Jos 19¹⁰; B 9³.
 ἑταῖρος Jud 3⁴.
 ἑτερος R 2³ (α); L 8¹² (α); Jud 3² 3³ (α, B-ab) 9³; Z 9²; A 1³ (α) 4⁴ (bdg); Jos 5¹ 16⁴; B 2³ (β).
 ἔτι L 2³ 9¹⁰; Jud 12¹ &c.
 ἔτοιμάω L 3² (α).
 ἔτοιμος L 3² (β).
 ἔτος R 1¹ 1⁴ 1⁴ 1⁴; S 1¹ 3⁴ 8¹; L 2³ 11¹ 11⁴ 11⁷ 11⁸ 12⁴ 12⁵ 12⁷ 19⁴; Jud 7¹⁰ (β) 9¹ 9² 12¹ 12¹² 26²; Iss 1¹⁰ 3³ 7¹; Z 1¹ 6¹; D 1¹; N 1¹ 5¹; G 1¹ 8³; A 1¹; Jos 3³ 20⁶ (c); B 1¹ 1² (β-d) 1⁴ 7³ 7⁴ 12² 12³ (β).
 εὐαρεστίω G 7⁶.
 εὐαρέστησι Iss 4¹.
 εὐάρεστος D 1³.
 εὐαγγελῆς R 4⁷; N 1¹⁰; Jos 14³.
 εὐδοκέω L 18¹³; Jos 4⁹ 17².
 εὐδοκία B 11².
 εὐδοκίμειω Jos 17² (β).
 εὐεργετέω Jos 20² (β).
 εὐθαλής Jos 19² (Α).
 εὐθείας R 13²; Jos 16² (c).
 εὐθύς A 1³.
 εὐθύς S 5³.
 εὐθύς αὐτ. N 11² (bef); G 4³; A 1⁴ 1⁷; Jos 13³; B 9¹ (β).
 εὐθύτης Iss 3⁴ 4³; G 7⁷.
 εὐκαιρία Jos 7⁴.
 εὐκαταφρόνητος Z 9².
 εὐλογίω R 6¹¹; S 6⁷; L 4³ 5⁷ 9²; Jud 17³ 25³; Iss 3³ 5⁴ 5⁵; Z 5²; N 1⁴ (β) 2¹ 8² 8⁴; Jos 11⁷ 12³ 18¹ (β-af).
 εὐλογία R 6¹⁰; S 4³ 5⁴; L 4³ 5² 6³; Jud 18² 24³; Iss 5⁴; N 1³; B 6³.
 εὐμορφία Jud 17¹.
 εὐμορφος Jud 13³.
 Εὐνά (Ἐνά, Ἀνά, Ἐνά) N 1¹¹.
 εὐνούχος Jud 23⁴; Jos 2¹ (β-bd) 6³ 12¹ 13³ (β) 16² 16⁴ 16⁵ 16⁶.
 εὐνόω G 7¹.
 εὐνομος (εὐνομος) Iss 1⁵.
 εὐπραγέω G 4³.
 εὐπρέπεια N 2⁴.
 εὐρίσκω R 4³; S 5³; L 6¹ 13⁴ 13⁶ 13⁸; Jud 2¹ 3² (α) 24¹; Z 2⁷ 4³ 4³ 7¹ 8²; D 1³; Jos 15⁴.
 εὐσίβεια R 6⁴; Jud 18³; Iss 7⁵.
 εὐσεβής L 16².
 εὐσπλαγχνία Z 5¹ 8¹ 9³ (bdg); A 7⁷; B 4¹.
 εὐσπλαγχνος S 4⁴; Z 9⁷.
 εὐφραίνω L 18³ 18¹³; Jud 13³; Z 10²; D 5¹².
 εὐφροσύνη S 6⁷; L 18¹⁴ (beg); Jud 15⁴ 16²; A 5¹.
 εὐχαριστέω Iss 5³.
 εὐχαριστέω G 7⁶ (β-α); Jos 8³ (α).
 εὐχή Jud 19²; N 1³ (bd); G 5³; B 10¹.
 εὐχομαι R 4⁴; S 2¹²; L 2⁴; Jud 1⁴; G 7¹; Jos 3⁷ (β) 18²; B 1⁵.
 εὐωδία L 3⁴.
 ἐφάπτο Jud 16².
 ἐφελκύνω Jud 5².
 ἐφέλω Jos 3³ 8².
 ἐφήμι Iss 4¹.
 ἐφούδ L 8³ 8⁴.
 Ἐφραθά (Ἐφραθά, Ἐφραθά, Ἐφραθά) R 3¹².
 ἐχθραίνω G 6⁵.
 ἐχθρός L 13³; Jud 23³; Iss 6²; Z 9³; D 6³ 6⁴; N 4²; A 7².
 ἔχω R 1⁴ 4³ 5¹ 6¹ 6³; S 2¹ 4⁴ 4⁵ (β); L 3³ 9¹⁰ 9¹³ 13³; Jud 7⁶ 7⁸ 8¹ 10² (β) 14³ 14⁷ 19¹ 19²; Iss 1⁶ 2³ (β) 7⁷; Z 1³ 4¹¹ (β) 5¹ 5² 7³ 8¹ 8⁶ (bdg); D 3⁴ 5²; N 5² 8⁶; G 7⁶; Jos 3⁷ 7⁶ 10³ 11¹ 12² 13³ (β) 15⁷ 19³; B 1³ 3³ 3³ 4³ 4³ 5¹ 6³ 6³ 6⁷ 8².
 ἔψω Z 6².
 ἔω c. gen. about 30 times: c. acc. 7 times.
 ἔω ὡν R 4³ 4⁴.
 ἔω οὖ 5 times.
 ἔω ὅτι R 7³.
 Ζαβουλών Jud 25¹ (α) 25²; Z 1¹ 1² 1³ 10².
 ζάω S 2¹¹; L 19⁴; Jud 8² 12¹³ (β-g) 16²; Iss 4³; Z 4¹¹ (β); N 7² 7²; G 1⁷ 2³ 4³; B 1¹ 3⁴.
 Ζάλας (Ζεβάλ) N 1¹¹; G 1³; Jos 20² (β).
 ζήλος R 3³ 6⁴; S 2⁷ 4³ 4³; Jud 13³; Iss 4³ (β); D 1³; G 5³; A 4³.
 ζηλώω R 6⁴; S 2⁶; L 6³; Iss 4³; G 7⁴; B 4⁴.
 ζημία D 4² 4³.
 ζημώω Jud 15¹; D 4³.

ζῆλος R 6⁵; D 6⁵; Jos 16⁴.
 ζῆλ R 1¹ 2⁴; S 1¹; L 2¹² 11⁴ 11⁷ 13² 13⁴
 18¹¹; Jud 9² (β) 12² 15² 24⁴ 25¹ 25⁴;
 Z 1¹ 3⁵ 10⁶; D 1¹ 1² 5²; N 1¹ 5¹; G
 1¹; A 1¹ 5² 5⁴ 6²; Jos 1² 7⁶ 20² (c);
 B 12² (c).
 ζῶν L 8¹; Jud 12⁴ (β) 15².
 ζῶν L 9¹²; Z 5¹.
 ζωοποιέω G 4².
 ἡ *saarissime*.
 ἡγεμονία S 3².
 ἡγούμεναι Z 10².
 ἡδομαι D 1⁴ (β).
 ἡδονή Jud 13⁶ 14² 14²; Ias 3²; B 6².
 ἡθός A 4².
 ἡκω S 6² (a); L 17¹¹ 18⁶; Jud 6⁴; N 4⁴
 (β-a).
 ἥλιος L 4¹ 4² 11⁴ 14² 18² 18⁴; Jud 24¹
 25²; N 3² 5¹ 5² 5⁴; B 8².
 Ἡλιούπολις Jos 18².
 ἡμέρα S 2¹² 3⁴ (λ, β) 4⁶ 9; L 1¹ 3² 3² 5²
 6¹ 8¹ 9¹ 9² 12¹ 17² 18² 18² 18²; Jud 6²
 9² 10⁴ (β) 12² (β) 18¹ 18² 22² (β-f); Ias
 7²; Z 1¹ 1⁴ 4² (β) 4⁴ (β) 4⁷ 8² 10²; D
 1¹ 5⁴ 6⁴; N 1¹ 6¹; G 1⁴ 1²; A 4⁴ 5²;
 Jos 3² 6² 8¹ 11² (β-d) 15¹ 19¹⁰; B 1⁴
 (β) 1⁶ 10¹ 12⁴.
 ἡμέρην Jud 2² (β).
 ἡμίκτηρος S 2¹².
 ἡμους A 2².
 ἡπαρ R 3⁴; S 2⁴ 2⁷ 4¹; Z 2⁴; N 2²; G
 5² 5¹¹.
 Ἡρ (Ἡρ) Jud 8² 10¹ 10².
 Ἡσαΐ Jud 9¹ 9² 9⁴; G 7⁴; B 10¹⁰.
 ἡσυχάζω Jud 22²; G 6⁴ 7² 8².
 ἡσυχία A 7² (λ, β); B 6².
 ἡσυχος A 6² (a).
 ἡσύχως A 6² (β-f).
 ἡττάομαι R 5²; Jud 3¹⁰ (β-e); N 2⁷;
 Jos 7² (β-ag).
 ἡτταν N 2⁷ (def).
 θάλαμος Jud 10⁴ (β).
 θάλασσα L 18²; Jud 21² 25²; Z 5² 6¹;
 N 3⁴ 6¹; Jos 19² (A).
 θάλας Jos 5⁴ (β-a).
 θαμάρ Jud 10¹ 10² (β) 12¹ 13² 14².
 Θάμνα Jud 7⁴ 7² (β).
 θάνατος R 1¹ 3¹ 4¹⁰ 6²; Jud 5¹ 23²; Ias
 7¹ (β); Z 1¹; D 1⁴; G 4² 4⁷; A 5²;
 Jos 1² 3¹ 3² 6² 11² (β) 17².
 θανατών Jud 10² (a); G 1⁷ 4⁴.
 θάπτω R 7²; L 10²; Jud 26⁴; Ias 7²;
 Z 10⁷; D 6¹¹ 7²; N 9¹; G 8² 8²
 (β-bd); A 8² 8²; Jos 20² (c, A) 20²
 (c); B 12¹ (β) 12².
 θαυμάζω L 2².
 θαυμάσιος S 6⁷.
 Θαφφονέ (Θαφονέ, Βαθονέ) Jud 5².
 θεάομαι R 3¹⁴; L 2².
 θεηλασία B 7² (c, dg).

θείων R 5².
 θέλημα Ias 4²; D 6²; N 3¹; B 11²
 (β-bg).
 θεός R 1⁴ 3² 3¹² 4² 4¹⁰ 5² 6² 6² 6²;
 S 2² 2¹² 3⁴ 4² 5² (β-dg) 5² 6² 6⁷ 7¹
 7²; L 3² 3² 6² 6¹¹ 8¹⁰ 9² (β) 9² (beg)
 9⁴ 13¹ 13² 13² (β-d) 13⁷ 14⁴ 14⁷ 15²
 17²; Jud 13¹ 14² 15² 16² 16² 16² 18² 18²
 18² 19¹ 19² 21² 21⁴ 22² 23² 23² (β) 24⁴;
 Ias 3⁷ 4² 5¹ 7¹; Z 7² 8² 9² (bdg) 10²;
 D 1¹ 1² 5² 5¹² 6² 6² (β) 6¹² 7²; N 2² 2²
 3¹ 3⁴ 4² 7² 8² 8² 8² 8² 8¹⁰; G 2² 4²
 4⁷ 5² 5² 5⁷ 5² 6⁷; A 1¹ 1² 2² 2¹⁰ 3² 3²
 4¹ 4² 5² 7² 7²; Jos 1⁴ 1⁴ 2² 2² 3⁴ 4² 4²
 5² 6² 6² 8² 9² 10² 11¹ 11² 12² 15² 17²
 18¹ 19¹¹ 20¹; B 3¹ 3⁴ 3⁴ 4² 4² (β-a)
 6⁷ 7² 8² 9² 9² 10² 10² 11⁴.
 θεοσεβέω Jos 6⁷.
 θεοσεβής N 1¹⁰.
 θεραπεύω Jos 7².
 θεράπων L 4².
 θερίζω L 13².
 θέρος Z 6²; Jos 19¹².
 θεσμός N 8¹⁰.
 θεωρέω L 2².
 θήκη S 8²; Z 10²; N 2² (β-g).
 θηλάζω N 1¹² (bef); Jos 19² (A); B 1².
 θήλυς R 3¹⁰ d¹ (λ, β); Ias 4².
 θήρα Z 5² 6⁴.
 θηρεύω Z 5².
 θηρίον Jud 2⁴ (β); Ias 7⁷; N 8⁴ 8⁴; G
 1²; Jos 19²; B 3² 5².
 θησαυρός A 1².
 θλίβω Ias 3²; Z 7¹; Jos 17² 20¹; B 5¹.
 θλίβω L 5² 13²; Z 9²; N 4²; G 4⁴;
 Jos 2⁴; B 3² 7².
 θορυβέω Jos 7².
 θρέμμα G 1² 1².
 θρησκεία Z 4².
 θρίξ N 2² 2².
 θροέω D 4² (λ, β-g).
 θρόνος L 3² 5¹.
 θυγάτηρ R 5²; L 12⁴; Jud 8² 10¹ 10² 13⁴
 21⁷ 23²; N 1² 11¹²; Jos 18².
 θυμέομαι D 3⁴ 3².
 θυμίαμα L 8¹⁰.
 θυμός Jud 7²; D 1² 1² 2² 2² 3¹ 3⁴ 3⁴ 4¹
 4² 4² 4² 5¹ 5² 6²; N 2².
 θυμός D 4⁴ 4² (β).
 θυμώδης D 3².
 θύρα L 18¹⁰.
 θυρίς Jos 14¹.
 θυσία L 3² (a) 9⁷ 9¹¹ 9¹² 9¹⁴ 16¹ (β); Jud
 18².
 θυσιάζω R 6²; L 14² (β-af).
 θυσιαστήριον L 16¹.
 θύω L 9¹¹; Z 4²; G 1² 1⁷.
 θαυαλίω Jud 3¹.
 θαυαλίω Jud 3².
 Ίακώβ R 1² 1⁷ 3¹² 3¹² (β) 4² (β-de); S 2²
 2² 2⁴ 5² (β) 6²; L 4² 7¹ 9¹ 9¹ 15⁴ 18⁴

19²; Jud 1² 1⁶ (β) 3⁷ 9² 16⁴ 17⁴ 17⁶
 19⁴ (β) 21² 22² 24¹ 25¹ 25² (αβγ);
 Iss 1² 1⁶ 1⁷ 1¹¹ 1¹³ 1¹⁴ 1¹⁶ 2² 2⁴ 3⁷
 5² 5⁷; Z 2² 2⁴ 4² 4⁵ (β-γ) 4⁹ 5⁶; D 1⁹
 (β) 7²; N 1⁶ 2¹ 6¹ 6² 7² 8²; G 1² 5⁹
 (β); A 7⁷; Jos 10⁶ 15¹ 15² (β), 17²
 18²; B 1² 3⁷ 10¹ 10⁴ 10⁶ 11⁶.
 Ιασις Z 9² (δδγ).
 Ιβις Jud 21².
 Ιθαίω R 3¹⁰ (β-γ).
 Ιθιος Jud 20²; D 2⁴ 2⁵ (β-αγ) 3²; N 8²;
 G 5²; B 10¹ (αδδ).
 Ιθού R 1² 1⁴ 1⁶; S 6¹; L 2⁶ 10² 12² &c.
 Ίερμ (Ίράν, Ήράν) Jud 8¹.
 Ιερατεία L 5² 8² 8¹⁰ 8¹⁴; Jud 21² 21⁴;
 Iss 5⁷.
 Ιερατείων Iss 5⁷ (ηί, α).
 Ιερατεών L 8¹⁰ 12².
 Ιερεύς L 8² 8¹⁷ 9² 17⁴ 17¹¹ 18²; Iss 2⁵ 3⁶;
 Jos 18².
 Ίερουσαλήμ L 10² 10²; Z 9²; D 5¹² 5¹³;
 N 5¹.
 Ιερουσλήν L 8¹² 9⁷ 14⁷ 16¹ 17¹ 17² 17³ 18¹
 18²; Jud 21².
 Ικανός N 2⁴.
 Ικανών Iss 1⁷.
 Ιλαρός Jos 8².
 Ιλαρότης N 9².
 Ιμάντιον Z 4⁵ (β) 4¹⁰ 7¹; Jos 5² 8² 8² (β);
 B 2⁴ (β).
 Ινα of purpose R 3⁴ 3⁵ &c.: eobatio R 4¹
 &c.: after verbs of commanding L 6².
 Ινα μή R 4¹ 5²; Iss 4⁴ 4⁶.
 Ινα τί Jos 7².
 Ίνδοκοπήτης Jos 11² (β-d).
 Ιοβάλος S 4².
 Ιός R 5²; G 5¹ 6² (β) 6².
 Ιούδας R 1⁴ 6⁷ 6¹¹; S 2⁹ 2¹¹ 5⁶ 7¹ 7²;
 L 2¹¹ 8¹⁴ 9¹; Jud 1¹ 1² 13¹ 17² 18² 26¹
 (β); Iss 5⁷; Z 4²; D 5⁴ 5⁷ 5¹⁰; N 5²
 5⁴ 5⁶ 6² 8²; G 1⁶ 1⁹ 2² (α, β) 8¹; Jos
 19² 19¹¹; B 11² (ε).
 Ιππόδρομος Jos 20².
 Ιππος Jud 3² 3⁴.
 Ισαάκ R 3¹²; L 9¹ 9⁶ 15⁴ 18⁶ 18¹⁴ 19²;
 Jud 17² (β-γ) 25¹; D 7²; N 5²; A 7⁷;
 B 1² 10⁴ 10⁶.
 Ίσαχάρ (Ήσαχάρ) L 12²; Jud 25¹ 25²;
 Iss 1¹ 1¹².
 Ίσμαηλίτης S 2⁹; Z 2⁹ 4² (α); G 2²;
 Jos 10⁶ 11² 13² 13⁷ 15¹ 16²; B 2².
 Ισος D 6².
 Ίσραήλ R 1¹⁰ 6² 6¹¹; S 6² 6² 7²; L 2¹⁰
 4² 5² 5⁷ (β) 6² (β) 7² 8¹⁰ 10² 10² 14²
 14² 14² (β) 17² 18²; Jud 12² 17² 21²
 22¹ 22² 25¹ 25²; Iss 5²; Z 4¹² 9²;
 D 1⁹ 5² 5¹² 6² 6⁴ 6⁵ 6⁷ 7²; N 5² 7¹
 8¹ 8² 8²; G 2² 8¹; A 7²; Jos 1² 2²
 (β-αδ) 18⁴ 19¹¹ 20² 20⁶ (ε); B 10² 10¹⁰
 10¹² 11² 12² (β).
 Ίστημ L 2¹⁰ 11²; Jud 17²; Iss 4²; Z 2²;
 D 5⁴ 6²; N 2² 5¹ 6¹.

Ισχυρός Jud 5¹ 9².
 Ισχυός R 2⁷; Jud 3⁷ 13²; Iss 3² 7⁶ (β);
 Z 10²; N 2² 2²; A 5⁴.
 Ισχύων R 5² 6²; Jud 25⁴ (β-γ); Iss 4⁴ 7⁹
 (β); Jos 4⁴.
 Ιχθύς Jud 21⁷; Z 5² (β-α) 6² 6² 6².
 Ίωβήλ (Ίώ, Ίωήλ) Jud 6¹.
 Ιωβηλαίων L 17² 17².
 Ίωσήφ R 1² 4² 6⁷; S 1² 2⁶ 2¹² 2¹⁴ 4² 4⁴
 4⁵ 5¹ 8² 8⁴; L 12² 13²; Jud 12¹¹ 25¹ 25²
 25²; Z 1¹ 1⁵ 1⁶ 2¹ 2² 2² 3¹ (β-d) 3²
 (β) 3² 3² 4² 4² 4¹⁰ 5⁴ 8⁴; D 1⁴ 1⁷ 1⁸;
 N 1² 5⁷ 6² 7² 7⁴; G 1⁴ 1⁶ 1⁸ 1⁹ 3² 5²
 5¹¹ 6²; Jos 1² 1² 20⁶ (ε); B 1⁴ 2¹ 3¹ 3²
 3⁶ 5² 10².
 Ίωχαβέδ (Ίωχαβέδ, Ίωχαβέλ, Ήοχαβέλ)
 L 11² 12⁴.
 καθαιρέω Jud 7² (β); B 6⁷.
 καθάπερ Jud 21² (α).
 καθαρεύω R 6¹ 6².
 καθαρί(ω) R 4²; L 14⁴ (β).
 καθαρισμός L 14⁴ (β).
 καθάρως L 8² 9¹² 14² 14² 16²; A 2² 4²;
 Jos 4²; B 6² 8² 8².
 καθαρότης N 3¹.
 καθέξῃς Jud 25¹.
 καθεύδω Jud 12²; N 2².
 κάθημαι Jud 3²; Z 4¹.
 καθίζω S 1²; L 2² 5¹; Jud 12² 12².
 καθίημι Z 6² 9² (ε, δδ).
 καθόλου G 5².
 καθώς S 4² 5²; L 5⁴ &c.
 Κάιν B 7² 7² (β) 7².
 καινοποιέω L 16².
 καινοποιός N 11² (α).
 καινός L 8¹⁴ 12²; N 3¹ (ε, ε); B 11².
 καινούσπονδος N 11² (βε).
 καίπερ Jos 10².
 καιρός R 4²; S 2⁴; L 5⁴; Jud 16² 20⁴;
 Iss 2² (β) 3¹ (β-α) 6¹; Z 9²; D 6²;
 N 1² 2² 7¹ 8¹ 8²; Jos 12¹ 19¹⁰; B 6⁴
 11² (β).
 καίω N 7⁴; Jos 2².
 κακία S 4²; L 14¹ 16²; Z 8² 9⁷; D 1² 5²;
 G 6⁷; A 2¹ 2² 3¹ 3² 7²; Jos 5² (β-γ)
 6¹; B 7¹ 8¹.
 κακοποιέω A 2²; Jos 18².
 κακός S 5²; L 6² 10² 13² (β-d) 16² 18²;
 Jud 7² 18¹ 21²; Z 3²; D 3⁴ 4⁷ 6²;
 N 2⁴; G 3¹ 5² 6² 7⁴ 7⁶; A 1² 1⁷ 1⁸ 2¹
 2² (β) 2² 2² 2² 4² 4² (β) 4² 6² 6²; Jos
 7² 10² 10² 18²; B 4² 7² 7².
 κακοργία Iss 6¹ (β).
 κακός S 3⁴ 4¹ (ηί, β); Z 9².
 κάκωσις N 4²; G 8².
 κάλαμος N 2².
 κάλειω S 2²; L 1² 9² 10² 11² 11⁷; Jud 12²;
 Iss 1¹ 1¹²; D 1²; N 1² 1¹¹; Jos 1¹ 16²
 (β); B 1² 2² (A) 11¹.
 κάλλος R 4¹; Jud 12² 13² (β) 17¹; Iss
 4⁴; Jos 18⁴.

καλός R 4¹; S 5¹; L 13⁹; Jud 14²;
 Iss 7²; Z 10⁴; D 1³ 7¹; N 2² 8⁴ 8⁶;
 G 1⁶ 7²; A 1¹ 1⁶ (β) 2¹ 2⁴ 4³ 4⁴ 6²
 8¹; Jos 20⁴; B 4³ 9¹ (β) 12².
 κάλυμμα Jud 14².
 καλύπτει L 10²; N 3².
 καλός N 8²; A 1⁶.
 κάματος Iss 3⁵.
 κάμνω Iss 3⁵ (β).
 κάνων N 2².
 Καππαδόκαι (Καππάδοκες) S 6².
 κάρα A 7².
 καρβία R 1⁴ 3⁰ 4¹ 5³ 6¹⁰; S 2¹ 2⁴ 4¹ 4⁷ 5²;
 L 6² 8¹⁰ 13¹; Jud 11¹ (β-δ) 13² 13⁶
 13² (β-a) 20⁵ 23⁵; Iss 3¹ 3³ 4¹ 4⁶ 7⁴ 7⁶
 (α) 7⁷; Z 2⁶ 7²; D 1³ 1⁴ 2⁶ 4⁷ 5⁵ 5¹¹;
 N 2² (β-ag) 2³ 3¹; G 5¹ 5⁶ 6¹ 6² 6⁷ 7⁷;
 Jos 4⁶ 7¹ 7² 10² 10⁵ 15² 17²; B 2⁵ (A)
 8².
 καρπός S 4⁶; L 2¹²; Iss 3¹ 5⁴ 5⁵ 5⁶;
 N 3⁵ (β-a).
 καρπερός Jud 6² (β-af).
 κατά c. gen. 18 times; c. acc. 34.
 καταβαίνει S 4².
 καταγινώσκω S 3⁶ (bdg); G 5²; B 6⁷.
 καταγογγίζειν R 5².
 κατάνγω R 4⁶; L 5².
 καταγωνίζομαι R 5².
 καταδασαίνειν Jud 18⁴.
 καταδέχομαι L 6².
 καταδιώκειν Jud 9⁴; G 1².
 καταδουλεύειν Jud 21⁷; Iss 7⁷; Jos 18².
 καταίγεις Jud 21⁹.
 καταισχύων Jud 12²; Jos 17¹ (β).
 πατάσκειν R 13² (β-dg).
 κατακληρονομίαν B 10⁵ (β).
 κατακλυσμός R 5⁶; N 3⁵; B 7⁴ (bdg).
 κατακλύπτει Z 4¹¹.
 κατακταμένον Jud 15⁵; D 3²; N 8⁶; B
 3² 3⁴.
 καταλαλήν Iss 3⁴; G 5⁴.
 καταλαλιά G 3².
 καταλαμβάνειν Jud 2³ 5⁵; N 5⁷.
 καταλάμνω G 7².
 καταλειπένων B 10⁴.
 καταλείπει R 3¹⁴; L 15⁴; Iss 6¹; Z 4⁶
 (α); Jos 4⁶ 8².
 καταλιμπάνω Iss 6¹.
 κατόλνυα L 3⁴ (α).
 καταλύειν L 3⁴ (β); B 3⁶.
 καταμένειν L 9².
 καταμόνας D 1⁹ (α).
 καταπαίξω L 14² (bdg).
 καταπατίειν Z 3².
 καταπάτημα L 10⁴ (β); Jos 19⁶.
 καταπάτης S 6²; Z 3²; Jos 19² (adg).
 καταπαύειν S 6¹; L 18⁷ 18⁹; A 6².
 καταπέτασμα L 10².
 καταπίνω Jud 21⁷.
 καταπονέειν L 6².
 καταπτήσσειν L 4¹.
 καταπύειν Iss 2¹.

κατέρα L 10⁴ 14⁴ 16²; B 6².
 καταρώμαι L 4⁶; Jud 11⁴; N 3² 8⁶.
 καταρχών Z 6² (α).
 κατάσκοπος S 4².
 κατασπαράσσειν Jud 2².
 κατασπάζειν Jud 3².
 κατασφύρειν Z 9¹; A 2².
 κατάσχεσις B 10⁴.
 κατατρέχειν Jud 2²; Z 4⁶.
 καταφέρειν Z 9¹ (adg).
 καταφεύγειν S 3²; Jud 5²; Z 2².
 καταφείρειν A 7².
 καταφιλέειν R 1²; S 1²; D 7¹; N 1⁷; B
 1² 3⁷.
 καταφρονέειν L 14².
 καταφρόνησις L 14² 14² (β); N 2².
 κατέναντι D 6¹; A 1⁴ 5¹.
 κατεργάζομαι Jos 10¹.
 κατέρχομαι Jud 9²; Z 8⁴; Jos 9⁴ 12².
 κατεσθίειν S 4²; Iss 3⁶; G 1⁶ (β).
 κατευθύνειν Jud 26¹ (β).
 κατευοδών Jud 1².
 κατέχειν Jud 26¹; B 2⁶ (ε).
 κατηγορέειν Jud 20².
 κατήχησις Jos 4².
 κατισχύων R 4¹¹; D 5²; Jos 6⁷.
 κατοικείειν R 6⁴; L 5²; Z 8²; D 5¹; N 8²;
 Jos 10² 10²; B 6⁴ 10¹¹.
 κατοικησία N 3².
 κατορθών G 3².
 κέειν L 3¹.
 κέεισιν G 1⁴.
 κευκόμαι R 3⁵; Jud 13² 14²; Iss 1² (β)
 1¹⁰.
 κείδρος S 6² (β).
 κείμαι G 5¹¹; Jos 7¹.
 κείρω (κέρω) Jud 12¹.
 κελεύειν Jos 13¹ 13⁴ 13⁵ 14² 17² (β-ad).
 κενός N 3¹.
 κεραιάειν N 2² 2⁴.
 κέραιος Jud 2⁷; N 5²; Jos 19⁶ (A).
 κέραιος Jud 2⁷.
 κεφαλή R 2² 5⁵; S 4²; L 8² 8⁶ 16²; Jud
 9²; Z 9⁴; N 2²; A 7² (β).
 κηρύσσειν L 2¹⁰.
 κήτος Jud 21⁷.
 κινδυνεύειν Jud 21².
 κίνδυνος Jos 15².
 κινέειν D 4².
 κίνησις R 2⁴ (adg).
 κλάδος S 6²; L 8².
 κλάειν R 1⁵ (β-d); S 2¹² 9²; Iss 1⁴; Z 1⁴
 2⁴ 2⁵ 4³ 7⁴; N 7²; Jos 3² 3⁶ 6².
 κλέπτειν L 14²; Z 7¹; A 2²; Jos 12² 13¹
 14¹.
 κληδόν Jud 23¹.
 κληροδοτέειν Iss 5⁷.
 κληρονομίαν N 5².
 κληρονομία B 10⁴ 10².
 κληρος L 8¹²; Z 1²; D 7².
 κληρώειν Iss 5⁷ (β-d).
 κλίμαξ Jud 9².

κλίση L 19⁴.
 κλίσις Jud 20² (β); A 1²; Jos 8¹ 9¹ (λ, β).
 κλονέω L 4¹.
 κλώνος S 4⁴.
 κλοπή R 3²; Jos 12².
 κνήμη Jos 9².
 κνημίς Jud 3¹.
 κοιλία Jud 26² (β); N 1⁷ 2².
 κοιμάμαι R 3¹³ 3¹⁴; S 8¹; Jud 26⁴; Iss 7² (α); Z 10⁴; G 8⁴; A 8¹; Jos 20⁴; B 12² (ε).
 κοιωνέω Z 3¹.
 κοίτη R 1⁴.
 κοίτων R 3¹².
 κολλάω G 4³ 5¹⁰; A 6²; B 7².
 κολλακεύω Jos 4¹.
 κόλασις R 5²; L 4¹; G 7²; B 7² (β-αγ).
 κολλάομαι Iss 6¹; D 6¹⁰; G 5²; A 3¹.
 κομίζω Jos 6².
 κονδυλίω Jos 7².
 κόπος Iss 3².
 κόπρος B 8².
 κόραξ Jud 21².
 κόρος Jud 9².
 κορυφή Jud 6⁴ 7².
 κοσμέω R 5²; Jud 12¹ 13²; Jos 9².
 κόσμησις R 5²; Jud 12².
 κοσμηός Jos 17².
 κόσμος L 10³ 14² 17²; Jud 12¹; Iss 4²; Jos 19¹¹; B 3².
 κοῦφος S 3²; N 2².
 κραταίος Jud 5¹ 6²; Jos 1².
 κραταίω N 1⁴.
 κρατέω Jud 2² 2⁷; N 3¹ 5² 5² 6⁴; G 1² 6²; Jos 8² 8⁴.
 κράτος Jud 22².
 κρίσις R 10²; Jud 15⁴.
 κρεμάννυμι L 2⁷.
 κρημνός R 2²; Jud 2⁴; Jos 7².
 κρίμα G 7²; B 10² (β-α).
 κρίνον S 6².
 κρίνω L 4¹; Jud 24²; G 4³ 5¹¹; B 7⁴ 7² (β) 10² 10².
 κρίσις R 8²; L 1¹ 3² (α) 3² 4¹ 8⁴ (βδγ) 18²; Jos 12² 14¹ 15²; B 7⁴.
 κριτής L 8¹⁷; Jud 20².
 κρούω Jud 3¹.
 κρυπτός R 1⁴; Jud 12².
 κρύπτω R 4¹⁰; L 8¹⁰; A 5¹; B 2⁴ (β) 2⁴ (A).
 κρύσταλλος L 3².
 κρυφίος (δ. κρυφίος δ) Z 7¹.
 κρυφή S 8²; Z 1²; G 2² (α); Jos 4²; B 12² (β).
 κτάομαι L 13⁴ 13⁷; Iss 5¹; Z 9⁴; D 3⁴.
 κτήνος R 2²; S 4²; Jud 8¹.
 κτηνοφύλος L 17¹¹.
 κτήσις L 13⁷; A 5¹.
 κτίω R 2⁴ 2¹ 3¹; N 2².
 κτίσις R 2² 2²; L 4¹ 13⁷ (α, δf); N 2².
 κυβερνήτης N 6².
 κύκλος Jud 2¹.

κύλιος Jud 6⁴.
 κυριεύω S 3²; Jud 21²; Iss 7²; D 4⁷; A 1²; Jos 3².
 κύριος R 1⁷ 1² 1² 3¹⁵ (αδγ) 4¹ 4⁴ 4⁴ (β) 6² 6¹¹; S 2² 2¹² 2¹³ 3² 3² 5² 5² 6² 7²; L 2² 2⁴ 2² 2¹⁰ 2¹¹ 2¹³ 3² 3² 3² 3⁷ 3² 4¹ 4² 5² 5² 6² 7¹ 8² (β) 8¹⁰ 8¹¹ 8¹² 9² 9² 9² (β) 9¹² 9¹² 9¹² 10² 10² 13² 13² 14¹ 14² (α) 14² 14² 15¹ 17² 17¹⁰ 18¹ 18² 18² 18² 18¹² 19¹ 19² 19²; Jud 1² 2¹ 8² 10² 10⁴ (α) 12² 13² 13² 13² 17² 20² 20² 21² (β) 21⁴ 21² 22¹ 22² 23² 23² 24² 25² 25² 25⁴ 25² 26²; Iss 1¹ 1² 2¹ 2² 3² 4¹ 4² 5¹ (β) 5² 5² 5² 5² 6¹ 6² 7²; Z 2² 2² (β-δγ) 3² 5¹ 5² 5² 6¹ 6² 8² 8² 9² 9² 10² 10² 10²; D 2² 4¹ 5¹ 5² 5² 5² 5² 5¹⁰ 5¹¹ 5¹² 6¹ 6² 6²; N 1² 2² 2² 2² 3² 3² 4¹ 4² 4² 4² 4² 4² 6² 7² 8² 8² 8¹⁰; G 3² 4¹ 4² 5² (λ, β-δ) 5² 5² 7² 7² 7² 8¹ 8²; A 2² 3¹ 4² 4² 4² 6² 6² 6² 7¹ 7¹ (β-ε); Jos 1² 1⁴ 1² 1² 1² 2² 2² 3² 3² 3² (β) 4² (β) 4² 4² 4² 5² (β-γ) 6² 7² 7² 8² 8² 10² 10² 11² 11² 11² (β-αγ) 13² 14² 15² (β-γ) 18¹ 18² 18² 19² (A) 19² (A) 19¹¹ 20²; B 1⁴ 3² 3² 3² (β-δγ) 3² 4² (β-α) 6² 6² 7² 9² 9² 10² 10² 10² 10¹⁰ 10¹¹ 11¹ 11².
 κύων Jud 2⁴ (β) 2² 23².
 κύων N 1² (β-δγ).
 κυλίω S 2¹²; L 6²; Z 2².
 κύμη N 1¹¹ (β-γ).
 λαβάν Jud 9¹; N 1¹¹.
 λαγών R 1⁷.
 λάδρα Jud 5⁴.
 λαίλαψ N 6⁴.
 λάκος Z 2⁷ 4¹ (β) 4² 4⁴ (β); Jos 1⁴ 9².
 λαλέω R 4²; S 1¹; L 17²; Jud 1¹ 8² 12² 18²; D 4²; G 1¹ 5¹ 6²; A 1¹; B 6⁴.
 λαλιό R 2².
 λαμβάνω S 6⁷; L 7⁴ (βδγ) 8¹⁷ 9¹⁰ 11¹ 12¹ 12⁴ 12² 14² (β-αγ) 14² 15² 15⁴; Jud 2⁴ 4² 5² 5² (α) 6² (β) 11² 11² 12² (α) 12⁷ 13⁴ 13⁷ 14² 15⁴ (β); Iss 1² 1⁷ 1¹⁴ (β) 2⁴ (β-δγ) 3²; Z 3² 4² 4¹ 6²; D 1⁷ 5¹¹; G 6²; Jos 1² 3² 3² 5¹ 6⁷ 7² 11⁴ 18²; B 2² (β) 9¹ (β).
 λαμύχ B 7⁴.
 λαμπήνη Jos 12¹.
 λαμπρός L 13²; N 5⁴.
 λαμπρώνω A 2⁷.
 λαοθάνακ Jos 20⁴.
 λαός R 6¹¹; S 6⁴; Jud 3¹ 3² 7¹ 9² 25² 25².
 λέγω R 1⁷ 4² 6²; S 4² 8⁴; L 6¹ (α) 7² 8² 8¹¹ 9² 16⁴ 19²; Jud 1² 1⁷ 12² 12² 13⁴ 14¹ 16² (αγ) 17²; Iss 2²; Z 2² 2² 4² 4²; D 1² 1⁷ 2²; N 1² 1⁷ 1¹² 4¹ 5² 5² 6² 7² 7²; G 1¹ 1² 5¹ 5²; A 2¹ (β-γ) 8²; Jos 3² 3¹⁰ 4² 4² 5² 6⁴ 7² 7² 8¹ 9² 11² 11² 12² 13¹ 13² 13² 13² 13² 14¹ 14² 15¹ 15² 15² 16⁴; B 2¹ 2² 2² (A) 2⁷ (A) 3⁷ 7¹ 9¹ (c) 10² 11².

λειτουργίαν L 3⁵; A 2² (β).
 λειτουργός L 2¹⁰ 4²; A 2².
 Λευί R 6⁵ 6⁷ 6¹⁰; S 5⁴ 5⁵ 5⁶ 7¹ 7²; L
 1¹ 2¹ 2⁴ 5³ 8¹¹ 19⁴; Jud 5³ 21¹ 25¹ 25²;
 Iss 5⁷; D 5⁴ 5⁵ 5⁷ 5¹⁰; N 5³ 5⁴ 5⁵ 6⁵
 6⁸ 8¹; G 8¹; Jos 19¹¹; B 11³ (c).
 λευκός L 8³.
 λίαν Jud 2⁴; D 5⁷; G 1²; Jos 19⁸; B
 2⁴.
 ληστεύω L 14⁵.
 Λία (Λεία) S 2¹; Jud 1⁸; Iss 1⁴ 1⁷ 1⁹ 1¹⁵
 2².
 Λίβανος S 6².
 λίθος Jud 3⁸ 3⁹ 6⁴ 7⁵ 9⁵; Z 9¹; N 3³;
 G 1⁵.
 λιμός Jud 9⁵ 12¹¹ 23²; Jos 1⁵.
 λίτρα Jud 3³.
 λογίζομαι Z 8⁵ 9⁷; A 1⁷; B 3⁴.
 λογικός L 3⁴.
 λόγιον L 8³; B 9¹ (c).
 λογιμός G 6².
 λόγος R 3⁵ 3⁶; S 1¹; L 1¹ 6² 9⁸ (β) 16³
 18³ 19²; Jud 1¹ 1⁴ 12¹ (β-d) 12⁴ 13¹
 13² 18⁵; Iss 1¹; Z 1¹; D 1¹ 1² 4³; N
 1⁵ 2⁴ 3¹ 7¹; G 1⁸ (β) 3¹ 4² 6¹; A 2¹;
 Jos 1⁷ 3⁵ 3⁶ 4¹ 4⁴ 7⁵ 10⁴ 13¹ 13⁴ 14³;
 B 1¹ 2² (A) 9¹ (β) 11⁴ 12¹ (β).
 λοιδορία B 6⁴.
 λοιδορος (λοιδορος) B 5⁴.
 λοιμός Jud 23².
 λοιπός R 3⁵ 5⁵; S 3⁴; L 14⁴ (a); Jud 3⁵
 16³; Z 9⁴; N 8².
 Λομνή (Λομνί, Λομνήν) L 12¹.
 λούω R 3¹¹; L 8⁹ 9¹¹.
 λύκος G 1²; B 11¹ 11².
 λυνάω S 2¹⁰ 4³; L 2⁴ 6⁸; Jud 17⁴ (β-g);
 Z 4¹ 4⁸ 10¹; D 4⁸; G 1⁷ 7¹; Jos 3⁵;
 B 6².
 λύπη L 17⁴; Jud 23¹ 25⁴; D 4⁶; Jos 8⁵;
 B 6⁵ (β).
 λύσις S 3⁴.
 λυτρώω S 7¹ (h, β); L 2¹⁰ (a); Z 9⁸ (bdg);
 Jos 18³.
 λύτρωσις L 2¹⁰ (β); Jos 8¹.
 λύχνος S 8⁴.
 λύω Iss 7⁵ (β); D 1²; Jos 1⁸ 9¹ 15⁶.

μαγαρεία R 3⁴.
 μάγος R 4⁵.
 Μαδναίοι B 10¹⁰.
 μαζός N 1¹² (be^f).
 μαίνομαι Jos 8³.
 μακράν S 6².
 μακροθυμείω Jos 2⁷.
 μακροθυμία D 2¹ 6⁸; G 4⁷; Jos 2⁷ 17³
 18³.
 μακρόθυμος D 6².
 μακρός Iss 4³ (β); N 4⁵.
 μάλα Jos 14³; B 8².
 μαλακία Jos 17⁷.
 μαλακίζω R 1⁸; L 6⁷; G 1⁴.
 μαρδραγώρας Iss 1³ 1⁵ 1⁸ 1¹⁴ 2² 2⁴.

μαρθέω G 5⁴; Jos 4⁴ 6⁷.
 μαρταίνω S 3².
 μαργαρίτη Jud 13⁶.
 μαρτυρίαν Jud 20⁵ (β).
 μάρτυς L 19².
 μαστιγών Jos 8⁴.
 μαστίγω Jos 8⁴ (β-d); B 2⁴ (c).
 μάταιος D 4¹; G 7².
 μάχη R 6²; Jud 5⁵ 6³; Z 1⁸ (β)
 4³; Jos 6³; B 7¹ 7².
 μάχη R 3⁴; Jud 6² (β-df) 16³; G 6²;
 B 6⁴.
 Μαχτήρ (Μεχίρ, Μεχίρ) Jud 6².
 μάχιμος L 17¹¹ (β).
 μάχομαι Jos 11⁴.
 μεγαλείος L 11⁴.
 μεγαλοφρονέω R 3⁵.
 μεγαλώνω L 18².
 μεγαλοσύνη L 9³ 18².
 μέγας R 1⁷ 1¹⁰ 3¹¹; S 6⁵ 8⁴; L 3⁴ 8¹² 10²
 17³; Jud 4¹ 14⁵; Z 4⁶ (β); D 4²;
 N 5⁵ 6⁴ 8²; G 2⁴ (a) 5¹ 6²; Jos 2⁷ 10²
 11³ 15³ 15⁵ 20³.
 μέθη Jud 11³ (β) 12² 14³ 16³; A 5¹.
 μεθίστημι Iss 11¹⁵.
 μεθύσκω Jud 14¹.
 μέθυσος Jud 14².
 μεθύω R 3¹²; Jud 12² 14⁴.
 μέλλω L 1³ 2¹⁰ (a) 9⁸; Jud 26³ (β); Iss
 2⁴ (a); Jos 1¹.
 μέλος Iss 7⁵ (β); Z 9⁴; Jos 20⁸ (β);
 B 11².
 Μελχί (Μελχί, Μελχί) L 11¹.
 Μέμφω Jos 3³ 12¹ 14¹ 14⁵ (β-ad) 16¹.
 μένω Jos 1³.
 Μεραρεί L 11⁷ 12².
 μερίς L 2¹² 14⁵; Iss 5⁵; B 6² 9² 10¹⁰.
 μέρος Jud. 3⁴ (β) 5⁴.
 μεστότης D 6².
 Μεσοποταμία Jud 9¹ 10¹.
 μέσος L 5³ 11⁵ 11⁸ 13⁵; Jud 20³; Z 6²
 10³; D 5¹²; Jos 19⁸ (A).
 μεστός N 6² (β).
 μετά c. gen. above 70 times: c. dat. once:
 c. acc. about 40 times.
 μεταβαίνω B 9² 9⁸.
 μεταβάλλω D 4².
 μετάβολος Jos 11⁵ 11⁶ 12³ 13¹ 13² 14⁴ 15⁴.
 μεταδίδωμι Iss 7⁵; Z 6⁴ 6⁶ 6⁷; D 6².
 μεταδίδωμι Jos 10².
 μετακομίζω N 9¹.
 μεταμέλομαι Jud 23⁵.
 μετανοέω R 1²; S 2¹²; Jud 15⁴; Z 9⁷ (β);
 G 5⁴ 6² 6⁸ 7⁵; A 1⁴; Jos 6⁴; B 5⁴.
 μετάνοια R 2²; Jud 19⁸; G 5⁷ 5⁸.
 μεταξύ Z 2⁷.
 μεταπαλιώνω Jos 13¹.
 μεταστρέφω A 1².
 μετασχηματίζω R 5⁸.
 μετεμπολύνω Jos 13¹ (β-ad).
 μετέρχομαι D 6²; Jos 10² (h, β).
 μετεωρισμός Iss 7²; B 6².

μέτοχος B 2^a.
 μετρώς Jos 10^a (β).
 μέτρον Jud 9^a; N 2^a.
 μέχρι R 6^a Jos 19^a.
 μή c. part. R 3^a 3¹⁰; L 9¹⁰ &c.: c.
 imper. R 3¹⁰ &c.: c. inf. S 1^a 8^a &c.
 μηδέ passim.
 μηδείς saepe.
 Μήδους N 5^a.
 μηέτι R 3¹⁰.
 μήλον Iss 1^a 1^a 2^a.
 μήν R 1^a 1^a; S 2¹¹; N 1^a 6^a (β); G 5¹¹
 (β); Jos 11^a.
 μήνις D 5^a.
 μήποτε G 6^a.
 μήπως Z 4^a.
 μηρός N 1^a (β-γ) 1^a (β-γ).
 μήτηρ S 2^a 5^a; L 11^a; Jud 1^a 1^a 10^a 10^a
 (β) 10^a; Iss 1^a 2^a; D 2^a; N 1^a; Jos
 20^a; B 1^a 7^a.
 μηχανάσμαι R 5^a.
 μαίνω R 1^a; L 7^a 9^a 14^a (β) 16^a 16^a (β);
 Iss 4^a; B 8^a.
 μαστός L 17^a; B 8^a 8^a.
 μακρός G 5^a; Jos 17^a.
 μέλωμαι A 4^a 6^a; B 3^a 4^a.
 μαρτύρομαι Z 1^a 9^a; Jos 3^a (β) 7^a.
 μῆτις L 14^a; Jud 14^a (β).
 μασθαλεία B 7^a 8^a.
 μασέω L 15^a 16^a 17^a; D 5^a; N 8^a; G 2^a
 3^a 6^a; A 4^a 5^a 6^a (bdg); Jos 1^a.
 μασθός Iss 1^a 1^a.
 μῖσος D 2^a; G 1^a 2^a 3^a 3^a 4^a 4^a 5^a 5^a
 5^a 5^a (β) 6^a 6^a 6^a (β) 7^a.
 μίτρα L 8^a.
 μωά Jos 16^a.
 μωεία N 8^a.
 μωήμα S 8^a.
 μωήμη N 8^a.
 μωημονεύω Jud 18^a; G 7^a; Jos 3^a.
 μωημόσυνον Jos 7^a.
 μωησιμαεύω S 4^a; Z 8^a.
 μωησιμαεύω Z 8^a (bdg).
 μοιχαλῖς L 14^a.
 μοιχεύω A 2^a; Jos 4^a 5^a.
 μοιχός L 17^a; A 4^a.
 μολύνω Z 4^a; A 4^a.
 μολυσμός S 2^a.
 μονογενής B 9^a.
 μονοπρόσωπος A 4^a.
 μονοπροσώπος A 5^a (β) 6^a.
 μόνος Jud 3^a 5^a; Iss 4^a 7^a (β); Z 3^a 4^a 5^a;
 D 1^a (β); Jos 1^a 4^a 6^a 7^a 10^a 16^a; B 5^a.
 Μοολί (Μοολί, Μεχθί, Μολλή) L 12^a.
 μορφή B 10^a.
 μόρφωσις B 10^a.
 μόσχος G 2^a; Jos 19^a (A).
 μουσειή Jud 23^a.
 μουσειός B 11^a.
 μοχθείω R 4^a.
 μόχθος Jud 18^a.
 μύθος Jud 23^a (α).

μυκτηρίζω Jos 2^a (bdg).
 μυριπλασιάζω Iss 3^a.
 μυστήριον L 2^a; Jud 12^a 16^a; Z 1^a;
 G 6^a.
 μῶμος L 9¹⁰.
 μαυρός L 7^a.
 Μαυρή S 9; L 12^a; Z 3^a.
 ναός L 5^a (β) 10^a 15^a 18^a; Jud 23^a; B 9^a
 9^a.
 ναύτης N 6^a.
 νεανίας Jos 12^a 16^a.
 νεανίσκος R 4^a; Jos 13^a.
 νεκρός Jud 9^a; G 4^a.
 νέμω Jud 2^a; Jos 19^a.
 νέος R 2^a 3^a; L 2^a 8^a 9¹⁰; D 5^a; N 5^a;
 G 1^a; Jos 12^a.
 νεότης R 1^a 2^a; S 2^a; Jud 1^a 11^a 13^a;
 Iss 1^a.
 νεφέλη L 18^a.
 Νεφθαλείμ (Νεφθαλήμ) Jud 25^a; N 1^a 1^a
 1^a 9^a.
 νεφρός N 2^a.
 νεωτερισμός R 2^a 2^a (β-bg) 3^a.
 νήπιος Jud 23^a; Jos 10^a.
 νηστεία S 3^a; Jos 4^a 10^a 10^a; B 1^a.
 νηστεύω A 2^a 4^a; Jos 3^a 9^a (β-af).
 νικάω S 5^a; D 3^a; G 5^a (β); Jos 19^a;
 B 3^a 4^a.
 νίκος D 5¹⁰.
 νίπτω L 9¹¹.
 νόαω Iss 3^a (α, β-bd); D 4^a; Jos 3^a 7^a.
 νομίζω L 16^a (β); Jud 5^a 12^a 14^a 19^a;
 D 4^a; A 4^a.
 νόμος R 3^a 6^a; S 9 (β); L 9^a 9^a 13^a 13^a
 13^a 14^a 16^a 16^a 19^a 19^a; Jud 12^a 18^a
 26^a; Iss 5^a; Z 3^a 10^a; D 5^a 6^a 6^a
 (β); N 2^a 3^a 8^a; G 3^a 3^a 4^a; A 2^a 6^a
 7^a; Jos 4^a (β) 11^a; B 10^a.
 νοσέω Z 6^a.
 νόσος R 6^a; G 5^a.
 νότος Jud 4^a.
 νοουθεσία R 3^a.
 νοουθετίω Jos 6^a; B 4^a (β-a).
 νοῦς R 3^a 4^a; S 2^a 4^a; Jud 14^a 14^a 14^a
 14^a 20^a (β); Iss 4^a 4^a; D 4^a; N 2^a
 (be); G 6^a; B 8^a (c) 8^a.
 νυμφεύω Jud 13^a (β).
 νύμφη Jud 13^a.
 νυμφικός Jud 12^a.
 νύξ Jud 7^a 10^a (β) 18^a; Iss 1^a 1^a 1^a;
 Z 4^a (β) 4^a (β); G 1^a; A 5^a; Jos 3^a
 8^a.
 Νῶε B 10^a (β-a).
 νῶτον Iss 5^a; N 5^a.
 ξεηλατεύω L 6¹⁰.
 ξένος L 6^a 6¹⁰ 13^a; Z 6^a 6^a.
 ξεραίνω L 4^a.
 ξηρός Z 2^a.
 ξίφος D 1^a.
 ξύλωνος S 8^a; Z 10^a.

ἐύλον S 8³ (β); L 18¹¹; Z 6² 9¹; N 3²; B 9².

ἐγδοήκοντα Jos 16⁵.

ἐγδοος R 3¹ 3⁷ (β); L 12⁷.

ἐγέρω S 4¹ (c); L 6⁷.

ἐδηγείω R 2²; Jud 14¹ 19¹; G 5⁷; B 6¹.

Ὀδολάμ ('Οδολλάμ) Jud 8².

Ὀδολομήτης ('Οδολλαμήτης, 'Οδολαμήτης) Jud 8¹.

ὀδός R 1²; S 5²; L 2²; Jud 7¹ 26¹; Z 4⁶; A 1² 1⁵.

ὀδυνάω Is 7⁵.

ὀδύνη L 17⁵; Jud 11⁴; Z 9⁶ (bdg).

ὀδύρομαι Z 2¹ 4⁶ (α).

Ὀφῆλ ('Οφῆλ, 'Οσῆλ) L 12².

ὀθεν N 1².

ὀδύνη Z 6².

ὀδα L 16²; Jud 2² 11¹ 17² 17⁶; Is 3⁷ 6¹ (β); Z 5² 5⁴ 7⁴; D 2² 5⁴ 6⁴; N 2² 2⁴ 8¹⁰ (β-γ); G 5²; A 7²; Jos 9² 10² 13² 15² 16² 17⁴ (β-bd) 19¹ 20¹; B 3² 4¹ (β-a) 6⁴ 6⁴.

ολεῖος R 3⁵.

ολεῖος N 8⁷.

ολεῖω L 18²; G 5⁴; B 12⁴.

ολεογενής L 6².

ολεοδομίω L 2²; Jud 7²; B 8².

ολεοδόμος Jos 12² (bdg).

ολεός L 10⁵ 17¹⁰; Jud 2¹ 21⁷; Is 2²; Z 6² 6⁷ 7¹; Jos 2¹ 3² 8² 8⁵ 9⁵ 11² 11⁶ 12² 14¹.

ολεῖρω L 16²; Z 2²; A 2².

ολετρίμος Jos 2¹.

ολετρίμων Jud 19² (β).

ολετός Z 2¹ (β).

ολεωγή Z 2⁴.

ολεοποσία Jud 14⁷.

οἶνος R 1¹⁰; L 8⁵ 9¹⁴; Jud 9² 11² (β) 12² 13⁶ 14¹ 14² 14³ 14⁶ 14⁷ 15⁴ 16¹ 16² 16³ 16⁴; Is 7²; Jos 3⁵.

οἶνοχόω Jud 11² 13⁵.

οἶος B 5⁵ 9⁵.

ὀκτώ L 11¹ 12⁵; Jud 3² 9¹ 26²; Is 2².

ὀλεθρός R 4⁵ (β) 6².

ὀλλγός G 4⁵ 5⁸; A 2⁷; Jos 19⁴ (A); B 5⁵.

ὀλιγοστός S 5⁵.

ὀλιγοθυλία G 4⁷.

ὀλεγών N 4⁵ (β).

ὀλεή R 2⁴.

ὀλοθρεύω L 13⁷; Jud 6⁵ (β) 7² (β).

ὀλοκαύτωμα L 9⁷.

ὀλοκλήρωσ Jos 19⁷ (A).

ὀλος L 13¹; Jud 6² (β); Is 7² (α); A 2² 2² (α) 2⁵ 2⁷ 2⁸ 4² 4⁴; Jos 8¹.

ὀλος Jud 16²; G 2¹ (bg).

ὀμνυμι Jud 22²; G 6⁴.

ὀμοθυμαδόν N 6¹⁰.

ὀμοῖος L 8¹⁸; N 1² 2⁷ (be); A 3² 4²; Jos 18⁴.

ὀμοῖος N 2²; B 7⁵.

ὀμοῖος N 3²; Jos 19²; B 6⁷ (α).

ὀμολογέω D 1⁴; G 2² 6².

ὀμύνοια Jos 17².

ὀμῶν N 5².

ὀνειδίζω S 4⁵; Jud 13²; Jos 17⁴.

ὀνειδισμός R 4² 4⁷; L 10⁴ (β); Jud 23².

ὀνειδος R 4⁷ (β-af) 6²; L 10⁴ 15².

ὀνειρος L 8¹⁸.

ὄνομα L 5⁵ 6¹ 8¹⁴ 11¹ 11² 11⁴; Jud 8² 13⁴; Z 9²; D 6⁷; N 1⁴ 1¹¹; A 2⁴.

ὄνομάζω Jud 1² (β) 19¹.

ὄντως Jos 13².

ὀξύνω D 4⁴.

ὀξύνω Jud 1⁴.

ὀπισθεν Jud 3² (β); Z 2² (α) 6².

ὀπίσω Z 2² (β) 4⁴ (α).

ὀπλον L 5².

ὀπου R 7² (β) & α.

ὀπώρα Is 3⁵ (β).

ὀπωροφυλάκιον Jos 19¹².

ὀπται R 1⁴ 1⁵ 5¹ (α) & α.

ὄραμα L 8¹ 9² 9² 11⁵; Jud 3¹⁰; N 5¹.

ὄρασις R 2⁴; L 8¹² 9² (β); D 2⁴; N 2⁷; B 6².

ὄρατός R 4¹⁰ (β-a) 6¹².

ὄρως R 3⁴ 5²; S 4¹ 5⁴; L 2² 2¹¹ 3¹; Jud 9⁵; Is 11² 2¹ 4² 7¹ (α); Z 4² 4⁵ 6⁷ 9²; D 2²; N 5² 7² 7² 8²; G 4⁵; A 5¹; Jos 10¹ 14¹ 14⁴ 17¹ 18² 19² (A) 19⁵ (A) 19⁷ (A); B 6² 6² 8² (β) 10⁶.

ὀργή R 4⁴; S 4²; L 6¹¹; Jud 14²; Z 2¹ (deg); D 3² 4²; G 5¹.

ὀργίζω S 2¹¹; L 6² 7¹ (β-b); Jud 7²; Z 4¹¹; D 4² 4⁴.

ὀργίς Z 6²; B 3².

ὀρθρίζω Jos 3².

ὀρθρος Jos 8¹.

ὀρθῶν D 3²; B 3².

ὀριον Jud 2² (β); Is 7² (β).

ὀρπος Jud 22².

ὀρῶν R 6².

ὀρῶν L 16²; Jud 7²; Jos 19².

ὀρος L 2² 6²; Jud 6⁴ 9² 25²; N 5¹.

ὀρος Jud 14² 16²; G 7⁴.

ὀρόσσω Z 2¹.

ὀσιος G 5⁴; B 3² 5⁴.

ὀσμή S 6²; L 3¹.

ὀστούν S 6² 8² 8² 8⁴; Jud 20⁴; D 7²; N 9¹; Jos 20² 20⁶ (c); B 12¹ (β) 12² (β).

ὀσφρησις R 2².

ὀσφύς N 2².

ὄταν c. ἰνδ. Z 9¹ (α); G 1².

ὄτε passim.

ὄτι passim.

οὐ μὴ c. συνδ. vol. fut. R 4²; L 15⁴; D 5².

οὐ μόνον L 14⁷; Is 4²; Z 3² 5¹.

οὐ, ὅτε, οὐδέ passim.

οὐκέτι B 11¹.

οὐν passim.

οὐρά Jud 2² (β-af).

οὐράνιος B 3² (c).

εὐρώνος R 1⁶ 5⁷ 6⁸; S 6⁴; L 2⁶ 2⁷ 2⁸ 2⁹
 3¹ 3² 5¹ 5⁴ (β) 13⁵ 14³ (β) 18³ 18⁴ 18⁵
 18⁶; Jud 21⁸ 21⁹ (β-af) 24³ 25²; Iss
 7⁷; D 5¹³ (β-a); A 2¹⁰ (β) 7⁶ (β); Jos
 12⁶ 19⁶ (A); B 3¹ 3² (β) 9⁶ 10¹.
οὐτως *passim*.
ὀφθαλμὸς Jos 14⁶.
ὀφθαλμός Jud 13⁶ 14¹ 14⁵ 23³ 26² (β);
 Iss 3⁴ (β-g) 4⁶ 7³; D 2⁴ 2⁵; N 2⁶ 2¹⁰;
 G 1⁵ 5⁷; Jos 11¹ 11⁶ 12¹ (β); B 4³ 6³.
ὄχλος Jud 7¹ (β).
ὄχυρός Jud 9⁴.
ὄψις R 3¹⁰ 5⁶; S 5¹; Jos 11²; B 10¹.
παγιδεύω Jos 7¹.
πάθος L 4¹; Jud 18⁶; D 3⁵ 4⁵; Jos 7⁸;
 B 5¹.
παιδεία Z 2⁶.
παιδεύω Z 2⁶.
παιδείκη N 1¹¹; B 1³.
παιδοφθόρος L 17¹¹.
παῖς Z 3⁶; Jos 13¹ 13³ 14² 14³ 14⁶ 16²
 16⁴.
παῖς Jud 9⁶.
παλαιός Z 4¹⁰ (β).
πάλιν L 8¹ 9¹¹; Jud 5⁷ (a) 6² (a); Z 9⁹
 10³; N 4⁴ 6¹; G 8³; Jos 4⁴ 5¹; B
 9¹ (c) 10¹¹.
παλλακή Jos 7⁶ 13⁵ (β).
πανδοχείον Jud 12¹.
πανουργέω R 5⁴.
πανουργία Jud 10²; Iss 11¹ (β) 6¹; Z 9⁶;
 N 1⁶ 2⁴.
πάντοτε S 3² (bis); N 7²; G 4⁵.
πάντες Jos 10⁴ (β-dg).
πάνν N 1⁷ (a); G 1⁶ (a); Jos 9⁵ (β) 15³.
παρά c. *gen.* 16 times; c. *dat.* 3 times;
 c. *acc.* 8 times.
παραβαίνω Jud 13⁷.
παραβάσις L 10²; Jud 16².
παραγγέλλω Jud 21¹; Z 5¹.
παραγίγνομαι B 10⁶.
παράδεισος L 18¹⁰.
παράδειγμα Jud 5⁶ (β); A 7²; Jos 3¹;
 B 3⁶ 7³.
παραγγέλλω Z 9⁸ (bdg).
παραθήκη B 12² (β).
παρανῶ G 6¹.
παραίτομαι L 5⁶ 5⁷ (β); D 6².
παρακαλέω R 4⁴ 4⁵ (h, β); Jud 8³; N 9¹;
 A 6⁶ (bdg); Jos 1⁴ 2⁶ 17⁴.
παραποιῶ D 2².
παραλαμβάνω L 17⁴ 17⁶.
παραλία Z 5⁶.
παράλιος Z 5⁶ (β-dg).
παραλυπῶ Jud 17⁴.
παραμυθίζω A 6⁶ (aef).
παρανομία Jud 14⁵; G 5¹⁰; Jos 2².
παρανομία Z 1⁶; D 3².
παράνομος L 14⁶ (β).
παραπείθω D 3⁴ (β).
παρατάσσω Jud 4¹ 13³; D 5⁴.

παρατίθημι Jud 9⁵; Jos 13².
παραφυλάσσω R 4⁴.
παραχρήμα Z 9⁷ (bdf).
πάρδαλις Jud 2⁵; D 1²; G 1³ (β-df).
παρεδρένυ D 5⁶.
παρίδων L 6⁶; Iss 1⁶.
πάρειμι (ειμ) Jud 14³ (β).
παρισέρχομαι Jud 16².
παρεκεί N 5⁶ (a).
παρεκτός Z 1⁴.
παρεμβολή S 5⁶; L 3².
παρέπομαι L 5⁶ (a); D 6³ (a).
παρέρχομαι R 4⁴; Jud 14³; Z 5²; Jos
 10⁶ 12¹ (β) 19².
παρέχω S 4²; Jud 24⁴; Iss 3⁶; Z 7²;
 D 2⁴ 3²; N 8⁶; G 5¹ 5⁷ 7²; Jos 9² 16⁴.
παρθένος L 14⁶ (β); Jos 19².
παρίστημι Jos 2⁶ (β) 20⁶ (β).
παροιμία L 11².
παροικος L 11² (β).
παροινοί Jud 14⁴.
παροξύνω S 4²; D 4²; A 2⁶.
παροργίζω L 3¹⁰; Z 9⁶; A 2⁶.
παρουσία L 8¹⁶; Jud 22².
παροργισία R 4².
πῶς R 1¹⁰ 2³ 3¹ 3² *passim*.
πάσσαλος Jud 5⁴ (β).
πάσχω R 3⁴ 4¹; S 4²; Jud 15²; G 5¹¹;
 Jos 20⁶ (β); B 7⁴.
πατάσσω L 5⁶ 6⁶.
πατέω L 18¹³; Z 9² (bdg).
πατήρ R 1² 1⁶ 1⁷ 1⁸ (a) 3² 3³ 3¹³ 3¹⁵ 4²
 4⁴ 4¹⁰ 7²; S 2¹ 2² 2⁶ 2⁷ 2⁸ 2¹⁰ 2¹⁴ 4¹ 5⁶
 8¹ 9¹; L 2¹ 5⁴ 6¹ 6² 6³ 6⁶ 7¹ 8¹⁶ 9¹ 9²
 9³ 10¹ 14² 15⁴ 17² 18⁶ (h, abg) 19² (β-g)
 19³ 19⁴; Jud 1² 1⁴ 1⁶ 2³ 3⁷ 3⁷ 7³ (β)
 9¹ 9² 9⁷ 11² 13¹ 13² 13³ 13⁴ 13⁷ 16⁴ 17² 17⁴
 17⁶ (β) 18³ 19² 19³ 24² 26² (a) 26⁴;
 Iss 1¹ 1¹⁰ 1¹³ 3¹ 3² 3³ 5⁶ 5⁷ 7²; Z 1² 1³
 1⁵ 2³ 2² 2⁷ 4⁶ 4⁸ 4¹⁰ (β-dg) 4¹² 5⁶ 6² 6⁷
 7¹ 9⁶ 10² 10⁴ 10⁷; D 1² 1⁵ 1⁷ 1⁸ 2³ 5¹⁰
 6² 6¹¹; N 1⁵ 2¹ 4⁴ 5³ 6¹ 6² 6⁴ 6¹⁰ 7¹ 7²
 9¹ 9²; G 1⁶ 1⁸ 1⁹ 2⁶ 5³ 6² 8³ 8⁶; A 1²
 8²; Jos 1² (β) 1⁴ 2² 3⁶ 6⁷ 10⁶ 15¹
 15² 15⁵ 17⁶ 20¹ 20⁶ (c); B 1⁵ 2¹ 2⁷ (A)
 2⁸ (A) 3⁶ 3⁷ 10¹ 11⁶ 12¹ (β) 12².
πατράδελφος S 4⁶ (β); G 7⁴.
πατρία D 1² 7³.
πατρικός L 18⁶.
πατρίς L 13².
παῖς S 3⁶; L 19⁴; Jud 3²; N 6².
πίδη Jos 8⁶ (β-d).
πίδιον Jud 2²; G 2².
πίθω D 1⁵ 3⁴; G 1⁶; Jos 4³ 4⁶ 13¹;
 B 7⁴.
πίνα Jud 25⁴ (β-g).
πίρα G 5².
πειρασμός Jos 2⁷.
πειραττήριον Iss 5².
πειράω D 1³; Jos 16².
πέλαγος N 6².
πέμπτως B 1¹ 2⁶ 3⁵; L 8² 11⁴ 17⁶ 17¹⁰;

- Jud 6² 25¹; Iss 1²; D 1¹; G 1¹;
A 1¹; B 7¹.
πέμπω Jud 12⁵; Jos 5⁴ (β-d) 8⁴ (β-d) 9¹;
B 2².
πένης R 4⁷; Iss 3⁵ 5⁵; G 7⁶; A 2⁶;
Jos 3⁵; B 4⁴.
πενθερός Jud 13⁴.
πενθίω R 1¹⁰ 3¹⁵; S 4³; Jud 25⁵; Z 4⁵
(β); Jos 3⁵ 15¹ 15² 20².
πένθος S 9 (β); L 17⁸ 18⁹; A 5¹; Jos
20⁵.
πενία B 6⁵.
πεντακόσιοι Jud 9⁸.
πέπτε S 2¹¹; Iss 3⁵; Z 6⁷; N 2⁶; G 8⁵;
Jos 11⁸ (β-dg); B 1¹ 12².
Πεντεφής (Πετεφής, Πεντεφής) Jos 12¹
13¹ 13² 13³ 13⁴ 15⁶.
πέραι N 6⁷.
περί c. gen. about 40 times; c. acc twice.
περιβάλλω L 8⁷; D 2⁴ 2⁵; N 6⁴; Jos
19⁷ (A).
περιβλέπομαι Jos 7¹.
περιγίγνομαι Jud 6³; Iss 3⁵.
περιεργάζομαι R 3¹⁰; Iss 5¹; G 6⁵.
περιέργεια or περιεργία R 3⁴; Jos 6²,
περίεργος Iss 3⁵.
περιέχω L 10⁵.
περίωμα B 2².
περικαθίζω Jud 9⁴.
περιλαμβάνω B 3⁷.
περιπατέω Iss 5¹.
περιπίπτω D 4⁴; Jos 10².
περιποιήσις Z 2⁴.
περιπτύσσω Jos 3⁵.
περιρήσσω (for περιρρήσσω) N 6².
περισπασμός Iss 4⁵; G 7⁶.
περισσός Jos 17⁵ (β-d).
περισσῶς Jos 17⁶.
περισχίζω Z 4⁵.
περιτέμνω L 6².
περιτίθημι L 8⁵ 8⁶ 8⁷ (β-a) 8⁸ 8¹⁰.
περιτομή L 6².
Πέρσης N 5².
πέταλον L 8².
πετάννυμι Jud 25⁵.
πετεινόν L 9¹².
πέτρα L 4¹; Jud 2².
πηγή Jud 24⁴ 24⁵ (a).
πηλός N 2².
πήχυις Jud 3⁷.
πιάζω Jud 2² 2³ (β-a) 2⁶; N 5² 5³ 5⁵;
G 1⁵ (β-a).
πικρία L 11⁷ (β-ε); N 2⁵.
πικριασμός L 11⁷.
πικρός D 4³; G 5¹; Jos 1⁷.
πίνω R 1¹⁰; S 3²; Jud 14³ 14⁴ 14⁷ 16²
16³ (β); Iss 7³; Z 4¹ (a); N 9²;
A 7²; Jos 3⁵ 19⁵ (A).
πίπτει L 8⁵; Iss 5⁵.
πιπράσκω Z 4¹ (a) 4³ (β) 4⁴ (β) 4⁵ 4¹⁰;
N 7⁴; G 2⁴ 5¹¹ (β); Jos 1⁶ 10⁴.
πίπτω R 3¹¹; Jud 3⁵ (h, deg) 9³ (β-a);
- Z 2¹ (β) 3⁷; D 4⁵; G 4⁵; Jos 6²
13².
πιστεύω L 8¹² (β); N 1² 7²; D 5¹² 6⁴ (β);
Jos 2¹ 4² 11² 13⁴; B 4⁴ (β-af) 10⁷ 10⁸
10⁹.
πίστις L 8²; A 7¹.
πιστοποιήσις B 10² (β-a).
πιστός Jos 9⁸.
πλανάω R 4⁵ 5²; L 10³ 16¹; Jud 14⁵ 17¹;
Iss 1¹²; Z 9⁷; N 3⁵; G 3¹; A 5⁴; Jos
1²; B 6².
πλάνη R 2¹ 3² 3⁷; S 2⁷ 3¹ 6²; L 3²; Jud
14¹ 14³ 19¹ 19⁴ 20¹ 20² (β) 23¹ 25³; Iss
4⁴ 4⁶; Z 9⁷ (β) 9⁸ (bdg); D 2⁴ 5⁵ (β);
N 3²; A 6²; Jos 3⁵; B 6⁴.
πλάνος L 16³; B 6¹ (af).
πλάξ L 5⁴; A 2¹⁰ 7⁵ (β).
πλάσμα N 2⁵.
πλάττω R 3⁵.
πλατός Z 4⁴ (a).
πλειστάκις G 2¹.
πλείων G 7².
πλεονεκτέω Iss 4²; A 2⁵ 2⁶; B 5¹.
πλεονεξία L 14⁵; Jud 21⁸; D 5¹; N 3¹;
G 2⁴ (β) 5¹; A 5¹; B 5¹.
πλευρά N 2⁵.
πληγή R 1⁷; S 8⁴; D 5⁵; B 7².
πληθός L 17⁵ 18⁴; Jud 6² (β) 13⁴ 14⁵.
πληθύνω S 6²; L 18⁹; Iss 1¹¹; Jos 11⁷.
πλημμυλῶ G 6².
πλην Iss 7²; Z 1⁵.
πλήρης L 17².
πληροφορέω G 2⁴ (β).
πληρώω R 2⁵; L 8¹⁰; Jud 9³; N 6⁵ 7¹ 8⁷;
G 5¹ (β-ad); A 1³; Jos 4⁷ 6⁵ 9¹; B
3⁶ 12¹ (β).
πλησίον R 3¹² 6²; L 17⁵; Jud 18²; Iss 3²
4³ (bdg) 5¹ 5² 7²; Z 5¹ 5² 6⁵ 8²; D 5²;
G 1⁵ 4⁵ 6¹; A 2⁶; Jos 14¹ 20²; B 3²
3⁴ 3⁵ 6² 10³.
πλήσσω R 1⁷; B 3⁴.
πλοῖον N 6³ 6² 6⁵.
πλούσιος R 4⁷.
πλουτέω Jud 21⁸; G 7⁴ 7⁶; Jos 12²;
B 4⁴.
πλουτίζω Jud 25⁴.
πλούτος S 4⁵; D 3⁴; A 2⁵; B 6² 6⁵.
πνεῦμα R 2¹ 2² 2³ 2⁴ 2⁵ 2⁶ 2⁷ 2⁸ 3¹ 3² 3³
3⁴ 3⁵ 3⁶ 3⁷ 5¹; S 6² 3⁵ 4⁴ 4⁵ 5¹ 6²;
L 2² 3² 3³ 4¹ 5⁶ (β-d) 9⁵ 18¹ 18¹¹ 18¹²;
Jud 13³ 14² 14⁵ 16¹ 20¹ 20² 24² 25¹;
Iss 4¹ 7¹; Z 9⁷ (β) 9⁸ (bdg); D 1⁴ 1⁷
1⁸ 2¹ 2⁴ 3⁴ 4⁵ 5⁵ 6¹; N 2² 3²; G 1¹
3¹ 4⁷ 5⁶ 6²; A 1³ 6² 6⁵; Jos 7² 7⁴; R
3² 3⁴ 4⁵ 5² 6¹ 8² 9⁴.
πνός R 2⁵ (β).
ποθέω Iss 2⁵; A 3¹; Jos 4⁷ (β).
πόθος D 4⁵ (β); Jos 14⁴.
ποιέω R 3⁵ (β-g) 4⁷ (β) 4⁸ 6² 6⁵; S 2¹¹ 3²
4⁵; L 1¹ 2² 3⁴ 4² 5² 6² (β) 6⁷ 6⁸ 6¹⁰
8¹ 8¹⁴ 10³ 13⁵ 14⁴ 17⁵ 18²; Jud 2² 3¹

(β) 7⁷ 7⁸ 8² 9¹ 10⁴ (β) 11⁴ 12⁵ 12⁷ 12⁸ 12¹² 13¹ 13⁵ 14⁵ 14⁸ 17⁸ 18¹ 19¹ 19³ 23¹ 23² 26² (β) 26⁴; Iss 1⁵ (β-g) 1¹¹ (β) 7⁵ 7⁷; Z 1⁵ 1⁷ 2⁹ 3⁷ (β-ag) 4⁴ (β) 4⁹ 4¹² 4¹⁵ 5¹ 5⁵ 6¹ 6⁶ 7¹ 9⁶; D 1⁹ 3⁴ 4⁵ 5⁵ 5⁶ 5¹⁰ 6⁶ (β); N 1¹ 1⁶ 2² 2⁸ 2⁹ 2¹⁰ 3⁴ 4¹ 4⁵ 7⁴ 8⁹ 9⁶; G 2⁵ 3¹ 3² 4¹ 5¹ 5³; A 1⁶ 1⁹ 2³ 4¹ 8²; Jos 5³ 6⁹ 11¹ 12⁵ 15³ 17⁵ 19² (A) 20¹; B 2⁷ (A) 3⁴ 4⁸ 6⁶ 10² 10⁴ 11² 12⁵ (c).
 ποικίλος Iss 4²; Z 1².
 ποιμήν L 2²; Z 6²; G 1⁴.
 ποίμνη G 1²; Jos 19⁵ (A) 19⁶ (A).
 ποιμνιον R 4¹; S 2⁵; L 6⁹; Jud 3¹ 21⁷; Z 1² (β-af); G 1² 1³; Jos 19⁴ (A) 19⁵ (A).
 ποίος Jos 7¹ (a).
 πολεμέω S 5⁵; Jud 3⁴ (β) 3⁵ 3⁸.
 πολέμος R 6¹²; L 13⁸; Jud 3⁸ 7⁴ (β-d) 13⁸; D 2².
 πόλεμος S 4⁵ 5⁵ 6⁴ 8²; Jud 4¹ 5⁶ (a) 6¹ 7¹⁰ 22¹; D 5² 5¹⁰; G 5¹; B 12² (β).
 πολιορκέω Jud 9⁴.
 πολιορκία Jud 23².
 πόλις L 6⁵ 7² 13¹; Jud 5¹ 5⁵ 5⁷ (β) 6⁴ 6⁸ 7¹ 7² 7⁹ (a) 9⁴ 12¹ 12⁵ 14⁵; N 1¹¹.
 πολλάκις G 6²; Jos 4¹ (a) 9¹.
 πολλαπλασιάζω Z 6⁶ (bdg).
 πόλις R 4⁴ 4⁷ 4⁹; S 2⁶; L 2⁷ (a) 2⁸ 13⁴; Jud 3¹ 7¹ 8¹ 14⁷ 21⁸ 23¹; Iss 4²; Z 1⁸ 1⁷ (β) 5⁸ 6⁸ 9² 9⁶; N 4³ 7¹ 9¹; A 2⁷ 2⁸ 4²; Jos 3⁸ 12¹ 15¹ 16² 19⁴ (A); B 5⁵.
 πολυτέλης Jud 26².
 πόμα R 2⁷.
 πονηρέωμαι Jud 10⁶ 13²; A 2².
 πονηρία L 10²; Jud 10⁴ (β) 10⁵ (β) 11⁵ 17² (β); Iss 1¹¹ (a); Z 9² (h, β); D 5⁵ 5⁵ 5⁸; N 4¹; G 8²; A 1⁷ 1⁸ 2² 2⁴; B 3².
 πονηρός R 1⁸ 4⁹ 4¹⁰ 5¹ 6⁵; S 2¹⁴ 3⁵ 4⁵ 5¹ 6⁴; L 5⁴ (β-d) 13⁴ 13⁵ 18¹²; Jud 10² 11¹ 12² 14⁴ (a, af) 16¹; Iss 4⁸ 6² 7¹; Z 4¹² 9¹ (a); D 1³ 3¹ 6²; G 7⁶ (β); A 1⁸ 1⁶ 2² 2⁶ 2⁷ 4² 6²; Jos 3¹⁰ 5² 7⁵; B 3⁶ 5¹.
 πόνος Jud 18⁴; Iss 5⁵; Jos 7².
 πορεύομαι R 1² 1⁶ 4¹; S 2⁹ 4⁵; L 9² 13¹ 19²; Jud 7² (a) 9² (β) 11² 13² (β) 18⁵ 23³ 22²; Iss 3¹ 3³ 3⁴ (β-g) 4¹ 4⁵ 5¹; Z 4⁶ (β) 9¹; D 3⁵ 5⁵; N 4¹ 6²; A 1⁶ 4⁵ 5⁴; Jos 4⁵ 18¹; B 10¹¹.
 πορεία R 1⁸ 3⁵ 4⁷ 4⁸ 4¹¹ 5³ 5⁶ 6¹ 6⁴; S 5² 5⁴; L 9²; Jud 12² 13² 14² 14³ 15² 17² 18²; D 5⁶ (β); Jos 3⁸; B 8³ (β) 9¹ 10¹⁰.
 πορεύω S 5² (β); Jud 15¹ 15²; Iss 7²; A 2⁸; B 9¹.
 πόρνη L 14⁵ 14⁶.
 πορνεύω R 5⁴.
 πορφόρα L 8⁷.
 ποσάκις Jos 3¹ 4¹ (β-a) 9⁴.

πόσος N 2²; Jos 10¹ 17¹; B 3⁴.
 πότε N 2⁴.
 πότος Jud 8².
 πούς L 19⁴; Jud 2⁴ 3⁴ (β); Iss 7²; Z 9⁴; N 2¹ 5⁴; G 1² 8⁴; Jos 6⁵ 13² 20⁴; B 12¹ (c) 12² (β).
 πρᾶγμα S 2³ 2¹⁴ 4⁵; N 8¹⁰; A 2¹; Jos 17⁶ 20⁶ (β).
 πρᾶξις R 3¹⁰ 4¹ 5⁴; S 2²; Iss 3⁸ 5¹ 7⁷; Z 9⁷; D 3⁴; N 2⁴ (β-ag) 3¹ 3²; G 3¹; A 1² 1⁶ 1⁸ 1⁹ 2² 2⁴ 3²; Jos 5² 11¹; B 9¹.
 πρᾶος D 6².
 πρᾶότης Jud 24¹.
 πρᾶσις S 4²; D 1⁵; Jos 16² (β).
 πρᾶσσω R 1³ 13² 3⁴ 6²; L 7⁵ 13⁸; Jud 14³; D 3²; A 1⁸ 6².
 προαίρεσις R 1⁹; Z 5²; N 2⁶ (baf); Jos 17².
 πρόβατον Jud 12¹; Z 1²; Jos 19⁴ (A).
 προβιδωμι Jos 11⁴; B 5⁵.
 προέκω N 6¹ (β).
 προέρχομαι Jos 19⁴ (β).
 προέστημι Jos 2⁶.
 πρό 7 times.
 προκαθίζομαι Jud 12².
 προκοπή Jud 15⁵; B 4⁶.
 προκατάρτις Jud 21⁸.
 προλαμβάνω Jud 2⁶.
 προνομέω Jud 7².
 προνομή L 17⁹.
 πρόπατος Jud 17⁵.
 προπάτωρ L 9¹.
 πρὸς c. dat. 4 times: a. acc. about 100 times.
 προσαγορεύω L 16².
 προσάγω Jud 6⁵ 9⁵; Iss 2⁸.
 προσάπαυται Iss 1².
 προσβάλλω L 5⁶ (β-dg).
 προσδέχομαι L 16²; A 4³ (β).
 προσδοκᾷ A 4³.
 προσδοκία Jos 7².
 προσεγγίζω R 4⁶; S 5²; Jud 7⁴ 21⁵; Jos 6².
 προσέρχομαι Z 4⁷; Jos 4⁶ 15⁷.
 προσευχή L 4²; N 8⁸; Jos 4⁵ 10¹ 10².
 προσεύχομαι R 1⁷; Jos 3³ 7⁴ 9⁴; B 1⁴ 3⁶ 5⁵.
 προσέχω R 3¹⁰ 4¹; S 2⁷; L 9²; Z 1² 4² 8⁵ 9¹; D 1² 2⁶ 6¹; A 6¹ 6² 7⁵; Jos 16⁴ (β-ad); B 8².
 προσήκω Jud 5².
 προσκαλέω R 4⁹; Z 1⁷.
 προσκαλλάομαι A 1⁶ (a); B 8¹.
 πρόσκομμα R 4⁷.
 προσκρούω G 5².
 προσκυνείω R 6¹²; Z 3⁶ 3⁷ 9⁶ (h, β); Jos 13⁵; B 10⁷.
 προσλαμβάνω A 1⁶ (β); Jos 3⁴ (β-bd).
 προσοχθίζω Jud 18⁶; D 5⁴.
 προσωδᾷω Jud 2⁴.
 προσπελάζω Iss 6².

προσποιόμαι Jud 7⁸; Jos 3⁷.
 πρόσταγμα L 3³ (β); Jud 24³.
 προστάσσω R 5⁶; B 12⁸ (c).
 προστίθημι L 17⁶ 19⁴; Iss 2⁴; N 2⁶; G 2³; Jos 4³.
 προστρέχω N 5³ 5⁵.
 προσφέρω R 4³; L 3⁶ 9¹³ 9¹⁴; Jud 21⁶; Iss 2⁶ (β-γ) 3⁴ 5³; Z 6⁵; G 7².
 προσφορά L 3⁶ (β) 14⁶.
 πρόσπων R 4³ 5⁴; S 5¹; L 3³ (β) 3⁷ 3⁹ 4³ 10³ 18⁵; Jud 19⁶ 20⁵ 25³; Iss 1¹¹; Z 2¹ (β) 3⁴ 4⁵ 8⁶ (α); D 2³; N 2⁷ 4⁶ 9²; G 1⁹ 6²; Jos 3⁴ 6² 7² 13³ (β-γ); B 10¹¹ (β).
 πρότερος L 8¹; Iss 1¹⁰.
 προτίθημι R 1⁶ (α).
 πρόσας Jos 8⁵.
 προφητεία L 8²; B 3².
 προφητεύω S 5⁶; D 7³.
 προφήτης L 8¹⁵ 16²; Jud 18⁵; D 2³; B 9².
 προχωρέω Iss 1¹¹ (β).
 πρω L 9⁴; N 1².
 πρωτογέννημα L 9¹⁴; Iss 3⁴ (β) 5⁴.
 πῶτος R 2⁴ 2⁹ 3⁵ 5⁸ (β); L 2⁷ 6² 8⁴ 8¹¹ 8¹⁸ 9¹⁴ (αδγ) 11³ 17³; Jud 24³ 25¹; Iss 3⁴; Z 6¹; D 4³ 4⁴; B 7³ 9² 9³ 10³ 12³ (β).
 πρωτότοκος R title.
 πτέρυξ Z 9⁵ (bdg); N 5⁶.
 πτοίω Jos 2².
 πτωχεία Jud 15⁶ 25⁴ (β); D 5¹².
 πτωχός Jud 15⁶ 15⁶ 25⁴; Iss 7²; A 2² 2⁶.
 πυθμήν Jud 24⁵.
 πύλη L 5¹; Jud 7³ 9⁴ (β) 12¹ 12³ (β) 12⁹.
 πυλόν Z 3⁶.
 πῦρ L 3³ 4¹; Jud 5⁵ 25³; Z 10².
 πύργος L 2⁶; Jud 5⁵.
 πυρός Jud 9⁶.
 πύρωσις Jud 16¹.
 πωλέω S 2⁹; Z 2⁹; Jos 15⁴ 16¹; B 2¹.
 πύρωσις (πύρωσις) L 13⁷.
 πῶς R 4³; Z 4⁵; A 5¹; Jos 6² 10⁵.

ῥαββήλ (ῥαμβαήλ, ῥοβαήλ) Jud 7⁸ (β).
 ῥάβδος L 8⁴; Jud 12⁴ 15³ 24⁶; Z 1³; B 2⁴ (c).
 ῥαχήλ (ῥαχήλ) Iss 1³ 1⁶ 1⁷ 1⁸ 1¹⁰ 1¹⁴ (β-δ) 2¹ 2² 2⁴; N 1⁶ 1⁷ 1⁸ 1⁹; Jos 20²; B 1³ 1⁴ 1⁵.
 ῥεβέκα L 6²; N 1⁹.
 ῥήγνυμι Jud 2⁴.
 ῥήμα Iss 1¹; Z 1³ 2⁴; D 1²; Jos 1² 3¹⁰ 4¹.
 ῥί(α) Jud 24⁵.
 ῥίπτω Jud 2⁷; Z 2⁷; Jos 7².
 ῥόδον S 6².
 ῥομφαία S 5⁴; L 5³ 18¹⁰; Jud 23³; Z 4¹¹.
 ῥουβίμ (ῥουβίμ) R 1¹ 1³ 1⁵ 3⁹ 7¹; S 2⁹ 2¹⁰; L 6³; Jud 5⁴ 9⁶ 13² 25³; Iss 1³ 1⁴; Z 2⁷ 4⁵ 4⁷; G 1⁶.

ῥουβαῖος (ῥοῦβος, ῥάβος, ῥοβαῖος) N 1⁹ 1¹⁰.
 ῥόμαι R 4¹⁰; S 2²; G 2²; Jos 1⁷ 2³ 4² 4³ 10².
 ῥουπαρός Jud 14².

ῤαββ L 8².
 ῥάκος N 6²; Jos 4³ (β) 15².
 ῥαλεῖνμαι L 3⁶.
 ῥανίς N 6².
 ῥάφ S 6²; Jud 18⁴ 19² (β-γ) 19⁴ 21² 24⁴ (β-δ); Z 9⁷; N 1⁴; G 7²; B 10².
 ῤαρρά L 6².
 ῤατανᾶς D 3⁵ 5⁶ 6¹; G 4⁷; A 6⁴ (β).
 ῥβέννυμι L 4¹.
 ῥίβομαι Jos 4⁶.
 ῥελην L 14³ (β); Jud 25³; N 3² 5¹ 5² 5³.
 ῤεμεθ (ῤεμεθ) L 12¹.
 ῤήθ B 10⁶.
 ῤήμ B 10⁶ (β-δ).
 ῥημείον S 6²; L 8³ (β-γ) 8¹¹.
 ῥήμερον R 1⁴; L 7²; Jud 26²; D 1⁴.
 ῥίθρος Jud 9⁴ (β).
 ῤεῖρ (ῤεῖρ, ῤεῖρ, ῤεῖρ) Jud 9².
 ῥίκερα R 1¹⁰.
 ῤικιμα (ῤίκεμα, ῤίκεμα, ῤίκεμα) S 2⁹; L 2¹ 6² (β) 7²; Jud 4¹.
 ῤιλώμ (ῤολάν, ῤηλάν, ῤιλάν) Jud 6² 8² 10⁶ 11³.
 ῥιανῶν N 3¹; Jos 4⁷ (bdg) 9⁴ 10⁶ 16²; B 5⁴.
 ῥάκος Z 6¹; N 6⁹.
 ῥεκαῖω B 3⁴.
 ῥεκενός (ῥεκενός) R 3¹¹.
 ῥέκω B 4⁹.
 ῥεῦος N 2³ 8⁶.
 ῥεῖρ Jud 25².
 ῥεῖπτον Jud 24⁵ 25¹; D 1⁹; N 5⁴ 8²; B 10⁷.
 ῥεληκαρδία S 6² (α).
 ῥεληρός S 2⁴.
 ῥεληροτραχίλια S 6² (β).
 ῥεσπέω N 3⁴ (df).
 ῥεσπί(ω) A 7⁶ (hi, g).
 ῥεκενός B 4².
 ῥεσπί(ω) R 3²; L 14⁴ 18⁹; Jud 2⁷; G 6².
 ῥεσός S 8⁴; L 17⁶ 18⁴ 19²; N 2⁷ 2¹⁰; G 5¹ 5⁷; A 5²; Jos 2⁴ 8⁶ 9¹ 9² 10² (β-δ) 19² (A) 20²; B 5².
 ῥεσός Jud 27² (adeg); D 2⁴; G 1³ (β).
 ῥεσπός S 4¹.
 ῥεσπός L 4¹; Jud 5⁷ (β).
 ῥεσπός Jud 17²; N 4².
 ῤόδομα L 14⁶; N 3⁴ 4¹; A 7¹; B 9¹.
 ῥορός R 7²; L 19⁶.
 ῥοφία L 13⁷ 13⁸; Z 6¹.
 ῥοφός L 13⁷; Jud 17²; N 8¹⁰.
 ῥοῖρα L 13⁶.
 ῥοῖρα R 6¹²; S 6²; L 4³ 4⁴ 7¹ 8² 8¹¹ 8¹³ 8¹⁶ 9¹⁵; Jud 10² (β) 22³ 24¹; Z 3⁴; D 7²; Jos 19¹¹; B 11².

σπένδα N 1³ (def); G 4².
 σπήλαιον R 7¹; Iss 7⁸ (β-g).
 σπύλον A 2⁷.
 σπλαγχνίζομαι Z 4² 6⁴ 7¹ 7² 8¹ 8⁸ 8⁴ (bdg).
 σπλάγχνον S 2⁴; L 4⁴; Z 2² 2⁴ 5² 5⁴ 7³
 7⁴ (bdg) 8³ (bdg) 8⁸ (bdg); N 4⁵ 7⁴; Jos
 15³; B 3⁷.
 σπλήν N 2⁸.
 σποδός Jos 15².
 σπορά R 2⁶.
 σπουδαίω D 6²; N 3¹; G 4³.
 σπουδαίος Jud 1⁴ (β).
 σπουδή L 13⁷ (β).
 στάδιος Z 7⁴; G 1³ (β).
 σταθμός N 2⁷.
 στειρεύω B 1⁴.
 στεναγμός Jos 7³ 9⁴.
 στενάζω Jos 7².
 στερέωμαι N 3⁴.
 στερίσκω Jud 18⁴.
 στέρον A 1⁵; Jos 9⁵ (β).
 στέφανος L 8² 8³; B 4⁴.
 στήθος Jud 20³ (β) 20⁴.
 στήριγμα Jud 15² 15⁶.
 στηρίζω S 2⁷.
 στολή L 8²; Jud 3⁴; Jos 5² (β) 19⁸.
 στόμα R 1¹⁰ 6¹⁰; L 6⁸ 8¹⁷ 13⁴ 19³; Jud
 2⁴ 5⁴; D 1² (β-dg); N 2⁶ (β-ag); G
 1⁷; Jos 1² 4⁶; B 11² (c) 11³.
 στόμαχος N 2⁸.
 στρέφω Z 7⁴.
 στρίνος B 5¹ (β).
 συγρός L 3¹.
 συγγένεια Z 8⁶.
 συγγίγνομαι Jos 4⁵ 7³.
 συγγινώσκω S 3⁶; Jud 19³ (β).
 συγκαλύπτω N 9².
 συγκαταριθμέω N 7² (hi, β).
 συγκόπτω Jud 3⁴ (β).
 συγκρύπτω A 2⁴; Jos 17².
 συλλαμβάνω B 10⁷ (β-d).
 σύζυγος R 4¹.
 συκοφαντείω Jos 8⁴.
 συκοφαντία Jud 16²; G 5¹; Jos 10³.
 συλλαμβάνω R 3¹³ 5⁶; L 2¹ (β) 11² 17³;
 Jud 12⁴; Iss 1¹²; N 1⁶; B 1⁴ 7².
 συμβαίνω S 2¹².
 συμβάλλω G 4⁴.
 συμβιβασμός L 11⁶.
 σύμβιος Jud 23³ (β); Iss 7² (α).
 συμβουλεύω L 6³; Jud 13⁴.
 Συμεών S 1¹ 1² 2¹ 2² 8¹ 9; L 2³ 6⁴; Jud
 6⁵ 25¹ 25³; Z 2¹ 3² 4³ 4¹¹; G 2³ (β).
 συμμαχέω Jud 7⁶.
 σύμμαχος Jud 6³ 7².
 συμμίσγνυμι R 3².
 συμπάθεια Z 7⁴.
 συμπαθής S 3⁶; B 4⁴ (β-a).
 συμπάσχω Z 6⁵ 7²; B 4⁴ (α).
 συμπίπτω Jud 11² (β) 13⁴ (β-d) 13⁷; Z
 10¹; Jos 7¹ 7² 9⁶.
 συμπτύζω S 2¹².
 συμπορεύομαι Jud 24¹; Iss 7⁷; Z 7⁴.

CH. PA.

Y

συμφαίνομαι R 5⁶.
 συμφέρω G 7¹ 7²; Jos 9².
 σὺν 12 times.
 συνάγω R 1²; L 1²; Jud 1²; Jos 19⁴ (A)
 20⁸ (c); B 6² 9² 10¹¹.
 συναγωγή L 11²; B 11² 11³.
 συναίρω D 4¹.
 συναλγέω Z 6⁵.
 συναμαρτάνω D 5⁷ (c).
 συναναστρέφομαι D 5¹³; N 4².
 συναναφέρω Jos 20².
 συνανέρχομαι N 5⁷.
 συναντάω L 1².
 συνάπτω R 3⁷; L 14⁶; Jud 5⁶ 6²; N 2⁸;
 Jos 8¹ (β-d).
 συνδιάζω R 3¹⁰ (α) 6² (α, de).
 συνδυάζω R 6² (bfg).
 συνεγγίζω D 5⁷.
 σύνεγγυς D 7² (β-dg); G 8² (β).
 συνείδησις R 4³; Jud 20² (α).
 σύνειμι Iss 2³.
 συνεξαμαρτάνω D 5⁷ (hi, bef).
 συνείπομαι Jud 3¹⁰.
 συνεργέω R 3⁶; Iss 3⁷; D 1⁷; G 4⁵ 4⁷.
 συνέρχομαι R 2⁶ 3⁸; Jud 10⁵ (β) 12⁴; N
 1²; Jos 3¹ 9⁴ 10⁴.
 συνεσθίω S 6⁷.
 σύνεσις R 6⁴; S 4² (β); L 2³ 4² 8² 13² 18⁷;
 Jud 14⁷ 20² (β); Z 6¹.
 συνετίζω L 4⁵ 9⁸.
 συνευδοκέω A 6².
 συνεχέω R 6²; Jud 22¹.
 συνέχω R 4²; Jud 3¹ (β) 18⁴; Jos 1⁵ 7²
 8⁶ 14³; B 8².
 συνεχώς R 5⁶; L 9⁴; D 4⁷; G 5¹.
 συνηγορέω Jos 1⁷.
 σύνθρονος L 13².
 συνήμι L 8¹⁸; D 4¹; N 3¹; Jos 6².
 συγκαλῶ Z 2⁶.
 συνουσία R 2⁸ 5⁶; Iss 2¹ 2²; N 8⁸; Jos 8².
 συνταράσσω Jud 14³.
 συντέλεια L 10²; Z 9³; B 11².
 συντελέω S 8¹; L 5⁴; Jud 13³ 22²; D 6⁴.
 συντηρέω L 6³.
 συντίθεμαι Z 1⁶; Jos 6².
 σύντομος Z 4⁶.
 συντόμως Jos 7¹.
 συντρέχω Jud 2² 2⁵ (β-a) 19²; B 4⁶ (β-ab).
 συντρίβω Jud 2⁴; N 6⁶; A 7².
 συντρέγω Z 4² (β).
 συντυχία R 6².
 Σύρος N 5⁸.
 συσείω Jud 27².
 σύστασις R 2⁴.
 συστενάζω Iss 7⁶.
 συχέμ L 5³ 6⁴ 12².
 σφακελισμός Jud 23².
 σφενδονάω Jud 3⁶.
 σφενδονίζω Jud 7².
 σφόδρα Z 1²; Jos 2⁶; B 1⁵.
 σφοδρός N 6⁴; B 1⁵.
 σχήμα R 5¹ 5² 5⁴; Jud 12³; Z 3⁷ (α, aeg)
 9⁸ (bdg).

σχίζω L 4¹ 10²; Z 9⁴ (β); B 9⁴.
 σχολάζω Jud 20¹.
 σόςω S 6² 6⁷ 7²; L 2⁴ 2¹¹; Jud 24⁶; N 8²; A 7²; Jos 19¹¹.
 σάμα S 2² 4² 4³ 6⁷; Jud 14²; Z 2²; D 3² 3⁴; N 2² 2⁴; A 2⁷ 4⁴; B 12² (c).
 σωτήρ L 10² 14²; D 6⁷ (β) 6⁹; G 8¹ (β-bg); Jos 1⁶; B 3².
 σωτηρία L 17²; D 6¹⁰; N 8²; G 4⁷ 5⁷ 8¹; B 3² 11².
 σωτήριος S 7¹; L 9⁷; Jud 22²; D 5¹⁰; B 9² 10².
 σωφρόνιος Jud 16².
 σωφροσύνη Jos 4¹ 4² 6⁷ 9² 10² 10².
 σάφρων Jos 4²; B 4⁴.
 τάλαρτον Jud 9² (β); Jos 18².
 ταμείον S 8² (β); Jos 3² 9².
 ταπών L 10¹ (a).
 τάξις L 11²; N 2² 2³ 3² 3⁴ 3⁵ 8¹⁰.
 ταπεινός D 6⁹; G 5²; B 9².
 ταπεινός B 5².
 ταπεινώσις R 6¹⁰; Jud 19²; D 5¹²; G 5²; Jos 10² 18²; B 10⁷.
 ταρασσών Z 8²; D 4² 4⁷; G 6²; A 6² (β); Jos 7².
 ταραχή S 4² 5¹ 6⁴; L 13⁶; D 5²; B 6² 7².
 τάρμος N 6² (β).
 τάσσω L 3²; N 2¹ 3².
 ταῦρος N 5⁴.
 Ταφονί (Ταφονί, Γαφονί) Jud 3² 5².
 ταχύς Iss 6².
 τεχίρης Jud 5¹ (β-dg).
 τεῖχος L 2²; Jud 4² 5² 5⁴ 7² (β) 9⁴ (β); Jos 10⁶ (A).
 τεκνίον R 1² (c, bg).
 τέκνον R 1² 1⁴ 2¹ 3² 4¹ 4² 5¹ 5²; S 2¹ 2¹² 3¹ 4² 5² 7¹ 7² 8¹ (h, a/g); Lev 9² (bdg) 10¹ 12⁶ 13¹ 13² 13³ 14¹ 18¹² 18¹³ 19¹; Jud 1² 8² (β) 10² (β) 11² 13¹ 13² 14¹ 14⁴ 14⁷ 16¹ 17¹ 18² 19² 20¹ 21¹ 23¹ 26¹; Iss 1¹ 1⁶ 2¹ 2² 3¹ 4¹ 5¹ 6¹ 6² 7² (β) 7⁷; Z 1¹ (β) 3¹ 3² 5¹ 5² (β-d) 7² 8¹ 8² 10¹; D 1⁴ 2¹ 2² (β) 3¹ 4² 5¹ 6¹ 6² 6³; N 1⁶ 2² 3⁴ 4¹ 7² 8¹ 8² 8⁴ (β) 8⁶ 8¹⁰; G 1² 2¹ 3¹ (β-a) 4¹ 5² 6¹ 8¹ 8² 8³; A 1² 2¹ 5¹ 6¹ 6² 7⁴; Jos 1² 3⁷ 7² 7⁴ 8¹ 10¹ 11¹ 13² (β) 17¹ 18¹ (β-ae) 19¹ 19¹¹; B 3¹ 3⁷ 4¹ 7¹ 8¹ 10² 10⁴ 10¹⁰ 10¹¹ 12¹ (β).
 τέλειος Jud 23²; A 1² (ct, e).
 τελειώω G 7¹.
 τελείως G 7¹ (β-af).
 τελευτάω Jud 25⁴.
 τελευτή R 1² 4²; L 1¹ (efg); N 1¹ (hi, β-bg); Jos 20¹.
 τελίω Jos 4⁷ (β).
 τελείωσις R 6².
 τελεσκομαι Jud 12² (bg).
 τέλος L 5² (β-d) 6¹¹ 14¹ 16²; D 6²; N 1¹ (bg); G 8² (β); A 1² 1⁹ 2¹ 2⁴ 6⁴; Jos 8²; B 4¹.
 τελωνίον Jud 12² (aef).
 τέρνω D 4⁴; Jos 17²; B 6².

τέρψις D 4².
 τεσσαράκοντα L 12²; Jud 12¹².
 τεσσαρακοστός L 11⁷; Jud 9² (β); N 5¹.
 τίσσαρες L 2² (β); Jud 3⁴ 4¹ (β) 9² 16²; A 7².
 τέταρτος R 2² 3⁴; L 3² (β) 8⁷ 11² 12⁴ 17²; Jud 1² 25¹; Z 1¹; Jos 19² (A); B 7⁴.
 τέχνη N 2² (def) 8⁷.
 τίκω L 4¹; Jos 15².
 τηρέω R 5²; Z 4²; D 5¹; G 7².
 τίθημι R 7²; S 8²; L 19²; Z 4² 10²; D 1⁴; G 8²; Jos 20² (β); B 12² (β).
 τίκτω R 5²; L 2¹ (β) 11² 11⁷ 11⁸ (β) 12¹; Jud 8²; Iss 1² 1¹⁰ 2¹ 2²; Z 1¹; N 1⁶ 1⁹ 11¹ 12²; Jos 3⁷ (β); B 1² 1⁴ 7² (β-bg).
 τιμάω L 13²; Jud 1⁶; G 6² (β-af) 8¹; Jos 10⁶ 11¹ 19¹¹.
 τιμή Z 3² 3²; Jos 16²; B 6².
 τίμημα Z 3¹.
 τίμιος L 17².
 τιμαρίω Jos 14¹.
 τιμαρία Jos 3¹.
 τοιούτος N 9¹; A 2² 4²; B 2² (A) 7².
 τόξον Jud 3² 7² 9².
 τόπος R 3¹¹; L 16²; D 6⁷; Jos 2² (bg); 19² 19² (A).
 τότε passim.
 τότε οὐν peculiar to a, Jud 7² 9⁷; Iss 2¹.
 τράπεζα L 8¹⁰; Jud 21².
 τράχηλος N 2².
 τρεῖς L 8¹¹; Jud 7² (β) 9² (β) 12¹²; Z 4¹ (β); Jos 11² 19² 19² (A).
 τρέμω L 3² (a); Z 2².
 τρίτω Jud 6².
 τρίχω Jud 2² 3¹ 25²; N 5²; B 2².
 τριακοντα R 1²; L 19⁴; Iss 3²; G 1⁴ 2² (β).
 τριακοστός L 11⁴; N 1¹.
 τριημερίω Jos 3².
 τρικυμία N 6².
 τριπλοῦς D 3⁴.
 τρίτος R 2² 3⁴; L 2² (β) 3² (β) 8² 8⁴ 11⁷ 12⁶ 17⁴; Jud 10² (β) 25¹; D 3⁴; N 2²; Jos 13²; B 7².
 Τρογλοδίτης (Τρογλοδίτης, &c.) Z 4².
 τρόμος S 4²; Jud 3².
 τρόπος L 6²; G 2²; A 1²; Jos 2² 7¹.
 τροφή Jos 3²; B 11¹.
 τροφός N 1².
 τρύβλιον Jos 6².
 τρυφάω Jos 9².
 τρυφερός G 1⁴ (β).
 τρυφή Jud 25²; Jos 3⁴; B 6².
 τύπος L 8¹⁴; Z 3².
 τύπτω Jos 2² 13⁴ 13⁴ 14¹ 14².
 τυφλός R 2².
 τυφλός S 2⁷; Jud 11¹ 18² 18² 19⁴; D 2⁴.
 τύφλωσις L 13⁷ 14⁴ (a); D 2².
 τυφλώττω Jos 7².
 ύβρις Jud 7²; B 5⁴ 9².
 ύβρις Jud 16²; G 5¹; B 6².
 ύγεια N 2².
 ύγάτω L 13² (a).

ὑγαίνω L 1²; N 1² (β); A 1².
 ὑγιής Iss 7⁹ (β).
 ὑδωρ L 2⁷ 4¹ 8⁶ 18⁷; Jud 6¹ 12³ (β-δf);
 Iss 1⁶; Z 2⁷ 2⁸ 9¹; N 6²; A 7² 7³.
 υἱός R 1¹ 1² 1³ 4⁷ 6⁷ 7¹; S 1¹ 1² 2³ 4⁶ 5⁴
 8¹ 9¹; L 1¹ 2⁴ 3¹⁰ 4¹ 4² 4³ 4⁶ 5⁶ 11³
 11⁷ 12² 12³ 18⁸ 19² 19³ 19⁴; Jud 1¹ 1²
 5⁶ (β) 9¹ 9² 10¹ 10² (α) 11⁶ (β) 13² (β)
 14⁶ 17⁵ 21⁶ 21⁷ 23⁴ 24¹ (bdg) 24⁵ 26⁴;
 Iss 1¹ 1² 1³ 2³ 5⁷ 6¹ 7⁶; Z 1¹ 4⁹ 5⁴ 9⁷ 9⁸
 (bdg) 10² 10⁶; D 1¹ 1² 1⁶ 5⁶ 5⁷ 7²; N
 1² 1³ 6¹ (β) 9²; G 1¹ 1² 1⁶; A 1¹ 1³ 8²;
 Jos 1¹ 1² (β) 2⁶ 3⁷ 3⁸ 5⁴ (β-δ) 10⁶ 15² 17⁷
 20⁶ (c); B 1¹ 1⁶ 1⁸ 2² 3³ (β-b) 9² (c) 12².
 ὕμνος L 3³; G 7².
 ὕμνῳ Jos 8².
 ὑπάγω L 13³; B 2⁴ (β).
 ὑπακοή Jud 17³.
 ὑπακούω R 3⁶ (β-dg); S 7¹ (λ, β); Jud 1⁴
 13¹ 18⁵ (β) 18⁶; Iss 5⁸; Z 9⁴ (β); D
 5²; N 3²; G 8⁶.
 ὑπανδρος R 3¹⁰; L 14⁶.
 ὑπαντάω Jud 13³ (α); B 2⁴.
 ὑπαρ N 2⁸ (α).
 ὑπαρξίς L 17⁷; Z 8² (αef).
 ὑπάρχω S 4⁴; L 11¹; Jud 23³; Iss 7¹ (α);
 N 1²; G 1⁴; Jos 10⁶ 11².
 ὑπέρ c. gen. 9 times: c. acc. 15 times.
 ὑπεράνω L 3⁴.
 ὑπερασπί(ω) B 4⁵ (β-α).
 ὑπερεκπερισσοῦ Jos 17⁶.
 ὑπερέχω Jud 21⁴.
 ὑπερηφανεία (ὑπερηφανία) R 3⁶; Jud 13³
 18⁵; D 5⁶; G 3⁶.
 ὑπερήφανος L 17¹¹.
 ὑπερόγκος A 2³.
 ὑψηρετίω Jos 14³.
 ὑψηρέτης B 3⁶.
 ὕπνος R 3³ 3⁷; S 4⁸ (β) 4⁹; L 2⁶; Jud
 18⁴; Iss 3⁸ 7⁹; Z 10⁶; D 7¹; N 2⁶;
 A 8¹; Jos 20⁴; B 12² (c).
 ὕπνως R 3¹²; Iss 7⁹ (β); D 7¹.
 ὑπό c. gen. about 25 times: c. acc. 5 times.
 ὑποβάλλω S 3³.
 ὑπογράφω Iss 4³ (β-γ).
 ὑποδείκνυμι N 8¹; A 1².
 ὑπόδημα Z 3³ 3⁴ 3⁵.
 ὑποκάτω L 3⁷; Iss 1⁶.
 ὑποκρίνομαι A 7².
 ὑπόκρισις B 6².
 ὑποκρίνεται Jud 6².
 ὑπολύω Z 3⁴ 3⁶ 3⁸.
 ὑπομάνω D 5¹²; N 7¹; Jos 17¹.
 ὑπομνήσκω L 9⁴.
 ὑπομονή Jos 2⁷ 10¹ 10².
 ὑποσῶ B 9¹ (β).
 ὑποστίπτω Jos 7⁴.
 ὑποσκελίζω D 6²; Jos 4¹.
 ὑπόσπονδος Jud 7³ (β).
 ὑπόστασις R 2⁷; Z 2⁴.
 ὑποστρέφω Z 4⁶ (α); G 1⁵.
 ὑποτάσσω Jud 21².
 ὑποτίθημι Iss 5³.

ὑπουργέω D 3⁴.
 ὑπόφορος Jud 7⁸ 9⁷ (β).
 ὕς A 2⁹ (bdg).
 ὑστέρημα B 11⁵.
 ὕστερος L 19⁵ (β); Z 10⁷; Jos 3⁸; B 11².
 ὑψος Jud 9⁶.
 ὑψηλός L 2⁵ 11⁵; Jud 6⁶.
 ὑψιστος S 2⁶ 6⁷; L 3¹⁰ 4¹ 4² 5¹ 5⁷ 8¹⁵
 16⁵ 18⁷; Jud 24⁴; Iss 2⁶ (β); N 2³
 (b, A); G 3¹; A 2⁶ 5⁴ 7³; Jos 1⁴ 1⁶
 (bdg) 3¹⁰ 9² 10²; B 4⁶ (β-a) 9².
 ὕψος L 2⁶; Iss 1⁸ (β); N 5⁷.
 ὑψώω R 6²; Jud 21⁶; N 8⁶; G 7²; Jos
 1⁷ 10² 10³ 17⁸ 18¹; B 9⁷.
 φαίδρος L 2⁴ 2⁹; B 5⁶.
 φαίνω R 5⁷; S 4⁹ 6⁵; Jos 3⁴ 19¹² (β);
 B 10⁷ 10⁹.
 φανερός A 2³.
 φανερώς Jos 4².
 φαντάω S 4⁶.
 φαντασία R 3⁷ 5⁷.
 φάραγξ Iss 1⁶.
 Φαραώ Z 3⁶; Jos 2¹ 8⁴ 13⁵.
 φάρμακον R 4¹; Jos 2⁷ 5¹.
 φείδομαι S 2⁷; Jos 16⁴.
 φέρω R 4⁷; S 2⁹; L 3⁷; Iss 1³ 3¹; Z 2³
 2⁴; N 2³ 6⁶; Jos 11⁶.
 φεύγω R 5⁶; L 15³ (β); Jud 3⁶ 7¹; Iss
 7¹; D 5¹; N 6⁶ (β) 8⁴; Jos 8¹; B 5² 7¹.
 φημί A 2¹ (β-γ); Jos 14² (β-ad) 16¹.
 φθάνω R 5⁷; L 6¹¹; N 5³ 5⁷ (β) 6²; G
 1³; Jos 11⁴ (α).
 φθαρτός B 6².
 φθίγγωμαι D 5².
 φθέρω S 4⁸ 5¹; Jud 19⁴.
 φθονερός Iss 3⁶.
 φθονέω S 2¹⁴ 3³ 3⁴; G 3² 7²; B 4⁴.
 φθόνος S 2¹³ 3¹ 3² 3³ 3⁴ 4⁵ 4⁷ 6²; D 2⁶;
 G 4⁶; Jos 1³ 1⁷ (β-af) 10³; B 7² 7⁶ 8¹.
 φιλαργυρία Jud 18¹ 19⁴.
 φιλάργυρος (φυλάργυρος) L 17¹¹.
 φιλέω B 1² (β-dg).
 φιληδονία R 2⁸ 3⁴; Iss 2³; B 6².
 φιλονεικία G 6⁴; Jos 4⁷ (β-bg).
 φίλος L 13⁴ 13⁸; Jud 23³; D 2³.
 φλόξ Jos 2².
 φοβερός Jos 6².
 φοβέομαι S 2²; L 13¹; Jud 7¹¹; Z 1⁶ 4²
 10⁶; D 6¹; N 7⁴ 8⁴; G 3² 5⁶ 6⁶;
 Jos 2⁴ 4² 5³ 13⁸; B 2⁵ 3⁴ 4⁵ 5² 10¹⁰.
 φόβος R 4¹; S 3⁴; L 13⁷; Jud 16²; N 2⁹;
 G 5⁴; Jos 10¹ 10⁸ 11¹; B 3⁴ 4⁶ (β-a) 5¹.
 φοίνιξ N 5⁴.
 φοιτάω B 11⁵.
 φόνος Z 2⁸.
 φορέας Jud 2³ (β).
 φορέω Z 3⁵; B 4¹.
 φραγγελάω B 2⁵.
 φρόνησις N 2⁸.
 φρόνημος N 8¹⁰.
 φυγαδεύω G 5⁷.
 φυλακή Jos 1⁶ 8⁴.

φυλάσσω R 3⁹ 4⁵ 6¹; S 3¹ 4⁵ 5⁷ 7⁸; L 8¹⁷ (B-af) 10¹ 13⁸; Jud 13¹ 16¹ 18³ 22³ 26¹; Iss 5¹ 7⁵; Z 5¹ 10²; D 2¹ 5¹; G 1³ 4¹; A 6²; Jos 1⁴ 2³ 9⁵ 14³ 18⁴ 19¹¹; B 3¹ 10³ 10⁴.
 φυλή S 7¹ (B); Jud 15³; Z 10²; D 5¹⁰; A 7⁶; B 9³ 11⁵.
 φύλλον L 9¹².
 φύρω Jos 6¹; B 2².
 φυσικόμαι L 14⁷ 14⁸ (B).
 φυσικός D 2⁴ (B-a) 3¹.
 φύσις R 3¹ 3³; D 3⁸ (B-d); N 3⁴ 3⁵.
 φωνή L 18⁴; Iss 1⁴; Jos 8⁵ 9⁴; B 11² (B).
 φῶς L 4³ 14³ 18³ 19¹; Z 9⁵; N 2⁷ 2¹⁰; G 5¹; A 5³ 5³; Jos 19³ (A) 20³; B 5³ 11².
 φωστήρ L 14³; Jud 25².
 φωτεινός L 2⁸ 4³ (B).
 φωτίω L 4³ 18³ 18⁴; G 5⁷; B 6⁴ 11².
 φωτισμός L 14⁴.
 χαίρω Iss 3⁴; D 1⁵; Jos 8⁵ 19³; B 6⁴.
 χαλάω Jos 1⁴.
 Καλδαίος N 1¹⁰ 5².
 χαλκοῦς L 6¹; Jud 9⁴ (B).
 Χάμ S 6⁴.
 χαμοκοιτέω Jos 4³.
 Χαναάν S 6³; L 12⁵; Jud 10² (B) 11¹ (B) 11²; Z 5⁵; Jos 12² 13¹ 13⁸ 15⁴; B 12³ (B) 12⁴.
 Χαναανίος L 7¹; Jud 3¹ 7¹¹ 10⁶ 11¹ 13³ (B) 14⁸ 17¹.
 Χανανάνιτος (Χανανίτης) Jud 13³ 16⁴.
 χαρά L 17²; Jud 25⁴ 25⁵; A 6⁴; B 6⁵ (B).
 χαρρακτήρ S 5⁴.
 χαρίζομαι S 4⁵; L 15³ 18⁵ 18¹⁴; B 10⁷ (a).
 χάρις R 4⁸; S 4⁵ 5³; L 18⁹; Jud 2¹ 24²; Jos 3⁴ 11⁶ 12³ 19¹¹ (B); B 4⁵.
 χαριτών Jos 1⁶.
 χαρράν (Χαρά) L 2¹; Iss 1⁵.
 χαυνόμαι Z 2⁴.
 Χεβρών R 7²; S 8²; L 9⁴ 12³ 19⁵; Jud 2⁵ 4³ 26³ 26⁴; Iss 7⁵; Z 10⁷; N 9¹; G 1⁵ 8⁵; A 8¹ 8³; Jos 20⁶ (c); B 12¹ (B) 12².
 χεῖλος Iss 7⁴.
 χειμάζομαι Jud 21⁶; N 6⁵.
 χειμάν Z 6⁵ 7¹; N 6⁹.
 χεῖρ S 2⁸ 2¹² 2¹³ 9; L 4⁴ 8¹⁰ 14¹ 14²; Jud 3⁶; Iss 3⁷; Z 2² 5⁴ 7⁴ 9⁴; D 1⁹; G 1³ 2⁵; A 7²; Jos 1⁵ 11⁷ 12³ 15⁴ 17⁶; B 6¹.
 Χετταῖος S 6².
 χέω L 18⁵ (beg).
 χηρεύω Jud 12¹ 12².
 χθές N 1⁴.
 χίλιος Jud 4¹ 9⁴ (B).
 χίμαρος Z 4⁹.
 χιτών Z 4⁵ (a) 4⁹ 4¹⁰ 4¹¹ 4¹²; Jos 8³; B 2² 2³.

χιών L 3².
 χλευάζω L 7² 14⁸.
 χλευασμός L 14¹.
 χλωρός G 2².
 χόρος Jud 2⁴.
 χολή R 3⁴; N 2⁸.
 χορτάζω Jud 21⁸ 25⁴ (B-g).
 χρεία Z 6⁵.
 χρήζω Jud 14⁷; Z 7³ 7⁴.
 χρέμα Jud 21⁷.
 χρήσις N 2⁴.
 χρηστός B 3⁷.
 Σριστός A 7² (a, d).
 χρηστός R 6⁵; L 10².
 χρίω L 17² 17³.
 χρόνος R 6⁵; S 1¹; Jud 7¹⁰; Iss 2⁵ 4³; G 5¹¹; Jos 3⁵ 5¹ 19⁴ (A).
 χρυσίνος Jos 16⁵ (B-eg).
 χρυσίον L 21²; Jud 13⁵ 17¹; Iss 4²; G 2³ (B); Jos 11⁴ 11⁷ 16⁴ 18².
 χρυσός L 13⁷; Jud 13⁴; Jos 16⁵.
 Χωζηβά (Χωζιβά, Χουζηβά) Jud 6¹ 12³ (B-d).
 χώρα L 13⁷; Jud 2⁷.
 χαρώω Iss 1¹¹ (a); N 2².
 χαρίζω R 4⁵; S 5³; Z 8⁵ 9⁴; N 2⁷ 6⁵ (B).
 χαρίων Jud 12³.
 χωρίς G 1⁹ (a).
 ψέγω Iss 3⁴; G 3².
 ψευδοπροφήτης Jud 21².
 ψεύδος R 3⁵; Iss 7⁴; D 1³ 2¹ 2⁴ 3⁶ 4⁸ 4⁷ 5¹ 6⁴; G 5¹; A 5³; B 6⁴.
 ψευδομαι Jos 13⁵; B 2⁶ (A).
 ψύα N 2⁸ (bdf).
 ψύγω B 8⁵.
 ψυχή R 1³ 4⁵ 4⁹; S 2⁵ 3⁴ 4⁵ (B) 4⁶ 4⁸ 4⁹ 6¹ (B); L 13⁵; Jud 11⁴ 13³ 18¹ 18⁴ 18⁵ 19² (B); Iss 4¹ (hi, B-bg) 4⁵ 4⁶; Z 2⁴ (B) 8⁵ 9⁴ (bdg); D 3¹ 3² 3³ 4² 4⁷ 5¹¹; N 2⁴ 3¹ 9²; G 2¹ 3⁵ 5⁵ 5⁶ 6¹ 6⁴ (B) 6³ 7¹; A 1⁵ 2¹ 2⁷ 4⁶ 6⁵; Jos 2⁵ 13¹ 17⁷; B 4³ 4⁵ 5⁵ (B-a) 6¹ 6⁴ 6⁶.
 ψύα N 2⁸ (a).
 ψωμίω L 8⁵.

ὄμος Z 9⁴.
 ὀμότης D 3⁵.
 ὀντόμαι Z 3²; Jos 13⁴ 16¹ (B-df) 16⁴.
 ὦρα Jud 3⁴ (B); Jos 8¹; B 3⁷.
 ὠραίος R 3⁴; S 5¹; L 8¹⁶; Jos 9⁵ 18⁴.
 ὠραιότης Jos 18¹.
 ὥς = 'when,' passim.
 = 'aa,' *caespissime*.
 ὡσαύτως L 17⁷; A 2³ (beg).
 ὡσεὶ L 7²; N 2¹ (a); G 1³ (a); Jos 8¹.
 ὥσπερ *saepe*.
 ὥστε *saepe*.

**RETURN TO: CIRCULATION DEPARTMENT
198 Main Stacks**

LOAN PERIOD	1	2	3
Home Use			
	4	5	6

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS.

Renewals and Recharges may be made 4 days prior to the due date.
Books may be renewed by calling 642-3405.

DUE AS STAMPED BELOW.

JAN 22 2003		

FORM NO. DD6
50M 5-02

UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY
Berkeley, California 94720-6000

U. C. BERKELEY LIBRARIES

058591210

